חסידות · ברסלב · ליקוטי הלכות

ליקוטי הלכות - יורה דעה ב

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

ליקוטי הלכות - יורה דעה ב

מקור הטקסט: אור ברסלב

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/ליקוטי-הלכות-יורה-דעה-ב/
הקובץ נוצר ב־15 בנובמבר 2026 מגרסה v38-202611151759 של הספרייה.

תוכן העניינים

ליקוטי הלכות יורה דעה חלק ב 5
נדרים הלכה א 5
נדרים ושבועות ב 7
נדרים ושבועות ג 16
נדרים ושבועות ד 24
נדרים ושבועות ה 57
שבועות א 65
שבועות והל' כיבוד אב ואם ב 66
כבוד רבו ות"ח 77
מלמדים ות"ת 84
צדקה 90
כיבוד אב ואם א 93
כיבוד אב ואם ב 93
כיבוד אב ואם ג 110
כבוד רבו ות"ח 113
כיבוד אב ואם ד 114
כבוד רבו ות"ח א 121
כבוד רבו ות"ח ב 122
כבוד רבו ות"ח ג 123
מלמדים א 136
מלמדים ב 137
מלמדים ג 139
מלמדים ות"ת ד' 146
צדקה 153
תלמוד תורה א 158
תלמוד תורה ב 160
תלמוד תורה ג 162
צדקה א 169
צדקה ב 170
צדקה ג 175
מילה א 176
מילה ב 178
מילה ג 185
מילה ד 196
עבדים 208
גרים 212
מילה ה 225
עבדים 234
גרים 238
עבדים א 252
עבדים ב 252
גרים א 263
גרים ג 264
ספר תורה א 281
ספר תורה ב 283
ס"ת ג 296
ס"ת ד 305
מזוזה א 325
מזוזה ב 326
מזוזה ג 328
מזוזה ד 332
שילוח הקן א 338
שילוח הקן ב 339
שילוח הקן ג 340
שילוח הקן ד 342
שילוח הקן ה 359
חדש 372
חדש א 382
חדש ב 384
חדש ג 388
הלכה ד 406
ערלה א 419

ערלה ב 420
ערלה ג 423
ערלה ד 433
כלאים 460
ערלה ה 462
כלאי אילן 468
כלאי הכרם וכלאי אילן א 479
כלאי הכרם א 481
כלאי הכרם ב 485
כלאי בהמה א 493
כלאי בהמה ב 494
כלאי בהמה ג 498
כלאי בהמה ד 504
כלאי בגדים א 528
כלאי בגדים ב 529
כלאי בגדים ג 533
כלאי בגדים ד 535
פדיון בכור א 540
פדיון בכור ב 543
פדיון בכור ג 545
פדיון בכור ד 552
פדיון בכור ה 557
חלה 577
בכור בהמה טהורה א 582
בכור בהמה טהורה ב 583
בכור בהמה טהורה ג 586
בכור בהמה טהורה ד 600
פדיון פטר חמור א 624
פדיון פטר חמור ב 626
פדיון פטר חמור ג 637
חלה א 641
חלה ב 643
חלה ג 645
חלה ותרומות ומעשרות ד 651
תרומות ומעשרות א 658
תרומות ומעשרות ב 660
תרומות ומעשרות ג 662
תרומות ומעשרות ד 672
ראשית הגז א 676
ראשית הגז ב 679
ראשית הגז ג 682
אבילות 692
ראשית הגז ד 700
ראשית הגז ה 709
נידוי וחרם 725

ליקוטי הלכות יורה דעה חלק ב

נדרים הלכה א

אות א

ענין נדרים שיש כח ביד האשי הישראלי לאסור על עצמו איזה דבר שירצה ולעשו"ת מההיתר איסור. כי כל הדברים שבעולם הם משבירת כלים וכל התאוות וההנאות שבעולם הם בחי' אהבות הנפולותך שבאים משבירת כלי החסד. וע"כ כל הדברים שבעולם צריכים תיקון אפי' דברים המותרים כי אין דבר בעולם שלא יהא צריך כמה תיקונים וע"כ אסור ליהנות מהעולם הזה בלא ברכה:

אות ב

והענין ע"פ מ"ש במאמר ואתם תהיו לי ממלכת כהנים (בסימן ל"ד) ע"ש. והכלל שכשמתקשרין אל הנקודה דהיינו ע"י הדיבור שבפה ששם בחי' הנקודה הקדושה בחי' פי ידבר חכמות ושם אצל הנקודה הקדושה שורה אהבה הקדושה, ע"י זה נתבטל החרפה ושבירת הלב שהם ע"י אהבות הנפולות כי שם אצל הנקודה אור האהבה הקדושה שורה ע"ש. וע"כ אסור ליהנות מהעוה"ז בלא ברכה כי כל ההנאות הם אהבות הנפולות משבירת כלים כנ"ל שהם אותיות נפולים. וא"א לתקן שום דבר עד שיחזור ויביא אותו הדבר לתוך הפה כדי לחזור ולתקנו שם משבירתו. דהיינו קודם שנהנה משום דבר צריך לברך עליו ולפרוט אותו הדבר בברכתו כגון על פרי העץ בפה"ע ועל פרי האדמה בפה"א וכו' ועי"ז נתבטל החרפה השורה על אותו הדבר דהיינו השבירה הנ"ל דהיינו שנתבטל האבה הנפולה הנ"ל כי שם אצל הנקודה שבפה שהוא בחי' פי ידבר חכמות שנתגלה עתה ע"י הדיבור של הברכהעי"ז נתבטלין כל החרפות שהם אהבות הנפולות על ידי שנתגלה אור האהבה הקדושה השורה אצל הנקודה שבפה כנ"ל. נמצא ע"י הברכה בורא את הדבר שאוכל מחדש ובלא זה אסור לו ליהנות כי היה בבחי' שבירות וחרפות וצריך לחדש הדבר ולתקנו מחדש ע"י הנקודה שבפה שנתגלה ע"י הברכה כנ"ל. וע"כ כל הברכות מברכין בלשון הווה דהיינו בורא ולא שברא וכן כל ברכות הנהנין כי עתה נברא הדבר מחדש ע"י הברכה כנ"ל כי על מנת כן ברא השי"ת את העולם שיהיה נמסר לישראל לעשו"ת בו כרצונם ועל כן ברא כל הדברים מחוסר תיקון כדאיתא במדרש (ב"ר פ' י"א) חטים צריך לטחון וכו' ע"ש כדי שהאדם יתקן כל הדברים ע"י עצמו כי בכל דבר יש כמה תיקונים וכמה מצות תלויים בו קודם שנהנין ממנו כדי שעי"ז יתתקן הדבר ויתחדש כבריה חדשה וגמר כל התיקונים וכללותם הוא ע"י הברכה שבפה כי א]י' אותן דברים שאין מצות תלויות בהם עכ"פ אסור ליהנות מהם

בלא ברכה כי עיקר התיקון ע"י הברכה כנ"ל ועי"ז נברא הדבר מחדש כי כל הבריאה ע"י הדיבור כמ"ש (תהלים ל"ג) בדבר ה' שמים נישו וכו'. וזשחז"ל (ברכות ל"ה) כתיב לה' הארץ ומלואה וכתיב והארץ נתלן לבני אדם. כאן קודם ברכה. וכאן לאחר ברכה כי על ידי הברכה נחשב כשלו כי ע"י הברכה הוא בורא הדבר מחדש כנ"ל וכמו שמבואר היטב במאמר הנ"ל שישראל הם מושלין בעולם ע"י מצות התורה והעיקר ע"י הדיבור שבפה ששם שורה אור הנקודה שהוא בחי' צדיק מושל ע"ש כמו שהביא שם מארז"ל רבות עשית אתה ה' אלקי קודם מתן תורה. אבל אחר כך נפלאותיך ומחשבותיך וכו' כי הכל ביד ישראל ע"ש וע"כ יש כח ביד ישראל לאסור על נפשו דבר המותר כי באמת גם דבר המותר יש בו בחינת איסור כי יש בו אחיזת הס"א שהואבחינת שבירת כלים כנ"ל רק שנתתקן על ידי הפה דהיינו על ידי הברכה כנ"ל אבל קודם הברכה אפי' ההיתר הוא בבחי' איסור כשרז"ל אסור ליהנות וכו' וע"כ כשמקבל על עצמו שהדגבר הזה יהא איסור ומוציא בפיו הנדר אזי נעשה איסור גמור כי דבר ההיתר הוא תלוי ועומד עד שיבא לתוך פה איש הישראלי אשר בידו הממשלה לעשו"ת בו כרצונו כי ההיתר הוא בחי' ממוצע בין הקדושה ובין האיסור כמובא לעיל בה' תערובות (הלכה א') ובמ"א, ויש בידו כח להפכו אל הקדושה ע"י הברכה כנ"ל או לאסרו עליו כנ"ל והכל תלוי בפיו ששם הנקודה שהיא בחי' צדיק מושל כנ"ל:

אות ג

וזה בחי' היתר נדרים בג' הדיוטות. כי מאחר שכבר אסר הדבר ע לעצמו א"א שיחזור ויתתקן ע" יעצמו כי זה כלל שכל הדברים הצריכים תיקון אי אפשר שיתתקן ע"י אותו האור עצמו שנשבר כ"א כשיבא בחי' אור חדש ועל ידו נתתקן הדבר. ועל כן כשרוצה להתיר נדרו ולחזור הדבר מהאיסור אל היתר הוא מוכרח לקבל אור חדש מבחינת נוקדה כלליות שהוא אור גדול ביותר ויש לה ממשלה בחי' צדיק מושל ועי"ז חוזר להיתר וע"כ צריך לבא לפני שלשה אנשים מישראל וכל מקום שנמצאים שם ג' שכינה שרויה ביניהם ויש להם כח וממשלה כמו שמצינו שג' נקראו ב"ד ויש להם כח לדון בע"כ כל מי שירצו. כי שלשה ישראלים הם בחי' כלליות ישראל שהם כהנים לויים וישראלים. ומאחר שהם בבחי' כלליות ישראל נתגלה ביניהם בחי' נקודה כלליות ישראל שהוא בחי' ועמך כולם צדיקים בחינת ישראל ממשלותיו בחי' צדיק מוש לועל ידי אור הנקודה הכלליות נתתקן איסרו הנדר וחזר להיתר כנ"ל שע"י אור הנקודה שבפה נתתקנין כל הדברים משבירתן וקילקולם. כי ג' אנשים שהם בחי' כהן לוי ישראל שזהו בח"י כלליות ישראל הוא בבחינת מלאפו"ם ששם התגלות אור הנקודה כמ"ש שם כי הכהן הוא בחי'

חכמה כמ"ש כי קדוש הוא לאלקיו וחכמה נקרא קודש כמובא שם שזהו בחי' אור הנקודה בחי' פי ידבר חכמות כמ"ש במאמר הנ"ל. וע"כ שברית הכהונה נקראת ברית שלום כי שם אור הנקודה ששם אור האהבה הקדושה ע"ש. וזה בח"י כהן מברך כי הברכות הם מבחי' קודש בחי' חכמה כמובא. וזהו מ"ש לעיל שע"י הברכה נתתקנין כל הדברים. כי ע"י הברכה שהיא בחי' קודש בחי' חכמה בחי' כהן מברך כנ"ל שזהו בחי' הנקודה כנ"ל עי"ז נתגלה עאור האהבה הקדושה כנ"ל והלוי הוא בחי' בינה בחי' והגות לבי תבונות. כי מסטרא דלוי דינין מתערין כמובא במ"א. והישראל הוא בחי' השלישי המכריע דהיינטו שהוא מקשר הנקודה עם הוי"ו ונעשה בחי' מלאפום ששם התגלות הנקודה כמ"ש כי עיקר הב"ד שעל ידו ניתא הנדר הוא שנים. וע"כ אין צריכין שיהיו כולם גמירי רק ב' מהם כמ"ש בש"ע. רק שהשלישי בא להכריע שלא יהי' ב"ד חלוק כמו דאיתא בסנהדרין לענין דיינים. כי אם לא יהיה רק ב' אפשר שיתחלקו ח"ו ולא יהי התקשרות הוי"ו אל הנקודה מאחר שהם בחי' שונות על כן בא השלישי להכריע ועל ידו נתקשרים יחד הוי"ו אל הנקודה ונעשה בחי' מלאפו"ם בחי' הרחב פיך ואמלהאו שעיז"ז יש להם ממשלה כנ"ל וכמ"ש שם בהמאמר הנ"ל ע"ש:

וזה בחי' יחיד מומחה שמתיר הנדר ביחיד כי אצל הת"חו והמומחה שם הוא בחי' נקודה כלליות ישראל כמ"ש שם וע"כ יש בו ממשלה להתיר הנדר שאסר הישראלי על עצמו ע"י דיבור פיו כנ"ל. כי עתה נתגלה אור חדש שהוא גדול ביותר דהיינו בחי' נקודה כלליות שהוא אצל הת"ח שבדור. או על ידי הנקודה כלליות שנתגלה ע"י ג' אנשים כנ"ל: וצריך שיהיה לו חרטה שהיא בחי' שבירת הלב ולהביא החרטה לפני המתירין דהיינו שאומר לפניהם שמתחרט והם מתקנים שבירת הלב ע"י הנקודה שבפיהם שהיאבחי' צדיק מושל ואומרים לו מותר לך ועי"ז חזר אל ההיתר כנ"ל:

נדרים ושבועות ב

אות א

ענין נדרים ושבועות שהם לכאורה דבר תימה שיוכל האדם לאסור על עצמו איזה דבר או לחייב עצמו בדבר על ידי נדר ושבועה נמצא שהאדם יכול לעשו"ת לעצמו תורה ומצות חדשים שאינם מפורשים בתורה כי ע"י נדר ושבועה הוא יכול לעשו"ת לעצמו מצוה ועבירה מכל דבר שבעולם אע"פ שאין בזה הדבר שום מצוה ועבירה על פי התרוה. אך הענין ע"פ מ"ש רבינו ז"ל ע"]פ ואתחנן אל ה' בעת ההוא לאמר במאמר המתחיל בענין הנהגת הפשיטות כמו איש פשוט ואינו עוסק בתורה אזי הוא מחיה עצמו בבחי' קיום העולם קודם מתן תורה שאז היה מתקיים העולם בחסדו ע"י חסד חנם מאחר שלא

היה אז שום התגלות התורה בעולם. ובאמת גם אז היתה התורה בעולם רק שהיתה בהעלם כי עשרת הדברות היו נעלמים בעשרה מאמרות שבהם נברא העולם והעשרה מאמרות הם מלובשין בכל דבר ודבר שבעולם כי הכל נברא בעשרה מאמרות שושם נעלם התורה בחי' עשרת הדברות כנ"ל. והצדיק בעת פשיטותו דהיינו בעת שמתבטל מן התורה הוא מחיה עצמו בבחינה זו בבחי' התורה הנעלמת בכל מעשה בראשית בכל דבר ודבר שבעולם כי הכל נברא בעשרה מאמרות וכו' כנ"ל. וזה בחי' הדרך לארץ ישראל כי ע"י בחי' העשרה מאמרות שהם בחי' כח מעשיו עי"ז יכולין לכבוש א"י כי בשביל זה פתח התורה בבראשית כדי שלא יאמרו לסטים אתם וכו' בשביל זה פתח בבראשית כי ברצונו נתנה להם וברצונו וכו' עיין שם היטב כל הענין:

אות ב

וזה בחי' נדרים ושבועות שהאדם יכול לאסור על עצמו כל דבר שבעולם ולעשו"ת מכל דבר שבעולם תורה דהיינו שיהיה בו מצוה ועבירה ע"י נדר ושבועה כי באמת כל הדברים שבעולם כולם מקבלים חיות ע"י התורה כי בלעדי התורה אין שום חיות לשום דבר שבעולם כי אורייתא וקוב,ה כולא חד. ובודאי יאן חיות לשום דבר שבעולם כ"א ממנו ית' והוא ית' ואיריתא כולא חד כנ"ל ומחמת זה יכולין לעבוד את הש"י בלכ הדברים שבעולם כמ"ש בכל דרכיך דעהו כי בכולם מלובש התורה כביכול וע"כ יכולין לקשר הכל אל התורה ולעשו"ת מכל דבר תורה. וזה גילתה לנו התורה הקדושה במצוה זו של נדרים ושבועות שנתן לנו הש"י מצוה זו של נדרים ושבועות. שע"י מצוה זו יכולין לעשו"ת תורה ומצות מכל הדברים שבעולם כנ"ל ובזה גילה לנו הש"י שיש תורה ועבודה בכל דבר שבעולם כי כולם מקבלין חיות מהתורה כנ"ל וזה בחי' נדרים ושבועות כי החיות אלקות המלובש בכל הדברים שבעולם שהוא בחי' התורה יש בזה שני בחי' דחיינו בחי' קיום העולם קודם מתן תורה. וכן עכשיו בעת שמתבטלין מדברי תורה בבחי' ביטולה של תורה זהו קיומה כי אז מתקיים העולם ע"י חסד חנם שהוא בחינת העלמת התורה שהתורה נעלמת בעשרה מאמרות וכנ"ל. ובחי' זו היא בי' גבוה מאד כי היא בחי' התורה הנעלמת בחי' סתרי תורה שזה בחינת חסד חנם בחי' אוצר מתנת חנם שהיא בחי' גבוה מאד. כי בעת שאין תורה בעולם אזי א"א להעולם להתקיים ע"י חסד סתם כי אין העולם כדאי להתקיים ע"י חסד פשוט מאחר שאין תורה בעולם ע"כ אזי כשאין תורה אזי קיום העולם ע"י בחי' חסד חנם שהוא בחי' התורה הנעלמת שהוא בחי' גבוה מאד שמגודל אור החסד הזה שהוא חסד חנם חסד גדול מאד יכול להתקיים העולם אע"פ שאין התגלות התורה בעולם. אבל באמת אף על פי שבחי' זו

גבוה מאד אין זה שלימות קיום העולם כי עיקר קיום העולם בשלימות הוא רק ע"י קבלת התורה שקיבלו ישראל כמ"ש יום הששי וכו' ופרש"י שכל העולם היה תלוי עד ששה בסיון שקיבלו ישראל את התורה כי אין קיום לעולם בלא התורה. כי זה החיות והאור הגדול בחי' חסד חנם שהיה מקיים את העולם קודם מתן תורה הוא נעלם מאד ומגודל העלמו כי אינו יכול להתלבש כלל בתום העולם הוא יכול להתעלם ולהסתלק לגמרי ח"ו מהעולם ויחזור העולם לתהו ובוהו ח"ו. ע"כ צפה הש"י שאין העולם מתקיים בלא תורה על כן נתן התורה תיכף אחר כ"ו דורות כשדרז"ל ע"פ דבר צוה לאלף דור. כי עיקר קיום העולם הוא ע"י התורה שהלביש כביכול הש"י את האור הנעלם והגנוז בתוך אותיות התורה הקדושה. וע"י שישראל מקיימין את התורה ועוסקין בה ע"ז הם ממשיכין אלקותו יתברך בתוך העולם ע"י צמצומים של אותיות התורה וע"כ ע"י התורה נתבסס העולם כי ע"י התורה הקודשה ממשיכין החיות לכל הדברים שבעולם כי בלא התורה ח"ו היה האור הגנוז מסתלק מגודל העלמו רק אע"פ כן גם עכשיו בעת שמוכרחין לבטל מדברי תורה כי א"א לעסוק בתורה יום ולילה בלי הפסק רגע. וכמ ושביאר רבינו ז"ל במאמר הנ"ל אזי בעת ביטול תורה הצדיק מחיה עצמו בבחי' קיום העולם קודם מתן תורה שהוא בחי' חסד חנם שהוא בחינת התורה הנעלמת בעשרה מאמרות וכו' כמבואר שם ע"ש. וזה בחי' נדרים ושבועות שהם ב' בחי' הנ"ל. נדר זה בחי' החיות אלקות כביכול שהיה מקיים העולם קודם מתן תורה שהיא בחי' התורה הנעלמת כנ"ל שמשם מקבלין חיות כל הדברים שבעולם בהעלם גדול. וע"כ כשהאדם נודר איזה נדר אזי הוא עולה למקום הנדר שהוא בחי' התורה הנעלמת שזהו בחי' נדר שהוא בחי' בינה עלמא דאתכסיא כמובא ואזי מקשר זה הדבר שהוא נודר עליו בבחי' התורה הנעלמת בו כי בכל דבר נעלם התורה כנ"ל היינו שע"י הנדר שמוציא בפיו על הדבר הזה ע"ז הוא מגלה החיות אלקות הנעלם בזה הדבר שהוא בחי' התורה הנעלמת שזהו בעצמו בחי' נדר כנ"ל ואזי כשעושה נדר ומגלה שיש בזה הדבר התורה הנעלמת אזי נעשה מזה הדבר תורה. כי באמת בכל דבר יש תורה רק שהוא בהעלם והסתר גדול. אבל כשעושה נדר בפיו אזי הוא מגלה העלמה זו ואזי נעשה מזה הדבר תורה. וע"כ עיקר הנדר הוא רק כשמוציאו בפיו ודברים שבלב אינם דברים כי עיקרהדבר הוא לגלות ההעלמה שזהו בחי' תורה כמ"ש בזוה"ק מאי תורה דאורי וגלי במה דהוי סתים. וזה בחי' נדר שמוציא בפיו כי עיקר ההתגלות הוא בפיו בחי' נדר שמוציא בפיו כי עיקר ההתגלות הוא בפיו בבחי' מפיו דעת ותבונה. ועל כן כשמוציא הנדר בפיו הוא מגלה התורה הנעלמת שבזה הדבר שהוא בחי' נדר כנ"ל ע"י שמוציא הנדר בפיו שזהו בחי' שמגלה מה דהוי סתים

וע"כ נעשה מזה תורה כי זהו בחי' תורה כנ"ל. וזה הדבר תלוי בבחירת האדם כפי מה שרוצה לגלות אור הנעלם הזה אם לעשו"ת אם שלא לעשו"ת כי זה האור הנעלם הוא בחי' אור פשוט שאין בו שום ציור של מצוה ועבירה רק זה תלוי בבחירת האדם כפי מה שממשיך האור למטה אם לעשו"ת אם לחדול ואזי נעשה מזה תורה כפי מה שהוא ממשיך האור מההעלם אל הגילוי דהיינו כפי מה שנודר בפיו שזה בחי' שמגלה מה דהוי סתום כנ"ל והבן היטב:

אות ג

נמצא שענין נדרים הוא שמקשר הדבר להחיות אלקות שהוא בחי' התורה הנעלמת שנעלם בכל דבר היינו שמגלה מה דהוי סתים שמגלה שגם שם נעלם אור גדול בחי' התורה הנעלמת ואזי נעשה מזה הדבר בחי' תורה דהיינו שיש בו מצוה ועבירה כי הוא מחוייב לקיים הדבר ואסור לו לעבור על הדבר שנדר עליו נמצא שנעשה תורה ומצוה מזה הדבר, שמתחלה לא היה בו שום מצוה ועבירה כי עכשיו נעשה מזה הדבר בחי' תורה ע"י הנדר שהוציא בפיטו שעי"ז מגלה מה דהוי סתים שמגלה העלמת התורה שהיתה נעלמת שם כנ"ל וזה בחי' נדר שמגלה בחי' התורה הנעלמת שהוא בחי' קיום העולם בעת ביטול תורה בעת הנהגת הפשיטות כנ"ל:

אות ד

ושבועה זהו הבחי' הב'. היינו כי באמת עיקר קיום העולם הוא רק ע"י התורה שקיבלו ישראל שעל ידה נמשך השפע והחיות לכל הדברים שבעולם וכנ"ל. וזה בחי' שבועה כי שבועה הוא בחי' כלליות התורה שהיא כלולה משבעת ימי הבנין שזה בחי' שבועה לשון שבעה כי בחי' התורה הנעלמת בחי' נדר הוא למעלה משבעת ימי הבנין כידוע. אבל התורה המסורה בידינו הוא בחי' שבועה בחי' שבעה כנ"ל ועיקר קיום העולם בשלימות הוא רק ע"י התורה דהיינו על ידי עסק התורה והמצות שעל ידם נמשך השפע והחיות לכל הדברים שבעולם ועל כן כשהאדם אומר לשון שבועה ואוסר עצמו על איזה דבר נעשה מזה הדבר ג"כ תורה כי יש בידו זה הכח מאחר שהאדם הוא ממשיך חיות התורה לכל הדברים שבעולם ע"כ יש בידו כח לעשו"ת מכל הדברים תורה דהיינו שיש בידו כח להמשיך החיות לשם כרצונו אם לחיוב שיהיה מחוייב לעשותו אם להיפך ע"י שמכריז לשון שבועה שהוא בחי' כלליות התורה שמשם כל הדברים מקבלין החיות. וכשמזכיר זה הלשון לאסור על עצמו איזה דבר או לחייב עצמו בדבר הרי הוא ממשיך חיותהתורה לשם בבחי' זו דהיינו שיהיה נמשך החיות של התורה לאותו הדבר למצוה או להיפך דהיינו לעשו"ת או שלא לעשו"ת ואזי נעשה מזה הדבר גם כן תורה ויש בו מצוה ועבירה על ידי שהמשיך חיות התורה לשם בבחי' זו כפי שבועתו הן או לאו:

אות ה

נמצא שנדרים ושבועות הם בחי' אחת דהיינו שעושה מדברים של העולם תורה דהיינו מצוה ועבירה ע"י שמקשר הדבר להתורה ומגלה שגם בהם יש תורה וכולם מקבלים חיות מהתורה כנ"ל רק שהנדר הוא שמגלה התורה הנעלמת באותו הדבר שהוא למעלה מהתורה וע"כ נדרים חלים על דבר מצוה כי הנדר הוא בחי' התורה הנעלמת שהוא למעלה מהתורה. ושבועה הוא בחי' שעושה מזה הדבר תורה ע"י החיות והשפע שהוא ממשיך להדבר מהתורה. וע"י זה הוא עושה מאותו הדבר ג"כ תורה. וע"כ אין שבועה חלה על דבר מצוה כי עיקר כח השבועה הוא מהתורה כנ"ל. אבל נדר הוא בחי' למעלה מהתורה בחי' קיום העולם קודם מתן תורה בחי' התורה הנעלמת כנ"ל. וזה בחי' משארז"ל נדר מיתסר חפצי' עלי', שבועה מיתסר נפשי' אחפצי'. כי האדם הוא בעצמו בחי' התורה כמ"ש רבינו ז"ל וכמ"ש זאת התורה אדם (סימן י"ג) כי כל אדם כלול מכל התורה כולה שהוא רמ"ח מ"ע ושס"ה ל"ת שהם כנגד רמ"ח איברים ושס"ה גידים של האדם. וע"כ כשעושה שבועה שהוא בחי' כלליות התורה הוא אוסר עצמו על החפץ היינו שעיקר איסור השבועה הוא מחמת שממשיך החיות מהתורה אל הדברבבחי' זו לעשו"ת או שלא לעשות. ועי"ז נעשה מזה תורה ומחוייב לקיים כן. וע"כ הוא בחי' שאוסר עצמו על החפץ כי הוא עצמו הוא בחי' התורה והוא מחיה כל הדברים שבעולם ע"י שהוא כלול מהתורה כי האדם הוא כלליות העולם וכל הדברים שבעולם מקבלין חיות ממנו ע"י שהוא כלול מהתורה. נמצא כשעושה שבועה הוא אוסר עצמו על החפץ היינו שממשיך החיות מעצמו שהוא בחי' התורה אל החפץ בבחי' איסור שעי"ז נעשה מזה תורה ונאסר עליו כנ"ל. אבל הנדר הואבחי' למעלה מהתורה בחי' התורה הנעלמת ושם הוא להיפך בחי' המשכת החיות מעילא לתתא בבחי' תורה הן או לאו היינו שהוא ממשיך ומגלה החיות הנעלם בזה הדבר בבחי' תורה מעילא לתתא כי זה החיות הנעלם הוא גבוה מאד. וזה החיות הנעלם בחי' נדר הוא מקיים העולם בלי התעוררות תחתון כלל כי זהו בחי' קיום העולם קודם קבלת התורה. נמצא שאין זה החיות נמשך ע"י האדם רק הש"י מקיים העולם בעצמו בחסד חנם בלי מעשה התחתונים כלל. וע"כ ע"י בחי' זו הוא יכול לעשו"ת מזה הדבר בעצמו תורה ולאסור החפץ בעצמו עליו כי נעשה ממנו תורה על ידי שהאדם מחיה העולמות ע"י התורה על ידי זה יכול לעשו"ת תורה מכל הדברים שבעולם ע"כ הוא בחי' מיתסר נפשיה אחפציה כי האדם הוא בחי' התורה וכנ"ל:

אות ו

וע"כ בנדר אין שייך בו שום שם וכינוי והנודר בתורה אינו כלום. כי הנדר הוא בחי' ההעלמה ששם נעלמין כל השמות וכל התורה הקדושה הוא בבחי' העלם כנ"ל אבל השבועה היא בשם וכינוי או נשבע בתורה כי שבועה הוא בחי' כלליות התורה שכלולה משבעה כנ"ל שהוא בחי' כלליות השמות שכלולים בז' שמות שאינם נמחקין ואפילו כשנשבע בלא שם וכינוי שגם כן חל איסור שבועה כמ"ש בש"ע. כי לשון שבועה בעצמו הוא בחי' זו בחי' כלליות התורה בחי' כלליות הז' שמות שזה בחי' לשון שבועה כנ"ל:

אות ז

וזה שהתחיל התנא מסכת נדרים כל כינויי נדרים כנדרים וכו' כי נדר ושבועה הוא בחי' החיות אלקות כביכול המתפשט בכל הדברים שבעולם ובכל הלשונות הגויים שזהו בחי' נדר ושבועה שמגלין שבכל הדברים יש אלקותו ית' כביכול ויכולין לעשו"ת מכל דבר שבעולם תורה ומצוה. וע"כ בנדרים הלך אחר לשון בני אדם כי בכל הלשונות יכולין לעשו"ת נדר כי יכולין למצוא אלקותו בכל הדברים ובכל לשונות הגוים כי אלקותו יתברך נעלם בכולם כי מחיה את כולם שזהו עיקר בחינת נדר ושבועה וכנ"ל:

אות ח

וע"כ החכם עוקר הנדר מעיקרו כי כל ענין נדר ושבועה הוא תלוי בחכם וגדול הדור כי ענין נדר ושבועה הוא שמגלין שכל הדברים מקבלין חיות מהתורה וכו' כנ"ל. אבל זה תלוי רק בהגדול והחכם שבדור וכמ"ש רבינו ז"ל במאמר ואתחנן הנ"ל. שכל הפשוטים צרייכן איש פשוט גדול מאד שעל ידו כולם מקבלים חיות ע"ש היטב כי באמת איש פשוט הקטן במעלה דהיינו המון העם בודאי אינם מחיין את העולם ע"י התורה כי אינם בעלי תורה ואפילו מי שעוסק בתורה לאו כל אחד זוכה שהוא יקיים כל העולם כ"א יחידי סגולה בחי' יחיד מומחה ומכ"ש לדבק עצמו בהתורה הנעלמת בכל דבר להחיות עצמו בבחי' החיות אלקות שהוא מחיה ומקיים העולם קודם מתן תורה זה בודאי לאו כל אדם זוכה כי הוא בחי' בחי' גבוה מאד למצוא ולגלותך אלקותו יתברך כביכול הנעלם בכל דבר שבעולם. וע"כ כל הפשוטים דהיינו המון עם צריכין לקבל החיות מאיש פשוט הגדול דהיינו הצדיק הגדול מאד שהוא לפעמים איש פשוט ומתבטל מהתורה ואז הוא מחיה עצמו מהתורה הנעלמת ועי"ז הוא מחיה כל הפשוטים כמבואר שם היטב במאמר הנ"ל ע"ש. ועל כן עיקר כח הנדר ושבועה שיכול האדם לעשו"ת תורה מכל דבר שבעולם ע"י נדר ושבועה זה תלוי רק בגדולי הדור שהם מחיין עצממן בעת פשיטותן בשעת ביטול תורה מהתורה הנעלמת כנ"ל ומכ"ש בעת עוסקם בתורה שאז הם מחיין כל הדברים שבעולם ע"י תורן ומאלו הגדולי הדור מקבלים חיות גם כל ההמון ומהם נשתלשל הכח

גם להמון עם שיהיה להם כח לעשו"ת תורה מכל דבר שבעולם על ידי נדר ושבועה כי עיקר זה הכח לעשו"ת תורה מכל דבר שבעולם שזהו בחי' נדר ושבועה זה נמשך רק מגדולי הדור כנ"ל:

וזה שהתחילה התורה פ' נדרים וידבר משה אל ראשי המטות וכו'. מה שלא נאמר כן בשאר מצות התורה רק בכאן אצל נדרים נאמר ראשי המטות. ראשי המטות דייקא. כי עיקר מצוה זו של נדרים ושבועות הוא תלוי בראשי המטות שהם גדולי הדור כנ"ל. וע"כ למדו רז"ל מזה שהחכם עוקר הנדר מעיקרו כי מאחר שעיקר הנדר הוא נמשך מחכם הדור ע"כ בודאי יש כח בידו להתירו ולעוקרו מאחר שכל עיקר כח הנדר נמשך ממנו כנ"ל:

אות ט

וזה בחי' איסור נדה וטהרת המקוה ובחי' תשובה. כי דם נדות זה בחי' זוהמת הנחש כי ע"י חטא אדה"ר שעל ידו נמשך זוהמת הנחש עי"ז נעשה דם נדות כמ"ש הרבה ארבה עצבונך ודרז"ל זה דם נדות. ועיקר העלמת האור הגנוז שנעלם ונגנז האור הגנוז שהוא בחי' התורה הנעלמת שהיא מחיה כל הדברים שבעולם, עיקר ההעלמה וההסתרה הוא מחמת זוהמת הנחש בחי' דם נדות.כי קודם חטא אסד הראשון אז היה העולם זך וטהור ואז היתה השגת אדה"ר מאירה מאד מאד ואז היו יכולים להסתכל בכל דבר שבעולם ולראות בו החיות אלקות כביכול המחיה אותו. וזה בחינת אור של שבעת ימי בראשית שהיה אדם מסתכל בו מסוף העולם ועד סופו. היינו שבאור הזה היו יכולים להביט ולהסתכל בכלדבר שבעולם הגשמי ולראות בו החות אלקות כביכול הנעלם בו שהוא מחיה אותו הדבר. וזה בחי' מסוף העולם ועד סופו מקצה ועד קצה היינו מסוף נקודת המרכז של העולם הגשמי עד סופו העליון. ששם הדבר נכלל בשרשו כי התחלת הדבר בשרשו העליון הוא בחי' סוף ממטה למעלה היינו שהיה יכול להסתכל בכל העולם ולראות בו סופו העליון שהוא מקושר לשרשו היינו שהיה יכול לראות החיות אלקות כביכול הנעלם בלכ דבר שבעולם. ואז היו יכולים לידע התורה שבכל דבר שבעולם. אבל ע"י חטא אדה"ר נגנז האור הזה. כשרז"ל ראה שאין העולם כדאי עמד וגנזו וכו'. כי מחמת חטא אדה"ר שנמשך עי"ז זוהמת הנחש בעולם בחי' דם נדות. על כן הוצרך כביכול ליגנוז האור כדי שלא יינקו הקליפות ח"ו יותר מדאי ועיקר הוא מחמת בחי' דם נדות. כי יש עשרה מיני דמים ויניקתם מבחי' העלמת והסתרת העשרת הדברות שהם בחי' חמש כנגד חמש. שמשם מהעלמה והסתרה זו משתלשל ויורד יניקה לבחי' עשרה מיני דמים שהם בחי' ה' מיני דמים טמאים וה' מינים טהורים וכמובא.

ומחמת שנמשך יניקה ע"י חטא אדה"ר לבחי' עשרה מיני דמים שיניקתם מבחי' הנ"ל ע"כ הוכרח האור של העשרת הדברות ליגנוז ולהתעלם כדי שלא יהיה להם יניקה ח"ו יותר מדאי. וע"כ לא היו יכולים ישראל לקבל את התורה עד שספרו שבעה שבועת בחי' ז' נקיים לטהר עצמן מדם נדות כי עיקר קבלת התורה הוא לגלות ההעלמה. וכ"ש בזוה"ק מאי תורה דאורי וגלי במה דהוי סתים וכנ"ל. והתגלות האור הענלם א"א כי אם כשמטהרין עצמן מדם נדות. כי כל זמן שיש בחי' דם נדות מוכרח האור להתעלם כנ"ל. וע"כ הם ז' נקיים כנגד ז' מדות בחי' שבעת ימי הבנין כי עיקר אחיזת הדם נדות היינו בחי' הקליפות הוא רק בבחי' ז' ימי הבנין ששם עיקר התגלות התורה כי עיקר התגלות התורה הוא על ידי ז' מדות כידוע כי למעלה ממהדות זה בחי' אור הגנוז שאין יכולין להשיגו עכשיו. וע"כ כל זמן שיש בחי' דם נדות אין התור' יכולה להתגלות בבחי' הז' מדות כדי שלא יהי' להם יניקה ח"ו יותר מדאי כי שם עיקר אחיזתם כנ"ל. וע"כ כל זמן שיש בחי' דם נדות אין התור' יכולה להתגלות בבחי' הז' מדות כדי שלא יהעי' להם יניקה ח"ו יותר מדאי כי שם עיקר אחיזתם כנ"ל. וע"כ מוכרח שיהי' התורה בבחי' העלם כי שם בבחי' העלם שהוא בחי' למעלה מהמדות אין להם שום אחיזה כלל. וע"כ לא היו ישראל יכולים לקבל את התורה עד שספרו ז' נקיים כנגד ז' ימי הבנין בחי' ז' מדות ששם עיקר אחיזתם כדי לטהרם מבחי' דם נדות כדי שתוכל התורה להתגלות בתוך העולם שהוא בחי' כלליות ז' ימי הבנין שהם כלליות העולם שהם בחינת ז' מדות שעיקר התגלות התורה על ידם כנ"ל:

אות י

וזהו בעצמו בחי' ז' נקיים שסופרת הנדה כדי שתטהר לבעלה. כי זווג הקדושה של ישראל הוא בחי' המשכת התורה וכמובא שבשעת קבלת התורה היו ישראל ככלה הנכנסת לחופה כי ע"י זווג דקדושה של ישראל נולדין נשמות קדושות. ונשמות ישראל הן בעצמן בחי' התורה. כי התורה כלולה מנשמות ישראל. וע"כ כל זמן שהיא טמאה מדם נדות הזווג אסור. והאיסור חמור מאד מאד ר"ל כדי שלא להמשיך בחי' נשמות קדושו"ת בחי' התורה לתוך החיצונים ח"ו שהם בחי' דם נדות כדי שלא ליתן להם ח"ו יניקה יותר מדאי. וע"כ איתא בזוה"ק שעל ידי העון החמור הזה ח"ו מתגבר הטומאה מאד ח"ו ר"ל. כי נמשך להם יניקה יותר מדאי ח"ו כי כ"ז שיש בחי' דם נדות צריך שיהיה המוח והדעת שהוא בחינת התורה בהעלם והסתר וכנ"ל. וע"כ היא צריכה לספור ז' נקיים וכנ"ל:

אות יא

ואחר הז' נקיים היא צריכה להטהר במקוה. ומקוה היא בחי' בינה עלמא דאתי כמובא בחי' תשובה. זה בחינת התורה הנעלמת הנ"ל שהם כלליות עשרת הדברות הכלולים באנכי שהוא בחי' בינה כמובא. כי כשצריכין לעלות מטומאה לטהרה לטהר מדם נדות צריכין לדבק עצמו בבחינת הארו הגנוז היינו התורה הנעלמת ששם אין שום פגם מגיע כלל ושם כולו טוב וכשמדבקין עצמו לשם יכולין לשוב אל ה' אפילו משאול תחתיות. וכמרומז שם בדברי ריבונו הנ"ל שבסוף דבריו שם שדיבר מענין זה שאפילו בשאול תחתיות אין יאוש בעולם כלל כי גם משם יכולין לשוב אל ה'. וזהו ע"י בחי' הנאמר במאמר הנ"ל. היינו ע"י בחי' התורה הנעלמת שלשם נמשך חיות מכל הדברים שבעולם ושם אין שום פגם מגיע ושם כולו טוב. ואפילו הטומאה והסט"א מקבלת חיות מהעלמה זו וכשמדבקין עצמן באור הגנוז הזה אזי נתבטל הטומאה והס"א כי עיקר חיותם רק מההעלמה וההסתרה וכמבואר ענין זה במ"א (בלק"ת סימן י"ב). והכלל ששם בבחי' האור הגנוז הזה הוא כולו טוב ושם עולין מטומאה לטהרה וכנ"ל. וזה בחי' מקוה שהיא בחי' האור הגנוז התורה הנעלמת וכנ"ל. וזה בחי' מקוה של מ' סאה בחי' מ' יום שבהם ניתנה התורה היינו שבהם נתגלה התורה מההעלם אל הגילוי כי התורה הנעלמת היא בחי' בינה שהיא בחי' מ' כידוע:

וזה בחי' מימי המקוה הם בחי'מימי החסד זה בחי' החסד העליון הנ"ל. בחי' חסד חנם שהיה מקיים העולם קודם מתן תורה שהוא בחי' התורה הנעלמת שעל ידה עולין מטומאה לטהרה וכנ,ל. כי מים מרמזים על בחי' זו כי המים קדמו לעולם כשפרש"י זה בחי' החסד חנם הנ"ל שקדם לעולם כי החסד חנם שבו נתקיים העולם קודם מתן תורה זה החסד קדם לעולם כי בזה החסד נברא העולם כי הש, יברא את העולם בחסד חנם כי לא היה עדיין שום זכות ושום מעשה לברוא העולם על ידו רק ברא את העולם בחסד חנם בחינת עולם חסד יבנה. ובזה החסד היה מקיים את העולם כל זמן שלא ניתנה התורה כי גם אז לא היה שום זכות וכנ"ל. וזה בחי' המים קדמו לעולם היינו בחי' מימי החסדים בחי' חסד הנ"ל שקדם לעולם היינו בחי' חסד חנם וכנ"ל. וזה בחי' מימי המקוה בחי' המים שקדמו לעולם אשר עליהם נאמר יקוו המים מתחת השמים וכו' שזה בחי' מקוה אשר על ידי המים הללו בחי' חסד חנם הנ"ל שהיא בחי' התורה הנעלמת כנ"ל על ידם עולין מטומאה לטהרה שזהו בחי' תשובה בחי' נדר בחי' יוה"כ שאומרים כל נדרי. כי נדר ומקוה ותשובה ויוה"כ הכל בחי' אחת. בחי' עלמא דאתי שאז יתגלה האור הגנוז של שבעת ימי בראשית. ואז יתגלה אלקותו שהיה נעלם בכל דבר שבעולם ואז ישיגו

אלקותו ית' מכל הדברים שבעולם וידע כל פעול כי אתה פעלתו ויבין כל יצור כי אתה יצרתו וכו' ואז יתבטל הס"א ע"י מאחר שיתגלה אלקותו יתברך כי הוא יתברך מחיה את כולם. ואזי יתקיים ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ ואז יתתקן הכל וכנ"ל ברוך ה' לעולם אמן ואמן:

אות יב

וזה שמובא במדרש שמשה רבינו ע"ה רצה ליכנוס לא"י ע"י בחי' התרת נדרים כשארז"ל על פ' אתה החילות כי בחי' התרת נדרים הוא בחי' הדרך של א"י וכנ"ל. וכמבואר במאמר הנ,ל. שכל הנ"ל הוא בחי' הדרך לארץ ישראל עיין שם היטב:

נדרים ושבועות ג

אות א

ע"פ המאמר לשמש שם אהל בהם וכו' בסימן מ"ט ע"ש כל המאמר כולו. והכלל בקיצור כי לפי אור להביות הלב של איש הישראלי. אי אפשר להתגלות מהמדות כי אור להביותו הוא עד אין סוף ואין תכלית לתשוקתו וצריך לצמצם ההתלהבות כדי שישאר בלב חלל. כ"ש ולבי חלל בקרבי ועל ידי הצמצום של ההתלהבות יוכל לבא להתגלות מהמדות היינו לעבוד את הש"י בהדרגה ובמדה וכו'. וע"כ פעולותיו ומדותיו היטובים יתגלה שהוא מקבל עול מלכות שמים שלימה וכו'. וזה בחי' בריאת העולמות כי קודם הבריאה היה אור הקב"ה אין סוף ורצה הקב"ה שיתגלה מלכותו וכו' וצמצם את האור א"ס לצדדין ונשאר חלל פנוי. ובתוך החלל הפנוי ברא העולמות והן הן מדותיו וכו' וע"י זה נתגלה מלכותו שזה עיקר כוונת הבריאה וכו'. וזהו ממש בחי' הנ"ל כי כמ וכן הוא בכל אדם שקודם שזכוה לעבודת ה' באמת אזי בתחילה לבו כוסף ובוער מאד להש"י בהתלהבות גדול. ואור ההתלהבות הזאת שבלב הוא בחי' א"ס כי אין סוף ואין תכלית לתשוקתו ואעפ"י שלבו מתלהב מאד להש"י באמת אעפ"כ אין זה תכלית כי מגודל ההתלהבות הזאת אינו יכול לעבוד את הש"י כלל מעוצם ההתלהבות בלבו עד אין סוף. עד שאינו יכול לעשו"ת שום מדה טובה ושום עבודה. ע"כ צריך לצמצם ההתלהבות הזאת ולעשו"ת חלל בלב. בחי' ולבי חלל בקרבי היינו לעשו"ת חלל באור ההתלהבות שבלב על ידוי צמצום האור לצדיין דהיינו שמוכרחין לצמצם ההתלהבות הגדול שבלב הנ"ל ואזי נעשה חלל בלב ושם באותו החלל שבלב שהוא בחי' חלל הפנוי. שם מתגלין פעולותיו ומדותיו הטובים כי ע"י הצמצום הנ"ל. ע"י זה יכול לעבוד את הש"י בהדרגה ובמדה. ועי"ז נתגלה שהוא מקבל עול מלכות שמים שלימה שזה בחי'

התגלות מלכותו ית' שהוא תכלית בריאה וכו' וע"ש במאמר הנ"ל והבן היטב היטב. כי הם דברים עמוקים מאד מאד עמוק עמוק מי ימצאם וזה בחי' תשובה וכו' וכו' ע"ש:

וזה בחי' נדרים. כי באמת המצוה הזאת של נדרים הוא פליאה גדולה. שיש כח ביד איש הישראלי לאסור מה שהתירה תורה. ומאחר שהתורה התירה הדבר מהיכן יהיה כח להאדם לאסור הדבר על עצמו. וע"כ באמת נקראים הנדרים פליאות חכמה בחי' איש כי יפליא לנדור וכו' וכומובא. אך הענין ע"פ הנ"ל כי בכ"א מישראל יש חלק אלוק ממעיל. ועיקר האלקות הוא בלב הישראלי ומחמת אור האלקות שבלבו בחי' צור לבבי. ע"כ משתוקק תמיד להש"י עד אין סוף ואין תכלית. ומחמת זה אור להביות איש הישראלי הוא בחי' אין סוף כי אין סוף ואין תכלית לתשוקשתו וכנ"ל. והנה לפי עוצם אור להביותו עד אין סוף אינו מספיק לו תרי"ג מצות התורה הקדושה כי אור להביותו הוא נכסף ומשתוקק ומתגעגע להיות דבוק ונכלל בהשי"ת תמיד לעולם ועד ושלא יפנה עצמו לשום דבר מהעולם אפי' לשום דבר המותר רק יהיה תמיד דבוק בהש"י בלי הפסק רגע כלל. אך באמת זה א"א בשום אופן כי א"כ הי' מתבטל במציאות ולא היה מתקיים ישותו כלל והיה נחרב העולם ח"ו והש"י רוצה בקיום העולם. ע"כ צריכין בהכרח לצמצם אור ההתלהבות הזאת ולעבוד את הש"י בהדרגה ובמדה. וזה בחי' כלל כל התורה כולה אש נזהרנו לבלי לסור מדרך התורה הקדושה ימין ושמאל. כי אפי' לימין אסור מדרך הישר של התורה הקדושה. היינו להרבות ולהוסיף יותר ממצות התורה שזה בחי' נוטה לימין אסור לנו ג"כ. כ"ש לא תוסיפו על הדבר ולא תגרעו ממנו כי לפי עוצם להביותו של איש הישראלי היה נכסף להוסיף על מצות התורה. אך התורה הקדושה הזהירה ע"ז בלאו דבל תוסיף. כי כשמוסיפין על התורה אפילו אם כוונתו לשמים אעפ"כ הוא נוטה מן הדרך הישר ומקלקל הצמצום הקדוש שזה עיקר קיום העולמות ואזי הוא בחי' א"ס שהוא בחי' ריבוי אור שגורם ח"ו שבירת כלים חורבן העולמות:

וגם עיקר היצה"ר וכל התאוות וכל החטאים ח"ו באין מזה. כי ידוע שכל הקליפות שהם התאוות והחטאים כולם באים משבירת כלים שהיה ע"י ריבוי אור כידוע. וזה בחי' יעלו שמים ירדו תהומות (תהלים ק"ז) שלפעמים האדם בוער להש"י יותר ממדריגתו שזה בחי' יעלו שמים. וכשאינו זוכה לצמצם האור לפי מדריגתו עי"ז ירדו תהומות ח"ו כי עי"ז נופל אח"כ ח"ו מאד כי זה בחי' ריבוי אור וכו' כנ"ל, וע"כ ע"פ רוב האדם נופל לעוונות ע"י ריבוי המצות והדקדוקים של הבע"ד שמרבה להחמיר ולדקדק עליו ביותר ומפתהו למצות שלו ומתלבש עצמו במצות ואח"כ מביאו לידי עוונות ח"ו. כי ריבוי החומרות והדקדוקים זה בחי' ריבוי אור שגורם שבירת כלים ח"ו כנ"ל שמשם נמשכין

כל העוונות ח"ו כנ"ל. וזה בחי' אל תצדק הרבה ואל תרשע הרבה (קהלת ו') כי הא בהא תליא שצריך ליזהר שלא יצדק הרבה. כדי שלא ירשע הרבה ח"ו עי"ז כנ"ל:

אות ב

וזה בחי' חטא אדה"ר. שעיקר החטא היה ע"י בחי' ריבוי האור שגורם שבירת כלים ח"ו. וע"כ התחלת עצת הנחש היה עי"ז שבא אל חוה ואמר לה אף כי אמר אלקים לא תאכלו מכל עץ הגן. שרצה להטעותה ע"י המצות של היצה"ר ושאל אותה אם צוואת הש"י היה לבלי לאכול מכל עץ הגן כי בודאי כך ראוי לכם לבלי לאכול לפי גודל עוצם גדולתו ורוממותו ית'. ואיך אפשר לכם לאכול כלל שום דבר. ומחמת שהכניס בהם ספיקות כאלה שראוי היה לבלי לאכול כלל. אף על פי שלא פעל כל רצונו אעפ"כ פעל קצת שעי"ז השיבה חוה לו בטעות. וטעתה עצמה ואמרה מכל עץ הגן אכול נאכל ומעץ הדעת וכו' אמר אלקים לא תאכלו ממנו ולא תגעו בו וכו' והוסיפ' על הציווי. ותיכף שהוסיפה מעט על הציווי מיד הצליח מעשה הס"מ כי תיכף ע"י ההוספה של הנחש ושל האשה כנ"ל. וכן עיקר החטא היה גם כן זאת כמובא. כי אדה"ר הסתכל למעלה ממדריגתו שזה היה עיקר החטא שלו ועי"ז בא לכל הפגמים שלו. וע"כ תיכף בהתחלת מתן תורה. הזהיר הש"י את משה כמה פעמים רד העד בעם פן יהרסו אל ה' לעלות וכו'. שזהו בחי' ריבוי אור שבוער להש"י חוץ מהמדה שהיא בחי' הריסה כנ"ל כי הש"י ידע מחמת גודל התגלות אלקות שההי אז בודאי יהיה תאוותם חזקה מאד לעלות לה' ולהכלל בו בתשוקה גדולה עד א"ס עד שיוכלו לבא לבחי' הריסה ח"ו בחי' ריבוי אור ע"כ הזהירם מאד ע"ז. כ"ש רבינו ז"ל במ"א (סימן ע"ב) שיש יצר הרע גדול כשמתחילין להתקרב להש"י דהיינו שהיצה"ר מסיתו להרוס לעלות אל ה'. שזהו בחי' פן יהרסו וכו' ע"ש. וע"כ אע"פ שהיו נזהרים במצות הגבלה ולא הרסו לעלות יותר. אעפ"כ מחמת שמתן תורה היה בהתגלות גדול בקולות וברקים וכו' וכו'. עי"ז באו אח"כ למה שבאו ונכשלו ע"י הערב רב בפגם העגל. כשפרש"י על פסוק ואיש לא יעלה עמך. הראשונות ע"י שהיו בתשואות והומיות שלטה בהם עין הרע אין לך יפה מן הצניעות היינו כנ"ל. שהלוחות הראשונות מחמת שהי' ברעש גדול ובהתגלות גדול מאד מאד. ע"כ לא היה אפשר להתקיים כי היה בחי' ריבוי אור. וע"כ באו לחטא גדול עי"ז ונשברו הלוחות ע"כ ניתנו השניות בשתיקה שזהו בחי' צמצום יותר כי צריכין ליזהר מאד לצמצם האור בהדרגה ובמדה כנ"ל. וזה בחינת מעשה המשכן שנצטוו אחר מעשה העגל כי מאחר שעיקר החטא היה ע,י בחי' ריבוי אור כנ"ל. ע"כ הוכרחו אח"כ לעשו"ת המשכן וכליו שכלול מגוונין סגיאין שכ"ז היא בחי' צמצומים. לצמצם המשכת התגלות אלקותו. כי

כל כלי וכלי, וכל דבר של מעשה המשכן ובגדי כהונה הכל היו בחי' צמצומים קדושים לקבל האור בהדרגה ובמדה שזהו עיקר התיקון כנ"ל. וע"כ בכל עת שנצטוו על מלאכת המשכן נצטוו מקודם על שבת. כ"ש את שבתותי תשמורו ומקדשי תיראו. כי שבת הוא בחי' התגלות אורייתא דע"ס. שנתגלה ע"י תיקון של הצמצום הנ"ל כנ"ל. שזהו בחי' מעשה המשכן כנ"ל:

אות ג

ובאמת צריכין לבקש ולהתחנן הרבה לפני הש"י שיזכה לדעת איך להתנהג בעניין זה בענין צמצום ההתלהבות הזאת. כי בודאי צריכין להתגבר מאד לכסוף ולהשתוקק להש"י תמיד בהשתוקקות עצום. ואעפ"כ צריכין לצמצם ההתלהבות שלא יהיה יותר ממדריגתו. וע"כ א"א להיות איש הישראלי באמת כ"א כשזוכין להתקרב לצדיקים אמתיים כי הם יורו אותו את הדרך אשר ילך בה ואת המעשה אשר יעשה באופן שיהיה ההתלהבות והתשוקה כראוי בהדרגה ובמדה. וזה בחי' לאו דלא תסור. כ"ש לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך ימין ושמאל. כי רק החכמים והצדיקים אמתיים הם יודעים זאת איך לצמצם את האור כראוי בהדרגה ובמדה לבלי לנטות ימין ושמאל כי כשנוטים לימין זה בחי' ריבוי אור שגורם וכו' כנ"ל ולשמאל בודאי אינו טוב לנטות שא"כ לא יעשה אפי' המוטל עליו ח"ו. וע"כ צריכין להתקרב לחכמים וצדיקים אמתיים כ"ש (אבות פ"א) עשה לך רב וקנה לך חבר. כדי שיורו אותו הדרך הישר. איך להתנהג באופן שיצמצם האור בהדרגה ובמדה כנ"ל:

אות ד

כי באמת אע"פ שמשה קבל התורה מפי הגבורה ומסרה לנו וקבלת התורה היה ע"י בחי' צמצום האור שזהו בחי' מפי הגבורה כי גבורה היא בחי' צמצום כי התורה היא כולה מדותיו של הקב"ה. וא"א שיתגלה המדות שהם כלל כל התורה כי אם ע"י צמצום העאור כנ"ל. אעפ"כ בכל דור ודור אנו צריכין לצמצם האור כביכול כ,א לפי בחינתו. כי זה כלל גדול שהמדריגה העליונה אע"פ שהוא בבחינת צמצום לגבי מה שלמעלה הימנה אעפ"כ האור של המדריגה של מעלה הוא בחי' א"ס לגבי מדריגה התחתונה וצריכין אח"כ עוד צמצומים אחרים באופן שגבם מדריגה התחתונה תוכל לקבל האור כי אורו הגדול ית' שופע מרום כל דרגין. אך כל מה שהמדריגה קטנה ונמוכה יותר צריכין שם צמצומים רבים יותר כי הצמצום של המדריגה העליונה הוא עדיין בחי' אין סוף לגבי מדריגה התחתונה וצריכין שם במדריגה התחתונה עוד צמצומים יותר. וע"כ צריכין בכל מדריגה ומדריגה לעשו"ת הצמצום הנ"ל של חלל הפנוי שהיה בתחילת הבריאה כנ"ל ועי"ז תוכל להבין היטב מאמר הנ"ל. ועוד כמה ענינים שקשה להבינם.

וע"כ התורה שקבל משה רבינו מפי הגבורה ומסרה לנו. אנו צריכין בכל דור ודור לחכמי הדור שיפרשו אותה לנו היטב בחכמתם הקדושה. כי אנו א"א לנו לידע דבר מהתורה בעצמינו כי הוא בערכינו בבחי' א"ס. כי אע"פ שלגבי משה הוא בחי' צמצום, אצלינו היא בבחי' אין סוף וכנ"ל. וע"כ צריכין החכמים בכל דור ודור ללמוד עמנו ולפרש את כל דברי התורה הזאת באר היטב. למען נוכל לקבל אור התורה בהדרגה ובמדה בערכינו כפי הדור וכפי הזמן וזה בחי' הגדרים והסייגים שעושין החכמים בכל דור ודור כי אורו ית' שהוא בחי' א"ס שופע תמיד וצריכין לקבלו בהדרגה ובמדה בכל עת וזמן. וע"כ צריכין החכמים בכל דור לעשו"ת סייגים חדשים ולתקן תקנות חדשו"ת משמרת למשמרת. כי הם צריכין בכל פעם לצמצם אור הא"ס בהדרגה ובמדה. ועל ידי זה נעשין מצות חדשו"ת דרבנן. כי ע"י צמצום האור מקבלין אור התורה והמצות בכל פעם כי קוב"ה ואורייתא וישראל כולא חד:

אות ה

וזה בחי' נדרי'. כי מחמת שאור ההתלהבות של איש הישראלי הוא בחי' א"ס על כן לבו כוסף לפרוש עצמו ולקדש עצמו ביותר ממצות התורה. אך באמת צריכין לצמצם האור כנ"ל ולקבל האור בהדרגה ובמדה. וכ"א מישראל כפי האור שזוכה לקבל בכ"פ כן צריך לצמצם ולעשו"ת מדות וכלים לקבל האור בהדרגה ובמדה:

וזה בחי' נדרים. שהם נדבת לבו כי צריך שיהא פיו ולבו שוין. וידוע שנדרים הם בבינה שהוא בחי' תשובה ובינה הוא עלמא דאתכסיא בחי' אור הא"ס. כי שלש ראשונות הם למעלה מהזמן למעלה מהמדות שזהו בחי' א"ס. היינו כשלב איש הישראלי בוער להש"י ורוצה לאסור איסר על נפשו יותר ממצות התורה א"א לו לאסור על עצמ ו עד שיוציא הנדר בפיו. שזהו בחי' צמצום האור כי כ"ז שהנדר בלבו הוא בבחי' אין סוף שעדיין לא נתצמצם האור לקבלו במדה וכשמוציא הנדר שבלבו בפיו. זה בחי' צמצום האור בהדרגה ובמדה. כי עיקר התגלות המדות והכלים הוא ע"י דיבור פה שהוא בחי' כלים ומדות ואז צריך לקיים הנדר כי הוא תורה ממש כי הנדר הוא שעולה אל מקום הנדר שהוא נדבת לב בחי' האור הא"ס שבלב האדם כנ"ל. ומצמצם האור ומקבלו בהדרגה ובמדה ע"י הדיבור פה ואז הוא מחוייב לקיימו כמ וכל מצות התורה כי גם כל התורה כולה הוא בבחי' הנ"ל ע"י צמצום אור הא"ס וכו' כנ"ל:

וע"כ האומר יאסרו כל פירות שבעולם עלי נדרו בטל כי זהו בחי' א"ס. בחינת ריבוי אור בלי שום צמצום כלל וע"כ נדרו בטל כי אין הנדר מתקיים אלא ע"י צמצום האור וכו' כנ"ל. וע"כ צריך להוציא הנדר בפיו כנ"ל:

אות ו

וע"כ באמת צריכין להתרחק מנדרים שלא יהיה ח"ו בחי' ריבוי אור כי מי יודע איך לצמצם הואר בהדרגה. רק מצוה לנדור בשביל פרישו"ת כשרז"ל בשביל גדר וסייג מצוה לנדור כשרז"ל (אבות פ"ג) נדרים סייג לפרישות, כי זה בחי' תשובה שהוא בבחי' הנ"ל בבחי' צמצום אור הא"ס וכו' כנ"ל. כי מבואר במאמר הנ"ל כי מי שעבר איזה עבירה ח"ו נמצא שקלקל איזה צמצום וחזר האור אל א"ס וכו' שזהו עיקר פגם כל החטאים. והתיקון על ידי התשובה כי תשובה היא בבינמה שהוא נכלל בא"ס כנ"ל, כי תשוב' היא שחוזר ועולה ומשתוקק וכוסף להש"י וחוזר ונכלל בא"ס. ואח"כ הוא מצמצם הואר בהדרג' וחוזר וממשיך האור שנסתלק למעלה ביתר שאת. וע"כ הבעל תשובה צריך לעשו"ת לעצמו גדרים וסייגים יותר שהם תיקוני התשובה. כי מאחר שהוא צריך לחזור ולעלות לאור האין סוף ולחזור ולעשו"ת הצמצום מחדש ולהמשיך האור בהדרגה. ע"כ הוא צריך לעשו"ת כלים וצמצומים חדשים כדי לקבל האור בתוכו, על כן הוא צריך תיקונים וגדרים וסייגים יותר. כי מאחר שקלקל איזה כלי וצנור ע"י העבירה שעבר. ע"כ אי אפשר לקבל עכשיו בצנורות הראשונות לבד. ועל כן צריך לעשו"ת עוד כלים וצנורות לקבל אור הא"ס בתוכם:

וזה בחי' נדרים בשביל פרישו"ת שכשהאדם רואה שקשה לו לפרוש עצמו מי מה שהוא צריך לפרוש ולקדש עצמו אזי הוא צריך נדר וע"י הנדר הוא מצמצם‌האור א"ס ומקבלו בהדרגה ונעשה מזה מצוה גמורה כנ"ל. וכל מצוה היא בחי' כלי ומדה לקבל האור בתוכו ועי"ז יוכל לפרוש עצמו כי עיקר התגברות התאוה היא מחמת ריבוי האור וכפי ריבוי האור כן צריך כלים יותר דהיינו מצות וגדרים יותר. ועל כן מוכרח לנדור כדי לעשו"ת ע"י זה כלים ומדות לקבל האור בהדרגה ובמדה שלא יהיה בבחי' ריבוי אור. ועי"ז יוכל לפרוש ממה שצריך לפרוש כנ"ל:

אות ז

וע"כ החכם עוקר הנדר מעיקרו ע"י פתח חרטה. כי עיקר הבריאה על ידי החכמה. כ"ש כולם בחכמה עשית כו'. כמבואר במאמר הנ"ל. והחכם האמת הוא יכול לעלות בודאי למדריגה גבוה יותר. ויכול לעשו"ת צמצומים חדשים שע"י זה נעקר הנדר לגמרי כפי הצמצום שעושה עכשיו החכם. וכ"ז ע"י פתח חרטה שהוא בחי' תשובה שעי"ז חוזרין ושבין מצמצום זה של הנדר לאור האין סוף. והחכם עולה לשם למדריגה הגבוה יותר ומבטל זה הצמצום של הדיבור של הנדר בשרשו באור הא"ס. ששם שבין ועולין כל הצמצומים ומתבטלין בשורשן. ואח"כ הוא חוזר וממשיך משם צמצומים‌להתיר הנדר דהיינו מה שואמר לו מותר לך. ועי"ז נעקר הנדר מעיקרו והותר לו. כי יש כח להחכם

להמשיך הצמצום להתיר ע"י דיבור פיו כי הכל תלוי כפי מה שמצמצם אור הא"ס בדיבור פיו כנ"ל:

אות ח

וזה בחי' מה שיש כח להבעל ולהאב להתיר נדר אשתו ובתו כי הם ברשותם. כי האב והבעל הם במדריגה גבוה מהם ואורם כנגד אשתו ובתו היא בבחי' א"ס. וע"כ יש לו כח לבטל צמצום הנדר לשהם בשרשו ולהפיר הנדר. מאחר שהם יכולין לעלות לאור הא"ס במדריגה גבוה יותר וכנ"ל. וגם כי בתו אואשתו ברשותו וכל אורם וצמצומם הם ברשותם כי אורם כלול באורו. וע"כ אצלו מתבטל כל האור והצמצום שלהם. וע"כ יכול להפר נדרים וכנ"ל:

אות ט

וזה בחי' ג' הדיוטות שיכולין ג"כ להתיר הנדר. כי בחי' הנ"ל של צמצום האור שמשם יוצאת כל התורה הוא כלול משלשה בחי' כהן לוי ישראל. בחי' ג' אבות אברהם יצחק יעקב. כי אור הא"ס זה בחי' חסד בחי' כהן. כי אור החסד מתפשט עד א"ס אך צריכין לצמצם האור כי א"א לקבל רוב טובה. והצמצום זה בחי' גבורה בחי' לוי. וע"י הצמצום נעשה חלל הפנוי ואח"כ צרייכן להמשיך ולקבל האור בתוך החלל והצמצום הזה בהדרגה ובמדה (חסר) נמצא שעיקר השלימות הוא ע"י שלש בחינות וזה (שבת פ"ח) בריך רחמנא דיהיב לן אוריין תליתאה ביום תליתאה ע"י תליתאה בירחא תליתאה כי כל התור הוא משלושת כי יוצאה מג' בחי' הנ"ל שמשם יוצאת כל התורה כולה כנ"ל. וע"כ בכל מקום שיש שלשה מישראל הם ב"ד ויכולין לפסוק דין תורה. כי ג' מישראל כלולין מג' בחי' הנ"ל שהם בחי' שלשה אבות כנ,ל. וע"כ הם יכולין לעלות אל אור הא"ס ולצמצם האור ולקבל אח"כהאור בהדרגה ובמדה כראוי שזה עיקר בחי' המשכת התורה. וזה עיקר שלימת הקדושה. וע"כ הם פוסקין הדין תורה כי עי"ז עיקר קבלת התורה כנ"ל ועל כן יכולין שלשהלהתיר הנדר. כי עיקר התרת נדרים תלוי בזה שצריכין לחזור לאור הא"ס. ולחזור לצמצם האור ולהמשיך האור בהדרגה להתיר ולהפך הצמצום הראשון מאיסור להיתר וכו' כנ"ל. שזה נעשה על ידי שלשה כנ"ל:

אות י

וע"כ מתירין נדרים ביוה"כ שהוא בחינת תשובה כי בחי' הצמצום הנ"ל הוא בחי' תשובה כמבואר במאמר הנ"ל ע"ש:

אות יא

וזה בחי' מה שכנסת ישראל מבקשת מהשי"ת שימני כחותם על לבך כחותם על זרועך. כי עזה כמות אהבה וכו' רשפיה רשפי אש שלהבת יה וכו' (ש"ה ח) היינו כמבואר

במאמר הנ"ל שאור אש ההתלהבות של איש הישראלי הוא עד אין סוף כנ"ל וצריכין בהכרח לצמצמו וכו' כנ"ל. וזהו שימני כחותם וכו' חותם הוא בחי' צמצום האור שחותם ומצמצם האור שלא יצא חוץ מהמדה. וזהו שמבקשת כנס"י שימני כחותם על לבך היינו שיעזור הש"י לצמצם ולחתים אור ההתלהבות שבלב. כי עזה כמות אהבה קשה וכו'. רשפיה רשפי וכו'. היינו שאור ההתלהבות עזה וקשה ובוער מאד מאד ברשפי רשפי שלהבת י"ק. עד שא"א מחמת זה לעבוד את הש"י כלל כנ"ל. וגם יכולין לבא ע"י זה ח"ו לתאוות וחטאים ח"ו שהם סטרא דמותא כשאינו זוכה לצמצם כראוי כי הוא בחי' ריבוי אור שגורם שבירת כלים שהיא בחי' מיתה כידוע. וזהו כי עזה כמות אהבה היינו כנ"ל כי ריבוי האהבה וההתלהבות להש"י מרובה כל כך עד שיכולין לבא עי"ז ח"ו לריבוי אור שהוא בחי' מיתה כנ"ל. ומעוצם ראשפי אש ההתלהבות אין אנו יודעים כלל איך לצמצמו כי אנו חפצים מאד להיות דבוקים בך תמיד ע"כ אנו מבקשים ממך שתרחם עלינו ותצמצם הארו לעצמך ונהיה דבוקים בך כחותם על לבך כחותם על זרועך היינו שהדבירקות יהיה בבחי' חותם וצמצום כדי לקבל האור בהדרגה ובמדה. וזהו כחותם על לבך כחותם על זרועך זה בחינת תפילין של ראש ותפילין של יד כידוע בחינת ביתא עילאה וביתא תתאה. כי לב הוא בחינת ביתא עילאה בחי' בינה ליבא שהיא ביתה עילאה בחי' בינה ליבא שהיא ביתא עילאה. זרוע הוא בחי' תפילין של יד שהיא יד כהה בחי' מלכות ביתא תתאה היינו כנ"ל כמבואר במאמר הנ"ל שיש לשני בתים עליה ע"י בחי' הצמצום וכו' הנ"ל:

אות יב

וזה בחי' הקשרים של התפילין כי אור התפילין בשורשן גדול מאד עד א"ס ע"כ אין יכולים לקבל אור התפילין הקדושים בהדרגה ובמדה וזה בחי' הבתים של התפילין כי הבתים של השל ראש הוא בחי' ביתא עילאה ובית של השל יד הוא בחי' ביתא תתאה שהם מצמצמין וחותמין האור הגדול של הפרשיות שהם המוחין המאירין עד א"ס. וע"כ צריכין לתופרן בגידין ולכורכן בשערות הכל בשביל צמצום האור הגדול כי גידין ושערות הם בחי' צמצומים כידוע. וזה בחי' שימני כחותם על לבך כחותם על זרועך וכו' כי עזה וכו' שהם בחי' תפילין ש"ר ושל יד שהם הצמצומים בחי' חותמות הנ"ל בחי' שני בתים הנ"ל כדי לצמצם הואר הגדול כדי לזכות לעבוד הש"י בהדרגהו במדה כנ"ל. (ועיין בזוה"ק ובפע"ח מבואר שם שפסוק זה מדבר מתפילין):

אות יג

וזה שמובא בהמעשיות של רבינו ז"ל בהמעשה של המלך שגזר גירוש בגזירת שמד שע"י ציצית ותפילין יכולין לעבור בתוך האש הגדולה. כי האש הגדולה נמשכת ונשתלשלה

מאש שלמעלה מבחי' כי ה' אלקיך אש אוכלה הוא מבחי' אור ההתלהבות שהוא בחי' א"ס ואש הזאת הוא בחי' תכלת דאכלא כולא ושיציא כולא. אבל ישראל הדבקיסבה' מקבלים חיותם ממנו וכו' כמבואר שם במאמר הנ"ל. כי ישראל על ידי מצות ציצית ותפילין הם מצמצמין האור כנ"ל. כי ציצית מבואר במאמר הנ"ל שהוא בחי' צמצום הקדוש הנ"ל ותפילין הם בחי' חותם הנ"ל. על כן ציצית ותפילין הם מצמצמין האור כנ"ל. וע"כ יכולים לעבור בתוך האש על ידי ציצית ותפילין. כי אדרבא הם מקבלין חיות משם בבחי' ואתם הדבקים בה' אלקיכם חיים כולכם היום אמן ואמן:

[שייך לעיל]

אות יד

וזהו שסיים אם יתן איש את כל הון ביתו באהבה בוז יבוזו לו. כי כשזוכין לחותמות הנ"ל דהיינו לצמצאור האין סוף בהדרגה ובמדה כנ"ל עי"ז זוכין לאורייתא דעתיקא סתימאה שהיא כולא ימינא ולית שמאל ולית עושר תמן וכו' כמבואר כל זה היטב באממר הנ"ל. וזהו שימני כחותם וכו' היינו צמצום האור בהדרג' ובמדה בבחי' חותם כנ"ל. כי עזה כמות אהבה וכו' רשפיה רשפי אש שלהבת יה דהיינו שהלב בוער עד אין סוף וע"כ צריכין לצמצום הקדוש בחי' חותמות הנ"ל. ואזי אם יתן איש את כל הון ביתו באהבה בוז יבוזו לו. כי אז ע"י בחי' חותם הנ"ל זוכין לאורייתא דע"ס שאז מבזין כל הון דעלמא כי לית שמאל ולית עושר תמן, שזהו בחי' ונות בית תחלק שלל, שמבזין את המעות בחינת בוז יבוזו לו ע"ש בהמאמר הנ"ל בסופו:

נדרים ושבועות ד

אות ב

ענין נדר ושבועה שהוא דבר פלא מאד שהאדם יש לו כח לעשו"ת לעצמו מצות ועבירות חדשו"ת מה שלא נזכר בתורה, כשאוסר על עצמו אכילת בשר בנדר או שבועה אזי זה הבשר המותר מן התורה נאסר עתה עליו באיסור חמור ככל האיסורים שבתורה. וכן להיפך כשמקבל ע"ע לאכול בשר זה אזי חיוב ומצוה עליו לאכול דוקא. נמצא שע"י נדר ושבועה יכול האדם לעשו"ת לעצמו תורה חדשה דהיינו לאסור המותר ולחייב עצמו בחיוב מה שאינו מחיוב (רק שאינו יכול להתיר את האיסור בשום אופן כשפרש"י ע"פ לאסור איסר וכו'):

ע"פ התורה כי מרחמם ינהגם בלק"ת סימן ז' ע"ש כל התורה. והכלל לענייננו שכל אדם צריך לעסוק בישוב העולם דהיינו להאיר הדעת בבני אדם. להודיע להם כי ה' הוא האלקים. ולדבר על לבם להוציאם מעונות שזה עיקר הרחמנות על ישראל וכו'

וכל אדם יכול לקיים זאת וצריך לעסוק בזה וכו' ע"ש היטב. ומבואר שם שעיקר הוא החכם הצדיק האמת שבדור שהוא בחי' משה שהוא מוסר נפשו ע" ביותר להאיר הדעת בבנים ותלמידים. וזה החכם צריך שיהיה לו בחינת כל בחי' כי כל בשמים ובארץ דהיינו שיאיר בדרי מעלה ובדרי מטה שלהגבוהים במעלה בחי' דרי מעלה יהיה מראה להם בחי' איה מקום כבודו דהיינו שיהיה מראה להם שעדיין אינם יודעים כלל בידיעתו ית' בחי' מה חמית מה פשפשת מה ידעת וכו'. ולהיפך לבחינת דרי מטה שהם הנמוכים מאד שנפלו למקום שנפלו לדיוטא התחתונה מאד מאד וקלקלו מה שקלקלו, יאיר בהם הדעת של מלא כל הארץ כבודו. דהיינו שיהיה מראה להם שעדיין הש"י שוכן אתם בתוך טומאותם. ויחזקם ויוערם שלא יתייאשו עצמן בשום אופן בעולם כי ה' אתם ואצלם ועמם וקרבו אליהם מאד כי מלא כה"כ. ורק זה נקרא צדיק. ומי שאינו יכול זאת אינו נקרא צדיק בשלימות. כי עיקר תענוגיו ושעשועיו ית' הוא לקרב אליו הרחוקים מאד מאד ממנו ית' כי מי שיודע בידיעתו ית' הוא יודע שזה עיקר תענוגיו ושעשועיו ית' כשמקרבין אליו הרחוקים ממנו כי השי"ת יש לו שרפים ואפנים וחיות הקודש וכו' וכו' שכולם עובדים אותו באימה ויראה וכו' ואף עפ"כ עיקר תענוגיו ושעשועיו הוא כשעולה העבודה מעולם השפל הזה. וכל מה שעולה איזה עבודה ונחת רוח מעולם ומדריגה נמוכה ביותר יש לו שעשועים גדולים ביותר ויותר כי זה עיקרא גדולתו ית' וכו'. וצריכין לכלול העולמות העליון בתחתון ותחתון בעליון שגם דרי מעלה שהשגתם בחי' מה יהיו כלולים מההשגה של בחי' מלא כה"כ. ולהיפך גם דרי מטה שהשגתם בחי' מלא, יהיו כלולים מההשגה של בחי' מה כדי שיהיה להם יראה וכו' ע"ש. ומבואר שם שזה בחי' יוה"כ וחנוכה וכו'. כי משה ביקש סלח נא על עון המרגלים שבזה תלוים כל העונות וכו'. וכפי הסלח נא שפועלין ביוה,כ כן זוכין לקדושת חנוכה שהוא חנוכת הבהמ"ק שכלול מכל הבחי' הנ"ל ע"ש כ"ז היטב היטב:

אות ג

וזה בחי' נדר ושבועה. מה שיש כח לאיש הישראלי ע"י נדר ושבועה לעשו"ת לעצמו מצות ועבירות חדשות. כי מבואר בהתורה הנ"ל שכל אדם יש בו כח להכניס הדעת בעולם לגלות ולהודיע אלקותו בעולם שזה עיקר הדעת ועי"ז יכול להוציא ישראל מעונותך כמבואר שם שעיקר כל העונות נמשכין מפגם הדעת בבחי' אין עאדם עובר עבירה אא"כ נכנס בו רוח שטות וצריכין לרחם עליו להאיר בו הדעת שגילה משה רבינו בעולם דהיינו להזכירו ולעוררו ולהקיצו ולהודיעו כי ה' הוא האלקים בבחי' מה שאמר משה אתה הראת לדעת כיה' הוא האלקים שזה עיקר הדעת ועי"ז יוצאין כ"א ואחד

מהענוות שלו כנ"ל וכל אדם יש לו כח להכניס זה הדעת בעולם ע"י שמדבר עם בניו וחביריו וכו' ע"ש וכ"ז מחמת שכל אחד מישראל יש בו אלקות כי כ"א מישראל הוא חלק אלוק ממעל ע"כ יש בו כח להכניס ידיעת אלקותו בעולם ולהוציא ישראל מעונות ולהשיבם אל התורה וכל זה מקבלים כולם מהחכם הצדיק האמת שבדור שהוא בחי' משה שזוכה להמקיפים המבוארים שם שהם שעשוע עוה"ב בחי' שפע הכתר וכו' שעי"ז זוכה לבחי' כל הנ"ל שעי"ז יש לו כח להאיר בבנים ותלמידים וכו' שממנו מקבלין כל בניו ותלמידיו להאיר הדעת בבניהם ותלמידיהם אחריהם וכן מדור לדור לעולם כמבואר מזה בסי' ס,ח שמדבר ג"כ מענין זה ע"ש. וזה בחי' נדר ושבועה שהאדם יש לו כח ע"י נדר ושבועה לעשו"ת לעצמו תורה חדשה דהיינו מצות ועבירות חדשו"ת כנ"ל. כי נדר ושבועה הם בחי' מקיפים ובחי' כל הנמשך מהם המבוארים בהתורה הנ"ל. כי המקיפים הנ"ל הם בחי' בינה שהיא בחי' כתר. כמובא בכתבים ששם הוא בחי' נדר כידוע ושבועה הוא בבי' כל. כי כל דא צדיק ששם הוא בחוי' שבועה כמבואר כ"ז בספר שערי אורה שבועה הוא בחי' כריתות ברית שזהו בחינת צדיק שהוא בחי' ברית. כי בחי' צדיק בחינת ברית מקשר עליונים ותחתונים עלמא עילאה ועלמא תתאה כידוע וכנ"ל בהתורה הנ"ל. וזה בחי' שבועה וכריתות ברית שעל ידי זה עיקר ההתקשרות שבין שני בני אדם שבטוחים שיתקיים התקשרותם כשרכורתין ברית בשבועה וכן כשרצה הש"י להתקשר עם האבות ועם ישראל שעי"ז נתקשרו כל העולמות עליונים ותחתונים יחד וכרת עמהם ברית בשבועה כמבואר בפסוקים רבים שהשי"ת נשבע לאבות להטיב לזרעם ולתת להם ארץ ישראל. וכן ישראל קיבלו את התורה בשבועה. כי עיקר ההתקשרות ע"י השבועה. כי שבועה בחי' צדיק בחי' כל בחי' כי כל בשמים ובארץ שהוא בחי' התקשרות. וע"כ ע"י נדר ושבועה שהם בחינת מקיפים הנ"ל ובחי' כל הנ"ל עי"ז יכול האדם לאסור על עצמו כל מה שרוצה או להיפך כי שם שורש התורה. וע"כ משם עיקר הארת הדעת מה שמאירים בבנים ותלמידים להוציאם מעוונות ולהשיבם אל התורה ע"י שמודייעם להם משם ידיעת אלקותו ית' כנ"ל. ומחמת שכ"א מישראל שרש ונמשך משם כי שורש נשמתו בנשמת הצדיק שהוא בחי' משה שזוכה לאלו המקיפים וכו' כנ"ל. ע"כ יש כח לכ"א מישראל לעלות לשם ע"י בחי' נדר ושבועה ואזי הוא ממשיך משם מצות חדשו"ת כרצונו לאסור איסור או להיפך כי תיכף כשאומר שדבר זה אסור עליו באיסור נדר או שבועה אז ינאסר הדבר עליו באיסור תורה. כי כל התורה נמשך משם מהמקיפים ובחי' כל הנ"ל כנ"ל כי ע"י המקיפים ובחי' כל הנ"ל יכולין לגלות שמלא כה"כ. ואפי' בכל הדברים גשמיים ובכל המדריגות התחתונות שוכן אלקותו ית'. ע"כ יש לו כח ע"י זה

לעשו"ת לעצמו תורה מכל הדברים שבעולם כרצונו ע"י נדר ושבועה. מאחר שעי"ז מגלה שכינת אלקותו בכל דבר שעי"ז נעשה מזה הדבר תורה כי אורייתא וקוב"ה וישראל כולא חד. ובכל דבר יש בו אלקות בחי' תורה רק כל זמן שהוא בהעלם ואתכסיא עדיין הוא בבחי' חול. אבל על ידי נדר ושבועה יש כח לגלות ולהאיר התורה ולאקות השוכן בהדבר. ולהמשיך עי"ז על עצמו איסור חדש או מצוה כפי מה שיוצא מפיו כי נדר ושבועה הם בחי' מקיפים בחי' כל הנ"ל שמשם עיקר הודעות אלקותו ית' שהוא התורה השוכן בכל דבר אפי' במדריגות התחתונת מאד. שעי"ז יש כח לכ"א להאיר בתלמידיו אפילו בהנמוכים מאד להוציאם ממקום שהם שרחוקים מהתורה מאד ולהשיבם אל התורה כנ"ל. ע"כ עי"ז יכולים לעשו"ת תורה מכל דבר כנ"ל:

אות ד

וזה נדרים סייג לפרישו"ת סייג לחכמה שתיקה שסמכן התנא יחד. כי הנדרים הם בבחי' מקיפים הנ"ל שזוכה אליהם החכם האמת המאיר בבן ותלמיד כנ"ל. אשר מי שזוכה לאלו המקיפים צריך שיהיה לו בחי' שתיקה בחינת סייג לחכמה שתיקה כמבואר בהתורה הנ"ל וע"כ סמכן התנא יחד כי הם בחי' אחת כי הנדרים הם בחי' מקיפים הנ"ל ששם צרייכן שתיקה בחי' סייג לחכמה שתיקה כנ"ל. ובשביל זה בעצמו הנדרים הם סייג לפרישו"ת וכן שבועות. כ"ש (תהלים קי"ט) נשבעתי ואקיימה לשמור משפטי צדקך. וכשרז"ל שרי ליה לאינש למינדר לזרוזי נפשיה וכו' כי הנדרים ושבועות הם בבחי' מקיפים ובחי' כל הנ"ל שהם בחי' שרשי התורה שעי"ז מוציאין ישראל מהעוונות ומשיבין אותאל התורה. וע"כ הם סייג לפרישו"ת כי על ידם מפרישין את האדם מתאות ועבירות מחמת שעל ידם מאירין הדעת בישראל בבחי' הארת בן ותלמיד. שע"י זה מפרישין אותן מתאות ועבירות ומשיבין אותם אל התורה כנ"ל:

אות ה

וזה בחי' מה שאומרים כל נדרי ביהו"כ תיכף בכניסתו כי זה עיקר בחינת יוה"כ בבחי' נדרים ושבועות. כי מבואר היטב בהתורה הנ"ל שכל ענין הנ"ל להאיר הדעת בישראל להוציאם מעוונות זה בחי' יוה"כ. כי יוה"כ הוא סליחת עוונות שאז מוציאין ישראל מהמשאוי של עוונות. כי אז הוא בחי' הארת המקיפים הנ"ל שהם בחי' שפע הכתר בחינת שעשוע עוה,ב בחי' יו"כ שכ"ז הוא בחי' יוה"כ. וע"כ אז ביהו"כ נכנס הכה"ג לבית המקדש לפני ולפנים לתכלית קדושה העליונה של הביהמ"ק ששם עומד הארון עם הלוחות כי הוא ממשיך משם הארת התורה דהיינו הארת הדעת של משרע"ה כי הביהמ"ק כלול מכל הבחי' המבוארים בהתורה הנ"ל כמבואר שם ועיקר תכלית הקדושה של הביהמ"ק הוא לפני ולפנים ששם הלוחות שהם עיקר התורה דהיינו הארת

הדעת של משה. בחי' אתה הראית לדעת כי ה' הוא האלקים בחי' אנכי ה' אלקיך הנאמר בהלוחות. נמצא שעיקר הארת הדעת הנ"ל להוציא ישראל מעוונות הוא ביוה"כ וע"כ אומרים בכניסת יהו"כ כל נדרי וכו'. כי נדרים ושבועות הם בבחי' מקיפים ובחי' כל הנ"ל שעי"ז עיקר הארת הדעת הנ"ל כנ"ל. וזה שבסוף יוה"כ דהיינו אחר נעילה אומרים שמע ישראל וכו' ובשכמל"ו וה' הוא האלקים כ"פ כי דייקא אז ביוה"כ נמשך הארת הדעת הקדוש הזה עלינו לדעת כי הוא האלקים בחינת אתה הראת לדעת וכו' וכנ"ל:

אות ו

וזה בחי' התרת נדרים. שהחכם יש לו כח לעקור הנדר מעיקרו ע"י חרטה כי עיקר הכח של כל אדם לנדור נדר ולעשו"ת לעצמו תורה מכל דבר חול שרוצה. הוא ע"י כח החכם האמת שזוכה לאלו המקיפים הנ"ל כמובן שם בהתורה הנ"ל. שהחכם שזוכה לאלו המקיפים הוא יכול להאיר בבנים ותלמידים וכו'. ומבואר בסי' ס"ח בלק"ת) שמדבר ג"כ מענין זה שהצדיק מאיר בבנים ותלמידים הארה כזאת. באופן שהם יאירו להלן יותר בבניהם ותלמידיהם וכן לדורי דורות לנצח שלא יופסק עוד הארת הדעת הקדוש לעולם כאשר שמעתי מפיו הק' בפירוש. בעתשזכיתי לשמוע ענין הנורא הזה מפיו הק'. כי זה עיקר גדולת נוראותיו של הצדיק האמת שיש לו כח כזה שיכול להאיר הדעת הקדוש בבנים ותלמדיים ויכול להודיע לדרי מטה אפי' להמונחים בדיוטא התחתונה מאד להודיעם כי ה' הוא האלקים להאיר בהם הדעת הקדוש הזה ולהוציאם מעוונות ע"י שמגלה להם כי מלא כל הארץ כבודו ועדיין ה' עמם ואצלם וכו' כי אין שום ייאוש בעולם כלל. כמבואר בהתורה הנ"ל ובשאר מקומות. ולא די שהואמקים מעפר דל מאשפות ירים אביון. שמקים ומרים הנמוכים והירודים מאד מעפר ומאשפות ממש. ומקיץ ומעורר אותם בבחי' הקיצו ורננו שוכני עפר. ומחיה אותם ומחזקם שלא ייתייאשו מלצועק להשי"ת בשום אופן עד שמשיבם לדרכי הקדושה באמת. אף גם הוא נותן בהם כח כזה ומאיר בהם הדעת האמתי עד שיש להם כח להאיר הדעת גם באחרים עד שגם הם עוסקים בישוב העולם להעמיד בנים ותלמידים וגם הם מקימים ירודים ונופלים מעפר ומאשפות, ומאירים בהם הדעת הקדוש וכו'. וכן מדור לדור לעולם. כי הצדיק ע"י שמאיר הדעת בתלמידיו בבחי' מלא כה"כ שהש"י מלא כבודו בכל הארץ אפילו במדריגות התחתונות מאד מאד. עי"ז נעשה בחי' ומלאו את הארץ שמאיר דעת כזה בתלמידי עד שהם מעמידים תלמידים אחרים וכן אלו התלמידי תלמידיו מעמידים עוד תלמידים וכן מדור לדור לעולם עד שיתמלא כל העולם מבני אדם דהיינו מבני דעה שיודעין את השי"ת שרק הם נקראים אדם. שזה עיקר ישוב העולם בחי' ומלאו את הארץ

כנ"ל. כי הצדיק מאיד דעת אמתי ונפלא כה עד שכל מי שזוכה לקבל הארה מדעתו יש לו כח להאיר יותר לחבריו ותלמידיו. אפילו אם הוא בעצמו קטן במעלה מאד כי דעתו שגבה מאד עד שכל בני אדם גדולים וקטנים יכולים לקבל את דעתו ולהאיר להלן יותר בחבריהם ותלמידיהם כמבואר בהתורה הנ"ל. שכל אדם יכול לקיים זאת להעמיד בנים ותלמידים וכו' ע"ש. וכמו שפ"א אמר רבינו ז"ל לאיזה איש פשוט מאד. שגם הוא יכול לעורר בני אדם אפי' הגדולים ממנו מאד. לעוררם לעבודת השי"ת באמת ואמר לו הלא עץ קטן שקורין (שפענדילי) יכול להדליק עץ גדול. וכן ארז"ל מה עץ קטן מדליק את הגדול אף ת"ח וכו'. והכל בכח הצדיק החכם האמת שהוא האיר זה הדעת בתלמידיו וכולם מקבלים ממנו להארי יותר מדור לדור כנ"ל. וע"כ החכם יש לו כח להתיר הנדר. כי הנדרים שהם בחי' המקיפים הנ"ל שמשם כח הנדר כנ"ל. כ"ז נמשך ע"י החכם שבדור כנ"ל. ועל כן בודאי יש כח להחכם להתיר הנדר. מאחר שכל הכח שיש להאדם לנדור ולעשו"ת תורה מכל דבר הוא ממנו כנ"ל:

אות ז

ועיקר התרת נדרים הוא ע"י החרטה כי שם בבחי' נדרים שם עיקר החרטה שהיא בחי' תשובה בחי' יוה"כבחי' מקיפים הנ"ל ששם עיקר החרטה כי עיקר התשובה הוא חרטה. וע"כ עוסקין ביוה"כ בהתרת נדרים כ"ש בכולהון איחרטנא בהון וכו'. כי על ידיד התרת נדרים ע"י החרטה מזה יכולין להבין עוצם חסדי ה' עד אין סוף ותכלית. ואין שום ייאוש בעולם כלל. כי הנדרים שאדם נודר ואוסר על עצמו איזה דבר זהו בי' גבוה מאד שעולה למקום הנדר שהוא בחי' מקיפים הנ"ל שעי"ז יכול לעשו"ת לעצמו מדבר חול תורה כנ"ל מחמת שהנדרים בחי' מקיפים הנ"ל הם בחי' שורש התורה בחי' תשובה בחי' יוה"כ כנ"ל. ואע"פ שהנדרים הם בחי' גבוה כל כך. אעפ"כ יכולים להתיר הנדר על ידי חרטה שמתחרטים לפני החכם. כי שם בבחי' המקיפים בחי' תשובה שם הוא בחי' תכלית הידיעה אשר לא נדע כ"ש בהתורה הנ"ל ושם החסד עד אין סוף ויכולין להתחרט ולעשו"ת תשובה לעולם יהיה איך שיהיה. כי באמת תשובה היא דבר נפלא והיא למעלה מהתורה שהיא בחינת דעת כי ע"פ הדעת והשכל אין מועיל תשובה כשרז"ל שאלו לחכמה וכו' וכמובא בספרים שכפי חיוב הדעת לא היה מועיל תשובה רק הש"י מצד רחמנותו וחסדו הגדול והנפלא מקבל השבים לפניו ע"י בחי' תשובה שהיא בבחי' המקיפים הנ"ל שהם למעלה מהדעת בבחי' תכלית הידיעה אשר לא נדע. נמצא שעיקר התשובה היא למעלה מהדעת. ועל כן כח התשובה אינו נפסק לעולם בשום אופן ואפי' מי שמתחיל לשוב ונופל ח"ו מזה. ואפי' אם מתחיל כ"פ ובכל פעם נופל למה שנופל

ר"ל. אעפ"כ הוא צריך להתחזק להתחיל בכ"פ מחדש כי כח התשובה אינו נפסק לעולם כי שם החסד עד אין סוף. וזה אנו רואים ע"י התרת נדרים שיכולים לבטל הנדר ע"י חרטה שהיא בחי' תשובה כנ"ל. אעפ"כ יש בחינה גבוה יותר ששם מתבטל הנדר ע"י החרטה. כמו כן בכל עבודת הש"י בכל אדם ובכל דרגא ובכל זמן יש דרכים נפלאים וחסדים גדולים ונוראים אצל הש"י. גבוה מעל גבוה מה שאין הפה יכול לדבר והלב לחשוב. ואף ע"פ שהש"י עשה עמו חסד והרימו מאשפות והשיבו אליו. והוא לא חס על עצמו ופגם גם בהחסד הנפלא הזה כ"פ אעפ"כ יש חסד למעלה מחסד עד אין סוף באופן שיכול להתקרב להש"י תמיד בכל מקום שהוא וכמובן ומבואר בהתורה הנ"ל שהצדיק מחיה אפילו כל הנופלים מאד. הוא מחיה אותם תמיד בלי גבול עד שסוף כל סוף ישובו כול להש"י. כל מי שיחזיק בו:

אות ח

וזה בחי' ר"ה ויוה"כ. כי מבואר בהתורה הנ"ל שכל זההוא בחי' יוה"כ וכנ"ל. כי כפי הסלח נא שפועלין ביוה"כ כן זוכין לחנוכת הביהמ"ק שהוא בחי' קדושת חנוכה. כי משה בקש סלח נא על חטא המרגלים שעי"ז נחרב הביהמ, ק וכו' שבזה תלוים כל החטאים וכו'. וכשהש"י נתרצה לו ואמר לו סלחתי וכו'. מזהנעשה חנוכת הביהמ"ק שהוא היפך חטא המרגלים שגרמו חורבן הביהמ"ק נמצא שע"י סלח נא שפועלין ביוה"כ נעשה חנוכה בחי' חנוכת הבית המקדש שכולל כל התיקונים הנאמרים שם בהתורה הנ"ל בענין בן ותלמיד וכו' כמבואר שם היטב:

אות ט

ועתה בעונותינו שכבר נחרב בית מקדשינו ואין מי שיכפר בעדינו לטהרינו ממשאוי הגדול של עוונותינו. עיקר סמיכתינו על ימי התשובה שהם מר"ח אלול עד יוה"כ שנזכה לשוב בהם בתשובה שלימה עד שנסכה לפעול בקשתינו ביהו"כ דהיינו בקשת סלח נא וכו' שהש"י ימחול עוונותינו ועון חטא המרגלים שגרמו חורבן ביהמ"ק שבזה תלויים כל החטאים כנ"ל. וכשנפעול בקשתינו והש"י יענה ויאמר סלחתי עי"ז נזכה לבחי' חנוכת היבהמ"ק שבזה תלויים כל התיקונים הנ"ל כנ"ל כי מר"ח אלול עד יוה"כ הם ארבעים יום כנגד ארבעים יום שפגמו בהם המרגלים שגרמו חורבן ביהמ"ק שבזה תלוייםכל החטאים כנ"ל שאנו צריכין לתקן פגם אלו הארבעים יום במ"ם ימים הקדושים והנוראים האלו שהם מר"ח אלול עד יוה"כ עד שנזכה לפעול בקשתינו ביהו"כ דהיינו בקשת סלח נא על פגם המרגלים שבזה תלויים כל החטאים כנ"ל. ובכל ימי אלול אנו מכינין עצמינו לתשובה כי אז באלול עושין דרך לתשובה בבחי' הנותן בים דרך שהיא כוונת אלול דהיינו שעושין דרך כבושה לתשובה בבחי' אם אסק שמים שם אתה ואציעה שאול הנך.

שאפי' המונחים בדיוטא התחתונה מאד מאד ישובו להש"י אפי' מעמקי שאול תחתיות יהיה להם דרך כבודשה לתשובה. כמובן בהתורה קרא את יהושע בסי' ו'. ובהתורה כי תצא למלחמה בלק"ת (בסי' פ"ב) ע"ש. ועיקר דרך התשובה נגמר בעשי"ת שהם מר"ה עד יוה"כ שנקראים ע'שרת ימי תשובה. ועיקר הוא ר,ה כמובן משיחותיו הק' של רבינו ז"ל גודל עוצם מעלת ר"ה שאז צריכין לנסוע לצדיקים אמתיים. כי צריכין להיות אז אצל הצדיק האמת שהוא יודע היטב לגלות דרך התשובה לכל החוטאים והפושעים בבחי' אתה נותן יד לפושעים וכו':

אות י

כי עיקר התשובה נמשך ע"י הצדיק שהוא רחמן באמת כמו משה רבינו ע"ה שהוא היה המנהיג והוא יהיה המנהיג וכו' שיש לו רחמנות על ישראל להוציאם מעוונות שזהו עיקר הרחמנות וכו' שהוא עוסק ביישוב העולם למלאות העולם בבחי' ומלאו את הארץ שיהיה העולם מיושב מבני אדם דהיינו מבני דיעה שיודעין מהש"י שהוא ההיפך מעוונות וכו' כמבואר שם. וזה הצדיק זוכהל מקיפים הנ"ל שהם בחי' תקופות הימים תקופת השנים וכו' שעי"ז זוכה לבחי' כל וכו' שעי"ז זוכה להאיר בדרי מעלהודרי מטה להגביה שפלים להראות להמונחים בשפלות מאד מאד שלא יתייאשו עצמן בשום אופן כי מלא כה,כ וה' אתם וכו'. ולהיפך להגבוהים במעלה יהיה מראה להם בחי' מה חמית מה פשפשת וכו' בחי' איה מקום כבודו וכו' וצריך לכלול העולמות עליון בתחתון ותחתון בעליון כוו' וכו' ע"ש כ"ז היטב. וזה בחי' מעשה בר' אליעזר ור' יהושע שהם בחי' בן ותלמיד. והיה ר' אליעזר ישן ור' יהושע ניעור. כי השגת ר' אליעזר הוא בחי' שינה בחי' השגה העליונה שהיא בסתמיו דעיינין בחי' עין לא ראתה אלקים זולתך יעשה וכו' ר"ת אליעזר. ור' יהושע ניעור כי השגת ר' יהושע הוא בבחי' השגת התלמיד בחי' דרי מטה שהוא בחי' ניעור התעוררות השינה שצריכין לעוררם ולהקיצם ולחזקם שלא יתייאשו בבחי' הקיצו ורננו שוכני עפר ר"ת יהושע. וזהו והיה ר' יהושע ניעור וכו' ע"ש כ"ז היטב:

אות יא

וזה בחי' ר"ה שאז עיקר התשובה כי הוא יום ראשון לעשי"ת. ועיקר התשובה ע"י הצדיק האמת בחי' משה שהוא בבחי' כל שיודע ללמד דעת את העם. והעיקר להאיר בדרי מטה להראות להם שה' עמהם עדיין כי מלא כה"כ וכו'. ולהיפך להגבוהים במעלה יהיה מראה להם בחי' מה חמית וכו.' שעי"ז מחזיר ומשיב כולם להש"י בתשובה שלימה וזוכין לבחי' סלח נא בשלימות ביהו"כ וכו' וזה הדרך מגלה הצדיק בר"ה. כי איתא בכוונות ר"ה שבר"ה אז הוא בחי' שינה דאפיל דורמיטא על ז"א וכו'. ואח"כ ע"י השופר

באין המוחין ואז הוא התעוררות השינה וכו' ע"ש. שינה והתעוררות השינה זה בחי' שני ההשגות הנ"ל של בן ותלמיד שהם בחי' והי' רבי אליעזר ישן ור' יהושע ניעור:

אות יב

כי עיקר חטא המרגלים היה שפגמו בא"י והוציאו דבה על הארץ. ואיתא בכתבי האר"י ז"ל שנשמת המרגלים ודור המדבר היו גבוהים מבחי' א"י כי היו מבחינת לאה וכו'. ובשביל זה לא היו יכולים לבא לא"י ע"ש. ולכאורה הדבר תמוה כי מאחר שהיו גבוהים מא"י ובשביל זה לא היו יכולים ליכנוס לשם. א"כ מה קול הרעש הזה שהש"י חרה עליהם כ"כ על שפגמו בא"י. וגזר עלעיהם שלא יכנסו לשם וכו' מאחר שנשמתם גבוה מא"י ואינם יכולים ליכנוס לשם. אך ע"פ התורה הנ"ל יכולים להבין איזה רמז ב ענין הנורא והנשגב הזה שהוא דרכי ה' נפלאות תמים דעים. כי עיקר חטא המרגלים הוא מה שפגמו בבחי' כל הנ"ל שהוא בחי' הצדיק שיכול לקשר יחד כל העולמות וכל המדריגות עליונים ותחתונים וכו' כנ,ל. שעי"ז עיקר התיקון של כל העולמות שבשביל זה נב רא העולם והם פגמו בזה. כי עיקר הבריאה היתה רק בשביל הא דם דהיינו בשביל הצדיק שנקרא אדם ועיקר מעלת האדם הוא שיש לו כח לקשר ולחבר כל העולמות יחד. דהיינו לחבר עלמא תתאהועלמא עילאה שבהם כלולים תיקון כל העולמות. כי האדם כלול משניהם מעליונים ותחתונים כשפרש"י ע"פ ויפח באפיו נשמת חיים לפי שביום ראשון ברא שמים וארץ וכו' בשני רקיע לעליונים בשלישי יקוו המים וכו' לתחתונים וכו'. הוצרך בששי לברוא אדם שכלול מעליוניסותחתונים ע"ש. כי זה עיקר השלימות וזה עיקר השיעשועים של הש"י כשמתחבר ומתקשר העולם התחתון עולם העשיה המגושם, בעולמות העליונים הרוחניים והזכים מאד כמבואר בהתורה הנ"ל בבחי' ואבית תהלה מגושי עפר וכו'. כי זהו רצונו ית' שבשביל זה ברא כל הבריאה מראש ועד סוף הכל בשביל האדם הבעל בחירה שהוא בעולם הזה הגשמי. שעיקר עבודתו לקשר תחתונים בעליונים שזה עיקר תענוגיו ושעשועיו ית' כנ"ל. כי מיום שברא הקב"ה את העולם נתאוה שתהיה שכינתו בתחתונים כשרז"ל. וזאת הבחי' לקשר ולכלול יחד עליונים ותחתונים בחי' כל הנ"ל אין נעשה ע"י שום מלאך ושרף וכו' כ"א ע"י האדם התחתון דהיינו ע"י הצדיק שזוכה להיטיב מעשיו שהוא זוכה לבחי' כל הנ"ל. כי כל דא צדיק שהוא זוכה לקשר ולכלול עליונים ותחתונים שזה עיקר התכלית שבשביל זה נברא הכל כנ"ל. וזאת הבחי' בתכלית השלימות והתיקון אין זוכין כ"א בארץ ישראל. כי שם בא"י עומד ירושלים וביהמ"ק שכלול מכל התיקונים הנ"ל מבחי' בן ותלמיד שהוא בחי' כל הנ"ל כי שם בבימה,ק היה בחי' עליונים למטה ותחתונים למעלה

כמבוא בהתורה השייכה לזה המדברת מענין הדריידיל על פסוק גאלת שבט נחלתך הר בליקוטים שבסוף הסיפורי מעשיות. כי שם בביהמ"ק הוא שער השמים כ"ש וזה שער השמים. היינו ששם השער שעל ידו מתקשרין תחתונים בעליונים ארץ בשמים. כי השער הוא בחי' התקשרות שעל ידו יכולין ליכנוס מחוץ לפנים ונכללין העומדים בחוץ עם העומדים בפנים יחד. כמו כן יש שער השמים שדרך בו נכנסין ונכללין התחתונים בעליונים. וזה השער הוא בא"י שבו הביהמ"ק שנאמר בו וזה שער השמים כנ"ל:

אות יג

כי הצדיק שזוכה לבחי' כל הנ"ל שהוא בחי' התקשרות עליונים ותחתונים כי יודע להארי בדרי מעלה בחי' מ"ה בחי' מה חמית מה ידעת וכו'. ולהיפך להרים ולהקיץ הדרי מטה להארי בהם ולהודיע להם כי מלא כה"כ וכו' כנ"ל. זאת הבחי' של כל הנ"ל אינו זוכה כ"א ע"י שזוכה להמקיפים הנ"ל שהם בחי' מה רב טובך אשר צפנת ליראיך שהם בחי' תכלית הידיעה אשר לא נדע. כמבואר כ"ז בהתורה הנ,ל. ואז דייקא כשהוא בבחינת תכלית הידיעה אשר לא נדע אז יודע להארי בתחתונים ועליונים ולכלול ולקשר שניהם יחד שזה עיקר התכלית כנ"ל. כי עיקר ההתקשרות והכלליות של תחתונים בעליונים עלמא תתאה בעלמא עילאה הוא רק ע"י אמונה שהוא כלל התורה בבחי' כל מצותיך אמונה. כי עיקר ההתקשרות הוא על יד התורה כי כל מצות התורה הם בעולם הזה בעולם המעשה דייקא. ורובם ככולם מלובשים בדברים גשמיים שצריכין לעשו"ת ציצית מצמר ופשתן דייקא ותפילין מעור בהמהה וכן סוכה ולולב וכו'. וע"י שאנו מקיימין מצותיו במעשה דייקא בדברים גשמיים עי"ז נעשה עיקר היחוד וההתקשרות של עלמא תתאה בעלמא עילאה שנכלל שכינת עוזו השוכן בתחתונים במי שהוא מרומם על כל ברכה ותהלה. כי הוא ית' למעלה מכל הרוחניות ומכל השמות ומכל המחשבות כי לית מחשבה תפיסא ביה כלל. וע"כ באמת זאת הבחי' א"א להשיג ע"י שום שכל וחכמה כ"א ע"י אמונה לבד שמשפיעין בנו הצדיקים שהגיעו לתכלית הידיעה אשר לא נדע. ומאחר שהם בבחי' לא נדע שזהו תכלית הידיה. ע"כ הם בתכלית שלימות האמונה. כי האמונה הוא במה שאין מבינים כידוע וע"כ באמת כלהתורה שעל ידה עיקר ההתקשרות כולה תלויה באמונה כ"ש כל מצותיך אמונה. כי בודאי ע"פ שכל א"א להבין איך מתקשרים תחתונים בעליונים ע"י מצות מעשיות הנעשים בדברים גשמיים. וע"כ באמת א"א להבין טעמי המצות בשום שכל כי אם באמונה לבד:

אות יד

הכלל שעיקר התכלית שבשבילו נברא העולם הוא בחינת ההתקשרות לכלול תחתונים בעליונים שזה עיקר שעשועיו ית'. וזה נעשה ע"י כל מצות התורה שיסודם אמונה. כי

עיקר ההתקשרות והכלליות הוא ע"י אמונה. כי בשכל א"א להבין איך אפשר לקשר עולם הגשמי הזה בבורא הכל שהוא מרומם מכל הרוחניות. ואיך שייך שהוא ית' יקבל תענוג ושעשוע ממעשה התחתונים אשר ע"יט קשיא ומבוכה הזאת רבים נתפקרו. קצתם יצאו מן הדת לגמרי. וקצתם אומרים טעמים של הבל ושטות על מצות התורה. ומוצאים להם סמיכות של הבל מאיזה מקומות בתנ"ך או בדרז"ל שמגלים בהם פנים שלא כהלכה ומפרשים אותם כפי טעותם. כי התורה יש לה שני כחות צדיקים ילכו בם ופושעים יכשלו בם. אבל באמת א"א להבין שום טעם על המצות רק לסמוך על אמונה לבד כנ"ל. וזאת האמונה משפיעין בנו הצדיקים שזוכין לבחינת מ"ה הנ"ל בחי' תכלית הידיעה וכו' שהם יכולין להאיר בדרי מעלה שאינם יודעים כלל בידיעתו ית' ולהיפך בדרי מטה בחי' מכה"כ. והם ממשיכים אמונה בעולם, וכוללים עליונים ותחתונים יחד כי הא בהא תליא. מחמת שבעוצם השגתם הם יכולים להראות להגדולים במעלה שאינם יודעים כלל עדיין שום דעת. על ידי זה יכולין להראות לדרי מטה שאדרבא עדיין הש"י אתם וכו' ומקבל תענוג גדול ונחת רוח מאתם אפילו מהנמוכים מאד ומונחים במקום שמונחים כי מכה"כ וכו' כנ"ל. כי אלו הגדולים במעלה שאינם יכולים לקרב נפשו"ת להש,י ואפי' כשהם מקרבים נפשו"ת אינם מקרבים רק הגדולים שהם באיזה מדריגה. אבל הנמוכיסוהמונחים בדיוטא התחתונה אינם יכולים לקרב. כל זהנמשך מהדעת שלהם מחמת שנדמה להם שכגר הם יודעים איזה ידיעה מהש"י וכפי ידיעתם את גדולת הש"י א"א לקרב אליו ית' מרוחק ומגושם כזה בפרט אם הוא פגום מאד. אבל הצדיק הגדול במעלה מאד מאד בבחי' משה הוא מוסר נפשו בעד כל ישראל. אפי' בעד הגרוע שבגרועים אפי' בעד פושעי ישראל ומשתדל ומתייגע כל ימיו במסירת נפש וקבל על עצמויסורים קשים ומרים כדי לקרב כולם להש"י כי הוא הגיע לתכלית הידיעה אשר לא נדע. ודייקא מחמת זה הוא משיג בהשגתו העצומה שהש"י מקבל תענוג ושעשועים מכל מדריגות התחתונות ביותר. אדרבא כל מה שהדרגא נמוכה ביותר מקבל ממנה שעשועים יתר ויותר כשעולה לפניו איזה נחת רוח משם. כי זה עיקר גדולתו ית' כשהרחוקי' ביותר מתקרבים אליו ית' כ"ש במ"א כי הלא לפי גדולת הש"י אין שייך אצלו כלל לקבל נחת רוח ממעשה האדם אפילו אם היה הצדיק הגדול רק שבאמת א"א לנו להשיג זאת. ומאחר שבאמת הש"י מקבל תענוג ושעשועים ממעשה בניאדם התחתונים דייקא. ע"כ כל מה שהמדריגה יותר נמוכה כשעולה איזה נחת רוח לפניו ית' משם זה עקיר שעשועיו ותענוגיו ית'. ועל כן במקום שבעלי תשובה עומדין אין צדיקים גמורים יכולין לעמדו מחמת שהבעלי תשובה הם מרימים מדריגות התחתונות

ביותר. וע"כ הצדיק הגדול על ידי שמראה להגדולים במעלה בחי' דרי מעלה שעדיין אינם יודעים כלל ממנו ית', עי"ז יכולין להראות לדרי מטה הנמוכים ביותר שעדיין הש"י אתם ומקבל נחת רוח מהם. ולא ישגיחו על הדעת והסברות של אלו הגדולים בחינת דרי מעלה שאינם רוצים לקרבם אדרבא הם מרחקים אותם ע"פ דעותיהם וסברותיהם כי באמת הם אינם יודעים עדיין מהש"י. כי זה הצדיק עלה על כולם כי הוא בחי' משה שהוא רבן של כל החכמים וכו' וכמו שמבואר שם בתחלית התורה הנ"ל כי מי שיודע בידיעת הש,י הוא יודע שעיקר תענוגיו ושעשועיו ית' הוא דייקא כשעולה העבודה של עולם השפל הזה. כי הש"י יש לו שרפים ואופנים וכו' עיין שם:

אות טו

כי עיקר הרע נמשך מהשתלשלות קטרוג מלאכים שקטרגו על בריאת האדם ואמרו להש,י עתיד למחטי קמך ולארגזא קמך מה אנוש כי תזכרנו וכו' כי אלו המלאכים שהם בחי' דרי מעלה נדמה להם שכבר יודעים איזה ידיעה בגדולת הש,י. ולפי ידיעתם את גדולת הבורא ית' שהוא ית' רק ונשא נורא ונשגב מאד וכו' לא היו יכולין להבין כלל ביראת האדם איך שייך שהש"י יקבל נחת רוח מבן אדם גשמי הזה שהוא טפה סרוחה גוש עפר וכו'. וע"כ קיטרגו עליו ואמרו מה אנוש כי תזכרנו. אבל הש"י לא השגיח עליהם והשיב להם וכי לחנם נקראתי רחום וחנון וכו' כי הש"י ידע את גדולת עצמו ית'. כי אין מי שידע ממנו ית' כ"א הוא לבד ית' ויח'. והש,י בעוצם רוממותו יודע שדייקא זהו עיקר תענוגיו ושעשועיו יתברך כשיברא את האדם בעולם העשיה הזה ויעבוד אותו בזההעולם דייקא ואפי' אם יחטא וירגיז לפניו ית' אעפ"כ יודע שיש צדיקים גבוהים כאלה שידעו להמשיך גדולת רחמיו וחסדיו גם עליהם עד שירימו ויגביהו נחת רוח לפניו גם מהם. ואז יקבל יותר ויותר תענוגים ושעשועים. כיכל מה שעולה איזה חת רוח לפניו יתברך ממדריגה נמוכה יותר יש לו שעשועים יותר ויותר כנ"ל ובשביל זה ברא את העולם וכנ"ל. ומזה הקיטרוגשל אלו המלאכים משם עיקר אחיזת היצה"ר כי עיקר היצה"ר נתהוה מבחי' דיינם וקטרוגים כידוע. כי היצה"ר היה מלאך הקדוש והיה מהמקטריגים על בריאת האדם ועי"ז בעצמו נתהוה הוא היצה"ר כמובן בספרים. ומחמת זה מתגבר ומתגרה היצה"ר מאד מאד בכל אדם לבלי להניחו להרים את עצמו להתקרב להש"י כי הוא מתקנא בו מאד כי הוא רוצה שתתקיים דעתו ח"ו שהיה מן האומרים שאין ראוי לברוא את האדם. כמו שמובא שבעת שהעולם חוטאים לפניו ית' אזי המלאכים המקטרגים אומרים הלא כבר אמרנו לפניך מה אנוש כי תזכרנו וכו' שעתיד לחטוא קמך וכו'. ולהיפך כשיש צדיקים בעולם אזי הש"י מתפאר עליהם ראו

כמה נחת ושעשועים עולים לפני על ידי בריאת האדם הזה שהייתם מקטרגים עליו כוו'. נמצא שעיקר היצה"ר נמשך מקיטרוג המלאכים הנ"ל. ע"כ עיקר התיקון הוא ע"י הצדיק הגדול במעלה בחי' משה שיודע להארי בדרי מעלה בחי' מה חמית להודיע להם שעדיין אינם יודעים בידעתון ית' כלל. ועי"ז בעצמו הוא יכול להאיר בדרי מטה שהם הנמוכים מאד מאד הוא מאיר בהם בחי' מכה"כ שעדיין הש"י אתם וסמוך להם מאד וכו'. כי הצדיק הגדול הזה הוא מבטל קטרוג המלאכים שמשם היצה"ר ע"י שמראה לכל הדרי מעלה שעדיין אינם יודעים בגדולת הש"י כלל. כי להם נדמה שלפי גדולת הש"י אין ראוי לו לקבל נח רוח מאדם התחתון בפרט מהנמוכים והפגומים מאד מאד וכו'. והצדיק הזה בעוצם נפלאות השגתו בגדולת הש"י הוא מראה להם שאדרבא זהו עיקר גדולתו מה שאין יכולין להבין דרכיו כלל כי אדרבא במקום גדולתו שם אנו מוצאין ענותנותו. כי דייקא זהו גדולתו לקרב רחוקים ולהגביה שפלים והוא מראה להם שכל קטרוגם על האדם אינו כמו שהם סוברים שזהו מחמת שיודעים גדולת הש,י ע"כ הם מקטרגים על האדם הגשמי מי הוא שיתרצה אליו הש,י בפרט אחר חטאיו המרובים וכו'. לא כן הוא אדרבא זה שמקטרגים זהו מחמת חסרון ידיעתם מגדולת הש,י כי הוא מראה להם שעדיין אינם יודעים כלל ממנו ית' בחי' מה חמית מה ידעת וכו' כי אם הייתם יודעים מהש"י הייתם יודעים שאדרבא זהו תענוגיו ושעשועיו דייקא כשעולה איזה נחת רוח לפניו מהמדריגות הנמוכות ביותר כנ"ל. וכן זה הצדיק בעצמו מראה להנמוכים במעלה בחי' דרי מטה שלא ישגיחו על קיטרוג המלאכים שמשם היצה"ר שלהם הרוצים להפיל אותם בכלעת ומחליש דעתם ומכניס בלבם כאלו אפס תקוה ח"ו מחמת ריבוי פגמיהם ועונותיהם נגד הש"י. כי אדרבא עדיין הש"י אתם כי מכה"כ ואין שום ייאוש בעולם כלל כי אין מי שידע גדולתו ורחמנותו עד היכן מגיע. כי הצדיק מאיר בהם ומודיע להם שרחמיו ית' לא כלים לעולם יהיה איך שיהיה כמ"ש חסדי ה' כי לא תמנו וכו' כי אדרבא זהו עיקר גדולתו וכו' כנ"ל:

אות טז

וזה מבואר ומובן בהתורה הנ"ל שזאת הבחי' של דרי מעלה ודרי מטה הוא בכמה בחינות. כי בכללית העולמות נקראים העולמות העליונים וכל צבא מעלה דרי מעלה. והארץ וכל אשר עליה וכל בני האדם נקראים דרי מטה. אב לגם בבני אדם בעצמן יש בהם בחי' דרי מעלה ודרי מטה. כי הצדיקים הגדולים במעהל הם בבחי' דרי מעלה והקטנים במעלה שהם בדיוטא התחתונה הם בבחי' דרי מטה כמובן בהתורה הנ"ל. והצדיק הגדול מאד בחי' משה הנ"ל צריך להארי בכולם ולקשר כולם להש"י להראות

לכל מי שהוא בבחי' דרי מעלה בחי' מ"ה וכו' דהיינו שעדיין אינו יודע כל. ולהיפך לדרי מטה מכה"כ וכו' כנ"ל. כי כבר מבואר שעיקר היצה"ר נמשך מהשתלשלות קטרוג המלאכים שאמרו מה אנוש כי תזכרנו וכו' כנ"ל וזה ידוע בדברי אדמו"ר ז"ל שיש כמה בחינות בהיצ"ר. כי יש מי שהיצה"ר שלו נמוך מאד שהוא היהצ"ר של סתם בני אדם שהו אמתאוה לתאוות רעות שזה נמשך מעכירת דמים וכו' ויש יצה"ר גבוה יותר וכו'. ויש יצה"ר שהוא מלאך הקדוש וכו'. וכל היצרים רעים כולם נמשכים מדינים וגבורות וכו' שמשם היה קטרוג המלאכים. כי קטרוגם היה נמשך מגבורות ודינים ממלכין קדמאין שלא נמתקו אז עדיין ומשם נמשך ונשתלשל כל היצרים של כל בני אדם למטה כ"א לפי בחינתו. כי בתחלה מתגרה בהאדם, היצה"ר ומסיתו למה שמסיתו לתאוות ומדות רעות ח"ו וכו'. אבל כשמתגבר עליו האדם ומשברו אחר כך יש לו יצה"ר אחר ממדריגה גבוה יותר כי כל הגדול מחבירו יצרו גדול ממנו וכמבוא בדברי ריבנו ע"ה בסימן ע"ב. ויש גדולים כשבר שיברו היצה"ר לגמרי ואזי מתלבש בהם היה"ר של בחי' דרי מעלה שהואבחי' מלאך הקדוש ואעפ"כ הוא יצה"ר דהיינו שמתלבש בו בחי' קיטרוג המלאכים הנ"ל שנמשך מגבורות ודינים כנ"ל שקיטרגו ואמרו מה אנוש כי תזכרנו דהיינו שיש לו יצה"ר בענין ההתקרבות הלש"י כמ"ש רבינו ז"ל שם בסי' ע"ב שיש יצה"ר גדול בענין ההתקרבות להש"י בחי' פן יהרסו אל ה' לעלות וכו'. היינו שמתאוה רק להתקרב להש"י ולעלות תמיד בעליה לבד בלי הפסק. ואינו רוצה להוריד עצמו כלל למדריגות התחתונות לעבוד את ה' בתמימות ולקרב כל המדריגות התחתונות להש"י כי נדמה לו שכבר הוא מקורב להש"י ויודע בידיעת הש"י ולפי ידיעתו את גדולת הבוראית' אינו כדאי בעיניו להוריד א"ע למדריגות התחתונות לקרב המרוחקים ביותר. אבל באמת זההוא פגם גדול. כי באמת אין שלימת לשום צדיק וגדול כשהוא במעלה לבד ולא למטה כלל כמבואר שם בהתורה הנ"ל שעיקר שלימת הצדיק שיהיה למעלה ולטה וכו' שבשביל זה צריכין לעסוק בישוב העולם להשארי השארה אחריו בן ותלמיד שיקבלו ממנו דעתו הקדוש וכו' כמ"ש שם ע"ש. ע"כ כולם צריכים רבי ומנהיג אפילו הגדולים במעהל מכ"ש הקטנים. כי הגדולים במעלה בחי' דרי מעלה צריכין שהמנהיג האמתי ילמוד עמהם ויאיר בהם בחי' מ"ה בחי' מה חמית מה פשפשת וכו' להודיע להם שעדיין אינם יודעים בידיעתו ית' כלל ואין הדבר כמו שהם סוברים שלפי גדולתו ית' שהם משיגים, איך שייך להעלות אליו נחת רוח ממקומות הנמוכים ביותר. לא כן הוא כי אדרבא זהו עיקר גדולתו שמקבל נחת רוח ממדריגות התחתונות ביותר כי לגדולתו אין חקר וכו' כנ"ל. ועי"ז בעצמו שהגיע הצדיק לבחי' מ"ה בחי' תכלית הידיעה אשר לא נדע

שעל ידי זה מראה להגדולים בחי' מה חמית וכו' כנ"ל עי"ז בעצמו הוא מראה להקטנים בחי' דרי מטה מכה"כ בחי' הקיצו ורננו שוכני עפר ומחזקם ומקימם שלא יתייאשו כי הש"י מקבל נחת רוח ושעשועים גם מה וכו' כמבואר בהתורה הנ"ל וכנ"ל. נמצא שגם הצדיקים הגדולים במעלה צריכין לשמור א"ע מהיצ"ר שלמעלה שהוא גבורות ודינים שהוא בחי' קיטרוג המלאכים מה אנוש וכ'. ומבחינת יצה"ר זה נמשך כמה וכמה מניי פגמים מי שאינו משברו כראוי כי כמו שיש אלפים ורבבות בחינות ביהצמ"ר של סתם בני אדם כי אפילו בין רשעים יש רבי רבבות מדריגות וכן בין הבינונים וכו' כמו כן בהיצה,ר של הגדולים בחי' דרי מעלה בודאי יש בזה אלפיסורבי רבבות מדריגות. כי יש צדיקים גדולים מאד מאד ושברו גם יצה"ר זה רק שפגמו בזה כחוט השערה דק מן הדק. ויש שפגמו מעט יותר אבל אעפ"כ הכל בדקות גדול. ועל כן נשארו באמת על עמדם ונשארו צדיקים גמורים גדולים במעלה מאד רק שרז"ל חשבו עליהם איזה שגיאה כל שהוא אבל יש שהיו גדולים במעלה ונפלו לפגמים גדולים על ידי היצה"ר הנ"ל שיש בענין ההתקרבות וכו' עד שנפלו לגמרי ר"ל. וזה ענין ד' שנכנסו לפרדס שרק ר"ע נכנס בשלום ויצא בשלום נכנס ויצא דייקא כי כשם שצריכין לכנוס כך צריכין לצאת בבחי' זכאה מאן דעייל ונפקי כי אין שלימות להצדיק שיהיה רק למעלה לבד רק צריך להיות למעלה ולטה וכו' כנ,ל. ובן עזאי ובן זומא היו צדיקים נוראים גדולים במעהל מאד. אבל פגמו בענין זה איזה שגיאה כל שהוא. וע"כ זה הציץ ונפגע וזה הציץ ומת. ולשון הציץ הוא שהסתכלו יותר מדאי שזהו בחי' פגם נדב ואביהו שנאמר בהם בקרבתם לפני ה' וכו' שרצו להתקרב יותר מדאי ועברו על פן יהרסו וכו' כנ"ל. וזשארז"ל שהפגם של נדב ואביהוא וכן של בן עזאי ובן זומא היה שלא היו נשואים נשים דהיינו שלא רצו להשתדל לעסוק בישוב העולם להשאיר דעתם הנורא למטה כי סברו שצריכין להיות רק למעלה אבל באמת אינו כן כנ"ל. וע"כ מזכירין מיתת נדב ואביהוא ביו"כ מ"ש אחרי מות שני בני אהרן בקרבתם לפני וכו' כי כל עבודת יוה"כ הוא להוציא ישראל מעונות ולהמשיך קדושת הביהמ"ק שנכנס בו הכה"ג לפני ולפנים יותר מכל השנה כולה שעיקר הקדושה של היבהמ"ק הוא בבחי' התקשרות העולמות שמתקשרין שם שזהו בחי' בן ותלמיד שהבהמ"ק כלול מהם כמ"ש שם שזהו ההיפך מפגם נדב ואביהוא שלא השתדלו להשארי השארה אחריהם בזה העולם וכו' וכנ"ל. וזה הי' פגם המרגלים שפגמו בא"י שצריכין לתקן זאת ביוה"כ ולבקש ע"ז סלח נא וכו' כי עי"ז נחרב הבהמ"ק שבזה תלויים כל החטאים כ"ש שם. כי המרגלים פגמו בזה מאדמ אמד עד שנפלו לגמרי ר"ל. כי כבר מבואר שיש בענין זה אלפים ורבבות בחינות לאין קץ כמו שמצינו בעין ד'

שנכנסו לפרדס שבן עזאי וב"ז אע"פ שלא יצאו בשלום כראוי אבל אעפ"כ נשארו צדיקים גדולים ונוראים מאד. אבל אחר נפל לגמרי ר"ל וקיצץ בנטיעות ואמר ח"ו שתי רשויות יש, מחמת שלא השתדל לקשר עלמא תתאה בעלמא עילאה ועמד על דעתו שנדמה לו שכבריש לו דעת גדול וראוי לו לידע כל דרכי ה' איך הואית' מקבל נחת ממעשה בני אדם וכו'. ועי"ז נכנס בקשיות ומבוכות גדולות עד שבא למקומות שלא היה אפשר ליישב לו בשכלו. ועי"ז נפל למקום שנפל ויצא מקדושתו לגמרי וקיצץ בנטיעות. וכל זה מחמת שלא זכהלקבל הארת הצדיק הגדול ממנו שהוא בחי'מ"ה בי' מה חמית וכו' שאז יודע שאינו יודע כלל וא"א להבין דרכיו יתברך כלל. וזה מרומז בדברי רז"ל שאמרו שם אחר מאי חזא חזא מט"ט דקיהבי ליהרשותא למיתב ולמיכתב זכותא דישראל וכו'. ולפי טעותו נדמהלו שאין שייך למעלה לישב ולכתוב הזכיות וכו' ועל ייד זה קיצץ בנטיעות. כי עמד על דעתו שנדמה לו שכבר יודע בידיעת הש"י ולא רצה לבטל דעתו ולסמוךעל אמונה. וזה היה פגם המרגלים שהיו גדולים במעלה והיו גבוהים מבחי' א". היינו שעיקר בחי' א"י הוא בחינת אמונה בחי' שכן ארץ ורעה אמונה. ומגודל שלימות האמונה בתכלית שיכולים לזכות בא"י עי"ז יכולים לקשר ולחבר כל העולמות יחד תחתונים בעליונים. שזה עיקר השלימות שא"א לזכות לזה כ"א ע"י אמונה שלימה כנ"ל. וע"כ כל העליות מדרגא לדרגא הוא רק ע"י א"י כמ"ש רבינו במ"א (בסימן כ' כי שם בא"י זוכין לאמונה שלימה הנמשכת מבחי' המקיפים הנ"ל מבחי' תכלית הידיעה אשר לא נדע שע"י זאת האמונה בשלימות זוכין לכל העליות שבעולם. כי הצדיק הגדול במעלה שזכה לקדושת א"י כל מה שבא לאיזה השגה ומדריגה אפילו כשזוכה לעליה גדולה הוא משים עצמו תיכף כאינו יודע וחוזר בכל פעם אל האמונה כי הוא יודע ומאמין שכפי גדולת הש"י עדיין אינו יודע ומאמין שכפי גדולת הש"י עדיין אינו יודע כלל כי גבוה מעל גבוה שומר וכו' כי לגדולתו אין חקר. וע"כ אע"פ שזכה להשגה גבוה ועצומה מאד אעפ"כ אינו סומך שיעבוד את הש"י בחכמות לבד רק הוא חוזר בכל פעם לעבוד את הש"י בתמימות בעבודות פשוטות ומוריד א"ע לכל המדריגות התחתונות להעלות נחת רוח לפניו מכולם כי זה עיקר שעשועיו וכו'. וכמו שמובן בהתור' תקעו אמונה בסימן ה' שהצדיק מגלגל עצמו בכל מניי רפש וטיט כדי לעשו"ת נחת רוח לפניו ועושה מעשה עבד פשוט וכו' ע"ש. ועי"ז הוא זוכה לעליות גבוהות יותר ויותר כמבואר שם על פסוק וחמלתי עליהם כאשר יחמול איש וכו' וכן בכל פעם ופעם אשרי לו. ובזה פגמו המרגלים שמחמת שראו בעצמן שיש להם דעת גדול והם גבוהים מבחי' אמונה. כי אמונה היא מדריגה האחרונה והם כבר באו למדריגות הדעת שגבוה יותר ע"כ דברו

סרה על א"י ולא ידעו ולא הבינו שעדיין דעתם אינם כלום כפי מה שהיו זוכין אם היו מבטלים דעתם והיו מאמינים לדברי הש"י ולדברי משה רבינו שקדושה א"י גבוה מאד. כי מדת האמונה שזוכין בא"י אע"פ שהיא מדריגה האחרונה אפ"כ על ידה דייקא עולין על כל המדריגות כולן. כי אמונה היא בבחי' אבן מאסו הבונים היתה לראש פנה כידוע. וכמו שאמר רבינו ז"ל בשיחותיו הקדושו"ת שדיבר עמנו אחר התורה של בן ותלמיד הנ"ל שאמר אז שאמונה היא מדריגה האחרונה אבל על ידה זוכין לעלות על הכל ולהגיע לבחי' רצון מופלג וכו' שעולה על הכל ע"ש בסוף סיפורי מעשיות שנדפס שם מעט משיחה זאת. וזהו בחי' א"י שהיו צרייכן המרגלים לסלק שם דעתם ולקשר א"ע לבחי' אמונה שהיא בחי' א"י ועי"ז היו זוכים לדעת גבוה מאד. אבל הם לא רצו לסלק דעתם ולא רצו להוריד עצמן לבחי' אמונה ועל ידי זה נכנסו לכפירו' ומאסו בא"י וגרמו בכי' לדורות כי עי"ז נחרב הבהמ"ק שבזה תלויים כל החטאים כנ"ל:

אות יז

וזה שאמרו המרגלים ושם ראינו את הנפילים והני בעינינו כחגבים וכן היינו בעיניהם. היינו שהתלבש בהם קטרוג המלאכים שאמרו מה אנוש וכו' שמשם עיקר היצה"ר כנ"ל. כי הנפילים הם בני שמחזאי ועזאל שהיו מקטרגים על בריאת האדם והפיל אותם הש"י וקלקלו מאד כשרז"ל. ומאלו המקטרגים נמשך פגם המרגלים שאינם רוצים להוריד עצמן לבחי' אמונהל קשר עי"ז כל העולמות יחד שזהו בחי' א"י כי נדמה להם שאין שייך שהש"י יקבל שעשועים ממדריגות התחתונות וכו' וכנ"ל. וזהו שאמרו ושם ראינו את הנפילים שנמשכו מהמקטרגים הנ"ל. וזהו ונהי בעינינו כחגבים וכן היינו בעיניהם כי הא בהא תליא, שכמו שהיו בעיני הנפילים שלא נחשבו בעיניהם רק כחגבים בעלמא ולא האמינו בהש"י מקבל נחת מהם והקשו מה אנוש וכו'. כמו כן היו המרגלים בעיני עצמן. כי התלבש בהם הקיטרוג הנ"ל ונחשבו בעיני עצמן כחגבים בעלמא ונפלו מהאמונה האמתיית שהשי"ת מקל תענוג ושעושעים מבני אדם דייקא אפילו מהנמוכים ביותר. כי זה היה עיקר הפגם של המרגלים שפגמו בא"י ששם זוכין לבחי' זו בתכלית השלימות לזכות לתכלית האמונה עד שיזכה בכל פעם להוריד עאצמו לכל המדריגות החתונות ביותר ולהעלותם ולקשרם כולם להש"י. והם פגמו בזה ע"י שהתלבש בהם קטרוג המלאכים שאינם מאמינים בהשעשועים שמקבל הש"י מבני אדם התחתונים ומחשבים אותם כחגבים בעלמא כמו שהם בעיני המלאכים המקטרגים שאמרו מה אנוש שמהם היו אלו הנפילים כנ"ל. וזהו ונהי בעינינו כחגבים וכן היינו בעיניהם כנ"ל:

אות יח

נמצא שעיקר פגם המרגלים הוא שפגמו בבחי' כל הנ"ל בבחי' ההתקשרות שצריכין לקשר תחתונים ועליונים יחד שזה זוכין בא"י דייקא וכנ"ל. ועתה מקושרהיטב היטב התורה הנ"ל מה שצרייכן ביוה"כ לתקן חטא המרגלים דייקא שבזה תלויים כל החטאים וכו'. ועי"ז ממשיכין קדושת הביהמ"ק שכלול מכל התיקונים הנ"ל שהם בחי' הארת בן ותלמיד וכו'. כי פגם המרגלים שפגמו בא,י הוא ההיפך ממש מכלהתיקונים הנ"י שנעשין ע"י הארת בן ותלמיד שעי"ז מתקשרים כל העולמות יחד שזה עיקר שעשועיו ית' וכו' וכנ"ל והם פגמו בכל זה כנ"ל. וזה שמובא שפגם המרגלים היה ע"י גסות כמ"ש בזוהר שהיו כולם זכאים. אבל נטלו עיטא בישא אמרי אי ייעלון ישראל לארעא נעיבר מינן מלמיהוי רישא וימני משה רישא אחרנין דהא במדברא זכינן למיהוי רישא. אבל בארעא לא נזכי וכו' היינו כי מובן שם בהתורה הנ"ל בסופה שכל הבחינה הנ"ל דהיינו להאיר ולקשר עליונים ותחתונים זה זוכה הצדיק הגדול על ידי גודל ענוותנותו שזוכה לענוה של משה שאמר ונחנו מ"ה. ועי"ז זוכה לבחי' המקיפים הנ"ל שהם בחי' מ"ה רב טובך וכו'. ומגודל עונוותנותו ומעלה ומקשר כולם להש"י וכו'. כמו שהזכיר שם בסוף התורה כי משה היה עניו וענוה גדולה מכולם ע"ש. מובן שם שהכל תלוי בענוה. כי באמת העיקר היא הענוה שמשים עצמו כאין כאלו אינו יודע כלל כי מבטל א"ע בתכלית הביטול ועי"ז אינו עומד על דעתו כלל ומקשר כולם להש"י. והמרגלים פגמו בזה שהיו יראים שלא יעיבור מהם הראשו"ת שלהם. כי הבינו ששם בא"י צריכין להשיג מוחין אחרים עד שיוכלו להעלות כל הנופלים להש"י. והם ראו בעצמן שא"א להם להגיע לזה כי אינם רוצים להוריד עצמן כ"כ וכו' וכנ"ל. על כן היו מתיראים שלא יעבירו מהם הראשות. ועי"ז נטלו עיטא בישא ודיברו סרה על א"י וגרמו מה שגרמו. ובאמת היו צריכין לבטל עצמן ולהפקיר הראשו"ת שלהם. וגם אם היו מבטלין עצמן באמת והיו מסלקין דעתם והיו מתחזקין באמונה לבד. היו יכולים לזכות לקדושת א"י ולזכות אח"כ להעלות ולקשר הכל להש"י גדולים וקטנים כנ"ל. ואז היו ראשים באמת יותר ויותר מבתחילה. וע"י הפגם שלהם שפגמו בכל זה ולא רצו לבטל דעתם לגבי משה רבינו ולהמשיך על עצמן הענוה של משה וכו'. עי"ז אבדו הכל וגרמו מה שגרמו כי ענוה ואמונה לתויים זה בזה כשרז"ל (סוטה ד') כל המתגאה כאלו עע"ז נמצא שגאות הוא בחי' כפירות וע"ז. ולהיפך ענוה היא בחי' אמונה שעי"ז עיקר ההתקשרות עלמא תתאה בעלמא עילאה שזה עיקר השלימות שזוכין לזה בא"י כנ"ל:

אות יט

וע"כ יעקב אבינו כשהלך לישא אשה להעמיד תולדות בעולם להשאיר השארה בעולם לנצח. להעמיד מטה שלימה י"ב שבטי יה שמהם יצאו כל ישראל לדורות עולם. ועל ידם נמשך הארת הדעת של בן ותלמיד כי הם קיבלו הדעת הקדוש של אבותם וכולם אמרו בפה אחד קודם הסתלקות יעקב אבינו שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד וכו' כשרז"ל. כי זה עיקר הדעת המבואר בהתורה הנ"ל להודיע אלקותו בעולם. בחי' אתה הראית לדעת כי ה' הוא האלקים וכו' כ"ש שם ע"ש. ע"כיעקב אבינו בעת שהלך לישא אשה להעמיד בנין זה. אז פגע במקום דהיינו במקום הביהמ"ק מקום ק"ק. כ"ש ויפגע במקום וילן שם וישכב במקום ההוא ואז השיג שם ששם במקום ההוא זוכין לבחי' כל הנ"ל לקשר תחתונים ועליונים יחד. כ"ש שם ויחלום והנה סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה. והנה מלאכי אלקים עולים ויורדים בו וכו'. וייקץ יעקב משנתו ויירא ויאמר מה נורא המקום הזה וכו' וזה שער השמים. כל ענין זה הכל הוא בחי' מה שנאמר בהתורה הנ"ל דהיינו בחי' התקשרות מה שצריכין להעמיד תולדות בנים ותלמידים להאיר הדעת האמתי בעולם לקשר תחתונים ועליונים יחד שזהו בחי' וזה שער השמים כנ"ל. כי בחי' זאת זוכין ע"י א"י ששם הביהמ"ק שכלול מבן ותלמיד וכו' כנ"ל. וכל זה נעשה על ידי האדם התחתון דייקא שעומד בארץ הגשמי הזאת דייקא. שזהו בחי' והנה סולם מצוב ארצה וראשו מגיע השמימה. כי האדם הגשמי הוא דייקא צריך לקשר תחתונים ועליונים יחד ולהעלות הכל מארץ לשמים ממטה למעלה שזה עיקר עבודת האדם כידוע וכנ"ל. וזהו והנה מלאכי אלקים עולים ויורדים בו שכל המלאכים וכל הנשמות שנקראים גם כן מלאכי אלקים. כי הצדיקים נקראים מלאכים כ"ש ברכו ה' מלאכיו איליו אינון צדיקיא וכו'. וכולם כל העליות והירידות שלהם כולם דרך הסולם הזה שעומד בארץ וראשו מגיע השמים. דהיינו ע"י בחי' כל הנ"ל שהוא בחי' ההתקשרות הנ"ל. שכל בחי' עליותם וירידתם הוא כפי מה שזוכין להשלים בחינת הסולם שהוא בחי' כל התקשרות הנ"ל. כי סולם הוא בחי' כל שמקשר עליונים ותחתונים כי דרך בו עולין ממטה למעלה. ובזה עיקר שלימות כל הצדיקים וכנ"ל. וע"כ באמת אמר יעקב ע"ז וזה שער השמים דהיינו מקום ק"ק ששם עיקר בחי' ההתקשרות שזה עיקר השלימות שזוכין בא"י דייקא ששם קדושת הביהמ"ק וכנ"ל. וע"כ יעקב כשפגע במקום ההוא שכב שם לישן. וארז"ל ששם שכב לישן אבל י"ד שנה ששימש בבית עבר לא שכב כי היה עוסק בתורה. ולכאורה הדבר תמוה. כי אע"פ שיעקב לא ידע תחילה שש ממקום היבהמ"ק כ"ש שם ואנכי לא ידעתי. אך אעפ"כ ולמה יצאה זאת מלפניו ית' שיסבב

סיבות שיעקב אבינו ישן במקום קדוש ונורקא כזה. ואם היה ניעור י"ד שנה ולא שכב לישן מכ"ש שהיה לו להיות ניעור לילה הזאת שבא במקום נורא הזה. אך ע"פ התורה הנ"ל מבואר הענין כי שם דייקא היה צריך לישן דייקא בסוד והיה ר' אליעזר ישן הנאמר בהתורה הנ"ל ע"ש היטב. כי השינה היא בחי' השגת הבן שהוא השגת הרב בחי' משה שהיא בחי' עין לא ראתה בחי' תכלית הידיעה אשר לא נדע וכו' שעי"ז דייקא זוכה הצדיק לבחי' כל בחינת התקשרות הנ"ל ע"י שמסלק דעתו לגמרי בבחי' מה חמית וכו' כנ"ל. וע"כ היה יעקב מוכרח לישן שם כי דייקא ע"י בחי' שינה זוכין לבחי' הקדושה ששורה שם במקום הנורא הזה שהוא מקום הביהמ"ק שעיקר הקדושה הוא מה שזוכין שם לבחי' כל בחי' התקשרות הנ"ל שזה תלוי בבחי' שינה דייקא בחי' הסתלקות הדעת בחי' תכלית הידיעה אשר לא נדע וכנ"ל. וזהו ויירא ויאמר מה נורא וכו' כי שם עיקר היראה כי כל התיקונים הנאמרים בתורה הנ"ל כולם בבחי' יראה כמובן שם. כי א"א להאיר בבן ותלמיד כ"א ע"י יראה כ"ש שם. וכל עיקר ההררה בבן ותלמיד הכל להביאם ליראה. כי צריך לכלול העולות בן בתלמיד ותלמיד בבן, עליון בתחתון ותחתון בעליון הכל בשביל היראה וכן המלכות שמקבל הפרנסה משם הוא מקור היראה וכו' כ"ש שם. ועל כן שם בבימה"ק שכלול מכל הנ"ל ע"כ שם מקום היראה. וע"כ יעקב כשהשיג ששם כלליות הקדושה שהוא קדושת הדעת לגלותאלקותו בעולם לקשר עליונים ותחתונים יחד. ע"כ השיג תיכף גודל עוצם היראה שיש שם בחי' ויירא ויאמר מה נורא. כי כל התיקונים הנ"ל כלולים ביראה בחי' מה ה' אלקיך שואל מעמך כי אם ליראה וכו' כמובא שם זה הפסוק לענין הנ"ל ע"ש:

אות כ

וזה בחי' ר"ה ויוה"כ שהם ימי נוראים שאז נמשך יראה גדולה. וכל עסקינו להמשיך יראה גדולה עלינו בחי' ובכן תן פחדך ה' אלקינו וכו'. ואימתך וכו' וייראוך וכו'. כי אנו צריכין להמשיך הארת בן ותלמיד לגלות אלקותו בעולם כנ"ל. שהעיקר היא היראה כנ"ל. כי בר"ה אנו מתחילין להמשיך התעוררות התשובה בעולם כי הוא יום אחד לעשי"ת. כדי לזכות ע"י התשובה לפעול בקשת סלח נא ביוה"כ על חטא המרגלים שגרמו חורבן ביהמ"ק שבזה תלויים כל החטאים כנ"ל. כי א"א לפעולבקשת סלח נא כ"א ע"י התשובה שמאירין בנו צדיקים האמתיים. כי יוה"כ אינו מכפר כ"א לשבים כשרז"ל. וע"כ צריכין לנסוע לצדיקים על ר"ה. כי עיקר תיקון התשובה נמשך על ידי הצדיקים האמתיים שזכו לקבל מרבם בחי' הארת בן ותלמיד שיודעים להוציא ישראל

מעוונות לרחם עליהם ברחמנות האמתי. והעיקר הוא בר"ה שהוא ההתחלה, ראשון לעשי"ת. כי כל התחלות קשות:

וזה בחי' השינה והתעוררות השינה בר"ה כנ"ל כמובא בכוונות. כי הצדיק מוריד עצמו לבחי' שינה בחי' הסתלקות הדעת. ומבטל עצמו בתכלית הביטול כדי שיוכל להוריד עצמו לכל המדריגות התחתונות לקשר כולם להש"י. וע"י השינה והביטול שלו שהוא בחי' מה בחי' והי' רבי אליעזר ישן וכו' כנ"ל. עי"ז זוכה אחר כך להתעוררות השינה ולעורר ולהקיץ כל שוכני עפר בחי' הקיצו ורננו שוכני עפר שזה בחינת השופר שהואבחי' התעוררות השינה בחינת עורו ישנים מתרדמתכם וכו'. כי השופר מקבץ נדחים כ"ש והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול ובאו האובדים וכ' והנדחים וכו' והשתחוו לה' בהר הקודש וכו'. היינו שהשופר מעורר מהשינה כל הנופלים שבעולם אפי' המונחים במקום שמונחים בחי' אובדים ונדחים כי הוא מעורר ומקיץ את כולם וממשיך עליהם מוחין ודעת דקדושה ומודיע את כולם שעדיין ה' אתם כי מכה"כ ומכניס בהם התעוררות התשובה. וע"כ נופל יראה גדולה ע"י השופר. כמ"ש היתקע שופר בעיר ועם לא יחרדו כי עיקר התיקון הוא היראה כנ"ל. וכן מרומז בהתורה הנ"ל ששופר הוא בחינת הארת בן ותלמיד. כי איתא שם שהארת בן ותלמיד הם בחי' יובל שהוא ר"ת "וכל "בניך "לימודי "ה' וכו' ע"ש. ויובל הוא בחי' קרן השופר בחי' במשוך בקרן היובל. כי כל עסקינו בר,ה הוא להמשיך הדעת הקדוש בעולם שצריכין להאיר בבן ותלמיד כדי שישאר זה הדעת בזה העולם לנצח. דהיינו לגלות אלקותו בעולם. להודיע כי ה' הוא האלקים ומלכותו בכל משלה. כי מלא כל הארץ כבודו וכו'. שכ"ז הוא עסקינו בר"ה שאנו מרבין להתפלל ע"ז. כ"ש מלוך על כל העולם כולו בכבודך והנשא על כל הארץ וכו'. וידע כל פעול כי אתה פעלתו וכו'. היינו כנ"ל כי העקרי להמשיך אלקותו בזה העולם. כי זה עיקר תענוגיו ושעשועיו ית' כשנתגלה כבודו וממשלתו בזה העולם השפל דייקא וכנ"ל:

אות כא

וע"כ אחר חטא המרגלים כשנתרצה הש"י למשה ואמר לו סלחתי כדבריך כתוב שם סמוך מיד וימלא כבוד ה' את כל הארץ. וז"ל המקרא שם ויאמר ה' סלחתי כדבריך ואולם חי אני וימלא כבוד ה' את כל הארץ היינו כנ"ל. כי עיקר חטא המרגלים היה שלא רצו להאמין בקדושת א"י שעי"ז יכולין לגלות אלקותו בכל העולם כולו ולקשר כולם להש"י וכנ"ל. ע"כ אמר הש"י למשה אחר חטאם שהוא יגמור את שלו כי אע"פ שעשו מה שעשו וגרמו מה שגרמו להחריב הביהמ"ק וכו'. אעפ"כ אדיר במרום ה' והוא גומר

ויגמור הכל כרצונו. וימלא כבוד ה' את כל הארץ כי סוף כל סוף יבא משיח צדקינו ב"ב ויחזור ויבנה בית מקדשינו בנין עולם ואז יתגלה אלקותו לעין כל וכבודו ית' יהיה מלא בכל הארץ כולה. וגם מאז ועד עתה ועד שיבא משיח לא עזבנו אלקינו ושולח לנו צדיקים נוראים בכל פעם שמאירין בנו הדעת הקדוש הנ"ל שעי"ז נתגלה כי מלא כל הארץ כבודו בחי' וימלא כבוד ה' א תכל הארץ שזה תיקון פגם המרגלים כנ"ל:

אות כב

וע"כ בר"ה הוא פקידת יצחק וקורין בתורה כל ענין לידת יצחק כ"ש וה' פקד את שרה וכו'. כי יצחק הוא הבן הראשון בעולם שנולד בקדושת ישראל שהם מגלין אלקותו בעולם. כי התחלת התגלות אלקותו ית' בעולם היה על ידי אברהם אבינו כשרז"ל. וכ"ש ה' אלקי השמים אשר לקחני מבית אבי. ופרש"י שם ולא אמר ואלקי הארץ. ולמעלה אמר ואשביעך וכו' אמר לו עכשיו הוא אלקי השמים ואלקי הארץ שהרגלתיו בפיו הבריות. אבל כשלקחני מבית אבי היה אלקי השמים ולא אלקי הארץ שלא היו באי עולם מכירין בו כוו' אבל אברהם אבינו לא נולד עדיין בקדושה. ועיקר הולדה בקדושת ישראל היה יצחק שהוא היה הבן הראשון בעולם שנולד בקדושת ישראל וע"כ קורין כל ענין לידתו בר"ה. כי זה עיקר כל ענין ר"ה להמשיך הדעת בעולם הזה להמשיך שכינתו בתחתונים. שזה נעשה על ידי ההשארה דייקא שמשאירין אחריו בן ותלמיד שהם מקבלים דעת אביהם הצדיק ונשאר דעתו בעולם וכנ"ל. ובשביל זה השתדל אברהם מאד מאד להעמיד תולדות דקדושה בעולם. וע"כ דייקא בעת ששלח את אליעזר לבקש את הזווג של יצחק בנו הזכיר אז ענין הנ"ל שהוא ה' אלקי השמים. ולא הזכיר בכוונה ואלקי הארץ להורות שהוא דייקא המשיך אלקותו בזה העולם וכו' כנ"ל היינו שטען זאת עם השי"ת. שראוי לו לעזור לשלוחו שימצא מהרה זווג של בנו כדי שגם הוא יעמיד תולדות כדי שישאר הדעת הקדוש בעולם לנצח כי כל הארת הדעת הזה התחיל ממנו כי בתחילה לא היה נקרא ואלקי הארץ וכו' כנ"ל. ע"כ בודאי צריך הש"י לעוזרו להזמין לו זווגו כדי שיעמיד תולדות כי ע יקר הארת הדעת הנ"ל הוא ע"י ההשארה שמשאירין אחריו בנים ותלמידים וכו' כנ"ל. וע"כ קורין לידת יצחק בר"ה שאז ממשיכין הדעת שהוא בחי' הארת בן ותלמיד שזהו בחי' לידת יצחק שהוא הולדה הראשונה שממנו יצאו כל ישראל שקיבלו את התורה שהם מגלין אלקותו בעולם שזהו בחי' הארת בן ותלמ יד כנ"ל. וע"י בחי' פקידת יצחק נמשך יראה גדולה בחי' פחד יצחק. כי עיקר הארת הדעת הנ"ל הוא כדי להמשיך יראה גדולה מלפניו ית' כנ"ל. וזה בחי' שופר של איל אילו של יצחק:

אות כג

וזה שמבקשין הרבה בר"ה ויוה"כ על חיי כמ"ש זכרינו לחיים וכתוב לחיים וכו'. כי עיקר החיים נמשך מהארת הדעת שהוא בחי' הארת בן ותלמיד הנ"ל שעי"ז זוכין למקיפים הנ"ל שהם בחי' תקופות הימים תקופות השנים שהם עיקר אריכות ימים ושנים וכו' ע"ש בהתורה הנ"ל. ועל אלו החיים אנו מבקשים בר"ה ויוה"כ שהם בחי' חיים ארוכים חיים אמתיים שכל החיות של כל החיים נמשך רק משם. כי הצדיק מחי' ומקיים את כל העולמות כידוע. כי נקרא צדיק ח"י עלמין. וע"כ נקרא כל. בחי' כי כל בשמים ובארץ דאחדי בשמיא וארעא. שמקיים כל העולמות שכלולים בשמים וארץ בדרי מעלה ודרי מטה. כי ע"י הדעת שמאיר בהם כנ"ל הוא מחיה ומקיים אותם עי"ז כי החכמה תחיה ועיקר הדעת שהוא החיות המקיים הכל נמשך מהמקיפים הנ"ל שהם בחי' תקופות הימים תקופות השנים שהם עיקר אריכות ימים ושנים ומשם עיקר החיות ואריכות ימים ושנים ועל אלו החיים ארוכים שהם חים אמתיי אנו מבקשים בר"ה ויוה"כ. כי עיקר בקשתינו על חיי אמתיי שהם בחי' חיי ארוכים הנ"ל וכמובא בספרים. וע"כ מתחילין לבקש על אלו החים בתחלת השנה דהיינו בראש השנה ועשרת ימי תשובה. כי אז הוא בחי' תקופות השנה שהשנה הקיפה את סביבה ומתחלת שנה חדשה לטובה. וע"כ אז אנו משתדלין להמשיך הארת הדעת מחדש מבחי' המקיפים הנ"ל שהם בחי' תקופות השנים שהם המקיפים הגדולים ביותר מבחי' תקופות הימים. ועל כן אז הוא בחי' שינה והתעוררות השינה ע"י השופר כנ"ל וע"כ אנו מבקשין על חיים היינו חיים ארוכים הנמשכין מהמקיפים הנ"ל. וע"כ גם בכל יום ויום צריך האדם לחדש את דעתו בבחי' חדשים לבקרים וכו' כידוע. וזה נעשה גם כן ע"י שינה והתעוררות השינה כידוע בכוונות שע"י שינה והתעוררות השינה נתחדשין המוין והדעת כי בכל יום ויום מקבלין מוחין ודעת חדש מבחי' המקיפים שהם בחינת תקופות הימים, אבל בר"ה צריכין לחדש הדעת יותר ולקב לדעת חדש מבחי' המקיפי' הגבוהים ביותר שהם בחי' תקופות השנים ואזי נשלם ונתחדש הדעת בתכלית השלימו' כי גם המקיפים שהם בחינת תקופות הימים צריכין לקבל מהמקיפים הגבוהים יותר שהם בחי' תקופות השנים שמשם עיקר הדעת עיקר אריכות ימים ושנים כנ"ל. ע"כ מבקשין אז הרבה על החים היינו חיים ארוכים חיים אמתיים שנמשכין מהמקיפים הנ"ל כנ"ל:

אות כד

וזה בחי' מה שמבואר בכוונות שכל ענין ר"ה ויוה"כ הוא לנסר את המלכות שתהי' בבחי' פב"פ כדי שיהי' היחוד בשלימות. כי שמים וארץ שהם בחי' דרי מעלה ודרי מטה שהם שרשם, הם בחי' קוב"ה ושכינתי'. וע"כ על ידי הצדיק שמקשר עליונים ותחתונים

וכ' כנ"ל עי"ז נעשה יחוד קוב"ה ושכינתי' שזהו כל ענין ר"ה ויוה"ג וכו'. כי קוב"ה נקרא שמים והשכינה נקראת ארץ כמ"ש בכתבים על פסוק ה' בחכמה יסד ארץ כונן שמים בתבונה, ובכמה מקומות. וכל זה הוא ענין המעשה של יסו הד' עי' מה שנרשם מכברועוד להוסיף ולצרפו לכאן (עי' בסוף הכרך):

אות כה

והכלל כי השתי צפרים שתעו זה מזה הם מרמזים על גלות השכינה שעל זה נאמר כצפור נודדת מן קינה שהיא השכינה, כן איש נודד ממקומו שהוא קוב"ה כמובא בת"ז. כי בזמן שבהמ"ק היה קיים על מכונו היו שני הכרובים פב"פ ואחר החורבן היו בהחזרת פנים וכו'. והשכינה היא כנס"י דהיינו שכינת אלקותו השוכן בתוך כ"א מישראל שצריכין לחברו וליחדו בקשר אמיץ לשרשו להש"י שהוא מרומם על הכל. ובעונותינו בגלות כולנו כצאן תעינו בחינת תעיתי כשה עובד שנתעינו מן הדרך עד שאין אנו יכולין לשוב לדרך הישר למצוא את דודינו הוא הש"י. ואנו מבקשין את שאהבה נפשינו ואין יכולין למוצאו בבחי' על משכבי בלילות דהיינו בגלות בקשתי את שאהבה נפשי בקשתיו ולא מצאתיו. כי כבר נתעינו כל כך עד שאי אנו שומעין את הקול ואפילו כששומעין לפעמים אין אנו מכירין את הקול וכמ"ש על פסוק תעיתי ע"ש. וכן הש, יכביכול אינו יכול לקרב א"ע אלינו כי עונותינו מבדילים בינינו ובינו וכמש"ש כי אם עונותיכם הי' מבדילים וכו'. והצדיק צריך לקרב ולחבר קוב"ה ושכינתי' לקרב כנס"י להש"י וא"א לקרבם כ"א ע"י השלכת קולות שצריך להשליך הקול של הש"י לכנס"י לכל מקום שהם. וזה בחי' מה שמלבשי את התורה בסיפורי מעשיות שזהו בחי' השלכת קול הש"י לכנס"י כי כאן במקומו אין נשמע קול התורה והכרוז הגדול כלל כי נדמה שמספר איזה מעשה בעלמא. אבל שם כשמגיע למי שצריכין הוא שומע קול כרוז התורה היטב ע"י המעשה הזאת. נמצא שהוא בחינת השלכת קול הש"י שהוא קול התורה לכנס"י. וכן להיפך צריך להשליך קול תפלות של כנס"י להש"י. וזה בחי' מה שהצדיק מלביש התפילה בסיפורי מעשיות. כי מגודל הקטרוגים א"א להעלו' התפלה כפשוטו והוא צריך להלביש התפלה בסיפורי מעשיות, ואזי במקומו שמוציא הקול אין שומעין הקול כלל כי נדמה שמספר מעשה בעלמא אבל למעלה במקומושומע הש"י עי"ז קול תפלת עמו ישראל ברחמים שהוא קול כנס"י שנשלך אליו ית' ע"י הצדיק כנ"ל:

והצדיק צריך שידע לעשו"ת כל מיני קולות שבעולם. כי צריך להעלות את קול צעקתו של כל אחד, ולהיפך להשליך קול כרוז לכ"א ואחד לפי מקומו ושעתו לכל מקום שהוא, וצריך להשליך לו קול כזה שהוא יוכל לשומעו ולהתעורר על ידו. וכל זה הוא בחינת קול

השופר שתוקעין בר"ה שהוא יום הזכרון ועיקר הזכרון ע"י השופר כמ"ש זכרון תרועה. כי השופר כלול מכל הקולות שבעולם מעילא לתתא ומתתא לעילא מכמרומז בזוה"ק, אתר דקלא נפיק מיני' אקרי שופר וכו'. וכן בזוהר אמור מבואר וע"ד בענין לזמנא שופר ולכוונא בי' דבי' כלילן קלי וכו':

וזה שאיתא ששופר הוא להזכיר את ישראל לעוררם לתשובה בבחינת עורו ישנים מתרדמתכם וכו' בחי היתקע שופר וכו', וכן איתא ששופר הוא כדי להזכיר אותו ית' שירחם עלינו כמבואר בדרז"ל כ"פ ששופר הוא כדי שיזכור לנו עקידת יצחק ושיעורר רחמיו כ"ש ויהיב להון עיטא לאתערי רחמי ובמה בשופר. כי באמת שופר כלול משניהם משני הקולות של בחי' שני הצפרים הנ"ל שהם בחי' מעילא לתתא ומתתא לעילא, להשליך קולו ית' לכנס"י להזכירם שישובו אליו מכל מקום שהם, ולהיפך להשליך קול כנס"י אליו יתברך לעורר רחמיו ולהזכירו זכות אבותינו שישוב אלינו. כי קול השופר הוא בחי' קול שני הציפרים הנ"ל שהם בחי' שני הכרובים שהיו על הארון שמשם יוצא קול הנבואהכמש, וישמע את הקול וכו' מבין שני הכרובים. וקול הנובא' הוא בחי' קול השופר בבחי' כשופר הרם קולך וכתיב אל חכך שופר. וזה בחי' קול השופר הולך וחזק מאד משה ידבר והאלקים יעננו בקול ופרש"י כשהי' משה מדבר היה הקב"ה מסייעו לתת בו כח להיו תקולו מגיבר ונשמע וכו'. כי משה הוא בחינת הצדיק הנ"ל שמשליך קולו לכל אחד מישראל לכל מקום שהוא, והש"י מסייע לו ע"ז שיהיה נשמע קולו למרחקים לכ"א ואחד שזהו בחינת קול השופר בחי' ויהיה קול השופר הולך וחזק וכו'. וזהו הולך וחזק מאד, מאד זה סטר' דמותא שאפי' המונחים בטסרא דמות' ח"ו שהוא הס"א הוא מחזק ומחי' אותם ומעוררם ומקיצם להש"י כי הוא משליך קולו למרחקים עד שמגיע קולו לכל א' ואחד אפלו אם הוא במקום שהוא כי הקב"ה מסייעו ע"ז שיהי' קולו נשמע למרחוק בבחי' משה ידבר והאלקים יעננו בקול כנ"ל: כי בחי' השלכת קולות נמשך משם מבין שני הכרובים שהם שני הציפרי' שמשם הנבואה בבחי' משרז"ל על שמואל הנביא ושמואל שוכב וכו' ומובא בפרש"י שם זהו שאמר ירעם אל בקולו נפלאות וכו' ע"ש בדברינו במקום שנרשם ענין זה. וצריך לסדר הכל כסדר ואז תראה איזה רמזים במעשה הנורא' הנ"ל. והכלב שהיה מגרר עצמו בשלג אחר הצידה אפשר מרמז על ענין ועשו אחיו בא מצידו שנאמא על ענין ר"ה כמ"ש בזוה"ק ע"ש והבן:

אות כו

וזה ויהי מקץ שנתיים ימים ופרעה חולם והנה עומד על היאור והנה מן היאור עולות וכ'. והנה על זה המקרא נאמרה התורה של בן ותלמיד שאנו עוסקין בה, אך כשסיים

התורה לא זכינו שיבאר לנו כל הפסוקים על פי התורה כי אם התחלת הפסוק עד ופרעה חולם כי כל דבריו הי' במשקל כמבואר במ"א. והנה רשו"ת יש לנו לבאר בתורה כפי אשריורינו ה'. ויש לבאר הפסוקים האלה ע"פ התור' הנ"ל. ופרעה חולם. חולם בחי' שינה שינה הנ"ל בחי' והי' ר"א ישן כי פרעה בחי' יובל שהוא למעלה מהזמן בחי' מקיפים הנ"ל בחי' מה שהוא בחי' שינה בחי' עין לא ראתה וכו'. והנה עומד על היאור ה בחי' מימי הדעת בחי' ים החכמה הנ"ל ששם מאירין המקיפין הנ"ל כמבואר שם ושם מקבלת המלכות הפרנסה כמ"ש שם. וזהו בחי' והנה מן היאור עולות שבע פרות ושבע שבלים טובות ורעות שהם מרמזים על הפרנסה והשובע בחי' שבע שני השבע וכו'. אך בודאי כשהפרנסה נשמכת למטה בעולמות אלו שיש בהם אחיזת טוב ורע מתקלקל השפע לפעמים ונתמעטת שזהו בחינת שבע שני הרעב וכו'. והתיקון ע"י יוסף הצדיק שפתר החלום ונתן עצה איך שיתקיים השובע ולא תכרת הארץ ברעב. כי כל עיקר התיקון הנאמר בתורה הנ"ל נעשה ע"י בחי' יוסף שהוא נקרא צדיק יסוד עולם כידוע שהוא דייקא מקשר עליונ' ותחתונים בבחי' כי כל בשמים וארץ דאחיד וכו'. כי כל דא צדיק שהוא יוסף הצדיק והואיודע לכלול ולקשר עליונים ותחתונים בן ותלמיד שע"י זה נמשך פרנסה ושפע גדולה. וע"כ על ידו נתפרנסו כל העולם כמ"ש כי למחי' שלחני אלקים לפניכם וכו' לשום לכם שארית בארץ ולהחיות לכם לפליטה גדולה למען עשה כיום הזה להחיות עם רב. כי זה עיקר עסק הצדיק שמאיר בבן ותלמיד כדי לשום שארית בארץ שאפילו אחר הסתלקותו לא יסתלק אורו הגדול לגמרי ח"ו רק יהי' נשאר השארה מדעתו ע"י בניו ותלמידיו כנ"ל שזהו עיקר ההשארה בחינת לשום לכם שארית בארץ וכו'. ועי"ז בעצמו עיקר המשכת הפרנסה שנמשכת ע"י הארת בן ותלמיד כנ"ל והבן היטב:

וכל זאת המעשה מחלום פרעה ופתרון יוסף הנאמר בפ' ויהיה מקץ הכל היה בר"ה כשר"ל בר"ה יצא יוסף מבית האסורים כמ"ש תקעו בחודש שופר וכו' עדות ביהוסף שמו וכו' היינו כנ"ל כי כל ענין זה הוא בחי' ראש השנה כנ"ל:

אות כז

וזה בחי' יוה"כ שאז עולה המלכות למעלה מז"א עד אימא עילא ה וניזונית שם מן קולות עליונים שהוא מזון רוחני ועליון מאד שזהו בחי' כל הקולות שצועקין בר"ה ויוה"כ שזהו בחי' הה' עינויים ה' תפלות ביום הכפורים כמבואר כל זה בכוונות יוה"כ ע"ש. כי שמעתי מפיו הקדוש ז"ל שיחה נוראה מנוראות גדולות הבורא ית' וא"א לבארה בכתב. אך אח"כ בתודם שיחתו הק' מגדולת הבורא יתברך נכנס עי"ז לדברי התחזקות

לחזק את כל אחד וא' שנפלו מעבודתם אפילו אם נפלו למקום שנפלו כ"א ואחד לפי נפילתו להיכן שנפל ר"ל. כי גדולתו ית' שגבה מאד למעלה מהתור'. ושאלתי אותו אבל איך זוכין לזה והשיב יכולין לבא לזה ובלבד שלא יתייאשו עצמן מן הצעקה ומתפל' ובקשה רק לעסוק בצעקה ותפלה ותחנה וכו' ולא יתייגע לעולם עד שיבא לזה לעלות וכו'. כי עיקר התשוב' היא צעקה וזעקה להש"י כמ"ש פני ה' בעושי רע וכו' צעקו וה' שמע ואיתא בספרים הפירוש כפשוטו שכאשר האלו העושי רע צועקין להש"י אזי ה' שמע ומכל צרותם הצלים. וכן ארז"ל יפה צעקה לאדם בין קודם גז"ד בין לאחר ג"ד. וכן מבואר במקומות אין מספר עוצם מעלת הצעקה להשי"ת תמיד אפי' אם הוא כמ ושהוא. וכמבואר ביותר במזמור הודו שואמרים בע"ש. תעו במדבר וכו' ויצעקו וכו' יושבי חושך וצלמות איסיר עני וברזל וכו'.ויצעקו וכו', אוילים מדרך פשעם וכו' ויזעקו וכו' יורדי הים וכו' יעלו שמים ירדו תהומות וכו' ויצעקו וכו'. כי כל המזמור הזה מדבר מכל הירידות ועליות העוברים על הרוצים להתקרב להש"י כידוע וכמבואר מזה בדברינו במ"א. וכלליות העצה על כל מיני בלבולים ומניעות והסתות וכו' על הכל ויצעקו אל ה' בצר להם וממצוקותיהם יצילם. כי כשאדם צועק להש"י על גודל ריחוקו ממנו אזי הוא ממשיך על עצמו בחי' קדושת יוה"כ שהוא בחי' תשובה שאז המלכות ניזונית מקולות וצעקות ואזי המלכות למעלה מז"א וכו' כנ"ל. היינו שהמלכות שהוא בחי' אמונה כלליות נשמות ישראל הוא עולה ע"י הצעקה למעלה מז"א שהוא בחי' התורה כי הוא עולה עד אימא עילאה שהוא שורש התורה ושם נתהפך הכל לטובה אם יהיה חזק לבלי להתייאש עצו מן הצעקה לעולם יהיה איך שיהיה כנ"ל כי שם ניזונית המלכות שהוא כלליות הקדושה מקולות של צעקות לבד שהוא מזון רוחני ועליון מאד שהואהמזון שניזונית בו ביוה"כ שאז עלייתה גבוה מאד מאד שאז נתתקנין ונתכפרין כל החטאים. כי עיקר מחילת עונות ביוה"כ נמשך מבחינה זאת מחמת שאז עולה המלכות למעלה מז"א עד בינה וניזונית מהקולות שזהו בחי' כי יום כיפורים הוא, כיפורים תרין וכו' כמובן בכוונות. והבן היטב למעשה אפילו למי שאינו מבין רמז זה הסוד בכוונות כמה יפה צעקה לאדם לעולם ולבלי להתייאש עצמו מן הצעקה כל ימי חייו אפי' אם יעבור עליו מה:

אות כח

וזה בחי' סוכה. כי מבואר בהתורה הנ"ל שכפי הסלח נא שפועלין ביוה"כ כן זוכין לקדושת חנוכה בחי' חנוכת הבית המקדש וככו' כנ"ל וזה בחי' מצות סוכה אחר יוה"כ, זה מורה שכבר פעלנו בקשת סלח נא אצל הש"י ואז זוכין לבחי' קדושת הבהמ"ק. כי

סוכה היא בחי' חנוכת הבהמ"ק כי הבהמ"ק נקרא סוכת שלם סוכת דוד כידוע. כי סוכה היא בחי' עננ כבוד ששם מתגלה כבוד ה' בחי' וכבוד ה' נראה בענן שזהו בחי' קדושת הבהמ"ק ששם הם עיקר העננ הכבוד כמ"ש כי בענן אראה על הכפורת וכמ"ש בחונכת הבית בימי שלמה והענן מלא את בית ה'. וען כן באמת היה חנוכת הבית הראשון בימי שלמה בחג הסוכות כמ"ש שם במלכים. נמצא שע"י מצות סוכה שאנו מקיימין אחר יום הכפורים בזה אנו ממשיכין על עצמינו קדושת הבהמ"ק על כל אחד שהוא בחי' עננ כבוד בחי' סוכה כנ"ל.שזהו בחי' שע"י סלח נא של יוה"כ זוכין לחנוכת הבית דהיינו בחי' סוכה וכנ"ל. ועיקר קדושת הבהמ"ק הוא בחי' הארת בן ותלמיד להודיע לדורות כי ה' הוא האלקים כנ"ל. כי מבואר בהתורה הנ"ל שע"י כלליות בן ותלמיד זוכין להארת הרצון בשעת האכילה שזהו בחי' ואתה נותן להם את אכלם בעתו בחי' כעת יאמר ליעקב ולישראל מה פעל אל בחי' עתידין צדיקים שיהיה מחיצתן לפנים ממאה"ש דהיינו מחיצות המקיפין וכו'. ואל מחיצות המקיפין שזוכין ע"י הארת בן ותלמיד אלו המחיצות הם בחי' מחיצות הסוכה שהוא בחי' מקיפים כידוע. וזה בחי' סוכה של לויתן בחינת לויתן זה יצרת לשחק בו המבואר שם בתורה הנ"ל. וזה בחי' מצות אכילה בסוכה כי שם האכילה בבחי' הארת הרצון הנ"ל שזוכין ע"י אכילה דייקא. כי ע"י קדושת יוה"כ שזכינו לפעול בקשת סלח נא ונמשך עלינו קדושת הבית המקדש שנכנס בו הכה"ג לפני ולפנים עד שאנו זוכין שכ"א מישראל נכנס לבחי' קדושת הביהמ"ק לחנכו שזהו בחי' סוכה הקדוש' כנ"ל. ועיקר הקדושה של הבהמ"ק הוא בחי' כלליות בן ותלמיד שמשם בעצמו הם בחינת מחיצות הסוכה שהם בחי' מחיצות המקיפין הנמשכין ע"י הארת בן ותלמיד. ועל כן אז זוכין לאכול בסוכה כי זוכין לאכילה קדושה הנ"ל לזכות ע"י האכילה להארת הרצון הנמשך מהמקיפים הנ"ל שהם בחי' סוכה כנ"ל:

אות כט

וזה בחי' מצות ד' מינים שעיקר מצותן ליטלן בידים דייקא. כי עי"ז אנו ממשיכין עלינו קדושת הידים העליונים שהם בחי' הרמזים שיש ביום החכמה בחי' זה הים גדול ורחב ידים לויתן זה וכו'. כי ע"י מצות ד' מינים אנו מנענעין ומרמזין לכל העולם כי ה' הוא האלקים למעל' ולמטה בוד' רוחות. וזהו מה שפעלנו בר"ה ויוה"כ בחי' מאן נצח דאן דאחיד מאני קרבא בידיה. כי בר"ה היה כל עסקינו לגלות אלקותו ומלכותו בעולם כנ"ל ועיקר שיומשך ויתקיים ידיעה הקדושה הזאת מדר לדר לעולם שזהו בחי' הארת בן ותלמיד כנ"ל. וע"כ מתחילין תחילת תפילת ר"ה לדור ודור המליכו לאל כי זה העיקר שנמליך מלכותו ית' עלינו מדור לדור לעולם. וכן מסיימין סמוך לסוף הברכה ותמלוך

אתה ה' וכו' ככתוב ימלוך ה' וכו' לדור ודור וכו'. וע"כ בר"ה הוא פקידת עקרות כי אז נפקדו גדולי הצדקניות שרה רחל חנה. כי עיקר פקידת עקרות שיתרבו בני ישראל כדי שיודיעו אלקותו ית' בעולם מדור לדור כי רק זהו עיקר המצוה של הולדת הבנים. וכן מה שכל הצדיקים חותרים כ"כ להעמיד תולדות הכל בשביל שיודיעו אלקותו מאב לבן מדור לדור. ומחמת שזה הענין עיקרו נעשה בר"ה כנ"ל ע"כ אז הוא פקידת עקרות כנ"ל. ובר"ה הי' התחלת התיקון הנורא הזה, ומחמת שכל התחלות קשו"ת בפרט תיקון גדול ונורא כזה שבשביל זה נברא הכל בגין דישתמודעין ליה, ע"כ אז א"א לעסוק בתיקון זה כי אם על ידי גדולי הצדיקים ראשי בני ישראל האמתיים. ע"כ צריכין לנסוע לצדיקים על ר"ה כמנהג ישראל כי התחלת התיקון א"א כי אם על ידי גדולי הצדיקים. כי הם בחי' משה שעסק בזה כל ימיו להמשיך הדעת הקדוש הזה בעולם בחי' אתה הראית לדעת וכו'. אבל ע"י שאנו זוכין לבא אליהם בר"ה עי"ז הם ממשיכין בנו קדושת הדעת הזה עד שאנו זוכין ביוה"כ לפעול בקשת סלח נא. כי הם מודיעין לנו גודל רחמנותו ית' בלי שיעור ושהוא ית' חפת בצעקתינו ובקשתינו תמיד. ומחזקים אותנו לצעוק תמיד להש"י שזהו בחי' יוה"כ כנ"ל. וע"כ בר"ה אז מתחילין לעסוק בקולות וצעקות להש"י בחי' ממעמקים קראתיך ה'. אבל אז עיקר ההתחלה הוא על ידי מצות שמיעת קול שופר שע"י מצות קול שופר שהוא קול חזק מאד עי"ז ממשיכין על ישראל הארה בדעתם לבל יתייאשו עצמן מן הרחמים לעולם רק יצעקו תמיד להשי"ת. ואנו עוסקין בקולות וצעקות בכל עשי"ת עד שביוה"כ זוכה כל אחד מישראל לכלליות הקולות הקדושים שהם בחי' ה' קולות בחי' ה' תפלות שזוכה כ"א מישראל להתפלל ביוה"כ. ועל ידי שמקבלין ביוה"כ אלו הה' קולות עי"ז זוכין להמשיך על עצמן קדושת אלו הקולות לעולם דהיינו שתמיד יצעקו להש"י ולא יתייאשועצמן מן הצעקה לעולם, שעי"ז יזכו בודאי להתקרב להש"י מכל מקומות שהם. ואח"כ בסוכות זוכין לנצח המלחמה בשלימות עד שכ"א מישראל נוטל בידיו הד' מינים שהם בחי' הרמזים שיש בים החכמה שהם בחי' ידים וכ"א ואחד מראה בידיו לכל באי עולם להאמין בהש"י כי הוא ית' מושל למעלה ולמטה ובד' רוחות. נמצא שכל אחד מישראל עוסק בישוב העולם דהיינו להודיע לאחרים גדולתו וממשלתו ית' שזהו בחי' הארת בן ותלמיד כנ"ל. נמצא שבר"ה הי' התוקע אחד וכל העם שומעים, זה מרמז שאז מתחיל הצדיק הדור להמשיך תיקון הקולות וממנו מקבלין הכל. ובשביל זה צריכין לנסוע אז לצדיקים כי צריכין לקבל תיקון הקולות ממנו דייקא כי ההתחלה צריכה להיות מהצדיק דייקא כנ"ל. ואח"כ עוסקין בתיקון זה עד שביוה"כ זוכה כ"א לשלימות כל הקולות שהם בחי' ה' תפילות ה' קולות כנ"ל. וע"י זה נתתקנין הכל עד

שזוכה כ"א להאיר בחביריו ולהעמיד בנים ותלמידים שזה עיקר התיקון כמבואר בהתור' הנ"ל. שזהו בחי' מצות ניטלת ד' מנים בידיו שהוא בחי' מה שכל אחד מרמז בידיו לכל באי עולם כי ה' הוא האלקים כנ"ל. וע"כ מסיימין אחר ההקפות בד' מניים למען דעת כל עמי הארץ כי ה' הוא האלקים אין עוד וכנ"ל. נמצא שבסוכות מוסיפין שמגלין על ידי הד' מינים שזכינו לתיקון נפלא עד שגם אנחנו בני ישראל הפשוטים כל אחד וא' יכול ללמד גם לאחרים, להמשיך הארת הדעת האמת הנ"ל גם לאחרים לבנים ותלמידים שזהו בחי' מצות ד' מינים כנ"ל:

אות ל

וזה בחי' שמחת בית השואב' בחי' ושאבתם מים בששון ממעייני הישועה. כי אלו המים שואבין מים החכמה הנ"ל שמתגלה אז בסוכות שהוא בחי' זה הים גדול ורחב ידים וכו'. וזהו שתרגם ושאבתם מים בששון ותקבלון אולפן חדת. כי זה עיקר עסקינו בכל הימים הנוראי' הללו להמשידולקבל אולפן חדת לימוד חדש באופן שנזכה לקרב עצמינו ולקרב כל באי עולם אליו ית' שזה עיקר בחי' הארת בן ותלמיד שאנו עוסקין בו בר"ה וכו'. ועתה אנו זוכין בשמחת בית השואבה לשאוב ולקבל זה הלימוד הקדוש בחי' ותקבלון אולפן חדת. ואז השמחה גולה מאד מאד כשנתגלה לימוד הזה שעי"ז מתקרבין הכל להש"י שזה עיקר השמחה של כל השמחות בחי' ברבות צדיקים ישמח העם בחי' ישמח ה' במעשיו היפך ויתעצב אל לבו הנאמר כשנתרחקין ח"ו מהש"י. אבל ע"י הלימוד הזה בחי' אולפן חדת שעיז"ז מתקרבין הכל להשי"ת עי"ז השמחה גדול בלי שיעור כי נתגדל כבודו ית' ע"י התקרבות הרחוקים אליו ית' כ"ש במ"א, שזהו בחי' יהי כבוד ה' לעולם ישמח ה' במעשיו:

אות לא

וזהו בחי' שמחת תורה שמסיימין התורה ומתחילין אותה מחדש, זה בחינת כלליות בן ותלמיד, כי סיום התורה זה בחינת הארת התלמיד בחי' מכה"כ שזהו בחי' ויהושע בן נון מלא רוח חכמה וכו'. כי השגת יהושע הוא בחי' מכה"כ כ"ש שם בהתורה הנ"ל. וזה בחי' לכל האותות והמופתים וכו' ולכל היד החזקה ולכל המורא הגדול אשר עשה משה לעיני כל ישראל, שגילה אלקותו יתברך לעיני כל ישראל שזהו בחינת מלא כה,כ בחינת השגת התלמיד. ואח"כ מתחילין מיד בראשית. זה בחי' השגת הבן בחי' מה וכו' כי בראשית מאמר סתום בחי' קודם הבריאה שזהו בחינת השגת הבן בחי' מה. כי קודם הבריאה א"א להשיג רק אחר כך כשברא את העולם נכללין שני ההשגות יחד ע"י הצדיקים האמתיים שזהו בחינת בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ כי עיקר הוא השגת הרב שהוא בחי' מה בחי' בראשית ומשם נמשך השגת הבן ותלמיד שהם בחי'

בריאת שמים וארץ שזהו בחי' כי כל בשמים ובארץ. כי צריכין שיהיו נכללין שניהם יחד בן ותלמיד שזהו בחינת כלליות העולמות דרי מעלה ודרי מטה שצריך לכוללם יחד שזה עיקר התיקון כנ"ל:

וע"כ קורין בש,ת וימת שם משה וכו' ויהושע בן נון מלא רוח חכמה וכו'. כי זה עיקר התיקון של בחי' הארת בן ותלמיד שאפילו כשמסתלק הצדיק בחי' משה למקום שמסתלק אעפ"כ עיקר שלימותו שיאיר בדרי מטה ג"כ שבשביל זה הוא צריך להשאיר אחריו ברכה בן ותלמיד וכו' כמבואר כל זה בהתורה הנ"ל. שכ"ז הוא בחי' וימת שם משה ויהושע בן נון מלא רוח חכמה וכו'. וע"כ קורין זאת בש"ת להמשיך הארת בן ותלמיד שגן לאחר הסתלקות הצדיק בחי' משה יהיה נשאר דעתו לדורות להודיע מדור לדור דעתו הקדוש שהשאיר בעולם להודיעם כי ה' הוא האלקים ולרחם עליהם להוציא' מעוונות ולקרבם כולם להש"י באמת לעולמי עד ולנצח נצחי' או"א:

[שייך לעיל לאות כ"ט]

אות לב

כלל הדבר שבר"ה אנו נוסעין לצדיקים ואז אנו מקבלין מהצדיקים לצעוק תמיד להש"י יהי' איך שיהי' שזהו בחי' שמיעת קול שופר שהתוקע אחד וכל העולם שומעים וכנ"ל. וביוה"כ כבר זכינו לקבל ענין זה עד שביוה"כ זוכין לה' קולות וכו'. היינו שזוכין שכל אחד מישראל יודע בעצמו לצעוק תמיד להש"י וכנ"ל. ובסוכות מגלין שלא די שזכינו לקבל מהצדיק בר"ה לצעוק תמיד להש"י שזהו בחי' יוה"כ כנ"ל. אף גם זכינו לקבל ללמד גם לאחרים הארת הדעת כנ"ל לבל יתייאשו עצמן לעולם רק יצעקו תמיד להשם יתברך כי עדיין ה' אתם כי מכה"כ כנ"ל שזהו בחי' מצות ד' מינים כנ"ל:

[שייך לעיל]

אות לג

וע"כ כלב שהיה בהיפך מהמרגלים ולא היה חפץ להיות ניסת אחריהם, על כן הלך מהם ונשתטח על קברי אבות כשרז"ל. כי המרגלים פגמו בבחי' הארת בן ותלמיד שהוא בחי' א"י כנ"ל באריכות. ויהושע נמלט מהם בזכות וכח משה רבו שהיה משרת אותו באמת ולא מש מתוך אהלו, עי"ז זכה שברכטו משה יה יושיעך מעצת המרגלים ועי"ז ניצול מהם כי הם פגמו באמונה כנ"ל. ועיקר הפגם שלהם הי' באמונת חכמים שלא האמינו במעלת ההתקרבו' לצדיקים אמתיי' שזה עיקר קיום ישוב העולם. כי הצדיקמי אמתיים בחי' משה ממשיכין הארת דעתם הקדוש לבניהם ותלמידיהם להודיע כי ה' הוא האלקים שזהו עיקר בחי' הארת בן ותלמיד עיקר ישוב העולם וכו' כנ"ל שכל זה זוכין בשלימות ע"י א"י כנ"ל. והמרגלים פגמו בכל זה כנ"ל. אבל יהושע שזכה להתקרב

בשלימות למשה רבינו וזכה לקבל הארת דעתו הקדושה להאיר בנו לדורי דורות כמ"ש משה קיבל תורה מסיני ומסרה ליהושע ויהושע לזקנים וכו' עד היסו הזה, ע"כ באמת ניצול מעצת המרגלים בזכות משה רבו שברכו כנ"ל. וכלב ראה שלא בירכו משה והי' מתירא שלא יהי' ניסת אחריהם ח"ו ע"כ הלך ונשתטח על קברי אבות שזהו ג"כ ההיפך מעצת המרגלים שאינם מאמינים בכח הצדיקים שיכולין להשאיר דעתן הקדוש אפילו לאחר הסתלקותן לדורי דורות כנ"ל. אבל כלב רוח אחרת היתה עמו וימלא אחרי ה' כי האמין בגודל כח הצדיקים אפי' לאחר הסתלקותם. ועל כן הלך ונשתטח על קברי אבות והתפלל עליהם שלא יהי' נלכד עמהם. ובזה הראה האמת שהוא שלא כדעתם הרעה כי אדרבא הצדיקים יש להם כח בחייהם ולאחר הסתלקותם להוציי' את האדם מעוונות כי דעתיהן הקדוש נשאר קיים לעד ולעולמי עולמים. וזה שנוהגין גם עד היסו לילך על קברי צדיקים בפרט בערב ר"ה. כי בר"ה צריכין להמשיך הארת בן ותלמיד כנ"ל. ע"כ משתטחין מקודם על קברי הצדיקי' כדי להמשיך מהם הארת דעתם הקדוש כדי לזכות להנצל מעוונות לידע כי ה' הוא האלקים שזהו עיקר בחי' ר"ה ויוה"כ וכו' כנ"ל:

אות לד

הידור האתרוג בחי' פרי עץ הדר, זה בחי' כבוד הדר מלכותו, בחינת להודיע לבני האדם גבורותיו וכבוד הדר מלכותו בחי' הדר כבוד הודך ודברי נפלאותיך אשיחה. כי על האתרוג ומיניו אומרים ההלל שכולל כל נפלאות ה'. היינו כנ"ל כי על ידי הד' מנים שמנענעין בהם בידם ואמרים עליהם את ההלל בזה מודיעים לכל באי עולם כבוד הדר מלכותו שזהו בחי' הארת בן ותלמיד שהמשכנו ברז"ה ויוה"כ. שעיקר הארה זאת להודיע גדולתו ומלכותו ית' לכל בני האדם מדור לדור לעולם בחי' להודיע לבני האדם וכו' וכבוד הדר מלכותו וכו' כנ"ל. ועיין במ"א כתבנו ג"כ שד' מינים הם בחי' הארת בן ותלמיד וכו' ע"ש:

אות לה

וע"כ א"י מסוגלת לבנים, וכן אברהם אבינו הבטיחו הש"י על ירושת הארץ ועל הבנים יחד. כי עיקר הבנים שצרייכן להשאיר בעולם הוא רק כדי להשאיר דעתו בעולם אחריו לדורות כנ"ל, וזה זוכין ע"י א"י כנ"ל ע"כ הבטיחו על שניהם יחד:

גם צריכין לבאר כל ענין הנסירה, וענין אכילת עי"כ ותענית יוה"כ ועוד כמה דברים ע"פ הנ"ל, אך מריבוי המניעות לא נכתב כי אם הנ"ל וגם זה בדרכי ישועותיו הנפלאות מאד שא"א לבאר כלל:

אות לו

רמזים מהמעשה של הז' בעטלירש, מהמעשה של יום הרביעי:

התפאר שאינו מניח שום הבל פה לתוך זההעולם וע"כ נדמה שצוארו עקום. אבל באמת יכול לעשו"ת כל מיני קולות שבעולם וכו' ויש לו הסכמה וכו'. וסיפר מעשה משתי המדינות שרחוקים זה מזה אלף פרסאות ובליל' אינם יכולים לישן וכו'. והוא יודע מהיכן נמשך זאת. כי יש שני ציפרים שהם זוג אחד בעולם ונאבדה הנקיבה. והוא הולך ומחפש אותה והיא מחפשת אותו וכו' וכו'. והוא התפאר שיכול הוא לתקן זאת, כי הוא יכול לעשו"ת ולכוין כל הקולות שבעולם גם יכול להשליך קולות וכו' אך מי יאמין זאת וכו': וענין מעשה זו יש לרמזה שהיא בחי' ר"ה בחי' קולות והבלים של השופר הקדוש. כיהשופר הוא בחי' עלמא דאתי כמוב' בכוונות שהיא בחי' בינה שהיא עלמא דאתי בחי' והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול. כי צריכין לעקום צוארו מהבלים דהאי עלמא שפילה ולהמשיך כל ההבלים לתוך השופר שהוא בחי' עוה"ב שלא יניח אפי' שום הבל פה לתוך זה העולם. רק כל הבל והבל וכל נשימה ונשימה שיוצא מפיו הכל יהי' נכנס לתוך הושפר שהוא בחי' עלמא דאתי. שכל הבליו ונשימותיו יהיה רק אל התלכית מקושרים וכלולים בעולם הבא. וזה בחי' הבלים של קהלת בחי' הבל הבלים וכו' עי' בתיקונים. והעיקר למעשה שלא יכניס שום הבל לתוך זה העולם רק יפרוש מהבלי העוה"ז לגמרי רק כל הבליו יהיה הכל תורה ותפלה, מקושרים לעוה"ב כנ"ל:

וזה צריכים בר"ה שהוא יום ראשון לעשי"ת כי זה עיקר התשובה להניח הבלי עוה,ז ולקשר כל הבלים לעוה"ב שהוא בחינת שופר כנ"ל. וע"י צות תקיעת שופר אנו ממשיכין על עצמינו כח צדיקי אמת שזכו לזה ובכחם נזכה אנחנו גם כן לזה. וזה הצדיק שזכה לזה הוא מתפאר שיכול להשליך קולות. וענין השלכת קולות האיר ה' עיני ומצאתי שנמצא במקרא בענין נבואה, בענין נבואת שמועל עי' בפרש"י שם על פ' ויקרא ה' (שמואל א' ג') זהו שאמר הכתוב ירעם אל בקולו נפלאות. עלי היה כהן שומר מבפנים ושמואל היה לוי ושוכב מבחוץ וקפץ הקול דרך עלי לשמואל. וזהו בחי' השלכת קולות ממעלה למטה. וזה הצדיק הנ,ל שהיה לו צואר עקום זכה לזה ממטה למעלה שהיה יודע להשליך קולות לחבר השני ציפרים. כי באמת הנבוא' נמשכת מבחי' שני הצפרים הנ"ל שהם מרמזים בשרשם על יחוד קוב"ה ושכינתי' אשר בגלות הם נתעים זה מזה כידוע בבחינת כצפור נודדת מן קנה כן איש נודד ממקומו שזה סוד קן צפור וכמבואר בתיקונים בכמה מקומות לאין מספר. כי אלו השני ציפרים הם בחי'שני הכרובים שהיו סוככים בכנפיהם על הארון אשר משם נמשך הרוח נבואה להנביאים כ"ש וישמע את הקול מבין שני הכרובים וכו' אשר בזמן שישראל עושין רצונו של מקום הם פנים אל פנים ולהיפך להיפך וכ"ש בזוהר חדש ומהאי יומא לא אשתאר רק חד וכו'. וע"כ זה הצדיק שיודע להשליך קולות

בודאי זכה להקול הנמשך משני הציפרים שמשם עיקר שורש כל הקולות, ומשם עיקר בחי' השלכת קולות בחי' ירעם אל בקולו נפלאות חו"ג הנ"ל. על כן מאחר שזכה לזה הקול של שני הציפרים ע"כ הוא יכול לחברם. וזה בחי' שופר כנ"ל כי שופר הוא בחי' רוח נבואה הנמשך מהצפרים הנ"ל בבחי' כשפר הרם קולך הנאמר בישעי' הנביא. וכן מתן תורה שאז הי' עיקר התגלות הנבואה הי' בקול שופר כ"ש וקול שופר חזק מאד משה ידבר והאלקים יעננו בקול. וע"כ ע"י קול שופר ממשיכין קול נבואה שהוא בחי' קול המחבר שני הצפרים שמשם שורש הנבואה, ועי"ז זוכין לחבר ולייחד שני הצפרים הנ"ל שהם בחי' יחוד קוב"ה ושכינתי' שזה עיקר סוד כוונות השופר לנסר המלכות ולייחדה עם ז"א כידוע שהם בחי' שורש הצפרים הנ"ל כידוע וכנ"ל. וע"כ שופר מקבץ נדחים מהגלות כמ"ש והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול ובאו האובדים וכו' והנדחים וכו'. כי עיקר קיבוץ גליות ועיקר הגאולה הכל תלוי בחיבור שני הצפרים הנ"ל שעליהם נאמר כצפור נודדת מן קנה וכו' כידוע ועל ידי שופר נתתקן זאת שזה עיקר הגאולה בחי' קיבוץ גליות:

נדרים ושבועות ה

אות א

ע"פ התורה פתח ר' שמעון וכו' עיין שם כל התורה. מבואר שם שע"י סיפורי מעשיות מעוררין מהשינה וכו'. וע"י זה זוכין לפקידות עקרות ועי"ז נמשך יראה שעי"ז נמשך אריכות ימים וכו' בחי' תיקוני עתיק וכו'. שעי"ז זוכין לעשירות גדול שעי"ז זוכין להתבוננות עצום בתורה שא"א לקבלו כי אם ע"י עשירות גדול וכו' ע"ש כל זה היטב:
וזה בחי' נדרים שהאדם יכול לאסור על עצמו דבר המותר או לחייב עצמו לעשו"ת דבר רשו"ת ע"י הנדר. נמצא שעל ידי הנדר האדם יכול לעדות לעצמו תורה מכל דבר שבעולם כגון לילך למקום פלוני אע"פ שאין בזה שום מצוה. אבל כשמקבל ע,ע בנדר או שבועה לילך לשם אזי מצוה וחיוב עליו מן התורה לילך לשם לקיים נדרו ושבועתו. וכן להיפך כשאוסר עליו דבר המותר על ידי נדר ושבועה שעושה לעצמו איסור חדש מדאורייתא ע"י נדרו אע"פ שזולת הנדר לא היה עליו שום איסור כלל. נמצא שע"י נדר ושבועה עושה האדם לעצמו תורה מכל הדגרים שבעולם. וזה בחי' סיפורי מעשיות של צדיקי אמת שעל ידם מעוררין מהשינה. דהיינו מה שיש בני אדם שישינים את ימיהם ע"י שנסתלק פניהם שהוא שכלם האמתי שזהו בחי' שינה. וא"א לעוררם ע"י התור' כי אם ע"י סיפורי מעשיות שמלבישין בהם הפנים של התור וכו' כ"ש שם. וזהו ענין נדרים שעל ידם עושי תורה מכל הדברים שבעולם כנ"ל. כי עיקר בחי' שינה הנ"ל שהוא הסתלקות הפנים

שהוא השכל כנ"ל, נמשך ע"י שמתגבר הבלי העוה"ז שהוא עולם העשי' על התורה. כי התורה והעולם הם בבחי' גוף ונפש כי כל העולם הוא בבחינת גוף לגבי התורה שהוא הנפש והחיות של כל העולם, כי כמו שאין לגוף שום תנועה וחיות כי אם ע"י הנפש כמו כן אין להעולם שום קיום וחיות כ"א ע"י התור' שהיא עיקר החיות והקיום של כל העולם כמ"ש כי הוא חייך כוו'. וכמשתגברים הבלי העולם על התור' דהיינו שהאדם מתבטל ושוכח את התורה הקודשה ע"י הבלי עולם המעשה זהו בחי' שינה. כי כמו השינה בגשמיות שהוא ע"י כבידות הגוף שעי"ז מסתלק השכל בבחי' שינה, כמו כן ממש הוא בחי' שינה הנ"ל ע"י שמתגבר העולם על התורה וכנ"ל. וע"כ צריכין לעוררו ע"י סיפורי מעשיות. כי הצדיק האמת יודע התורה הנעלמ' בכל מעשה העולם מתחילה ועד סוף ויודע להלביש הפנים של התורה בכל מעשה העולם. ועי"ז דייקא הוא מעורר מהשינה שבא ע"י התגברות מעשה העוה"ז על עבודת התורה. כי הוא מגלה שגם בכל מעשה העוה"ז בכולם מלובש תורה נפלאה, ע"י שיכול לספר סיפורי מעשיות מעסקי העוה"ז ולהלביש בהם הפנים של התורה שעי"ז הוא מגלה שהתורה הקדושה מלובשת ונעלמת בכל מעשה העוה"ז ועי"ז מבטל השינ' מהעולם שבא ע"י התגברות מעשה העולם על עבודת התורה כנ"ל, מאחר שהוא מגלה שגם בכל מעשה העוה"ז מלובש תורה וכנ"ל:

אות ב

וזהו בעצמו בחינת נדרים שהם נמשכים. ממקום גבוה מאד כידוע מבחי' תורה הנעלמת, שעי"ז הוא יכול לעשו"ת תורה מכל הדברים שבעולם כנ"ל, שע"י זה מגלין שבכל הדברים של העולם נעלם תורה, שעי"ז יש לו כח על ידי הנדר לעשו"ת תורה מכל הדברים שבעולם. שזהו בעצמו בחי' סיפורי מעשיות שעי"ז מגלין שבכל הדברים שבעולם יש תורה וכנ"ל. נמצא שנדרים הם בבחי' סיפורי מעשיות של המדיקים שעל ידם מעוררין מהשינה. וזהו בחינת מה שע"י הנדרים מעוררין א"ע לקיים את התורה כשרז"ל שרי לי' לאינש למינדר לזרוזי נפשי' כמ"ש נשבעתי ואקימה לשמור משפטי צדקך היינו כנ"ל. כי הנדרים יש להם כח לעורר את האדם לייקם את התורה, כי הם בבחי' סיפורי מעשיות הנ"ל שעל ידם מעוררין מהשינה וזוכין לקיים את התורה וכנ"ל:

וזהו אשר נשבע לה' נדר לאביר יעקב וכו' אם אתן שנת לעיני לעפעפי תנומה וכו'. כי נדר ושבועה מבטל השינה והתנומה כי הם בבחי' התעוררות השינה כנ"ל:

אות ג

וע"י התעוררו' השינה זוכין לפקידות עקרות כ"ש שם ע"ש. וע"כ חנה כשביקשה להיות נפקדת נדרה נדר כ"ש ותדר נדר ותתפלל על ה'. כי נדר הוא בבחי' סיפורי מעשיות הנ"ל שעי"ז מעוררין מהשינה שעי"ז זוכין לפקידות עקרות וכנ"ל:

אות ד

וזהו בחי' פסח. כי עיקר יציאת מצרים שכולל כל הגליות הוא ע"י בחינת התעוררות השינה הנ"ל שהוא על ידי סיפורי מעשיות וכו' כנ"ל. כי זה ידוע שהגלות הוא בחי' שינה והגאולה היא בחי' התעוררו' השינה כמ"ש בשוב ה' את שיבת ציון היינו כחולמים וכו'. וע"כ נאמר בגלות עורה למה תישן ה' הקיצה וכו'. ובישועה וגאולה נאמר ויקץ כישן אד'. והתעוררו' השינה שהוא בחי' יציאת מצרים הוא ע"י סיפורי מעשיות וכו'. וע"כ לא התחיל את התורה ממצות כי אם מבראשית, ומספר כמה מעשיות ומלביש בהם את התורה שהוא כל דברי התורה הקדושה מבראשיתעד החודש הזה לכם שהיא מצוה ראשונה. וזה שפרש"י לא הי' צריך להתחיל את התורה אלא מהחודש הזה לכם וכו' אלא כח מעשיו הגיד לעמו וכ' היינו בשביל לכבוש א"י שהוא עיקר בחינת התעוררות השינה בחי' יציאת מצרים שעיקרו הי' כדי לבוא לא"י כמ"ש ואתנו הוציא משם להביא אותנו אל הארץ וכו' שהוא בחי' בשוב ה' את שיבת ציון היינו כחולמים וכו'. כי שיבת ציון דהיינו לצאת מהגלות ולשוב לציון שהוא קדושת א"י זהו בחי' התעוררות השינה בחינת היינו כחולמים. כי אח"כ כשנתעוררין מהשינה ויוצאין מהגלות ושבין לא"י יודעין שכל הגלות הי' בחי' שינה וחלום. וזהו בחי' הנ"ל (לענין נדר באות א') אם אתן שנת לעיני וכו' עד אמצא מקום לה' משכנות לאביר יעקב. כי עיקר שלימות הגאול' הוא רק כשנשלם בנין בהמ"ק. וע"כ בכל פעם שאנו מבקשין על הגאולה אנו מבקשין העיקר שיבנה בהמ"ק ב"ב כי זה עיקר שלימות הגאולה שהוא בחי' התעוררות השינה בחי' אם אתן שנת לעיני לעפעפי תנומה עד אמצא מקום לה' וכו' דהיינו בנין בית המקדש וכנ"ל כי כל זמן שלא נבנה ביהמ"ק נאמר כי לא באתם עד עתה אל המנוח' ואל הנחלה וכו' כי עיקר שלימות הגאול' הוא בנין בהמ"ק וכנ"ל:

אות ה

אבל יש שמעוררין מהשינה ע"י סיפורי מעשיות שהם בחינת בקרב שנים בחי' ע' שנים ע' פנים לתורה וכו'. אבל יש שנפלו מכל הע' פנים שצריכין לעוררם בסיפורי מעשיות של שנים קדמוניות שהם בח'י שורש של כל הע' פנים לתורה הנמשכין מהם וכו'. וכל הגאולות שהם בחי' התעוררות השינה כולם הי' העיקר ע"י בחי' סיפורי מעשיות של בקרב שנים ומחמת זה הי' אחריהם חורבן. כי אע"פ שהצדיקים שעסקו בגאולה ובפרט משה רבינו שכולל כל הגאולות שכולם על ידו בודאי ידעו גם בחי' סיפויר מעשיות של שנים קדמוניות. אבל עדיין לא הגיע העת לעסוק בזה בשלימות אז בשעת יציאת מצרים כדי שתיהיה גאולה שלימה שאין אחריה גלות. כי אז עדיין היה קודם מתן תורה שעדיין לא התחיל להתגלות שום פנים מהתורה והיתה עדיין כל התורה בהסתר בהעלם

גדול, על כן לא היה באפשר להמשיך ולהאיר מיד סיפור מעשיות הגבוהים של שנים קדמוניות הנ"ל. עלכן היתה עיקר הגאולה ע"י בחי' סיפורי מעשיות של בקרב שנים שהם בחי' ע' פנים לתורה. ואח"כ כשיצאו מהגלות זכו עי"ז לקבל את התורה בשבועות. ואז נתגלו בחי' הע' פנים לתורה כמ"שפנים בפנים דבר ה' עמכם שזהו עיקר שלימות התעוררות השינה. כי בשעת הגלות שהוא בחי' שינה א"א לעורר ע"י התגלות התורה בעצמה וצריך להלביש התורה בסיפורי מעשיות, ועי"ז דייקא מעוררין מהשינ' ומוציאין מהגלות. ואח"כ כשיוצאין מהגלות מבחי' שינה אז מגלין התורה שהיתה מלובשת בהסיפורי מעשיות שזהו בחי', מתן תורה אחר יציאת מצרים אחר שסיפר כל המעשיות הקדושים מבראשית עד מתן תורה וכנ"ל. אבל עיקר כל המעשיות והתגלות התורה על יסד היה העיקר מבחי' בקרב שנים הנ"ל. אע"פ שנעלם ומרומז בהם גם סיפורי מעשיות של שנים קדמוניות שהם שורש הכל שורש כל הע' פנים כנ"ל, אעפ"כ עיקר הגאול' והתעוררות השינה הי' ע"י בחי' בקרב שנים הנ"ל. כי קודם מתן תורה א"א להתחיל מסיפורי מעשיות של שנים קדמוניות הנ"ל. וע"כ היה אחר כך כמה גליות עד שבאנו לגלות הארוך המר הזה ועיקר הגלות נמשך ע"י הנפשו"ת שנפלו ע"י תאוותיהם לבחי' שינה גדול' שנפלו מכל הע' פנים לתורה שא"א לעוררם כי אם ע"י סיפורי מעשיות של שנים קדמוניות. ובשביל זה מיאן בשליחותו מיאן בשליחותו ואמר שלח נא ביד תשלח כי דע שא"א לגמור הגאולה בשלימות אז. וזה בחי' אקי' אשר אקי', אקי' דא אנא זמין למיהוי, זה בחינת סיפורי מעשיות הנ"ל שבהם מלובש ונעלם התורה וע"כ הוא בחי' אקי' שהוא בחי' העלם ועיבור כמובא בכתבי האריז"ל כי שם עדייולא נתגלה התורה שהוא שמא דקוב"ה בחי' שם הוי' ב"ה רק הוא עדיין בבחי' אקי' אנא זמין למיהוי, שעתיד להתגלו' כשיתגלו סתיר התור' המלובשים בסיפורי מעשיות הכתובים בתורה ובכל דברי רז"ל. וזהו ב' פעמים אקי' בחינת אקי' אשר אקי' א' זה בחי' סיפויר מעשיות של בקרב שנים. ואקי' ב' זה בחי' סיפורי מעשיות של שנים קדמוניות שעי"ז תהיה הגאולה השלימה שאנו מצפין אליה. וזהו אקי' עמהם בצרה זו אשר אקי' עמהם בשיעבוד מלכיות לגואלם משם. כי עיקר הקיום בגלות זה ועיקר' התקוה לצאת מהגלות הוא ע"י בחי' סיפורי מעשיות הגבוהים הנ"ל שהם בחינת סיפורי מעשיות של שנים קדמוניות וכנ"ל:

אות ו

וזה בחי' מצות סיפור יציאת מצרים בחי' כל המרבה לספר ביצ"מ הרי זה משובח. כי עיקר הסיפור הוא להזכיר נפלאות ה' וחסדיו העצומים שהוציאנו ממצרים באותו

נוראות שעי"ז אנו מקווים ומחכים שגם עתה יעשה עמנו נפלאות ויוציאנו מגלות הארוך הזה בבחי' כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות וכמבוא מזה. כי ע"י ריבוי הסיפור מיצי"מ שהוא בחי' התגלות התורה ע"י סיפורי מעשיות של בקרב שנים עי"ז יכולים להמשיך עלינו הארה מבחי' סיפורי מעשיות של שנים קדמוניות הנ"ל. כי מבואר שם בהתורה הנ"ל שא"א לעורר מהשינה כי אם כשמתעוררין תחילה מעצמו כי צריך שיהיה אתערותא דלתתא וכו' ועיקר אריכת הגלות הוא רק מחמת זה. כי בודאי הצדיקי אמת שבכל דור הי' להם כח לעוררינו משנתינו ולהוציאנו מהגלות בעוצם כחם הנפלא. אך עיקר המניע' היא מצדינו מחמת שאין אנו מתעוררים כראוי כלל, שעי"ז א"א להצדיקים לעוררינו הם בעצמם בבחינת אם תעירו ואם תעוררו את האהבה עד שתחפץ כמובא. ובענין זה יש נפלאות גדולות ונוראות נפלאות תמים דעים. וזה כל ענין הנסיע' לצדיקים בשביל האמת כדי להתקרב להש"י. והכל כפי כוונת הלב באמת כי הש"י יודע האמת מה כוונתו בנסיעתו אם בשביל ממון וכבוד ונצחון וכיוצא, אם בשביל האמת להש"י כדי שיתעורר משינתו העצומה ולשוב להש"י. ומי שמכוין בשביל האמת זהו בחינת אתעוררות קטן כזה אעפ"כ הש"י מרחם עליו ומקרבו לצדיקי אמת כזה, שיש לו כח לעוררו ע"י סיפורי מעשיות הגבוהים הנ"ל וכמבואר שם מזה בהתורההנ"ל. וע"כ לא היה אפשר בעת יצי"מ לעוררם ע"י סיפורי מעשיות של שנים קדמוניות כי אז היה קודם מתן תורה לגמרי ולא היה אתערותא דלתתא. רק הש"י ברחמיו ונפלאותיו סיבב שיהיה להם איזה התעוררות מעט ע"י המצות שמסר להם דם פסח ודם מילה. ועי"ז היו יכולין לעוררם ולגואלם כמ"ש היה ר' מתיא ב"ח אומר וכו' כמובא בפרש"י. כי בענין האתערותא דלתתא הוא נפלאות חסדיו כי באמת הכל מאתו ית' ואעפ"כ לפטור בלא כלום א"א ובהכרח שיהיה איזה התעוררות מלמטה וכנ"ל. וע"כ אז קודם מתן תורה לא הי' מספיק ההתעוררות שלמטה כי אם לעוררם ע"י סיפורי מעשיות בקרב שנים, וגם זההיה בחסד נפלא כי לא היו כדאי להגאל כמובא. אבל עכשיו שכבר זכינו לקבלת התורה וכל ישראל אפי' פושעי ישראל מקיימין כמה מצות כשרז"ל, ע"כ יש כח בהצדיקים לעסוק עמנו לעוררינו בסיפורי מעשיות של שנים קדמוניות הנ"ל. וזה בחי' מצות סיפור יצי"מ שעי"ז אנו ממשיכין עלינו חסדיו המרובים שנזכה שיעוררנינו עתה בסיפורי מעשיו' הגבוהים הנ"ל. כי אנו מספרין ביצי"מ וזוכרין חסדיו שעשה עמנו והוציאנו ממצרים ע"י התעוררות מעט דמעט כנ"ל. כן יגדיל חסדו עמנו עתה שיהיו נחשבים מעט המצות שאנו מקיימין עתה להעתוררות מלמטה, ועי"ז יעוררינו משינתינו ע"י סיפרי מעשיות הב' הגבוהים הנ"ל. וזה כל המרבה לספר ביצי"מ, שירב לספר עד

שיבוא על ידם לעורר רחמי הש"י שיאיר עלינו התעוררות מסיפורי מעשיות הגבוהים הנ"ל שמה מלובשים ונעלמים בסיפור יצי"מ בהעלם גדול כי באמת הם שורש הכל כנ"ל. עד שיזכה עי"ז להרגיש נפלאות ה' וחסדיו עתה גם עתה שעוסק לעוררינו משינתינו ע"י סיפורי מעשיות הגבוהים של שנים קדמוניות. הרי זה משובח, ואיתא בכתבי' הרי זה משובח בחסדים. בחסדים ודאי בחי' ורב חסד שהם בחי' סיפויר מעשיות של שנים קדמוניות שהם בחי' ורב חסד שעי"ז יש תקוה לכל וכנ"ל:

אות ז

כי עיקר הסיפור מיציא' מצרים ומכל הנסים והנפלאות שהש"י עושה עמנו בכל דור ודור ובכל שנה ושנה ובכל אדם ואדם בכלל ובפרט שהוא מצוה גדולה כמ"ש שיחו בכל נפלאותיו, הלכ הוא בשביל להתעורר עי"ז לשוב להש"י ע"י שאנו רואין ריבוי חסדיו ונפלאותיו שהוא מסבב עמנו לטובתינו כדי לזכותינו לחיים נצחיים להכיר אותו ית' וע"כ ראוי לנו להתעורר באמת להתקרב אליו ית'. וע"כ צריכין להרבות לספר בהם בבחי' כל המרבה לספר ביצי"מ וכו'. עד שנזכה לעורר ריבוי רחמיו וחסדיו עי"ז עד שיעורר אותנו בשלימות ע"י סיפויר מעשיות הגבוהים הנ"ל שהם בחי' ורב חסד:

אות ח

וזהו גדולים מעשי ה' וכו' בחי' סיפורי מעשיות הנ"ל, הוד והדר פעלו בחי' ה' פעלך הנ"ל שמרמז ג"כ על סיפורי מעשיות הנ"ל. וזהו זכר עשה לנפלאותיו חנון ורחום ה' כי הוא מריבוי רחמיו וחנינותיו ית' שעשה זכר לנפלאותיו וקבע לנו חג הפסח הק' וכל הימים טובים לזכור בהם חסדיו יתברך ולספר מעשי ה' ונוראותיו כדי שעי"ז נזכה גם עתה להתעורר משנתינו וכו' ועי"ז זוכין לכל הבחי' הנאמרים בתורה הנ"ל עד שזוכין לעשירות גדול וכו' ע"ש. וזהו טרף נתן ליריאיו בחינת פרנסה ועשירו' וכנ"ל. וזהו יזכור לעולם בריתו בחי' תיקון הברית שעי"ז זוכין לעשירות הנ"ל וזהו כח מעשיו הגיד לעמו שהוא בחי' כל התורה מבראשית עד מתן תורה שהוא בשביל לתת להם נחלת גוים דהיינו א"י שהיא עיקר שלימת הגאולה עיקר התעוררות השינה הנ"ל. וזהו שמבאר והולך הכל בענין זה,מעשה ידיו אמת ומשפט כי מעשה ידיו שהם המעשיות הנ"ל הכל באמת ובמשפט. כי אע"פ שהכל בחסד אעפ"כ הש"י אוהב אמת ומשפט. וע"כ אין אדם זוכה אליהם כי אם ע"י איה התעוררות מלמט' כנ"ל. כי זה ידוע שמה שצריכין התעוררות מלמטה הוא מצד המשפט כדי שיוכל לקבל שכרו באמת ובמשפט. וזהו סמוכים לעד לעולם עשויים באמת ויש, כי כל התורה והמעשיות שהתורה מלובש ונעלם בהם הכל נסמך זה לזה בסמך אמת וחזק באופן שיהי' בחירה לכל מי שיחפוץ לחוס על נפשו באמת לאמתו, יוכל להתעורר על ידם באמת ואם לאו לאו והשומע ישמע וההחדל יחדל

כ"ש שמעל מארז"ל אנא עלמא בחרובא אישתכח וכו' ע"ש. וזהו פדות שלח לעמו כי הפדות והגאולה השלימה שהוא בחי' התעוררות השינה תלוי בזה כנ"ל. וזהו ראשית חכמה יראת ה' כי ע"י סיפורי מעשיות הנ"ל זוכין ליראה כמ"ש שם. וזהו שכל טוב לכל עושיהם, שכל טוב זה בחי' התבוננות המובא שם שזוכין ע"י עשירות דקדושה שהוא בחינת עשי' בחי' וברכך בכל אשר תעשה בחי' ומעשה ידינו כוננה עלינו שברכם שתשר' ברכה במעשה ידיהם. וזהו שכל טוב לכל עושיהם, עושיהם זה בחי' עשירות דקדושה הנ,ל שעי"ז זוכין לשכל טוב בחי' התבוננות הנ"ל. ואז תהלתו עומדת לעד כיעי"זתהי' גאולה שלימה שאין אחריה גלות שע"י זה הכל יודו ויהללו אותו ית' לעד ולנצח אמן:

אות ט

וזהו חנם נמכרתם ולא בכסף תגאלו, כיאם מסטרא דזהב כ"ש ב כוונת פסח בפע,ח ע"ש. כסף זה בחי' עשירות שזוכין ע"י סיפורי מעשיות של בקרב שנים שהם בחי' ע' פנים שהם בחי' ז' ימי הבנין שמתחילין מחסד בחי' כסף וכ"א כלול מעשר הם ע'. אבל זהב הוא בבחי' בינהשהואב חי' שורש כל הע' פנים בחי' סיפורי מעשיות של שנים קדמוניות שהם מבינה ולמעלה. ועיקר הגאולה ממצרים ומכל הגליות הכל משם כי מסטרא דיובלא נפקו. אך גאולה הראשונה ממצרים היה שם רק איזה הארה בעלמא מבחי' סיפורי מעשיות הגבוהים הנ"ל שהם בחי' זהב. אבל לעתיד תהיה עיקר הגאולה משם ועל כן נזכה אז לעשירות עצום מאד כפלי כפלים מהעשירות שזכו ביצי"מ כמבואר בכמה פסוקים. כי העשירות של יצי"מ בחי' הרכוש גדול הכל נחשב כמו כסף לגבי זהב כנגד העשירות לש הגאולה האחרונה. כי אז נזכה לכל הון דעלמא כדי לקבל על ידי זה ההתבוננות הנ"ל:

וזה בחי' תורי זהב נעשה לך עם נקודות הכסף שנאמר על ביזת הים שהי' בשביעי של פסח ואז אחר כך הותר החמץ. כי בגמר הגאולה של מצרים שהוא בשעת קריעת ים סוף אז נמשך עליהם בחי' הארה יתירה מבחינת סיפורי מעשיות הגבוהים הנ"ל שמשם העשירות גדול ביותר בבחי' חשיבות זהב על הכסף.וזה מחמת שכבר היה התעוררות יותר ע"י שכבר יצאו והתחילו בחי' ימי הסיפירה שהם עיקר בחי' אתעררותא דלתתא שמעוררין עצמן לקבלת התורה. וע"כ נקרא ביזת הים כנגד הרכוש של יציאת מצרים בבחי' תורי זהב וכו'. אבל עיקר זה הענין בשלימות יהי' נגמר רק בסוף הגאולה האחרונה שיתקיים עי"ז תחת הנחשת אביא זהב וכו'. וזה בחי' היתר החמץ אחר ז' של פסח שנמשך מבחי' שתי הלחם של שבועות שנאמר בהם חמץ תאפנ' שמרמזים על גאולה

האחרונה וכמובאמזה במ"א. כי בשבועות שכבר זכינו לקבלת התורה שנתגלו הע' פנים לתורה שהיו נעלמים בבחי' הסיפויר מעשיות של בקרב שנים על כן עתהנ יש בחי' אתערותא דלתתא יותר ויכולים להמשיךיותר הארה מסיפורי מעשיות הגבוהים הנ"ל שעל ידם תהי' הגאול' האחרונה שאז יתקיים כי לא בחפזון תצאו שמחמת זה שתי הלחם הם מחמץ. כי עיקר איסור חמץ הוא מחמת החפזון כמבואר בתורה כ"ש ויאפו את הבצק אשר הוציאו ממצרים עוגות מצות כי לא חמץ כי גורשו ממצרים וכו'. אבל בבחי' גאולה האחרונ' נאמר כי לא בחפזון תצאו. וע"כ בשבועות שנמשך הארה משם נאמר חמץ תאפנה וכו' ומשם היתר החמץ אחר ז' של ספח וכנ"ל. ומחמת זה מיאן משה בשליחותו מחמת שידע שיחטאו אחר כך ויהי' נחרב הביהמ"ק פעמים. כי ידע שבהכרח לגמור הגאולה ע"י בחי' ורב חסד הנ"ל שהם בחי' סיפורי מעשיות הגבוהים של שנים קדמוניות. אבל הש"י הכריחו לילך כי א"א להתחיל מהם וכנ"ל. כי צריכין תחילה לקבל התורה ע"י מעט ההתעוררות שהיה להם אז. ואח"כ ע"י התורה יזכו להתעוררות יותר ואע"פ שיחטאו כמ ושיחטאו אח"כ יש תקוה אח"כ. כי מאחר שכבר נמצאת התורה בעולם ואפי' פושעי ישראל מלאים מצות כרמון ומכ"ש הכשרים והצדיקים. ע"כ יוכלו גדולי הצדיקים להמשיך בחינת סיפורי מעשיות של שנים קדמוניות שהם בחי' הדרת פנים שעי"ז יעוררו מהשינה כל הנופלים שבעולם עד שתהי' גאולה שלימה שאין אחרי' גלות וכנ"ל:

אות י

כל העשירות של כל העולם נמשך רק מהצדיק שרק הוא זוכה לעשירו' אמתי שעל ידו משיג התבוננות נפלא. על כן כל העשירות של כל העולם מגיע רק לו לבדו. וזה בחי' יוסף הצדיק שזכה לעשירות עצום מאד לכל הון דעלמא כ"ש וילקט יוסף את כל הכסף וכו'. כי יוסף הצדיק זכה להשיג לספר סיפורי מעשיות הנ"ל שהם בחי' החלומות שסיפר שהם בחי' סיפורי מעשיות מזה העולם כמ"ש והנה אנחנומאלמים אלומים בתוך השדה וכו'. גם זכה לספר סיפורי מעשיות של שנים קדמוניות שזה בחי' סיפור החלום הב' שהוא והנה השמש והירח אחד עשר כוכבים משתחיום לי. כי כל הזמן של כלהאדם שבזה העולם הכל נמשך ע"י השמש והירח והכובים שעל ידם נחשב הזמן. ומאחר שהוא זכה לספר שהשמש והריח וכו' משתחוי אליו, זהו בחי' שכל הזמן בטל אליו כי הוא למעלה מהזמן. כי הוא יודע סיפורי מעשיות של שנים קדמוניות שהם בבחי' למעלה מהזמן. גם זכה יוסף לדעת כל מה שמלובש ונעלם בסיפורי המעשיו' שהעולם מספרין (כ"ש בהקדמת הסיפורי מעשיות בשם הבעש"ט ז"ל שבכל המעשיות של העולם יש

בהם דברים גנוזים ע"ש). וזהו בחי' מה שידע יוסף לפתור החלומות של פרעה ושל שר המשקים והאופים. כי כל החלומו' שסיפרו הם בחי' סיפורי מעשיות כי החלום הי' סיפור מעשה שראה שבע פרות טובות וז' רעות וכו' וכן כולהף. ויוסף ידע הסוד כל מה שנעלם ומלובש בהם. ועל כן ראו אלו המעשיות בחלום כי המעשיות באו רק בשביל התעוררות השינה על כן נתגלו להם בחלום בשינה. וזה שהתפלא פרעה ואמר ליוסף כשפתר לו חלומו, אחרי הודיע אלקים אותך את כל זאת אין נבון וחכם כמוך, אתה תהי' על ביתי ועל פיך ישק כל עמי וכו'. היינו שאמר לו מאחר שאתה משיג כל זה נמצא שזכית לעורר מהשינה על ידי סיפורי מעשיות שעי"ז זוכין לעשירות גדול שעי"ז זוכין להתבוננות גדול כנ"ל. וע"כ בודאי אין נבון וחכם כמוך ואתה צריך עשירות מופלג, ע"כ אתה תהי' על ביתי וכו' ואני מוסר לך כל העשירות שלי. כי לך מגיע כל העשירות בשביל ההתבוננות כי אין נבון וחכם כמוך וכנ"ל:

שבועות א

ע"פ התורה ויהיה נא פי שנים ברקוחך אלי:

ענין שבועה. כי כשמשנה דיבורו הוא דיבוררו חול כ"ש לא יחל דברו ודרז"ל לא יעשה דברו חולין. כי כשהדיבור הוא בבחי' קדוש אין בו שינוי כי קודש הוא בחי' כולו טוב כולו אחד בחי' אמת. כי בבחי' האחדות והקדושה אין שם שינוי כמבואר בדברי רבינו (בסי' נ"א) שאמת הוא בחי' כולו קודש כולו אחד. וע"כ כשמשנה דיבורו אזי עושה דיבורו חול ששם יש שינוי ותמורה. וע"כ אפילו בלא שבועה איסור גדול לשנות דיבורו ולעשותו חול. כי השבועה היא בחי' התקשרות כידוע דהיינו שמקשר הדיבור לשרשו דהיינו לשורש החיות שמשם יוצא הדיבור. כי עיקר השבועה הוא בשם וכשארז"ל כל הנשבע כאלו נשבע בחיי המלך. נמצא שמוציא הדיבור משורש החיות שהוא בחי' רוח דלעילא דהיינו למשל שאומר שנשבע בה' שלא אעשה זאת. נמצא שעל ידי השבועה מקשר הדיבור לה' שהיא בחי' שורש החיות בחי' רוח דלעילא ומשם מוציא הדיבור שאוסר על עצמו איזה דבר. וכן אפילו נשבע בחיי נשפו הוא ג"כ בבחינה זו ממש כי חיות נפשו היינו החיות דלעילא בחי' רוח דלעילא שהוא בחי' כולו קודש וכו'. וזה בחי' אשר לא נשא לשוא נפשו, וקרינן נפשי. כי נפשי ונפשו הכל אחד כנ"ל. והכלל כנשבע שהוא בחינת התקשרות דהיינו שמקשר דיבורו לשורש החיות ומשם אוסר על עצמו. ע"כ אסור לשנות עוד כי שם בשורש החיות בחי' רוח דלעילא הוא כולו קודש בחי' אמת בחי' אחד שאין בו שינוי וע"כ איסור חמור לשנות ולעשו"ת דיבורו חול כמ"ש לא יחל דברו, כי איסור גדול לעשו"ת מקודש חול:

וזה בחי' מ"ש בספרים כי שבועה היא בחי' יסוד שהיא בחי' התקשרות כי שם בחי' ב' הרוחות כידוע. כי ע"י השבועה מקשר רוח פיו שהוא רוח דלתת' בשורש החיות שהוא רוח דלעילא שהוא כולו קודש שאין בו שינוי כנ"ל:

וע"כ היתר שבועה בג' ועל ידי פתח חרטה דוקא. כי פתח חרטה מבואר בדברי רבינו שם במאמר ויהיה נא פי שנים ברוחך (סימן ס"ו) שהוא בחי' פותח את ידיך בחינת התפתחות הרוחות בבחי' מוציא מכח אל הפועל ע"ש ועי"ז הותרה השבועה. כי עקיר האיסור היה על ידי שהתקשר הרוח דלתתא עם הרוח דלעילא ונעשה כולו קודש כנ"ל. וע"כ על ידי פתח חרטה הוא פותח ומפריש בין הרוחות בבחי' מוציא מכח אל הפועל. ואזי נעשה בבחי' אחר הבריאה שהוא בחי' חול שיש בו שינוי ותמורה. וע"כ ההיתר בג' דייקא כנגד ג' בחינות שעל ידם מוציאים מכח אל הפועל שהם מקום וציור וזמן שהם בחי' ג' אותיות אחרונות של השם כמבואר שם שהם בבחי' פתח ע"ש, ועל ידם מפרישין בין ב' הרוחו' בבחי' אחר הבריאה ואזי נעשה דיבורו בבחי' חול כנ"ל. וזשארז"ל (ברכות ל"ב) לא יחל דברו אבל אחרים מוחלין לו כי הם יכולים לעשו"ת דיבורו חול כנ"ל. וע"כ בשעה שאמר הקב"ה לא תשא נזדעזעו שמים וארץ (כשרז"ל שבועות ל"ט), כי כולם תלויים בבחי' הרוחות הנ"ל שהם בחי' ידים בבחי' הרוחות הנ"ל שהם בחי' ידים בבחי' אף ידי יסדה ארץ וימיני טפחה שמים ע"ש במאמר הנ"ל. וזה בחי' ידות שבועות כי הכל תלוי בבחינת ידים שהם בחי' הרוחות שעי"ז נעשה השבועה כנ"ל:

שבועות והל' כיבוד אב ואם ב

אות א

לא תשא את שם ה' אלקיך לשוא וכו'. וארז"ל שבין אם נשבע לשנותך את הידוע נקרא שוא ובין אם נשבע על דבר הידעו ופשוט שהוא כמו שהוא כגון על עץ שהוא עץ ועל אבן שהוא אבן, הוא גם כן שבועת שוא. ולכאורה הדבר תמוה מדוע יהי' חומר האיסור כששנשבע על דבר הידוע כמ ושהוא האמת הלא לא הוציא שום שקר מפיו. ומדוע כשנשבע על דבר שאינו ידוע ואפשר לטעות בו אין בו איסור שבוע' והזכרת ש"ש רק שלא ישבע לשקר. ועל דבר הידוע ופשוט יש בו איסור חמור כל כך אע"פ שנשבע על אמת. ולכאורה היה נראה להיפך כשנשבע אפלו באמת על דבר שאינו פשוט כ"כ ואפשר לטעות בו, יהיה בו איסור גדול כי אולי הוא טועה א"ע. ועל דבר הפשוט לא יהי' האיסור חמור כ"כ. ובאמת גזרה התורה הק' בהיפך מזה כי הנשבע על דבר שאינו ידוע אין בו איסור כשנשבע באמת רק שצריכין להתרחק גם מזה מחמת חומר שבועה אבל עכ"פ אינו עובר על לאו דלא תשא ח"ו, ולפעמים הוא מצוה לישבע באמת כמ"ש

ובשמו תשבע. וכשנשבע על דבר הידוע כמו שהוא האמת הוא עובר באיסור חמור מאד על לא תשא שהוא לאו חמור מעשרת הדברות:

אות ב

אך הענין מבואר ע"פ מה שמבואר ומובן בכל דברי רז"ל ובפרט בזוהר הקדוש ובכתבים שעיקר שלימות האמונה הקדוש' הוא להאמין שהש"י רוצה בעבודת האדם בזה העולם אע"פ שא"א להבין זאת בשכל אנושי בשום אופן. אעפ"כ כבר גילו לנו אבותינו ורבותינו הק' מימות אברהם אע"ה ומשה רבינו שהאמת הוא כן וזה כלל ויסוד כל תורתינו הק'. וכמו מי שהואכופר במציאותו ית' ח"ו הוא כופר ומין ימ"ש, כמו כן אפילו אם אומר שמאמין במציאותו ית' וכופר בזה שאינו מאמין שהוא ית' חפץ בעבודתינו הוא ג"כ כופר ומין. כי לא תוהו בראה לשבת יצרה כי לא ברא הוא ית' את העולם שתהי' תוהו ובוהו כמו שהוא כ"א לשבת יצרה, ליישב אותה בבני אדם בני דעה שיכירו את גדולתו ומלכותו ויעבדו אותו בזה העולם המעשה דייקא כי היום לעשותם כתיב היום דייקא ולא למחר בעולם הבא. וזהו עיקר החילוק שבין ישראל לבין הכוים והמחקרים כמו ששמעתי מפי אדמו"ר ז"ל שהמחקרים חקרו בגדולת הבורא ית' עד שהשיגו כמו שהוא האמת שא"א להשיגו ולהבינו בשום אופן בשום מחשבה ודעת ושכל כי לית מחשבה תפיסא בי' כלל. אבל זה א"א להשיג ולהבין בשכלם איך שיעיך איזה מצוה ועבודה לעבדו ית' בהם כי זה א"א להם להשיג בדעתם כלל וזה עיקר כפירתם ומחמת זה הם רחוקים מהאמת כ"כ. כי עיקר אמונה השלימה הוא אמונת ישראל עם קדוש שזכינו לקבל את התורה הק' על ידי משה רבינו ע"ה שעיקר יסודה להאמין שאע"פ שהש"י מרומם ומנושא מכל העבודות של האדם אעפ"כ הואחפץ בעבודתינו כ"ש ואבית תהלה מגושי עפר וכו' רק שא"א להבין זאת בשכל:

אות ג

וזה בחי' איסור שבועת שוא. כי אסור להזכיר ש"ש לבטלה מכ"ש לישבע לבטלה. כי עיקר שם ה' הוא התורה כי אורייתא שמא דקוב"ה. כי קודם הבריאה אין שייך שום שם להש"י כיהוא יתברך מרומם ומנושא בהתרוממות בלי שיעור מכל השמות הק' ומכל הכינויים שבעולם. רק מאהבתו את ישראל שצפה שיצאו מהם צדיקים נוראים כאלו שיכירו גדלו בזההעולם דייקא ע"י שיתגברו על יצרם ויכבשו את תאוותם ויעבדו אותו בכל כחם בתכלית מסירת נפש באמת לאמתו, בשביל זה האציל וברא ויצר ועשה את כל העולמות כולם מראש ועד סוף שעל ידם עשה לעצמו כביכול שם בבחי'ותעש לך שם כהיום הזה. כי עתה אחר הבריאה שייך לקרותו בשם הוי"ה או בשם אדנ"י על שהוא מהוה כל העולמו' ואדון לכולם וכיוצא בזה בשאר השמות והכינויים הק'. אבל כל

השמות אינם נתגלים כי אם ע"י הצדיקים העובדים אותו באמת שעי"ז מקשרים הבריאה בקודם הבריאה שזהו עיקר בחי'יחוד השמות הק' ועי"ז הם מודיעים לנו אמתת שמותיו הק' ית'. ועיקר עבודת הצדיקים שזוכין עי"ז לידע ולהשיג שמותיו הק' ית' הוא דייקא ע"י שיש להם בחירהשזהו עיקר מעלתם על כל המלאכים ושרפים וכו' כידוע. ועיקר הבחירההוא מחמת שתיכף אחר הבריאה נתהוה אחיזת השקר כמבואר בהתורה אר"ע ע"ש. כי עיקר הרע והטומאה וההתנגדות הכל נמשך רק מאחיזת השקר שנתהוה אחר הבריאה. וע"כ עיקר מעלת ישראל והצדיקים הוא מה שמבררין האמת מהשקר הרע מהטוב שזהו בחי' יתרון האור מן החשך דייקא המובא בספרים, שדייקא ע,י שיש חשך יודעין ורואין יתרון האור כי אם לא היה חשך ושקר ורע וכו' לא היה יודעין מעלת האור והאמת והטוב וכו'. ורק זהו מעלת ישראל והצדיקים עלכל המלאכים וכל דרי מעלה. כי אף ע"פ שהמלאכים וכל דרי מעלה יודעים אמתת מציאותו בבירור גמור ועובדים אותו באימה וביראה גדולה הרבה יותר מבני אדם התחתונים אעפ"כ אין מעלתם גדולה כ"כ מחמת שאין להם נגדיית של השקר וע"כ אין להם בחירה. וע"כ ידיעתם אותו יתברך אע"פ שהוא אמתיית אינ נחשבת ידיעה כנגד ידיעת ישראל בפרט ידיעת הצדייקם האמתיי' שיודעין ומבינים גדולתו ית' ע"י בחירתם שהוא ע"י בירור האמת מן השקר וכו' וכנ"ל. ועי"ז דייקא משיגין ויודעין שמותיו הק' יותר מכל המלאכים. כי עיקר שמו ית' הוא נגדל דייקא ע"י שמבררין האמת במקום שיש אחיזת השקר שבשביל זה ברא את כל הבריאה והכל בשביל האדם שבזה העולם דייקא וכנ"ל:

אות ד

וע"כ אמר הש"י להמלאכים שקטרגו על בריאת האדם ונתקנאו בו, שהם אינם יכולים לקרות שמות לכל הברואים והאדם יודע. כמ"ש ויבא אל האדם לראות מה יקרא לו וכו' וכמובא במדרש. כי כל השמות שלכל הברואים שקרא הוא כפי השגתו את שם ה' כי כולם מקבלים חיות ע"י שמותם משם ה' המחיה את כולם. וע"כ באמת קרא אז שם גם להש"י בעצמו כמ"ש במדרש שם ע"ש:

אות ה

וע"כ כששלח הש"י את משה לישראל במצרים לקרבם לעבודתו ית' כ"ש שם בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלקים, אז תיכף שאל משה להש"י ואמרו לי מה שמו מה אומר אליהם כי הא בהא תליא. כי א"א לעבדו יתברך בעבודות ובמצות עד שיודעין משמו ית' וא"א לידע משמו ית' כ"א ע"י עבודתו ית' וע"כ באמת יש יגיעה גדולה להצדיקים. אבל הם מוסרים נפשם. באמת ושובירים כל תאוות עוה"ז בשבילו ית' קודם שזוכין להשיג איזהעבודה ומצוה. ועי"ז הש"י מרחמעליהם ומגלה להם שמותיו

הקדושי' כפי עבודתם ועי"ז משיגין עבודת המצות ומודיעים לנו כמו אאע"ה שיגע כל ימיו עד שהשיג מצות מילה. ואחר כך בא משרע"ה והתייגע כ"כ עד שנתן לנו כל התורה והמצות. כי אע"פ שגם אברהם ידע מהם אבל לא זכה עדיין להודיעם לנו כי לא ניתנה התורה על ידו. וע"כ באמת השיג משה שמותיו ית' יותר מכל האבות כ"ש וארא אל אברהם וכו' באל שדי ושמי ה' לא נודעתי להם:

אות ו

והכלל שעיקרידיעת שמו ית' אין זוכין כ"א הצדיקי' והם מודיעין לישראל לכל מי שחפץ להתדבק בהם. והם אין זוכין לזה כ"א ע"י שיש אחיזת השקר ואפשר לטעות שמשם עקיר כח הבחירה שעי"ז עיקר הכרת וידיעת שמו ית'. וזה בחי' איסור הזכרת ש"ש לבטל' וחומר איסור שבועת שוא אע"פ שנשבע באמת. כי אסור להזכיר שם שמים על דבר הפשוט וידוע לכל אע"פ שהאמת הוא כן כי אין זה רצונו ית' לישא את שמו בשביל לגלות האמת בפשיטות, לגלות ולהזכיר שמו ית' על דבר הפשוט וידוע לכל. כי עיקר התגלו' וידיעת שמו ית' הוא דייקא כשמבררין האמת מהשקר דהיינו כשנשבעין על האמת במקום שאין הדבר פשוט ויכולין לטעות שהוא להיפך, שם דייקא יש להזכיר שמו יתברך על האמת. אבל האמת הפשוט וידוע לכל אין להזכיר שמו ית' על זה. כי בשביל זה לא חפץ הש"י להודיע שמותיו יתברך למלאכים מחמת שהם יודעים האמת בפשיטות במקום שאין בו אחיזת השקר כי ידוע לכל דרי מעלה אמתת מציאותו ית'. רק בחר בישראל וצדיקים שהם ידעו שמותיו ית' מחמת שהם זוכין על ידי תוקף התגברותם על יצרם לברר האמת במקום שיש אחיזת השקר שזהעיקר הבחירה וכנ"ל:

אות ז

וזה בחי' כלל עשרת הדברו' אנכי ה' אלקיך להודיע אמתת מציאותו ית'. ואחר כך לא יהיה לך אלהים אחרים על פני, לאסור עבודות זרות שנמשך גם כן מחמת שאומרים שהש"י רחוק מהעולם וא"א לעבדו בעצמו כ"א כשמתלבש באיזה דבר שמזה נמשך טעות של כל הנתעים אחר ההבל של הע"ז כמובן בספרים והתורה הק' הבדילה אותנו מזה. וזה שנסמך לא תשא את שם ה' אלקיך לשוא שמרמז להנצל גם מהטעות של הכופרים שכופרי' בכל העבודות שבעולם אפי' בעבודו' התורה והמצו' הקדושו"ת של ישראל. כי אומרים שאין שייך אצלו יתברך עבודה כלל. וזהו בחי' האיסור לא תשא את שם ה' אלקיך לשוא כי לא תהו בראה וכו'. כי אלו הכופרים הנ"ל הם בבחי' מזכירין ש"ש לבטלה. כי אפילו המודים על האמת כי מודים במציאותו ית' באמת אעפ"כ מאחר שכופרים בעבודת המצות של ישראל בזה העולם המעשה דייקא הרי הוא כאלו שמו יתברך שהוא כלל בריאת העולם הוא ח"ו לשוא ולהבל וכנ"ל. כי באמת עיקר הבריאה

הוא רק בשביל הבחירה שעיקרה לברר האמת במקום שיש אחיזת השקר דייקא וכנ"ל. וזה שנסמך תיכף זכור את יום השבת לקדשו, ששת ימים תעבוד וכו' ויסו השביעי שבת לה' וכו'. כי כל הנ"ל כלול במצות שבת שהוא כלל כל התורה והוא שמא דקב"ה כמ"ש בזוה"ק. כי התורה הזכירה כ,פ אצל מצות שבת ששת ימים תעבוד וכו'. ולכאורה הוא מיותר כי הלא אין זה מצוה ששת ימים תעבוד, אך התורה הראה לנו בזה שא"א לזכות לקדושת שבת שהוא בחי' עלמא דאתי שהוא עיקר התכלית להכיר אותו ית' כ"א ע"י ששת ימים תעבוד וכו'. כי עיקר קדושת שבת בחי' עלמא דאתי זוכין דייקא על ידי שהאדם הוא בעוה"ז שכלול בששת ימי המעשה ששם אחיזת השקר. וצריך לעבוד בהם עבודות כמ"ש אשר בראאלקים לעשות, שהכל צריך תיקון כמ"ש במדרש החטים צריכין לטחון התורמסין וכו'. כי האדם נברא שיתקן ויברר כל הדברים ועיקר התיקון והבירור גם בגשמיות נמשך מבחינת בירור הנ"ל שהוא בירור הטוב מן הרע שעיקרו הוא בירור האמת מן השקר וכנ"ל ומשם נמשכין כל המלאכות והעבודות שבעולם. וע"כ צריכין לעשו"ת הכל ע"פ התורה, ומי שעוסק בתורה בעצמה הוא בזחורין ופטור מכולם כי מברר הכל ע"י התורה בעצמה שמשם הכח של כל העוסקים במלאכה ומו"מ ולברר ולתקן ולא לקלקל ח"ו. ועי"ז דייקא זוכין לשבת שהוא התכלית כי דייקא מי שטרח בע"ש יאכל בשבת כי שבת הוא אמת כשארז"ל בחי' שמא דקב"ה שא"א לזכות לזה כ"א ע"י ששת ימי המעשה דייקא מחמת שיש בהם אחיזת השקר. וכפי מה שזוכה כ"א לברר האמת מהשקר בזההעולם שהוא בחי' ששת ימי המעשה כמו כן הוא זוכה להתכלית שהוא בחי' שבת וכנ"ל. וע"כ נסמך שבת לדיבור לא תשא לשוא וכנ"ל:

אות ח

וזהו כבד את אביך ואת אמך למען יאירכון ימיך וכו' ודרז"ל לעולם שכולו ארוך וכו'. כי רז"ל אמרו טוב לאדם שלא נברא משנברא ואם כן קשה למה נברא, ופי' רבינו ז"ל (בלק"ת סימן ל"ט) שכפי פגעי העוה"ז בודאי טוב שלא נברא אבל בשביל התלכית בודאי טוב מה שנברא. כי א"א להנשמה להשיג התכלית בחי' שבת כי אם ע"י שעוברת בזה העולם המעשה וכו' ע"ש. וע"כ נסמך למען יאריכון ימיך אצל מצות כיבוד דייקא. כי יש שיקשה בעיניהם למה לו לכבד אביו ואמו בשביל שהביאו אותו לזה העולם הלא טוב לאדם שלא נברא משנברא וכאשר באמת הרבה בני אדם קובלים על ימיהם ואומרים למה נבראו מחמת ריבוי הצרות והיסורים שסובלים בזה העולם וכמ"ש אדם לעמל יולד קצר ימים ושבע רוגז. אך באמת בשביל התכלית שיזכה אפילו הפחות שבפחותי' והקל שבקלי' בודאי כדאי כל היסורים והצרות שסובל בזה העולם ואחר מיתה כי הכל כדאי

בשביל התכלית (רק מי שהוא חכם אמת ורואה את הנולד הוא מיישב עצמו למה לו לסבול צער ויסורין הרבה בזה העולם בפרט אחר מיתה אם לא ייטיב את מעשיו ולסוף מה ישאר ממנו. הלא טוב לו שייטיב את מעשיו ויהי' ניצול ממרירות העונשים לאחר מותו וגם בזה העולם יהיה נקל לו ביותר לקבל פגעי העולם כידוע ואח"כ יזכה למה שיזכה עין לא ראתה וכו'. אבל עכ"פ סוף כל סוף גם התכלית המעט דמעט שיזכה הקל שבקלים עולה על כל הצרות והיסורים שסבל בזה העולם ואח"כ) ובשביל זה בודאי הוא מחוייב לכבד את אביו ואמו שהביאו אותו לעולם. מאחר שעל ידם יזכה לתכלית כזה שא"א לזכות אליו שום מלאך וכו' כי אם נשמות ישראל ע"י שהי' בזה העולם דייקא שיש בו אחיזת השקר כזהותאוות כאלה וכו'. וכנ"ל. נמצא שכל אלו הה' דברות מדברים מהתכלית שיזכה האדם בזה העולם דייקא כנ"ל. אך איך זוכין להגיע להתכלית שהוא בחי' שבת שמא דקב"ה להכיר אותי ית'. הוא ע"י שכופין את יצרו ומשברין תאוות עוה"ז וכנ"ל. וזהו בחי' כלל כל הה' דברות השניות שהם לא תרצח לא תנאף לא תגנוב וכו' שהם כלל התאוות הגדולו' שהם ניאוף ורציחה וכעס וגניבה ורמאות וחמדה שהוא כלל כל התאוות ובפרט תאות ממון. כי כשתכוף את יצרך ותהיה נשמר מתאוות עוה"ז הכלולים בהה' דברות אחרונות שכלל כולם לא תחמוד ולא תתאוה לשבר תאות וחמדת לבו, עי"ז תזכה להתכלית לידע ולהשיג שמו ית' שהוא בחי' שבת כנ"ל. וזהו בחי' לא תענה ברעך עד שקר שהוא כנגד דיבור זכור את יום השבת כשרז"ל. כי שבת הוא עיקר התכלית בחי' תכלית שמים וארץ כמ"ש בסימן הנ"ל שא"א להשיגו כי אם ע"י בחי' לא תענה ברעך עד שקר, דהיינו להיות נזהר מן השקר הנאחז בזה העולם ולברר האמת מן השקר דייקא. שע"י זה דייקא זוכין לשבת שהוא בחי' אמת שהוא שמא דקב"ה שהורא התכלית וכנ"ל. כי אל תענה ברעך מרמז שלא להעיד עדות שקר בבוראו כמו שפרש"י בשיר השירים בפ' תאמי צביה וכו' ע"ש. וכן הוא מרמז שלא להעיד עדות שקר על הצדיק האמת שנקרא רעך, כי רק הוא הריע והאוהב אמתי החושב על תכליתך הנצחי להטיב עמך בחנם בטוב אמתי ונצחי. והבעל דבר מתגרה בבני אדם למצוא עליו תואנות ועלילות שקר כדי להרחיקם מטוב אמתי מתכלית הנצחי שא"א לזכות אליו כי אם על ידו כידוע ומבואר בכל הספרים. ועל זה צעק דהמע"ה תאלמנה שפתי שקר הדובור על צדיק עתק וכו'. וזהו בחינת האזהרה לא תענה ברעך עד שקר שהוא כנגד זכור את יום השבת. כי עיקר קדושת שבת שהוא התכלית א"א לזכות אליו כ"א ע"י הצדיק שהוא בי' משה כמ"ש שם ע,פ לכו חזו וכו' בסימן הנ"ל ע"ש:

אות ט

וזה בחי' אמת ואמונה וההיפך מהם שוא ושקר. שוא כנגד אמת שקר כנגד אמונה. ואפי' דבר אמת הידוע לכל בכלל שוא ואסור להזכיר שם שמים על זהכנ,ל. כי עיקר האמת כשמתחבר באמונ' בבחי' צדק כד אתחברת באמת איתעבידת אמונה. כי אמת הואדבר הברור שהכל יודעין שהוא כך. ואמונה הוא במקום שאין מבינים ויודעים הדבר בבירור בדעתו אדרבא השכל הפשוט מחייב להיפך רק שמאמינים בהאמת שהוא כך. וזה עיקר שלימות האמת וזה עיקר הגדלת שם ה' כי הדבר הפשוט אין זה שלימות האמת וכו' כנ"ל ועדיין צריכין לדבר בזה ולבאר הדבר בחסדו יתברך:

אות י

וזה בחי' מעלת חידושי תורה. וזה בחינת חדי קב"ה בפלפולא. וזה בחי' ממרחק תביא לחמה וכשרז"ל דברי תורה עניים במקומם ועשירים במקום אחר. וזהבחי' בכל יום יהי' בעיניך כחדשים שנאמר בכל התורה ואצל מצות ק"ש ביותר. וזה בחי'חדשים לבקרים רבה אמונתך. וזה בחי'מעלת הבעל תשובה שגדול מצדיקים גמורים כשרז"ל. וזה שצעק רק יוחנן על פטירת ריש לקיש לית את בר לקישא וכו' רבותא למימר סייעתא אף אנא ידענא דשפיר קאמינא:

מכל זה מבינים שעיקר עבודה האמתיות הוא דייקא כשמוציאים ומבררין האמת ממקום שהיה נעלם ונסתם תחלה. ובחסדי ה' יתבאר לקמן כל זה:

אות יא

וזהו שנסמך מצות שבת למצות כיבוד אב ואם כמ"ש איש אמו ואביו תיראו ואת שבתותי תשמורו, כי עיקר מצות כיבוד הוא מחמת שתכלית שהוא שבת כנ"ל וע"כ ארז"ל אם אמר לך אביך חלל את השבת אל תשמע לו וכו'. כי כל עיקר מצות כיבוד בשביל התכלית וכנ"ל. וע"כ באמת כבוד רבו קודם לכבוד אביו כשרז"ל שאביו הביאו לעוה"ז ורבו מביאו לעוה"ב. כי גם כל מצות כיבוד הוא רק בשביל התכלית הנ"ל. רק מחמת שא"א לזכות להתכלית כי אם ע"י שבאים לעוה"ז ע"י אב ואם דייקא ע"כ צריכין לכבד אותם כנ"ל. אבל עכ"פ עיקר הוא התכלית על כן שבת וכו' וכבוד רבו שמביאו לעולם הבא בודאי קודם:

אות יב

וזהו ראש דברך אמת ולעולם כל משפט צדקך, עיין פרש"י כששמעו סוף דברך כבד וכו' הודו על ראש דברך שהוא אמת כי עיקר שלימות התגלות האמ תהוא בסוף בבחינת טוב אחרית דבר מראשיתו וכו'. וזה בחי' השומר אמת לעולם וכתיב ואמת ה' לעולם בחי' שפת אמת תכון לעד כוננת לא כתיב אלא תכון שבסוף לעתיד יתגלה האמת (כ"ש

בזוה"ק ומובא בדברינו במ"א ע"ש). כי בראשית הדבר א"א לגלות האמת בשום אופן וזה עיקר הבחירה מה שאין הש"י מגלה להאדם האמת מיד. כמו למשל התינוק אם היה יודע עוצם המעלה שרוצים אביו ורבו לזכותו במה שלומדים עמו בודאי היה רץ להחדר על ידיו ועל רגליו, אך מחמת שלפי דעתו אינו רואה אמתת המעלה שיזכה ע"י הלימוד ע"כ הוא בורח מבית הספר. וכן אפילו הגדול יותר אם היה רואה בעיניו תענוגי עוה"ב מה שיזכה ע"י עזיבת העבירה וע"י עשיית המצוה בודאי היו הכל בורחים מן העבירה ורצים אל המצוה. ואפי' גוף התאוה שבא ע"י רתיחת הדמים היה מתבטל אם היה רואה בעיניו חלק מאלף מתע וגי ושעשועי עוה"ב. כי גם בעוה"ז רואים בחוש שגם התאוה הגדולה מתבטלת כשרואה תאוה גדולה מזה כגון למשל אם היה רואה שיוכל לחטוף מיד אלף אדומים מכ,ש יותר בודאי אפ' אם היה אוחז באיזה תאוה שהוא היה משליכה והי' רץ בכל כחו לחטוף הון רב כזה. מכ"ש אם היה רואה הון עתק מכ"ש וכ,ש אם הי' זוכהלשמוע חלק אחד מאלף ורבבה מקול הניגון שיתער לעתיד וכו'וכו'. אך עיקר הבחירה הוא מחמת שאין רואים האמת בתחילתו אדרבא כפי פשטיות קטנות דעת האדם נדמה לו באמת שזהו תענוג לאכול ולשתות וכו' ועבודת ה' הואיגיעה. וזהו עיקר נסיונו שצריך לסבול יגיעות בשביל עבודת ה' מחמת שאין רואה האמת. ועי"ז דייקא יזכה לבסוף שיתגלה לו האמת שאדרבא זהו עיקר התענוג והתכלית לעבוד את ה'. אבל בתחילתו בהכרח שיהיה נעלם ממנו קצת האמת כדי שיסבול צער וגייעה והייה לו בחירה. ועי"ז דייקא יקבל השכר טוב שהואהתגלות האמת לאמתו שהוא עיקר קיבול השכר כי לפום צערא אגרא:

אות יג

וכן בכל הידיעות וההשגו' קטנות וגדולות א"א להשיג האמת מיד כי אם ע"י יגיעות גדולות. כי כל הקשיות שקשה לכמה בני אדם על הנהגת הש"י וכן מה שקשה על הצדיק האמת ובפרט הקשיות של החכמים בעיניהם ושל המחקרים הכל הוא מחמת האמת שלהם. כי בודאי גם המחקרים הגדולים מתאוים אל האמת כי זהכלל גדול שעיקר החכמה הוא להשיג אמתת הדבר כמו שהוא. כגון לידע תהלוכת הדמים שבאדם כמו שהוא וכיוצא בזה בשאר החכמות. אבל קשה מאדמ אד להשיג האמת אפילו בלימודיית וטבעיית כאשר הם מודים בעצמם מכ"ש וכ"ש בעיונית שהוא חקירות אלקות, וכל הקשיות שמקשין הכל מחמת שכפי האמת שבדעתם נדמה להם שראוי להיות בהיפך. אבל איש בער לא ידע שמאד עמקו מחשבותיו ית' וא"א בשום אופן להשיג ולהבין בשכל אמתתו והנהגתו ית' כי אם ע"י אמונה כשמתחברת באמת, שזה א"א לזכות כי אם על

ידי צדיקים אמתיים שהם בבחי' משה ואבות העולם ששיברו תאותיהם בתכלית עד שפירשו עצמן מתאות עולם הזה לגמרי עד שהשיגו והכירו אמתתו באמת וזכו להכניס דרכי האמונה בנו:

אות יד

וע"כ מי שרוצה לזכות לחיים נצחים א"א לו לזכות כי אם ע"י אמונה וכנ"ל. ולאמונה זוכין ע"י אמת בבחי' צדק כד אתחברת באמת וכו.' היינו אם ירצה להסתכל על האמת לאמתו יבין שראוי לו להאמין האמונה האמתיית בה' ובמשה עבדו ובצדיקי וכשרי אמת שבכל דור. כי עצם האמת בודאי א"א להשיג בדעתו הפחותה, אדרבא נדמה לו להיפך מחמת שהוא משוקע בתאוותיו ובעוה"ז ובכבוד ונצחון כ"כ. אך אם יטה דעתו אל האמת לאמתו ויחזיר פניו קצת מתאוות עוה"ז וישמי לבו באמת לחשוב על תכליתו הנצחי, יאיר ה' עיניו ויראה ויבין היכן האמת (כמבואר מזה במ"א). כי אמונה הוא רק במה שאינו מבין כי מה שמבין בדעתו אין זה אמונה וא"כ מהיכן יבוא לאמונה אך הש"י מרחם על עמו ומאיר לישראל דרכי האמונה באופן שיש להם כח לבחור בהאמתואמונה אם ירצו. אבל אינו מגלה בתחילה האמת בשלימות כדי שיהיה בחירה, רק מאיר האמת קצת באופן שיהי' כח להאמין למי שירצה להסתכל על האמת לאמתו כמו בתחיל' התקרבות ישראל להש"י ע"י משה רבינו שגילה אלקותו על ידי כל האותות והמופתים הנוראים שעשה משה לעיני כל ישראל, ועי"ז בודאי היה להם כח להאמין וכמ"ש וירא ישראל וכו' ויאמינו בה' ובמשה עבדו וכו'. ואעפ"כ הניח להם אח"כ מקום לטעות ע"י כמה הנהגות שהתנהג עמהם בחכמתו העמוקה באופן שיהי' להם נסיון ובחירה כמו אחר קי"ס שהלכו שלשת ימים במדבר ולא מצאו מים ואז התלוננו הרבה וכן במן ושליו וכו' שלא נתן להם תיכף ומיד. והכל בשביל נסיון ובחירה כמ"ש ויענך וירעיבך ויאכילך את המן וכו' למען נסותך וכו'. וע"כ באמת רבים נכשלו וחלקו על הש"י ועל משה. והכשרים והצדיקים האמינו בה' ובמשה שבודאי ישרים דרכיו ית'. כי בודאי היה יכול הש"י ליתן להם המים והמן וכו' מיד, רק כל מה שסיבב עמהם הכל היה בשביל הבחירה וכנ"ל. ומי שהיה רוצה להסתכל על האמת היה רואה בעיניו עין בעין שראוי לו להאמין בה' ובמשה מאחר שראו אותות ומופתים נוראים כאלה והתגלות התורה כזה וכו'. ואם שקשה כמה קשיות ותמיהות על הנהגתו על זה צריכין להשלילך שכלו וולהאמין כי א"א להשיג אמתת השכל של הנהגותיו יתברך מידו כנ"ל. אבל המתלוננים המבקשים תואנה, חלקו על הש"י ועל משה ע"י קשיות כאלו. כי מחמת תאותם ונצחונם וכבודם

הקשו קשיו שא"א להשיבם ולא רצו לסמוך על אמונהשנעשית ע"י הסתכלות על האמת לאמתו וכנ"ל:

אות טו

וכן הוא בכל דור ודור שמקשין על הצדיק קשיות שנדמה להם לקשיות גדולות ורוצים להבין הכל תיכף בדעתם. והכל מחמת תאותם הרעות בפרט תאות הכבוד והנצחון ואינם חסים על עצמם לחשוב על תכליתם הנצחי. כי מי האיש החפץ חים ומסתכל על תכליתו הנצחי יבין בודאי האמת שראוי לו להאמין בהאמת ע"י כל התגלות התור' הנפלאה וכו' שגילה מה שא"א בשום אופן בשכל אנושי להשיג, למי שירצה לשום לבו אליהם החיטב ולהסתכל על האמת לאמתו. רק מה שמעקמין לבו בכמה קשיות ובפרט ע"י ריבוי המחלוקת הכל בשביל בחירתו. כי יכול להבין לפי מעשיו אם ראוי לו להתקרב בנקל למקום חיותו הנצחי ע"כ מרחקין אותו ע"י מחלוקת וקשיות כאלה. והבחירה בידו אם ירצה להסתכל על האמת יבין היכן האמת ויתחזק באמונה על הקשיות והעקמימיות שבלבו ויזכה לאמונה שלימ' בבחי' צדק כד אתחברת באמת איתעביד' אמונה. ואם ירצה ההיפך הרשו"ת בידו וכל הרוצה לצאת יצא והצדיק ואנשיו האמתיים לא יפסדו ולא יחסרו כלום. ואם חכמת חכמת לך ולצת לבדך תשא. וכמ"ש על פסוק אוזן שומעת תוכחת חיים בקרב חכמים תלין עיין שם בסימן ה' בהתורה בחצוצרות:

אות טז

וזה בחי' חטא המרגלים שנתן להם הש"י מקום לטעות על שרצו לחקור יותר מדאי כשרז"ל, אני אמרתי להם שהיא טובה והם לא רצו להאמין וכו' חיך שאני נותן להם מקום לטעות וכו'. כי א"י היא עיקר בחינת אמונה כמ"ש במ"א והם רצו לראות בעיניהם מיד איך באין לא"י. ולא רצו לסמוך על אמונה אף על פי שכבר ראו אותות ומופתים נוראים ונפלאים כאלה. אעפ"כ אמרו נשלחה אנשים לפנינו ויחפרו לנו את הארץ וכו' כי רצו לראות ולהבין האמת מיד. ע"כ נתן להם הש"י מקום לטעות וגרמו בכי' לדורות עד היום שמתארך הגלות עי"ז. ועיקר הגאולה תלוי' בזה כי כן דרך הש"י שהוא עוסק ברחמיו לקרב את האדם בכמה דרכים. אך אעפ"כ הוא מניח לו מקום להסתפק קצת בשביל נסיון ובחירה. וכשמתחזק באמונה שלימה ע"י שמסתכל על האמת על כל החסדים שעשה הש"י והאיר בו מרחוק רמזים בכמה דרכים להודיעו היכן האמת בודאי יזכה לכל טוב אמתי ונצחי. אבל אם ירצה לבקש תואנות לפרוש נותן לו הש"י מקום לטעות יותר ויותר. וצריך אח,כ יגיעות גדולו' ועצומות מאד ביטותר קודם שיזכה אל האמת וכולי האי ואולי. עד שיכול לפטור מן העולם ולא יזכה אל האמת ויצטרך לסבול מה

שיסבול ולהתגלגל בכמה גלגולים עד שיבוא להתקרב אל האמת, שהיה בידו לזכות בו עתה על ידי נסיון קל להשליך תאות הכבוד והנצחון ולהסתכל על האמת לאמתו וכנ"ל: וזה שהקפיד עליהם הש"י ואמר למשה עד אנה ינאצוני העם הזה ועד אנה לא יאמינו בי בכל האותות אשר עשיתי בקרבו. הנו כנ"ל כי הלא כבר התחלתי להאיר להם האמת ע"י כל האותות אשר עשיתי בקרבם ועדיין אינם מאמינים מחמת הקשיות שלהם שרוצים להבין ולראות הכל מיד וכנ"ל. ע"כ גזר עלם אז הגלות והחורבן שנמשך עד הנה שיצטרכו להתנסות בכל דור ודור בענין זה שמי שירצה להסתכל על האמת ע"י כל מה שכבר התחיל הש"י להאיר בו יוכל להבין היכן האמת ויתחזק באמונה על כל מה שאינו יכול להבין ולהיפך להיפך כנ"ל. ובזה תלוי' עיקר הגאולהכי עיקר הגאולה תלוי' באמונה כמ"ש תבואי תשורי מראש אמנה היינו כנ"ל. והבן היטב אם תרצה לחוס על חייך הנצחיים:

אות יז

וכן האדם בעצמו אפילו כשזוכה להתקרב אל האמת על ידי תוקף אמונתו כנ"ל צריך ג"כ שיהיה לו אמונה בעצמו שזהו ג"כ בכלל אמונת חכמים כמ"ש בהתורה חדי ר"ש (בסימן ס"א). כי הרבה מתרחקים ע"י ריבוי הקשיות שקשה להם עליהם בעצמן שרואים שזהו כמה שחותרים להתקרב להש"י וכבר סבלו יגיעות קצת ובזיונות רבות בשביל האמת ואף עפ"כ עדיין הם רחוקים כמו שרחוקים. וכל זה מעשה הבע"ד שחותר עליהם לרחקם יותרו כבר דברנו בזה הרבה אך עדיין צריכים למודעי, לידע ולהודיע שא"א להאדם בשום אופן בזה העולם שידע היכן הוא אוחז כמו ששמעתי בשמו ז"ל. וזה מעיקרי הנסיונות שלו מה שאינו יודע היכן הוא עומד ואוחז. כי אם היה רואה ויודע מה שזוכה גם עתה על ידי כל תנועה העתקה שמנתק עצמו מרע לטוב אפי' תנועה בעלמא, בודאי היה רץ בכל כחו לעבודת ה' ולתורתו והיה צדיק גמור. אבל היה מתבטל בחירתו כי עיקר הבחירה מה שאינו רואה ויודע מה שעושה ומתקן לפי מקומו ושעתו. על כן צריכים גם בזה להתחזק באמונה לידע ולהאמין בדברי רז"ל שאין שום תנועה טובה נאבדת כללף. כי לית רעותא טבא דאיתאביד; וסוף כל סוף לא ישאר ממנו רק מה שחטף איזה טוב בכל יום ויום מימי חייו. ובודאי כל המרבה הרי זה משובח אבל אעפ"כ אטו מאן דלא יכיל למיעבד כולא מצוה פלגא מצוה נמי לא ליעבד. וכל ההתרחקות של בניאדם מחמת רעיונים ומחשבות ובלבולים כאלה, הכל מחמת בחי' הנ"ל מחמת שרוצה להבין האמת תיכף ומיד. אבל המאמין לא יחיש וצריכין להמתין הרבה הרבה עד שיזכה להשיג ולהבין אמתת דרכיו ית'. כי ישירים דרכי ה' וצדיקים ילכו בם בם

ופושעים יכשלו בם וכתיב כי לא מחשבותי מחשבותיכם ולא דרכיכם דרכי כי גבהו שמים מארץ וכו'. כי עיקר התגלות האמת הוא בסוף וכנזכר לעיל:

אות יח

וזהו הללו את ה' כל גוים שבחוהו כל האומים כי אפי' הגוים וכל האומות ראוי להם להודות בו ית' ולהללו ולשבחו, ואם תאמרו מהיכן נבא אל האמת להתקרב אליו ית' להללו ולשבחו מאחר שא"א להשיג ולהבין דרכיו וקשה לנו קשיות הרבה כאלה. על זה משיב דוד כי חסדו גבר עלינו, כי כבר גבר עלינו חסדו כ"כ שזכינו לראות אותות ומופתים נוראים כאלה והתגלות תורה כאלה על ידי כל הצדיקים שהיו בכל דור ודור עד הנה ע"י כל זה ראוי לכם להסתכל על האמת ולהבין כי צדיק ה' רק שא"א להבין כל דרכיו בשכל. ולהתחזק באמונה שלימה וכנ"ל כי ואמת ה' לעולם, כי עצם האמת א"א להשיג ולהבין מיד רק בסוף יתגלה האמת ע"י תוקף האמונה כנ"ל כי אמת ה' לעולם דייקא וכנ"ל. ע"כ ראוי גם לכם להתחזק באמונה שלימה אם תרצו להסתכל על האמת וכנ"ל:

כבוד רבו ות"ח

אות יט

וזה בחי' מצות כבוד ומורא רבו שגדול יותר מכוב אביו מחמת שבו מביאו אל התכלית לחיי עולם הבא וכנ"ל. כי עיקר הרב הוא שלמדו חכמת התורה שהוא חכמת האמת ולא חכמות חיצוניות ח"ו. ואפי' אם לא קיבל ממנו כי אם דבר אחד או פסוק א' וכו' חייב לנהוג בו כבוד כשרז"ל, מכ"ש רבו מובהק שרוב חכמתו ממנו. ועיקר החכמה היא יראת שמים כמ"ש ראשית חכמה יראת ה' כי לא המדרש הוא העיקר אלא המעשה. וכל זה יתבאר לקמן:

אות כ

וזה בחי' אסור לקרות לרבו בשמו. כי עיקר הידיעה הוא בבחי' שם כמבואר בהתורה וביום הבכורים הסתרה (סימן נ"ו ליקוטי ח"א) ע"ש היטב. וזה בחינת מחלוקת קרח שחלק עצמו ממשה רבינו שעיקר הגדלת שם ה' על ידו. כי על ידו יכול כ"א מישראל להכלל שמו בשם ה' ע"י שנכלל בשם הצדיק שכבר השלים את שמו בתכלית השלימות ונכלל בשם ה', שזה עיקר מילוי שם ה'. כי שמו משותף בשמינו וכ"א לפי תקון מעשיו כן נכלל שמו בשם ה' ונשלם שמו ית' כביכול ונתגדל ונתקדש יותר. ולהפיך ע"י פגם פוגם ומששקר בשמא דמלכא וכאלו ממעט שמו ח"ו. וע"כ אנו אומרים ומבקשים וצמלא כל השמות שפגמתי בשמך הגדול. והצדיק שזכה לתכלית השלימות כבר השלים את שמו ונכלל בשם ה'. ולא עוד אלא שיש בכחו להעלות הטוב שבכל אחד מישראל לכוללו

בשם ה'. כי כלל ישראל כל מי שעדיין שם ישראל נקרא עליו אע"פ שהוא כמו שהוא עדיין יש לו איזה אחיזה וכלליות בשם ה' מאחר שנקרא על שם ישראל שהם כלולים בשמא דמלכא כי שמו ית' נקרא עלינו ה' אלקי ישראל, אבל עיקר הכלליות ע"י הצדיק האמת שכבר השלים שמו בתכלית השלימות. וכל מי שנקרא על שם הצדיק הוא נכלל בו ועי"ז הוא נכלל בשם ה'. אבל החולק על הצדיק כחולק על השכינה כי חולק עצמו משם ה' כי א"א להכלל בשם ה' כי אם ע"י הצדיק שהשלים מעשיו בתכלית הקדושה והשלימות שהוא נכלל באמת בשלימות בשם ה' ועל ידו יכולין הכל להכלל בשם ה' וכנ"ל. וזהו בחינת פגם העצום של מחלוקת קרח שחלק עצמו מהש"י ע"י שחלק על משה רבו בבחי' ויקח קרח, ואיתפלג קרח שחלק עצמו ועדתו משם ה' ע"י שחלק על משה ואמר שהוא בעצמו יודע שם ה' כמ"ש כי כל העדה כולם קדושים ובתוכם ה' וכו'. שאמר ששם ה' הוא בתוך כל העדה, והאמת הוא כן אבל עיוות ופשע מאד במה שרצה להטעות א"ע ואת ישראל כאלו שם ה' בתוך ישראל בלי הצדיק משה רבם, כי האמת שהש"י בתוך ישראל אבל הכל ע"י הצדיק משה רבינו. אבל תיכף כשחולק על משה שהוא הרבה האמת הרי עוקר עצמו ואת השומעים לחלוקותו משם ה'. כי א"א להכלל בשם ה' כי אם ע"י הרב האמת וכנ"ל. וזה שקרא הכתוב את עדת קרח אנשי שם כי זה הי' עיקר הפגם שרצו לעשו"ת לעצמן שם לחלוק עצמן ממשה מחמת גסותם שרצו שיהיה להם שם וכבוד ופרסום. וע"כ עיקר ההתקרבות להש"י הוא ע"י בחי' ביטול הגאות והכבוד שהם בחי' שם ולבטל עצמו וכבודו ושמו נגד שם כבוד מלכותו כי ענוה גדולה מכולם. וכן א"א להתקרב להצדיק והרב האמת כ"א ע"י שמבטל שמו וכבודו בתכלית הביטול ואז יזכה להכלל בשם הצדיק ועי"ז הוא נכלל בשם ה'. ועליו נאמר והי' כל הנקרא בשם ה' ימלט וכו' ובשרידים אשר ה' קורא:

אות כא

וע"כ אסור לקרות לרבו בשמו. כי שמו נכלל בשם ה' שנאמר עליו זה שמי לעילום. כי עיקר הידיעה הוא בחי' השם וכנ"ל. וכל מה שמקבל מרבו צריך לידע שעדיין אינו יודע כלל כי כפלים לתושי' כי מאד עמקו מחשבותיו כי דבריו הם כמעין הנובע והם בחי' מים עמוקים עצה בלב איש. וצריכין בכל פעם לעיין היטב בדבריו הקדושים ולחתור ולשאוב מהם עצות נפלאות באופלן שיוכל להציל א"ע משטף מים רבים של זה העולם. וכל מה שידע ויוציא מדבריו צריך לידע ולהבין ולהאמין שעדיין אינו יודע כלל עד היכן מגיעים עמקות דבריו העמוקים מני ים וכו'. רק במה שהורשה יכול להתבונן מהם עצות לעבודתו יתברך כפי מדריגתו. אבל עצם תורתו ואפי' שיחותיו הק' א"א להשיג בשום

אופן וכשרז"ל הרבה למדתי מרבותי ולא חסרתי מהם אלא וכו'. וזה בחינת העלמת שם רבו שאסור להזכירו בשמו כי שמו הוא דעתו שהוא נעלם וסתום ממנו בתכלית ההעלם, כי שם רבו נכלל בשם ה' שנאמר עליו זה שמי לעלם, לעילום וכנ"ל. וביותר האיסור בשם שלא פלא, זה רמז כי יש רבי ששמו פלא הפלא ופלא בבחינת ויקרא שמו פלא יועץ שעצות שלו הם נפלאות תמים דעים בבחינת אודה שמך כי עשית פלא עצות מרחוק אמונה אומן. וע"כ אסור להזכיר שמו ביותר כי עליו נאמר למה זה תשאל לשמי והוא פלאי:

אות כב

וזהו בחי' הכבוד שמחוייבין לכבד את רבו. וזה בחי' הלומד מחבירו וכו' ואין כבוד אלא תורה. וזשארז"ל רבו שלמדו חכמה ולא רבו שלמדו משנה ומקרא וכו'. וזה בחי' גדולה שמושה יותר מלמודה:

כי כבר מבואר שעיקר החכמה הוא האמת והעיקר להבין האמת שיהיה נעלם ונסתר שיזכה להבינו עי חוזק אמונתו. ובשביל זה צריכין לטרוח ולהתייגע הרבה לחפש ולבקש רבי אמתי להתקרב אליו. כי עיקר התכלית הנצחי שהוא השגת האמת א"א כ"א ע"י רבי אמתי כי זה עיקר מעלת הרב שמאיר בו אמתת התורה ומעמידו על האמת. כי עיקר הרב שמחוייב לכבדו הוא הרב בחכמת התורה ולא בחכמות חיצוניות ח"ו. וגם בחכמת התורה זה שאינו יכול להעמידו על האמת אינו רב ואין להתקרב אליו וכ"ש בשבח הרב האמת והדרך צלח רכב על דבר אמת וכו'. ואפי' זה שאומר דברי אמת אבל הם דברים פשוטים אין זה רב וכנ"ל כ"ש בהתורה עתיקא בסי' כ"א ע"פ כי יעקב בחר לו יה וכו' ע"ש. כי עיקר הרב כשמגלה לו ומאיר בו דברי אמת שלא הי' יכול להבינם בתחלה. וזה שארז"ל בב"מ איזהו רבו זה שלמדו חכמה ולא רבו שלמדו מקרא ומשנה ופרש"י שלמדו חכמה סברת טעמי המשניות וכו' והוא הנקרא גמרא, היינו שעיקר הרב הוא שלומד עמו חכמה אמתיות שהוא חכמת התורה אבל לא מקרא ומשנה כפשוטו רק כשמאיר בו ומבינו טעמי המשניות וכו' שהיו נעלמים ממנו. ובודאי כל מה שהרב מאיר בו יותר אמת התורה שהי' נסתר ממנו בודאי צריכים לכבדו יותר ויותר כי בודאי אין כל הרבנים שווים. וע"כ עיקר שלימות הרב הוא כשיכול להאיר בהתלמידי' יראת שמים באמת שזה עיקר תכלית התורה כשרז"ל תכלית תורה תשובה ומעשים יטובים שלא יהא אדם קורא ושונה ובועט וכו'. וכמ ושמצינו בחכמי התלמוד ז"ל שעסקו להכניס יראת שמים בתלמידיהם. וע"כ סידר רבי סדר הקבלה במס' אבות שמדברת מי"ש ושם דייקא התחיל וסידר כל השתלשלות קבלת התורה שהוא משה

קיבל תורה מסיני ומסרה ליהושע וכו'. להורות ולהודיע שעיקר כל קבלת התורה הוא בשביל היראה שנזכה ליראה מלפניו ית' ולשמור ולעשו"ת ולקיים את התורה כי לא המדרש הוא העיקר אלא המעשה. וזה הלימוד של יראת שמים דהיינו לזכות לקיום התורה זה הלימוד עמוק עמוק מאד וצריכין לזה רבי גדול מאד מאד וא"א לקבלו כ"א ע"י יגיעה גדולה. וכל א' כפי יגיעתו כן זוכה לקבל עצות ודרכים אמתיים באופן שישאר להתקיים על עמדו כל ימי חייו ולא יטה אשורו מני הדרך האמת וכמ"ש אדמו"ר ז"ל ע"פ אף חכמתי עמדה לי חכמה שבאף היינו עם יגיעות היא עמדה לי (ועיין במ"א ביאור ענין זה). וזה בחינת גודל האזהר' שהזהירו רז"ל על שימוש ת"ח כשרז"ל גדולה שימושה יותר מלימוד'. וכל טעמי ההלכות קראו בשם שימוש ת"ח כמו שפרש"י בכמה מקומות. כי לעמוד על הדבר להבינו באמת א"א כי אם ע"י השימוש דייקא. כי יש כמה דברים שא"א להבינו ע"י הדיבורים בעצמן כ"א ע"י כמה תנועות וע"י כמה סיפורים וסיבובים ומעשיות ומשלים שמספר לו רבו שעי"ז דייקא יכול לעמוד על הדבר ולהבינו. וזה בחי' שיחתן של ת"ח רציכין לימוד. וברט בהלימוד של קיום התורה שלזה צריכין שימוש הרבה כי לבעל בחירה קשה מאד לעזור. וע"כ כל הצדיקים הקדושים שהאירו בנו כל דיני והלכות התורה הק' אבל כשבאו להארי ולהוכיח את תלמדייהם שיזהרו לקיים את התורההיו מצטערים הרבה והיו קובלים וצועקים בכמה לשונות, מחמת שידעו שזה קשה מאד להכניס בהעולם מחמת הבלי העוה"ז ותאותיו וטרדותיו. ובפרט משה רבינו שנתן לנו כל התורה בכל פרטי', ואח"כ בכל ספר משנה תורה להרמב"ם להרמב"ם להרמבם להרמב"ם להרמב"ם צעק הרבהבתוכחתו על ישראל על שידע שיהי' הרבה מאד שלא יקיימו את התורה. כמ"ש הקהילו אלי את כל זקניכם וכו' ואעידה בם וכו' וכן הרבה מאד. ובשביל זה גילה שירת האזינו כ"ש שם וענתה השירה הזאת לפניו לעד וכו' ובשביל זה מתארך הגלות כל כך. וע"כ עיקר הגאולה תלוי' בהתקרבות לצדיקים אמתיים שיכולים להכניס יראת שמים וקיום התורה בעולם:

אות כג

וזה בחי' הכבוד שמחוייבים לכבד את רבו. כי איתא בדבריו ז"ל ששורש הכל הוא הכבוד. כי הכבוד הוא שורש התורה כי כל מה שברא הקב"ה לא בראו אלא לכבודו וכו' דהיינו שיקיימו את התורה שעי"ז נתגדל כבודו ית'. וע"כ כל מה שמכבדין את רבו יותר מעוררין ביותר ויותר שרשי התורה, וע"י זה משפיע עליו הרב התגלות התורה יותר ויותר וכ"ש אדמו"ר ז" לשבכל מקום ששבחו החבריא את רשב"י הי' מגלה להם תורה

יותר וכו' היינו כנ"ל שע"י השבח והכבוד שהגדילו אותו ע"ז השפיע עליהם התגלות התורה יותר וכנ"ל:

וזה הלומד מחבירו פרק אחד או הלכה אחת או אפי' אות אחת חייב לנהוג בו כבוד וכו' ואין כבוד אלא תורה, ואינו מובן ע"פ פשוט כלל. וע"כ באמת נדחקו רש"י ורשב"ם ז"ל וכל המפרשים בפירושו כמובא בס' מדרש שמואל ע"ש. (עד שמחמת זה קצת גורסים נוסחא אחרת ע"ש) אבל ע"פ הנ"ל יש להבינו היטב. היינו שהתנא מבאר שעיקר תכלית הכבוד שחייב לכבד את רבו הוא התורה, דהיינו מה שזוכה ע"י הכבוד שמכבד את רבו שתתגלה התורה יותר ויותר וכנ"ל וזה עיקר שלימות הכבוד. וכל מ ישלא זכה עדיין לכבד את רבו בכבוד זה עד שיזכה על ידי זה להוציא לאור תעלומות החכמה, שיגלה לו רבו ע"י זה יותר תעלומות חכמת התורה האמתיית עדיין לא הגיע לכבד את רבו כראוי. וזהו אין כבוד אלא תורה שאין שום כבוד נחשב אלא תורה דהיינו כשנמשך ע"י גודל הכבוד התגלות התורה ביותר וכנ"ל. וזהו שמסיים שנאמר כבוד חכמים ינחלו ותמימים ינחלו טוב, היינו ע"י הכבוד שהחכמים שהם הרבנים האמתיים נוחלים מתלמידיהם שמכבדין אותם, עי"ז ותמימים שהם התלמידים שנקראים תמימים כי עדיין לא זכו לעמקות החכמה רק הולכים בתמימו' ומתייגעים ביגיעות וטרחות לשמש ולכבד את רבם בכל כחם. עי"ז ינחלו טוב ואין טוב אלא תורה כמ"ש וכו'. כי ע"י הכבוד והשימוש שמשמשין ומכבדין את רבם עי"ז זוכין לקבל ולהמשיך התגלות התורה מרבם בכל פעם כנ"ל. וע"כ הזהיר התנא שאפי' הלומד פרק א' וכו' או אפילו אות אחת חייב לנהוג בו כבוד וכו'. כי מי שיזהר בזהבודאי יזכה לקבל תורה מרבו. כי אם יהי' יקר בעיניו אות אחת שמקבל מרבו ויכבדו, עי"ז זה יזכה שרבו ישפיע עליו תורה יותר וכנ"ל. וכן בכל פעם ע"י כל כבוד וכבוד שיכבד את רבו יותר ויותר יזכה להמשיך בכל פעם תורה יותר ויותר כי אין כבוד אלא תורה וכנ"ל. כי החכמה אמתיית שמקבלין מהרב האמת הוא בבחינת מעין היוצא מבית ה' שבתחילה הוא קצר כקרני חגבים וכו' ואח"כ מתפשט והולך מתפשט והולך עד אשר נעשה נחל אשר לא אוכל לעבור וכו' והכל ע"י השימוש והכבוד וכנ"ל:

אות כד

וזה בחי' מפני שיבה תקום והדרת פני זקן דרז"ל יכול אפילו זקן אשמאי ת"לת והדרת פני זקן, זה קנה חכמה. ולכאורה אינו מובן כי א"כ שנלמד מן והדרת פני זקן שפירוש מפני שיב תקום הוא דייקא זקן שקנה חכמה, אם כן אין צריכין לקום ולהדר כי אם הזקן שקנה חכמה שהוא התלמיד חכם. ולמה פסקו הפוסקים שאפילו אם אינו ת"ח

חייבים לכבדו כשמגיע לזקנה ושיבה רק שלא יהיה רשע שהוא זקן אשמאי. אך באמת עיקר הכבוד וההידור הוא בודאי רק לזקן זה קנה חכמה שהוא הת"ח האמת שקנה חכמה, קנה דייקא בבחי' אמת קנה. כי עיקר החכמה היא אמת ואמת צריכין לקנות דייקא וא"א לזכות אליו בחנם. כי א"א לזכות אל החכמה האמתיית שהוא יראת שמים כמ"ש ראשית חכמה יראת ה' כ"א ע"י יגיעות הרבה שעי"ז קונה האמת שהוא החכמה אמתיית. ועל כן צריכין לכבדו בקימה והידור כמ"ש והדרת פני זקן. כי הוא זכה להדרת פנים שהואאור הפנים בחי' באור פני מלך חיים. כי עיקר אור הפנים הדרת פנים הוא אמת בחי' תתן אמת ליעקב בחי' מבקשי פניך יעקב סלה, כמובא בדבריו ז"ל שיעקב הואבחי' אמת שהוא בחי' אור הפנים הדרת פנים. וע"כ הזקן שקנה חכמה עיקר החכמה הוא אמת בחי' אמת קנה כנ"ל שהוא אור הפנים הדרת פנים. ע"כ בודאי מגיע לו כבוד והדרת פנים בחינת והדרת פני זקן. אבל מחמת זה בעצמו צותה התור' לכבד גם הזקן ממש כשמגיע לשיבה שהוא בן ע' שנה אע"פ שאינו חכם רק שלא יהיה רשע שהוא זקן אשמאי. כי הכל בשביל הכבוד הזקן האמתי שקנה חכמה כי כל העולם כולו לא נברא אלא לצות לזה ובשביל זה וכו' כי א"א שיהי' החכם יחיד בעולם. וע"כ חיות הכל הוא בשביל הצדיק החכם האמתי שקנה חכמה באמת. כי עיקר החיות הוא האמת כשרז"ל שאמת הוא סמא דחיי. כי עיקר מה שבא האדם לעולם הוא בשביל הבחירה כדי שיקנה וירויח שכר עוה"ב ע"י מעשיו הטובים שעשה בזההעולם שהי' לו יצה"ר כזה ומונעים כאלה ושבר הכל ובחר בטוב. ועיקר הבחירה הוא לברר האמת מהשקר שהוא הרע והטומאה וכו' כנ"ל. ועיקר האמת זוכה זה שתיקן מעשיו כראוי בתכלית השלימות שהוא הצדיק האמת שהוא הזקן שקנה חכמה שהוא האמת כנ"ל שזה עיקר החיות כנ"ל. אבל אם כן מהיכן מקבלין חיות שאר בני העולם מאחר שלא זכו לברר האמת בשלימות כי אין מעשיהם עולים יפה. אך כל חיותם הוא ע"י הצדיק שעל ידו נמשך חיות לכל כידוע. שעיקר החיות הוא "י הצדיק יסוד עולם שעל ידו הש,י מחיה ומקיים הכל כי כל העולם נברא בשבילו כידוע. וע"כ כל מי שסמוך יותר אל הצדיק הוא מקבל חיות יותר. וע"כ צריכין לכבד גם את הזקן בשנים אע"פ שאינו חכם ובלבד שאינו רשע שהואזקן אשמאי. ועיקר הזקן אשמאי שהוא הרשע הוא החולק על הצדיק. כי באמת כל ישראל נקראים צדיקים כ"ש ועמך ישראל כולם צדיקים כי יש בכל אחד מישראל נקודהטובה שהוא בחי' צדיק כמ"ש במ"א. אבל מחמת מעשיו שאינם כראוי נתפסה ונתלעם בחי' צדיק שבו שהוא הנקודה טובה שבו. וע"כ עיקר תקון כל האדם הוא הצדיק האמת שהשלים מעשיו בתכלית השלימות. וכל הנקודות טובות שהוא בחי'

נקודות צדיק כלולים בו. וכל מי שנכלל ומקורב אליו מאיר בחינת הנקודה טובה שבו וע"כ גם הוא בכלל צדיק. אבל החולק על הצדיק עוקר עצמו משרשו ואין יכול להארי בו בחי' צדיק שבו. וע"כ הוא דייקא נקרא רשע שהוא היפך הצדיק מאחר שנתרחק ונתהפך מהצדיק ונתעלם נקודות הטובה ששרשה וחיות' מהצדיק האמת כנ"ל. וזהו בחי' זקן אשמאי שהוא הרשע כי עיקר הרשע הוא החולק על הצדיק והוא היפך הצדיק. וע"כ הוא רשע כי היפך הצדיק הוארשע וכנ"ל. אבל כל מי שאינו חולק על הצדיק אע"פ שאינו חכם מאחר שמגיע לזקנה ושיבה צריכין לכבדו. כי כבר מבואר שעיקר החיות הוא אמת וע"כ מאחר שכבר חי יחי חייו שהם ע' שנה ולא חלק עצמו משורש חיותו שהוא הצדיק האמת בודאי זכה בימי חייו לברר איזה נקודות אמת שבשביל זה בא לעולם כנ"ל. וע"כ בודאי ראוי לכבדו אף על פי שאינו חכם אעפ"כ צריכין לכבדו מחמת זקנתו ושיבתו כי גם הוא מקבל ויונק מכבוד והידור פני הזקן דקדושה שקנה חכמה מאחר שזכה לחיות ע' שנה ואינו חולק על הצדיק, ע"כ הוא מקבל ויונק חיות אמתי שהוא אמת שמשם עיקר הכבוד וההדרת פנים כנ"ל. וזהו מפני שיבה תקום יכול אפי' זקן אשמאי שהוא הרשע החולק על הצדיק שהוא היפך הצדיק ת"ל והדרת פני זקן זה קנה חכמה. היינו שהפסוק מפני שיבה תקום נסמך להודרת פני זקן היינו לומר שכל מי שהוא בכלל והדרת פני זקן שאינו חולק על הצדיק הזקן דקדושה, ע"כ כשמגיע לימי זקנה ושיבה צריכים להדרו ג"כ אע"פ שאינו חכם. כי גם הוא מקבל מבחי' הדרת פנים ע"י ימי זקנותו ושיבתו שכבר חי' ע' שנים שכל החיות נמשך מאמאת מהדרת פנים מהזקן דקדושה. אבל זקן אשמאי שהוא החולק על הצדיק אינו בכלל קימה והידור כלל, מאחר שחלק עצמו משורש חיותו מהזקן דקודש' מהאמת וכל חיותו מהס"א שהוא אנפין חשוכין שעליהם נאמר ובוזי יקלו ע"כ בודאי אין מגיע לו שום כבוד אפי' בימי שיבה. ויש לרמז שבשביל זה קראוהו את הרשע והחולק בשם זקן אשמאי, לרמז שעיקר הרשע הוא החולק על הצדיק האמת שנקרא בשביל זה זקן אשמאי היפך הנסמכין על הצדיק האמת שעליהם נאמר פודה ה' נפש עבדיו ולא יאשמו כל החוסים בו. אבל זה החולק עצמו מהצדיק האמ תהוא נקרא אשמאי לשון אשם, היפך החוסים בצל הצדיק האמת שהם בבחי' ולא יאשמו כל החוסים בו. אבל החולק הוא נקרא אשמאי כי הוא אשם אשם בה' ובתורתו הק' מאחר שחלק עצמו מהצדיק האמת שהוא שורש וחיות הכל וכנ"ל. וזה בחי' מה שהתוודו על שפגמו וחלקו על יוסף שהוא בחי' הצדיק האמת אמרו אבל אשמים אנחנו על אחינו וכו'. כי זה עיקר האשם כשחולקין על הצדיק האמת וכנ"ל היפך ולא יאשמו כל החוסים בו כנ"ל וע"כ נקרא זקן אשמאי כנ"ל. נמצא שהודרת

פני זקן נסמך למפני שיבה תקום לומר שעיקר קימה והידור בפני הבעל שיבה הוא רק מי שהוא סמוך להזקן דקדושה דהיינו שעכ"פ אינו חולק עליו כנ"ל:

אות כה

וע"כ שיעור שיבה הוא בן ע' שנה כנגד ע' פנים לתורה שהם עיקר בחי' הדרת פנים שזוכה הזקן דקדושה. רק שהזקן בעצמו זוכה אליהם בשלימות גם בימי ינקותו כשרז"ל יניק וחכים וכו' אבל שאר בני האדם מקבלים רק הארה מהם כשמגיע לשבעים שנה. אבל גם זהאינו יכול לקבל כ"א ע"י הצדיק האמת שממנו עיקר החיות שהוא האמת שהוא עיקר השם והכבוד דקדושה בחי' הדרת פנים כנ"ל. וע"ג צריך שלא יהי' זקן אשמאי שהוא החולק על הצדיק האמ. כי עיקר הקימה וההידור בפני הבעל שיבה שחי ע' שנה הוא מחמת שבימי חייו ע' שנה זכה לברר איזה בחי' אמת שהוא עיקר החיות שנמשך מע' פנים לתורה. אבל עיקר בירור האמת א"א כ"א ע"י הצדיק האמת שהוא בחי' הזקן דקדושה שעליו נאמר זה קנה חכמה בחי' אמת קנה וכו' וכנ"ל:

מלמדים ות"ת

אות כו

וזה בחי' חייב אדם ללמד את בנו תורה וכן את בן בנו כוו' שנאמר והודעתם לבניך ולבני בניך. כי עיקר המצוה להניח בנים הוא בשביל הגדל שמו יתברך כי ע"י הבנים נשאר שם וזכר אדם בעולם כמ"ש לענין יבום ולא ימחה שמו מישראל. ובודאי אין החיוב להניח בנים בשביל שישאר שם האדם בעצמו כי במה נחשב הוא האדם בחייו ומכ"ש לאחר מותו, ומה חפצו בביתו אחריו ומה לו בזה אם ישאר שמו בעולם. אדרבא הפסוק מתלוצץ מזה כ"ש קראו בשמותם עלי אדמות וכו', אך עיקר המצוה להשאיר בנים כדי שיהיה נשאר שמו וזכרו בעולם הוא רק בשביל הגדלת שם כבודו ית'. כי ישראל כלולים בשמו יתברך וכל מה שנתרבה אחד מישראל כביכול נתרבה ונתגדל ונתעלה שמו ית' כי שמו משותף בשמינו. וע"כ כל עבודת האדם הוא להשלים שמו שהוא נפשו וחיותו שיוכל להכלל בשמו ית' שיתגדל ויתקדש שם כבודו ית' על ידו. וע"כ תחילת השאלה ששואלין את האדם לאחר מותו כשמביאין אותו לדין הוא אם זוכר שמו כמובא בכל הספרים. כי בזה כלול הכל כל מה שעשה כל ימי חייו שכמו כן משלים שמו כנ"ל וכמ וכן זוכה לזוכרו לאחר מיתתו. וזה שיסדו לנו הקדמונים שיאמרו הבנים קדיש אחר אביהם ואמם. כי עיקר הקדיש הוא הגדלת שמו יתברך כמו שאומרים יתגדל ויתקדש שמי' רבא וכו' אמן יהא שמי' רבא וכו'.. כי זה עיקר תקון נפש הנפטר כשזוכה שבניו מגדלים ומקדישין שמו ית' שבשביל זה עיקר המצוה להניח בנים אחריו כנ"ל. ועל כן

חייב אביטו ללמד בניו תורה. כי עיקר הגדלת שם כבודו יתברך ע" ישנתרבין נפשו"ת ישראל הוא רק ע"י התורה שהיא שמא דקוב"ה. וכל מה שבניו עוסקים ביותר בתורה ומקיימין יותר את התורה כמו כן יגדל שמו יותר. וזה בחינת מה שחייב ללמד את בנו ואת בן בנו. כי כבר מבואר שעיקר הגדלת שמו יתברך ע"י עבודת האדם שבזה העולם הוא ע"י שמברר האמת מן השקר דייקא וכנ"ל. וזה עיקר חיוב עסק התורה כל ימי חייו ביום ובלילה וללמד בני ובני בניו כי הכל בשביל בירור האמת. כי האמת קשה מאד לברר וצריכין יגיעה גדולה לזה כל ימי חייו עד שיזכה לברר לפי בחינתו איזה חלק מהאמת. כי עצם האמת בשלימות א"א לגלות עד הסוף האחרון כנ"ל רק עתה מברר כל אחד איזה בחינה וחלק כפי עבודתו. כמו למשל בהתורה שבנגלה שזה זוכה לברר הלכות אלו וזה מברר הלכות אלו וגם זה אינו בשלימות כי אין הלכה ברורה ומשנה ברורה במ"א כשרז"ל. אך אעפ"כ צריך כ,א לברר ולהתייגע לאסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא לברר איזה הלכות באמת כפי בחינתו. מכ"ש וכ"ש בפנימיות התורה מכ"ש וכ"ש בקיום התורה שהוא העיקר העולה על הכל שזה הלימוד של עצות ותחבולות איך לזכות להתעורר באמת לקיים את התורה ולהיות חזק בנקודת אמתתו כל ימי חייו וכו'. זה הלימוד הוא עמוק מאד וא"א להשיגו כ"א ע"י יגיעה רבה ולהתאבק הרבה בעפר רגלי חכמים אמתיים ואז יזכה לברר איזה אמת כפי בחינתו. אבל עדיין צריכין לברר האמת יותר ויותר בכל דור ודור ובשביל זה צריכין להניח בנים אחריו ובני בנים וכן לדורות כדי שכל אחד יברר האמת כפי תורתו ועבודתו שיזכה ע"י בחירתו. וזה בחינת מ"ש בכתבי האר"י ז"ל כמה פעמים שבירור הנצוצות הקדושי' א"א לברר בדור אחד וצריכים לברר כל ימי חייו עד שיברר איזה חלק מהם. וכן בכל דור ודור ע ד שיושלם הבירור ואז יבא משיח ע"ש. ועיקר בירור כל הניצוצות שבעולם הוא בירור האמת הנ"ל כי הנצוצות הם נצוצי אמתת אלקותו יתברך כי הם חלק אלקי ממעל כידוע רק שנפלו. ועיקר נפילתם ע"י חטא אדה"ר וחטאי כל הדורות שאחריו שבאים ע"י עצת הנחש עצת שקר שמטעה את האדם בשקריו וכזביו והטעותיו ומרמותיו בלי שיעור עד שמכשילו במה שמכשילו ומרחיקו מן האמת שעי"ז נפלו כל הניצוצות שהם חלקי האמת למקום שנפלו. וזהב בחי' מה שכל הרשעים והרחוקים מן האמת בכל מקום שיש אזיה נצוצות קדושו"ת גבוהות יותר, כשאינו זוכה לברר הוא נכשל יותר בעבירות יותר ומכשיל ורודף את האמת יותר. כי זה עיקר נפילת הניצוצות שהם בחי' חלקי האמת שע"י נפילתם מהפך האמת להשקר. ודייקא ע"י האמת המוטעה שלו עושה מה שעושה ורודף וחולק על האמת הברור מחמת שאומר שהאמת הוא אצלו. והכל מחמת הנצוצות שהם

חלקי האמת שהם אצלו בבחי' נפילה שעל ידסדייקא הוא מהפך טוב לרע אור לחושך וכו' כמ"ש הוי האומרים לרע טוב ולטוב רע שמים אור לחשך וחשך לאור וכו'. וזה כל עבודת האדם כל ימי חייו וכן מדור לדור לברר האמצת ע"י תיקון מעשיו שזהו בעצמו בירור הניצוצות שצריך כל אדם לברר שבשביל זה בא לעולם. ובשביל זה מחוייב להניח בנים אחריו הכל בשביל בירור האמת שהוא הגדלת שם ה' כי אמת ה' לעולם וחותמו של הקב"ה אמת:

אות כז

וע"כ מחוייב ללמד את בנו ואת בן בנו. כי כבר מבואר שעיקר בירור האמת הוא בסוף. והנה עיקר עצם האמת שהוא ידיעת אמתת אלקותו בשלימות כפי הראוי שהוא ידיעת אמתת אלקותו בשלימות כפי הראוי לכל אחד ואחד זה יתגלה רק בסוף האחרון כשיגיע זמן קיבול השכר של כל אחד כי ידיעת אמתתו ית' זה יהי' עיקר קיבול השכר כידוע וכנ"ל כמ"ש חונתתי פעולתם באמת. אבל גם בכל בחינה וחלק של האמת ג"כ עיקר הבירור רק בסוף למשל כשמתחיל לברר איזה הלכה אע"פ שמתחיל לומר סברות אמתיות אעפ"כ עדיין אין האמת בשלימות עד הסוף עד שזוכה לברר פסק ההלכ' באמת. כי טוב אחרית דבר מראשיתו כי אמת הוא ראש תוך סוף וצריך שיהי' האמת בשלימות מראשו עד תוכו עד סופו האחרון שיהי' כל כוונתו מתחלה ועד סוף רק בשביל האמת לאמתו. למשל כשעוסק במו"מ ואם ישאלו אותו למה אתה מייגע עצמך כל כך יומם לא תנוח לילה לא תשכב ומה יהיה התכלית מה וכו'. דרך הרוב להשיב מה לעשו"ת הלא אני צריך להתייגע בשביל לפרנס את בני לגדלם לת"ל ולהשיאם וכו' ובודאי יש בזה אמת הרבה כי בודאי צריכים לפרנס בניו וכו'. אבל אעפ"כ אין זה אמת בשלימות כי אין זה דרך התורה להפקיר עצמו לגמרי משני עולמות ולעשו"ת הטפל עיקר והעיקר טפל. להשליך ח"ו עסק התורה והתפלה אחרי גיוו ולרדוף אחר הממון כל ימי חייו ומאומה לא ישא בעמלו וע"פ רוב אינו פועל כלום ביגיעתו כילא ממצוא וממערב וכו' ולא בכח יגבר איש כי הש"י יכול לפרנס את האדם בסיבה קלה. וע"כ הזהירנו רז"ל עשה תורתך קבע ומלאכתך עראי וכמ"ש הדור אתם ראו דבר ה' וארז"ל ראו במה נתפרנסו אבותיכם. וגם יש הרבה שיש להם עושר גדול ורודפים יותר ויותר וגם הם אומרים שכוונתם בשביל האמת כנ"ל. אבל אין זה אמ תשלם כי הלב יודע אם לעקל אם לעקלקלות. וכן אפילו בעסק התורה יש כמה בחינות אמת וה' יודע האמת לאמתו. ועיקר האמת הוא כשהוא אמת מראש ועד סוף וכנ"ל. ובשביל זה החיוב ביותר ללמד לבנו ולבן בנו. כי ע"י האב ובנו ובן בנו מתברר האמת כי אב ובן ובן ובן בנו הם בבחי' שלשה קוי האמת בחי'

ראש תוך סוף שזה עיקר שלימות האמת כנ"ל. וע"כ תוך סוף שזה עיקר שלימות האמת כנ"ל. וע"כ באמת ארז"ל כל שהוא ת"ח ובנו ובן בנו שוב אין התורה פוסקת מזרעו כי כבר זכו לברר האמת לפני בחינתם שזה עיקר עסק התורה כנ"ל. וזה בחי' השלשה אבות אברהם יצחק ויעקב שיעקר שלימות האמת הוא בבחי' יעקב כמ"ש תתן אמת ליעקב. אע"פ שבודאי גם אברהם ויצחק עבדו אותו ית' באמת אך מחמת שאברהם היה הראשון שהתחיל לגלות האמת בעולם ע"כ עדיין לא נקרא האמת על שמו ולא על שם יצחק כ"א על שם יעקב שהוא השלישי לאבות שהוא כנגד בחינת סוף שבאמת שזה העיקר וכנ"ל וע"כ שני מקדשו"ת שהיו בזכות אברהם ויצחק נחרבו והבית הג' שנקרא על שם יעקב יתקיים כשרז"ל וכמ"ש יחיינו מיומים ביום השלישי יקימנו ונחי' לפניו. כי בבהמ"ק היה עיקר בירור האמת ע"י כל העבודות שעסקו שם וע"כ הי' יושבים שם סנהדרי גדולה לברר כל הלכות התור' לאמתן. כי מציון תצא תורה וכמ"ש כי יפלא ממך דבר למשפט שלא תדע האמת וקמת ועלית אל המקום וכו' כי שם יודיעו לך האמת. אבל מחמת קלקול חטאים הדורות לא זכינו לבירור האמת לאמתו בשלימות עד שנפלה מחלוקת גדול בימי בית ראשון ע"י ירבעם בן נבט וחביריו. ובבית שני ע" ריבוי שנאת חנם והמחלוקת. וכל אחד אמר שהאמת אצלו כי בודאי כל מי שחולק על האמת הוא אומר שהאמת אצלו. ועי"ז נחרב הבמה"ק פעמיים. אבל אעפ"כ כבר ביררו הצדיקים שבכל דור האמת הרבה. ועיקר האמת בשלימות יהי' ע"י משיח צדקינו כמ"ש שלח אורך ואמתך וכו' וכתיב נשבע ה' לדוד אמת לא ישוב ממנה וכו'. ואז יבנה הבית השלישי כנגד יעקב שהוא בחי' סוף שזה עיקר שלימות האמת.כי עיקר בירור והתגלות האמת בשלימו' הוא בסוף כנ"ל:

אות כח

וזה בחי' טובים השנים מן האחד וגו' אם יפולו הא' יקים את חבירו וכו' והחוט המשולש לא במהרה ינתק. כי בודאי טובים השנים מן האחד לענין כל הדברים שבעולם. כי זה כלל גדול שכל העסקים שבעולם הכל בשביל בירור האמת שהוא עיקר בירור הנצוצות כנ"ל. ובודאי טובים שנים מן האחד כי א"א לברר האמת ע"י אחד לבדו. כי כבר מבואר שאמת הפשוט אין זה שלימות האמת כנ"ל רק העיקר לברר האמת במקום שיש לטעות באיזה סברא להיפך וכנ"ל. וע"כ צריכים שנים דייקא יכ בכל מקום שיש שנים בודאי יש ביניהם שינוי דעות כי דעת כל אדם משונה מחבירו כידוע וכשר"ל. וע"כ כששנים עוסקים בהלכה וזה מקשה וזה מתרץ זה סותר וזה בונה עי"ז דייקא מתבררת ההלכה בשלימות וכשפרש"י שם במקומו אבל יכול להיות שלא יהיה בין השנים הכרעה ולא

יוכל להתברר האמת. וע"כ והחוט המשולש וכו' זה עיקר שלימות האמת דהיינו כשיש הכרעה אמתיית בין השנים. כי עיקר שלימות האמת בבחי' שלשה דייקא כנגד בחי' ראש תוך סוף וכנ"ל:

אות כט

וזהו כל מחלוקת שהיאלשם שמים סופה להתקיים. כי מחלוקת שהיא לשם שמים כמו מחלוקת הלל ושמאי בודאי היא טובה גדולה. כי דייקא עי"ז מתברר כי שניהם כוונתם לשמים באמת לאמתו. וע"כ באמת ארז"ל אלו ואלו דברי אלקים חיים. וזהו סופה להתקיים, סופה דייקא כי עיקר התגלות האמת הוא בסוף כי בודאי רק בסוף האחרון יתגלה אמתת המחלוקת הזאת איך שניהם דברי אלקים חיים, אע"פ שהם סותרים זה את זה כ"כ זה אוסר וזה מתיר. כי עכשיו בודאי א"א להשיג זאת רק בסוף יתגלה האמת הנעלם הזה וע"כ סופה להתקיים, סופה דייקא כנ"ל. וזה שצעק ר' יוחנן כשנפטר ר"ל רבותא למימר סייעתא וכו' ר"ל הוי מקשה תריסר קושיא וכו' וממילא רווחא שמעתתא וכו'. כי עיקר שלימות האמת הוא דייקא במקום שאין מבינים אותו בפשיטות וכנ"ל. אבל מחלוקת שאינה לש"ש כמו מחלוקת קרח ועדתו אין סופה להתקיים כי סוף כל סוף יתגלה האמת כי שפת אמת תכון לעד וכו'. ואז בודאי הכל ירוצו לעבודאת ה' באמת ולהתקרב לצדיקי אמת אבל אז אין שום מעשה ועובדא וכו'. כי היום לעשותם כתיב ומי שטרח בע"ש בבחי' ימי החול שאז יש אחיזת השקר והטעות, מי שטרח אז דייקא לברר האמת הוא יאכל בשבת שאז יתגלה האמת לאמתו שהוא עיקר הקיבול שכר וכנ"ל. אבל מי שלא טרח בע"ש והמתין מלהתקרב אל האמת עד שיתגלה האמת לעין כל עד שכל חלוקת הכבוד יהי' אצל האמת, מה יאכל בשבת כי עיקר ביאת האדם לזה העולם הוא לברר האמת מן השקר דייקא כי זה עיקר שלימות האמת כנ"ל:

אות ל

וזה רז"ל ומובא בשו"ע שמי שרוצה לזכות בכתרה של תורה יעסוק בתורה בלילה וכו'. כי אמת ושקר הם בחינת אור וחשך כמ"ש במ"א, וע"כ עיקר שלימות עסק התורה הוא בלילה דייקא שאז החשך מתגבר שמשם אחיזת השקר. ואז הוא מוה ביותר לעסוק בתורה לברר האמת. כי עיקר שלימות האמת הוא כשמבררין אותו מתוך חשכת השקר והטעות דייקא וכנ"ל:

אות לא

וז"ש רז"ל ומובא בשו"ע שכשיש שני מלמדים ואחד לומד יותרואחד מדקדק ונזהר מן הטעות ביותר שיקבלו את המדמק יותר. כי עיקר הלימוד הוא לבררהאמת וע"כ צריכין ליזהר מאד ממלמד שאינו נזהר מן הטעות כשרז"ל לענין זה משבשתא כיון דעל על:

ויש לרמז שזהו מה שהביאו רז"ל ענין מעשה דיואב שטעה באדום ע"כ המלמד שלו שהטעה אותו למדו עמו תמחה את זכר עמלק בקמץ וכו' ועי"ז לא מחה את שמם לגמרי וחרה ליואב על זה מאד מאד כשרז"ל ע"ש כי זה הי' מעשה בעל דבר להביאו לידי טעות כזה במקום זה דייקא בענין מצות מחיית עמלק שבזה תלוי כל התורה כולה וכל גאולת ישראל. כי עמלק הוא הרע הוא הטומאה שהוא השקר כי הוא זוהמת הנחש שהוא השקר כידוע. וע"כ הוא בחי' השטן הוא היצה"ר הוא המטעה את הבריות בשקריו והטעותיו. וע"כהזהירה התורה ביותר למחות שמו וזכרו מן העולם כי מלחמה לה' בעמלק מדור לדור כי אין השם והכסא שלם עד שימחה זכר עמלק. כי עיקר שלימות והגדלת שמו ית' הוא ע"י האמת שהוא ההיפל מעמלק שהוא השקר וכנ"ל. וע"כ הי' מעשה בעל דבר להטעות את יואב במקום זה דייקא. כי כל הטעותים והשקרים נמשכים מזכר עמלק שישנו עדיין בעולם. וע"כ הזהירנו רז"ל ליזהר מעתה ממלמד ורבי שיכול להטעות את האדם ע"י שיש בו עדיין אזיה אחיזת השקר שהוא בחי' זכר עמלק. כי עיקר הרב והמלמד הוא לברר האמת וכנ"ל:

אות לב

וזהו תתן אמת ליעקב חסד לאברהמאש נשבעת לאבותינו מימי קדם, היינו שהפסוק מפרש בסוף מה שקשה לכאורה בראש הפסוק שאמר תתן אמת ליעקב, וקשה לכאורה מדוע הזכיר האמת רק על שם יעקב ולא על שם אברהם ויצחק שהתחילו לגלות אמתתו בעולם. והשיב מיד חסד לאברהם וכו' היינו שזה האמת שיתן ליעקב שהוא השלישי שהוא בחי' הסוף שבאמת שהוא העיקר כנ"ל וע"כ נקרא יעקב לשון עקב וסוף, זהו בעצמו שכר החסד לאברהם שהתחיל לגלות האמת בעולם. וכן פרש"י שם וז"ל ולכך לא נאמר וחסד אלא חסד האמת שתתאמת לנו את הבטחת יעקב, היא תהי' תשלום גמול חסדו של אברהם עכ"ל. היינו כנ"ל שהאמת הוא עיקר הקיבול שכר וע"כ האמ תשיתן ליעקב בסוף הוא בעצמו תשלום גמול חסד לאברהם שהתחיל לגלות האמת בעולם. וזהו אשר נשבעת לאבותינו מימי קדם כי מימי קדם קדמתה מימים כבירים נשבע ה' שסוף כל סוף יתגלה האמת בעולם שזה עיקר התקוה כנ"ל. אבל עיקר האמת נקרא על שם יעקב מחמת שהוא השלישי לאבו תשהוא בחי' סוף האמת שזה עיקר שלימות בירור האמת שזה עיקר קיבול השכר של כל אבות העולם ושל כל הצדיקים והיראים בחי' תתן אמת ליעקב שהוא בחי' סוף והוא בעצמו שכר החסד לאברהם שהתחיל לגלות האמת בעולם אשר נשבעת לאבותינו מימי קדם שסוף כל סוף יתגלה האמת כמ"ש אמת מארץ תצמח וכו' וכנ"ל במהרה בימינו אמן:

אות לג

וע"כ התורה שולשת בכל בחינותיה כשרז"ל בריך רחמנא דיהיב לן אוריין תליתא' ע"י תליתאי בירחא תליתאה וכו'. כי התורה שהיא אמת היא כלולה בכל בחינותיה משלש שהם בחי' שלשה קוי האמת ראש תוך סוף וכנ"ל. וזשארז"ל לעולם ישלש אדם שנותיו שלילש במקרא שליש במשנ' שליש בגמרא. כי ג' אלו מקרא משנה וגמרה הם ג"כ כנגד ג' בחי' האמת ראש תוך סוף. וע"כ העיקר הוא הגמרה כשרז"ל העוסקים במקרא מדה ואינו מדה וכו' גמרא אין למעלה ממנה. כי גמרא היא השלישי בחי' יעקב בחינת הסוף שבאמת שהוא העיקר וכנ"ל. וזה תוכל להבין בביאור היטב כי המקרא אף על פי שהוא כולו תורת אמת והוא עיקר התורה כי ליכא מלתא דלא רמיזא באורייתא, אעפ"כ עדין אין יודעין ביאור האמת המקרא בלבד כי אין שום מצוה מבואר בתורה בכלדיני' ופרטי' כמובא בכל הספרים וכמ"ש אצלינו במ"א. וע"כ אין יודעין מתורה שבכתב שום הלכה למעשה כי אם ע"י תורה שבע"פ. ואפי' עאיקר תורה שבע"פ שהוא המשנה גם שם אין יודעין עדיין בירור ההלכה למעשה כ"א ע"י הגמרא כשרז"ל המורים מתוך המשנה הם מבלי עולם. וע"כ העיקר הוא הגמרא שהוא בחי' סוף האמת שהיא מבררת כל דיני התורה לאמתתן עד שאין יודעין על ידה הלכה למעשה. ועל כן גם בהגמרא בעצמה העיקר לאסוקי שמעתתא אליבא דהילכתא. וזהו עוצם מעלת לימוד הפוסקים שהם מבררים ההלכה באמת שנזכה לידע איך להתנהג בכל מצות התורה. ועיקר הגמראהיא ש ושי ת"ח כשפרש"י בכמה מקומות כי תכלית ברור כל הלימוד של מקרא משנה וגמרא הוא לזכות לשמור ולעשו"ת ולקיים כי לא המדרש הוא העיקר אלא המעשה. ולזה צריכין יגיעה גדולהלשמש ת"ח אמתיים בכל כחו וכוונתו יהי' אל האמת לאמתו בשביל התכלית הנצחי ולא בשביל פנית הכבוד וממון וכיוצא וה' בוחן לבבות וכנ"ל. וזשארז"ל ומובא בששו"ע שגמרא כולל הכל מקראומשנה וכו'. כי גמרא שעיקרה היא שימוש ת"ח זה כלול מהכל ממקרא ומשנ' ותלמוד וקבלה וסתרי תורה וכל טוב אמתי ונצחי. כי ע"י שימוש ת"ח עאמתיים באמת לאמתו יזכה לכל טוב לנצח וכנ"ל:

צדקה

אות לד

וזה בחי' צדקה. כי עיקר שלימות הצדקה היא ע"י אמת כי עיקר מעלת הצדקה היא מה שכופה את יצרו ונותן ממונו לצדקה. כי בודאי הש"י יכול לפרנס העניים בעצמן ובידו להוריש ולהעשיר וליטול העשירות וליתן להעני או ליתן העשירות לכולם. וכמ ושארז"ל (בב"ב) הי' ר' מאיר אומר כאן יש מקום לבעל דין לומראם הקב"ה אוהב העניים למה

אינו מפרנסן אמור לו כדי להנצל אנו מדינה של גיהנם וכו'. כי עיקר מעלת הצדקההוא מה שהממון הוא ביד העשיר ויכול לטעות בעצמו שהממון הוא שלו. וכשמאמין בהש"י שהעושרוהכבוד מלפניו ועושה רצון הש"י וכופה את יצרו הרע ונותן ממונו לצדקה יותר מטבעו זהו עיקר שלימות הצדקה וכ"ש אדמו"ר זצ"ל בהתורה ואת העורבים כוו' שמי שנותן צדקה בטבעו אינו נחשב כי מעיקר הצדקה הוא בבחי' עורבשהוא בטבעו אכזרי וכו' ע"ש:

וע"כ מי שזוכה ליתן צדקה באמת למי שראוי ליתן דהיינו לענייים כשרים והגונים באמת שכרו גדול מאד. כי שקולה צדקה ככל התורה כולה והעיקר כשהיא באמת. כי עיקר הבחיר' הוא להכניע שמאל לגבי ימין כי אחיזת השקר מסטרא דשמאלא שהוא בחי' הטהרה שמשם שורש השתלשלות אחיזת השקר שמשם עיקר הבחירה כמ"ש בהתורה אר"ע הנ"ל. וכל הממון והעשירות נמשך מבחי' שמאל בבחינת משמאלה עושר וכבוד. ועל כן השקרים והרמאות שכיחים בממון יותר כנראה בחוש וכמ"ש רש עושה כף רמי' וכתיב עלפת לחם יפשע גבר. כי הממון נמשך מבחי' שמאל שמשם עיקר אחיזת השקר והרמאות וע"כ שם בממון עיקר הבחירה ביותר. וכמ ושאנו רואין שרוב בני אדם אובדין את ימיהם ושנותיהם על ידי רדיפת הממון וכמו שצוועק הנביא איש לדרכו פנו איש לבצעו מקצהו. וע"כ זה שלוקח ממונו ששם עיקראחיזת השקר שהוא היצה"ר והוא כופה את יצרו ולוקח ממונו ונותן לצדקה בזה הוא מכניע ביותר את הרע שהוא השקר שנאחז משמאל וכופה שמאל לגבי ימין שזה עיקר שלימות הקדושה שרק בשביל זה נברא האדם כידוע. וע"כ בודאי נחשב כאלו קיים כל התורה כולה. כי כלל כל התור' הוא רק להכניע השקר ולגלות האמת שזה תלוי ביותר בממון שהוא בחינת שמאל כנ"ל. אבל העיקר תלוי באמת כשכוונתו אל האמת לאמתו ולעשו"ת רצונו ית' לא בשביל כבוד וגסות להתייהר ולהתגדל ולרדוף ולחרף את העניים הכשרים עי"ז. כמו שמצויי עכשיו שנותנין רק לחשובי וגדולי המדינה כדי שיקבלו כבוד ויקר עי"ז או שנותנים רק למי שנכנעים תחתיהם ועושים כמשעשיהם אפי' אם הם אינם הגונים כלל או רשעים גמורי' ולאנשים הכשרים והגונים שאינם חונפים אותם ואינם הולכים בדרכיהם אשר לא טובים לא די שאין נותנים להם אף גם הם רודפים אותם ומשתדלים לקפח פרנסתם ולבלוע' חיים ח"ו. לולא ה' המציל עני מחזק ממנו וכו'. וצדקה כזו בודאי אינה כלום ולא די שאינם מתקנים ע"י צדקה כזו אף גם הם מקלקלים הרבה ונחשבת לחטא כשרז"ל ע"פ צדקה תרומם גוי וחסד לאומים חטאת מחמת שנותנים רק להתגדל ולחרף וכו'. כי ע"י צדקה כזו הם מגבירים השקר ביותר ח"ו ע"י שהם מחזיקים בממונם את השקר. כי עיקר

אחיזת השקר בהממון כנ"ל ועל כן שם מצויים השקרים ביותר. ועל כן מצויים הרבה טעותים מאד בנותני הצדקה כשרז"ל שאין זוכין בנקל ליתן צדקה להגון. כשרז"ל שמא תאמר כל הבא לקפוץ קופץ ת"ל מה יקר חסדך אלקים וכו' כי אינם מצויים שמא לזכות עם מהוגנים ע"ש בפרש"י. ע"כ צריכין להתפלל הרבה לפני הש"י לזכות לקיים מצות צדקה כראוי שיזכה ליתן להגון באמת. והכל תלוי בהאמת שבלבו שמי שכוונתו רצוי' לשמים באמת יזכהו הש"י שיתן לעניים הגונים ויתקן ע"י הצדקה הרבה שיכניע השקר לגבי האמת שזה התיקון נעשה ביותר ע"י צדקה כראוי וכנ"ל. אבל מי שאין כוונתו ליתן כ"א בשביל עצמו וכבודו ובפרט כשהוא בעל מחלוקת וחולק על הכשרים האמתיים אזי מכשילו הש"י בעניים שאינם מהוגנים כדי שיאבד עולמו על ידם כמ"ש בעת אפך עשה בהם ודרז"ל הכשילם בעניים שאינם מהוגנים שזה נאמר על החולקים על ירמי' הנביא שהוא הי' אז הצדיק האמת שבדור. (וז"ש בהתו' אית לן בירא שעיקר חשיבות הצדקה הוא על ידי אמונה כ"ש והאמין בה' ויחשבה לו צדקה). כי אמונה תלוי' באמת בבחי' צדקה כד אתחברת באמת איתעביד' אמונה וכנ"ל. כי עיקר שלימות הצדקה היא האמת והאמונה וכנ"ל:

אות לה

וז"ש בסי' ר"ן"א על פסוק וצדקה תהיה לנו שהאיש אמת מושך לעצמו כל הצדקות כי הצדקה נמשכת לאמת וכו'. ע"ש היטב מ"ש שם שעל ידי צדקות רעות מגבירין המחלוקת ח"ו ומתגברין מחשבות רעות של כפירות ע"ש. כי עיקר הצדקה הוא בשביל שלום כשרז"ל מרבה צדקה מרבה שלום. ועיקר השלום הוא אמת כ"ש האמת והשלום אהבו. כי בודאי כל זמן שאין השקר נכנע אל האמת אין זה שלום כלל כי בודאי הש"י שהוא עצם האמת ידו על העליונה תמיד וסוף כל סוף יגמור הכל כרצונו כי אתה מרום לעולם ה' וכמו שפרש"י לעולם ידך על העליונה. ואפילו עתה בתוקף מרירות הגלות שהשקר מתגבר כ"כ כ"כ מכל הצדדים והאמת נשלך ארצה ונעשה האמת עדרים עדרים וכל אחד אומר שאצלו האמת. אף על פי כן עצם נקודת האמת מתקיים בנפלאותיו ונוראותיו העצומים. ובכל יום עומדים על נקודת האמת להעלימה ולסקלה ח"ו והקב"ה מצילה מידם. וכ"ש מקולות מים רבים אדירים משברי ים שהם הסיבובים והבלבולי וההטעאות שמשם מתגברי' הקולות והחירופי' של העכו"ם והרשעים ושל כל בעלי המחלוקת וכו'. ומכולם אדיר במרום ה' וכ"ש ימין ה' רוממה וכו' וכמו שאמר אדמו"ר ז"ל (בל"א בזה"ל, גאט פירט תמיד אויס) הש"י גומר תמיד. וע"כ כשרוצין לעשו"ת שלום בין החולקים באופן שהאמת יכניע עצמו לגבי השקר ח"ו אין זה שלום כלל כי אם חנופה

ושקר. כי האמת אינו יכול להתבטל נגד השקר בשום אופן כי שפת אמת תכון לעד וכו' וקשטא קאי ועיין מזה עוד במ"א. ועיקר השלום הוא כשהשקר נכנע ומתבטל לגבי האמת וזה זוכין ע"י צדקה באמת שעי"ז מכניעין שמאל לגבי ימין וכנ"ל. וע"כ מרבה צדקה מרבה שלום וזה עיקר מעלתהצדקה כי שלום ואמת הם בחינה אחת וכנ"ל. אבל כשנותן בשביל כבוד עצמו להתייהר וללחרף הוא מגביר המחלוקת ביותר ע"י הצדקה הרעה שלו ומתגברים המחשבות של כפירות ח"ו. ועיקר התיקון ע"י האיש האמת שיש לו כח למשוך לעצמו כל הצדקות בבחינת וצדקה תהי' לנו כ"ש שם בסי' הנ"ל ע"ש:

אות לו

וזה בחי' הצדקה נגבית בשנים ומתחלקת בשלשה. שעיקר חלוקת הצדקה צריך להיות ע"י בחי' שלשה שהוא בחי' אמת שהוא משולש בחי' ראש תוך סוף כנ"ל. כי צריכין לקשר עצמו מאד אל נקודת האמת ולבקש מהש"י מאד מאד קודם שמחלק הצדקה הן צדקה שלו הן צדקה שלרבים, שיזכה לכוין האמת לאמתו שלא יהי' נכשל בעניים שאינם הגונים שלא יקלקל ח"ו ע"י צדקתו יותר רק יזכה ליתן לעניים הגונים העוסקים בתורה ובתפלה באמת. כי עיקר שלימות ותקון הצדקה הוא האמת וכנ"ל:

כיבוד אב ואם א

אות א

כי איתא שאביו ואמו נותנין לו לבוש לנשמתו והנשמה היא השכל כ"ש רבינו (סי' ה ח"ב). נצא שכל שכלו והשגתו מקבל על ידי לבוש שמקבל מאביו ואמו. וכל מה שנתוסף הארה בהלבוש הנ"ל נתרבה אור נשמתו דהיינו חכמתו. וע"כ חייב לכבדם כי ע"י הכבוד שנותן להם עי"ז ניתוסף הארה בנשמתם כמ"ש במאמר דרשו (בסי' ל"ז) על מארז"ל הזהרו בזקן ששכח למודו לכבדו, והזהרו בבני ע"ה לכבדם שמהם תצא תורה ע"ש. והכלל ששורש הכל הוא הכבוד וכל דברנכסף לשרשו ע"י ע"י הכבוד מתחיל הנפש להתעורר ולהתגלות ע"ש. וזהו כבד א תאביך ואת אמך למען יאריכון ימיך, כי אריכות ימים הוא בחי' השגת החכמה כמבואר בדברי רבינו כ"פ כמ"ש החכמה תחיה. דהיינו על ידי שנותן להם כבוד שעי"ז נתגדל נפשם, ועי"ז ממילא מאיר לבושו שנמשך לו מהם ואזי זוכה להשיג ולקבל חכמה ע"י הלבוש כנ"ל. והיא בחי' אריכות ימים כנ"ל:

כיבוד אב ואם ב

אות א

ובו יתבאר ענין פסח:

ע"פ מ"ש רבינו ז"ל על פ' חבלים נפל לו בנעימים אף נחלת שפרה עלי בהתורה המתחלה דע כי יש מוחין של א"י ויש מוחין של ח"ל ע"ש היטב (בלק"ת סי' ע"א). וכלל התורה בקיצור הוא כי ע"י פגם הכבוד דהיינו כשפוגמין בכבוד הש"י עי"ז נופלין ממוחין של א"י למוחין של ח"ל ומוחין של ח"ל הם בחי' מחלוקת. ועיקר הכבוד הוא ע"י הולדה שנולדין ונתרבין בני אדם, עי"ז עיקר הכבוד כי עיקר הכבוד תלוי באדם. ועיקר ההולדההוא על ידי השפעת נועם העליון שהוא בחי' מוחין של א"י שנקראים נועם. כי מוחין של ח"ל הם בחינת חובלים. וצריך לעשו"ת כלי לקבל שפע מנועם העליון כי נועם העליון שופע תמיד אך צריכין כלי לקבל השפע. והכלי הוא ע"י צדקה שהוא נדבת לב שעי"ז נפתח הלב ונעשה כלי לקבל שלהובין דרחימותא מנועם העליון שעל ידי זה ההולדה שעי"ז נתגדל כבודו ית'. ואזי כשיש הכלי ע"י צדקה והנועם העליון שופע אזי באים גם המוחין של ח"ל שהם בחי' חובלים ונופלים לתוך המוחין של א"י שהם בחי' נועם כי הם רוצים להתתקן ג"כ. ולפעמים גורמים ח"ו פגם גם בהמוחין של א"י עי"ז וכו' ע"ש היטב כל הענין באר היט. ושורש כל הבריא' הוא הכבוד כי כל מה שברא הקב"ה לא בראו אלא לכבודו ויש כבוד פרטי לכל מאמר כי בעשרה מאמרות נברא העולם. וכל מאמר ומאמר נתגלה רק בשביל כבודו ית' נמצא שיש לכל מאמר ומאמר בחי' כבוד מאחר שהוא שרשו. כיהכל היה בשביל כבודו ית' כדי שיגדל כבודו על ידי הבריאה. וכל הכבוד תלוי בהאדם ועכלא היה לכל הבריאה שלימות עד שנברא האדם שעיקר כבודו ית' נתגלה על ידו וכו' ע"ש כל זה היטב:

וזה בחי' מצות כיבוד אב ואם. כי באמת עיקר הכבוד תלוי בהם כי עיקר הכבוד ע"י ההולדה שנולדין ונתרבין בני ישראל שעיקר כבודו ית' תלוי בהם כנ"ל. ולבאר הענין בביאור יותר כי באמת עיקר הכבוד ע"י הולדה דייקא כי שורש הביראה הוא הכבוד כי כל מה שברא הש"י לא ברא אלא לכבודו כמ"ש רבינו ז"ל שם. ויעקר הכבוד היא בחי' אתערותא דלתתא שעי"ז שאנחנו עם בני ישראל עובדין אותו יתברך ומקיימין מצותיו ית' עי"ז נתגדל כבודו ית' ועי"ז נעשה בחי' אתערותא דלתתא כידוע. וזהו עיקר שלימות הבריאה אשר בשביל זה ברא הש"י את כל הבריאה כולה וכל זמן שאין ח"ו בחי' אתערותא דלתתא אזי אין כבודו בשלימות ח"ו כביול ואזי העולם מתמוטט. אשר בשביל זה נברא העולם בתחילה במה"ד בבחי' בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ כשרז"ל. כי כשאין אתערותא דלתתא ח"ו אזי הוא בחי' דין ח"ו כידוע וכמבואר בזוה"ק. אך בתחילת בריאת העולם שלא הי' באפשר שיהיה אתערותא דלתתא ברא אתהעולם בחסדו ששיתף מדת הרחמים וכו' כשארז"ל. ועיקר העולם כולו הי' תלוי

באדם הראשון בההולדה שלו. כי אדם הראשון בעצמו נברא בלי אתערותא דלתתא ומאחר שהוא בעצמו נברא בלי אתערות' דלתתא נמצא שאין הכבוד בשלימות על ידו כי עיקר הכבוד הוא בחי' אתערותא דלתתא. וע"כ עיקר שלימות הכבוד כשהוא עולה מן התחתונים הרחוקים ממנו יתק. וע"כ עיקר כבודו ית' תלוי בעולם השפל הגשמי הזה. כי כל מה שהעולמות נשתלשלו בהשתלשלות יותר ונתרחקו כביכול יותר מראשית הבריאה, כשעובדים אותו יתברך ומגדלים כבודו יתברך אלו העולמות הרחוקים כביכול ממנו ית' זהו עיקר כבודו ית'. כי עיקר הכבוד הוא מהרחוקים וכמובן כל זה בדברי רבינו ז"ל הכ"מ בכמה מקומות. כי הקרובים אליו ית' הם בבחי' אחדות עמו והעבודה שלהם אינה נחשבת עבודה. כי זה נחשב כאלו הוא ית' כיביכול עובד א"ע. ועיקר העבודה והכבוד כשהרחוקים ממנו יתברך עובדים אותו ומגדלים כבודו ית' אשר בשביל זה נשתלשלות עד העולם השפל הזה אשר כל הכבוד של הש"י תלוי בזה העולם כנ"ל. וע"כ אדה"ר שהיה יציר כפיו ית' בלי אתערותא דלתתא כלל לא היה הכבוד יכול לעלות בשלימות על ידו מאחר שהוא נברא מאתו ית' בעצמו בלי אתערותא דלתתא כלל. ע"כ לא היה יכול לגדל כבודו ית' בשלימות שהוא קיום העולם בחינת אתערותא דלתתא מאחר שהוא בעצמו נברא בלי אתערות' דלתתא ועדיין הוא בבחי' אחדות עמו ית' כי הי' יציר כפיו יתברך כנ"ל. וע"כ היה כל העולם תלוי בהולדה שלו. שאם היה מוליד בקדושה בנים ואזי הי' הם מגדלים כבוד ית'. כי אלו הבנים הנולדים ע"י אתערותא דלתתא בהם תלוי עיקר הכבוד שהוא בחי' אתערותא דלתתא. מאחר שהם מרוחקים יותר כביכול ממנו יתברך ע"כ כשארח כך הם עובדים אותו מגדלים כבודו ית' ונכללים באחדותו ית' שזהו עיקר כבודו ית'. וע"כ עיקר הפגם של אדה"ר שלא הי' זווגו כראוי כי לא המתין עד שבת כמובא. כי עיקר הכבוד שהוא קיום כל העולם אשר בשביל זה נבראו כל העולמות תלוי בההולדה דייקא כי ההולדה היא בחי' אתערותא דלתתא. וע"כ זה האדם הנולד ע"י אתערותא דלתתא בו תלוי עיקר הכבוד שהוא ג"כ בחי' אתערותא דלתתא כנ"ל. וע"כ הזהירו חז"ל מאד מאד לקדש עצמו מאד בשעת הזווג כי בזה תלוי הכל. כי כל העולם תלוי בזה כי כל העולם נברא בשביל זה שיתגדל כבודו ית' ע"י בני אדם הנולדים ע"י אב ואם ע"י בחי' אתערותא דלתתא כי עיקר הכבוד לתוי בהם כנ"ל. וע"כ כשמקדש עצמו אז ומתכוין להוליד בן שיגדל כבודו ית' ואזי נמשך על הולד רוח קדושה וזוכה שיהיו לו בנים כשרים שיתגדל כבודו ית'. וע"כ זה שלא קידש עצמו אז וגרם כל זה הוא מחריב העולם כולו. כי עיקר קיום העולם הוא על ידי הכבוד כנזכר לעיל ועיקר הכבוד תלויי בהולדה דייקא כנ"ל:

אות ב

וע"כ צותה התור' לכבד אב ואם כי עיקר הכבוד נמשך מהם, כי עיקר הכבוד תלוי בהולדה דייקא כנ"ל. וזה שמובא בכתבי האר"י בסוד מצוה זו שמאב ואם נמשך לבושים להבנים שכל המצות נעשין ע"י אלו הלבושין ובשביל זה צריך לכבדם ע"ש. כי כל המצות שעושין הם בחי' כבוד הש"י. וכל הכבוד של הש"י תלוי בהאדם הנולד מאב ואם דייקא ע"י בחי' אתערותא דלתתא כנ"ל. וע"כ כל המצות שהם בחי' כבודו ית' נעשין ע"י סיוע אב ואם דהיינו ע"י הלבושין שלהם. כי עירק הכבוד תלוי בהם דייקא כנ"ל:

אות ג

וזהו כבד את אביך ואת אמך למען יאריכון ימיך על האדמה אשר ה' אלקיך נותן לך, היינו בחינת מוחין של א"י בחי' נועם. כי אריכות ימים הוא בחי' מוקם כמובא בדברי רבינו ז"ל בבחי' החכמה תחיה וכו' וזהו למען יאריכון ימיך היינו מוחין. על האדמה אשר וכו' היינו מוין של א"י בחינת נועם. כי ע"י כיבוד אב ואם שהוא בחי' כבוד הש"י כשאז"ל שהקישן המקום לכבודו כי כל כבודו ית' כביכול תלוי בהם דייקא. וע"כ עי"ז זוכין לבחי' מוחין של א"י בחי' למען יאריכון ימיך על האדמה וכו'. כי עיקר מוחין דא"י זוכין על ידי כבוד הש"י שהוא תלוי בכיבוד אב ואם כנ"ל:

אות ד

וזה בחי' יציאת מצרים וענין פסח וענין מצה ואיסור חמץ ושאר עניני פסח. כי עיקר גלות מצרים הי' שנפלו למוחין של ח"ל מחמת פגם הכבוד, כידוע שגלות מצרים הי' שהדעת הי' בגלות במצרים כמפורסם. היינו כי מצרים הוא עיקר הזוהמא של חוץ לארץ כי מצרים הוא ההיפך ממש מארץ ישראל כידוע כי היא ערות הארץ. וכשנפל הדעת לגלות מצרים זה בחי' שנפלו לדעת ומוחין של ח"ל שהוא בח"י מצרים היפך א"י. ומוחין של ח"ל הם בחי' מחלוקת וקשיות כ"ש רבינו ז"ל שם וזה בחינת וימררו את חייהם בעבודה קשה בקושיא וכו' כ"ש בתיקונים (תקון י"ח ד' כ"ח ע"א), היינו בחי' מוחין של ח"ל שהם בחינת קשיא ומחלוקת כנ"ל. וכל זה היה מחמת פגם הכבוד של הש"י שהוא קיום העולם. כי עיקר פגם הכבוד שלו ית' הוא ע"י פגם הברית ח"ו שהוא עיקר פגם כבודו ית'. כי שם עיקר הכבוד כמבואר בדברי רבינו ז"ל בכמה מקומות. כי היפך הכבוד הוא בושה ואין בושת אלא במקום עריין, ובפרט כפי המבואר במאמר הזה הנ"ל שעיקר הכבוד לתוי בהולדה שהיא בחי' שמירת הברית. כי עיקר שמירת הברית הוא להוליד בנים כשרים בקדושה ובטהר' שיגיע מהם כבוד להש"י. וזה עיקר כבודו יתברך ע"י הבנים הנולדים ע"י אב ואם שזווגם בקדושה גדולה ששם תלוי עיקר הכבוד כנ"ל. ומי שפוגם בההולדה ח"ו הוא עיקר פגם הכבוד. וזה בחי' גלות מצרים שהי' על פגם

הברית כידוע היינו פגם הכבוד שתלוי בפגם הברית כנ"ל. ובפרט שידוע שגלות מצרים הי' לתקן פגם חטא אדה"ר ופגם דור המבול, כי השחית כל בשר את דרכו על הארץ. ופגמו בההולדה ששם תלוי עיקר הכבוד כי מאלו הטיפי מוח היו יכולים להוליד נשמות קדושו"ת בקדושה. כי אותן הטיפות שיצאו לבטלה ע"י שהשחיתו דרכם היו נשמות גבוהות מאד ואם היו באים בגוף בני אדם ע"י הולדה הי' נתגדל כבודו ית' על ידם. כי עיקר הכבוד ע"י הולדה שמולידין בני א דם כנ"ל. אבל הם השחיתו דרכם ופגמו כבודו ית' כביכול כי בטלו הכבוד שהי' מגיע לו יתברך ע"י הבנים הנלדים שהם השחיתו אותם. ועל כן עון זה חמור מאד מאד רחמנא ליצלן רחמנא לישזבן והוא עון הגדול בתורה כמ"ש בשו"ע מלבד המבואר בכל הספרים. כי באמת הוא עון הגדול בתורה כי עון זה ח"ו הוא פוגם כל התורה כולה. כי כל התורה והמצות לא ינתנו אלא בשביל כבודו ית' כדי שיתגדל כבודו ית' על התחתונים, וכל זה תלוי בבני אדם דייקא ועיקר בבני אדם הנולדים מאדב ואם על ידי אתערותא דלתתא. נמצמא שבהזיווג הקדוש תלויים כל העולמו' כולם. כי הכל נברא בשביל כבודו ית' ועיקר הכבוד תלוי בההולדה והזווג דייקא כנ"ל. ומי שפוגם בזה ח"ו ובפרט כשפוגם לגמרי ח"ו ומאבד ומשחית הטיפות הקדושו"ת לגמרי שיוצאים לבטלה ח"ו ואינו נעשה מהם בן אדם שעיקר הכבוד שהוא כלל כל התורה כלל כל העולמות תלוי בו, הרי הוא מאבד עולם מלא ופוגם בכל התורה כולה רחמנה ליצלן. כי הזווג דקדושה אפילו אם אינו בא לידי הולדה, הוא גם כן בחי' הולדה בקדושה כי נולדין מהם נשמות גרים וכיוצא כי אין שום זווג לבטלה כמובא. ונתגדל כבודו עכ"פ עי"ז כשהזווב בקדושה אפי' אם אינו בא לידי הולדה אבל הפוגם בברית ובפרט חטא דור המבול שהיו משחיתים דרכם, זה הוא עיקר פגם הכבוד שהוא פגם כל העולמות פגם כל התורה כולה. כי פוגם בהולדה ששם תלוי עיקר הכבוד, ונבראים על ידו ח"ו משחיתים שהם ממעטים כבודו ח"ו רחמנא ליצלן מהאי עונשא:

ועי"ז היה גלות מצרים. ובשביל זה נפל למוחין של ח"ל שהוא בחי' גלות מצרים בשביל פגם הכבוד על ידי פגם הברית שפגמו דור המבול ע"י שהשחיתו דרכם שהוא עיקר פגם הכבוד כנ"ל. וזה הי' חטא של אדה"ר שאכל מעץ הדעת טו"ר שהוא בחיט' מוחין של ח"ל שהם בחי' מחלוקת שהוא בחי' טו"ר שאין אחדות ושלום בין ההפכים. כי כל המחלוקת נמשכין מעץ הדעת טו"ר כמובא. גם פגם בברית כשרז"ל ובשביל זה נפל ממוחין שלא"י שזה בחי' ויגרש את האדם מגן עדן. כי גן עדן זה בחי' מוחין של א"י שהם בחי' נועם העליון שזה בחי' נהר היוצא מעדן להשקות את הגן שזה בחי' ענג שבת שאז מאיר הנועם העליון עלינו בבחינת ויהי נועם ה' אלקינו עלינו שואמרים בשבת. וע"כ

אדה"ר שפגם במוחין של א"י ע"י פגם הברית שהוא פגם הכבוד.כי המשיך על עצמו מוחין של ח"ל שהם בחינת חובלים בחי' מחלוקת בחי' עץ הדעת טוב ורע וע"כ נתגרש מגן עדן שהוא בחי' מוחין של א"יט כנ"ל. וע"כ שבת אגין עלוהי כי שבת הוא בחי' מוחין של א"י בחי' נועם העליון כנ"ל. נמצא שגלות מצרים היה שנפלו למוחין של ח"ל ע"י פגם הכבוד כנ"ל. ובשביל זה נתגלגל הדבר שפגם אברהם ואמר במה אדע כי אירשנה, ובזה פגם במוחין של א"י כי אמר במה אדע כי אישנה, נמצא שפגם בהדעת והמוחין של א"י ועי"ז ירדו אבותינו למצרים שהוא בחי' מוחין של ח"ל. וע"כ עיקר הגזירה הי' ידוע תדע כי גר יהי' זרעך בארץ לא להם כי עיקר הגזירה היה שצריכין ליפול למוחין של ח"ל שהוא בחי' ארץ לא להם. וזהו ידוע תדע היינו דעת ומוחין היינו שהפגם הוא בדעת שזהו עיקר הגלות, בארץ לא להם היינו שנפלו למוחין ודעת של ח"ל כנ"ל:

וע"כ היתה הגאולה ע"י משה שהוא בחינת דעת עליון בחי' נועם העליון. כי משה הוא בחי' קפ"ד קס"א שהם או"א שזה בחינת נועם העליון. כי נעם גימ' קס"א ואבא מלובש שם כידוע וכמובא כל זה בכתבים:

אות ה

וע"כ לא יצאו ממצרים עד שהכה את המצרים בעשר מכות שהוא להכניע עשר כתרין דמסאבותא. כי פגם הכבוד הוא פגם עשרה מאמרות שבהם נברא העולם ששרשם הוא הכבוד כי הכל נבראו לכבודו כ"ש רבינו ז"ל שם במאמר הנ"ל. וע"כ ע"י פגם הכבוד שעי"ז נפגמו בחי' עשרה מאמרות אזי יונקים מזה ח"ו בחי' עשרה מדריגות שלהם של הס"א. ועל כן הכה המצרים עשר מכות להכניע ולבטל עשר כתרין שלהם. כי על ידי המכותנתגדל כבודו ית' כמ"ש אצל כל מכה למען תדע כי לה' הארץ כי אין כה' אלקינו וכיוצא בזה. והיה אז בחי' חידוש העולם כי שידד המערכות ע"י המכות.כי הוצרך לחדש העולם כי ע"י פגם הכבוד פגם עשרה מאמרות נפגם כל העולם שקימו ע"י עשרה מאמרות שבהם נברא וע"כ הוצרך עתה לחדש העולם. וזה הי' ע"י אלו העשר מכותשעל ידם נתגדל כבודו יתברך כנ"ל, ונתבטל ונפל עשר כתרין שלהם שהם מיעוט כבודו יתברך כביכול ואז נתחדש העולם כנ"ל. כי עי"ז בעצמו שנתגדל כבודו יתברך נתחדש העולם כי עיקר חידוש העולם וקיומו הוא ע"י כבודו ית' כנ"ל, כי הכל ברא לכבודו כנ"ל:

אות ו

וע"כ כשיוצאו ממצרים זכו לבחי' מצה שהוא בחי' שפע נועם העליון כי מצה הוא מוחין גדולים מאד כמובא, היינו בחי' נועם העליון שהוא בחי' מוחין של א"י. כי מצה הוא בחי' למען תמצו והתענגתם מזיו כבודה, שזהו בחי' שפע נועם העליון שהוא עיקר התענוג העליון, בחי' ענג שבת בח"י מה יפית ומה נעמת אהבה בתענוגים. וזהו למען

תמצו והתענגתם מזיו כבודה היינו ע"י השפעת הנועם העליון שהוא בחי' מצה כנ"ל, עי"ז הכבוד זז וממשמש לבא. כי עיקר התהוות כבודו ית' כביכול הוא ע"י ההולדה שבאה ע"י השפעת נועם העליון כמבואר בדברי רבינו ז"ל שם. וזהו למען תמצו ויהי' לכם תענוג מנועם העליון שמשם הכבוד זז וממשמש לבא כי עיקר הכבוד נתהוה משם כנ"ל. וזהו בחי' מצה:

אות ז

וחמץ הוא בחי' מוחין של ח"ל שהם חובלים בחי' מחלוקת בחי' דינים שזהו בחי' מוחין דקטנות שהוא בחי' מחץ ושאור כמובא. כי חמץ זהו בחי' כי יתחמץ לבבי וכו' לשון כעס ושנאה בחי' מחלוקת שהוא בחי' מוחין של ח"ל כנ"ל. ועיקר מוחין של ח"ל הם ע"י פגם הכבוד כנ"ל. וזהו בחי' חמץ בחי' חמוץ בגדים, חמוץ בגדים היינו בגדים מלוכלכים, זה בחינת פגם הכבוד כי ר' יוחנן קרא למאני' מכבדותא (ב"ק צ"א). גם חמוץ בגדים פרש"י מדם וזה בחינת חמץ שהוא בחי' מוחין של ח"ל בחי' מחלוקת וכעס ושנאה בחי' פסג הכבוד שהוא בחי' דמים. כי עיקר הכבוד הוא ע"י בחי' אדם כמבואר ? במאמר הנ"ל ועקיר הוא כשבחי' אדם בשלימות ועיקר שלימות בחי' אדם הוא ע"י האלף שבאדם כי לית אדם בלא אלף (תי"ז בהקדמה ד' ז' ע"א) אבל כשהאלף נסתלקת ח"ו אזי נשאר דם היינו בחי' התגברות הדמים שהוא בחי' פגם הברית פגם הכבוד בחי' כבוד מלוכלכים ח"ו על ידי התגברות הדמים שהם בחי' דם נדות שעל ידם נסתלק הדיבור בבחי' נאלמתי דומי' החשיתי מטוב כמובא. וזהו בחי' פגם הכבוד כי עיקר הכבוד ע"י הדיבור שהוא גדר האדם כ"ש רבינו ז"ל במ"א. וזהו עיקר בחי' פסח ויציאת מצרים שצריכין לתקן ולהכניע בחי' הדמים בחי' דם נדות שהם עשרה מיני דמים שיניקתם מפגם הכבוד שהוא בחי' עשרה מדריגות כי יש עשר בחינות בהכבוד כי יש כבוד פרטי בכל מאמר ומאמר הנ"ל ע"ש וע"כ כשיצאו ממצריטם הוצרכו לאכול מצה שהוא בחי' נועם בחי' מוחין של א"י שזהו עיקר יציאת מצרים לצאת ממוחין של חו"ל לבוא למוחין של א"י, כ"ש ואותנו הוציא משם למען הביא אותנו אל הארץ אשר נשבע לאבותינו:

אות ח

וזהו בחי' איסור החמור של חמץ בפסח כי באמת כששופע נועם העליון בשביל הולדה שעי"ז נתגלה כבודו ית' אזי גם החובלים שהם המוחין של ח"ל באים ג"כ להתתקן, בבחי' חבלים נפלו לי בנעימים כמבואר כ"ז במאמר הנ"ל ע"ש היטב, אבל עיקר השפעת נועם העליון הוא כשיש כלי לקבל השפעתו והכלי נעשה ע"י צדקה שהוא נדיבת לב. שעי"ז נעשה כלי לקבל שלהובין דרחימותא. שעי"ז בא ההולדה שעי"ז נתגלה הכבוד. ואזי המוחין של ח"ל יכולין להתתקן ג"כ בבחי' חבלים נפלו לי בנעימים. כמבואר שם

ע"ש היטב כ"ז במאמר הנ"ל. אבל במצרים לא היו ישראל יכולים לעשו"ת כלי בשלימות לקבל שפע נועם העליון שהוא בחי' אוורת עליונים מאד שהשפיע עליהם הש, יבשעת יציאת מצרים למעלה מהמדה כמובא. כי לא היו יכולים לקיים מצות צדקה בפשיטות. כי כולם היו בעניות בגלות. גם עיקר הצדקה הוא כשיש תורה כי עיקר מעלת הצדקה הוא שע"י שהוא משפיע לא' מישראל ומחי' אותו וזה העני המקבל הוא עובד ה' ומגדל כבודו יתברך נמצא שע"י שהוא מקיים נפש מישראל עי"ז הוא מגדל כבוד הש"י. וע"כ ארז"ל כל המקיים נפש מישראל כאלו קיים עולם מלא. כי קיום כל העולם הוא ע"י הכבוד של הש"י שהוא תלוי בקיום נפש ישראל כנ"ל. ואזי כשנותן צדקה ומקיים נפש מישראל שעל ידי זה גורם שיתגדל כבודו יתבך. אזי עי"ז שהוא משפיע להעני בשביל הגדלת כבודו יתברך. ע"י זה באתערותא דלתתא איתער לעילא ונתעורר למעלה ג"כ השפעת נועם העליון. ועי"ז בעצמו שהשפיע להעני מזה נעשה כלי לקבל שפע נועם העליון כנ"ל. וכ"ז הוא רק כשיש ישראל ויש תורה שאז יש צדקה, כי ע"י הצדקה שנותנין לישראל נתגדל כבודוי ת' כנ"ל שזהו בעיקר מעלת הצדקה כנ"ל. וע"כ עיקר שלימות הצדקה הוא ליתן לעני הגון שיגיע ממנו כבוד להש"י. כי זהו עיקר מעלת הצדקה כנ"ל. אבל קודם קבלת התורה אזי אין להצדקה שלימות מאחר שעדיין לא הי' מי שיגדל כבודו ית' כי עיקר כבודו ית' ע"י התורה והמצות אבל קודם קבלת התורה שאז עדיין לא נתגלה כבודו ית' בודאי לא הי' שלימות להצדקה כי למי יתנו צדקה, מאחר שעדיין לא קיבלו קדושת ישראל והתורה. כי עיקר הצדקה הוא ליתן לנפש מישראל שמגדל כבודו ית' ע"י מצות התורה. וע"כ כל התורה כולה נקראת צדקה. כ"ש משפט וצדקה ביעקב אתה עשית כי צדקה הוא בחי' הגדלת כבודו ית' שזהו בחי' כלליות התורה שניתנה בשביל כבודדו ית' כנ"ל וז"ש וצדקה תהי' לנו כי נשמור לעשו"ת וכו' כי כל התורההיא בחינת צדקה כנ"ל. נמצא שעיקר הצדקה היא לבני תורה ומצות. אבל קודם קבלת התורה אין שייך צדקה בשלימות. וע"כ כשיצאו ממצרים ולא הי' להם שום תורה ומצוות עדין. ע"כ לא היו יכולים לעשו"ת כלי בשלימות לקבל שפע נועם העליון. וזהו תוקף הנס וההארה של פסח. שפסח ה' עלכל המדריגות והשפיע עליהם אור גדול ונורא מאד יותר מהמדמה כמובא. היינו שהשפיע אור הנוע סהעליון אע"פ שלא הי' להם כלי בשלימות כראוי. והפליא הש"י עמהם ונתן להם מצות פסח. כדי שיתע קו בו כדי שיהי' להם איזה זכות בעלמא לצאת היינו כדי שיהי' להם איזה כלי לקבל השפעת הנועם העליון. כמ"ש במדרש ומובא בפרש"י הי' ר"ש בן מנסיא אומר ואעבור עליך וכו'. ע"כ נתן להם שתי מצות דם פסח ודם מילה כדי שיעסקו בהן וכו'. היינו שבודאי לא הי' כדאי באלו המצות

להגאל על ידם. היינו כי באמת לא הי' מזה כלי בשלימות כראוי לקבל השפעת נועם העליון שעל ידו עיקר הגאולה. רק שהש"י עשה עמהם חסד גדול והשפיע עליהם אור גדול מאד בחי' נועם העליון אע"פ שהכלי לא הי' כראוי לקבל אור גדול כזה. כי פסח ה' ועשה עמהם למעלה מהמדה:

אות ט

וזה בחי' קרבן פסח שהוא בחי' צדקה שהיא נדיבות לב. שזהו בחי' קרבן שהוא נדר ונדבה בחי' נדבת לב. שעי"ז נעשה כלי לקבל שלהובין דרחימותא מנועם העליון שאז באים גם החובלים שהם המוחין של ח"ל להתתקן ג"כ כנ"ל. וע"כ הקרבן מכפר כי מי שחטא ופגם איזה פגם בכבודו ית' שזהו בחי' כל החטאים ח"ו שהם פגם כבודו ית'. ואזי הוא נופל למוחין של ח"ל שהם בחי' חובלים בחי' מחלוקת שמשם נמשך היצה"ר שממנו באים כל החטאים. כי עיקר יניקת היצה"ר והס"א הוא מבחי' מחלוקת. וע"כ מי שחטא ופגם בכבודו ית' ונפל למוחין של ח"ל בחי' חובלים כנ"ל. הוא מביא קרבן שהוא בחי' נדיבות לב. ועי"ז נעשה כלי לקבל שלהובין דרחימותא מנועם העליון. וזהו בחי' אש של גבוה שירד מן השמים לקבל את הקרבן היינו בחינת שלהובין דרחימותא שנשפע מנועם העליון ע"י הנדיבות לב שנעשה כלי לקבל וכו' כנ"ל. ואזי כששופע נועם העליון ע"י שיש כלי שנעשה ע"י הנדיבות לב כנ"ל. אזי גם המוחין של ח"ל שהם בחי' חובלים באים ג"כ להתתקן בבחי' חבלים נפלו לי בנעימים וכו' וזהו בחי' אע"פ שיש אש של הדיוט זה בחי' שלהובין דאשא הבאין מבחי' חובלים נתערבין עם אש של גבוה שהואבחי' שלהובין דרחימותא מנועם העליון. כי גם המוחין של ח"ל בחי' חובלים נתתקנין ג"כ כששופע נועם העליון כשיש כלי ע"י הנדיבות לב כנ"ל. ובזה הוא מכפר על החטא כי נתתקנין החובלים שהם המוחין של ח"ל שהוא עיקר פגם החטא כנ"ל כי עיקר פגם החטא הוא זה שנפל למוחין של ח"ל כנ"ל ועכשיו נתתקנין המוחין של ח"ל בבחי' חבלים נפלו לי בנעימים כנ"ל. אבל גם שלימות הקרבן בודאי לא הי' באפשר שיהי' במצרים בח"ל כי עיקר שלימות הקרבן הוא רק בא"י בביהמ"ק ששם שופע נועם העליון כי עיקר השפעת נועם העליון הוא רק בא"י ובפרט בביהמ"ק שהוא הקדושה העליונה מובחרת מא"י ושם יש שליות הקרבן. גם צריכים שיהיו כהנים בעבודתם ולוים בדוכנם וישראל במעמדם ואז הקרבן בשלימות ויכולים לעשו"ת כלי על ידו לקבל שפע נועם העליון. ואז החובלים נתתקנין ג"כ ע"י שנופלים בנעימים כנ"ל. אבל במצרים שהיא זוהמת ח"ל ואין מקדש ואין כהן ולא כלי שיר וכו' בודאי אין הקרבן בשלימות. אבל הש"י עשה עמהם חסד וצוה להם להקריב קרבן פסח במצרים ואז כשעסקו בהקרבן

פסח נתגלה עליהם הש"י כמ"ש אצל הקרבן פסח. ועברתי בארץ מצרים וכו' ותרגומו ואתגליתי היינו כשעסקו בהקרבן פסח אז נתגלה עליהם אור ה' כביכול שהוא בחינת שפע נועם העליון שהוא התגלות אורו יתברך כיביכול. כי השם יתברך הפליא חסדו עמהם ועשה עמהם לפנים מהמדה ופסח על כל המדריגות והשפיע עליהם אור גדול ונורא מאד. היינו שפע נועם העליון אע"פ שלא היו כדי היינו אע"פ שלא הי' להם כלי בשלימות כראוי. כי בודאי לא היו יכולים לעשו"ת ע"י קרבנם שהקריבו במצרים קודם קבלת התורה כלי בשלימות כראוי כנ"ל בפרט לקבל אור עליון ונורא כזה. ובשביל זה נקרא הקרבן בשם פסח ע"ש שפסח ה' כי פסח ה' על עמדריגות וקבל הקרבן כאלו הי' כלי ראוי לקבל אור שפע נועם העליון כנ"ל:

אות י

והנה האור שנתגלה במצרים באמת הי' אור עליון ונורא מאד. בחי' שפע אור מנועם עליון בעצמו. וכמבואר בספרים גודל עוצם הארת התגלות אלקות שנתגלה במצרים. ובאמת הי' חסד גדול כי עיקר השפעת נועם העליון הוא בא"י. גם צריכין כלי בשלימות לזה. היינו צדקה כלליות התורה שנקראת צדקה וכנ"ל. ובמצרים לא הי' מקום מוכשר ולא כלי כראוי לאור הגדול הזה. רק הש"י עשה בחסדו כדי להוציאם מעומק הגלות עשה עמהם למעלה מהמדה. כי אל הי' בלתי אפשר בלא זה כידוע. אבל אף עפ"כ מחמת זה בעצמו אסורים לאכול חמץ בפסח. ואיסורו חמור מאד אפילו במשהו כי חמץ הוא בחי' חובלים בחי' מוחין של ח"ל בחי' מחלוקת כנ"ל. ובאמת כששופע נועם העליון דהיינו כשיש כלי בשלימות ע"י צדקה. עאזי גם החובלים באים ונופלים בתוך הנועם ונתתקנין ג"כ וכמבואר במאמר הנ"ל. אבל איתא שם בדברי רבינו ז"ל במאמר הנ"ל. שלפעמים ח"ו ע"י שהחובלים נופלים בנעמים גורמים לפעמים פגם ח"ו גם בהמוחין של א"י ונעשה שם בא"י מחלוקת ג"כ וזהו בחי' המחלוקת שיש בא"י ג"כ עכשיו ע"ש. והנה לפע"ד כ"ז תלוי בתיקון הכלי בשלימות כי הנועם העליון שופע תמיד וכמ"ש שם רק העיקר תלוי בתיקון הכלי ע"י צדקה כמ"ש שם. וע"כ אם מתקנין הכלי בשלימות אזי מקבלין שפע נועם העליון בשלימות הראוי באופן שגם החובלים כשנופלים לשם נתתקנין ג"כ וכנ"ל. אבל כשאין הכלי בשלימות כראוי ח"ו אזי יכולים החובלים להטיל פגם גם בהמוחין של א"י ח"ו על ידי שנופלים בהם כנ"ל. וזהו בחי' איסור החמור של חמץ בפסח שהוא אסור בפסח דוקא ובשאר כל השנה מותר כי בפסח אז שופע נועם העליון וישראל זוכין לקבל אור העליון הזה אע"פ שלא הי' להם כלי בשלימות כראוי כידוע וכנ"ל רק ע"י חסדו הגדול וכנ"ל ומחמת שאין הכלי שלהם היינו האתערותא

דלתתא בשלימות כרואי עי"ז אע"פ שזכו לקבל אור העליון הזה שפע נועם העליון כנ"ל. אעפ"כ לא הי' להם כח לתקן אז גם בחי' החובלים שהם המוחין של ח"ל. ואם היו נופלים אז גם החובלים בנעימים דהיינו שהיו באים גם המוחין של ח"ל להתתקן וכנ"ל, היו ח"ו נפגמים לגמרי כי היו נפגמים ח"ו גם המוחין של א"י עי"ז וכנ"ל מחמת שאין הכלי בשלימות וכנ"ל וזהו בחי' איסור החמור של חמץ בפסח. כי עכשיו בפסח ששופע נועם העליון צריכין לגרש את החמץ ולבערו לגמרי בבל יראה ובל ימצא. כי אנו צריכין לברוח עכשיו לגמרי מבחי' המוחין של ח"ל שהם בחי' חובלים בחי' חמץ כי אין לנו כח לתקן אלו המוחין עכשיו מחמת שאין הכלי בשלימות וכנ"ל. כי אם יתערב ח"ו אפי' איזהו משהו בעלמא מבחי' חמץ לתוך המצה שהוא בחי' שנופלים מוחן של ח"ל שהם בחי' חמץ בחי' חובלים לתוך מוחין של א"י שהם בחי' מצה בחי' נועם אזי יוכל לפגום ח"ו גם המוחין של א"י עי"ז וכנ"ל. וע"כ חמץ בספח אסור אפי' במשהו כי אפי' משהו מאלו המוחין של בחי' חמץ בחי' חובלים פוגמים עכשיו מאד מאד. כי אנו צריכים לברוח מהם לגמרי כי יוכלו לקלקל לגמרי ח"ו. כי עיקר מה שצריכים עכשיו הואלצאת ממצרים ממוחין שלח"ל ולבא לא"י למוחין של א"י. וכשמתערב בעת ההוא ח"ו מוחין של ח"ל בחי' חמץ בחי' חובלים ואין לנו כח שיתתקנו ג"כ וכנ"ל. אזי אדרבא יתגברו המוחין של ח"ל ביותר. ויטילו פגם גם בהמוחין של א"י ואזי הסט"א שיניקתה מבחי' חמץ מבחי' חובלים תוכל להתגבר ביותר ח"ו. מאחר שינקו ח"ו גם מהמוחין של א"י מאחר שלא נתתקנו החובלים. אדרבא פגמו ח"ו גם המוחין של א"י וכנ"ל. וע"כ אסור חמץ בפסח ואיסור חמור מאד מאד. כי אנו צריכין לברוח עכשיו מחמץ לגרמי מבחי' מוין של ח"ל וכנ"ל. וזה בחי' שהוצרכו ישראל לצאת בחפזון ממצרים ולא יכלו להתמהמה. שזהו בעצמו בחי' איסור חמץ כמובא. וכמפורש בפסוק ויאפו את הבצד וגו' עוגות מצות כי לא חמץ כי גורשו ממצרים ולא יכלו להתמהמה וכו'. כי בודאי הוצרכו לצאת בחפזון גדול כי לא יכלו לצאת עד שנתגלה עליהם אור הנועם העליון שוהא בחי' מוחין של א"י שזהו עיקר הגאולה וכנ"ל. ותיכף כששופע נועם הנעליון אזי באיסגם החובלים ונופלים בנעימים כי הם מבקשים לעצמן תיקון וכשאין מתתקנין מחמת שאין הכלי בשלימות ח"ו אזי נעשה הפגם יותר ח"ו וכנ"ל. וע"כ עכשיו בשעת יציאת מצרים שמתגלה אור העליון הזה בחי' נועם העליון בהתגלות גדול מאד אזי בודאי באים גם המוחין של ח"ל ג"כ להתתקן וכנ"ל אבל אין בנו כח לתקנם. אדרבא אם יבואו ח"ו עכשיו ויפלו בתוך הנועם אזי מתגדל הפגם ביותר וכנ"ל. ע"כ תיכף כשנתגלה אור הזה במצרים הוצרכו לברוח ולצאת בחפזון גדול כדי שלא יבואו ח"ו בחי' החובלים ליפול בנעימים. שעי"ז

יתגבר הפגם של המוחין ביותר ח"ו כנ"ל מאחר שאינם יכולים להתתקן וכנ"ל. וזהו בעצמו איסור חמץ בפסח וכנ"ל. וע"כ צריכים לאכול בפסח רק מצה לבד ולא חמץ כלל. כי האכילה היא בחי' מוחין ודעת כי כפי האכילה כן המוח. וכמבואר בדברי רבינו ז"ל הכ"מ במ"א. וע"כ בפסח אנו צריכין לאכול וליזון רק ממוחין של א"י בחי' נועם בחי' מצה ולא ממוחין של ח"ל כלל כנ"ל:

אות יא

וזה ענין מה שמותר החמץ אחר הפסח כי באמת ענין ההארה הגדולה של פסח בחי' השפעת נועם העליון בהתגלות גדול מאד שלא בהדרגה. לא הני' רק לפי שעה בלילה הראשונה לבד לצורך הגאולה. כי לא הי' אפשר בל"ז מחמת שהיו נתונים בעומק הגלו. ואם היו מתמהמהים עד שיתקנו עצמן ויעשו כלים לקבל האור בהדרגה ובמדה היו נשקעים שם ח"ו לגמרי. ע"כ הוצרך כביכול להשפיע עליהם אור גדול בחי' נועם העליון שלא בהדרגה ובדמה. ומחמת זה לא היו יכולים לתקן בחי' החובלים בח'י המוחין פגומים. וזה בחי' איסור חמץ כנ"ל. אבל תיכף אחר יום ראשון של פסח נסתלק ההתגלות וההשפעה הגדולה הזאת וחוזרים לקבל האור בהדרגאאה ובמדה כפי מה שמזככין ומטהרין עצמן בכל יום. שזהו בחי' ספירה שמתחילין לספור תיכף אחר יום הראשון של פסח כמובא. היינו כי באמת בודאי אנו צריכין לתקן דוקא את בחי' המוחין הפגומים בחי' מוחין של ח"ל ע"י בחי' חבלים נפלו לי בנעימים כנ"ל. כי צריכין לתקן פגם המוח ולברר כל הניצוצות שנפלו עי"ז. אך בשעת יציאת מצרים לא היה אפשר לתקן המוחין של ח"ל וכנ"ל. ע"כ תיכף אחר יום הראשון נתעלם האור הגדול הזה. כדי לקבל אחר כך האור בהדרגה ובדמה. כדי לתקן גם את בחי' המוחין של בחי' חובלים. וזה בחי' ספירת העומר שהאו כדי לטהר עצמו כ"א מבחי' דם נדות שהוא בחי' פגם הכבוד פגם הברית וכנ"ל וע"כ סופרין שבעת ימי בראשית שבהם נברא העולם ע"י עשרה מאמרות שנפגמו ע"י פגם הכבוד שהוא שוראשם וכנ"ל. וזה בחי' עומר שעורים שמניפים תיכף אחר יום ראשון של פסח. כי שעורים הוא מאכל בהמה הוא בחי' פגם הדעת והמוחין בחי' מוחין פגומין של ח"ל שהם בחי' מחלוקת בחי' עץ הדעת טו"ר שמשם יניקת הסט"א וכל התאות שהם בחי' בהמה בחי' תאות הבהמיות. וכ"ז מחמת פגם הכבוד שהוא פגם בחי' אסד כי עיקר הכבוד תלוי באדם ופגם הכבוד הוא בחי' בהמה. ועכשיו מניפין העומר שעורים שהוא מאכל בהמה היינו כי רוצין עכשיו להרים ולהניף אלו המוחין של א"י בחי' בהמה. ועכשיו אנו רוצין להניף אותם אל הקדושה ולתקנם. ועלכן מתחילין תיכף לספור ספירת העומר שהוא לטהרינו מדם נדות מפגם הכבוד כנ"ל.

הכל כדי לתקן בחי' החובלים מוחין של ח"ל שנעשו ע"י פגם הכבוד. וכ"ז אנו עשוין בשביל קבלת התורה שהוא בחי' השפעת נועם העליון שמשם באה התורהבבחי' דרכיה דרכי נועם וכו'. ואז בעת קבלת התורה הקדושה אזי אנו מקבלין שפע נועם העליון ע"י כלי ע"י בחי' צדקה שהוא בחינת כלליות התורה שנקראת צדקה וכנ"ל. וכמ"ש בזוה,ק הרחוקים מצדקה דרחיקין מאורייתא. כי אז אנו מקבלין האור ע"י כלים שהם בחי' כל התרי"ג מצות שהם כלים קדושים לקבל שפע נועם העליון כנ"ל. ואזי בשבועות בעת מתן תורה אז אנו מתקנין גם את החובלים בבחי' חבלים נפלו לי בנעימים. שזה הפסוק נאמר על מתן תורה שאז בחר בנו לחלקו וגורלו ואז נתקיים חבלי' נפלו לי בנעימי' כי אז נתתקנו גם החובלים ע"י שהי' שופע נועם העליון ע"י כלי בשלימות כנ"ל. וע"כ ישראל שעמדו על הר סיני פסקה זוהמתן זוהמת הנחש. כי עיקר זוהמת הנחש הוא מפגם הדעת שפגם אדה"ר בעץ הדעת טו"ר. שעי"ז נפל למוחין פגומים של ח"ל. אשר משם יניקת הס"א בחי' זוהמת הנחש כי עיקר יניקתם מפגם הדעת ח"ו. וע"כ ישראל שעמדו על הר סיני שאז נתתקנין המוחין פגומים של ח"ל בבחי' חבלים נפלו לי בנעימים כנ"ל. ע"כ אז פסקה זוהמת הנחש שהיתה יונקת משם מאלו המוחין פגומים כנ"ל וע"כ אנו סופרין מקודם ספירת העומר כדי לטהר מדם נדות לתקן פגם הברית. שעל ידי זה נפגמו המוחין ונפלו למוחין של ח"ל. כי אנו צריכין לתקן תחילה פגם המוחין כדי שיוכלו להתתקן כשיפלו בנעימים. כי גם מחמת זה לא היו יכולים החובלים ליפול בנעימים בשעת יציאת מצרים מחמת שהיו פגומים מאד. ועדיין לא התחילו לזככם ולטהרם כלל. ע"כ אם היו באים ונופלים בנעימים היו פוגמים גם את המוחין של א"י ח"ו ג"כ והיו נשקעים שם במצרים ח"ו. וכמבואר בדברי רבינו ז"ל במאמר ה" לשכשהמוחין של ח"ל פגומים מאד אזי יכולים לפגום גם את המוחין של א"י ג"כ כשנופלים בהם להתתקן ע"ש וע"כ כשיו שאנו רוצים שנזכה לתקן גם את החובלים בשעת מתן תורה כנ"ל. ע"כ אנו מתחילין מקודם לספור ספירת העומר כדי לטהר ולזכך אלו המוחין הפגומים הבאים מפגם הכבוד פגם הברית שהוא בחי' דם נדות כנ"ל. ואז כשאנו מזככין ומטהרין אלו המוחין כל ימי הספירה אז יכולין לקבל תיקון בשלימות בעת מתן תורה כששופע נועם העליון בבחי' חבלים נפלו לי בנעימים וכנ"ל. כי אזי לא יוכלו לפגום ח"ו את המוחין של א"י מאחר שכבר נזדככו ונטהרו בכל ימי הספירה וכנ"ל. ע"כ אדרבא הם מקבלים עכשיו תיקון גמור וכנ"ל. גם מחמת ששופע נועם העליון ע"י כלי בשלימות וכנ"ל:

אות יב

וזה בחי' שביעי של פסח וקריעת ים סוף. כי קריעת ים סוף הוא בחי' שנבקע ים החכמה וזכו להשגה גדולה מאד כמובא. כמשרז"ל ראתה שפחה על הים וכו' היינו שזכו לשפע המוחין לשפע נועם העליון בשפע גדול מאד. וזהו בחי' ויבקעו המים ויבואו בני ישראל בתוך הים ביבשה כי באמת נועם העליון שופע תמיד. אך מחמת ריבוי האור אין יכולין לקבלו. וזה בחי' ים החכמה שאין יכולין ליכנוס לתוכו כי נטבעין בו ח"ו מחמת ריבוי אור. אך ע"י רחמי הש"י נבקע ים החכמה. ונתגלה להם שבילי השכל והדעת שהם שבילי הים וזכו לקבל שפע נועם העליון וזכו להשגה גדולה וזהו בחי' קריעת ים סוף וזה היה בשביעי של פסח שהוא יום ששי לספירה שאז מתגלה בחי' יוסף כמובא שעל ידו הי' קריעת ים סוף כמ"ש הים ראה וינס כשדרז"ל כי יוסף הוא בחי' תיקון הברית תיקון הכבוד בחי' אסף אלקים את חרפתי. ויוסף כלול מבחי' יעקב. כי יוסף ויעקב נחשבו כאחד כמובא. וע"כ פרנס יוסף את אביו ואת אחיו. כמ"ש ויכלכל יוסף את אביו ואת אחיו שזהו בחי' צדקה. כי יוסף הוא בחי' ההולדה שנמשכת מנועם העליון ע"י הצדקה וכנ"ל:

וע"כ ע" יבחי' זו של יוסף הי' קריעת ים סוף בחי' השפעת נועם העליון כי עיקר שפע נוע סהעליון בחי' מוחין של א"י הוא ע"י צדקה ע"י תיקון הברית תיקון הכבוד. שכ"ז הוא בחי' יוסף וכנ"ל:

אות יג

ואז בשעת קריעת ים סוף היו ישראל נתונים בצרה גדולה. כי השיגו אותם המצרים חונים על הים. והי' קשה לפניו יתק קי"ס כי הי' קטרוג מה נשתנה אלו מאלווכו' כשדרז"ל במדרש:

כי אז מחמת שישראל יצאו בחפזון ממצרים מחמת שלא היו יכולים להכניע הסט"א בשלימו' כי אל היו יכולים לתקן את החובלי' שהם מוחין פגומין שמשם יניקת הסט"א. ע"כ אח"כ רדפו אחריהם המצריים וכשהשיגו אותם אז היו בסכנה גדולה כי א"א להכניעם כ"א ע"י שיתקנו את בחי' החובלים בחי' המוחין פגומים שאזי יבררו מהם כל הניצוצות שנפלו בהם ואזי יפולו. כי עיקר חיותם הוא מהניצוצות הקדושים שנפל בהם כידוע. אבל אל הי' כח ביד ישראל תקן את החובלים. מאחא שאינם יכולים עדיין לעשו"ת כלי בשלימות לקבל שפע נועם העליון שעי"ז יכולים לתקן החובלים וכנ"ל. וע"כ הי' קיטרוג מה נשתנו אלו מאלו הינו שעדיין אין להם זכיות בשלימות ואין להם כח לתקן כלי לקבל שפע נועם העליון שעי"ז יתקנו החובלים ויפלו המצריים כנ"ל. ומאחר שאין להם זה הכח מדוע ינצלו מהם. אבל הש"י חמל עליהם ועשה בזכות יוסף שהוא

בחי' תיקון הכבוד בחינת צדקה. גם בזכות אברהם שעשה צדקה וחסד עם כל העולם ועי"ז נבקע להם ים החכמה וזכו לשפע נועם העליון ואז קבלו השפע והשגה זו בשלימות גדול עד שהתחילו להתתקן גם בחינת החובלים ואז ינפלו החובלים בנעימים. וזהו מפלת מצרים שנטבעו בים כי הטוב עלה אל הקדושה ונתתקן. ואזי הרע שהם המצרים בעצמם שהי' להם יניקה משם נפלו ומתו. כי עיקר חיות מהניצוצות הקודישש שנפלו ביניהם. וזהו בחי' ויבואו מצרים אחריהם. ואזי הטוב שהי' בהם שהי' להם יניקה ע"י שנפגמו המוחין בבחי' מוחין של ח"ל שעי"ז נפל הטוב אליהם ועכשיו נתתקנו החובלים בבחי' חבלים נפלו לי בנעימים ע"כ נתברר הטוב ועלה ונכלל בקדושה בתוך הנעימים ואז יכשעלה ונתברר הטוב מהם נפלו ומתו. כי חיותם הוא רק מהקדושה וכשמעלין ומבררין הקודשה מהם הם נופלים ומתים כידוע. וע"כ הי' אז עת צרה גדולה וסכנה גדולה כי אז הי' הקטרוג יותר משעת יציאת מצרים. כי אז בשעת יציאת מצרים יצאו בחפזון ולא תקנו את החובלים. וע"כ באמת לא נפלו אז כולם. ע"כ היו יכולים לקבל את השפעת נועם העליון אע"פ שלא הי' הכלי בשלימות כראוי וכנ"ל. אבל עכשיו שרדפו אחריה סוהוכרחו לתקן את החובלים כדי שיהי' להם מפלה. וזה א"א כ"א עשמקבלים את האור הנועם ע"י כלי בשלימות ועדיין לא הי' להם זכיות כ"כ. ע"כ היו אז בסכנה גדולה עד שחמל עליהם הש"י בזכות יוסף וכו' וכנ"ל ואזי בשעת קריעת ים סוף אז התחילו תקן גם את בחי' החובלים בבחי' חבלים נפלו לי בנעימים וכנ"ל. ועי"ז הי' מפלת מצרים ע"י שנתתקנו החובלים ונתברר הטוב מהם. וזה בחי' ביזת הים שהי' גדול' מביזת מצרים. כי אז ביררו כל הטוב וכל הניצוצות הקדושים מהם ע"י שנתתקנו בחי' החובלים כנ"ל:

אות יד

וזה בחי' ראתה שפחה על הים וכו'.כי שפחה זה בחי' ח"ל כי א"י היא גבירתה בחי' אשה יראת ה'. וח"ל הוא בחי' שפחה שמשם יניקת מצרים בחי' עד בכור השפחה כמבוא בזוה"ק. ועכשיו שנתתקנו גם החובלים דהיינו המוחין של ח"ל בבחי' חבלים נפלו לי בנעימים שגם המוחין של ח"ל נכללו במוחין של א"י. ע"כ ראתה שפחה על הים וכו' כי גם המוחין של ח"ל בחי' שפחה נתתקנו ג"כ. וראו והשיגו ע"י השפעת הנועם העליון שהוא בחי' קריעת ים סוף שנבקע ים החכמה כנ"ל. וזה בחי' שיעקב אבינו נשא את השפחות והוליד מהם שבטי יה. כי אברהם אבינו ע"ה שעדיין לא נזדכך הזוהמא אצלו עד שיצא ממנו ישמעאל. ע"כ אצלו עדיין הי' בחי' שפחה מהסט"א שיצא ממנה ישמעאל. שהו אהזוהמא של המוחין בחי' פגם המוחין בחי' מוחין פגומים של

ח"ל. אבל יעקב אבינו הי' מטתו שלמה. כי כבר נזדכך מזוהמת החנש בשלימות. ע"כ גם בחי' שפחה בחי' ח"ל היינו בחינת מוחין של ח"ל הי' אצלו בקדושה ע"כ הוליד ג"כ מהשפחות שבטי יה. וזה שדקדקו רז"ל ואמרו ראתה וכו' מה שלא ראה יחזקאל הנביא. יחזקאל הנביא דייקא. כי יחזקאל הנביא ראה נבואה בח"ל. והקשו רז"ל הלא אין הנבואה שורה אלא בא"י. היינו כי השפעת הנבואה רוח הקודש בחי' שפע המוחין שפע הנועם אינו רק בא"י, ותירצו כי הי' היה' דבר ה' שהי' כבר כי נתנבא מקודם בא"י. ע"כ הי' יכול להשיג נבואה גם בח"ל. היינו כי מראחרשכברזכה להשפעת המוין השפעת הנועם בא"י עי"ז זכה גם בח"ל. כי כששופע נועם העליון אזי נתתקנין גם המוחין של ח"ל. וע"כ יכולין לראות נבואה גם בח"ל כשזוכין מקודם לראות בא"י כנ"ל. נמצא שיחזקאל הנבי' זכה לבחינה זו של חבלים נפלו לי בנעימים. שזהו בחי' נבואת ח"ל ע"י נבואת א,י כנ"ל. אבל בודאי התגלות בחי' זו של חבלים נפלו לי בנעימים שהי' בשעת קריעת ים סוף הי' גדול יותר מבחי' זו של חבלים וכו' שהי' אצל יחזקאל הנביא. כי אז הי' בשעת הגלות ולא היתה רק ליחיד אבל בשעת קריעת ים סוף הי' בעת הגאולה. ואז הי' התגלות גדול מאד. וזכו כולם לבחי' זו בחי' חבלים נפלו בנעימים שהמוחין של ח"ל נתתקנו ג"כ. וגם בבחי' המוחין אלו ראו והשיגו ג"כ. וזהו ראתה שפחה על הים מה שלא ראה יחזקאל הנביא דייקא. כי השגת המוחין של ח"ל שהם בחי' שפחה שנכללו במוחין של א"י.וראו והשיגו גם כן מים החכמה. זאת הבחינה היתה גדולה מהשגת יחזקאל הנביא שזכה ג"כ להשיג במוחין של חוץ לארץ השגת הנבואה וכו' כנ"ל. אבל בחינת השגה זו בשעת קריעת י"ס היתה גדולה יותר וכנ"ל:

אות טו

נמצא שבשעת קריעת ים סוף בשביעי של פסח אז התחילו לתקן את החובלים ג"כ. וע"כ תיכף אחר שביעי של פסח החמץ מותר. כי אח"כ אנו יכולים לאכול חמץ ג"כ. כי עכשיו יש לנו כח לתקן גם בחי' החמץ שהוא בחי' מוחין של ח"ל בחי' חובלים כי כבר התחילו לתקן גם את בחי' החובלים בשעת קריעת ים סוף שאז נפלו המצרים ונכנע הסט"א. לגרמי. וע"כ יכולים לתקן גם את בחי' החובלים וכנ"ל וע"כ בשבועות מקריבין קרבן מחמץ דייקא. כי אז הוא עיקר גמר תיקון החובלים ע"י השפעת הנועם בשעת מתן תורה. וע"כ אז צריכין להביא דייקא חמץ כדי לתקן בחי' החמץ ג"כ שהוא בחי' חובלים כי עיקר התיקון של החובלים בחי' חמץ הוא בשבועות רק שגם עכשיו אחר שביעי של פסח יש לנו כח לתקנו מאחר שכבר התחילו לתקן החובים בשעת קי"ס כנ"ל:

אות טז

וזה בחי' מ"ש בזוה"ק. שע"י שקיבלו אסוותא דהיינו מצה ע"כ יכולים לאכול אח"כ חמץ. כי ע"י אכילת מצה ז' ימי הפסח. שהוא בחי' שניזונין משפע נועם העליון שהוא בחי' מצה כנ"ל. כי אכילת מצה בעצמו הוא ג"כ בחי' צדקה. שע"י יכולין לקבל שפע נועם העליון. ובשביל זה נקרא לחם עוני לחמא עניא. כי באמת אכילת הצדיק הוא בחי' צדקהשעושה צדקה וחסד עם נפשו דקדושה. בבחי' גומל נפשו איש חסד בחי' צדיק אוכל אוכל לשובע נפשו. וכמו שאמר הלל אגמול חסד עם נפשי. וע"כ ע"י אכילתו של הצדיק זוכה לקבל שפע נועם העליון בבחי' והשביע בצחצחות נפשך שהוא בחי' שפע נועם העליון שהוא בחינת צחצחות. נמצא שאכילת הצדיק שהיא אכילה דקדושה היא בחי' צדקה וזוכין על ידה לקבל שפע נועם העליון. וזהו בחי' אכילת מצה שהיא אכילה דקדושה שעל ידה זוכין לקבל ולהתענג משפע נועם העליון בחי' למען תצמו והתענגתם וכו' כנ"ל. וזה שנקרא לחם עוני כי היא בחי' צדקה כנ"ל. וזה שאומרים כל דכפין ייתי וייכול וכו'. כי עיקר בחי' מצה הוא ע"י צדקה כנ"ל. וזה שואמרים כל דכפין ייתי וייכול וכו'. כי עיקר בחי' מצה הוא ע"י צמדקה כנ"ל. וכן כתב רבינו ז"ל במ"א, כי מצ"ת ר"ת "צדקה "תציל "ממות. נמצא שע"י אכילת מצה ניזונין ומקבלין שפע נועם העליון ואזי כשזוכין לקבל שפע נועם העליון ז' ימי הפסח אזי אחר כך יכולין לאכול חמץ כי אח"כ יכולים לתקן גם את החובלים שהוא בחי' חמץ בבחי' חבלים נפלו לי בנעימים וכנ"ל. וזהו בעצמו בחי' אסוותא הנ"ל הנאמר בזוהר הקדוש שע"י האסוותא דהיינו מצה יכולים לאכול חמץ אח"כ היינו כנ"ל והבן:

וזהו שנוהגים לתת מעות חטין לעניים קודם פסח כי עיקר בחי' מצה בחינת שפע נועם העליון צריכין לקבל ע"י צדקה כנ"ל. בילא"ו:

אות יז

וזה בחי' השירה של ים. שהיא בחינת נעים זמירות ישראל כמבואר בסוף דברי רבינו ז"ל במאמר הנ"ל. היינו בחינת השפעת נועם העליון שעיקר הוא בשביל שיתגלה כבודו יתברך שזהו בחינת שירה. בחי' שירות ותשבחות שמשבחין ומפארין אותו ית' ומגדלין כבודו ית'. שבשביל זה שופע נועם העליון. וזה בחינת נעים זמירות ישראל. כי עיקר השפעת נועם העליון הוא בשביל זמירות ישראל שהם בחי' כבודו ית'. וזה בחי' השירה של ים כי אז זכו לקבל השפע נועם העליון. ואז נתגדל כבודו ית' ע"י השירה. שזהו בחי' נעים זמירות ישראל וכנ"ל:

כיבוד אב ואם ג

אות א

ע"פ המאמר תקעו וכו' להמשיך שלום בעולם ע"ש בספר הראשון בסי' י"ד. והכלל שצריכין להעלות הכבוד לשרשו שהוא היראה וכו'. ועיקר הכבוד הוא לעשו"ת בעלי תשובה וגרים שזהו עיקר כבודו יתברך וא"א לקרב בע"ת וגרים כ"א ע"י התורה כי הת"ח כשעוסק בתורה שהוא ששים רבוא אותיות הוא מעורר שרשי נשמות ישראל שעלו במחשבה תחילה שהם ששים רבוא נשמות. כנגד ששים רבוא אותיות התורה וכולם מושרשים באותיות התורה הקדושה. ועי"ז שהת"ח מעורר שורש נשמתם עי"ז מתנוצצין הנשמות זה לזה. ועי"ז מגיע הארה גם להפושעי ישראל וחוזר בתשובה. ועי"ז נולדין גם נשמות גרים וכו'. ואלו הבעלי תשובה וגרים הם בחי' פלגא. כי צריכין יגיעות רבות ויש להם מניעות רבות קודם שמפשיטין הבגדים הצואים שהם מונעין אותו מהקדושה מאד וכו'. אבל נשמות של בני הת"ח האמיתי שזכה לעורר שרשי נשמות במחשבה תחילה הם נשמות בהירות וזכות וכו' וכו' ע"ש כ"ז היטב. וכשמעלה את הכבוד צריך להחזירו לשרשו שהיא היראה. וע"כ צריך לכבד יראי ' בבחי' ואת יראי ה' יכבד כי שם שורש הכבוד כנ"ל. ועכשיו הכבוד בגלות כי יש להם כל הכבוד וכו' ולעתיד כשיחזור הכבוד אל הקדושה לישראל אז יתקיים והארץ האירה מכבודו וכו' ע"ש כל זה היטב:

וזה בחי' מצות כבוד אב ואם שהקישן המקום לכבודו. כי כל המניעות מהדברים שבקדושה שיש לכ"א מישראל הוא רק ע"י הבגדים הצואים שהלביש ע"י עוונותיו שהם מונעין אותו מן הקדושה מאד מאדכמבואר במאמר הנ"ל. ואלו הבגדים הצואים אע"פ שנעשו ע"י עוונותיו אעפ"כ נמשכין ג"כ מצד ההולדה. מחמת שלא נתקדשו אביו ואמו בשעת תשמיש שעי"ז נמשך עלי ואחיזת הבגדים הצואים. כי איתא שאביו ואמו נותנין להבן לבוש לנשמתו. שעי"ז עושה כל עבודתו בזה העולם. וכשלא נתקדשו אביו ואמו כראוי אזי נאחז בהלבוש בחי' בגדים צואים שהם מונעין אותו מהקדושה בבחי' הן בעון חוללתי ובחטא יחמתני אמי (תהלים נ"א). וזהו מרומז במאמר הנ"ל שבני הת"ח נשמתם בהירות וזכות מחמת שהמשיכו נשמה בהירה וזכה. אבל בני ע"ה נשמתם פגומה ע"י שלא נתקדשו אביהם ואמם כראוי. וצריך כ"א לסבול יגיעות גדולות עד שיפשיט מעצמו הבגדים הצואים ולהלביש את עצמו בבגדים נקיים. וזהו בעצמו בחי' מ"ש שם במאמר הנ"ל. שעיקר הכבוד הוא כשהרחוקים חוזרין בתשובה ואזי הם מפשיטין בעצמן בגדים הצואים ומלבישין את עצמן בכסות נקיה בודאי נתגדל הכבוד מאד כי הבגדים הם בחי' כבוד בבחי' וכבדתו. כבדהו בכסות נקיה כמבואר שם במאמר הנ"ל. כי ר' יוחנן קרא

למאניה מכבדותא (ב"ק צ"א). וזה בחי' כבוד אב ואם כי כ"א צריך ליתן כבוד לאביו ואמו. ועי"ז שנותנן להם כבוד על ידי זה נמשכין עליו לבושי כבוד. ומפשיט מעצמו בגדים הצואים ונתלבש במלבושי כבוד לנשמתו בבחי' כי מכבדי אכבד. כשרז"ל איזהו מכובד המכבד את הבריות שנאמר כי מכבדי אכבד. נמצאכשנותן כבוד לאביו ואמו. אזי נמשך עליו מהם כבוד בבחי' כי מכבדי אכבד ובזה תלוי כל התורה כולה ותיקון כל המעשים טובים כשזוכה להמשיך לעצמו כבוד מאביו ואמו היינו בחי' מלבושי כבוד לנשמתו שבזה מפשיט מעצמו הבגדים הצואים ומלביש את עצמו במלבושי כבוד. ועל כן אע"פ שהאדם מחויב לכבד את כ"א מישראל כשרז"ל איזהו מכובד וכו'. אעפ"כ עיקר הכבוד צריך ליתן לאביו ואמו כדי להמשיך מהם עי"ז לבושי כבוד כנ,ל. כי בהם תלוי עיקר לבושי כבוד שצריך לקבל מהם כי כל תיקוני מעשיו תלוים כפי המלבושים לנשמתו שזוכה לקבל בכל עת מאביו ואמו. כי לבושי נשמתו מקבלין תמיד חיות מאביו ואמו כי שם שרשו. וע"כ צריך לכבדן כדי שיהיו הלבושין בבחי' לבושי כבוד בבחי' כי מכבדי אכבד כנ"ל. גם ע"י שנותן כבוד לאביו ואמו על ידי זה מחזיר את הכבוד לשרשו שהוא היארה כי שם אצל אב ואם הוא שורש היראה כי אב ואם הם בחי' ב' אותיות ראשונות של שם הוי"ק שהם י"ק כידוע וי"ק הוא בחי' יראה. כ"ש כי בי"ק ה' צור עולמים. ותרגומו דחילו ה' כי עיקר היראה הוא בבחי' הולדה בבחי' ברית בבחי' בראשית ברית אש ירא בשת כי תמן תליא יראה. כ"ש אצל יוסף שהיה שומר הברית את האלקים אני ירא. וע"כ אביו ואמו שזכו להולידו ומאחר שזכו להולדה דקדושה מזווגם. ע"כ זווגם הוא בבחי' שמירת הברית שהוא בחי' יראה כנ"ל. וע"כ הזהירה תורה איש אמו ואביו תיראו כי שם מקום היראה. ועל כן צריך לכבדן כדי להעלות הכבוד ולהחזירו לשרשו שהוא יראה כנ"ל:

וע"כ הקישן המקום לכבודו כי כל כבוד המקום תלוי בכיבוד אב ואם. שעי"ז מעלה את הכבוד לשרשו ומלביש את נשמתו בלבושי כבוד שבזה תלוי כל תיקון מעשיו הטובים שהם עיקר כבודו ית' וכנ"ל:

אות ב

וע"כ אין שום מצוה נדחה מפני כבוד אב ואם. כ"ש איש אמו ואביו תיראו ואת שבתותי תשמורו וכשרז"ל כי עיקר מצות כיבוד אב ואם הוא רק בשביל קיום התורה שיזכה על ידי זה להמשיך לבושי כבוד לנשמתו שעי"ז יזכה לקיים את התורה כנ"ל אבל לא לדחות דבר מדברי תורה ח"ו. וע"כ בודאי אין צריך לקיים דברי אביו כשמונעו מדבר שבקדושה. כי עיקר כבוד אביו ואמו הוא רק לקיים עי"ז דברי התורה כנ"ל. וזהו שאמרו

רז"ל כולכם חייבים בכבודי היינו כנ"ל שעיקר כבוד אב ואם הוא בשביל כבוד הש"י אבל לא לעבור על ד"ת ח"ו. וזהו כולכם חייבים בכבודי כי כבוד הש"י דוחה הכל כי גם עיקר מצות כבוד אב ואם הוא בשביל כבודו ית' כנ"ל:

אות ג

וע"כ תלמוד תורה גדול מכיבוד אב ואם (מגילה ט"ז). כי עיקר כיבוד אב ואם הוא להמשיך לבושין לנשמתו בחי' לבושי כבוד כנ"ל. ועיקר קדושת הנשמה נמשך מהתורה ששם שורשה כנ"ל ועלכן עיקר התעוררות התשובה הוארק ע"י עסק התורההוא שורש הנשמות שעי"ז זוכין לתשובה שזהו כבודו ית'. וע"כ בודאי עסק תורה גדול מכיבוד אב ואם. כי עיקר הקדושה והכבוד של הנשמה נמשך רק מתלמוד תורה. כי שם בהתורההוא עיקר שורש נשמותינו במחשבה תחילה דקוב"ה כנ"ל. וע"כ ארז"ל אין כבוד אלא תורה כי שם עיקר הכבוד כנ"ל. וזהו שכתב בזוה"ק כבד את אביך ואת אמך ליקרא לון בעובדין טבין, כי עיקר כיבוד אב ואם הוא בשביל מעשים טובים. כי עי"ז זוכין למלבושי כבוד לנפשו שעי"ז זוכה למעשים טובים כנ"ל:

אות ד

וע"כ קיים עשו הרשע כיבוד אב ואם קצת. כי ידוע שאצל עשו היו נשמות קדושו"ת הרבה כ"ש ציד בפיו כמובא בכתבים. וע"כ יצאו ממנו אח"כ גרים הרבה ואלו הנצוצות של נשמות הגרים שיצאו ממנו אח"כ. עיקר תיקונם שיוכלו לצאת ממנו היה ע"י בחי' כסות נקיה כמובן במאמר הנ"ל על פסוק וכבדתו. כבדהו בכסות נקיה כסות נקיה דא כנפי מצוה וכו' שהוא בחי' גרים וכו' ע"ש. וכבר מבואר שהכסות נקיה היינו לבושי כבוד להנפש נמשך ע"י כיבוד אב ואם. ע"כ מחמת שהיו בעשו נצוצי נשמות הגרים. ע"כ התגברו אלו הנצוצות לקיים מצוה זו דייקא היינו מצות כבוד אב. כדי להמשיך על הנצוצות איזה בחי' מכסות נקיה כדי שיהיה אפשר להם להזדכך לצאת וע"כ התגברו לקיים מצות כיבוד דייקא. וזהו שמובא בספרים שאריכת הגלות הואמחמת שקיים עשו קצמת מצות כיבוד. היינו כנ"ל כי ארז"ל לא נגלו ישראל בין האומות אלא כדי שיתוספו עליהם גרים. נמצא שאריכות הגלות הוא בשביל לברר ולהוציא מעשו נשמות הגרים. והכל עולה בקנה אחד. והיינו כהך מה שצריכין להיות בגלות בשביל הכיבוד אב שקיים כי כולא חד כי ע"י שקיים קצת מצות כיבוד, ע"כ זכו הנצוצות שיתבררו כנ"ל. וע"כ צריכין לסבול גלות כדי לברר הנצוצות הללו להוציא הכבוד היינו נצוצות הנ"ל מזילותא דגלותא. ובזה בעצמו שאנו סובלין גלות אצלו בזה נותנין ומסלקין לו שכר מצות כיבוד שלו. נמצא כי הכל אחד כי ישרים דרכי ה'. וכשישתלמו להתברר נצוצי נשמות הגרים אז יצאו כל נצוצי הקדושה ממנו ואז ממילא יסולק לו כל שכר כיבוד אב שלו שהיה

רק ע"י ניצוצי נשמות הגרים כנ"ל. ואז יוחזר הכבוד לשרשו אל הקדושה ויקוים ועלו מושיעים בהר ציון לשפוט את הר עשו והיתה לה' המלוכה. ואז יתקיים והארץ האירה מכבודו אמן ואמן:

כבוד רבו ות"ח

אות ה

וזה בחי' כבוד רבו שגדול מכבוד אביו כשרז"ל אבידת רבו ואבידת אביו אבידת רבו קודמת שאביו מביאו לחיי עוה,ז ורבו מביאו לחיי עוה"ב. כי עיקר כבוד אב הוא בשביל להוציא את הכבוד מזילותא דגלותא ולהפשיט נפשו מבגדים הצואים. ולהלביש הנפש בבגדים נקיים בבגדי כבוד שזה נעשה ע"י העלאת הכבוד לשרשו ע"י כבוד אב ואם ע"י שמחזיר הכבוד לאביו ואמו שהמשיכו נשמתו בעולם אשר שרשה בכבוד וכו' וכנ"ל. וע"כ כבוד רבו גדול מזה כי עיקר שורש הנפשו"ת בשרשן הם נמשכין ע"י רבו שלמדו תורה כי התורה הוא ששים רבוא אותות כנגד ששים רבוא נשמות ישראל שהם כלל כל הנשמות וכמבואר במאמר הנ"ל שעיקר כבוד הש"י דהיינו להחזיר בני אדם בתשובה הואעלי די עסק התורה בקדושה עד שיעורר ע"י התורה שרשי הנשמות וכו' ע"ש. נמצא שעיקר הכבוד נתהוה ע" ירבו העוסק בתורה ע"כ שם שורש הכבוד. ע"כ מחויב לכבדו כי שם שורש הכבוד כנ"ל. וכבודו יותר מכבוד אביו. כי הרב מעורר הכבוד בשרשו ע"י עסק התורה שהיא שרשי נשמות ישראל וכנ"ל:

אות ו

וע"כ איתא שרב מפורסם וגדול בדורו דינו כרב מובהק אף על פי שאל קיבל ממנו כלום כי רב מפורסם היינו צדיק הדור האמת שעוסק בתורה בקדושה גדולה עד שהוא מעורר על ידי עסק התורה שלו שרשי הנשמות. עד שמגיע על ידי זה הארה אפלו להרחוקים ממנו חמשים פרסאות וחוזרים בתשובה שזהעיקר כבודו ית'. נמצא שהצדיק האמת שבדור הוא הרב של כל הדור כולו. אפילו של אותן הרחוקים ממנו מאד. אע" פשלא קיבלו ממנו שום דבר כי ע"י עסק תורתו מעורר כל העולם בתשובה. וע"כ הרבה המפורסם היינו הצדיק האמת שבדור דינו כרב מובהק לכל העולם כולו והכל חייבים בכבודו. כי הוא רבם ממש של כל העולם כיהוא מעורר בתושבה כל בני עול סע"י עסק תורתו שהוא שורש נשמות ישראל וכו' כנ"ל. וע"כ מחויבים לכבדו ביותר כי עיקר כל הכבוד על ידו ע"י שמחזיר ב"א בתושבה ע"י תורתו שזה עיקר כבודו וכו' וכנ"ל:

אות ז

וע"י שנותנין כבוד להרב האמת. ע"י זהעיקר העלאת הכבוד לשרשו דהיינו ליראה. שזהו נעשה ע"י שמעלין את הכבוד מזילותא דגלותא. ע"י הבעלי תשובה וגרים שנעשין על

ידי עסק התורה של הרב האמת. שמעורר בתורתו שרשי נשמות ישראל וכו'. וכשנעשין בע"ת וגרים ע"י זעולה הכבוד מהגלות כי זה עיקר כבודו יתב' וכו' כנ"ל. וצריכין להעלות הכבוד לשרשו דהיינו ליראה היינו לכבד את יראי ה' בלב שלם בבחי' ואת יראי ה' יכבד. כמבואר כ"ז היטב במאמר הנ"ל נמצא שעיקר העלאת הכבוד לשרשו הוא ע"י שנותנין כבוד ליראי ה' בחי' ואת יראי ה' יכבד. וזהו בחי' כבוד רבו שע"י הכבוד שנותן לרבו המובהק בזה מקיים ואת יראי ה' יכבד. כי הרב שעוסק בתורה בקדושה כזו עד שמעורר שרשי הנשמות שבתורה שעי"ז עיקר העלאת הכבוד כנ"ל. זה הרב בודאי יש לו יראה בשלימות כי שורש התורההוא יראה בבחינת בראשית שהוא התחלת התורה שהוא ירא בשת וכשרז"ל והיה אמונת עתיך וכו' אפי' הכי אי איכא יראת ה' אין ואי לא לא. כי צריך שיהיה יראת חטאו קודמת לחכמתו. נמצא שהצדיק שעוסק בהתורה בקדושהעד שמעורר שרשי הנשמות שבמחשבה תחילה בודאי צריך להקדים יראה לחכמה כי היראה היא שורש החכמה וראשיתה בבחי' ראשית חכמה יראת ה'. נמצא ששורש הנשמות ישראל המושרשים בהתורה בראשית המחשבה, עיקר שרשם הוא ביראהשהוא ראשית חכמה כנ"ל. וע"כ צריכין להחזיר הכבוד הנמשך ע"י עסק התורה כנ"ל. צריכין להחזירו לשרשו שהוא היראה ועל כן צריכין להחזיר הכבוד ליראי ה'. היינו לזה הרב בעצמו שגרם העלאת הכבוד ע"י עוסקו בתורה בקדושה כזו עד שנתעורר על ידו שרשי הנשמות וכו' כי זה הרב הוא עיקר ירא ה' באמת. כי א"א לו לעסוק בתורה בקודשה כזו עד שיעורר שרשי הנשמות כ"א ע"י היראה שהוא ראשי החכמה. והוא עיקר השורש של התורה ונשמות ישראל כנ"ל. וע"כ צריכין ליתן כל הכבוד לזה הרב האמת. כי הוא מקור היראה שהוא שורש הכבוד וצריכין להחזיר לו כל הכבוד שהוא בחי' העלאת הכבוד לשרשו בח'י ואת יראי ה' יכבד וכו' כנ"ל והבן:

כיבוד אב ואם ד

אות א

כבד את אביך ואת אמך למען יאריכון ימיך וכו'. ע"פ התורה ואיה השהה לעולה (בלק"ת בסי' י"ב) ע"ש היטב. וע"כ הכבוד הוא שורש כל הבריאה כולה. וכל מה שנברא בששת ימי בראשית שורש הכל הוא הכבוד שבשבילו נברא הכל ובכל מאמר ומאמר מעשרה מאמרות שבהם נברא העולם יש בו בחי' כבוד מיוחד שבשביל וההי זה המאמר שבו נברא חלק פרטי מהבריאהכי מלא כל הארץ כבודו כי הכבוד מחיה הכל. אך אעפ"כ יש גבול להכבוד שבכל מאמר שלא יתפשט למקומו החיצונים והסט"א שהם בחי' מקומות המטונפים בבחית וכבודי לאחר לא אתן. אך א"כ מהיכן מקבלים חיות אלו המקומות

כי בודא יגם הם מקבלים חיות ממנו ית'. אך הם מקבלים חיות מבחינת בראשית מאמר סתום שהוא כולל כל המאמרות וכולם מקבלים חיות ממנו. והכבוד של המאמר סתום הוא ונעלם בתכליתההעלם. ומשם דייקא מקבלין חיות הסט"א ומקומות החיצונים וכו'. וע"כ כשאדם נופל ח"ו לבחי' מקומות אלו דהיינו לבחי' מקומות המטונפים וכו'. ואז מתחיל להסתכל על עצמו ורואה שרחוק מאד מכבודו ית' ושואל ומבקש איה מקום כבודו וכו'. עי"ז עיקר תיקונו ועלייתו בבחי' ירידה תכלית העליה וכו'. כי אי"ה מקום כבודו זה בחי' הכבוד העליון של המאמר העליון שהוא המאמר סתום בראשית כנ"ל. שמשם נמשך חיות למקומות האלו וכו' ע"ש כל זה היטב:

וזה בחי' כיבוד אב ואם. כי עיקר ההולדה נמשך מבחי' המאמר העליון הנ"ל בחי' בראשית מאמר סתום שמשם מקבלין כל חלקי הכבוד המלובשין בכל המאמרות שבהם נברא כל פרטי העולם ששורש כולם הוא הכבוד כנ"ל. כי עיקר החיוב להוליד בנים הוא בשביל כבודו ית'. כדי שיהיה קיום העולם שישארו בניו אחריו מדור לדור לגלות כבודו בעולם שבשביל זה נברא הכל. כי הכל נברא רק בשביל הכבוד. כ"ש כל הנקרא בשם יולכבודי בראתיו וכו' כנ"ל. ועיקר התגלות כבודו הוא רק ע"י האדם כי אין מי שיגדל ויקדש כבודו ית' כמו האדם שבשבילו נברא הכל כדי שהוא יודיע הדר כבודו ית' שיש בכל פרטי הבריאה (כמבואר כ"ז במ"א) ובשביל זה מחויבים להעמיד תולדות כדי שיתרבו בני אדם בעולם שיודיעו כבודו ית'. ובשביל זה בעצמו נתן הש"י כח כזה באדם שיוכל להוליד בצלמו בני משזהו מנוראות נפלאותיו. כמ"ש נוראות נפליתי נפלאים מעשיך וכו' כשרז"ל. והכל בשביל כבודו ית' כדי שיתקיימו בני אדם בעולם מדור לדור שיגדלו כבודו ית' כנ"ל. נמצא שעיקר שורש כח ההולדה נמשך מכבודו שהוא שורש כל הבריאה כולה. וכן קיום כל הבריאה כל מה שנולד בכל עת הן צמחים הן חיות והן בני אדם כל נפלאות נוראותיו ית' שהוא עושה בכל עת שנותן כח שיצמח אילן כזה מגרעין אחד או שהבהמה תוליד בדומה לה וכן הולדת האדם שורש הכל הוא הכבוד כנ"ל. ועיקר הוא האדם שכל כבודו ית' תלוי בו כנ"ל. וע"כ כל כח ההולדה של האדם נמשכת מכבוד כנ"ל. אבל חלקי הכבוד המלובשין בעשרה מאמרות שבהם נברא העולם ועל ידם כל ההולדות שבעולם שהם קיום העולם. וגם אלו חלקי הכבוד אין להם כח להוליד עד שיקבלו משרשם העליון שהואשורש כל המאמרות שהואהממאר סתום בראשית שהוא שורש הכל. ומשם מקבלין כל חלקי הכבוד של כל העשרה מאמרות לקיים העולם ליתן כח להמשיך כל ההולדות שבעולם. ובפרט הולדת האדם שהוא עיקר הכל שא"א להמשיךנשמתו וחיותו כ"א משורש הכל שהוא בחי' אי"ה בחי' בראשית מאמר סתום

כנ"ל וכן מובן בכתבי האריז"ל שא"א להמשיך נשמות הזווגים כ"א כשמקבלים מוחין מבחי' גבוה יותר וזאת הבחי' מבחי' גבוה יותר וכן למעלה מעלה עד שורש הכל. ומשם נמשך תוספת הארה אל המוחין מדרגא לדרגא עד שנולדה הנשמה ונמשכת למטה וכו' ע"ש. היינו כנ"ל שצריכין להמשיך ההולדה משורש הכל שהואבחינת בראשית מאמר סתום כנ"ל. ומאחר שמבחינת המאמר סתוממשם דייקא יונקים החיצונים ומקומות המטונפים מגודל ההעלמה וההסתרה וכו' כנ"ל. ע"כ בזה העולם ע"פ רוב נאחזת תוקף הסט"א בכל הזווגים של רוב בני האדם וכ"ש בזוהר. כי א"א להאדם שיעלה לשם לבחי' מאמר סתום וכו' כ"א כשירד תחילה לברר ניצוצות מעמקי הקליפות שהם בחינת מקומות המטונפים שנפלו לשם כמה ניצוצות ונשמות מחטא אדה"ר. וכשיורד לשם הוא מחפש ודורש אי"ה מקום כבודו ואזי עולה בתכלית העליה וממשיך הנשמה משם מבחינת איה מאמר סתום שהוא שורש הכל כנ"ל. וע"כ יש בענין הזווג מלחמה גדולה ונוראה מאד כדיוע. וזעירין אינון שזוכין לנצח מלחמה זו בשלימות. ויש בזה אלפים ורבבות בחי' כי יש צדיקים נוראים מאד שאע"פ שיורדים להעלות ניצוצות ממקום שצרייכן להעלות אעפ"כ בגודל כחם הם מתגברים שלא תהיה נאחז בהם שום אחיזה מזוהמת של מקומות המטונפים שמשם תוקף התגברות התאוה הזאת רק יוצאין משם בשלום. וע"כ באמת ממשיכין נשמות גבוהות מאד ממקום שממשיכין. אבל עכ"פ איך שהואמאחר שהואביהתר כדת התורההקודשה נמשכין נשמות גבוהות וקדושו"ת בכל הולדה אע"פ שיש בו איזה אחיזה מהזוהמא כ"ש הן בעון חוללתי וכו'. עכ"ז נמשכת הנשמה ממקום גבוה מאד מבחי' מאמר סתום הנ"ל היינו בבחי' הנ"ל בבחי' ירידה תכלית העליה. שדייקא מחמת שמוכרח לירד למקומות אלו שרחוקים מאד מכבודו יתברך שיניקתם ממאמר סתום שמהם התגברות כל התאות בפרט תאוה זאת איז על ידי ירידתו לשם בהיתר לקיים מצות התורה. ואזי הוא שואל ומחפש ומבקש איה מקום כבודו במקומות כאלו. ואזי הוא עולה בתכלית העליה לבחי' אי"ה בחי' בראשית מאמר סתום שמשם נשמת ההולדה. ואפי' מי שאינו זוכה לידע מזה לשאול ולחפש אז אי"ה מקום כבודו אעפ"כ מאחר שהוא בהיתר נעשה כ"ז ממילא בכח הצדיקים העוסקים בזה. כי הצדיקים מקיימין כל העולמותו בכחם ועל ידם כל ההולדות שבעולם. כי עיקר שורש ההולדה מבחי' אי"ה מאמר סתום. שמשם דייקא יניקת מקומות הנ"ל. שמשם נמשך הזוהמא והתגברות התאוה שנאחז בההולדה. ועי"ז דייקא שהם מתגברים עי"ז דייקא עולים משם לבחי' אי"ה שהוא שרש משמשם עיקר ההולדה כנ"ל:

אות ב

ובשביל זה הזהירנו השי"ת בעשרת הדברו על כיבוד אב ואם. להורות שבאמת ההולדה ע"י שורש הכבוד שהוא בחי' אי"ה שמשם נמשין כל חלקי הכבוד המלובשין בכל העשרה מאמרות שבשבילם נברא ונתקיים כל הבריאה כנ"ל. כי זה הבן שנולד מטיפה סרוחה של אביו ואמו שזהו בחי' מקומות המטונפים היפך הכבוד. כי שם אחיזת התגברות התאות הבאים מהסט"א בחי' הן בעון חוללתי כנ"ל. כשזה הבן חוזר ונותן כבוד לאביו ולאמו שהולידו אותו. בזה מורה שמברר ומעלה ומגלה הכבוד מהמקומות שהכבוד היה נעלם ונסתר בהם שהם בחי' מקומות המטונפים כנ"ל. כי באמת הם יונקים מהכבוד העליון מבחי' בראשית מאמר סתום כנ"ל שמשם עיקר הכבוד כנ"ל. ובזה תלוי עיקר עבודת האדם כי עיקר עבודת האדם הוא לגלות כבודו ית' כי רק בשביל זה נברא כנ"ל. היינו כי אע"פ שבאמת מלא כל הארץ כבודו. אעפ"כ צריכין את האדם שיגלה זאת בעולם שכבודו ית' מלא כל הארץ. כי הקליפותבחי' מקומות המטונפים שיניקתם ממאמר סתום הם רוצים להתגבר בכל עת להעלים כבודו ית' שמשם באים כל התאות וכל העבירות ח"ו שהם פגם כבודו ח"ו שזהו בח"י חורבן ביהמ"ק. כ"ש וכבדו ה' מלא את הבית וכו'. ובעו"ה התגברו הסט"א והחריבו הביהמ"ק והסתירו כבודו הגדול שהי' שוכן שם. כ"ש (תהלים עט) אלקים באו גוים בנחלתך טמאו את היכל קדשך וכו' וכ"ש לארץ חללו משכן שמך. וכמו שאנו אומרים גלה יקירינו ונוטל כבוד צבית חיינו וכו'. וכל עבודתינו לברר הכבוד מהקליפות. כי אף על פי שאינם יכולים לינק מעצם הכבוד בבחי' וכבודי לאחר לא אתן כנ"ל. אעפ"כ ע"י שהם יונקים ממאמר סתום הם רוצים להתגבר להעלים ולהסתיר כבודו ית' שזהו בחי' חורבן ביהמ"ק בעו"ה כנ"ל. ועקיר עבודתינו לתקן זאת להשתדל בכל ימי חיינו לברר ולהעלות ולגלות הכבוד שנסתר ונעלם על ידם. ועיקר התגלות הכבוד הוא ע"י שאנו יודעין שגם המקומות המטונפים בעצמן שרחוקים מכבודו ית' גם הם יונקים ממנו יתברך ממאמר הסתום שהוא שורש כל הכבוד כנ"ל. ותיכף כשיודעין זאת ומחפשין ומבקשין גם שם אחר כבודו ית' בחי' אי"ה מקום כבודו כנ"ל. אזי תיכף נתבטלים הקליפות וכל מקומות המטונפי כי כל כחם ויניקתם הוארק מההסתרה וההעלמה מחמת שיונקים ממאמר סתום ונעלם כנ"ל. אבל תיכף כשיודעין זאת שגם יניקתם בעצמן הוא מהש"י מבחי' מאמר סתום שוב אין להם שום יניקה ונתבטלים לגמרי. ואז יכשהם נתבטלים אזי חוזר ונתגלה שם כבודו ית' בהתגלות גדול בבחי' ספרו בגוים את כבודו. וכתיב הגידו באיים כבודי וכו'. כי מה שבתחלה לא נתפשט הכבוד לשם בבחי' וכבודי לאחר לא אתן זההיה רק מחמת

שהיה שם התגברות הקליפות בחי' מקומות המטונפים. אבל תיכף כשהם נתבטלים על ידי שיודעים האמת שיניקתם מהשי"ת ממאמר סתום שעי"ז נתבטלים לגמרי כנ"ל, אזי תיכף נתגלה שם כבודו ית'. וזה עיקר עבודת האדם לגלות כבודו ית' מכל המקומו שהיה נסתר ונעלם בהם. למען דעת כל עמי הארץ האמת כי מלא כל הארץ כבודו. וע"כ באמת עיקר העבודה על ידי הבקשה והחיפוש אחר כבודו יתברך כ"ש דרשו ה' ועוזו בקשו פניו תמיד וכתיב ובקשתם משם את ה' אלקיך ומצאת כי תדרשנו וכו'. וכתיב לך אמר לבי בקשו פני את פניך ה' אבקש. וכן בפסוקים רבים כי צרייכם לבק ולדרוש ולחפש הרבה את כבודו ית' בזה העולם כל ימי חייו. כי זה העיקר. כי ידוע שהקליפה קדמה לפירי. וא"א להגיע לכבודו ית' כ"א כשעוברין תחילה דרך הקליפות לשבר אותם ולבער אותם. וכשמשברין הקליפה אז זוכין לפרי. שזהו בחי' כל התאות והנסיונות והמניעות והבלבולים והעיכובים שסובבין את כל אדם קודם שזוכה להכיר כבודו ית'. וכל זה נמשך ממקומות החיצונים בחי' מקומות המטונפים הנ"ל שיניקתם ממאמר סתום כנ"ל. וכשעובר באלו המקומות אזי עיקר תקנתו שידרוש ויבקש ויחפש גם שם אחר כבודו ית' בבחי' אי"ה מקום כבודו וכו'. שעי"ז הוא עולה בתכלית העליה וכל הקליפות נתבטלים ואז נתגלה כבודו כנ"ל. נמצא שעיקר עבודת האדם שהוא לגלות כבודו ית' הוא דייקא ע"י הבקשה והחיפוש בכל מקומות הרחוקים מהקדושה וכו' כנ"ל. ע"י שיודע שגם שם נעלם ונסתר כבודו ית' בבחי' אם יאמר לך אדם היכן אלקיך תאמר לו בכרך גדול של רומי המובא בהתורה הנ"ל. ע"כ ע"י שמקיים מצוות כיבוד אב ואם בזה מגלה כבודו ית' מכל ההסתרות. כי כיבוד אב ואם זה בחי' שמברר הכבוד הנעלם והנסתר שמשם ההולדה כנ"ל. שבזה הכבוד הנעלם היו תחילה הקליפות נאחזין מאד שמשם התגברות תאוה זאת שעל ידה ההולדה. ועכשיו כשזה הבן חוזר ונותן כבוד ליולדיו כי הוא מאמין שאביו ואמו הגדילו כבודו ית' ע" ישהולידו אותו שבשביל זה מגיע להם כבוד בבחי' כי מכבדי אכבד. נמצא שמאמין בהאמת שהולדתו נמשכת משורש הכבוד דהיינו מבחי' מאמר סתום שהוא שורש כל הכבוד. ואזי מגלה הכבוד שהי' נסתר ונעלם על ידי מקומות המטונפים כי הם נתבטלים ע"י שמגלים שגם הם בעצמן יונקים ממנו ית' וכו' כנ"ל. ועי"ז יכול לעסוק בעבודת הש"י ולגלות כבודו ית' כל ימי חייו. כי עיקר התגלות כבודו ית' הוא ע"י שיודעים ומאמינים שגם במקומות המטונפים נעלם ונסתר שורש כבודו ית' שזהו בחי' מצות כיבוד אב ואם כנ"ל:

אות ג

וזה שכתב בלק"ת מהאריז"ל בפ' וירא שמצות כיבוד אב ואם הוא מחמת שאביו ואמו נותנין לו לבוש שעי"ז כל עבודתו וכו'. ומובן שם שעבודת האדם ע"י מצות כיבוד אב ואם היינו כנ"ל. וזה כבד את אביך ואת אמך ואת שבתותי תשמורו וכו' כולכם חייבים בכבודי. כי עיקר כיבוד אב כדי שיוכל לגלות כבוד הש"י אבל כשאביו אומר לו לעבור על ד"ת ולפגום בכבודו ית' בודאי אין צריך לשמוע לו. אדרבא בזה מקיים כיבוד אב כשאינו שומע לו לעבור על ד"ת. כי עיקר כיבוד אב הוא בשביל לגלות כבוד המקום ב"ה כנ"ל:

אות ד

וזה כבד את אביך ואת אמך למען יאירכון ימיך. כי על ידי כיבוד אב ממשיכין הכבוד ממאמר סתום שנתגלה ע"י כיבוד אב ע"י שמגלין שההולדה משם כנ"ל ושם עיקר האריכות ימים כידוע בכתבים שבשביל זה היו הדורות הראשונים בימי אדם ונח מאריכין ימים מחמת שקיבלו חיות מבחי' א"א בחי' כתר שהוא בחי' המאמר סתום הנ"ל בחי' אי"ה כידוע. ומחמת שע"י כיבוד אב זוכין לעלות לשם כנ"ל. ע"כ זוכין עי"ז לאריכות ימים בחי' למען יאריכון ימיך וכו':

ועפ"ז יכולין להבין קצת מה שהדורות הראשונים הנ"ל היו רשעים כל כך אע"פ שינקו מקדושה גבוה כ"כ מבחי' א"א כתר כנ"ל. אך באמת אדרבא דייקא עי"ז לא היו יכולים לעמוד בנסיון. כי מחמת שיניקתם הי' מבראשית מאמר סתום וכו' שמשם יניקת הקליפות. על כן התגברו בהם ביותר אחיזת הקליפות שיונקים משם. והם היו צריכים אז לדרוש ולבקש הרבה את הש"י במקומות ההם ואז היו עולים בתכלית העליה. אבל הם לא עמדו בנסיון ולא דרשוהו ובקשוהו כראוי ועי"ז נתאחזו בהם ביותר תוקף הסט"א שיניקתם משם. ומחמת זה היו רשעים כ"כ:

אות ה

וזה בחי' בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ. והארץ היתה תהו ובהו וחשך וכו'. כי תהו ובהו וחשך שהם תוקף אחיזת הקליפות יניקתם מבחי' בראשית מאמר סתום כנ"ל. וזהו ויאמר אלקים יהי אור ויהי אור, זה בחי' התגלות האור מתוך החשך התגלו כבודו מהעדר הכבוד כי הקליפה קדמה לפרי כי הם יונקים ממאר סתום שהוא קודם וראשון לכל. ועל כן תיכף כשנתהוה מהמאמר סתום בראשית. תיכף מעוצם ההעלמה וההסתרה נתאחזו הם בחי' והארץ יהתה תהו ובהו וחשך וכו'. אך ורוח אלקים דא רוחו של משיח מרחפת על פני המים דא אורייתא. כי כי עיקר התגלות הכבוד מתוך המאמר סתום לגרש אחיזת הקליפות ולגות להמשיך כבודו ממאמר סתום מההעלם אל

הגילוי שזה עיקר עבודת האדם. עיקר בחי' זאת נעשית בשלימות ע"י רוחו של משיח שהוא עוסק תמיד לגרש הקליפות ולגלות כבודו מההעלם אל הגילוי.שזהו בחי' התגלות התורה שהואעיקר כבודו ית' כשר"ל אין כבוד אלא תורה ומתיילת בריאת העולם עד הנה הוא עוסק בזהעד שיגמרו בשלימות לגלות כבודו ית' כראוי ואז יבא לגאלינו. שאז יהיה עיקר התגלו כבודו בכל העולם. כש"ש ונגלה כבוד ה' וכו'. וע"כ ע"י בחי' ורוח אלקים בחי' רוח ושל משיח שהוא מגלה כבודו יתברך מההעלם כנ"ל. עי"ז ויאמר אלקים יהי אור וכו' וכן ויאמר אלקים יהי רקיע וכו'. וכן כל המאמרות שכולם הם בחינת התגלות כבודו מההעלם אל הגילוי מבחי' אי"ה לבחי' מכה"כ שכל זה נעשה ע"י בחי' רוחו של משיח. וזה עיקר עבודת האדם כל ימי חייו כנ"ל:

אות ו

וזה בחי' עתידין בתי רתטיאותו כוו' שלימדו בהם תורה ברבים שנא' ונשאר גם הוא לאלקינו. כי ישראל מחפשין ודורדשין אחר כבודו ית' תמיד אפילו בגלות בכל מקומות הרחוקים בחי' מקומות המטונפים שהם בחי'ת בתי תרטיאות וקרקיסיאות שלהם וע"י הבקשה והחיפוש אחר כבודו יתב' גם שם. על ידי זה מבטלים אחיזת החיצונים ונתגלה כבודו יתברך גם שם כנ"ל. עד שיזכו שגם בהם ילמדו תורה ברבים. כיגם שם יתגלה כבודו ע"י הבקשה והחיפוש אחר כבודו ית' תמיד כנ"ל:

אות ז

וזהו בחי' הקדיש שאומרים היתומים על אביהם ואמם כל השנה ואח"כ ביסו היאר צייט שהוא בשביל תיקון לנשמת המת. ולכאורה אין הדבר מובן מדוע בחרו לומר קשי דוקא ולא שאר דברים שבקדושה. אך ע"פ הנ"ל מובן קצת כי עיקר תיקון שיכולין לעשו"ת לנשמת המת הוא רק ע"י בחי' אי"ה הנ"ל. כי הלא הואכבר מת והלך לעולמו. ושם אין מעשה של שום מצוה כי היום לעשותם כתיב. וכפי מה שפעל במעשיו כן משלמין לו שם. כי הכל לפי החשבון ומה מועיל לו מה שעושין בשבילו כאן. אך עיקר תקונו הוא ע"י בחינת אי"ה הנ"ל שהוא בחי' מאמר סתום שהוא למעלה מהתורה. כי התורה כלולה בעשרת הדברות שהם בחי' עשרה ממארות שהם בחינת התגלות כבודו ית' כי אין כבוד אלא תורה ובחי' אי"ה בחי' בראשית שהוא מאמר סתום הוא למעלה מהתורה בחי' שרשי התורה. ושם נתהפך הכל לטובה כי שם הוא שורש התשובה שהוא למעלה מהתורה והחמכה כי ע"פ דין אין מועיל תשובה כשארז"ל. וזה בחינת עת לעשו"ת לה' הפרו תורתך שנאמר על תיקון הצריכים לשוב כשפרש"י שם שביקש דוד שיודיעו הש"י מה יעשו אותם שהפרו תורתך וכו' ע"ש. וברוח קדשו השיג בתוך שאלתו תשובה על דבריו. כי זה הפסוק בעצמו הוא בחי' תיקונים של הבעלי תשובה. כי זה הפסוק מרמז

על אורייתא דעתיקא כ"ש בזוהר בתחילת האד"ר ומובא בדבריו ז"ל פתח ר"ש ואמר עת לעשו"ת לה' הפרו תורתך דא אורייתא דעתיקא וכו' שהוא בחי' שרשי התורה כידוע.ושם הוא למעלה מהתורה ושם עיקר התיקון של הבעלי תשובה. ושם יכולין לתקן גם נשמת המת מי שיכול לעלות לשם וע"כ באמת עיקר התיקון ע"י הצדיק הגדול שיכול לעלות לשם ששם יכול לתקן הכל. וע"כ אומריסקדיש על המת כי קדיש הוא בבחי' אי"ה מאמא סתום הנ"ל. כי קדיש הוא למעלה מכל הקדושו"ת בבחינת בריך הוא לעילא מן כל ברכתא ושירתא וכו' שזהו בחי' אי"ה מאמר סתום הנ"ל וע"כ שם עיקר התיקון של המת. וע"כ אומרים קדיש דייקא בשביל תקונו וכנ"ל. וע"כ עיקר התיקון כשמניח בנים שאומרים עבורו קדיש שהוא בחי' אי"ה. שמתקן כל הפגמים והפשעים אפי' אם נפל ח"ו לבחי' מקומות המטונפים בעוונותיו כי בחי' אי"ה הוא התיקון של מקומות אלו שזהו בחי' קדיש שאומרים הבנים שנמשכו לעולם ע"י בחי' זאת כמבואר לעיל לענין כיבוד אב ואם כנ"ל. כי גם בהקדיש מקיימין מצות כיבוד ביותר. כי זה ועיקר הכבוד שלהם שעושה להם טובה אח"כ ע"י בחי' אי"ה שהוא בחי' הקדיש כנ"ל. נמצא שע"י הקדיש שאומרים הבנים על אביהם ואמם עי"ז מקיימים מצות כיבוד ומתקנים תחילת הפגם של ההולדה שנתאחזו שם בחי' מקומות המטונפים בחינן הן בעון חוללתי וכו'. כי ע"י הקדיש שהוא בחינת אי"ה כנ"ל עי"ז עולין לשם לבחינת אי"ה וכו' שעי"ז עיקר התיקון על כל זה וכנ"ל והבן:
(הלכה ה' בהלכות שבועות הלכה ב')

כבוד רבו ות"ח א

אות א

מפני שיבה תקום והדרת וכו' ויראת מאלקיך וכו'. אין שיבה פחות משבעים שנה:
ועי' במאמר פתח ר' שמעון (בסימן ס') מבואר שע"י בחי' ע' שנה שהם בחי' ע' פנים. עי"ז נעשה התעוררות השינה. ועל ידי זה זוכין ליראה, עיין שם:
וזהו רמז מפני שיבה תקום. כי כשרואה פני שיבה בן ע' שנה בחי' ע' פנים מחויב לקום ולהתעורר בבחי' התעוררת השינה כ"ש מתי תקום משנתך. וזה בחי' והדרת פני זקן כי זה בחי' הדרת פנים שהוא בחי' כלליות כל הע' שנים ע' פנים כמבואר שם ע"ש. והיינו דסיים ויראת מאלקיך. כי על ידי זה זוכין ליראה כנ"ל ע"ש.

כבוד רבו ות"ח ב

אות א

ענין קימה והידור מפני שיבה וזקן. ענין יראת רבו וכבודו. ע"פ המבואר במאמר חותם בתוך חותם (סי' כ"ב) שיזש בחי' נעשה ונשמע שהם בחי' נגלה ונסתר. בחי' תורה ותפלה בחינת בראשית ברא מאמר וחמי מאמר. והכלל היוצא משם שנגלה הוא בחי' נעשה. ונסתר הוא בחי' נשמע בחי' תפלה בחי' בראשית ירא בשת בחי' עמידה בחי' תורת ה'. וכ"א צריך לראות לעשו"ת מהנשמע נעשה דהיינו שיזכה להשיג ולהבין את בחי' הנסתר שהוא בחי' נשמע בחי' תפילה וכו' שיהי' נעשהמהנשמע נעשה מהנסתרות נגלות וכו' עיין שם היטב:

והנה מה שמקבלין מהראבי זה בחינת שמאיר עיניו ומכניס בו את בחי' הנשמע בחי' הנסתר שיהי' נעשה אצלו בחינת נגלה. כי הרבה מגלה לו הנסתר ומבאר לוכ להסתומות והנסתרות ממנו שהיו מתחילה בבחי' נשמע בבחי' נסתר אצלו. וע"י הרב נתגלה לו הנסתר ממנו ונעשה אצלו בחי' נגלה. וע"כ חייב התלמיד לירא ממנו. כי שם בבחי' הרב הוא בחי' היראה שהוא בחי' בראשית ירא בשת בחיח' תפילה בחי' נסתר. כי הרב אצל התלמיד הוא בבחי' נסתר בחי' נשמע בחינת יראה. כי השגת הרב היא נסתר אצל התלמיד וע"י הרב נתגלה להתלמיד מה שהיה נסתר ממנו כנ"ל. וע"כ חייב שיהיה להתלמיד יראה מהרב כי שם מקום היראה בבחי' הנסתר שהוא בחי' תפלה בחי' נשמע בחי' בראשית ירא בשת כנ"ל:

וע"כ חייב לעמוד בפני הרב. כי שם בבחי' הרב הוא בחי' עמידה שהוא בחינת נסתר בחי' נשמע בחי' תפילה בחי' עמידה כמבואר שם היטב. שזה בחי' בימי רבן גמליאל היו לומדים תורה בעמידה. ע"ש היטב:

אות ב

וזה בחי' קימה בפני החכם והזקן. כי זקן זה קנה חכמה. קנה דייקא. היינו שקנה והשיג מה שהי' נעלם ממנו. שזכה לייגע עד שהשיג את בחי' הנשמע והנסתר ועשה מהנשמע נעשה. שעי"ז קנה את החכמה להיות שלו. כי מתחילה היא תורת ה' ועכשיו היא תורתו. כשדרז"ל וכמבואר ענין זה היטב במאמר הנ"ל. כי הנשמע בחי' הנסתר היא בחי' תורת ה'. והנעשה היינו הנגלה היא בחינת תורתו. וכשזוכה להשיג הנסתר אזי נעשה מתורת ה' בחי' תורתו וע"כ נקרא זן זה קנה חכמה קנה דייקא. כי קנה להיות שלו להיות נקרא תורתו ע"י שיגע ומצא ועשה מהנשמע נעשה מהנסתר נגלה מבחי' תורת ה' תורתו כנ"ל. וע"כ חייבים לקום ולעמוד מפניו. כי מאחר שזכה לבחי' הנשמע. כי זכה להשיג את

בחינת הנסתר שהוא בחי' נשמע בחי' עמידה על כן חייבים לעמוד מפניו כי שם בבחי' הנשמע הוא בחי' עמידה כנ"ל:

אות ג

וזהו ג"כ בחי' קימה מפני השיבה אע"פ שאינו חכם כי יאן שיבה פחות מע' שנה. כי כל השנים של חיי האדם כולם מקבלים חיות מהתורה שהיא חיינו ואורך ימינו ויש ע' פנים לתורה ומשם מקבלים חיות הע' שנים של האדם. אך יש סתרי פנימיות התורה שהם למעל' מהע' פניםשל התורה והם בחי' הדרת פנים. שהם למעלה מכל הע' פנים מכל הע' שנים. וכמובן זה במאמר פתח ר"ש ואמר עת לעשו"ת לה' וכו' ע"ש (סי' ס). ואלו הנסתרו' שהם למעלה מהע' פנים מע' שנים הם בחי' נשמע בחי' עמידה שהיא בחי' נסתר כנ"ל. וע"כ מי שזכה לשיבה ועבר על כל הע' שנה. נמצא שהוא מקבל עכשיו חיות מבחי' הדרת פנים מבחי' נסתר שהוא למעלה מע' פנים מע' שנים כנ"ל. ע"כ חייבין להדרו ולקום מפניו כי שם למעלה מע' שנה למעלה מע' פנים הוא בחי' הדרת פנים בחי' עמידה. וע"כ חייבין להדר ולעמוד מפני שיבה וזקן כנ"ל:

אות ד

גם הכבוד שמחוייבין לכבד את הרב והזקן. הוא בכלל היראה שהיא שייכה להרב והזקן שהוא בבחי' נשמע וכו' כנ"ל. כי הכבוד נכלל בכל היראה. כי היראה היא שורש הכבוד כמבואר בדברי רבינו זצ"ל הכ"מ (סימן י"ד). וכ"ש (תהלים ט"ו) ואת יראי ה' יכבד וע"כ הכבוד הוא בכלל היראה. שהיא בבחינת הרב והזקן שהם בבחי' נשמע בחי' יראה בחי' עמידה כנ"ל:

כבוד רבו ות"ח ג

אות א

כבוד רבו וקימה והידור פני ת"ח.

ע"פ התורה תקעו תוכחה (בלק"ת בסימן ח') ע"ש באות ה' ז' ח'. מבואר שם שע"י הכבוד נמשך התפשטות הנבואה וע"י הנבואה נתברר המדמה. וע"י בירור המדמה זוכין לאמונה שלימה. ובשביל זה צריכין לחפש ולבקש מאד אחרי מנהיג צדיק אמתי להתקרב אליו.כי כל מנהיג יש לו בחי' רוח נבואה ואפי' עתה שבטלה הנבואה אעפ"כ יש לכל מנהיג איזה בחי' רוה"ק שהוא בחינת נבואה שעי"ז בירור המדמה שעי"ז עיקר קיום האמונה שזה עיקר הכל וכו' ע"ש כ"ז היטב:

אות ב

נמצא שעיקר ההתקרבות להרב האמת הוא בשביל לזכות לאמונה שזהו העיקר שזוכין ע"י רוה"ק של רבו. שעל ידי זה נתברר המדמה שעי"ז זוכין לאמונה נ"ל. וזה הרוה"ק

בחי' רוח נבואה מקבל הרב ע"י הכבוד שנתגלה כנ"ל. ובשביל זה מחויבים בכבוד רבו לנהוג כבוד גדול ברבו. כי כבודם הוא כבוד השי"ת. וע"י הכבוד שמכבד את רבו עי"ז נגדל ונתרבה בחי' המשכת רוה"ק רוח נבואה של רבו שנמשך מכבוד כנ"ל. ועי"ז נתברר המדמה וזוכה לאמונה שזה העיקר מה שצריך לקבל מרבו כנ"ל. וזה מה שכתב אדמו"ר ז"ל (בליקוטי א' ס' קכ"ו) שמצינו שבכל מקום ששבחו החבריא את רשב"י אמר להם עוד תורה ע"ש. כי ע"י ששבחו אותו והגדילו כבודו עי"ז נתרבה ונתגדל הרוה"ק שלו. ועי"ז אמר להם עוד תורה ע"י רוח קדשו שנתגדל ביותר ע"י הכובד כנ"ל:

אות ג

וזה בחינת ריבוי השירות והתשבחות להש"י שאנו צריכין לומר בכל יום כאשר תיקנו לנו חז"ל לומר פסוקי דזמרה וכו' בכל יום. כי מבואר בהתורה הנ"ל שכל התארים והשבחים שאנו משבחין אותו יתברך כולם הם בבחי' המדמה ע"ש בסוף היטב. וכ"א כפי מה שזוכה לבירור המדמה כן זוכה יותר לסדר כראוי תארים ושבחים להש"י. ובירור המדמה נמשך מרוה"ק שנמשך ע"י הכבוד כנ"ל. נמצא שעל ידי השבחים והתארים בעצמן שמסדרין להש"י עי"ז בעצמו יכולין לשבח ולפאר אותו ית' עוד יותר ויותר. כי השבחים והתארים שהם בירור המדמה הם בעצמן הגדלת כבודו ית'. כי ע"י השבחים והתארים אנו מגדלין כבודו ית'. וע"י הגדלת כבודו ית' עי"ז נמשך רוה"ק שעי"ז בירור המדמה כנ"ל. שעל ידי בירור המדמה אנו יכולין לשבח ולפאר אותו כנ"ל. נמצא שע"י השבחים בעצמן שהם מבירור המדמה שהם בחינת הגדלת כבודו ית'. עי"ז בעצמו אנו יכולין לשבח ולפאר אותו יתברך יותר ויותר כנ"ל. וזה בחינת הללויה הלליה שצרייכן לשלשולי הללויה בתר הללויה (כ"ש בבטור א"ח). היינו כנ"ל שכל מה שמהללין אותו ית' ואומרים הללויה עי"ז בעצמו יכוליטן לומר עוד הללויה וזה בחי' שירו לו זמרו לו וכן זמרו אלקים זמרו זמרו למלכנו זמרו וכו'. וכן הרבה שנאמרו השבחים בלשון כפול. כי כל מה שמשוררין ומזמרין ומשבחין אותו ית' עי"ז בעצמו יכולין לשבח אותו עוד יותר ויותר כנ"ל:

וזה בחי' מזמור לדוד. לדוד מזמור. וארז"ל שלפעמים שורה רוה"ק על דוד ואח"כ אומר שירה. ולפעמים אומר שירה ואח"כ שורה רוה"ק עליו היינו כנ"ל. כי הא בהא תליא לפעמים על ידי השירה שאומר שהוא הגדלת כבודו ית' עי"ז נמשך רוה"ק עליו. כי עיקר הורה"ק נמשך ע"י הכבוד כנ"ל. וכן להיפך לפעמים שורה עליו רוה"ק ואח"כ אומר שירה כי ע"י רוה"קנתברר המדמה שעי"ז דייקא יכולין לומר שירה דהיינו לסדר שבחים ותארים להשם יתברך שנשמך מבירור הממדה שנמשך מהרוה"ק רוח נבואה שעי"ז

עיקר בירור המדמה כנ"ל. נמצא שהא בהא תליא. וע"כ לפעמים שורה רוה"ק תחילה ולפעמים להיפך וכנ"ל:

אות ד

וזה בחי' מפני שיבה תקום והדרת פני זקן. כי עיקר זקנה ושיבה נמשך משורש הזקנהשל מעלה שמשם עיקר הנבואה שהואבירור המדמה שהוא בחי' מתן תורה שהוא עיקר שלימות הנבואה העליונה כ"ש שם בהתורה הנ"ל. ואז נדמה להם הש"י כזקן מלא רחמים. נמצא שבחי' זקן בשרשו הוא בחי' שורש הנבואה. ומשם עיקר הזקנה ושיבה של כל הזקנים דקודשה. כי עיקר הזקנה והשיבה הוא בשביל בירור המדמה שבשביל שיגלה אמונה הקדושה בעולם שבשביל זה מאריך הש"י ימי האדם כיד שיזכה בורב ימיו להמשיך על עצו הארה מבחי' רוח נבואה מבחי' זקן מלא רחמים שמשם שורש הזקנה כדי שיזכה לבירור המדמה כדי שיגלה אמונה הקדושה בעולם. בבחי' וגם עד זקנה ושיבה אלקים אל תעזבניעד אגיד זרועך לדור לכל יבוא גבורתך. ועל כן עד אברהם לא הוה זקנה כי הוא הראשון שגילה אלקותו בעולם. וזה בחי' ובמושב זקנים יהללוהו כיהזקנים הם בבחי' בירור המדמה שעל ידי זה עיקר שלימות ההילולים והשבחים להש"י וכנ"ל. וזה בחי' שאל אביך ויגדך זקניך ויאמרו לך בחי' מזקנים אתבונן. כי עיקר הזקנה מה שהש"י מאריך ימי האדם הוא כדי שיתברר מהמדה בורב הימים יותרויותר כדי שיזכה להודיע אמתת האמונה הקדושה בעולם כנ"ל. וע"כ מחמת שאברהם הי' הראשון שעסק בזה לגלות האמונה הקדושה בעולם. על כן ממנו התחלה הזקנה כנ"ל. כי עיקר הזקנההוא רק בשביל זה כנ"ל. כי שערות הזקן נמשכין מבחי' גבוה מאד מאד ששם שורש התורה. כי תליסר ת"ד הם בחי' י"ג מדות שהתורה נדרשת בהם שם כלל התורה. וע"כ בשעת מתן תורה נדמה כזקן כנ"ל וכלל התורה היא בחי' כלל כל מדריגות הנבואה בחי' פנים בפנים דבר ה' עמכם. דבר ה' זו נבואה כ"ש שם בהתורה הנ"ל. וע"י נבואה הוא בירור המדמה שעי"ז זוכין לאמונה. שבשביל זה עיקר הזקנה והשיבה כנ"ל: וע"כ מחויבים לכבד זקן ושיבה. כי עיקר הוא הכבוד כי ע"י הכבוד שנותנין להם ע"י זה נתגדל בחי' הרוח נבואה רוה"ק שע"י זה בירור המדמה שהוא תיקון האמונה שזהו עיקר כנ"ל. כי עיקר הוא האמונה כשרז"ל (מכות כ"ד) בא חבקוק והעמידן על אחת וצדיק באמונתו יחיה. נמצא שע"י הכבוד שנותן לזקן ושיבה ע"י זה ממשיך על עצמו שורש קדושת הזקנה והשיבה שלמעלה שהוא בחינת רוח נבואה שעי"ז זוכין לאמונה כנ"ל. כי עיקר בחי' רוח נבואה שהוא קדושת הזקנה ושיבה נשמכת ע"י הכבוד כנ"ל. וזהו בעצמו בחינת כבוד רבו כנ"ל:

אות ה

וזהו מפני שיבה תקום וכו' ויראת מאלקיך. כי ע"י הכבסוד שנותן לזקן ושיבה עי"ז נמשך בחי' רוח נבואה שעי"ז עיקר תיקון האמונה כנ"ל. ועל ידי אמונה זוכין לבחינות הנאמרים שם בסוף התורה הנ,ל. עד שזוכין להקול המשקה את הגן שעל ידו גדילים כל הריחות והיראות ע"ש. וזהו שנסמך ויראת מאלקיך אחר מפני שיבה תקום וכו' כי ע"י הכבוד וההידור שמכבד את הזקן ושיבה שעי"ז זוכין לאמונה כנ"ל. עי"ז זוכין ליראה כנ"ל:

אות ו

וזה בחינת חנוכה שהורא בחינת חנוכת הביהמ"ק שאנו ממשיכין עלינו ע"י מצות חנוכה בחינת קדושת הביהמ"ק. והכל בשביל לגלות האמונה הקדושה בעולם שזהו העיקר כנ"ל. כי עיקר שלימות האמונה זוכין רק בזמן שביהמ"ק קיים ששם כלליות כל הקדושו"ת שעי"ז זוכין לאמונה שלימה שהיא עיקר הקדושה כ"ש אדמו"ר ז"ל במ"א (בסי' כ"ב). וזה בחי' מקדש ה' כוננו ידיך, ידים הם בחי' אמונה בחי' ויהי ידיו אמונה. כי עיקר האמונה בשלימות שרשה בבימה"ק ומשם מאירה האמונה בכל העולם כולו. כי עיקר האמונה הוא ע"י בירור המדמה שזוכין ע"י רוח נבואה רוה"ק כנ"ל. ועיקר הנבואה ורוה"ק הוא בבית המקדש ששם השכינה שורשה ומשם מקבלין כל הנביאים נבואתם ורוח קדשם. כ"ש וישמע את הקול מבין שני הכרובים וכו' וכן מבואר בהתורה הנ"ל על מארז"ל או לי שהחרבתי את ביתי ושרפתי את היכלי והגליתי את בני וכו'. מבואר שם שהביהמ"ק הוא בחי' תפילה הנזכר שם שעי"ז נתגלה הכבוד שזהו בחי' ההיכל וכו' שע"י זה נמשך הנבואה וכו' ע"ש. וזהו עיקר מרירת צרותינו של חורבן ביהמ"ק שנחרב בעוונותינו מה שעל ידי חורבן בית מקדשינו נפגמה האמונה ונתגברו הכופרים והאפיקורסים בעולם בעו"ה. ועיקר חורבן ביהמ"ק היה ע"י ניביא השקר שהתגברו כנגד הנביאי אמת עדשפגמו בכבוד נביאי אמת. כ"ש ויהיו מלעיבים במלאכי אלקים ומתעתעים בנביאיו וכו' ועי"ז נפגם אמונתם. כי כמ ושעל ידי נביאי האמת עיקר בירו האמונה כמו כן ע"י ניביא השקר הוא פגם האמונה כ"ש שם בהתורה נ"ל. ועי"ז גרמו להחריב את הביהמ"ק וירושלים ולהגלות את ישראל כשרז"ל לא גלו ישראל אלא על שפסקו בהם אנשי אמנה. אבל הש"י ברחמיו בעבדותינו לא עזבנו אלקינו ויט עלינו חסד בכל ימי הגלות המר הזה. ושם נפשינו בחיים ולא נתן מוט רגלינו. כי אף על פי שנחרב בית מקדשינו ופסקה הנבואה והחזון מישראל שעי"ז עיקר תיקון האמונה כנ"ל. אעפ"כ באהבתו ובחמלתו הגדולה הוא חומל עלינו בכל דור. ושולח לנו צדיקים אמתיים שיש להם בחי' רוה"ק. ואלו הצדיקים הם מבררים לנו המדמה וממשיכים אמונה הקדושה

בעולם כ"ש בהתורה הנ"ל. וזהו בחי' תוקף הנס הנפלא והנורא של חנוכה הקדוש כי מלכות יון הרשעה עמדה על ישראל להשכיחם תורתך וכו' והעיקר שרצו להתגבר כנגד האמונה הקדושה שהיא יסוד וכלל כל התורה הקדושה כי אמרו כתבו לכם על קרן השור שאין לכם חלק באלקי ישראל. ועל כן רצו להחריב את הביהמ"ק מחמת ששם עיקר המשכת האמונה הקדושה כנ"ל. ע"כ רצו להחריב הביהמ"ק אין עוד תקוה ח"ו להמשיך אמונההקדושה בעולם אבל הש"י עמד לנו בעת צרותינו והפר עצתם ונתהפך מהיפךאל היפך. כי נתן כח בהצדיקים אמתיים שבאותו הדור שהם מתתיהו ובניו כה"ג שיתחזקו ויעמדו כנגדם ונצחו אותם והפילם וחזרו עבודת בית המקדש למקומו. ובנפלאותיו ונוראותיו ית' העצומים אשר הוא ית' חושב מחשבות בתיקון כל הדורות. כ"ש מחשבות לבו לדור ודור. הפליא חסדו עמנו אז שנתהפך מהיפך אל היפך. שאדרבא ע"י תוקף הנס הזה שנצחו את היוונים מתתיהו ובניו זכו להמשיך תיקון נפלא ונורא לכל הדורות עד שיבנה ביהמ"ק ב"ב. כי הש"י אשר יודע עתידות ראה אז שבנין בית שני לא יתקיים ובהכרח שיחרב ואפי' בימי בית שני לא היתה גאולה שלימה כשרז"ל כי חסרו כמה דברים וכו' ע"כ הפליא הש"י חסדו ונפלאותיו ע"י הצדיקים שבאותו הדור שתיקנו לנו תיקון נפלא ונורא לדורות. וזה בחי' נר חנוכה שתיקנו לנו שזכו להודיע לנו ולהאיר לנו שאפילו אחר חורבן ביהמ"ק לא אבדה תקוותינו מהשם יתברך כי אין דור יתום ואע"פ שנחרב בית מקדשינו. אעפ"כ מאירין בנו הצדיקים שבכל דור שלימות האמונה שזהו בחינת נר חנוכה שאנו זוכין בכל שנה להמשיך עלינו אור הצדיקים האמתיים בעלי רוה"ק שעי"ז אנו זוכין לאמונה שלימה גם עתה. כי הצדיק נקרא אור כ"ש אור זרוע לצדיק. כי נר חנוכה הוא בחי' נרות המנורה שהיה בביהמ,ק. שעל ידם נתגלה שהשכיינה שורה בישראל. כ"ש רז"ל זה נר המערבי שהוא עדות שהשכינה שורה בישראל. וע"כ מצות הדלקת נרות המנורה היא בלילה כי לילה הוא בחי' המדמה שהוא בחינת שינת לילה שאז הסתלקות הדעת ונשאר רק המדמה. ואז צריכין לתקן ולברר את את המדמה שעי"ז עיקר תיקון האמונה כנ"ל. ועיקר התיקון על ייד השראת השכינה על הצדיקים שמקבלין רוח נבואה רוה"ק מהשכינה השורה עליהם. ועי"ז מבררין המדמה שעל ידי זה עיקר תיקון האמונה כנ"ל. וע"כ היו צריכין להדליק נרות המנורה בכל לילה דייקא כי אור נרות המנורה הם בחי' אור הצדיק בחי' אור הנבואה ורוה"ק השורה על הצדיק כנ"ל. שעי"ז עיקר בירור המדמה שהואבחי' לילה. שעי"ז עיקר תיקון האמונה שצריכין להשתדל בתיקונה בלילה דייקא בבחי' ואמונתך בלילות. וזהבחינת נר חנוכה שמצותה בלילה משתשקע החמה כדי להמשיך עי"ז אור הצדיק האמת כדי לברר

המדמה והאמונה שתיקונה בלילה דייקא כנ"ל. כי אנו זוכין להמשיך תיקון האמונה גם עתה שאין היבהמ"ק קיים ע"י הצדיקים אמתיים שבכל דור. שמהם עיקר המשכת האור של נר חנוכה. וע"כ נקרא חנוכה בחי' חנוכת הבית המקדש. כי ע"י נר חנוכה אנו ממשיכין עלינו קדושת הבית המקדש שהוא בחינת רוח נבואה תיקון האמונה כנ"ל:

אות ז

וזה בחי' הלל של חנוכה. ועיקר קביעות ימי חנוכה היה להודות ולהלל וכו' כ"ש וקבעו שמונת ימי חנוכה אלו להודו ולהלל וכו'. כי ע"י נר חנוכה שהוא בחי' אור הצדיק שעי"ז נתברר המדמה וזוכין לאמונה. עי"ז יכולין לומר שירות ותשבחות והילולים הרבה להש"י כמבואר בהתורה הנ"ל שעיקר שלימות התארים והשבחים להש"י הוא עלי יד בירור המדמה כנ"ל:

אות ח

הכלל שמצות נר חנוכה הוא להמשיך אור הצדיק האמת שהוא אור התורה שכלולה מכל המדריגות של נבואה כ"ש שם בהתורה הנ"ל שעל ידי זה מבררין הממדה על ידי זה עיקר תיקון האמונה. כי זה מבואר בספרים שאור נרות המנורה הטהורה שהם בחי' נר חנוכה הם בחי' אור התורה בחי' כי נר מצוה ותורה אור. היינו כנ"ל כי התורה כלולה מכל המדריגות של נבואה. בחי' פנים בפנים דבר ה' עמכם, דבר ה' זו נבואה שעי"ז עיקר בירור המדמה שעל ידי זה זוכין לאמונה שלימה דהיינו אמונת חידוש העולם שזה העיקר וזה אנו ממשיכין ע"י נר חנוכה שהוא בחינת נרות המנורה שהם בחי' אור התורה כנ"ל:

וזה שנסמך פ' בהעלותך את הנרות לפסוק ובבוא משה אל אה למועד וישמע את הקול מבין שני הכרובים וכו' היינו כנ"ל. כי זההפסוק מדבר מנבואת משה שקיבל מבין שני הכרובים. ועלכן נסמך מיד פ' בהעלותך שהוא מצות הדלקת נרות המנורה. כיעיקר מצות הדלקת נרות המנורה היה בשביל זה כדי להמשיך אור הצדיק שהואאור הנבואה לכל העולם כדי לגות ולהאיר האמונה הקדושה בעולם שזהו בחי' נר חנוכה כנ"ל:

אות ט

וזהו בח"י פ' הנשיאים שנסמך לשם. שאנו קורין אלו הפרשיות בחנוכה להורות לבני ישראל שעיקר תיקונם על ידי התקרבות לצדיקי הדור האמתיים שהם בחי' נשיאי ישראל שהם מבררין המדמה שעל ידי זה עיקר תיקון האמונה כנ"ל. שזהו בחינת קרבנות הנשיאים שהקריבו בחנוכת המזבח. כי עיקר המשכן והביהמ"ק הוארך בשביל לגלות האמונה הקדושה בעולם כנ"ל. והעיקר ע"י הרוח נבואה שמקבלין משם שעי"ז נתברר המדמה שעי"ז נתתקן האמונה כנ"ל. וזהבחי' כל הקרבנות שהי ובמשכן ובבימה"ק. כי

הבהמות הם בחינת הממדה כידוע ועל ידי הקרבנות שמביאין מהבהמות עי"ז מבררין המדמה. וע"כ בחנוכת המשכן הביאו הנשיאים בתחילה קרבנות הרבה לחנכו. להורות שעיקר התיקון על ידם שהם בחי' צדיקי הדור שהם מקבלין בחי' רוה"ק רוח נבואה ממשה רבם. ועל ידי זה יש להם כח לברר המדמה שזהו בחי' הקרבנות שהביאו אז שהם בחי' בירור המדמה. וע"כ נסמך מיד אחר זאת חנוכת המזבח פסוק ובבוא משה וכו' כנ"ל. כיכל קרבנם היה בשביל בירור המדמה שזוכין לזה ע"י רוח נבואה שמקבל משה רבם מבין שני הכרובים שמשם מקבלין כל נשיאי ישראל רוח נבואתם כ"א לפי בחינתו. שעל ידי זה עיקר בירור המדמה שהוא תיקון האמונה. שזה עיקר בחי' המשכן שנבנה רק בשביל זה כנ"ל. וע"כ הוכרחו הם לחנכו. כי עיקר התיקון על ידם כי הם בחי' צדיקי הדור שעיקר תיקון המשכת האמונה לעולם על ידם וכנ"ל. ועל כן נסמך אח"כ פ' הדלקת נרות המנורה שהיא בהעלותך את הנרות. כי כ"ז הוא בחי' נרות המנורה כדי להאיר הארת הצדיקים שהוא הארת הנבואה שהואבחי' אור התורה לכל העולם כולו כדי לברר המדמה כדי להמשיך אמונה שלימה בעולם כנ"ל:

אות י

ועיקר כוונתינו בהדלקת נר חנוכה צריך שיהיה שנכוין להמשיך עלינו על ידי זה אור הצדיקי אמת. כדי שנזכה על ידי זה לחפשם ולבקשם עד שנזכה למוצאם ולהתקרב אליהם באמת כי מבואר שם בהתורה הנ"ל גודל האזהרה שהזהיר אדמו"ר ז"ל לחפש ולבקש מאד מאד את הצדיק האמת כדי לזכות לאמונה שלימה שהוא העיקר. אבל איך נזכה לזה בעצמו שנשתדל בענין זה לבקש ולחפש את הצדיק האמת עד שנזכה למוצאו.ולזה אנו צריכין להמשיך עלינו אור הצדיק בעצמו שהוא בעצמו מאיר לנו ומעורר אותנו שנשתדל לבקשו ולמוצאו. וזה אנו צריכין לכוין בהדלקת נר חנוכה שנזכה עלידי קדושת מצוה זאת שנמשיך עלינו אור הצדיק. ועי"ז נזכה לחפשו ולבקשו עד שנמצא אותו. כי חיפוש הוא בנר כשרז"ל (פסחים ח') ולמדו מפסוק נר ה' נשמת אדם חופש וכו'. היינו על ידי נר מצוה של חנוכה הקדוש שהוא אור הצדיק בעצמו עי"ז נזכה לחפשו ולבקשו בכל כחינו עד שנמצא אותו. שעל ידי זה נזכה לאמונה שלימה ויתגדל ויתקדש שמו הגדול ית' בעולם. כאשר נתקדש שמו ית' בימים ההם בזמן הזה בימי מתתיהו וכו' על ידי הצדיקים האמתיים שבאותו הדור שחזרו והמשיכו בחי' תיקון האמונה ותיקנו לנו נר חנוכה. דהיינו שתיקנו לנו תיקון הזה שיהיה לנו כח בכל הדורות בכל ימי הגלות הזה להמשיך עלינו אור הצדיק שהוא אור קדושת הביהמ"ק ע"י הדלקת

נר הקדוש הזה של חנוכה כמ וע"י הדלקת הנרות של המנורה הטהורה שבבית המקדש וכנ"ל:

אות יא

וזה בחי' ובהעלות אהרן את הנרות בי והערבים יקטירנה שתלת' התור' הקטרת הקטורת בהדלתק הנרות. כי ע"י הדלקת הנרות ממשיכין אור הנבואה שעי"ז נתברר המדמה וזוכין לאמונה. שעל ידי זה זוכין לכל הבחינות הנאמרים שם בהתורה הנ"ל עד שזוכין לקול הנגון המשקה את הגן שעל ידי זה גדילים כל הריחות וכו' ע"ש. וע"כ תלתה התורה קטורת בנרות. כי קטורת שהוא בחי' ריחות הנ"ל שהם חיות הנשמה וכו'. זה זוכין ע"י האמונה שזוכין ע"י רוח נבואה שהוא בחי' נרות המנורה כנ"ל. וזהבחינת שמן וקטורת ישמח לב. כי עיקר השמחה עי"ז כי עי"ז זוכין לקול הניגון הנ"ל שמשם כל השמחות כ"ש עלי עשור ועלי נבל וכו' כי שמחתני ה' בפעלך וכו' ע"ש בהתורה הנ"ל ותבין כל זה:

אות יב

וזה בחי' כי נר מצוה ותורה אור ודרך חיים תוכחות מוסר. תוכחת מוסר דייקא. כי ע"י נר מצוה ותורה אור בחי' אור הצדיק בחי' נבואה עי"ז זוכין לאמונה וכו' עד שזוכין לקול הניגון הנ"ל. שעי"ז דייקא יכולין להוכיח את ישראל בתוכחה של משה. שעי"ז הוסיף ונתן בהם ריח טוב וכו' כמבואר היטב שם בהתורה הנ"ל. ועפ"ז מקושר היטב מאד פסוק זה כי נר מצוה ותורה אור ודרך חיים תוכחת מוסר. כי דייקא ע"י נר מצוה ותורה אור בחינת נבואה זוכין לבחינת תוכחת מוסר דהיינו להוכיח את ישראל כראוי כנ"ל וזהו ודרך חים תוכחת מוסר. כי התוכחה של המוכיח שאינו ראוי בודאי אינה דרך חיים. כי אדרבא ע"י מתוכחתם שאינה טובה מחליש נשמתם ומפסיק החות והשפע מהם וכו' וע"כ תוכחתם היא בחי' דרכי מות ח"ו. שע"ז נאמר הוכח תוכיח את עמיתך ולא תשא עליו חטא שלא יפגום בהתוכחה. שעי"ז מעורר ומנשא עליו ח"ו הריח רע של החטאים שהם סטרא דמותא. בחי' (שבת נ"ה) אין מיתה בלא חטא בחי' ולא ישאו עליו חטא ומתו וכו'. אבל תוכחה הנ"ל בחי' תוכחה של משה שהוא ע"י בחי' קול הנ"ל שזוכין עלידי בחי' נר מצוה ותורה אור שנמשך ע"י שזוכין להתקרב לצדיקים אמתיים כנ"ל. זאת התוכחה היא בחינת דרך חיים תוכחת מוסר. כי ע"י תוכחה זאת הוא מוסיף ונותן ריח טוב בהנשמות שזה עיקר חיותם. כי חיות הנשמה היארק מהריח שגדל ע"י קול הנ"ל שנמשך ע"י רוח נבואה שהוא בחי' התורה שזהו בחי' נר מצוה ותורה אור בחי' נר חנוכה כנ"ל:

אות יג

וזה בחי' נר חנוכה סמוך לפתח. כי הפתח היא בחי' אמונה שהיא הפתח והשער שדרך בו נכנסין אל הקדושה. בבחי' פתחו שערים ויבא גוי צדיק שומר אמונים. כי א"א ליכנוס אל הקדושה להכיר את הש"י כ"א על ידי אמונה שהיא בחינת פתח ושער שהיא בח"י מלכות שנקראת זאת שעליה נאמר בזאת יבא אהרן אל הקודש. דלית רשו לנביא וחוזה למיעל אלא בה וכו' כמבואר בתיקונים כ"פ? באריכות והיא בחינת זה השער לה' צדקים יבואו בו. וע"כ מדליקין ומאירין זה האור הקדוש סמוך לפתח שהיא בחי' אמונה כדי לברר ולתקן האמונה בשלימות כי עיקר תיקון האמנה היא על ידי רוח נבואה שהואאור הצדיק שזהו בחי' נר חנוכה כנ"ל. וז"ש בכוונות שחנוכה הוא בנצח והוד. כי נצח ונוד משם עיקר יניקת הנביאים כידוע:

אות יד

נמצא שעיקר נר חנוכה הוא כדי לתקן את האמונה בשלימות על ידי בחי' רוח נבואה שמקבלין מהצדיקים בכלדור ודור אפילו עתה גם עתה כנ"ל. ועיקר האמונה הוא להאמין בחידוש העולם שזה א"א להבין בשכל בשום אופן כיאם באמונה. כ,ש שם בהתורה הנ"ל וע"כ היה כל העולסך כולו תלוי עד ששה בסיון שבו קיבלו ישראל את התורה שהיא כלל הנבואה שעי"ז נתקיים העולם היינו שאמונת חידוש העולם היה תלוי עד קבלת התורה שהיא בחינת נבואה כי עיקר אמונת חידוש העולם הוא ע"י נבואה. שהוא בירור המדמה וכו' כ"ש שם. זוה בחינת נר חנוכה כנ"ל. וע"כ נקרא חנוכה שהוא לשון התחלה והתחדשות. היינו שע"י מצות נר חנוכה זוכין להאמין בההתחלה והתחדשו"ת הראשון דהיינו בחידוש העולם שהש"י ברא עולמו יש מאין המוחלט שזה עיקר האמונה שזוכין על ידי נרחנוכה כנ"ל וזה בחי' חנוכת הבי תבחי' בית דבראשית כי העולם דומה לבי תכמובא היינו כנ"ל. להאמין שהעולם שהיא בחי' בי"ת הוא מחודש שזהו בחי' בית דבראשית בחי' בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ. וע"כ אנו ממשיכין עלינו אמונה זאת ע"י אור הנר של מצוה. כי עי"ז אנו ממשיכין עלינו הארה מאור הגנוז משבעת ימי בראשית שהיה האדם צופה בו מסוף העולם ועד סופו היינו מקצה ועד קצה. היינו שבאור הגנוז היו יכולין להסתכל ולהשיג מקצה הראשון עד קצה האחרון דהיינו עד חידוש העולם של לעתיד כי הא בהא תליא כמבואר בהתורה הנ"ל ע"ש. אך הש"י ראה שאין העולם כדאי להשתמש בו עמד וגנזו לצדיים לע"ל כי ראה שהרשעים במעשיהם הרעים יקלקלו ח"ו גם זה האור והדעת ואז לא היה אפשר להתתקן חס ושלום על כן עמד וגנזו לצדיקים שאין מי שישיג מזה האור הגנוז כ"א הצדקיים שמקבלין רוח קדשם משם והם מאירין בכל העולם אור האמונה להאמין

בחידוש העולם באמונה לבד כי עכשיו שנגנז האור א"א להשיג חידוש העולם בדעת כ"א באמונה לבד שמקבלין מהצדקים שזוכין לינק מאור הגנוז משבעת ימי בראשית כנ"ל. ועל כן המאמר הראשון באתגליא היה ויאמר אלקים יהי אור כי קודם לזה לא נזכר ויאמר כי בראשית הוא מאמר סתום (כמבואר במ"א). כי התחלת ורשית הבריאה הוא סתום ונעלם מאד. ועלכן נאמר תיכף אחר בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ, נאמר מיד והארץ היתה תהו ובהו וחשך וכו' כי אז תיכף אחר הבריאה היה החשך שכיסה פני תהום שנמשך מהעלמת הידיעה שנתעלם אור הידיעהה לידע התחלת וחידוש העולם כי הידיעה והעדר היידה הם בחינת אור וחש כ"ש כי יש יתרון לחכמה וכו' כיתרון האור מן החשך אך תיכף ויאמר אלקים יהי אור ויהי אור וכו'. היינו שהאיר הש"י האור בעולם שהוא אור הגנוז הנ"ל שעל ידי זה היה האדם צופה ומביט מסוף העולם ועד סופו היינו מקצה ועד קצה. היינו שהיה משיג חידוש העולם של תחילת הבריאה עד חידוש העולם של לעתיד. אך השם יתברך ראה שאין העולם של לעתיד. אך השם יתברך ראה שאין העולם כדאי להשתמש בו עמד וגנזו לצדיקים וכו' כנ"ל. ועל כן עכשיו אי אפשר לראות ולהשיג בהדעת חידוש העולם כ"א ע"י אמונה שמקבלין מהצדיקים שיונקין מאטור הגנוז כנ"ל. וזה אנו זוכין ע"י אור הנר הקדוש של חנוכה כי משם אנו מדליקין הנר חנוכה מבחינת אור הגנוז לצדיקים הנ"ל. שעי"ז זוכין לאמונה בחידוש העולם ועי"ז נזכה לחידוש העולם של לעתיד כ"ש בהתורה הנ"ל. וכמ ושבאור הגנוז הנ"ל היו יכולין להבטי ולהשיג בדעת חידוש העולם יש מאין המוחלט של תחילת הבריאה עד חידוש העולם של לעתיד. כמו כן אנו זוכין עתה לידע זאת ע"י האמונה השלימה שאנו מקבלין משם על ידי הצדיקים שזהו בחינת נר חנוכה כנ"ל. וע"כ מדליקין נר חנוכה שמנה ימים. להורות שאנו זוכין לאמונת חידוש העולם שנברא בשבעת ימי בראשית שהוא חידוש העולם של תחילת הבראיה. ואנו חזקים באמונה זאת באמת עד שנזכה לחידוש העולם של לעתיד שהוא בחינת יום השמיני כידוע. וזהו בחי' שמונת ימי חנוכה שמדליקין וממשיכין האור הנ"ל מקצה ועד קצה להאמין בחידוש העולם של כלל הבריאה שכלול בשבעת ימים שבעת ימי הבנין בחינת שבעת ימי בראשית עד שנזכה על ידי זה לחידוש העולם של לעתיד שהוא בחינת יום השמיני וכנזכר לעיל. כי יום השמיני הוא בבחינת בינה כידוע ובינה היא בחינת עלמא דאתי כידוע היינו כנזכר לעיל. כי יום השמיני הוא בבחינ תבינה כידוע ובינה היא בחינת עלמא דאתי כידוע היינו כנזכר לעיל:

אות טו

וז,ש באהל מועד מחוץ לפרכת אשר על העדות יערוך אותו אהרן ובניו מערב עד בקר וכו' שהזכירה התורה את העדות שהם הלוחות אצל נרות המנורה להורות שזהו עיקר מצות הדקלת הנרות. כדי להמשיך אור העדות שהם הלוחות שהיו בהם העשרת הדברות שהם כלל הנבואה כנ"ל. כדי להמשיך אור הנבואה כדי לברר המדמה שהוא בחינת לילה שאז צריכין לעסוק בהדלקת הנרות הנ"ל כדי שיתברר המדמה בכל הלילה כנ"ל. וזה שדקדקה התורה מערב עד בקר כי אז עיקר בירור המדמה כנזכר לעיל כדי לזכות לתיקון האמונה שצריכין לתקנה בלילה בבחי' ואמונתך בלילות כנ"ל:

אות טז

וע"כ הם ל"ו נרות בכל ח' ימי חנוכה. כנגד ל"ו צדיקים שבכל דור המסתכלים באספקלריא המאירה כי זהעיקר נר חנוכה כדי להמשיך אור הצדיקים האמתיים בעלי רוה"ק המסתכלים באספקלריא המאירה כדי לזכות עי"ז לאמונה שלימה כנ"ל אמן:

אות יז

וז"ש בתיקונים שחנוכה בחי' חנ"ו כ"ה כ"ה אתוון דיחודא וכו' היינו בחי' אמונה כי זה עיקר בחי' חנוכה כנ"ל:

אות יח

וזה בחינת נר חנוכה אסור להשתמש לאורה שאסור להתקרב להצדיק בשביל שימושי חול כנהוג עכשיו בעו"ה. רק עיקר ההתקרבות יהיה בשביל הש"י כדי לזכות לאמונה שלימה כנ"ל:

אות יט

וע"כ קורין פ' ויהי מקץ בחנוכה או לפעמים פ' וישב כי פרשיות אלו מדברים מיוסף הצדיק שכל גדולתו היה ע"י פתרון חלומות כי הצדיק האמת הוא בחינת יוסף שנקרא צדיק כידוע וע"כ כל גדולתו היה ע"י החלומות שחלם וע"י הפתרון שפתר חלום פרעה והשרים כי החלומות הם ע"י המדמה והצדיק בחינת יוסף זוכה לבחינת רוח נבואה רוה"ק שעי"ז זוכה לברר המדמה. ועי"ז זוכה לחלומות צודקים ולפתור כל החלומות שכ"ז הוא בחינת בירור המדמה. וזה שאמר פרעה כשראה שיוסף ידע לפתור חלומות אמר הנמצא כזה איש אשר רוח אקלים בו. רוח אלקים דייקא. בחי' רוח נבואה רוה"ק שעי"ז בירור המדמה שהוא בחי' פתרון חלומות כנ"ל. וע"כ קורין פרשיות אלו בחנוכה. כי עיקר בחי' נר חנוכה הוא להמשיך אור הצדיק ע"י נר חנוכה כדי שנזכה לבקשו ולמצאו כדי שיברר לנו המדמה. שעל ידי זה נזכה לאמונת חידוש העולם שכ"ז הוא בחי' גדולת יוסף הצדיק שהוא בחינת הצדיק האמת שבכל דור כנ"ל:

אות כ

וזה שחלם יוסף הנה השמש והריח ואחד עשר כוכבים משתחוים לי. היינו בחי' אמונת חידוש העולם שהוא ביטול הטבע וכמבואר שם בהתורה הנ"ל שע"י אמונת חידוש העולם זוכין לחידוש העולם של לעתיד שאז יתנהג העולם בבחינת א"י על ידי השגחה ונפלאות שלא כדרך הטבע. שזהו בחי' והנה השמש והריח ואחד עשר כוכבים משתוים לי שכל הבנבגת הכוכבים ומזלות דהיינו הנהגת הטבע נכנעים ומשתחוים לי. כי כולם בטילים להצדיק האמת שמגלה ההשגחה בעולם. ומבטל הנהגת הטבע וכנ"ל:

אות כא

וזה בחי' חלום פרעה, שראה שבע פרות טובות וז' רעות וכו' ותבלענה הפרות הרעות את שבע הפרות הטבוות ותבאנה אל קרבנה ולא נודע כי באו אל קרבנה ומראיהן רע וכו' שפתרונו על ז' שני השבע וז' ימי הרעב שהם בחי' טוב ורע שהרע מתגבר על הטוב עד שאין ניכר הטוב וכו' כמובן בדברי אדמו"ר ז"ל במ"א (בסי' נ"ד). כי הצדיקים שבדור הם בחי' שבע קני המנורה כמובן בזוהר שאמרו לרשב"י אנת הוא דנהרית לשביעאה וכו' כי כל הצדיקים כלולים בשבעה רועים שהם בחי' שבע קני המנורה שזהו בחי' שבע שני השבע שהם בחי' טוב. וע"כ נקראים בשם שבע שני השבע בחי' צדיק אוכל לשבוע נפשו. כי ע"י הצדיקים זוכין לכל הבחינות המבוארים שם עד שזוכין להכניע מזונא דגופא ולהגביר מזונא דנשמתא. שהוא בחי' ה' רועי לא אחסר שזהו בחי' צדיק אוכל לשובע נפשו בחי' שבע שני השבע. אבל יש כנגדם הרועים והמנהיגים של שקר בחי' נביאי שקר שעל ידם בלבול המדמה שהם בחי' שבע שני הרעב שזהו בחי' מזונא דגופא ששם עיקר הרעבון בחי' ובטן רשעים תחסר. והרע מתגבר על הטוב ח"ו עד שאין ניכר כלל מעלת הטוב מחמת הרע שחופה ומכסה עליו בבחי' ותבאנה אל קרבנה ולא נודע כי באו אל קרבנה וכו' שז' פרות הרעות בחי' הרע בחי' נביאי השקר דהיינו הרועים והנהיגים של שקר מסתירים ומכסים אור הצדיקים האמתיים עד שאין ניכרים כלל ואין רואין אותם כלל כאלו אינם בעולם ח"ו. והתיקון ע"י הצדיק הגדול בחינת יוסף שהוא רואה ויודע את כל זאת ועוסק לתקן כל זאת לגלות אור האמת בעולם. וע"כ אמר יעשה פרעה ויפקד פקידים על הארץ וחמש את ארץ מצרים בשבע שני השבע. ויקבצו את כל אול השנים הטובות וכו'. היינו שהוא מצוה שיעשו פקידים וממונים שיקבצו את כל הטוב שמתגלה ע"י הצדיקים אמתיים שהם בחינת שבע שני השבע. כי התורה הקודשה שהם מגלים נקרא בשם אוכל. כ"ש לכו לחמו בלחמי. וכ"ש לכו שברו ואכלו וכו' היינו שיקבצו את כל הטוב שהוא התורה שמגלין הצדיקים האמתיים שיהיה האכו ללפקדון וכ' שיפרנסו עצמן ישראל בהתורה שלהם בעת התגברות בחינת

ז' שני הרעב ח"ו. שהוא בחי' המנהיגים של שקר כנ"ל. כי בכל עת וזמן שאין יודעין מהצדיקים האמתיים שבאותו הדור צרין לפרנס ולהחיות א"ע בהתורה שגילו לנו הצדיקים האמתיים שלפנינו. וצריכין אנו לילך בדרכיהם עד שירחם הש"י עלינו ויגלה לנו את הצדיקי אמת שבדור הזה שיש להם בחי' רוח נבואה רוה"ק שיש להם כח לברר המדמה ולגלות האמונה בעולם. וכמובא בדברינו על פסוק אם לא תדעי לך היפה בנשים צאי לך בעקבי הצאן ורעי את גדיותיך וכו' דהיינו שאם אין יודעין כנס"י שנקראין היפה בנשים אם אין יודעין למי להתקרב צריכין לעת עתה לילך בעקבי הצאן דהיינו בדרכי אבותינו הקדושים אשר מעולם. כשפרש"י שם ע"פ זה הסתכלי בדרכי אבותיך הראשונים כו' ע"ש. (ע' כ"ז בהלכות ברכות הריח). וזהו וחמש את ארץ מצרים וחמש זה בחי' ה' דהששי' בחי' חמשה חומשי תורה שהם כלל הנבואה שממשיכין הצדיקים שעי"ז מבררין המדמה שהוא בחי' פרעה ומצרים כמובא במ"א (בסי' נ"ד). היינו שעיקר האוכל והטוב שנמשך ע, יבחי' ז' שני השבע שהם בחי' הצדיקים האמתיים הוא בחי' רוח נבואה שהוא בחינת כלל התורה בחי' חמשה חומשי תורה בחי' ה' דהששי. שעי"ז נתגלה אמונת חידוש העולם כ"ש שם בהתורה הנ"ל. שבשביל זה היה העולם תלוי עד ששי בסיון וכו' שזה בחי' ה' דהששי ע"ש:

אות כב

וזה בחי' שנים עשר אחים אנחנו וכו' ופרש"י ובשביל הא' שחסר נתפזרנו בכל שערי העיר לבקשו. זה בחינת התיקון שמתקנים כלל ישראל הכלולים בי"ב שבטים שמתקנים הפגם שפגמו תחלה בכבוד הצדיק שהוא בחי' יוסף. יכ עכשיו הם חוזרים בתשובה ע"ז ומתפזרים בכל השערים לחפש ולבקש את הצדיק בחי' יוסף. והתורה מלמדת אותנו בכל דור ודור שצריכין לשוטט ולבקש ולחפש מאד מאד בכל מיני חיפוש במסירות נפש לזכות למצוא את הצדיק האמת שהוא בחינת יוסף. שזהו בחי' מה שהי"ב שבטים שה סכלל ישראל נתפזרו בכל השערים לחפש את יוסף הצדיק. ובזהתיקנו מה שפגמו בכבודו תחילה וזכו באמת למוצאו. שעי"ז היה עיקר קיומם בארץ מצרים עד שזכו לצאת משם ולקבל את התורה עי"ז. כי עיקר יציאת מצרים היה בכח יוסף הצדיק כ"ש ויקח משה את עצמות יוסף עמו כ"ש בזוהר. כי עיקר יצי"מ וקבלת התורה שהואבחי' בירור המדמה זה זוכין ע"י הצדיק שהוא בחי' יוסף שעל ידו מבררין המדמה וזוכין להכניע פרעה ומצרים שהם בחי' הרע שבמדמה ולצאת מהם לחירות, וזוכין בכל פעם להמשיך רוח נבואה יותר שעל ידי זה נתברר המדמה בשלימות שזהו בחינת יצי"מ וקבלת התורה שיצאו מהרע שבמדמה וזכו לקבלת התורה שהוא בחינת רוח נבואה שאז

נתברר המדמה בשלימות. ע"כ באמת אז דייקא נזדככו מזוהמת מצרים כידוע כי עיקר בירור המדמה הואע"י רוח נבואה שהוא קבלת התורה כנ"ל. וכל זה זוכין ע"י בחי' יוסף שהוא בחי' הצדיק האמת שבדור ע"י שזכו י"ב שבטי י"ק שהסכלל ישראל שוטט בכל השערים לחפשו ולבקשו במסירת נפש ליהרג או להרוג כשפרש"י שם עד שזכו למוצאו. שעי"ז זכו לכל התיקונים הנ"ל לדורות כ"ש למחיה שלחני אלקים לפניכם לשום לכם שארית בארץ ולהחות לכם לפליטה גדולה. כי עיקר החיות והשארית והקיום של כל ישראל וכל העולמות התלוים בהם הכל על ידי הצדיק האמת בחינת יוסף שזכו ישראל לבקשו עד שמצאו אותו כנ"ל. וכמו כן אנו צריכין בכל דור ודור לבקש ולחפש בכל כחינו במסירת נפש את הצדיק האמת עד שנזכה למוצאו ולהתקרב אליו ואז נזכה לאמונה שלימה שעי"ז תבא הגאולה. כ"ש תבואי תשורי מראש אמנה תשורי דייקא. בחי' קול השיר והניגון הנורא הנזכר בהתורה הנ"ל שזוכין ע"י שמקבלין מהצדיק האמת אשרי הזוכה לזה אשרי המחכה לזה אשרי המבלה כל ימיו להתגעגע ולהשתוקק ולכסוף לזה: (הלכה ד' בה' כיבוד אב הלכה ג'. הלכה ה' בה' שבועות הלכה ב')

מלמדים א

חייב אדם ללמד לבנו תורה וכן לבן בנו שנאמר והודעתם לבניך ולבני בניך וכו'. כי באמצת המלמד המובחר והטוב הוא האב לבנו. כ"ש ולמדתם אותם את בניכם וכו'. כי המלמד צריך לצצמם השכל והחכמה שרוצה להסיר להקטן ולהלבשי את השכל כדי שיוכל להבינו. כנראה בחוש וכמבאור בתחילת מאמר מישרא דסכינא (בסי' ל'). ולזה מסוגל ביותר האב לבנו. כי הלבוש של המוחין נמשך להבן מן האב. כמבואר לעיל בהלכות כיבוד אב ואם (הלכה א') משעת התולדה. ועל כן בכל עת יכול האב להמשיך לבושין לבנו להלבישלו בתוכו המוחין דהיינו התורה והחכמה שהוא מלמדו כנ"ל. וזה בחי' מה שמבואר בדברי רבינו במאמר פתח ר' שמעון וכו' (בסי' ס') שעיקר ההתבוננות מקבלין על ידי עשירות ע"ש. כי עשירות הוא בחינת לבוש וצמצום בבחי' מצפון זסהב יאתה שהוא סטרא דשמאל שמשם הצמצום והעשירות הוא נחלת אבות כ"ש בית והון נחלת אבות כ"ש אבינו במאמר הנ"ל ע"ש. וע"כ עי"ז דייקא, דהיינו על ידי בחי' עשירו תשהוא בחי' צמצום ולבוש שמקבלין מן האב כנ"ל. עי"ז יכולין לקבל ההתבוננות כנ"ל. וע"כ גם הרב נקרא אב. כ"ש אבי אבי רכב ישראל וכו'. וכשרז"ל (סנהדרין י"ט ע"ב) כל המלמד לבן חבירו תורה כאילו ילדו כי מאחר שלמדו תורה. נמצא שהמשיך לו לבוש לחכמתו כנ"ל כי בלא זה א"א ללמד כנ"ל נמצא שהוא אביו ממש כנ"ל. וע"כ היותר טוב שאביו בעצמו ילמוד עם בנו כנ"ל. ואם אינו יכול ללמוד עמו מחויב לשלם שכר

לימוד כ"ש בש"ע כי בחי' השכר לימוד שמשלם האב בעד בנו. שעי"ז זוכה הבן ללמוד ולהבין זה בחינת הבתוננות שמקבלין ע"י עשירות שהוא נחלת אבות. דהיינו השכר לימוד שמשל האב בעד בנו שעי"ז מקבל ההתבוננות כנ"ל:

וכל זה דהיינו ההתבוננות עם הלבוש. דהיינו בחי' העשירות שהוא נחלת אבות. כל זה מקבלין מן אריכות ימים שהואבחי'זקן בחינת עתיק בחינת אבוה דאבא כמבואר שם בהמאמר הנ"ל ע"ש היטב. וזה בחינת שחייב הזקן ללמד את בן בנו תורה כיהוא מסוגל לזה ביותר. כי שורש התורה וההתבוננות שצריך זה הבן לקבל הוא מבחינת זקן היינו אבוה דאבא בחינת עתיק שמשם שורש התורה וההתבוננות כנ"ל. וכן מבואר במ"א ששורש התורההיא מבחי' עתיק כי איתא בדברי רבינו (בסי' קי"ח) שכל התחדשו"ת התורה הוא בחינת משה משיח. כ"ש ורוח אלקים מרחפת על פני המים דא רוחא דמשיח והמים הוא בחי' התורה ע"ש. ומשיח הוא בחי' עתיק כ"ש ועד עתיק יומין מטא וכו'. נמצא ששורש התורה היא מבחינת עתיק היינו בחי' משיח. וזה שארז"ל כל מי שהואת"ח ובנו ת"ח ובן בנו ת"ח שוב אין התורה פוסקת מזרעו שנאמר לא ימושו מפיך וכו'. ופי' התוספות והוא שרואין זה את זה. כי זהו קיום התורה בשלימות שזוכה הבן בנו לקבל התורה משרשו. דהיינו בחינת זקן בחינת עתיק כנ"ל. ועל כן כל בחינת התורה משולשת. כשרז"ל (שבת פ"ח ע"א) בריך רחמנא דיהיב לן אורייתא תליתאי לעם תליתאי על יד תליתא יוכו'. כי משם השתלשלות התורה מבחי' משולשת דהיינו הזקן והאב והבן כנ"ל. וז"ש והודעתם לבניך ולבני בניך כנ"ל. עד כאן רחמי האב על הבן כי השגות התורה שהיא בחי' רחמים כי הרחמים תלוי בדעת כ"ש רבינו כ"פ הוא משתלשלת מבחי' הזקן שהוא בחי' עתיק עד בן הבן כנ"ל:

מלמדים ב

אות א

כשם שמצוה ללמד את בנו כך מצוה ללמד את בן בנו שנאמר והודעתם לבניך ולבני בניך ולא לבן בנו בלבד אלא מצוה על כל חכם ללמד לתלמידים וכו' אלא שמצוה להקדים בנו לבן בנו ובן בנו לבן חבירו עכ"ל הש"ע:

ענין בן ובן הבן. ע"פ מ"ש רבינו ז"ל הכ"מ במאמר ויהי מקץ כי מרחמם ינהגם (בלק"ת סי' ז') עני זבן ותלמיד ע"ש היטב הענין. והכלל כי הארת הבן הוא בחי' איה. בחי' השגת דרי מעלה. והארת התלמיד היא בחי' מכה"כ בחי' השגת דרי מטה וצריך לכלול העולמות עליון בתחתון ותחתון בעליון וכו' ע"ש כל הענין היטב:

וזהו בעצמי בחי' בן ובן הבן. כי בני בנים הם בחי' לימוד ה' בחי' תלמדיים. כי בני בנים הם נו"ה כמובא בכוונות על ומבאי גואל לבני בניהם. ונו"ה זה בחי' לימודי ה' בחי' איה שהוא בחינת דרי מעלה. ותלמיד שהוא רחוק יות על כן השגתו בחי' מכה"כ שהיא בחי' השגת דרי מטה שהם רחוקים יותר שצריכין להאיר בהם בחי' מכה"כ. וזהו בחינת בן ובן הבן כי מחמת שבן הוא רחוק יותר מן הבן. ע"כ השגתו בערך הבן הוא בחינת השגת התלמיד בחינת מכה"כ. מאחר שכבר נשתלשל בהשתלשלות יותר ונתרחק במדירגה יותר מן הבן. וע"כ הוא שלימות גדול כשזוכה החכם ללמד את בנו ואת בן בנו תורה. כי אזי נעשה כלליות גדול בשלימות גמור של בן ותלמיד. כי זוכה שהבן ותלמיד שניהם נמשכים ממנו ונכללים בו כי בנו ובן בנו הם בחי' בן ותלמיד כנ"ל ושניהם נכללין בו שהוא אבי האב בחי' זקן שזהו בחי' כתר שהוא בחי' זקן כידוע. שזהו בחי' השגת החכם בעצמו שזוכה לשפע הכתר שהוא מאיר בבן ותלמיד כמבואר שם במאמר הנ"ל. נמצא שנעשה כלליות גמור בשלימות גדול ונכללין בן ותלמיד דהיינו הבן ובן הבן. ומקבלין ויונקים משרשם שהוא אבי אביהם שהוא החכם והזקן שזוכה לשפע הכתר ששם נכללין בן ותלמיד כנ"ל וכמובן במאמר הנ"ל. ועל כן בן בנו קודם לבן חבירו כי בן בנו שהוא תלמיד הוא בשליטמות יותר מתלמיד אחר. כי גם התלמיד צריך שיהיה נכלל בבחינת בן כמבואר שם. אבל הבן הבן שהוא בחי' תלמדי כנ"ל הוא נכלל ביותר בבחי' בן. מאחר שנמשך ממוח החכם בעצמו והוא בן הבן על כן הוא נכלל יותר בבחינת בן וזהו עיקר השלימות שיהיה נכלל בן ותלמיד ביחד וזה שארז"ל כל שהוא ת"ח ובנו ת"ח ובן בנו ת"ח שוב אין התורה פוסקת מזרעו לעולם שנאמר לא ימושו מפיך וכו' כי עיקר קיום התורה שלא תשתכח הוא על ידי כלליות בן ותלמיד שהואכלליות העולמות דרי מעלה ודרי מטה וכנ"ל כי זה עיקר השלימות כשנכללין העולמות יחד העליון בתחתון וכו'. וזהעיקר החים שהוא התורה שכלולה מהשגת בן ותלמיד שהם כלליות כל התורה כולה. כי עיקר החים הוא שהנפש דהיינו הדעת הוא מקושר בהגוף וגוף ונשפ הם בחינת דרי מעלה ודרי מטה וכשנקשרין ונכללין יחד זה בחי' חיים שהוא בחי' קישור העולות וכללותם יחד. אבל כשאין העולמות נכללין יחד ח"ו זה בחי' מיתה שנסתלק הנפש מן הגוף ח"ו. מחמת שאין קשר בי ועליון ותחתון וזה בחי' שכחה שהוא בחי' מיתה כ"ש רבינו ז"ל (סי' ל"ז) כי שכחה היא הסתלקות הדעת שנסתלק הדעת מהגוף. ואין השכל והדעת שהיא הנשמה מקושר בהגוף וע"כ שכחה היא בחי' מיתה ח"ו. כשרז"ל כל השוכח דבר אחד וכו' כאלו מתחייב בנפשו וכו' ועל כן כשזוכה שיהיה הוא ובנו ובן בנו ת"ח שוב אין התורה נשכחת מזרעו מאחר שנכלל

בן ותלמיד בשורשם בשלימות גמור כנ"ל. עלכן התורה מתקיימת בזרעו ואינה נשכחת מהם עוד מאחר שנכללו העולמות דהיינו בן ותלמיד שהם בחינת דרי מעלה ודרי מטה בחי' נפש וגוף שזהו בחינת חיים בחי' זכרון היפך השכחה ועלכן התורה מתקיימת בהם ואינהנשכחת. כיעיקר קיום התורה ע"י כלליות בן ותלמיד שהם כלליות כל התורה כולה. כיעיקר הדעת שהוא התורה הואבחי'ב' השגות אלו של בחי' בן ותלמיד שהוא כלל כל התורה שהוא הדעת. וז"ש בכלליות התורה והודעתם לבניך ולבני בניך. כי זה כלל כל התורהבחינת הארת הבן ובן הבן שהם בחי' בן ותלמיד שזהו בחי' כלליות התורה כנ"ל. וז"ש השמר לך וכו' פן תשכח את הדברים וכו' ופן וכו' והודעתם לבניך ולבני בניך כי על ידי שמאיר בבן ובן הבן שהם בחינת בן ותלמיד. שזהו בחי' כלליות העולמות דרי מעלה ודרי מטה נפש וגוף בחי' חיים על ידי זה ניצול משכחה שהוא בחינת הסתלקות הדעת בחינת מיתה כנ"ל שזהו בחי' שאין כלליות וקשר בין עליון ותחתון וכנ"ל. וזה שכתבו התוספות על מאמר הנ"ל כל שהוא ובנו וכו' ת"ח וכו' והוא שרואין זא"ז כי זה עיקר השלימות כשרואין זה את זה והבן ובן הבן שניהם מקבלין ויונקים מאבי אביהם שהוא בחינת הזקן שבו נכללין שניהם יחד עליון ותחתון בן ותלמיד. ואזי כשנכללין אלו הג' יחד דהיינו הבן ובן הבן שהם בחינת בן ותלמיד נכללין שניהם יחד בבחי' הזקן שהוא אבי אביהם שיונק משפע הכתר ששם הוא כלליות כולם כנ"ל ואז ינעשה כלליות גדול בשלימות גדול ואזי נעשה חוט המשולש כי הם נכללין יחד בכלליות גמור כמו חוט משוזר כי נעשה כולו חד. מאחר שהבן ותלמיד שהוא בן הבן נכללין יחד בשרשם באבי אביהם ששם הם נכללין יחד כי שם בן ותלמיד כולו חד. ואזי ע"י הכלליות זה מתקיימת התורה לעולם. כי זה עיקר קיום התורה והדעת ע"י כללו בן ותלמיד כנ"ל:
בילא"ו:

מלמדים ג

אות א

כשם שמצוה ללמד את בנו. כן מוה ללמד את בן בנו. שנאמר והודעתם לבניך ולבני בניך וכו':

ע"פ המאמר ויהי מקץ ה' אלקי גדלת מאד וכו' בספר ליקוטי הראשון בסי' נ"ד ע"ש כל המאמר והכלל כי צריכין לשמור את הזכרון מאד. דהיינו לאדבקא מחשבתא בעלמא דאתי וכו'. וכדי לשמור את הזכרון צריכין לשמור את עצמו שלא יפול לבחינת רע עין שהוא מיתת הנפש שהוא בחי' שכחה וכו'. וגם צריך לשמור את העין מכח המדמה. ואפילו מי שאינו רע עין צריך לשמור מזה כו' והכח המדמה באע"י חטא לשון הרעעי

כח המדמה הוא כח הבהמיות היינו תאות הבהמיות וכו'. וזהכח המדמה נברא ע"ש בי והשמשו"ת קודם שקידש היום וכו'. ועל כן הוא שורה על פי השונה הלכות וכו'. וע"כ כשהם מחדשים בתורההוא חידוש נאה ומתקבל. כי חידושיהם נמשכין מכח המדמה וכו' אך שהרע מרובה על הטוב ועל כן חידושין שלהם מזיקין לפרנסה וכו'. ולהכניע הכח המדמה הוא ע"י בחי' יד. היינו בחי' שמחה שהוא בחי' כלי זמר שמנגנין ביד. שעי"ז שורה הנבואה על הנביאים וכו' כי ניגון בלי שיר זה בחי' שמבררין הרוח טובה רוח נבואה מן הרוח רעה מתוך העצבות רוח וכו' ע"ש כ"ז היטב. ואבשלום שהיה לו רע עין כי עינו היה רעה בגדולת אבי וע"כ פגם בזכרון כנ"ל ע"כ לא הניח בן זכר. וע"כ גזרו המצריים שהם בחי' מדמה בחי' פרעה וכו' על כן גזרו על הזכרים דייקא שהוא בחי' זכרון שנפגם ע"י כח המדמה שהוא בחי' פרעה ומצרים. עלכן גזרו כל הבן הילוד היאורה תשליכוהו וכו'. ויוסף מכניע המדמה כוו' בחי' ויוסף ישית ידו על עיניך וכ'. ע"ש כ"ז היטב:

וזה בחינת והודעת סלבניך ולבני בניך. שהתורה הזהירה אותנו ללמד את בנינו תורה. ועיקר החיוב הוא רק ללמוד עם הבן זכר לבד. כי עם בתו אסור ללמוד כשרז"ל רק עם הבן זכר חיוב ללמוד עמו תורה. כי התורההיא בחי' זכרון הנ"ל היינו לאדבקא מחשבתא בעלמא דאתי. שזהו עיקר התורה כי כל עיקר נתינת התורה לנו ומצותיה הוא רק בשביל זה היינו בשביל עוה"ב כדי שנזכה ונחיה ונירש את העולם הבא. כי שכר תורה ומצות בהאי עלמא ליכא. כי אם לעולם הבא שהוא עולם שכולו טוב וארוך. נמצא שכל מי שעוסק בתורה ומצות הוא מדבק מחשבתא בעלמא דאתי שהוא בחי' זכרון הנ"ל. ועלכ והזהירה התורה אותנו מאד לבלב נשכח את כל דברי התורה וכמ"ש פן תשכח את הדברים אשר ראו עיניך וכו' יום אשר עמדת לפני ה' אלקיך בחורב וכש"ש וזכרתם את כל מצות ה' וכו' כי עיקר הוא הזכרון שהואבחי' לאדבקא מחשבתא בעלמאט דאתי שעל ידי זה עיקר קיום התורה והמצות. כי כששומרין את הזכרון היטב ומדבקין מחשבתם בעלמא דאתי.וזוכר היטב את עלמא דאתי בודאי לא יהיה כרוך אחר תאות לבו. ובודאי יהיה עסוק רק בתורה ומצות כל ימיו. וע"כ צריכין ללמוד תורה עם הבן זכר דייקא כי הבן זכר הוא בחי' זכרון כנ"ל:

אות ב

וע"כ אע"פ שזה החיוב יוטל על כ"א מישראל ללמד תורה לתלמידים אפילו אינם בניו כשארז"ל וכמבואר שם בש"ע. אעפ"כ על אביו מוטל החיוב ביותר להודיע התורה לבנו ולבן בנו כ"ש והודעתם לבניך ולבני בניך. כי על אביו מוטל החיוב לברר ולזכך

דעת בנו להוציאו מכח המדמה ולהביאו לזכרון דקדושה שזוכין על ידי הכנעת המדמה כנ"ל. כי זה החיוב של בירור המדמה שעי"ז זוכין לזכרון הנ"ל זה החיוב מוטל על אביו ביתר. ובשביל זה מוזהר האדם מאד לקדש עצו בשעת תשמיש להכניע הכח המדמה שהואתאות הבהמיות ולברר הרוח טובה מן הרוח נכאה מעצבות רוח כי תיקון הברית הוא בחי' רוח כ"ש רבינו ז"ל במ"א בחי' ולא קמה עוד רוח באיש שהוא בחי' יוסף ששמר את הברית שנאמר עליו איש אשר רוח אלקים בו. וע"כ עיקר בירור המדמה על ידי יוסף שהוא בחינת שמירת הבירת וכששומרין את הברית ומכניעין תאות הבהמיות שהוא בחינת מדמה אזי זוכין לזכרון שהוא בחי' בן זכר כנ"ל.כי אז זוכין להמשיך נשמה מסטרא דדכואא שהוא בחינת זכרון שנעשה ע"י בירור המדמה והכנעת כח המדמה כנ"ל. וזהו בחינת הרוצה שיהיו בניו זכרים ישמח את אשתו בדבר מצוה. שמחה היא בחי' הכנעת המדמה שהוא בחי' עצבות רוח כמבואר במאמר הנ"ל. כי שמחה הוא בחי' תיקון הברית וע"כ עי"ז זוכין לבנים זכרים כי על ידי תיקון המדמה זוכין לזכרון שהוא בחי' בן זכר כנ"לף וע"כ עיקר זמן הזווג הוא בלילה אחר חצות כי בלילה אז הוא זמן פקדונות הרוחות. ואז מבררין הרוח ובה מתוך הרוח רעה שזהו בחי' זיווג דקדושה לברר הטוב מן הרע והעיקר הוא אחר חות שאז מתעורר כנור של דוד ומנגן שהוא בחי' הכנעת המדמה בחינת בירור הרוח טובה מן הרוח רעה מן העצבות רוח בחי' אזכרה נגינתי בלילה עם לבבי אשיחה ויחפש רוחי כמבואר בסוף מאמר הנ"ל ע"ש. וע"כ עיקר הזווג בליל שבת כי בשבת נכנע המדמה כי הוא נברא ע"ש בין השמשו"ת וקידש עלי והיום וכדין יתפרדו כל פועל יאון כי הוא שורה על פי שונה הלכות שהם בחי' ששה סדרי משנה בחי' אסור ומותר כשר ופסול טמא וטהור שהם בחי' ששת ימי החול כידוע. ושם עיקר אחיזת המדמה היינו בהרע שמעורב שם שהוא בחינת אסור וטמא וכו'. ועלכן צרכין יגיעה גדולה בששתימי החול לבררהטוב מן הרע הכשר מן הפסול הטהור מן הטמא וכו' כדי להכני המדמה וכו'. ומי שטרח בערב שבת יאכל בשבת (כשרז"ל ע"ש). כי עי"ז זוכה לקדושת שבת שאז הוא ביטול המדמה לגמרי כי אז בשבת יתפרדו כל פועל יאון כי בשבת אין שום שליטה לכח המדמה כי הוא שורה רק על פי שונה הלכות שהם בחי' ששת ימי החול כנ"ל אבל בשבת אין לו שום אחיזה כי אז הוא כולו קודש כולו טוב. וע"כ עיקר הזווג הוא בליל שבת דייקא כי אז יכולין לזכות לזכרון שהוא בחינת בן זכר כנ"ל:

אות ג

וזה בחי' זכרון הנאמר בשב. כ"ש זכור את יום השבת לקדשו זכור דייקא. שבת שהואהכנעת המדמה הוא בחי' זכרון בחי' לאדבקא מחשבתא בעלמא דאתי כנ"ל כי שבת הוא מעין עוה"ב. וזהו בחי' זכריהו מאחד בשבת כי שבת הוא בחי' עוה"ב. וששת ימי המעשה הוא בחי' עוה"ז. וע"כ אנו מוזהרין לזכור את יום השבת מאחד בשבת כשרז"ל זכריהו מאחד בשבת. זכריהו דייקא היינו לשמור את הזכרון היטב שהוא לאדבקא מחשבתא בעלמא דאתי היינו לזכור את העוה"ב. שהוא בחי' שבת. מאחד בשבת היינו בהעוה"ז. היינו לשמור את הזכרון היטוב לאדבקא מחשבתא בעלמא דאתי שהואיום שכולו שבת וכנ"ל. גם עיקר הזכרון ע" יתיקון העין ע" ששומרין עצמן מרע עין וגם שומרין את העין מכח המדמה כמבואר במאמר הנ" ושבת הוא בח"י תיקון העינים כי שבת הוא שין בת. שין תלת גוונין דעינא ובת הוא בת עין כ"ש רבינוז"ל כמה פעמים. וע"כ ארז"ל פסיעה גסה נוטלת אחד מת"ק ממאור עיניו של אדם ומהדר ליה בקדושא דבי שמשי. נמצא שבשבת נתתקן מאור העינים והוא בחי' כוס של קידוש שאמרו רז"ל שצריכין שיתן עיניו בו. כי אז נתתקן העין כנ"ל ומהדר ליה בקדושא דבי שמשי. ועל כן בשבת זוכין לזכרון ונכנע המדמה כי הזכרון תולה בתיקון העינים בבחי' ולזכרון בין עיניך כנ"ל במאמר הנ"ל. ועיקר תיקון העיינם בשבת הוא ע"י הקידוש כנ"ל. ועל כן יש בהקידוש עין תיבין. כי הקידוש הוא תיקון העין. וזהו זכור את יום השבת לקדשו זכריהו על היין. כיע"י היין של קידוש שהוא תיקנו העין עי"ז זוכין לזכרון הנ"ל וע"כ יין בגימ' עי"ן. כי הוא תיקון העינים כנ"ל. כי על ידי הקידוש ממשיכין הקדושה של שבת שהוא בחי' עלמא דאת יבחינת לאדבקא מחשבתא בעלמא דאתי ודוחין המדמה הנאחז בששת ימי המעשה. וע"כ הוא תיקון העין בחינת זכרון הנ"ל. בחי' זכריהו על היין זכריהו דייקא על היין דייקא. כי על ידי הקידוש זוכין לזכרון כנ"ל:

אות ד

וזהו בחינת בן ובן הבן בחי' והודעתם לבניך ולבני בניך. כי כל אחד ואחד מישראל צריך לקדש עצמו בקדושת הברית כדי שיזכה לברר הזכרון בחי' בן זכר לברר הכח המדמה כנ"ל. וצריכין לברר הזכרון שהוא בחינת בן זכר בבירור אחר בירור. כי לזכות לזכרון צריכין להכהיע חולשבר ב' דברים היינו לשבת בחי' רע עין. ואחר כך לשבר כח המדמה כנ"ל שהוא ג"כ פגם העינים כנ"ל. ואלו הב' קליפות הם בחי' תרין עננין דמכסין על עיינין שהם בחי' ערלה דמחפיה על ברית קדישא שהם ב' קליפות שמכנייען אותן ע"י כריתות הערלה ופריעה. כי כריתות הערלה הוא בחינת כריתות הוכנעת הרע עין שהוא רע לגמרי שזהו בחי' מילה בחי' מ"ל אורות שנתגלין עי"ז כי מ"ל בגימ' עי"ן. היינו

שזוכין לבחי' טוב עין שהוא בחי' תיקון הברית שתלוי בעינים כ,ש ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם זונים אחריהם למען תזכרו וכו'. ועל ידי כריתות הערלה שהוא בחי' רע לגמרי שזהו בח'י מילה בחי' מ"ל אורות שנתגלין עי"ז כי מ"ל בגימ' עי"ן. היינו שזוכין לבחי' טוב עין שהוא בחי' תיקון הברית שתלוי בעינים כ"ש ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם זונים אחריהם למען תזכרו וכו'. ועל ידי זה זוכין לבחי' טוב עין שהוא בחינת מילה בחי' תיקון הברית בחי' יוסף כנ"ל. ואחר כך צריכין לפרוע. ופריעה זה בחינת בירור המדמה שקורעין העור הדק שחופה על הברית ומכסה אותו. שהוא בחי' כח המדמה החופה על בת עין שהוא בחינת עטרה דברית וצריכין לקרוע ולשבר העור הזה ולדחותו מן הברית קדישא כדי שתתגלה העטרה ע"י הכנעת המדמה שהוא בחי' עור הפריעה. ועיקר ההולדה דקדושה לזכות לבן זכר דקדושה בחי' זכרון הוא ע"י שמבררין הטיפה מב' קליפות הנ"ל מרע עין ומכח המדמה שהם בחי' טיפה עשו וישמעאל שהם בחי' טיפת עשו וישמעאל שהם תרין ענגין דמכסיעל עיינין שהם ב' הקליפות הנ"ל וע"כ אברהם יצא ממנו ישמעאל יצחק יצא ממנו עשו יעקב היתה מטתו שלימה. כי עד יעקב נתברר הזכרון דקדושה בבירור אחר בירור. כי אברהם אבינו ע"ה התחיל לגלות אלקותו בעולם שהוא בחי' זכרון הנ"ל. שהיה מגלה ולימד לבני העולם שישליכו אחרי גיוון את כל תאות עוה"ז והבליו. ויזכרו היטב באחריתם וידבקו מחשבתם בעלמא דאתחי. ומחמת שהוא היה הראשון שהתחיל להמשיך ולגלות הזכרון בעולם. ע"כ הוכרח לברר הזכרון בחינת בן זכר בבירור אחר בירור ע"י בנו יצחק ובן בנו יעקב שנתבררו מב' הקליפות הנ"ל שהם עשו וישמעאל שהם תרין ענגין דמכסיין על עיינין שהם בחינת רע עין וכח המדמה שהם פוגמין את העיינין שעי"ז נפגם הזכרון כנ"ל. וע"כ יעקב שנתברר לגמרי מב' הקליפות הנ"ל ע"כ זכה אחר כך שהיתה מטתו שלימה. ומחמת שהאבות המשיכו הזכרון בעולם כנ"ל ע"כ זכו לזכרון ונשאר זכרם קיים לדורי דורות. בחי' וזכרתי את בריתי יעקב ואף את בריתי יצחק וכו'. וזכרתי דייקא כי הם גילו הזכרון בעולם לאדבקא מחשבתא בעלמא דאתי ע"כ זכו שנשאר כרם לדורי דורו שזהו בחי' בן זכר שזוכין ע"י הזכרון. כי הבן זכר הוא ג"כ זכרון כי ע"י בניו נשאר זכרו לדורי דורות וזהו בחי' והודעתם לבניך ולבני בניך. כי כ"א וא' לפי בחינתו צריך לברר הטיפה מב' הקליפות הנ"ל מרע עין ומכח המדמה מעשיו ומישמעאל וע"כ עיקר הביררו ע"י בן ובן הבן. כי אב ובן וובן הבן הם בחי' אברהם יצחק ויעקב שעל ידם עיקר בירור הזכרון מב' קליפות הנ"ל כנ"ל. ועל כן צריך האב לטרוח ללמוד תורהעם בנו ובן בנו כדי להודיע להם התורה שהיאבחי' זכרון כדי לבררם מרע עין ומכח המדמה כי עליו מוטל הדבר

לברר בנו ובן בנו מב' קליפות הנ"ל ולהכניס בהם הזכרון דקדושה שהוא בחי' הודעת התורה כנ"ל. וזהו שנאמר שם בפסוק זה רק השמר לך ושמור נפשך מאד פן תשכח את הדברים אשר ראו עיניך ופן יסורו מלבבך כל ימי חייך והודעתם לבניך ולבני בניך. כי עיקר ההודעה לבנו ולבן בנו הוא רק בשביל לשמור את הזכרון היטב לבל ישכח. כ"ש מקודם פן תשכח את הדברים אשר ראו עיניך. אשר ראו עיניך דייקא. שלא תפול לשכחה ח"ו שהוא פגם העינים עד שיכול לשכוח את הדברים אשר ראה בעיניו. ועל כן הזיהרה התורה לשמור עצמו מזה. לשמור עצמו משכחה שהוא מיתת הלב בחינת ופן יסורו מלבבך כל ימי חייך. רק להשדתל לזכות לזכרון לאדבקא מחשבתא בלעמא דאתי שעי"ז זוכין לבן זכר לבן ולבן הבן בחי' והודעתם לבניך ולבני בניך כנ"ל. וזהו שאמרז"ל כל שהוא ת"ח ובנו ת"ח ובן בנו ת"ח שוב אין התורה פוסקת מזרעו לעולם שנאמר לא ימושו מפיך וכו' כי כשהוא ת"ח ובנו בון בנו ת"ח זהו עיקר קיום התורה שהוא בחי' זכרון כי עיקר בירור הזכרון ע"י בן ובן הבן כנ"ל. ומאחר שזכה לזכרון בשלימות שוב אין התורה נשכחת מזרעו לעולם כי כבר זכהלזכרון בשלימות כנ"ל וזהו שפירשו התוס' שם והוא שרואין זה את זה כי עיקר הזכרון תלוי בתיקון העינים כנ,ל וע"כ כשזוכה לראות בעיניו בנו ובן בנו ת"ח. שזהו בחי' תיקון הזכרון בשלימות בחי' ולזכרון בין עיניך אזי ניצול משכחה ושוב אין התורה פוסקת מזרעו לעולם וכו' כנ"ל:

אות ה

וזה בחי' ה' זכירות שכולם הם בחינת שמירת הזכרון דקדושה דהיינו לאדבקא מחשבתא בעלמא דאתי. כי זכירת מעשה מרים שדברה לה"ר על משה רבינו ע"ה. זהבחינת הכנעת המדמה שבא ע"י לשון הרע כנ"ל. וזכירת מעשה עמלק זה בחינת הכנעת הרע עין כי עמלק היה רע עין מאד כי עיקר מלחמתו היה רק מחמת שעינו היה רעה בגדולת ישראל. וזהו בחי' ויראו כל העדה כי גוע אהרן ודרז"ל אל תיקרי ויראו אלא וייראו כי נסתלקו ענני כבוד. ועי"ז נראו ונתגלו כל העדה ואז בא עמלק כ"ש וישמע הכנעני מלך ערד שהוא עמלק כמו שפרש"י. כי בתחילה היה הענני כבוד מכסין וחופין עליהם וחוצצין בפני עינו הרעה ולא היה לעמלק שום שליטה עליהם ע"י עין רע שלו רק אח"כ אחר שנסתלקו הענני כבוד אז רצה לשלוט עליהם ח"ו על ידי עינו הרעה. וע"כ לא הי' מתגבר בתחילה כ"א על חלושי כח שהיה הענן פולטן ולא היו יכולים להשמר מעינו הרעה. וזהו ויבא עמלק וילחם עם ישראל ברפידים. ודרז"ל ברפיון ידים זה בחי' חלישו"ת הידים שעל ידם מכניעין המדמה ואז נכנע גם עינו הרעה. כי הרע עין מתגבר ע"י כח המדמה שהוא ג"כ פגם העינים וע"י בחי' היד מכניעין המדמה ונכנע הרע עין. וע"כ בא עליהם עמלק

ברפיון ידים כנ"ל. וזהו והיה כאשר ירים משה ידו וגבר ישראל וכו' ידו דייקא. כי משה היה יכול להרים ידו לברר עי"ז הטוב מן המדמה ולהכניע את הרע שעי"ז נופל הרע עין ממילא כי עיקר יניקת הרע עין שהוא רע גמור הוא דרך המדמה שמעורב טו"ר שהוא בחי' עץ הדעת טו"ר בחי' נוגה כידוע. וכשזוכין ע"י בחי' היד בחי' שמחה להכניע הרע שבמדמה ולברר ולהעלות ולהרים הטוב שבו אל הקדושה עי"ז נופלים הקליפות רעות שהם בחי' רע עין רע גמור, הם נופלים לגמרי שזהו בחי' מפלת עמלק שהוא רע עין ע"י הרמת יד משה שהיה רבן של כל הנביאים שזכה לאספקלריא המאירה שכל זההואבחי' הכנעת המדמה על ידי היד שעי"ז זוכין לנבואת אמת בחי' כאשר דבר ה' ביד משה. ביד דייקא כמבואר כל זה במאמר הנ"ל:

וזהו בחינת זכירת יציאת מצרים. כי פרעה ומצרים הם בחי' כח המדמה כמבואר במאמר הנ"ל. וע"כ אחר שיצאו ממצרים ומפרעה והכניעו המדמה ולקחו עצמות יוסף שעי"ז עיקר הכנעת המדמה ואח"כ בא עליהם עמלק שהוא הרע עין וזכו להכניעו ולשברו ג"כ. ע"כ אח"כ זכו לקבלת התורה שהוא בחינת זכרון בחי' לאדבקא מחשבתא בעלמא דאתי. כי זה עיקר נתינת התורה והמצות בשביל לזכות לחיי עוה"ב וכנ"ל. וזהו בחי' זכירת מעמד הר סיני בחי' זכור את יום אשר עמדת לפני ה' אלקיך בחורב פן תשכח את הדברים אשר ראו עיניך. אשר ראו עיניך דייקא וכנ"ל. וזה בחי' זכירת שבת בחי' זכרו את יום השבת לקדשו כי שבת הוא בחי' עלמא דאתי שהוא עיקר הזכרון וכנ"ל:

אות ו

וזהו בחי' מה שהרשעים שוכחים את שמם לאחר מותם. כי השם של האדם הוא עיקר הזכרון בבחי' לשמך ולזכרך תאוות נפש. כי עיקר זכרון האדם לאחר מותו הוא שמו לבד כי לא נשאר ממנו כ"א שמו לבד שהוא חיותו בבחי' נפש חיה הוא שמו. כי השם הוא הנפש והחיות שלהאדם כנ"ל. והוא עיקר ההשארה והזכרון שלהאדם לאחר מותו בחי' ולא ימחה שמו מישראל כי השם הוא בחי' זכרון בחינת זה שמי וזה זכרי וכו'. ועמלק שפגם בזכרון על ידי עינו הרעה. שהיה מתקנא בישראל על שהם שומרין את הזכרון ומדבקים מחשבתם בעלמא דאתי ומשימין כל יגיעתם וטרחתם ועבודתם וגיעגועם וכיסופם והשתוקקותם רק לעלמא דאתי והוא נתקנא בהם על זה. ורצה להלחם עמהם להחליש ח"ו בחי' הזכרון הזה. וע"כ נצטווינו לזכור מעשה עמלק כנ"ל. על כן נאמר בעמלק. שמם מחית לעולם ועד (תהלים ט') כי ע"י שפגם בזכרון דקדושה יהיה נמחה שמו וזכרו לעולם ועד. ועל כן נשבע הקב"ה שאין שמו שלם וכו' עד שימחה זכר עמלק כי כל זמן שלא נמחה זכר עמלק בשלימות כביכול אין השם שלם. כי השם הוא בחי'

זכרון שאינו נשלם כ"א ע"י מחיית עמלק שהוא פגם הזכרון כנ"ל. וע"כ הרשע שהלך בחייו אחר תאוות עוה"ז ולא שמר את הזכרון בעוה"ז לאדבקא מחשבתא בעלמא דאתי ע"כ עונשו מדה במדה ששוכח שמו לאחר מיתתו שזהו עיקר פגם הזכרון שהוא בחי' שם כנ,ל. אבל מי שזכה לזכרון. וזכר היטב בעולם הזה את אחריתו ודיבק מחשבתו תמיד בעלמא דאתי על ידי זהנשאר זכרו ושמו לדורות וזוכר את שמו בודאי כי זכה לזכרון גם בחייו כי השם הוא בחינת זכרון בחי' זה שמי וזה זכרי לדור דור כנ"ל:

מלמדים ות"ת ד'

חייב כל אדם ללמוד תורה וכו' חייב כל אדם ללמד לבנו ולבן בנו שנאמר והודעתם לבניך ולבני בניך ולא לבנו ובן בנו לבד אלא חייב כל אדם ללמד לתלמידים אלא שמצוה להקדים בנו לבן בנו. ובן בנו לבן חבירו וכו':

אות א

ע"פ התורה ואתם תהיו לי ממלכת כהנים (בסי' ל"ד) ע"ש כל התורה היטב. והכלל שצרייכן לקב אור הנקודה מהצדיק שהוא בחי' מלאפום וכו' שבתחלה צריכין לקב להכל מהצדיק שהיא נקודה כלליות וכו'. ואח"כ צריך כ"א ואחד להאאי בחבירו מהנקודה שיש בו וכו'. וגם צריכין להאיר מינה וביה מהנקודה שבו ללבו כי צריכין להאיר אור הנקודה ע"י הדיבור בבחינת פי ידבר חכמות להלב שהוא בחי' וא"ו בחי' והגות לבי תבונות וכו'. ועל ידי כל זה נתבטלין החרפות השורין על הלב. דהיינו כל התאוות שהם אהבות הנפולין כי שם אצל הנקודה שורה אור האהבה הקדושה וכו'. נמצא שצריך כ"א לדבר עם הצדיק כדי לקבל אור הנקודה מהצדיק שהיא נקודה הכלליות וגם צריכין לדבר עם חבירו כי גם בחבירו יש בחי' נקודה שהיא בחי' צדיק והוא צריך לקבל מחביור וכן חבירו ממנו וכו'. וגם צריכין לדבר בינו לבין קונו כדי לקבל אור נוקדתו מיניה וביה וכו' ע"ש כל זה היטב:

אות ב

וזה בחינת מצות ת"ת שצריכין לעסוק בתורה בפה מלא דייקא כ"ש ודברת בם. וכתיב כי חייסהם למוצאיהם למוציאיהם בפה (כשרז,ל עירובין). כי עיקר עסק התורה צריך כדי שיבא לידי מעשה. כשר"ל כי לא המדרש הוא העיקר אלא המעשה. וכשר"ל מרגלא בפומא דרבא תכלית תורה תשובה ומע"ט שלא יהא אדם קורא ושונה וכו'. וע"כ צריכין לדבר בתורה בדיבורים דייקא כדי שתאיר אור הנקודה שמאירה ע"י הדיבור בפה דייקא בבחי' פי דיבר חכמות וכו' כנ"ל שתאיר להלב לבטל החרפות והשבירות השורין על הלב. שזה עיקר תכלית עסק התורה לבטל כל התאוות רעות שהם האהבות רעו. ועל

כן אר"ל (קידושין ל:) אם פגע בך מנוול זה משכיהו לביהמ"ד אם אבן הוא נימוח וכו'. וכן ארז"ל בראתי יצה"ר בראתי תורה תבלין היינו כנ"ל. כי עיקר כח היצה"ר הוא ע"י האהבות רעות שבאין משבירת כלים שעי"ז מתגבר על האדם בתאותיו. וע"כ ע"י עסק התורה שעי"ז מקשר ומאיר הנקודה להלב בבחינת פ ידבר חכמות והגות לבי תבוונ. ע"כ עי"ז נופלין האהבות רעות כ"ש שם ועי"ז נתבטל היצה"ר שיניקתו משם. וזה בחי' משרז"ל (ברכות ה') לעולם ירגיז אדם יצ"ט על יצה"ר וכו' וא"ל יעסוק בתורה שנאמר אמרו בלבבכם אמרו בלבבכם דייקא. כי צריך להאיר האמירה והדיבור אל הלב שעי"ז נתבטל היצה"ר שהוא בחי' חרפת לבל שבירת לב כנ"ל. וזה בחי' קשרם על לבך תמיד הנאמר בהתורה, קשרם על לבך דייקא כי צריך לקשר התורה שהוא בחי' הנקודה להלב כדי לבטל חרפת לב וכו' כנ"ל. כי התורההיא בחינת הנקודה בחינת מלאפום כ"ש שם שהתורה היא בחי' מלאפום וכו' ע"ש. וזה בח"י יכ קרוב אליך הדבר מאד בפיך ובלבבך לעשותו. בפיך ובלבבך זה בחי' שצריכין לקשר הנקודה אל הלב בבחי' פי ידבר חכמות והגות לבי תבונות כנ"ל. וזהו לעשותו כי עי"ז זוכין לשמור ולעשו"ת ולקיים את התורה שזה העיקר כי נתבטלין החרפות והשבירות השורין על הלב שהם הי התורה וכנ"ל:

אות ג

וע"כ צריכין ללמוד עם בנו ועם בן בנו כ"ש והודעתם לבניך ולבני בניך וכו' ולא עמהם לבד וכו' אלא שחייבין להקדים אותם וכו'. כי התורה שהיא בחי' אור הנקודה צריכין לקבל בג' בחינות. דהיינו [א] לדבר עם הצדיק לקבל ממנו נקודה הכלליות. [ב] לדבר עם חבירו בבחינת ומקבלין דין מן דין. [ג] לדבר בינו לבין קונו לקבל הנקודה מיניה וביה כנ"ל. וזה ידוע שבקדושה כל בחי' ובחי' צריכה להיות כלול מכל הבחינות. וע"כ הנקודה של כ"א מישראל בעצמו צריכה להאיר בג' בחינות הנ"ל. וזה בחי' והודעתם לבניך ולבני בניך כנגד ג' נוקודת הנ"ל. כי כשלומד בעצמו ומדבר דברי התורה בפיו ומקשרם ללבו אזי מאיר הנקודה מפיו ללבו מיניה וביה וכשזוכה להוליד בן מחויב ללמוד עמו. ואז טובים השנים מן האחד שאם יפולו האחד יקים את חבירו. כי אז מאירה הנקודה הב' שמאיר כ"א מישראל לחבירו בבחינת ומקבלין דין מן דין כי גם הבנים נקראים אחים וחברים כ"ש ויאמר יעקב לאחיו לקטו אבנים ופרש"י לאחיו לבניו שהיו אחים נגשים אליו וכו'. וכשזוכה לבן בנו מחויב ללמוד עמו. ואז החוט המשולש לא במהרה ינתק כי אז צריך ללמוד עם בנו ועם בן בנו ואז נתגדלה נקודתו ונעשית בבחי' אור נקודת הרב. מאחר שזוכה ללמדו עם שנים עם בנו עם בן בנו. כי אז בנו בעצמו לומד עם בנו שהוא בן בנו. ולימודם שלומדים יחד הוא בחי' אור הנקודה של החברים כנ"ל

והוא נעשה זקן ולומד עם שניהם. ע"כ נקודתו בבחינת נקודת הרב שנקרא זקן זה קנה חכמה. כי הוא מאיר בשניהם בבנו ובן בנו בבחי' נקודת הרב שהוא בחי' זקן. ובנו ובן בנו מאירין זה בזה בבחי' נקודת החברים. וכל אחד לומד בעצמו ומאיר הנקודה מיניה וביה. ואזי מאירין כל הג' נקודות ונתבטלין כל החרפות והשבירות כנ"ל. כי הג' נוקודת הנ"ל הם בחי' ג' אבות אברהם יצחק ויעקב. בתחלה היתה נקודת אברהם רק מיניה וביה כי הוא היה הראשון שהכיר את בוראו בשלימות והתחיל להאיר אור הנקודה בעולם לבטל החרפות והשבירות שהתגברו מחטא אדה"ר. כי אברהם זכה להכהונה בחי' אהבה הקדושה בחי' אתה כהן לעולם. וזה זכה ע"י שהשתדל כל ימיו בהתבודדות לדבר בינו לבין קונו ולדבר עם בני אדם שע"י זה זכה להאיר אור הנקודה. ועי"ז זכה להאהבה הקדושה ששורה אצל הנקודה בחינת אברהם אוהבי כנ"ל. אבל בתחלה היתה נקודת אברהם בבחי' הנקודה המאירה מיניה וביה. כי היה יחיד בעולם בבחי' אחד היה אברהם ואח"כ כשזכה להולידאת יצחק אז היה בחי' טובים השנים וכנ"ל. וכשהוליד יצחק את יעקב אז החוט המשולש לא במהרה ינתק כי אז נשלם הקדושה כי אז נמשכה אור הנקודה בכל הג' בחינות הנ"ל. ועל כן יעקב אבינו קיבל הנקודה בג' בחי' הנ"ל. כי קיבלה מאבי אביו בבחי' נקודת הזקן שהוא הרב שבדור וקיבלה מאביו בבחינת נקודת החברים כנ"ל וקיבלה מיניה וביה. וע"כ באמת לא נשלמה הקדושה עד יעקב שהיתה מטתו שלימ.ה אבל אברהם יצא ממנו ישמעאל ויצחק יצא ממנו עשו. כי אז עדיין לא נתבטלה החפרה והשבירה שהם בחי' ערלה דחפיא על ברית. שעי"ז יצא מהם ישמעאל ועשו שהם מבחי' החרפה והשבירה מבחי' מלכין קדמאין דמיתו שהם בחי' ואלה המלכים אשר מלכו בארץ אדום לפני מלך מלך לבני ישראל כידוע. וכ"ז מחמת שעדיין לא האירה הנקודה בלשימות בכל הג' בחי' כנ"ל. שעי"ז לא נתבטלה לגמרי החפרה והשבירה שהם בחי' ישמעאל ועשו. אבל יעקב שהיה חוט המשולש. ואז נשלמה אור הנקודה בכל הג' בחינו תכנ"ל. ואז נתבטל החרפה והשבירה לגמרי. וזכה לשמירת הבית בתכלית כמו שכתוב ראשית אוני. ע"כ היתה מטתו שלימה בלי שום פסול כי אז נתבטלה החרפה והשבירה לגמרי על ידי שנשלמה אור הנקודה בכל הג' בחינות כנ"ל:

וזשארז"ל כל מי שהוא ת"ח ובנו ת"ח ובן בנו ת"ח שוב אין התור' פוסקת מזרעו שנא' ואני וכו' לא ימושו מפיך ומפי זרעך ומפי זרע זרעך וכו'. כי אז מאירה הנקודה בכלהג' בחי' שעי"ז עיקר קיום התורה כנ"ל:

אות ד

וע"כ צריכין להקדים בבנו לבן בנו. ובן בנו לבן חבירו. כי צריכין להאיר הנקודה בבניו יותר מחמת שבניו נמשכו ממנו וכל נקודתם הקדושה שיש בהם נמשך ממנו. כי עיקר הנקודה שיש בכל אחד מישראל הוא מחמת שהוא מזרע ישראל. כי כ"א מישראל יש בו נקודה קדושה מצד הולדתו מחמת שהוא מזרע אברהם יצחק ויעקב. כי אברהם זכהלזה להמשיך אור הנקודה הק' לו ולזרעו אחריו לדורות עולם. כי ממנו התחיל שלשלת היוחסין של קדושת ישראל שלא תופסק לעולם. כי מאברהם מנשכה הנקודה מצד ההולדה ליצחק בונ שר הוא נקרא זרעו כ"ש ביצחק יקרא לך זרע וכן מיצחק ליעקב. ויעקב היה מטתו שלימה וממנו נמשכה הנקודה בשלימותלי"ב שבטי י"ק וכן מדור לדור לעולם שכ"א ואחד מזרע ישראל יש בו נקודה הקדושה מחמת ההולדה מחמת שהוא מזרע ישראל מזרע אברהם יצחק ויעקב כי עיקר הנקודההיא בבחי' ברית בחי' צדיק יסוד עולם כ"ש שם בהתורה הנ"ל. ומשם כל ההולדות כיהוא צנור של כל הנשמות כידוע וכל ישראל ע"י שהם נימולים הם כולם בבחינת קדושת הברית (כ"ש רבינו ז"ל במ"א בסימן כ"ג) בבחי' צדיקים כ,ש ועמך כולם צדיקים. וזה זכו מאברהם שהיה ראש לנימולים והוא הראשון שהעביר החרפה שהיא הערלה דחפיא על ברית. שעל ידי זה האיר אור הנקודה שהיא בחי' צדיק יסוד עולם וזכה להוליד את יצחק אחרי שכבר היה נימול. ועל ידי זה זכה להוריש קדושת ישראל לדורות שכל זרעו שהם זרע ישראל ימשיכו הנקודדה הקדושה מאב לבן מדור לדור לעולם כנ"ל. נמצא שהנקודה של כ"א מישראל הוא נמשכת מאביו מצד ההולדה כנ"ל. אבל מחת זוהמת הנחש שהוא התגברות התאות שנמשכין משבירת כלים מהחרפות הנ"ל עי"ז נתעלם ונסתר אור הנקודה שיש בכ"א מישראל מצד ההולדה. כי החרפות לב שבירת לב הם מתגברים בההולדה דייקא. כי זה כלל שבמקום שהקדושה גבוה יותר שם הם מתגברים ביותר כי את זה לעומת זה עשה אלקים וכו'. וע"כ ברוב ההולדות נאחז בהם בחי' שבירת לב חרפת לב שמהם הקלי החופה על הפרי שמהם כל התאות שעל ידם נתעלם אור הנקודה. וזה כל העבודה של כל אדם להתגבר להאיר עצם הנקודה שיש בו שתאיר ללבו ע"י הדיבור שמדבר בינו לבין קונו ועם חבירו ורבו וכו' כנ"ל. כדי לבטל בחי' החרפה השורה על לבו שנמשכת משבירת כלים מחמת שלא נתקדש אביו בשעת ההולדה. וע"כ החיוב מוטל על אבי וביותר לדבר עם בנו בתורה וי"ש כדי להאיר בו הנקודה מפה ללב כנ"ל. כי על אביו דייקא מויטל החיוב ביותר מחמת שעצם הנקודה הקדושה נמשכה ממנו מחמת שהוא מזרע ישראל כנ"ל.וגם החרפה השורה על לבו הוא ג"כ על ידו ע"י שלא קידש עצמו

כראוי. וע"כ הוא מחויב ללמודעם בנו תורה שעי"ז מתקן כ"ז כי על ידי שהואלומד עם בנו הוא מאיר בו הנקודה שיש בו מקדושת ישראל ומבטל החפרה השורה על לב כי הכל נמשך מאביו והוא צריך לתקן כל זה על ידי הדיבור שמדבר עם בנו בתורה וי"ש. שעי"ז מאירה הנקודה מפה ללב שעי"ז נתתקן הכל וכנ"ל:

אות ה

וזה בחי' ק"ש. שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד. זה בחי' אור הנקודה הקודשה שיש בכל אחד מישראל. כיעיקר קדושת הנקודה היא האמונה הקדושה שהיא יסוד הכל. כי האמונההיא עיקר הקדושה כלל כל התורה כ"ש כל מצותיך אמונה והיא עיקר הנקודה של בחי' צדיק כ"ש וצדיק באמונתו יחיה. ואנו צריכן לומר ק"ש בפה מלא דייקא כי יעקר אור הנקודה נתגלה ע"י דיבור פה דייקא כנ"ל. וזהו ואהבת את ה' אלקיך וכו'. ואהבת זה בחי' אור האהבה הקדושה ששורה אצל הנקודה כנ"ל וזהו והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך היסו על לבבך על לבבך דייקא. כי צריך לקשר ולהאאי הנקודה מפה ללב כנ"ל. והפרשה מבארת לנו כל הג' נקודות הנ"ל. כי והיו הדברים האלה וכו' זה בחי' נקודה הכלליות. כי משה הוא בחי' נקודה הכלליות כ"ש שם ע"פ אלה הדברים אשר תדברוכו'. וזהו והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום על לבבך. היינו שתאיר ותקשר הדיבורים של בחי' משה שהוא נקודה הכללטוות על לבדך להאיר העקודה הכלליות לתוך הלב. ושננתם לבניך זה בחי' נקודה הב' בחי' נקודת החברים שמקבלין דין מן דין. כ"ש לעיל שהנקודה שמאיר לבניו הוא בחי' נקודת החברים כנ"ל. ודברת בם וכו' זה בחי' נקודה הג' שצריכין להאיר מינה וביה וזהו ודברת בם שצריכן לדבר גם בעצמו כדי להאיר הנקודה מיניה וביה כנ"ל. נמצא שמבואר בפ' ק"ש כל הג' נקודות הנ"ל. כי ק"ש היא בחינת אור הנקודה שהיא עצם הקדושה שהיא האמונה כי עיקר הקדושה היא האמונה כנ"ל:

אות ו

וזהו בשבתם בביתך ובלכתך בדרך ובשכבך ובקומך. זה בחי' מה שדקדק רבינו ז"ל וכתב שם בהתורה הזאת שעיקר התיקון ע"י שמקשר את לבו להנקודה השייך ללבו בעת הזאת ע"ש. ובענין זה יש הרבה לדבר ולבאר. ומי שרוצה לילך עם דיבור זה ולהסתכל על זה באמת. הוא יכול לקרב א"ע להש"י ולהחזיק את עצמו בהש"י תמיד לעולם ועד בכל מקום שהוא יהיה איך שיהיה כי בודאי בכל עת וזמן ובכל מקום שהוא באיזה מדריגה ובאיזה ענין שהוא תמיד יש איזהבחי' נקודה טובה שיכול לדבק א"ע להנקודה ההיא השייך ללבו בעת הזאת דייקא. ואם יסתכל ויחפש היטב בודאי תאיר בו הנקודה השייך ללבו בעת הזאת דייקא ועי"ז יתתקן הכל כנ"ל. כי זה רואין בחוש שבודאי אין

דומה העבודה שהאדם עובד את הש"י בשבת ויו"ט להעבודה של ששת ימי החול. וכן אינו דומה העובדה שבביתו להעבודה שבדרך. כי בודאי בדרך אינו יכול לעסוק כ"כ בתורה כמו בביתו. אבל אף עפ"כ בודאי אין האדם פטור לגמרי בדרך מעבודת ה' רק בדרך הוא צריך לקשר עצמו להנקודה השייך ללבו בעת ההוא כפי העסק שעוסק בו ובביתו צריך לקשר עצמו להנקודה השייך ללבו אז. וכן ביום צריכין לקשר עצמו להנקודה השייך ללבו אז המאירה ביום. ובלילה להנקוד' המאיר אז בלילה. וזה ודברת בם בשבתך בביתך ובלכתך בדרך ובשכבך ובקומך. כי תמיד צריכין לדבר בתורה וי"ש ולקשר עצמו להנקודה השייך ללבו בעת ההיא כפי העת. אם הוא בביתו או בדרך א ואם הוא ביום או בלילה כי לכל עת וזמן לכל חפץ תחת השמים. וזה בחי' על זאת יתפלל כל חסיד אליך לעת מצוא. לעת מצוא דייקא שיזכה תייד למצוא הנקודה כפי העת והזמן כנ"ל. כי בודאי א"א לאדם לידע כ"ז בפרטיות רק הוא צריך להאמין תמיד בכל מקום שהוא בכל עת וזמן ובאיזה מדריגה שהוא בעליה או בירידה. אפי' אם הירידה היא ח"ו כמו שהיא ר"ל. הוא צריך לידע ולהאמין תמיד שבודאי יש עתה בחי' נקודה טובה השייך ללבו בעת ההיא דייקא שהוא צריך לקשר עצמו להנקודה הזתא דייקא שעי"ז יתתקן מכל מקום שהוא. וע"ז צריכין תפלה ותחנונים הרבה בחי' על זאת יתפלל כל חסיד אליך לעת מצוא לעת מצוא דייקא כנ"ל. כי זה עיקר ההתבודדות והשיחה בינו לבין קונו ההזהירנו רב"ל הרבה כי צריכין תיד להתחזק להרבות בשיחה בינו לבין קונו. כי דרך האדם הרוצה לעסוק בזהשתמיד נדמה לו שעתה עינו יכול לדבר ואינו יודע מה לדבר ולבו אטום מאד וכו' כידוע לכל מי שנכנס בזה וכל זה מחמת שבכל עת מתגברין החרפות לב שבירת לב. ורוצין להעלים ולהסתיר ממנו אור נוקדתו הקודשה השייך ללבו בעת ההיא. ע"כ נדמה לו שבעת ההוא אינו יכול לדבר. אבל באמת הואשקר גמור והוא רק מעשה בע"ד כי אם יאמר כן ידמה לו כן תמיד שעתה אין לו לב לדבר ולא ידבר לעולם ח"ו. אבל באמת הוא צריך להתחזק ולידע ולהאמין שבודאי אין עת בעולם שלא יוכל אז לקשר עצמו להנקודה השייך ללבו בואתו העת. ע,כ הוא צריך להתגבר מאד לדבר כפי מה שיוכל ולבקש ולח בדיבוריו את נקודתו הקודשה. ואם יתחזק ויתאמץ לפתוח פיו בע"כ לדבר תייד בודאי יעזריהו הש"י ויח פיו ולבו עד שיזכה תמיד לקשר א"ע להנקודה השייך ללבו בעת ההוא שעי"ז יתתקן הכל כנ"ל. ויש עוד בזה הרבה לדבר אך א"א לבאר דברים כאלה היטב. והחפץ באנת יבין מעט דברינו אלה ויחזק א"ע בהתבודדות ושיחה בינו לבין קונו ועם חבירו ורבו תמיד יהיה איך שיהיה:

אות ז

וזה בחי' כלל כל התורהשהוא להאיר אור הנקודה הקדושה כנ"ל ועל כן רוב מצות התורה הם תלויים בעת וזמן. כי צריכין לקבל אור הנקודה כפי העת והזמן כגון בימי החול מקבלין הנקודה ע"י תפילין ובשבת ויו"ט על ידי קדושת עיצומו של יום. ובפסח ע"י אכילת מצה וד' כוסות וכו'. וכן בשארי זמנים קדושים וכן אפילו המצות הנוהגות בכל זמן בודאי אין יום דומה לחבירו ואין אדם דומה לחבירו כי ביום זה מזמין לו הש"י מצות ביקור חוליטם. ובזה היום מצות הלבשת ערומים וביום אחר הכנסת כלה וכיוצא בזה וכן אין אדם דומה לחבירו. כמו שראינו בכל הצדיקים והיראים שלפנינו שזה עסק יותר בתורה. וזה עסק יותר בתפילה וזה נזהר ביותר במצוה זאת וזה באחרת. וכשר"ל אביך במאי זהיר טפי. וכמובא בכתבי האריז"ל מזהוהכל כפי הנקודה השייך ללבו של זה בעת ההוא וכנ"ל. וכן אין הלימוד של כל יום דומה לחביור כי ביום זה לומדין כאן ולמחר במקום אחר או בספר זה להלן יותר או בספר אחר לגמרי. וזה בחינת השיר של יום שבכל יום ויום יש בו ישר מיוחד כפי הנקודה הקדושה השייך לכלליות לבות בני ישראל באותו היום. כי יש בענין זה בחי' הרבה בכלליות ישראל ובפרטיות וכנ"ל. וזה בחי' הסדרים של התורה שקורין בכל שבוע ושבוע סדר אחר בתורה. וגם הסדר נחלק לז' פרשיות כנגד ז' ימי השבוע הכל כדי לקבל בכל שבוע ובכל יום אור הנקודה השייך ללבו בעת ההיא דייקא כנ"ל. וזה בחי' יום ליום יביע אומר ולילה ללילה יחוה דעת. כי הכל כפי העת והזמן כן נשמכין דיבורים מלמעלה. וצריך כ"א להשתדל ולהתחזק לדבר הדיבורמי פי העת כדי לקשר עצמו להנקודה השייך ללבו בעת ההיא כנ"ל:

אות ח

וזה בחינת גלמי ראו עיניך ועל ספרך כולם יכתבו ימים יוצרו ולו אחד בהם. ולו אחד בהם. זה שבת שהיא עיקר הנקודה הקדושה. בחי' ברית עולדם ביני ובין בני ישראל אות היא לעולם וכו'. וזאת הנקודה מאירה בכל הימים ובכל בני אדם בחי' גלמי ראו עיניך וכו' שהם כלל כל בני אדם שבכל הדורות. כשרז"ל על פסוק זה מלמד שהראה לו הקב"ה לאדה"ר דור דור ודורשיו וכו'. וכל בני אדם בכל היים אשר הם חיים צריכין לקבל אור הנקודה כפי היום היא בחי' ימים יוצרו ולו אחד בהם. כי באמת עצם הנקודה היא אחד רק שהאור שמקבל ממנה כל אחד היא כפי האדם וכפי היום. אבל תכלית כל הנקודות הוא אחד. כדי להכיר את היחיד והמיוחד. בחי' שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד שהיא עיקר הנקודה כנ"ל:

וזהו אברכה את ה' בכל עת תמיד תהלתו בפי. וזהו בכל יום אברכך ואהללה שמך לעולם ועד. כי בכל עת ובכל יום צריכין לברך ולהלל את הש"י ולפרש שיחתו לפניו. כי

בכל עת ובכל יום באיזה מדריגה שהוא יש בחי' נקודה השייכה ללבו בעת ההיא דייקא וצריך לקשר עצמו להנקודה ההיא כנ"ל. וזה בחי' ואתחנן אל ה' בעת ההיא לאמר. בעת ההיא דייקא. שמשה זכה לזה שתפילתו ותחינתו היתה תמיד בבחי' בעת ההיא כנ"ל. כי משה הוא נקודה הכלליות שכולל כל הנקודות של כל בני אדם ושל כל העתי והזמנים. וע"כ זכה שתמיד כיון תפילתו בעת ההיא לקשר עצמו להנקודה השייכה ללבו בעת ההיא כנ"ל:

וזהו אברכה את ה' בכל עת תמיד תהלתו בפי. וזהו בכל יום אברכך ואהללה שמך לעולם ועד. כיבכל עת ובכליום צריכין לברך ולהלל את הש"י ולפרש שיחתו לפניו. כי בכל עת ובכל יום באיזה מדריגה שהוא יש בחי' נקודה קדושה השייכה ללבו בעת ההיא דייקא וצריך לקשר עצמו להנקודה ההיא כנ"ל. וזה בחי' ואתחנן אל ה' בעת ההיא לאמר. בעת ההיא דייקא. שמשה זכה לזה שתפילתו ותחינתו היתה תמיד בבחי' בעת ההיא כנ"ל. כי משה הוא נקודה הכלליות שכולל כל הנקודות של כל בני אדם ושל כל העתים והזמנים. וע"כ זכה שתמיד כיון תפילתו בעת ההיא לקקשר עצמו להנקודה השייכה ללבו בעת ההיא כנ"ל:

אות ט

שייך לעיל ויוסף שהוא בחינת הצדיק בחינת הנקודה הנ"ל ע"כ נאמר בו כי בן זקונים הוא לו. כי הנקודה בשלימות מאירה ע"י בחי' זקן דקדושה דהיינו כשמאירה בבחי' שלשה אבות מאב לבן ולבן הבן כנ"ל. וע"כ יוסף שהוא בחי' אור הנקודה בשלימות נקרא בן זקונים כנ"ל:

צדקה

אות י

וזה בחי' צדקה. כי על ידי מצות צדקה זוכין להמשיך על עצמו אור הנקודה הקדושה הנ"ל שהוא בחי' צדיק. כי זה הנותן צדקה הוא בבחי' צדיק כמובא בחינת צדיק חונן ונותן שזהו בחינת הנקודה הנ"ל שהיא בחי' צדיק בחי' יוסף הצדיק שזכה להרבות בצדקה כ"ש ויכלכל יוסף את אביו ואת אחיו וכו'. ועי"ז זכה לבחי' הנקודההנ"ל בחינת צדיק מוש לשהוא בחי' ויוסף הוא השליט (כ"ש שם בהתורה הנ"ל) כ"ש ויוסף הוא השליט הוא המשביר וכו' שע"י שהיה הוא המשביר והמשפיע לכל העולם פרנסה בחינת צדיק חונן ונותן בחי' בעל צדקה עי"ז זכה לבחי' ויוסף הוא השליט בחי' צדיק מושל בחינת אור הנקודה הנ"ל. וע"כ קודם התפלה צריכין ליתן צדקה כשרז"ל כי עיקר התפלה היא כדי שתאיר הנקודה מהפה אל הלב בבחי' פי ידבר חכמות והגות לבי

תבונות וכו' כ"ש שם. ע"כ צריכין ליתן מקודם צדקה כדי לגלות ולהאיר אור הנקודה שבפה עלידי הצדקה שעל ידה עיקר שלימות הצדיק שהוא בחי' הנקודה הנ"ל כנ"ל. וע"כ עיקר הדיבור פה דקדושה נעשה על ידי הצדקה. כ"ש אדמו"ר זצ"ל (בלק"ת סי' ט"ו) כ"ש בפיך זו צדקה וכתיב נדבות פי רצה נא ה' כמובא בדבריו הקדושים. כי עיקר שלימות הדיבור פה דקדושה הוא מהנקודה הנ"ל שעיקר הארתה ע"י הצדקה כנ"ל:

אות יא

וזהו גודל מעלת הצדקה ששקולה ככל התורה כולה וכאשר האריכו רז"ל בעוצם מעלת הצדקה וקודם כל דבר שבקדושה צריכין להפריש לצדקה כמובא בספרים. כי עיקר כלל התורה וכל הדברים שבקדושה הכל הוא כדי לזכות לבחי' צדיק לקשר הנקודה אל הלב לתקן השבירה לבטל כל התאות שהם האהבות רעות שהם סטרא דמותא הנמשכין משבירת כלים כידוע. ע"כ הצדקה תיקון לכל זה. כי עיקר שלימות אור הנקודה הוא ע"י הצדקה כנ"ל. וז"ש אדמו"ר ז"ל במ"א (בלק"ת סי' ד') שהצדקה היא ההתחלה של כל ההתחלות בעבודת ה' וכו' ע"ש. כי כל עבודת ה' הכל הוא להאיר אור הנקודה כנ"ל. שזה זוכין ע"י צדקה כנ"ל:

אות יב

ויעקר מעלת הצדקה הוא שזוכין ע"י הצדקה לקשר את עצמו בכל עת להנקודה השייך ללבו בעת הזאת דייקא בבחינת אשרי שומרי משפט עושה צדקה בכל עת. בכל עת דייקא כי צריכין לעשו"ת צדקה בכל עת כדי לקשר עצמו בכל עת להנקודה השייך ללבו בעת הזאת דייקא כנ"ל. וזהו אשרי שומרי משפט כי מה שמדברין בינו לבין קוונ שעי"ז מקשרין אור הנקודה אל הלב כנ"ל זה בחינת משפט ששופט ודן א"ע ומוכיח א"ע לקיים את דברי התורה. וכמובן בדברי אדמו"ר ז"ל במ"א (בסי' נ"ט) שקורא את ההתבודדות והשיחה בינו לבין קונו בשם משפט. וגם כי העיקר לקשר א"ע להנקודה השייך ללבו אז באותו העת דייקא. בבחי' לעשו"ת משפט עבדו ומשפט עמו ישראל דבר יום ביומו. דבר יום ביומו דייקא היינו כנ"ל. לכוין המשפט לקשר עצמו להנקודה השייכה ללבו באותו היום כנ"ל. כי שם בפסוק הזה מדבר מתפלה ושיחה שמדברים בינו לבין קונו. כ"ש שם בתחילת הפסוק ויהיו דברי אלה אשר התחננתי לפני ה' קרובים אל ה' אלקינו יומם ולילה לעשו"ת משפט עבדו וכו' דבר יום ביומו היינו כנ"ל. שכל הדיבורים והתחינות שמתחננים לפני הש"י יהיו בבחי' משפט דבר יום ביומו לקשר עצמו בכל עת להנקודה השייך ללבו באותו היום כנ"ל. וז"ש שם להטות לבבינו אליו ללכת בכל דרכיו וכו'. כי על ידי בחי' משפט בחינת הנקודה הנ"ל עי"ז זוכין להטות הלב להש"י כנ"ל. וקשר הפסוק הוא כמו תנא והדר מפרש שבתחלה מבקש להטות לבבינו

אליו וכו'. והדר מפרש ע"י מה נזכה לזה ע"י ויהיו דברי אלה אשר התחננתי קרובים וכו'. שנזכה להתבודדות כזה עד שיהיו דברינו קרובים להש"י עד שימשיך עלינו בחי' משפט בחי' הנקודה הנ"ל השייך ללבינו בעת הזאת בחי' דבר יסו ביומו ועי"ז נזכה להטות לבבינו אליו ללכת בכל דרכיו כנ"ל. וזהו אשרי שומרי משפט ששומר ומכוין המשפט לקשר עצמו בכל עת להנקודה השייכה ללבו באותההעת כנ"ל. זה זוכין ע"י עושה צדקה בכל עת כנ"ל:

אות יג

כי עיקר התהות הזמן הוא ע"י צדקה וחסד. כ"ש בהמעשה של הז' בעטלירש במעשה של יום ג' ע"ש כל המעשה של יום ג' מבואר שם שעיקר התהות הזמן הואע"יהחסדים של אמת. ע"כ ע"י צדקה שהוא בחי' חסדים של אמת. כשרז"ל אין הצדקה משתלמת אלא לפי חסד שבה שנאמר זרעו לכם לצדקה וקצרו לפי חסד. ע,כעל ידי הצדקה נתהוה הזמן. ע"כ על ידה יכולין לקשר עצמו להנקודה השייך ללבו באותו העת והזמן מאחר שכל הזמן נתהוה על ידה וכנ"ל. וע"י בהמעששה הנ"ל של יום הג' ותצמצא בהאיזה רמזים ע"פ התורה הנ"ל. כי מבואר שם שיש לב של העולם שצועק אל המעין תמיד וכו' ע"ש היטב ענין הנפלא והנורא הזה. והענין בקיצור שיש מעין שעומד על ההר וכו' ויש לב של העולם שהוא עומד בקצה העולם. וזה הלב צועק תמיד אל המעין בהשתוקקות נמרץ וכו' וגם המעין משתוקק אל הלב. וזה הלב יש לו שתי חלישות. אחד מחמת עוצם ההשתוקקות וצעקה שצועק ומשתוקק תמיד אל המעין. ואחד מחת השמש שרודפת אותו ושורפת אותו מחמצת שהוא משתוקק ורוצה לילך ולהתקרב אל המעין. ואין לו מנוחה להלב רק בעת שבא ציפור גדול ופורש כנפיו עליו ומגין עליו מן השמש עאז יש לו נייחא קצת. וגם אז בשעת נייחא הוא מסתכל ג"כ כנגד המעין ומתגעגע אליו. אך מאחר שהוא מתגעגע אליו כ"כ מפני מה אינו הולך ומתקרב אל המעין אך וכו' וזה המעין אין לו זמן וכו'. והכלל שעיקר קיום של המעין והלב בעולם הוא ע"י הכבד פה הנ"ל שבאמת יש לו שלימות הדיבור פה בתלכית השלימות רק שנקרא כבדפה מחמת שהואכבד פה לדבר דיבורים שאינם שבחים להש"י. אבל באמת יש לו שלימות הדיבור נורא ונשגב מאד. כי כשהוא מתחיל לדבר שירות וחידות וכו' שלו יש בהם כל החכמות עד שאין נמצא שום נבראבעולם שלא ירצה לשמוע אותו. וזה הכבד פה הולך ומקבץ כל החסידים של אמת ומביא לאיש חסד האמת ועי"ז נתהוה הזמן. ואזי נותן יום להלב ולהב נותן היום להמעין וכו'וכשזה היום נוסע ובא ממקום שבא משם. אזי הוא בא עם חידות ושירים נפלאים מאד והכל כפי היום כי יש שינויים בין הימים. כי יש יום א' בשבוע

ויום ב' וכו'. וכן יש ר"ח וימים טובים ויוה,כ וכו' ע"ש כל זה היטב. ואם אמנם לא איתיא אינש על יבשתא די יכול פשרא דנא להחוויא. כי מאדמאד עמקו מחשבותיו בסיפורי המעשיות שסיפר בפרט במעשה הנוראה הזאת של הז' בעטלירש שמאר שהוא עולהעל כולם. ואין שום דיבור שלא יהיה בו כוונה נוראה ונשגבה וכו'. עכ"ז מהשאנו יכולין למצוא איזה רמז אנו מחוייבין להתייגע ולמצוא. כי דברים הנאמרים ברוח הקודש בפרט במדריגה נשגבה כזאת סובלים הלכ כל דברי אמת שמוצאין בהם כ"א כפי דעתו. והנה בהעמשה הזאת מבואר קצת ענין התורה הנ"ל שמדברת מהתקשרות הלב אל הנקודה שבזה תלוי תיקון העולמות כיע לידי התקשרות הלב אל הנקודה נתתקן השבירה שהוא תיקון הכל. וזה בחי' המעשה הנ"ל שהלב צועק תמיד אל המעין וכו' כי המעין הוא שורש של כל הנקודות טובות. כ"ש שם בהתורה הנ"ל שה נקודה הוא בחי' חכמה מעין ע"ש. וע"כ הלב צועק תמיד אל המעין כי עיקר תיקון הלב שהוא תיקון כל העולם הוא ע"י הנקודההשהיא בחי' המעין כנ"ל. וזה בחינת החלישו"ת שיש להלב מחת שהשמש רודפת ושורפת אותו. זה מרמ ז על חמימות היצר הרע והתאוות שהם אהבות הנפולין שהם החרפות לב שבירת לב שהם רודפין אחר הלב הקדוש של איש הישראלי ורוצין לשורפו ח"ו. כי כל תאוות וטרדות עולם הזה ובלבוליו הכל נקרא תחת השמש כמבואר בכל ספר קהלת כ"פ כ"ש שם מה יתרון לאדם בכל עמלו שיעמול תחת השמש וכתיב אשר לא ראה את המעשה הרע הנעשה תחת השמש שמכנה כל המעשים רעים הנעשים בעולם שנעשים תחת השמש כי כל התאות וכל המעשים רעים והבלבולים הכל הוא תחת הזמן כי למעלה מהזמן אין שום אחיזה להמעשה הרע ועיקר הזמן הוא עלידי השמש שהוא ראש כל כוכבי השמים אשר על ידם הש"י מנהיגאת הזמן וע"כ נקרא כל הזמן תחת השמש ושם דייקא נעשה מה שנעשה בעולם מה שנתנסה ונצטרף כ"א אם יעמוד מכנגד המעשה הרע הנעשה צתחת השמש וזה הלב הקדוש והנורא הנ"ל אע"פ שבאמת הוא נקי לגמרי מכל המעשה הרע הנעשה תחת השמש כי הוא מדבר מלב קדוש ועליון כמובן שם אע"פ כן נוגעים בו הפגמים של רדיפת עוה"ז של שאר בני העולם שהואבחי'המעשה הרע הנעשה תחת השמש בחי' אכן חליינו הוא נשא בחי' והוא מחולל מפשעינו וכו'. וזה הלב צועק תמיד אל המעין בצעקות נוראות והשתוקקות עצומכ כי משם חיותו כנ"ל וגם זה ההשתוקקות והצעקהאל המעין נחשב לחלישו"ת מחמת שהוא יותר מהמדמה. אבל עיקר מנוחת הלב הוא בעת שבא צפור גדול ופורש כנפיו ואז יש לו נייחא מהשמש. וגם אז הלב מסתכל ומשתוקק אל המעין וכו' ע"ש. וענין זה יש לרמז ע"פ מ"ש בהתורה ויתן עוז למלכו (בסי' ע"ח) ע"ש מ"ש שם מעוצם מעלת

הדיבור דקדושה שהוא עיקר החיות שזהו בחי' אלמאל כנפי ריאה דנשבין על לבא הוי לבא אוקיד כל גופא, מבואר שם שלפעמים הלב בוער להש"י מאד מאד. אבל הוא יותר מדאי עד שהיה אפשר לאוקיד כל גופא אבל ע"י דיבור תורהותפילה מקררין החמימות הזאת שלא תהיה יותר מדאי. וכן להיפך כי לפעמים ח"ו בוער האסד אל תאוות עוה"ז כ"כ עד שג"כ הי' אוקיד כל גופא ח"ו. אבל ע"י הדיבור של תורה ותפילה מקרר אש הזה ג"כ. וזה בחינת אלמלא כנפי ריאה דנשבין על לבא וכו'. כי כנפי ראיה הם התורה והם מנשבין על הלב להצילו משני התבערות הנ"ל. וכנפי ריאה שהם דיבורי התורה ותפילה שנקראין כנפים (כמ"ש במ"א) זה בחי' כנפי הציפור הגדול הנ" במעשה הנ"ל וכמו שמבוארבתיקונים לענין הנ"ל שכתב שם אלמלא כנפי ראיה דנשבין על לבא הוי לבא אוקיד כל גופא שהביא שם על זההפסוק והיו הכרובים פורשי כנפים על הכפורת, כפורתא דאלבא ע"ש. נמצא שכנפי ריאה המחרפים על הלב שהם בחי' דביורי התורה ותפילה כנ"ל הם בחי' כנפי הכרובים שהם צפרים היינו בחי' כנפי הצפור הגדול הנ"ל במעשה הנ"ל שפורש כנפיו על הלב ומצילו משריפת ורדיפת השמש, ואז יש נייחא להלב משנההחלישו"ת כמובן שם בהמעשה הנ"ל כי שתי החלישו"ת הנ"ל תלויים זה בזה. כי מחמת שהשמש שהם תאוות עוה"ז שרודפין אחר הלב ושורפין אותו מחמת זה גם הצעקה וההשתוקקות שהלב צועק ומשתוקק אל המעין הוא ג"כ חוץ מהמד' ונחשב ג"כ לחלישו"ת רבל כשהציפור בא ופורש כנפיו ומצילו מהשמש דהיינו מתאוות הזמן אזי נתבטלגם החלישו"ת הב' כי אז אינו צועק ומשתוקק הלב כ"א במדה ובהדרגה. וכ"ז מובן שם בהמעשה הנ"ל. שמתחיל לדבר משתי חלישו"ת הנ"ל ואח"כ מבאר שיש נייחא להלב כשהצפור בא ופורש כנפיו ומצילו משריפת השמש ואז יש נייחא להלב. ולכאורה אינו מובן איך ניצול הלב מחלישו"ת הב' של ריבוי ההשתוקקות ע"י פרישת כנפים של הציפור הלא כנפי הצפור אינם מגינים כ"א כנגד השמש כמבואר שם. אך ע"פ דברינו מיושב קצת. כי הא בהא תליא כנ"ל וכשהצפור פורש כנפיו ומגין מהמש דהיינו שהדיבור הקדוש של תורה ותפילה מגין על הלב מרדיפת העוה"ז. אזי ממילא נתבטל גם חלישו"ת הב' של ריבוי ההשתוקקות חוץ מהמדה. כי אז אין צריך הלב לצעוק ולהשתוקק חוץ מהמדה רק השתוקקות הוא בהדרגה ובמדה. וזה שכתוב שם שגם אז כשיש נייחא להלב גם אז מסתכל וצופה ומביט הלב אל המעין ומשתוקק אליו כוו' ע"ש. היינו כי גם בעת הנייחא של הלב משתוקק ג"כ אל המעין רק שאז ההשתוקקות הוא בהדרגה ובמדה מחמת ששי לו נייחא מרדיפת השמש שהם תאוות עוה"ז וכנ"ל. והנה מבואר שכל עיקר קיום הלב של העולם הוא ע"י המעין משמסתכל ומבטי ומשתוקק

אליו. וזה קיום כל העולם כי אין קיום בלא לב כ"ש שם. וכל קיום הלב עם המעין בעולם הכל ע"י הכבד פה שמקבץ כל החסדים של אמת שמהם נתהוה הזמן. שעי"ז נותן האיש אמת יום אל הלב והלב אל המעין שעי"ז יכולים להיות בעולם המעין והלב. ואז יש קיום להלב ע"י הצעקה וההשתוקקות וההסתכלות אל המעין וכן מעין אל הלב. שעי"ז נתקשרים ונמשך חיות מהמעין אל הלב ויש לו קיום ועי"ז מתקיים כל העולם. וכל זההוא בחי' הנ"ל שע"י צדקה שהוא בחי' חסדים של אמת שעי"ז נתהוה הזמן. עי"ז יכולים לקשר הלב אל הנקודה שהוא בחי' התקשרות הלב אל המעין כנ"ל. כי מבחי' הנ"ל המבואר במעשה הנ"ל מענין צעקת הלב אל המעין משם נמשך כל ההתבודדות והשיחות בינו לבין קונו והצעקות וכו' שצועקין בני ישראל מן הלב להש"י. כי הכל משם כי הלב הנ"ל במעשה הנ"ל הוא שורש לבבות של כל ישראל והמעין הנ"ל הוא שורש כל הנקודות של כל ישראל הכלליות והפרטיות. וכמו שהלב הנ"ל אין לו חיות כ"א מהמעין שמסתכל בו תמיד ומשתוקק אליו צועק אליו תמיד. שעי"זנמשך לו חיות מהמעין כמובן שם בהמעשה הנ"ל. כמו כן בפרטיות כל לב של כ"א מישראל עיקר חיותו וקיומו הוא ע"י ההשתוקקות והצעקה אל הנקודה ששרשה מהמעין הנ"ל. שזהו בחי' כל ההתבודדות והשיחה והצעקהבינו לבין קונו. וזה גודל מעלת המדקה שע"י צדקה שהוא בחי' חסדים של אמת עי"ז נתהוה הזמן עם כל השירים והחידות שהם הדיבורים הקדושים והנפלאיסשל הכבד פה שע"י כל זה עיקר קיום וחיות של הלב שמקבל מהמעין כנ"ל. כי מחמת שכל הזמן נתהוה ע"י צדקה וחסד ע"כ על ידה יכולין לקשר עצמו להנקודה הנמשכת מהמעין השייך ללבו בעת הזאת דייקא כנ"ל:
(הלכה ה' בה' שבועות הלכה ב')

תלמוד תורה א

אות א

מקום שנהגו ללמד תורה שבכתב בשכר מותר וכו'. אבל תורה שבע"פ אסורללמד בשכר וכו'. כי איתא בדברי רבינו נ"י במאמר תהלה לדוד (בסימן י"ב) שמי שהוא צדיק ולומד תורתו לשמה ותורתו זכה מאד. אעפ"כ בהכרח צריך שיהיה בתורתו איזה בחי' שלא לשמה כדי שיוכל להמשיך שפע לעולם בבחי' בשמאלה עושר וכבוד ע"ש היטב. כי מחומש אינו נקרא למדן רק מי שלומד גמ' ופוסקים ע"ש:
כי תורה שבכתב ותורה שבע"פ הוא בחי' יום ולילה כמובא שמשה רבינו כשהי' ברקיע הי' לומד תורה שבכתב ביום ותורה שבע"פ בלילה. ועי"ז ידע בין יום ללילה כמו שהביא רבינו נ"י (בסי' ג') וזה בחי' ימין ושמאל שהם בחי' יום ולילה. נמצא שתורה שבכתב

הוא בחי' יום בחי' ימין. וימין היא בחי' לשמה כשרז"ל אורך ימים בימינה למיימינים בה שעוסקים לשמה וכו'. אבל תורה שבע"פ הוא בחי' לילה בחי' שמאל כנ"ל. וע"כ שם מתגבר ביותר השלא לשמה שהוא ג"כ בחי' שמאל. כ"ש בשמאלה עושר וכבוד וארז"ל שהוא בחי' שלא לשמה שנקרא בשמאלה. וע"כ אסורללמד תורה שבע"פ בשכרכי כשמלמד לקטנים הוא בבחי' שינה שהוא מוחיןדקטנות דהיינו שצריך להוריד שכלו ולהלביש אותו כפי מוח הקטן. ועי"ז נתחדש ונזדכך מוחו כי ע"י בחי' שינה נתחדש המוח. כש"ש רבינו שם במאמר אשרי העם (בסי' ל"ה). וזה שפי' רבינו מארז"ל כד תמחי לינוקא על חידוש המוחין ע"י בחי' שינה ע"ש. כי גם הלימוד של המלמד עם הקטן הוא ג"כ בחי' שינה שעי"ז נתחדש המוח כנ"ל. וע"כ אסור ללמד בשכר כדי שלא יתגבר בחי' שלא לשמה. דהיינו שיהי' למודו בשביל מעות ואזי יהי' נעשה ח"ו ההיפך ממש מבחי' חידוש המוחין. כי יהי' נעשה ח"ו בחי' סוספיתא דדהבא שהוא בחי' עכירות המוחין. וע"כ אסור ללמד בשר כדי שיוכל לחדש מוחו ע"י הלימוד עם הקטן שהוא בחי' שינה. ועיקר החידוש המוח הואלבררו מבחי' סוספיתא דדהבא שהוא הפסולת כ"ש שם. ועיקר האיסור הוא בתורה שבע"פ שהוא בחי' שמאל בחי' לילה ששם מתגבר ביותר בחי' השלא לשמה כנ"ל. אבל תורה שבכתב שהוא בחי' יום בחי' ימין בחי'לשמה אין שם פחד כ"כ מבחי' שלא לשמה. כי בהתורה שבכתב אין מתגבר כ"כ השלא לשמה כנ"ל. ע"כ מותר ללמדה בשכר במקום שנהגו כי בחי' השלא לשמה אין מתגברכ"כ השלא לשמה כנ"ל. ע"כ מותר ללמדה בשכר במקום שנהגו כי בחי'השלא לשמה אין מתגבר כ"כ שם. ואזי אדרבא ראוי ללמד בשכר כי אף אם מחמת זה יבא איזה פניה דקה שלא לשמה הוא נחשבת למעלה. מאחר שכל עיקר לימוד תורה שבכתב הוא בחי' לשמה כנ"ל. אזי צריכין שם דייקא איזה תנועה קלה ודקה של שלא לשמה כדי להמשיך שפע בחי' בשמאלה עושר וכבוד. וע"כ מותר ללמדה בשכר כי בודאי לא יתגבר שם הרבה השלא לשמה כנ"ל. כי הוא בחי' יוסבחי' ימין שאין שם פחד כ"כ מהחיצונים כנ"ל. ואם אעפ"כ יבא איזה פניה קלה שלא לשמה בלימודו אדרבאהוא טובה ומעלה. מאחר שהוא רחוק משלאלשמה וכל הלימוד הוא לשמה צריין בהכרח איזה בחי' שלא לשמה כדי להמשיך שפע בחי' בשמאלה עושר וכו' כנ"ל:

וזה שארז"ל שעל תורה שבכתב מקבלין שכר בשביל פיסוק טעמים כי ידוע שבחי' הטעמים היא בחי' העליונה שבכל המדריגות של טנת"א. ועל כן דייקא בשביל פיסוק טעמים מותר לקבל שכר. כי אין שם פחד החיצונים שלא יתגבר השלא לשמה. כי שם הוא בחי' כולו טוב בחי' טועמיה חיים זכו. שהטעמים הם בחי' חים ואריכת ימים שהוא

בחי' אורך ימים בימינה כנ"ל. וזהו בחי' (תהלים ל"ד) טעמו וראו כי טוב ה'. כי הטעמים הם בחי' כולו טוב כנ"ל:

תלמוד תורה ב

אות א

מקום שנהגו ללמד תורה שבכתב בשכר מותר לקבל שכר. אבל על תורה שבע"פ אסור לקבל שכר. ע"פ המאמרכי מרחמם ינהגם (בלק"ת סי' ז) הנ"ל (בהלכות מלמדים הלכה ב') ענין בן ותלמיד שהוא בחי' השגת דרי מעלה והשגת דרי מטה בחי' איה מקום כבודו שהוא השגת דרי מעלה ובחי' מלאכל הארץ כבודו שהוא השגת דרי מטה. שזה בחי' אספקלריא המאירה ואספקלריא שאינ מאירה וכו' ע"ש:

והנה ענין ב' השגות אלו דרי מעהל ודרי מטה הם בחי' כלליות כל התורה. כי עיקר התורה הוא הדעת את ה'. ועיקר הדעת דהיינו לדעת את הש"י הוא ב' בחי' הנ"ל דהיינו בחי' איה וכו'. ובחי' מכה"כ שזהו כלל ידיעתו ית' כביכול. וע,כ התורה שהיא עירק הדעת היא כלולה מב' בחי' הנ"ל. וע"כ מתחלת התורה מבראשית ומסיימת לעיני כל ישראל. בראשית זה בחי' מאמר סתום שהואבחי' אי' בחי' כתר כמבואר במ"א (בלק"ת סי' י"ב) וזהו בחי' השגת דרי מעלה כנ"ל. לעיני כל ישראל ה בחי' מלא כל הארץ כבודו כ"ש ולכל היד החזקה ולכ המורא הגדולה אשר עשה משה לעיני כל ישראל שזה בחי' מכה,כ כי ע"י היד החזקה דהיינו האותות והמופתים שעשה משה נתגלה כי ה' שליט בארץ בחי' מכה"כ. וזהבחי' לעיני כל ישראל שנתגלה אלקותו ית' כביכול לעיני כולם בחי' מכה"כ שזה בחי' השגת דרי מטה. נמצא שהתורה כלולה מב' בחי' הנ"ל. וזה בחי' תורה שבכתב ותורה שבע"פ שהם בחי' יום ולילה בחי' אספקלריא המאירה ואספקלריא שאינה מאירה שהם בחי' דרי מעלה ודרי מטה כנ"ל. כי תורה שבכתב היא בחי' ימין בחי'יום בחי' אספקלריא המאירה בחי' שמים. שזה בחי' דרי מעלה בחי' איה. ותורה שבע"פ הוא בחי' שמאל בחי' לילה בחי'. אספקלריא שאינה מאירה בחי' דרי מטה בחי' ארץ בח"י מכה"כ. וע"כ על תורה שבע"פ אסור לקבל שכר. כי עיקר הלימוד של תורה שבע"פ היא לגלות הדעת לדעת כי מכה"כ וכשרוצה לקבל שכר ונותן עיניו בממון אזי נופל לכסילות. כי עיקר הכסילות ע"י תאות ממון כמבו' בדברי רבינו ז"ל במ"א (סימן ס"ט) ואזי נסתלק הדעת ונתעלם האור ואינו זוכה לדעת כי מכה"כ. אבל על תורה שבכתב שהיא בחי' השגת דרי מעלה בחי' אי' מקום כבודו מותר לקבל שכר כי שם בבחי' העליונה בחי' אי' אין להקליפות והס"א שום אחיזה ומי שזוכה להשגה זו א"א להס"א להתאחז שם כלל. כי איתא בדברי רבינו ז"ל (סי' י"ב)

שיניקת הס"א וחיותם הוא מחבי' אי' שהוא בחי' מאמר סתום. היינו מגודל ההסתרה וההעלמה מחמת שבחי' זו היא נעמלת ונסתרת בתכלית ההעלם ע"כ משם חיותם. אבל מי שזוכה להשגה זו של בחי' אי' שיודע מבחי' הסתרה זו וזוכה להשיג השגה זו של בחי' אי' שהוא תכלית הידיעה אזי הס"א והקליפות בטלים בתכלית הביטול. כי עיקר יניקתם מההעלמה וההסתרה של בחי' זו מחמת שאין לנו כח להשיג השגה זו. ע"כ הם יונקים משם ח"ו מתגברים בכפירות ח"ו ע"י ההסתרה וההעלמה של בחי' זו. וע"כ בזה העולם בחי' דרי מטה צריכין להאיר בחי' מכה"כ דייקא לגלות מלכותו ית' כי בחי' אי' א"א לדרי מטה להשיג ואדרבא מבחי' זו הם יונקים ע"י גודל ההסתרה ומכניסים כפירות ח"ו. וע"כ על תורה שבע"פ אסור לקבל שכר. כי בהשכר והממון שמבקלים על תורה שבע"פ הם יכולים להתאחז ח"ו. כי עיקר אחיזתם בממון ששם אחיזת כל הע"ז והכפירות כ"ש רבינוז,ל במ"א (סי' כ"ג). ואזי עי"ז יכולים להעלים האורלגמרי ולא יזכה לדעת זה של בחי' מכה,כ. עי"ז שהם מעלימים האור ח"ו. אבל על תורה שבכתב שהוא בחי' אי' מותר לקבל שכר. כי שם אין להם שום אחיזה. כי עיקר יניקתם היא רק מבחי' זו מבחי' אי' היינו בחי' ההעלמה וההסתרה של בחי' זו. אבל מי שזוכה להשגה זו בקדושה בבחי' תכלית הידיעה אשר לא נדע. ומאחר שיודע ההסתרה ע"כ אין להם שום אחיזה עוד. וע"כ מותר לקבל שכר על תורה שבכתב שהוא בחי' אי'. כי שם א"א להם להתאחז ח"ו ולהעלים האור ח"ו מאחר שזוכה להשיג השגה זו של בחי' אי' ויודע אלקותו ית' ע"י בחי' זו דייקא. ע"כ אין להם שום נייקה עוד. כי יניקתם רק מההסתרה כנ"ל. אבל כשזוכה להשיג הסתרה זו דהיינו שמשיג בחי' אי' אזי הם בטלים ומבוטלים בתכלית הביטול. וע"כ מותר לקבל שכר על השגה זו של בחי' אי' שהוא בחי' תורה שבכתב כי שם אין להם שום אחיזה כנ"ל. וזהו שארז,ל שמותר לקבל שכר על תורה שבכתב כי הוא שכר פיסוק טעמים. שכר פיסוק טעמים דייקא. כי טעמים הם אור עליון מאד מאד שא"א להשיגו שהוא בחי' אי' כמובא בכתבים.וע"כ מותר לקבל שכר. כי שם אין להם שום אחיזה כנ"ל כי חיות הס"א הוא רק מההסתרה וההעלמה של בחי' אי' כנ"ל. אבל מי שמשיג השגה זו שזה בחי' פיסוק טעמים כנ"ל. אזי אין להם שום חיות כלל. ומתבטלים לגמרי. וע"כ אפי' כשמקבלים שכר על זה הלימוד א"א להם להתאחז בזה ח"ו. כי שם בהשגה זו אין להם שום כח להתאחז ח"ו אדרבא ע"י השגה זו של בחי' אי' בחי' טעמים הם מתבטלים לגמרי כנ"ל והבן היטב. כי א"א לבאר דברים אלו בכתב. בילא"ו:

תלמוד תורה ג

אות א

אסור ללמד בשכר. שנאמר ואתי צוה ה' וכו' מה אני בחנם אף אתה בחנם ועל תורה שבכתב מותר לקבל שכר במקום שנהגו ליטול. אבל על תורה שבע"פ אסור ליטול בכל מקום. עי' בש"ע הענין שיש חילוק בין תורה שבכתב לתורה שבע"פ לענין קבלת שכר: ע"פ המאמר תהלה לדוד ארוממך אלקי המלך וכו' בסי' י"ב ליקוטי ח"א ע"ש כל המאמא מראשו לסופו. והכלל כי מחמת שהצדיק האמת שחידש זאת התורה הי' מוכרח ליפול לאיזה שגיאה דקה כחוט השערה לבחי' שמאלה בשעת אמירת תורתו כדי שע"י בחי' שמאלה יקבל שפע ופרנסה לעולם. ולהמשיך להם עושר וכבוד. מחמת זה יש בתורתו בחי' צדקים ילכו בם ופושעים יכשלו בם דהיינו שיש בה משמעות טוב ומשמעות להיפך. כי המשמעות להיפך נמשך ע"י מה שהי' הצדיק מוכרח ליפול כחוט השערה לבחי' שמאלה כדי להמשיך פרנסה כי עיקר הפרנסה משמאהל כנ"ל. ומחמת זה הלומדים שאינם הגונים אינם רואים בלימוד תורתו כ"א המשמעות להיפך בחי' ופושעים יכשלו בם ותורתם הוארך להתייהר ולקנטר. וע"כ הם חולקים על הצדיקים כי מחומש אינו נקרא למדן. ועיקר הלמדן הוא מתורה שבע"פ. כי מהתורה שבע"פ נעשה אצלו פה לדבר על הצדיק עתק וכו'. כי הצדיק האמת כשלומד התורה שחידש התנא או צדיק אחר. אזיט נעשה בחי' נשיקין בחי' אתדבקות רוחא ברוחא כי שכינתא בין תרין צדיקיא יתבא כ"ש צדיקים ירשו ארץ וכו'. ע"ש כ"ז היטב:

אות ב

וע"כ אסור לקבל שכר על לימוד התורה כי צריך לעמול בתורה ביגיעה גדולה כשרז"ל אדם כי ימות באוהל אין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה. וכש"ש אם בחקותי תלכו ע"מ שתהי' עמלים בתורה, עמלים דייקא ועיקר העמל והיגיעה שצריכין לעמול ולהתייגע הרבה בתורה הוא רק בשביל לבררעסק התורהשיהי' הלימוד לשמה לעשו"ת נחת רוח ליוצרו ית' ולא יהי' לימודו ח"ו בשביל תועלת עצמו להתייהר ולקנטר ח"ו. ולא יעשם עטרה להתגדל בהם ולא קרדום לחפור בה וכו' (אבות פ"ד) ועיקר היגיעה והעמל בשעת הלימוד הוארך בתורה שבע"פ כי בלימוד חומש אין צריכין להתייגע כ"כ. ועיקר היגיעה והעמל הוא רק בתורה שבע"פ וזהו מחמת שבתורה שבע"פ שחידש התנא או איזה צדיק בהכרח יש בה בחי' שמאלה שהי' מוכרח התנא ליפול בשעת אמירת תורתו לאיזה שגיאה דקה. כדי להמשיך פרנסה כנ"ל. אשר משם נמשך בחי' משמעות של ופושעים יכשלו בם כנ"ל. ומחמת זה כל מי שרוצה לעסוק בתורה באמת. ולזכות לכתרה של תורה לזכות ע"י התורה לחיי עולם להתדבק בקונו אשר זה תכלית עסק

התורה הקדושה הוא צריך להתייגע מאד בעסק התורה שבע"פ לברר ולהכניע בחי' אחיזת ופושעים יכשלו בם דהיינו המחשבות של גסות ופניות והערמימות שרודף אחרי מחשבות ורוצים להטות לבבו מן האמ תח"ו לעסוק בתורה בשביל כבוד וגסות בשביל שיתקרי רבי, בשביל שיהי' רב באיזה קהילה או מורה הוראה או להיות מפורסם ולומר תורה בסעודה שלישית ולהנהיג העולם ולהרבו תכבודו כנהוג עכשיו וכיוצא באלה הפניות והשטותים הרבים והבלבולים שיש להלומדים בשע תעוסקם בתורה שבע"פ. וכל זה נמשך משגיאה דקה שהי' להצדיק בשעת התגלות תורתו שהי' מוכרח ליפול בה בשביל להמשיך פרנסה לעולם כנ"ל. וע"כ צרכין יגיעה גדולה דהיינו לשוב בתשובה שלימה על כל מעשיו הרעים ולהתאמץ בכל עוז להכניע ולהשפיל כל אלו המחשבות רעות ולבקש מהש"י שיזכה שיהי' לימודו להשכינה דהיינו שיעסוק בהתורה בשביל הש,י לבד שצונו לעסוק בתורה ולעשו"ת נחת רוח לפניו שאמר ונעשה רצונו וזהו עיקר היגיעה והעמל בתושבע"פ כי באמת גם היגיעה והעמל של הלומדים שעמלים בתורה לברר הסוגיא וההלכה על מכונה ולאסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא גם זה נמשך רק מזה מבחי' השגיאה הנ"ל שהוא בחי' שמאלה שמשם אחיזת ופושעים יכשלו בם שמשם אחיזת הקליפות שהם מוץ ותבן החופין על ההלכה שמשם נמשכין כל הקושיות וכל הכבידות וכל החומרות שבהלכה שקשה להבינה על מכונה ולהוציא הדין לאמתו. כי כל זה נמשך מהם שהם בחי' מוץ ותבן שבהלכה כמובן בתיקונים ובר"מ בכמה מקומות ועקיר חיות וכחם נמשך רק ע"י השגיאה דקה של הצדיק שהי' מוכרח ליפול בה בשביל פרנסה כנ"ל. וע,"כ צריך כ"א לעמול ולהתייגע בתורה להכניע ולהשפיל ולגרש מוץ ותבן מן ההלכה שהם אחיזת הקליפות שהם המחשבו של גסות ופניות ואז זוכה להלכה ברורה ולאסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא. כי כשעוסק לשמה בשביל הש"י אזי ה' עמו ואזי הלכה כמותו כשר,ל וה' עמו שהלכה כמותו. כי כל הקשו"ת והחומרות נמשכין רק מחמת שבכל דור ודור בגלות המר הזה מתגבר הס"א ביותר ומכניס פניות וגסות יותר בלב ומחת זה אין הלכה ומשנה ברורה בשום מקום. כי בתחילה בדורות הראשונים לא הי' שום מחלוקת רק משרבו תלמידי שמאי והלל שלא שמשו את רבן כל צרכן עי"ז נתרבו המחלוקת בישראל ובכל פעם נתרבה המחלוקת ביותר כי הצדיק שמחדש התורה הואצריך בהכרח ליפול לאיזה שגיאה דקה בשביל להמשיך פרנסה לעולם אבל צריך שיהי' השגיאה דק מן הדק רק בצמצום גדול לצורך ההכרח לבד. אבל בכל דורודור נתמעטין הלבבות עד שלפעמים באילידי שגיאה יותר עד שבכל פעם נתרבה המחלוקת עי"ז ובתחילה שעדיין לא נתאחזה הס"א כ"כ באותה השגיאה כיאעפ"כ הי' עוסקם

בתורה בקדושה גדולה ע"כ לא נעשה מפגם השגיאה כ"א ריבוי המחלוקת בהתורה עצמה שהוא מחלוקת שבקדושה. אבל עכשיו בעו"ה נתאחזו מאד. עד שנעשה מחלוקת גמור בין הצדיקים וקטגוריא בין ת"ח וצדיקים אשר לא היתה כזאת. וכל זה נמשך משם מבחי' השגיאה שהדקה של הצדיק שחידש התורה וכו' כנ"ל. שנתאחזובזהעד שבאו לידי לימוד שלא לשמה לגמרי להתייהר ולקנטר ועי"ז נתרבה המחלוקת מאד וכנ"ל:

אות ג

וזהו שארז"ל אלמלא לא הכה משה בצור לא הוי טרחי רבנן בשמעתתא וכו' כמובא. כי הצור הוא בחי' תוכה שבע"פ כמובא והכאת משה בצור זה בחי' שמאלה שהואבחי' הכאה בחי' דינים וגבורות כידוע ומחמת שמשה רבינו הי' מוכרח ליפול לבחי' שמאלה בשביל פרנסה שהוא בחי' להשקות העדה ובעירם להמשיך להם פרנסה ומחמת שדורו ערערו עליו אז על ידם ברא לידי טעות והכה את הסלע במטהו פעמים דהיינו שהתגבר ביותר בחי' שמאלה. כי הש, יאמר לו ודברתם אל הסלע. כי לא הי' צריך לעורר בחי' שמאלה ח"ו בעובדא ממש רק לדברבנחת אל הסלע שהו אתורה שבע"פ ואע"פ שצריך להמשיך מים ושפע של פרנסהזה הי' נמשך ע"י בחי' שמאלה דק מן הדק. ומחמת שמשה רבינו הי' קדוש בתכלית הקדושה וכל כוונתו הי' לשם ה' לבד ע"כ סבר שא"א לו בשום אופן ליפול לבחי' שמאלה בשביל פרנסה כ"א ע"י הכאה ממש כמו שהיה בפעם הראשון שצוהו הש"י והכית בצור וכו'. ובאמת לא כך הי' רצון הש"י עכשיו.כי אדרבה בפעם הראשון היינו בתחילת התגלות התורה הי' באמת ההכרח להכות בצור כדי לעורר בחי' הכאה שהוא בחי' שמאלה כדי להמשיך מים לעדה דהיינו פרנסה. אבל אח"כ שכברנתעורר בחי' שמאלה כשצריכין דייקא להמתיק בחי' שמאלה ולאכללא שמאלה בימינה ואז דייקא ממשכיין פרהסה. וע"כ ע"י הכאת משה בצור נמשכין כל הקשיות והחומרות שבהלכה. כי כולם נמשכין במחי' השגיאה של הצדיק שהוא בחי' הכאת משה בצור שהואבחי' שמאלה שמוכרח הצדיק האמת שהואבחי' משה ליפול לשם בשביל פרנסה כנ"ל:

אות ד

וזה בחי' קשין מזונותיו של אדם כקריעת ים סוף (פסחים קי"ח) כי קי"ס היא בחי' לעשו"ת דרך בים החכמה לגלות החכמה והתורה בעולם ולהינצל שלא יטבע במים הזידונים שהם הקליפות והמחשבות השוטפין על המוח ומבלבלין דעתו בפניות וגסות כנ"ל. שזה זכו ישראל ביציאתם ממצרים עד שזכו שגם בגשמיות נבקע הים בפניהם ועברו בים ביבשה כי הכל אחד כמ ושזכו ברוחניות כן זכו גם בגשמיות. וע"כ ראתה שפחה על הים מה שלא ראה יחזקאל הנביא וגם זכו לביזה גדולה מאד כי זכו אז

להתגלות החכמה מאד ולפרנסה ועשירות גדול. ומחמת זה הי' עליהם קיטרוג גדול הללו עע"ז והללו עע"ז. ולכאורה תמוה איך שייך לומר על ישראל אז הללו עע"ז הלא כבר נטהרו מע"זקודם יציאתם ממצרים. כ"ש משכו וקחו לכם משכו ידיכם מע"ז וכו'. אבל ע"פ הנ"ל כי ישראל לא הי' יכולים לעבור הים ביבשה כיאם כשיזכו גם לבחי' קי"ס ברוחניות שהוא לבקוע ים החכמה ולזכות להשגת התור.ה וכשצריכן לבקוע ים החכמה ולהשיג בתורה צרייכן לעשו"ת שם שני דרכים שהם בחי' ימין ושמאל שי בהתורה כדי להמשיך פרנס. ובשביל זה בהכרח צריכין ליפול לאיזה שגיאה דקהשהואבחי' שמאלה. ותיכף כשנוטטן אפי' כחוט השערה לשמאל זהו בחי' ע"ז ח"ו. כ"ש וסתרם ועבדתם אלקים אחרים שתיכף כשסרין מאחרי ה' כחוט השערה זהו בחי' ע"ז כמובא בשם הבעש"ט ז"ל. ותיכף באין המים הזידונים ח"ו ורוצין לשטוף ח"ו כי הם רוצין להתאחז בהשגיאה הדקה לגמרי ושיהי' לימודו רק לשמאל ח"ו. ע"כ אז צריכין זכות גדול לעבור הים בשלום. אבל הש"י יודע תעלותות ויודע שכל פנימיות כוונתם באמת הוא רק לשמו ית' רק שהוכרחו ליפול כחוט השערה לשמאלה בשביל פרנסה לבד. ע"כ התגבר ימין על שמא. ונתעורר זכות אברהם שהוא ימין שעקד את יצחק בנו בחי' שמאל. ועי"ז עברו את הים בשלום וזכו לעבור בים על בחי' ב' הגשרים שצריכין לעבור עליהם את הים שהם בחי' ימין ושמאל שהם בחי' תרי גשרי דדונג המבוארים בסוף המאמר הנ"ל כי ישראל זכו אז להתגלות התורה ולעשירות גדול. וע"כ קשין מזונותיו של אדם כקריעת ים סוף כי א,א לו לזכות לפרנסה כ"ע ע"י בחי' שמאלה. וע"ז צריך יגיעה גדולה. וקשה לו מאד לעבור דרך בחי' שמאלה בשביל פרנסה אבל צריך לסבול יגיעה גדולה שלא יפול לשם לגמרי ח"ו. רק כחוט השערה בשביל ההכרח לבד שזהו בחי' תרי גשרי דדונג שוור מהאי להאי ומהאי להאי כמבואר שם בסוף המאמר הנ"ל. וע"כ קשין מזונותיו כקי"ס. כי זהו בחי' קריעת ים סוף כנ"ל כי המצריים רדפו אחר בני ישראל. ועיקר גלות פרעה ומצרים הי' שהי' הדיבור בגלות כמובא. ובשביל זה היה משה כבד פה. היינו הדיבור של תורה שבע"פ הי' בגלות פרעה ומצרים שהם פגם הדיבור שהם בחי' המתנגדים החולקים על הצדיקים האמתיים הדוברים על צדיק עתק בגאוה ובוז. והשכינה שהיא התורה שבהע"פ. שהוא בחי' כנסת ישראל היא בגלות אצלם עד שאפי' כשבחי' משה שהוא כלליות התורה נכנס אצל פרעה שהוא אותיות הערף. פגם הדיבור היפך הדיבור שהוא בחי' הלמדן העוקם פיו על הצדיק האמת. וכשמשה נכנס אצלו. היינו שהתורה מעוררת אותו לתשובה ואומרת לו לשלח את ישראל מהגלות. היינו שישוב לה' ויוציא את כנסת ישראל. שהוא השכינה שהוא תורה שבע"פ מהגלות שבפיו ויקום השכינה

מעפרה ולימוד לשמה ויחזור התורה שבע"פ והשכינה וכנס"י למקום אזי הלמדן פונה עורף מן האמת ממשמעות הטוב. ואומר מי ה' אשר אשמע בקולו לא ידעתי את ה'. כי הוא אינו רוצה לראות בהתורה משמעות הטוב שהוא התגלות ה' ואומר לא ידעתי את ה'. ואינו רואה בהתורה כ"א המשמעות להיפך ולומד רק בשביל הנאת גופו בשביל לגדל כבודו. להראות חדותו לרבים שהוא למדן מופלג ובקי בש"ס ופוסקים וכו' כנ"ל: וע"כין הלכה ברורה בשום מקום. שזה נמשך רק מגלות מצרים הנ"ל. בחי' וימררו את חייהם בעבודה קשה בחומר ובלבנים ובכל עבודה בשדה וכו' כמובא בתיקונים, (תקון י"ג דף כח) בעבודה קשה בקשיא בחומר דא ק"ו ובלבנים בלבון הלכתא וכו'. כי אלו היגיעות של הקשיות והחומרות שבהלכה נמשך מגלות מצרים הנ"ל:

ועיקר הגלות של מצרים הוא נמשך מחמת הפנסה. דהיינו מחמת שהצדיק מוכרח ליפול לבחי' שמאלה בשביל פרנסה כנ"ל. שמשם נמשך אחיזתם עד שרוצם להתגבר בבחי' שמאלה שיהי' העסק בתורה להתייהר ולקנטר. וצריכין לסבול מרירות לברר זאת לברר ההלכה ממחשבות רעות הללו. ואז דייקא זוכין לפרנסה בחי' ואחרי כן יצאו ברכוש גדו. כי באמת אע"פ שהפרנסה נמשך מבחי' שמאלה אעפ"כ א"א להמשיך הפרנסה כ"א כשנכלל שמאל בימין. שמשם נמשכין כל ההשפעות ח"ו לבחי' שמאל לגמרי. בודאי לא יהי' לו פרנסה כלל. כי משמאל אחזית הס"א. שהוא אלהים אחרים שעל ידם נתעכב השפע. כ"ש וסרתם ועבדתם אלהים אחרים ועצר את השמים ולא יהי' מטר וכו'. כי אין צריך ליפול לבחי' שמאל רק לצייר השפע שם. כי שם נצטייר השפע העליונה שאין בה שום ציור. נצטיירת שם לבחי' עישרות ופרנסה. אבלך אח"כ צריך תיכף לחזור לימין ולכלול שמאל בימין. כדי שיוכל להמשיך העשירות והפרנסה לעולם. כי עיקר הפרנסה ע"י ימין שהוא בחי' חסד כ"ש (תהלים קלו) נותן לחם לכל בשר כי לעולם חסדו:

אות ה

וזהו משארז"ל בני חיי ומזוני לאו בזכותא תליא מלתא כ"א במזלא תליא מלתא. ואיתא בזוה"ק דהיינו במזל העליון שהוא בחי' עתיקא שם תלויים המזונות. ולכאורא קשה הלא עיקר המזונות והפרנסה הוא משמאל. בחי' משמאלה עושר וכבוד כנ"ל. ואיך אמר כאן. שהמזונות ממזל העליון שהוא עתיקא. הלא שם אין שום שמאל כלל. וכ"ש בזהו"ק האי עתיקא כולא ימינא לית שמאל ולית עושר תמן. ואיך אמר כאן שהמזונות והעשירות משם דייקא. אך באמת עיקר שורש השפע של עשירות ופרנסה. ומחמת זה צריך הצדיק ליפול לבחי' אבל שם בשרשו אין שייך לקרותו בשם עשירות. כי שם כולא ימין. ושם השפע הקדושה כולא חד ואין בה שום ציור. ושם גם השפע של עשירות

הוא רק תורה אור צח ומצוחצח. ולמטה כשנמשך השפע אזי כשנמשך השפע לימין ולשמאל. אזי נצטייר השפע בשמאל לעשירות ופרנסה. ומחמת זה צריך הצדיק ליפול לבחי' שמאל בשביל פרנסה. אבל תיכף כשיפול לבחי' שמאל תוכל הס"א להתגבר ויתאחזו בו ח"ו ואזי זה וזה לא יתקיים בידו. כי הוא המסית הוא המקטרג וכו'. כי אח"כ ישללו הם בעצמם השפע ממנו. ולא ישאר בידו מאומה. בבחי' סרתם וכו'. ועצר את השמים וכו' בבחי' (קהלת א') מה יתרון לאדם בכל עמלו שיעמול תחת השמש. דהיינו חליפי התורה. כמו שפרש"י שם. היינו כשאינו עוסק לשמה. וכוונתו בתורה בשביל הנאת עצמו. כאשר בא כן ילך. ומאומה לא ישר בעמלו ומה יתרון לו שיעמול לרוח. כי העמל שעמל בתורה שלא לשמ ה לא די שלא זכה לכתרה של תורה. גם לפרנסה לא זכה וכל ימיו כעס ומכאובים. כי נשאר הפנרסה אצלם ח"ו ומאומה לא ישא בעמלו כנ"ל. ואם יעסוק בתורה רק לשמה בלי שום שגיאה אפי' דקה מן הדקה ג"כ לא יהי' לו פרנסה. כי עיקר הפרנסה משמאלה. וע"כ באמת קשה מאד להשיג פרנסה בבחי' קשין מזונותיו כקי"ס כנ"ל. וע"כ א""א להשיג פרנסה דקדושה לעולם. כ"א כשהוא צדיק גדול כ"כ עד שיכול לעלות עד עתיקא קדישא. שהוא בחי' המזל העליון. ששם שורש כל ההשפעות כנ"ל. ושם כולא ימינא. ואין שם שום חילוק בין ימין לשמאל וזה הצדיק שזוכה לבחי' זו הוא יכול להכלל שמאלא בימין כי אע"פ שהוא נופל לשמאל הוא יודע שבאמת גם השמאל הוא ימין כי הוא יודע שורש ימין ושמאל בשרשם שהוא עתיקא. ששם כולא חד כולא ימינא. ושם עיקר שורש ההשפעה. וע"כ זה הצדיק אינו יורד לשמאל כ"א לצייר השפע שם לעשירות. אבל אח"כ תיכף הוא חוזר משמאל לימין וכולל שמאל בימין. וממשיך תורה ופרנסה לעולם בקדושה גדולה. כי הוא צויא כל העשירות משמאל לימין. בבחי' ואחרי כן יצאו ברכוש גדול. וכ"ש אם בחוקותי תלכו. ע"מ שתהי' עמלים בתורה. עמלים דייקר כנ"ל לעמול לברר ולגרש אחיזת הקליפות האוחזין בשמאל מן העסק התורה וכו' כנ"ל אזי ונתתי גשמיכם בעתם. כי עיקר הפרנסה עי"ז כנ"ל. וזהו שנאמר בקריעת ים סוף מה תצעק אלי. ואיתא בזוה"ק בעתיקא תליא מלתא. היינו שא"א לזכות לקי"ס. דהיינו לעבור ים החמכה בשלום ולהמשיך פרנסה. בחי' קשין מזונותיו וכו' ולהנצל מן המים הזידונים שהם הקליפות והפניות כ"א ע"י בחי' עתיקא שהוא כולא ימינא. שעי"ז נכלל שמאל בימין שעי"ז זוכין לפרנסה דקדושה שהוא בחי' קי"ס כנ"ל:

אות ו

וזה בחי' ויקח משה את עצמות יוסף עמו וכו' כי בכל דור ודור זה הצדיק שעוסק בתורה צריך לדבק עצמו בהצדיק שגילה זאת התורה שהוא בחי' נשיקין בחי' אתדבקות רוחא ברוחא. שזהו בחי' מה שלקח משה שהוא בחי' הצדיק העליון כנ"ל. וזהו שארז"ל חכם לב יקח מצוות. שכל ישראל עסקו בביזה ומשה עסק בעצמות יוסף. כי שה עסק בעצמות יוסף זה בחי' אתדבקות רוחא ברוחא התקשרות הצדיק התחתון שבזה העולם בהצדיק העליון שהוא הצדיק שכבר נסתלק כנ"ל. ואז המשיך משה גם השפע של פרנסה על ידי בחינת שמאלה כנ"ל. ועי"ז עסקו כל ישראל בביזה. דהיינו שזכו גם לשפע של עשירות ע"י משה וכנ"ל. כי ע"י שנזדככו ישראל בגלות מצרים. שזהו בחי' מה שנופל הצדיק לפה של הלמדן שהוא מכוון גדול מאת הש"י כמבואר שם. והצדיק מעלה השכינה מגלות ע"ז. ומהפך הצירופים רעים להלכות כנ"ל שזה בחי' עליית ישראל שהוא התושבע"פ מגלות מצרים מגלות הדיבור היינו מגלות שבפה הלמדן. ואזי כשהצדיק נזדכך שם בפיו וזוכה לעלות משם בשלום בבחי' יציאת מצרים כנ"ל. אז זוכה גם לשפע של עשירות. בחי' ואחרי כן יצאו ברכוש גדול. כי הצדיק המתיק בחי' שמאלה וזכה לברר ולזכך בחי' שמאלה מהקליפות שנאחזו בהם שמשם באו הדיבורים רעים של המתנגדיסוהוא המתיק כל זאת והפך הצירופים לטוב והמתיק בחי' שמאל ונכלל בימין שעי"ז נמשך הפרנסה כנ"ל. בחי' ואחרי כן יצאו ברכוש גדול כנ"ל:

אות ז

וע"כ אסור ללמד תורה בשכר ועיקר האיסור בתורה שבע"פ כדי שלא יתאחז בחי' שמאלה ח"ו שעיקר אחיזתה בתורה שבע"פ כנ"ל. כי כשעוסק בתורה בשכר היינו בשביל ממון בזה יתאחזו ח"ו החיצונים הנאחזים בבחי' בשמאלה עושר וכבוד כנ"ל. כי אע"פ שבהכרח ליפול קצת מעט לבחי' שמאלה הוא רק דק מן הדק. אבל כשיעסוק בשביל ממון ממש לקבל שכר על הלימוד בזהיתאחזו מאד ח"ו. וזה וזה לא יתקיים בידו כנ"ל. ע"כ צריך ללמוד רק בחנם והפרנסה ממילא תבא. ע"י הצדיק הדור האמתי שזוכה להמשיך הפרנסה ממזל העליון. ובוקע ימא דאורייתא לפני ישראל. וישראל עם קדוש צריכין להאמין בהצדיק האמת. בבחי' ויאמינו בה' ובמשה עבדו הנאמר בק"ס. ועי"ז זכו להתגלות התורהו לפרנסה. כי בודאי לאו כל אד מזוכה לשתי שולחנות כי קשין מזונותיו של אדם כקריעת ים סוף כנ"ל. ואיך יזכה אדם בכחו לקריעת ים סוף. ע"כ אנו צריכן רק לסמוך על צדיקי הדור האמתיים להאמין בהם כי הם בחי' משה. כי כל צדיק הדור הוא בחי' משה. וע"י האמונה לבד יכוליזלזכות לתורה ולפרנסה שהוא בחי' קריעת ים סוף. כי עיקר בחי' קי"ס לכלל ישראל הי' ע"י האמונה. כ"ש מה תצעק

אלי דבר אל בני ישראל ויסעו כמו שפרש"י שם כי אין הים עומד בפניהם כי כדאי הם והאמונה שהאמינו בי לבקוע הים בפניהם. כי ע"י האמונה בה' ובהצדיק האמת יכולין לזכות לתורה ולפרנסה ממזל העליון אע"פ שאינו זוכה לזה בכוחו אעפ"כ יכול הצדיק האמת להמשיך לו כל אלו ההשפעות ע"י האמונה הגדולה שיש לישראל בה' ובצדיקי אמת בחי' ויאמנינו בה' ובמשה עבדו כנ"ל. אמן ואמן:

אות ח

וזהו שארז"ל לעולם יעסוק בתורה אפי' שלא לשמה שמתוך שלא לשמה בא לשמה. כי בהכרח צריך שיהי' לו איזה פניה דקה בחי' שלא לשמה בשביל להמשיך פרנסה לעולם. אבל אח"כ תיכף חוזר ללשמה בחי' שוור מהאי להאי כנ"ל. וזהו שמתוך שלא לשמה בא לשמה כי אח"כ בודאי חוזר מיד ללשמה כנ"ל. וע"כ אמרז,ל הלומד תורה שלא לשמה נוח לו שנהפכה שלייתו על פניו. כי בודאי זה שעוסק שלא לשמה ממש. בשביל שיתקרי רבי להתייהר ולקנטר בודאי נוח לו שלא נברא. כי אינו רואה רק המשמעות להיפך של בחי' ופושעים יכשלו בם.רק אם עיקר כוונתו בעוסקו בתורההוא בשביל הש"י רק שבאים עליו פניות של שלא לשמה על זה ארז"ל עולם יעסוק אדם בתורה אפי' שלא לשמה שמתוך שלא לשמה בא לשמה. כי זה יחזור בודאי מבחי' שלא לשמה לבחי' לשמה ע"י כח הצדיק האמת. שהוא דולג וקופץ תמיד בעת תורתו מבחי' שלא לשמה לבחי' לשמה בחי' שוור מהאי להאי כנ"ל. שזהו בחי' שמתוך שלא לשמה בא לשמה כנ"ל:

(הלכה ד' בה' שבועות הלכה ב' אות ל"ג)

צדקה א

אות א

ממשכנים על הצדקה אפלו בערב שבת. כי איתא בדברי רבינו נ"י (בסימן ל"א) על מאחז"ל הנותן פרוטה לעני מתברך בשש והמפייסו בי"א. שהצדקה חסירה ואין לה שלימות כ"א ע"י אמונה ע"ש. ושבת הוא מקור הברכה והיא בחי' אמונה היא משלמת ומאירה את הצדקה ע"ש. וזה שרמזו רז"ל בדבריהם שממשכנים על הצדקה אפי' בערב שבת. כי צריכין לגבות את הצדקה קוד משבת כדי שתהי' נשלמת ומאירה בשבת כנ"ל. גם עיקר השבת הוא ע"י הצדקה כי מי שטרח בע"ש יאכל בשבת. כי עיקר השבת הוא אחר ששת ימי המעש. כמו שכתוב ששת ימים תעבוד ועשית וכו'. דהיינו מי שהוא עושה ועובד את ה' ששת ימי המעשה יוכל לקבל קדושת שבת. כי מי שטרח בע"ש וכו'. ועיקר שם המעשה שבקדושה הוא בחי' צדקה. בבחי' מעשה הצדקה כמובא במאמר

ויהי הם מריקים שקיהם בסופו (בסי' י"ז) וכמו ששמעתי מפי קדוש אדמו"ר נ"י. ומכלל דבריו הקדושים הייתי שומע ששם עשיה היא צדקה. וע"כ מי שעושה צדקה בששת ימי המעשה אזי אח"כ בא השבת. כי עיקר שבת הוא אחר ששת ימי המעשה כנ"ל. כ"ש כי ששת ימים עשה ה' את השמים וכו' וביום השביעי שבת כי עיקר הבריאה הוא ע"י חסד. כ"מ (תהלים פ"ט) עולם חסד יבנה. וע"כ כשעושה צדקה שעי"ז ממשיך חסד כי כל המרחם על הבריות וכו' (כשר"ל שבת קנ"א). נמצא שהוא מקיים את העולם. וכאלו עשה את השמים ואת הארץ. וע"כ אחר כך בא קדושת שבת כי עיקר השבת אחר ששת ימי המעשה כנ"ל. וזה תלוי בזה דהיינו שא"א שיבא שבת כ"א אחר ששת ימי המעשה כנ"ל. ועיקר המעשה הוא צדקה כנ"ל. וכן להיפך אין שלימות לששת ימי המעשה כ"א ע"י שבת שממנו נשפע שפע קדושה. וחיות ושלימות לששת ימי המעשה כ"ש בא שבת בא מנוחה. דהיינו שאין שלימות הצדקה שהיא בחי' המעשה כנ"ל. כ"א ע"י שבת שהיא בחי' אמונה המשלים ומאיר את הצדקה כנ"ל. וע"כ ממשכנין על הצדקה בע"ש. כי צריך לגבות הצדקה קודם שבת בשביל הצדקה ובשביל השבת כנ"ל:

צדקה ב

אות ב

א) ע"פ מה שמצאתי מחידושי רבינו ז"ל ע"פ וידבר אלקים את כל הדברים האלה לאמר (בלק"ת סי' צ"א) שיש חכמה עילאה וחכמה תתאה. וחכמה עילאה הוא כלליות התורה. וחכמה תתאה הוא בחי' החכמות והחיות המלובש בכל העולם. וצריך לקשר ח"ת בח"א. וכשאין האדם מקשר שכלו באשר הוא שם להשי"ת זה בחי' ונרגן מפריד אלוף שעושה פירוד בין ח"ת לח"ע. ואזי הוא בחי' גלות השכינה מיעוט הלבנה. אבל הצדיקים הם מקשרים ח"ת בח"כ. כי הם יכולים לקשר כל החכמות והשכליות של כל העולם אפי' דיבורים וחכמות של הרשעים להש"י שעי"ז מקשרים ח"ת בח"ע. וכשמקשרים ח"ת בח"ע זה בחי' אתחבר מלכא במלכא. וכדין כל נהירו וכל חידו וכל שלימו אשתכח. וכדין ותרב חכמת שלמה דאתרביאת סיהרא. ואזי נמתקים כל הדיינם ונתבטלין והכל ע"י הצדיק דייקא כי הוא יכול לקשר ח"ת בח"ע. וע"כ כשהצדיק נפטר מן העולם ח"ו אזי יש צער גדול להש"י. וכ"ש במדרש כד מית משה צווח קוב"ה וי מי יקום לי עם מרעים וכו'. ע"ש הענין היטב ותראה נפלאות:

וזה בחי' צדקה. כי ענין צדקההוא למלאות פגימת וחסרון הלבנה שהוא בחי' ח"ת. כי ע"י שממלאים להעני החסרון בבחי' די מחסורו אשר יחסר לו. עי"ז הוא בחי' מילוי חסרון ופגימת הלבנה. כי הלבנה בחי' חכמה תתאה בחי' חכמת שלמה היא בחי' כנסת ישראל.

וכשישראל עניים ח"ו אזי הוא בבחי' מיעוט וחסרון הלבנה. וכשממלאים לעני החסרון עי"ז נעשה מילוי הלבנה ואזי מתחבר ח"ת בח"ע. וזה בחי' אשרי משכיל אל דל משכיל דייקא. כי צדקה היא בחי' מוחין כי ע"י הצדקה ע"י שמשפיע שפע להעני. ועי"ז נשפע לבחי' ח"ת. ונתמלאה הלבנה ועולה השכינה כביכול מהגלות ואזי מתחבר ח"ת בח"ע ושופע ח"ע בח"ת שפע החכמה והמוחין. וע"כ הצדקה היא בחי' מוחין. בחי' אשרי משכיל אל דל כי על ידי הצדקה מתחבר חכמה תתאה בחכמה עילאה ומקבלת משם חכמה ומוחין כנ"ל. כי ע"י הצדקה מעלין השכינה מהגלות כביכול וממלאין פגימת הלבנה כנ"ל. וע"כ הצדקה היא מצוה גדולה מאד מאד. והיא שקולה ככל התורה וככל המצות. כי עיקר כל התורה והמצות הוא רק לקשר ח"ת בח"ע. כי מצות התורה הם מלובשין בכל הדברים של זה העולם הגשמי כגון ציציתת מחוטי צמר. וכן תפילין מעור בהמה טהורה וכיוצא בזה בכל המצות. וע"י שמקיימין ועושין המצות על ידי דברים גשמיים מזה העולם. עי"ז נעשה יחוד נפלא והתחברות גמור שמתחבר ח"ת בח"ע. כי מתחבר החיות והחכמה של ה העולם שהיא בחי' חכמה תתאה לח"ע שהיא בחי' התורה והמצות. מאחר שעושה מצוה מן התורה ע"י דברא גשמי מזההעולם. וזה בחי' יחוד קוב"ה ושכינתיה שנעשה ע"י כל המצות של התורה. אבל ע"י צדקה נעשה זה היחוד וההתחברות של ח"ת בח"ע בשלימות גמור מאד כי צדקה היא בחי' זו ממש. כי זה העני הוא בחי' ח"ת שהוא כביכול בעניות ודלות כמובא בבחי' מיעוט הלבנה בבחי' גלות השכינה כביכול וע"י שממלא להעני החסרון עי"ז ממלא חסרון הלבנה וכשהיא בשלימות אזי היא עולה מן הגלות כי אין להם יניקה ממנה. מאחר שאין לה חסרון והיא בשלימות כידוע. ואזי כשבחי' ח"ת בחי' לבנה בשלימות כביכול אזי מתחברת עם חכמה עילאה ומקבלת שפע המוחין מחכמה עילאה. וכ"ז נעשה ע"י הצדקה שהיא בחי' השפעה שמשפיע להעני לבחי' מלכות בחי' ח"ת וכו' כנ"ל כי הממון והעשירות הוא בחי' ח"ת בבחי' בשמאלה עושר וכבוד. כי ח"ע וח"ת הם בחי' ימין ושמאל כידוע. וע"כ ע"י שנותן להעני ממון עי"ז משלים בחי' ח"ת ואזי אתחבר מלכא במלכא וכדין כל נהירו וכל שלימו וכל חידו אשתכח. וכדין ותרב חכמת שלמה דאתרביאת סיהרא ונמתקין כל הדיינם ונתבטלין ונמשכין חסדים גדולים בחי' צדקה וחסד וכנ"ל:

אות ג

ועיקר המעלה והחשיבות של מצות הצדקה הוא. כי איתא בגמ' דשאל האי מינא אם הקב"ה אוהב עניים למה אינו מפרנסן וכו'. כי באמת בודאי הקב"ה נותן לחם לכל בשר ומפרנס מקרני ראמים וכו' ובודאי בידו לפרנס את העני. אבל אף עפ"כ הזהיר

הש"י אותנו דייקא ליתן צדקה להעני ולפנסו. והגדיל מאד במעלת מצוה זו ובשכרה מאד מאד. כי באמת אנחנו דייקא צריכים לפרנס את העני וזה עיקר התיקון כי עיקר בחי' מילוי הלבנה הוא על ידינו דייקא. כי עיקר מיעוט הירח הי' מחמת הקיטרוג שקיטרגה א"א לשני מלכים להשתמש בכתר א'. כי יש אתערותא דלעילא ויש אתערותא דלתתא. ואיתא בזוה"ק שכשאין אתערותא דללתא ח"ו והעולם מתקיים ע"י אתערותא דלעילא לבד אזי ח"ו דינים שולטין. וזה עיקר מיעוט הירח ע"י שאין אתערותא דלתתא. כיהחמכה תתאה שהיא בחי' הירח היא בידינו כביכול. וכפי מעשינו כן הוא במילוי או במיעוט ח"ו כידוע. וזה בחי' הקיטרוג א"א לשני מלכים להשתמש בכתר א'. היינו שיהיו שניהם שוים תמיד וישתמשו שניהם בכתר א' ע"י אתערותא דלעילא לבד. כי אם לא היו צריכין אתערותא דלתתא כלל והי' מתנהג הכל ע"י אתערותא דלעילא לבד בודאי לא היתה הלבנה צריכה להתמעט כי אתערותא דלעילא כביכול אינו משתנה לעולם ובודאי הי' הכל בשלימות תמיד אבל הלבנה בעצמה קיטרקה כי זה א"א שיהי' אתערותא דלעילא לבד בלא אתערותא דלתתא. כי זה עיקר בריאת העולם כדי שיהי' להאדם בחירה. ואנחנו בזה העולם נעבוד אותו ית' ויתקיים העולם ע"י התעוררות התחתונים בחי' אתערותא דלתתא. וע"כ א"א לשני מלכים להתמש בכתר א'.כי ח"ת בחי' הלבנה בהכרח שתתלבש בין התחתונים כדי לקיימם ולהחיותם. וע"כ בהכרח שיהי' תלוי' שלימותה ע"י התעוררות תחתון שבשביל זה הי' עיקר בריאת העולם. וע"כ אמר לה לכי ומעטי א"ע כדי שתוכל להתלבש בין התחתונים לקיים העולם ונתן לה הכוכבים להפיס דעתה. זה בחי' ומצדיקי הרבים ככוכבים בחי' כלל ישראל שנמשלו לכוכבים. כי ישראל והצדיקים הם מפיסין דעתה כי הם ממלאין אותה ומשלימין אותה כי אחר הקיטרוג ואז נתמעטה אזי הכל תלוי ביד התחתונים וע"י ישראל והצדיקים עי"ז הם ממלאין פגימתה ואז יתקיים והי' אור הלבנה כאור החמה. כי זה עיקר השלימות של כל העולמות שתתמלא הלבנה מפגימתה על ידינו דייקא ע"י בחי' אתערותא דלתתא וזה עיקר מעלת הצדקה וחשיבותה כי זה שנופל לעניות נמצא שהוא מבחי' מיעוט הלבנה. ועיקר המיעוט נעשהע"י שאין אתערותא דלתתא כנ"ל. וע"כ א"א למלאות החסרון כ"א על ידינו דייקא. כי אם יתמלא חסרונו על ידי הש"י כביכול שזה בחי' אתערותא דלעילא לבד הרי חזר הקיטרוג למקומו ח"ו ויחזור המיעוט כבתחילה. כי עיקר המיעוט נעשה ע"י שאין אתערותא דלתתא ח"ו. נמצא כשיש עניות ח"ו שזה בחי' מיעוט הלבנה כביכול אין בידו ית' למלאות החסרון כי יחזור הדבר למקומו. מאחר שיתמלא ע"י אתערותא דלעילא לבד בלא אתערותא דלתתא וכנ"ל. כי עיקר מילוי הלבנה תלוי בידינו

דייקא כנ"ל. וע"כ הש"י מזהיר מאד מאד את ישראל ליתן צדקה. כי הש"י חפץ מאד מאד להעלות השכינה מהגלות ולמלאות פגימת הלבנה. אבל כביכול אין הדבר בידו ית' בבחי' הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים שהוא בחי' מלכות חמכה תתאה לבנה שנקראת יראת שמים כמובא במ"א. היינו שזה אין בידו כביכול. כי עליית השכינה מהגלות ולמלאות גפימת הלבנה זה תלוי בהתעוררות התחתונים ע"י אתערותא דלתתא דייקא. כי כשאין אתערותא דלתתא ח"ו רק אתערותא דלעילא חזר הקיטרוג והמיעוט למקומו כנ"ל. וזהו עוצם מעלת הצדקה כי עושה חסד כביכול עם הש"י שהוא חפץ מאד לפרנס את העני ולהחיותו. אבל אין בידו כביכול. וכשרז"ל על ר"א בן פדת אי בעית דאיחרוב עלמא וכו' (תענית כ"ה) כי מאחר שהוא עני נמצא שהוא נמשך מבחי' מיעוט הלבנה. ומאחר שהוא בא מבחי' זו. ע"כ א"א בשום אופן שיתמלא חסרונו כ"א ע"י בני אדם התחתונים ע"י בחי' אתערותא דלתתא כי אם לאו חזר המיעוט למקומו ח"ו וכנ"ל. וזה בחי' מלוה ה' חונן דל כי הנותן צדקה לעני הרי הוא כמלוה להש"י וכאלו עושה חסד עמו ית' וכנ"ל:

אות ד

וזה בחי' ספירת העומר. קודם מתן תורה בשבועות. כי יציאת מצרים בלילה הראשונה של פסח אז הי' הארה גדולה מאד מאמד וכמובא. ועי"ז יצאו ממצרים אבל הכל הי' ע"י בחי' אתערותא דלעילא לבד. כי לא הי' כדאי ע"י מעשיהם הטובים שהי' מועטים מאד לצאת וע"כ אע"פ שהי' אז הארה גדולה מאד בחי' חכמה עילאה בחי' וחמשים עלו בני ישראל מארץ מצרים בחי' שער החמשים. שהוא שכל עליון מאד בחי' חכמה עילאה אעפ"כ הי' בהכרח שאח"כ יסתלק האור הזה הגדול. כדי שיזכו לקבל האור במדה ע"י אתערותא דלתתא כדי שיהי' חיבור וקישור גמור בין ח"ת וח"ע. כי עיקר ההתחברות של ח"ת עם ח"ע הוא רק ע"י אתערותא וזה בחי' ספירת העומר. כי תיכף ביום ראשון של פסח חוזר ונסתלק האורא הגדול והמוחין הגדולים כמובא. ואזי צרכין להתחיל להתעורר מעצמו בבחי' אתערותא דלתתא לקדש ולטהר עצמו מכל הזוהמות ומכל הטומאות כדי לקשר כל החכמות וכל הצמצומים של זה העולם שהוא בחי' ח"ת לבחי' ח"ע. וזה בחי' הנפת העומר. כי עומר שעורים הוא בחי' חכמה תתאה המלובש בזה העולם. כי איתא בר"מ ששתי הלחם של חטים הם בחי' אדם כי חטים מאכל אדם ועומר שעורים הוא בחי' מאכל בהמה כי החיות המתלבש ומתצמצם בזההעולם הוא בבחי' בהמה כנגד החיות העליון בחי' חכמה עילאה שהיא בחי' אדם וע"י הנפת העומר עי"ז מעלין ומניפין כל החכמות הנפולות מזה העולם שהם נמשכין מחכמה תתאה

שהיא מתפשטת בכל העולם אפילו בבחי' בהמיות ומחי' את כולם. ועכשיו מניפין הכל ומרימין הכל להש"י כי מוליך ומוריד למי שמעלה ומטה שלו היינו שמרימין כל החכמות של כל העולם שהם בחי' בהמיות ומקשרין ומעלין הכל להש"י שעי"ז מעלין חכמה תתאה ומחברין עם עילאה וע"כ אז מתחילין לספור ספירת העומר. כדי לקשר כל הימים והמדות שהם בחי' צמצומים מחכמה תתאה המחיין את כל העולם לקשר הכל לבחי' הנפת העומר היינו לבחי' חיבור מלכא במלכא בחי' התחברות ח"ת עם ח"ע הנעשה ע"י הנפת העומר כנ"ל. כי מ"ט ימי הספירה הם בחי' צמצומים של החכמה תתאה הנמשכים מחכמה עילאה כי יש חמשיםשערי בינה ושער החמשים הוא נעלם מעין כל כי הוא בחי' חכמה עילאה שהוא נעלם מעין כל. ומ"ט שערים הם בחי' הצמצומים שמתצמצם החכמה עילאה ע"י מ"ט ימים ומדות היינו כמה בחי' צמצומים של החכמה תתאה כדיל קבל ולינק מהאור במדהואלו המ"ט ימים והמדות הם כפי מעשה התחתונים כשעושין רצונו שלמקום אזי הם מקבלין רב שפע ואז יהוא בחי' מ"ט פנים טהור ולהיפך ח"ו אזי נמשך להם חיות משם ח"ו ואזי מקבלין ח"ו משם המ"ט פנים טמא. וע"כ אנו צריכין לספור מ"ט ימי הספירה. כדי להמשיך על עצמינו קדושה. ע"י שמקרשין כל הימים והמדות לשרשם לבחי' התחברות ח"ת בח"ע שהוא בחי' העומר כנ"ל. וזה בחי' הספירה שסופרין הימים כי שם למעלה בבחי' ח"ע אין שייך שום מספר כלל. כי אין שם בחי' ימים ומדות כי שם הוא למעלה מהזמן ושם אין שייך מספר כלל ועיקר המספר הוא רק למטה במקום שיש צמצומים בבחי' החכמה תתאה ששם כל הימסי והמדות ושם שייך ספירה. וע"כ סופרין ספירת העומר כדי לקשר בחי' הספירה היינו לקשר כל הצמצומים שהם בחי' ספירה כי שם שייך מספר. ושם הוא בחי' כל הימים והמדות לקשר הכל לבחי' העומר שהוא בחי' התחברות חכמה תתאה בח"ע נמצא שבכל ימי הספירה הוא בחי' אתערותא דלתתא לקדש ולטהר עצמו כל אחד ואחד כדי להעלות ולקשר ח"ת בח"ע דהיינו לקשר כל הימים והצמצומים שהם בבחי' מספר שהם בבחי' ח"ת לקשר הכל להש,י לבחי' ח"ע כי באמת כולו חד. כי ח"ע וח"ת באמת כולו חד ואז זוכין בשבועות ביטו החמשים לקבל התורה שהואבחי' ח"ע בחי' שער החמשים ואז מתחבר ח"ת בח"ע בחי' וידבר אלקי"ם א"ת שהי' אז ביום החמשים וכמו שפירש רבינו ז"ל פסוק זה ע"ש שהוא בחי' התחברות ח"ת בח"ע שהי' ע"י מתן תורה. כי ע"י שנמסרה התורה לתחתונים בעוה"ז עי"ז מתחבר ח"ת בח"ע על ידי שמקיימין בני אדם התחתונים בעוה"ז שהיא בחי' ח"ת את התורה שהוא בחי' ה"ע. כי ע"י התורה מקשרין כל החכמות והחיות של זההעולם להש"י שזהו בחי' התחברות ח"ת בח"ע כנ"ל.

וע"כ כלל התורה נקראת צדקה כ"ש וצדקה תהי' לנו כי נשמור לעשו"ת וכו'כי כלל התורה הוא לחבר ח"ת בח"ע שזהו בחי' צדקה כנ"ל. ברוך ה' לעולם אמן ואמן:
[שייך לעיל]

אות ה

כי עיקר מילוי הלבנה הוא ע"י אתערותא דלתתא כנ"ל וע"כ הכל נעשה ע"י הצדיק כנ"ל. וע"כ כשהצדיק נפטר שיש צער להש"י כביכול כנ"ל. כי א"א שיתחבר ח"ת בח"ע ולהעלות השכינה מהגלות ולמלאות גפימת הלבנה כ"א ע"א הצדיק ע"י מעשיו הטובים שהוא בחי' אתערותא דלתתא שזהו בחי' הכוכבים שנתן הש"י להלבנה להפיס דעתה שהוא בחי' ומצדיקי הרבים ככוכבים כנ"ל. היינו הצדיקים שהם מצדיקי הרבים כי הם מזכין את כל העולם כי הם מעלין כל החכמות של כל העולם אפילו מהרשעים ומעלין ומקשרין הכל להש"י. שזהו בחי' התקשרות ח"ת בח"ע. וכמבואר היטב במאמר הנ"ל ע"ש היטב:

אות ו

וע"כ פדיון שבויים הוא מצוה גדולה. וצדקה זו של פ"ש גדול מכל הצדקות כמבואר בש"ע. כי באמת כל הצדקות הם בבחי' פדיון שבוים. כי ע"י הצדקות מעלה כמה ניצוצות הקדושים מן השבי' והגלות וכביכול מעלה השכינה מהגלות וכנ"ל. וע"כ הוא בחי' פדיון שבוים. ועל כן כשיש פדיון שבוים ממש דהיינו שאחד מישראל שבוי ח"ו. זהו עיקר מצות הצדקה כי כשישראל שבוי הוא גלות השכינה ממש. וע"כ ע"י צדקה זו של פ"ש הוא מעלה ביותר השכינה מהגלות והשבי' כביכול שזהו בחי' עיקר בחי' צדקה כנ"ל. וע"כ צדקה זו גדולה מן הכל:

צדקה ג

אות א

ע"פ מ"ש רבינו בס' הראשון (בסי' קע"ב). ע"פ מלא כל הארץ כבודו ע"ש. והכלל כי באמת השפע של הש"י יורד תמיד הן שפע עשירות או בנים וכיוצא כל ההשפעות יורדין תמיד מאת הש"י. אך המניעה הוא מחמת גשמיות החומר שעושה צל נגד אור ההשפעה. כיכל דבר עב וגשם כשעומד נגד דבר רוחני עושה צל כגון הארץ נגד הירח. וכן הירח נגד מה שלמעלה ממנה. וכן למעלה מעלה. וזה הצל שנעשה מגשמיות החומר של הדבר העב שעומד נגד האור הדק הוא מונע האור מלבא. וע"כ האדם מחמת גשמיותו הוא מונע ממנו אור ההשפעה ומחמת זה נתעכב ההשפעה לפעמים, אבל כשהאדם מבטל עצמו מכל וכל. ואז אינו עושה צל כלל. אז נתגלה אור כבודו ית'. מחמת שאין צל להסתרי אורו הגדול ית'. ואז יורדין כל ההשפעות וכו' וזהו בחי' מלא כל הארץ כבודו.

היינו מבחי' לא כל הארץ. שמבטלין עצמו מכל וכל. עד שכל הארץ הגשמי נתבטל כלא וכאפס וכאין ממש. עי"ז נתגלה כבודוי ת'. כי אין צל שיסתיר אור כבודו ית' וזהו מלא כל הארץ כבודו. היינו מן לא כל הארץ כנ"ל עי"ז כבודו נתגלה כנ"ל:

וזה בחי' מצוות צדקה ליתן לעני. שמעלתה גבוה מאד כמפורסם בדברי רז"ל ושקולה ככל התורה כולה. כי ע"י הצדקה הוא מעביר ומסלק הצל הנ"ל. שעי"ז נתגלה כבודו ית' כי עיקר העניות והחוסר נמשך רק מהצל הנ"ל שמונע כנ"ל. וכשנותן צדקה ומבטל עניות. נמצא שהוא מעביר ומסלק הצל המנוע אור ההשפעה. מאחר שמבטל העניות שהוא בחי' הצל כנ"ל. וזהו שנאמר בצדקה אני בצדק אחזה פניך. כי כשנסתלק הצל נתגלה בחי' אור הפניום כביכול של הש"י בחי' מלא כל הארץ כבודו כנ"ל. וז"ש וזרחה לכם יראי שמי שמש צדקה. כי כשנסתלק הצל מאיר וזורח אור השמש. וכל זה נעשה ע"י הצדקה שמעביר הצל המסתיר זריחת אור השמש ומסתיר אור הפנים כנ"ל וכשנתעבר ונסתלק הצל ע"י הצדקה נתגלה אור הפנים וזריחת השמש כנ"ל. וע"כ הצדקה מכפרת עוונות כ"ש וחטאיך בצדקה פרוק כי עיקר פגם החטא הוא שע"י החטא נעשה מסך המבדיל בחי' צל שמונע אור הש"י. ומסתיר אור פניו מאתנו ח"ו כפי בחי' החטא. כפי הצל שנעשה המחטא ח"ו. וע"כ ע"י הצדקה שעי"ז ממשיך ההשפעה למקום העניות והחוסר ומסלק הצל ע"כ עי"ז נמחלין כל העוונות והפגמים שהם בחי' צל בחי' הסתרת פני ה' כנ"ל. וע"כ שקולה צדקה ככל התורה כולה. כי זה עיקר כלל כל התורה כולה כדי לגלות כבודו ית'. כ"ש לכבודי בראתיו וכו'. כ"ש בזוה"ק בגין דישתמודעין ליה. כי ע"י כל המצות מסלקין המסך המבדיל דהיינו בחי' הצל וממשיכין ומגלין אור כבודו ית'. וזה נעשה ע"י הצדקה ביותר. כי ע"י הצדקה ממשיך אור השפע למקום העניות. שהוא בחי' חשך וצל. ועי"ז דוחה ומסלק הצל. וממשיך ומגלה אור ההשפעה שהוא אור כבודו ית'. בחי' מלא כל הארץ כבודו. שזהו בחי' כלל כל התורה כולה. וע"כ שקולה צדקה ככל התורה כולה כנ"ל::

(הלכה ד' בה' מלמדים הלכה ד' אות יוד.)

(הלכה ה א בה' שבועות הלכהב' אות לד)

מילה א

אות א

מילה בזמנה דהיינו ביום השמיני דוחה שבת. כי איתא בדברי רבינו במאמר תפלה לחבקוק (בסי' י"ט) שמילה הואבחי' שלימות לה"ק ע"י לשון תרגום. שהוא בחי' תרדמה. דהיינו ע"י שמכניעין הרע של הע' לשונות שהוא בחי' ערלה שחותכין אותה. עי"ז נכנע

הרע שבתרגום ועולה הטוב שבתוכו ללשון הקודש. וזה בחי' חיתוך ופריעה. דהיינו חיתוך הערלה הוא בחי' שחותכין ומגרשין את הרע הכולל של ע' עממין. כי ערלה הוא בחי' ג' קליפות הטמאות שהם בחי' ע' לשונות. ופריעה הוא בחי' נוגה שהוא בחי' תרגום בחי' תרדמה שעולה אל הקדושה ע"י הכנעת הערלה הנ"ל. כי ע"י הפריעה מוציאין הרע שבתרדמה ומכניעין ומשברין אותו. ועלה הטוב אל הקדושה. וע"כ מל ולא פרע כאלו שלא מל. כי עיקר המילה הוא בשביל הפריעה שעל ידה נשלם הלה"ק כנ"ל. וע"כ המילה ביום השמיני ללידתו. כדי שיעברו עליו שבעת ימים והערלה דבוקה בו. ואח"כ מכניעין אותה. וזה בחי' שלימות לה"ק ע"י תרגום. כי שמעתי מאדמו"ר. ששלימות לה"ק ע"י תרגום הוא בחי' מילה. כי המינסי שואלים אם הקב"ה חפץ במילה למה לא נברא מהול כ"ש במדרש. אך ע"פ הנאמר שם במאמר הנ"ל ששלימות לה"ק הבא מלמעלה אף שהוא בא מלמעלה עכ"ז אין לו שלימות כ"א ע"י תרגום. דהיינו ע"י שלמטה מכניעין הרע שבתרגום ומעלין הטוב ללה"ק עי"ז דייקא נשלם הלה"ק. כמו כן הוא בחי' מילה דהיינו שצריכין דיקא להשלים הקדושה מלמטה. ע"ש היטב והבן. ולבאר הענין קצת כי ידוע שעיקר שלימות הקדושה הוא ע"י הבחירה. שזה עיקר רצונו ית' שיהי' לנו בחירה דייקא. דהיינו שיהי' אחיזת הסט"א לפתות ולהטות מדרך הטוב. וע"י שאנחנו כופין אותה. ומכניעין את הרע. עי"ז דייקא נשלם הקדושה. וזה עיקר שלימות הקדושה. וזה בחי' שלימות לה"ק ע"י התרגום. כי תרגום הוא בחי' הבחירה שהוא ממוצע בין טוב לרע. ואזי נעשה ממילא בחי' הממוצא בין טוב לרע שהוא בחי' תרגום. בחי' הבחירה שיש כח לבחור בזה או להיפך ח"ו. וע"י שכופין הסט"א ומכניעין הרע עי"ז ממילא נכנע הרע שבבחי' הבחירה. דהיינו הרע שבתרגום. ואזי עולה הטוב אל הקדושה. וזה בחי' שלימות לה"ק ע"י התרגום וכבר נתבאר לעיל בה' תערובות (הלכה א'). וזה בחי' מילה. שבשביל זה באא הש"י את האדם עם ערלה כדי שיהי' בו אחיזת הערלה שהוא רע הכולל. כדי שיהי' לו בחירה. כירק בשביל זה בא האדם לעולם כדי שיתנסה בנסיון התאוה הזאת כי הוא עיקר המתקלא. ואח"כ חותכין אותה ומכנייען אותה ואזי נשלם הקדושה. כי זה עיקר שלימות הקדושה בחי' שלימות לה"ק ע"י תרגום כנ"ל. דהיינו ע"י הבחירה כנ"ל. וע"כ היא נאחזת בו כל שבעת הימים. כי ז' הימים הם בחי' כללות שבעים שנה כמובא בספרים שבאלו השבעים שנה יש בהם אחיזת הסט"א ובהם מתגברת בחי' השינה בחי' התרדמה. כ"ש ימי שנותינו שבעים שנה וכו' זרמתם שינה יהי' כוו'. וצריך להכניע השינה דהיינו להכניע הרע ולהעלות הטוב כנ"ל.ו ע"ז מרמזת אחיזת הערלה ז' ימים שהוא בחי' התגברות התרדמה כל הז' ימים שהם כלולים מע'ק שנה שיש בהם

כח הבחירה. ואח"כ חותכין ומכניעין אותה שהוא בחי' שלימות הקדושה ע"י תרגום כנ"ל. וע"כ מילה דוחה שבת. כי עיקר קדושת שבת שאז עולה התרדמה בחי' נוגה אל הקדושה. והרע הכולל שהם הג' קליפות נכנעין לגמרי אז כ"ש שם בהתורה הנ"ל לענין רחיצת חמין בע"ש ע"ש. וע"כ צריכין למולו דייקא אפילו בשבת כדי להכניע הרע הנ"ל ולהעלות התרגום אל הקדושה שזה עיקר קדושת שבת כנ"ל. וע"כ מצוות מילה ביום דווקא. כי עיקר מצוות מילה להכניע התרדמה השולט בלילה. וביום יכוליטן להכניעה ולבטלה. אמן:

מילה ב

אות ב

ע"פ המאמר לשמש שם אהל בהם והוא כחתן יוצא מחופתו וכו' (בסי' מ"ט). ע"ש כל המאמר היטב כי הוא ענין עמוק ונפלא מאד מאד. והכלל כי אור להביות הלב של איש הישראלי הוא בחי' א"ס. כי אין סוף ואין תכלית לתשוקתו ומגודל האור שמתלהב לאין סוף. א"א לבא להמדות. ע"כ צריכין לצמצם האור עד שיהי' נעשה חלל בלב בבחי' ולבי חלל בקרבי ובתוך זה החלל שנעשה ע"י הצמצום. בתוכו נתגלין פעולותיו ומדותיו הטובים וע"י המדות טובים שנתגלין בתוך החלל שבלב עי"ז נתגלה שהוא מקבל עול מלכות שמים שלימה. וכ"ז הוא בחי' בריאת העולם שהי' הארו אין סוף. וצמצם הוא ית' כביכול את האור לצדדין ונעשה חלל הפנוי. ובתוך זה החלל הפנוי נתגלין מדותיו והן הן העולמות. ועי"ז נתגלה מלכותו ית'. וכ"ז נעשה אצל כ"א מישראל כנ"ל. ועיקר הבריאה היתה ע"י החמכה. כ"ש כולם בחכמה וכו'. וע"כ כשאדם חושב מחשבות טובות איך לעבוד אותו ית'. אזי הוא בחי' בריאת העולם שהיתה ע"י חכמה שבלב ולהיפך כשחושב מחשבות רעות. אזי מכניס כסילות וטפשו"ת בלבו אזי הוא מטמטם החלל שבלב ששם הוא בחי' היצירה של כל העולמות והמדות. וזה בחי' ערלת לב שתרגומו טפשו"ת לבכון כי הטפשו"ת הוא קלקול הבריאה כי נטמטם החלל שבלב ששם נתגלה כל הבריאה דהיינו כל העולמות והמדות ואזי המלכות בבחי' דל"ת בחי' דלה ועניה כי אין נתגלה מלכותו ית' כביכול ע"י קלקול הבריאה שבא ע"י הטפשו"ת שעי"ז אין נתגלין המדות ואזי אין נתגלה מלכותו ית' ח"ו כי עיקר התגלות מלכותו ית' הוא ע"י בחי' המדות והעולמות אבל כשמכניס קדושה דהיינו חכמה היינו מחשבות טובות לתוך הלב. אזי הוא בחי' בריאת העולם כנ"ל בחי' התגלות המדות ואזי נתגלה מלכותו ית' ואזי המלכות בבחי' ה' ואז ייש לשני בתים עלי'. ביתא עילא ה וביתא תתאה בחי' מי זאת עולה מי

עם זאת עולה וכו'. ועי"ז זוכין להתגלות אורייתא דע"ס שהוא בחי' עונג שבת וכו'. ע"ש כ"ז הענין היטב והבן היטב כי עמוק מאד מאד:

וזה בחי' מילה. שהוא בחי' התגלות המלכות כי ברית הוא בחי' מלכות כידוע ועיקר המילה היא לגלות העטרה שהיא בחי' מלכות כידוע כי הערלה היא חופה על הברית קודש. ועיקר הערלה החופה על ברית קודש היא נמשכת מבחי' ערלת לב שהוא טפשו"ת הלב כי ע"י הטפשו"ת שבלב שהיא בחי' קלקול הבריאה. שעי"ז נטמטם החלל שבלב ואין נתגלין פעולות ומדות טובות שהוא בחי' קלקול הבריאה כנ"ל. עי"ז כביכול נתעלם ונתכסה בחי' המלכות. כי עיקר התגלות המלכות הוא ע,י בחי' הבריאה. היינו ע"י התגלות העולמות והמדות. אבל כשאין נתגלין המדות והעולמות ע"י שמקלקל את הבריאה ח"ו כ"י טפשו"ת שבלב אזי אין נתגלה מלכותו ית' ואזי נמשך ח"ו קליפה מבחי' ערלת לב וחופה על הברית קודש והיא בחי' הערלה דחפיא על ברית. שע"ינתכסה העטרה שעל הברית קודש שהוא בחי' מלכות. דהיינו שנתכסה ונתעלם מלכותו כביכול. וע"כ אנו מוזהרין למול ולחתוך את הערלה ולפרוע ולגלות העטרה. כדי לבטל ולשבר למול ולחתוך את הערלה ולפרוע ולגלות העטרה. כדי לבטל ולשבר הקליפה הזאת המכסית ואינה מנחת לגלות מלכותו ית'. כדי שיתגלה מלכותו ית' אשר בשביל זה נבראו כל העולמות. וזה התיקון אנו צריכין לעשו"ת דוקא כי איתא במדרש (ב"ר פ' י"א) ששאלו המינין אם המילה חביבה למה לא ניתנה לאדם הראשון ופירשו שם המפרשים דהיינו שהקשיא למה לא נברא האדם מהול. ומסיק המדרש שהטעם כי כל מה שנברא בעולם צריך תיקון החטים צריכין לטחון וכו'. אף האדם צריך תיקון ולכאורה עדיין קה ועליה אני דן ולמה יצאת זאת מלפניו ית' לברוא את האדם וכמו כן כל הדברים מחוסר תיקון עד שנצטרך אנחנו לתקן הכל הלא בודאי הי' יכול לברוא הכל בשלימות שלא יהי' מחוסר שום תיקון. אך ע"פ הנ"ל שאנו צריכין לחתוך הערלה כדי לגלות מלכותו ית'. וזה בהכרח שיהי' נעשה על ידינו דייקא. כי עיקר הערלה נמשכת מבחי' ערלת לב יטפשו"ת הלב שעי"ז נתטמטם ונתקלקל חלל הלב שהוא בחי' חל הפנוי ומשם נתהוו הקליפות שהם מעלימים מלכותו ית' שהוא בחי' ערלה דחפיא על ברית ועיקר ערלת הלב טפשו"ת הלב נעשה ע"י שבירת כלים שבא ע"י ריבוי אור כידוע ומשם התהוות הקליפות שהם בחי' כסילות וטפשו"ת ואז יחזר האור לשרשו לבחי' א"ס. ואזי נשארו הכלים בלא חיות. ואזי נתטמטם חלל הלב וכו' כידוע ומובן כל זה לי"ח ועי"ז כביכול נתעלם בחי' המלכות כנ"ל. וזה בחי' אכילת אדה"ר מעץ הדעת טו"ר שזה בחי' שהכניס טפשו"ת בלב כי האכילה סועד את הלב כי פתא סעדא דלבא וכשאוכלין

בקדושה ובטהרה אזי מכניסין חכמה ודעת בלב בבחי' ויאכל וישת וייטב לבו (רות ג'), וזה בחי' תיקון הבריאה ולהפיך כשאוכלין שלא בקדושה מכ"ש דבר איסור ח"ו אזי נכנס טפשו"ת בלב ונטמטם חלל הלב. כי החמכה שבלב הוא כפי האכילה כמובא בדברי רבינו ז"ל בכמה מקומות. וע"כ אצל אכילת דברים טמאים דייקא שם נאמר זה המקרא ונטמאתם בם ודרז"ל א"ת ונטמתם אלא ונטמטם כי האכילה שלא בקדושה כ"ש אכילת דברים טמאים ח"ו הוא מטמטם החלל שבלב כי נכנס בו טפשו"ת בלב שהיא בחי' ערלת לב כנ"ל. וזה בחי' אכילת עץ הדעת טו"ר שפגם בו אדה"ר שהוא בחי' האכילה שעל ידו נפגם הדעת ואזי נכנס טפשו"ת בלב ומטמטם החלל שבלב שהוא בחיק קילקול הבריאה שזה בחי' שבירת כלים וכן איתא בכתבים שאדה"ר ע"י פגם אכילת עץ הדעת עי"ז חזר ונתהוה בחי' שבירת כלים וכנ"ל וע"י שאכל מעץ הדעת טו"ר. ונמשך ערלת לב כי נטמטם החלל שבלב שהוא קילקול הבריאה פגם כל העולמות והמדות כנ"ל. עי"ז נתעלם מלכותו ית' כנ"ל. ומזה נמשך ונשתלשל ח"ו ערלה דחפיא על ברית שחופה ומכסה ומעלים התגלות מלכותו ית' כנ"ל. וזה בחי' אדה"ר מושך בערלתו הי' (סנהדרין ל"ח). כי ע"י ערלת לב כנ"ל. נמשך ערלת בשר היינו ערלה דחפיא על ברית כי נתעלם מלכותו ית' כביכול. ע"י קילקול הבריאה שנעשה ע"י הטפשו"ת שבלב כנ"ל. וכל זה נמשך מבחי' ריבוי אור שעי"ז נתהוה שבירת כלים שמשם התאוות הקליפות הנמשכין מעץ הדעת טו"ר כי כשברא הש"י את העולמות ואז צמצם את האור וכו' כנ"ל כמבואר כ"ז בדברי רבינו ז"ל הכ"מ (סי' ס"ד) ואזי לא הי' הכלים יכולין לקבל את האור ואז הי' בחי' שבירת כלים שמשם אחיזת עץ הדעת טו"ר שמשם אחיזת הקליפות. ועיקר התיקון של שבירת כלים הוא ע"י האדם כשזוכה לתקן מעשיו שעי"ז מתקנין בחי' שבירת כלים ועל ידי שאכל אדה"ר מעץ הדעת טו"ר עי"ז חטא ופגם וקילקל את החלל שבלב וגפ בבחי' הכלים והמדות הנעשים בהחלל שבלב שהוא בחי' חלל הפנוי כידוע וע"כ נתקלקלו הכלים והמדות כביכול ולא יכלו לקבל את האור ע"י שנפגמו. ועי"ז חזר וחידש בחי' שבירת כלים ע"י חטאו כמובא ועי"ז נמשך בחי' ערלה דחפיא על ברית בחי' התעלמות מלכותו ית' כנ"ל נמצא שעיקר הערלה החפוה על הברית הנמשכת מבחי' ערלת לב היא באה ע"י בחי' ריבוי אור שעי"ז נעשה שבירת כלים כנ"ל. ועיקר ריבוי האור הי' מחמת שבשעת בריאת העולם לא הי' בחי' אתערותא דלתתא. וע"כ לא הי' באפשר שיהי' נעשין כלים גמורים לקבל האור במדה כי עיקר התהוות הכלים לקבל האור במדה נעשה ע"י התחתונים דייקא ע"י בחי' אתערותא דלתתא ומאחר שלא הי' בשעת בריאת העולם אתערותא דלתתא עי"ז לא הי' יכולים להתהוות כלים גמורים.

וע"כ הי' בחי' שבירת כלים ע"י ריבוי האור כי לא הי' הכלים יכולים לקבל האור מאחר שלא הי' כלים גמורים. מחמת שלא הי' אתערותא דלתתא כי עדין לא הי' שום עולם ושום בני אדם שיקבלו מלכותו שעי"ז יהי' נעשה כלים לקבל האור במדה כנ"ל. ועי"ז הי' בחי' שבירת כלים ומזה נתהווה בחי' פגם העץ הדעת וכו' ועי"ז נמשך ערלת לב ומשם נמשך ערלת בשר שנתעלם מלכותו ית' כביכול. ע"י ערלה דחפיא על ברית כנ"ל. וע"כ א"א לתקן זאת להכניע ולבטל הערלה דחפיא על ברית כ"א על ידינו דייקא. וע"כ האדם צריך תיקון כמו שכתוב במדרש הנ"ל. כי א"א שיתתקן כ"א על ידינו ע"י בחי' אתערותא דלתתא כי א"א שיהי' נברא מהול מן השמים דהיינו שיהי' בחי' התגלות העטרה שהיאבחי' התגלות המלכות מן השמים כי עיקר התגלות המלכות הוא רק ע"י התעוררות התחתונים שעל ידם נעשין כלים לקבל האור בהדרגה ובמדה שעי"ז נתגלה מלכותו ית' כנ"ל. אבל מלמעלה לבד א"א כביכול לגלות מלכותי ת' כי יהי' בבחי' ריבוי אור מאחר שאין כלים שלימים כי עיקר התהוות הכלים שעל ידם מקבלים הארו במדה שעי"ז נתגלה מלכות ית' הוא רק ע"י אתערותא דלתתא כנ"ל. וע"כ בהכרח שיברא האדם ערל שזה רמז שבתחילת בריאתו אז ערלה חפיא על הברית. כי אז עדיין נתעלם בחי' המלכות כביכול שזה נמשך מבחי' ריבוי אור שע"י הי' שבירת כלים שמשם נמשכה הערלה מחמת שלא הי' כלים לקבל האור מאחר שלא הי' אתערותא דלתתא. ואח"כ אנו דייקא מלין אותו. כי כשאנו מתקנין אותו. אז ינתתקן ע" יבחי' אתערותא דלתתא שעי"ז נעשין כלים לקבל האור במדה שעי"ז נתגלה מלכותו ית'. וע"כ יש לנו כח למולו דהיינו לחתוך ולשבר הערלה דחפיא על ברית ולגלות העטרה שהיא בחי' התגלות המלכות כנ"ל. עי" ממילא נימול ערלת הלב טפשו"ת הלב כי עיקר פגם הדעת דהיינו הטפשו"ת שבלב הי' ע"י בחי' ריבוי אור וכו' כנ"ל. ע"י שלא הי' עדיין בחי' אתערותא דלתתא כי אל הי' עדיין שום עולם ושום בני אדם שיקבלו עול מלכותו. ועי"ז הי' שבירת כלים ומשם נתהוה ערלת הלב טפשו"ת הלב. ומזה נמשכה הערלה כנ"ל. וע"כ עכשיו אנו מתחילין ממטה למעלה כי בתחילה הי' להיפך כי בתחילה צמצם את האור כביכול ונתגלין מדותיו בתוך החחל וכו'. ועי"ז נתגלה מלכותו ית' כי לא הי' אפשר בענין אחר כי לא הי' עדיין שום עולם כנ"ל. ומחמת זה הי' בחי' ריבוי אור וכו' כנ"ל. ועכשיו אנו עושין להיפך ממטה למעלה כי בתחילה אנו מגלין מלכותו ית'. וזהבחי' המילה שמלין וחותכין הערלה דחפיא על ברית ומגלין העטרה שהיא בחי' התגלות המלכות כנ"ל. ואזי כשאנו מגלין מלכותו ית' ומקבלין עלינו עול מלכותו יתב'. עי"ז יש לנו כח לעשו"ת כלים לקבל האור בהדרגה ובמדה שעי"ז יתגלה מלכותו ית' יותר ויותר. ועי"ז שיש לנו

כח לעשו"ת כלים לקבל האור בהדרגה ובדמה שעי"ז יתגלה מלכותו ית' יותר ויותר. ועי"ז שיש לנו זה הכח עכשיו ע"י בחי' אתערותא דלתתא לצמצם את האור לקבלו במדה כנ"ל. עי"ז ממילא נימול ערלת לב טמטום הלב שנמשך ע"י בחי' ריבו אור ע"י שלא היו כלים לקבל האור ע"י שלא הי' אתערותא דלתתא. כי עכשיו יש לנו כח לעשו"ת כלים ע"י בחי' אתערותא דלתתא ע"י שכבר קבלנו עלינו עול מלכותו בדרך כלל. שזה בחי' המילה כנ"ל:

אות ג

נמצא שע"י המילה נימול ערלת לב וערלת בשר כי שניהם בחי' אחת כנ"ל. כי זה תלוי בזה כנ"ל. כי ע"י ערלת לב שנתקלקל הבריאה בחי' כלל המדות שבחלל הלב עי"ז נתעלם בחי' המלכות כנ"ל. שזה בחי' ערלת בשר כנ"ל. וע"י שנימול ערלת בשר נימול ערלת לב כנ"ל. כי ע"י שאנו מגלין מלכותו ית'. עי"ז נעשה אתערותא דלתתא ונעשין כלים לקבל האור ואזי נימול ערלת לב כנ"ל כי שניהם בחי' אחת. כי עיקר הדעת והחכמה שבלב הוא כפי תיקון הברית שהוא בחי' מילה שמכניעין ערלה דחפיא על ברית היינו שמכניעין ומתקנין פגם הברית וכנ"ל:

אות ד

וזה בחי' מילה ופריעה שהם כנגד ב' הבחי' הנ"ל בחי' ערלת לב וערלת בשר. כי מילה היא בחי' ערלת בשר. כי הערלה היא בחי' קליפה הטמאה לגמרי בחי' מלכות הרשעה שהיא כנגד מלכות דקדושה. ופריעה זה בחי' נוגה כידוע שהוא בחי' עץ הדעת טו"ר שהאו נאחזת בהלב בבחי' לבי סחרחר בח"י סחור סחור בחי' ונוגהלו סביב. כמבוארכ"ז בדביר ריבונו ז"ל הכ"מ. היינו שהיא בחי' ערלת לב הנמשך מבחי' ריבוי אור שמשם נמשך בחי' עץ הדעת כנ"ל. וע"כ יש כח לתקנה ולבררה. כי כשזוכין אח"כ לתקן מעשיו ולעשו"ת כלים גמורים דקודשה כראוי. שעי"ז מתקנים בחי' שבירת כלים אזי מעלין הטוב מקליפה זו ואזי נכללת בקדושה כידעו. וזה בחי' פריעה שאין חותכין אותו העור כלל רק קורעין אותו מגלין העטרה. והעור נשאר אצל הברית קודש. כי כשקורעין אותה ומשברין אותה ומגלין העטרה דהיינו שמגלין מלכותו יתב' אזי נכללת בקדושה וכנ"ל. אבל הקליפה הב' דהיינו הערלה הוא רע לגמרי וצריכין להכניעה ולחתכה לגמרי. כי אינה נכללת בקדושה כידוע. נמצא שע"י חיתוך הערלה ופריעה עי"ז נימול ערלת בשר וערלת לב. אבל ב' הקליפות הנ"ל שניהם יחד הם חופין על הברית קודש. כי עיקר התהוותם הוא רק למטה אצל הברית קודש ורוצים להעלים מלכותו ית' ח"ו. כי אע"פ שהפריע היא בחי' ערלת לב. אעפ"כ שם אין להם שום התגלות רק הם משתלשלים ונתהווים למטה להעלים בחי' המלכות ח"ו. וע"כ העיקר לתקן הברית קודש שזה בחי'

מצות מילה דהיינו לחתוך הערלה ולגלות הפריעה כדי לבטל ולהכניע ב' הלקיפות הנ"ל בחי' ערלת בשר וערלת לב ששניהם חופין על הברית קודש כנ"ל וע"י המילה ופריעה שעי"ז נתגלה המלכות ונימול ערלת לב. עי"זס יש עליה לשני הבתים ביתא עילאה וביתא תתאה. בחי' מי זאת עולה וכו' כנ"ל. כי ביתא עילאה היא בחי' אור הלב שהוא בחי' בינה לבא שהוא בחי' ביתא עילאה. וביתא תתאה הוא בחי' מלכות וע"י שנימול ערלת בשר וערלת לב. עי"ז יש לשניהם עליה. בחי' מי עם זאת עלולה כמבואר בדברי רבינו ז"ל הכ"מ במאמר הנ"ל עיין שם. והבן היטב:

אות ה

וזה בחי' מילה בשמיני. כי שמיני הוא בחי' בינה לבא כידוע. כי עיקר התיקון הוא ע"י שנתגלה אור הלב שמשם עיקר התגלות המלכות כנ"ל:

אות ו

וזה בחי' השמחה של מצות מילה. כשרז"ל כל מצוה שקיבלו ישראל בשמחה וכו' כי שם מקום השמחה כ"ש (תהלים ד') נתת שמחה בלבי:

אות ז

וזה בחי' מ"ש בתיקונים מי יעלה לנו השמימה ר"ת מילה וס"ת הוי'. מי יעלה דייקא. כי מצות מילה היא בבחי' עילה מתת א לעילא כי הוא בבחי' אתערותא דלתתא אשר מחמת זה אנו דייקא צריכין לתקנו ולמולו. וע"כ מלין ערלתבשר דייקא. כי אנו רוצין מקודם לקבל עול מלכותו ולגלות מלכותו בעולם ואחר כך לקבל האור ע"י הכלים וכו' כנ"ל. נמצא שאנו עולין ממטה למעלה. וע"כ הוא בחי' מי יעלה לנו השמימה כנ"ל. וע"כ בר"ת מילה ובס"ת הוי' כי מתחילה אנו צריכין למול ולחתוך ולשבר הערלה דחפיא על ברית היינו לתקן הברית קודש. ואח"כ נתגלה אור העליון ע"י הכלים הנעשין על ייד אתערותא דלתתא שעי"ז נתגלין כל המדות וכל העולמות. וזה בחי' שם הוי' ב"ה שהוא בחי' אורו העליון יתברך שמחי' את כל העולמות שהוא כלל כל המדות. שכ"ז זוכין ע"י מצות מילה ע"י בחי' תיקון הברית וכנ"ל. כי בתחילה צריכין להכניע ולשבר הערלה ולתקן הברית קודש ולגלות מלכותו יתב' ואח"כ זוכין לקבל האור במדה בבחי' עולם התיקון שהוא בחי' שם הוי'. וע"כ בר"ת מילה ובס"ת הוי' וכנ"ל והבן. כי עיקר התיקון בחי' עולם התיקון הוא ע"י תיקון הבירת כידוע:

אות ח

וע"כ הפריעה בהצפרנים. כי הפריעה היא בחי' נוגה. ונוגה הוא בחי' עץ הדעת שתיקונו הי' ע"י בחי' כתנות עור שהוא בחי' צפרנים כשרז"ל חלקים כצפורן וכו'. ועל כן פורעין בצפרנים:

אות ט

וזה בחי' הסעודה שעושין כשיש ברית מילה. כי עכשיו הותרה האכילה ועכשיו היא מצוה גדולה לאכול. כי עיקר הפגם בחי' ערלה דחפיא על ברית נמשך במחי' ערלת לב שנעשה על ידי אכילת אדה"ר מעץ הדעת טו"ר. שעי"ז נפגם הלב ונמשך טפשו"ת אל הלב. כי האכילה סועד הלב וכפי האכילה כן הוא הלב כנ"ל. וכמבואר בדברי רבינו ז"ל הכ"מ במ"א. וע"כ עכשיו שמלין ערלת בשר וערלת לב ומתקנין פגם עץ הדעת. ע"כ עכשיו מצוה לאכול כי עכשיו האכילה היא אכילה דקדושה שעל ידה ממשיכין חכמה אל הלב שהוא תיקון הבריאה בבחי' ויאכל וישת וייטב לבו כנ"ל. כי עיקר אכילה דקדושה הוא כפי תיקון הברית. בחי' צדיק אוכל לשבוע נפשו וצדיק הואמאן דנטיר ברית קדישא. וע"כ עכשיו שיש תיקון הברית ע"י המילה ע"כ מצוה לאכול. כי ע"י האכילה דקדושה. סועדין את הלב ומחיין אותו כי ע"י אכילה דקדושה נמשך חכמה ודעת. כו המוח הוא כפי האכילה כמובא בדברי רבינו ז"ל הכ"מ והחכמה הוא מחי' את הלב היינו כי החמכה הוא עיקר החיות של כל העולמות והמדות שנתגלין בחלל שבלבל כנ"ל והבן וע"כ עכשיו כשיש תיקון הברית שהוא בחי' מצות מילה עכשיו הוא מצוה לאכול כנ"ל. כי האכילה של סעודת ברית מילה היא בבחי' אכילת שבת ויו"ט שהם קרויטים אות בחי' תיקון הברית. וע"כ אז מצוה לאכול סעודת שבת ויו"ט. וזהו בחי' סעודת ברית מילה כנ"ל:

אות י

גם הסכין של מילה הוא בחי' חרב נוקמת נקם ברית. בחי' תכלת דאכלי כולא ושצי כולא. אבל ישראל הדביקים בה מקבלין חיותם משם וכמבואר כ"ז היטב במאמר הנ"ל. כי ע"י הסכין של מילה חותכין ומשברין ומבטלין הערלה בבחי' חרב נוקמת נקם ברית. שמכלין ומשברין כל הקליפות החופיים על הברית קודש בבחי' תכלת דאכלי כולא ושצי כולא וכו' כנ"ל. אבל ישראל הדביקים בה מקבלין חיות ממנה בבחי' ואתם הדבקים בה' אלקיכם חיים וכו'. כי התינוק הנימול מקבל חיות מהסכין של מילה. בבחי' בדמיך חיי וכו' כי עיקר החיות הוא החמכה. כ"ש קהלת ז') החכמה תחי' וכנ"ל. ועיקר החכמה שהוא החיות אין יכולין לקבל כ"א ע"י תיקון הברית שהוא בחי' מצות מילה. נמצא שע"י הסכין של מילה שהוא בחי' מלכות בחי' חרב נוקמת וכו' בחי' תכלת וכו'. עי"ז מכלין ומשברין הערלה בבחי' דאכלי כולא ושצי כולא. וזה הנימול הערלה בבחי' דאכלי כולא ושצי כולא. וזה הנימול מקבל חיות משם בבחי' בדמיך חיי בבחי' החכמה תחי'. וזה בחי' ואתם הדבקים בה' אלקיכם חיים כולכם היום כנ"ל. בילא"ו:

אות יא

וע"כ מילה דוחה שבת. כי ע"י המילה ע"י שנתגלה מלכותו ית'. עי"ז זוכין לאורייתא דע"ס שהיא בחי' עונג שבת כ"ש במאמר הנ"ל. וע"כ הוא דוחה שבת כי בשבת אסור לעשו"ת שום מלאכה של חול. כי כל המלאכות שלחול כולם הם בחי' שמאל ששם אחיזת הכסילות בבחי' לב כסיל לשמאלו. כי המלאכות של חול הם בחי' שטו העם ולקטו בשטותא. דהיינו מה שרודפין ויגיעין בל"ט מלאכות בשביל פרנסה ועשירות שזה בחי' שטו בשטותא. וזה בחי' לב כסיל לשמאלו (קהלת י') כי הפרנסה והעשירות נמשך מבחי' שמאל. בבחי' בשמאלה עושר וכבוד (משלי ג') וע"כ בשבת היא נייחא ואסור לעשו"ת שום עובדא דחול. כי בשבת מתגליא אורייתא דעתיקא ולית שמאל ולית עושר תמן כמבואר במאמר הנ"ל ע"ש. וע"כ אסור בשבת לאתערא עובדין דחול. שכולם הם בשביל פרנסה ועשירות שזה בחי' שמאל שמשם נמשכין הל"ט מלאכות כנ"ל. וע"כ מילה דוחה שבת. כי המלאכה שעושין בשביל המילה היא בשביל לגלות מלכותו ית' אשר א"א לזכות לעונג שבת כ"א עי"ז כנ"ל. וע"כ צותה התורה למול בשבת. כי אדרבה זאת המלאכה של מילה היא דייקא בשביל בחי' עונג שבת שהוא התגלות אורייתא דע"ס. אשר א"א לזכות לזה כ"א ע"י שמירת הברית. ע"י בחי' מצות מילה כנ"ל:

אות יב

וע"כ מצות מילה היא כלל כל התורה. והיא מצוה ראשונה שנצטוה בה אברהם. כי כלל כל התורה תלוי בזה כי כלל התורההיא כלל המדות שכולם אין נתגלין כ"א ע"י מצות מילה שהיא התגלות מלכותו ית'. אשר עי"ז זוכין לעשו"ת כלים לקבל האור במדה לגלות מדות טובות הנתגלין בחלל שבלב. שהם כלל כל התורה אשר כל זה הוא רק ע"י מילה על ידי שמשברין הערלה דחפיא על הברית שזהו בחי' תיקון הברית וכנ"ל. וזה בחי' זה השער לה' צדיקים יבואו בו (תהלים קי"ח) כי מצות מילה בחי' תיקון הברית הוא השער לה'. אשר עי"ז נתגלין כל הפעולות והמדות הטובות. שהם כלל כל התורה כללכל העולמות וכנ"ל. אשרי הזוכה לשמירת הברית שהוא כלל כל התורה:

מילה ג

אות א

וביום השמיני ימול בשר ערלתו. ע"פ המאמר ואתחנן אל ה' המתחיל בענין הנהגת הפשיטות וכו'. ובספר תנינא בסימן ע"ח עיין שם כל המאמר מתחילתו לסופו:

וזה בחי' מצות מילה בשמיני. שצריכין שיעבור על התינוק מתחילה ימי ערלה ואח"כ ביום השמיני מלין אותו. וכבר מבואר במדרש שאלת המינין מדוע לא נברא האדם מהול. אך באמת במאמר הנ"ל מבואר הכל. כי א"א לכבוש א"י כ"א ע"י כח העשרה

מאמרות הנעלמין בעולם בכל דבר ודבר. שבהם נעלמין העשרת הדברות שהיא בחי' התורה הנעלמת שהיאבחי' חסד חנם שהי' מקיים העולם קודם מתן תורה וכו'. כי ע"יה עשרה מאמרות שבהם ברא הש"י את העולם. כ"ש בראשית ברא אלקים וכו' עי"ז הולכין וכובשין א"י. כשרז"ל לא הי' צריך להתחיל את התורה אלא מהחודש הזה לכם ומפני מה פתח בבראשית. שאם יאמרו או"ה לסטים אתם שכבשתם ארצות שבעה עממין. משביין להם הוא בראה ברצונו נתנה להם וברצונו נטלה מהם ונתנה לנו. ע"ש כל זה היטב היטב במאמר הנ"ל. ועי"ז מחיין עצמן בעת פשיטותו כשמבטלין מן התורה שמחיין עצמן בהתורה הנעלמת שהיאבחי' חסד חנם שהי' מקיים את העולם קודם מתן תורה ווכ' ע"ש. ובסוף מסים שם שאפי' בשאול תחתיות יכולין להחיות עצמו כי אין שום ייאוש בעולם ואיך שהוא יכולין להחיות עצמו כוו' וכ"ז שייך להנ"ל. כי ע"י החסד חנם שהוא התורה הנעלמת את העולם קודם מתן תורה. עי"ז יכולין להחיות כל הפשוטים שבעולם שקורין פראסטאקיס. ואפי' המונחין בשאול תחתיות יכולין להחיותם מחיות התורה שלא יתייאשו כלל בשום אופן שבעולם. והכל ע" יכח החסד חנם הנ"ל שהיא התורה הנעלמת. והבוהדברים היטב וזהו בחי'הדרך לא"י כנ"ל. כי באמת א"א לכבוש א"י כ"א על ידי בחי' זו ע"י בחי' התורה הנעלמת שהיא בחי' חסד חנם וכו' הנ"ל:

אות ב

כי מעיקרא דדינא קשיא לכאורה למה נתן הש"י תחילה א"י ביד כנען ואח"כ ניתנה לישראל ומדוע לא נתנה לישראל מיד וכבר מבואר בספרים קשיא זו. אך התירוץ מבואר היטב ע"פ המאמר הנ"ל. כי זה שא"י היתה תחילה ביד כנען ואחר כך ניתנה לישאל זהו בעצמו מה שכ"ו דורות נתקיים העולם בלא תורה ואח"כ ניתנה תורה שגם זה פליאה גדולה מדוע לא נתן הש"י את התורה מיד תיכף בעת בריאת העולם כי הלא באמת אין שום חיות לעולם בלא התורה ועיקר קיום העולם הוא רק ע"י התורה כשרז"ל על ה' דהששישכולם תלויים ועומדים עד יום ששי בסיון שבו ניתנה תורה וכ,ש אם לא בריתי ימם ולילה חוקות שמים וארץ לא שמתי. וא"כ מאחר שבאמת אין שום קיום והעמדה וחיות להעולם כ"א ע"י התורה הקודשה איך היה העולם אפי' יום אחד בלא התורה ומדוע לא נתן את התורה תיכף בשעה הראשונה שנברא העולם אך באמת הכל הי' לטובתינו כי הש"י חושב משחבות לבל ידח ממנו נדח כי אם הי' נותן את התורה מיד בעת בריאת העולם ולא הי' שום קיום לעולם בלא התורה. וא"כ תיכף כשהאדם הי' עוברח"ו על דברי תורה לא הי' יכול להתקיים אפי' שעה אחת וכל העולם לא הי' יכול להתקיים כלל והי' נחרב העולם ח"ו ותיכף כשהי' אחד עובר על ד"ת כי אין להעולם

שום קיום בלא התורה וזה א"א שלא יעבור על ד"ת. כי אי צדיק בארץ אשר יעשה טוב וכו'. כי בהכרח שיהי' בחירה כי אם אין בחירה אין שכר ועונש ואין שייך מצות התורה. וממאחר שיש בחירה בשביל שכר ועונש אזי בוודאי באפשר שימצא א' שיעבור על ד"ת וא"כ אם הי' נותן התורה מיד ולא הי' שום קיום להעולם בלא קיום התורה א"כ תיכף כשהי' אחד עובר משהו ח"ו מדברי תורה הי' נחרב העולם ח"ו. בשבי לזה הוא טובה גדולה מה שהי' העולם מתקיים כ"ו דורות בלא התורה והי' מקיים העולם בחסד חנם לבד שהוא בחי' התורה הנעלמת כנ"ל. ובזההראה לנו הש"י שאע"פ שעיקר בריאת העולם הי' רק בשביל התורה כ"ש בראשית ברא וכו'. בשביל התורה ובשביל ישראל שנקראו ראשית וכו'. אעפ"כ הוא ברחמיו יכול לקיים העולם כ"כ דורות בלא התורה וע"כ גם עכשיו שניתנה תורה אעפ"כ בעת שבטלין מן התורה או אפילו כשא' עובר ח"ו על ד"ת אעפ"כ אין הש"י מחריב העולם רק מקיים העולם בחסדו בחהחסד חנם שהי' מקים העולם קודם קבלת התורה כנ"ל. וזה בחי' תשובה שקדמה לעולם כי תשובה היא למעלה מהתורה בחי'חסד חנם הנ"ל בחי' התורה הנעלמת הנ"ל שהי' מקים העולם קודם מתן תורה. כי ע"פ מדת הדין אין מועיל תשובה לשום חטא כמובא בדרז"ל שלפי מדת הדין הנפש החטאת היא תמות. אך הש"י ראה שאין העולם מתקיים בזה ע"כ הקדים תשובה לעולם וגזר בחסדו הגדול שמועיל תשובה אפילו אם עבר על כל התורה כולהואפי' אם עשה מה שעשה מועיל תשובה תמיד. ובאמת בחי' התשובה הוא בחי' התורה הנעלמת כי תשובה הוא בחי' יו"כ בחי' בינה שהוא עלמא דאתכסיא בחי' התורה הנעלמת. כי מאחר שעברעל ד"ת איך יועיל תשובה ואיך יוכל לתקן זאת אך אז מוכרח לעלות ע"י התשובה ולהתתקן ע"י בחי' החסד חנם הנ"ל. שהוא בחי' התורה הנעלמת שהי' מקיים את העולם אפילו בלי קיום התורה ועי"ז נתתקן וחוזר להש"י.

אות ג

וזהו בעצמו מה שהי' א"י תחילה ביד כנען. ואח"כ ניתנה לישראל כי הכל א' כי א"י והתורה הכל אחד כי עיקר קיום התורה הוא בא"י כ"ש ויתן להם ארצות גוים וכו' בעבור ישמרו חוקיו ותורותיו וכו'. וכ"ש בתורה כמה פעמים ושמרתם את הברית הזאת וכו'. בארץ אשר תירשון וכיוצא בזה כמה פסוקים. וע"כ אם הי' הש"י מוסר א"י לישראל מיד בעת בריאת העולם ולא היתה ברשו"ת העכו"ם כלל מתחילה והיתה מתגלה קדושת א"י מיד אזי תיכף כשהי' ישראל חוטאים ח"ו היתה הררץ מקיאה אותם והיתה נעלמת קדושתה ולא הי' באפשר לגלות עוד קדושתה לעולם וע"כ הי' בהכרח שתהי' הקליפה קודמת לפרי שתהי' א"י מסורה בידכנען כ"כ שנים ובאמת גם אז בעת שהיתה א"י

ביד כנען גם אז היתה א"י בקדושהכמו עכשיו כי קדושת א"י קביעא וקיימא לעולם. רק שהיתה קד'ושתה נעלמת מאד בהעלם גדול ולא הי' שום אדם יודע מקדושתה עד שבא אברהם אבינו ע"ה ותקיל בתיקלא וכו' עד דאתגליא לי' כי אברהם דייקא הי' יכול להתחיל לגלות קדושתה כי אברהם הי' איש החסד ומדתו חסד ע"כ הי' יכול לידע מהקדושה הנעלמת בא"י שהוא בחי' חסד חנם בחי' התורה הנעלמת שהי' מקיים העולם קודם מתן תורה שזה החסד הי' נעלם בא"י כי א"י והתורה הכל אחד כנ"ל:

וע"כ דייקא ע"י החסד הזה הולכין וכובשין א"י מן העכו"ם כנ"ל. כמבורא במאמר הנ"ל כ"ש בראשית ברא וכו' ואר"י לא הי' צריך להתחיל התורה וכו'. אלא שאם יאמרו לסטים אתם וכו' משיבין להם הוא בראה ברצונו נתנה להם וברצונו נטלה מהם ונתנה לנו נמצא שע"י שיודעין שהש"י ברא את העולם בעשרה מאמרות שבהם נעלם כל התורה שהוא בחי' התורה הנעלמת בחי' חסד חנם כנ"ל. עי"ז יכולין לכבוש א"י כנ"ל ובשביל זה הי' בהכרח שתהי' א"י תחילה ביד כנען ואח"כ ניתנה לישראל כי אם היתה תחילה ביד ישראל אזי כשישראל היו חוטאין והי' גולין ממנה והיתה נמסרת להעכו"ם לא הי' באפשר להוציא הארץ עוד מידם כי יאמרו לסטים אתם מאחר שכבר ניתנה להם בעוונינו אבל עכשיו גילה הש"י והתחיל התורה בבראשית בשביל לגלות שגם מקודם כשהיתה הארץ מסורה בידם הכל הי' ברצונו ית' כי הוא ית' בראה וברצונו נתנה להם. ומאחר שהוא ית' ברצונו נתנה להם נמצא שגם אז כשהיתה הארץ בידם הי' ג"כ מלובש ונעלם ונסתר שם רצונו יתברך שהוא בחינת התורה הנעלמת בחינת חסד חנם הנ"ל. כי ברצונו נתנה להם ברצונו דייקא שהוא בחינת חסד חנם התורה הנעלמת הנ"ל. ומאחר שגם אז הי' מלובש ונעלם שם רצונו בחי' התורה הנעלמת הנ"ל. ע"כ בוודאי אנו יכולים לכבוש הארץ מידם כי ברצונו נתנה להם וברצונו נטלה מהם ונתנה לנו. כי באמת גם אז כשהיתה בידם היתה הקדושה נעלמת שם בחי' התורה הנעלמת. רק שהיה בהעלם גדול ועכשיו אנו רק מגלין קדושתה ומוציאין אותה מהעלם אל הגילוי והבן היטב:

וע"כ אפי' כשחטאו ישראל אח"כ וגלו ממנה בעוונותיהם וחזרה ונמסרה הארץ ביד העכו"ם אעפ"כ עדיין בקדושתה קיימת כי הקדושה נעלמת בה בחי' התורה הנעלמת חסד חנם שהי' נעלם בא"י מקודם בעת שהיתה ביד כנען בתחילה. וע"כ אנו מצפין בכל עת לשוב לארצינו כי אנו יודעין שגם עכשיו כל הארץ שלנו הוא. רק שהוא בהעלם גדול ולא די שאנו יכולין לחזור הקדושה לא"י אף גם אפילו בח"ל בכל מקום שאנו בני ישראל נכנסין לשם אנו יכולים לכבוש המקום ולקדש בקדושת א,י כי אנו יודעים ומאמינים שכל הארץ של הש"י וברצונו נתנה להם וגם עכשיו שהוא בידם מלובש ונעלם שם רצון

הש"י וע"י אמונה זו שאנו מאמינין שהש"י ברא הכל בעשרה מאמרות וברצונו נתנה להם עי"ז קבל אנו יכולין להוציא המקום מרשותם מרשו"ת העכו"ם והס"א ולקדשו בקדושת ישראל בבחי' א"י כי ברצונו נתנה להם וברצונו נטלה מהם ונתנה לנו כי גם מקודם היתה שלנו בהעלם ועכשיו אנו מוצאין רק מהעלם אל הגילוי כנ"ל. וכמבואר היטב במאמר הנ"ל מזה. שגם עכשיו בכל מקום שישראל באין שם הם מקדשין המקום בקדושת א"י ע"י בחי' הנ"ל ע"ש:

אות ד

וזה בחי' מצוות מילה בשמיני. כי גם בשביל זה צריכין לעבור על התינוק ז' ימי ערלה ואח"כ בשמיני מלין אותו. כי זהו בחי' מה שא"א הי' תחילה ביד כנען ואח"כ ניתנה לישראל. ומה שהי' העולם מתקיים בתחילה כ"ו דורות בלא התורה ואח"כ ניתנה תורה כי בהכרח שתקדים הקליפה לפרי. ובאמת גם בעת שליטת הקליפה הקודמת לפרי דהיינו בימי ערלה בעת שא"י ביד כנען ובכ"ו דורות שלא ניתנה תורה. גם אז מקבלין חיות רק מהש"י שמחיה את כולם בחסדו הגדול שהוא בחי' התורה הנעלמת. ועי"ז עיקר קיום העולם כי עי"ז אפילו כשאדם חוטא ופוגם בברית קודש וכשפוגם ח"ו בברית קודש אזי נמשך ח"ו הערלה דחפיא על ברית. והי' ראוי שח"ו יחזור העולם לתהו ובהו. כי עיקר קיום העולם הוא ע"י תיקון הברית כ"ש אם לא בריתי יומם ולילה חוקות שמים וארץ לא שמתי. כי עיקר כלל ויסוד כל התורה כולה הוא שמירת הברית קודש. וכמובא בזוה"ק ובכל הספרים. ובשביל זה נקראת התורה ברית כ"ש ושמרתם את בריתי כי עיקר התורה היא שמירת הברית. ועיקר קיום העולם היא ע"י תיקון הברית. כ"ש וצדיק יסוד עולם וצדיק הוא מאן ד?טר ברית. וא"כ תיכף כשאדם פוגם בברית ח"ו הי' ראוי שח"ו יחזור העולם לתהו ובהו אך הש"י חפץ חסד וע"כ הקדים הקליפה לפרי והקדים ז' ימי ערלה קודם המילה. להורות שגם בימי הערלה הש" ינותן לחיות בחסדו הגדול שהוא בחי' התורה הנעלמת ועי"ז אפילו כשאדם חוטא ח"ו ופוגם בברית. הש"י מקיימו בחסדו בבחי' התורה הנעלמת ומאריך אפיו עד שישוב:

ובזה מובן היטב מה שאיתא בזוה"ק שעל פגם הברית אין מועיל תשובה. ובאמת לאמתו איתא בכל הספרים שעל הכל מועיל תשובה. אך ע"פ כל דרכי התורה הנגלית בודאי יאן מועיל תשובה על פגם טפי המוח. אבל יש תורה הנעלמת שהיא בחי' חסד חנם. שזהו החסד סתום ונעלם מעין כל שעי"ז נתקיים העולם אפילו קודם מתן תורה ואפילו בימי ערלה וכו' כנ"ל. וע"י החסד הנעלם הזה מועיל תשובה על הכל:

אות ה

כי התורה וא"י ומצות מילה שהוא תיקון הברית הכל אחד. כי א"א לזכות לא"י כי אם ע"י מצות מילה שהוא תיקון הברית כ"ש וכרות עמו הברית לתת את ארץ הכנעני וכו' וכ"ש ביהושע וזה הדבר אשר מל אותם אמר להם כסבורים אתם לירש את הארץ כשאתם ערלים וכו':

וזה בחי' ז' ימי ערלה שעוברין על התינוק קודם שנימול זה בחי' ז' עממין שהיתה א"י תחילה בידם ואח"כ ניתנה לישראל אחר שנימולו. וזהו וכרות עמו הברי לתת ארץ הכנעני החתי והאמורי וכו'. וחושב כל הז' עממין שמגרשין אותן ע"י תיקון הברית שהוא בחי' מילה שניתנה בשמיני שאז מעבירין ז' ימי ערלה מהתינוק ומגלין החסד דמתגלי בפומא דאמה שהי' החסד הזה בתחילה סתום ונעלם בז' ימי ערלה כנ"ל. ועכשיו נתגלה ע"י המילה ועי"ז כובשין א"י כי הכל אחד כנ"ל:

אות ו

כי באמת עיקר קיום העולם בעת שהעולם רחוקים מן התורה שצריכין לקיים העולם אז ע"י החסד חנם על ייד התורה הנעלמת כנ"ל שהוא הדרך לא"י וכו' כנ"ל. עיקר הקיום הוא רק ע"י הצדיק הדור האמתי שהוא איש פשוט הגדול המבואר שם במאמר הנ"ל שהוא מחיה עצמו בעת פשיטותו ע"י הדרך לא"י ע"י התורה הנעלמת ע"י החסד חנם שהי' מקיים העולם קודם מתן תורה. ועי"ז שהוא זוכה להחיות עצמו בעת פשיטותו בהחסד חנם הזה עי"ז הוא מחיה כל הפשוטים שבעולם. ואפילו או"ה ואפילו המונחים בשאול תחתיות כמבואר שם להמעיין שם היטב. כי באמת א"א לקבל מאוצר מתנת חנם דהיינו מהחסד חנם הנ"ל. שהי' מקיים העולם קודם מתן תורה כ"א צדייקם אמתיים כמבואר שם שאין מי שיקבל מאוצר מתנת חנם כ"א צדיקים אמתיים בעת פשיטותם הם מחיין כל הפשוטין שבעולם וכנ"ל. כי באמת זה החסד חנם הוא סתום ונעלם מאד בתכלית ההעלמה וההסתרה. ואין מי שיוכל לגלות החסד הזה ולקבל משם חיות ושפע לקיים העולם. כ"א הצדיק האמת השלם בתכלית השלימות הנקי ממן החטא לגמרי שאין בו שום נדנוד פגם כל שהוא דק מן הדק אפילו כחוט השערה. ומחמת שהוא נקי לגמרי. ע"כ בכל מקום שנכנס לשם מוצא שם אלקותו וחיותו וחסדו ית'. כי באמת הוא יתב' מחיה את כולם אפילו החרוקים ממנו ואפילו בעשר כתרין דמסאבותא מגיע חיותו ית'. כי בלעדו יתב' אין שום חיות לשום דבר שבעולם רק שבמקומות הרחוקים מהקדושה שם חיותו בהעלם ובהסתרה גדולה. וע"כ מי שאינו נקי מן החטא לגמרי כשבא למקומות כאלו אזי נסתר ממנו חיותו ית' הנעלם שם כי הרע חופה על הטוב כי אין הרע נתבטל נגדו. מחמת שיש בו עדיין איזה פגם כל שהוא. אבל הצדיק האמת

שנקי לגמרי ואין בו שום אחיזת הרע כלל. ע"כ בכל מקום שנכנס לשם אפילו במקומות הרחוקים מן הקדושה מאד. הוא מוצא גם שם אלקותו וחיותו יתב' הנסתר שם כי אין שום רע עומד כנגדו שיוכל להסתיר ממנו אורו וחיותו הנלעם שם. מאמר שאין בו שום אחיזת הרע כלל וכמבואר מזה בדברי רבינו ז"ל במאמר מי האיש החפץ חים וכו'. וע"כ הצדיק האמת הוא מוצא חיותו יתב' בכל מקום אפילו במקומות הרחוקים מהתורה. וע"כ הוא יכול לקבל חיות בעת פשיטותו מהתורה הנעלמת שהי' מקיים העולם קודם מתן תורה שהוא החסד חנם הנ"ל. ובזה הוא מחיה כל הפשוטים שקורין פראסטאקיס וכו'. ואפילו כל הרחוקים יותר כי הוא יכול לגלות החסד חנם שהוא התורה הנעלמת שנעלם אפילו במקומות הרחוקים מהתורה כנ"ל. וכל זה תלוי בתיקון הברית דייקא כי צדיק הוא מאן דנטיר ברית כי עיקרא דיצרא בישא על עריין. והצדיק דנטיר ברית וכבש את יצרו ועמד בנסיונות רבות. עי"ז דייקא הכניע מאד את סטרא דמסאבותא. עד שכל הרע שבעולם נדחה ונופל לפניו והוא יכול לגלות החסד הנעלם בכל מקום אפילו במקומות הרחוקים שהוא החסד שהי' מקיים העולם קודם מתן תורה. וזה מרומז בדברי רבינו ז"ל בסוף המאמר הנ"ל. בהראשי פרקים שמצאנו מכתיבת ידו הק' השייך להמאמר הנ"ל. כי שם מבואר מזה שכל ענין הנ"ל לקבל חיות מחסד חנם הנ"ל הכל תלוי בתיקון הברית. כ"ש שם ואתחנן מתנת חנם חנם עריות. מש דעת פרישו"ת וכו' ע"ש היינו כנ"ל. וע"כ א"א לילך ולירש א"י כ"א ע"י תיקון הברית. כ"ש צדיקים יירשו ארץ. וכ"ש וכרות עמו הברית לתת את ארץ הכנעני וכו' כי עיקר הדרך לכבוש א"י הוא ע"י החסד חנם הנ"ל. שהוא התורה הנעלמת שהי' מקים העולם קודם מתן תורה וכן מקיים העולם זה החסד גם עכשיו בעת שרחוקים מן התורה כנ"ל. וזה החסד א"א לגלות כ"א ע"י הצדיק דנטיר ברית בתכלית הקדושה וכו' וכנ"ל:

אות ז

וזה שמובא בזוה"ק שלא הי' רועה נאמן כמשה שמסר נפשו בשביל בני דורו. כי נח לא בקש רחמים כ"כ ואפי' אברהם שביקש והתפלל על אנשי סדום ועמורה וכו'. אבל לא כמשה שמסר נפשו ביותר ואמר ואם אין מחני נא וכו' ע"ש בזוה"ק. כי באמת הצדיק הדור הכל תלוי בו כי לפי עוצם זכותו וקדושתו כן יכול לגלות ביותר החסד הנעלם הנ"ל. שעי"ז החסד הוא יכול לקיים את העולם בכל עת אפילו אם העולם רחוקים כמו שהם רחוקים ואיך שהוא תמיד יש חסד הנעלם שאין מגיע לשם שום פגם כלל שעי"ז יכולים לקיים העולם תמיד. אבל הכל תלוי בכח הצדיק הדור דייקא. כי באמת הש"י ברא את העולם בחסדו לבד שהוא החסד הנ"ל בחי' עולם חסד יבנה. אבל אחר שברא

העולם הכל תלוי בהצדיק הדור. כי כפי כחו ורצונו כן מקיים העולם והכל תלוי בו. וע"כ אפילו בדור המבול אם הי' אז מי שיוכל לגלות החסד הנ"ל הנעלם כמו משה רבינו עליו השלום הי' באפשר שיתקיים העולם גם אז. ומחמת שנח לא מסר נפשו כ"כ כמו משה. ולא היה מגלה החסד הנעלם אז. ע"כ הי' מבול בעולם והחריב כל העולם ואפילו נח הי' מוכרח להסתיר עצמו בתיבה אע"פ שהרבה רווח והצלה לנפיו. אבל מאחר שניתן רשו"ת למשחיתולא הי' יכול להתגלות החסד הנעלם להגין עליהם. ע"כ אפילו נח הצדיק הי' מוכרח להיות סתום ונעלם ונסתר. כי הצדיק הוא בעצמו התורה בחי' החסד הנ"ל. וע"כ מחמת שלא הי' בו כח לגלות החסד הנ"ל. ע"כ הוא הי' מוכרח להסתר מן העין בתיבה. כדי שיהי' בהעלם כמ ושהחסד הוא עכשיו בהעלמה גדולה. ועי"ז לבד נשאר שארית בארץ שלא נחרב העולם לגמרי. אבל משה רבינו ע"ה מסר נפשו מיד. עד שהי' מגלה ומעורר החסד הנעלם המקיים העולם תמיד. עד שעי"ז בטיל גזירתו יתב' ונתקיים העולם אע"פ שעשו אז מה שעשו כי ע"י החסד הנעלם יכולין לקיים העולם תמיד כנ"ל:

אות ח

וזהו שמאר משה ואם אין מחני נא וכו'. כי באמת לא היתה התורה צריכה לספר רק עצם המצות כגון מצות ציצית מצות תפילין וכו' שזהו עיקר התורה כדי לקיים מצותיה. אבל כל הסיפורים של התורה כגון מבראשית עד החודש הזה לכם שהוא מצוה ראשונה. וכן שאר הסיפורים הבאים אח"כ. ואפילו אצל כל מצוה ומצוה יש עוד דברים וסיפורים דהיינו מה שנאמר אצל רוב המצות וידבר ה' אל משה וכו' שזהו בחי' דברי התורה כי עיקר התורה היא המצוה בעצמה. אך כל אלו הסיפורים וכל אלו הדברי תורה שסביבות כל מצוה ומצוה זהו בחי' התורה הנעלמת הנ"ל שהוא גבוה יותר מן התורה שבנגלה שהוא בחי' סתרי תורה. וזאת התורה הנעלמת היא בחי' חסד חנם הנ"ל שהי' מקיים העולם קודם מתן תורה. שבזה מקיימין העולם בעת פשיטותן ובעת שרחוקים מן התורה כנ"ל וכמבואר בדברי רבינו ז"ל במ"א שאלו הדברי תורה הם בחי' סתרי תורה בחי' התורה הנעלמת הנ"ל. וזהו בחי' מה שאמר ר' יצחק על פסוק בראשית לא הי' צריך להתחיל את התורה אלא מהחודש הזה לכם שהוא מצוה ראשונה. ומפני מה פתח בבראשית בשביל כח מעשיו כוו' כדי שיוכלו ישראל לכבוש א"י וכו' היינו כנ"ל. שר' יצחק מקשה מפני מה מספרת לנו התורה הקודשה כל אלו הסיפורים שאין כתוב בהם שום מצוה. והתירוץ שכל אלו הסיפורים הם כדי שנוכל לכבוש א"י. כי א"א לכבוש א"י כ"א ע"י כח מעשיו. דהיינו בחי' התורה הנעלמת הנ"ל שהי' מקיים העולם קודם מתן תורה כנ"ל. ובשביל זה מספר התורה הקדושה כל אלו הסיפורים. כי כל אלו

הסיפורים שקודם המצות הן הן התורה הנעלמת כי הם עיקר סתרי תורה. והיא היא התורההנלמעת שהי' מקיים העולם קודם מתן תורה שעי"ז הולכין וכובשין א"י. ובשביל זה כתבה התורה כל אלו הסיפורים בשביל כח מעשיו כדי לכבוש א"י כיהוא התורה הנעלמת שעי"ז דייקא כובשין א"י כנ"ל והבן היטב:

נמצא שכל הסיפורים שבתורה. וכל הדברי תורה שסביבות המצוה דהיינו וידבר ה' אל משה וכו' כ"זד הוא בחי' סתרי תורה בחי' התורה הנעלמת שהי' מקיים העולם קודם מתן תורה שעי"ז יכול הצדיק האמת לקיים העולם תמיד אפילו בעת שעשו מה שעשו כנ"ל. וזהו שאמר משה ועתה אם תשא חטאתם ואם אין מחני נא מספרך וכו'. דהיינו מה שכתוב ונזכר בתורה כ"פ שמו של משה. כגון וידבר ה' אל משה וכיוצא בזה שכל זה הוא בכלל הסיפורים והדיבורים של התורה שאינם מעיקר המצוות אך באמת הם בחי' סתרי תורה בחי' התורה הנעלמת שגבוה מן התורה שבנגלה. והנה זאת התורה הנעלמת הוא הש"י בעצמו כביכול שמקיים העולם תמיד בחסד חנם. שעל ידו ברא את העולם בחסדו לבד קודם שהי' שום עובדא דלתתא כלל ובוודאי הש"י בכחו וחסדו הוא יכול לקיים העולם תמיד בחסדו אפי' בעת שעשו מה שעשו כי מי יאמר אליו מה תעשה. אך הש"י אחר שברא את העולם ונתן את התורה לישראל מסר רצונו ביד ישראל. והעיקר ביד צדיק הדור. והכל תלוי בו כנ"ל. וזה שרמז הש"י למשה ואמר לו ועתה הניח לי לרמז לו שהכל תלוי בו. וע"כ עכשיו א"א לגלות החסד הנעלם הזה כ"א הצדיק הדור שהואבחי' משה כי הוא דייקא מוכרח לגלות החסד הזה. כי כבר מסר השם יתברך הכל בידו והכל תלוי בו כנ"ל. וזהו בחי' וידבר ה' אל משה שהוא בי' התורה הנעלמת כנ"ל. שהוא החסד חנם שמקיים העולם תמיד כנ"ל. וזהו ידבר ה' אל משה שהוא בחי' התורה הנעלמת כנ"ל. שהוא החסד חנם שמקיים העולם תמיד כנ"ל. וזהו וידבר ה' אל משה היינו שהש"י מסר כל ההנהגה למשה שהוא בחי' הצדיק האמת שבדור כי דבר לשון מנהיג כמו דבר א' לדור כי עכשיו אחר הבריאהואחר מתן תורה כל ההנהגה מסורה ביד משה שהוא הצדיק האמת והוא דייקא צריך לגלות החסד הנעלם כדי לקיים העולם תמיד:

וזהו שאמר משה ואם אין מחני נא וכו'. כי אם אין אתה רוצה לסלוח להם. ולקיים העולם גם עכשיו ע"י התורה הנעלמת שהוא בחי' וידבר ה' אל משה כנ"ל. א"כ מחני נא מספרך כי א"כ למה לי שיוזכר שמי בכל התורה כולה שזה מורה שעכשיו ההנהגה בידי ויש לי כח להחיות העולם ע"י התורה הנעלמת ועתה אם אינך רוצה ח"ו לקיים העולם על ידי א"כ מחני נא ותחזור ההנהגה אצלך לבד. ואתה בעצמך בוודאי תוכל לקיים העולם

בחסדיך כנ"ל רק שברחמיך מסרת הכח בידי שזה בחי' מה שנזכר שמי בתורה כנ"ל. ועתה אם אין לי הכח הזה אם כן מחני נא ויוחזר הכח והחסד אצלך לבד. ותקיים העולם בעצמך וע"כ ע"י שהיה משה מעורר החסד הנעלם הזה דהיינו התורה הנעלמת עי"ז פעל באמת בקשתו וינחם ה' על הרעה וכו' ונתקיים העולם אע"פ שעשו מה שעשו והכל ע"י החסד הזה שהוא התורה הנעלמת שהוא מקיים העולם תמיד כנ"ל:

אות ט

וזהו בחי' מצוות מילת עבדים כנענים כי בזה אנו מראין שלא די שיש לנו כח לכבוש א"י ע"י בחי' הנ"ל. אף גם אפילו בח"ל בארצות העכו"ם בכל מקום שאנו נכנסין לשם אנו יכולין לכבוש המקום הזה ולקדשו בקדושת א"י וכל זה ע"י בחי' הנ"ל. ע"י בחי' התורההנעלמת בחי' בראשית וכו' כי ברצונו נתנה וברצנוו נטלה מהם ונתנה לנו כמבואר שם במאמר הנ"ל. וזהו בחי' מילת עבדים. כי באמת התורה וישראל וארץ ישראל הכל אחד וכנ"ל וכשרז"ל בזיי"ן הבדלות המבדיל בין קודש לחול בין ישראל לעמים בין יום השביעי לששת ימי המעשה בין א"י לשאר ארצות וכו'. ועיקר התגלות קדושת ישראל הוא ע"י תיקון הברית שהוא בחי' מצות מילה שהוא יסוד כל התורה כולה. והערלה הוא זוהמת הנחש בחי' טומאת העכו"ם בחי' ח"ל. נמצא כשאנו מלין את בנינו בני ישראל, זהו בחי' שאנו כובשין א"י דהיינו ארץ שלנו מן העכו"ם ואנו נוטלין את שלנו מהם כי באמת הארץ שלנו הוא רק שזיין עממין הי' חופין עליה שהוא בחי' ערלה דחפיא על ברית ועכשיו אנו כובשין א"י מהם. וזהו בעצמו בחי' מילה כי הערלה אינה שייכה לישראל כלל כי אין הערלה נקראת אלא על שם העכו"ם כשרז"ל רק שהם דהיינו הקליפות זוהמת הנחש ז' עממין ז' ימי ערלה רצו להתאחז במה שאינו שלהם כלל. אבל הש"י נתן לנו כח וצונו ברחמיו למול את בנינו ובזה אנו מעבירין הערלה ומגלין קדושת הברית קודש ואנו מחזירין את בנ"י לרשותינו לרשו"ת הקדושה שזהו בחי' כבישת א"י ממש שמעבירין הזיי"ן עממין מא,י ומחזירין א"י לרשו"ת הקדושה לישראל כנ"ל. אבל הש"י נתן לנו עוד כח יותר שאנו יכולין לכבוש אפי' ח"ל ולקדשו בקדושת ישראל וכל זה הוא עי"ז בעצמו ע"י שהם התגברו תחילה ורצו לכבוש א"י לרשותם עי"ז זה וזה לא נתקיים בידם כי זה לא ניתן להם וגם שלהם ניטל מידם בחי' עת אשר שלט האדם באדם לרע לו כמובא כי עי"ז ששלטו תחילה על א"י ואח"כ ניטלה מידם וכל זה היה ע"י התורה הנעלמת שעי"ז נתגלה כי ברצונו נתנה להם וכו'. ועי"ז אנו מגלין שגם כל הארצות אפילו של ח"ל הם של הש"י. וע"כ אנו יכולין לכבוש כל המקומות ולקדשם בקדושת ישראל כי ברצונו נתנה להם וברצונו נטלה מהם ונתנה לנו

וכו' כנ"ל. וזה בחי' מילת עבדים כי העבדים מן הס"א מן העכו"ם וכולם נקראים עבדים כנענים שהיא זוהמת הנחש שנתקלל ארור כנען עבד עבדים וכו' שהוא בחי' ארור אתה הנאמר בנחש כמובא ואעפ"כ יש לנו כח לכבוש עבד הכנעני תחת ידינו ולהכניע ולבטל אפילו ממנו הערלה שהוא זוהמת הנחש ולגלות החסד הנעלם שנתגלה ע"י מצות מילה לגלותו גם שם אפילו בעבדים שהם בחי' ח"ל כי אנו יכולין לכבוש אפי' ח"ל ולקדשו בקדושת ישראל כי ברצנוו נתנה להם וברצונו וכו':

אות י

וע"כ בתחילת מצוות מילה שניתנה לאברהם, ע"כ נימול מיד ישמעאל שהוא בן האמה בחי' עבד והוא נימול קודם ליצחק שהי' הראשון שנימול לשמונה. כי כמו שהקליפה קודמת לפרי כן כשאנו רוצים לכבוש וליטול הפרי אנו צריכים בוודאי לשבור הקליפה קודם וכשאנו שוברין הקליפה בתחילה אנו כובשין הקדושה שהיתה נעלמת בתוך הקליפה עצמה כי גם שם יש קדושה נעלמת כנ"ל. וזהו בחי' מה שישראל כבשו תחילה ארץ סיחון ועוג בעבר הירדן שאינו בכלל א"י. וזהו בחי' מה שנימול ישמעאל קודם ליצחק כי כל זה הוא בחי' הנ"ל שכבשו תחילה הקדושה הנעלמת בתוך גוף הקליפה עצמה בעת ששברו הקליפה הקודמת לפרי. ואח"כ בקל כבשו הקדושה עצמה שהוא ע"י כי כבר נכנעה הקליפה לגמרי והוציאו חיות הקדושה ממנה כנ"ל. וע"כ בני גד ובני ראובן היו עוברים חלוצים לפני החיל כי הם הי' להם כח יתר לכבוש א"י מאחר שהם כבר הוציאו הקדושה שהיתה בלועה בתוך גוף הקליפה עצמה שהוא בחי' עבר הירדן. ועי"ז בקל כובשים גוף הקדושה שהיתה בגלות אצלם מאחר שגם עצם חיותם כבר נטלו בהם בני גד ובני ראובן כנ"ל:

אות יא

נמצא שמילת ישמעאל בן האמה קודם ליצחק, הוא בחי' כבישת עבר הירדן קודם לא"י. וע"כ הי' ישמעאל בן י"ד שנה בעת שנימול יצחק זה בחי' י"ד שנים שקדם כבוש עבר הירדן לא"י שהם ז' שכבשו וז' שחלקו ואלו הז' שכבשו וז' שחלקו הם כנגד ז' ימי ערלה עממין שחופין על א"י וכנגדם הוכרחו להתמהמה י"ד שנים. ז' שכבשו וז' שחלקו. וזה בחי' אור לי"ד בודקין את החמץ כי החמץ הוא בחי' ערלה זוהמת הנחש. וע"כ בלילה ראשונה של פסח שאז נתבטל החמץ אז נימולו כל ישראל בעת יציאת מצרים וע"כ אור לי"ד דייקא בודקין את החמץ וכו' כנגד י"ד שנים הנ"ל ז' שכבשו וז' שחלקו שבסה מכיניען הז' עממין הז' ימי ערלה שהוא בחי' ביעור חמץ וזוכין לצאת ממצרים מפגם הברית לא"י לתיקון הבברית כי עיקר יציאת מצרים הוא כדי לכנוס לא"י. כ"ש ואמר

אעלה אתכם מעני מצרים אל ארץ הכנעני והחיתי וכו' אל ארץ זבת חלב ודבש היינו כנ"ל:

מילה ד

אות א

וביום השמיני ימול בשר ערלתו

ע"פ הענין הנורא שגילה רבינו ז"ל בענין למעלה מהזמן. שבאמת כל הזמן הוא רק מהעדר הדעת וכל מה שהדעת נגדל יותר נתמעט הזמן יותרוכן למעלה מעלה עד שיש דעת גדול כ"כ ששם נתבטל הזמן לגמרי בתכלית הביטול כי שם הוא למעלה מהזמן לגמרי. וביאור זה מהשינה שבשעת שינה שהדעת נקטן מאד אז נדמה בחלום על רבע שעה שהוא שבעים שנה כאשר נדמה בחלום שעוברים כל השבעים שנה ברב ע שעה אחת. וזה מחמת קטנות הדעת אז שעי"ז נגדל הזמן עד שנדמה על רבע שעה שהוא שבעים שנה ואח"כ כשמקיץ משנתו אלו וחוזר אליו הדעת אזי הוא רואה האמת שכל אלו השבעים שנה שנדמה לו בחלום הוא באמת רק רבע שעה, רק שבעים שנה ממש הם שבעים שנה אצלינו אב יש דעת גדול מדעתינו ששם גם שבעים שנה שלנו הוא רק רבע שעה ושם יש שבעים שנה אחרים שהם שבעים שנה ממש. אבל בהדעת שגבוה עוד יותר ויותר גם אלו הע' שנה הם רק רבע שעה וכן למעלה למעלה. עד שיש דעת ששם נתבטל הזמן לגמרי וכו'. ומשיח יזכה לזה השכל של בחי' למעלה מהזמן. וע"כ אחר כל מה שעבר על משיח מיום בריאת העולם וסבל מה שסבל אח"כ יאמר לו הש"י בני אתה אני היום ילדתיך וכו'. וזה מחמת גודל עוצם שכלו הנורא שיהי' לו אז שעי"ז יתבטל הזמן אצלו לגמרי וכו' ע"ש כל זה בלק"ת בסי' ס"א:

אות ב

וזה בחי' מצוות מילה בשמיני. כי באמת עיקר התכלית הוא שיזכה לדעת שלם הנ"ל עד שיזכה לבחי' למעלה מהזמן שאז יזכה להכיא את הש"י כראוי אשר בשביל זה נברא כ"ש בזוה"ק שעיקר הבריאה היתה בגין דישתמודעין לי' כי הש"י הוא למעלה מהזמן וא"א להכירו ית' כראוי כ"א מי שזוכה לדעת השלם הזה עד שיתבטל אצלו הזמן לגמרי כנ"ל שזהו בחי' כל שעשוע עוה"ב שהוא למעלה מהזמן כ"ש רבינו ז"ל בסי' ז' בלק"ת שכל הזמן של העוה"ז מה שהי' ומה שיהי' אינו עול אפילו נגד שעה אחת של עוה"ב כי שם הוא למעלה מהזנמן וכו'. וזה עיקר התכלית של אדם לזכות לחיי עוה"ב שהוא בחי' למעלה מהזמן שש סמכירין את הש"י שהוא למעלה מהזמן שזה עיקר התכלית של כל התורהוהמצוות שבשביל זה נברא האדם וכ"ז זוכין ע"י שלימות

הדעת האמתי שעי"ז נתבטל הזמן לגמרי כנ"ל. וזה בחי' מצוות מילה שהוא לחתוך ולהעביר הערלה דחפיא על ברית שעי"ז מעבירין הכסילות והשטות החפוה על המוח כמובא בתי"ז שע"י מילה ופריעה מעבירין העננין דמכסיין על עיינין דאינון רומי רבתא ורומי דעירתא ועננין דמכסיין על עיינין הם בחי' הקליפות הקודמין לפרי החופין על המוח שמהם נמשכין כל הכסילות והעדר הדעת שמשם עיקר הזמן שעי"ז כל התאוות ורדיפת העוה"ז הכל הוא בבחי' תחת הזמן כי למעלה מהזמן שם נתבטלין כל התאוות ואין אחיזה להתאוות והבלבולים ומניעות מעבודת הבורא יתב' כ"א בבחי' תחת הזמן שנמשך מהעדר הדעת כנ"ל. וע"ז קורא קהלת תגר בכל ספר קהלת הבל הבלים אמר קהלת וכו' מה יתרון לאדם בכל עמלו שיעמול תחת השמש, ראיתי את כל המעשים אשר נעשו תחת המשמ והנה הכל הבל ורעות רוח וכו' וכתיב טוב משניהם את אשר עדן לא הי' אשר לא ראה את המעשה הרע אשר נעשה תחת השמש וכו'. וכן הרבה. כי כל ההבלים ורעות רוח והמעשה הרע הכל נעשה תחת השמש דייקא דהיינו תחת הזמן שנמשך מהעד ר הדעת.וע"כ אין אדם עובר עבירה אא"כ נכנס בו רוח שטות (כשר"ל סוטה ג'). כי כשהדעת שלם ואז לפי שלימות דעתו כן הוא סמוך יותר לבחי' למעלה מהזמן ששם אין שום תאוה ולא שום הבל ומעשה רע של תחת השמש והזמן. וזה עיקר מצוות מילה לחתך הערלה שהוא תיקון הברית כדי להעביר הכסילות החופה על המוח כי תקון הדעת הוא ע"י תיקון הברית כי סילוקא דיסודא עד אבא ויאמא כידוע:

אות ג

וזה בחי' מצוות מילה בשמיני כי אע"פ שעיקר התכלית הוא לזכות לבחי' למעלה מהזמן שיתבטל הזמן לגמרי כנ"ל. אעפ"כ א"א לזכות לזה כ" ע"י שנשמת האדם ירדה למטה בעוה" עד נתלבשה בימים בזמן ובמדות וצריך האסד להאריך ימים דייקא בזה העולם אע"פ שבאמת כל תכליתו שיזכה לביטול הזמן לבחי' למעלה מהזמן אעפ"כ צריך דייקא להאריך ימים ושנים בזה העולם כי כל מה שחי יום יותר בזה העולם אע"פ שבאמת כל תכליתו שיזכה לביטול הזמן לבח"י למעלה מהזמן אעפ"כ צריך דייקא להאריך ימים ושנים בזההעולם כי כל מה שחי יום יותר בזה העולם ועובד ה' ביותר בזה העולם בזמן ובימים עי"ז זוכה לשלימות הדעת ביותר וזוכה ביותר לבחי' למעלה מהזמן וזה עיקר אריכת ימים שצריכין לזכות בזה העולם בחי' למען ייטב לך והארכת ימים דהיינו שיזכה בכל יום ויסו מימי חייו להכלל בבחי' יום שהוא כולו ארוך שהוא בחי' עוה"ב שהואלמעלה מהזמן. וזה בחי' זקנה דקודשה בחי' זקן זה קנה חכמה (כשרז,ל קידושין ל"ב) כי כל מה שנזקן יותר צריך לקנות חכמה ודעת אמתי יותר ואז נכלל בכל יום

בבחי' הזקנה שלמעלה שהוא בחי' אריכות ימים ושנים האמתיים שהוא בחי' למעלה מהזמן שמשם עיקר החים עיקר אריכת ימים ושנים (וכמובן כ"ז בדברי רבינו ז"ל בכמה מקומות) כי מי שאינו זוכה לדעת אמתי בימי חייו אפילו אם ירבה כחול ימים אין זה אריכות ימים כלל כ"ש ואלו חיה אלף שנים פעמים וטובה לוא ראה וכו'. כי מה יתרון לו בריבוי ימיו העוברים כצל עובר כי הלא בכל יום האדם מת כי היום שחי לא יחיה עוד. וא"כ הוא מת בכל יום בבחי' ויום המות מיום הולדו שתיכף מיסו הולדו ממש מתחיל האדם למות מיד. וזה בורר ומובן לכל בר דעת לכל מי שיש לו מוח בקדקדו. וא"כ מה יתרון לבן מאה שנים על בן יום א' אדרבא זה מת יום א' וזה מת מאה שנים. וכ"ש שם בקהלת הלא טוב ממנו הנפל. כי תחת הזמן אין שום חיים כלל כי שם עיקר אחיזת סטרא דמותא כנראה בחוש לכל שהזמן הולך ומת בכל יום ובכל עת ובכל שעה. כי כל בני האדם וכל מין בעלי חים אשר על פני האדמה מימות עולם כולם הולכים ומתים בכל שעה ובכל יום כי היום והשעה שחי' לא יחי' עוד כנ"ל. וע"כ באמת ארז"ל (ברכות י"ח) רשעים בחייהם קרויים מתים מאחר שנמשכין אחר הכסילות והרוח שטות שהוא בחי' תחת הזמן שחולף ועובר וכלה בכל רגע שהוא סטרא דמטותא. כי עיקר החיות באמת הוא רק מחי החיים שהוא למעלה מהזמן וכל עיקר קיום הזמן הוא בשביל ישראל ובשביל הצדיקים שעוסקין כל ימיהם בתורה ועבודה שעי"ז משלימין דעתם ונכללין בבחי' למעלה מהזמן ומקשרין ומעלין בחי' הזמן לבחי' למעלה מהזמן. והם זוכין לחיים אמתיים לעד ולנצח ומהם עיקר המשכת החיות לכל באי עולם בשביל קיסו העולם כי הכל נברא ומתקיים בשביל הצדקים כידוע. הכלל שעיקר כהחיות האמתי הוא בבחי' למעלה מהזמן אך א"א לבא לזה כ"א ע"י שהאדם בא בתוך הזמן ששם עיקר הנסיון והצירוף שלו וצריך דייקא להאריך ימים בזה העולם כי בכל יום שחי יותר וזוכה לקדש עצמו כראוי אזי משלים דעתו בכל יום יותר וזוכה בכל יום ויום להכלל יותר ויותר בבחינת למעלה מהזמן שזה עיקר התכלית כנ"ל. וזהבחינת מילה בשמיני שצריך שיעברו על הולד הנולד ז' ימי ערלה שהוא בחי' העדר הדעת בחי' ערלה דחפיא על ברית ענגין דמכסיין על עייניו שמשם עיקר אחיזת הזמן ואח"כ דייקא חותכין העלרה ומעבירין הכסילות החופה על המוח ומשלימין דעתו כדי שיוכל לזכות לבחי' למעלה מהזמן שהוא התכלית. כי כן הדבר כי א"א להאדם לבא לבחי' למעלה מהזמן שהוא שלימות הדעת עד שיעבור תחילה תחת הזמן שהוא בחי' העדר הדעת ויתנסה ויצטרף שם ויזכה לקדש עצמו כראוי אז יזכה ע"י הזמן דייקא לעלות ולהכלל בבחי' למעלה מהזמן שזהו בחי' כריתות וביטול הערלה שהוא תקון הברית שהיא שלמות הדעת שזוכין

דייקא אחרי שעברו ז' ימים שהם כלל הזמן כי כל הזמן נכלל בז' ימי השבוע ואז דייקא זוכין לבחי' למעלה מהזמן שהוא שלימות הדעת שזוכין ע"י מצוות מילה ביום השמיני שהוא בחי' למעלה מהזמן כי יום השמיני שהוא בחי' למעלה מהזמן כי ביום השמיני הוא בחי' בינה עלמא דאתי שהוא למעלה מהזמן למעלה מז' ימי הבנין ששם אחיזת הזמן כידוע:

אות ד

וזה בחי' ואברהם זקן בא בימים וכו'. שדייקא ע"י הימים והזמן זכה לבא לבחי' זקנה דקודשה בחי' זקן זה קנה חכמה שהוא שלימות הדעת שהואבחי' למעלה מהזמן ששם עיקר הזקנה האמתיית כנ"ל כי אברהם הי' ראש לנימולים על כן זכה לזה. כי ע"י מצוות מילה זוכין לבטל הזמן ולהכלל בבחי' למעלה מהזמן ששם עיקר הזקנה כנ"ל. וע"כ באמת אברהם אבינו הי' הזקן הראשון בעולם כשרז"ל עד אברהם לא הי' זקנה. כי הוא הראשון שזכה לזקנה דקודשה מחמת שהוא הי' הראשון לנימולים וכנ"ל:

אות ה

וכ"ז מרומז בהמעשה של הבעטליר הראשון שהי' עור שהתפאר עצמו שאין לו שום הסתכלות כלל על זההעולם. כי כל העולם אינו עולה אצלו כהרף עין וע"כ נדמה לעור אבל באמת אינו עוור כלל וכו' כי הוא זקן מאד ועדיין הוא יינק לגמרי ולא התחיל לחיות כלל ואעפ"כ הוא זקן מאד וכו' ויש לו הסכמה וכו'. וע"ש מענין הזקנים מה שכ"א התפאר בזכרון שלו וכל ההתפארות של הזכרון שלהם הכל בענין תחילת הוויית האדם שזה התפאר שזוכר מה שנעשה עמו בעת חתיכת טבורו וזה התפאר יותר שזוכר אפילו מה שנעשה עמו בעת העיבור וכו' עד שאח"כ התאפר העור הנ"ל שהוא זוכר כל מה שהם זוכרים והוא זוכר לאו כלום'. ע"שהענין הנפלא והונרא הזה אשר לא נשמע מעולם והנה זה הזקן שבכל הזקנים שהוא העוור הנ"ל הוא זכה לבחי' למעלה מהזמן בתכלית השלימות. וע"כ התפאר עצמו שהוא זקן מאד ועדיין לא התחיל לחיות כלל וכו'. וכל הזמן אינו עולה אצלו הכרף עין שזה עיקר בחינת למעלה מהזמן שלכ הזמן אינו עולה כהרף עין ובכל יום שנזקן יותר נחשב אצלו כאו נולד היום שזהו בחינת הנאמר במשיח אני היסו ילדתיך. ומזה הזקן הקדוש והנורא והנשגב מאד זקן שבכל הזקנים זקן למעלה מכל הזקנים שבקדושה ממנו אנו משיכין הקדושה על הילד הנימול ע"י מצוות מילה בשמיני כי שמונה ימי מילה הם כנגד השמונה זקנים הנ"ל שהתפארו בהזכרון שלהם שזוכרים מתחילת הווית הוולד שהם במספר שמונה דוק שם ושתכח. וזה הזקן הנורא העור הנ"ל הוא למעלה מכל השמנה הנ"ל. והוא זכה לבחי' ביטול הזמן בתכלית וממנו אנו ממשכיין הקדושה על הוולד ע"י מצוות מילה בשמיני כנגד

שמונה הזקנים הנ"ל ואז ממשיכין הקדושה משורש השמונה זקנים הנ"ל שהוא הזקן העוור הנ"ל כי כל אלו השמונה זקנים הנ"ל זכה כ"א לבחי' ביטול הזמן שמחמת זה זכו לזכרון כזה אבל עיקר ביטול הזמין בתכלית השלימות שאין שלימות אחריו זכה רק זה הזקן העוור הנ"ל. וממנו ממשיכין הקדושה של מצוות מילה בשמיני כנ"ל כדי להמשיך על האדם הדע תשיזכה ג"כ לבחי' למעלה מהזמן שזה עיקר התכלית כנ"ל. כי מחמת גשמיית עכירת האדם צריכין להמשיך עליו הקדושה ממקום גבוה ונורא מאד מאד והלוואי שיזכה לזה לבא לשלימות הדעת לצאת מהמעשה הרע הנעשה תחת השמש שעיקרו ע"י תאוות עוה"ז, שעיקר כל התאוו הם תאוות המשגל שבשביל זה בא מצות מילה להעביר הערלה החופה על המוח כדי לזכות לתקון הברית שהוא שלימות הדעת ששהוא בחי' למעלה מהזמן שממשיכין זה מהזקן העליון הנ"ל. כי שלימות הדעת הוא בחי' שלימות הזכרון כמובא בהתורה דרשו (בסי' ל"ז), שזכרון הוא בחי' דעת ושכחה היא בחי' כסילות. וע"כ הזכרון שהוא שלימות הדעת הוא בבחי' למעלה מהזמן וכנ"ל. וכנראה בחוש שעיקר השכחה הוא מחמת הגדלת הזמן כי עיקר השכחה היא בריבוי הימסי והזמן. וכ"ש ברבות הימים הכל נשכח. אבל מי שזוכה לדעת שלם שעי"ז נתבטל הזמן הוא זוכה לזכרון ואין לו שכחה כי בוודאי כשאין זמן אין שכחה כי עיקר השכחה מריבוי הזמן וכנראה בחוש כנ"ל. וע"כ אלו הזקנים הקדושים הנוראים הנ"ל כ"א כפי שלימות דעתו כפי מה שזכה לבטל הזמן כמו כן זכה לזכרון נפלא ונורא מה שאין בדרך הטבע כלל. כי בודי לא נמצא שום חכם בכל החכמות שיתפאר עצמו שזוכר מה שנעשה עמו בעת חתיכת טיבורו מכ"ש וכ"ש שלא נמצא מי שזוכר מה שנעשה עמו בימי העיבור קודם שיצא לאויר העולם מכ"ש יותר ויותר. כמבואר שם נפלאות נוראות גדולת הזכרון של כ"א יותר על חבירו ע"ש. ואם תביט בעין השכל האמת. תעמוד מרעיד ומשתומם ותעיד בעצמך שלא נראה ולא נשמע כזאת מימות עולם. כי כל ההתפארות של כל הזקנים הנוראים והקדושים הנ"ל אפילו ההתפארות של הראשון הקטן מכולם. אין מי שיזכה להתפאר בזה כי אם צדיק גדול ונורא וקדוש מאד מאד שזכה לקדש א"ע כל כך ולצאת מהבלי עולם הזהלגמרי עד שתיקן כל ימיו אפילו ימי הנערות ואפילו ימ היניקה וכמבואר בדברי רבינו הנורא ז"ל (בסי' קע"ט) שצריכין להתענות כ"כ עד שישתמש עם הכח של החלב שינק ממעי אמו כדי שיעלה ויתקן גם אלו הימים ע"ש. ומי שזכה לזה באמת הוא יכול להתפאר שזוכר מה שנעשה עמו בעת לידתו בעת חתיכת טיבורו. כי זכה לקדש ימיו כולם כ"כ עד שזכה להשלים דעתו בקדושה כ"כ עד שנתבטל הזמן אצלו עד שנחשב אצלו כאלו היום נולד וכשאין זמן בודאי אין שכחה כנ"ל. אבל בענין ביטול

הזן יש כמה וכמה מדריגות. וכל מה שהעולם והמדריגה גבוה ביותר נתבטל שם הזמן יותרויותר כמובן בהתורה הנ"ל. ע"כ אע"פ שזה הזקן הקדוש התפאר עצמו בזכרון נפלא ונורא כזה שזוכר חתיכת טיבורו שזהו בחי' ביטול הזמן כנ"ל. אעפ"כ גדולים מעשה ה' ולגדולתו אין חקר כי יש גבוה מעל גבוה וכו'. כי עדיין נמצא זקן הב' ששחק מזאת ההתפארות. והתפלא ואמר (בלשון תמיה) זאת היא מעשה ישינה אני זוכר זאת המעשה אבל אני זוכר גם כשהי' הנר דולק דהיינו בעת שהי' בעיבור וכו' ע"ש. כי השני זכה לביטול הזמן יותר ויותר. וע"כ זכה לזכרון יותר. וכן השלישי והרביעי וכו' כ"א ואחד זכה לבחי' ביטול הזמן יותר ע"כ זכה כ"א לזסכרון נפלא ונורא יותר כנ"ל. אבל אחר ההתפארות של כולם גבוה מעל גבוה וגבוה מעל גבוה וכו' וכו' עד הזקן השמיני וכו' אח"כ התפלא עליהם העוור הנ"ל ואמר (בלשון תימה אלו הם מעשיות ישינות הוא זוכר כל אלו המעשיות. אבל הוא אינו זוכר כלל וכו' (כמבואר שם בלשון לעז רמז עמקות כוונתו ע"ש).

אות ו

נמצא שתיקון הזכרון הוא ע"י בחי' ביטול הזמן שזוכין ע"י שלימות הדעת. וזה אנו צריכין לתקן ע"י מצות מילה. כי צריכין לתקן את הזכרון שהוא בחי' זכר שהוא ל' זכרון ושם עיקר מצות מילה כשרז"ל מנין שהמילה באותו מקום שנאמר וערל זכר מקום שניכר בין זכר לנקיבה. כי עיקר התיקון להעביר הערלה החופה על הברית שהוא הכסילות החו]פה על המוח כדי לזכות לבחי' ביטול הזמן לצאת מהבלי הזמן ואותיו שעיקר התגברותו בתאוה זאת כידוע כדי לזכות לזכרון שהוא בחי' סטרא דדכורא בחי' זכר כנ"ל. להכניע ולבטל תאות נשים שמשם עיקר השכחה. בחי' כי נשני ה' את כל עמלי וכו' ושם עיקר אחיזת הזמן כי עיקר אחיזת הזמן הוא מסטרא דנוקבא שהואבחי' חסרון הדעת בחי' נשים דעתן קלה. כי כל הסדר זמנים ועתים הם בבחי' מלכות שהיא בחי' נוקבא כידוע. וזשארז"ל על זאת יתפל כל חסיד אליך לעת מצוא זו אשה. לעת מצוא דייקא. כי שם עיקר העת והזמן כנ"ל. כי עיקר הזמן בבחי' שינה ותרדמה חסרון הדעת כנ"ל. וע"כ בשעת שינה ותרדמה כ"ש ויפל ה' אלקים תרדמה על האדם ויישן ויקח וכו' וע"כ שם עיקר הזמן כנ"ל. וזה כל עבודת האדם לקשר ולהעלות הזמן לבחי' למעלה מהזמן לבטל תאות נשים ולא יפול לבחי' הזמן ח"ו ששם כל הבלין וכיסופין אדרבא יזכה להעלות ולקשר הזמן בחי' האשה לבחי' למעלה מהזמן שהוא בחי' זכר עד שיתבטל הזמן ויוכלל בבחי' למעלה מהזמן בבחי' באתר דאית דכר נוקבא לא ידכר תמן. וזה בחי' אשה עולה עמו ואינה יורד עמו. כי כל תיקונהעל ידו שצריך להעלות אותה ולקשרה

לבחי' למעלה מהזמן ששם עיקר החים. כי במקומה בבחי' הזמן שם עיקר אחיזת סטרא דמותא ח"ו בבחי' רגליה יורדות מות וכנ"ל שעיקר המיתה בבחי' הזמן. אבל הוא צריך לקדש עצמו כראוי באופן שיזכה להעלות אותה ולקשרה לבחי' למעלה מהזמן בבחי' ראה חיים עם אשה אשר אהבת כל ימי חיי הבלך וכו' שצריך לראות להמשיך חים דהיינו ע"י שמקשר ומעלה הזמן בחי' אשה לבחי' למעלה מהזמן ששם עיקר החים. וע"כ מצות עשה שהזמן גרמא נשים פטורות. כי הם בעצמם אין להם כח לתקן ולקשר הזמן לבחי' למעלה מהזמן שזהובחי' כל המצות עשה שהזמן גרמא וכמובן מזה (בסי' ע"ט בלק"ת) בהר"פ שמצאנו מאדמו"ר ז"ל המתחילים הקול קול יעקב ע"ש:

אות ז

וזה בחי' גודל הצער והכאב שצריך לסבול התינוק בעת המילה. כי לזכות לבחי' למעלה מהזמן זה א"א כ"א ע"י ביטול אל התכלית. שא"א לבא לזה כ"א בסתימו דעיינין שזה ובחי' מה שהאדם סוגר ובותם עיניו בחזקה מאד בעת יסורים וכאבים גדולמי ר"ל. כמבואר כ"ז (בסי' ס"ה) בהתורה ויאמר בועז אל רות ע"ש היטב. וע"כ נתנה לנו התורה מצוה הזאת ע"י יסורים וכאב גדול כי מעוצם הכאב אזי התינוק סותם וסוגר עיניו בחזקה מאד כנראה בחוש. ועי"ז אע"פ דאיהו לא חזי מזלי' חזי (כשרז"ל מגילה ג') כי נכלל נשמתו אז בבחי' ביטול למעלה מהזמן. ועי"ז יומשך עליו רש"ימה מבחי' זאת עד שיזכה בימי חייו לבא לבחי' זאת לבטל חסרון הדעת ולהשלים דעתו עד שיזכה לבחי' ביטול הזמן שזה עיקר התכלית כנ"כ. וע"כ זה העור הנ"ל שזכה לתכלית שורש הזכרון לתכלית ביטול הזמן לגמרי לגמרי כנ"ל. ע"כ הי' נראה כעוור לגמרי. כי זכה לסתום עיניו מחיזו דהאי עלמא לגמרי כאשר התפאר א"ע שאין לו שום הסתכלות בזה העולם כי כל העולם אינו עלה אצלו כהרף עין כנ"ל. כי א"א לזכות לבחי' ביטול הזמן שהוא התכלית כ"א בסתימו דעיינין כנ"ל. שזהו בחי' הצער והכאב של התינוק בעת המילה שעי"ז סותם עיניו וכו' כנ"ל:

אות ח

וזה בחי' גדולה מילה שנכרתו עלי' י"ג בריתות כי ע"י מצות מילה זוכין לבחי' ביטול הזמן ששם עיקר הזקנה דקדושה כנ"ל וזה בחי' מ"ש בכתבים שעיקר הידור הזקנה על ידי תקון הברית כי הסריס אין לו זקן וכו' ע"ש היינו כנ"ל שעיקר הזקנה הוא בבחינת ביטול הזמן כנ"ל שזוכין לזה על ידי מצות מילה שהוא תיקון הברית כנ"ל. וע"כ כל הזקנים הנ"ל זכו לזכרון שהוא ביטול הזסמן כי משם עיקר קדושת הזקנה דקדושה שלהם כנ"ל. כי מי שפוגם בברית ח"ו ואזי נופל מהדעת בבחי' אין אסד עובר עבירה אא"כ נכנס בו רוח שטות. כי פגם הברית הוא פגם הדע תכי הטיפה נמשכת מהמוח

כידוע כ"ש וידע אדם וכו' וע"כ הוא נופל לתחת הזמן שהוא מחסרון הדעת. וע"כ כל ימיו כעס ומכאובות. כיעליו דייקא עור כל המעשה הרע הנעשה תחת השמש והכל כפי הפגם שפגם בברית ח"ו. וע"ע נאחז בו ח"ו סטרא דמותא. כי שם מחסרון הדעת משם עיקר אחיזת הזמן ששם עיקר סטרא דמותא כנ"ל. וזה בחי' ומוצא אני מר ממות את האשה שנאמר על פגם הברית. וזה בחי' הכרת הנאמר בתורה בכל העריות שהוא פגם הברית. כי עיקר הכרת ח"ו הואמה שנכרתין ימיו מן השורש דהיינו שנשאר ח"ו תחת הזמן ואינו זוכה לצאת מתחת הזמן אפילו אחר מותו כי הצדיקים במיתתן קרויים חים כי זוכין ע"י קדושתם להעלות ולבטל כל הזמן והימים בבחי' למעלה מהזמן ששם עיקר החים. ושם עיקר ידיעת הבורא יתב' שזה כל שעשוע עוה"ב כנ"ל. אבל הרשעים החייבין כרת כשאינן זוכין לתשובה אזי נשארין גם אחר מותם תחת הזמן כמובא שהרשעים אינם יוצאין מחיזו דהאי עלמא גם אחר מותו. וזה עיקר עונש כרת ר"ל שנכרתין ימיו משרשן מבחי' למעלה מהזמן ונשאר תמיד תחת הזמן ששם כל הפגעים וכל הדיינם וכל העונשים הקשים והמרים ר"ל. וע"כ תיקון הכרת הוא כתר כמובא שצריין להמשיך עליו הקדושה מבחי' כתר לתקן פגם הכרת. כי כתר הוא בחי' שורש הזקן דקדושה כי שם כל התליסר תי"ד קדישא ונקרא עתיק כידוע. היינו שזוכה לקשר עצמו לבחי' זקן דקדושה בחי' כתר ששם הוא למעלה מהזמן שזהו היפך הכרת כנ"ל. וזה שמובא בספרים שהניעור בלילה ניצול מכרת. כי עיקר הזמן בבחי' שינה כנ"ל. ששם עיקר אחיזת הכרת בחי' סטרא דמותא כנ"ל וע"כ כשניעור בלילה ומנדד שינה מעיניו ועוסק בתורה ועבודת ה' עי"ז מבטל הזמן שהוא בחי' שינה ומקשר הזמן לבחי' למעלה מהזמן ע"י התורהועבודה שהם שלימות הדעת דקדושה שעי"ז נכללין בבחי' למעלה מהזמן ששם עיקר החיים כנ"ל. וע"כ באמת עיקר התשובה על פגם הברית הוא ע"י התקשרות והתקרבות לצדיקים אמתיים כי צדיקים אמתיים שומרי הברית הם בחי' זקנים דקדושה שמקבלין כח מהזקן העליון הנ"ל שזכה לבחי' למעלה מהזמן בתכלית המעלה. ומשם ממשיכין החים לכל הבאים לשוב על פגם הברית ומוציאין ומעלין אותם מבחי' כרת לבחי' כתר שהוא בחי' עתיק בחי' זקן בחי' למעלה מהזמן ששם עיקר החים כנ"ל. וזהו גדולה מילה שנכרתו עליה י"ג בריתות כנגד י"ג תיקוני דיקנא קדישא שהם בחי' זקן דקדושה שזוכין להם על ידי מצות מילה שהיא בחי' תיקון הברית כנ"ל:

אות ט

וזה בחי' חיתוך ופריעה. ואיתא בכוונות שע"י חתיכת הערלה מבטלין הג' קליפות הטמאות לגמרי. וע"י הפריעה מבטלין קליפת נוגה שהיא מעורב טו"ר שלפעמים נכללת

בקדושה וכו'. וב' בחינות אלו נעשין ע"י הזקנים הקדושים הנ"ל. היינו כי כלל השמונה זקנים הנ"ל כולם הם בחי' אחת כנגד הזקן העליון מכולם שהוא העוור הנ"ל שהוא בחי' ב' גבוה מכולם לגמרי. כי אע"פ שגם כל אלו השמונה זקנים הקדושים הנ, ליש בהם חילוקים הרבה. כי כ"א גבוה מחבירו הרבה עד ש קטן נגד הגדול ממנו נחשב כנקודה בעלמא כמובן למבין ומשכיל וכן הב' כנגד הג' והג' כנגד הד' וכו' וכו'. אעפ?כ כולם הם בבחי' אחת כנגד העוור העליון מכולם כי רק הוא התפאר א"ע שכל העולם אינו עולה אצלו כהרף עין. וע"כ זכה לתכלית שורש הזכרון עד שהוא למעלה מהזכרון ואינו זוכר כלל. כי נכלל בא"ס בתלכית שלימות הביטול שאין שלימות אחריו. וע"כ זה הזקן הוא בחי' בפ"ע מרומם ונשגב מכל השמונה זקנים הנ"ל שעדיין נשאר להם איזה משהו דמשהו מבחי' הזמן. ואע"פ שהוא דק מן הדק שאינו נתפס במוח כלל, אף עפ"כ מארח שעדיין לא זכו לתכלית הביטול של העור העליון מכולם, כולם הם בבחי' אחת כנגדו. כי אע"פ שיש ביניהם חילוקים רבים גבוה מעל גבוה וגבוה מעל גבוה וכו' ואפילו הקטן שבכולם נורא ונשגב מאד בקדושתו שאין שכיח כמותו כמובן למשכיל וכנ"ל מכ"ש השני הגבוה ממנו מכ"ש השלישי וכו' וכו' אעפ"כ מאחר שגם הגבוה מכולם שהוא השמיני עדיין נשאר שלימות אחריו שהוא שלימות הביטול בתכלית הביטול שאין למעלה ממנו שהוא הביטול של העוור. ע"כ כל השמונה זקנים לבחי' אחת כהנגדו דהיינו שכנגדו כולם אינם בשלימות הביטול אף על פי שקדושתם שגבה ועצמה מאד והוא בחי' בפ"ע מאחר שזכה לתכלית שלימות הביטל שאין שלימות אחריו. וכנגד זה הם ב' בחי' הנ"ל שהם חיתוך ופריעה כי חיתוך שהוא ביטול קליפות הטמאות נעשה על ידי כלל השמונה זקנים הנזכרים לעיל שהם מבטלים כל הקליפות הטמאות. אבל מצות פריעה שהיא לבטל קליפת נוגה זה אין נעשה בשלימות כ"א ע"י קדושת הזקן העליון הנ"ל שהוא העור שלא הי' לו שום הסתכלות בזה העולם אפילו כהרף עין. וע"כ זכה לבטל קליפת נוגה בתכלית הביטול. וממנו אנו ממשיכין הקדושה של מצות פריעת מילה שהיא ביטול נוגה. כי בבחי' נוגה שהיא בחי' מעורב טו"ר. ולפעמים נכללת בקדושה ולפעמים להיפך בזה יש אלפים ורבבות בחי' ומדריגות. ובזה הם חלוקים במדריגתם כל הכשרי' וכל הצדיקים. כי בודאי הכשרים האמתיים מכ"ש הצדיקים כבר שברו הג' קליפות הטמאות לגמרי שמהם כל האיסורים והעבירות שבתורה כידוע. ומי שהוא נקי מעבירות אין לאלו הג' קליפות עוד אחיזה בו. אבל בבחי' ביטול נוגה בזה יש אלפים ורבבות מדריגות. כי הצדיק שקידש עצמו גם במותר לו אזי לפי קדושתו כן ביטל גם קליפת נוגה כידוע. אבל מאחר שעדיין נשאר בו איזה שמץ מהיתר עדיין יש

בו איזה אחיזה מבחי' נוגה. ואפילו מי ששבר הלכ וזכה לקדושה למעלה מקדוש, גבוה מעל גבוה, אעפ"כ גם הצדיקים הגדולים הנוראים יש להם יצה"ר שהוא בחי' מלאך הקדוש שהוא בחי' גבורות ודינים כמבואר (בסי' ע"ב) והם צריכים ללחום עמו ולשברו. וכל זמן שנשאר אצלם איזה בחי' דקה מהיצה"ר העליון הדק ורוחני מאד אע"פ שהוא גבוה אלפים ורבבות מדרגיות מהיצ"ט של סתם ב"א אעפ"כ עדיין לא נתבטל בחי' נוגה בתכלית הביטול כיכל זמן שיש איזהאחיזה עדיין לאיזה בחי' דין אע"פ שהוא בדקות מאד. יש עדיין איזה אחיזה לבחי' נוגה שהוא מעורב טו"ר. וע"כ עיקר בחי' פריעה שהוא ביטול נוגה ממשיכין מהזקן העליויטן העוור הנ"ל שזכה לתכלית הביטול בשלימות שאין שלימות אחריו שהוא ביטול בשלימות גם שורש היצה"ר של מעלה. והדברים מובנים מעט לבקי בכתבי האריז"ל ומעיין היטב בדברי אמדמו"ר ז"ל. ובפרט בסימן ע"ב הנ"ל היטב:

אות י

וזה בחי' כוס יין של ברכה בעת המילה. וזה בחי' השם שנותנין להתינוק אז כי יין יש בו שני כחות כשרז"ל זכה משמחו לא זכה משממו זכה נעשה ראש לא זכה וכו'. היינו מי שאינו זוכה לשתותו בקדושה אזי היין משכרו ומשממו שהוא בחי' הסתלקות הדעת בחי' שינה כי היין מביא שינה ששם עיקר אחיזת הזמן כנ"ל. אבל היין בקדושה הוא להיפך כי זכה נעשה ראש שהיין מרומם מוחו ודעתו בחי' חמרא וריחני פקחין ושלימות הדעת זה בחי' ביטול הזמן כנ"ל. כי ע"י יין בקדושה נתגלין סודות התורה בחי' ע' פנים לתורה כי יין ניתן בע' אותיות וסוד ניתן בע' אותיות נכנס יין יצא סוד כשרז"ל וסודות התורה בחי' ע' פנים לתורה משם עיקר הזקנה דקדושה כי הע' פנים הם בחי' ע' שנים כ"ש אדמו"ר ז"ל במ"א (בסי' ס') וע' שנים הם בחי' זקן היינו זקן בן שבעים שנה כ"ש הרי אני כבן שבעים שנה. וזה בחי' משארז"ל יין ישן שדעת זקנים נוחה הימנו. דעת זקנים דייקא כי יין בקדושה בבחי' זקן שלימות הדעת כנ"ל ששם הוא בחי' ביטול הזמן כנ"ל. כי יין בקדושה הוא היפך השינה בבחי' וחכך כיין היטוב הולך לדודי למישרים דובב שפתי ישנים שהיין דובב שפתי ישינים דהיינו שמעורר מהשינה שהוא הסתלקות הדעת כי היין בקדושה הוא בחי' שלימות הדעת שהוא בחי' ביטול הזמן בחי' זכרון בחי' נזכריה דודיך מיין בחי' זכרו כיין לבנון. וזה בחי' קידוש על הכוס של יין בחי' זכור את יום השבת לקדשו זכריהו על היין כי הזכרון ע"י היין כנ"ל כי שבת הוא מעין עוה"ה שהוא למעלה מהזמן בחי' וברכתו מכל הימים וקדשתו מכל הזמנים. וכל ששת הימים שהם בחי' הזמן כולם מקבלים ויונקים משבת שהוא נקודה הפנימית כידוע כי

עיקר התהות הזמן הוא מבחי' למעלה מהזמן כנ"ל. ועיקר התכלית הוא לחוזר ולהעלות ולקשר הזמן לשרשו לבחי' למעלה מהזמן עד שיתבטל הזמן וזה בחי' קדושת שבת קודש שנתן לנו מתנה טובה הזאת ושבת שמה שהוא שורש הששת ימים שורש הזמן ועל ידה חוזרין ומעלין הזמן לבחי' למעלה מהזמן שהוא בחי' שבת שהוא מעין עוה"ב שהוא למעלה מהזמן. וזה בחי' קדושת כל הימים טובים שהם נקראין זמנין כ"ש מקדש ישראל והזמנים כיכל הימים טובים מקבלין משבת שהוא תחתה למקראי קודש וכולם מקדשין הזמן ומשלימין הדעת עד שזוכין על ידם להעלות הזמן ללבחי' למעלה מהזמן כנ"ל. וכמובן בהר"פ בלק"ת בסי' ע"ט שהבאתי לעיל. וע"כ כשרוצין לקבל קדושת שבת וי"ט אזי צריכין לקדש על היין בחי' זכריהו על היין כי ע"י היין של קידוש נשלם הדעת שהוא בחי' ביטול הזמן בחי' זכרון כנ"ל. וע"כ צריכין לברך על כוס יין בעת המילה כדי להמשיך בחי' זכרון שלימות הדעת ביטול הזמן שכל זה הוא בחי' מצות מילה כנ"ל. וזה בחי' השם שנותנין לתינוק אז כי השם הוא בחי' זכרון בחי' לשמך ולזכרך תאוות נפש וכ"ש ה' שמך לעולם ה' זכרך לדור ודור וכתיב זה שמי לעולם וזה זכרי וכו' כי עיקר מה שנשאר מהאדם דהיינו שיהי' נשאר זכרו לאחר הסתלקותו הוא רק שמו שנשאר זכר שמו לעולם אם זוכה. נמצא שהשם הוא בחי' זכרון שזהו בחי' מצות מילה כנ"ל:

אות יא

וזה ותעש לך שם כהיום הזה. כהיום הזה דייקא. ופסוק זה אומרים בפסוקי וכרות עמו הברית שמדבר ממצוות מיל של אברהם אבינו ע"ה שהי' הראשון לנמולים שאז כשנצטוה במצוה זאת הגדיל ה' שמו כ"ש שם בפ' ולא יקרא עוד שמך אברם הוי' שמך אברהם וכמו שאנו מזכירין זאת בכל יום בספוקי דזמרה קודם פסוקי וכרות כ"ש ראתה הוא ה' האלקים אשר בחרת באברם וכו' ושמת שמו אברהם וכ'. וכרות עמו הברית וכו' ווכ' ותתן אותות ומופתים בפרעה וכו' ותעש לך שם כהיום הזה דייקא כי היום הזה זה בחי' התקשרות וכלליות הזמן בבחי' למעלה מהזמן בחי' היום הזה נהיית לעם הנאמר לענין קיום התורה שהוא שמא דקוב"ה כמו שדרז"ל בכל יום יהיו בעיניך כחדשים כאלו היום הזה כנסת עמו בברית. כי ע"י תורה ותפילה שעי"ז מגדלין שמו ית' בכל יום עי"ז נכלל היום בבחי' למעלה מהזמן ואזי זה היום שהאדם עומד בו והיום שנתנה בו התורה והיום שנברא בו העולם הכל אחד בחי' אני היום ילדתיך וכ"ז זוכין ע"י הגדלת שמו ית' וכאשר יתבאר עוד לקמן. וזה יהי שם ה' מבורך מעתה ועד עולם ממזרח שמש עד מבואו מהולל שם ה'. ממזרח שמש עד מבואו זה כלל הזמן שנקרא תחת השמש בחי' וזרח השמש ובא השמש, שם צריכין רק להגדיל ולהלל שם ה' ועי"ז דייקא זוכין לקשר

ולהעלות הזמן לבחי' למעלה מהזמן בבחי' יהי שם ה' מבורך מעתה ועד עולם. שהוא מהזמן שהוא בחי' מעתה עד למעלה מהזמן שהוא בחי' ועד עולם וזה בכל יום אברכך. בכל יום דייקא דהיינו מה שמברכין ומשבחין שמו יתב' בזמן בכל יום ויום עי"ז ואהללה שמך לעולם ועד דהיינו למעלה מהזמן כי עיקר ההתקשרות והביטול של הזמן בשרשו בבחי' למעלה מהזמן הוא ע"י בחי' השם שהוא בחי' אמונה שזהו בחי' כל העבודות שעאובדין את הש"י בתורה ותפילה ומע"ט שהכל למען שמו ית' כדי לגדל ולקדש שמו ית' כ"ש מוקטר ומוגש לשמי דייקא (כמובא באריכות במ"א בה' ברכות השחר) וזהו ויברכו שם כבודךומרומם על כל ברכה ותהלה וזהו זכרו ושמור בדיבור אחד נאמרו בחי' זמן ולמעלה מהזמן כי שמור מדת נוקבא כידוע ששם כל סדר זמנים ועתים כנ"ל. וזכרו מדת דכורא בחי' זכרון בחי' ביטול הזמן ושניהם בדבור א' נאמרו כ יבאמת בשרשם הכל א'. כי התחלקות הדיבורים זה בחי' התחלקות הזמן ששרשו מהדיבור בחי' ימים ידברו בחי' יום ליום יביע אומר ולילה וכו' אבל אצל הש"י כל הדיבורים אחד וכל הזמן אחד בחי' זכור ושמור בדבור א' בחי' אחת דבר אלקים שתי זו שמעתי כי בהשורש הכל אחד והכל נכלל בבחי' למעלה מהזמן למעלה מהדיבור שהוא שורש הזמן והדיבור רק שאי אפשר לנו להבין זאת בשכל בזה העולם רק להאמין בזה באמונה. אבל הצדיקים האמתיים מחזקין אמונתינו ע"י שמסבירין לנו בשכלם הנפלא והנוררא שמצמצמין אותו באלפים ורבבות צמצומים עד שמסביירן לנו ומבררין לנו שאין לנו שום שכל והחכמה רחוקה ממנו מאד מאד. כמו שאנו רואין קצת בענין זה בעצמו של בחי' למעלה מהזמן שהסביר לנו בשכל נפלא ע"י השינה שאין שום זמן כלל. אבל אעפ"כ עדיין א"א להבין ענין למעלה מהזמן בשכל כמפורש שם היטב בהתורה הנ"ל רק אנו צריכין לידע שאין לנו שום שכל כמו שאנו רואין בחוש. ולקשר עצמינו באמונה ולסמוך על דברי הצדיקים האמתיים להאמין בכל דבריהם הנאמרים באמת כי השם הוא ענין נפלא מאד מאד כ"ש לכו חזו מפעלות ה' אשר שם שמות בארץ א"ת שמות אלא שמות כשרז"ל וכמבואר במ"א כ"פ כי עיקר החיות הוא מהשם בבחי' נפש חי' הוא שמו (כ"ש במ"א). ועיקר החיות ממשיכין מבחי' למעלה מהזמן ששם שורש החים וארכות ימים שהוא שורש הזקנה דקדושה כנ"ל ועיקר השם נשאר ע"י הולדה שהוא בחי' תיקון הברית בחי' מצוות מילה. דהיינו ע"י שזוכין להשאיר בנים בקדושה בזה העולם למען ישאר שמו וזכרו לדורות כ"ש ולא ימחה שמו מישראל. וזה שמתפללין על חיות וקיום הולד בעת שמברכין אותו בשמו כ"ש קיים את הילד הזה לאביו ולאמו ויקרא שמו בישראל כי הא בהא תליא כי השם הוא החיות כנ"ל דהיינו ע"י השם ממשיכין החיים וארכות ימים בחי' זקנה

דקדושה מבחי' למעלה מהזמן ששם עיקר שורש החיים כנ"ל. כי זה מעלת השם שעל ידו יכולין להשיג ותפוס כל הדברים הגבוהים שלמעלה משכלינו להכניסם בשכלינו בדרך אמונה אע"פ שאין אנו מבינים אותו והבן הדבר היטב למשל בענין זה בעצמו של למעלה מהזמן שענין מהות למעלה מהזמן בעצמו בודאי אין אנו מבינים אבל ע"י השם שחנן הש"י אותנו דעת שאנו קורין את הענין הזה בשם למעלה מהזמן. עי"ז אנו יכולין עכ"פ לדבר מזה ולהכניס בשכלינו האמת שבוודאי יש בחי' למעלה מהזמן רק שאין אנו מביינם זאת וכן בכל דרכי הש"י הגבוהים ונעלמים מאד משכלינו. מכ,ש וכ"ש הוא ית' בעצמו שהוא מרומם ונשגב מכל דעות של כל הנבראים וכו' כי לית מחשבה תפיסא בי' כלל אבל רק ע"י שמותיו הקדושים ית' אנו יכולין לקרותו ולהכניס בדעתינו אמתת האמונה הקדושה כי השם בחי' מלכות בחי' אמונה כידוע. וזה בחי' מ"ש (בסי' נ"ו) בהתורה וביום הביכורים שע"י התורה שהיא שמא דקוב"ה קורין את החי החיים וממשיכין החיות ממנו היינו כנ"ל. כי עקיר החיות ממשיכין ע"י השם כנ"ל וזה בחי' השם של האדם שנותנין לו בעת המילה דייקא כי השם של כל אדם מישראל נמשך משמו יתב'. כי שמו משותף בשמינו וע"י השם ממשיכין על האדם החיות מחי החיים מבחי' למעלה מהזמן ששם עיקר החיים שזהו בחי' מצוות מילה כנ"ל. וע"כ מי שנולד לו בת המנהג שנותנין לה שם בעת קריאת התורה כי גם היא צריכין להעלותה ולקשרה לבחי' למעלה מהזמן וכנ"ל. וע"כ נותנין לה השם בעת קריאת התורה כי אורייתא שמא דקוב"ה. ושם עיקר החיים כ"ש כי הוא חייך. כי עיקר ההתקשו"ת לבחי' למעלה מהזמן הוא ע"י התורה שקדמה לעולם. וע"כ אז קורין לה שם כדי להמשיך עליה חים מהתורה בבחי' ראה חיים עם אשה וכו' היינו לקשרה ולהעלותה לבחי' למעלה מהזמן ששם עיקר החיים כנ"ל:

עבדים

אות יב

וזה בחי' מילת עבדים כי עיקר העבדות בבחי' הזמן. כי תחת הזמן נאטחז כל העמל וכעס ויגיעות וטירחות וטירדות של העוה"ז שהם בחי' עבדות בבחי' כל ימי כעס ומכאוובת כל ימיו דייקא היינו תחת הזמן והימים בחי' מה יתרון לאדם בכל עמלו שיעמול תחת השמש כי עיקר העמל והעבדות הוא תחת השמש והזמן וכל זה מחמת שטות וחסרון הדעת שמחמת זה נגדל הזמן אצלו ביותר כנ"ל. עד שנדמה לו כאלו הזמן של ימי חייו ארוכים וקבועים כאלו יתמהמה בזה העולם תמיד ח"ו וחושב מחשבות בכל עת לעשו"ת לו מעמד פרנסה ועשירות ולבנות לו בתים ובנינים וכלים וכו'. וטרוד בזה תמיד ומתייגע

עצמו ביגיעות וטירחות גדולות ועבדות קשו"ת כאלו הי' עבד משועבד נמכר לאיזה אדון כ"ש במדרש על ענין זה של האדם שעשאו עבד מכודן לעצמו ופירשו שם לשון שיעבוד שהאדם הוא עבד משועבד לעצמו שעובד א"ע באבודת פרך כאלו הי' עבד נמכר וכל זה מחמת שטות וחסרון דעתו שנדמה לו כאלו הזמן גדול מאד ושוכח שאין שום זמן כלל והזמן רץ ופורח מאדמ אד בכל עת ובכל רגע בלי הפסק כלל וכ"ש וימינו כצל עובר לא כצלו של דקל ולא כצלו של כותל אלא כצל עוף הפורח כשרז"ל. ולא די שאינו זוכה לדעת אמתי לחזק אמונתו בבחי' ביטול הזמן אף גם עושה לעצמו קביעות גדול מהזמן הימים הפורחים מאד וחושב בכל יום ובכל עת מה יעשה למחר ולאחר זמן וכו' ומחמת זה נופל לעבדות גמור ומייגע ומטריח א"ע ביגיעות ועבודות קשו"ת בשביל עמל העוה"ז. וזהו בחי' שטו העם ולקטו בשטותא כ"ש בזוה"ק (בשלח ס"ג) שמחמת שטות צריכין להטריח עצמו בטירחות ועבודות גדולות כי בודאי מי שיש לו דעת אמתי הואמבין היטב שכל הזמן של העוה"ז הבל. כ"ש וימי חיינו הבל לפניך. ובאמת אין שום זמן כלל ואפילו בדעתינו הפחותה שאין אנו יכולין להבין בחי' למעלה מהזמן. אבל עכ"פ זה אנו רואין גם בעינינו ובדעתינו שהזמן רץ ושט ופורח מאד בתכלית הבהלה והמהירות בלי שום קביעות כלל ובכל רגע האדם מת כנ"ל. ע"כ בודאי מי שחס על עצמו ומסתכל ע"ז בעין האמת לאמתו בודאי לא יעשה לעצמו שום קביעות כלל בעסקי העוה"ז ואינו חושב כלל מיום לחבירו כ"ש אל תצר צרת מחר וכו' ואפילו מה שמוכרח לעשו"ת עסק בשביל פרנסה הוא עושה רק בדרך עראי ובהעברה בעלמא שלא בדרך קביעות כלל וכ"ש עשה תורתך קבע ומלאכתך עראי ואינו מחליף ח"ו עולם עומד בעולם עובר נמצמא שעיקר העבדות הוא תחת הזמן כנ"ל. וזשארז"ל שאין לך בן חורין אלא מי שעוסק בתורה כי מי שעוסק בתורהזוכה להשלים דעתו וזוכה לבטל הזמן כפי שלימות דעתו ואזי יוצא מעבדות לחירות כי עיקר העבדות תחת הזמן כנ"ל ובשביל זה צריכין למול את העבדים כדי להכניע ולבטל תוקף זוהמת העבדות בשרשו. כי על ידי מצות מילה מבטלין כסילות הדעת שמשם אחיזת הגדלת הזמן ששם עיקר העבדות כנ"ל. וע"כ נצטווינו למול את העבדים להכניע זוהמת העבדות כדי שלא יתאחז בנו ח"ו מזוהמת העבדות. כי באמת ישראל עם קדוש הם היפך מעבדות דס"א בבחי' כל ישראל בני מלכים הם. כי הם קיבלו את התורה ששם עיקר החירות כ"ש חרות על לוחות א"ת חרות אלא חירות כנ"ל. כי ישראל הם למעלה מהזמן בבחי' ישראל עלה במחשבה שהם תחילה וקודם לכל הזמן של בריאת העולם ועירק העבדות הואלהעכו"ם שלא קיבלו את התורה שהיא החירות והם משוקעים בתאוות והבלי עוה"ז שהם תחת הזמן ששם עיקר העבדות כנ"ל. כי

העכו"ם הם מסטרא דעשו שנאמר בו ואת אחיך תעבוד כי הם מזוהמת הנחש שהוא בחי' ארור כנען עבד עבדים יהי' לאחיו. שזהו בחי' עצבות ויגיעת וטירדת הפרנסה בחי' בעצבון תאכלנה בזעת אפיך תאכל לחם שכל זה בחי' עבדות כנ"ל. אבל אנו בני ישראל צריכין לטהר עצמינו מזוהמא זאת לבטל העבדות של טירדות העוה"ז שתחת הזמן ולקשר עצמינו אל התורה שהיא שלימות הדעת ששם החירות בחי' ביטול הזמן כנ"ל. ע"כ צריכין למול את העבדים כנ"ל:

אות יג

וזה בחי' כי תקנה עבד עברי שש שנים יעבוד ובשביעי יצא לחפשי חנם. כי העבדות אין שייך לישראל כלל כנ"ל כ"ש כי לי בני ישראל עבדים עבדי הם וכו' וזהשנפל לבחי' עבדות מחמת גודלחסרון דעתו שנפל לתחת הזמן כ"כ עד שמכר עצמו לעבד צריכין לרחם עליו שלא יעבוד בו כ"א שש שנים כנגד ששת ימי המעשה. אבל בשביעית בחי' שבת יצא לחפשי כי שבת היא מעין עוה"ב שהיא בחי' למעלה מהזמן כנ"ל. היינו כי מבואר בכל הספרים ששת ימי המעשה הם כנגד ששה מדות מחסד עד יסוד ושבת הוא בחי' מלכות שהיא בחי' אמונה. ולכאורה אין מובן כי הלא הששה מדות הם גבוהים מבחי' מלכות ואיך שייך ששת ימי המעשה יהי' ח"ו גבוהים משבת יציבא בארעא וגיורא בשמי שמיא, אך באמת זהו עוצם מעלת השבת קודש כיכל הששה מדות הם בח'י דעת בחי' תפארת שכלול מכל הששה מדות כידוע אבל בשבת משפיע דעת ושכל גדול ממקום עליון ונורא מאד עד שזוכין לידע האמת שאין לנו שום דעת כלל בבחי' תכלית הידיע אשר לא נדע בחי' אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני ואז מאירה האמונה באור גדול כי יודעין ומשיגין שעיקר השלימות האמתי להתחזק א"ע רק באמונה שלימה. וע"כ שבת היא מעין עוה"ב בחי' ביטול הזמן כי ע"י שלימות הדעת זוכין לביטול הזמן אבל בעוה"ז אין מי שיזכה לדעת הזה בשלימות עד שיתבטל אצלו הזמן לגמרי כ"א גדולי בחירי הצדיקים בחי' הזקנים הנ"ל כנ"ל. אבל בש"ק אז זוכה כ"א מישראל לשלימות האמונה ע"י עוצם הדעת והחכמה נפלאה שמאיר אז כנ"ל שעי"ז זוכין לידע שרחוקים מחכמה ולהתחזק א"ע רק באמונה שלימה כנ"ל. וע"י אמונה יכול כ"א לזכות לבחי' ביטול הזמן כנ"ל. וע"כ שבת הוא בבחי' ביטול הזמן מחמת שאז זוכין לאמונה שלימה שעי"ז יכולין לבטל הזמן גם בעוה"ז אפילו מי שיאן דעתו שלם כ"כ כי הלא מרחוק אנו רואין ומבינים שאין להזמן שום ממש כוו' וכנ"ל רק אף על פי כן מהות ביטול הזמן א"א להכניס בשכלינו אבל על ידי חיזוק האמונה הנמשך משבת יכול כ"א לזכות לבחי' ביטול הזמן ומשבת ממשיכין הקדושה על כל ששת ימי החול שנזכה תמיד לאמונה

שלימה עד שנזכה לבטל הזמן ולא נהיה כרוכים ח"ו אחר תאוות עוה"ז והבליו ומכאוביו וכעסיו ועבודתו ועמלו ויגיעו וכו' שכולם הם תחת הזמן כנ"ל וע"כ העבד שנפל לבחי' עבדות לא יעבוד עכ"פ יותר ממש כנגד ששת ימי המעשה ששם עיקר אחיזת העבדות מחמת ששת ימי המעשה יניקתם מהמדות שהם בחי' דעת ולדעת לאו כל אדם זוכה עד שיזכה לבטל הזמן שהוא בחי' עבדות כנ"ל. אבל בשביעית בחי' שבת יצא לחפשי חנם כי בשביעית בחי' שבת מאיר בחי' אמונה. שעי"ז יכול כ"א לזכות לבחי' ביטול הזמן שש סביטול העבדות כי למעלה מהזמן הוא בחי' חפשי וחירות כנ"ל:

[שייך לעיל]

אות יד)

עבדות הוא בחי'תחת הזמן כי העבד בבחי' שינה ששם עיקר הזמן כנ"ל. כשרז"ל עשרה קבין שינה ירדו לעולם ט' נטלו עבדים וכו'. וזה בחי' אם כימי שכיר ימיו כעבד ישאף צל וכו' שמדמה ימי האדם לימי עבד ושכיר כי עיקר הזמן בבחי' עבדות כנ"ל. וע"כ עבד חיב במצות שהאשה חייבת בהן כי העבד בבחי' אשה ששם עיקר אחיזת הזמן כנ"ל:

אות טו

וזה בחי' כסא של אליהו בשעת המילה כי אליהו זכה בחייו לעלות לשמים כי זכה לבטל הזמן בחייו. וע"כ לא הוצרך למות כי מחמת זוהמת הנחש מחטא אדה"ר א"א לכלול בשלימות בזההעולם בבחי' למעלה מהזמן. וע"כ צריכין למות ואז כשיוצאין מהגוף והנשמה מזדככת הוא זוכה לעלות ולכלול לשם לבחי' למעלה מהזמן שזהו בחי' חיי העוה"ב כנ"ל אבל אליהו זכה לשלימות הדעת בחיו עד שלא הוצרך למות. ע"כ מזכירין אז את אליהו הנביא שזכה לבחי' ביטול הזמן בחיו שהוא בחי' חירות כנ"ל. ועי"ז אנו ממשיכין קדושת שבת שהוא בחי' חירות שבו נתבטל כל העבדות כל עובדין דחול וזוכין להמשיך קדושה זאת על ששת ימי החול כדי שלא יתגבר העבדות שתחת הזמן גם בימי החול כנ"ל. וע"כ אליהו יבא ויבשר גאולת משיח. וכמו שאנו מזכירין זאת במוצ"ש אליהו הנביא וכו' במהרה יבא אלינו עם משיח בן דוד. כי משיח יזכה לזה הדעת של ביטול הזמן בשלימות כמבואר שם בהתורה הזאת שאנו עוסקין בה. כ"ש שם ע"פ אני היום ילדתיך כנ"ל. וע"כ אליהו שזכה לבחי' ביטול הזמן בחיו יבא ויבשר ע"ז. ע"כ מזכירין את אליהו קודם המילה ומכינין לו כסא. כי עיקר בחי' מצות מילה הוא לבטל הזמן ששם עיקר אחיזת כל התאות ועמל העוה"ז וכו' כנ"ל. שזהו בחי' אליהו הנביא שבכחו וזכותו מטהרין עולם העשיה כמובא. היינו שמבטלין הזמן שעיקר אחיזתו בזה העולם העשיה. וזוכין להמשיך בזה העולם הארת הדעת האמתי שהוא בחי' ביטול הזמן שזהו בחי' מצות מילה כנ"ל:

ועיין בסימן קי"ז על ענין שקשה לישן במו"ש. מבואר שם שאליהו מבטל בחי' עבד בחי' שינה ע"ש היינו כנ"ל. כי עבדות ושינה הם בחי' תחת הזמן. ואליהו מבטל זאת שזהו בחי' מצות מילה כנ"ל:

גרים

אות טז

וזה בחי' גרים כי עיקר קדושת ישראל הוא שמקדשין הזמן ע"י תורה ומע"ט הנעשים בזמן הז דייקא ועי"ז זוכין לשלימות הדעת ונכללין בבחי' למעלה מהזמן שהוא בחי' עוה"ב כנ"ל וזה בחי' היום לעשותם ולמחר לקבל שכרם. יש מחר שהוא לאחר זמן היינו אחר הזמן בחי' ביטול הזמן. כי העוה"ב הוא עולם שכולו ארוך בחי' למעלה מהזמן כנ"ל. וזה כל עבודתינו בעוה"ז להשלים הדעת ע"י קדושת תורה ומצות כדי לזכות לבחי' למעלה מהזמן כנ"ל. כי ישראל בשרשם הם בבחי' למעלה מהזמן בבחי' אין מזל לישראל כי כל סדר הזמנים הוא ע"י הכוכבים ומזלות וישראל הם למעלה מהכוכבים ומזלות למעלה מהזמן. בבחי' הנאמר לאברהם הבט נא השמימה וספור הכוכבים. ויאמר לו כה יהי' זרעך ופרש"י אין הבטה אלא מלמעלה למטה וכו'. היינו שהגביהו למעלה מהכוכבים ומזלות ואמרא לו כה יהי' זרעך שישראל הבאים מזרעו הם מלמעלה מהזמן שמתנהג ע"י הכוכבים ומזלות. וזה בחי' מה שנאמר בלידת יצחק למועד אשוב אליך כעת חיה ולשרה בן, זה בחי' ביטל הזמנים שלמועד שהוא לשנה האחרת והעת הזאת שעמדו בו באותו היום הכל אחד בחי' למועד אשוב אליך כעת חיה היינו למועד שהואלשנה הבאה הוא כעת חיה שהוא עת ההוא של היום הזה. כי הכל אחד לשנה הבאה וליום הזה כי אינשום זמן כלל באמת כנזכר לעיל. ובבחי' זאת ולשרה בן כי הולדת יצחק שהוא הראשון שנולד בקדושת ישראל הולדתו בבחי' זאת בבחי' למעלה מהזמן כנ"ל נמצא שישראל הם בבחי' למעלה מהזמן. אבל העכו"ם או"ה הם בבחי' תחת הזמן כי הם משוקעים בכל התאות והבלי העוה"ז כולם הם תחת הזמן כנ"ל. כי הם מזוהמת הנחש כשרז,ל עכו"ם שלא עמדו על הר סיני לא פסקה זוהמתן וזוהמת הנחש הואבחי' עבדות בחי' אורר אתה על גחונך תלך וכו' שהוא בחי' ארור כנען עבד עבדים וכו' בחי' עבדות שהוא בחי' עמל העוה"ז בחי' בעצבון תאכלנה. שרודפין כל ימיהם אחר הבלי העוה"ז שהם תחת הזמן כנ"ל. וזה בחי' מה שנאמר על השמש והירח וכוכבים אשר חלק ה' אלקיך אותם לכל העמים וכו' ופירש"י אשר חלק להם להארי להם ועדיין הדבר תמוה וכיט להם לבדם הם מאירים ולא לנו הלא אדרבא עיקר הארתם הוא בשביל ישראל. כי כל מעשה בראשית לא נבראו ולא מתקיימים אלא בשביל ישראל

כידוע. אך באמת ישראל הם למעלה מהזמן למעלה מהכוכבים ומזלות כנ"ל. וכל האור הנמשך לנו על ידי השמש והירח והכוכבים אין אנו מקבלין מהם בעצמן חלילה. כי אנו יודעין האמת שאין להם שום אור בעצמן רק כל כחם להארי הם מקבלים ממה שלמעלה והעליון מהעליון עד שמקבלים כולם מאור הש"י שהוא אור כל האורות שמאיר בחמה ולבנה וכו'. וע"כ אנו מברכין בכל יום להש"י שברא מאורות אלו. ונותן בהם כח להאיר על הארץ. אבל החמה ולבנה בעצמן אין להם שום אור כלל אדרבא אנחנו בני ישראל מאירן בהן. כי ע"י שאנו מברכין בכל יום על בריאת המאורות. עי"ז אנו נותנין בהם כח להאיר על הארץ. כי הכל נברא ונתקיים ומתנהג רק ע"י ישראל שעובדין את הש"י ומברכין ומשבחין אותו יתב' שעי"ז מקשרין כל דבר לשורשו שמשם נמשך כחו המיוחד לו. כמו המאורות שע"י שאנו מברכין להש"י על בריאתם עי"ז הם מתקשרים לשורשם לשורש אור העליון של חמה ולבנה וכוכבים ועי"ז הם מאירים. כי אנו מקשרים כל הזמן שמתנהג ע"י החמה ולבנה וכו' לשורשו שהוא למעלה מהזמן ששם שורש הכל כנ"ל. וע"כ אנו למעלה מהזמן ששם שורש הכל כנ"ל. וע"כ אנו למעלה מהמזל למעלה מכל הכוכבים והחמה וכו' כנ"ל. אבל העכו"ם והרשעים שרודפין אחר הבלי עוה"ז שהם תחת הזמן שנאמר עליהם והי' כנור וחליל וכו' ויין משתיהם ואת פועל ה' לא יביטו ומעשה ידיו לא ראו שאינם מברכים בשחר יוצר המאורות ובערב מעריב ערבים כשרז"ל ע"כ הם תחת הכוכבים. והכוכבים מאירים בהם ולא הם בהכוכבים. וע"כ נאמר בהם על המאורות אשר חלק להם להאיר להם, חלק דייקא. כי אצלם חלק ומובדל ומופרש אור הכוכבים משרשו, מבחי' למעלה מהזמן מחמת שרודפים אחר בהבלי עוה"ז. וע"כ האור חלוק אצלם משרשו בחי' אשר חלק להם חלק דייקא כנ"ל. אבל ישראל הם בהיפך מזה כי הם מקשרים כל המאורות לשרשם ועי"ז הם מאירים בכל המאורות לשרשם ועי"ז הם מאירים בכל המאורות. כי כל הכח של המאורות להאיר הוא ע"י ישראל שמברכין להש"י על המאורות שבשביל זה נברא ומתקיים הכל כנ"ל:

אות יז

נמצא שישראל הם בבחי' למעלה מהזמן. והעכו"ם הם בבחי' תחת הזמן. וע"כ זה הגר שבא להתגייר לצאת מזוהמת העכו"ם וליכנוס בקדושת ישראל. א"א להכניסו בקדושתינו כ"א ע"י שמעלין אותו לבחי' למעלה מהזמן ששם שורש קדושת ישראל שזהו בחי' משיח שהוא כלל קדושת ישראל שהוא למעלה מהזמן בחי' אני היום ילדתיך כמבואר היטב בהתורה הנ"ל. וזה בחי' גר שנתגייר כקטן שנולד דמי. כי כל קדושתו מבחי' קדושת משיח שהוא למעלה מהזמן שנאמר בו אני היום ילדתיך כנ"ל. ועתה

מקושר הפ' שאחריו בקשר נפלא, היינו הפסוק שאל ממני ואתנה גוים נחלתך שנאמר אחר אני היום ילדתיך. היינו ע"י בחי' אני היום ילדתיך שהוא בחי' למעלה מהמזן עי"ז שאל ממני ואתנה גוים נחלתך שכל הגוים ישובו אליך לנחלה. הינו בחי' גרים שיתגיירו וישובו תחת יד משיח וישראל כי עיקר קדושת הגרים הוא ע"י בחי' למעלה מהזמן שהוא בחי' אני היום ילדתיך כנ"ל. וזה בחי' תשובה כי גם הבעל תשובה הוא בבחי' גר שצריך לצאת מזוהמתו לחזור לשורש קדושתו שהוא קדושת ישראל. (רק שהבעל תשובה בודאי מעלתו גבוה הרבה מהגר מחמת שהוא עכ"פ מזרע ישראל). ואיך אפשר להפול ולתקן כל אלו הימים והזמנים שפגם בהם כ"כ כ"א כפי עוונותיו. ומכ"ש גר שהי' עד הנה עכו"ם לגמרי איך אפשר להפכו לקדושת ישראל. אבל באמת כל הבעלי תשובה מכ"ש גרים א"א לחזור להכניסם בקדושת ישראל כ"א ע"י בחי' הנ"ל ע"י בחי' משיח שהוא בחי' למעלה מהזמן ששם נתבטל כל הזמן שעבר לגמרי ונעשה כאלו היום נולד ממש. בחי' אני היום ילדתיך שנאמר על משיח וכן נאמר זה המקרא על כל הבא להתקדש בקדושת ישראל. כ"ש בספרים שביום שהאדם נעשה בר מצוה נאמר בו אני היום ילדתיך וכן כל מי שבא להטהר ולהתקדש כי זה עיקר הקדושה. וזה עיקר הכח וההתחזקות והתקוה לשוב מכל הזוהמות והטומאות והפגמים שנפל בהם כ"א כפי נפילתו ולשוב להש"י. כי עירק התקוה על ידי בחי' למעלה מהזמן שמשיגין הצדיקים שהם בבחי' משיח כאשר הבנתי מפיו הק' שאמר סמוך להסתלקותו שהוא הולך עתה רק עם זה המאמר הנ"ל שגילה על פסוק אני היום ילדתיך שהוא בחי' למעלה מהזמן כוו' וא"א לבאר ענין זה בכתב כלל. רק מה שהבנתי אני מדבריו הוא שאמר זאת לענין מה שהוא עוסק ביגיעות גדולות כ"כ לקרב נפשו"ת רבות להש"י ועדיין לא עלתה בידו כרצונו. והמחלוקת והמניעות בגשמיות ורוחניות מתגברין ומתשטין מאד מאד בכלליות ובפרטיות על כ"א ואחד אשר כשל כח הסבל ורבים נכשלו ונפלו עי"ז וכו'. ולענין זה אמר שהוא מחיה עצמו בענין זה של אני היום ילדתיך. היינו שהש"י יעזרינו לדלג על הכל. וסוף כל סוף יתגלה האמת וכולנו נשוב להש"י באמת. וכל הימים הראשונים יפלו כיכל הזמן יתבטל ויוכלל הכל בבחי' למעלה מהזמן ושם יתתקן הכל:

אות יח

ואם אמנם דברים אלה גבהו ושגבו משכל אנושי כי בודאי א"א להשיג בשכל בחי'למעלה מהזמן, ומה שנתפס בלבי מזה כפי מה שזכיתי לשמוע מפיו הק' בעצמו א"א לבאר בפה ובכתב. כי מזה א"א לדבר כ"א לכל חד כפום מה דמשער בלבי' אעפ"כ אנו מחוייבים להרחיב הדיבור בזה בכל מה דאפשר. כי הוא חיינו ואורך ימיינו כי מי

שיסתכל על ביטול הזמן ואיך הזמן עובר ופורח ואין לו מנוחה אפילו כרגע כי באמת אין שום זמן כלל וכנ"ל. בוודאי ישים כל לבו לבטל הבלי הזמן ולשום כל תקוותו בבחי' למעלה מהזמן וגם עי"ז לא יפול לעולם משום נפילה שבעולם יהי' איך שיהי' כי יזכור א"ע שיש בחי' אני היום ילדתיך הנאמר במשיח שהוא בחי' למעלה מהזמן שש סנתתקן הכל וכל זמן שיש להאדם נקודת האמנוה שמאמין בהש"י ובהעוע"ב וביאת משיח שהוא בחי' למעלה מהזמן עי"ז יש לו תקוה לעולם ואיך שהואמאחר שמחזק עצמו במה שהואיש תקוה לאחריתו ע"י בחי' אני היום ילדתיך שהוא קדושת משיח שמשם נמשך הקדושה עלכל הגרים ובעלי תשובה בחי' גר שנתגייר כקטן שנולד דמי מכ"ש הבעל תשובה כי עי"ז עיקר הכניסה לתשובה ולקדושת ישראל שצריך לחשוב בכל יום ובכל שעה כאלו היום נולד שזה נמשך מקדושת הצדקיים שהם בחי' משיח שנאמר בו אני היום ילדתיך כנ"ל (כמבואר אצלינו כ"פ במקומות אחרים ע"ש) וכשיהי' בבחי' זאת לחשוב בכל עת כאלו עתה נולד ואפילו אם יעבור עליו מה יתחזק בכל פעם ויחשוב בלבו שעתה נולד, אז בודאי סוף כל סוף יזכה להתקרב להש"י ואז יתתקן הכל כי הימים הראשונים יפלו והכל יתהפך לטובה ויהי' נכלל הכל בבחי' למעלה מהזמן בבחי' משיח בבחי' אני היום ילדתיך. והבן הדברים היטב למעשה ולהתחזקות כי אין התחזקות גדול מזה:

אות יט

וזה בחי' תשב אנוש עד דכא ותאמר שובו בני אדם כי אלף שנים בעיניך כיום אתמול כי יעבור וכו'. שעיקר התשובה הוא בבחי' למעלה מהזמן בחי' כי אלף שנים בעיניך כיום אתמול כי יעבור וכ"ש רבינו ז"ל בס' הא"ב יום שהאדם עושה תשובה הוא למעלה מהזמן וכו' עי"שוזהו תשב אנוש עד דכא עד דכדוכא של נפש. שהוא התחזקות שמשה רבינו מחזק אותנו בתפילתו שישוב האדם לעולם יהי' איך שיהי' אפילו עד דכדוכא של נפש והכל בכח בחי' השכל של למעלה מהזמן בחי' כי אלף שנים בעיניך כיום אתמול כי יעבור וכנ"ל. וזהו ואשמורה בלילה כי כל המזמור הזה מדבר מהבל הזמן שהוא כצל עובר מחמת שבאמת אין שום זמן כלל כי הזמן הוא רק מחסרון הדעת כמו שרואין ע"י השינה שכל מה שהשכל נקטן יותר הזמן נגדל בעיניו יותר כמבואר לעיל באריכות וזהו שמשה רבינו מהבל הזמן ואומר כיאלף שנים בעיניך כיום אתמול כי יעבור שזהו בחי' למעלה מהזמן שאלף שנים אינם נחשבים כ"א כיום אחד וזהו ואשמורה בלילה היינו שהוא מסביר לנו שהזמן הבל ואין לו קיום כלל. כי זה אנו רואין ע"י אשמורה היינו בחי' שינת לילה בחי' אחזת שמורות עיני שאז בשינת לילה נדמה על שעה שהוא

שבעים שנה ואח"כ כשמקיץ משנתו וחוזר אליו שכלו הוא רואה שזה הזמן של השינה והחלום הוא הבל כמו כן כל האלף שנה שלנו באמת הם רק כמו יום אתמול כי יעבור ואשמורה בלילה היינו כמו אשמורה בלילה שהוא זמן שינה שאז נדמה על שעה מועטת שהוא זמן ארוך כמו כן הוא באמת כל הזמן שלנו שנדמה בעיניו לזמן ארוך כאלו הוא אלף שנה ובאמת אינו כלום כי הוא צל עובר ואלף שנה הם כיום אתמול וכו' כנ"ל. וע"י בחי' זדאת דייקא כשמסתכלים ע"ז באמת ומאמינים בזה באמת עי"ז דייקא זוכין לתשובה שלימה תמיד יהי' איך שיהי' אפילו מכל הנפילות שבעולם ר"ל כנ"ל. בחי' תשב אנוש עד דכא עד דכדוכא של נפש ותאמר שובו ב"א כי אלף שנים בעיניך כיום אתמול וכו' כנ"ל. וזהו זרמתם שינה יהי' וכו' שכל הזמן הוא רק בבחי' שינה כנ"ל. אבל בבקר כחציר יחלוף. כי אח"כ בבקר בהקיצו משנתו רואה שכל הזמן שבשינה הוא הבל וכחציר יחלוף וכמו כן בבקר יציץ וחלף שגם הזמן שנחשב בעינינו לזמן שנדמה בבקר כאלו הזמן יציץ וגדל אבל באמת וחלף מיד לערב ימולל וכו'. כי הוא צל עובר וגם הזמן של הבקר דהיינו הזמן שבהקיץ ג"כ אינו כלום בשכל הגבוה ממנו כנ"ל. וזהו שקובל כי כלינו באפך וכו' שתה עוונותינו לנגדך וכו' כי כל ימינו פנו בעברתך וכו' כי כל העונות והעבירות של בני האדם שמעוררין ח"ו חרון אפו ר"ל הכל נמשך רק מהטעות של הזמן שנדמה להם כאלו יש להם איזה זמן בעולם אבל באמת הכל הבל. כמו שמסיים והולך ימי שנותינו בהם שבעים שנה וכו' ורהבם עמל ואון כי גז חיש ונועפה וכו'. וזהו יודע עוז אפך וכו' כשפרש"י מי יודע במעט ימים האלה וכו' היינו שבצל העובר הזה אין שום חיות כ"א מי שזוכה להטיב מעשיו ולהנצל מחרון אפו וכו'. וזהו למנות ימינו כן הודע ונביא לבב חכמה שנזכה להמשיך הדעת והחכמה לתוך ימינו למען נזכה לדעת האמת שאין שום זמן כלל ולקדש כל ימינו לקשרם ולהעלותם לשרשם לבחי' למעלה מהזמן שזה עיקר התכלית כנ"ל. כי כל המזמור הזה מדבר מהבל הזמן וכנ"ל. וזהו שהתחיל שם בטרם הרים יולדו ותחולל ארץ ותבל ומעולם עד עולם אתה אל זה בחי' למעלה מהזמן ותיכף סמך לזהתשב אנוש עד דכא וכו' כי אלף שנים בעיניך כיום אתמול וכו'. כי עיקר התשובה בבחי' למעלה מהזמן כנ"ל:

אות כ

וזה בחי' סוד העיבור שלא נמסר אלא לגדולי צדיקים כ"ש ושמרתם ועשיתם כי הוא חכמתכם ובינתכם לעיני העמים וארז"ל זהסוד העיבור כי סוד העיבור הוא לחשוב חשבון הזמנים כדי לידע מתי ר"ח ומתי כל המועדים והזמנים המקודשים ועיקר קדושת כל הזמנים הוא כדי להעלות הזמן לקשרו ולבטלו בבחי' למעלה מהזמן כנ"ל. וכמבואר

בהר"פ (בסי' ע"ט בלק"ת) ע"ש. וע"כ בוודאי הוא סוד גדול ונורא שאין יודעין אותו כ"א גדולי מובחרי הצדיקים החכמים האמתיים שהם יודעין זה הסוד של הזמן העובר בזה העולם אשר באמת אינו עולה כהרף עין והכל כלול בבחי' למעלה מהזמן וע"י זה הסוד הם יודעין איך לעבר שנים ולקבוע חדשים להשוות שנות החמה עם שנות הלבנה כדי שיהיו המועדים בזמנם כדי שנזכה כולנו ע"י קדושת הזמנים לצאת מתחת הזמן ולזכות לדעת שלם להתקשר ולהכלל בבחי' למעלה מהזמן כנ"ל. כי חמה ולבנה הם בחי' יום ולילה מאור הגדול ומאור הקטן אספקלריא המאירה ואספקלריא שאינה מאירה וכל זה הוא זמן ולמעלה מהזמן כי עיקר התגברות הטעות של אריכת הזמן הוא בחי' חשכת לילה בחי' שינה שהוא הסתלקות הדעת כנ"ל. אבל בבחי' אור יום שהוא בחי' דעת בחי' אספקלריא המאירה שם הוא בחי' ביטול הזמן כנ"ל. אבל בבחי' אור יום שהוא בחי' דעת בחי' אספקלריא המאירה שם הוא בחי' ביטול הזמן כנ"ל. אבל בזה העולם מחמת גשמיות העשיה שמסתיר ומחשיך אור השכל האמת ע"כ לאו כל אדם זוכה לשלימות הדעת שהוא בחי' אור יום באמת עד שישיג בחי' למעלה מהזמן כי בדעת שלנו א"א להשיג זאת כנ"ל. וע"כ גם ביום שהוא בחי' ביטול הזמן נגד הלילה והשינה כנ"ל. כי ביום רואין שכל השבעים שנה שבחלום הם רק רבע שעה כנ"ל. אעפ"כ גם אז ביום אין זוכין לביטול הזמן בשלימות כי נדמה לנו שהזמן שלנו בהקיץ נחשב לזמן כנ"ל. והכל מחמת חסרון הדעת מחמת שבאמת גם ביום אין דעתינו שלם בשלימות. וע"כ ישראל מונין ללבנה ואו"ה לחמה מה שלכאורה הי' ראוי להיפך אך באמת זהו עיקר שלימות השכל האמת שמאירין בנו הצדיקים האמתיים כי אנו יודעין האמת שאין לנו דעת שלם שהוא בחי' אור השמש בשרשו. וע"כ אין אנו משיגין בחי' למעלה מהזמן. ע"כ אנו מונין ללבנה שהיא בחי' אספקלריא שאינה מאירה בחי' חסרון הדעת היינו שאנו יודעין שאין דעתינו שלם ואנו מאמינים בדברי הצדיקים שבאמת אין שום זמן כלל רק שאין דעתינו שלם להשיג זאת. וע"כ אנו מונין ללבנה כי באמת כל אור החמה ולבנה וכובים ומזלות שבזה העולם אשר על יסד מתנהג הזמן כולם הם רק בבחי' אספקלריא שאינה מאירה כנגד עולם העליון הגבוה מזה העולם כי עיקר האור הוא הדעת (כמובא במ"א) דהיינו לדעת את הש"י שהוא שורש האור כ"ש ה' אורי וישעי והש"י הוא למעלה מהזמן ושם הוא בחי' שורש כל המאורות בחי' מאורות מלא. אבל למטה בזההעולם כל המאורות הם בבחי' מארת חסר היינו בחי' חסרון הדעת שמשם נמשך הטעות של הזמן שמתנהג ע"י המאורות וכנ"ל. וזה עיקר כל עבודת ישראל להשליטם חסרון המאורות שיהי' בחי' מאורות מלא דהיינו למלאות פגימת הלבנה ויהי' אור הלבנה כאור החמה וכו' כידוע

היינו שנזכה להשיג זה הדעת בשלימות לידע איך הזמן שהוא מחסרון הדעת מבחי' לבנה נכלל בבחי' למעלה מהזמן כי באמת אין שום זמן כלל רק עיקר הזמן הוא מחמת חסרון הדעת שהוא בחי' לבנה ואע"פ שבזה העולם א"א לנו להשיג דעת הזה בשלימות. אעפ"כ עי"ז בעצמו שאנו יודעין האמת שאין לנו דעת ואנו מאמינים בדברי הצדיקים שמסבירין לנו האמת שאין שום זמן כלל כנ"ל ושאין שום חיות ותכלית בזהההזמן העובר כ"א לעסוק בתורה ומוות שעי"ז נכללין בבחי' למעלה מהזמן כנ"ל. עי"ז בעצמו אנו ממלאין פגימת הלבנה ששם אחיזת הזמן וזוכין להכלל בבחי' למעלה מהזמן כי ע"י האמונה בעצמו שאנו מאמינים בהאמת שמאירין בנו הצדיקים מה שעאין אנו יכולין להשיג בשכלינו. עי"ז בעצמו נכללין בבחי' זה השכל כאלו היינו משיגין אותו וגם ע"י האמונה זוכין אח"כ לבא אל השכל. כ"ש על פסוק ויהי ידיו אמונה עד בא השמש (בסי' צ"א) ע"ש. וע"כ ע"י שאנחנו מונין ללבנה שמורה על חסרון הדעת עי"ז ממלאין פגימת הלבנה כי ע"י שאנו מונין ללבנה אנו מודים האמת שאין דעתינו שלם וכל הזמנים שלהמאורות כולם הם בבחי' לבנה שהוא חסרון הדעת אספקלריא שאינ מאירה. כי עיקר הזמן מחסרון הדעת אבל באמת אין שום זמן כלל. ומאחר שאנו מאמינים ומודים על זה נמצא שאנו יודעין מבחי' למעלה מהזמן ע"י האמונה ועי"ז בעצמו אנו נכללין בבחי' למעלה מהזמן שהוא בחי' מאורות מלא ונשלם פגימת הלבנה ונעשה אור הלבנה כאור החמה דהיינו שהזמן נכלל בבחי' למעלה מהזמן כנ"ל. והכל ע"י האמונה דהיינו ע"י שאנו מונין ללבנה שעי"ז אנו מודים על חסרון דעתינו שרק מחמת זה נדמה שיש זמן אבל באמת אין שום זמן כלל. ואנו צריכין לבלות כל ימינו על התורה והעבודה כדי להכלל בחי' למעלה מהזמן ועי"ז נכללין באמת בבחי' למעלה מהזמן כנ"ל:

אבל העכו"ם הם בהיפך שהם תחת הזמן. וע"כ הם מונין לחמה שהוא אור יום שהוא בחי' הדעת היינו שהם אינם רוצים להשליך שכלם המגושם ונדמה להם ששכלם שלם וכאלו זה הזמן הנדמה לזמן הוא זמן באמת וע"כ הם מונין לחמה כאלו המאורות שבזה העולם שעל ידם הזמן הם מאורות שלימים וכאלו ח"ו אין אור גבוה מהם חלילה וכאלו אין דעת גבוה מדעתם ח"ו. וע"כ באמת הם כבושים תחת הזמן ומבלים ימיהם על הבלי הזמן כי הם בחי' נרגן מפריד אלוף שמפריד אלופו של עולם, שחולקין ומפרידין בין הזמן לבחי' למעלה מהזמן שזהו בחי' אשר חלק להם, חלק דייקא כנ"ל. אבל באמת אינו כן באמת כל המאורות שבזה העולם הם רק בחי' לבנה אספקלריא שאינה מאירה כנגד אור הגבוה מהם בעולם הב' וכן מעולם לעולם עד תחילת הבריאה תחילת התהות הזמן שהכל בבחי' חסרון בחי' לבנה בחי' חסרון הדעת כנגד שורש המאורות ששם אור כל

האורות בשלימות ושם הוא בחיח' למעלה מהזמן רק שא"א לנו להשיג כל זה בדעתינו וע"כ אנו מונין ללבנהנ כי אנו מודין על האמת שאין דעתינו שלם שזה עיקר הדעת האמתי בבחי' אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני שעיקר החכמה שישכיל שרחוק ממנו החכמה (כ"ש בלק"ת בסי' פ"ג) ועי"ז אנו ממלאין פגימת הלבנה וכו' כנ"ל והבן היטב:

אות כא

וע"כ אין מעברין אלא אדר שבו פורים ובשנת העיבור עושין פורים קטן ופורים גדול כי יש י"ב חדשי השנה כנגד י"ב מזולות והם כנגד י"ב שבטי יה. וזה בחי' י"ב שעות היום וי"ב שעות הלילה שכל הזמן ע"י אלו הי"ב חדשים וי"ב שעות היום והלילה וכולם צריכים להכלל בשרשם שהוא בחי' למעלה מהזמן שהוא בחי' כלליות הי"ב צירופי הוי' שבי"ב חדשים וי"ב שעות היום והלילה כידוע ומשם סוד העיבור שמעברין את השנה ועושין השנה בת י"ג חודש שעי"ז נכללין החדשים שהם הזמן בבחי' תליסר תיקוני דיקנא בבחי' מזל העליון ששהוא בחי' כלליות הי"ב מזלות כלליות הי"ב צירופי הוי' ששם שורש הזקנה דקדושה שהוא בחי' למעלה מהזמן כנ"ל. וע"כ אין מעברין אלא אדר שהוא סוף הי"ב חדשי השנה כיד להכלל הי"ב חדשים בבחי' תיקון הי"ג שהוא הכלליות של כל הי"ב תיקוני דיקנא שהיא בחי' למעלה מהזמן כנ"ל:

אות כב

וע"כ הזמן עמלק שרצה להתגבר על ישראל וכל התגברותו הי' שרצה להגביר הבלי הזמן ששם תוקף הזדין הנאחז בהזמן ע"כ רצה להשמיד להרוג ולאבד וכו'. כי המן הוא בחי' סטרא דמותא ח"ו. וע"כ הפיל פור מיום ליום ומחדש לחדש כי תלה הכל בזמן וחשב בעוצם חכמתו הרעה היום והזמן שיוכל להתגבר על ישראל ח"ו ונפל לו הגורל באדם ושמח מחמת שחשב שאז הוא בחי' אריכת הזמן מאחר שהואסוף חדשי השנה שהוא בחי' אחרית השנה ששם אחיזת הזמן ביותר כי כל מה שהזמן נתרחק מהתחלתו מתגבר הטעות של אריכת הזמן ביותר. וע"כ חשב שאז יתגבר על ישראל ח"ו שאינם רוצים לילך אחר הבלי הזמן ודתיהם שונות מכל עם. כיהם מאמינים בבחי' למעלה מהזמן ועוסקים כל ימיהם לקשר הזמן לבחי' למעלה מהזמן שזהו בחי' סוד העיבור שמעברין אדר דייקא כנ"ל. והוא רצה להתגבר על זה כי כפר בזה. ואמר שבאדר יתגבר עליהם ע"י חכמת הכישוף שלו שראה שכפי המזלות יש לו כח אז להתגבר עליהם ח"ו. ובאמת הי' ישראל אז בסכנה עצומה מאד מאד כמובא בכל הספרים. כי בוודאי כפי המזלות שהוא בחי' תחת הזמן הי' לו כח ח"ו להתגבר עליהם אבל באמת הש"י חמל עליהם והאיר עליהם הארה נפלאה מבחי' למעלה מהזמן שהוא בחי' מרדכי שהוא בחי' שנים קדמוניות (כמובא בסי' ס' ע"ש) שהם בחי' למעלה מהזמן ועי"ז נתהפך הפור על ראשו.

כי הוא וזרעו נכרתו באותו היום. כי הם תחת הזמן אבל ישראל עלו לגדולה נוראה אז כי זכו לדורות שיאיר עליהם אז הארה נפלאה מבחי' מרדכי שהוא בחי' למעלה מהזמן כנ"ל:

וזשארז"ל ששמח המן כשנפל לו הגורל באדר מחמת שאז מת משה וכו'. כי משה הוא בחי' למעלה מהזמן בחי' "מה "שהי' "הוא "שיהי' ראש יתיבות משה כ"ש בהר"פ הנ"ל כי משה נתן לנו כל התורה שהיא חיינו ואורך ימינו שכל עיקרה היא להתקשר ולהכלל בבחי' למעלה מהזמן שהוא העוה"ב בחי' היום לעשותן ולמחר לקבל שכרם כנ"ל. וע"כ באמת מחמת זה מת משה באדר שבו סוד העיבור שהוא להכלל הזמן בבחי' למעלה מהזמן שזהו בחי' משה כנ"ל. והמן הרשע ימ"ש טעה וסבר שמחמת שאז מת משה אין מי שיוכל עוד להכלל הזמן בבחי' למעלה מהזמן. וע"כ סבר שאז יתגבר על ישראל ע"י התגברות הזמן כנ"ל. אבל באמת איש בער לא ידע שאז היה מרדכי שהוא בחי' משה שהוא למעלה מהזמן שהואיודע להמשיך קדושת משה רבינו בכל דור ודור לקשר ולהעלות הזמן לבחי' למעלה מהזמן שדייקא בשביל זה מת משה בעאדר כנ"ל. וזה בחי' לקיים את ימי הפורים הלאה בזמניהם זמן זמנים טובא כי זה בחי' פורים לקשר כל הזמנים לשרשם לבחי' למעלה מהזמן כנ"ל:

וע"כ הי' הנס ע"י נידוד השינה. כ"ש בלילה ההוא נדדה שנת המלך. היינו בחי' ביטול הזמן כי עיקר הזמן בבחי' שינה כנ"ל:

אות כג

ונחזור לענינינו. וזה בחי' מילה וטבילה של הגר שא"א להכניסו בקדושת ישראל כ"א ע"י מילה וטבילה וע"י ב"ד של ג' דייקא. כי מילה היא להעביר הערלה שהיא הכסילות וכו' כדי להשלים הדעת כדי שיומשך עליו הקדושה מבחי' למעלה מהזמן שמשם עיקר קדושת ישראל כנ"ל. וזה בי' טבילה במקוה מים כי מים קדמו לעולם. כי תחילת הבריאה היתה מהמים כשפרש"י בפ' בראשית והלא המים קדמו וכ'. וע"כ המים הם סמוכים ביותר לקודם הבריאה שהוא למעלה מהזמן. וע"כ באמת שלימות הדעת שהוא בחי' למעלה מהזמן כנ"ל נמשל למים. כ"ש ומלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים וע"כ נתהוו המים קודם האור כ"ש ורוח אלקים מרחפת על פני המים ואח"כ ויאמר אלקים יהי אור וכו' כי סדר הזמנים הם ע"י האור. כ"ש שם ויקרא אלקים לאור יום וכו' ויהי ערב ויהי בקר וכו' והמים קדמו לזה. כי המים נתהוו קודם שנתהוו סדר זמנים בעולם. כי המים הם תחילת הבריאה בחי' שלימות הדעת שעל ידם נכללין בקודם הבריאה שהוא בחי' למעלה מהזמן. וע"כ שם במים רוחו של משיח מרחפת כ"ש שם ורוח אלקים

מרחפת על פני המים ודרז"ל (בזוה"ק ויחי ד' ר"מ ע"א) דא רוחו של משיח. כי משיח הוא בבחי' שלימות הדעת בבחי' למעלה מהמזמ כנ"ל. ע"כ רוחו מרחפת על פני המים שהם בחי' שלימות הדעת בחי' למעלה מהזמן כנ"ל. וע"כ א"א להגר ליכנוס לקדושת ישראל שהוא בחי' למעלה מהזמן כ"א על ידי הטבילה במקוה מים. כי ע"י הטבילה במים נכלל בבחי' קודם הבריאה בבחי' למעלה מהזמן כנ"ל. כי שם במים ממשיך על עצמו הקדושה והטהרה מבחי' רוחו של משיח המרחף שם כנ"ל. שמשם כל הקדושו"ת שבעולם כי עיקר שלימות התיקון שלימות הקדושה הוא ע"י רוחו של משיח שיבא ב"ב שהוא יתקן הכל. וזה בחי' הטהרה ע"י טבילה של כל הטמאים שבעולם. וא"א ליכנוס לשום קדושה כ"א ע"י טבילה וישראל קודם שנתקרבו להש"י בקבלת התורה הוכרחו לטבילה. כי עירק הקד'ושה הוא מבחי' למעלה מהזמן מבחי' רוחו של משיח כנ"ל שזה זוכין ע"י טבילה במקוה מים כנ"ל כי כל הטומאות שבעולם נמשכין מתחת הזמן מבחי' מעשה הרע הנעשה תחת השמש. תחת השמש דייקא כנ"ל. ועיקר התיקון ע"י שממשיכין הקדושה מבחי' שלימות הדעת שיתגלה ע"י משיח שהוא בחי' למעלה מהזמן שזהו בחי' טבילה במקוה מים כנ"ל. וזה שמובא בכתבים שמקוה היא בחי' בינה עלמא דאתי למעלה מז' ימי הבנין היינו כנ"ל. כי מקוה היא למעלה מהזמן שנמשך מז' ימי הבנין כי מקוה היא בבחי' עוה"ב שהוא למעלה מהזמן כנ"ל. וזה בחי' טהרת אשה לבעלה ע"י טבילה במקוה כי עיקר סדר זמנים היא בבחי' האשה כנ"ל אבל כל תיקונה ע"י בעלה שמעלה ומקשר אותה לבחי' למעלה מהזמן כנ"ל בבחי' ראה חיים עם האשה אשר אהבת כל ימי הבלך כי היא חלקך בחיים וכו'. כל ימי הבלך דייקא שימי ההבל שהם בחי' הזמן הנאחז בהאשה בסטרא דנוקבא בחסרון הדעת בחי' דעתן של נשים קלה, צריכין להעלות ולקשרם למקור החיים שהוא למעלה מהזמן ששם עיקר החים ואריכות ימים כנ"ל. ומחמת שכל הטומאות נאחזים תחת הזמן שהם סטרא דמותא בבחי' רגליה יורדת מות. ובעלה צריך להעלותה משם מבחי' רגליה יורדת שהוא שהוא בחי' תחת הזמן ולקשרה לבחי' למעלה מהזמן ששם החים. ע"כ א"א לה להתחבר בבעלה כ"א ע"י טבילה במקוה. שעי"ז יוצאת מהטומאה הנאחזת תחת הזמן ונמשך עלי' הקדושה מבחי' רוחו של משיח מבחי' למעלה מהזמן ואז דייקא היא ראויה להתחבר בבעלה להתקשר ולכלול במקור החים בבחי' למעלה מהזמן ולהמשיך משם נשמות הקדושו"ת של ההולדה כדי לגלות אלקותו ית' בעולם. כי עיקר התגלות אלקות הוא ע"י שנכלל הזמן ונתחבר בבחי' למעלה מהזמן בקדושה ובטהרה שזה ובחי' התחברות אשה בבעלה. אבל זה א"א כ"א ע"י טבילה במים שהוא בחי' שלימות הדעת של משיח שישיג בשלימות זה

הדעת ואנחנו ממשיכין ממנו הקדושה כל ימי עולם לצאת מכל הטומאות ולכלול בתוך כל הקדושו"ת ע"י ששם במקוה מים נמשך עלינו הקדושה מבחי' למעלה מהזמן כנ"ל:

אות כד

וזה בחי' תוקף נס הנפלא והנורא של פורים שהי' ע"י לקיחת אסתר לבית אחשורוש. כי מלכות הרשעה שמתגברת על ישראל בעת הגלות הוא רק ע"י בחי' תחת הזמן ע"י שנתעלם בעו"ה השכל של בחי' למעלה מהזמן. וזה בחי' בצר לך ומצאוך כל הדברים האלה באחרית הימים, באחרית הימים דייקא שהוא בחי' תחת הזמן כמבואר שם בהר"פ הנ"ל בסי' ע"ו. וע"כ עקיר התיקון ועיקר הגאולה מן הגלות הוא ע"י משיח. כי משיח הוא בבחי' למעלה מהזמן כנ"ל. וע"כ סברה הסט"א להתגבר אז על ישראל ע"י לקיחת אסתר לבית אחשורוש כי אסתר היא האשה יראת ה' הכלולה מכל הנשים שבעולם שכל סדר הזמנים תלוי בה. ובה תלוי הכל שמי שזוכה ליקח אותה בקדושה ובטהרה עיקר התיקון על ידה ע"י שמעלה ומקשר על ידה את הזמבן לבחי' למעלה מהזמן. כי בבחי' למעלה מהמזמן עצמו אין שייך שום תיקון ועיקר התיקון כשיורדין לבחי' תחת הזמן ואין נלכדין שם רק זוכין להתגבר כנגד תאות הזמן ומקשרין ומעלין בחי' הזמן לבחי' למעלה מהזמן כנ"ל באריכות שזה עיקר בחי' זווג בקדושה וכנ"ל והבן היטב. אבל להיפך, שמי שפוגם בזה ח"ו הוא נופל תחת הזמן יותר ר"ל. שזה בחי' חטא אדה"ר שנגזר עליו כי ביום אכלך ממנו מות תמות. ביום אכלך דייקא בחי' תחות הזמן וכנ"ל. וע"כ סברה הסט"א שע"י שנלקחה אסתר לאחשורוש עי"ז ימשיכו על ידה הכל לבחי' תחת הזמן מחמת שבה תלויים כל סדר זמנים כנ"ל. ואז יכולו להתגבר על ישראל ח"ו שכל קדושתם וכחם מבחי' למעלה מהזמן כנ"ל. וזה בחי' ובהגיע תור נערה ונערה וכו' מקץ היות לה כדת השנשים שנים עשר חדש וכו'. כי כל התגברות התאוה זאת ע"י בחי' הזמן שתלוי בה שכלול משנים עשר חודש וכנ"ל. אבל אסתר היתה צדקת גדולה ונוראה מאד. וזכתה אז לביטול כזה עד שלא נגע בה אחשורוש כלל כשרז"ל. וזה בחי' ובהגיע תור אסתר בת אביחיל וכו' לא בקשה דבר היפך מכל הנערות שנאמר בהם את כל אשר תאמר ינתן לה לבא עמה. שמלאו אז כל תאות לבן בחמדת הזמן אבל אסתר הצדקת לא בקשה דבר. כי ביטלה עצמה אז בתכלית הביטול עד שלא נגבע בה כלל. רק אדרבא נתהפל המיפך אל היפך בבחי' עת אשר שלט אדם באם לרע לו. כי הפכה אותו אל רצונה וכ"ז בתוקף קדושת מרדכי בעלה שהי' משמרה בכל עת והיתה טובלת מחיקו של אחשורוש ויושבת בחיקו של מרדכי כשרז"ל. ואז לא די שלא התגבר מלכות הרשעה בחי' תחת הזמן ע"י שנלקחה אסתר ליבת אחשורוש אף גם נתהפך להיפך. שאסתר

דייקא העלתה כל הנצוצותממלכות הרשעה מבחי' תחת הזמן והחזירה כולם למרדכי עד שהעלה וקישר הכל לבחי' למעלה מהזמן. עד שנתהפך חיוב מערכת המזלות שהם סדר הזמן שהי' מחייב להשמיד להרוג ולאבד את כל היהודים ח"ו בי"ג לאדר, נתהפך מהיפך אל היפך אשר שלטו היהודים המה בשוניהם באותו היום בי"ג באדר דייקא. כי זכו לבחי' ביטול הזמן וזכו לעלות ולקשר הזמן לבחי' למעלה מהזמן ששם נתהפך הכל לטובה:

וזה בחי' ויהי בימי אחשורוש כל מקום שנאמר ויהיה בימי אינו אלא צרה. כי עיקר כל הצרות והפגעים הם תחת הזמן שזהו בחי' ויהי בימי דהיינו מה שנעשה ונתהוה בימים ובזמן. וע"כ הי' עיקר הנס ע"י שזרו לעלות לבחי' למעלה מהזמן שעי"ז נתהפך הכל לטובה כנ"ל:

אות כה

וזה בחי' מה שצריך הגר ב"ד של שלשה דייקא שמהם יוצאים כל המשפטים. וכמו שלמדו רז"ל ענין זה מפסוק משפט כתיב בי' דכתיב משפט אחד יהי' לכם ולגר. מה משפט בשלשה אף גר שבא להתגייר בשלשה. כי כל המשפטים הם לברר האמת מן השקר כי השני בעלי דינים אחד מכחיש את חבירו וצריכין לברר האמת ולהוציא המשפיט לאמתו. וע"כ צריכין ב"ד של שלשה דייקא. כי א"א לברר האמת כ"א ע"י שמקשרין עצמו לבחי' למעלה מהזמן ששם עיקר האמת. כיכל מי שנלכד בבחי' תחת הזמן נאחז בו השקר ביותר כי תחת הזמן שם כל השקרים והרמאות וההכחשות. וכנראה גם בחוש שעיקר ההכחשה והשקר הוא בריבוי הזמן כי בודאי באותו העת והרגע שאחד לוקח מחבירו ממון אז א"א לו להכחיש אותו. וגם אפילו אח"כ בשעה הסמוכה אין בו העזה להכחישו. רק ברבות הימים והזמן אז מוצא לו עלילות להכחישו. וכשרז"ל לענין ההכחשו"ת שמא ספק מלוה ישינה יש לו עליו. כי כל ההכחשו"ת הם מבחי' מלוה ישינה שנמשך מריבוי הזמן שמשם כל השקרים וההכחשו"ת כי למעלה מהזמן הכל אמת. וזה בחי' שפת אמת תכון לעד. זה בחי' למעלה מהזמן שהוא עובר לעד ולנצח. ועד ארגיעה לשון שקר. כי השקר הוא בבחי' תחת הזמן שהוא עובר כרגע קלה כצל עובר. כימי שיש לו לב להבין הוא רואה שכל הזמן הוא רגע קלה וכנראה בחוש וכמובא בספרים. נמצא שעיקר אחיזת השקר בבחי' תחת הזמן. וע"כ א"א לברר המשפט אמת כ"א ע"י ב"ד של שלשה שהם בחי' שלימות הדעת. כי ב"ד של שלשה הם בחי' תלת מוחין חב"ד שהם בחי' ג' אבות בחי' שלש רגלים שבהם נמשכין התלת מוחין כדי לקשר ולהעלות הזמן לבחי' למעלה מהזמן. וע"כ הב"ד של ג' יכולין לברר האמת מן השקר ע"י

שי להם כח לעלות לבחי' למעלה מהזמן וכנ"ל. וזשארז"ל כל הדן דין אמת לאמתו נעשה שותף להקב"ה במעשה בראשית כתיב הכא וכל העם נצב עליך מן בקר עד ערב, וכתיב התם ויהי ערב ויהי בקר היינו כנ"ל כי הדן די ואמת לאמתו הוא עולה ומקשר הזמן לבחי' למעלה מהזמן שמשם עיקר האמת כנ"ל. שזהו בחי' מעשה בראשית שנאמר בו ויהי ערב ויהי בקר יום אחד. ודרז"ל שלא נמאר יום ראשון לומר לך שהי' הקב"ה יחיד בעולמו, היינו שבתחילת התהוות הזמן שהוא ערב ובקר הראשון בראו הש"י באופן זה שיהי' כח להצדיקים להשיג שלימות הדעת לכלול ולהעלות הזמן לשרשו לבחי' למעלה מהזמן שזהו בחי' ויהי ערב ויהי בקר יום אחד. שהערב והבקר כלליות הזמן הכל נכלל בהאחד יחיד המיוחד ב"ה שהוא למעלה מהזמן. וע"כ זה שדן דין אמת לאמתו בודאי הוא שותף להקב"ה במעשה בראשית. כי א"א לזכות להאמת בשלימות כ"א ע"י בחי' ויהי ערב ויהי בבקר יום אחד. דהיינו ע"י שמעלה הערב והבקר כלל הזמן להאחד הפשוט ית' שהוא למעלה מהזמן כנ"ל. וע"כ הגר שבא להתגייר א"א לו ליכנוס בקדושת ישראל שהוא בחי' למעלה מהזמן כנ"ל כ"א ע"י ב"ד של שלשה. כי משפטא כתיב בי'. כי דייקא ב"ד שלשה מבעלי המשפט אמת הם דייקא יכולין לגייר את הגר להעלותו לבחי' למעלה מהזמן שעי"ז דייקא הוא נכנס בקדושת ישראל. שזהו בחי' משפט אמת שנמשך מבחי' למעלה מהזמן ע"י ב"ד של שלשה דייקא כנ"ל:

אות כו

וזה בחי' ויאמר המלך לחכמים יודעי העתים וכו'. כי המשפט אמת הוא ע"י החכמים יודעי העתים דייקא כנ"ל. בחי' ומבני ישששכר יודעי בינה לעתים לדעת מה יעשה ישראל שא"א לברר האמת להורות משפט אמת הן בין אדם לחבירו הן כלל ההנהגות בעבודת ה' לדעת מה יעשה ישראל, לידע מה שישראל צריכין לעשו"ת בזה העולם כ"א יודעי בינן לעתים שהם אלו הצדיקים הגדולים מביני מדע באמת שיודעים בינה לעתים שיודעים ומבינים סוד העתים והזמנים לקשר ולהעלות הכל לבחי' למעלה מהזמן כנ"ל: וזה בחי' ורבים מעמי הארת מתייהדים. כי גרים הם בבחי' הנס של פורים כנ"ל:

אות כז

וע"כ משיח יזכה להמשפט אמת בשליימות כ"ש בכמה פסוקים כ"ש ושפט בצדק דים וכתיב ישפוט עניי עם וכו' לאמת יוצאי משפט. כי משיח יזכה להשכל שהוא בחי' למעלה מהזמן שעי"ז זוכין למשפט אמת כנ"ל:

[שייך לעיל] וע"כ זווג נקרא בשם עונה. כ"ש ועונתה לא יגרע. כי עיקר הזווג בקדושה הוא לייחד ולחבר הזמן הנחאז בהאשה כנ"ל לבחי' למעלה מהזמן כנ"ל. וכן כל הזקנים בעלי הזכרון כולם הי' בבחי' למעלה מהזמן. וכ"א התפאר עצמו בזכרון שלו בענין

ההולדה. שזה התפאר שזוכר חתיכת טיבורו וזה התפאר יותר וזה יותר. עד שהתפארו בשורש נר"נ קודם שנתלבשו בהגוף וזה העור עלה על כולם. ואמר שזוכר כל זה ואינו זוכר כלום וכו' ומשם תכלית שורש ההולדה כי הוא תכלית שורש העליון של כל הנשמות כמובן למשכיל. נמצא ששרוש ההולדה מבחי' למעלה מהזמן כנ"ל:

מילה ה

אות א

ע"פ התורה ויאמר בועז אל רות וכו' בלקוטי א' סי' ס"ה וכו' ע"ש הכל היטב:

וזה בחי' מיילה שצריך התינוק לסבול צער וכאב גדול בעת שחותכין ממנו הערלה. כי הערלה דחפיא על ברית הואבחי' זוהמת הנחש שמשם נמשכין כל הפגמים הנחאזין בתאות עוה"ז שהם בחי' חיזו דהאי עלמא כי הערלה הוא בחי' עננין דמכסיין על עייניין שהוא בחי' הענן והחשך של תאות עוה"ז והבליו שמתגברין על העיניים שלא יכוונו הראות להסתכל על התכלית רק להסתכל מן הצד ח"ו על הבלי עוה"ז שהם חיזו דהאי עלמא שפילה. וע"כ כשצריכין להעביר הערלה הזאת צריכן לסבול צער וכאב גדול. שהוא בחי' צער וכאב המילה שסובל התינוק. כדי שע"י הצער והכאב הגדול הזה יסתום עיניו בחוזק גדול כנראה בחוש. שעי"ז הוא נכלל בהתכלית ע"י שסתום ועוצם עיניו בחזקה מחיזו דהאי עלמא. שזהו בעצמו בחי' חתיכת וכריתת הערלה שהוא עננין דמכסיין על עייניין שהוא בחי' חיזו וזוהמא דהאי עלמא כנ"ל. וכמבואר בהתורה הנ"ל היין שם היטב:

אות ב

וע"כ מלין את התינוק ביום השמיני אחר שעברו עליו שבעה ימים שהם כנגד ז' ימי בראשית שהם בחי' ז' ימי הבנין שבהם נברא העולם שכולל כל הז' מדות שבהם טוב ורך כי יש ז' מדות בקדושהוכן להיפך כידוע כי את זלע"ז וכו'. וכל התאוות וכל החמדות שהם חיזו דהאי עלמא נמשכין מהז' מדות כידוע שמשם אחיזת הערלה שהוא בחי' עננין דמכסיין על עייניין שהם בחי' ז' גלדי עינא שנמשכין מבחי' שבעה אלה עיני ה' המשוטטין בכל הארץ שעל זה הזהירו אותנו רז"ל לבלי להסתכל מן הצד ח"ו רק לזכור בכל פעם שיש עין רואה כ"ש דע מה למעלה ממך עין רואה וכו'. וע"כ אנו מוזהרים עיניך לנוכח יביטו ועפעפיך יישירו נגדך שיכווין עיניו ועפעפיו להביט לנוכח ביושר על התכלית. וזה עיקר נסיון של האדם הבעל בחירה שבשביל זה בא לעולם. כיכל התורה תלויה בעיניים כ,ש לא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם וכו'. וע"כ התורה מתחלת מבראשיחת שהוא בחי' תלת גוונין דעינא ובית עין. כיכל התורה נמשכת רק מהרשימו

הנ"ל של הביטול כנ"ל בהתורה הנ"ל. ורק בשבי לזה בא האדם לעולם הזה שהוא מלא הבים ותאותשהם חיזו דהאי עלמא שהם רוצים לבלבל את הראות וכשהאדם מתגבר עליהם ומצמם את הראות שלא יסתכל עליהם רק מכוין את הראות להסתכל על התכלית עי"ז דייקא רואה את התכלית מה שאין המלאכים יכולין לראות ולהשיג. כי זה תכלית א"א לראותו ולהשיגו כ"א בסתמיו דעיינין דייקא. היינו דייקא כשעוברים בזה העולם העשי' הרחוק מאד מהתכלית בתכלית הריחוק ושם שם כשמתגברין לסתום עיניו כנ"ל ולכוונם אל התכלית שם דייקא יכולין לראותו ולהשיגו בבחי' מרחוק ה' נראה לי מרחוק דייקא. ע"כ בהכרח שיעבור על התינוק ז' ימי ערלה שהם בחי' ז' גלדי עינא וכו' כנ"ל. ומשם דייקאצריך לבטל עצמו אל התכלית שזהו בחי' צער המילה. שעי"ז הצער והכאב סותם עיניו מחיזו דהאי עלמא ומעביר מעצמו עיקר הערלה בשרשה שהוא זוהמת הנחש עננין דמכסיין על עיינין שזהו בעצמו בחי' חתיכת הערלה בגשמיות וכנ"ל:

אות ג

וזהו בחי' בין המצרים שבוכין אז על החורבן. כי הבכי' הוא בחי' שסותמין עיניטו ומצטערין על שרואין גודל ריחוקינו מהתכלית עד שאפי' כשרוצין להסתכל לשם קשה מאד מחמת שנחרב בי תמקדשינו מחמד עינינו. ונתרחקנו מאבינו שבשמים כ"כ עד שמגודל הצער מורידין דמעות שהסחלקי הראות. (כשרז"ל ושבו העבים וכו' זה הראות שהולך אחר הבכי כמובא בדבריו ז"ל כ"פ). ועי"ז נדחה לחוץ פגם הראות של חיזו דהאי עלמא שעיקר בכייתינו על זה על שנמשכנו בראייתינו אחר הסתכלות על הבלי העוה"ז ועי"ז נתרחקנו כ"כ. ע"כ ע"י זאת הבכי' בעצמה שדוחין הדמעות חלקי הראות לחוץ עי"ז מגרשין מעצמו חיזו דהאי עלמא וזוכין להסתכל ביושר על התכלית. וזהו על אלה אני בוכי' עיני עיני יורחדה מים כי רחק ממני מנחם רחק דייקא. כי עיקר הנמחה מכל הצרות הוא הסתכלות על התכלי. ובעוונותינו שהסתכלנו מן הצד רחק ממני מנחם רחק דייקא כנ"ל. כי התכלית רחק מאד רק ע"י שעוצמין עיניו וכו' כנ"ל. עי"ז יכולין להסתכל לשם אבל בעונותינו הרבים שהסתכלנו מן הצד אנו רחוקים מהנחמה שהוא התכלית וכנ"ל. ועיקר הבכי' על שריפת התורה שנמסרו וכו'. כי עיקר הנחמה ע"י הביטול הנ"ל הוא ע"י התורה שממשיכין משם וכו'. ועי"ז יכולין בכל פעם בנקל לחזור ולהתבטל ולהסתכל על התכלית. כי באמת צריך האדם להסתכל תמיד לשם כמו אבות העולם וכו'. אך רוב בני אדם אין זוכין לזה. ע"כ נתן לנו את התורה שהיא נמשכת מהרשימה וכו'. וע"כ עי"ז כשעוסקין באמת ומשימין עיניו ולבו על התורה, עי"ז יכול לחזור ולהתלהב לבו להסתכל לשם. ועי"ז יחזור וימשיך חידושי תורה משם. וזה עיקר בחי' מעלת המחשבות

שחושבין תורה וכו' וכן בכל פעם. אבל ע"י החורבן אבדנו הרבה. וע"כ צריכין לבכות הרבה על זהעד שיחזור וימשיך תורה משם שהוא עיקר הנחמה:
וזהו קול ברמה נשמע נהי בכי וכו' מנעי קולך מבכי וכו' כי יש תקוה לאחריתך לאחריתך וכו'. כי כשאין יכולין לכוין הראות כנ"ל צריכין להתפלל ולצעוק הרבהוזה תלוי בזה. כי שלימות התפילה ע"י הסתכלות הנ"ל וכן הסתכלות הנ"ל ע"י דיבורי התפילה והתורה. וזהו בחי' עיון תפלה עיון דייקא. וזהו גודל המעלה לעשו"ת מהתורות תפילות. וע"כ היום לעשותם ולא למחר כי במתים חפשי וכו'. כי שם בעוה"ב יתבטל אל התכלית בלי שום עשי' כי בזה העולם צריכין לקשר הרשמיו בכמה קשרים שזהו בחי' כלל המצות מעשיות. ועיקר הוא קשירת התפילין שהם עיקר הרשימו וע"כ הם עיקר הדביקו. וע"כ שבת שהוא מעין עוה,ב אין מניחין בו תפילין. כי אז מתקיימת הרשמיו של הביטול בלי עשי' שהוא קשר התפילין:
וזהו בחי' מילה בזמנה דייקא דוחא שבת שאז ביטול כל המלאכות הנמשכין מזוהמת הנחש:
וע"כ חסידים הראשונים הי' שוהים שעה אחת קודם התפילה כדי שיכוונו לבם למקום להסתכל על התכלית שעי"ז עיקר שלימות התפילה. ואח"כ שעה אחת להמשיך ולקשר היטב הרשימו שמשם התורה. וע"כ עי"ז באמת תורתן מתברכת ענ" לכי משם עיקר התורה כנ"ל ומלאכתן וכו' כי עי"ז מתבטלין כל המלאכות:
וע"כ אחר המילה קורין שם להתינוק הנימול כי עיקר הנחמה מהצער אחר ששבין מהביטול שאז מתגבר הצער ביותר ואז עיקר הנחמה הוא ע"י התורה ששואבין מהזריחה של הביטול וכו' כנ"ל. וזה בחי' השם שקורין אז להתינוק כי השם הוא בחי' התורה כי אורייתא שמא דקוב"ה ומשם נמשכין כל שמות בני ישראל שכולם כלולים בהתורה כי קוב"ה וישראל ואורייתא כולא חד ע"כ ע"י השם שהוא בחי' התורה מחיין את התינוק מהצער והכאב וכנ"ל. וזה בחי' ואומר לך בדמיך חיי ואומר לך בדמיך חיי ב' פעמים היינו בדמיך שהוא הצער והכאב הגדול שסובל בעת החיתוך שנשפך דמו והתיקון לזה לברוח אל התכלית וזהו בדמיך חיי כי שם מקור החיים כ"ש כי עמך מקור חיים וחזר וכפל ואומר לך בדמיך חיי זה בחי' החיות שממשיכין אחר הביטול שמנחמין ומחיין עצמן ע"י התורה שהוא החיים כ"ש כי הוא חייך וכו' וע"כ כפל בדמיך חיי ב"פ כי הא' מורה לברוח אל התכלית מתוך התגברות הדמים והדינים שמשם גודל הצער וזהו בדמיך חיי. כי שם בהתכלית מקור החיים וכנ"ל. ובדמיך חי הב' מורה להחיות עצמו ע"י התורה אחר ששבין מהביטול שזהו בחי' קריאת השם להתינוק אחר המילה וכנ"ל:

אות ד

וזה בחי' סוד כוונת המילה כי מבואר בכתבי האריז"ל שכוונת המילה הוא להמשיך ולגלות החסדים למטה שלא יהי' סתומים למעלה מהחזה וכו' כ"ש שם ע"ש. והענין כי א"א לגלות החסדים כ"א ע"י בח' המבאור לעיל בהתורה הנ"ל. שהוא ע"י שסותמין עיניו מחיזו דהאי עלמא לגמרי ומסתכלין בו על התכלית האחרון הנצחי שעי"ז עיקר שלימות התפילה וכו' כנ"ל. כי לכאורה קשהמאחר שבאמת כלמה שהש, יעושהעם האדם הכל הוא לטובתו כשרז"ל שצריך האדם לומר כל מה דעבדי זמן שמיא לטב עבדין א"כ למה צוונו הש"י להתפלל על הצרה ר"ל הלא כל היסורין והצרות ח"ו הם טובות גדולות באמת לזכותו על ידם לחיים נצחיים. אך באמת בוודאי מה שהש"י עושה להאדם הכל לטובה ואעפ"כ הוא צריך להתפלל ולבקש מהש"י לצאת מהצרה לרווחה כי עיקר בריאת העולם הי' בשביל האדם הבעל בחירה היינו שהש"י ברא את העולם שיהי' הכל נמסר ביד האדם שהאדם דייקא יעשה כלים וצנורות להמשיך שפעו וחסדו ית' למטה ובלא תקוני הכלים הנעשים ע"י האדם אין שפע החסד יכול לירד למטה כי אם ירד החסד קודם תיקוני הלכים יהי' בבחי' ריבוי השמן הגורם כיבוי הנר ואזי החסד נתהפך לדין קשה ח"ו ועיקר תקון הכלים הוא ע"י תרוה ותפילה והעיקר ע"י תפילה וכ,ש וכל שיח השדה טרם יהי' בארץ וכו' כילא המטיר ה' וכו' ואדם אין ופרש"י שאדם אין להתפלל וכו' היינו כנ"ל. וע"כ קודם שמתפלל האדם בוודאי הוא טובה גדולהכל מה שבא על האדם אפילו יסורין ח"ו כי הלכ לטובתו כי לפי מעשיו אין יכול ירד לו שום שפע וחיות כ"א ע"י זה וגם זה בחסד גדול כי אם הי' משפיעין לו רק חסד בלא דין כלל הי' ח"ו בבחי' ריבוי אור משזיק יותר וכנ"ל. ע"כ עיקר התיקון ע"י התפילה ועיקר התפילה הוא בחי' המתקת הדינים שע"י התפילה הוא ממתיק הדינים ומתקן כלים שיוכל לקבל שפע חסדו ית' ואז דייקא יכול לבטל היסורין כי יוכל לקבל חסדו וטובתו יתברך הנצחיית בלא היסורין רק על ידי תיקוני הכלים שתיקן על ידי התפילה וכנ"ל. וע"כ עיקר תיקון התפילה הוא על ידי בחי' הנ"ל על ידי שמסתכלין על התכלית וכוללין כל התפילה בא' ששם כולו טוב וכנ"ל. כי בלא זהאין יכולין להתפלל כלל מחמת ענין הקשיא הנ"ל וכמו שהקשה במ"ר וכי נותנין לשוטה ותינוק מה שמבקשין למשל כשאחד יש לו עניות ח"ו או ייסורי הגוף ח"ו ומתפלל שיתן לו הש"י פרנסה ועשירות ובריאות הגוף וכו'. קשה ענין הנ"ל ואיך שייך להתפלל ואיך ישמע הש"י תפילתו ליתן לו פרנסה ובריאות וכו' הלא כוונת הש"י שנותן לו עניות וכו' הוא לטובתו כדי למרק עוונותיו שהוא טובה נצחיית וגם אולי כוונת הש"י מחמת שיודע שאם הי' לו פרנסה מכ,ש איזה עשירות

יקלקל מעשיו ביותר כמ ושרואין בחוש כמה מקלקלים רוב העשירים מעשיהם והעושר שמור להם לרעתו אשר על זה התפלא שלמא המע"ה יש הבל וכו' עושר שמור לבעליו לרעתו וכי יש רעה גדולה מזאת כשנותנין לאדם איזה אלפים מטבעות לשחוק בהם בזה העולם הועבר כהרף עין ואח"כ הממון הורגת אותו ועוקרת אותו משני עולמות ח"ו וכ"ש בזו"ק חייכת בהון בעותרא בהאי עלמא ולבתר קטילת להון ר"ל. ע"כ עיקר תקון התפילה הוא ע"י הבחי' הנ"ל שצרייכן מקודם להכלל באחד ולהסתכל רק על התכלית ולידע ולהאמין שהכל לטובה. ואז דייקא יכולין להתפלל אח"כ על כל מה שצריך כי אז יכול להמשיך תיקונים מאור הרשמיו של הביטול שעי"ז יהי' נעשים כלים להמשיך בתוכם רוב שפעו וחסדו שעי"ז יכול לקבל פרנסה ועשירות ובריאות ובני חיי ומזוני וכו' והכל יהי' לטובה מאחר שכבר תיקן כלים כראוי לקבל בהם שפע החסד וזהו בעצמו הענין המבואר בהתו' הנ"ל שאח"כ כששבין־מהביטול מכבין צמאון הנפש מהיסורין ע"י התורה שמקבלין מהרשמיו כ"ש שם ע"ש היטב כי כל התורה שמקבלין וממשיכין משם מהרשימו של הביטול הנ"ל צריכין להמשיכה ע"י תפילה ותחנונים וכמבואר בדבריו ז"ל בכמה מקומות בהתור' ראיתי והנה מנורת זהב סי' ח'. ע"פ ומעין מבית ה'יצא ובהתו' ט' תקונין וכו'. וכן מובן בהתו' הזאת שמתחיל לדבר לעשו"ת אחד מכל התפילה ע"י ההסתכלות על התכלית. ואח"כ מסיים שע"י ההסתכלות על התכלית ממשיכן תורה מהרשימו ע"ש. אך באמת הכל אחד כי תורה ותפילה תלויים זה בזה כי הארת הזריחת הרשימו הקדושה והנוראה הנ"ל שנשארת מהביטול צריכין תחילה להמשיכה על עצמו ולקשרה בגופו היטב ע"י תפילה שהיא בח"י שורש ומקור המעין הנמשך מהרשימו הנ"ל. ואח"כ מתפשט המעין ונעשה מזה חידושי תורה ועי"ז מקרר ומבטל היסורין. כי ע"יהתפילה והתורה נעשים כלים שעי"ז יכולין לקבל שפע חסדו לטובה לחיים נצחיים ולא לרעה ולמות מיתת עולם ח"ו עי"ז וכנ"ל וע"כ באמת אין אדם יודע איך להתפלל כ"א צדקי אדור האמתיים וכשרז"ל מי שיש לו חולה בתוך ביתו ילך אצל חכם כי א"א להביא אל התכלית כ"א הצדיק האמתי שהוא בבחי' בעל השדה הנאמר שם בתחלית התורה הנ"ל שהוא מסתכל על כל מי שרחוק עדיין מהתכלית ואין תפילתו כלולה באחד שיראה להביאו אל התכלית שתהי' תפילתו כלול באחד ע"ש. וע"כ שלמה בעת שהתפלל כשנגמר הביהמ"ק שישמע הש"י תפילת ישראל המכוונים דעתם לשם אמר בפירוש ונתת לאיש ככל דרכיו אשרתדעאת לבבו וכו' וכשפרש"י שם אם אתה יודע שהוא משחית בממונו את חבירו אל תתן לו ע"ש. וע"כ באמת יש בזה נפלאות תמים דעים ואין מי שיודע להתפלל כראוי כ"א צדיקים האמתיים כנ"ל ושאר

בני עולם צריכין לקשר תפילתם להצדיקים הנ"ל והם יעלו תפילתם כראוי שימשיכו להם שפע מה שצריכין בני חיי ומזוני וכו' באופן שלא יזיק להם לנצח ח"ו רק אדרבא ע"י השפע דייקא יתתקנו וישווב אל ה' וזה שדקדק שם שלמה בתפילתו כיאתה ידעת לבדך את לבב כל בני האדם למען ייראוך כל הימים וכו' היינו שביקש שימלא הש"י תפילת ישראל מה שמבקשים אבל יהי' רק לטובה שיזכו ליראה מלפניו ית' עי"ז וכנ"ל. רק על הנכרי התפלל ועשית ככל אשר יקרא אליך הנכרי וכו' ופרש" ישם כדי שלא יקרא תגר וכו' ובשביל זה מתפללין לפעמים הצדיקים על הרשעים והרחוקים הבאים אליהם שיהי' להם עשירות והכל בשביל קדושת השם כדי שלא יקראו תגר ויקלקל להם יותר וע"כ באמת יש בענין זה של התפילה נפלאות ונסתרות הרבה וע"כ באמת אסור להתעקש ולדחוק עצמו על שום דבר בתפילתו רק אם יתן הש"י יתן ואם לאו לאו כ"ש בהתו' ט' תקונין. כי אולי א"א למלאות בקשתו אפי' ע"י התפלה כי יזיק לו יותר ח"ו כשימלאו בקשתו וכנ"ל ואם ידחוק ויתעקש בתפילתו יכול להיות שיטריח את הש"י עד שימלא בקשתו כי בשביל זה ברא את האדם שיהי' כח בתפילתו להמשיך כל ההשפעות כנ"ל. אבל לא יהי' לו לטובה כי אין כח בתפילתו לתקן הכלי שצריך לקבלת השפע שוא רוצה:

אות ה

נמצא כל זמן שאין האדם מתפלל אזי החסרוונת שלו הם לו לטובה גדולה כנ"ל. ואעפ"כ צריכין תפלה כי ע"י התפלה מתקן כלים כראוי שעי"ז יוכל למלאות כל החסרונות שלו ולא יזיק לו השפע כלל מאחר שכבר נתתקנו כלים לקבל שפע החסד ואזדייקא אחר שהתפלל כראוי תבא לו השפע לטובה ולברכה כנ"ל. אבל עיקר התפלה צריך שתהי' באמת בשביל תכלית הנצחי כיעיקר שלימות התפלה הוא רק כשמסתכלין על התכלית וכנ"ל. וזה בחי' מה שאיתא שעיקר התפלה צריך שתהי' בשביל חסרון השכינה כביכול וכן כתוב בהתו' להמשיך שלום על משרז"ל ושקלית לסלתאי ואנחי בכוותא דרקיע וכו' שעיקר התפילה יהי' לצורך הנשמה אפי' רפאינו וברך עלינו וכו'. וזהו בעצמו מה דאיתא שעיקר התפילה יהי' על חסרון השכינה כנ"ל. כי כל החסרונות של הנשמה הם חסרון השכינה כי הנשמה הואחלק השכינה כיבכול כידוע היינו כנ"ל שעיקר התפילה צריך שהתי' בשביל התכלית כגון כשמתפלל על פרנסה ועשירות יתפלל שהש"י יתן לו פרנסה או עשירות בזההאופן שייטיב מעשיו עי"ז ויתקן ולא יקלקל ח"ו עי"ז וכן בכל מה שמבקש ומתפלל וכנ"ל. וע"כ סידרו לנו חכמינו ז"ל סדר התפילה בסדר נפלא שבתחילה צריכין לסדר שבחו של מקום בג' ראשונות. ואח"כ מתפללין על צרכיו

בי"ג אמצעות ואין מתחילין להתפלל מיד על צרכיו כי תחילה צריכין לסדר שבחו של מקום ומזכירין בתפילה עוצם חסדיו יתב' בברכה ראשונה ששם עיקר כוונת התפילה כשארז"ל היינו בח'י הנ"ל שבתחילה משבחין אותו ית' בעוצם חסדו שהוא ית' עושה חסד תמיד וכל מה שעושה הכל לטובה כמו שאומרים שם גומל חסדים טובים וכו' עד מלך עוז ומושיע ומגן היינו שבוודאי כל מה שעושה הש"י הכל חסד גדול וטוב אמתי ונצחי. ואח"כ מתחילין אתה גבור שהוא כנגד מדת הגבורה דקודשה שש סעיקר תיקון הכלים כידוע ושם מזכירין בגורותיו ונפלאותיו שיכול לתקן הכל כמו שאומרים שם אתה גבור לעולם אד' שהו אכעין מה שפרש"י ע"פ ואתה מרום לעולם ה' שפירש שם לעולם ידך על העליונה היינו כנ"ל כי כוונתו תמיד לטובה הנצחיית וזהו מחי' מתים אתה ואז עיקר התכלית הנצחי וכל מה שהש"י מגלגל עם האדם הכל לטובתו הנצחיית אחר התחי'. וזהו רב להושיע שהשש"י הוארב להושיע שהוא מרבה ישועות לכל אדם בכל עת. וזהו שמזכירין כל פרטי חסדיו ית' שהוא מכלכל חיים בחסד מחי' מתים וכו' סומך נופלים ורופא חולים ומתיר אסורים ומקיים אמונתו לישיני עפר וכו'. היינו שהש"י עוזר תמיד הן בענין פרנסה הן בענין רפואות וכו'. כי הוא מצמיח ישועות תמיד וכמו שאומרים בסוף הברכה הזאת מי כמוך וכו' מלך ממית ומחי' ומצמיח ישועה וכו' רק מה שפעמים נתעכב שפע הפרנסהאו של הרפואה וכו' הכל הוא לטובהכי כוונתו ית' לטובה ולחסד נצחי תמיד. וע"כ כופלין כ"פ בברכה זאת הזכרת תחיית המתים שזהו עיקר כלל הברכה שבה מתחיל ובה מסיים מחי' המתים. וא"כ קשה לכאורה מה שייכות יש לשאר הפרטים של צרכי הגוף בעוה"ז שהזכיר בברכה זאת שהם פרנסה ורפואה וכו' אך באמת ע"פ הנ"ל הלכ ניחא כי הכל אחד כי עיקר התכלית יזכה כל א' לאחר התחי'. וע"כ הזכיר בברכת התחי' כל החסדים פרטיים הש"י עושה עם האדם בזההעולם וחוזר ושונה ומזכיר בכל פעם ענין התחי' לומר שכל החסדים שהש"י עשוה עם האדם בזההעולם הכל הוא באופן שיצמח לו עי"ז טובה וחסד נצחי אחר התחי' שהוא התלכית וממילא יבין כל אחד שמזה נמשך מה שלפעמים נתעכב השפע אצל א' הן בפרנסה הן בשאר הצטרכות כי הכל לטובתו הנצחיית אחר התחי' כי הוא ית' בוודאי כל יכול וויכול לפרנס הכל ברווח וליתן לכ"א עשירות גדול ורפואה בכל עת כי הלא הוא ית' המכלכל חים וכו' ורופא חולים וכו' אך מה שמתעכב השפע לפעמים הוא מחמת שהוא מכלכל חיים בחסד באופן שיתקיים מחי' מתים ברחמים רבים וכן הוא ית' סומך נופלים ורופא חולים ומתרי אסורים באופן שיקיים אמונתו לישיני עפר היינו כנ"ל. וע"כ נסמך אצל הפרנסה בפרטיות הזכרת תחיית המתים לפניו ולאחריו כ"ש מחי' מתים אתה וכו'

מוריד הגשם או מוריד הטל שהוא המשכת הפרנסה. וכן תיכף אח"כ מכלכל חיים בחסד מחי' מתים וכו'. כי בענין הפרנסה מתעקם לב האדם ביותר וקשה לו בכל פעם על עיכוב הפרנסהבפרט בימי הגלות שפרנסת ישראל בפרט פרנסת הכשרים נתמעטה מאד וגם כי הפרנסה מוכרח האדם אליו בכל יום יותר משארי הבקשות. וע"כ הזכרי אצל הפרנסה ביותר הזכרת תחיית המתים לומר שהש"י מכלכל ומפרנס כל האדם אך הוא ית' מסיבות מתהפך בפרנסתו שמפרנס ומכלכל החיים. שיהי' באופן שיחי' מתים וכו' דהיינו שיזכו לתכלית הנצחי וכנ"ל. ותיכף אח"כ אומרים קדושה וברכת אתה קדוש שזהו בחי' עצם התכלית שיזכו ישראל אחר התחי' שיקדישו שמ ויתי' בכלל כל הקדושים אש יהללוך סלה אשרי הזוכה לזה. ואחר שמסדרין שלש ראשונות שמסדרין שבחו של מקום שעי"ז מודים ומודיעים שהש"י גומל חסדים טובים תמיד וכל מה שעושה הכל לטובה בשביל התכלית הנצחי וכנ"ל אח"כ מתחילין להתפלל על צרכיו כי רק עתה שייך להתפלל על צרכיו אחר שכבר הודינו שהכל לטובה כיהוא ית' כל יכול כנ"ל. רק אנו מתפללין על צרכינו כאשר ציוונו כדי לעשו"ת כלים לקבל השפע כנ"ל. כי גם כוונתינו בתפילותינו הוא רק בשביל התכלית הנצחי רק שאנו צריכים להתפלל בפינו כדי לעשו"ת כליטם כנ"ל. וכ"ש בהתו' ואתם תהי' לי וכו' ע"פ ויברך אתכם כאשר דבר לכם. וע"כ בברכות האמצעיות אנו מתחילין תחילה לבקש על הדעת שיחננו מאתו דעה וכו' ואח"כ מבקשין השיבנו לשוב אליו תב' ואחר כך על סליחת עוונות שכל אלו התפילות הם רק בשביל התכלית. ואח"כ אנו מתפללין על צרכי הגוף שהם רפאינו וברך עלינו וכו'. כי באמת גם צרכי הגוף שאנו מתפללין כל כוונתינו בשביל הנשמה כדי שנוכל ע"י בריאות הגוף וע"י ברכת הפרנסה וכו' לעסוק בתורה ולקיים מצותיו ית' כי עיקר התפילה צריכה להיות רק בשביל התכלית הנצחי וכנ"ל. וע"כאנו אומרים ק"ש קודם התפילה. כי ע"י קש"ש אנו נכללין באחד ואז דייקא יכולין להתפלל וכנ"ל:

אות ו

וזה בחי' כוונת המילה הנ"ל שהוא לגלות החסדים הסתומים למעלה להמשיכן למטה למקום גילוי החסדים היינו כנ"ל. כי על ידי מצות מילה שעל ידי זה נכללין באחד על ידי עוצם הכאב של התינוק שעי"זמעצים עיניו מחיזו דהאי עלמא לגמרי שזהו בעצמו בחי' חיתוך והעברת הערלה וכו' כנ"ל. עי"ז ממשיכין ומגלין החסדים למטה שאז עיקר המשכת החסדים בעולם כידוע בכוונות שכל זמן שהחסדים סתומים למעלה אין החסדים נמשכין בעולם רק כשזודין לתקנם עד שימשיכו אותם במקום הגלוי שאז מאירין ומתפשטין בעולם ולכאורה קשה א"כ מדוע נקראים בשם חסדים כל זין שהם

סתומים כי הלא עיקר חסדו ית' הוא כשעושה חסד עם הבראוים שזהו מדת החסד אבל כל זמן שהם סתויים ואינם מתגלים למטה והשפע של החסד אינ מתפשטת עדיין מדוע נקראים בשם חסדים אך ע"פ הנ"ל למובן הדבר היטב. כי מה שהחסדים סתומים ואינם מתפשטים למטה הוא רק מחמת שעדיין לא זכינו לתקן כלים כראוי בשביל קבלת החסדים וע"כ אז אדרבא זהו עצם החסד מה שהחסדים סתומים למעלה ואין נשפע מהם למטה כ"א מעט דמעט כידוע כי זה לטובה גדולה כי מאחר שעדיין אין כלים לקבל זהו חסד גדול שהם סתומים ואין נמשך מהם למטה כ"א מעט מאד כדי שלא יזיק ריבו השפע ח"ו וכנ"ל. וע"כ ע"י מצוות מילה שעי"ז סותם עיניו מחיזו דהאי עלמא שזהו בחי' העברת הערלה ונכלל באחד ואח"כ שב משם בבחי' רצוא ושוב שזהו בחי' קריאת השם להתינוק שהוא בחי' המשכת התורה וכנ"ל שעי"ז מתקנים הכלים לקבל שפע החסד ע"כ ממילא נמשכין ונתגלין החסדים הסתומים מאחר שכבר נעשו כלים לקבל וכנ"ל. כי עיקר תקון הכלים לקבל שפע החסד הוא ע"י הביטול הנ"ל שעי"ז ממשכיון תורה מהרשמיו של הביטול שעל ידי זה עיקר תיקון הכלים וכנ"ל:

אות ז

וז"ש בזוה,ק צווחין ככלבים הב לן מזונא הב לן חיי וכו'. כי עיקר התפילה על בני חיי ומזוני וכו'. צריך להיות בשביל התכלית וכנ"ל. וזה שסיים שם ולא שאלין על מזונא דשכינתא וכו' היינו שצריכין לשאול ולהתפלל רק על תקון הנפש שהוא התכלית שהוא עליית השכינה:

אות ח

וזשארז"ל חסידים הראשונים הי' שוהין שעה אחת ומתפללין כדי שיכוונו לבם למקום היינו שהי' שוהין שעה קודם התפלה כדי לכוין לבם ודעתם להש"י לבטל עצמן באור הא"ס דכי לכלול תפלתם באחד שזה עיקר שלימות התפילה כנ"ל וז"ש שם בגמ' שהי' שוהין שעה א' קודם התפלה ושעה א' אחר התפלהכי גם אחר התפלה הי' שוהין שעה אחת כדי להמשיך ולקשר היטב אור הרשימו בדעתם ולבם שעי"ז מקררין ומבטלין כל היסורים וממלאין ומשלימין כל החסרונות כי משם כל תקון הכלים לקבל כל ההשפעות טבוות וכנ"ל. וזהו שמקשו שם וכי מאחרש הי' שוהין ט' שעות בתפלתן תורתן מתי נעשית ומלאכתן מתי נעשית ותירצו מתוך שהי' חסדיים תורתן משתמרת ומלאכתן מתברכת היינו כנ"לשמחמת שהי' שוהין שעה קוה,ת שעי"ז זכו לבחי' ביטול הנ"ל שעי"ז עיקר שלימות התפילה כנ"ל. וכן אחר התפלה שהוא שעה אחת כדי להמשיך ולקשר היטב אור הרשימו בלבם שמשם נמשכת כל התורה ומשם תיקון כל הכלים לקבל כל הברכות וכל ההשפעות ע"כ בוודאי היתה תורתן משתמרת כי משם נמשכת

כל התורה כנ"ל. ועי"ז היתה מלאכתן מתברכת כי משם נמשל כל ברכת השפע ע"י תקון הכלים שנמשכין משם שזהו בחי' ויברך אתכם כאשר דבר וכו' וכנ"ל. וע"כ הם נקראים חסידים ע"ש החסד כי רק הם יודעים איך להמשיך החסדים ולגלותם למטה מחמת שהם יודעים לתקן הכלים כראוי ע"י הביטול שלהם ברצוא ושוב וכנ"ל:

עבדים

אות ט

וזה בחי' מצוות מילת עבדים. כי העבד הוא קנין כספו ע"כ מחויב למולו להעביר הערלה מקנין כספו. כי עיקר מצות מילה להעביר הערלה מבשר קודש הוא כדיל העביר ולבטל אחיזת זוהמת הנחש מהגוף כדי שיתתקן הגוף ויהי' כלי מוכשר ומוכן לקבל אור הזריחו של הרשימו מהביטול הנ"ל כי כל בריאת ה אדם הי' בגין דישתמודעין לי' לדעת ולהכיר אותו ית'. ועיקר הידיעה ממנו ית' נמשך ע"י הביטול הנ"ל ברצוא ושוב שע"י הרשימו הנ"ל מאירין להדעת כי ה' הוא האלקים וכולו טוב וכו' כנ"ל וכמבואר בסוף התורה הנ"ל על מאמר חז"ל עתיד הקב"ה לעשו"ת מחול לצדיקים לע"ל וכ"א מראה באצבעו ואומר זה ה' קוינו לו וכו' ומשם כל התורה נמשכת כנ"ל ועיקר כלל כל התורה והמצוות הוא כדי לקדש הגוף שיהי' כלי מוכשר לקבל אור הרשימו הנ"ל. כי כשהגוף פגום ע,י איזה עבירה ח"ו אזי אינו יכול לבטל עצמו כראוי ואפי' אם לפעמים מתגבר ביותר ומבטל עצמו הוא רק ברגע קלה מאד וגם אח"כ כשחוזר מהביטול אין הגוף יכול לקבל אור הרשמיו מחמת פגמו ואזי חולך ועובר ממנו הרשימו מיד ושכח בו ית' ח"ו ע"כ צוונו הש"י כל מצוות התורה כדי לקדש גופינו על ידם כדי שנוכל לקבל הרשמיו הנ"ל ולקשרה בגופינו היטב לזכור בו ית' תמיד. וע"כ באמת עיקר שלימות השגת אלקותו ית' זוכין רק הצדיקים הגדולים שקדשו עצמן כראוי וסתמו ועצמו עיניהם מחיזו דהאי עלמא לגמרי והם נקיים וקדושים ופרושים ומובדלים מכל תאות עוה"ז אפי' של היתר עד תכלית קצה אחרון ורק הם זוכין להשגות אלקות ע"י הרשימו של הביטול כנ"ל מחמת שגופם זך מאד מאד לקבל אור הרשימו בשלימות כראוי וכנ"ל. אבל הש"י חמל עלינו ונתן לנו את התורה ע"י משה שעי"ז יכול כ"א לזכור בהש"י ע"י שיקיים מצוות התורה עכ"פ שעי"ז מתקדש גופו ויכול לקבל איזה התנוצצות מהזריחו של הרשימו הנ"ל. (וע' מזה במ"א) כפי מדריגתו כפי קיומו את התורה:

וזה בחי' מצוות מילה שהוא מצוה ראשונה שהוא להעביר הערלה שהוא זוהמת הנחש כדי שיוכל לקשר בגופו אור הרשימו הנ"ל. וזהו בחי' מצוות מילת עבדים שהם קנין כספו כדי להעביר הערלה זוהמת הנחש הנאחז בחיזו דהאי עלמא מקנין כספו. כי עיקר

זוהמת הנחש שהוא חיזו דהאי עלמא נתאחז ביותר בהממון כי הכסף יענה את הכל ושם כלולים כל ההבלים והחמדות של הבלי עוה"ז כי בהממון נאחזין כל הל"ט מלאכות שנמשכו מחטא אדה"ר ע"י עצת הנחש. וע"כ שם עיקר העשי' והעבדות שהם כלל כל הל"ט מלאכות. שהם ההיפך מהביטול הנ"ל כי הביטול הוא לבטל הגוף לגמרי שלא יהי' לו שום הרגשה כלל אפי' של ההכרחיות עד שלא יניע עפעפיו ולא יניד בשפתיו וולאיזוז בשום אבר כמובא. והעשי' והעבדות של כלל הל"ט מלאכות שכולם בחמדת הממון הם ההיפך ממש מהביטול. ועל כן צריכם לקדש ביותר הל"ט מלאכות שיהי' בבחי' מלאכת המשכן. (כמבואר במ"א) כדי לבטל מהם זוהמת הנחש שנתאחז בהם ביותר כדי שלא ימנעהו מלקשר הרשימו הנ"ל בלבו בעת ששב מהבטיול שאז חוזר ומתגבר ביותר בחי' חיזו דהאי עלמא כדרך שני אנשים הנלחמים זה בזה וכו' וכמו שכתוב שם לענין התגברות היסורין ח"ו ע"ש. כי הכל אד' כי חיזו דהאי עלמא שהם הבלי עוה"ז ותאוותיו הם עיקר היסורין של הנפש ומהם באים כל היסורין של הגוף ג"כ ח"ו. ע"כ צריכין למול את העבד שהוא קנין כספו כדי להעביר הערלה זוהמת הנחש מהעבד שהוא קנין כספו ששם עיקר אחיזתו כנ"ל. כדי שיוכל לקבל אור הרשמיו ולקשרה בלבו כשחוזר מהביטול שלא ימנעהו הערלה והזוהמא של עבדו קנין כספו. כי עיקר אחיזת חיזו דהאי עלמא זוהמת הנחש הוא בהממון ששם עיקר העבדות וכנ"ל. וע"כ העבד חייב בהן. כי צריך לקדש העבד שהוא קנין כספו במצות התורה ולטובלו ולמולו לשם עבדות כדי לבטל זוהמת הנחש מקנין כספו ששם עיקר אחיזתם וכנ"ל:

אות י

וע"כ כשנימול העבד של כהן מותר לאכול בתרומה ובחזה ושוק מה שיראל בעצמו אסור בו. כי הש"י קדשנו במצותיו כדי שנוכל להכיר אותו ע"י זריחת הרשימו הנ"ל שבשביל זה אנו צריכין לקדש אכילתינו שלא לאכול דברים האסורים שהם נבילות וטריפות ומינים טמאים שנאחז בהם זוהמת הנחש ביותר. שע"י אכילתם נפגם הגוף ואינו יכול לקבל אור הזריחה הנ"ל. וכשם שדברים טמאים אסורים מחמת זה. כמו כן להיפך אסר עלניו גם כמה דברים קדושים שאסורים לאכול מחמת ריבוי קדושתם כגון תרומה וקדשים לזר שאיסורם הוא כדי שלא יקבל החיות הנמשך ע"י האכילה ההחיק איהוי טוא דכואם דהיאת עלים ח"ו. כי עיקר המשכת אור הנ"ל הוא ע"י תקון הכלים וכנ"ל. ע"כ אסור הזהר לאכול תרומה וקדשים מחמת ריבוי אור כי אין כח למי שאינו כהן להמשיך ולקשר האור הנמשך ע"י אכילת תרומה וקדשים כיהוא אצלו בבחי' ריבוי אור. אבל העבד שהוא קנין כספו של כהן יכול לאכול תרומה וקדשים כמ ורבו הכהן כי

הוא נכלל בו. מאחר שהוא כספו של כהן ששם עיקר גמר תיקון הכלים. כי עיקר תיקון הכלים נעשים ע"י שמקדשים הממון מאחזית זוהמת הנחש הנאחז בהל"ט מלאכות. כי הכהנים עבודתם בביהמ"ק ובמשכן שש סעיקר תיקון כלהל"ט מלאכות כ"ש במ"א. וע"כ הם מכפרים כל העוונות הבאים מזוהמת הנחש ועיקר כפרתם ע"י הממון שמי שחטא צריך להביא מממונו וכספו קרבן כפי החטא. ועי"ז הכהן מכפר עליו מחמת שבביהמ"ק שם עיקר הביטול ושם מאיר היטב אור הרשימו הנ"ל כי קבלת זריחת אור הרשמיו הנ"ל הוא כפי קדושת האדם והמקום והזמן ע"כ העבד שוהא קנין כספו של כהן יכול לאכול בתרומה וקדשים כי עיקר שלימות הכהן שיתקן הממון מזוהמת הנחש עד שכל החפצים שבעולם שכולם כלולים בממון יוכלו לקבל אור הרשמיו הנ"ל. שזה עיקר התקון וכנ"ל:

אות יא

וזהו ואהבת את ה' אלקיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאודך שנסמך אחר פ' שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחס. שזה עיקר בחי' הביטול לבטל עצמו ולכלול באחדותו במסירת נפש על קידוש השם כמו שארז"ל. ואח"כ אומרים ואהבת את ה' אלקיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאודך שהוא הממון. לקשר אור הרשימו בלבו ונפשו ומאודו שהוא ממונו שכלול כל חמדת עוה"ז שיבטל הכל בשביל אהבת הש"י. כי עיקר התקשרות אור הרשימו הוא כשמטהר ומקדש גם את ממונו מחיזו דהאי עלמא. ששם עיקר אחיזת זוהמת הנחש כנ"ל. ושם עיקר תיקון הכלים כי עיקר התהוות בחי' הכלים הוא בבחי' שמאל גבורות צמצומים כידוע שזהו בחי' הממון בחי' בשמאלה עושר וכו'. וזהבחי' קדושת שבת שהוא התכלית בחי' עוה"ב שאז מתבטלין כל הל"ט מלאכות. ו אז עיקר שלימות הדעת לידע ממנו ית' ע"י אור הרשימו הנ"ל מחמת שאז מתבטלין כל הל"ט מלאכות שבממון וכנ"ל. וע"כ מילה דוחה שבת כי א"א לקבל קדושת שבת שהוא התכלית כ"א ע"י שמעבירין הערלה וכו' וכנ"ל:

אות יב

וזה והי' עקב תשמעון את המשפטים האלה וכו'. כיכל ספר משנה תורה להרמב"ם להרמב"ם להרמבם להרמב"ם להרמב"סהוא שמשה מוכיח את ישראל שיקיימו את התורה ויקשרו אותה היטב בלבם שלא תשכח ותעבור מהם היינו בחי' הנ"ל שיקשרו אור זריחת הרשימו הנ"ל שמשם כלהתורהו לקשרה היטב בלבם ע"י עסק התורה והמצות. וע"כ חוזר ושונה את כל ההתנוצצות אלקות אשר ראו בשעת מ"ת ובשעת קי"ס וכו' כמבואר בסדרים הקודמים כ"ש בואתחנן אתה הראת לדעת כי ה' הוא האלקים וכו' וכן חוזר ושונה שם כל מעשה ה' הגדול והנורא אשר עשה במתן תורה שדיבר עמהם

פנים בפנים וכו' ואח"כ אמר שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד שהוא מצות ק"ש בכל יום שמחויב כל א' מישראל לומר ק"ש בכל יום במסירת נפש כדי לכלול באחד. וע"כ סותמין עינים בשעת ק"ש כדי לכלול בהתכלית שהוא כולו אחד שא"א להכלל שם כ"א ע"י סתימת העינים היטב וכנ"ל ואחר כך אמר ואהבת וכו' כנ"ל. וקשרתם לאות על ידך וכו' וכל הפרשיות שאחריו שבכולם מוכיחם לקיים את התורה כדי לקשר התנוצצות אלקותו ית' בלבם וכנ"ל. ולזה מקושר והי' עקב תשמעון וכו' עקב בחי' רגלין היינו כשתקשרו את התורה בלבבכם כ"כ עד שתשמעו אותה בתוך העקביים והרגין שהוא בחי' הממון שנקרא רגל כ"ש ואת כל היקום אשר ברגליהם ודרז"ל זה ממונו של אדם שמעמידו על רגליו. אז ושמר ה' אלקיך לך את הברית ואת החסד וכו' כי אז יהי' לך כלים לקבל את החסד וכנ"ל. כי עיקר תקון הכלים נעשין כשמתקנין את הממון שש סכלל כל חמדת חיזו דהאי עלמא וכנ"ל. וע"כ קרא את התורה משפטים כ"ש והי' עקב תשמעון את המשפטים האלה וכו'. כי משפט לשון יסורין כשפרש"י בישעי' שמשפט משמש ג' לשונות וכו' כי עיקר קבלת התורה הוא ע"י יסורין שעי"ז סותמין עיניו מחיזו דהאי עלמא ונכללין באחד שעי"ז מקבלין משם משפטי התורה וע"כ נקראת התורה משפט:

אות יג

וזשארז"ל שג' דברים באיסע"י יסורים והם תורה וא"י ועוה"ב כי הכל אחד כי עוה"ב הוא התכלית שאז יתקיים ביום ההוא יהי' ה' אחד ושמו אחד שיהי' כולו טוב כולו אחד כנ"ל שזה א"א לזכות כ"א ע"י יסורין שעי"ז סותמין עיניו מחיזו דהאי עלמא וכנ"ל. וזהו בחי' תורה כי משם כל קבלת התורה מהרשימו של הביטול הנ"ל הבא ע"י היסורין וכנ"ל. וזהו ג"כ בחי' א"י כי בא"י שם עיקר המקום המקודש שבו זוכין לבטל א"ע כראוי ולהמשיך משם אור הרשימו הנ"ל לקשרה בלבו כראוי. כי לקבל תורה מזריחת הרשימו הנ"ל ולקשרה בלבו כראוי לזה צריכין לקדש הגוף ע"י תורה ומצוות וכפי קדוש תהגוף כן זוכה לקשרה בלבו כנ"ל. וכמו כן צריכין קדושת המקום שהוא א"י וע"כ הדר בא"י דומה כמי שיש לו אלו"ק כי עיקר התנוצצות אלקותו שנמשך מזריחת הרשימו הנ"ל הוא בא"י. וע"כ כל ספר דברים מדבר הרבה בשבח א"י כי עיקר קיום התורה שנמשך מהזריחה הנ"ל הוא בא"י וע"כ צריכין לסבול יסורין קודם שבאין לא"י כי הביטול הנ"ל שמשם מאירה הרשימו הנ"ל בא ע"י יסורין כנ"ל:

אות יד

וזה ושמר ה' לך את הברית ואת החסד אשר נשבע לאבותיך, ושמר דייקא היינו שישמור הש"י את החסד שיהי' נמשך עלינו באופן שנוכל לקבלו שלא יזיק לנו ח"ו ריבוי החסד כנ"ל וע"כ אע"פ שכבר נשבע לאבותינו לעשו"ת עמנו חסד אעפ"כ א"א לקבל כ"א ע"י

שיקיים והי' עקב תשמעון כנ"ל, שנשמע כל משפטי התורה בתוך הרגלין בבח'י רגלי עמדה במישור. דהיינו בתוך הממון שנקרא רגלין. דהיינו שנהי' חזקים בקיום התורה והמצוות עד שהממון לא יעביר אותנו ח"ו מקיום התורה כי שם בחמדת הממון שם עיקר החששא שלא ישכח את הש"י ע"י ריבוי הממון כ""ש וכסף וזהב ירבה לך ורם לבבך ושכחת את ה' וכו' וכ"ש ודי זהב כשרז"ל אבל אם תזכה לשמוע את משפטי התורה גם בבחי' עקביים וורגלין דהיינו בתוך הממון כנ"ל. ואז ושמר לך ה' את החסד שלא ישלוט בו זר באופן שלא יזיק לך ריבוי החסד ח"ו כי הבא לטהר מסייעין לו. ומאחר שאתה מחזק עצמך לזכור את הש"י גם בתוך הממון. גם הש"י ישמור לך החסד דהיינו שישפיע לך שפע החסד בשמירה גדולה באופן שלא יזיק לך כלל. בבחי' יברכך ה' בממון וישמרך מן המזיקין שלא יזיקו לך המזיקי עלמא שלא יתאחזו בך ע"י ריבוי הממון ח"חו. ואז דייקא ואהבך וברכך והרבך וברך פרי בטנך ופרי אדמתך וכו' כי ישפיע לך כל טו כי תוכל לקבל ריבוי שפע החסד ע"י תקון הכלים וכנ"ל:

גרים

אות טו

וזה בחי' גרים שא"א להגבר לכנוס בקדושת ישראל כ"א ע"י מילה וטבילה וע"י ב"ד של שלשה דייקא. כי הגר שהי' מחילה מהע' עממין שהם ההיפך מהביטול הנ"ל. כי עיקר הביטול אל אור הא"סס שהוא התכלית הוא ע"י קדושת העינים שסותמין עיניו מחיזו דדהאי עלמא וכו' כנ"ל. וע"כ אחר ששבין מהביטול נמשך משם התורה כנ"ל שהיא כלולה מעי"ן פנים. כי כל העי"ן פנים לתורה נמשכין מהביטול הנ"ל שעיקרו ע"י קדושת העינים כנ"ל. וע"כ כל התורה כלולה בעינים כנ"ל. והעכו"ם הם ההיפך מזה כי הם בחי' ע' אומות שהם ההיפך מעי"ן פנים לתורה וכמבואר במ"א. וע"כ העכו"ם כשבא להתגייר א"א לו ליכנוס בקדושת ישראל כ"א על ידי מילה שצריך להעביר הערלה שהיא זוהמת הנחש הנאחז בחיזו דהאי עלמא שצריך להעבירה ממנו ע"י צער וכאב גדול שעי"ז סותם עיניו בחזקה מחיזו דהאי עלמא ונכלל בחאד שהוא התכלית ומשם נמשך עליו קדושת התורה והמצות שהוא קדושת ישראל שנמשך משם מבחי' הביטול הנ"ל. וע"כ עי"ז הוא נכנס בקדושת ישראל כיהוא יוצא מזוהמת הע' עממין שהם פגם העינים הנאחז בחיזו דהאי עלמא ונכנס בקדושת ישראל שהוא קדושת התורה שכלולה בע' פנים שנמשכת מהביול הנ"ל שזכה לזה ע"י מצות מילה כנ"ל:

אות טז

וזה בחי' טבילת הגר אחר המילה כי המים מטהרין מכל הטומאות. כי המים של מקוה ישראל נמשכין מבחי' המים המבוארין בהתורה הנ"ל שהם מימי התורה הנמשכין מהזריחה של הרשימו של הביטול הנ"ל שהם מכבין צמאון הנפש שהם היסורין הרוצים להתגבר ביותר ח"ו כששבין מהביטול כמבואר שם היטב ע"ש שזהו בחי' הוי כל צמא לכו למים וכו' ע"ש. וזה בחי' ושאבתם מים בששון ממעיני הישועה. כי משם מבחי' הביטול הנ"ל שהוא התכלית שהוא כולו אחד כולו טוב משם נמשכין כל מעייני הישועה כי שם כולו טוב ע"כ משם נמשכין כל מעיינות הישועה מכל הצרות שבעולם ומאלו המעיני הישעוה מקבלין המיים בששון, בששון דייקא. כי הכלי לקבל המים משם שהיא בחי' התורה היא השמחה שהיא הכלי לשאוב המים על ידה כ"ש בהתורה הנ"ל. וזהו ושאבתם מים בששון היינו עם הששון תשאבו המים כי הששון והשמחה היא הכל לשאוב המים על ידה ממעייני הישועה שנמשכין מהזריחה של הביטול הנ"ל. וזה שתרגם על פסוק זה ותקבלון אולפן חדת מבחירי צדיקיא. כי כל החידושי תורה האמתיים שהם אולפן חדת נמשכין משם כנ"ל. וזה מבחירי צדיקיא כי א"א לבוא אל התכלית הנ"ל ולשאוב משם אולפן חדת בחי' חידושי תורה האמתיים כ"א ע"י גדולי הצדיקים האמתיים בחי' בחירי צדיקיא המובחרים שבצדיקים שהם בחי' בעלי השדה הנ"ל שהם דייקא יכולין להביא את כל אחד אל התלכית וכנ"ל. ואלו המים הם בחי' מימי המקוה הק' של ישראל שנאמר עליהם מקוה ישראל ה' מושעי בעת צרה, מושעי ודאי ההוא דמקורא דמקוה בידי' כ"ש בתיקונים כי הם נמשכין ממעיני הישועה הנ"ל שהם מושעיין מכל הצרות בודאי כנ"ל. כיהם נמשכין ממקור המקוה הקדושה שהם מקור מים חיים הנמשכין מבחי' הביטול הנ"ל ששם מקור החיים בבחי' כי עמך מקור חיים וכו' וזהו מקוה ישראל ה'. כי בהמקוה נכללין באלקותו ית' בה' אחד ששם כולו טוב שמשם כל הישועות כנ"ל. ומשם כל הטהרות לכל הטומאות שנמשכין מחיזו דהאי עלמא שכולן נתבטלין ע"י שנכללין ונתעלמין בכל גופו מראש ועד עקב בתוך מימי המקוה שנמשכין ממעיני הישוע הנ"ל שנובעין מהזריחה של הביטול הנ"ל. ושם נטהר הגר מזוהמת הע' עכו"ם ונכלל בקדושת ישראל שהוא קדושת התורה והמצות שנכללין בע' פנים וכנ"ל. וע"כ שיעור מקוה מ"ם סאה כנגד מ"ם יום שבהם נתנה התורה שנמשכת מהזריחה של הביטול הנ"ל שצריכה לעבור לילך דרך מ"ם יום עד שתצטייר באותיות ודיבורים שהם בחי' כלים כדי שנוכל לקבלה בזה העולם. וזה בחי' מ"ם סאה של המקוה כי משם נמשך המקוה כנ"ל:

אות יז

וע"כ א"א להגר להתגייר כ"א ע"י ב"ד של שלשה. כי א"א לצאת מהזוהמא דהאי עלמא וליכנוס בקדושת ישראל כ"א ע"י צדיקי הדור הנ"ל שהם בחי' בחירי צדיקיא שהם בחי' בעלי השדה הנ"ל שרק ע"י באין אל התכלית הנ"ל. וע"כ הגר שבא להתגייר ולצאת מטומאת הע' עכו"ם וליכנוס בקדושת ישראל בקדושת הע'ק פנים לתורה שנמשך מהביטול הנ"ל א"א לו כ"א ע"י ב"ד של שלשה. כי בכל מקום שיש שלושה דיינים הם מקבלים ויונקים ידיעת התורה ממשה רבינו ע"ה שהוא כלל התורה והוא עיקר בחי' בעל השדה הנ"ל שהוא מביא את כלי שראל אל התכלית ע"י התורה שנתן לנו ע"י עוצם נפלאות הביטול שלו שעלה למרום ושהה שם ג"פ מ"ם יום לחם לא אכל וכו'. עד שזכה להמשיך משם כל התורה כולה לחיותינו כהיום הזה וכל הדיינים שבעולם צריכין לקבל ממנו כי עיקר הדיינים הם סמוכין שצריכין שיהי' סמוכין מהרבי שלהם שסמכן שהוא נסמך מרבו ורבו מרבו עד משרע"ה. וע"כ הדיין נקרא אלקים כי הוא מקבל ממשה רבינו שמביטא כל ישראל אל התכלית ובפרט הצדיקים אמתיים שהם השופטים והדיינים אמתיים שבכל דור, שמשפיע עליהם דעתו הק' לכלול באלקותו ית' ע"י הביטול הנ"ל ברצוא ושוב שמשם מקבלים דעת התורה לשפוט צדק. וע"כ נקראים אלקים כי נכללין באלקותו ית' ע"י הביטול הנ"ל. וע"כ א"א להגר להתגייר ולכנוס בקדושת התורה שהיא ע"י בחי' הביטול הנ"ל כנ"ל. כ"א ע"י השלשה דיינים שמקבלין כח מהצדיקי אמת הנ"ל שהם בח'י משה שעי"ז זוכין לגבוא אל התכלית שעי"ז מתגיירין הגרים ונכנסין בקדושת ישראל וכנ"ל:

וע"כ הם שלשה דיינים. כי כשממשיכין התורה מהרשימו הנ"ל שהוא ע"י הכלים שעושין לקבל אור הזריחה הנ"ל ואלו הכלים הם בחי' העשר תקונין שהם בחי' עשר ספירות שהם כלל כל הכלים הקדושים שכולם כלולים בשלש קוין שהם חסד ודין ורחמים שהם בחי' שלשה אבות שבהם כלולים כל העשר תקונין שהם ע"ס כידוע. וזה בחי' מאמר אליהו ז"ל שש ממבואר ומובן למשכיל כל ענין הביטול הנ"ל ובחי' הכלים לקבל האור הנעשין ע"י בחי' רצוא ושוב הנ"ל כ"ש שם אנת הוא חד ולא בחושבן אנת הוא עילאה עלכל עילאין סתימא דכל סתימין לית מחשבה תפיסא בך כלל, זהו בחי' ביטול הנ"ל ששם כולו אחד ושם הכל סתום ונעלם ולית משחבה תפיסא תמן כלל וזהו בחי' רצוא שהוא בחי' ביטול הנ"ל. ואח"כ מתחיל לדבר מבחי' ושוב שהוא מ"ש אנת הוא דאפיק עשר תקונין וקרינן להון ע"ס וכו' ומבאר והולך שכל הע"ס כלולין בג' חד אריך וחד קצר וחד בינוני שהם בחי' הג' קוין חד"ר כמובא וזה בחי' השלשה דיינים

הנ"ל. וע"כ התורה משולשת בכל בחינותי' כ"ש בריך רחמא דיהיב לן אוריין תלילא' ע"י תליתא' לעם תליתא' וכו' כי כל התורה נמשכת מהרשימו הנ"ל שצריכין לשאוב המים משם ע"י הכלים שהם כלולים בשלשה כנ"ל:

אות יח

וזה בחי' בין המצרים שאז מתאבלין על חורבן ביה"מ ואח"כ מתנחמין בז' דנחמתא שקורין משבת נחמו עד ר"ה. כי עיקר האבילות והבכי' על חורבן ביהמ"ק הוא על מה שנתרחקנו מעל אבינו שבשמים כ"כ ואין אנו יכולין לבטל עצמיטנו ולהסתכל על התכלית מגודל החורבן כי עיקר הביטול הנ"ל כראוי זוכין בביהמ"ק שהואגאון עוזינו מחמד עינינו וכ"ש והיו עיני ולבי שם כי בענין הביטול הנ"ל יש כמה בחי' באדם ובזמן ובמקום כי כל מה שגוף האדם קדוש וטהור ביותר כן יכול לבטל עצמו ביותר ולשאוב מימי התורה משם כי יש לו כלים ראויים לקבל וכן יש זמן שמסוגל ביותר לבחי' ביטול הנ"ל שהוא זמנים המקודשים שהם כל הימים יטובים ובראשם שבת שהוא מעין עוה"ב ששם עיקר הביטול כמבואר בסוף התורה שהביטול הנ"ל שהוא בחי' עוה"ב בחי' משארז"ל עתיד הקב"ה לעשו"ת מחול לצדיקים לע"ל וכ"א מראה באצבעו וכו' ע"ש והבן היטב. כי התנוצצות הביטול הנ"ל א"א לבאר בכתב ולא בע"פ כ"א לכל חד כפום מה דמשער בלבי' וכן יש שנויים במקום. וזהו בחי' גודל מעלת קדושת א"י כי שם המקום המקדוש שיכולין שם לבטל עצמו באור א"ס ולהמשיך אלקותו ית' על עצמו ע"י התורה שממשיכין משם בכל פעם וע"כ אין תורה כתורת א"י וכל הדר בא"י דומה כמי שיש לו אלו"ה וכו'. כי שם דייקא זוכין להמשיך על עצמו אלקותו ית' ע"י הביטול הנ"ל. ועיקר קדושת א"א הוא הביהמ"ק ששם הוא בית ק"ק ששם נקודת האבן שתי' שדרך שם מתבטלין בהיחיד קדמון שברא העולם יש מאין המוחלט שהתחלת בריאתו מנקודת האבן שתי' כ"ש מציון מכלל יופים אלקים הופיע וכשרז"ל ובעו"ה נחרב בית מקדשינו מחמד עינינו וגלינו מארצינו וכו' ואין אנו יכולין לעלות ולראות ולהתשחות בבית בחירתינו וכו' להתבטל ולהכלל שם באחדותו יתבברך שזהו עיקר מצוות עליית רגלים לביהמ"ק לראות וליראות את פני ה' וכו'. ועל זה צריכין לבכות ולהתאבל מאד כי שבת משוש לבינו נפהך לאבל מחולינו, מחולינו דייקא בחי' המחול הנ"ל שעתיד הקב"ה לעשו"ת לצדייקם לע"ל שהוא בחי' הביטול הנ"ל שמשם היינו זוכים בביהמ"ק להמשיך על עצמינו בחי' ביטול גם בזה העולם ומשם עיקר השמחה והמשוש. ובעו"ה ע"י החורבן שבת משוש לבינו נהפך וכו' כי ערבה כל שמחה כי עתה קשה מאד מאד לבטל עצמינו מחמת תוקף הסט"א שהתפשטה בעולם מאד המבלבלת מאד ראות העין

בחיזו דהאי עלמא ואינה מנחת להסתכל על התכלית שהואכולו טוב שזה עיקר היסורין ומרירת והצרה של הגלות (וכ"ש במ"א בסי' ר"ן). וע"כ צריכין לבכות מאד ועיקר הבכי' הוא על שריפת התורה שנמסרו רזיה לחיצונים ואין אנו יכולים להמשיך תורה מהביטול הנ"ל מחמת שהעולם מבולבל מאד מאד בתאוות והבלי עוה"ז. וזה על אלה אני בוכי' עיני עיני יורדה מים כי רחק ממני מנחם וכו' רחק דייקא כי התכלית שמשם כל הנחמות רחק ממנו מאד מחמת גודל החורבן וע"כ צריכין לבכות הרבה וע"י הבכי' דוחין הדמעות לחוץ שהם חלקי הראות (כמובא בדבריו ז"ל כ"פ). ועי"ז דוחין ומגרשין הראות של חיזו דהאי עלמא שהם גרמו החורבן שעל זה אנו בוכין ומתוודין שאנחנו גרמנו כל זה בעוונותינו שהלכנו אחר עינינו. ומאחר שאנו בוכין על זה אנו מגרשין ע"י הדמעו את חלקי הראות שנטו אחר חיזו דהאי עלמא וצריכין לבכות כ"כ עד שמתוך גודל הצער והמרירות הכאב שירגיש מגודל החורבן שגרם בעוונותיו שמעכבין הבנין שנחשב כאלו החריבו כשרז"ל עד שיבוא עי"ז לבחי' ביטול הנ"ל בבחי' עיני נגרה ולא תדמה מאין הפוגות עד ישקיף וירא ה' משמים כי כשסותם עיניו כנ"ל ומסתכל רק על התכלית כנ"ל. כמ וכן הקב"ה משקיף ומשגיח עליו מלמעלה בבח'ימשארזז,ל לענין העולים לרגל כדרך שהוא באלראות כך הוא בא ליראות. וע"כ ע"י האבילות והצער שעי"ז בא לביטול הנ"ל עי"ז בא לשמחה בבח'י שישו אתה משוש כל המתאבלים עליה וכשרז"ל והשמחה הוא כלי לקבלת התורה משם שזה עיקר הנחמה בבחי' זאת נחמתי בעניי וכו'. והעיקר הוא ע"י צדיקי הדור האמתיים שיונקים מבעל השדה הנ"ל שיכול להביא הכל אל התכלית שהם עיקר נחמות ישראל בבחי' זה ינחמינו ממעשינו וכו':

אות יט

כי יש בענין זה מלחמה גדולה ועצומה שהוא בחי' כלל המלחמה שיש להאדם בזההעולם כי האדם לא נברא כ"א בשביל זה כדי שיוכלל באחדותו ית' ברצוא ושוב שעי"ז יזכה להכיר ולידע אותו ית' שכל הבריאה היתה בשביל זה בגין דישתמודעין לי' כ"ש בזוה"ק. אבל חיזו דהאי עלמא משתטח כנגד עיני האדם ואינה מנחת אותו להתבטל ובשביל זה באים כל היסורין על האדם בזההעולם שהוא מלאיסורים והכל כדי שע"י היסורים יברח אל התכלית כנ"ל. אבל אפי' מי שזוכה לאיזה בחי' ביטול מתגברים עליו המונעים והיסורים אח"כ ביותר כנ"ל כדרך שני אנשים הנלחמים זה עם זה וכו' כמבוארשם בהתורה הנ"ל ועיקר הנחמה ע"י התורה שממשירין משם כנ"ל. אבל לאו כל אדם זוכה לזה וכמובן שם שמביא הפסוק אשרי הגבר וכו' אשרי וודאי כי לאו כל אדם זוכה לזה. וע"כ עיקר התיקון ע"י הצדיק שיכול להביא את כ"א אל התכלית כנ"ל.

כי הוא ממשיך בכל פעם תורה נפלאה בחי' אולפן חדת הנ"ל ע"י גודל עוצם היסורין שמקבל על עצמו בכל פעם בשביל ישראל עד שממשיך בכל פעם חידושי תורה נפלאים כאלה עד שמאיר בלב כ"א אפילו בהפחות שבפחותים איז התנוצצות וזריחות מהרשימו של הביטול עד שיכול גם הפחות לבטל עצמו ברצוא ושוב עד שיתנוצץ ויזרח גם בדעתו התנוצצות אלקותו ית' וגדולת התורה והצדיקים וזה עיקר הנחמה מכל הצרות. ועי"זיכול להתחזק א"ע גם הוא כנגד כל חיזו דהאי עלמא המשתטחים לפניו בכל עת ביותר ויותר כשארז"ל כל הגדול מחבירו יצרו גדול ממנו וכו' ובכל יום וים יוצרו של אדם מתגבר עליו ואלמלא הקב"ה עוזרו וכו' ועיקר העזר והישועה הוא ע"י צדקיי אמת הנ"ל שהם בחי' מעיני הישועה בחי' מעין המתגבר ונהר שאינו פוסק שהם עוזרים בכל עת ע"י נפלאות חידושי תורתם נגד כל הקמים ומשתטחים עליהם מכל צד בגשמיות ורוחניות:

אות כ

וזה אנכי אנכי הוא מנחמכם מי את ותירא מאנוש ימות וכו' כי עיקר הנחמה הוא אנכי אנוכי שהוא הש"י בעצמו שש סנכללין בעת הביטול. והצדיק בגודל כחו ממשיך התנוצצות אלקותו גם עלינו בחשכת הגלות המר הזה עד ששומעין ומרגישין בלב נעימת אמתתו כל חד כפום מה דמשער בלבי' שזהו בחי' אנכי אנכי שהוא הש,י בעצמו שהוא עיקר הנחמה כי שם כולו טוב כולו אחד והכל מתהפך לטובה שם. וזהו מי את ותראי מאנוש ימות וכו' כי עיקר הנחמה מהסיורים והצרות הוא התורה שממשיכין מהזריחה הנ"ל אבל צריכין לזה התגברות גדול כי לאו כל אדם זוכה לזה כנ"ל. כי ברוב בני אדם מתגברין היסורין והמונעים אח"כ כ"כ עד שמבלבלים אותו ביותר ויותר עד שיש מתרחקים ביותר ע"י היסורין כ"ש ומחתה לפועלי און כשפרש"י שם וכ"ש על מה תוכו עוד תוסיפו סרה וכו'. אבל עיקר הבלבול נמשך רק מבני אדם המונעים שהם מדיחים בדבריהם הרעים מן האמת ועי"ז אין מועילין גם היסורים לשוב על ידם להש"י וכ"ש אדמורז"ל שבני אדם הם מונעים גדולים יותר מהיצה"ר בעצמו ע"ש. וזה מה דאיתא בכל הספרים שהיסורים מהבעל בחירה שהוא האדם קשה מהכל כי מכל היסורים יכולים לנחם א"ע ע"י שמסתכלין על התכלית ברצוא ושוב עד שזוכין להמשיך תורה משם שהיא עיק הנחמה ואפי' שאינו בר הכי הוא מתנחם ע"י רבו הצדיק וחביריו הגדולים ממנו שמאירין בו דברי אמת הנמשכין מבחי' הביטול הנ"ל שעי"ז יכולין הכל להתנחם ולהוושע מכל הצרות כי הצדיק הוא בחי' מעיני הישועה שיכול להושיע תמיד בכל מה שעוברעל האדם וכנ"ל. אבל עיקר הצרה ביותר ח"ו הוא ע"י בני אדם כשהם קמים כנגד מי שרוצה למלט על נפשו ולברוח אל התכלית וכשהם עומדים כנגדו בכמה מניי

מניעות והסתית ופתויים ובכמה וכמה מיני ליצנות ודברי חלקלקות וכו' זה קשה ביותר מן הכל אבל כשהוא חזק בדעתו ויודע האמת לאמתו אינו מתירא גם מבני אדם כלל כ"ש ה' לי לא אירא מה יעשה לי אדם וזהו אנכי אנכי מנחמכם מי את ותיראי מאנוש ימות וכו' מי את דייקא בחי' ביטול הנ"ל עד שלא תדע מעצמך כלל מי את והבן. וזהו מי את ותיראי מאנוש ימות כי מאחר שאתה מכווין רק בשביל התכלית הנצחי איך יוכל למונעך שום אדם המוכן למיתה אשר ימיו כצל עובר, כי עיקר היסורין שיש מבני אדם ביותר הוא מחמת שהם יכולים לבלבל דעת האדם לדחותו מן האמת ח"ו. אבל מי שמכווין דעתו אל התכלית באמת לאמות וכנ"ל אזי הש"י מנחם אותו בבחי' אנכי אנכי מנחמכם מי את ותיראי מאנוש ימות וכו' כי כל הבשר חציר וכו' ודבר אלקינו יקום לעולם. וכל זה א"אל באר בכתב וכנ"ל:

אות כא

וזהו שמע ישראל אתם קרבים היום למלחמה על אויביכם אל ירך לבבכם אל תיראו ואל תערצו מפניהם וכו' ודרז"ל אפי' אין בכם אלא זכות שמע ישראל וכו' היינו כנ"ל כי עיקר הפחד מפני השונא הבן אדם שהוא בעל בחירה הוא רק מחמת שיש לו כח להטות ח"ו דעת האדם מן האמת ועי"ז יפול בידו ח"ו. אבל מי שהוא חזק בהאמת ומסתכל תמיד בכל עת על התכלי תהנצחי עד שאין שום אדם יכול להטותו מן האמת לאמתו הוא אינו מתירא משום אדם שבעולם כ"ש ה' לי לא אירא מה יעשה לי אדם כי באמת ע"פ פשוטו קשה להבין ענין זה משארז"ל שמבעל בחירה קשה להנצל יותר מחיות רעות וכמבואר בזוה"ק פ' וישב באריכות ענין זה (בדף קפ"ה) ומביא שם מכאן אמרו יפיל ב"נ גרמי' לאשא או לגובא דנחשין ועקרבין ולא יתמסר בידא דשנאוי וכו' אבל כיון דיתמסר בידא דשנאוי זעירין אינון דיכלין לאשתזבא וכו' ולכאורה אינו מובן כלל הלא לפי הדעת הפשוט נראה שאריות ונחשים הם מועדין יותר להזיק מאדם ואם האדם בטוח בהש," שיעשה לו נס ויצילהו מגוב אריות מכ"ש שיבטח בהש"י שיצילהו מבני אדם שאין מזיקים כל כך כמו אריות ונמרים אך עיקר הפחד מבני אדם הוא מחמת ענין הנ"ל כי לברוח מהיסורים אי אפשר כי אם על ידי שמסתכלין על התלכית וכנ"ל אבל אח"כ מתגברין היסורים ביותר ומתנחמין ע"י התורה ששואבין משם כנ"ל אבל יש בענין זה מלחמה גדולה כנ"ל. כי לפעמים מתגברים ח"ו היסורים פעם אחר פעם כמה פעמים עד שקשה לו לעמוד בנסיון לקבל הכל באהבה כראוי ולידע ולהאמין שהכל לטובתו הנצחיית וכמו כן הוא בכל עניני המניעות והבלבולים שיש להאדם מעבודת הבורא ית' שזה עיקר יסורי האדם וכשמתגבר עליהם לפעמים ע"י שמסתכל על התכלית אבל אח"כ

מתגברים עוד יותר ויותר וכן בכל פעם וכנ"ל. ובזה נכשל איוב כשבאו עליו היסורים שאע"פ שבתחילה עמד בנסיון כשנלקח כל עשירותו ובניו כו' ר"ל כ"ש יהי שם ה' מבורך בכל זאת לא חטא איוב וכו' ואפי' אח"כ כשהתגבר עליו השטן ביותר וקטרג עליו כ"כ עד שניתן לו רשו"ת להכותו בגופו ביסורין קשים בשחין רע וכו' אעפ"כ בתחילה עמד בנסיון קצת כ"ש בכל זאת לא חטא איוב בשפתיו אלב אח"כ התגרה בו הבעל דבר כ"כ עד שהסיתו ע"י תוקף היסורים עד שהטיח דבברים כלפי מעלה וז"ש אחרי כן פתח איוב את פיהו אחרי כן דייקא היינו אחר ששב מהביטול כ"פ שבכל פעם התגברו עלי והיסורים ביותר וכמ וכן התגרה בו השטן המסית ביותר עד שלא עמד בנסיון ופתח את פיו וכ' ובשביל זה היסורים שיש מבני אדם השונאים קשים ביותר משאר כל מיני יסורים כנ"ל. כי שם המלחמה חזקה ביותר כי בשאר מניי יסורים ומניעות אע"פ שהוא מלחמה גדולה אעפ"כ יוכל לחזק דעתו ולהסתכל על התכלית פעם אחר פעם לנחם עצמו עד שיבטל היסורין כי בזה בעצמו שמנחם עצמו על היסורין עי"ז יזכה לדחותם ולפוטרם לגמרי כי הנמשך אחר הצער נמשך אחריו ח"ו ולהיפך להיפך. ואפי' מי שאינו בר הכי להמשיך חידושי תורה בעצמו יכול לנחם עצמו ע"י חידושי תורה שכבר קיבל מרבו שיתחדשו אצלו וירגיש נעימות מתיקותם מחדש שגם זה בכלל חידושי תורה כנ"ל. אבל כשעומדים על האדם שונאים ב"א ח"ו ועושים לו יסורים ורוצים להטותו מדרך האמת אז קשה מאד להנצל מחמת שאז קשה מאד שישאר חזק בדעתו להתחזק בהאמת כי חיות רעות וכיוצא כשקמים על האדם הם עושים רק את שלהם שרוצים להזיק ח"ו. אבל אינם מדברים דברי ליצנות וחלקלקות וכו' לדחותו מהש"י. אבל בני אדם השונאים עומדים על האדם לייסרו ח"ו מדברים דברי ליצנות וכפירות כ"ש ברצח בעצמותי חרפוני צוררי באמרם אלי כל היום אי' אלקיך וכו' וכן בכמה פסוקים ואז קשה מאד להתחזק לישאר קיים באמונתו ובאמתתו. וע"כ קשה מאד להנצל מהם כי הם יכולים לדחות דעתו ולהטותו עד שלא יוכל להסתכל על התכלית כי דברי מרמות שלהם מונעים ביותר מן הכל ומחמת זה בעצמו הם יכולים להזיק יותר מחיות רעות ח"ו כנ"ל:

אות כב

וז"ש בדניאל ו' והיתי אבן חדא ושומת על פום גובא וגו' די לא תשנא צבו בדניאל ופרש"י שם אם נגזר על הים שיקרע לבני ישראל ועל האש וכו' ועל האריות מהזיק לדניאל לא התנה על זריקת אבן וזיין יזיק באדם כי מבן אדם קשה ביותר להנצל ממת הנ"ל.כי שונאי דניאל עיקר שנאתם היתה שרצו להטותו מהש"י למונעו מהתפלות כ"ש שם וע"כ

אם הי' השונאים בעצמם עושין לו יסורין באבנים וחצים הי' קשה ביותר להנצל וכנ"ל ועפ"ז יתפרש די לא תשנא צבו בדניאל היינו שלא ישתנה הרצון ח"ו בדניאל עצמו שלא יטו דעתו ורצונו ח"ו מן האמת וישלטו בו עי"ז ח"ו וכשפרש"י ע"פ למען שוררי הישר לפני דרכך ופרש"י למען שוררי עויני המצפים שאבגוד בך ותעזביניו כו' ע"ש היינו כנ"ל וגם איוב שלא עמד בנסיון ביסורי גופו ע"ש היינו כנ"ל וגם איוב שלא עמד בנסיון ביסורי גופו הי' ג"כ העיקר מחמת מין האדם דהיינו אשתו שהסיתה אותו לזה כ"ש שם ובתחילה לא שמע אליה והשיב לה כדבר אחת הנבלות תדברי גם את הטוב נקבל וכו'. והיינו מאחר שהכל מאת האלקים אנו מחוייבים לקבל הכל טוב ורע ח"ו. כי באמת אין שום רע כלל כי הכל לטובה נצחיית אבל אח"כ מגודל היסורים פעלו בו דברים הרעים עד שניסת לדבריה והטיח דברים כי בני אדם הם עיקר המונעים ביותר מהכל כנ"ל. ומחמת זה בעצמו קשה ביותר להנצל מהם אם לא כשהוא חזק בדעתו מאד שלא יוכלו להטותו בשום אופן מן האמת אז בוודאי יתגבר עליהם וכנ"ל:

אות כג

וזה שמע ישראל אתם קרבים היום למלחמה על אויביכם. היינו מאחר שיש בכם זכות שמע ישראל דהיינו אמונת היחוד שהוא בחי' הביטול הנ"ל שוב אל ירך לבבכם אל תיראו ואל תערצו וכו'. כי בוודאי הבחירה חפשיית ומי שהוא חזק בדעתו להסתכל תמיד על התכלית האמתי ולזכור באחדותו ית' שזהו בחי' שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד בודאי אין לו עוד להתירא משום אויב ושונאכי כולם יכרעו ויפלו לפניו מאחר שהוא חזק בדעתו להסתכל על התכלית אמתי אע"פ שהשונא עומד כנגדו להטותו מזה ח"ו וכמו שאמר דוד לגלית אתה בא אלי בחרב ובחנית וכו' ואני בא אליך בשם ה' אלקי מערכות ישראל אשר חרפת וכו' היינו כנ"ל. וכ" בזוה"ק שהחמשה חלוקי אבנים שלקח דוד הם ה' תיבות שמע ישראל וכו'ו כללם באחד וכו' ע"ש היינו כנ"ל שקשר עצמו באמונת היחוד ונכלל באחדותו יתב' בבחי' ביטול הנ"ל ועי"ז נצח את גלית שכל מלחמתו נגד ישראל הי' לדחותם ח"ו מאמונה הק' כ"ש ויתיצב ארבעים יום לבטל מק"ש כשרז"ל. וע"כ הי' באמת קשה מאדלהנצל ממנו כי מבעל בחירה קשה מאד להנצל עד שאפי' שאול המלך וכל גבורי ישראל הי' מתייראים ממנו אבל דוד המלך הי' גבור כ"כ עד שהי' חזק בדעתו שאפי' אם יעמוד גלית כנגדו בכל תוקף גבורתו הרעה ובכל מיני כלי זיין אעפ"כ לא יפול בדעתו ויהי' חזק בענין הביטול הנ"ל ע"כ חגר מתניו להלחם כנגדו בשם ה' עד שנצחו והפילו תחתיו באמת עי"ז וכנ"ל. וז"ש בזוהר הנ"ל אבל כיון דיתמסר בידא דשנאוי זעירין אינון דיכולין לאישתזבא ע"ש. נמצא שמבואר שם שנמצאים בעלי

כח שיכולמי להנצל גם משונאים בני אדם רק שזעירין אינון כי בוודאי בעל כח כמו דוד המלך יכול להנצל גם משונא בעל בחירה וכנ"ל מאחר שהוא חזק בדעתו כנ"ל וכן כל מי שנלוה ונסמך על צדיק בעל כח כזה אינו מתירא משום שונא בעולם כי כמו שדוד הציל אז בכחו את כל ישראל כמו כן הוא בכל דוד ודור שהצדיק האמת שהוא בעל כח גדול יכול להציל את כל הנלוים אליו באמת מכל שונאיהם ורודפיהם כי אין הש"י שולח על שום אדם מניעות שלא יוכל לעמוד בהם כמבואר בדברינו כ"פ וכן מפורש בירמי' סי' כ' כי שמעתי דבת רבים וכו'. כל אנוש שלומי שומרי צלעי אולי יפותה ונוכלה לו ונקחה נקמתינו ממנו. נמצא מפורש שעיקר צעקת ירמי' על שהם מצפים עליו אולי יפותה ונוכלה לו וכו' היינו כנ"ל:

אות כד

ולבאר הענין יותר. כיכל היסורין שיש לאדם ח"ו הכל הוא מחמת חסרון הדעת דהיינו ע"י שאינו יודע בכל עת ורגע שהכל בהשגחה פרטיית ותולה בטבע כ"ש אדמו"ר ז"ל בסי' ר"נ מארז"ל בשעה שהקב"ה זוכר את בניו וכו' כי מי שיודעבדעת שלם שהכל מאתו ית' אין לו שום יסורים כי יודע שבודאי הכל לטובה וגם עי"ז בעצמו שיודע שהכל מאתו ית' עי"ז בעצמו יכול לבטל היסורין בכל עת שירצה. וזה מרומז בדבריו ז"ל מ"ש בסי' הא"ב (באות דעת ב) וז"ל דע כי לפי גודל ידיעת טבעי העולם כן נמסר ונשתעבד העולם תחתיו וליפכך היו האריות נכנעים תחת דניאל וכו' ע"ש היטב וכלמ"ש קודם לזה באות שלפניו ע"ש היטב כי שני המאמרים שבשני האותיות א' ב' הם קשורים ומחוברים זה בזדה כמבואר למבין. כי באמת אין שום טבע כי הטבע כי הטבע בעצמה היא השגחה כ"ש בסוף סי' י"ז בלק"ת כי הש"י מחי' ומקיים כל דבר כ"ש החכמה תחי' וכ"ש ה' בחכמה יסד ארץ כונן שמים בתבונה בדעת תהומות נבקעו וכו'. וז"ש רבינו ז"ל באות הנ"ל כי הטבע מתנהגת בידיעה והיא תחת יד הידיעה היינו כי עיקר חיות וקיום והנהגת הטבע של כל דבר הוא ע"י הידיעה שהוא חכמה ודעת הבורא ית' שמנהיג כל דבר בחכמתו כ"ש כולם בחכמה עשית וכנ"ל והצדיק האמת כמו דניאל שכל רז לא אניס לי' הוא נכלל עם דעתו בדעת הבורא ית' כי זהו שלימות הצדיקים הגדולים בני עלי' שהם מבטלין הצמן בכל עת עד שנכללים בדעתו ית' ועי"ז הם יודעים טבע של כל דבר היינו שיודעים עצם חיותו של הטבע של אותו הדבר שזה הדעת מחי' ומקיים ומנהיג אותו הדבר ואזי בודאי כפי ידיעתו זאת כן נמסר ונשתעבד העולם תחתיו וז"ש בדניאל אלקי שלח מלאכי' וסגיר פום אריוותא וכו' כי כל דבר יש לו מלאך הממונה עליו כי אפילו כל עשב ועשב ארז"ל אין לך כל עשב ועשב שאין לו מלאך המכה אותו ואומר לו גדל. מכ"ש כל מיני בעלי

חים שהם גבוהים יותר מצמחים בודאי כל ברי' וברי' מכ"ש כל מין ומין של בהמה חי' ועוף יש לו מלאך ושר ממונה עליו שמשם מקבל חיותו כפי טבעו. נמצא שטבע של כל דבר מתנהג על ידי חמלאי הממונה עליו. וזה שאיתא בספרים שאלקים בגימ' הטבע כי אלקים בחי' מלאך שנקרא אלקים במקרא. שהטבע מתנהגת ע"י המלאך הממונה על כל דבר. להנהיגו בטבע זאת שיש לאותו הדבר והמלאכים הם שכליים כידוע. וכ"ש בהתו' חדי' ר"ש סי' ס"א והם מקבלים שכלם מגבוה מעל גבוה עד שמקבלים מאחדותו ית' שש סהכל באחדות בלי הבדל כ"ש באות הקודם שם. וע"כ הצדיק גבוה מהמלאכים כי גם במלאכים כתיב והחיות רצוא ושוב על שעולים ומתנשאים בכל פעם לשאוב חיותם שהוא הדעת מהיחיד קדמו ויתב' והם שואבים דעתם שהו חיות משם ברצוא ושוב ועי"ז הם מחיין ומנהיגים כל דבר שהם ממונים עליוף. אבל המלאכים אינם בעלי בחירה והם מוכרחים לקבל ולשאוב החיות בכל פעם כפי התמנותו כפי מה שצריך להמשיך חיות לאותו הדבר שנתמנה עליו ואינו יכול לשנות בעצמו כלל. אבל האדם הצדיק שהוא בעל בחירה יכול לבטל עצמו מחיזו דהאי עלמא בבחירתו. ואזי עולה למקום שעולה ונכלל בו ית' ויכול לשאוב משם תורה בכל פעם שהוא החכמה והדעת שמחי' ומקיים ונהיג את כל העולם. כי באורייתא ברא קוב"ה עלמא ואזי יכול להמשיך החיות לכל המלאכים ולכל הדברים המתנהגים על יסד כרצונו כפי התורה והדעת ששואב מהביטול. וע"כ האדם גבוה מהמלאכים ומוש לעליהם ויכול לנהוג העולם כרצונו. וזה בחי' הנס של דניאל שכתב רבינו ז"ל שהי' ע"י שהי' יודע טבע האריה וכו' היינו כנ"ל שהי' מבטל א"ע באור הא"ס בכל פעם והמשיך משם דעת התורה שמשם כל כח וחיות והנהגת הארי' שהוא טבעו. כי גם המלאך שהוא השכל המנהיג את הארי' בטבעו. הוא יונק ומקבל מאותות התורה שהוא הדעת וכ"ש שם באות הקדום שכל הנבראים מרומזים באותיות התורה וכו'. וזהו בעצמו בחי' אלקי שלח מלאכי' וסגר פום אריוותא וכו'. היינו כי זה המלאך בעצמו שמנהיג את הארי' בטבעו אותו שלח הקב"ה לסגור פיהם. כי זה המלאך הוא בחי' שכל פרטי שמנהיג הארי' בטבעו. אבל דניאל בעוצם צדקתו זכה לשאוב דעת גבוה ממנו שכל דעת המלאך שהוא שכל פרטי הזה שממנוה על הארי' הוא מקבל ויונק ממנו. ע"כ בודאי הי' דניאל מושל עליו וע"כ נכנעו האריות לפניו:

אות כה

נמצא שכל מה שהאדם מבטל א"ע בו ית' שעי"ז בורח מהיסורים ושואב משם תורה שעי"ז בורח מהיסורים אח"כ כנ"ל. עי"ז בעצמו הוא יכול לבטל היסורים לגמרי כנ"ל. כי הוא מושל על טבע היסורים בידיעתו שהוא התורה ששואב מהביטול וכנ"ל. אבל

לפעמים מתגברים היסורים כ"כ עד שמבלבלים דעתו' ח"ו אינו יכול לשאוב התורה שהוא הדעת כראוי. ואזי יכולים היסורים לשלוט עליו ח"ו. וע"כ באמת מצינו בגדולי הצדיקים שהי' קוראים את היסורים על עצמם ואח"כ משלחים אותם כרצונם כשר"ל על ראבר"ש בב"מ. (וכן שמעתי ממנו ז"ל וכו' ע' בחיי מוהר"ן). וע"כ מי שיש לו יסורים או חולה בתוך ביתור צריך לבא להחכם שהוא הצדיק האמת כשרז"ל. כי לאו כל אדם זוכה לזה לשלוט על הטבע בידיעתו רק החכם הצדיק האמת שיכול לבטל עצמו כנ"ל. וע"כ כל פעולות הצדיק לבטל היסורים והחולאת הוא ע"י תפלה כי עיקר הביטול הנ"ל הוא בשעת התפלה וכנ"ל. וכן הנס של דניאל שניצול מגוב אריות ע"י ענין הנ"ל. הכל הי' ע"י ריבוי תפילותיו שהי' מרבה להתפלל עד שאפי' בעת שמסרו אותו על שמתפלל להש"י לא נניח את מקומו והתפלל גם אז כמפורש במקרא כי ידע שא"א להנצל מהם כ"א ע"י תפלה שהוא עיקר הביטול כנ"ל:

אות כו

וע"כ משה רבינו שהי' כחו גדול ביותר מהכל. ע"כ מצינו בו שגם כלי זיין לא שלטה בו כשרז"ל ומובא בפרש"י ע"פ ויצלני מחרב פרעה שנעשה צוואר כעמוד של שיש ולא שלטה בו החרב כי אע"פ שארז"ל שמכלי זיין שביד האדם קשהלהנצל כנ"לזהו בשארי הצדיקים. אבל משה שהי' גדול מכולם הי' יכול גם אז לבטל עצמו כראוי אפילו כשעמדו עליו בני אדם להרגו עם החרב. ועי"ז ביטל גם הכח של החרב שביד האדם וניצול ממנו. כי בודאי מאחר שיש כח כ"כ להאדם למנוא מחמת שהוא בעל בחירה. מכ"ש וכ"ש יש חכ להאדם הצדיק להנצל ממנו כי מדה טוב מרובה. והלא גם האדם הנרדף מהשונא הוא ג"כ בעל בחירה. רק שעיקר הפחד הוא מה שהשונא המונע מתגבר כ"כ עד שרוצה להחליש דעתו לרחקו מהאמת וכו' וכנ"ל. אבל כשהוא חזק בדעתו ומסתכל תמיד על התכלית לא יוכל לעמוד נגדו שום אויב וכנ"ל:

ויש בענין זה הרבה לדבר. כי אפי' אם הוא קטן במעלה מאד ואינו מגיע לקרסולי של הצדקיים והיראים הקדמונים אעפ"כ כנגד זה צריך שידע שבודאי לא ישללח עליו הש, ישונא שיהי' מונע כזה שלא יוכל לעמוד נגדו, אם לא שרצונו ית' שימות על ק"ה והלא על זה מרוצה כ"א מישראל. אבל ע"פ רוב הוא רק נסיון אם יתחזק לעמוד בהאמת והאמונ ולא יפול מדעתו מחמת שהונאים וכשהוא חזק בדעתו כנ"ל ומסתכל תמיד על התכלית בודאי יוכל לעמוד נגדם וכנ"ל. והעיקר ע"י כח הצדיק האמת שהוא רבו שקיבל ממנו חידושי תורה האמתיים שנמשכים מהביטול הנ, לבמדריגה גבוה ונוראה מאד

ועי"ז כולם יכרעו ויפולו לפניו. כי יאבדו הם ואלף כיוצא בהם ודבר ע' מדבגרי תורתו אל יתבטל וכנ"ל:

אות כז

וזהו אנכי אנכי הוא מנחמכם ב"פ אנכי היינו בחי' הביטול ברצוא ושוב. כי בשעת הביטול אז מתבטל באחדותו ית' ששם כולו טוב ואז ב ודאי מתבטלין הדינים והיסורים לגמרי כנ"ל. וזהו בח"י אנכי הראשון כיאז מתבטל ויודע שאין נמצא שום דבר כ"א אנכי ה' שהוא כולו אחד כולו טוב כנ"ל. אבל אח"כ כששב מהביטול וחוזרים היסורים ומתגברים ביותר. ואז מתנחם ע"י התורה ששואב מהרשימו כנ"ל. וזהו בחי' אנכי הב' לומר שאנכי אנכי הוא הכל אחד בחי' אני אני הוא. היינו אנכי ה' שהרגשת בשדעת הביטול אניכ הוא בעצמי. וזהו נחמתך בחי' אנכי אנכי הוא מנחמכם. כי אע"פ שאחר הביטול א"א לידע כמו בשעת הביטול. אבל הרשימו מאירה לדעת ואז הש, יכביכול מנחם אותו ע"י התורה ששואב משם ומודיע ומאיר בדעתו כי אנכי אנכי הוא מנחמכם. היינו אנכי בעצמי שהרגשת בשעת הביטול אנכי הוא בעצמי המחי' ומנהיג אותך גם עתה והוא מנחמכם כי כוונת הש"י בודאי לטובה ובודאי יבתטלו כל הדינים והיסורין וכנ"ל:

וזהו שסיים שם ואנכי ה' אלקיך רגע היום וכו' ואשים דברי בפיך, ובצל ידי כסיתיך לנטוע שמים וליסוד ארץ וכו'. היינו בחי' חידושי תורה ששואבין מהרשימו של הביטול. שעל זה נאמר לנטוע שמים וליסוד ארץ כי בוראים בהם שמים וארץ חדשים כ"ש בזוה"ק בהקדמה. וזהו ולאמר לציון עמיט אתה אל תקרי עמי אלא עמי מה אנא עבדי שמיא וארעא במלולא אף אתם וכו' כשדרז"ל. היינו שהפ' מנחמם ומחזקם שאין להם להתיירא כלל מאנוש ימות ומבן אדם חציר וכו' כי הלא הם מתים בחיהם. כיבכל יום האדם מת כ"ש במ"א ומחר יבוא ואיננו. אבל אתה זוכה לשאוב חידושי תורה מבחי' ביטול כזה שעל זה נאמר ואשים דברי בפיך וכו' לנטוע שמים וכו' היינו שע"י חידושי תורה אלו משנין הטבע כי בוראים שמים וארץ חדשים בתורתם ויכולים להנהיג הטבע כרצונם ע"י תורתם (וכ"ש מזה במ") ע"כ בודאי אין לך להתיירא כלל משום דבר ומשום בן אדם שהוא כמו עשב וחציר ממש. כי ע"י הסתלכות על התכלית שהואבחי' אנכי אנכי וכו' כנ"ל. עי"ז כל אויביך יכלו ויאבדו ע"י התורה שממשיכין משם שעי"ז כל הטבע נמסר בידך כנ"ל ותוכל לשלוט עליהם כרצונך וכנ"ל:

אות כח

ועתה ממילא תבין לסכור פי החולקים החותרים למצוא קשיות של הבל על דברי אדמו"ר זצ"ל. כאשר כבר נשמע שחרקו שיניהם על מאמר זה הנ"ל שכתב אדמו"ר ז"ל

בספר הא"ב. דע שלפי גודל ידיעת טבעי העולם כן נכנע ונשתעבד העולם תחתיו וכו' כי הטבע מתנהגת בידיעה וכו' כי רצו להטיל מו בקדשים כאלו רבינו ז"ל מחזק את כח הטבע ומחליש ח"ו הנס של דניאל חלילה מחשוב כזאת על מוח קדוש ונורא כזה אשר יגע כל ימיו לסתור ולעקור דיעות רעות של חכמי הטבע. ולחזק בהתחזקות נפלא את האמונה כמבואר בספריו הקדושים למי שמעיין בהם באמת ובפרט בשיחותיו הק' ואיך יעלה על הדעת לחשוב עלי כזאת. אך באמת לא בדעת ידברו החולקים.ואבל יפצה פיהם כאשר תבין מדברינו הנ"ל הנאמרים באמת ובתמים כיכולם נכוחים למבין וישרים למוצאי דעת:

כיאיך יעלה על הדעת שרבינו ז"ל כיוון במ"ש לפי גודל ידיעת טבעי העולם וכו' לידיעה הנבוכה של חכמי הטבע שכולם נבוכים בחכמתם כאשר רובם מודים בעצמם. ואיך יעלה על הדע תלכתוב זאת. כי הלא מעולם לא נמצא שום חכם. לא מהם ולא מישראל שיתפאר שע"י חכמתו שיודע הטבע של חיות רעו. שעי"ז יסגור פיהם בלי תחבולות וכלים. ומי פתי יהרהר על חכם עתיק מפורסם בעומק חכמתו הנשגבה כמו אדמו"ר הקדוש זצ"ל. שגם כל החולקים העצומים מודים עכ"פ שהי' חכם נפלא מאד. איך יעלה על הדעת שיכתוב דבר כזה אשר אין לו שחר לפי דעתם הרעה שרוצים לגלות פנים בתורתו הק' שאל כהלכה. אך באמת כל כוונתו במה שכתב לפי גודל ידיעת הטבע כן נשתעבד הטבע תחתיו. כוונתו על ידיעה אמתיית הנ"ל שידע שורש חיות הטבע של כל דבר בשורשו שזה עיקר ידיעת הטבע כי באל זה בודא יאינו יודע כלל את הבטע של הדבר. כי בודאי אין זה ידיעה כשיודע שטבע הארי' לכעוס ולהזיק. ובאיזדה דבר הוא מזיק וכו' כאשר ידוע להחוקרים בזה. כי עדיין אין יודעין שורש טבע הארי' מהיכן נמשך לו טבע זאת. וגם כל מהות הטבע בכל פרטיה אין יודעין. וע"כ בודאי ע"י ידיעתם א"א להנצל מהארי' ע"כ דעת לבנבון נקל שכל כוונת רבינו ז"ל הי' ע"פ דרך הנ"ל. וכמובן מדבריו הקדושים בעצמם במה שכתב באות הקדום. שכל הנבראים מרומזים באותיות התורה וכו' ע"ש היטב ותבין האמת לאמתו. ועיין בדברי רבינו הק' ז"ל בכמה מקומות אין מספר איך הוא מגנה חכמת הטבע. וקורא וצווח ככרוכיא להתרחק ממנה. ואיך יסתור ח"ו דברי עצמו. אך ערום יבין לאשורו שדבריו הקדושים בנויים על פי הדרך שכתבתי. וישרים דרכי ה' צדקים ילכו בם וכו'. וכשרז"ל על כל דבריהתורה זכה נעשה לו סם חחים לא זכה וכו'. ודבר אלקינו יקום לעולם:

עבדים א

אות א

ע"פ התורה תפלה לחבקוק (בסי' י"ט) הנ"ל בה' מילה (הלכה א'):
הרב חייב למול את עבדו. ואחר כך חייב במצות שהאשה חייבת בהם. כי העבד הוא קנין כספו והוא ממונו של האדון וכל הנפשו"ת שרשם בעשירות כמובא בדברי רבינו נ"י (בסי' ס"ט) וע"כ כשקונה עבד ונעשה ממונו. נמצא שהוא בחי' שורש נפשו והנפש הוא בחי' מלכות דקודשה. והעבד הוא ההיפך ממלכות דקדושה בבח'י תחת עבד כי ימלוך. כי העבד הוא זוהמת הנחש בבחי' ארור כנען וכו' בי' אור אתה וכו' כמובא. והוא בחי' מלכות הרשעה שהוא בחי' הנחש שהוא ההיפךממלכות דקדושה. וע"כ כשהעבד בא לרשו"ת ישראל להיות ממונו של ישראל צריך למולו להכניע הערלה שהיא רע הכולל שהוא זוהמת הנחש שהוא מלכות הרשעה. כדי שיהי' נכנע תחת יד ישראל להיות ממונו של ישראל. דהיינו בחי' נפשו של ישראל שהוא בחי' מלכות דקדושה כנ"ל:
ואח"כ חייב במצות שהאשה חייבת בהן. כי מאחר שנעשה בחי' נפשו שהוא בחי' אשה שמשם הממון כמובא בדברי ריבנו (בסי' ס"ט) שכל הממון הוא מבח'י נוק' בחי' נפש ע"ש. וע"כ חייב במצות שהאשה חייבת בהם. כי הממיון הוא בחי' אשה כנ"ל. והעבד הוא ממונו כנ"ל:

עבדים ב

אות א

ענין מילת עבדים
ע"פ המאמר אמר ר' עקיבא כשתגיעו לאבני שיש טהור אל תאמרו מים מים שנא' דובר שקרים לא יכון לנגד עיניו עיין בדברי רבינו ז"ל הכ"מ כל המאמר הזה באר היטב (סי' נ"א). והכלל כי אם רוצים שיהי' אחר הבריאה כמ וקודם הבריאה שהיי' אב ובן כחדא שיהי' כולו אחד כולו טוב צריך ליזהר משקר כיע"י אמת השגחת הש"י עלינו ואזי כולו אחד כי ע"י השגחתו ית' נכלל אחר הבריאה בבחי' קודם הבריאה בחי' אב ובן כחדא אבל ע"י שקר מסיר השגחתו ית' כי דובר שקרים לא יכון לנג עיני וכו'. כי אמת הוא אחד אבל שקר הוא רחוק מאחד בחי' בקשו חשבונות רבים ועיקר אחיזת השקר שהוא הרע שהוא הטומאה הוא מחמת רחוק מאחד כי תיכף אחר הבריאה תיכף התחיל בחי' שנים דהיינו הבריאה וקודם הבריאה ומשם השתלשלות השקר שהוא הרע וכו'. אבל קודם הבריאה הי' כולו טוב כולו וקדש אפילו שם טהרה לא הי' שייך לומר ועיקר הטהרה מתחיל אחר הבריאה כי הטהרה מרמזת שיש טומאה והטוא סטרא דלוי סטרא

דשמאלא שמשם משתלשל אחיזת הס"א שהוא השקר וע"כ יכולין לעלות מטומאה לטהרה כי עיקר השתלשלות אחיזת הטומאה הוא מבחי' הטהרה בחי' וטהרת את בני לוי ע"ש כל הענין הה. כי עמוק מאד מאד:

אות ב

וזה בחי' מצות מילת עבדים כי הערלה שהוא זוהמת הנחש הוא בחינת השקר שהוא הרע שהוא הטומאה בחי' זוהמת הנחש כידוע. כי כשמעבירין הערלה אזי הוא בבחי' חותם אמת בחי' אות אמת שהוא בחי' הברית קודש, כשמעבירין ממנו הערלה דחפיא על ברית שהוא בחי' שקר בחי' משקר בחותמא דמלכא. כי עיקר הצלם אלקים צלם דמות תבניתו כביכול הוא אסד מהול שהוא חתום בחותם אמת אבל כשהערלה חופה על הברית הוא בחי' שקר. כי אין זה צלם האדם כלל כי כל זמן שהערלה בו הוא בעל מום גמור כשפירש"י ע"פ התהלך לפני והי' תמים ע"ש. נמצא שהערלה הוא בחי' שקר ממש כי הוא משקרת דמות האדם כי באמת אין הערלה מצלם האדם כלל והוא נדבקת בהאדם בשקר גמור כי נדמה כאלו הוא מגוף האדם ובאמת הוא שקר גמור כי אין זה דמות אדם כי עיקרדמות אדם צלם אלקים הוא כשחתום בברית קודש בחותם אות אמת ע"י העברת הערלה שאז נקרא תמים כנ"ל. וכן מבואר בכמה מקומות ששמירת הברית שהוא בחי' מצות מילה הוא בחי' אמת בחי' כולו זרע אמת (ירמי' ב') ולהיפך פגם הברית בחי' ערלה דחפיא על ברית הוא בחי' שקר שהוא זוהמת הנחש וזה בחי' עבד שהוא ארור בחי' אורר כנען עבד עבדים וכו'. שהוא זרע חם בחי' פגם הברית זוהמת הנחש שנאמר בו ארור אתה כמובא. נמצא שהערלה שהוא בחי' שקר זוהמת החנש הוא בחי' עבד שהוא בחי' שקר זוהמת הנחש הוא בחי' עבד שהוא ארור כנ"ל. כי העבד הוא בבחי' השקר שאחיזתו מהשתלשלות של אחר הבריאה. כי ע"י השקר עי"ז אין אחר הבריאה נכלל בקודם הבריאה כנ"ל כי דובר שקרים לא יכון לנגד עיני (תהלים קא) ואזי אין אב ובן כחדא כביכול כנ,ל. ואזי נופל לעבדות ח"ו כי העבד הוא היפך הבן כי כשהוא בבחי' בן אזי אחר הבריאה נכלל בקודם הבריאה בבחי' אב ובן כחדא אב ובן דייקא כי הבן והאב אחד כי הבן נמשך ממוח האב וע"כ כשהוא בבחי' בן אזי ממילא אב ובן כחדא ונכל לאחר הבריאה בקודם הבריאה כיהבן והאב אחד כנ"ל. אבל ע"י שקר ח"ו עי"ז אין אב ובן כחדא ואזי הואבבחי' עבד כי העבד הוא רחוק מהאדון ואינו בבחי' א' עם האדון נמצא שהעבד הוא בבחי' שקר בבחי' ערלה בבי' רחוק מאחד כי עיקר בחי' כולו אחד דהיינו שיהי' אחר הבריאה כמ וקודם הבריאה הוארק בבחי' בן בחי' אב ובן כחדא אב

ובן דייקא כנ"ל. וכן מרומז בדברי רבינו ז"ל במ"א (סי' קיז) שהעבד בבחי' שקר שהוא זוהמת הנחש ע"ש:

אות ג

וע"כ צותה התורה למול את הבן כדי להעביר הערלה שהוא השקר כדי שיומשך השגחתו ית' עלינו כדי שיהי' אחר הבריאה וקודם הבריאה בחי' אב ובן כחדא בחי' כולו אחד כי זה עיקר עבודתינו וזה עיקר התכלית לזכות שיהי' נכלל אחר הבריאה בקודם הבריאה כי הערלה הוא בחי' עננין דמכסיין על עיינין ועי"ז אין השגחתו ית' אלי וכי הערלה הוא פגם הברית שהוא פגם העינים כמוב' אבל כשמעבירין הערלה דחפיא על ברית עי"ז מעבריין עננין סמכסין על עיינין ועי"ז השגחתו ית' עלינו ועי"ז אב ובן כחדא כי עי"ז יוצא מחבי' עבד שהוא בחי' שקר לבחי' בן ואזי כולו אחד בח"י אב ובן כחדא כנ"ל. וע"כ עיקר החיוב על האב למול את בנו כי קודם הבריאה ואחר הבריאה הוא ג"כ בחי' אב ובן כמבואר במאמר הנ"ל כי הוא ית' נקרא אב. וכלל הבריאה נקרא בן תיכף כשיצאה הבריאה מכח אל הפועל נשתלשל אחיזה להשקר שהוא הערלה ואנו צריכין להעביר הערלה כדי שיהיו אב ובן כחדא כנ"ל. וע"י שהאב דייקא מל את בנו עי"ז באתערותא דלתתא איתער לעילא כי עי"ז גם הוא ית' שהוא אבינו הוא מעביר הערלה שהוא השקר מכלל הבריאה כדי שיהיו אב ובן כחדא כנ"ל. נמצא שעיקר מצוות מילה כדי לבער השקר שהוא הערלה שהואבחי' עבד שהואהרע והטומאה כדי שיהי' בבחי' חותם אות אמת כדי שיהי' אחר הבריאה כמ וקודם הבריאה בחי' אב ובן כחדא כנ"ל:

אות ד

וע"כ צותה התורה למול את העבד שהוא היפך הבן שהוא בחי' אחר הבריאה כשאינה נכללת ח"ו בקודם הבריאה ע"י שנאחזת בה השקר שאיז אין הבריאה בבחי' בן רק בבחי' עבד ושם אחיזת הערלה שהוא בחי' שקר כ"ל. וע"כ כשמלין את העבד אזי מכניעין את הערלה במקומה ובשרשה כי שם מקומה בבחי' העבד כנ"ל. ואזי כשמכניעין ומעבירין הערלה מהעבד אזי גם העבד יכול להכלל בבחי' בן כי עיקר העבדות הוא מחמת אחיזת השקר שעלידו נתרחק מאחד ואזי אינו בבחי' בן רק בבחי' עבד אבל כשמעבירין הערלה שהוא השקר אזי נכלל העבד בבן ונעשה כולו אחד כי איתא בזוה"ק בר"מ פ' בהר שכ"א מישראל צריך לעבודאת הש"י בב' בחינות בבחי' בן ובבחי' עבד וזה עיקר השלימות כשעבודתו כלולה מב' הבחי' בן ועבד ע"ש. והענין ע"פ הנ"ל כי קודם הבריאה הי' כולו אחד ותיכף כשיצאה הבריאה מכח אל הפועל אזי תיכף הי' שני בחי' קודם הבריאה ואחר הבריאה ומשם נשתלשל אחיז תהס"א שהואהשקר וזה בחי' ימין ושמאל בן ועבד כי קודם הבריאה הוא בחי' כולא ימינא ולית שמאלא תמן וכלל הבריאה כולה כנגד

קודם הבריאה הוא בבחי' שמאל כמובן בדברי רבינו ז"ל במאמר הנ"ל. ומזה נשתשלשל כל הבחינות ימין ושמאל שיש בכל מקום כי כולם נשתלשלו מב' בחי' הנ"ל וזה בחי' בן ועבד כי בן הוא כשנכלל אחר הבריאה וקודם הבריאה בחי' אב ובן כחדא ועבד הוא כשאין נכלל ח"ו כנ"ל. נמצא שבן הוא בבחי' קודם הבראיה כי מאחר שנכלל אב ובן כחדא אין חילוק בין קודם הבריאה לאח"כ וע"כ בחי' בן הוא בבחי' קודם הבראיה אבל עבד הוא בבחי' אחר הבריאה כנ"ל. והוא בחי' ימין ושמאל כי ימין הוא בחי' קודם הבראיה כנ"ל ושמאל הוא בחי' אחר הבריאה כנ"ל. וכל עבודתינו הוא כדי שיהי' נכלל שמאל בימין כי כ"א וא' כפי מה שזוכה ע"י עבודתו להכניע הס"א הנאחזת בסטרא דשמאלא כדי שהיי' נכלל שמאלא בימנא כמו כן לפי בחינתו נכלל אחר הבריאה בקודם הבריאה שהוא תכלית כל עבודתינו כנ"ל. וע"כ צריכין לעבוד את הש"י בב' בחינו. בבחי' בן ובבחי' עבד שהם בחי' ימין ושמאל כדי שיהי' נכלל שמאל בימין כדי שיהי' נכלל אחר הבריאה בקודם הבריאה כנ"ל. וזה בחי' מילת העבדים כי ע"י שמלין את העבד ומעבירין ממנו הערלה שהוא השקר שעיקר אחיזתו בבחי' עבד. עי"ז נכלל עבד בבן שמאל בימין כי אע"פ הוא עדיין עבד. אעפ"כ זהו עיקר העבודה שעבד בחי' שמאל יהי' נכלל בימין בבחי' בן. וע"כ אח"כ הוא חייב במצות שהאשה חייבת בהן כי הוא בבחי' שמאל בחי' אשה וע"י שמעבירין ממנו הערלה, עי"ז יכולין שיהי' נכלל בשמאל דקדושה ואזי נכלל שמאל בימין כי שמאל דקדושה נכלל בימין כידוע. כי זה עיקר העבודה שבכל מקום שיש שמאל וימין להכניע הרע הנאחז בשמאל ועי"ז השמאל נכלל בימין ועי"ז נכלל אחר הבריאה בקודם הבריאה כנ"ל:

גם העבד הוא מקנת כספו שהוא בחי' שמאל בחי' בשמאלה עושר וכו' (משלי ג') וע"י שמכניעין הערלה הנאחזת בבחי' כספו ועשירותו שהוא בחי' שמאל שזהו בעצמו בחי' עבד כנ"ל. עי"ז נכלל שמאל בימין ועי"ז נכלל אחר הבריאה בקודם הבריאה שזהו עיקר תכלית כל העבודתינו כנ"ל:

אות ה

וזה בחי' מה שאסור לשחרר את העבד. כ"ש והתנחלתם אותם לבניכם אחריכם וכו' לעולם בהם תעבודו כי זאת העבודה והבירור להכניע ולבטל הרע הנאחז בכל הבריאה כדי שיהי' נכלל אחר הבריאה בקודם הבריאה זה הבירור אנו צריכין לעשו"ת כל מינו בכל דור ודור עד הסוף. עד שיעבור רוח הטומאה מן הארץ לגמרי. ואז יתבטל הכל באמת ויחזור הכל לשרשו ואז יהי' כולו אחד כמו קודם הבריאה. אבל עכשיו כ"ז שהש"י חפץ בקיום העולם אנו צריכין שיהיו כל עבודתינו בבחי' רצוא ושוב דהיינו להכלל כל

הבריאה בקודם הבריאה ואעפ"כ היי' קיום הבריאה ולא תתבטל לגמרי ח"ו כי הש"י חפץ בקיום העולם. וע,כ עיקר העבודה לברר ולהעלות ולכלול שמאל בימין ואעפ"כ יהי' קיום להשמאל כי סטרא דשמאלא הוא קיום העולם כידוע. וע"כ אסור לשחרר העבד שלא לבטל בחי' השמאל לגמרי רק למולו לבער הערלה הרע הגמור ממנו כדי שאח"כ ע"י שיעבוד בו איש הישראלי, עי"ז יוכל לברר הטוב ממנו ויהי' נכלל שמאל בימין עבד בבן אבל לא לשחרוו לגמרי כיאז הוא מבטל בחי' השמאל לגמרי קודם זמנו. כיאין רשאין לבטל בחי' השמאל לגמרי עד הקץ וכו'. וזהו והתנחלתם אותם לבניכם וכו' לבניכם דייקא כי העבד צריך לעבוד להבן כדי שהעבד יוכלל בבן בחי' שמאל בימין כדי שעי"ז יהי' נכלל אחר הבריאה בקודם הבריאה כנ"ל. כי כל מה ששמאל נכלל בימין כמו כן נכלל אחר הבריאה בקודם הבריאה כנ"ל:

אות ו

וזהו בחי' ספירת העומר ושבועות. כי איתא שבספירה עולין מטומאה לטהרה ע"י ספירת העומר. כי אז אנו מטהרין עצמינו מטומאת מצרים כדי לזכות לקבלת התורה בשבועות. ולכאורה הדבר תמוה. איך ע"י הספירהשסופרין הימים איך מטהרין עצמם עי"ז ומהו ענין הספירה של הימים לטהרה. אך ע"פ הנ"ל מבואר היטב ענין הספירה. כי עיקר אחיזת הס"א שהוא הששקר שהוא הרע והטומאה .עקיר אחיזתו בבחי' מספר כי קודם הבריאה הי' כולו אחד כולו טוב. ושם בבחי' אחד בודאי אין שייך שום מספר כלל. וכ"ש לפני אחד מה אתה סופר ותיכף כשהוציא ית' הבריאה מכח אל הפועל התחיל תיכף בחי' המספר כי תיכף הי' שני בחי' כ"ש רבינו ז"ל במאמר הנ"ל. וכשיש שני בחי' שייך מספר ומשם נשתלשל השתלשלות עד אחיזת הס"א שהוא בחי' חשבונות רבים. דהיינו ע"י שנתרבה המספר ונתרחק מאחד עד שנתשלשל לבחי' חשבונות רבים שהוא בחי' אחיזת הס"א שהוא בחי' שקר שרחוק מאחד כנ"ל. נמצא שעיקר אחיזת הס"א שהוא השקר שהוא הטומאה הוא מבחי' מספר. ושורש המספר בקדושה קודם שנשתלשל אל הטומאה דהיינו תיכף אחר הבריאה שאזי תיכף נתהוה בחי' המספר כנ"ל. אבל עדיין הי' המספר בקדושה, זאת הבחי' הוא בחי' הטרה המבואר במאמר הנ"ל דהיינו תיכף אחר הבריאה שתיכף נתהוה בחי' שנים בחי' מספר. שזה רושם שישתלשל עד שיהי' נתהוה טומאה. אבל אעפ"כ קודם שמשתלשל הוא בבחי' טהרה כמבואר שם. וע"כ כל מי שרוצה לצאת מטומאה הוא צריך לעלות לבחי' הטהרה. כי הטהרה שהוא בחי' אחר הבריאה בחי' מספר הוא שורש הטומאה. וע"כ על ידה דייקא עוליטן מטומאה לטהרה כמבואר היטב במאמר הנ"ל.וע"כ אחר שזכינו לצאת ממצרים

מעבדות לחירות כי מצרים הוא מזרע חם שהוא בחי' פגם הברית זוהמת הנחש בחי' עבד עבדים. וע"כ אחר שיצאנו משם מעבדות לחירות ואנו צריכין להטהר מטומאת מצרים לצאת מטומאהלטהרה. ע"כ ציוונו הש"י לספור ספירת העומר כי ע"י בחי' מספר דייקא שהוא שורש אחיזת הטומאה. עי"ז דייקא עולין מטומאה לטהרה כי המספר הוא בבחי' הטהרה שהוא מטהר מכל הטומאות מחמת שמשם שורש התשלשלות הטומאה כנ"ל. כ"ש וטהרתים מכל טומאותיכם כמבואר במאמר הנ"ל. כי המספר דקדושה שהוא בחי' אחר הבריאה תיכף דהיינו מספר של אמת שאין בו שקר היינו בחי' מספר בקדושה ובטהרה ששומרין אותו משקר דהיינו ששומרין אותו שלא יתאחז בו הס"א שהוא השקר והטומאה זה המספר שהוא אחר הבריאה הוא נכלל בקודם הבריאה ונעשה מהמספר כולו אחד כנ"ל. וע"כ כשצריכן לצאת מטומאת מצרים ואזי אנו צריכין לטהרה כי ע"י בחי' הטהרה דייקא, על ידה עולין מהטומאה כנ"ל. ע"כ אנו צריכין לספור ספירת העומר שהואבחי' מספר דקדושה שהוא בחי' הטהרה כנ"ל. אשר על ידי זה עולין מטומאה. כי המספר דקדושה נכלל בבחי' קודם הבריאה בבחי' כולו אחד כנ"ל. וזה שנאמר בתחילת הבריאה ויהי ערב ויהי בקר יום אחד (בראשית א') ולא נאמר ראשון כדי שיהי' נכלל כל הבריאה בבחי' אחד היינו בבחי' כולו אחד כולו טוב כדי שכל המספרות הבאין אח"כ שכולם נתהוו אחר הבריאה כנ"ל. שכולם יהיו נכללין ונספרין לבחי'אחד כדי שיהי' הכל נכלל בבחי' כולו אחד. וע"כ עשתה התורה מספר מכל ימי הבריאה וספרה את כל יום ויום כמו שכתוב ויהי ערב וכו' יום שני יום שלישי וכו' כדי שהיי' המספר שהוא בבחי' אחר הבריאה נכלל בקדושה כדי שעי"ז יהי' כל המספר כולו דהיינו כל הבריאה כולה נכלל בבחי' אחד. אשר על כן התחילה התורה המספר מאחד כנ"ל. כי ע"י שהתורה הקדושה סופרת המספר של ימי הבריאה. עי"ז נכלל כל הבריאה שהואבבחי' מספר כנ"ל. בבחי' קודם הבריאה בחי' כולו אחד כנ"ל:

אות ז

וזה בחי' מה שמציון בדרז"ל שלא לספור את ישראל כי בכל מקום שיש מספר שורה קללה ח"ו. וע"כ הזהירה תורה בעת שצריכין לידע מספר בני ישראל ליקח מכ"א בקע לגלגולת כופר נפשו. גם איתא בזוה"ק שמקודם המספר היו מברכין את ישראל וכן אח"כ וכ"ז כדי לשומרם שלא תשלוט ח"ו הקללה הנחאזת בהמספר והמנין כמבואר בזוה"ק. כי בודאי עיקר אחיזת הקלה שהוא בחי'ארור בחי' ארור כנען ארור הנחש הוא משתשל מבחי' מספר ומנין וע"כ אסור למנות את ישראל כדי שלא תהי' שליטה ח"ו להקללה הנאחזת בהמספר כנ". בבחי' בקשו חשבוונת רבים כנ"ל. וע"כ לקחו מהם צדקה כופר

נפשם כי ע"י צדקה ניצולין מאחיזתם ואין אחיזה להשקר שהוא הטומאה שהוא הקללה כנ"ל. מבחי' אחר הבריאה ונכלל אחר הבריאה בקודם הבריאה בבחי' כולו אחד כנ"ל. וכ"ז נעשה ע"י הצדקה כי צדקה תציל ממות. דהיינו שהוא מכנעת סטרא דמותא שהיא הס"א שהיא הטומאה הנחאזת באחר הבריאה. ואזי נכלל אחר הבריאה בקודם הבריאה בבחי' כולו אחד שזהו עיקר בחי' צדקה כי זהו עיקר הצדקה לחבר שמאל בימין. שזו בחי' ננכלל אחר הבריאה בקודם הבריאה בחי' כולו אחד כנ"ל. כי צדקה הוא בחי' אמת כמובא שעיקר הצדקה הוא בבחי' אמת בחי' יעקב. בחי' משפט וצדקה ביעקב וכו' בחי' תתן אמת ליעקב כמבואר בדברי רבינו ז"ל הכ"מ במ"א. וע"כ ע"י הצדקה שהיא בחי' התחברות אמת ואמונה. עי"ז נכרלל אחר הבריאה בקודם הבריאה בבחי' כולו אחד. כי צדקה מקשר ומחבר כל העולמות וננכללין בשרשן בבחי' כולו אחד. וע"כ ע"י צדקה דייקא דהיינו בקע לגלגלת. עי"ז ניצולין שלא תהי' אחיזה להס"א שהיא בחי' הקללה עי"ז המספר. כי אנו כוללין המספר בקדושה בבחי' קודם הבריאה בבחי' כולו אחד ע"י הצדקה כנ"ל. ואזי אין אחיזה להקללה והס"א כלל. כי עיקר אחיזתם מחמת הריחוק מאחד כנ"ל. אבל כשמקשרין המספר לאחד דהיינו שכוללין אחר הבריאה בקודם הבריאה בבחי' כולו אחד כנ"ל. אזי אין להם שום אחיזה ושליטה כלל. וכ"ז נעשה ע"י הצדקה שלוקחין בקע לגלגלת שעל ידה משקשרין הכל בבחי' אחד כנ"ל. ובפרט אותה הצדקה של כופר נפש שהי' בשביל קרבנות ועל ידי הקרבנות היו מקרבין ומקשרין כל העולמות לשרשן הראשון כמובא בזוה"ק סילוקא דקרבנא עד א"ס וכו' ע"ש כי ע"י הקרבן מעלין הבהמה לבחי' אדם כמובא. ואזי נכלל שמאל בימין בהמה באדם. וננכלל אחר הבריאה בקודם הבריאה כי אחר הבריאה כנגד קודם הבריאה הוא בבחי' בהמה לגבי אדם כי עיקר האדם שהוא הדעת נמשך מבחי' כולו אחד בחי' קודם הבריאה ועיקר בחי' בהמה דהיינו העדר הדעת נמשך מבחי' אחר הבריאה וע"י הקרבן נכלל הכל בבחי' כולו אחד כולו טוב כנ"ל. נמצא שע"י הצדקה של כופר נפש שהוא בקע לגלגלת עי"ז ניצולין שלא תתאחז הקללה ח"ו בהמנין כי על ידה נעשה כולו אחד כנ"ל. כי אמת בעתיקא תליא כמובא בזוה"ק ולית שמאלא בהאי עתיקא כולא ימינא כ"ש באידרא. נמצא שאמת הוא בחי' כולו ימין שזהו בחי' כולו אחד כנ"ל. וזה בחי' בקע לגלגלת שאיתא שם ב אדרא קדישא כד עאלין בחושבנא יהבין אגר וכו' לעתיק יומין היינו כשיש חשבון ומספר שאז יראין שלא יהי' אחיזה ח"ו לבחי' חשבונות רבים אזי נותנין בקע לגלגלת. ועי"ז מקשרין עצמן לבחי' גולגלתא שהוא בחי' עתיקא בחי' אמת

בחי' ראש דברך אמת (תהלים קי"ט) שהוא כולא ימינא כולו אחד אבל כשכולו אחד אין להם אחזיה ונתבטלין לגמרי כנ"ל:

אות ח

וזהו בחי' ספירת העומר. כדי לעלות מטומאה לטהרה ע"י ספירת העומר שהוא בחי' מספר דקדושה הנכלל בשרש ובבחי' כולו אחד כנ"ל. שעל ידו דייקא עולין מטומאה לטהרה כנ"ל. כי אנו סופרין את הימים לעומר והקרבת העומר הי' כ"ג בבחי' זו כדי שיהי' נכלל אחר הבריאה בקודם הבריאה על ידי שנכלל שמאל בימין בהמה באדם.כי עומר שעורים הוא מאכל בהמה כ"ש בזוה"ק וכמובא לעיל כ"פ וע"י שמניפין העומר לה' ומקריבין אותו עי"ז מעלין ומניפין כלל הבריאה שתהי' נכלל בקודם הבריאה ע"י שמניפין עומר שעורים שהוא בחי' בהמה בחי' אחר הבריאה לה' וכנ"ל. וע"כ אח"כסופרין ספירת העומר שבע שבתות כנגד שבעת ימי בראשית כדי לקשר כל הבריאה שנבראת בשבעת ימי בראשית שהוא בבחי' מספר כי אחר הבריאה מתחיל המספר כנ"ל. לקשר הכל אל העומר שהואבחי' התקשרות אחר הבריאה בקודם הבריאה שזהו בחי' הנפת עומר שעורים כנ"ל וע"י המספר הזה דייקא עולין מטומאה לטהרה וכנ"ל ואז ינטהרין מזוהמת העבדות שהי' במצרים ששם עיקר העבדות בחי' חם כנ"ל. כי עיקר זוהמת בחי' העבד שהוא הטומאה בחי' ערלה בחי' פגם הברית בחי' טומאת מצרים בחי' שקר הוא רק מחמת הריחוק מאחד ואחיזתם מבחי' מספר ומנין כנ"ל. והם נמתקין בשרשן דהיינו ע"י מספר דקדושה שנכלל בבחי' אחד בחי' ספירת העומר עי"ז נמתקין בשרשן ונתבטל אחזיתם כי נכלל כל המספר שהואאחר הבריאה בבחי' כולו אחד ואזי אין להם שום אחזיה כלל וכנ"ל (וע' עוד מענין זה לקמן בה' סימני בהמה וחי' טהורה בכרך י"ד)

אות ט

וזהו בחי' טבילת העבד כי צריכין להעלותו מטומאה לטהרה מבחי' שקר שהוא בחי' חשבונות רבים שיהי' עולה אל בחי' הטהרה שמשם אחיזתם ושם נמתקין ונטהרין כנ"ל: וע"כ כל הטבילות הם במי מקוה. כי המים הם בבחי' קודם הבריאה כי המים קדמו לעולם כי המים הם בחי' חסד בחי' ימין שזהו בחי' קודם הבריאה וע"י שנכנסין במים ועולה שם כל הגוף ונתבטל ונתעלם שם במים. עי"זנתבטל ונכלל בבחי' קודם הבריאה ואזי הוא בחי' כולו אחד כנ"ל. ואזי נטהר מכל הטומאות ועולה מהם כי כל הטומאות נתבטלין שם בבחי' כולו אחד כי עיקר אחיזתם מחמת הריחוק מאחד כנ"ל:

וע"כ כשנתקרבו ישראל להש"י נתקרבו ג"כ ע"י מילה וטבילה וכנ"ל:

אות י

וזה בחי' גר שבא להתגייר שצריך ג"כ מילה וטבילה להכניע הערלה שהוא הרע שהוא טומאת העכו"ם כיכל הגוים ערלים כי העכו"ם הם בבחי' שקר וישראל הם בבחי' אמת כ"ש שארית ישראל וכו' וכמובא. וע"כ כל העכו"ם הם נקראים על שם הערלה כנ"ל וכשרז"ל שאין הערלה נקראת אלא על שם העכו"ם כי הערלה הוא בבחי' שקר בחי' טומאת העכו"ם וע"כ אין הגר יכול ליכנס לקדושת ישראל כ"א ע"י מילה וטבילה כי ע"י שמעבירין הערלה שהוא השקר עי"ז נתבטל ממנו טומאת העכו"ם שהוא השקר ואזי נעשה כולו א' כולו טוב ואז גם הוא חוזר לקדושת ישראל כנ"ל. וזהו בחי' הטבילה כנ"ל: וע"כ צריכה המילה להיות קודם הטבילה כי מתחילה צריכין להעביר הערלה שהיא השקר ואח"כ יכול לזכות לטהרה ע"י שנכלל במים בבחי' קודם הבריאה כי כל זמן שיש בו ערלה שהוא בחי' שקר אנו יכול להכלל בבחי' קודם הבריאה שהוא בחי' הטבילה כנ"ל. רק אחר שמעבירין ממנו זוהמת הערלה ואזי נכלל ג"כ בבחי' אות אמת אזי יכול לקבל הטהרה ע"י הטבילה במים ע"י שנכלל בבחי' קודם הבריאה בבחי' כולו אחד כנ"ל. כי א"א שיהי' נכלל בבחי' קודם הבריאה דהיינו שיהי' אחר הבריאה כמו קודם הבריאה בחי' אב ובן כחדא כ"א ע"י שנזהרין משקר כנ"ל. שזהו בחי' העברת הערלה שהואבחי' שקר כנ"ל:

אות יא

וזהו בחי' הב"ד של ג' שצריכין למילת גר וטבילתו ולמדווה רז"ל מדכתיב משפט לגבי גר מה משפט בג' אף גר צריך ג' כי בכל משפט ודין צריכין שלשה כי המשפט הוא להכניע השקר ולברר האמת כי זהו עיקר הדין והמשפט שדנין לפני הדיינים כי א' טוען אמת וא' טוען שקר וצריכין הדיינים לברר האמת ולהכניע השקר:

וע"כ צריכין בכל משפט ודין להכניע השקר בשרשו דהיינו שצריכין לקשר עצמם בבחי' כולו אחד בבחי' כלליות שנכלל הבריאה בקודם הבריאה בבחי' אב ובן כחדא שע"י בחי' זו נתבטל השקר לגמרי ואין לו שום אחיזה כלל מאחר שכולו אחד כנ"ל. ובחי' זו של כלליו תאחר הבריאה בקודם הבריאה שזה נעשה ע"י אמת ע"י שהדיינים דנים דין אמת לאמתו זאת הבחי' הוא בחי' משולשת כי היא כלולה משלש בחי' שסה כלל קיום כל העולמות שהם בחי' ימין ושמאל ואמצע שנמצא בכל מקום ששרשם מבחי' זו כי קודם הבריאה קודם שיצא הבריאה כלל מכח אל הפועל זהו בחי' כולא ימינא כי לית שמאל תמן כנ"ל. ואחר הבריאה כשיצאה הבריאה מכח אל הפועל והוא בבחי' שמאל כנגד קודם הבריאה וכנ"ל. ותיכף כשיצאה הבריאה מכח אל הפועל אזי נעשה רושם תיכף על השתלשלות הס"א שהוא הרע שהוא השקר והטומאה כנ"ל. וזה כל

עבודתינו להכניע השקר שהוא הס"א כדי שיחזור ויוכלל אחור הבריאה בקודם הבריאה שיהי' גם אחר הבריאה כולו אחד כולו טוב כמ וקודם הבריאה ואזי יתבטל השקר לגמרי וכנ"ל. וזאת הבחי' הוא בחי' שלישית בחי' אמצע בחי' קו המכריע היינו בחי' זו שגם אחר הבריאה אחר שכבר יצאה הבריאה מכח אל הפועל יהי' כל הבריאה נכללת בקודם הבריאה. ע"י שמקשרין כל הבריאה לשרשה בבחי' כולו אחד ע"י אמת כנ"ל זאת הבחי' הוא בבחי' קו המכריע שמקשר ומחבר ימין ושמאל שזהו בחי' התחברות וכלליות אחר הבריאה בקודם הבריאה כנ"ל וזוהו בחי' כלל קדושת ישראל שמה כלולים מכהנים לוים וישראלים שהם כנגד שלשה אבות אברהם יצחק יעקב שכ"ז הוא בחי' משולשת הנ"ל בחי' ימין ושמאל ואמצע המכריע כנ"ל וע"כ מכשצריכין לדון דין לגרש השקר ולברר האמת אזי צרכין ג' דיינים שהם כנגד ג' בחי' הנ"ל. כי הב"ד הם בבחי' ימין ושמאל ואמצע המכריע כשרז"ל אין ב"ד שקול וכו' וע"כ ע"י אלו הג' שהם כנגד ג' בחי' הנ"ל על ידם נכלל אחר הבריאה בקודם הבריאה בבי' כולו אחד ועי"ז נכנע השקר כי עיקר אחזית השקר מחמת ריחוקו מאחרד כי בכל מקום שנכלל שמאל בימין ע"י אמצע המכריע לפי בחי' זו כן נכלל אחר הבריאה בקודם הבריאה וכנ"ל וע"כ גר שבא להתגייר שעיקר כניסתו אל קדושת ישראל הוא רק ע"י שמעבירין ממנו השקר שהוא הערלה וכוללין אותו בבחי' קודם הבריאה ע"י הטבילה במים שע"י זה דייקא יוצא מטומאה לטהרה ע"י בחי' כולו אחד וכו' וכנ"ל. ע"כ צריכין שיהיו אצלו ג' בשעת מילה וטבילה כמ וגבי משפט כי להוציא הגר מטומאת העכו"ם שהם בחי' ערלה בחי' שקר ולהעלותה לקדושת ישראל שהם בחי' אמת הוא בחי' משפט ממש שהוא לגרש השקר ולברר האמת שכ"ז נעשה ע"י ג' שהם כלולים מג' בחי' הנ"ל שעל ידם נכלל אחר הבריאה בקודם הבריאה שעי"ז דייקא עולין מטומאה לטהרה ונתבטל השקר שהוא הרע והטומאה לגמרי בשרשה ע"י שחוזרים ונכללים גם אחר הבריאה בבחי' כולו אחד כולו טוב כי עיקר אחיזתם הי' רק מחמת הריחו מאחד אבל ע"י ב"ד של ג' שהם כלולים מג' בחי' הנ"ל שעל ידם נכלל אחר הבריאה בקודם הבריאה שעי"ז דייקא עולין מטומאה לטהרה ונתבטל השקר שהוא הרע והטומאה לגמרי בשרשה ע"י שחוזרים ונכללים גם אחר הבריאה בבחי' כולו אחד כולו טוב כי עיקר אחיזתם הי' רק מחמת הריחוק מאחד אבל ע"י ב"ד של ג' שהם כלולים מג' בחי' הנ"ל. שעל ידם נכלל הכל בבחי' כולו אחד עי"ז נתבטלים לגמרי ויוצאים מטומאה לטהרה וזוכה גם הגר ליכנס על ידם לקדושת ישראל וכנ"ל:

אות יב

וזה בבחי' ברכת כהנים. כי הכהנים הם בבחי' ימין שהוא בחי' קודם הבריאה כנ"ל. ומשם נמשכין כל הברכות כי עיקר אחיזת הקללה הוא רק אחר הבריאה כנ"ל. וע"כ הארן הכהן הי' מניף את כל הלוים כי הלוים הם בבחי' הטהרה בח"י אחר הבריאה שמשם יוכל להשתלשל אחיזה לבחי' חשבונות רבים שהוא בחי' הס"א וכו'. ע"כ הי' צריך הכהן להניף את הלוים כדי שיהי' נכלל אחר הבריאה בקודם הבריאה. בבחי' כולו אחד כדי שיתבטל אחיזת הס"א שאחיזתה מחמת הריחוק מאחד כנ"ל. וזהו בחי' הברכה שמובא בזוה"ק שהי' מברכין את ישראל קודם המספר ואח"כ כנ"ל. כי המספר הוא בבחי' אחר הבריאה שמשם אחיזתם כנ"ל. ע"כ היו צריכין מקודם ואח"כ ברכת כהנים כדי שיהי' נכללין בבחי' קודם הבריאה ששם הברכה שלא יהי' אחיזה להקללה ח"ו שאחיזתם בבחי' מספר שהוא בחי' אחר הבריאה כנ"ל אשר בשבי לזה הוצרכו ליתן בקע לגלגלת וכו' וכנ"ל וע"כ ברכת כהנים משולשת וכנ"ל:

אות יג

וזה בחי' שובעות שבו ניתנה תורה אחר שספרו ימי הספירה שעל ידה נטהרין מזוהמת מצרים מבחי' עבד מבחי' ערלה מבחי' שקר וכו' וכנ"ל ואח"כ זוכין לקבל התורה בשבועות. שהוא תורת אמת שעל ידי התורה מקשרין כל העולמות ונכלל אחר הבריאה בקודם הבריאה כי עיקר זאת הבחי' נעשה ע"י תורת אמת וע"כ כל התורה היא בבחי' משולשת כשרז"ל (שבת פ"ח) בריך רחמנא דיהיב לן אוריין תליתאה על ידי תליתאי ביום תליתאי בירחא תליתאי כי התורה היא בחי' אמת בחי' שלום שהיא כלולה מג' בחי' הנ"ל שעי"ז נכל אחר הבריאה בקודם הבריאה שזהו תכלית הכל שזה נעשה ע"י מצות התורה וכנ"ל:

וזהו בחי' (אבות) על ג' דברים העולם עומד על הדין ועל האמת ועל השלום שנאמר אמת ומשפט שלום שפטו בשעריכם. כי אלו הג' הם בחי' אחת וכ"א כלול מג' בחי' וכולם בכלל הם ג' בחי' הנ"ל שהם קיום העולם כי עיקר קום העולם הוא כשאחר הבריאה נכלל בקודם הבריאה בבחי' כולו אחד כנ"ל. שזהו תכלית כל הבריאה ובשביל זה נברא העולם כידוע וזה נעשה ע"י ג' בחי' הנ"ל. שהוא דין ומשפט שע"י דין אמת שמכניעין השקר ומבררין האמת נכלל אחר הבריאה בקודם הבריאה כנ"ל. ב' אמת ג' שלום כי אמת הוא ג"כ בחי' זו כי הכל תלוי באמת שעי"ז השגחתו ית' עלינו. ועי"ז נכלל הכל בבחי' כולו אחד כנ"ל. וזהו בחי' שלום שהוא בחי' המכריע שעושים שלום בין ההפכים בין ימין ושמאל כי שלום מקשר הכל. ונכלל שמאל בימין אחר הבריאה בקודם הבריאה. וזהו בחי'ה' יברך את עמו בשלום (תהלים כ"ט) כי שלום הוא כלי מחזקי ברכה כי עיקר

הברכות הנמשכין מבחי' קודם בריאה כי שם מקור הברכה. א"א שיהי' נמשכין למטה לאחר הבריאה כ"א ע"י שלום שהוא מקשר הכל ונכלל אחר הבריאה בקודם הבריאה ואזי נמשך ברכה ממקור הברכה לכלל הבריאה כולה וזה בי' ברכת כהנים שמסיימין בשלום וברכתם הוא ג"כ אצל שים שלום כיעיקר הברכה נמשך אל הבריאה ע"י שנכללת בקודם הבריאה שזהו בחי' שלום כנ"ל כי הברכה הוא להנצל ולהכניע הקללה הנחאזת בבחי' אחרא הבריאה וע"י שנכלל אחר הבריאה בבחי' קודם הבריאה בבחי' כולו אחד כולו טוב נתבטלין כל הקללות בשרשן כנ"ל. ונמשכין כל הברכות וכל הטובות לכלל הבריאה כולה. וזהו בחי' ה' יברך את עמו בשלום כנ"ל:

(הלכו עבדים הלכה ג' בהלכות מילה הלכה ג' באות ל"א. הלכה ד' בהלכות מילה. הלכות עבדים ד באות י"ב: הלכה ה' בהלכות מילה הלכה ה' אות ט"ו):

גרים א

אות א

הגר נכנס בדת ישראל ע"י מילה וטבילה וצריך ב"ד וכו'. כי מתחילה היה עכו"ם מע' אומות שהם נאחזים בהרע הכולל שהוא בחי' ערלה כמובא בדברי רבינו (בסי' י"ט). וע"כ כשנכנס בדת ישראל צריכין למולו וע"י מצוה זו דייקא נכנס בדת ישראל כי היא תיקון הכללי. כי ע"י הכנעת הערלה עי"ז נכנע הרע הכולל שהי' נאחז בו בין הע' אומות ואזי נכנס בדת ישראל. כי זה עיקר קדושת ישראל דהיינו שמירת הברית שהוא בחי' מילה שעי"ז רוממנו מכל לשון כמובא בדברי רבינו נ"י (שם) ואח"כ חייב טבילה כדי שהיי' נעשה בריה חדשה כי הטבילה הוא בחי' התעלמות בתוך מי המקוה שהוא בחי' עלמא דאתי ששם נתחדשים ונעשים כבריה חדשה בבחי' תשובה בחי' השיבנו ה' וכו' חדש ימינו וכו'. וכמובא כל זה לעיל בה' טבילת כלים (הלכה א') ובה' מגילה (הלכה א'). וע"כ חייב הגר טבילה כדי שעי"ז יהי' נתחדש ממש ויתהפך מגוף של הע' אומות לגוף ישראל כנ"ל וצריך ב"ד ובעודו במים ב"ד מודיעין אותו קצת מצוות והוא מקבל עליו עול מלכות שמים וכו.' כי עיקר קדושת ישראל הוא בחי' הנקודה שיש בכל אחד מישראל שהוא בחי' נשמתו וכל הנקודות של ישראל מקבלין מנקודה הכלליות כמובא במאמר ואתם תהיי לי וכו' (בסי' ל"ד). וכבר מבואר לעיל בהל' נדרים (הל' א') שב"ד של ג' הם בחי' צדיקים מושל בחי' ישראל ממשלותיו כי יש להם כח למשול ולדון כרצונם והם בחי' נקודה הכלליות כי הם כלולים מכל ישראל שהם ג' כהן לוי וישראל שהוא בחי' כלל ישראל שהיא בחי' נקודה הכלליות. וע"כ הגר צריך ב"ד כדי שיאירו בו מנוקדה שבהם שהוא בחי' נקודה הכלליות כדי שיקבל הגר בחי' הארת הנקודה שעי"ז זוכה

לקדושת ישראל שעיקרה תלויה בהנקודה כנ"ל כי בעודו במים מודיעין לו מצוות ועי"ז שהם מודיעין לו בפיהם המצוות הם מאירין בו הנקודה שהיא בחי' פי ידבר חכמות ועי"ז מקבל הנקודה ואזי נעשה ישראל. וע"כ דייקא בעמדו במים מודיעין לו כי איתא שא"א להחזיר הנשמה כ"א ע"י טבילה וע"כ כשהוא במים שאז צריך לקבל בחי' נשמה אז מודיעין לו וכו' ומאירין בו הארת הנקודה הנ"ל ומקבל שם הנשמה ע"י הטבילה כי הנקודה הוא הנשמה כנ"ל:

וע"כ צריך להיות מילה קודם הטבילה. כי א"א לקבל הארת הנקודה כ"א ע"י המילה כי הנקודה שורה במקום ברית שלום כמובא שם במאמר ואתם תהיו לי וכו' ע"ש. כי הערלה הוא בחי' חרפה בבחי' כי חרפה היא לנו שהוא בחי' חרפה שברה לבי שזהו בחי' פגם הנקודה ע"ש וע"כ מתחילה כשהיה עכו"ם היה ערל כיכל הגוים ערלים וכו' כ"ש במשנה כי יניקת הע' אומו תהוא משבירת כלים שמשם אחיזת הקליפות שהוא בחי' ערלה בחי' חרפה כנ"ל וע"כ כשרוצה ליכנס בדת ישראל צריך מילה כדי להסיר החרפה כדי להוציאו מן בחי' השבירה ונתגלה בחי' ברית שלום ששם שורה אצל ישראל אור הנקודה ואזי מקבל אור הנקודה מן הב"ד של ג' ישראלים בעודו במים כנ"ל. ואזי נתחדש ממש כנ"ל דהיינו שיוצא מבחי' שיברה לבחי' תיקון שזהו בחי' בריה חדשה ממש כידוע:

(הלכות גרים הלכה ב' בהלכות עבדים הלכה ב' אות ט'):

גרים ג

אות ב

א) ע"פ המאמר המתחיל מי שמשתדל תמיד לקרב בני אדם לעבודת הש"י וכו' (סי' נ"ט) בליקוטי הראשון ע"ש ומבואר שם שזה משתדל לקרב בני אדם להש"י צריך לשמור א"ע שלא יתאחזו בו הקליפות והרע של אלו בני אדם כי זה האיש המשתדל לקרב ולעשו"ת נפשו"ת וכו'. הוא בונה בחי' היכל הקודש וכו' והעצה על זה להנצל מן הרע של אלו בני אדם שמקרבם שלא יתאחז ביצר משחבות לבו, העצה הוא שיזמין מלאכי לבו שהוא בחי' התלהבו תהלב שזה נעשה ע"י בחי' משפט שאדם שופט א"ע שהואבחי'אש בחי' באש ה' נשפט ואש הזה הוא שורף את הרע והקליפות שלא יתאחזו בלבו של האיש הכשר המקרב נפשו"ת להש"י ואז גם היכל הקודש דהיינו הנפשו"ת שמקרבם מקבלים כח האש ושורף את הקליפות גם מלהתאחז בהם וכו'. ואז יוצא לאור משפט היינו שנתלהב הלב ויושב על כסא בבחי' כונן למשפט כסא וכו'. וזה בחי' קריה נאמנה מלאתי משפט קריה זה בחי' ירושלים עיר הקודש הנ"ל. היינו בחי' היכל הקודש הנ"ל מלביש

את משפט הנ"ל וזהו בחי' בעת ההיא יקראו לירושלים כסא ה' ונקוו אליה כל הגוים לשם ה'. ולא ילכו עוד אחרי שרירות לבם הרע היינו אע"פ שיקרבו גוים רבים להש"י אעפ"כ לא יוכל הרע להטות את לבבם ח"ו ולא ילכו אחרי שרירות לבם הרע ח"ו כי אש המלאכים שבלב הנ"ל הנעשה ע"י משפט הנ"ל. שעי"ז נקראת ירושלים היכל הקודש כסא ה' האש הזה ישרוף את הרע ועי"ז יוכל לקרב כל הגוים להש"י ואעפ"כ לא ילכו אחרי שרירות לבם היינו שלא יוכל הרע להטות את לבבם כי אש הנ"ל ישרוף כנ"ל וכו' ע"ש כל זה היטב. וזה בחי' את שבתותי תשמורו דא עיגולא ורבועא דלגו וכו' וזה בחי' מ"ס וסמ"ך שבלוחות וכו'. וזה בחי' ונתתי להם בביתי ובחומותי יד ושם וכו'. וזה בחי' בית והון נחלת אבות וכו' ע"ש כל זה היטב:

וזה בחי' גרים שצריכין מילה ואח"כ טבילה. וגם א"א לגייר גרים כ"א בב"ד של שלשה ולמדו רז"ל מדכתיב משפט גבי גר כ"ש משפט אחד יהי' לכם ולגר וכו'. כי הגר מחמת שהיה רחוק מן הקדושה מאד בתכלית הריחוק. ורוצה לצאת מטומאת וזוהמת העכו"ם לקדושת ישראל. ע"כ א"א לקרבו אל הקדושה כ"א ע"י ב"ד של שלשה ששם עיקר המשפט וע"כ יש לב"ד דייקא כח לקרבו ולהכניסו תחת כנפי השכינה כי מאחר שהם ב"ד שלשלשה שיש להם כח לעשו"ת משפט כי כל המשפטים הוא בב"ד של שלשה ומחמת שכח המשפט אצלם ע"כ יש להם כח לקרב גרים להש"י כי לא יוכל הרע של הגרים להתאחז בלבם כי אש המשפט שלהם ישרוף את הרע שלהם כנ"ל. וע"כ כתיב משפט גבי גר להורות שהגר צריך ב"ד של שלשה שהם בעלי משפט. כי א"א להגר שיתקרב להש"י כ"א ע"י בחי' משפט כמבוא במאמר הנ"ל. כדי לעורר אש המשפט כדי לשרוף את הרע שהיה נאחז בו וכו' וכנ"ל:

אות ג

וע"כ צריך הגר תחילה מילה. כי הערלה הוא הרע זוהמת הנחש שנאחז בו שא"א לקרבו כ"א כשמלין אותו תחילה ומעבירין הערלה ממנו שהוא הרע שנאחז בו. ואח"כ יכולין לקרבו לעבודת הש"י כי העיקר צריכין להשתדל להכניע ולבטל מתחילה הרע שנאחז בו וע"כ אם הקדימו הטבילה קודם למילה אינו כלום כי צריך תחילה להעביר הרע ממנו שהוא הערלה. ואח"כ לטהרו בטבילה ולקרבו להש"י כי העיקר להעביר ולשרוף הרע שהיה נאחז באלו הנפשו"ת הרוצים להתקרב כי מתחילה הי' בין הגויים והקליפות כ"ש זאת ירושלים בתוך הגויים שמתיה וכו'. ע"כ צריכין תחילה להעביר הרע מן הגרים ע"י המילה ואח"כ לטהרו ע"י הטבילה ולקרבו להש"י:

אות ד

כי מילה וטבילה הם בחי' מ"ם וסמ"ך בחי' עיגולא ורבועא המבואר במאמר הנ"ל שהם בחי' משפט וכסא המבואר שם כי מצוות מילה שהוא ביטול הרע שהוא הערלה זה בחינת ביטול האיסור בשישים שהוא על ידי בחינת הסמ"ך שהיא בחינת מלכות בחינת ששים המה מלכות ומלכות היא בחינת חרב פיפיות כמובא במ"א בחינת חרב נוקמת נקם ברית שהיא בחי' החרב והסכין של המילה החותך את הערלה ומבטל את הרע שכח החרב הזה נמשך מבחי' אש המשפט הנ"ל. בבחי' כי באש ה' נשפט ובחרבו את כל בשר (ישעי' ס"ו) וזה בחי' הפסוקים שנוהגי ולומר ביום שיש בו מילה שהם רוממות אל בגרונם וחרב פיפיות בידם היינו בחי' מלכות הנ"ל שהיא בחי' רוממות אל בגרונם וכו' בחי' מלכות פה שהיא בחי' חרב פיפיות שהוא מכניע וחותך ומבטל את הערלה פגם הברית בחי' רע הנ"ל בבחי' חרב נוקמת נקם ברית. וזהו שסיים לעשו"ת נקמה בגוים וכו' לעשו"ת בהם משפט כתוב משפט דייקא. כי החרב הנ"ל עושה בהגוים משפט כתוב כי החרב היא בחי' כח האש שנמשך מבחי' מהשפט הנ"ל שהיא חותכם ושורפת את הרע שהיא הערלה. בבחי' כי באש ה' נשפט ובחרבו וכו' כנ"ל. נמצא שהמילה היא בחי' ביטול הרע על ידי אש המשפט שהוא החרב והסכין של המילה שהיא בחי' מלכות בחי' כסא משפט ואז יוצא לאור משפט ויושב על הכסא ואז זוכין לקדושת שבת שהיא בחי' עיגולא ורבועא דלגו בחי' מ"ם וסמך וכו' כמבואר במאמר הנ"ל. וזה בחי' הטבילה שלאחר המילה זה בחי' המ"ם בחי' רבועא הנ"ל כי הטבילה היא במקוה של מ"ם סאה היינו בחי' מ"ם הנ"ל ואז נתעלם הבא לטהר בתוך המ"ם סאה של המקוה ונעשה כסא ומרכבה להמ"ם הנ"ל שזה בחי' כסא משפט הנ"ל:

אות ה

נמצא שא"א לקרב בעלי תשובה וגרים להש"י כ"א על ידי בחי' משפט כנ"ל. בשביל זה נוסעין על ר"ה לצדיקים על ראש השנה דייקא. כי כל מי שרוצה להתקרב להש"י באמת ובודאי א"א להתקרב באמת להש"י כ"א ע"י הצדיק הדור האמתי ואין הצדיק יכול לקרבו כ"א ע"י בחי' משפט כנ"ל. וע"כ נוסעין על ר"ה דייקא כי ר"ה הוא יום המשפט. וע"כ אז הוא יום ראשון של עשי"ת ואז נוסעין לצדיקים להתקרב להש"י כי אז יוצא לאור משפט ושורף את הרע לש הרוצים להתקרב וכו' כנ"ל. ואז המשפט יושב על כסאו בבחי' כונן למשפט כסאו כנ"ל. כיכל זה נעשה בר"ה דייקא שהוא יום המשפט. וע"כ אז היא עיקר זמן התקרבות להש"י ע"י צדיקי הדור האמתיים כי כל עבודתינו בר"ה לגלות אלקותו ית' לכל באי עולם עד שישמעו רחוקים ויבואו ויתגיירו כולם ויתקרבו להש,י כמו שאנו אומרים בכל התפילות בר"ה ויוה"כ. ובכן תן פחדך ה' אלקינו על כל מעשיך ואיתך על

כל מה שבראת וכו' ויעשו כולם אגודה אחת לעשו"ת רצונך וכו', ותמלוך אלה ה' לבדך על כל מעשיך וכו' וידע כל פעול כי אתה פעלתו ויבין כל יצור כי אתה יצרתו. ויאמר כל אשר נשמה באפו וכו' וכיוצא בזה בכל התפילות ויאתיו כל לעבדך וכו':

אות ו

וזה בחי' שופר כי קול השופר ההולך וחזק מאד הוא בחי' יראה בבחי' (עמוס

אות ג

היתקע שופר בעיר ועם לא יחרדו. ויראה הוא בחי' אש בחי' משפט הנ"ל. בבחי' כי ה' אלקיך אש אכלה הוא אל גדול ונורא. וע"כ קול השופר שהוא בחי' גבוורת בחי' יראה בחי' משפט. ע"כ ע"י זה הקול מעוררין אש המשפט הנ"ל בבחי' (תהלים כ"ט) קול ה' חוצב להבות אש:

כי שופר של ר"ה הוא שופר של איל בחי' אילו של יצחק שהוא בחי' קול השופר של מתן תורה וכמו שאנו זוכרין את הקולות של השופר של מתן תורה בר"ה. כ"ש אתה נגלית וכו' וקול שופר של מתן תורה הזה יוצא באש ולפידים כ"ש וכל העם רואים את הקולות ואת הלפידים וכו' וכן בפסוקים הרבה כי בשעת מתן תורה היו כל ישראל בבחי' גרים כי בשעת מתן תורה היו כל ישראל בבחי' גרים כי אז היה התחלת התקרבותן לאביהם שבשמים שיצאו מטומאת מצרים לקדושת ישראל וכמו שפרש"י שם. וע"כ קורין רות בשבועות. כי שבועות שהוא מתן תורההוא בחי' התקרבות גרים ובעלי תשובה. ומחמת זההיה במתן תורה קול שופר ואש ולפידים שכל זה הוא בחי' אש המשפט הנ"ל. כדי לשרוף הרע שהיה נאחז בהם מטומאת מצרים. וע"כ ניתנה התורה באש היינו בחי' אש המשפט הנ"ל כי התורה בעצמה נקראת משפט. ומחמת שאז בשעת מתן תורה נתעורר בשלימות אש המשפט הנ"ל. כ"ש ודבריו שמענו מתוך האש וכו'. ע"כ באמת נזדככו אז לגמרי מאחיזת הרע. כ"ש (עירובין נ"ד) חרות על הלוחות חירות ממלאך המות וכו' כי נתבטל אז זוהמת הנחש לגמרי כי פסקה זוהמתן בשעת תמן תורה ע"י בחי' אש המשפט הנ"ל. שנתעורר ע"י קול השופר שיש לו כח לעורר אש המשפט. בבחי' קול ה' חוצב להבות אשר ועיקר הקלקול שנתקלקל אחר כך בחטא העגל היה רק ע"י הערב רב שהם בחי' הגרים שאסור לגיירם שאין כח במשפט הנ"ל להכניע הרע שלהם כמבואר היטב במאמר הנ"ל בסופו. וזה בחי' מ"ס וסמ"ך שבלוחות הנזכר במאמר הנ"ל כי הלוחות שהם התורה שעל ידם נכנע הרע שלהם ופסקה זוהמתן כי ניתנו מתוך האש כנ"ל. הם בעצמן בבחי' מ"ם וסמ"ך הנ"ל שהוא עיגולא ורבועא הנ"ל שהוא בחי' ביטול הרע כנ"ל: וע"כ בעת ההתחלה שנתלגה הש"י למשה לפדות את ישראל ממצרים. נמאר שם המקרא המובא במאמר הנ"ל המובא במאמר הנ"ל. וירא מלאך ה' אליו בלבת אש מתוך הסנא

כי מחמת שהש"י ציוהו להוציא בני ישראל מטומאת מצמרים ולקרבם להש"י שזהו בחי' גרים ובעלי תשובה. ע"כ נתעורר תיכף אש המלאכים שהם בחי' אש המשפט כי רק עי"ז יוכל לקרב ישראל להש"י כנ"ל:

אות ז

נמצא שקול שופר מעורר אש המשפט הנ"ל שעי"ז נכנע הרע ועי"ז דייקא יכולין לקרב גרים ורחוקים להש"י. וזהו בחי' (תהלים פ"א) תקעו בחדש שופר בכסא ליום חגנו כי חק לישראל הוא משפט לאלקי יעקב. משפט דייקא. כי צריכין לתקוע בשופר כדי לעורר על ידו משפט הנ"ל כנ"ל. וזה שאומרים קודם השופר מזמור מ"ז שבתהלים שכולו מדבר מהתקרבות כל העמים להש"י שיתגיירו כולם וישובו להש"י. כ"ש כל העמים תקעו כף וכו' כיה' עליון נורא מלך גדול על וכו' בח"י יראה שהוא בחי' משפט. וזהו מלך גדול על כל הארץ כי כולם יתגיירו וישובו אליו. וזהו ידבר עמים תחתינו וכו'. וזהו יבחר לנו את נחלתינו. נחלה זו ירושלים. כי עי"ז שמגיירין גרים נבנה ירושלים עיר הקודש שהוא בחי' היכל הקודש נעשה ע"י הגרים כמבואר במאמר הנ"ל. וזהו את גאון יעקב וכו' יעקב דייקא כי יעקב הוא בחי' משפט בחי' משפט לאלקי יעקב וכל זה נתעורר ע"י השופר. וזהו עלה אלקים בתרועה ה' בקול שופר שעי"ז נתעורר המשפט כנ"ל. וזהו שסיים נדיבי עמים נאספו עם אלקי אברהם דהיינו גרים כי אברהם היה ראש לגרים כשרז"ל על פסוק זה כי ע"י קול השופר שהוא בחי' משפט עי"ז נעשין גרים. בשביל זה אומרים כל המזמור הזה המדבר מגרים קודם תקיעת שופר כנ"ל. כי שופר מקבץ כל הנדחים שהם בחי' גרים דהיינו כל הרחוקים והנדחים מהש"י כולם נתקרבין להש"י ע"י קול השופר שהוא אבחי' משפט כנ"ל. כמו שאנו אומרים בר"ה תקע בשופר גדול לחירותינו ושא נס לקבץ גלויותינו וקרב פזורינו מבין הגוים וכו'. וכ"ש ביום ההוא יתקע בשופר גדול ובאו האובדים בארץ אשור והנדחים בארץ מצרים והשתחוו לה' בהר הקודש בירושלים. כי השופר מקבץ ומקרב האובדים והנדחים שהם הרחוקים מהקדשוה שמתקרבים להש"י ע"י אש המשפט שהוא בחי' קול השופר. ועי"ז נבנה היכל הקודש שהוא בחי' ירושלים. וזהו והשתחוו לה' בהר הקודש בירושלים. בהר הקודש בירושלים דייקא. היינו בחי' היכל הקודש הנ"ל שנבנה ע"י האובדים והנדחים שהם הרחוקים הבאים להשתחוות לה' ולהתקרב לעבודתו כנ"ל. וכל זה ע"י קול השופר שהוא בחי' יראה בחי' אש המשפט הנ"ל. וע"כ היה אצל הב"ד שופר. כי שופר הוא בחי' משפט כנ"ל:

אות ח

וע"כ כל הקולו של השופר הם משולשים. כ"ש שיעור תקיעה כשלש תרועות שיעור תרועה וכו'. זה בחי' משפט שהוא משולש תרועה וכו'. זה בחי' משפט שהוא משולש כי

המשפט הוא בב"ד של שלשה וע"כ עיקר המשפט הוא בחי' יעקב בחי' משפט לאלקי יעקב. כי יעקב משולש באבהן בחי' יעקב חבל נחלתו וכו' כמובא כחבל הגדל בשלשה. כי יעקב כלול משלשה אבו תשהם בחי' ב"ד של שלשה שמהם יוצא המשפט. שעי"ז מגיירין גרים בב"ד של שלשה שמקבלין כח משלשה אבות. והעיקר הוא יעקב שהיתה מטתו שלימה בלי שום פסול כי כל זמן שלא בא יעקב השלישי לאבות המכריע שעל ידו עיקר המשפט הי' אפשר לבער הרע לגמרי. וע"כ אברהם ויצחק שהי' מגיירים גירם לא נמלטו מאחיזת הרע לגמרי. וע,כ אברסה יצא ממנו ישמעאל ויצחק יצא ממנו עשו כי עדיין לא יצא לאור המשפט בשלימות להכניע ולבטל הרע לגמרי עד שבא יעקב השלישי שהוא עיקר שלימות המשפט ואז נכנע הרע לגמרי ע"י המשפט שהי' בשלימות אצלו. וע"כ היתה מטתו שלימה בלי שום אחיזת הרע ופסולת כלל:

וע"כ עיקר השופר הוא בחי' תרועה. כ"ש יום תרועה יהי' לכם וכ"ש עלה אלקים בתרועה ה' בקול שופר כי תרועה משולשת בקולות והיא בחי' יעקב. כ"ש (במדבר כ"ג) לא הביט און ביעקב ולא ראה עמל בישראל ה' אלקיו עמ וותרועת מלך בו כי ע"י התרואה שהוא בחי' יעקב בחי' משפט. עי"ז לא הביט און ביעקב ולא ראה עמל בישראל ה' אלקיו עמו ותרועת מלך בו כי ע"י התרועה שהואבחי' יעקב בחי' משפט. ע"י לא הביט און ביעקב ולא ראה עמל בישראל דהיינו שאין בהם שום רע שהוא בחי' עמל ואון. כי נתבטל כל הרע ע"י אש המשפט כנ"ל:

אות ט

וזהו שאומרים ביום השלישי לבריאת עולם שהוא בחי' יעקב כידוע. מזמור פ"ב שמדבר ממשפט שהוא ג"כ בג' בחי' יעקב כנ"ל כ"ש אלקים נצב וכו'. וזהו שסיים קומה אלקים שפטה הארץ כי אתה תנחל בכל הגוים כי ע"י המשפט עי"ז כל גוים נתקרבין להש"י. וזהו כי אתה תנחל, תנחל דייקא. כי נחלה זו ירושלים עיר הקודש שהוא היכל הקודש שנבנה ע"י הגרים כנ"ל:

אות י

וזהו שואמרים בר"ה למשפטיך עמדו היום כיהכל עבדיך. כי ע"י המשפט נתקרבים כולם להש"י ואזי הכל עבדיך כי כולם באים לעובדו ית':

אות יא

וזהו בחי' מה שאומרים להגר הבא להתגייר מה ראית שבאת להתגייא אי אתה יודע שישראל בזה"ז דווים וסחופים וכו' כי מתחילה ההכרח לרחק אותו קצת. ובזה שמבזין אותו ומרחקין אותו קצת ומרמזין לו שאינו כדאי להתקרב אצלינו. ואז יכשהוא מרוצה אעפ"כ ואמר יודע אני ואיני כדאי בזה נכנע הרע שלו ונפרד ממנו. בבחי' (רות א') ותישק

ערפה לחמותה ורות דבקה בה. ערפה הוא בחי' הרע הרוצה להתאחז בהגר צדק בחי' רות שזה הרע נפרד ע"י ההתקרחקות שרוצין לרחק את הגר בתחילה כי זה ההתרחקות הואבחי' בטישא שמבטשין לי' כמובא בזהו"ק אעא דלא סליק ביה נהורא וכו' גפוא דלא סליק בי' הנורא דנשמתא מבטשין לי' כי ע"י שרוצין לדחותו ולרחקו והוא דוחק עצמו ומכריח עצמו להתקרב אע"פ שמרחקין אותו בזההוא מבטש ומכניע הרע שנאחז בו. וזה בעצמו הוא בחי' משפט הנ"ל שזה המקרב גרים או בעלי תשובה הוא מכלכל דברי ובמשפט ומתחיל לרחקו בתחילה שזהו בחי' דין ומשפט שהוא שופט אותו שאינו ראוי להתקרב ומדחה אותו ומראה לו התרחקות ואם הוא חזק בדעתו ואומר אעפ"כ ואיני כדאי כבר קבל את דינו ומשפטו ע"י שעמד בנסיון הזה של התרחקות. ועי"ז נכנע ונפרד ממנו הרעשלו ואז ראוי כנ"ל. וזהו בחי' מה שצדיקי אמת נוהגין לפעמים לרחק איזה אדם בתחילה כל זההוא בב יל נסיון לטובתו כי ההתרחקות הוא תכלית ההתקרבות. בבחי' שלום שלום לרחוק ולקרוב כי א"א לקרב הרחוקים כ"א ע"י שיעמוד בנסיון של התרחקות שעי"ז נכנע נכנע הרע שלהם כנ"ל. כי ההתרחקות של הצדיק האמת זהו בחי' משפט הנ"ל שמכלכל דבריו במשפט ויודע איך לדבר עם כל א' ואחד לקרב את זה ולרחק את זההכל כפי המשפט שבלבל וועי"ז הוא בוחן ובודק ומנסה את אשר בלבבם אם הם באים להתקרב בלב שלם. וכשהם ועמדים בנסיון ודוחקין עצמן להתקרב אף על פי שמרחקים אותם מאד, זהו בחי' בטישא הנ"ל שמבטשין גופם עי"ז ומשברין כל המניעות שיש להם מבחוץ ומבפנים דהיינו היסורין שיש להם מהמונעים מבחוץ שלא להתקרב להצדיק והיסורים שיש להם מבפנים מההתרחקות של הצדיק בעצמו וכשמשבירם כל אלו המניעות והיסורים עי"ז נכנע הרע שנאחז בהם. ועי"ז דייקא הם מתקרבים להש"י באמת:

גם עי"ז שהצדיק מכלכל דבריו במשפט ומרחקם בתחילה עי"ז יוכל להנצל מלקרב את הרשעים שאינם ראויים לקרבם כמבואר שם במאמר הנ"ל ע"ש כי הם בודאי לא יוכלו לעמוד בנסיון של התרחקות ויתרחקו באמת ע"י שהוא מרחיקם ויהי' ניצול מהם:

אות יב

וזהו בחי' מאה קולות שתוקעין בר"ה. זה בחי' מ"ם וסמ"ך הנ"ל שעולים מאה כי ע"י קול השופר מעוררין את המשפט הנ"ל שעי"ז יוצא אש המשפט ושורפאת הרע הנחאז בהיכל הקדש. שכל זה הואבחי' מ"ם וסמ"ך בחי' שבת בחי' עיגולא וריבועא כנ"ל במאמר הנ"ל. וע"כ תוקעין מאה קולות כי מ"ם וסמ"ך עולה מאה כנ"ל:

אות יג

וע"כ אין תוקעין בשבת. כי בשבת אין צריכין לעורר המשפט כדי לבטל את הרע כי בשבת ממילא נתבטל כל הרע כנ"ל. בבחי' את שבתותי תשמורו דא עיגולא וריבועא וכו' כנ"ל. וע"כ בשבת ממילא נתתקן בחי' עיגולא וריבועא דלגו בחי' מ"ם וסמ"ך ואין צריכין לעורר המאה קולות של השופר:

אות יד

וזה בחי' קימת חצות. שאז נתעוררין מהשינה ומתגברין לעסוק בתורה ולהתאבל על חורבן ביהמ"ק. כי עיקר חורבן ביהמ"ק הי' על קלקול המשפט כמובא בדרז"ל שעיקר חורבן ירושלים הי' על שעוותו בה את הדין. וכ"ש כי הפכתם ללענה משפט וכו' וכיוצא בזה פסוקים הרבה המדברים מגלות ישראל וחורבן בית המקדש שנזכר בהם קלקול המשפט שבשבי לזה חרבה ירושלים. כי ירושלים וביהמ"ק הם בחי' היכל הקודש כמבואר במאמר הנ"ל. ומחמת שעיקר בנין וקיום של היכל הקדש הוא ע"י בחי' משפט כנ"ל. ע"כ הי' מקום המשפט בביהמ"ק שהוא היכל הקדש כי שם בביהמ"ק הי' יושבין סנהדרי גדולה בלשכת הגזית שמשם הי' יוצא מהשפט לכל העולם. כי עיקר קיום הביהמ"ק שהוא היכל הקדש הוא ע"י המשפט כנ"ל. כי עיקר בירור כל הניצוצות הקדושו"ת מתוך הקליפות הי' בביהמ"ק ששם היו מבררין כל הברורין ע"י הקרבנות והקטורת שהי' מכפרין עלכל החטאים שהואבחי' בירור הניצוצות הקדושו"ת כידוע וע"כ הי' צריכין שם בחי' משפט כדי לעורר אש המשפט לשרוף את הרע שלא יתאחז בהיכל הקודש כנ"ל. וע"כ הי' שם מקום המשפט כנ"ל וע"י המשפט שהי' שם ע"ז נתעורר אש הנ"ל. וזהו בחי' אש המזבח שזה האש הי' שורף את הרע שלא יתאחז בההכיל הקודש וכו' כנ"ל:

אות טו

וזה שארז"ל למה נסמכה פרשת משפטים לפרשת המזבח. לומר לך שתשים דיינים אצל המזבח היינו כנ"ל. כי אש המזבח נמשך ע"י בחי' המשפט כנ"ל. וע"כ הי' הדיינים יושבים לעשו"ת משפט אצמל המזבח כנ"ל:

אות טז

וזה בחי' מה שהי' בתוך ההיכל הקודש שולחן בצפון ומונרה בדרום. ומזבח מקטר קטורת בין שולחן למנורה כי קטורת זהבחי' גרים כי עיקר בירור הניצוצות הקדושו"ת מתוך הקליפות הי' על ידי י"א סמני הקטורת כידוע שזה ובחי' גרים שמוציאין אותם מתוך עמקי הקליפות ומקרבין אותן אל הקדושה ועיקר הגרים נעשין ע"י בחי' יד ושם הנ"ל. שהם בחי' עיגולא ורבועא כמבואר במאמר הנ"ל וזה בחי' שולחן בצפון ומנורה

בדרום זה בחי' יד ושם הנ"ל. יד הוא בחי' חכמה הנמשך מבית ה' שעי"ז יש לו כח לכלכל דבריו במשפט ולהעמיד תלמדים הרבה כמבואר שם במאמר הנ,ל. וזה בחי' מנורה בדרום שהוא בחי' חכמה ודעת בבחי' ושמן על ראשך לא יחסר וזה בחי' משפט שהוא בחי' חכמה בבחי' (מלכים א') כי חכמת אלקים בקרבו לעשו"ת משפט. שולחן בצפון זה בחי' שם הנ"ל. שהוא בחי' עשירות שהוא בחי' שולחן מלכים בחי' פרנסה ועשירות וזהו שולחן בצפון כי משם מנמשך העשירות כי מצפון זהב יטתאה וע"י כל בחי' אלו שהם שולחן ומנורה שהם בחי' יד ושם הנ"ל, עי"ז עושין בעלי תשובה וגרים שהם בחי' בירור ניצוצות הקדושו"ת מתוך הקליפות שזהו בחי' קטורת הנ"ל. וע"כ היה המזבח מקטר קטורת עומד בין שוחן למנורה כנ"ל. (היינו כנגד האויר שבין שולחן ומנורה):
נמצא שעיקר קיום ירושלים וביהמ"ק הוא ע"י בחי' משפט כנ"ל ועיקר חורבן ירושלים הוא ע"י קלקול המשפט כנ"ל. ולעתיד לבא עיקר בנין ירושלים יהיה ע"י המשפט כ"ש ציון במשפט תפדה וכו'. וזהו ציון במשפט תפדה ושביה וכו' כי ע"י המשפט נעשין בעלי תשובה כנ"ל:

אות יז

וזהו בחי' קימת חצות כי התעוררות השינה זהו בחי' החזרת המוחין כי שינה הוא הסתלקות המוחין והתעוררות השינה הוא החזרת המוחין וכשחוזרין המוחין נתעורר המשפט התלוי במוח וחכמה כנ"ל. וזה נעשה בחצות לילה כי אז הוא זמן המשפט שהוא בחי' התעוררות השינה בבחינת (תהלים ל"ה) העירה והקיצה למשפטי וכו' וזה נעשה בחצות לילה דייקא בבחי' (שם קיט) חצות לילה אקום להודות לך על משפטי צדקך על משפטי דייקר כנ"ל כי בצחות אז נתעורר המשפט כ"ש ויהי בחצי הלילה וה' הכה כל בכור וכו' ובאלהיהם עשה שפטים אז וכן באברהם נאמר ויחלק עליהם לילה וכו' וכמו שפרש"י שלילה הוא זמן פורעניות להעכו"ם והעיקר בחצות לילה שאז נתעורר המשפט עליהם להכניע ולשרוף הרע שהם העכו"ם. וזה בחי' שלהובא דאשא דבטש בגדפוי דתרנגולה בחצות וכדין קארי וכו', זה בחי' אש המשפט שנתעורר אז שהוא בחי' גבורות בחי' תרנגול שנקרא גבר:

אות יח

כי כל אדם בא לעולם הזה רק בשביל זה כדי לברר בירורים לברר ניצוצות הקדושים מעמקי הקליפות שנפלו לשם ע"י חטא אדה"ר או ע"י חטאיו בעצמו שחטא בגלגול הראשון ובירור הניצוצות הוא בחי' גרים ובעלי תשובה כנ"ל. וע"כ צריך האדם לשמור עצמו מאד ולשפוט עצמו בכל עת כדי לעורר אש המשפט הנ"ל כדי להכניע הרע הנאחז סביב אלו הניצוצות שהוא מוכרח לבררם שלא יתאחזו בו ח"ו ובשביל זה באמת האדם

הוא בסכנה גדולה בעוה"ז וצריך לשפוט עצמו הרבה בכל יום ויום ולחשוב דרכיו ולעורר לבבו להש"י שזהו ענין ההתבודדות והשיחה בינו לבין קונו שהזהירנו רבינו ז"ל על זה פעמים אין מספר וכמוזכר כמה פעמים בספריו הקדושים כי לפי עוצם הסכנה שיש על כל אדם בעוה"ז כקטן כגדול מחמת הרע הנ"ל הנאחז בהניצוצות שהוא מוכרח לבררם כי אפילו האדם הפחות שבפחותים שבישראל הוא ג"כ מברר בירורים לפי בחינתו ומחמת שאלו הניצוצות הקדושים שהוא צריך לבררם הם מעורבים בתוך הרע ע"כ יש עליו סכנות גדולות שלא יתאחז בו הרע ח"ו וע"כ ארז"ל בכל יום יצרו של אדם מתגבר עליו ואלמלא הקב"ה עוזרו וכו' וע"כ אין חכמה ואין תבונה ואין עצה לעמוד כנגדם כ"א ע"י התבודדות שהוא בחי' משפט הנזכר במאמר הנ"ל. שהאדם צריך לשפוט עצמו דהיינו להתבודד בינו לבין קונו ולהשפט בעצמו על כל דרכיו וליסר עצמו ולהוכיח את עצמו בכל יום ויום כדי לעורר אש המשפט הנ"ל. כדי לשרוף ולהכניע את הרע שלא יתאחז בלבו ח"ו כנ"ל. וע"כ ארז"ל אל תאמין בעצמם עד יום מותך וכמו שמצינו כבר כמה צדיקים ואנשים גדולים וכמה אנשים כשרים וחשובים שכבר עסקו בעבודת ה' באמת ימים ושנים ואח"כ נלכדו בעבירות חמורות ח"ו ר"ל וכמובא בכתבי האר"י מזה אך הכל הוא ע"פ הנ"ל כי מחמת שכל אדם עוסק רק בעוה"ז לברר בירורים ובפרט העוסקים בעבודת ה' ביותר שבכל יום ויום הם מבררים בירורים חדשים וע"כ בכל יום ויום יצרם מתגבר עליהם ביותר כי יש להם יצה"ר חדש בכל יום כי בכל יום נתעורר עליהם הרע מחדשד דהיינו הרע של אלו הניצוצות שהגיעו אליהם עכשיו לבררם וע"כ לפעמים הם מונחים בעמקי הקליפות ומחמת שהם עוסקים לבררם ע"כ נתאחז בהם הרע מאד ח"ל וע"כ יכולין להכשל פתאום ח"ו וע"כ צריכין להזהר מאד מאד לשפוט עצמו בכל יום ויום ולחשוב דרכיו כדי לעורר עי"ז התלהבות לבו כדי שיתעורר אש המשפט כדי לשרוף את הרע הנ"ל:

אות יט

ובפרט כי כל אדם צריך ומוכרח לעסוק לקרב גם אחרים להש"י ולעשו"ת בעלי תשובה וגרים כי לכך נוצרת כי זה עיקר יישוב העולם כי לא תהו בראה לשבת יצרה (ישעי' מה) שיהי' העולם מיושב מבני אדם דהיינו בני דעה העוסקים בעבודת ה' כי מי שאינו עוסק בעובדת ה' הוא רק חיה בדמות אדם וכמובא בדברי רבינו ז"ל כמה פעמים וכמו שהזהירו ז"ל כמה פעמים וכמו שהזירו רז"ל על זה מאד וכמובא בזוה"ק זכאה מאן דאחיד בידא דחייבא והפליג שם מאד מאד בעוצם שכרו שהש"י מתפאר עמו בכל העולמות ע"ש. וזה בחי' הערבו תשכל ישראל ערבים זה בזה. כי כ"א מישראל מחויב

לדבר עם חבירו ביראת שמים בכל יום ויום וכמו שאנו מבקשין בכמה תפילות שנזכה ללמוד וללמד לשמור ולעשו"ת ולקיים וכו' ועיקר בקשתינו הוא שנזכה ללמד אחרים דרכים ועצות בעבודת הש"י וזהו ללמוד וללמד לשמור ולעשו"ת ולקיים שיהי' הלימוד רק לשמור ולעשו"ת ולקיים כי לא המדרש הוא העיקר אלא המעשה:

נמצא שכל אדם מישראל חובה מוטל עליו בזה לזכות גם אחרים בתשובה ולקרב נפשו"ת לעבודת הש"י אבל צריכין לשמור עצמו מאד מן הרע הנאחז באלו הנפשו"ת שהוא רוצה לקרבם ולזה צריכין משפט לשפוט עצמו בכל יום כדי לעורר אש המשפט כדי לשרוף את הרע שלא יתאחז בלבו וגם לגרש ולשרוף את הרע מן ההיכל הקודש דהיינו מאלו הנפשו"ת שהוא עוסק לקרבם כמבואר היטב במאמר הנ"ל. ואז נתעורר המשפט ויוצא לאור משפט, ואז המשפט יושב על כסא וכו'. עיין כ"ז היטב היטב במאמר הנ"ל:

אות כ

והנה עיקר המשפט הוא ביום כי אין דנין בלילה אלא בגמר דין או אם נתרצו הבעלי דינין וכ"ש בית דוד דינו לבקר משפט וכו'. וע"כ נקרא המשפט אור כ"ש ומשפטיך אור יצא כי המשפט הוא בחי' אור יום כי המשפט הוא בחי' חכמה ומוחין כנ"ל. שזהו בחי' אור יום כי בלילה הוא הסתלקות הדעת כידוע. וע"כ עיקר המשפט ביום וע"כ עיקר התגלות הדעת שיוכל לכלכל דבריו במשפט העיקר הוא ביום וכמשגיע הלילה ואז נתעוררין כל גרדיני נמוסין וכו' וכל הקליפות וכו' ואז יורד בחי' המלכות שהוא בחי' כסא כבוד בחי' כסא המשפט הנ"ל, לעמקי הקליפות לברר משם בירורים ומחמת שאז מתגברין החיצונים מאד ע"כ אין בנו כח לשורפם ולהכניעם בחי' המשפט שלנו וע"כ בלילה הוא זמן שינה. שהוא הסתלקות הדעת הסתלקו תהמשפט דהיינו שאנו מסלקין המשפט מאתנו כי אין כח במשפט להכניע רק אנו מוסרין המשפט להש"י שהוא בעצמו יעשה בהם משפט כתוב. וזה בחי' מה שאנו אומרים קודם השינה בידך אפקיד רוחי וכו' בידך דייקא שאנו מוסרין המשפט בעצמו והמשפט הוא בחי' יד בחי' ותאחז במשפט ידי שהש"י בעצמו יעשה בהם משפט. בבחי' כי המשפט לאלקים הוא ואזי הש"י בעצמו ממשיך כח המשפט לבחי' מלכות שהוא בחי' היכל הקודש הנ"ל בחי' כסא הנ"ל שהוא בחי שם הנ"ל בחי' עיגולא ואז המלכות מקבלת כח המשפט ויורדת בכח המשפט בכל העולמות התחתונים ומבררת בירורים מעמקי הקליפות כל זמן השינה עד חצות לילה כי מלכות היא חרב נוקמת בחי' חרב המשפט כנ"ל:

כי בלילה עיקר הבירור ע"י בחי' מלכות שהיא בחי' אמונה בחי' שם הנ"ל כי בחי' השם לבד הולך ומברר בירורים בלילה בבחי' נפשי אויתך בלילה וכו'. ועיקר תאוות הנפש דקדושה הוא לבחי' השם בבחי' לשמך ולזכרך תאוות נפש:

וע"כ אע"פ שבלילה אין משפט אעפ"כ אנו מעוררין בלילה כח המשפט של היום כי גמר דין נעשה בלילה וגם האדם יכול לשפוט א"ע בכל עת. כי האדם נגד עצמו בוודאי הוה כקיבלו עלייהו:

וע"כ מתוודין עצמן קודם השינה בכל הווידוים. כמובא בר"מ שצריך להתוודות בכל הווידוים קודם השינה ומקבלין על עצמן ארבע מיתות ב"ד כדי לעורר כח המשפט של היום וכל זה כדי למסור כל הכח הזה ליד בהי' המלכות בחי' כסא הנ"ל וכו'. כיד שתוכל לירד ולעלות מעמקי הקליפות. כי בליה עיקר הבירור ע"י בחי' המלכות שהיא בחי' שם כנ"ל. כי יד ושם הנ"ל עיגולא ורבועא הנ"ל הם בחי' יום ולילה, יד שהוא בחי' חכמה בחי' משפט הוא בחי' אור יום כנ"ל. ושם שהוא בחי' נפש הוא בחי' לילה בי' נפשי אויתיך בלילה כנ"ל:

כי הצדיק מברר בירורים ועושה גרים ובעלי תשובה ע"י שני בחי' הנ"ל שהם בחי' יד ושם כי כמה נפשו"ת באים אליו ומתדבקין בו רק מחמת שמו לבד ואח"כ כשבאין אליו הוא מלמד אותם חכמתו ומכלכל דבריו במשפט ע"י כ"א וא'. ובחי' השם הוא בחי' שינה הסתלקות הדעת. דהיינו שאינו עוסק אז לדבר עמהם ללמדם משפט להכניס בהם דעתו. רק ששמו לבד הולך ומתפשט בעולם ועל ידי זה לבד הם נתדבקים בו:

והנה בלילה אז עיקר הבירור ע"י בחי' שם בחי' מלכות כנ"ל. ואז מוסרין המשפט להש"י כי אז נתעוררין כל גרדיני נמוסין ואין יודעין איך לנהוג עמהם כי יש רע שאין מועיל לו המשפט להכניעו כמבואר במאמר הנה"ל בסופו. וע"כ מוסרין אז המפט להש"י בבחי' בידך אפקיד רוחי כנ"ל שהש"י בעצמו יעשה בהם משפט והש"י ממשיך אז בעצמו כח המשפט לבחי' מלכות בחי' שם הנ"ל. כדי להצילה מהקלית מסטרא דמותא שהוא בחי' שינה שהיא א' מס' במיתה א' מס' דייקא. וע"כ מעוררין קודם השינה הששים גבורים כולם אחוזי חרב וכו' וגם אומרים ששים אותיות של ברכת כהנים כדי לשמור ולהציל את בחי' המלכות, שהיא בחי' שם שהוא בחי' עיגולא בחי' סמ"ך. כמבואר שם במאמר הנ"ל כדי להציל את בחי' סמ"ך. בחי' ששים המה מלכות מהשינה שהיא א' מששים במיתה. וזה שאומרים קודם השינה רוממות אל בגרונם וחרב פיפיות בידם לעשו"ת נקמה בגוים תוכחות בלאומים וכו' לעשו"ת בהם משפט כתוב. כי אז קודם השינה

מעוררין כח המשפט כדי למוסרו לבחי' מלכות בחי' שם שהיא בחי' חרב פיפיות בחי' חרב נוקמת בחי' חרב המשפט כנ"ל:

אות כא

וזהו בחי' מה דאיתא בכתבי האר"י שבשעת השינה נסתלקין המוחין מז"א למעלה ואז נמשכין הגבורות למלכות שלא ע"י ז"א ועי"ז ננסרת המלכות וחוזרת פב"פ שזהו סוד כוונת ר"ה סוד הנסירה סוד השינה והתעוררות השינה ע"י השופר הנעשה בר" עיין בכוונות היינו כנ"ל. שמוסרין המשפט שהוא בחי' מוחין מוסרין אותו להש"י בבחי' כי המשפט לאלקים הוא. ואז הש"י בעצמו ממשיך הגבורות שבמוחין דהיינו אש המשפט למלכות. ועי"ז מבררת בירורים ונבבנית בשלימות ומכנעת הקליפות ע"י אש המשפט ואז תוכל לחזור פב"פ כי אינה מתיראה עוד מהקליפות (עיין בכוונת ק" שעל המטה ובכוונות ר"ה):

אות כב

נמצא שבלילה שהוא אז נסתלק המשפט מהאדם ועולה המשפט להש"י. והש"י בעצמו ממשיך כח המשפט להמלכות שהיא בחי' שם לשמור את האדם בשעת שינה. וע"כבאמת צריכין אז שמירה גדולה וכל זה הוא רק ע"י כח המשפט שביום כי כפי המעשים טובים שעשה ביום כן זוכה לשמירה בשעת שינה כמובא וכל המעשים טובים שעושין טוב וסרין מרע כל זה הוא בחי' משפט. בחי' חשבתי דרכי ואשיבה רגלי אל עדותיך (תהלים קי"ט):

וכשמגיע חצות לילה אז המלכות בתכלית המעוט ויורדת למטה מאד ואז צועקת בקול גדול להעלותה משם. כי בכל שעה נתמעט כח המשפט בשעת שינה. וע"כ כל מי שרוצה לחוס על כבוד קונו ועל כבוד שמו ונפשו. הוא צריך להתעורר בהתעוררות גדול בחצות לילה ממש. ועי"ז שמתעורר אז עי"ז מעורר המשפט אז בבחי' העירה והקיצה למשפטי וכו' בחי חצות לילה אקום להודות לך על משפטי צדקך כנ"ל. וע"י המשפט הוא מעלה את המלכות בחי' שם ונפשו ואז הזמן לבנות היכל הקודש ע"י כח המשפט וע"כ מתאבלין אז על חורבן ביהמ"ק שנחרב ע"י קילקול המשפט כנ"ל וכל המתאבל על ירושלים זוכה ורואה בשמחתה ובבנינה נמצא שע"י שמתאבלין על חורבן ביהמ"ק עי"ז עוסקים בבנינו שהוא בחי' בנין היכל הקודש הנ"ל. וע"כ עוסקים אז בתורה כי התורה נקראת משפט כי עיקר קיום היכל הקודש הוא ע"י המשפט כנ"ל: וכל זה עוסקין לעורר ולהקיץ המשפט עד אור יום. ואז באור יום אז יוצא לאור משפט ויושב על כסא בבחי' בית דוד דינו לבקר משפט בית דוד דייקא כי בית דוד הוא בחי' מלכות שהוא בחי' כסא המשפט הנ"ל:

אות כג

וזה בחי' ציצית ותפילין שזמנם משהאיר היום כי ציצית ותפילין הם בחי' עיגולא ורבועא הנ"ל יד ושם הנ"ל ציצית הוא בחי' עיגולא בחי' כסא הנ"ל כי ציצית הוא בחי' מקיפים בחי' עיגולים כמובא בדברי רבינו ז"ל. והם בחי' כסא. כי תכלת כרסייא דדינא. וכמובא בתיקונים ובציצית מתקן כורסייא לקוב"ה וכו' תפילין הם בחי' רבועא בחי' תפילין מרובעין בתפרן ואלכסונן וארבע פרשיות שכל זה בחי' רבועא בחי' משפט הנ"ל כי תפילין לשון משפט כמובא לשון פלילה כי משפט הוא בחי' מוחין כנ"ל שזהו בחי' תפילין שהם בחי' מוחין כידוע:

ושבת שהוא ביטול הרע כנ"ל. ע"כ אין צריכין אז לעורר משפט וע"כ אין דנין בשבת ויו"ט. וע"כ אין מניחין תפילין בשבת כי אז אין צריכין לעורר משפט הנ"ל לבטל הרע כי אז השכינה שובבת וכו' כנ"ל:

אות כד

וע"כ קודם שבת שאז עולין כל הניצוצות ונכללין בקדושה בכניסת שבת ומתייראין שלא יתאחזו הקליפות הרעים ג"כ ע"כ יורד שלהובא דאשא ושורף אותם היינו בחי' אש המשפט הנ"ל וזהו בחי' רחיצת חמין בע"ש כידוע ואח"כ טובלין במקוה שהוא בחי' רבועא בחי' מ"ם הנ"ל. בחי' מ"ם סאה של המקוה כי כשיורד אש המשפט לשרוף את הרע אזי אח"כ נשאא המשפט רק בבחי' רחמים וחסדים בחי' מימי החסדים בחי' ויגל כמים משפט כי משפט עמודא דאמצעיתא שכלול רחמי ודינא אש ומים כי זה סוד המובא בכוונות הנ"ל. שבתחילה קודם הנסירה אז הם אב"א ואז ז"א כלול מחסדים וגבורות ובשעת הנסירה שנעשה ע"י השינה בכל לילה וכן בר"ה עי"ז נמשכין כל הגבורות להמלכות ונשאר ז"א כולו חסדים לבד היינו כנ"ל שבתחילה מעוררין אש המשפט כדי לשרוף את הרע שלא יתאחז בלבו ואח"כ נמשך כל האש שהוא בחי' גבורות להמלכות שהוא בחי' היכל הקודש וכו' כנ"ל ואז נשאר המשפט בבחי' מימי החסדים לבד בבחי' רחמים בבחי' (תהלים קי"ט) רחמיך רבים ה' וכו'. וזה בחי' הטבילה של הגר אחר המילה שהוא בחי' אש המשפט חרב פיפיות וכו' כנ"ל. בחי' כסא כנ"ל. ואח"כ שחותכין הרע שהוא הערלה ע"י חרב פיפיות הנ"ל. אח"כ נשאר המשפט בבחי' רחמים בחי' מימי החסדים כנ"ל. וזהו בחי' הטבילה במקוה של מ"ם סאה כנ"ל. וזהו בחי' הרחיצה במים או טבילה בכל בוקר היינו כנ"ל:

וזה בחי' מה שכתוב בזוה"ק כד פריש ליליא גדפהא אזי מסתתמין תרעין דג"ע ונימוסי גרדיני נפקין בעלמא ועלמא אתנהג בידא דמטרוניתא הינו כנ"ל. כי בלילה נסתלקין המוחין שהוא בחי' שערי ג"ע כמובא והוא בחי' הסתלקות המשפט למעלה להש"י ואז

גרדיני נמוסין נפקין כנ"ל. ואז עלמא אתנהג בידא דמטרוניתא שהוא בחי' מלכות בחי' כסא הנ"ל בחי' שם בחי' עיגולא בחי' סמ"ך בחי' היכל הקודש הנ"ל כי מוסין לה כח המשפט לעשו"ת נקמה בגוים וכו'. הכל כנ"ל והבן:

אות כה

וזה בחי' עוצם אריכת הגלות עכשיו אשר לא היתה כזאת מימי קדם כי כבר עברו כל הקיצין ואין הדבר תלוי אלא בתשובה כי עכשיו הש"י רוצה שיהי' גאולה שלימה לעולם באין גלות אחריו עוד כלל וע"כ בוודאי ההכרח שישובו כל ישראל בתשובה ויבררו כל הבירורים כ"ש רז"ל (ע"ז דף ה' ע"א) אין בן דוד בא עד שיכלו כל הנשמות שבגוף שהוא בחי' בירור כל הניצוצות כידוע וא"א לעשו"ת בעלי תשובה ולברר בירורים כ"א ע"י בחי' משפט הנ"ל. שהוא שורף את הרע ואז נבנה היכל הקודש ברוחניות ע"י הנפשו"ת שמקרבים להש"י ועאזי יבנה היכל הקודש גם בגשמיות דהיינו בנין ביהמ"ק ממש וארמון על משפטו ישב על משפטו דייקא כי עיקר בנין בית המקדש על ידי בחינת המשפט כנ"ל. אך יש רשעים שהם בחי' ערב רב שאסור לקרבם כי אין מועיל כנגד סכח המשפט בבחי' מרום משפטיך מנגדו כמבואר היטב במאמר הנ"ל. וע"כ ע"פ הרוב אין יודעים לשו"ת עצות בנפשו איך להתנהג בענין המשפט הנ"ל כי איך יקרב את הרחוקים אולי הם מהרשעים שאסור לקרבם כנ"ל כי בוודאי א"א לבשר ודם שידע זאת על בוריו אפילו צדיקים הגדולים במעלה מאד מכ"ש הקטנים כי אפילו משרע"ה נכשל בזה שקירב את הערב רב שהם הרשעים שאסור לקרבם עד שאמר לו הש"י לך רד כי שחת עמך וכו' כמבואר במאמר הנ"ל וא"כ מה יעשו אזובי קיר כי משרע"ה בוודאי זכה לבחי' המשפט בשלימות כי נתן לנו את התורה שהוא בחי' משפט כנ"ל ובשעת מתן תורה שאז נתקרבו ישראל לאביהם שבשמים שזהו בחי' גרים ובעלי תשובה אז זכה לעורר מלאכים הנ"ל. אש המשפט הנ"ל בשלימות גדול כ"ש ודבריו שמענו מתוך האש וכ"ש (תהלים כ"ט) קול ה' חוצב להבות אש שכל זה הוא בחי' אש המשפט הנ"ל כנ"ל. ובאמת עלתה בידו שזכה להכניע את הרע לגמרי כי ישראל שעמדו על הר סיני פסקה זוהמתן שכל זה הוא בחי' ביטול הרע לגמרי ע"י אש המשפט הנ"ל כנ"ל. ואף על פי כן אח"כ קילקלו הערב רב עד שאמר לו הקב"ה לך רד וכו' מחמת שהם בחי' רשעים שאסור לקרבם מחמת שאין המשפט מועיל כנגדם כנ"ל. מכ"ש שאר בני אדם שבוודאי אין יכולין לסמוך על המשפט שלהם בלבד. רק צריך לשפוט עצמו מאד על כל דבר כדי לעורר התלהבות לבו. ואח"כ למסור המשפט להש"י בבחי' כי המשפט לאלקים הוא שהש"י בעצמו יתן בו חכמה ודעת שיוכל לכלכל דבריו במשפט ויזכה לידע ולכווין עם

מי לדבר ועם מי שלא לדבר. ואיך לדבר ומתי לדבר איך ומה וכמה כי א"א לאדם לכווין המשפט הזה היטב כנ"ל. בפרט עכשיו בגלות הזה והגלות דומה ללילה שאז צריכין רק למסור המשפט להש"י כנ"ל. כי עכשיו בגלות הזה בפרט בעוקבא דמשיחא אז מוכרח משה רבינו ע"ה להתלבש בכל ישראל ולהתגלגל עמהם כדי לתקן הפגם שפגם במשפט במה שקירב את הערב רב כמובא בתיקונים ובזוה"ק בכמה מקומות נמצא שצריכין עכשיו בכח משרע"ה לתקן פגם המשפט שנפגם ע"י הערב רב. ומחמת זה המשפט הוא נפלא ונעלם וסתום מאד ואין מי שידע לכווין המשפט הזה מאחר שאפילו משרע"ה ירד ממדריגתו על ידי הערב רב שקירבם כמובא. וע"כ נאמר על ישראל בגלות הזה ותרד פלאים והקץ הוא נפלא וסתום ונעלם מאד. כ"ש עד מתי קץ הפלאות וכל זה הוא מחת נפלאות והעלמת המשפט שצריכין לתקן הפגם של המשפט שהי' ע"י הער"רשזה המשפט נפלא ונעלם מאד כנ"ל בבחי' כי יפלא ממך דברלמשפט וצריכין רק לשפו עצמו היטב ואח"כ למסור המשפט להשם יתברך לבד בבחי' כי המשפט לאלקים הוא כנ"ל:

אות כו

כי יש שני בחי' במשפט. הא' מה שהאדם צריך לשפוט את עצמו בכל יום דהיינו להתבודד בינו לבין קונו ולפרש שיחתו לפניו ית' ואת כל אשר עם לבבו ישיח לפני הש"י ויחשוב דרכיו וישפוט עצמו על כל דרכיו אם כך ראוי לו לעשו"ת לבלות ימיו ח"ו בדרכים כאלה וכו'. ובחי' ב' של משפט הוא לכלכל דבריו במשפט דהיינו שידע איך לדבר ועם מי לדבר ולהמשיך בהם חכמתו וכו'. וזה מרומז בדברי רבינו ז"ל במאמר הנ"ל שנזכר שם ב' בחי' הנ"ל. כ"ש שם ואש המלאך הזה נעשה במחי' משפט שמכלכל דבריו במשפט. שאדם שופט את עצמו וכו' והם שני בחי'. שמכלכל דברי ווכו' הוא בחי' אחת, שאדם שופט את עצמו הוא בחי' ב' וכנ"ל. ובסוף מבואר יותר כ"ש שם כי ע"י שמכלכל דבריו במשפט עי"ז יכול ללמד לתלמידים חכמתו וכו' ע"ש:

והנה לשפוט א"ע זה יכול כל אדם לקיים כנ"ל. אבל בחי' ב' הנ"ל דהיינו לכלכל דבריו במשפט כנ"ל. זה צריכין סיוע גדול מלעיאל שיזכה לדעת הזה. וגם אח"כ א"א לסמוך על חכמתו ומשפטו לבד כי יש רשעים בחי' ערב רב שמרום משפטו מהם שעיקר אריכת הגלות על ידם כמובא. וע"כ צריכין למסור המשפט הזה להש"י. והש"י יודע תעלומות ויוליכהו בדרך הישר באופן שיזכה לכווין המשפט היטב לידע איך לדבר וכו'. והרשעים שאסור לקרבם יזכה להכירם ולא יקרבם כלל ואז כשיתתקן המשפט יבנה הביהמ"ק שהיא בחי' היכל הקודש כנ"ל. ויקוים כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות. זה בחי' תיקון הפלאת המשפט בחי' כי יפלא ממך דבר למשפט שעי"ז נעלם קץ הפלאות. והש"י

ירחם עלינו ויראנו נפלאות המשפט ואז יקויים ציון במשפט תפדה ושביה בצדקה ב"ב אמן ואמן:

(שייך לעיל) כז) בשביל זה יתרו דייקא זכה ליתן עצה למשה רבינו על דבר המשפט. כ"ש ואתה תחזה וכו' כי יתברו שהוא גר צדק שעיקר התקרבותו להשם יתברך הואעל ידי המשפט כנ"ל. ע"כ זכה להוסיף בתורה פרשת המשפט שהוא ואתה תחזה וכנ"ל. וע"כ נסמכה פ' מתן תורה לפ' המשפט כי האש של מתן תורה היא בחי' אש המשפט הנ"ל כי ישראל נתקרבו אז להש"י:

אות כח

וזה בחי' תקיעה שברים תרועה שהם בחי' תלת אבהן כמובא. כי האבות היו מגיירים גרים כמבואר במאמר הנ"ל. שזה נעשה ע"י השופר שהוא בחי' יראה בחי' משפט כנ"ל. כ"ש (תהלים ע"ו) משמים השמעת דין ארץ יראה ושקטה בקום וכו'. וזהבחי' מלכיות זכרונות ושופרות. מלכיות זה בחי' שם הנ"ל בחי' היכל הקודש וכו' הנ"ל כי שם הוא בחי' מלכות כנ"ל כמו שאנו אומרים במלכיות. והיה ה' למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד. זכרונות זה בחי' משפט הנ"ל שאדם שופט א"ע שעי"ז ממתיק המשפט שלמעלה. כי כל הברכה של אתה זוכר מדבר ממשפט. כ"ש אתה זוכר מעשה עולם ופוקד וכו' מי לא נפקד כהיום הזה וכו'. ובריות בו יפקדו להזכירם וכו' שזהו בחי' משפט שהאדם צריך לחשוב דרכיו וכו' מחמת שיודע שהש"י זוכר הכל ואין שכחה לפניו וכל מעשיו יהיו נזכרין לו ליום הדין ע"כ צריך תמיד לשפוט א"ע כנ"ל. שופרות זה בחי' אש המשפט הנ"ל בחיק קול ה' חוצב להבות אש כנ"ל כ"ש בברכה זו וכל העם רואים את הקולות והלפידים וכו' היינו כנ"ל. כי ע"י כל בחי' אלו מקרבין גרים ובעלי תשובה להש"י שזה עיקר בחי' ר"ה כנ"ל:

אות כט

וזה בחי' מה שהשמש מכה בבקר בפטיש לעור רהעולם שילכו לביהכ"נ. כי בבקר הוא התעוררות המשפט כי אז יוציא לאור משפט כנ"ל בבחי' דינו לבקר משפט כנ"ל. וזה בחי' הכאה בפטיש כי הכאה היא בחי' דין ומשפט היינו בחי' אש המשפט הנ"ל בבחי' (ירמי' כ') הלא כה דברי כאש וכו' וכפטיש וכו' שע"י אש המשפט בחי' הכאה. עי"ז מקרבין כל הרחוקים לעבודתו ית'. וע"כ מעוררין העולם ע"י הכאה זו שילכו כולם לבית הכנסת שהיא כנופיא דכולא דהיינו שכולם יתקרבו להש"י וילכו לביהכ"נ לעסוק בעובד ה'. כי ע"י אש המשפט שהוא בחי' הכאה בחי' דין שהוא שורף כל הרע מן היכל הקודש עי"ז יכולים כולם להתקרב להש"י ולילך לביהכ"נ שהיא בחי' היכל הקודש:

גם קול ההכאה הוא קול חזק בחי' הקול המעורר המשפט כנ"ל. כי עיקר המשפט נתעורר ע"י הקול שזהו בחי' קול שופר כנ"ל. כי קול הוא בחי' משפט כידוע:
וע"כ כל המכות והמשפטים שעשה משה במצרים היו ע"י הכאת המטה כי הכאה הוא בחי' משפט כנ"ל. וע"כ מכין ג' הכאות בבקר זה בחי' משפט שהוא בשלשה כנ"ל. וע"כ בשבת אין מעוררין לביה"כ ע"י הכאה בפטיש כי בשבת אין צריכין לעורר המשפט כי בשבת הוא ביטול הרע. כי עאז השכינה שובתת כנ"ל.

אות ל

וה שנסמך ברכת השיבה שופטינו לברכת מקבץ נדחי וכו' כי קבוץ זה בחי' בעלי תשובה וגרים שהיו מתחילה נדחים ורחוקים מן הקדושה ועכשיו נתקבצים ונתקרבים להש"י ועולים כל הניצוות הנדחים והמפוזרים. וע"כ נסמך לזה השיבה שופטינו כי לזה צריכן משפט כנ"ל:
וזה שנסמך אחר ברכת המשפט ברכת המניים שהוא ולמלשינים אל תהי תקוה וכו'. זה בחי' הרשעים שאסור לקרבם שאין המשפט מועיל נגדם כנ"ל שאנו מבקשים שלא יהי' להם תקוה ויאבדו ויעקרו ויתבטלו ולא יזיקו לנו כלל. ואז יתרומם קרנם של הצדיקים והחסידים כי מאחר שיזכו לרחק את הרשעים שאין המשפט מועיל להם. אזי יהיה המשפט על מכונו ואז לא יוכלו הגרים להטות ח"ו את לב הצדיקים מהש"י. וע"כ עי"ז יהי המשען ומבטח לצדיקים ואז כשהציקים זוכין להמשפט בשלימות אז יהיה נבנה ההיכל הקודש כנ"ל שהוא בחי' בנין ירושלים כנ"ל. ואז יהיה צמיחת קרן דוד שהוא בחי' כסא המשפט הנ"ל שהוא בי' מלכות כנ"ל. בחי' מלכות דוד שנאמר בו וכסאו כימי שמים (תהלים פ"ט) וכ"ש והוכן בחסד כסאו וישב עליו באמת באהל דוד שופט ודורש משפט. וכתיב ביה ולא למראה עינין ישפוט וכו' ושפט בצדק דלים. כי עיקר צמיחת קרן משיח הוא ע"י תיקון המשפט. שעי"ז נבנה ירושלים עיר הקודש שהיא בחי' היכל הקודש כנ"ל. וע"כ נסמכו זה לזה כל הברכות האלו:
(הלכות גרים הלכה ד' בהלכות מילה אות ט"ז. הלכה ה' בהל' מילה הלכה ה' אות ט"ו):

ספר תורה א

אות א'

צריך לכתוב ספר תורה על הגויל והוא נעשה מעורות בהמות וחיות וכו':
ע"פ מ"ש אדמו"ר (בסי' רס"ו) שבחי' התורה יוצאת מבחי' סוכה שהוא בחי' בינה ששם בחי' דדי אשה והוא ההפרש שבין אדם לבהמה כי הבהמות יונקין מבחי' דדי בהמה ע"ש. נמצא שעיקר התורה הוא לצאת מגדר במהה לגדר אדם וע"כ או"ה שלא קיבלו

את התורה אינם קרויים אדם כ"ש ואתן צאני צאן מרעיתי אדם אתם אתם קרוים אדם וכו' כי מאחר שלא קיבלו את התורה אינם יונקים מבחי' דדי אדם שהם במקום בינהנ שהיא בחי' אם לבינה שמשם התורה וע"כ הם ינוקים מבחי' דדי בהמה ע"כ הם בבחי' בהמות וכו'. וע"כ צריך לכתוב הס"ת על עורות בהמות וכו'. כדי להעלות בחי' בהמה לבחי' אדם. דהיינו שמה שהי' תחילה עור בהמה נעשהעתה ממנה ס"ת שהוא בחי' אדם כנ"ל. וכ"ש זאת התורה אדם נמצא שיעלה מבחי' בהמה לבחי' אדם שזה עיקר בחי' התורה כנ"ל:

וע"כ כל אדם חייב לכתוב לעצמו ס"ת כי כל אדם צריך לקבל את התורה כ"ש ולא אתכם לבדכם אנכי כורת את הברית הזאת וכו' כ"א את אשר ישנו פה וכו'. דהיינו שכל אדם צריך לשבר ולצאת מבחי' בהמיות לבחי' אדם וזהו בחי' קבלת התורה וע"כ צריך דייקא לכתוב את התורה כי הכתיבה על עור בהמה כנ"ל, זהו בחי' קבלת התורה דהיינו שעלה בחי' בהמה לבחי' אדם כנ"ל שזהו בחי' קבלת התורה בכל אדם ובכל זמן כנ"ל. כי גם הכתיבה בעצמה וכל בחינותיה צריכים כולם להפוך להעלות בחי' בהמה לבחי' אדם כי הכתיבה הוא עשיה ועשיה הוא בחי' בהמיות כי גם הבהמה יש לה עשיה שעושה כמה מלאכות רק שעשייתה הוא בלא שכל אבל מעשה אדם הוא עם שכל ועיקר השכל הוא התורה כ"ש כי הוא חכמתכם וכו'. נמצא כשכותב ס"ת הוא מעלה את העשיה דהיינו הכתיבה אל השכל דהיינו התורה שהוא בחי' אדם שהוא השכל נמצא שמעלה בחי' בהמה שהוא בחי' עשיה לבחי' אדם דהיינו השכל שהוא התורה כנ"ל וכן איתא בדברי רבינו נ"י (בסי' י"ט) שדברים הנכתבין הם בבחי' עשיה בחי' בהמיות כי הכתיבה הוא לזכרון. והזכרון הוא בכח המדמה כי גם בהמה יש לה זכרון ע"ש. נמצא שהכתיבה שהוא לזכרון הוא בחי' הבמיות. וע"כ נצטווינו דייקא לכתוב את הס"ת לזכרון כ"ש כתב זאת זכרון בספר כדי להעלות את הכתיבה והזכרון מבחי' בהמה לבח'י אדם כנ"ל. וז"ש כתב זאת זכרון בספר. בספר דייקא. דהיינו הקלף שנעשה מעור בהמה וכו' כי הכתיבה שהיא לזכרון צריך להיות דייקא על עור בהמה כנ"ל. כדי להעלות בחי' בהמה לבחי' אדם כנ"ל. וז"ש ועתה כתבו לכם את השירה הזאת וכו' למען תהי' בכם לעד כי לא תשכח מפי זרעו. כי אנו בטוחים שלא תשכח התורה אפילו בתוקף הגלות והתגברות הסט"א ח"ו. כ"ש ואנכי הסתר אסתיר וכו'. ואעפ"כועתנה וכו' כי אל תשכח וכו'. וכ"ז מחמת כתיבת התורה כי מאחר שאנו כותבין את התורה. נמצא שמהפכין בחי' בהמה לבחי' אדם. ועושין קיום זכרון התורה דייקא ע"י בחי' בהמיות וע"כ בטוחים שלא תתגבר השכחה שהוא בחי' בהמה כמובא בדברי רבינו (בסי' ל"ז) שהשכחה הוא בחי' בהמה

מאחר שכבר הכניעו אותה. ואדרבא קבלו משם כח הזכרון. וע"כ דברים שבכתב אי אתה רשאי לאומרם בע"פ (כשרז"ל גיטין ס' ע"ב) כי צריך דייקא לכותבם כנ"ל שזה עיקר בחי' התורה להעלות גדר בהמה לבחי' אדם כנ"ל:

אבל דברים שבע"פ אי אתה רשאי לאומרן בכתב ע"פ מ"ש לעיל בה' תערובות (הלכה וע"ש היטב והכלל שבחי' תורה שבכתב הוא בחי' שלימות לה"ק הבא מלמעלה שהוא היפך הרע לגמרי דהיינו למשל שהתורה מזהרת שלא לעשו"ת דבר זה נמצא שיש כאן רע וטוב דהיינו כשעבר על התורההוא רע לגמרי וכמקיים דברי התורההוא כולו טוב נמצא שהתורה מכנעת את הרע לגמרי ועל כן כותבין אותה והכתיבה היא על עור בהמה כדי להעלות בחי' הבהמיות לבחי' אדם כנ"ל. ולהפוך מהיפך אל היפך מרע לטוב מבהמה לאדם שזה הוא בחי' התורה כנ"ל. אך מאחר שיש כאן רע וטוב יש כאן כח הבחירה שהוא ממוצע בין טוב לרע ואזי נעשה ממילא בחי' עץ הדעת טו"ר שהוא מעורב טוב ברע וכו' וכנגד זה הוא בחי' תורה שבע"פ שהוא כנגד קלי פת עץ הדעת בחי' נוגה כדיל הפריש ולברר בין כשר לפסול בין אסור למותר כדי להפריש הטוב מ הרע ולהעלות הטוב אל הקדושהולהכניע הרע. ועי' לעיל בה' תערובות וע"כ אסור לכותבה כי אזי אדרבא יתגבר ח"ו בחי' הבהמיות מאחר שהוא בבחי' עץ הדעת וכו' כנ"ל. רק צריך לאומרה בע"פ כי הדיבור הוא בחי' ממוצע כי הוא עומד בין השמים והארץ כ"ש רבינו (בסי' י"א) על הציפרתא דקאי בין שמיא לארעא וע"י הדיבור יכולין לברר בין רע לטוב להפריש ולברר הטוב ולהכניע הרע כנ"ל:

ספר תורה ב

אות א

מ"ע שיכתוב כ"א מישראל ספר תורה לעצמו ועיקר המצוה שיכתוב הס"ת בעצמו כ"ש ועתה כתבו לכם את השירה הזאת וכו':

ע"פף המאמר המתחיל בסי' כ"ב פרקא חמישא דספרא דצניעותא בראשית ברא, בראשית מאמר ברא חצי מאמר אב ובון סתים וגליא וכו'. דע שיש חותם וכו' ע"ש כל המאמר כולו:

והנה הכלל שע"י נעשה ונשמע זוכין לשמחה. ונעשה ונשמע הם בחי' הכתרים שהכתירו את ישראל בחורב והם בחי' נסתר ונגלה שהם בחי' תורת ה' ותורתו בחי' תורה ותפילה כי הנעשה הוא בחי' נגלה בחי' תורה בחי' תורתו והנשמע הוא בחי' תפילה בחי' תורת ה' בחי' נסתר וצריך כ"א לצאת מדרגא לדרגא שישתדל לעשו"ת מהנשמע נעשה מהתפילה תורה מהנסתר נגלה וכו' כי בכל עולם ועולם ובכל מדריגה ומדריגה

יש בחי' נעשה ונשמע ובחי' הנשמע שבמדריגה זאת או אצל אדם זה הוא בחי' נעשה בחי' נגלה אצל אדם אחר או מדריגה אחרת הגבוה ממנו. וכן מדרגא לדרגא ומעולם לעולם וכשעושה מהנשמע נעשה מהנסתר נגלה אז יש לו נשמע אחר גבוה ממנו וכן מעולם לעולם עד א"ס וע"ש כל זה היטב היטב. וע"י נעשה ונשמע זוכין לשמחה וע"י שמחה זוכין לעזות בחי' קולות וע"י עזות נכנסין אל הקדושה ומתקרבין להשבעה רועים שהם כלליות אמונת ישראל שהם ממשיכין האמונה לישראל ועי"ז ממלאין את היידם וממשיכין להם הארה מהשבעה רועים וזוכין לחותם הידין שהוא חותם האמונה ועי"ז זוכין לשני החותמות כי עיקר תלוי באמונה וכו' ע"ש כל זה היטב היטב:

אות ב

וזה בחי' מצוות כתיבת ס"ת. שצריך כ"א מישראל לכתוב ס"ת לעצמו או שעכ"פ יגיה בה אות אחת שנחשב ג"כ כאלו כתבה בעצמה אבל הקונה ס"ת כחוטף מצוה מן השוק כי כ"א מישראל צריך לקבל את התורה מחדש כ"ש אשר אנכי מצוך היום ודרז"ל בכל יום יהי' בעיניך כחדשים ועיקר קבלת התורה בכל אדם ובכל זמן הוא בבחי' נעשהונשמע הנ"ל. כי כ"א מישראל מקטן ועד גדול כ"א לפי בחינתו יש לו בחי' נעשהונשמע דהיינו מה שהוא יודע ומבין זה בחי' נעשה שהוא בחי' נגלה בחי' תורה וכו' כנ"ל ומה שנסתר ונעלם ממנו זה בחי' נשמע בחי' תפלה כנ"ל וצריך כ"א להשתדל לקבל את התורה בכל עת מחדש דהיינו שיזכה בכל פעם להשיג ולהבין את הנסתר והנעלם ממנו ולעשו"ת מהנשמע נעשה מהנסתר נגלה וכו' כנ"ל. ואזי יש לו נשמע גבוה יותר. ואח"כ צריך לילך להלן יותר מדרגא לדרגא ולעשו"ת מזה הנשמע נעשה. ואזי יש לו נשמע עוד גבוה יותר וכן ילך תמיד מדרגא לדרגא ולצאת בכל פעם מנעשה ונשמע זה לנעשה ונשמע גבוה יותר וכן לעולם. וזה בחי' כתיבת ס"ת כי הכתב של הס"ת זה בחי' נעשה ונשמע שממשיכין בחי' הנשמע למטה ועושין ממנו בחי' נעשה כי צריך לכתוב את הס"ת לשמה דווקא כי אם לא כתבה לשם קדושת ס"ת פסולה כי לא חל עליה הקדושה וגם צריך שיכתבו כל השמות שבה לשם קדושת השם והכוונה שצריך הסופר לכוין לכתבה לשמה לשם קדושת ס"ת ולשם קדושת השם זאת הכוונה היא בחי' נשמע בחי' תפלה שהיא בחי' דביקות וביטול לא"ס כי משם ממשיכין כל הקדושו"ת וצריך הסופר קודם הכתיבה לדבק מחשבתו בהש"י שזהו בחי' נשמע כנ"ל כדי להמשיך משם הקדושה דהיינו שיכתבנה לשם הש"י לשם קדושת ס"ת ולשם קדושת השם ובכוונה זו צריך שיכתוב הס"ת ואזי כשכותב אותיות התורה בכוונה להש"י לשם קדושה אזי מ שיך בחי' הנשמע בחי' הנסתר בחי' אור הא"ס לתוך אותיות הנכתבים בס"ת. שהם בחי' נעשה

בחי' עשיה גשמיות נמצא שממשיך מנשמע לנעשה כי באמת אותיות התורה בשרשן הם אורות רוחניים וגבוהים מאד וכולם מושרשים בו יתב' כביכול באור הא"ס ומשם צריכין להמשיכם למטה שזהו בחי' מה שצריכין לכתוב הס"ת בכוונה דייקא כנ"ל כי ע"י הכוונה שמכוונים וכותבין לשם קדושת ס"ת ולשם קדושת השם ע"י כוונה זו מדבק הסופר מחשבתו בהש"י באור הא"ס ששם הוא מקור כל הקדושו"ת של הס"ת ושל כל השמות הקדושים ובכוונה זו כותב האותיות בס"ת ועי"ז ממשיך ועושה מהנשמע נעשה מתורת ה' תורתו וכו' כנ"ל. וזה בחי' אש שחורה על גבי אש לבנה שהיא בחי' כתיבת ס"ת כי הנשמע שהוא בחי' נסתר הוא בחי' אש שחורה כי הנשמע נקרא שחור מחמת שא"א להשיגו בבחי' ישת חשך סתרו. שסתרי תורה נקראים בחי' חשך ושחרות מעומק המושג כמובא בדברי רבינו ז"ל במאמר הנ"ל מי שרוצה לטעום טעם אור הגנוז וכו' (סי' ט"ו) וצריך להמשיך הנסתר שהוא בחי' אש שחורה לתוך בחי' הנגלה שהוא בחי' אש לבנה שזהו בחי' כתיבת ס"ת בחי' אשר שחורה על גבי אש לבנה דהיינו שעושין מהנסתר נגלה כי כשנמשך האש שחורה לתוך האש לבנה דהיינושממשיכין אותיות התורה משרשם למטה עד שנכתבין ע"ג הספר. אזי אנו יכולים להבינם ולהשיגם קצת ואז נעשה מהנסתר נגלה מהנשמע נעשה. נמצא שכתיבת ס"ת הוא בחי' שעושין מהנשמע נעשה וע"כ צריך כ"א שיכתוב דייקא בעצמו ס"ת לעצמו כי כ"א יש לו נעשה ונשמע בעצמו לפי בחינתו. וע"כ בודאי אינו יכול לצאת עם הס"ת שכתבה אחר כי הוא צריך להשיג ולקבל בחי' הנשמע שלו דייקא כי חבירו יש לו נעשה ונשמע אחר או גבוה ממנו או נמוך ממנו ואם חבירו גבוה ממנו בוודאי לא יוכל לקבל הנשמע שלו. ואם הוא נמוך ממנו א"כ איך יצא עם כתיבת ס"ת של חבירו שעשה מהנשמע נעשה מאחר שהוא כבר עבר דרגא זו והוא צריך להשיג נשמע גבוה יותר. ע"כ צריך שיכתוב דווקא בעצמו הס"ת כדי להשיג ולקבל בחי' נעשה ונשמע לפי בחינתו שזהו בחי' כתיבת ס"ת לשמה כנ"ל:

אות ג

וזה בחי' תורה שבכתב ותורה שבע"פ. כי הש"י מסר לנו תורתו בכתב הכלולה מנעשה ונשמע. אבל האדם צריך לילך בכל פעם מדרגא לדרגא ולהשיג חדשו"ת בכל פעם. ולצאת מנעשה ונשמע זה לנעשה ונשמע גבוה ממנו. ע"כ לא רצה לכתוב ולבאר כל התורה בכתב לבד רק מסר התורה בכתב ובע"פ כי תורה שבכתב בכלל הוא בחי' נעשה כי הכתב הוא בחי' עשיה ותורה שבע"פ שהיא בחי' מלכות בחי' תפילה הוא בחי' נשמע. כי עיקר תורה שבע"פ הוא מה שהחכמים אמתיים מחדשין בכל דור ודור. ואנו מוזהרין לשמוע להם כ"ש לא תסור מן הדבר וכו'. וכל החידושים והביאורים שהחכמים

דורשין ומחדשין בתורה ע"י שלש עשרה מדות שהתורה נדרשת בהם שהם בחי' תורה שבע"פ הם בחי' נעשה ונשמע דהיינו שעושין מהנשמע נעשה כי מתחילה לא הבינו פירוש התורה וחידושיה ועכשיו ע"י ביאורם וחידושם נגלה הפירוש והחידוש מה שהיה נסתר מאתנו מתחילה נמצא שתורה שבע"פ הוא בחי' נשמע וע"כ ניתנה התורה בכתב ובע"פ וכ"א צריך לעסוק בתורה שבכתב ובתורה שבע"פ כי כ"א צריך לעסוק בנעשה ונשמע ולעלות בכל פעם מדרגא לדרגא לחדש בתורה ולהשיג הנסתר שבתורה ולעשו"ת מהנשמע נעשה שזה עיקר תורה שבע"פ כנ"ל:

אות ד

וזה בחי' ר"ה ויוה"כ וסוכות. כי ר"ה ויוה"כ הם בחי' נעשה ונשמע בחי' תורה שבכתב ותורה שבע"פ שהם בחי' יד כותבת ויד חותמת כמובא בתיקונים (תי' י"ח דף ל"ג) יד כותבת דא אורייתא דבכתב. יד חותמת דא אורייתא דבע"פ. כי ר"ה הוא בחי' תורה שבכתב בחי' יד כותבת כי בראש השנה יכתבון. ועל כן עוסקין בראש השנה בתורה שבכתב כי אומרים בתפילה מלכיות וזכרונות ושופרות שהם פסוקים מתורה שבכתב כי זה היום תחילת מעשיך כי בו נברא אדה"ר ועיקר בריאת האדם היה בשביל קבלת התורה שהוא בחי' נעשה ונשמע. אבל בתחילת הבריאה אזי אין משיגין רק הנעשה ונשמע הראשון שהוא בחי' תורה שבכתב שהנעשה הוא בחי' גוף התורה והנשמע הוא הפירוש והביאור של התורה ואח"כ כשזוכין לידע איזה פירוש וביאור צריכין לילך מדרגא לדרגא להשיג פירשו וחידוש גבוה יותר וכן להלן עד שישיג נסתרות וסתרי נסתרות שבתורה רזין דרזין דרזין אבל בתחילה הנעשה והנשמע הוא בחי' תורה שבכתב כנ"ל. וע"כ בר"ה שאז הוא תחילת הבריאה אז הוא בחי' תורה שבכתב כנ"ל וע"כ אומרים בתפילה אז הרבה פסוקים מתנ"ך שהוא תורה שבכתב. שהוא בחי' שעושין מתורה תפילה כי מזכירין הרבה פסוקי תורה בתפילה אז. כי איתא בדברי רבינו ז"ל לעשו"ת מהתורה תפילה כעאשר הזהיר אותנו על זה כמה פעמים דהינו כל מה שאדם לומד איזה מדה טובה והנהגה טובה יבקש מהש"י שיזכרה לזה לקיים התורה שלמד. והנה לכאורה נזכר בהמאמר הנ"ל להיפך כי שם מבואר לעשו"ת מהתפילה תורה כנ"ל. אך באמת אדרבה במאמר הנ"ל מבואר היטב ענין הנ"ל לעשו"ת מהתורות תפילות כי שם מבואר שתורה ותפילה הם בחי' נסתר ונגלה והם בחי' תורת ה' ותורתו וכו' כנ"ל. והנה קודם שהאדם זוכה לקיים את דברי התורה אזי כל התורה הוא בחי' נסתר אצלו כי עיקר הוא קיום התורה כי לא המדרש עיקר אלא המעשה ואזי כל התורה שלא זכה עדיין לקיים הוא בחי' נסתר אצלו בחי' תפילה ואזי צריך לעשו"ת מהתורה תפילה דהיינו

שהוא צריך להתפלל להש"י שיזכהו לקיים את כל דברי התורה שעדיין לא זכה לקיימה שהוא בחי' נסתר אצלו כנ"ל נמצא שעושין מהתורה תפילה כי התורה שלא זכה עדיין לקיים שהוא בחי' נסתר אצלו הוא בחי' תפילה כנ"ל. כי זאת התורה היא עדיין אצלו בחי' תורת ה' בחי' נסתר בחי' תפילה כנ"ל. ואח"כ כשזוכה לפעול בקשתו אצל הש"י ונתקבלה תפילות וזכה להגיע לזה לקיים את כל דברי התורה והמצוות שביקש מהש"י לקיימם אזי נעשה מהנשמע נעשה מתורת ה' תורתו מתפילה תורה כי עכשיו נתקבלה תפילתו וזוכה לקיים את התורה שהיה מתפלל עליה ואזי יש לו נשמע אחר גבוה ממנו וכו' דהיינו שמתפלל להשיג הסודות והכוונות שיש בהמצוות וכן כיוצא בזה מדרגא לדרגא (נמצא הכל א' כי מ"ש לעשו"ת מהתורה תפילה היינו מהתורה שלא זכה עדיין לקיימה או להשיגה שזהו בעצמו מ"ש בתורה הזאת לעשו"ת מהנשמע נעשה מתפילה תורה כי התורה שלא זכה עדיין לקיימה וכו' הוא בחי' תפילה וכו' והכל אחד) וע"כ בר"ה שהיא תחילת הבריאה אז התורה שבכתב בעצמה הוא בבחי' תפילה כי אז אנו מתחילין להכיר את הש"י ואז צריכין להתפלל שיזכינו הש"י לנעשה ונשמע הראשון שהוא בחי' כתיבת התורה בחי' תורה שבכתב כנ"ל וע"כ עושין מפסוקי תורה שבכתב תפילה כי הם עדיין אצלינו בבחי' תפילה בבחי' נסתר כנ"ל:

וזה שאנו מתפללין בר"ה ובכן תן פחדך ה' אלקינו על כל מעשיך ואימתך על כל מה שבראת ויראוך כל המעשים וכו'. דהיינו שאנו מתפללין שיהיה נעשה מהנשמע נעשה. כי הנשמע הוא בחי' יראה שהוא בחי' בראשית ירא בשת כמבואר במאמר הנ"ל. וע"כ אנו מבקשים מהש"י שיומשך פחדו ויראתו עלכל המעשים דהיינו היראה שהוא בחי' נשמע בחי' נסתר. תהיה נתגלה עלכל המעשים שהם בחי' נעשה שיהי' נעשה מהנשמע נעשה כנ"ל:

וזה בחי' מלכיות וזכרונות ושופרות. מלכיות הוא בחי' נשמע שהוא בחי' תפילה בחי' מלכות כי הנשמע שהוא הנסתר שאנו רוצין להשיג הוא בחי' מלכות שבמדריגה העליונה דהיינו מדריגה התחתונה שבמדריגה העליונה כי זהו כלל שא"א להשיג מדרגא לדרגא כ"א מדריגה התחתונה שבמדריגה העליונה כמבואר במ"א נמצא שהנשמע הוא בחי' מלכות בחי' תפילה וזהבחי' מלכיות שואמרין בר"ה. זכרונות הוא בחי' נעשה דהיינו שממשיכין מהנשמע לנעשה שהוא בחי' כתב כנ"ל. שזהו בחי' זכרוון בחי' כתב זאת זכרון בספר. דהיינו שממשיכין ומגלין מנשמע לנעשה. עד שנכתב בספר לזכרון עעד שנזכור תמיד אותו יתברך כי באמת לית מחשבה תפיסא בהי כלל אבל אנו צריכן להאמין בו ית' ולדבר מחשבותינו אליו ית' תמיד שזהו בחי' נשמע בחי' תפילה בחי'

ביטול ודביקות לא"ס עד שנזכה שיתגלה לנו איזה השגה וידיעה בתורתו שהיא אחדותו כי אורייתא וקוב"ה וישראל כולא חד ועי"ז אנו יודעי וקצת ממנו ית' מגדלו ורוממותו ותפארתו ית'. ואנו צריכין לקשר הידיעה הזאת בלבינו לזוכרה לעולם בבחי' כתיבה. בבחי' כתבם על לוח לבך למען לא נשכח אותו לעולם. נמצא כשעושין מהנשמע נעשה זהו בחי' זכרון. בחי' כתב זאת זכרון בספר כנ"ל. וזהו בחי' וזכרונות הם בחי' נעשה ונשמע. וע"י נעשה ונשמע וזוכין לשמחה וע"י השמחה זוכין לעזות דהיינו קולות דקדושה כמבואר במאמר הנ"ל וזהו בחי' שופרות וזהו בחי' קול שופר שתוקעין בר"ה אצל מלכיות וזכרונות ושופרות. כי קול שופר הוא בחי' עזות דקדושה בחי' הן יתן בקולו קול עוז כמבואר במאמר הנ"ל שזה זוכין ע"י נעשה ונשמע כנ"ל. וע"י עזות דקדושה דהיינו קול השופר זוכין לכנוס אל הקדושה דהיינו להתקרב לכלליות השבעה רועים הממשיכין האמונה הקדושה לישראל. כי זה עיקר עבודת ר"ה לזכות לאמונה שלימה כמובן בדברי רבינו ז"ל בכמה מקומות:

אות ה

וזה בחי' עשי"ת ויה"כ. כי אח"כ צריכין לעלות בכל פעם מדרגא לדרגא לזכות לנשמע גבוה יותר. וזה תלוי בתשובה. כי כשרוצין לעלות מנעשה ונשמע זה לנעשה ונשמע גבוה יותר צריך שיהי' ירידה קודם העליה. כי הירידה תכלית העליה כשרז"ל לא הי' דוד ראוי לאותו מעשה ולא היו ישראל רואים וכו' אלא כדי להורות תלשובה כמבואר כל זה במאמר הנ"ל. ואזי כשזוכין לעליה ע"י הירידה דהיינו שזוכין להשיג הנשמע והנסתר ואזי נתהפך הירידה לעליה דהיינו שכל העונות שהם בחי' ירידה נתהפכין לזכיות ונעשה מהעונות תורה וזה שנסמך שם במאמר הנ"ל. ענין מ"ש שם על פסוק ביום ההוא יבוקש עון ישראל ואיננו שלעתיד יהי' נעשין מעונות ישראל תורה. ואז יחפשו ויבקשו עוונות ישראל כדי למצוא עוד עון. כדי שיהי' נעשה ממנו תורה כי אז יהיו נכללין כל עונות באין סוף. בחי' ואיננו שיהיו נכללין כל העונות באין כוו' ע"ש. כי כשזוכין להשיג הנשמע והנסתר דהיינו לעלות מדרגא לדרגא ואז נכללין באין סוף כי השמע הוא בחי' א"ס כמובן במאמר הנ"ל ואז נתהפך הירידה לעליה ונתהפכין כל העוונת לזכיות כי נכללו כולם באין שהוא בחי' נשמע ונסתר כנ"ל. וכל זה זוכין ע"י התשובה. כי תשובה גבוה מאד והוא למעלה מהתורה בחי' סתרי תורה בחי' נשמע בחי' תפילה ומי שנפל איזה נפילה מעבודת ה'. ואפילו אם לפעמים נפל ח"ו לאיזה נפילה גדולה לעונות ממש ח"ו ר"ל. צריך להתחזק מאד מאד לבלי לייאש א"ע ח"ו כמבואר אצלינו כמה פעמים. וכשאינו מייאש א"ע ומחזק א"ע ושב אל ה' בכל לבו. אזי זוכה

ע"י התשובה לעלות לעליה גדולה ע"י הירידה הזאת דייקא. כי הירידה הוא תכלית העליה כנ"ל. כי ע"י הירידה זכה לתשובה שע,י זכה להנשמע והנסתר לעלות מדרגא לדרגא מי נעשה ונשמע זה לנעשה ונשמע גבוה ממנו כנ"ל. ואז נכלל בא"ס ונתהפכין כל העונות לזכיות. בבחי' ביום ההוא יבוקש עון ישראל ואיננו כנ"ל. נמצא שעיקר העליה מנעשה ונשמע זה לנעשה ונשמע גבוה ממנו הוא ע"י התשובה כנ"ל. וזה בחי' עשית ויוה"כ כי בר"ה הוא ההתחלה. וביוה"כ הוא הגמר כי כל עבודתינו באלו הימים הוא לנסר את המלכות. ומלכות היא אמונה כי עיקר היא האמונה כי אנו צריכים לגלות את האמונה בעולם שהיא בחי' התגלות מלכותו. כי ע"י האמונה יודין שהוא ית' מלך על כל הארץ. שכל זה הוא עיקר בקשתינו בר"ה ויוה"כ. כמו אנו אומרים ובכן תן פחדך על כל מעשיך וכו' ויראוך כל המעשים וכו' ותמלוך אתה ה' לבדך וכ'. מלוך על כל העולם כולו בכבודך וכו'. וידע כל פעול כי אתה פעלתו ויבין כל יצור כי אתה יצרתו ויאמר כל אשר נשמה באפו ה' אלקי ישראל מלך ומלכותו בכל משלה וכיוצא בזה הרבה, שכל כוונתינו ותשוקתינו ותפילותינו שתתגלה אמונתו ומלכותו בכל העולם. שזהו בחי' נסירת המלכות שלא תהי' המלכות והאמונה נעלמת בו ית' שאז אין יודעין ממנו ית' כלל כי לית מחשבה תפיסא ביה כלל וא"א לדעת ממנו יתב' כ"א ע"י האמונה הקדושה וכל זמן שהאמונה קשורה בו יתב' ונעלמת בעצמותו יתב' אין יודעין ממנו יתב' כלל. ע"כ אנו צריכין לנסר את המלכות והאמונה ולבנות קומת האמונה. באופן שתתגלה האמונה על כל באי עולם. עד שידע כל פעול וכו' וא"א לזכות לאמונה כ"א ע"י נעשה ונשמע וכו' כנ"ל. ע"כ אנו עוסקין באלו הימים בתשובה כי הם עשרת ימי תשובה. וע"י כל תשובה ותשובה שעושין בכל יום ויום מעשי"ת. עי"ז זוכין לעלות מדרגא לדרגאוזוכין לנשמע גבוה יותר בבחי' ירידה תכלית העליה כי נתהפכין העוונת לזכיות לעלות מדרגא לדרגא וזוכין לנשמע גבוה יותר בבחי' ירידה תכלית העליה כי נתהפכין העוונת לזכיות ע"י התשובה ולפי בחי' הנעשה ונשמע שזוכין בכל יום מעשי"ת. כן זוכין לעזות דקדושה בחי' קולות. וכמו כן זוכין להמשיך האמונה הקדושה בעולם כמבואר ומובן היטב כל זה במאמר הנ"ל ע"ש היטב. וזהו בחי' מה שבכל יום ננסר חלק מהמלכות שהיא בחי' אמונה. כי כפי התשובה שזוכין בכל יום מעשי"ת כן זוכין לסליחת עוונות דהיינו להפוך העוונות לזכיות ואז נתהפך הירידה לעליה. ועולין מדרגא לדרגא וזוכין לנעשה ונשמע גבוה יותר ועי"ז זוכין לשמחה. ועי"ז זוכין לעזות דקדושה דהיינו קולות דקדושה. ועי"ז זוכין לקבל ולהמשיך האמונה הקדושה הנמשכת ע"י השבעה רועים כנ"ל:

אות ו

ועיקר הגמר הוא ביוה"כ. שאז עיקר הסליחה והכפרה ואז זוכין לתשובה שלימה. ואז הש"י מוחל עוונות עמו ישראל ואז נתהפכין כל העוונות לזכיות. וע"כ עיקר גבלת התורה הוא ביוה"כ כי אז נתרצה הש"י למשה. ואמר לו סלחתי על חטא העגל ואז ירד משה עם הלוחות שהם בחי' שני העדים הנעשים מנעשה ונשמע כי הלוחות כלולים מתורה שבכתב ותורה שבע"פ שהם בחי' שני לוחות בשני ידיו יד ימין ויד שמאל שהם תורה שבכתב ותורה שבע"פ כידוע שהם בחי' יד כותבת ויד חותמת. כי ביהו"כ יחתמון כי אז נגמר הדין בחי' הנעשה ונשמע בשלימות שהם בחי' תורה שבכתב ותורה שבע"פ כנ"ל. כי ביהו"כ זוכין לבחי' הנשמע העליון כיאז נכללין בא"ס בתכלית הביטול כמו שהיי' לעתיד. כי יוה"כ הוא בחי' עוה"ב שאין בו אכילה ושתיה כידוע. וע"כ ביום הקדוש הזה מתוודין כל החטאים והעוונת ופשעים שעשו כל השנה כולה כי עכשיו נעשין מכל העוונות תורה. כי כולם נעשין זכיות ע"י התשובה שלימה שעושין אז וע"כ דייקא ע"י וודוי העוונות זוכין לנשמע העליון שוזכין ביהו"כ שהוא סתרי תורה עליונים בבחי' ירידה תכלית העליה כנ"ל. כי העוונות נתהפכין לזכיות ונעשה מהם תורה עליונה סתרי תורה. ואז ביהו"כ נתקיים ביום ההוא יבוקש עון ישראל ואיננו. יבוקש דייקא כנ"ל. וע"כ אז ביהו"כ הוא עיקר שלימות התפילה כי זוכין אז לה' תפילות כי אז זוכין להנשמע העליון שהוא בחי' תפילה כנ"ל. וע"כ אז ביוה"כ נשלם האמונה ומאירה באור גדול מאד. כי אז זוכין לנעשה ונשמע בתכלית השלימות. שעי"ז זוכין לאמונה שלימה כנ"ל:

וזה בחי' חמש טבילות שטובל כה"ג בו ביום בכל פעם שמשנה מבגדי זהב לבגדי לבן ומבגדי לבן לבגדי זהב. ולכאורה קשה בשלמא כשמשנה מבגדי זהב לבגדי לבן דהיינו מעבודת חוץ לפנים בודאי ראוי שיטבול מאחר שנכנס לקדושה גבוה יותר. אבל במגדי לבן לבגדי זהב מפנים לחוץ למה לו לטבול. אך באמת ע"פ הנ"ל ניחא כי חוץ ופנים הם בחי' נעשה ונשמע שהם בחי' נגלה ונסתר. וע"כ תיכף כשנכנס הכה"ג לפני ולפנים למקום הארון. ועשה שם עבודת פנים וזכה מיד להשיג הנשמע שהוא בחי' נסתר ונעשה מהנשמע נעשה ואז זכה לנשמע גבוה יותר ואזי כשיצא לחוץ זכה לעבוד עבודת חוץ שהוא בחי' נעשה בבחי' הנשמע שהי' לו בתחילה כי זכה עכשיו לנעשה ונשמע גבוה יותר. וע"כ בודאי צריך טבילה אפילו מפנים לחוץ כי בכל פעם הוא עולה למדריגה גבוה יותר לבחי' נעשה ונשמע גבוה יותר כנ"ל:

אות ז

וזה בחי' הקולות שזוכין ביוה"כ. כי ה' עינוים הם בחי' ה' קולות כמובא בכתבים כי ע"י נעשה ונשמע זוכין לקולות שהם בחי' עזות כנ". וע"כ עיקר הארת יוה"כ הוא בחי'

קולות כידוע. כי אז הוא עיקר קבלת התורה בחי' נעשה ונשמע כנ"ל. שעי"ז זוכין לעזות שהוא בחי' קולות כנ"ל וע"כ בכל השי"ת מעוררין הקולות דקדושה ואומרים בכל יום ממעמקים קראתיך י"י. ה' שמעה בקולי וכו'. ועי"ז נסתר המלכות שהיא בחי' אמונה. כי עיקר האמונה מקבלין ע"י הקולות שהם בחי' עזות. שעי"ז זוכין להתקרב להשבעה רועים שעל ידם זוכין לאמונה הקדושה כנ"ל. וזה שאומרים ראם עוונות תשמר וכו' כי עמך הסליחה למען תורא. כי ע"י סליחת עוונות דהיינו שנעשין מהעוונות זכיות כנ"ל. והירידה היא תכלית העליה אז זוכין לעשו"ת מהנשמע נעשה וכו' כנ"ל. והנשמע הוא בחי' יראה בחי' בראשית ירא בשת כ"ש שם במאמר הנ"ל. וזהו כי עמך הסליחה למען תורא. כי ע"י סליחת עוונות שעי"ז זוכין להשיג הנשמע עי"ז זוכין ליראה כי הנשמע הוא בחי' יראה כנ"ל.

אות ח

וזה בחי' סוכה שעושין אחר יוה"כ. כי עיקר הסוכה הוא הסכך שהוא בחי' אימא דמסככא על בנין. ועיקר הסכך הוא מפסולת גורן ויקב. ובזה אנו מראין גודל כחינו ועוצם חסדי הש"י.כי בזה אנו רואין שמחל לנו הש"י כל עוונותינו ונתהפכו כל העוונות לזכיות ונעשו מעוונות ישראל תורה כי זה אנו רואין על ידי מצות סוכה שמפסולת דייקא נעשה הסוכה שזהו בחי' שמעוונות ישראל נעשה תורה. כי כשנתהפכין העוונות לזכיות ונעשה מהעוונות תורה זאת התורההיא סתרי תורה דייקא בחי' נשמע כנ"ל. בחי' תשובה שהיא למעלה מהתורה. וזהו בחי' סוכה כי סוכה גבוה מאד והוא בחי' סתרי תורה. בחי' תשובה בחי' אימא דמסככא על בנין ואם לבינה תקרא שהוא בחי' סתרי תורה. והוא נעשית דייקא מפסולת גורן ויקב שהם בחי' מוץ ותבן שהם קליפה דחפיא על חטה שהם בחי' עוונות ומהם דייקא נעשה הסוכה. כיכל זה אנו זוכין ביוה"כ שמחל לנו הש"י עוונותינו עד שנתהפכו העוונות לזכיות כנ"ל. וע"כ נעשין עכשיו מפסולת דייקא סוכה שהיא בחי' סתרי תורה וכו' כנ"ל. ובזאת הסוכה אנו יושבין כל שבעת הימים ואנו מקבלין השבעה רועים בסוכה כי עכשיו זוכין לקבל השבעה רועים שעל ידם עיקר המשכת האמונה שכל עבודתינו בר"ה ויוה"כ הי' בשביל זה כנ"ל. ובזאת הסוכה הקדושה אנו יושבין והסוכה מגינת עלינו ושומרת אותנו מכל השונאים והרודפים הרוצים להרחיק אותנו ח"ו. כי ע"י כח הסוכה אנו בטוחים בהש"י שנהי' סמוכים ודבקים בו יתב' תמיד לעולם ועד. ואין שום דבר שירחיקינו ממנו יתב' כי אנו נסתרים בצל סוכה העליונה שהוא קדושה גבוה כל כך עד ששם נתהפכין כל העוונות לזכיות ובכח החסד הזה. שוב אין אנו מתיראים משום הרחקה שבעולם. כי בודאי תמיד

נשוב אליו יתב' וסוף כל סוף נהי' נשארים דבוקים וכלולים בו יתב', מאחר שזכינו עכשיו לכנוס באור הקדושה העליונה בצל סוכה הקדושה שהיא אימא דמסככא על בנין שהיא בחי' תשובה ששם כל העוונות נתהפכין לזכיות. נמצא שאנו רואין עוצם כח התשובה. ע"כ אנו בטוחים ומחכים שמכל הנפילות והירידות ומכל ההרחקות שבעולם מכולם נשוב אליו יתב' בתשובה שלימה עד שנזכה לישב בסוכה של לויתן:

וע"כ לעתיד לבא תהי' הסוכה דייקא מגינת מן הגיהנם. כ"ש וסוכה תהי' וכו' ולמחסה ולמסתור מזרם וממטר כי תמטיר על רשעים פחים וכו'. כי אור הסוכה נמשכת ממקום גבוה כ"כ ששם כל העוונות נתהפכין לזכיות. וע"כ הסוכה מגינת ומצילת מן הגיהנם שהוא עונש על העבירות ח"ו ר"ל. כי הסוכה מהפכת העוונות לזכיות כנ"ל. וע"כ עושין סוכות אחר יוה"כ כנ"ל:

אות ט

וזה בחי' ויאמר ה' סלחתי כדבריך. כדבריך דייקא. כי הנשמע שהוא סתרי תורה הוא בחי' דברי תורה שהם הדברים שסביבות המצוה. בחי' וידבר ה' אל משה וכו' כמבואר במאמר הנ"ל. ובחי' הנשמע שהוא בחי' דברי תורה הוא בחי' דביקות לא"ס ששם נתהפכין העוונות לזכיות כשזוכין להשיג הנשמע שהוא בחי' דברי תורה שאז נתהפך הירידה לעליה ומעוונות נעשין זכיות כנ"ל. וזהו שאמר הש"י למשה סלחתי כדבריך, כדבריך דייקא. כפי הדיבור תורה שלך כן הסליחה כי משה זכה להשיג בחי' סתרי תורה. שהם בחי' דברי תורה בחי' נשמע שעי"ז הסליחה כי העוונות נתהפכין לזכיות כנ"ל. וזה בחי' אלה הדברים אשר דבר משה במדבר בערבה וכו' ופרש"י שכל מקום שנאמר דברי הם דברי תורכחה. כי שם במקרא חושב כל המקומות שהכעיסו למקום במדבר בערבה וכו'. כי איתא בדברי רבינו ז"ל שאסור לומר תוכחה דהיינו להזכיר עוונות ישראל להוכיחם עליהם כ"א מי שיכול להוכיח כמו משה רבינו ע"ה שע"י תוכחתו נתן בם ריח טוב. בבחי' נרדי נתן ריחו עזב לא נאמר אלא נתן. נמצא שמשה רבינו ע"י תוכחתו שהזכיר עוונות ישראל. עי"ז דייקא נתן בהם ריח טוב. כי הי' יכול להפוך העוונות לזכיות כי זכה לנעשה ונשמע בשלימות כי השיג בחי' דברי תורה שהם בחי' נשמע שעי"ז נעונות נתהפכין לזכיות כנ"ל. וזהו שנקראת התוכחה דברי דייקא. וזהו אלה הדברים אשר דבר משה וכו' דברים דייקא בחי' דברי דייקא בחי' דברי תורה. דהיינו בחי' נשמע שעי"ז דייקא הי' יכול להוכיח את ישראל ולהזכיר עונותיהם במדבר בערבה וכו' כיע"י בחי' דברי סבחי' דברי תורה בחי' נשמע. עי"זהי' מהפך כל העונות לזכיות. וע"כ הזכיר שם כל העונותיהם כי כולם נתהפכו לזכיות ע"י בחי' הדברים

אשר דיבר משה דהיינו בחי' דברי תורהבחי' נמשע שהשיג שעי"ז כל העוונות נתהפכין לזכיות כנ"ל. שאז דייקא יכולין להוכיח את ישראל כנ"ל. וכן כל הצדיקים שהוכיחו את ישראל נקראת תוכחתם דברי. בחי' דברי קהלת וכו' כשפרש"י שם כי כולם לא הוכיחו את ישראל כי אם בבחי' התוכחה של משה שהיא בבחי' דברי תורה בחי' נשמע. שעי"ז נתהפכין העונות לזכיות שעי"ז דייקא יכולין להוכיח כנ"ל:

אות י

וזה בחי' ועתנה השירה הזאת לפניו לעד כי לא תשכח מפי זרעו כי משרה רבינו ע"ה ראה עד סוף כל הדורות שעתידין ישראל באחרית הימסי לירד ירידה גדולה מאד ביעקבות משיחא בבחי' ותרד פלאים כ"ש שם כי ידעתי וכו' ואנכי הסתר אסתיר פני ביום ההוא וכו' וע"כ כתב שירת האזינו שמדברת מתוכחה כי כל השירה היא דברי תוכחה שמוכיח את ישראל על מעשיהם. כ"ששם כי דור תהפוכות המה וכו' וכל הפרשה ולכאורה קשה א"כ למה קראה שירה מה שבח ושיר הוא זאת וגם איך ע"י תוכחה זאת דהיינו שירת האזינו יזכו ישראל שלא תשכח התורה מפיהם לעולם בחי' כי לא תשכח מפי זרעו אך באמת משה רבינו הוכיחם בבחינת הנ"ל. כי זכה לנעשה ונשמע העליון הנ"ל. ששם נתהפכין כל העוונות לזכיות וכל מה שמוכיחם ומזכי מעשיהם הרעים נעשה מזה תורה בחי' מצות בחי' ביום ההוא יבוקש עון ישראל ואיננו כנ"ל וע"י בחי' זו יש לישראל קיום אפילו בכל הירידות והנפילות שבעלם. וע"כ נקראת התוכחה הזאת שירה. כי העוונות נתהפכין לזכיות ונעשה מהם שיר ושבח ושמחה כי עיקר בחי' השיר נעשה מבירור הטוב מן הרע כ"ש רבינו ז"ל במ"א שזהו בחי' עוונות נתהפכין לזכיות שהרע נתהפך לטוב. וע"כ בכח השירה הזאת דהיינו שירת האזינו שבזה הראה משה רבינו קודם מיתתו עוצם כחו והשגתו שזכה לעלות לתכלית רום המדריגה העליונה עד ששם נתהפכין העוונות לזכיות עד שיכול לעשו"ת לתכלית רום המדריגה העליונה עד ששם נתהפכין העוונות לזכיות עד שיכול לעשו"ת מתוכחה על מעשים רעים יכול לעשו"ת מזה שירה. וע"כ בכח זההוא מבטיח לישראל שלעולם לא יתרחקו מהש"י לגמרי אפילו אם יעשו מה שיעשו אפילו בתוקף ההסתרה שבתוך הסתרה בחי' ואנכי הסתר אסתיר וענתה השירה הזאת לפניו לעד כי לא תשכח מפי זרעו כי ע"י השירה הזאת אנו רואים שאין שום ייאוש ואין שום נפילה בעולם כי אם יזכו יהי' נתהפכין כל העוונות לזכיות כמו שאנו רואין שזכה משה לעשו"ת מתוכחת עוונות שירהו שמחה כנ"ל. וע"כ תמיד אנו יכולין לשוב אל ה' רק שלא נתייאש מלצעוק אל ה' תמיד כמו שאמר רבינו ז"ל כנדפס בסוף ספר המעשיות ע"ש:

וע"כ בימים הללו של השי"ת וסוכות אנו עוסקין וקורין שירת האזינו כי אז הם ימי תשובה ואז נעשין מהעוונות זכיות בחי' סלחתי כדבריך כנ"ל וכל זה בחי' שירת האזינו כנ"ל. וע"כ מסיימת השירה וכפר אדמתו עמו כי השירה הזאת הוא בחי' סליחת עוונות בחי' ביום ההוא יבוקש עון ישראל ואיננו כי נעשין מעוונות ישראל תורה וכו' כנ"ל:

אות יא

וזה שקורין ספר אלה הדברים שהוא משנה תורה להרמב"ם להרמב"ם להרמבם להרמב"ם להרמב"ם בסוף סוכות דהיינו בלילה הושענא רבא כי בסוכות אנו מראין כחינו שפעלנו ביוה"כ שנעשין מעוונות ישראל תורה עד שאנו יושבין בצלא קדישא ואנו עושין מפסולת גורן ויקב סוכה הקדושה שהוא בחי' עוונות נתהפכין לזכיות כנ"ל. וע"כ בסוף סוכות בהו"ר שאז אנו צריכין לגמור החותמות חותם בתו"ח שכל זה תלוי באמונה הנמשכת ע"י השבעה רועים שהם אושפיזין קדישין שנכנסו בסוכה שזוכין להתקרב אליהם ע"י עזות דקודשה שהוא בחי' קולות שזוכין לזה העזות דקדושה ע"י שמחה הנעשה מנעשה ונשמע שזוכין לבא לנעשה ונשמע העליון ע"י הירידה שהוא תכלית העלינה כי העוונות נתהפכין לזכיות כנ"ל. כמבואר כל זה היטב במאמר הנ"ל ע"ש היטב. וע"כ בסוף סוכות בגמר החותמות קורין ספר אלה הדברים אשר דבר משה שהוא בחי' דברי תורה הנ"ל בחי' נעשה ונשמע העליון הנ"ל. שהוא בחי' עונות נתהפכין לזכיות כנ"ל. וע"י נעשה ונשמע הזה זוכין לשמחה וכו' שעי"ז מתקנין החותמות חותם בתוך חותם כנ"ל:

אות יב

וע"כ מיד אחר סוכות עושין שמחת תורה שהוא בחי' ושמחת עולם על ראשם. כי ע"י נעשה ונשמע שזכינו בכל הימים האלה כנ"ל שהם עיקר בחי' קבלת התורה כנ"ל. עי"ז זוכין לשמחה בחי' שמחת תורה. בחי' ושמחת עולם על ראשם הנאמר על שני העדיים שהם הכתריםשהכתירו את ישראל בחורב מנעשה ונשמע כי בשמחת תורה כדין שוי' עטרה בריש כל צדקי כ"ש בתיקונים ע"ש היינו הכתרים הנ"ל הנעשין מנעשה ונשמע שהם עיקר השמחה של שמחת תורה בחי' ושמחת עולם על ראשם כנ"ל. וזה שמסיימין התורה בשמחת תורה וחוזרין ומתחילין מיד, כי בכל שנה ושנה צריכין להתחיל את התורה מחדש. דהיינו שבכל שנה צריכין לראות להשיג נעשה ונשמע גבוה יותר. כי יש ע' פנים לתורה. ואיתא בדברי רבינו ז"ל (סי' ס') שהם בחי' ע' שנים כי בכל שנה צריכים להשיג פנים חדשו"ת לתורה מבחי' הע' פנים. שזהו בחי' נעשה ונשמע מחדש שהוא להשיג נסתרות שבתורה בכל פעם יותר ויות כנ"ל. ואנו עוסקין בזה כל השנה כולה להשיג בכל יום ויום ובכל שבוע ושבוע ובכל חודש וחודש חלק מהתורה. בבחי'

נעשה ונשמע להשיג בכל פעם בחי' נשמע מהתורה בחי' הנסתר עד שבגמר השנה ישראל בכלל הם משיגים נשמע חדש. ונעשה מהנשמע נעשה ואז צריכין להשיג נשמע חדש גבוה יותר וזהו בחי' סיום התורה ומתחילין מיד כי סיום זהו בחי' שכבר השיגו התורה בשנה זו ועשו מהשמע נעשה. שזה בחי' כלליות התורה מבראשית עד לעיני כל ישראל. כי בראשית הוא בחי' מאמר השלם בחי' נשמע כי בהתחלת התורה אז היא עדיין בחי' תורת ה' בחי' נשמע. ואחר כך מתייגעין בה וממיתין עצמן עליה עד משיגין אותה מנשמע לנעשה ואז נעשית תורתו. וזהו בחינת סיום התורה לעיני כל ישראל. שהוא בחי' שנעשה מהשמע נעשה עד שכל ישראל משיגין אותה עין בעין. וזה בחי' ולכל המורא הגדול אשר עשה משה לעיני כל ישראל. מורא הגדול זה בחי' נשמע שהוא בחי' יראה בחי' בראשית ירא בשת כמבואר שם במאמר הנ"ל. וזהו ולכל המורא הגדול אשר עשה משה דייקא שמשה רבינו האיר עיני בני ישראל והכניס בהם בחי' הנסתר שיהי' נעשה אצלם מהנשמע נעשהולכל המורא הגדול היינו בחי' נשמע כנ"ל. אשר עשה משה, עשה דייקא בחי' נעשה וזה לעיני בני ישראל שגילה לעין כל בית ישראל את סתרי התורה ועשה להם מהנשמע נעשה מהנסתר נגלה. נמצא שסיום התורה מרמז השגת התורה מנשמע לנעשה. וע"כ תיכף ומיד שמסיימין התורהצריכין לחזור ולהתחיל מיד בראשית וכו'. כי תיכף כשזוכין לעשו"ת מהנשמע נעשה שהוא עיני כל ישראל אזי יש להם תיכף נשמע חדש שהוא בחי' בראשית וצרכין תיכף לחזור ולהשתדל ולהתייגע לעשו"ת מזה הנשמע החדש בחי' נעשה. וע"כ מתחילין מיד בראשית שהוא בחי' נשמע החדש שזוכין עתה שאנו צריכין להתחיל בשנה זאת להשיג הנשמע החדש מנשמע לנעשה מנסתר לנגלה מבראשית שהוא סתום ונעלם עד לעיני כל ישראל שיתגלה לעיני כל ישראל בבחי' נגלה כנ"ל:

אות יג

וע"כ אנשי המעמד הי' עוסקין בפ' בראשית ופ' האזינו. כי הקרבנות מכפרין ונעשין מהעוונות זכיות שזה נעשה ע"י בחי' נעשה ונשמע שהוא תורה ותפלה כנ"ל. וע"כ ה' בביהמ"ק תורה ותפילה כי עיקר הביהמ"ק נקרא בית תפילה. כ"ש ושמחתים בבית תפילתי. כי שם היו עולין כל התפילות וכל הקרבנות הם בחי' תפילה שהוא במקום קרבן. וע"כ שם בביהמ"ק היו הסנהדרין יושבין ועסקין בתורה כי הם היו עושין מהתפילה תורה מהנשמע נעשה כנ"ל. וע"כ אנשי המעמד היו עוסקין בפ' בראשית שהוא בחי' נשמע לעשו"ת מהנשמע נעשה מהתפילה תורה שעי"ז עיקר סליחת העוונות כנ"ל שזהו בחי' שירת האזינו שהוא בחי' עוונות נתהפכין לזכיות ע"י כחו של משה

שזכה להשיג הנעשה ונשמע העליון כנ"ל. וע"כ נרקאים מעמדות כי אין עמידה אלא תפילה. וכ"ש רבינו ז"ל שם על מארז"ל בימי רבן גמליאל היו לומדין תורה בעמידה ע"ש כי אנשי המעמד היו עומדין על הקרבנות ועוסקין בתורה והיו עושין מהנשמע מבחי' תפילה בחי' קרבנות בחי' עמידה כי עבודת הקרבנות והתפילה היו בעמידה דייקא היו עושין מזה תורה. שעי"ז עיקר מחילת העוונות ע"י הקרבנות כנ"ל:

ס"ת ג

אות א

מצוות עשה על כל איש מישראל לכתוב לו ספר תורה ואפילו הניחו לו אבותיו ספר תורה וכו' לקחה ולא הגיה בה דבר הוי כחוטף מצוה וכו' כי צריך לכתוב בעצמו או להגיהבה דבר עכ"פ:

ע"פ המעשה הנוראה של יום החמישי שהתפאר א"ע הבעל חטוטרות בעוצם הפלגת מעלתו בענין מועט מחזיק את המרובה יותר מכל המעלות של כ"א ואחד שזכה לאיזה בחי' בענין זה של ממאה"מ כי הוא למעלה מכולם כי הוא זכה לבחי' ממאה"מ שהוא קצה המקום לגמרי שמשם ולמעלה אין מקום כלל. וע"כ הוא דייקא יכול לנשא ולהעלות מבחי' מקום לבחי' למעלה מן המקום ולהביא להאילן הק' והנורא שהוא למעלה מהמקום שיש לו ג' שרשים שורש א' הוא אמונה והב' יראה והג' ענוה ואמת גוף האילן ומשם יוצאים ענפים וכו' ע"ש כל הענין הנורא והנגב ההוא מתחילתו ועד סופו ע"ש היטב ובענין הכת שחקרו שיש אילן וכו' ע"ש:

אות ב

וזה מצות כתיבת ס"ת שמצוה על כל אחד מישראל שיכתוב לעצמו ס"ת כי כתיבת ס"ת הוא עדי לזכות לעלות מהמקום לבחי' למעלה מהמקום כדי לבא להאילן הקדוש הנ"ל ששם עיקר תענוג עוה"ב שזוכין הצדיקים ע"י מעשיהם הטובים כי האילן הנ"ל הוא בחי' עץ חים מזון לכולא בי' אשר תחותוהי תטלל כל חיוות ברא ובענפוהי ידורון כל ציפרי שמיא כ"ש שם בהמעשה הנ"ל שתחת האיל שוכנים כל החיות בצלו ועל ענפיו שוכנים כל מיני עופות ע"ש וגודל התענוג שיש שם אין לשער וכו' ע"ש ועיקר קיבול השכר של הנשמה הוא כשזוכה לבא להאילן הנ"ל שהוא העץ חים שהוא למעלה מהמקום ששם עולה הנשמה דרך העץ חיים להתענג על ה' לחזות בנועם ה' וכו' אשרי הזוכה לזה. וזה העץ חים הוא שורש התורה שנקראת עץ חים הוא למחזיקים בה אבל א"א להגיע להעץ חיים שהוא האילן הקדוש הנ"ל כ"א ע"י שהולכין בהדרך ההולך לעץ החים בחי' דרך עץ החיים. והדרך הם כל מצוות התורה הקדושה שנקראים דרך כ"ש בכל הדרך

אשר צויתי אתכם תלכו וכן בפסוקים הרבה בל מחמת שבירת הלוחות נתהוה שכחה ועי"ז נתרבו מחלוקת בישראל עד שאין הלכה בורכה ומשנה ברורה במקום אד. ומשם נשתלשל המחלוקת הגמור שבכל העולם ובין ישראל בעצמן ובין הת"ח בפרט בעתים הללו שנצתרבה המלוקות בעו"ה וכשארז"ל בעיקבות משיחא חוצפא יסגא וכו' אויבי איש אנשי ביתו וכו' וקיטוגוריא בין הת"ח וכו' וכל המחלוקת והשנאות שבעולם שרשו ממחולקת שבקדושה שהוא מחלוקת התנאים ואמוראים בדיין ודרכי התורה וכ"ז הוא בחי' המחלוקת שהי' בין הכת הנזכרת שם במעשה הנ"ל בענין הדרך אל האילן הנ"ל שקצת אמרו הדרך לכאן למזרח ואחרים אמרו הדרך להיפך למערב וכו' אבל כ"ז נמשך מחמת שעדיין לא זכו להשרשים של האלין הנ"ל שהם בחי' שרשי התורה שהם המדות הקדושו"ת של האילן הנ"ל שהם אמונה ויראה וענוה ואמת וכן כל המחלוקת שיש בעולם הכל מחמת הריחוק מאלו המדות הקדושו"ת שאין זוכין להם בשלימות. וע"כ באמת כאשר טרחו ויגעו הכת הנ"ל עד שזכו לאלו המדות בשלימות אזי באו כולם על דעה אחת אמיתית שכך הוא הדרך כאשר הוא באמת ע"ש:

אות ג

וע"כ דוד המע"ה פתח ס' תהלים שהוא כנגד התורה כי חמשה ספרי תהים כנגד חמשה חומשי תורה פתח בחילתו במזמור אשרי האיש וכו' שמדבר מהאילן הק' הנ"ל מג' שרשיו שהם אמונה ויראה וענוה ומגוף האילן שהוא אמת וזהו אשרי האיש אשר לא הלך בעצמת רשעים זה בחי' אמונה. כי עיקר בנין וגידול האמונה הקדושה הוא ע"י עצות שמקבלין מצדיקים כ"ש (בסי' ז) בהתרוה משפטים אמונה ע"ש עצות בבחי' עצות מרחוק אמונה אומן ע"ש. וע"כ ההולך בעצת רשעים הוא נופל לכפירות ולאמונה כוזביות. ועליהם נאמר עוצו עצה ותופר דברו דבר ולא יקום כי עמנו אל היינו כי אנו מאמינים בהש"י והוא ית' עמנו שזהו ההיפך מעצת רשעים. וזהו על עמך יערימו סוד ויתייעצו על צפוניך אמרו לכו וכו'. כי נועצו לב יחדיו עליך ברית יכרותו וכו'. היינו שכל עצתם של העכו"ם והרשעיהוא כנגד האמונה הקדושה בחי' כי נועצו לב יחדיו עליך וכו' וע"ז נאמר ה' הפיר עצת גוים שהם היפך אמונה הקדושה נמצא שאמונה תלוי' בעצות דהיינו כשאין הולכין בעצת רשעים רק לקבל כל העצות מצדיקים וזה אשרי האיש אשר לא הלך בעצת רשעים ואז זוכה לאמונה וזה בחי' שורש הא' של האילן הק' הנ"ל. ובדרך חטאים לא עמד זה בחי' שורש הב' שהוא יראה שהיא ההיפך מחטאים כ"ש רזגו ואל תחטאו וכתיב לבעבור תהי' יראתו על פניכם לבלתי תחטאו. וכן בגמ' ובכל הספרים מכונה היראה בשם ירא חטא כי עיקר היראה היא יראת חטא ובמושב

לצים לא ישב זה בחי' ענוה שהוא היפך הליצנות. כ"ש אם ללצים הוא יליך ולענוים יתן חן כי עיקר הליצנות הוא מחמת גאות וגסות הרוח שהוא גבה לב וגדול בעיני עצמו עד שכל בני העולם הם כלא בעיניו ומתלוצצים מכ"א וא' כאשר נמצא הנגע הרעה העזאת בכמה בני אדם שמתלוצצים מכ"א ואחד בפרט מיראים וכשרים שמוצאין חסרונות ומומין בכ"א וא. מזה מתלוצץ מתפילתו ומזה מ תלוצץ מלימודו שאינו טוב בעיניו ומזה מתתלוצץ משמאו ומתנו וכו' וכיוצא בזה בשארי דברים. וכ"ז מחמת גסותו שנדמה לו שאין חכם ממנו וכל העולם צריכים ללמוד ממנו ואלו הלצים מתגברים בליצנותם עד שמחלישים דעת של כמה כשרים שמפילים אותם מעבודתם ע"י ליצנותם הרעה ר"ל וכ"ז בא מחמת גסותם הרעה כנ"ל. וע"כ נקראת הליצנות תועבה כ"ש ותועבת לאדם לץ שזה בחי' גיאות וגבהות כ"ש תועבת ה' כל גבה לב נמצא שכלל דוד כל הג' שרשים הנ"ל במקרא זה שהם אמונה ויראה וענוה שהם ההיפך מע צת רשעים ודרך חטאים ומושב לצים כנ"ל. וזה כי אם בתורת ה' חפצו ובתורתו יהיה וכו' זה גופה דאילנא שהוא אמת שהוא התורה שנקראת תורת אמת היינו כי זה שזוכה להנצל מג' כתות רעות הנ"ל שהם עצת רשעים ודרך חטאים וכו' שזה זכה בודאי לג' מדות הנ"ל שהם הג' שרשים של האילן. ע"כ בודאי זוכה לגוף האילן היוצא מג' שרשים הנ"ל שהוא האמת שהוא התורה. בחי' כ"א בתורת ה' חפצו וכו'. וזהו והי' כעץ שתול על פלגי מים עץ שתול על פלגי מים זה בחי' האילן הקדוש הנ"ל שהוא שתול על פלגים העליונים בחי' פלג אלקים מלא מים. וזהו אשר פריו יתן בעתו ועליהו לא יבול וכל אשר יעשה יצליח. אשרפריו יתן בעתו זה בי' אמונה כי אמונה היא בחי' כח הגידול וכח הצומח כ"ש בהתורה של אריכת אפים (בסי' קנ"ה) ועליהו לא יבול דרשו רז"ל אפילו שיחתן של ת"ח צריכין לימוד וזה בחי' יראה כמובן בהתורה פתח ר"ש (בסי' ס') שע"י סיפורי מעשיות של צדיקים שזה בחי' ועליהו לא יבול עי"ז עיקר היראה ע"ש ובודאי זה הצדיק שיש לו כח לבנות ולגלות היראה ע"י שיחותיו וסיפוריו מעשיו שלו בודאי הוא מלא יראה וכל דיבוריו ושיחותיו הם באימה ויראה כי בלי"ז בודאי לא הי' לו כח לגלות היראה ע"י שיחותין וכן מבואר בדבריו כ"פ שעיקר הדיבור הוא מיראה שהוא שלימות הדיבור כ"ש בהתורה תפלה לחבקוק (בסי' י"ט) וע"כ ועליהו לא יבול שהוא בחי' שיחת חולין של ת"ח צריכה לימוד זה נמשך משורש הב' שהואיראה כנ"ל וכל אשר יעשה יצליח זה בחי' שורש הג' שהוא ענוה שהוא משלים כל השרשים כי ענוה גדולה מכולם שאז גדול האילן שהוא האמת שהוא התורה. וזה בחי' וכל אשר יעשה יצליח בחי' והדרך צלח רכב על דבר אמת וענוה צדק. ונמצא שבתחילה זכר דהמע"ה אשוריו של האיש שזכה

להנצל מהמונעים מהג' שרשים הנ"ל שהם עצת רשעים וכו' ואח"כ זכה מה שזכה עי"ז, שזכה להתורה שהיא גופא דאילנא בחי' תורת אמת שהוא בחי' העץ שתול על פלגי מים אשרפריו יתן בעתו ועליהו וכו' שכל אלו המעלות טובות צומחות מג' שרשים הקדושים הנ"ל אשרי הזוכה להם:

אות ד

וזה בחי' בטח בה' ועשה טוב שכן ארץ ורעה אמונה. בטח בה' זה בחי' יראה בחי' יראי ה' בטחו בה'. כי היא בוטח בה' שלא יחסר לו דבר בבחי' כי אין מחסור ליראיו. וכן איתא בס' הא"ב (אות ב' בטחון סי' ג') שיראה ובטחון תלויים זה בזה ע"ש. וזה בה' בטחתי לא אירא מה יעשה בשר לי כי כשאני זוכה לבטחון שהוא בחי' יראה מהש"י בודאי שוב איני מתיירא שום יראה חיצוניות מבשר ודם. כי כשזוכין ליראה דקדושה נתבטלין כל היראות הנפולות שהם מה שיראין מבשר ודם וכיוצא. וזה בחי' אבטח ולא אפחד היינו כנ"ל. ועשה טוב זה בחי' אמת בחי' לא ימנע טוב להולכים בתמים וכתיב (ישעי' ל"ט) טוב דבר ה' כי יהי' שלום ואמת בימי כי אמת הוא גופא דאילנא שהוא התורה שהיא תורת אמת שנקראת טוב כ"ש כי לקח טוב נתתי לכם תורתי וכו' כשרז"ל אין טוב אלא תורה. וכן איתא בהתורה אר"ע (בסי' נ"א) שאמת הואכולו טוב וכו' ע"ש. שכן ארץ זה בחי' ענוה שמשם עצמו כארץ וכעפר בחי' ונפשי כעפר לכל תהיה. וכשרז"ל מי שנעשה שכן לעפר בחייו. ורעה אמונה זה אמונה. נמצא שכלל כל הד' מדות הנ"ל בפסוק זה שהם האילן הקדוש הנ"ל ושרשיו. וזה ננסמך תיכף והתענג על ה' כי האילן הקדוש הנ"ל שם עיקר התענוג והשעשוע עוה"ב כי האילן הזה הוא בחי' עץ החיים ששם הקיבול שכר של הצדיקים והכשרים אשרי הזוכים לבא לשם:

אות ה

וזה בחי' האבות אברהם יצחק ויעקב ומשה רבינו שעל ידם נמשכה התורה לעולם. כי התחלת דרך התורה התחיל מהאבות. ואח"כ עיקר קבלתה הי' ע"י משה רבינו כמובא בדברי רבינו ז"ל. כי האבות ומשה הם בחי' האילן ושרשיו הנ"ל. כי ראברהם בחי' אמונה כי הוא הי' ראש למאמינים כ"ש והאמין בה'. יצחק הוא בחי' יראה בחי' פחד יצחק. יעקב גופא דאילנא בחי' אמת כ"ש תתן אמת ליעקב שהוא עצם התורה שהיא תורת אמת. וכ"ש תורה צוה לנו משה מורשה קהלת יעקב. וכמובא בכתבי האריז"ל שיעקב בחי' התורה אבל מחמת שעדיין לא נשלם בתכלית השלימות שורש הג' שהוא ענוה כי אין מי שזכה בשלימות לענוה כמו משה כשרז"ל. ע"כ לא נשלמה התורה בימי יעקב ולא ניתנה על ידו עד שבא משה וזכה לענוה בתכלית השלימות. כ"ש והאיש משה ענו

מאד מכל האדם ואז נשלם האילן הקדוש ע"י שהשלים שורש הג' שהואענוה שגדולה מכולם. ע"כ הוא זכה לקבלת התורה ששרשה העץ חיים שהוא האילן הקדוש הנ"ל:

אות ו

נמצא ששורש התורה הוא בחי' העץ חיים שהוא האילן הנ"ל שהוא למעלה מהמקום. וע"כ באמת ארז"ל (בב"ב ומגילה) מקום הארון והכרובים אינו מן המדה כי שם התורה. וע"כ אינו מן המדה כי הוא בבחי' למעלה מהמקום וכל הסמוך לארון והלוחות ביותר הוא הוא ביותר בבחי' מיעוט מחזקי את המרובה כי בין שני בדי הארון שם עמדו כל ישראל כמשרז"ל ע"פ גשו הנה שצמצם את כולם בין שני בדי הארון וזה א' מהמקומות שהחזיק מועט את המרובה ובביהמ"ק עומדים צפופים ומשתחוים רוחים שזהו ג"כ בחי' מועט מחזקי את המרובה. וכן בירושלים ל אמר אדם לחבירו צר לי המקום וכו' זה ג"כ בחי'ממאה"מ. וכן כלל א"י נקראת ארץ צבי. מה צבי אין עורו מחזיק את בשרו אף א"י וכו' שכל זמן שישראל ישבו עליה החזיקה את כולם וכן לעתיד כשיבא משיח ב"ב תחזיק את כל ישראל ברווח ועכשיו היא קטנה מאד כשרז"ל וזה ג"כ בחי' ממאה"מ כי בכל מקום שיש קדושה הוא בחי' ממאה"מ כשרז"ל. וכל שהקדושה גבוה יותר שם הבחי' ממאה"מ בבחי' גבוה יותר בחידוש נפלא יותר. וכן למעלה מעלה עד שמקום הארון אינו מהמדה כלל. זה בחי' למעלה מהמקום לגמרי כנ"ל. כי מקום הארון שש סהתורה נכלל בהעץ חים שהוא למעלה מהמקום כנ"ל:

אות ז

וע"כ מחויב כ"א מישראל לכתוב ס"ת לעצמו. כי כשכותב אותיות התורה הקדושה על ספר הוא מביא אותיות התורה ששרשם למעלה מהמקום הוא מביא אותם למקום על הגויל והקלף שתופס מקום. אבל הוא בבחי' מועט מחזיק את המרובה הגבוה מאד מאמד בתכלית המעלה כי באותיות התורה נבראו כל העולמות. ועל כן אות ואות שבתורה עומדים כמה וכמה אלפים ורבבות עולמות. גם שמעתי מפיו הק' שבתיבת אדם מצויירים כל צורות של כל בני אדם שבעולם. וכן בתיבת בהמה מצויירים כל צורות של כל הבהמות וכן בשארי מעשה בראשית. נמצא שהם בבחי' מועט מאה"מ נפלא מאד וע"כ ע"י שכותבין התורה בספר ומכנסין את התורה בבחי' מקום בזה מעלין את כל בחי' המקום לבחי' למעלה מן המקום כי א"א לצאת מבחי' מקום לבחי' למעלה מהמקום כ"א ע"י הצדיק שהוא בבחי' בעל החטוטרות הנ"ל שזכה לבחי' ממאה"מ בתכלית המעלה שאין שלימות אחריו עד שנדמה לבעל חטוטרות מחמת שמעולם לא פשט גופו הקדוש מכפיפתו לישא עליו עול תורה כי זכה בשלימות לבחי' ויט שכמו לסבול עול תורה בחי' בני קהת שנשאו את הארון עם הלוחות שנאמר בהם כי עבודת

הקדוש עליהם בכתף ישאו וכשרז"ל לעולם ישים האדם א"ע כשור לעול וכחמור למשאוי. ועל ידי שנשא עליו עול תורה בשלימות עי"ז זכה לישא ולהרים הרבה על כתפו עד שנדמה לבעל חטוטרות. כי ע"י התורה יכולין לישא ולהרים הכל בבחי' ארון נשא את נושאין. כי עיקר ביאת האדם לזה העולם הי' בשביל זה כדי שיגביה וירים את המקום לבחי' למעלה מהמקום. כי הש"י צמצם א"ע כביכול כדי שיהי' מקום לבריאת העולם (כ"ש בע"ח בתחילתו ע"ש) כדי לברוא את העולם בשביל ישראל שיכירו וידעו אותו בזה העולם דייקא שהוא תכלית המקום. ועיקר השלימות להשיב הכל למקור ששנחצבו משם להשיב המקום לשרשו לבחי' למעלה מהמקום כי הש"י המשיך וברא את העולם מאין ליש מלמעלה מהמקום לבחי' מקום כדי שיתנסה ויצטרף האדם עי"ז ע"י שיבא בבחי' ישו"ת בבחי' מקום ששם כל הנסיונות של האדם. דהיינו בזה העולם הגשמי שהוא תכלית המקום. וכשזוכה לעמוד בנסיון ולקדש א"ע כראוי אזי הוא מקדש את המקום. ובכל מקום שיש קדושה מועט מאה"מ וכל מה שהקדושה גבוה יותר כן בחי' ממאה"מ גבוה יותר כנ"ל. עד שיזכה לתכלית הקדושה לבחי' ממאה"מ בתכלית השלימות עד שיזכה עי"ז לעלות מהמקום לבחי' למעלה מהמקום מיש לאין שאז יזכה לרב טוב הצפון. וזה זוכין ע"י התורה אשר היא חיינו לזכות על ידדה לחיי עולם להכלל בו ית'. וע"כ צריכין לכתוב אותיו התורה בכתב על הספר כדי להביא את התורה לתוך בחי' המקום. ועי"ז דייקא יזכה להכלל בהצדיק הגדול הנ"ל שהואבחי' בעל החטוטרות שעי"ז יזכה לבחי' ממאה"מ בתכלית השלימות עד שיזכה לעלות לבחי' למעלה מהמקום לגמרי. כי ע"י שמביא את אותיות התורה לתוך המקום ע"י שכותב אותם על הספר. עי"ז מקדש את המקום עד שנעשה בבחי' ממאה"מ בתכלית המעלה עד שעי"ז זוכה לעלות לבחי' למעלה מהמקום ששם האילן הקדוש הנ"ל שהואהעץ חים שהוא שורש התורה ששם עיקר הקיבול שכר של כל מקיימי התורה כנ"ל. וזה בחי' עץ חיים היא למחזיקים בה שכל מי שמחזיק ואוחז א"ע בהתורה היא מגביה ונושאת אותו אל העץ חיים שהוא למעלה מהמקום. בבחי' ארון נשא א תנושאיו וכנ"ל:

אות ח

גם בכתיבת ס"ת נכללין כל הג' שרשים הנ"ל וגוף האילן הנ"ל כי האותיות בעצמן הם בבחי' אמונה. כ"ש רבינו ז"ל בהתורה רקטליתא (בסי' י"ח) וצריכין האותיות שיהיו שלמים שלא יחסר קוצו של יו"ד. וכן בכל אות ואות הקצה האחרון המשלים תמונת אות הוא בחי' יו"ד כ"ש בהתורה קרטליתא הנ"ל. ויו"ד היא בחי' ענוה כי יו"ד קטנה שבאותיות בחי' תכלית הענוה. וע"כ היו"ד מרמזת על עוה"ב כמובא. כי עיקר תענוג

וחיי עוה"ב לא יקבלו כ"א ע"י בחי' ענוה. כ"ש רבינו ז"ל בהתורה חיים נצחיים (בלק"ת סי' ע"ב) שהענוה של כל אחד יהי' נחי בתחיית המתים ויזכה לחיי עולם הבא עיין שם. וצריכין לכתוב הספר תורה לשמה לשם קדושת ספר תורה לשם ה'. וזהבחי' יראה כיעל ידי שמכוונין לשם ה' נמשך יראה. בבח'י ליראה את השם הנכבד והנורא. בחינת מפני שמי נחת הוא ועי"ז חל הקדושה על הס"ת כי יראה בחי' קודש כ"ש יראו את ה' קדושיו וכ"ש אל נערץ בסוד קדושים ובה ונורא על כל סביביו נמצא שע"י כתיבת האותיות בשלימות לשמה עי"ז נשלמין כל הג' שרשים הנ"ל. כי ע"י כתיבת האותיות נמשך אמונה וע"י שלימות האותיות נמשך ענוה וע"י שכותבין לשמה נמשך יראה וע"י אלו הג' שרשים גדל ונשלם האילן הקדוש שהוא אמת שהוא כלל הס"ת שהוא תורת אמת שנעשית ונבית מכתיבת האותיות בשלימות לשמה שזה בחי' האילן בחי' העץ חיים שגדל מג' שרשים הנ"ל כנ"ל. וע"כ ע"י כתיבת ס"ת ממשיכין על עצמו קדושת האין הנ"ל שהוא בחי' העץ חיים שהוא למעלה מהמקום ועי"ז מקדשין את המקום עד שזוכין לעלות לבחי' למעלה מהמקום שזה עיקר השלימות שבשביל זה באנו לעולם כנ"ל. וע"כ צריך כ"א לכתוב הס"ת בעצמו או עכ"פ להגיה בה אות אחד כי הוא בעצמו צריך לקדש את מוקמו באשר הוא שם ע"י שימשיך ויקשר אותיות התורה בעצמו בבחי' המקום. כדי שיגביה את המקום לבחי' למעלה מהמקום. כדי שיזכה לעלות אל האילן הנ"ל כנ"ל:

אות ט

וע"כ אין כותבין כל כתבי הקודש אלא ע"ג עור בהמה וחיה ועוף הטהורים. כי זה ידוע שמחטא אדה"ר נתלבשה התורה בלבושין גשמיים בבחי' כתונת עור כמובא בכל הספרים. כי קודם החטא הי' יכול האדם להשיג אתהתורה בפנימיותה בבחי' כתונת אור באלף אך אחר החטא כביכול נתגשם דעת האדם עד שא"א לו להשיג התורה כ"א ע"י לבושין גשמיים בחי' כתנות עור ומש סבאה השכחה כי עיקר השכחה מחמת הגשמיות כי רוחניות אינו תופס מקום אבל גשמיות תופס מקום ואז יש שכחה כי אין לו מקום במוחו לתפוס הכל. כ"ש כל זה בסי' ק"י על פסוק לא ימוש ספר התורה הזה מפיך לשון ממשו"ת שעיקר השכחה מחמת הממשו"ת והגשמיות שתופס מקום ע"ש. ומאז תנגשמו כל המקומות עד שרחוקן מאד מבחי' מיעוט מחזקי את המרובה מכ"ש מבחי' למעלה מהמקום לגמרי כי בתחילה ישב האדם בג"ע ששם עץ החיים. כ"ש ועץ החיים בתוך הגן שהוא בחי' האילן הנ"ל שהוא בחי' פנימיות התורה שהוא למעלה מהמקום לגמרי ואדם הי' קדוש ודעתו זך ורוחני מאדוישב במקום קדוש וזך מאד דהיינו בג"ע. ע"כ אם לא הי' אוכל מעץ הדעת הי' יכול בחייו להעלות כל המקומות ולכלול

בבחי' למעלה מהמקום שהוא העץחיים שהי' סמוך אליו שם. אך ע"י חטאו נתגרש מגן עדן וירד לגשמיות המקום. ואפי' התורה הוכרחה לטובתו להתלבש בלבושין גשמיים בבחי' כתנות עור כדי שיהי' לו איזה תפיסה בה. ואז נתרחק מעץ החיים מבחי' למעלה מהמקום. כ"ש ויעש ה' אלקים לאדם ולאשתו כתנות עור וילבישם שמרמז על לבושי התורה שנתלבשה בבחי' כתנות עור כמובא וכנ"ל. ואח"כ תיכף מתחלת התורה לדבר איך שנתגרש מגן עדן כדי שלא יגע בעץ החיים. כ"ש שם תיכף ויאמר ה' אלקים הן האדם וכו' וישלחהו ה' אלקים מגן עדן לעבוד את האדמה וכו' ויגרש את האדם וישכן מקדם לגן עדן את הכרובים ואת להט החרב המתהפכת לשמוראת דרך עץ החיים כי הא בהא תליא. כי נתרחק מהקדושה מבחי' למעלה מהמקום ואפילו התורה נתלבשה בבחי' כתנות עור שהוא בחי' גשמיות בחי' מקום. וע"כ נתרחק מגן עדן מעת החים שהוא למעלה מהמקום. וע"כ עתה צריכין דייקא לכתוב את התורה ע"ג עור דייקא כדי להביא את התורה לבחי' מקום דייקא כמבואר לעיל שזה עיקר בחי' כתיבת ס"ת כנ"ל. וצריכין לכתובה ע"ג עור דייקא, שהוא בחי' כתנות עור שהוא עיקר בחי' מקום כנ"ל. כי כל זה הוא בחי' אין הדין נמתק אלא בשרשו. כי דייקא ע"י שכותבין התורה ע"ג העור ומביאין אותה לבחי' מקום עד שיש לנו בה תפיסה בידים ממש. אבל אנו כותבין אותה בקדושה ובטהרה בקדושת ס"ת לשמה עי"ז דייקא אנו מקדשין את המקום עד שנעשה בבחי' ממאה"מ ועי"ז אנו זוכין לעלות מעלה מעלה עד שנזכה לבחי' למעלה מהמקום ולבא אל העץ חיים וכנ"ל:

וזה בחי' להט החרב המתהפכת לשמור את דרך עץ החיים. דרך עץ החיים דייקא שאין יודעין את הדרך אל העץ חיים שהוא האילן הנ"ל. כמו הכת הנ"ל שחקרו שיש אילן כזה אבל לא ידעו הדרך כי נפל ביניהם מחלוקת זה אמר הדרך לכאן למזרח וזה אמר למערב וכו' ומשם נמשך כל מיני מחלוקת שבעולם שיש עד עתה כי העולם מלא מחלוקת כ"ש רבינו ז"ל ושורש המחלוקת הוא מלוקת שבקדושה שהוא מחלוקת הצדיקים מחלוקת התנאים והאמוראים שמחולקים בדרכי התורה שזה אוסר וזה מתיר זה מטמא וזה מטהר וכו'. ומשם נשתלשל בכמה השתלשלות המחלוקת של העולם שנתרבה המחלוקת וחילוקי דעות ושינויים רבי סלאין מספר בכל העולם שעי"ז נחרב הביהמ"ק כשרז"ל שלא נחרב בית שני אלא ע"י שנאת חנם ועיקר שורש המחלוקת נמשך מבחי' להט החרב המתהפכת ששומר את דרך עץ החיים שהוא בחי' שינויים ומחלוקת. וע"כ נקרא להט החרב המתהפכת על שמתהפכת ומשתנה הדעת בכמה וכמה שינויים וחילוקי דעות שמשם כל המחלוקת וכמובן בזוהר ויחי דף רכ"א ע"ש ע"פ אני חבצלת השרון

שושנת העמקים מ"ש שם. וכדין אשתני אדם לכמה גוונין זמנין דינא זמנין רחמי וכו' ולא קאים בקיומא תדיר בחד מינייהו וכו' וע"ד אקרי חרב המתהפכת, מסטרא דא לסטרא דא מטב לביש וכו' משלום לקרבא מתהפכת הוא בכולא וכו' ע"ש. וסיים שם ת"ח לעלמא דאתי כתיב כי כימי העץ ימי עמי וכו' ע"ש. נמצא שלהט החרב המתהפכת הוא בחי' שינוי דעות ומחלוקת וזה עיקר השמירה מלבא אל העץ חיים כי עי"ז אין יודעין הדרך אל העץ חיים כנ"ל. כי שם אצל העץ חיים שם ההיפך ממחלוקת כי שם שלום נפלא שיהי' לעתיד כי כל החיות והעופות שוכנים שם יחד בשלום ואהבה בלי מחלוקת כלל כמבואר שם בסיפור המעשה הנ"ל. וזה בחי' וגר זאב עם כבש ונמר עם גדי וכו' שהוא השלום המופלא שיתגלה לעתיד. וע"י כתיבת ס"תע"כ העור דייקא מתקנין כל זאת כי עיקר המחלוקת בחי' להט החרב המתהפכת נמשך מחטא אדה"ר שעי"ז נתגרש מג"ע מעץ החיים ששם השלום המופלא שיהי' לעתיד כי כל החיות והעופות שוכנים שם יחד בשלום נלא בלי שום מחלוקת ושם הואבחי' למעלה מהמקום שזהו ג"כ היפך המחלוקת כי עיקר המחלוקת נתהוה מחמת שכחה כי שורש המחלוקת בקדושה הוא מחלוקת התנאים והאמוראים וכל מחלוקת התנאים והאמוראים נתהוה רק מחמת שכחה כשרז"ל משרבו תלמדיי שמאי והלל שלא שימשו רבן כל צרכן נתרבה המחלוקת ע"י ששכחו כמה הלכות ופירושיהוועיקר השכחה הוא מחמת שהתורה נתגשמה בבחי' מקום ע"י שנתלבשה בכתנות עור כנ"ל שעי"ז יש שכחה כנ"ל ע"כ צריכין לכתוב התורה ע"ג העור דייקא ועי"ז ממתיקין הדין בשרשו וממתיקין בחי' כתנות עור בחי' המקום שנמתק ע"י שכותבין התורה עליו בקדושה ואזי נתהוה בבח'י ממאה"מ העליון שהוא תכלית וסוף המקום לגמרי שמשם ולמעלה הואבחי'למעלה מהמקום לגמרי ועי"ז עולין לבחי' למעלה מהמקום ובאין אל העץ חיים שהוא בחי' האילן הקדוש הנ"ל שהוא למעלה מהמקום כי ע"י שממתיקין בחי' כתנות עור עי"ז נתבטל להט החרב המתהפכת ונתבטל המחלוקת הבא מבחי' כתנו תעור מבחי' להט החרב המתהפכת וזוכין לידע הדרך אל העץ החיים ונתרבה השלום עד שזוכין להשלום המופלא שיהי' לעתיד שהוא בחי' וגר זאב עם כבש וכו' שזה השלום הוא אצל האילן הנ"ל שהוא בחי' העץ חיים ששם שוכנין כל החיות והעופות בשלום נפלא ונעים כנ"ל. וזה עץ חיים הוא למחזיקים בה וכו' וסמיך לי' דרכי' דרכי נועם וכל נתיבותיה שלום כנ"ל:

אות יא

[נשמט] גם עיקר המחלוקת הוא בבחי' מקום ששם יש גבול ומקום מיוחד לכ"א ואחד ואז שייך מחלוקת ע"י שאחד רוצה ליכנוס בגבול חבירו שמשם כל המחלוקת

שבעולם ע"י שנדמה לכ"א כאלו חבירו רוצה ליכנוס למקומו וגבולו וזה בחי' כי קצר המצע מהשתרע וכו' בחי' צר לי המקום וכו' אבל בבחי' ממאה"מ מכ"ש בבחי' למעלה מהמקום לגמרי שם אין שום גבול ויצר ואין שייך שם מחלוקת כלל. וכן ארז"ל כד הוי רחימתן עזיזא אפותיא דספסירא וכו' כי הא בהא תליא מחלוקת וגשמיות המקום ולהיפך שלום וביטול המקום הם תלויים זה בזה וכנ"ל. וע"כ אצל האילן שהוא למעלה מהמקום שם השלום הנפלא כנ"ל. וכל זמן שהי' רחוקים מהאילן לא הי' השלום בשלימות. ע"כ הי' ביניהם מחלוקת עד שלא ידעו הדרך לבא לשם וכשזכו להתייגע ולטרוח עד שהי' להם המדות של האילן נמשך עליהם קדושת האילן ונמשך עליהם שלום ותיכף הסכימו כולם לדעת אחת לכוונין דרך האמת ובאו אל האילן ע"י הבעל חטוטרות שהביאם לשם ושם זכו לתכלית השלום המופלא כנ"ל:

ס"ת ד

אות א

מצוות כתיבת ס"ת ולמדו מפסוק ועתה כתבו לכם את השירה הזאת וכו':

ע"פ התורה תקעו תוכחה בלק"ת סי' ח' ע"ש היטב כל התורה ומבואר שם (באות ח') שעיקר האמונה הוא ע"י בירור המדמה שמתברר ע"י רוח נבוא שזהו בחי' מה שהי' כל העולם תלוי עד ששי בסיון וכו'. כי עיקר האמונה הוא אמונת חידוש העולם שזה א"א להבין בשום שכל כ"א ע"י אמונה שזוכין ע"י נבואה שהוא בחי' קבלת התורה וכו' ובשביל זה צריכין לחפש ולבקש מאד מאד אחר צדיק אמתי שיש לו בחי' רוח נבואה וכו' ע"ש כל זה היטב:

אות ב

וזה בחי' מצוות כתיבת ספר תורה כי כתיבת התורההוא בשביל בירור המדמה כי עיקר הכתיבה הוא בשביל הזכרון כ"ש כתוב זאת זכרון בספר וכו' והזכרון הוא בכח המדמה כ"ש במ"א היינו ע"י כתיבת התורה נשמר הזכרון דקדושה שהוא בחי' בירור המדמה כנ"ל וע"כ צריך כ"א ואחד מישראל לכתוב לעצמו ספר תורה ואינו יוצא בספר תורה של חבירו ואפי' אם הניחו לו אבותיו ס"ת אינו יוצא עד שיכתוב בעצמו או יגי' בה עכ"פ אפי' אות אחת כשרז"ל כי הכתיבה היא בשדביל בירור המדמה שהואלכל או"א כפי מדריגתו כפי בחי' המדמה שלו כי בירור המדמה שהואבירור האמונה צריך כל אדם לברר בעצמו כפי בחינתו כיכל אדם לא נברא כ"א בשביל זה בשביל בירור האמונה שהוא יסוד ועיקר וכלל כל התורה כולה כשרז"ל בא חבקוק והעמידן על אחת וצדיק באמונתו יחיה. וע"כ

צריך כל אדם לברר בעצמו כפי בחינתו כפי שורש נשמתו וכפי מעשיו. ע"כ צריך כ"א דייקא לכתוב לעצמו ס"ת כדי שיברר המדמה שהוא בירור האמונה כפי בחינתו וכנ"ל:

אות ג

וזה שכלל מצוות כתיבת ס"ת בכתיבת השירה כ"ש ועתה כתבו לכם את השירה הזאת וכו' שמזה למדו רז"ל מצוות כתיבת ס"ת כי ע"י בירור האמונה זוכין לבחי' השיר שיתער לעתיד כ"ש שם שמשם נמשכין כל השירות שבעולם וע"כ קרא כתיבת התורה בשם כתיבת השירה. כי ע"י כתיבת התורה נתברר המדמה שהואבירורו האמונה שעי"ז זוכין לשיר הנ"ל שמשם כל השירו כנ"ל:

אות ד

וזה כל בחי' ר"ה ויוה"כ וסוכת עד ש"ע וש"ת שאז מסיימין התורה וחוזרין ומתחילין אותה מיד. וכל הפרשיות שקורין בעתים הללו מדברים מפטירת משה וצוואתו שקיבץ והקהיל כל ישראל והודיעם מה שיעבור עליהם עד הסוף כ"ש הקהילו אלי את כל ראשי שבטיכם וכו' ואעידה בם וכו' כי ידעתי אחרי מותי כי השחת תשחיתון וכו' ועתה כתבו לכם את השירה הזאת וכו'. כי משה הודיע להם את כל הצרות והגליות שיעברו עליהם והכל בשביל פגם האמונה כשרז"ל לא גלו ישראל אל על שפסקו מהם אנשי אמונה וכ"ש בדבריו ז"ל כמה פעמים ובכל הימים הללו מר"ה עד ש"ת אנו עוסקים בתיקון האמונה שהיא בחי' מלכות שאנו עוסקים לבנותה ולתקנה באלו הימים כמבואר בכוונת האריז"ל וע"כ קורין אז אלו הפרשיות שהזהירם משה והכיחם ביום מותו שהעיקר הי' על פגם האמונה כמבוארשם, ורמז להם שעיקר התיקון ע"י כתיבת השירה שהיא בחי' כתיבת ס,ת שהוא בחי' בירור המדמה שהוא תקון האמונה כנ"ל:

כי מבואר בהתורה הנ"ל שכל התקונים שהזכיר שם הכל נעשה בר"ה ובכל חודש תשרי ע"ש ועיקר התקון הוא בשביל האמונה שהואיסוד הכל שנעשה ע"י בחי' רוח נבואה וכו' ע"ש שעי"ז זוכין לבחי' קול השיר שיתער לעתיד וכו' כי תקון ובנין האמונה זהו בחי' תקון ובנין המלכות המבואר בכתבים שעוסקים בזה לתקן מר"ה עד ש"ע ע"ש. כי בר"ה נברא העולם כ"ש זה היום תחלת מעשיך כי בו נברא אדה"ר שהוא כלל העולם בשבילו נברא הכל ואם לא הי' חוטא אז הי' מתתקן הכל אך ע"י חטאו גרם פגמים וקלקולים גדולים. רק ע"י רחמי הש"י סיבב עמו באותו היום שיתחיל לשוב ולתקן מעט אבל אין התקון נגמר עד בלע המות לנצח ובכל שנה צריכין לתקן מר"ה עד ש"ת אבל גם מר"ה עד ש"ת אין גומרין התקון רק שמתקנים מעט מעט בכל שנ מר"ה עד ש"ת כמבואר כ"ש בכתבי האר"י:

אות ה

והעיקר התיקון התחיל מאברהם שהתחיל להמשיך דרך התורה בעולם כי זכהלרוח נבואה אמתיית שעי"ז התחיל לברר המדמה להמשיך אמונה בעולם אבל עיקר התקון הי' בימי משה ע"י מתן תורה שעי"ז עיקר בירור האמונה ואז תיקן העולם בשלימות עד שאם לא היו חוטאים אח"כ הי' מתתקן הכל כ"ש אני אמרתי אלקים אתם וכו' וכשארז"ל ע"פ חרות וכו' חירות ממלאך המות וכו' אבל ע"ח חטא העגל חזרו וקלקלו והמשיכו זוהם תהנחש שהוא בלבול המדמה שמשם כל הכפירות שהם פגם האמונה ואז כמעט נחרב העולם לולי משה בחירו עמד בפרץ לפניו וכו' ועצתו עמוקה היתה ששיבר את הלוחות והש"י הסכים על ידו כי ראה שהס"א מתגבר מאד וא"א לתקן בפעם אחת זרוע רק צריכין לתקן מעט מעט בכל שנה ואף על פי שעובר על ישראל בכל שנה ושנה מה שעובר בכלל ובפרט עד שע"פ הרוב מקלקלים בכל שנה הרבה ובשביל זה באמת מתארך הגלות כ"כ כי לא די לנו בעוונות הראשונים כ"א הוספנו עליהם חדשים אעפ"כ הש"י והצדיקים יגמרו את שלהם לתקן העולם והתקון הוא דייקא ע"י בחי' שבירת הלוחות שגרמו שכחה בעולם. שהוא בחי' הסתלקות המוחין היינו שהמשיך זה הדרך בעולם שבכל פעם מתחיל התיקון מחדש ובכל עת שיהי' איזה פגם וקלקול ח"ו יהי' נמשך שכחה לשכוח בכל פעם מה שעובר ולהתחיל בכל פעם מחדש. כ"ש אדמו"ר ז"ל שהשכחה הוא תקון גדול בבחי' זאת ע"ש. וזהבחי' סיום התורה והתחלתה בכל שנה ושנה והסיום וההתחלה הוא מר"ה עד ש"ת כי אז עוסקים בהפרשיות שציוום בעת הסתלקותו עד שמסיימים בש"ת כל התורהו מתחילין מיד כי אז בש"ת נגמר התקון שהתחיל בר"ה ועיקר התקון הוא שבכל שנה צריכין לסלק המוחין שמכבר ולהתחיל מחדש כי גם בכל יום ויום מתחדשין המוחין בבחי' חדשים לבקרים רבה אמונתך מכ"ש בר"ה שהוא תחילת השנה שכל בקשתינו חדש עלינו שנה טובה היינו שנזכה לשנה חדשה לגמרי כי בכל שנה מתחיל תקון חדש לגמרי. כי נמשך הארה מהשיר חדש שיתער לעתיד בבחי' מזמור שירו לה' שיר חדש כי נפלאות עשה. כי הש"י מחדש נפלאות בכל עת ועיקר ההתחדשו"ת נמשך מר"ה שאז מחדש השנה והחודש ביחד. ואז נמשך בח"י התחדשו"ת המוחין על כל השנה כולה שנזכה להתחדש בכל פעם ולהתחיל בכל פעם מחדש ומה שעבר יהי' נמשך עליו שכחה כדי שלא יוכל להפיל אותו שום דבר בבחי' גם אלה תשכחנה וכו' שדרז"ל על חטא העגל שכולל כל החטאים שבעולם. וזהו בחי' התקון של שברי לוחות שגרמו שכחה כשרז"ל:

אות ו

וע"כ מסיימין את התורה בפסוק לעיני כל ישראל שהוא מה ששיבר את הלוחות כשדרז"ל כי זה עיקר התקון והגבורה הנפלאה של משה שהמשיך תקון נפלא ע"י שבירת הלוחות דייקא כדי שיוכל כל אחד לסלק מוחו ודעתו בכל פעם ולהשכיח ולסלק מדעתו לגמרי כל מה שעבר כדי שיוכל להתחזק שלא יפול בשום אוופן רק להתחיל בכל פען מחדש. ובזה דייקא מסיימין את התורה וחוזרין ומתחילין אותה מחדש בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ כי זה עיקר התשובה שממשיכין בכל שנה בר"ה ועשי"ת לחדש עצמו בכל פען בבחי' השיבינו ה' אליך ונשובה חדש ימינו כקדם בחי' תתחדש כנשר נעוריכי. וע"כ בכל שנה מסיימין התורה וחוזרין ומתחילין אותה בעתים הללו מר"ה עד ש"ת כי סיום התורה והתחלתה זהו בעצמו בחי' סיום וגמר השנה והתחלת השנה חדשה וכן האדם בעצמו צריך לבחי' זאת לסיים ולהתחיל דהיינו לסיים ולגמור ולסקל הכל מה שעבר עבר ולהתחיל עתה מחדש כי ג' קומות עולם שנה נפש הם בחי' אחת וכולם מקבלים חיות מקומת התורה כידוע וכולם מתחדשים בימים האלו מר"ה ד ש"ת שזהו בחי' סיום התורה והתחלתה שזה עיקר התקון וכנ"ל. וזהו בחי' לוחות ושברי לוחות מונחים בארון כי הלוחות הם בחי' זכרון כי הלוחות הם כלל התורה שצריכין לכותבה לזכרון כנ"ל ושברי לוחות הם בחי' שכחה כנל ושניטהם מונחים בארון כי א"א לזכור את התורה כ"א ע"י בחי' שכחה ע"י שישכח ויסלק מדעתו כל מה שעובר עליו בכל פעם באופן שלא יפול ע"י הזכרון כי בענין הזכרון והשכחה צריכין לפלס דרכיו כי אע"פ שצריכין לזכור מאד את כל דברי התורה אעפ"כ השכחה היא טובה גדולה מאד כי יש הרבה דברים שצריכים לשכחם ולהעבירם מדעתו דייקא כדי שלא יתבלבל ושלא יפול ח"ו וכנ"ל וכמבואר בדבריו ז"ל וא"א להאריך כאן בענין זה והמבין יבין מדעתו וע"ש במקומו בס' ספמ"ע בסופו:

אות ז

וזהו שמעי בת וראי שמרמז על התחלת התורה בראשית כ"ש בתקוני זוהר בראשית תמן שמעי תמן בת תמן ראי וכו' וזהו ושכחי עמך ובית אביך כיעיקר התחלת התורה בכל פעם מחדש הוא ע"י השכחה שזהו בחי' קשר סוף התורה לעיני כל ישראל לראשה שהוא בראשית. כי לעיין כל ישראל מרמז על שברי לוחות שגרמו שכחה עי"ז דייקא יכולין להתחיל בכל פעם מחדש שהוא בחי' התחלת התורה בראשית וכנ"ל. וזה בעצמו בחי' בירור המדמה. כי המדמה מתבלבל בכל פעם ותיקונו ע"י שינה שהוא בחי' שכחה שהוא בחי' שמסלקין המחשבות שעברו לגמרי. ועי"ז מתחדשין המוחין בבחי' חדשים

לבקרים. וזהו בחי' השינה והתעוררות השינה של ר"ה כמבואר בכוונות והכל בשביל התחדשו"ת המוחין כנ"ל:

אות ח

אבל העיקר להוציא מזה כל אחד עצות לעצמו שאפילו אם הוא כמו שהוא. יבין מזה עצות להתחזק ע"י שיסלק וישכיח מדעתו בכל פעם כל מה שעבר. וידע ויאמין שהש"י עושה חדשו"ת בכל עת ואין יום דומה לחבירו מכ" שאין שנה דומה לחברתה ובכל יום ובפרט בכל שנה ושנה מתחדש הכל לגמרי ובודאי יגמור הש"י והצדיקים מה שהתחילו ואם עובר עלינו מה שעובר בכלל ובפרט והסט"א והבע"ד מתפשט לאורך ולרוחב בכל פעם. אעפ"כ הש"י עוזר לנו בכל יום ובפרט בכל שנה שאנו מקבלים קדושת ר"ה ויו"כ עד ש"ת ואז מסיימין התורה וחוזרין ומתחילין אותה ונגמר בכל שנה תקונים חדשים לכ"א באופן שיוכל כ"א להתחדש לטובה תמיד. ובלבדשיאמין בהאמת שהש"י מחדש בטובו בכל יום תמיד מ"ב ובפרט בכל שנה ושנה עד שסוף כל סופף יהי' נגמר התקון בשלימות על ידי שמיח צדקינו שיבוא ב"ב כי בא יבוא לא יאחר:

אות ט

וזה בחי' סוכות שיוצאין מן ביתו ונכנסין בסוכה וחוזרין משם לביתו בשמיני עצרת ושמחת תורה ואז מסיימין ומתחילין התורה מחדש. כי ביתו של אדם נמשך קדושה מהתורה שמתחלת בבית דבראשית. וגם בראשית הוא אותיות ראש בית כ"ש בתיקונים ובכל שנה אנו צריכין לחדש קדושת ביתינו כמו שא? מחדשין את התורה בכל שנה שמסיימין אותה ומתחילין אותה מחדש כנ"ל ע"כ יוצאין מהבית ונכנסין לסוכה שהואבחי' ענני כבוד שמשם שורש התורה כמובן בהתורה הנ"ל שכלל הנבואה שהוא בחי' התורה נמשך מהכבוד ע"ש ע"כ בכל שנה ושנה בעת שעוסקין לסיים התורה ולחזור ולהתחילה מחדש צרייכן לצאת מביתו ולכנוס לסוכה שהוא בחי' ענני כבוד בחי' שורש התורה כדי להמשיך משם התחדשו"ת התורה מחדש כנ"ל. וע"כ תיכף אחר סוכות הוא ש"ע ושמחת תורה שאז מתחילין התורה בבית דבראשיתכי אח"כ נתחדש קדושת ביתו שהוא בחי' קדושת התורה מחדש ע"י שנכנסו בסוכה שהוא בחי' ענני כבוד שהם שורש התורה שנמשכין מהתפלה בבחי' דין של הבעל כח שנמשך בר"ה כמבואר בהתורה הנ"ל ע"ש היטב:

אות י

כי כל זה זוכין על ידי קדושת ר"ה ויוה"כ שהם עשרת ימי תשובה כנגד עשרת הדברות שהם עשרה מדריגות של נבואה שעי"ז זוכין לאמונת חידוש העולם שהש"י ברא את העולם בעשרה מאמרות כ"ששם וכנגד זה הם עשרת ימי תשובה וגמר תיקונם הוא

ביוה"כ ואז נכנס הכה"ג לפני ולפנים למקום הארון והלוחות שהם כלל התורה בחי' רוח נבואה שמברר המדמה וכו' כנ"ל. וע"כ א"א ליכנוס לשם כ"א בקרבנות הפר והשעיר כ"ש בזאת יבוא הארן. כי כל הקרבנות הם בחי' בירו רהמדמה כ"ש במ"א. ועיקר הבירור בביהמ"ק ששם עומד הארן והלוחות. אבל ביהו"כ צריך ליכנוס למקום הלוחות ממש לבית ק"ק עם דם הפר והשיער מחמת שאז צריכין להמשיך מחילה וסליחה לכל הענוות שנמשכין מזוהמת הנחש שהוא בחי' בלבול המדמה. וזהבחי' הקטרת שנכנס בהם לפני ולפנים שהם ריח טוב. כי עיקר התקון לזכות לריח טוב בחי' נרדי נתן ריחו וכו' שזהו בחי' ריח הקטרת שמעלין הקדושה מעמקי עמקי הקליפות עד שכל העונות מעלין ריח טוב שזהו בחי' חלבנה של הקטרת שמרמז לצרף פושעי ישראל בתפלותינו כי הכל מתהפך לטובה בכח הצדיקי אמת שיודעין לעשו"ת ר"ה ולהתפלל התפלה בבחי' דין הנ"ל עד שממשיכין כל התקונים המבוארין שם עד שזוכין לקולו של משה שע"ז הכל מעלים ריח טוב ע"ש:

אות יא

וזה בחי' השיר שהיו אומרים על הקרבנות. כי ע"י הקרבנות מתברר המדמה כנ"ל ועי"ז זוכין לשיר הנ"ל שהוא עיקר התקון ומשם נמשך השיר שהיו הלויים אומרים בביהמ"ק:

אות יב

וזה בחי' כתיבת הס"ת בקנה ובדיו שחור דייקא. כי עיקר הכתיבה הוא לברר המדמה ע"י בחי' רוח נבואה שבס"ת הקדושה והרוח נבואה נמשך מהתפלה בבחי' דין של הבעל כח שהוא בחי' מטה עוז שבו קרע משה את הים בחי' עתה פוררת בעזך ים וכו' כמבואר שם היטב. וזה בחי' הקנה והקולמוס שבו כותבין את הס"ת. כי הקנה והקולמוס הוא בבחי' מטה עוז הנ"ל שעל ידו נקרע הים כנ"ל. כ"ש בזוה"ק ובגלותא קדמאה במטה דילך בזע ימא ובגלותא בתראה בקנה דילך דאיהי קולמסא בזע ימא דאורייתא: וזהו בחי' כתיבת כל הספרים הקדושים שהותר עתה לכתוב כולם משום עת לעשו"ת לה' הפרו תורתך כשרז"ל. כי עיקר הגאולה תלוי' בזה לבקוע ים החכמה ע"י הקולמוס הכותבת ספרי אמת כנ"ל. וע"כ כותבין דייקא בדיו שחור שהוא תכלית הצמצום בחי' דין כי הכתיבה נמשכת ממטה עוז שהיא תפילה בבחי' דין כנ"ל. כי עיקר הכתיבה לברר המדמה כדי לזכות לאמונה שלימה להאמין בחידוש העולם כנ"ל. והמדמה שעל ידו האמונה הקדושה הוא בחי' תכלית צמצום השכלכי הוא בחי' תכלית המדריגה התחתונה של השכל כידוע ומובן שהוא בחי' שחרות בחי' שחורה אני ונואה. כי עיקר הנוי והפאר שמפארין ומשבחין ומהדרין אותו ית' הוא דייקא ע"י זה השחרות והצמצום של המדמה שעל ידו האמונה הקדושה. וכל התגלות כבוד הדר מלכותו שהוא עיקר הנוי והיופי

של כל העולם הוא ע"י זה דהיינו ע"י הצדיקי אמת שזוכין לבחי' רוח נבואה אמתית עד שמבררין המדמה שלכל המתקרבין אליהם שעי"ז זוכין לאמונה שלימה שעי"ז זוכין לגדל ולפאר ולהדר שם והגדול ית' כ"ש שם בסוף שלכ התארים והשבחים הם בבחי' המדמה כי בפנימיות המו חהוא ית' מופשט מכל השבחים והתארים ע"ש. וזה בחי' מה שאסור ליגע בס"ת ערום בלי לבוש המטפחת להורות שעצם התורה הקדושה שכלולה בו ית' כי הוא אחדותו ית'. אין לנו בה שום נגיעה ממשיות בידינו ח"ו. ואין לנו שום תפיסה בהתורה הקדושה כ"א דרך כמה לבושים שכל זה הוא בח"י וביד הנביאים אדמה שפירושו שהוא ית' מדמה עצמו ע"י הנביאים בכמה דמיונות כדי שנזכה לידע ממנו ית' שזהו בחי' בירור המדמה הנ"ל שעי"ז עיקר האמונה כנ"ל. וכל הדמיונות הם בחי' לבושין כביכול כידוע. אבל אסור ליגע בידים גשמיים בעצם התורה כי התורה בעצמה מופשטת מגשמיותינו וכנ"ל. וא"א לינק ממנה כ"א ע"י כמה לבושים וכנ"ל:

אות יג

וע"כ כותבין ע"ג עור בהמה וחי' הוא בחי' תכלית צמצום המדמה. וע"י הקנה עם הדיו שכותבין עליו אותיות התורה ק' שהם בחי' רוח נבואה עי"ז מבררין ומזככין העור שהוא המדמה היינו בחי' בירור המדמה הנ"ל. (וע' מזה הלכות תפילין הלכה ד'):

הלכות מזוזה מחובר להלכות ס"ת

אות יד

וזה בחי' מזוזה. כי צריכין לקבוע מזוזה אצל פתח הבית כדי להמשיך קדושת א"י לתוך הבית. שעי"ז עיקר התהוות הבית וקיומו. כי אין הבית נקרא בשם בית אלא ע"י קדושת א"י כי עיקר הבית הואליכנוס בתוכו מחוץ לפנים. וזה רק ע"י קודשת א"י כי בחוץ לארץ כולם בחוץ. כי נקרא חוץ לארץ ששם הכל בחוץ כי הבי תצריך שיבנה בחכמה כ"ש בחכמה יבנה בית (כ"ש אדמו"ר ז"ל במ"א) ועיקר החכמה והדעת הוא לדעת ולהכיר אותו יתב' כ"ש אל יתהלל חכם בחכמתו וכו'כ"א בזאת יתהלל המתהלל השכל וידוע אותי רק בשביל זה צריך שיהי' עיקר בנין הבית שהוא כדי שיהי' לו מקום לחיות בו ימי חייו. כי עיקר חיות האדם הוא בתוך ביתו ודירתו כנראה בחוש. היינו כדי להמשיך חכמה אמתיות לתוך ביתו לדעת ולהכיר אותו ית' שזה עיקר החיות כ"ש החכמה תחי'. וזה רק ע"י קדושת א"י ששם עיקר הדעת והחכמה אמתית לידע ממנו ית' כי אוירא דא"י מחכים בחכמה אמתית שהוא להכיר ולדעת אותו ית' וע"כ היושב בח"ל אפילו אם יושב בבתים ספינים כאלו יושב בחוץ ממש כי נקרא חו"ל חוץ ממש וכנ"ל. וע"כ עיקר הבית הוא רק ע"י שממשיכין לתוכו קדושת א"י. כי גם בח"ל צריכים להמשיך קדושת א"י. וזה ע"י המזוזה שקובעין בפתח הבי תכי עקיר קדושת א"י הוא בחי' אמונה כ"ש שכן

ארץ ורעה אמונה. וכבואר בהתורה הנ"ל שקדושת א"י הוא ע"י כח מעשיו ע"י שיודעין שהש"י ברא הכל ברצונו יש מאין המוחלט. ומנהיג הכל בהשגחתו בפרטיות על כל דבר וכו' וקדושה זאת ממשכיין לתוך הבית ע" יב' פרשיות שבמזוזה שקובעין בפתח הבי תשהם שמע והי' אם שמוע שמה עיקר האמונה שהוא שמע ישראל וכו' שהוא עיקר אמונת היחוד. ופ' והי' אם שמוע וכו' הוא בחי' אמונת ההשגחה שהכל מתנהג ברצנוו והשגחתו ית' כמבואר בפ' זאת והי' אם שמוע תשמעו אל מצותי וכו' ונתתי מטר ארצכם בעתו וכו' ולהיפך השמרו לכם וכו' וסרתם וכו' ועצר את השמים וכו'. נמצא מבואר בפ' זאת שהכל בהשגחתו ית'. וע"כ ע"י ב' פרשיות אלו שבמזוזה ממשיכן קדושת א"י לתוך הבית שזה עיקר הבית וקיומו וכנ"ל כי אמונה וחמה דקדושה שניהם אחד ותלויים זה בזה (כאשר יבואר לקמן) וע"כ א"י ששם עיקר האמונה כנ"ל. ע"כ שם מקום החכמה כשרז"ל אוירא דא"י מחכים ואמרו אין חכמה כחכמת א"י. ועיקר קדוש תא"י שהוא האמונה והחכמה הקדושה שזוכין שם כל ישראל זה נמשך מהביהמ"ק שעומד שם. ומשם צריכין להמשיך הקדושה לכל בתי ישראל ע"י המזוזה שקובעין בפתח הבית:

אות טו

כי עיקר מחיצות הבית נמשכין במחי' מחיצות השכל שעל ידם עיקר השגת החכמה אמתיית לדעת ממנו יתב'. כי באמת הש"י מלא כל הארץ כבודו ואפילו בכל מקומות החיצונים נעלם שם אלקותו ית' שעי"ז כל חיותם כ"ש ואתה מחי' את כולם. ועיקר העלמה מה שאין הכל יודעין אלוקות ית' כראוי הוא רק מחמת ריבוי אור מחמת שאין לו צמצומים וכלים לקבל הדעת כי ריבוי אור א,א לקבל כידוע. וע"כ עיקר הידיעה הוא ע"י מחיצות השכל שהם בחי' מחיצות וכלים לקבל על ידם הדעת דקדושה ומשם נמשכין בחי' מחיצות השכל שהם בחי' מחיצות וכלים לקבל על ידם הדעת דקדושה ומשם נמשכין בחי' מחיצות הבית של ישראל שצריכן לבנותם בחכמה בחי' בחכמה יבנה בית וכו' שצריכין להמשיך בחי' מחיצות הבית שיומשך קדושתם ממחיצות השכל דקדושה כי עיקר הבית צרייכן לבנות כדי שיהי' לו מקום ללמוד ולהתפלל בתוכו ואפילו מי שאינו בר הכי צריך שיהי' כוונתחו כדי לגדל בו בניו לת"ת ולהכניס שם אורחים ת"ח. ואז מחיצות הבי תהם בחי' מחיצות השכל דקדושה שעיקר השגת החכמה על ידם כנ"ל. וע"כ עיקר הקדושה והחיות של ישראל שבהם תלוים כל העולמות הוא רק ע"י הבית המקדש שהוא בית חיינו. כי זה עיקר בחי' קודשת הביהמ"ק כדי להמשיך השראת שכינתו לשם. דהיינו שנוכל להשיגו ולהכירו על ידי קדושת מחיצות הבי תהמקדש וכליו. כי מיום שברא הקדוש ברוך הוא את עולמו נתאוה להיות לו דירה בתחתונים וזה

מחמת עוצם אהבתו את ישראל. כי באמת מעוצם גדולתו ית' א"א להשיגו בשום עולם כ"ש הן השמים ושמי השמים לא יכלכלוך וכו' רק מאהבתו את ישראל מצמם לעצמו להשרות שכינתו בתוך מחיצות הביהמ"ק וע"כ משם כל חיותינו. כי עיקר החיו תהוא לידע ממנו יתב' כ"ש כי הוא חייך וכו' ומשם מקדושת הבי תהמקדש נמשך החיות כלכל דירות ובתיספשל ישראל שממשיכין לתוכם קדושת הבית המקדש שהוא עיקר קדושת א"י ע"י המזוזה שקובעין אצל פתח הבית. כי הבית המקדש הוא עיקר קדושת א"י שמקודשתבעשר קדושו"ת ועיקר הקדושה הוא הביהמ"ק ועיקר הוא בית ק"ק שמקודש מכולם ועיקר קדושת בית קדשי קדשים היא ששם עומד הארון עם הלוחות שבהם עשרת הדברות שהם בחי' עשרה מדריגות של נבואה שעל ידם נתברר המדמה שעי"ז זוכין לאמונת חידוש העולם להאמין שהש"י ברא הכל בעשרה מאמרות כמבואר שם בהתורה הנ"ל. כי כל הנביאים ממשיכין נבואתם משם מבית ק"ק. כי עיקר הנבואה נמשכת מבין שני הכרובים כ"ש במ"א. וע"כ הארון עם העשרת הדברות עומדים על מקום האבן שתי' שממנו הושתת העולם כ"ש מציון מכלל יופי אלהים הופיע להוורת ולהודיע לכל באי עולם שתחילת הוויות נקודת העולם שהוא האבן שתי' ברא הש"י יש מאין המוחלט דהיינו אמונת חידו העולם שאין זוכין כ"א ע"י בחי' רוח נבואה שהוא בחי' העשרת הדברות שעמדו בביהמ"ק על נקודת האבן שתי' שממנו הושתת העולם כנ"ל וזאת הקדושה ממשיכין לכל א"י כי זה עיקר קדושת א"י כנ"ל. וע"י המזוזה שקובעין בפתח הבית ממשיכין קדושה זאת לכל בתי בני ישראל כי בב' פרשיות של המזוזה מבואר עיקר האמונה כנ,ל. ושם כלול כל העשרת הדברות כשרז,ל שכל העשרת הדברות כלולים בפ' שמע שעי"ז נתברר המדמה וזוכין לאמונה שעי"ז נמשך קדושת א"י והביהמ"ק שזה עיקר תקון הבית וקיומו כנ"ל:

אות טז

וע"כ קובעין המזוזה בפתח הבית כי האמונה שהוא ע"י בירור המדמה היא הפתח והשער שעל ידה נכנסין לדעת ולהכיר אותו ית' בבחי' וארשתיך לי באמונה וידעת את ה' כי א"א לכנוס אל הדעת דקדושה כ"א ע"י אמונה כידוע וע"כ האמונה הוא בחי' הפתח והשער שעל ידה נכנסין לדעת אותו ית' ולהתקרב אליו ולהכלל בו ית' בבחי' זה השער לה' צדיקים וכו' בחי' פתחו שערים ויבוא גוי צדיק שומר אמונים. כי האמונה הוא ע"י בירור המדמה והמדמה הוא הפתח והשער של השכל כמו שאנו רואים גם בחכמות חיצוניות של המחקרים שמתחילין כל חקירות חכמתם ע"י דמיונות של המדמה שמדמין ומקישין דבר לדבר עד שבאים אל חכמתם כידוע למי שבקי בהם

קצת שכל חכמתם ע"י היקישים ודמיונות ומחמת שהמדמה שלהם אינו מבורר ע"כ הם נבוכים בכל החכמות כי רוב החכמות אינם בוררים אצלם כידוע ובפרט בהשגות אלקות שבהז אין יודעים כלום. וע"כ רובם נתעו ונבוכו מאד ע"י בלבול המדמה עד שבאו לכמה כפירות וטעותים ואמונות כוזביות כ"א לפי טעותו והכל ע"י בלבול המדמה שמשם התחלת חכמתם כי המדמה אינו מבורר אצלם מחמת שלא זכו לקבלת התורה ולקבל בחי' רוח נבואה מצדייק אמת ע"כ לא פסקה זוהמתן זוהמת הנחש שהוא בלבול המדמה וכ"ש בהתורה הנ"ל וכן להיפך בקדושה עם קדוש ישראל שזכו לקבלת התורה ולהתקרב לצדיקי אמת שיש להם בחי' רוח הקודש בכל דור שעי"ז מתברר המדמה שעי"ז זוכין לאמונה, עי"ז זוכין לחכמות אמתיות של התורה הקודשה ע"י המדמה דקדושה ע"י שמדמין מלתא למלתא שנמשך מבחי' י"ג מדות שהתורה נדרשת בהן שהם מקל וחומר מגז"ש ובנין אב שהם היקישים דקדושה של דרכי התורה הקדושה שעיז"ז נמשכין כל חידושי התורה והשגות אלקות של חכמי התורה האמתיים. נמצא שהמדמה הוא בחי' פתח ושער של השכל וע"כ זוכין ע"י בירור המדמה לאמונה דקדושה שהוא עיקר השער והפתח דקדושה כנ"ל. ע"כ שם בפתח הבית קובעין את המזוזה שהיא ב' פרשיות התורה שכלול בהם כל העשרת הדברות וכל קבלת עול מלכות שמים ועול מצוות שכל זה הוא בחי' רוח נבואה בחי' אמונה כנ"ל. ועי"ז מקדשין את פתח הבית שיהי' בבחי' פתח ושער השכל והחכמה דקדושה שהוא עיקר קדושת הבית בחי' בחכמה יבנה בית היינו שיומשך קדושת בירור המדמה שהוא בחי' האמונה הקדושה שהוא בחי' קדושת הפתח והשער של החמכה שהוא בחי' בית כנ"ל. שזהו בחי' קדושת ארץ ישראל קדושת הביהמ"ק שממשיכין לתוך הבית כנ"ל:

אות יז

וע"כ מסיימין פ' המזוזה בקדושת א"י כ"ש למען ירבו ימיכם וימי בניכם על האדמה וכו'. כי עיקר המזוזה להמשיך קדושת א"י שהוא קדושת הביהמ"ק לתוך הבית כנ"ל. וזהו למען ירבו ימיכם וכו'.כי זה עיקר החיות ואריכות ימים. כי עיקר החיות של האדם היא שבכל יום מימי חייו תתחזק אמונתו יותרויותר היינו אמונת חידשו העולם שהוא עיקר האמונה עד שיתחדש מוחו ודעתו בכל יום בבחי' חדשים לבקרים רבה אמונתך כי רק זה נקרא חיים בבחי' וצדיק באמונתו יחי' וכתיב החכמה תחי'. כי אמונהו חכמה דקודשה הם אחד. כי ע"י האמונה זוכין לחכמה דקדושה וכל מה שמשיגין יותר חמכה מתחזקין יותר באמונה כי זהעיקר החכמה דקדושה שיבין ויתחכם שאינו יודע כלל רק יבין מרחוק כמה וכמה צריך להאמין בהאמת בהש"י ובצדיקי אמת בבחי' מרחוק ה'

נראה לי וכו' ובבחי' אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני כ"ש אדמו"ר ז"ל שעיקר החכמה שישכיל שרחוק ממנו החכמה וכו' וכמבואר כל זה במ"א רק צריכין לחזור זאת פעמים אין מספר בכל יום. כי צרייכן לחדש אמונתו בכל יום שזה עיקר התחדשו"ת המוחין בכל יום שזה עיקר החיות כנ"ל. וזהו בחי' ב"פ של ק"ש שאומרים בכל יום ערב ובוקר שהם עיקר האמונה הקדושה שמסיימין למען ירבו ימיכם וימי וכו' כי זה עיקר החיות כנ"ל. וזה צרכין לקבוע אצל פתח הבית שדרין בו כי בהבית עיקר חיות האדם כנראה בחוש כדי להמשיך אל הבית קדושת א"י קדושת הביהמ"ק שהוא בית חיינו שמשם עיקר החיות כנ"ל. בחי' למען ירבו ימיכם וימי בניכם על האדמה וכו' וכנ"ל. וזה שאמר איכא סבי בבבל תמה למען ירבו ימיכם על האדמה כתיב כיון דקחזי דמשכמי ומערבי בביהמ"ד אמר וכו'. היינו שתמה איך מקבלין חיות בחוץ לארץ הלא איך שום חיות כ"א בא"י וכנ"ל. רק ע"י שראה שמשכימין ומעריבין בב"כ ובב"מ אמר היינו דאהני להו. כי ע"י תורה ותפלה ועיקר הוא ק"ש שאנו משכימין ומעריבין בב"כ ובב"מ עי"ז ממשיכין קדושת א"י גם בחוץ לארץ וזה עיקר חיותינו בגלות המר הזה שאנו בחוץ מבית חיינו וכ"ש כי הפיצותים בגום וכי זריתים בארצות ואהי להם למקדש מעט אלו ב"כ וב"מ כשדרז"ל ומשם צריכין להמשיך קדושת האמונה שהוא עיקר החיות לכל בתי בני ישראל ע"י קביעות המזוזה בפתח הבית וכנ"ל:

אות יח

וזה בחי' מ"ש בשולחן ערוך אין הפתח חייב במזוזה עד שיהיה לו שתי מזוזות ומשקוף, יש לרמז שזהו בחי' הג' דברים ששרשם בכבוד שמשם המשכת הנבואה שהם חכם גבור ועשיר כי אין הנבואה שורה אלא על חכם גבור ועשיר כמבואר בהתורה הנ"ל. ואלו הג' בחי' שרש סבכבדו כ"ש שם. ומי שזוכה לכבוד דקדושה ע"י הבחי' המבוארים שם זוכה ע"י חכמה גבורה ועשירות לרוח נבוא אמתיית דקדושה. אבל מי שפוגם בהכבוד ואינו משתדל בכל תנועותיו ומעשיו והנהגותיו בשביל כבוד הש"י רק הוא חפץ בכבוד עצמו אזי הואפוגם בחכמה גבורה ועשירות שהם הג' דברים שדרך האדם להתכבד ולהתגדל בהם(כמובא בדבריו ז"ל) כ"ש אל יתהלל חכם בחכמתו גבור וכו' עשיר וכו' ומשם נמשכין הנביאי שקר שהם המנהיגים של שקר כי כמו שע"י הכבוד דקדושה דהיינו שבורחין מכבוד עצמו בתכלית ומשתדלים באמת רק להרבות בכבוד המקום יתב' עי"ז זוכין לחמכה גבורה ועשירות דקדושה דהיינו שאין משתמשין עם החכמה והגבורה והעשירוב בשביל כבוד עצמו כלל רק בשביל כבוד הש"י. ואזי זוכין עי"ז לבחינת רוח נבואה שעל ידי זה מתברר המדמה שעלידי זה נמשכת האמונה הקדושה שזה עיקר

מעלת התקרבות לצדיקים אמתיים כנ"ל. כמו כן להיפך כל אחד כפי מה שפוגם בזה שפוגם בהכבוד ויש לו פניות בשביל כבוד עצמו. ומקבל חכמה גבורה ועשירות בשביל כבוד עצמו עי"ז נמשך עליו רוח שקר של המנהיגים של שקר שעל ידם נתבלבל המדמה ובאים לאמונות כוזביות והכל נמשך מחמת שהם רודפים אחר הכבוד ורוצים להרבות כבודם בעשירות ובגבורה שיתגברו על כל מיש אינו חפץ להכניע תחת ממשלתם וכן בחכמה שיתבקלו לחכמים גדולים ועי"ז הם בהיפך מבחי' מנהיגי אמת שיש להם בחי' רוה"ק. וע"כ על ידם מתבלבל המדמה ונפגם האמונה וכנ"ל. וזה מרומז בהדין הנ"ל שעיקר קביעות המזוזה כשיש להפתח שתי מזוזות ומשקוף. כי שתי מזוזות ומשקוף שעל ידם עיקר תיקון פתח הבית הם בחי' ג' דברים הנ"ל שעל ידם עיקר תקון ובירור המדמה שהוא בחי' הפתח כנ"ל שהם בחי' חכמה גבורה ועשירות ועיקר הוא החכמה שהואלמעלה מן הכל שהוא בחי' המשקוף המונח ושוקף על שתי המזוזות שהם בחי' גבורה ועשירות שהם בבחי' שני עמודים בחי' תומכי אורייתא שהם תומכים ואחזים את המשקוף עליהם שהוא החכמה שנושאים וטוענים אותה עליהם כיעיקר היא החכמה האמתיית דהיינו לידע אותו יתברך כמבואר שם בזה הפסוק בעצמו כ"ש אל יתהלל חכם בחכמתו גבור בגבורתו עשירו בעשרו כ"א בזאת יתהלל המתהלל השכל וידוע אותי. נמצא שהתחיל בשלש שהם חכם גבור ועשיר וסיים בחד שהוא מעלת החכמה והשכל שהוא השכל וידוע אותי. כי גבורה ועשירות אין בהם שום מעלה רק מה שהם תומכים ואחזים את החכמה כי עיקר המעלה והתכלית הוא החכמה האמתיית לשמו ית' שהוא השכל וידווע אותי ואז יש מעלה גם להגבורה והעשירות כשמתנהגים עמהם לשם שמים רק בשביל כבוד הש"י ולא בשביל כבוד עצמו כלל וכל מעלתם הוא שהם אוחזים ותומכים את החכמה האמתיית שע"י הגבורה הם מתגברים על החולקים והמונעים וע"י העשירות לבם פנוי לעסוק בחכמה האמתיית. וע"כ הגבורה והעשירות בבחי' שתי המזוזות שנושאים וטוענים עליהם את המשקוף שהוא בחי' החכמה אמתיית מביטין למרחוק כי החכמה בחי' ראייה והבטה כ"ש ותפקחנה עיני שניהם על שם החכמה נאמר. וע"כ כשיש להבית שתי מזוזות ומשקוף שמרמז על חכמה וגבורה ועשירות אז צריכין תקון המזוזה שהוא בחי' בירור המדמה שהוא בחי' אמונה שמתברר ע"י תקון ג' בחי' אלו שהם חכמה גבורה ועשירות דקדושה שמשם המשכת רוח נבואה כשמקבלים אותם בקדושה כראוי כי המזוזה הקדושה שהוא בחי'רוח נבואה בחי' אמונה כנ"ל שנמשך מכל התיקונים המבוארי סבהתורה הנ"ל הוא מתקנת ב' המזוזות והמשקוף והפתח הנעשה על ידם שהם החכמה והגבורה והעשירות שעל ידם נמשך בחי' נבואה

ונתברר המדמה שהוא תקון הפתח שעיז"ז עיקר האמונה הכל נתתקן ע"י ב' פרשיות שבמזוזה שהם פרשיות התורה שכל התורה כלולה בה שהוא עיקר בחי' רוח נבואה של משה רבינו שנמשך מכל התקונים הנ"לע"כ על ידה נתתקן הפתח עם כל הנ"ל ועי"ז נשלם האמונה וזוכין להמשיך בחי' קדושת א"י לתוך הבית וכו' כנ"ל:

אות יט

וזה בחי' מה שנצטוו במצרים ונתנו מן הדם על שתי המזוזות ועל המשקוף על הבתים וכו'. כי מצרים מלאה גילולים וע"ז שנמשך מזוהמת הנחש שהוא בלבול המדמה כ"ש שם בהתורה הנ"ל ובשעת יציאת מצרים שהיו צריכים לצאת מזוהמא זאת ולזכות לקבלת התורה שהוא רוח נבואה שעי"ז פסקה זוהמתן שהוא בלבול המדמה כ"ש שם ע"כ חמל עליהם הש"י ונתל עלהים מצוות דם מילה ודם פסח כדי שיהי' להם כח עי"ז באותה שעה לצאת ממצרים לברוח מתוקף זוהמתן שהוא בלבול המדמה כי עיקר אחיזת המדמה היא בהדמים שש סחיות הגוף שמקבל ע"י נפש החיוני שהוא הנפש הבהמיות שבאדם שהוא בחי' המדמה כידוע ומובן כל זה ספברים וע"כ ע"י דם פסח ודם מילה בירור הדמים שהוא בחי' בירור המדמה כי כל הקרבנות שבאים מבהמות הם בשביל בירור המדמה שהואבחי' בהמיות שמשם באים כל החטאים ח"ו. וע"כ מביאין בהמה לקרבן ושוחטן אותה ומכניעין המדמה וזרקין הדם ע"ג המזבח כי עיקר אחוז תהמדמה היא בהדמים כי המזבח שעמד בביהמ"ק שם בירור המדמה כי כל הרוח נבואה רוה"ק מקבלין מבית המקדש וכנ"ל והשם יתברך חמל עליהם שיביאו הקברן פבח במצרים שיהי' נעשה תיקון הקרבן גם שם במצרים כדי להכניע זוהמת מצרים שהוא בלבול המדמה על ידי זריקת דם הפסח ע"כ צוה עליהם ליתן מהדם על המשקוף ושתי המזוזות של הבית של ישראל שהם בחי' ג' דברים הנ"ל שהם חכמה וכו' שמשם כל תקון המדמה ע"י רוח נבואה שנמשך משם כנ"ל כי דם קרבן פסח שנמשך מתקוקל הבחי' הנ"ל. כי עיקר יצי"מ נמשך מבחי' והשלך לפני פרעה יהי לתנין שהוא תפלה בבחי' דין שמשם נמשכין התיקונים הנ"ל עד שנתברר המדמה ונכנע זוהמת מצרים וכו' וכ"ש שם ומשם נמשך בחי' שחיטת הפסח. (וכמבואר במ"א שתקון השחיטה בפרט שחיטת הקרבנות הוא ע"י כח המטה עוז שהוא התפלה בבחי' דין שהואבחי' החליף וכו' ע"ש בה"ש) ע"כ ע"י דם פסח שנתנו על המשקוף ועל שתי המזוזות תקנו הפתח והכניעו זוהמת הנחש שהוא בלבול המדמה שעי"ז עיקר יציאת מצרים וכנ"ל:

אות כ

וזה בחי' מ"ש במדרש פ' חיי שרה שנזכר י' פעמים בני חת בפר' זאת בענין קניית המערת המכפלה ללמדך שכל המברר מקחו של צדיק כאלו קיים כל העשרת הדברות. כי מערת

המכפלה היא הנחלה הראשונה שקנה אברהם אבינו בא"י. כיכל יגיעת אברהם אבינו הני' כדי לזכות לאחוזת א"י כי הוא הראשון שגילה קדושת א"י כ"ש בזהור תקיל בתקלא עד דאתגלייא לי' כמובא בדבריו ז"ל. אבל מחמת חטא אדה"ר אע"פ שהבטיו הש"י ליתן לזרעו את הארץ עדיין לא זכה בה בעצמו והוצרך לקנות מערת המכפלה לקבורת שרה וכו' וזההי' ג"כ בנס נפלא מהש"י שהוציא מקום קדוש כזה מהס"א מעפרון כמובא כי עיקר תקון הקבורה הוא בא"י. כי עיקר גזירת המיתה הוא בשביל תקון המדמה שנאחז בו זוהמת הנחש שהוא בלבול המדמה שא"א להזדכך מזה בשלימות כ"א ע"י המיתה שנגזרה אז כשנאחז זוהמת הנחש ע"י חטא עץ הדע"ת טו"ר. כי ע"י המיתה והקבורה תתבלה הזוהמא ויקום בגוף חדש בתחי' שאז יהי' חידוש העולם שלעתיד ואז תתרבה ותתגדל האמונה בתכלית השלימות בבחי' חדשים לבקרים רבה אמונתך שנאמר העיקר על עת התחי' שאז יהי' חידוש העולם. וע"כ עיקר תקון הקבורה הוא בא"י כי כל חידוש העולם אחר התחי' יהי' בבחי' א"י כ"ש שם ע" המתים שבא"י חיים תחלה כשרז"ל כי עיקר בירור ותקון המדמה שנעשה ע"י המיתה והקבורה הכל הוא ע"י בחי' א"י שכל קדושתה בחי' תקון המדמה שהוא שלימות האמונה וכנ"ל. וע"כ השתדל וטרח אברהם מאד לקנות את מערת המכפלה בשביל מקום קבורה לשרה ולכל האבות הכל בשביל בירור המדמה שהוא תקון האמונה שזוכין ע"י קדושת א"י בחייו ובמותו ע"י הקבורה וכנ"ל ועיקר קדושת א"יהוא ע"י כח מעשיו ע"י שיודעין שהש"י ברא את העולם בהשרה מאמרות וע"כ בני חת שזכו לסייע לאברהם שיקנה מקחו אחוזת קרקע בא"י ע"כ נזכרו עשרה פעמים כנגד עשרת הדברות שהם בחי' עשרה מאמרות כי כל קדושת א"י הוא ע"י העשרה מאמרות ע"י שמאמינים שהש"י ברא את העלום יש מאין בעשרה מא מרות וכנ"ל שזה זוכין רק ע"י עשרת הדברות שהם בחי' י' מדריגות של נבואה וכו' וכנ"ל:

וע"כ למדו רז"ל מזה לכל המקיים מקחו של צדיק שהוא כאלו קיים עשרת הדברות שהם בחי' רוח נבואה כנ"ל שעי"ז נתגלה שהש"י ברא את העולם בעשרה מאמרות ע"י שנתברר המדמה וזוכין לאמונה וכנ"ל כי הצדיק כשלוקח מקח הוא מברר המדמה שבשביל זה כל המו"מ שבעולם בשביל בירור האמונה שהוא ע"י בירור המדמה כ"ש נשאת ונתת באמונה כיכל שינוי הגוונין שבכל החפצים שבעולם כולם הם בכח המדמהששם כל הדמונות ושם כל המו"מ שהוא מחמת שזה חפץ בחפץ פלוני וזה חפץ בזהומחליפין זה עם זה או מוכרין זה לזה והכל הוא בבחי' כח המדמה ששם התשוקה והחמדה לכל החפצים כי השכל רחוק מכל זה. וע"כ צריכין לישא וליתן באמונה כדי לבררולזכך החפצים מזוהמת הנחש שהוא בלבול המדמה שנאחז בכל הדברים והצדיק

שקונה מקח בוודאי קונהאותו בקדושה ובטהרה ומברר המדמה עי"ז ע"כ המסייע אותו נחשב כאילו קיים העשרת הדברות שהם בחי' רוח נבואה שעי"ז עיקר בירור המדמה שנמשך מעשרת הדברות כנ"ל שכל זה נתחיל מהמקח של אברהם אבינו ע"ה שקנה אחוזה ראאשונה בא"י ששם עיקר בירור המדמה שעי"ז עיקר תקון האמונה וכנ"ל. כי אברהם ראש למאמינים והוא העיקר שהתחיל לזכך העולם מזוהמת הנחש ולברר המדמה ולהמשיך האמונ בעולם:

וזה שנסמך אחר ויקם השדה והמערה אשר בו לאברהם וכו' פ' ואברהם זקן בא בימים וכו'. כי עיקר הזקנה ואריכו תימים זוכין רק בא"י שהוא ארץ החיים כ"ש למען ירבו ימיכם וכו' על האדמה וכנ"ל. וע"כ עתה אחר שזכה אברהם לקנות אחוזת נחלה בא"י אז דייקא זכה בשלימות לזקנה ואריכות ימים דקדושה בחי' ואברהם זקן בא בימים שנסמך אחר זה. כי עיקר הזקנה ואריכות ימים הוא כשזוכין לאמונהנ וחכמה דקדושה לחדש בכל יום מוחו ודעתו בבחי' חדשים לבקרים וכו' שזה זוכין רק בא"י כנ"ל. וע"כ נסמך ואברהם זקן בא בימים אחר פ' קניית מערת המכפלה כנ"ל. וזהו שנסמך לזה וה' ברך את אברהם בכל כי עיקר כל ההשפעות דקדושה הם בא"י ששם בירור המדמה שעי"ז יוצאין מזוהמת הנחש שמשם כל עיכוב השפע ח"ו ע"י שנתקלל אז בעצבון תאכלנה וכו' בזעת אפיך תאכל לחם שמשם נמשך כל יגיעות וטרדות הפרנסה במו"מ ול"ט מלאכות שכל היגיעות בשביל בירור המדמה מזוהמת הנחש (כמבואר לעיל מזה בענין המברר מקחו של צדיק כנ"ל). אבל אברהם ע"י שזכה לקדושת א"י ע"י שקנה נחלה בא"י כנ"ל עי"ז ואברהם זקן בא בימים שהוא ע"י שלימות האמונה והחכמה דקדושה שזכה ע"י קדושת א"י שהם עיקר החיות כ"ש צדיק באמונתו יחי' וכתיב החכמה תחי' ע"כ עי"ז וה' ברך את אברהם בכל שזכה לכל השפעות טובות ועשירות גדול דקדושה כי זכה לברר הכל מזוהמת הנחש שהוא בלבול המדמה ע"י קדושת ארץ ישראל וכנ"ל:

אות כא

וזה בחי' בשבתך בביתך ובלכתך בדרך שנאמר בק"ש שהוא פ' המזוזה שקובעין בבית כי זהכלל גדול שעיקר תיקון האדם וכל העולמות התלויים בו הוא ע"י בחי' התחדשו"ת וכמו שהזהיר אדמו"ר ז"ל בקול רם בקול חזק מאד בעת שהוכיח אותנו וערר והקיץ אותנו בדבריו הנוראים ואמר אז בזה"ל אלט טאר מען ניט זיין וכו' וכנדפס קצת מזה בסוף הספמ"ע ע"ש. כי עיקר התשובה בבחי' התחדשו"ת כ"ש השיבינו ה' אליך ונשובה חדש ימינו וכו'. וכתיב תתחדש כנשר נעוריכי. ועיקר הגלות מא"י וחורבן הביהמ"ק וכל הצרות שסובליןבגלות הכל נמשך ע"י שנפלו מבחי' התחדשו"ת המוחין לבחי' ישן

בבחי' ונושנתם בארץ ונושנתם דייקא דהיינו שנושנו שם כאלו קדושת א"י ישן נושן ח"ו ועי"ז הי' כל החורבן כמבואר שם בפרשה וע"כ מזהיר אותם שם באותה פרשה שיזכרו היטב את כל הנפלאות והנוראות שעשה עמהם מים מתן תורה שלא נשמע כזאת מום בריאת שמים וארץ כ"ש כי שאל נא לימים ראשונים וכ'. הנהי' כדבר הגדול הזה כוכו' וכו' השמע עם קול אלהים מדברוכו'. ומאחר שזכיתם בעצמיכם לשמוע קול דברי אלהים חים דהיינו נבואה אמתית עי"ז ראוי לכם להכניע ולבטל כל מיני כפירות ובלבולי אמונה שהם בחי' הע"ז והפסילים שנפלו אליהם כ"ש שם מקודם והשחתם ועשיתם לכם פסל וכו'. כי ע"י רוח נבואה זוכין לבטל כל בלבולי אמונה שנמשך מבלבול המדמה כי זוכין לברר המדמה ולהאמין בחידוש העולם וזה צריכן להמשיך על עצמו בכל יום כי הש"י מחדשבטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית וכמו כן צריך האדם לחדש מוחו בכל יום בבחי' חדשים לבקרים רבה אמונתך וזה שסיים שם בפ' וידעת היום והשבות אל לבבך כי ה' הוא האלקים וכו', וידעת היום דייקא שצריכין לחדש הידיעה בכל יום בבחי' אשר אנכי מצוך היום הנאמר בק"ש שדרז"ל בכל יום יהי' בעיניך כחדשים וכן סיים שם בפרשה ושמרת את חוקיו וכו' אשר אנכי מצוך היום וכו' ולמען תאריך יים על האדמה וכו' כי זה עיקר קדושת א"י שהנהגתה ע"י השגחה ונפלאות שהוא בחי' חידוש העולם שלעתיד ששם יכולין לזכות לדעת הזה מי שזוכה להמשיך על עצמו בשלימות קדושת א"י שיזכה להתחדש בכל יום ממש. מכ"ש בשינוי הזמנים הקדושים שהם שבתים וי"ט ור"ח (וכמובן כ"ז משיחותיו הק' וזה עיקר אריכות ימים בחי' יראת ה' תוסף ימים בחי' זקן זה קנה חכמה בחי' למען ירבו ימיכם וימי בניכם על האדמה וכו'. וכ"ש בפ' הנ"ל ולמען תאריך ימים על האדמה וכו'. כי העיקר הוא האמונה ועיקר האמונה היא להאמין בחידוש העולם כנ"ל. וזאת האמונה הקדושה צריכין להמשיך על עצמו בכל יום מחדש. כפי אותו יום כפי השינויים שבאותו היום בכלל ובפרט כי אין יום דומה לחבירו כמבואר בכתבי האריז"ל ומובא בדברינו כמה פעמים. וכפי מה שחזקים באמונת חידוש העולם כמו כן זוכים לחידוש העולם שלעתיד כ"ש שם בהתורה הנ"ל. ובאמת הכל אחד כי מי שזוכה לאמונה שלימה ע"י התקרבות לצדיקי אמת הוא ממשיך על עצמו בכל יום ובכל עת בחי' חידוש העולם של לעתיד כי זה כל האדם שנברא רק בשביל זה כי לא בא לזה העולם העובר כ"א לעבוד את ה' ולהכיר אותו יתב' וכפי מה שיזכה ע"י מעשיו הטובים כן יזכה לטוב אמתי ונצחי בעת שיהי' חידוש העולם שלעתיד שאז יהי' עיקרקיבול שכר עוה"ב שכל א' מישראל יש לו חלק שם כי כל ישראל יש להם חלק לעוה"ב. נמצא שעבודת איש הישראלי בכל יום

שהוא בשביל התכלית הנצחי הוא שימשיך על עצמו ע"י עבודה זאת קדושת חידוש העולם שלעתיד. וכל השינויים שהש"י עושה בעולם בכל יום וכל הגלגולים והסיבות נפלאות שמסבב ברחמיו בתחבולותיו הנוראות לרמז לנו רמזים בכל יום לקרבינו אליו יתברך (כ"ש בהתורה ויהי מקץ זכרון ע"ש) הכל כאשר לכל כדי שיתתקן האדם וכל חלקי העולמות התלויים בו שיוכלו להתחדש לעתיד שיהי' לו חלק טוב חידוש העולם שלעתיד שהוא העולם הבא. וע"כ בכל יום ויום נמשך התחדשו"ת נפלא לגמרי. וצריך האדם לשום לב לזה בכל יום כ"ש בהתורה ויהי מקץ ע"פ גדלת מאד וכו' ואפילו מי שאין לו דעת להבין זאת כראוי צריך להאמין בזה עכ"פ שבכל יום נמשך חדשו"ת לגמרי כמו שאנו אומרים בכל יום עושה חדשו"ת וכו'. וזה בחי' חדשים לבקרים רבה אמונתך שצריכין שיהי' לו אמונה רבה להאמין בזה שהש"י מחדש עולחו בכל בקר שזהו בחי' חדשים לבקרים (והבן היטב). ובחי' זאת דהיינו בחי' התחדשו"ת דהיינו התחדשו"ת המוחין והאמונה הקדושה נמשך בכל יום בבחי' חדשים לבקרים. ובל שינוי הזמנים שהם ר"ח וי"ט שבהם נמשך התחדשו"ת המוחין יותר והעיקר בר"ה שאז הי' חידוש העולם כי בר"ה נברא העולם ואז עיקר בחי' ההתחדשו"ת על כל השנה כולה כנ"ל. וע"כ אז הוא בחי' שינה והתעוררות השינה וכנ"ל. וע"כ אז העיקר שצריכין כל אחד להמשיך על עצמו בחינת חידוש העולם שלעתיד וע"כ מזכירין חידו העולם שלעתיד בהש"ע שזהו כל ברכת זכרונות שמזכירין שהם יום הדין הגדול שלעליד שאז יהי' חידוש העולם. כ"ש צופה ומביט עד סוף כל הדורות וכו' שאז יהי' חידשו העולם שלעתיד. וע"כ צריכן לנסוע לצדיקי אמת על ר"ה לקבל מהם קודשה מבחי' רוה"ק שלהם כדי לזכות בשלימות לאמונת חידוש העולם כדי שיזכה להמשיך על עצמו בחי' חידוש העולם כדי שיזכה להמשיך על עצמו בחי'חידוש העולם שלעתיד בכל יום וכנ"ל. דהיינו שיתחיל בכל יום מחדש ולא יפיל אותו שום דבר שזה עיקר התשובה כנ"ל. כי צריכין לידע ולהאמין שבכל יום נעשה חדשו"ת לגמרי וכנ"ל. ובשביל זה עוסקין אז לגמור התורה ולחזור ולהתחילה וכנ"ל. וע"כ אז ממשיכין על עצמו מחדש קדושת א"י בבחי' תמיד עיני ה' אלקיך בה מראשית השנה וכו':

אות כב

וזה בחי' סוכות שאז יוצאין מביתו לתוך הסוכה ואחר כך חוזרין לתוך הבית בש"ע ואז מסיימין התורה וחוזרין ומתחילין אותה והכל בחי' אחת. כי כבר מבואר שהתיקון של ר"ה נמשך עד ש"ע כמבואר בכתבי האריז"ל וכל התיקון הוא בחי' התחדשו"ת כנ"ל בחי' חדש עלינו שנה טובה, חדש דייקא. וע"כ צריך כ"א לחדש גם את קדושת ביתו

שנמשך מקדושת הבית המקדש על ידי המזוזה כנ"ל. שקדושה זאת נמשכת מכלל התורה שמתחלת בב' שהוא בית דבראשית שהוא בחי' ראש בית. וע"כ צרכין בכל שנה אחר יו"כ לצאת מביתו וליכנוס לסוכה שהיא דירת עראי. שהוא בחי' שורש קדושת הבי. כי סוכה הוא בחי' ענני כבוד בחי' וכבוד ה' נראה בענן שנמשך מהתפלה בבחי' דין של הבעל כח שעוסק בזהבכל ר"ה כ"ש שם. שמאלו העננ כבוד נמשכת הרוח נבואה מבין שני הכרובים שנכנס לשם הכה"ג ביהו"כ כ"ש כי בענן אראה על הכפורת ומאלו העננ כבוד שהם שורש הנבואה כ"ש שם משם נמשך קדושת הסוכה כ"ש בסוכות הושבתי וכו' ופרשו רז"ל שהם ענני כבוד. וע"כ כשיוצאין מהסוכה אז דייקא מתחילין התורה מבראשית כי התורה שהיא כלליות רוח נבואה נמשכת מכבוד כ"ש שם שהיא בחי' סוכה שהיא ענני כבוד (וז"ש אדמו"ר ז"ל ע"פ ויעקב נסע סוכותה ויבן לו בית וכו' ע"ש כי שייך לזה):

אות כג

נמצא שאחר סוכות ביום ש"ע שאז גמר התיקון של ר"ה שיוצאין משנה שעברה לזאת השנה החדשה שעיקר התיקון התחדשו"ת כנ"ל. וע"כ מתחילין אז התורהמחדש כי עיקר ההתחדשו"ת הוא התחדשו"ת הדעת והמוח שהואכלליות התורה הקדושה שצריכין להתחיל אותה עתה מחדש וכנ"ל וע"כ ציוה אותנו הש"י שגם קדושת בית שלנו נחדש אז. כי אז בש"ע חוזרין ונכנסין מהסוכה לתוך הבית שלנו. ועי"ז אנו ממשיכין קדושת ביתינו מחדש לגמרי ע"י שיצאנו מתוך הבית ונכנסנו לסוכה ששם שורש קדושת הבית שהוא קדושתהתורה שמתחלת בב' וכנ"ל ומשם אנוממשיכין קדושת הבית מחדש ואז אחר ימי הסוכה אנו חוזרין ונכנסין לתוך הבית מחדש באותו היום שע"י שאנו מתחילין התורה בעצמה מחדש בבית דבראשית כי הכלאחד כנ"ל. וע"י קדושת הסוכה הקדושה אנו ממשיכין עלינו כח קדושה העליונה שגם בכל השנה כולה בכל עת שיוצאין באיזה דרך ממש קרוב או רחוק שאז יגין עלינו קדושת הסוכה שהיא בחי' ענני כבוד שהגינו על ישרל בעת שהלכו בדרך במדבר. שעי"ז יהי' הדרך והטלטול שיוצאין חוץ מהבית לפעמים יהי' הכל לטובה כי בכל פעם צריכין לחדש דעתו ומוחו שהוא בחי' התחדשו"ת קדושת ביתו ששם המשכת החכמה כנ"ל. כי זה עיקר מה שהש"י מסבב עם האדם כמה גליות וטלטולים לדרכים שמוכרח לצאת חוץ מביתו. כי עיקר קדושת האדם בתוך ביתו כ"ש כתפארת אדם לשבת בית. וכתיב אשרי יושבי ביתך וכו'. וזה כל שבח יעקב אבינו שהי' איש תם יושב אוהלים. היפך עשו שהי' יודע ציד איש שדה ששם בשדה בחוץ כל הקלקולים והפגמים מצויים בחי' כי בשדה מצאה

בחי' נופל בשדה וכו' (וכמובא זה בספרים). אבל אף עפ"כ אפילו איש הישראלי שהוא מסטרא דיעקב שהי' צריך לישב בביתו ואהלו תמיד ששם עיקר הקדושה וכנ"ל. אעפ"כ בהכרח שיצא לחוץ לפעמים והכל לטובה בשביל התחדשו"ת בבחי' זכאה מאן דעייל ונפיק שזהו בחי' כלל הירידות בשביל העליה בבחי' ירידה תכלית העלי'. אבל כל זה תלוי באמונה שלימה ע"י התקרבות לצדיקים אמתיים שיש להם רוח נבואה שממשיכין אמונת חידוש העולם על כל אחד בשלימות בכל יום מחדש. עד שזוכין להמשיך על עצמו קדושת חידוש העולם של לעתיד בכל יום וכנ"ל. כי צריכין לידע ולהאמין שכל מה שעובר על האדם בכל יום ובכל עת ובכל שעה הכל הוא חידושים נפלאים של הבורא היחיד הקדמון יתב'. שחידש עולמו יש מאין המוחלט בשביל האדם הבעל בחירה כדי שיזכהלרב טוב הצפון של חידוש העולם לעתיד. וע"כ עובר עלי ומה שעובר כפי האדם וכפי היום וכפי המקום וכו'. והכל בשביל בחי' התחדשו"ת הנ"ל ומי שאינו נופל לידי זקנה וישן נושן ח"ו כנ"ל. יכול להתחדש בכל פעם לטובה אפילו אם יעבור עליו מה. והעיקר ע"י התקרבות לצדיקי אמת ולספריהם הקדושים שזכו להתחדש בשלימות בכל יום ע"י קדושת א"י וכנ"ל. וזה בחי' בשבתך בביתך ובלכתך בדרך כי בהכרח שיצא האדם מן הבית ששם כל קדושתו. וכשיוצא ממן הבית צריך שיניח ידו על המזוזה. להמשיך על עצמו קדושת המזוזה הק' שהיא קדושת האמונהק' להמשיכ על עצמו גם בחוץ כל זמן היותו בחוץ הן לפי שעה הן באיזה דרך ממש. ואז בדרך שאין בו מזוזה ממשיך על עצמו קדושת האמונה ע"י בחי' סוכה שהוא שורש קדושת הבית שמגינה על האדם בדרך וכנ"ל. ואז זוכה ע"י הדרך דייקא לחדש מוחו שהוא קדושת ביתו עי"ז דייקא. כי זה כלל שתענוג תמדיי אינו תענוג ע"כ התחדשו"ת המוחין הוא ע"י בחי' שינה תחילה שהוא בחי' משא ומתן בחי' יציאה לדרך:

אות כד

וזה ובחי' כלל גליות ישראל שנתגרשנו מארצינו ומבית מקדשינו בית חיינו. לחוץ לארץ שנחשב שאנו שוכבים בחוץ ממש. בבחי' תשתפכנה אבני קודש בראש כל חוצות וכמעט אבדה תקוותינו ח"ו. לולא ה' עזרתה לנו ששולח לנו בכל פעם צדיקי אמת שהם בחי' ראש בית שמלמדים אותנו גם בחוץ דהיינו בבחי' חו"ל גם שם נמשך עלינו קדושת א"י קדושת הביהמ"ק בבחי' ואהי' להם למקדש מעט והעיקר ע"י האמונה הקודשה שממשיכין עלינו ע"י רוח קדשם ועי"ז הם מכניסין אותנו בכל פעם מחוץ לפנים. לבחי' בית שהוא קדושת הביהמ"ק קדושת התורה שמתחלת בבית"ת בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ שהוא אמונת חידוש העולם שזה עיקר קדושת הבית שעי"ז נכנסין

מחוץ לפנים. ומי שיתחזק בזה יזכה שהיתהפך כל הגלות לטובה. כי עי"ז נזכה לבנין הבית לעתיד בהתחדשו"ת נפלא כי אז יהי' ההתחדשו"ת לטובה בשלימות נפלא כ"ש הנני עושה חדשה עתה תצמח וכן הרבה. וכל זה הוא בכלליות ישראל וכן הוא בפרטיות בכל אדם ובכל זמן שכל העליות וירידות ובשעת הירידה הוא בבחי' ונפיק בחי' ובלכתך בדרך שיוצא לחוץ מבית שהוא גבול הקדושה וכשהוא מתחזק אז ע"י תוקף אמונתו שאין שום ייאוש בעולם ומאמין שהש"י עושה נפלאות חדשו"ת בכל יום והכל יתהפך לטובה בכח הצדיקי אמת שזכו להתחדשו"ת נפלא בכל עת אזי זוכה שהירידה היא תכלית העלי'. כי ע"י הירידה בחי' ונפיק עי"ז דייקא יתחדש מוחו ודעתו ויחזור ויכנוס לבית מחדש. וע"כ בכל פעם שחוזרין ונכנסין מחוץ לבית צריכין להניח ידו על המזוזה ולהמשיך על עצמו קדושת המזוזה שהיא קודשת הבית מחדש. כמו שבכל שנה יוצאין מבית לסוכה כדי לחדש קדושת ביתו כנ"ל. ומשם ממשיכין הקדושה לחדש מוחו שהוא קדושת ביתו בכל צאתו ובואו שזהו בחי' בשבתך בביתך ובלכתך בדרך שהזהיר אותנו לדבר בתורתו ואמונתו. כ"ש ודברת בם בשבתך וכו' היינו כנ"ל:

אות כה

וזהו בחי' מה שלפעמים נתגרש אחד מביתו לאיזה זמן ואח"כ חוזר לביתו והכל לטובה וכנ"ל:

אות כו

וזהו בחי' מזמור שי חנוכת הבית שאומרי' בכל יום כי בחי' חנוכת הבית שהוא בחי' חנוכת הבית המקדש שהוא בחינת התחדשו"ת המוחין צריכין להמשיך בכל יום מחדש. וע"כ מזכירין שם ביותר מענין ההתחזקות שמשבחין להש"י שהי' בעזרו להתחזק ולבלי ליפל בשום אופן כמו שכל המזמור מדבר מזה כ"ש ארוממך ה' כי דליתני ולא שמחת אויבי לי וכו' ה' העלית מן שאול נפשי חייתני מירדי בור וכו' עד שמסיים הפכת מספדי למחול לי טוכו' כי הכל מתהפך לטובה כנ"ל. וזה שסיים למען יזמרך כבוד ולא ידום כוו' כי עיקר בירור האמונה הוא ע"י תקון הכבוד שמשם נמשך הרוח נבואה וכו' כנ"ל. וזהו למען יזמרך, מזמרך דייקא בחי' זמר ושיר שהוא ניגון המוזכר שם שיתער לעתיד בעת חידוש העולם ע"ש שזה עיקר התיקון והתקוה של כל אחד כמובן שם וכנ"ל:

אות כז

וזה ויקם וליך ויבז עשו כוו' שקם והלך ולא נשק המזוזה כמובא שכל זה נסמך לפסוק ויעקב איש תם יושב אהלים. ואיתא בילקוט הראובני שזהו סוד מזוזות שהוא בחי' אמת ע"ש דבר נפלא. כי כל פגם עשו הוא שהי' איש שדה שהוא היפך קדושת הבית שקבוע בו מזוזה שהוא בחי' יעקב איש תם יושב אהלים. ועיקר הפגם שלא נשק המזוזה, היינו

שלא המשיך על עצמו קדושת המזוזה כשיצא לחוץ לשדה כי איש הישראלי שהוא מסטרא דיעקב איש תם אפילו כשיוצא לחוץ מניח ידו על המזוזה ועי"ז ממשיך קדושת המזוזה גם בהיותו בחוץ ע"י כח קדושת סוכה שהוא ג"כ בחי' יעקב בחי' ויעקב נסע סוכותה ויבן לו בית וכנ"ל. אבל עשו ההיפך מכל זה כשיוצא לחוץ אינו מניח ידו על המזוזה כי עשו בבחי' פגם מזונא דגופא שהוא היפך מזונא דנשמתא שהוא בחי' הקול קול יעקב שעל ידי זה ידו אוחת בעקב עשו וכו' כמבואר כל זה בהתורה הנ"ל. שכל קדושת האמונה נמשך ע"י בחי' הקול קול יעקב וכו' ע"ש. וע"כ הי' כל פגם עשו על ידי אכילה שאמר הלעיטיני נא וכו' וכו'. וע"כ מקושר ונסמך יפה כל פרשה זאת ע"י כל הנ"ל:

מזוזה א

אות א

קביעות מזוזה בבית ע"פ מ"ש רבינו (בסי' רס"ו) שצריך לבנות הבית בחכמה בבחי' בחכמה יבנה בית אבל כשבונה בלא חכמה מתמסכן בחי'פגם החכמה בחי' חכמת המסכן בזויה. וע"כ ע"י מצוות סוכה יכולין לבנות ולא יזוק. כי סוכה הוא בחי' בינה שעל ידה יכולין לבנות עיין שם:

וזה בחי' מזוזה כי איתא בדברי רבינו (בסי' כ"ג) שהמזוזה הוא בחי' עשירות כ"ש והיה שד"י בצריך וכסף תועפת לך ע"ש. וע"כ קובעין המזוזה כדי להמשיך עשירות אל הבית כדי לתקן פגם החכמה שהואבחי' חכמת המסכן בזויה. וע"י המזוזה שהוא בחי' עשירות נתתקן ועי"ז נתתקן הבית שקיומו תלוי בתיקון החכמה כנ"ל. וכן איתא במקומות אחרים בדברי רבינו שהחכמה תלויה בעשירות בחי' הון עשיר קרית עוזו (בסי' ס) ע"ש וכן במ"א וע"י העשירות שנמשך ע"י המזוזה נמשר הבית כי עשירות הוא שלימות הנפש ושמירתה כדאיתא בדברי רבינו (בסי' ס"ט) וזה בחי' יברכך ה' בממון וישמרך מן המזיקין הייינו שע"י הממון נשמר מן המזיקין כי הממוןהוא שמירת הנפש: וע"כ סוכת החג פטור מן המזוזה כי כל כח המזוזה שהוא בחי' תיקון החמכה נשמך מבחי' סוכה שהוא בחי' השכל כנ"ל. וע"כ הסוכה בעצמה בוודאי פטורה מן המזוזה כי משם נמשך כל תיקון הבית דהיינו השכל כ"ש רבינו בחי' ויעקב נסע סוכותה ויבן לו בית ע"ש וע"כ כל דיני מזוזה הוא בחי' התורה שיוצאת מבחי' סוכה שעי"ז מתקנין הבית בחי' בחכמה יבנה בית שזה נמשך מבחי' סוכה כנ"ל שמשם התורה כ"ש ואל תטוש תורת אמך בחי' אם לבינה ע' כ"ז בדברי רבינו ע"פ ויעקב נסע סוכותה ע"ש:

מזוזה ב

אות א

ע"פ מ"ש רבינו ז"ל הכ"מ במאמר המתחיל בראשית לעיני כל ישראל ע"ש היטב (בלק"ת סי' ס"ז) והיוצא משם שהצדיק האמת הוא הראש בית והוא מאיר להבתים של ישרא לוהראש הזה המאיר להבית הוא בחי' שם ה' בחי' ה' אחד ושמו אחד. והוא בחי' מוחין והוא בחי' מאורי אור בחי' מאור עינים והוא מאיר להבית היינו להביהמ"ק ולכלליות הבתים של ישראל ועי"ז ניצולין הבתים משריפות אש שזהבחי' מוארי אש ח"ו שהם כנגד מאורי אור שהם היפך שהם ה' כי מאורי אש הם בחי'שם הטומאה של החיצונים וע"י מאורי אור שהוא בחי' הראש בית הנ"ל בחי' שם ה' עי"ז ניצולין הבתים מבחי' מאורי אש שהם בחי' שמות החיצונים וכו' כנ"ל. ע"ש כל המאמר היטב:

זוה בחי' מזוזה שמצוה לקובעה בפתח הבית ועיקר המצוה היא בשביל שמירה כדי שהיי' נשמרים ישראל עם קדוש מן החיצונים כי המזוזה היא בחי' שם ה' כי עיקר שם ה' היא התורה כי אורייתא שמא דקוב"ה. והמזוזה היא ב' פרשיות התורה שהם כלליות כל התורה. כי שמע והי' אם שמוע הם קבלת עול מלכות שמסי וקבלת עול מצות שזהו כלליות כל התורה בחי' שם ה' כי אורייתא שמא דקוב"ה כנ"ל. ובפרט פ' שמע ישראל שהוא שם ה' ממש כביכול בחי' ה' אלקינו ה' אחד. שזה עיקרשם ה' ית"ש כביכול וע"כ מצוה עלינו לקבוע ב' פרשיות אלו שהם בחי' שם ה' אצל פתח הבית כדי שיהי' נשמר הבית מן החיצונים. כי המזוזה שהיא בחי' שם ה' הוא מאיר להבית בבחי' ראש בית כנ"ל. ועי"ז נשמרין מן החיצונים שהם בחי' שם הטומאה היפך שם ה' כנ"ל. וזה בחי' שם שד"י שבמזוזה כי שם שד"י הוא בחי' צדיק יסוד עולם כידוע. וצדיק יסוד עולם בחי' שם שד"י הוא הוא בחי' הראש בחי' שם ה' המאיר להבית שזהעיקרבחי' מזוזה שהיא בחי' שם ה' כנ"ל. כי כ"א ע"י בחי' צדיק יסוד עולם שהוא הפאר והראש של כל הדורות שהוא בבחי' שם שד"י. וכמבואר היטב במאמר הנ"ל. וע"כ המזוזה שהוא בחי' שם ה' היא מאירה להבית ושומרת אותו משמות הטומאה של החיצונים, ע"י שם שד"י שבמזוזה שהוא בחי' צדיק יסוד עולם שהוא הראש והפאר כנ". ועי"ז נעשהבחי' בראשית ראש בית שהראש מאיר להבית ועי"ז נשמר הבית כנ"ל:

אות ב

וזה בחי' שמצוה לקבוע המזוזה בשליש העליון של הפתח כי איתא שם בסוף דברי המאמר הנ"ל שגם הידור האתרוג נמשך מהצדיק והראש הנ". וגם כל הדורות נמשכין ממנו בבחי' קורא הדורות מראש וכו' ע"ש. ועיקר ההידור הם ישראל שהם השלילש מבני נח בחי' שם ה' ע"ש היטב ותבין. כי הוא ענין עמוק נפלא ונורא מאד מאד. כדרך

רבינו הקדוש זצ"ל הכ"מ שכל דבריו נפלאים ונוראים מאד עמוק עמוק מאד. אשרי הזוכה להבינם בפשיטות עכ"פ ע"ש היטב. וזה בחי' קביעות המזוזה בשליש העליון של פתח הבית. כי המזוזה שהיא בחי' שם ה' שמאירה להבית ע"י ציס"ע שהוא בחי' שד"י שבמזוזה שהוא בחי' צדיק יסוד עולם שהוא בחי' הראש והפאר כנ"ל שממנו נמשך כל הדורות וכל הפאר וההידור להבית שזה הוא בחי' הידור האתרוג כי אתרוג הוא בחי' הבית בחי' מלכות בחי' רחל היתה יפת תואר וכו' כידוע. וע"כ קביעות המזוזה היא בשליש העליון. כי שם עיקר ההידור שנמשך מהרראש בית כי עיקר ההידור הוא בבחי' שליש העליון. בבחי' הידור מצוה עד שליש כמבואר שם במאמר הנ"ל. וזה השליש שהוא עיקר ההידור הוא בודאי שליש העליון כי הוא עליון ומובחר מכולם כי שם עיקר ההידור כנ"ל. וע"כ המזוזה שהיאבחי' שם ה' שמאיר ע"י צדיק יסוד עולם כנ"ל מקומה בשליש העליון של פתח הבית ששם עיקר ההידור שהוא בחי'שם ה' כנ"ל. כי הידור מצוה עד שלשי שהוא השליש מבני נח שהוא בחי' שם ה' כנ"ל וע"כ והבן וע"כ מקום קביעות המזוזה בפתח הבית כי שם מאיר הצמדיק להבית בבחי' פתח עינים. עינים זה בחי' מאורי אור בחי' מאור עינים הם מאירין בפתח הבית בבחי' פתח עינים. כי שם עיקר ההארה. (והשאר נשכח ממני כי לא נכתב בזמנו תיכף).

אות ג

נמצא שע"י מזוזה נשמר הבית משם הטומאה. ועי"ז נשמר הית משריפות אש כי השריפות נמשכין מבחי' שם הטומאה שהוא בחי' מאורי אש כנ"ל. וזה שמובא לומר תיקן חצות אצל המזוזה כי חצות הוא תיקון להנצל משריפות כמבואר שם היטב במאמר הנ"ל. וע"כ טוב לומר חצות אצל המזוזה כי הם בחי' אחת כי ע"י אמירת חצות זוכין לשום פאר תחת אפר שיהי' נמשך הארת הצדיק בחי' פאר בחי' מאורי אור בחי' שם ה' תחת אפר היינו מאורי אש היינו שמאורי אש יתבטלו, ויתגברו ויאירו המאורי אור בחי' פאר שהוא בחי' שם ה' בחי' פאר בחי' מאורי אור שהוא מאירה להבית שעיז"ז נכנעין ונתבטלין מאורי אש שהם בחי' שם הטומאה כי ע"י שם ה' בחי' מזוזה הם נכנעין ונתבטלין. נמצא שמצוות מזוזה היא בחי' אחת עם תיקון חצות. וע"כ טוב לומר תיקון חצות אצל המזוזה כנ"ל:

אות ד

וזה בחי' שבועות שאז מקבלין את התורה שהואבחי' שם ה' כנ"ל. וע"כ נוהגין להיות ניעורינכל הלילה. ולעסוק בתורה כי השינה היא בחי' הסתלכות מאורי אור שהם בחי' מוחין בחי' מאור עינים כי בשעתשינה נסתלקין מאור עינים ונסתלקין המוחין שהם בחי' מאורי אור הנמשכין משם ה' כנ"ל. וע"כ עיקר השינה בלילה שהוא בבחי' מאורי

אש בחי' דינים בבחי'. ובערב יהי' כמראה אש לילה וכו'. כי בערב הוא שביעת האור במערב שהוא בחי' הסתלקות מאורי אור כמבואר בתחילת מאמרא הנ"ל. וע"כ אז הוא זמן שינה שהוא בחי' הסתלקות מאור עינים שהם בחי' מאורי אור כנ"ל וע"כ בשבועות שאז צריכין לקבל התורה שהיא בחי' שם ה' בחי' מאורי אור. ע"כ נעורין כל הלילה כדי להכניע את השינה שהוא בבחי' מאורי אש כנ"ל. כדי להפוך לילה ליום כדי שיתגברו בחי' מאורי אור שהם היפך השינה בחי'מאור עינים כדי שנזכה לקבלת התורה שהיא בחי' שם ה' בחי' מאורי אור בחי' מאור עינים. כי התורה הקדושה הוא בבחי' תלת גוונין דעינא ובת עין בחי' טנת"א כמובא במ"א וע"כ בבקר אוכלין מאכלי חלב בחי' דם נער ונעשה חלב כמובא. כי דם נעכר ונעשה חלב זה בחי' שנכנעין מאורי אש, ומתגברין מאורי אור כמבואר היטב בה' בשר בחלב ע"ש וזה שמובא במדרש שקבלת התורה הי' ע"י מצוות בשר בחלב כי עי"ז לא יכלו המלאכים לקטרג על קבלת התורה. כי הש"י אמר להם והלא אכלתם בשר בחלב בימי אברהם ע"ש. כי ע"י שישראל נזהרין מבשר בחלב. שעי"ז זוכין שלא יתגברו מאורי אש ואזי מתגברין מאורי אור כמבואר לעיל בה' בב"ח עי"ז זוכין לקבלת התורה שהוא בחי' שם ה' בחי' מאורי אור כנ"ל:

מזוזה ג

אות ב

א) ע"פ המאמר ויבן ה' אלקים את הצלע בליקוטי הראשון בסי' ס"ז. והכלל כי צריכין לשמוראת הנפש מאד ועיקר שימרת הנפש הוא ע"י הכבוד כי הנפש מלובשת בכבוד וכו' וצריכין לראות שיהי' פנים להכבוד וכו' וכנפגם הכבוד ואין לו פנים אזי נוטלין כבוד העזי פנים שבדור וכו'. ואז המלכות בבחי' צדק וכו' וצריך להמשיך בחי' ה' שיהי' נעשה מצדק צדקה וכו' ע"ש כל זה היטב:

וזה בחי' מזוזה שהיא שמריה היינו שמירה להנפש כי העיקר לשמור את הנפש המלבושת בהכבוד כי הבית שם עיקר השראת הכבוד כי עיקר הכבודו של אדם הוא רק בביתו כ"ש (ישעי' מ"ד י"ג) כתפארת אדם לשבת בית שעיקר הכבוד והתפארת של כל אדם הואבביתו כי הבית הוא בחי' מלכות בחי' בית מלכות כי חלק המלכות שיש לכ"א הוא בביתו בחי' (אסתר א) שורר בביתו ומלכות הוא בחי' כבוד בחי' מלך הכבוד. וזה בחי' (תהלים מה) כל כבודה בת מלך פנימה שעיקר בחי' כבוד המלכות היא בפנים בבית. וע"כ נקראת הגדולה וההתנשאות בשם בית כ"ש ויהי כי יראו המילדות את האלקים ויעש להם ביתם. ודרז"ל בתי כהונה ובתי מלכות כי בית הוא בחי' כבוד בחי' מלכות כנ"ל וע"כ ארז"ל ביתו זו אשתו כי הבית הוא בבחי' חוה אשה שהוא בחי'

הכבוד שהוא אם כל חי ששם מלובשין כל הנפשו"ת דהיינו משפחה נקראת בשם בית כי נקראין בית אב וכ"ש בית ישראל בית אהרן וכו'. כי כל הנפשו"ת מלובשין בהבית שהוא בחי' כבוד אם כל חי כנ"ל ומחמת שהנפש מלובש בהבית שהוא בחי' כבוד כנ"ל. ע"כ צריך הבית שמירה גדולה.כי צריכן לשמור מאד את הנפש המלובשת בהכבוד כנ"ל. והעיקר שצריכין לראות שיהי' פנים להכבוד שלא יינקו ממנו העזי פנים שהם בחי' כלבים עזי נפש שהם המנהיגים והמושלים של שקר:

אות ג

וזה בחי' מזוזה כי ע"י המזוזה שקובעין להבית עי"ז ממשיכין בחי' פנים להבית שהוא בחי' כבוד כי המזוזה הוא ב' פרשיות של ק"ש וזה ידוע שעיקרהמשכת המוחין והדעת הוא ע"י ק"ש כמבואר בכוונות ועיקר הפנים הוא המוח והדעת בבחי' חכמת אדם תאיר פניו וכמבואר במאמר הנ"ל. שעיקר שלימות הכבוד כשהכבוד הוא אצל המביני מדע שאז יש להכבוד פנים דקדושה כי עיקר הפנים הוא הדעת כנ"ל וע"כ צריך לבנות את הבית בחכמה כ"ש (משלי כ"ד) בחכמה יבנה בי תובתבונה יתכונן ובדעת חדרים ימלאו כי צריך להמשיך המוחין שהם חכמה בינה ודעת להבית ולכל חדריו כדי שיהי' להבית שהוא בחי' כבוד פנים כנ"ל כדי שיהי' נשמר הנפשו"ת שבתוכו. וזה נעשה ע"י המזוזה שהיא ב' פרשיות של ק"ש שהם בחי' מוחין כנ"ל. וע"כ המזוזה הוא שמירה כי ע"י המשכת הפנים להכבוד שהוא בחי' בית עי"ז נשמר הנפש שבתוכו וכנ"ל.

אות ד

וע"כ ארז"ל כל העוסק בבנין מתמסכן איתא בדברי רבינו ז"ל שהואגם לשון סכנה כי בודאי יש סכנה גדולה כשבונין בית שהוא בחי' כבוד כי אולי בא הכבוד בשביל הסתלקות הנפש ח"ו שמסתלקת ע"י הכבוד כנ"ל כמבואר במאמר הנ"ל וע"כ צריכין ליזהר מאד לבנות הבית בחכמה לשם ה' כדי להמשיך פנים להכבוד כדי שיהי' כבוד ה' מלא את הבית הנבנה לשם ה' ואז אדרבה זוכין לקבל נפשו"ת ע"י הבית בבחי' (תהלים קכ"ח) אשתך כגפן פוריה בירכתי ביתך בניך כשתילי זיתים וכו' כי שם מלובשין כל הנפשו"ת כנ"ל:

אות ה

וע"כ קביעת המזוזה אצל הפתח כי הפתח הוא פני הבית כשרש"י שהפתח נקרא פנים וכמ ושמבואר בגמרא לענין קביעת מעשר שאינו נקבע עד שיראה פני הבית דהיינו הפתח דייקא כי עיקר המשכת הכבוד להבית הוא ע"י הפתח בבחי' (תהלים

אות כד

שאו שערים ראשיכם והנשאו פתחי עולם ויבא מלך הכבוד וכו'. וזה שבקש דהמע"ה פתחו לי שערי צדק אבא בם אודה יה וכו' (תהלים קי"ח) כי כל זמ ושאי ממשיכין בחי' פנים לפתח הבית שהוא בחי' כבוד אזי המלכות נקרא צדק כמבואר במאמר הנ"ל. וע"כ אז השער סגור כדי שלא יינוק החיצונים העזי פנים מן הכבוד בבחינת השער הזה יהי' סגור ששת ימי המעשה וביום השבת יפתח וביום החודש יפתח כי בששת ימי המעשה שאז יש להחיצונים יניקה אז השער סגור בבחי' ויריחו סוגרת ומסוגרת וכו' כמובאאבל ביום השבת ור"ח וכיוצא שאז נמשכין מוחין להמלכות בחי' פנים בחי' ואנפאה נהיירן בנהירו עילאה אז נפתח השער בבחי' וביום השבת יפתח וביום החודש יפתח. וע"כ ביקש דהמע"ה פתחו לי שעיר צדק שיפתחו לו שערי הקדושה הנקראין שערי צדק כל זמן שלא נמשכו המוחין להכבוד כנ"ל שאז הם סגורים כנ"ל ודוד בקש שיפתחו לו השערים כי אבא בם אודה יה כי יה הם המוחין כידוע. וזהו זה השער לה' צדיקים יבוא בו צדיקים דייקא כי עיקר תיקון המלכות הוא ע"י צדקה שעי"ז עושין מצדק צדקה כמבואר במאמר הנ"ל. וזהו צדיקים יבואו בו כי צדיק נקרא מי שנותן צדקה בחי' צדיק חונן ונותן. והם דייקא היינו הצדייקים הנותנים צדקה יכולים לכנוס להשערים בחי' צדיקים יבוא בו כי הם עושין מצדק צדקה שע"י נפתח השער כמ ובשבת כנ"ל וזהו בחי' פתח שערים ויבא גוי צדיק שומר אמונים כי לפני הצדיק דהיינ והבעל צדקה נפתח השער כנ"ל. וזהיו שומר אמונים כי עיקר השמירה של פתח הבית הוא ע"י אמונת ישראל שהוא המזוזה שהיא פרשיות היחוד שזה עיקר השמירה כי עי"ז ממשיכים הפנים להכבוד כנ"ל. ואז המלכות בבחי' תצדקה כנ"ל. וע"כ עיקר כוונת בנין הבית צריך בשביל להכניס בו עניים הגונים. ושיהי' שם קיבוץ חכמים כשרז"ל יהי' ביתך פתוח לרוחה, ויהיו עניים בני ביתך, יהי ביתך בית ועד לחכמים. כי עי"זהכבוד בשלימות ואז יש פנים להכבוד ואז הבית שהוא בחי' כבוד הוא בית דקודשה. כי ע"י שיבתו פתוח לרוחה ועניים בני ביתו דהיינו צדקה עי"ז מעלה את הכבוד בחי' בית מצדק לצדקה ואז דייקא יכולין ליכנוס לתוך הבית כי אז הפתח דקדושה פתוח כנ"ל. וזה שנסמך יחד ישא ברכה מאת ה' וצדקה מאלקי ישעו, היינו ע"י צדקה עי"ז זה דור דורשיו מבקשי פניך וכו'. כי עי"ז זוכין לפנים כנ"ל. כי ע"י צדקה מעלה את המלכות בחי' כבוד וממשיך פנים דהיינו מוחין להכבוד כי צדקה הוא בחי' מוחין כמובא במ"א ועי"ז דייקא שאו שערים ראשיכם וכו' ויבא מלך הכבוד כי אז דייקא נפתח הפתח כי נכנס בו כבוד

דקדושה בחי' ויבא מלך הכבוד כנ"ל. וזהו בחי' יהי ביתך בית ועד לחכמים כנ"ל. כי ע"י החכמים נמשך פנים להכבוד. כי עיקר הפנים הוא החכמה והמוחין כנ"ל:

אות ו

אבל כשבונה הבית ח"ו בשביל גסות הרוח בשביל כבוד עצמו כדי להראות כבודו ולהשתרר על עם דל בחנם. שזהו בחי' (משלי ט"ו) בית גאים יסח ה' שזהו בחי' הבית והגדולה של המנהיגים של שקר הבונים חרבות למו ועל זה נאמר הוי בונה ביתו בלא צדק. כי כשאין להכבוד פנים והכבוד שהוא בחי' בית הוא אצל המנהיגים של שקר ויש להם בתים גדולים בשביל כבוד עצמם אזי המלכות בבחי' צדק ואז יש להס"א יניקה ח"ו ואז כשנמשכה היניקה להם מבחי' צלדק אז נפגם גם בחי' הצדק ואזי נקרא ביתם בונה ביתו בלא צדק כי שם צדק הוא הקדושה רק שמרמז שהקדושה מצומצמת מאד ונסתלקו המוחין והפנים מן הכבוד עד שהם יכולים לינק חס ושלום ותיכף כשהם יונקים בודאי אצלם נפגם גם בחי' צמהדק בבחי' במקום הצד שמה הרשע. וזה בחי' הוי בונה ביתו בלא צדק ברעהו יעבד חנם ברעהו יעבוד חנם, זה בחי' מנהיגים של שקר מהשתררים על עם דל בחנם. ומשתמשין בבני ישראל ועובדים בהם בחנם. כי לא קבלו מהם שום טובה נצחיית. והם משתררים על עם דל בחנם בחי' ברעהו יעבדו חנם וע"כ נקרא ביתם בחי' בונה ביתו בלא צדק כי אצלם נפגם הכבוד ואין לו פנים וכו' כנ"ל:

אות ז

וזה בחי' שם שד"י שכותבין על המזוזה. כי שם שד"י הוא בחי' צדיק כידוע. זהבחי' צדקי חונן ונותן בחי' בעל צדקה שממשיך הברכה בבחי' והריקותי לכם ברכה עד בלי די. שזהו בחי' שד"י בחי' ואל שדי יתן לכם רחמים. ששם שדי משפיע ברכה וחיים ורחמים עד בלי די. ועי"ז ע"י בחי' צדקה בחי' שד"י. עי"ז עיקר עליית הכבוד שהוא בבחי' בית כנ"ל. ועי"ז נשמר הנפש המלובש בהכבוד כנ"ל:

אות ח

וזה בחי' וכתבתם על מזוזות ביתך וכו'. ודרז"ל זז מות זה בחי' צדקה תציל ממות כמבואר במאמר הנ"ל. כי המזוזה הוא בחי' מוחיקבחי' צדקה שמעלין המכלות מדק לצדקה שעי"ז זז מות בחי' צדקה תציל ממו. בחי'למען ירבו ימיכם וימי בניכם הנאמר במזוזה כי ימיו וימי בניו היינו הנפשו"ת התלויים בו. נמשך להם חים וארכות ימים ע"י המזוזה שדהוא בחי' המשכת הפנים להכבוד שהוא בחי' בית. שעי"ז נשמרים הנפשו"ת המלובים בהכבוד כנ"ל. וזהו שארז"ל מקרא נדרש לפניו על פסוק למען ירבו וכו' כי המשכת החים הוא ע"י בחי' הפנים שהואהחכמה כנ"ל. בבחי' (קהלת ז') החכמה תחיה וכו':

אות ט

וזה שנזכר במזוזה ואכלת ושבעת זה בחי' צדיק אוכל לשובע נפשו בחי' שבירת תאות אכילה בחי' בשדך לבהמתך. שתשדד הבהמיות שלך כמבואר בדברי רבינו ז"ל על פסוק זה ע"ש. כי ע"י שבירת תאות אכילה מעלין הכבוד מהעזי פנים וממשיכין פנים להכבוד שזה בחי' מזוזה כנ"ל:

אות י

וזה בחי' שמע והי' אם שמוע הכתובין במזוזה. זה בחי' ב' הידים יראה ואהבה שעל ידם הולדת הנפש וגידול הנפש כי שמע בחי' אהבה בחי' ואבת את ה' אלקיך. והי' אם שמוע הוא בחי' יראה, כ"ש שם השמרו לכם שהוא בחי' יראה כי על ידי יראה ואהבה עיקר הולדה וגידול הנפש המלובשת בהכבוד שהואבחי' בית שנשמר על ידי המזוזה כנ"ל:

מזוזה ד

אות ב

א) ע"פ מ"ש בסוף ספר ליקוטי מוהר"ן הנדפס אצל המעשיות בדף ט"ו ראוי לאדם להרגיל את עצמו להיות בעולם הבא וכו'. עיין שם מענין הש"י עולמות שהם שעשוע עוה"ב שהאדם צלריך להזכיר א"ע בהם כדי להמשיך ולהשמיט א"ע מתאות עוה"ז והבליו ואלו הש"י עולמות שהם שעשוע עוה"ב שהאדם צריך להזכיר א"ע בהם כדי להמשיך ולהשמיט א"י מתאות עוה"ז והבליו ואלו הש"י עולמות נבנין ממחלוקת דהיינו ע"י שהצדיק דן את הכל לכף זכות אפלו החולקים עליו ועושה שלום בין המחלוקת שהוא בחי' חילוקי אבנים וכו'. ובונה מהם בתים בבחי' שלום בית. ומהבתים נעשין עולם עד שנעשין ש"י עולמות בחי' להנחיל אוהבי י"ש ע"ש כל זה היטב:

ועתה מובן סמיכות המשנה היטב. אריב"ל עתיד הקב"ה להנחיל לכל צדיק וצדיק ש"י עולמות וכו'. ארשב"ח לא מצא הקב"ה כלי מחזיק ברכה לישראל אלא השלום כי היינו הך. כי הש"י עולמות של כל צדיק נעשין מבחי' שלום דהיינו ע"י שמכריע ודן הכל לכף זכות ועושה שלום בי והמחלוקת כנ"ל. וע"כ סמך התנא שני המאמרים אלו זהלזה מענין הש"י עולמות ומענין מעלת השלום כי הם בחי' אחת כי הש"י עולמות נעשין מהשלום וההכרעה שבין המחלוקת כנ"ל:

אות ג

וזה בחי' מזוזה שקובעין בפתח הבית כדי לזכור א"ע בהעוה"ב שלא לשכוח את הש"י כי זהעיקר מצות מזוזה כדי לזכרו בהש"י כ"ש שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד, שזה עיקר בחי' זכרון עוה"ב. כי עיקר העוה"ב הואשאז יכירו וידעו את אחדותו יתב' כ"ש ביום ההוא יהי' ה' אחד וכו'. וכתיב כי כולם ידעו אותי כוו' שזה עיקר שעשוע עוה"ב

וכ"ש אדמו"ר ז"ל במ"א (בלק"ת סי' ב') וזכרון זה לזכור בהש"י שהוא זכרון העוה"ב צריכין ליזהר לשומרו ביותר כשבונין בית כי זה שבונה בית הוא כאלו שוכח ח"ו בעוה"ב ועושה לעצמו קביעות דירה בזההעולם הכלה ועובר כי בודאי אם יעמיק מחשבתו באמת בקביעות חיי עוה"ב. ובמהירות פריחת העוה"ז העוברכצל עובר וכענן כלה וכו' בודאי אין שגעון גדול מזה כשרוצה לבנות לעצמו בית על רגע קלה כזאת אשר מוכן לעבור מכאן בלי ספק חיש קל מהרה. וע"כ באמת צוה יהונדב בן רכב לבניו שישבו באוהלים ולא יבנו בתים וכו' כי מי שבונה ביתו בלא דעת ושוכח בהעוה"ב הוא בודא יגרוע ממשוגע. וע"ז נאמר הוי בונהביתו בלא צדק ועליותיו וכו' האומר אבנה לי בית מדות וכו' וכתיב בנה כעש ביתו וכו' וכתיב הבונים חרבות למו ובתיחם יתעתדו לגלים כוו' וכן הרבה. עלכן בכניסת הבית צריכן ליזהר מאד לזכור תיכף בהעוה"ב ששם עיקר הבית ושם עיקרהקביעות. ומה שבונה לו בית בזה העולם הוא ג"כ רק בשביל העוה"ב כדי שיוכל לעבוד בביתו את הש"י בעסק תורה ותפלה וכנסת אורחים וכבוד שבת וכו'. כי צריך כ"א לכוין בבנין ביתו שהיי' ביתו בית תורהבית תפילה בית וועד לכחמים בית פתוח לרווחה ויהיו עניים בני ביתו ואז ביתו בית ה'. וע"ז נאמר בחכמה יבנה בית וכו' ואז בודאי מצוה גדולה שיבנה בית לשם ה'. וע"כ צריכן לקבוע מזוזה כדי לזכור תיכף בכניסת הבית ביחוד הש"י שזה ובחי' זכרון העוה"ב ואז דייקא הבית ראוי להבנות ולהתקיים כי אינו שוכח ח"ו בהעוה"ב ועושה לעצמו קביעות בית בעוה"ז העובר ח"ו רק אדרבא הוא בונה ביתו בשביל זכרון העוה"ב דייקא שהוא יחוד שמו יתב' וכנ"ל. ואזי ביתו נבנה ע"י הצדיקים המקיימין את העולם שהם עוסקין לבנות בתים הרבה דג שנעשין מהם ש"י עולמות שהם בונין אלו הבתים של הש, יעולמות ממחלוקת היינו מהשלום שעושה בין המחלוקת בבחי' שלום בי תוכו' כנ,לף. ומשם נבנה ביתו כי עיק בנין הבית בשביל שלום כי בחוץ הוא בחי' מחלוקת כיכל אחד נחלק לעצמו כי הם מפוזרים ומפורדים ואינם מקובצים יחד. אבל בבית שם הקיבוץ והאסיפה יחד בבחי' שלום ואחדות בחי' שלום בית:

אות ד

וזה בחי' שם שד"י שבמזוזה. אותיות ש"י. ד': ש"י הם בחי' הש" יעולמות שהם שעשוע עוה"ב שצכירין שמשם יהי' בנין הבית כנ"ל. ד' היא בחי' ד' דאחד שהוא בחי' שלום ואחדות שנעשה מהמחלוקת שהוא ג"כ בחי' ד' בחי' ד' רוחות בחי' כי כארבע רוחות השמים פרשתי אתכם. ומשם בנין הש"י עולמות ע"י שעושין שלום ואחדות בין המחלוקת וכוללין ומיחדין כל הד' רוחות בבחי' ד' דאחד שמאמינין שכל הד' רוחות

העולם וכל החילוקי דעות שבהם כולם שבים א למקום אחד למקור אדחותו יתב' שהוא בחי' ד' דאחד כי המחלוקת הוא בחי' ד' רוחות העולם שכל אחד נמשך לצדו זה לימין וזה לשמאל זה למזרח וכו'. ובאמת שורש המחלוקת הוא כולו אחדות. כי שורש כל המחלוקת בקדושה הוא מחלוקת התנאים והאמוראים שזה אוסר וזה תיר וכו' כ" אדמו"ר ז"ל במ"א. ושור מחלוקת התנאים והצדיקים נמשך מבחי' תחילת הצמצום של חלל הפנוי שא"א להשיגו. כמבואר כ"ז היוב בהתורה בא אל פרעה (בסי' ס"ד) ע"ש היטב. מבואר שם שהמחלוקת שבין הצדקיים הוא בחי' חלל הפנוי כיאור נשמתם הקדושה של הצדיקים הוא בחי' אור הא"ס ב"V. וכל מה שהצדיקים מדברים הם בוראים עולמות כי הם שותפים להקב"ה במעשה בראשית.כ"ש מה אנא עבדי שמיא וארעא וכו'.ואם היו כל הצדקים אחד הי' האור א"ס ולא הי' מקום לבריאת העולם. ע"כ בהכרח שיומשך כ"א ואחד לצדו שזהו בחי' מחלוקת שיש ביניהם חילוקי דעות וכ"א נמשך לצדו שזהו בחי' המשכת האור א"ס לצדדין ועי"ז נעשהבחי' חלל הפנוי ואז יש מקום להבריאה דהיינו בריאת העולמות שבוראין הצדקים בכל דור כנ"ל. וזהבחי' כל ימי גדלתי בין החכמים וכו'ע"ש היוב. וזה המחלוקת הקדוש שבין הצדקים הוא באמת שלום ושלוה בחי' אלו ואלו דא"ח אותיות אח"ד כ"ש אדמו"ר ז"ל במ"א. כי באמת כולו אחד רק שא"א להשיג זאת בשכל אנושי בשום אופן כי בחי' חלל הפנוי א"א להשיג כ"ש שם ע"ש. אבל כשמשתלשל מזההמחלוקת למטה נופל לפעמים ונעשה מחלוקת גמור ח"ו. והצדיק שמטה כלי חסד ודן את הכל לכ"ז ועושה שלום בין המחלוקת ובונה מהם ש"י עולמות כנ"ל. זה הצדיק מעלה כל המחלוקת שבעולם לשרשו לבחי' המחלוקת של החלל הפנוי שהוא באמת כולו אחד כנ"ל. וז"ש שם שהוא דן אותם לכ"ז שכוונתם לש"ש. כי לא הי' העולם יכול לסבול אור של הצדיק שאורו גדול מאד להעולם לסובלו היינו כנ"ל שבהכרח שיהי' קצ תמחלוקת וחילוקי דעות בין החכמים כי אם לאו לא הי' יכולסט לקבל אורא הצדיק שגדול מאד מאד וא"א להעולם לסובלו והי' בבחי' א"ס. אבל ע"י המחלוקת נמשך האור לצדדין ואז ישד מקום לבריאה וכו' כנ"ל. ועי"ז שהצדיק דן את הכל לכ"ז ומעלה כל המחלוקת לשרשו לבחי' המחלוקת של חלל הפנוי ויודע ומאמין שבאמת זה המלוקת כולו אחד כנ"ל. ועי"ז, עושה שלום בין כל המלוקת עי"ז הוא בונה הש"י עולמות שהם שעשוע עוה"ב. כי עיקר הש"י עולמות שהם קיבול השכר של הצדיקים בעוה"ב הם בי' השגות אלקות שישיגו אלקותו ואחדותו יתב' בהשגות נפלאות כאלה שמהם יהיו נבנין בחי' בתים והיכלות ברוחניות עליון שהם בחי' ש"י עולמות אשרי הזוכין להם וכל ההשגות א"א להשיג כ"א ע"י הצמצום של חלל הפנוי

כיאם לא הי' הצמצום הי' הכל א"ס ולא הי' מקום לבריאה ולא הי' שייך קיבול שכר ולא הי' שום השגה ודייעה להצדיקים ממנו יתב' כי שם בבחי' הצמצום הנ"ל שם עיקר שורש הבחירה כי עיקר יניקת הידיסנ שמהם נייקת כל היצה"ר הוא משם כידוע. ומי שזוכה לשבר את היצר הרע וממתיק את שורש הידינם זוכה להפוך הצמצום לחסד נפלא שזוכה ע"י הצמצום הזה דיקא להשיג כל ההשגות שא"א להשיגם כ"א ע"י שיש צמצומים כידוע. ואז בונה עי"ז דייקא כל ההיכלות והבתים אשר עליהם נאמר אשרי תבחר ותקרב ישכון חצריך נשבעה בטוב ביתך וכו' בחי' אחת שאלתי וכו' שבתי בבית ה' וכו' לחזות בנועם ה' וכו' בחי' מה ידיות משכנותיך ה' צבאות וכו'. והוא מרבה לבנות בתים והיכלות וחצירות ופלטין קדושים ונוראים כאלו עד שבונה ש"י עולמות כנ"ל. ועתה מובן היטב מ"ש שם שהש"י עולמות נבנין ממחלוקת כי דייקא ע"י שיש מחלקות שזה נמשך בשרש ומחלל הפנוי והוא מעלה כל המחלוקת לשם וכולל הכל בתכלית האחדות והשלום ע"י שהוא דן את הכל לכ"ז. עי"ז הוא בונה בודאי ש"י עולמות שהם קיבול ההשכר של עוה"ב שהם ההיכלות והבתים של השגות אלקותו יתב' כנ"ל. כי עיקר בנינים ע"י הצמצום הנ"ל דייקא שהוא שורש המחלוקת שזכה להמתיק ולהעלותהכל לשרשו וכנ"ל. וכן מבואר שם בהתורה בא אל פרעה והשגת בחי' הצמצום של חלל הפנוי זהו בעצמו קיבול השכר של הצדיקים לע"ל כ"ש שם ע"ש. היינו כנ"ל. כי הצדקיים יזכו לעתיד להשיג סוד הצמצום הזה. ואזי היי' נעשה להם מהצמצום הזה כל ההיכלות והבתים שלהם בחי' ש"י עולמות שהוא קיבול השכר שלהם לעתיד אשרי להם. וכ"ז מרומז בשם שד"י שמרמז על קיבול השכר. כ"ש באברהם אני אל שד' התהלך לפני והי' תמים. ופרש"י אני הוא שיש די באלקותי לכל ברי' לפיכך התהלך לפני ואהי' לך לאלו"ק ולפטרון וכו'. וזהו בחי' שיש די. ד"י דייקא. כי די הוא בחי' הצמצום כמבואר בהתורה תקעו ב' בלק"ת (בסי' ה') ע"ש. כי עיקר קיבול השכר הוא דייקא ע"י שיש די צמצום בהמוח בהשגות אלקותו כל אחד כפי ערכו כנ"ל. וזהו בעצמו בחי' אותיית שד"י ש"י ד'. ש"י בחי' הש"י עולמות. ד' הוא בחי' ד' דאחד שממתיק ומייחד וכולל באמחד כל הד' רוחות שהם בחי' המחלוקת של תחילת הצמצום שצריכין להמתיקו ע"י אמונת היחוד שמאמינין שכל הד' רוחות וכל הצמצומים וכל המחלוקת וחילוקי דעות הנמשך מהם הכל נמשך מהאחד יחיד ומיוחד ית"ש. ועי"ז בעצמו נבנין הש"י אעולמות שהם בחי' עוה"ב כנ"ל וזה אותיות שד"י כנ"ל. וע"כ כותבין שם זה במזוזה כי זה עיקר תיקון הבית ע"י המזוזה שיהי' בבחי' שלום בית שיהי' בבחי' הבתים של הש"י עולמות כנ"ל:

אות ה

וזה בחי' שמע והי' אם שמוע שהם קבלת עול מלכות שמים וקבלת עול מצוות כי מב' בחי' אלו נבנין הש"י עולמות כיעיקר בנין הש"י עולמות הם מאור השכל והצמצום שע"י ב' בחי' אלו דייקא כשמתייחדים יחד בתכלית האחדות על ידם כל ההשגות שהם בחי' ש"י עולמות כנ"ל. וזה בחי' שמע והי' אם שמוע כי שמע הוא קבלתיחודו ית' שמאמינין בו ית' שהוא אחד יחיד ומיוחד וכל הפרשה של שמע נאמרה בלשון יחיד שמרמז על עצם אור השכל האמת שהוא כולו אחד אבל והי' אם שמע נאמרה בלשון רבים. זה מרמז על הצמצומים של השכל ששם מתחיל בחי' חילוקי דיעות כי כ"א מקבל השכל של השגת אלקותו ית' כפום מה דמשער בלבי'. וזהו והי' אם שמע תשמעו וכו' שמע זה בחי' עצם השכל בחי' שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד שזה בחי' שורש עצם השכל. תשמעו לשון רבים היינו שתשמעו ותקבלו אור השכל האמת הזה כ"א כפי צמצומיו שבדעתו כפום מה דמעשר בלבי' וכן הולך כל סדר הפרשה הזאת בלשון רבים להאהבה את ה' אלקיכם ולעבדו בכל לבבכם וכו'. וע"כ בפרשה זאת דייקא הוא מזהיר השמרו לכם פן יתפתה לבבכם אחר הע"ז שהוא בחי' מחלוקת בחי' חלק לבם וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה תמה אני אם לא יהי' הבית הזה ע"ז מחמת שהי' שם מחלוקת כמובא זה בדברי אדמו"ר ז"ל (בסי' ר"ן"א). כי כשבא השכל לתוך הצצמומים שאז בהכרח שיתחלק לארבע רוחות שישיג כ"א כפום מה דמשער בלבי' שמזה נמשך שורש המחלוקת. ע"כ שם צריכין ליזהר מאד ממחלוקת גמור ח"ו שהוא בחי' ע"ז וזה ושמתם את דברי אלה על לבבכם וכו' שתשימו דברי אלה שאני מזהיר אתכם על אמונת יחודו ית' וקבלת מצוותיו תשימו על לבבכם שכ"א כפי השיעור שבלבו יקבל דברי אלה. היינו אע"פ שעשיעור שבלב כ"א משונה ומחולק מחבירו אעפ"כ אל תסורו ח"ו עי"ז לצד אחר חלילה לצד מחלוקת גמור וע"ז ח"ו רק תקבלו ותשימו דברי אלה על לבבכם דהיינו לחזור תמיד למקור האחדות לידע ולהאמין שכל השינוי דעות וכל המחלוקת וכל הצמצומים כולם שבים אל מקום אחד כי הכל נמשך ממנו ית' וכנ"ל:

וע"כ לענין קביעות המזוזה סיימם בלשון יחיד כ"ש וכתבם על מזוזות ביתך וכו'. כי בית הוא כנופיא דכולא כי זה עיקר תיקון הבית ע"י המזוזה שעי"ז הבית בבחי' שלום בית בחי' קיבוץ ואסיפת כל הדיעו תהמחולקות יחד שכולם יוכללו בבחי' אחדות ושלום וכנ"ל. וזה בחי' יהי ביתך בית וועד לחכמים בית וועד זה בחי' מה שהחכמים מתקבצין ומתאספין לאיזה בית בשביל לעיין בתיקון המדינה וכיוצא שהדרך שכ"א אומר דעתו כפי שכלו ואח"כ מכריעין בין דיעות כולם ומתקנים תקנות שזה עיקר שם בית הוועד

ובבחי' זאת צריך שיהי' בית כ"א מישראל שיהי' ביתו בית וועד לחכמים דהיינו שבביתו יהי' נמשך השלום בין החכמים החולקים בדעתם שהכל בשביל תיקון העולם לנצח ובבחי' זאת יהי' בנין ביתו שהוא בחי' ההכרעה והשלום בין המחלוקת שנמשך שרשו מחלל הפנוי ע"י שמאמינין שבאמת הכל אחד וכנ"ל:

אות ו

וזהו למען ירבו מיכם וגו' על האדמה אשר נשבע ה' לאבותיכם לתת להם כימי השמים על הארץ. כי פסוק זה עיקרו מדבר על שכר עוה"ב כשרז"ל לתת לכם אין כתיב אלא לתת להם מכאן לתחיית המתים מן התורה. וזה על האדמה הוא אדמת קודש ארץ החיים וזהו כימי השמים על הארץ זה בחי' הש"י עולמות שזוכין הצדיקים לע"ל שהם נבנין ונעשין ע"י השכל והצמצום שהם בחי' שמים וארץ. שמים הוא בחי' השכל וארץ בחי' הצמצום כמובן במ"א ומשניהם יחד דייקא נבנה כל עולם ועולם מהש"י עולמות כי מבחי' אחת לבד א"א שיהי' נבנה עולם רק משניהם יחד משמים וארץ מבחי' שכל וצמצום נבנה עולם עד שנעשין ש"י עולמות שהם קיבול השכר לצדייקם לע"ל וזה הפסוק הוא הסיום של ב' הפרשיות שבמזוזה כי עיקר בחי' מזוזה הוא להמשיך ולזכור בחי' עוה"ב בחי' הש"י עולמות שהם בחי' שמים וארץ כנ"ל:

אות ז

וזה בחי' בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ, בראשית ראש בית כ" בתיק"ז ראש הוא בחי' השכל שבראש. בית הם בחי' מחיצות בחי' הצמצומים ומשני בחי' אלו ברא אלקים את השמים ואת הארץ שהם כלליות כל העולמות שכולם כלולים בבחי' שמים וארץ בחי' שכל וצמצום שהם בחי' נשמה וגוף אורות וכלים כישמים בחי' נשמה וארץ בחי' גוף כשרז"ל יקרא אל השמים מעל זה הנשמה ואל הארץ וכו' זה הגוף והנשמה הוא השכל כ"ש ונשמת שד' תבינם כ"ש אדמו"ר ז"ל והגוף הוא בחי' הצמצום שמשם נמשכין כל הגשמיות עד שנעשו גופים גשמיים ואפילו כל העולמות העליונים והגבוהים ורוחניים מאד כולם כלולים מאורות וכלים שהם בחי' נשמה וגוף שנמשכין במחי' אור השכל וצמצומים העליונים שנמשכין מתחילת הצמצום של בחי' החלל הפנוי כמובן כ"זד בכבתי' האריז"ל. נמצא ששמים וארץ הם בחי' נשמה וגוף אורות וכליטם שנמשכין מבחי' בראשית ראש בית שכל וצמצום שמהם נבנין כל העולמות ברוחניות וגשמיות. וזה בחי' את השמים לרבות תולדותיהן ואת הארץ לרבות תולדותיה. תולדת השמים והארץ הם בחי' כלליות כל העולמות כולם שכלולים בשמים וארץ כנ"ל שנמשכין במחי' בראשית ראש בית כנ"ל. וזהו למען ירבוימיכם וכו' היינו ליום שכולו ארוך שהוא עו"ב כמו שפירשו רז"ל בכל מקום, על האדמה אשר נשבע ה' היינו אדמת

הקודש שהיא ארץ החיים שהוא בחי' הש"י עולמות שירשו הצדיקים בעוה"ב. וזהו אשר נשבע ה' לאבותיכם לתת להם מכאן לת"ה וכו' היינו לעוה"ב שהוא אחר התחי'. וזהו כימי השמים על הארץ. היינו כפי הימים והמדות שזכה להאיר ולהמשיך משמים על הארץ היינו כפי מה שקידש וטיהר כ"א א"ע וזכה לעסוק בתורתו ובעבודתו ית' שעי"ז המשיך אור השכל אל הצמצומים עד שהמתיק כל הצמצומים והוהמחלוקת וכללם באחדות שזהו בחי' כלליות שמים וארץ שמהם נבנין כל העולמות כנ"ל וכמו כן יזכה כ"א לאריכות ימים לעולם שכולו ארוך על האדמה היינו שיזכה לעוה"ב שהוא בחי' הש"י עולמות שנבנין עי"ז כנ"ל:

אות ח

וע"כ כל הקיבוצים ואסיפות של בני העולם נקראים בשם בית כ"ש בית יעקב בית ישראל בית אהרן וכו' וכן הרבה כי בית בחי' קיבוץ ואסיפה בחי' אחדות ושלום להפוך כל המחלוקת לשלום כנ"ל שבשביל זה צריכין לקבוע מזוזה בבית כנ"ל:

(הלכות מזוזה הלכה ה' בהלכות ס"ת הלכה ד' אות י"ד)

שילוח הקן א

שלח תשלח את האם ואת הבנים תקח לך וכו'.

על פי מ"ש רבינו נ"י (בסי' ס"ז) שהכבוד הוא בחי' אם כל חי. כי הוא שורש הנפש. וע"כ כשבא כבוד לאדם צריך ליזהר מאד כי אולי בא הכבוד בשביל הסתלקות בבחי' כבוד ה' יאספך כי לפעמים ע"י הכבוד שבא לאדם שהוא שורש הנפש עי"ז נסתלק הנפש אל הכבוד אך ע"פ הרוב הכבו בא לטובה דהיינו שבא עם הנפש חדש שמלובש בהכבוד ע"ש:

וזה בחי' כל הרודף אחר הכבוד הכבוד בורח ממנו. כי כשרודף ונמשך אחר הכבוד אזי הכבוד בורח ממנו ועי"ז יוכל להסתקל כי החיות והנפש שלו נמשך אחר הכבוד ואזי הכבוד בורח ועי"ז נסתלק כנ"ל. וע"כ צריך ליזהר מאד כשבא לו כבוד חדש כנ"ל דהיינו שלא יהי' רודף אחר הכבוד פן יסתלק עי"ז כנ"ל רק צריך לברוח מן הכבוד ולמעט בכבוד עצמו רק להסתכל להוציא הנפש המלובש בהכבוד אבל מן הכבוד בעצמו צריך לברוח כי אולי בא בשביל הסתלקות כנ"ל:

וזהו בחי' שילוח הקן כי אם על הבנים זה בחי' הכבוד שהוא אם כל חי והבנים הם בחי' הנפשו"ת שהם בחי' צפור כ"ש (תהלים י"א) איך תאמרו לנפשי נודי הרכם צפור. וזה בחי' לא תקח האם וכו' שלח תשלח את האם כי צרך לשלוח בחי' הכבוד לבלי ליקח כבוד לעצמו רק לברוח מן הכבוד כנ"ל. כ"א להוציא הנפש מן הכבוד כנ"ל וזהו ואת

הבנים תקח לך דהיינו הנפשו"ת תקח לעצמם דהיינו שתראה רק לקבל וליקח את הנפש המלובש בהכבוד אבל הכבוד בעצמו אסור ליקח כי צריך לברוח מן הכבוד כנ"ל כי יוכל להסתלק עי"ז כנ"ל. וזהו למען ייטב לך והארכת ימים היפך הרודף אחר הכבוד שאזי יוכל להסתלק עי"ז כנ"ל אבל כשבורח מן הכבוד בחי' שלח תשלח כנ"ל אזי והארכת ימים כי מקבל נפש חדשה וחיות חדש מן הכבוד כנ"ל:

שילוח הקן ב

אות א

ע"פ מ"ש רבינו זצ"ל הכ"מ על פסוק ואיה השה לעולה ע"ש היטב (בלק"ת סי' י"ב) והכלל היוצא משם בקיצור הואשחיות הקליפות והס"א הוא מבחי' מאמר סתום. וזה בחי' ירידה הוא תכלית העליה כי כשאדם נופל למקום שנופל ח"ו למקומות החיצונים אזי כשמסתכל בעצמו שהוא רחוק מאד מאד מהש"י ומתחיל לחפש ולבקש איה מקום כבודו אזי הוא עולה בתכלית העלי' בבחי' ירידה היא תכלית העלי'. כי אי"ה היא בחי' מאמר סתום הנ"ל שמשם מקלבלין חיות כל הקליפות והס"א מגודל ההעלמה וההסתרה של זה המאמר שהוא מאמר עליון הסתום ונעלם בתכלית ההעלם ועכשיו ע"י שנפל למקומות החיצונים ומבקש ומחפש איה מקום כבודו עי"ז הוא עולה בתכלית העליה ע"ש כ"ז היטב ותבין כי הוא ענין דק עמוק מאד מאד:

וזה בחי' מצות שילוח הקן כי איתא בתיקונים ובכמה מקומות שקן צפור מרמז על השכינה כביכול וכשנזדמן לו קן צפור בדרך דייקא כשרז"ל בדרך פרט למזומן זה רמז על גלות השכינה שגלה ממקומה כביכול ואזי נאמר כצפור נודדת מן קנה וכו'. כי בעו"ה השכינה בגלות בבחי' כי יקרא לפניך קן צפור בדרך. בדרך דייקא בבחי' טלטול וגלות כביכול ואזי מוטל על כ"א שנזדמן לפניו הקן צפור הזה לראות להשתדל לתקן זה הקן צפור כדי להעלות כביכול השכינה מהגלות ועיקר התיקון הואע"י בחי' הנ"ל ע"י בחי' אי"ה מאמר סתום כי עיקר גלות השכינה שנתעלם מלכותו ית' כביכול מחמת התגברות הקליפות והס"א בעו"ה ומי שזוכה להכרי אותו ית' עכשיו בגלות המר הזהכי זוכה להאמין ולידע כי באמת מלכותו בכל משלה. ואע"פ שהעכו"ם שהם הקליפות מושלים על ישראל עם קדוש אעפ"י כן מאמינים. כי הקליפות בעצמם הם מקבלים חיות ממנו ית' כי הוא ית' מחי' את כולם ומלכותו בכל משלה. רק שהם מקבלים חיות מבחי' איזה מאמר סתום וכו' כנ"ל וע"י שמאמינים ויודעים זאת באמת. עי"ז הם נכנעים ונופלים כי עיקר חיותם הוא רק מבחי' ההסתרה וההעלמה של המאמר סתום הנ"ל אבל תיכף כשזוכין לידע ולגלות זאת שגם הם מקבלים חיות ממנו ית' אזי אין להם שום

חיות ונכנעים ונתבטלים לגמרי ואזי נתגלה מלכותו ית' כי עיקר ההעלמה הי' מחמת התגברות הקליפות כנ"ל. אבל כשנתבטלים הקליפות אזי נתגלה מלכותו ית' כביכול. וזה בחי' מצות שילוח הקן שלח תשלח את האם ואת הבנים וכו'. שלח תשלח וכו' זה בחי' איה מאמר סתום כי כשמשלח את האם אזי הוא פורחת ונתעלמת מעיניו ולא נודע מקומה איזה. וע"כ עי"ז שמשלח את האם עי"ז הוא מרמז ומראה שעיקר חיות אלו הצפרים הוא מבחי' איה כי האם הוא מקור חיותם כי האפרחים צריכים לאמן וחיותם תלוי בהאם וכשמשלח את האם אזי מקשר שורש חיותם שהיא האם. בבחי' אי"ה מאמר סתום כנ"ל. ואזי יכול ליקח את הבנים לתקנם ולהעלותם. כי עיקר הטילטול של הקן צפור הוא מחמת התגברות הקליפות כנ"ל. שמחמת זה נתעלם מלכותו כביכול שזה בחי' גלות השכינה כנ"ל. אבל כשמשלחין את האם ולא נודע מקומה אי"ה בזה מגלין ששורש חיותם של אלו הצרפים שהוא האם הוא בבחי' אי"ה כי משם הוא חיות כל הדברים שבעולם כי הוא מחי' את כולם ואפילו הקליפות בעצמן מקבלין חיות מבחי' זו ואזי כשמגלין זאת אזי הם נכנעין ונתבטלין כנ"ל. ואזי יכולין ליקח הבנים כי כבר נתבטל כל הרע והקליפות הנאחזין בהם שמחמת זה הקן צפור בבחי' גלות וטילטול כי עכשיו נתבטלו כולם ע"י בחי' שלח תשלח שהיא בחי' אי"ה שע"י שמגלין בחי' זו נכנען ונופלין וחוזר ונתגלה מלכותו ית' כביכול כנ"ל:

שילוח הקן ג

אות א

ע"פ המאמר תקעו להמשיך שלום בעולם בליקוטי הראשון בסי' י"ד:

וזה בחי' שלוח הקן כי קן צפור זה בחי' נשמתין קדישין דאתתרכן מאתרייהו כמבואר בתיקונים. וזהו כי יקרא קן צפור לפניך בדרך וכו'. היינו בחי' גלות השכינה כצפור נודדת מקינה כי השכינה בגלות עם הנשמות הקדושו"ת שנפלו עד שהם נעים ונדים ומטולטלים שזהו בחי' קן צפור בדרך בכל עץ וכו'. דהיינו בגלות ובטלטול דהיינו הנשמות שנפלו ע"י מעשיהם הרעים ורחוקים מן הקדושה ומטולטלים בגלות בזילותא דגלותא והאם רובצת על האפרוחים או על הביצים, האם זה בחי' הכבסוד שהוא אם כל חי כמבואר במ"א כי כל הנפשו"ת שרשם בכבוד וע"כ נקרא הכבוד אם כל חי. וע"כ עיקר התגלות כבודו ית' הוא ע"י שמוציאין אלו הנפשו"ת מן הגלות ומחזירין אותם בתשובה כמבואר במאמר הנ"ל. כי כשיוצאין אלו הנשפות מן הגלות אזי לפי בחינתם כן יוצא הכבוד מן הגלות כי שם שורש נפשם היינו בכבוד כנ"ל. וזהו והאם רובצת על האפרוחים וכו'. כי הכבוד רובץ ומרחף עליהם כאם על הבנים להגין עליהם לבל

ישתקעו ח"ו בזילותא דגלותא. וע"כ מזהיר הכתוב כשרצה ליקח ולזכות בקן הצפור הזה. דהיינו לזכות באלו הנפשו"ת להוציאם מהגלות ולקרבם להש"י לא תקח האם על הבנים שיזהר לבל יקח הכבוד לעצמו עם אלו הנפשו"ת כי א"א לקרבאלו הנפשו"ת להש"י כ"א ע"י התורה שהוא שורש כל הנשפות ולתורה אי אפשר לזכות כ"א על ידי ענוה ושפלות בתכלית כמבואר שם במאמר הנ"ל היינו שיהי' בורח מן הכבוד ולא יסתכל על כבוד עצמו כלל. רק יהי' עניו ושפל בעיני וואז דייקא כשהוא עניו ואינו רוצה לעצמו שום כבוד אז דייקא זוכה לתורה ויכול להעלות אלו הנפשו"ת ולהוציאם מזילותא דגלותא ולגדל כבוד הש"י עי"ז ולהחזיר הכבוד לשרשו כמבואר כל זה שם במאמר הנ"ל. וזהו שהזהיר הכתוב לא תקח האם על הבנים דהיינו שלא תקח לעצמך האם שהוא הכבוד עם הבנים שהם הנפשו"ת דהיינו שלא תרצה ח"ו כבוד עצמך ולא תקרב אלו הנפשו"ת בשביל לגדל כבודך חס ושלום רק שלח תשלח את האם ואז ואת הבנים תקח לך. היינו שלא תרצה שום כבוד עצמך כלל ולא תקח לעצמך שום כבוד רק תהי' עניו באמת ותחזיר הכבוד לשרשו. וזהו שלח תשלח את האם שתשלח את הכבוד מאתך ותחזירהו להש"י לשרשו ואז ואת הבנים תקח לך כי אז דייקא תוכל לזכות בהבנים דהיינו בהנפשו"ת הנ"ל לקרבם להש"י. כי על ידי שתשלח את האם דהיינו הכבוד מאתך ותהי' עניו שפל עי"ז תזכה לתורה ועי"ז תוכל לקרב כל הנפשו"ת להש"י. וכנ"ל במאמר הנ"ל אבל כשתרצה חס ושלום כבוד עצמך ותרצה ליקח לך האם עם הבנים דהיינו הכבוד עם הנפשו"ת אזי לא תוכל לקרב הנפשו"ת כלל. כי עיקר תלוי בענוה כנ"ל. וזהו שלח תשלח אפילו לטהראת המצורע כי המצורע הוא נרגן מפריד אלוף וקנים מטהרים אותו כמבואר במאמר הנ"ל. היינו שתיקון המצורע שהוא בעל המחלוקת שעשה מריבה בין איש לאשתו ובין אדם לחבירו תיקונו על ידי קנים שהם הנפשו"ת הנ"ל שהם בחי' קן צפור כנ"ל. שעל ידי אלו הקנים דהיינו על ידי שמקרבין ומעלין אלו הנפשו"ת להשם יתברך על ידי זה נמשך שלום ונתתקן המחלוקת. ועל ידי זה נטהר ונתתקן המצורע מטומאתו כי נתבטל המחלוקת שהוא טומאת המצורע ונמשך שלום על כן הזהירה תורה לבל יקח האם על הבנים אפילו לטהר את המצורע כי כשתרצה ליקח גם האם עם הבנים אזי לא יוכל לקרב את הנפשו"ת כלל מאחר שלוקח לעצמו גם את האם שהוא בחי' כבוד ואזי לא יוכל להמשיך שלום ולא יוכל לטהר המצורע כלל כי אדרבה עיקר תיקון המצורע דהיינו להמשיך שלום תלוי בשילוח הקן דייקא דהיינו על ידי שמשלחין האם דהיינו הכבוד. דהיינו שאינו לוקח לעצמו שום כבוד רק הוא משלח ומחזיר הכבוד לשרשו כנ"ל. שעל ידי זה זוכה לתורה ועל ידי זה זוכה בהנפשו"ת שהם בחי' קן צפור

ומקרבם להשם יתברך ועל ידי זה נמשך שלום ואז דייקא נטהר המצורע ועל כן אין טהרת המצורע דוחה שלוח הקן כי עיקר טהרתו על ידי שלוח הקן דיקא כנ"ל:
וזה שכתוב בתיקונים אפרוחים מארי משנה ביצים מארי מקרא וכו' כי כל אלו הנפשו"ת שרשם בהתורה שכלולה מכל נשמות ישראל כנ"ל. ועל כן הם נקראים מארי משנה מארי מקרא. כי שם שורש נפשם כל אחד כפי אחיזתו בשרשו זה במקרא וזה במשנה:

שילוח הקן ד

אות א

כי יקרא קן צפור לפניך בדרך וכו' לא תקח האם עיל הבנים שלח שתשלח את האם וכו':
ע"פ מ"ש בסי' ע"ב שיחות נפלאות כמה צריכין להתחזק בכל פעם כנגד היצה"ר ע"ש היטב כי יש כמה בחי' ביצה"ר. ובכל פעם שאדם מתעורר להש"י ורוצה לעשו"ת איזה עובדא דקדושה בפרט להתקרב לצדיקי אמת ואנשיהם אזי תיכף הוא ממית ומבטל היצה"ר שלו שהיה לו בתחילה אך שיש לו תיכף יצה,ר אחר גדול מבתחילה כי כל הגדול מחבירו יצרו גדול ממנו. מזה בא שלפעמים דייקא כשבא להצדיק אובד חשקו וכו'. ע"ש כל מה שנאמר שם והבן שם היטב למעשה ולעצות כמה וכמה צריכין להתחזק בכל פעם נגד היצה"ר החדש שמתחדש בהאדם בכל פעם. ומבואר שם שעיקר כל הייצרין רעים שורשם העליון נמשך במחי' גבורות ודינים ואפילו צדיקים גדולים ונוראים יש להם יצה"ר רק שהוא מלאך הקדוש ממש וכו' וכו' ע"ש מ"ש שם ענין מאמר הזוה"ק שאפילו כ"ע אוכמא הוא קדם עילת העילות וכו' ע"ש. ומבואר שם לענין המחשבות שמבלבלות כמה בני אדם בפרט בתפילתו שבאים עליו רעיונים ובלבולים ודימיונות הרבה וכל מה שהוא רוצה לסלקם ולהעבירם מדעתו וזורק ראשו אנה ואנה אינו מועיל לו אדרבא יותר ויותר הם מתגברים כי זה טבע של אלו הייצרים רעים המזוהמים שכל מה שרוצים להתגבר על אלו המחשבות יותר ויותר הם מתגברים וכו'. ע"כ העצה הוא שצריך האדם שלא להשגיח עליהם כלל ושלא יכפת ליה מה שעומדים לפניו ורק יעשה את שלו במה שהוא עוסק בתורה או תפילה או מו"מ ולא ישגיח עליהם כלל וכו'. אך זהו עצה לפי שעה כל זמן שלא נתקדש גופו עדיין והעיקר לקדש ולטהר עצמו וכו' עד שיזכה להטהר ולהזדכך מבלבולים ודמיונות אל ולגמרי וכו' ע"ש כל זה היטב:

אות ב

וזה בחי' כי יקרא קן צפור לפניך בדרך.כי איתא בזוה"ק שזה מרמז על נשמות דאתתרכו מאתרייהו וכו'. וזה ידוע שכל התורה ותפילה ומע"ט שהאדם עוסק בהם בכולם הוא עוסק לברר ניצוצות קדושות. דהיינו נפשו"ת שנפלו וירדו למקום שירדו ע"י חטא אדה"ר

וע"י החטאים של כ"א ואחד שהאדם צריך להעלותם ולבררם ע"י תורה ותפילה ומע"ט וזה כי יקרא קן צפור לפניך בדרך שהם בחי' נפשו"ת שנפלו בגלות וטילטלו כנ"ל ואתה רוצה לזכות בהם ליקח אותם דהיינו להעלותם ולבררם היינו שהתורה מרמזת להאדם בעת שהוא בא לעסוק באיזה דבר בקדושה ובפרט בעת עוסקו בדיבורי תורה ותפילה שאז הוא עוסק ליקח ולהעלות נפשו"ת ממקום שנתגרשו וירדו לשם. שזהו בחי' כי יקרא קן צפור לפניך שהם הנשפות דאיתתרכו מאתרייהו וזהו בדרך בכל עץ וכו' בחי' טלטול וגלות כנ"ל ואתה רוצה ליקחם דהיינו שאתה רוצה לעסוק באיזה דבר שבקדושה שעי"ז אתה עוסק ליקח ולזכות בהקן צפור שהוא בגלות דהיינו להעלות ולברר אלו הנפשו"ת הנפולות כנ"ל וזהו והאם רובצת על האפרוחים או על הבצים וכו' כי ידוע בכתבים שבכל דבר יש בו בחי' עשר ספירות כי הספירות הן מדותיו ית' שבהם הוא מחיה ומנהיג את כל העולם מראש ועד סוף כי כל דבר שבעולם שהאדם רוצה לדבר או לעשו"ת צריך מלחילה שיהי' לו מחשבה לזה ובתחלה עולה במחשבה בהעלם. ואח"כ משתלשל מחשבתו מהעלם אל הגילוי ואח"כ מתבונן במחשבתו אם לעשו"ת ולדבר ואיך לעשו"ת ולדבר וכיוצא בזה. ואח"כ נגמר בדעתו הענין ההוא ואח"כ מוציאו מכח אל הפועל ממחשבה ולדיבור ואח"כ למעשה וכל אלו הדבים עוברים על האדם בכל הדברים שבעולם אפילו בכל דיבור ודיבור רק שבסתם דיבורים שאין צריכין ישוב גדול עוברים כל אלו הבחינות במהירות נפלא מאד מאד עד שאין מבחינים בהם כלל. אבל בעסק גדול יכול האדם להבחין היטב איך שעוברים עליו כל אלו הבחי' קודם שגומר הדיבור וכ"ש בעובדא וכל אלו הבחי' שבמחשבתו קודם שנולד הדיבור והמעשה הם בבחי' ג' ראשונות וכו' כידוע ואח"כ כשנולד ונתגלה הדיבור והמעשה זה בחי' שבעה מדות שהם בחי' ז' ימי הבנין שכל הדברים שבעולם כלולים מהם כידוע ועיקר ההולדה וההתגלות של כל דבר הוא ע"י בחי' בינה שנקראת אם הבנים כי אז כשבא הדבר לבחי' התבוננות שם נגמר הדבר במחשבתו ואזי וצא הדבר ונולד ונתגלה בעולם ואפי' אח"כ כשנולד ונתגלה הדבר עדיין כרוך התבוננות השכל אחריו כי כן הדרך בכל הדברים ששכל האדם מתבונן בהדבר גם אחר שיצאלפועל לגדלו ולהשלימו בשלימות והוא ממש כמו האם שמלחילה מתגדל הולד אצלה כל ימי ההריון. ואח"כ כשמגיע הזמן הלידה והיא מולדת הולד עדיין גם אח"כ היא כרוכה אחר הולד להניקו ולגדלו ולהשלימו כמו כן הוא בכל הדברים שבעולם שבתחילה הדבר מתעלם בהתבוננות השכל בבחינות עיבור עד שנגמר ויוצא ומתגלה בבחי' לידה כנ"ל ואח"כ עדיין ההתבוננות כרוך אחריו עד שישלים הדבר בשלימות. וע"כ נקראת בחי' בינה אם הבנים כידוע ובשורש העליון

כל העשר ספירות הם כולם קודש ובפרט שלש ראשונות שנחשבים כאחד שהם בחי' כולו טוב ואין שם שום דין כלל. רק שבחי' בינה דינין מתערין מינה כמבואר בזוהר ובכתבים הענין באריכות כ"פ. אך למעלה עדיין הכל קודש וטוב רק כשמשתלשל למטה נעשה מזה לפעמים ח"ו דין גמור חלילה עד שמסוגי הדינים נשתלשל למטה למטה עד שנעשה יצה"ר מגושם מאד. כי כל היצה"ר נמשכין שורשם מדינים כנ"ל. ובשביל זה למטה בזה העולם שקודם שהאדם רוצה לדבר דבר שבקדושה או לעשותו באים עליו במחשבתו מחשבות זרות ורעיונים רעים ובלבולים הרבה כ"א כפי בחינתו. ועיקר התגברות המחשבות והבלבולים הוא בעת שעוסק להוציא הדיבור והמעשה מכח אל הפועל בבחי' לפתח חטאת רובץ בחי' פתחי פיך שבעת שרוצה לפתוח פיו ולהוליד הדיבור דקדושה ומדיבור יבא לידי מעשה אז החטאת שהוא היצה"ר וחיילותיו רובץ לבלבלו ולמונעו במחשבות רעות ובלבולים הרבה. כי מחמת שעיקר בחי' הולדת כל הדברים הם ע"י בחי' בינ שהיא בחי' אם הבנים כנ"ל. מחמת שבשורש דינים מתערין מינה ודינים אפי' דינים קדושים הם שורש כל היצרין רעים. ע"כ למטה למטה בעולם העשיה הגשמי נתעורר עיקר הדין והזוהמא שהוא היצה"ר בבחי' התבוננות השכל שמבלבל את השכל שעוסק בהתבוננות לדבר דיבורים קדושים הוא מבלבלו בכמה מניי בלבולים קודם הדיבור ובשעת הדיברו ולאחריו כנ"ל. ואזי כשהאדם רואה שמתגברין עליו מאד המחשבות רעות והבלבולים יש לו יסורים גדולים מהם והוא רוצה לתפשם וללכדם וללחום עמהם להחזירם אל הקדושה אבל לאו כל אדם זוכה לזה. כי רוב בני האדם שהיצה"R שלהם מגושם כנ"ל. ומתגבר עליו בבלבולים גדולים הרבה מאד אזי כל מה שהוא רוצה להתגבר כנגדם וללחום עמהם מתגברים כנגדו ביותר כנ"ל. ועיקר תקנתו שיניח את המחשבות ולא יעמוד כנגדם כלל ולא יסתכל לאחריו כלל. רק שיעשה את שלו במה שהוא עוסק בתורה ותפלה וכו' ויהי' חזק ואמיץ בדעתו מאד מאד לעמוד על עמדו להכניס מחשבתו בהדיבורים שהוא מדבר ולא יסתכל לאחריו כלל על המחשבות המבלבלות כלל ואזי ממילא יסתלקו ואפי' אם יבואו אח"כ עוד הפעם ג"כ לא יסתכל עליהם כלל ובודאי יסתלקו. וכן אפי' אם יבואו עליו כ"פ אם יהי' חזק ועקשן גדול לבלי להשיב להם דבר ולבלי להסתכל לאחריו כלל. זהו עיקר עצתו ויוכל לעסוק בתורה ותפלה וכו' והם יסתלקו ממילא. אבל אם ירצה ללחום עם המחשבות ללכדם ולתופשם יתבלבל תפילתו ח"ו והמחשבות יתגברו יותר ח"ו כנ"ל. וזה מרמזת לנו התורה במצוה הזאת כי יקרא קן צפור לפניך בדרך וכו'. היינו כשתרצה לעסוק באיזה דבר שבקדושה שאז אתה עוסק בבחי' קן צפור דהיינו ליקח ולהעלות נפשו"ת

הנפולות שהם בבחי' קן צפור וכו' כנ"ל. ובפרט בעת עוסקו בדיבורי תורה ותפילה שהם בחי' ציפרתא דקאי עד קרסולי' וכו' כי הדיבור נקרא צפור כ"ש בסי' י"א. וזה בחי' ובעל כנפים יגיד דבר. היינו כי עופות וצפרים שהם בעלי כנפים הם בבחי' דיבור. וזהו והאם רובצת על האפרוחים וכו' היינו שבחי' אם הבנים שהוא התבוננות השכל רובץ תמיד על הדיבורים שהם בבחי' אפרוחים או בציפ דלית גדפין דלהון שלמים היינו הדיבורים שאין להם עדיין שלימות והתבוננות השכל רובץ עליהם להגדילם ולהשלימם ומחמת שבזה העולם נאחז ברוב העולם היצרין רעין המגושמים הנ"ל שמבלבלין את האדם מאד כנ"ל. ועיקר התגרות היצה"ר וחיילותיו הוא בהמשחבה והשכל כי הוא מתגבר להפוך הדבר ח"ו. כי האדם צריך להתבונן בשכלו בקדושה גדולה שעי"ז נולדים כל הקדושו"ת והוא בתחבוללותיו מתגבר דייקרא על התבוננות השכל שהוא בחי' אם הבנים ומתגבר על בחי' זאת לבלבל בכמה מיני בלבולים בעת שעוסקין להוציא אל הפועל להוליד הדבר שבקדושה שזה בחי' ובחטא יחמתני אמי. ע"כ מזהרת התורה לא תקח האם על הבנים. שלח תשלח את האם שתזהר שלא תרוץ אחר האם שהם הבלבולים שבהשכל והמחשבה ליקחם ולתופשם כי אז זה וזה לא תעלה בידך.כי לא תוכל להתפלל וגם המשחבות יתגברו יותר כנ"ל. מחמת גודל תוקף הגלות של אלו הנפשו"ת הנפולות שאז כל מה שעוסקין להתגבר כנגד המחשבות הם מתגברין יותר כנ"ל. ע"כ עיקר העצה שלח תשלח את האם ואת הבנים תקח לך שלא תסתכל ולאתביט לאחריך על האם כלל. שהם הבלבולים והדמיונות שנתאחזו בהתבוננות שכלך רק תניחם שילכו להם ולא תרוץ אחריהם ללחום עמהם כלל. ועי"ז בעצמו תשלחם ותסלקם מאתך. בבחי' שלח תשלח את האם רק ואת הבנים תקח לך, הבנים הם הנפשו"ת המתבררות ע"י הדיבורים הקדושים וכו' הם לבד תקח לך ותזכה בהם להעלותם ולבררם. אבל את האם שהיא בחי' ובחטא יחמתני אמי. שהם בחי' התגברות הדמיונות והבלבולים שבהתבוננות שכלך תשלח ותסלק מדעתך ולא תסתכל עליהם ולא תלחום עמהם ליקחם ולתופסם כיאין לך כח לזה מחמת עוצם הגלות כנ"ל. וזה שדרז"ל כי יקרא פרט למזומן. ומחמת זה אמרז"ל שאם לאחר ששלח האם לקח הבנים והחזירם לקן ואח"כ חזרה האם עליהם ולא תלחום עמהם ליקחם ולתופסם כי אין לך כח לזה מחמת עוצם הגלות כנ"ל. וזה שדרז"ל כי יקרא פרט למזומן. ומחמת זה אמרז"ל שאם לאחר ששלח האם לקח הבנים והחזירם לקן ואח"כ חזרה האם עליהם אזי פטור מלשלח עוד כי כבר נחשב למזומן. מאחר שכבר זכה בהם במה שהחזירם לקן. אבל קודם שהחזירם לקן ולא זכה בהם עדיין אפי' אם שלחה וחזרה שלחה וחזרה כמה פעמים חייב לשלח שנאמר שלח תשלח.

עי' בגמ' ופוסקים היינו כי עיקר החיוב לשלח האם הוא רק כל זמן שהדיבור שהם הנפשו"ת הם בגלות היינו כל זמן שלא זכה האדם עדיין לקדש ולטהר עצמ וכראוי וניצוצי נפשו הם עדיין בגלות גדול אז אינו יכול ליקח הנפשו"ת עם הא סכ ינאחז בהאם זוהמת הנחש ביותר כנ"ל. ואזי עיקר תקנתו בחי' שלח תשלח את האם שישתדל רק ליקח הנפשו"ת שהם הדיבורים דהיינ ושלא יביט לאחריו כלל. רק ידבר הדיבורים כמו שהם ולא יתבונן בשכלו לאחריו לברר ולתקן המחשבה רק יסלק כל התבוננות שכלו וידבר הדיבור באמת ותמימות גדול כאלו אי זבו שום דעת ותבונה כלל וכנ"ל. אבל מי שכבר זכה בהקן ציפור דהיינו בחי הצדיקים הגדולים שכבר קידשו וטהרו את עצמן בשלימחות עד שבחי' הדיבורים והנפשו"ת שהם בחי' קן צפור כבר נכון ומזומן אצלם בבחי' תפילות שגורה בפיו בבחי' גם צפור מצאה בית וכו' הם מותרים ליקח גם האם עם הבנים כי אצלם אין מתגבר הזוהמא בהתבוננות השכל ואין באין עליהם דמינות ובלבולים הנ"ל ואפי' כשבאים עליהם לפעמים איזה מחשבות זרות הם באים רק בשביל שהצדיק יתקנם ויבררם והצדיק צריך דייקא ליקחם ולבררם כי הצדיק יש לו כח לזה ליקחם ולבררם כראוי וכמובא שהצדיק כשבא עליו מ"ז הוא יודע מהיכן הם נמשין ויודע להעלות כל מחשבה לשרשה ולבררה כראוי וע"כ הוא יכול לזכות בהאם עם הבנים מחמת שאצלו הקן צפור בחי' הנפשו"ת בבחי' מזומן שהוא היפך הגלות והטילטול וכנ"ל. אבל מי שאצלו עדיין הקן צפור בדרך בכל עת וכו' בבחי' גלות וטילטול גדול הוא אינו יכול ליקח האם כנ"ל. רק צריך לקיים שלח תשלח את האם שלא יבלבל אותו כלל התבוננות שכלו שמעורב מאד בבלבולים ודמונות רבים רק יתפלל בתמימות גדול ולא יסתכל לאחריו כלל ואז ואת הבנים תקח לך שתזכה בהדיבורים שהם הנפשו"ת כי לסתם בני אדם שהדיבור שהוא הנפשו"ת עדיין בגלות גדול אצלו אסור לו להסתכל לאחריו כלל וכנ"ל. וזהו שאמרו שם שאפילו שלחה וחזרה שלחמה וחזרה צריך לשלח אפילו כ"פ כל זמן שלא זכה בהבנים כנ"ל. היינו שאפי' אם אינו מסתכל על הדמונות והבלבולים ומשלחם מדעתו עי"ז ומתפלל כדרכו. ע"פ רוב אח"כ הם חוזרים ובאים עליו וכן כ"פ וע"כ הזהירה התורה את האדם שצריך להיות עקשן ולקיים מצוות שלח תשלח פעם אחר פעם אפי' כ"פ דהיינו שבכל פעם שחוזרין ובאין עליו הבלבולים והדמונות שיתגבר בכל פעם לעמוד על עמדו ולבלי להסתכל לאחריהם כלל רק לשלחם מדעתו ע"י היסח הדעת לבד שיעשה רק את שלו במה שהוא עוסק וכנ"ל. כי היצה"ר כרוך אחריו בכל פעם ובכל מיני עצות שמשתדלין כנגדו הוא עקשן גדול כנגדו בלי שיעור

וכמבואר בדבריו הקדושים בכמה מקומות ובפרט בלק"ת בסי' מ"ח מ"ט נ' נ"א ע"ש. וזה בחי' שלח תשלח אפילו מאה פעמים וכנ"ל:

אות ג

וזה בחי' אם רוח המושל תעלה עליך מקומך אל תנח כי מרפא יניח חטאים גדולים היינו אם יעלה ויתגבר עליך רוח המושל שהוא היצה"ר וחיילותיו שהוארוצה למשול בך ח"ו בבחי' מלך זקן וכסיל שבכל עת שהאדם בגלות עדיין נקרא הוא בחינת מלך ומושל ר"ל וכ"ש עיר קטנה וכו' ובא עלי' מלך גדול ודרז"ל על היצה"ר ונותן לך הפסוק עצה שאם יעלה ויתגבר עליך רוח המושל היינו המחשבות והדמונות והבלבולים של המושל שהוא היהצ"ר וחיילותיו אזי עיקר עצתך מקומך אל תנח שלא תניח את מקומך להביט אחריך ח"ו ללחום עם המחשבות המבלבלות רק תעמוד על עמדך בתוקף וגבורה ומקומך על תנח בשום אופן רק תעשה את שלך במה שאתה עוסק בו ואז ממילא יסתלו כל הבלבולים שהם בחי' חטאים גדולים כי כולם נמשכים מהחטאים והעוונות של האדם וזהו כי מרפא יניח חטאים גדולים כי עצה שלא תסתכל אחריהם כלל הוא מרפא כיעי"ז יניח חטאים גדולים שהם הבלבולים והדמיונות כי ע"י עצה זאת תתרפא ותניח ותעזוב אותם ממילא כי מאליהם יסתלקו עי"ז כנ"ל:

אות ד

וזה בחי' לבי סחרחר עזבני כחי' וכו' וינקשו מבקשי רעתי דברו הוות ומרמות כל היום יהגו ואני כחרש לא אשמע וכאלם לאיפתח פיו ואהי כאיש אשר לא שומע ואין בפיו תוכחות וכו' ע"ש כל המזמור היינו כנ"ל. כשמתגברים הבלבולים מאד מאד בבחי' לבי סחרחר ואין כח בהאדם לעמוד כנגדם מעוצם הגלות בבחי' עזבני כחי' וכו' אזי עיקר עצתו הוא בחי' ואני כחרש לא אשמע וכו' ואהי כאיש אשר לא שומע וכו' דהיינו שיעשה א"ע כאינו שומע ולא יסתכל אחריהם ולא ישיב עליהם בדעתו כלל כדי שלא יתגברו ח"ו ביותר כ"ש שם כי לך ה' הוחלתי אתה תענה וכו'. כי אמרתי פן ישמחו לי וכו' כי אני לצלע נכון וכו' כי עוני אגיד וכו'. כי מחמת ריבוי העוונות שעי"ז הבלבולים מתגברים ביותר אזי כל מה שירצה להשיב עליהם ולעמוד כנגדם עי"ז יתגברו ח"ו יותר ויותר כנ"ל. ע"כ צריכין רק להיות כחרש לא ישמע וכו' ולא יסתכל אחריהם כלל כנ"ל:

אות ה

וזה בחי' יונתי בחגוי הסלע בסתר המדריגה וכו' ופרש"י זה נאמר על אותה שעה שרדף פרעה אחריהם והשיגם חונים על הים ואין מקום לנוס לפניהם מפני הים ולא להפנות מפני חיות רעות למה היו דומין באותה שעה ליונה שבורחת מפני הנץ ונכנסה לנקיקי הסלעים והי' הנחש נושף בה תכנס לפנים הרי נחש תצא לחוץ הרי הנץ אמר לה הקב"ה

הראיני את מראיך את כשרון פעולתך למי את פונה בעת צרה השמיעיני את קולך ויצעקו בני ישראל אל ה' כנ"ל וכל ענין ה עובר על כל אדם בעת שרוצה ליכנוס בעבודת ה' שהיצה"ר וחיילותיו שהם בחי' פרעה ומצרים רודפים אחריו בכמה מיני רדיפות וכל כחם מחמת הדינים שיונקים מהם ומתוקף התעוררות הדינים שנתעוררים עליו כשרז"ל כל המצדיק א"ע מלמטה מצדיקין עליו מלמעלה וכו' עי"ז רודפין אותו מכל הצדדין בכמה מיני מניטעות ועיכובין ויסורים ובלבולים רבים והוא ממש כמו שהי' יציאת מצרים שמאחוריהם רדפו המצריים אחריהם ומלפניהם הי' הים סוער ומצדדיהם חיות רעות עד שלא הי' מקום לנוס בשום צד כמ ויונה שבורחת מפני הנץ וכו' וממש בחי' אלו עוברים על כל אדם הרוצה ליכנוס בעבודת הש"י כי מי שרוצה ליכנוס לעבודת הש"י הוא בחי' יציאת מצרים ממש כי עיקר יציאת מצרים הוא מה שיוצאין מטומאה לטהרה מטומאת וזוהמת פרעה ומצרים לקדושת וטהרת ישראל כ"ש בהוציאך את העם ממצרים תעבדות את האלקים וכו'. וזה מוכרח לעבור על כל אדם בכל זמן בכל דור ודור. וכשרז"ל בכל דור ודור חייבאדם לראות א"ע כאלו הוא יצא ממצרים וכשבחי' פרעה ומצרים שהם הסט"א וחיילותיו רודפין אחר האדם בבלבולים ומחשבות רעות רבות מאד ואין לו מקום לנוס לא לפניו ולא לאחריו ולא מן הצדדין כי מכל צד מסבבין אותו בכמה מיני בלבולים ומניעות ויסורין אזי אם ירצהלהסתכל לאחוריו בוודאי יתגברו ח"ו יותר כנ"ל. ע"כ אין תקנה כ"א שיצעוק אל ה' ממקום אשר הוא שם ולא יפנה ויסתכל לאחריו כלל וכנ"ל:

אות ו

כי כל מה שעבר על ישראל ביציאת מצרים וקבלת התורה ואח"כ וכל המלחמות לכבוש א"י וכל מה שעבר עלינו אח"כ הכל כאשר לכל עובר על כל אדם שרוצה לזכות לחיי עולם שבהכרח שיעבור עליו כמה מיני מלחמות בלי שעיור ובכל פעם יותר ובפרט בהתחלה כמו שהי' ביציאת מצרים שתיכף כשבא משה אל פרעה להוציא את ישראל התגרה בהם ביותר ואמר תכבד העבודה וכו'. כי הסט"א כשרואה שבא צדיק אמתי בחי' משה ורוצה להוציא איש הישראלי מגלות נפשו הוא מתגרה ומתגבר עליו יחתר ויותר ומכביד עליו עול העוה"ז והתאוות והפרנסה עד שקשה עליו לזוז ממקומו לשוב להש"י אבל דרך ישראל עם קדוש שהם תופסין אומנות אבותיהם בידיהם ובכל פעם הם צועקים אל ה' ועי"ז הם מכיניעין בכל פעם פרעה וחיילותיו שהם הסט"א וכתותיהם אבל אע"פ שמכניעים הם חוזרין ומתגברין בכל פעם וכן פעם אח"פ כ"פ כמו פרעה שבכל עת שבא עליו איזה מכה נכנע קצת אבל אח"כ חזר והתגבר כ"ש ויחזק לב פרעה

ויכבד את לבו וכו'. ואפילו אחד שהביא הש"י עליו כל העשר מכות והוכרח להוציא את ישראל ממצרים חזר וקיבץ כל חיילותיו ורדף אחריהם וכמו כן ממש עובר על כל אדם בכל זמן וכל א' יכול להבין בעצמו כ"ז לפי בחינתו וערכו איך שעוברים עליו כמה עליות וירידות כמה וכ"פ שכ"ז נמשך מבחי' הנ"ל בחי' גלות מצרים. כיעיקר הגלות הוא גלות הנפש וכל הגליות מכונים בשם מצרים וכל זה נמשך מענין הנאמר בהשיחות הנ"ל שיש כמה בחינות ביצה"ר ומריבוי הכחות והבחינות שיש בהיצה"ר משם נמשך כל זה מה שבכל פעם מתגבר מחדש ואפילו לאחר מתן תורה שכבר פסקה זוהמתן והי' להם חירות ממלאך המות וכו' וזכו לקדושה נפלאה ונוראה אעפ"כ התגרה בהם אח"כ עד שהחטיא קצתם בחטא העגל. והדבר פלא מאד מאין נמשך זאת שאחרי שפסקה זוהמתן וזכו לנבואת פנים בפנים יפלו אח"כ כ"כ אך כל זה נמשך מענין הנ"ל שיש כמה בחי' ביצה"ר ואפילו צדיקים גדולים ונוראים יש להם יצה"ר שהו אמלאך הק' וכו' וכו' ומשם נמשך כל הנסיונות המבוארים בתורה שנסו אבותינו את הקב"ה. כי אע"פ שזה היצה"ר של הצדיקים הוא בחי' מלאך הקדוש ממש והוא רק בחי' דינים עליונים שלא זכו עדיין להמתיקם וכו' אעפ"כ גם הצדיקים שאינם זוכין להמתיק אלו הדינים ולשבר זה היצה"ר שהוא מלאך הקדוש יכול אח"כ להתגרה בהם כ"כ עד שיפיל אותם מאד ח"ו ויטעה אותם מהש"י ויתעה אותם מאד כמו שטעו אז בעגל לולי משה שעמד ברפץ והוציאם מזה והוציאם מזה וכפר בעדם וכן עברו כהנה וכהנה על כמה גדולים שהי' גדולים במעלה ואח"כ נפלו מאד ר"ל וכ"ז נמשך מבחי' הנ"ל. וע"כ ארז"ל ואל תאמין בעצמך עד יום מותך. ע"כ צריכן תיד לצעוק אל ה' ולסלק ולהשליך מאתו כל החכמות שמהם כל הבלבולים רק לילך באמת ובתמימות ואז לעולם לא ימוט כי צעקה ותפילות ותחינות ובקשו"ת מועילים תמיד יהי' איך שיהיה:

אות ז

וזה בחי' קריעת ים סוף בחי' ויבואו בני ישראל בתוך הים ביבשה היינו כשמים הזדונים מתגברים ח"ו שהם בחי' ההרהורים רבים ובלבולים וכו' שהם בחי' מצולות ים ואין נמקום לברוח לא לפנים ולא לאחור ולא משום צד שאז הנפש ישראלי בצרה ובמצוקה גדולה בבחי' יונתי בחגוי הסלע בסתר המדריגה וכו' כנ"ל, אזי אין תקנה כ"א שיסיח דעתו ולא יסתכל לאחוריו כלל כנ"ל רק יעשה את שלו כנ"ל. וזהו בחי' דבר אל בני ישראל ויסעו שילכו לדרכם ויקפצו לתוך הים ולא יחשבו ולא יסתכלו לאחוריהם כלל וכן עשו שקצץ נחשון לתוך הים ואחריו כל ישראל והלכו בים עד חוטמם כמו שאמרו רז"ל היינו שלא הסתכלו על מים השוטפים מים הזידונים בחי' מצולות ים

שהם הבלבולים והרהורים הרעים והמחשבות רבות המבלבלות אותם בעבודתם ובפרט בתפילתם רק קצפו לתוך המצולת ים והלכו לבטח לדרכם ועסקו בעבודתם בתורה ותפלה וכו' בתוך התגברות שאון גלי הים שהם המחשבות והבלבולים ולא הסתכלו לאחוריהם כלל רק עשו את שלהם ובוודאי כל מה שהתגברו לבלי להסתכל עליהם וליך בתוכם בודאי התגבור המצולות ים כנגדם יותר ויותר כמ ושני אנשים הנלחמים זה עם זה אבל ישראל עם קדוש לא הסתכלו על כל זה וקיימו עצה הנ"ל. להתחזק לבלי להסתכל עליהם כלל רק לילך דרכם הקודש בתוכם בתוך השטיפת הים עד שבאו עד חוטמם ואז כשראה הש"י חוזק לבבם שאינם מניחיטם עבודתם בשום בלבול שבעולם אזי חמל עליהם ובקע הים מפניהם ויבואו בני ישראל בתוך הים ביבשה כי כן הדבר כשמתחזקים בהתחזקות גדול לילך דרכו בתפילתו ועבודתו ולבלי להביט לאחריו ואינ ומסתכל אחריהם כל לאזי פתאום הם נתבטלים לגמרי ממש כמו הים שנתבטל לפני בני ישראל ונתהפך ליבשה וכנ"ל:

אות ח

וזה בחי' מחלוקת קרח וכל עדתו שהי' אנשים גדולים מאד מאד בעלי השגה ורוה"ק כ"ש נשיאי עדה קריאי מועד וכו' ראשי סנהדראות וכו'. ובפרט קרח שהי' גדול מכל הלווים כמבואר בכל הספרים ומהיכן בא זאת ליפול כ"כ לחלוק על ה' ועל משה ואהרן אך כל זה נמשך מבחי' הנ"ל. שאפילו צדיקים גדולים ונוראים יש להם יצה"ר רק שהוא בחי' מלאך הקדוש ממש היינו בחי' גבורות ודינים עליונים וגבוהים שהם צריכין להמתיקם וכו' כנ"ל. והם צריכים מלחמה גדולה בדעתם לכבוש ולשבר זה היצה"ר אע"פ שהוא קדוש וזך ומי שפוגם בזה ואינו ממתיק הדין כראוי יכול ליפול בטעותים ומכשולות הרבה עי"ז אך יש בזה אלפים ורבבות בחי' כי יש כמה צדיקים שפגמו בזה ואע"פ שהפגם שלהם הי' גדול מאד אעפ"כ נשארו על עמדם ומתו בצדקתם אבל יש שפגמו בזה ואע"פ שהפגם שלהם הי גדול מאד אעפ"כ נשארו על עמדם ומתו בצדקתם אבל יש שפגמו בבחי' היצה"ר הגבוה, הנ"ל ועי"ז התקרב בהם כ"כ עד שהפיל אותם מטה מטה עד שנפלו לגמרי לגמרי ר"ל וכפרו בעיקר ר"ל כמו שמצינו בד' שנכנסו לפרדס שבודאי כל הד' היו גבוהים במעלה מאד מאד שזכו ליכנס לפרדס אך לא נמלט מהם בשלימות כ"א א' הוא ר"ע שנכנס בשלום ויצא בשלום אבל ב"ע וב"ז הציץ ונפגע והציץ ומת אך אעפ"כ נשארו בצדקתם ומתו בצדקתם רק שפגמו איזה פגם ושגו מה ששגו אבל אחר קיצץ בנטיעות ויצא מעולמו לגמרי ר"ל ועיקר טעותו ע"י בחי' המלאך היינו ע"י שראה מלאך מט"ט דאתייהיב ליה רשותא למיכתב זכותייהו וכו' היינו שהטעות שלו

הי' ע"י תוקף הדין שהתלבש אז בבחי' מלאך ונתן לו מקום לטעות. והוא לא עמד בנסיון להשליך דעתו וחכמתו והלך אחר התבוננות שכלו עד שקיצץ בנטיעות ר"ל. וע"כ ארז"ל באמת שאייתוהו למט"ט ויהבו לי' שתין פולסי דנורא מ"ט לא קם מקמי'. מובן מזה שהתלבש אז איזה דין במט"ט שרצה להתגרות בו ולנסותו. וזה הוא בחי' היצה"ר של מעלה שהוא בחי' מלאך הקדוש בחי' דינים וגבורות כנ"ל:

וזה בחי' מחלוקת קרח ועדתו. כי קרח הי' לוי והי' גדול הלווים וזה ידוע שלוי הוא בחי' שורש הדין הקדוש והנורא כי כהן הוא בחי' חסד ולוי הוא בחי' גבורה ודין כידוע וע"כ נתן הש"י הלווים להכהנים שיהי' נלוים אליהם לעבודתם כדי שיהי' נכלל הלוי בכהן כדי להמתיק הדין בשרשו. וע"כ עיקר התיקון ע"י שהלוי שהוא בחי' דין הוא נלוה אל הכהן ומשרתו בעבודה עי"ז נמתקין כל הדינים בשרשן ונתתקנין כל העולמות ונמחלין ונתכפרין כל העוונות כי כל העוונות והחטאים הם ע"י היצרין רעין שנמשכין כולם מבחי' דינים כנ"ל ואין הדין נמתק אלא בשרשו. ע"כ לא הי' באפשר שתהי' הכפרה ותיקון של עבודת ביהמ"ק ע"י הכהן איש החסד לבד. כי צריכין להמתיק הדין בשרשו. ע"כ הוכרח שיהיה נלוה הלוי אל הכהן ולהיות טפל אליו ולשמש ולשרת אותו בכל צרכי העבודה. כ"ש ונלוה עליך וישרתוך וע"י שהלוי שהוא שורש הדין הי' טפל אל הכהן ושרת אותו עי"ז נכלל הדין שהוא הלוי בהכהן שהוא חסד ונמתק הדין של הלוי שהוא שורש הדין שזהו בחי' המתקת הדין בשרשו שעי"ז עיקר התיקון ועי"ז הי' כל הכפרות וסליחות עוונות כי נתבטל כח היצה"ר בשרשו שהוא הדין כי נמתק הדין בשרשו ע"י העבודה של הכהן שנלוה אליו הלוי לשרתו וכו' כנ"ל וקרח הי' לוי והי' גדול הלווים ובודאי הי' נאחז בשרשו ביותר בבחי' דינים וגבורות הרבה ובאמת זה הי' מצד מעלותו כי בהשורש כל הדינים הם קדושים וזכים מאד מאד והם שלימות ותיקון העולמות רק שצריכים המתיקם לכוללם בחסד וזה כל עבודתינו כידוע. וקרח לפי גודל מעלתו שהי' גדול הלווים בודיא יהי' בו דנים גבוהים הרבה מאד וכל עבודתו הי' שהי' צריך להמתיקם ועיקר המתקתו הי' שהי' צריך לבטל א"ע בתכלית הביטול נגד אהרן הכהן שהי' תכלית החסד אבל מחמת גסותו התגרה בו הדין ולא עמד בנסיון ונתקנא באהרן ולא רצה לכלול בו ותיכף שהפריד א"ע בלבו מאהרן תיכף התגברו בו הדינים ביותר ונפרד יתר וכל מה שנפרד יותר נתגרו בו הדינים יותר כי שרשו היו דינים וגבורות הרבה כנ"ל. עד שהתגרו בו כ"כ עד שהפילו אותו לגמרי עד שחלק על ה' ועל משיחו על משה ועל אהרן ועל כל התורה כולה ומתוקף ריבוי הדינים שהי' בו שמהם אחיזת היצרין רעים ע"כ הי' לו כח להטעות ולהסית ולהדיח את גדולי צדיקים בעלי רוה"ק כאלו שהם ר"נ ראשי סנהדראות

נשיאי עדה קרואי מועד וכו' היינו כנ"ל כי עיקר היצה"ר של הגדולים הוא בחי' גבורות ודינים שאינם זוכים להמתיקם שזהו בחי' קרח שהי' לוי ששרשו דין לשא זכהלהמתיק הדין כנ"ל. וע"כ הי' לו כח להטעות גדולי ישראל כ"כ וכנ"ל:

אות ט

וכל טעותו הי' שמחמת גסותו נדמה לו שהכל שוין ולא רצה להאמין שגם הצדקים הקדושים צריכין מלחמה גדולה עם היצה"ר שלמעלה שהוא בחי' דינים כנ"ל. ואמר שמי שזוכה למעלת הגדולים שוב אי צריך מלחמה כלל. וא"כ הכל שוין ואין חילוק בין משה ואהרן ובין שאר הגדולים. ובפרט שאז היו כל ישראל במעלה גבוה מאד כי זכו כולם להשגת נבואת פנים בפנים. וזהו שאמר רב לכם כי כל העדה כולם קדושים ובתוכם ה' ומדוע תתנשאו על קהל ה' היינו כנ"ל שהקשה מדוע תתנשאו וכו' מאחר שכולם קדושים וכולם שמעו בסיני מפי הגבורה כשדרז"ל היינו שכולם במעלה גבוה ונתבטל מהם היצה"ר כי פסקה זוהמתן וזכו לנבואת פנים בפנים לשמוע מסיני מפי הגבורה אנכי ולא יהי' לך. וא"כ מה מעלתכם של משה ואהרן גבוה יותר מכולם כי איך שייך עוד מעלה יתירה. מאחר שכבר פסקה זוהמתן ובטל מהם היצה"ר וכולם קדושים וכנ"ל. אבל באמת כל זה טעה מחמת גסותו. כי באמת אע"פ שפסקה זוהמתן עדיין הי' צריכין כל אחד וא' מלחמה גדולה עם היצה"ר שלמעלה שהוא בחי' מלאך הקדוש בחי' גבורות ודינים. וע"כ באמת כמה נכשלו אחר כך בחטא העגל ומרגלים כנ"ל. ואפי' אותן שלא נכשלו אבל עדיין יש עליהם מלחמות בבחי' הנ"ל. ומאחר שיש להם עדיין מלחמות בודאי אין כולם שוים ויש ביניהם מדריגות בלי שיעור. כי כ"א כפי מה שזכה לשבר היהצ"ר הגבוה שלו דהיינו להמתיק הדין כמו כן זוכה לאיזה דרגא. וע"כ בודאי אין להעריך ולהדמות שאר בני ישראל אע"פ שכולם קדושים כנגד רגלי משה ואהרן ואפי' גדולי ישראל האמתיים אין להם להשוות עצמן למשה ואהרן שזכו למה שזכו. וקרח פגם בזה ואמר כיכל העדהכולם קדושים ובתוכם ה' ומדוע תתנשאו על קהל ה' ומאחר שכפר במעלת משה ואהרן כפר בכל התורה שניתנה על ידם עד שנאבדו הוא וכל עדתו והכל ע"י התגרות הדינים שמהם עיקר כל היצרין רעים מראש ועד סוף וכנ"ל:

אות י

וזה ששאל טלית שכולה תכלית חייבת בציצית וכו' התחיל משחק ומה טלית וכו' בית מלא ספרים חייב במזוזה וכו'. בהרת בכגריס טמא פרחה בכולו טהור וכו' כשרז,ל היינו בחי' פגם הנ"ל שרצה להבין הכל בחכמתו וסבר שאין דעת ושכל למעלה מדעתו שכלו והלך בסברות של טעות שלו. וע"כ שאל טלית שכולה תכלת איך שייך שתחתייב בציצית כי הלא טלית של מין אחר חוט אחד של תכלת פוטרה וכו' היינו מאחר שתכלת

גבוה וקדוש כ"כ עד שיש כח לחוט א' של תכלת לתקן את הטלית של מין אחר ולעשו"ת אותה כראלו היא כולה ציצית ותכלת ובאת בודאי כן הוא שעל ידי חוטי הציצית נעשה כל הטלית כאלו כולה ציצית. כי בודאי נמשך קדושת הציצית שעיקרן תכלת על כל הטלית ונעשה הטלית כאלו הוא כולה תכלת כולה ציצית וע"כ אנו מברכין להתעטף בציצית ואין מברכין להתעטף בטלית שתלויים בו ציצית כי עטיפתנו הוא רק בציצית כי ע"י חוטי הציצית נעשה הטלית קדוש כולו בקדושת הציצית וכאלו הוא כולו ציצית וע"כ טעה קרח ושאל מאחר שתכלת גבוה וקדושה כ"כ עד שיש לה כח שחוט ' של תכלת יפטור את הטלית של מין אחר ויעשה את הטלית כאלו הוא תכלת א"כ מכ"ש וק"ו כשהטלית בעצמה הוא כולה של תכלת אינו בדין שתפטור א"ע ובודאי היא קושי' גדולה לפי טעותו שאמר שכיוון שמגיעים למדריגות עליונות שוב אין שייך יצה"ר ואין שייך חילוק בין הגבוה לגבוה מעלה גבוה וע"כ אמר כי כל העדה כולם קדושים וכו' ומדוע תתנשאו וכו' כנ"ל. אבל באמת גבוה מעל גבוה שומר וגבוהים עליהם עד אין קץ ואין סוף ואין תכלית ואורייתא וישראל וקוב"ה כולאחד ואין קץ ואין סוף למעלת מצות התורה הקדושה כ"ש לכל תכלה ראיתי קץ רחבה מצותך מאד וכמ ושהפחות שבפחותים צריך לקיים מצות התורה ולהתעטף בציצית ושארי המצות כדי לתקנו ולקדשו כמו כן גם הגדול שבגדולים הקדוש מאד מאד צריך ג"כ להתעטף בציצית אלו וכן בשארי מצות רק שבודאי אצלו נעשה התיקון ע"י המצוה כפי מה שצריך הוא וכמובן בתי"ז לענין תפילין לרשעים אינון קשורא לכל המקטרגין דילהון כו'ו לבינונים וכו' לצדיקיא וכו' אבל אעפ"כ כולם צריכין להניח תפילין בשוה ואין חילוק בעשיית התפילין בין התפילין של הרשעים להתפילין של הצדיקים הגדולים רק התיקון הנעשה ע"י התפילין בודאי לאו כל אפין שוין כי הם מתקנים אצל כ"א כפי בחינתו וכפי מדריגתו וכן בכל המצות כי טעמי המצות אין אנו יכולין להשיג כל לכש,ש פלאות עדותי ע"כ נצרתם נפשי וכמבואר אצלינו מזה כ"פ. וע"כ אע"פ שחוט א' של תכלת יש לו כח לתקן כל הטלית עד שנעשה הטלית כאלו הוא כולו ציצית אעפ"כ גם טלית שכולה תכלת צריכה תיקון הציצית אפילו ליפ סברתו שסברתו שטלית שכולה תכלת יש לה מעלה וקדושה יתירה אבל באמת אין שום מעלה וקדושה לטלית שכולה תכלת על שאר טליתים כי עיקר מעלת התכלת הוא רק כשעושין מהם חוטי ציצית כדינם לשמה או בבגדי כהונה. אבל שלא במקום מצותן אין שום מעלה לתכלת על שאר מינים והוא טעה בשתים שטעה וסבר שיש מעלה לטלית שכולה תכלת ואפי' לפי טעותו טעה הרבהכי אפי' אם הי' מעלה גדולה לטלית שכולה תכלת אעפ"כ היא גם היא צריכה תיקון הציצית לפי בחינתה כמו

שגם הצדיקים הגבוהים צריכין תקון המצות לפי מעלתם כנ"ל כי גם בבחי' הגבוהות יש בחי' יצה"ר בחי' גבורות ודינים וצריכין גם שם תיקון והמתקה וכל התיקונים והמתקות מראש ועד סוף הכל נעשה ע"י אלו המצות שנתן לנו הש"י ע"י משה רבינו כי כל המצות גבוהים מאד והם כלולים מאד מכל מיני תיקונים שצריכין בכל העולמות מראש ועד סוף למשל מי שהוא אפילו למטה מעשי' דהיינו שהקליפות שלמטה מעשי' עדיין נאחזים בו הוא צריך להתעטף בציצית ולהניח תפילין וכו'. והם מקדשין אותו בכל פעם שיזכה בחייו או עכ"פ לאחר מותו לגרש ולבטל אלו הקליטפות ולהתקדש בקדושת המצות שזכה לקיים ולקבל חלקו לעוה"ב וכמ וכן מי שכבר ביטל הקליפות שבעשי' וזכה לבטל גם הקליפות שביצירה וזכה לנשמה דיצירה אעפ"כ צריך להניח ציצית ותפילין וש כח לאלו הציצית לתקן ולקדש אותו בהתיקון והקדושה שהוא צריך וכמ וכן בכל המדריגות שבעולם ואפילו הצדיקים הגבוהים במעלה מאד מאד שנדמה לפי הטעמים והכונות הנאמרים בספרי אמת על המצות שהם אינם צריכין עוד ח"ו לקיים המצות מאחר שכבר זכו למדריגות גבוהות יותר מכפי הטעמים והכונות של המצות אבל באמ תאינו כן כי אע"פ שהם טעמים וכונות אמתיות אעפ"כ חלילה לומר שאין בהמצות כ"א אלו הטעמים והכונות כי מי שאומרן כן ח"ו הוא מקצתץ בנטיעות מקצץ ממש שמקצץ ומפסיק ח"ו המצות מהש"י כאלו יש להם גבול וקצץ ח"ו כי באמת אין קץ וגבול לטעמים המצות וסודתיהם כי הם כלולים בו ית' שהוא ית' אין סוף וכמו כן אין קץ וסוף לטעמי המצות וסודותיהם. וע"כ אע"פ שהוא גדול מאד מאד במעלה קדושה אמתיית הוא צריך לקיים המצות כפשוטן כי אצלו יעשו המצות תקונים כפי בחינתו כי ימיקו הדין והגבורה שהוא צריך להמתיק לפ בחינתו שהוא בחינות היצה"ר שלו וכנ"ל:

וזה ששאל ג"כ בית מלא ספרים חייב במזוזה וכ'ו היינו ג"כ כנ"ל לענין ציצית והוא מובן ממילא:

אות יא

וכן להיפך טעה ג"כ ושאל בהרת כגריס מאטמא פרחה בכולו טהור שכל טעותו שסבר שיש גבול שמי שהוא במדריגה גבוה שוב אין צריך עבודהותיקון ועליה יותר וכן טעה להיפך וסבר שמי שהוא ח"ו בדיוטא התחתונה ונפל לבחי' הטומאה ח"ו כבר אבדה תקוותו מה' ח"ו ושוב אין לו טהרה. ובאמת הכל להיפך כי גם מי שהוא במדרגיות גבוהות מאד מאד גבוה מעל גבוה אעפ"כ עדיין יש גבוהים עליהם בלי שיעור עדא"ס וכמובן מזה בהמעשה של השבעה בעטלירש בכל מיני התפארות של כל הכתוב הקדושו"ת והנוראות שמספר מהם שם שהטקן שבכל כת וכת הקדוש הי' גבוה מאד

מאד ואעפ"כ לא הי' לו ערך נגד הגבוה ממנו וגם הגובה ממנו לא הי' לו ערך נגד הגבוה עוד יותר וכן להלן (כמבואר בדברינו מזה במ"א ואין כאן מקומו להאריך בזה) וכן להיפך אפי' מ ישהוא בדיוטא התחתונה בתכלית השפלות והפחיתות אפילו בהיכלין דמסאבותא גם שם אין קץ וגבול לאלקותו ית' וכמו שאין סוף לאלקותו במעלות עליונות כי גבוה מעל גבוה וכו' כמו כן ממש אין סוף ותכלית לאלוקות ית' במדריגות התחתונות כי גם במדריגות התחתונות בתכלית תכלית דיוטא התחתונה ח"ו אין מקום ואין טומאה שלא יוכלו למצוא גם שם את הש"י. כי מלכותו בכל משלה וכבואר בדברי אדמו"ר ז"ל מזה כ"פ אדרבא לפעמים כשאדם בדיוטא התחתונה מאד מאד והסט"א והטומאה מתפשטין עליו מאד ורוצין לבולעו לגמרי ח"ו ח"ו אז דייקא הוא ית' מרחם עליו ושלוח לו טהרה וסיוע מלעילא כדי שיוכל להחיות א"ע ולשוב אליו ית' או עכ"פ לא יאבד לגמרי כי לא אמר ה' למחות שם ישראל וכ"ש כי יראה כי אזלת יד ואפס עצור ועזוב וכו' ראו עתה כי אני אני הוא וכו' וכתיב ואביט ואין עוזר ואשתומם כי אין סומך ותושע לי זרועי וכו'. וזה מרומז במצוה זאת של נגעים שבהרת כגריס טמא ופרחה בכולו טהור כי דייקא לפעמים כשבא לתכלית הירידה אז הוא תכלית העליה ונמשך עליו טהרה ותיקון ממקום שנמשך עליו. כי אין חקר לתבונתו ית' ולגדולתו אין חקר וא"א להשיג דרכיו ית'. וקרח פגם וטעה בכל זהעד שקיצץ בנטיעות דהיינו שנתן גבול וקץ למצוות התורה שהם אחדות פשוט עמו ית' וכנ"ל ע"כ שאל כל אלו הקשיות של הבל הנ"ל וכנ"ל:

אות יב

וזה בחי' האל תמים דרכו אמרת ה' צרופה מגן הוא לכל החוסים בו, לכל החוסים בו דייקא יהי' מי שיהי' מקטן ועד גדול ולמעלה מעלה מהגדול שבגדולים ולטה מטה מהפחות שבפחותים, לכולם התורה שהוא אמרת ה' מגן להם לכולם. וזהו בחי' האל תמים דרכו היינו התורה שנקראת דרך ה' כ"ש בכל הדרך אשר צויתי אתכם תלכו וכו' וכתיב ושמרו דרך ה' ואומר הכתוב שדרכו ית' שהוא התורההוא תמים בתכלית השלימות כי אמרת ה' צרופה שהיא צרופה ומזוקקת בחכמה נוראה ועמוקה כ"כ עד שהוא מועילה ומגנה ומושיעה לכל באי עולם מראש ועד סוף בי מגן הוא לכל החוסים בו לכל החוסים דייקא כנ"ל. וזהו עיקר תמימותה ושלימותה של התורה שהיא תמימה ושלימה בכ למיני שלימות בבחי' תורת ה' תמימה ומועילה ומתקנת הכל כאשר לכל באיזה מדריגה שהוא מרום כל דדרגין עד סוף כל דרגין כי אם הי' ח"ו איזה בחי' ודרגא שבעולם למעלה או למטה שלא תועיל לו התורה ח"ו מחמת עוצם מעלתו או מחמת עמקות ירידתו ונפילתו ח"ו א"כ הי' חסרון בהתורה חלילה אבל באמת תורת ה' תמימה

בתכלית השלימות ואין דרגא בעולם שלא תגין ותושיע לו התורה בחי' האל תמים דרכו וכו' מגן הוא לכל החוסים בו, לכל דייקא כנ"ל:

אות יג

וזה שהזהירה התורה בכמה מקומות כאזרח כגר יהי' לפני ה' ככם כגר וכן הרבה להורות ולגלות שהתורה לא ניתנה לבד או לאלו לבד רק לכולם ניתנה לגדולים וקטנים ולבינונים באיזה דרגא שהוא. כי האזרח מרמז על גדולי הצדיקים שכבר נזקן במעשיו הטובים והגרים מרמז על תכלית הפחותים שעשו עד הנה מעשה עכו"ם וגם עדיין בודאי אינם טהורים לגמרי מזוהמת חטאתם ואעפ"כ לכולם ניתנה התורה בשוה ואפילו הגדולי גדולים צריכין לקיים מצות התורה בפשיטות ואפילו הפחות שבפחותים מועיל להם מצות התורה והוא חייהם לנצח וכנ"ל. וזהו שקבץ משה כל המדריגות שבישראל קודם מותו והזהיר אותם שכולם צריכין לקיים את כל דברי התורה הזאת כ"ש אתם נצבים היום כולכם וכו' ראשיכם שבטיכם זקניכם ושוטריכם וכו' וכו' מחוטב עציים עד שואב מימך, ראה ממי התחיל ובמי סיים שהתחיל מראשי בני ישראל שהם בחי' הגדולים במעלה מא דמאד והולך וחושב כל המדריגות שבעולם שכלולים באלו העשרה שחושב עד שסיים מחוטב עציך עד שואב מימיך שהם הגבעונים שנתגיירו שלא לשמה רק מחמת אימה (כשארז"ל מלמד שבאו גבעונים בימי משה וכו') והם מרמזים על תכלית דיוטא התחתונה וקיבץ כולם קודם הסתלקותו ואמר שלכולם הוא מוסר את התורה כ"ש שם לעברך בברית ה' וכו' וכן הזהיר שם שלכל הדורות עד הסוף הוא מוסר את התורה כ"ש ולא אתכם לבדכם וכו' כיאת אשר ישנו פה עמנו לפני ה' אלקינו ואת אשר איננו פה וכו' להורות שלכולם נמסרה לכל המדריגות שבכל הדורות עד הסוף כי כולם יצליחו לנצח ע"י התורהיהי' מי שיהי' מאיזה מדריגה שהוא. כי דרך התורה הוא מגן לכל החוסים בו כנ"ל:

אות יד

וזה שאמר להם משה קחו לכם מחתות קרח וכו' ושימו עליהן קטרת, ופרש,י הא לכם תשמיש חביב היא הקטרת החביבה מן הכל וסם המות נתון בתוכו שבו נשרפו נדב ואביהוא וכו'. כי גם נדבר ואביהוא פגמו ע"י בחי' היצה"ר של מעלה בחי' מלאך הקדוש בחי' דינים וגבורות כי נדמה להם שלפי גודל קדושתם העצומה גם הם ראויים להקטיר קטרת אך הם לא נכשלו רק בדקות גדול ועברו על פן יהרסו אל ה' לעלות שזהו בחי' בקרבתם לפני ה' וימותו וכ"ש אדמו"ר ז"ל שם בסי' ע"ב הנ"ל בשיחה זאת מענין היצה"ר הגוה של הצדיקים, שכתב שם וגם בענין ההתקרבות אל הש"י יש יצה"ר גדול בחי' יהרסו כוו' ע"ש. וזהו בעצמו בחי' פגם בן עזאי וב"ז שהציצו יותר מדי וכו' כי קטרת

גבוה מאד מאד והוא מבטל מותנא כי קטרת ממתיק כל הדינים מראש ועד סוף כי סילוקא דקטרת עד א"ס וכמובא בזוה"ק אבל לפי עוצם קדושתו של קטרת אין מי שראוי שיעסקו בו כ"א הכהן הראוי לכך אבל הזהר הקרב ימות כי אדרבא מתגרה בו הדין יותר כיכל הדינים יש להם שורש וזה השורש יש לו עוד שורש למעלה גבוה ממנו וכן למעלה מעלה וכו' וכל מה שמעלין הדין שלמטה לשורש הגבוה ממנו נקלש ונמתק הדין בבחי' המתקת הדין בשרשו אבל עדיין גם שם יש איזה דין וצריכין להעלותו יותר עד תכלית השורש ששם נמתק לגמרי אבל מי שאין ראוי לכך אזי לא די שאינו ממתיק הדין בשרשו אדרבא על ידו יונק יותר ויותר משרשו מחמת שרצה זה ליגע בקדושה גבוה כ"כ שאינו ראוי לה ואזי ח"ו נתעורר ביותר הדין שיש שם ויונקים הדינים שלמטה יותר ויותר ח"ו. וזהו בחי' גודל האיסור על הזרים להתקרב לדברים המקודשים כגון לאכול תרומה וקודש או לישא הארון וכלי הקוד שוכו' וכו' כמבואר בתורה בכמה אזהרות וע"כ קרח ועדתו שרצו ליגע במה שאינו שלהם התרה בהם משה בענין הקטרת שגבוה מן הכל ואעפש"כ גם שם צריכין ליזהר מהיצה"ר והדי ושיש שם כי מי שנוגע בו שלא כראוי כגון שלא בעתו ובזמנו מכ"ש זר אזי אדרבא הקטרת ממית אותו מעוצם קדושתו דייקא כי נתעורר על ידו שורש הדין שיש שם ויונקים הדינים שלמטה יותר ח"ו כנ"ל. וכן הי' באמת שנאבדו קרח ועדתו עי"ז אבל הכהן הראוי להקטיר קטרת הוא מבטל מותנא וממתיק ומבול כל מיני דינים שבעולם ע"י הקטרת הגבוה מאד מאד וע"כ אחר בליעת קרח שהתלוננו ישראל כד שהחל הנגף צוה משה את הארן שירוץ וימהר להקטיר קטרת כי קטרת ממתיק כל הדינים שבעולם כשמקטיר אותו הראוי לכך ואז הראה להם שאין הקטרת ממית ח"ו כמו שהיו מרננים ומליזים אחריו כשפרש"י שם רק החטא הוא הממית כשמקריב אותו מי שאינו ראוי לכך אבל כשמקטיר אותו הכהן הראוי לכך הוא עוצר המגפה ומבטל מותנא כי אין קרבן שממתיק כל הדינים כמו הקטרת:

אות טו

וזה בחי' מה שנצטוו לאחר מחלוקת קרח ליקח המטות של כל נשיאי ישראל ומטה אהרן וכו' ויבא משה אל אהל העדות והנה פרח מטה אהרן לבית לוי וכו'. מטה הוא בחי' הבחירה שהוא בחי' מטה משה שנתהפך ממטה לנחש וממנחש למטה כמובן בתיקונים וכמובא בדברי אדמו"ר ז"ל בהתורה בטח בה' ועשה טוב בסי' ע"ט. ומשה זכה מראה הסנה להפשיט גופו לגמרי כמובא בת"ז ואז נמאר בו אח"כ ומטה האלקים בידי בידי דייקא שהיתה הבחירה בידו לגמרי בבחי' צדיקים לבן ברשותן כמובא בהתורה בטח בה' ע"ש וכן אהרן בודאי זכה ג"כ לזה כי משה ואהרן שניהם שקולים זה כזה כשרז"ל.

וזה שצוה הש"י להראות אות ומופת נורא ע"י המטות דייקא להורות מעלת הארן שאע"פ שזכה לתכלית השלימות שכבר שבר הבחירה לגמרי וזכה שמטה שלו דהיינו הבחירה הי' בבחי' מטה משה בבחי' ומטה האלקים בידי דהיינו שכבר לבו ברשותו לגמרי בבחי' לא יאונה לצדיק כל און ואינו מתירא עוד מהיצה"ר הגשמי של תאות עוה"ז כלל אעפ"כ עדיין אינו מסתפק עצמו בזה רק עדיין הוא עובד הש"י במסירת נפש נפלא וזוכה בכל פעם לשבר היצה"ר שלו שהוא מלאך הקדוש בחי' דינים. ועי"ז גם עתה אחר ששבר הבחירה הגשמיית והמטה בידו כנ"ל. אעפ"כ עדיין הוא עולה מדרגא לדרגא והוא גדל וצומח בכל פעם בבחי' צדיק כתמר יפרח וכו'. וזהו בחי' כי פרח מטה אהרן לבית לוי ויוצא פרח ויצץ ציץ וכו' דהיינו שגם אחר ששבר הבחירה ומטה האלקים בידו כנ"ל. אעפ"כ הוא פורח וצומח כי אינו עץ יבש ח"ו ואינו עומד על מדריגה אחת רק הוא צץ ופורח בעבודתו ית' מדרגא לדרגא כי גם הצדקיים ששברו היצה"ר הגשמי שזהו בחי' ומטה האלקים בידי גם הם עדיין יש להם מלחמות עדיין בודאי הם עולים עדיין מדרגא לדרגא בחי' ויוצא פרח ויצץ ציץ וכו' וע"כ נתן זאת לסימן והי' האיש אשר אבחר בו מטהו יפרח להורות שהוא פורח ועולה עדיין מדרגא לדרגא וזוה מעלתו על שאר נשיאי ישראל כי גם בין הצדיקים הגדולים האמתיים בחי' נשיאי ישראל יש חילוק גדול בינם לבין הצדיק הגדול מהם הרבה בחי' משה ואהרן וכו' וכנ"ל היפך דעה רעה של קרח ועדתו שכפרו בזה ואמרו כי כל העדה כולם קדושים וכו' ומדוע תתנשאו וכו' כנ"ל:

אות טז

וזהו בחי' שנאמר שם מיד אח"כ אתה ובית אביך תשאו את עוון המקדש וכו' כי זהו עבודת הצדיקים להמתיק הדינים מכל ישראל שעי"ז מוציאין אותם מעונות שבאים ע"י היצה"ר שיניקתו מהדינים כנ"ל. כי הצדקים הגדולים משברים היצה"ר של מעלה שהוא בחי' דינים וממתיקים ומבטלים כל הדינים ועי"ז מבטלין כח היצה"ר ומצילין ישראל מעונות וע"כ הצדקים מקבלים על עצמן יסורין בשביל עונות ישראל כ"ש אכן חליינו הוא נשא ועונותם הוא יסבול כי הצדיקים הגדולים תולין כל החסרונות בעצמן שאומרים שמחמת שאינם ממתיקין הדין כראוי מחמת זה באים ישראל לעונות ח"ו. וע"כ הם סובלים עוונות ישראל. וזה בחי' אתה ובית אביך תשאו את עון המקדש וכו' כי הם צריכים לשמור ישראל מעונות כי צריכין לעסוק להמתיק כל הדינים שבעולם שעי"ז מבטלין כח היהצ"ר ומצילין ישראל מעונות כנ"ל:

אות יז

ובבחי' זאת יש כמה חילוקים אפילו בין הצדיקים הגדולים מא דאבות העולם כ"ש בזוהר החילוק שבין נח ואברהם ומשה. שמשה זכה להמתיק כל תוקף הדינים יותר מכולם

ומסר נפשו והציל את ישראל. ועיקר שלימות בחי' זאת יהי' נגמר ע"י משיח שהוא משה בעצמו שהוא מוסר נפשו עדיין בשביל ישראל וסביל מרעין בעדם כל ימי הגלות עד שיגמור את שלו שימתיק כל הדינים מישראל ויבטל כח היצה"ר ויביא את הגאולה ב"ב וישיב כל ישראל להש"י באמת כי זה עיקר עבודת משה משיח להמתיק שורש הדין העליון למעלה עד שיתבטלו ממילא כל הדינין שלמטה וכל היצרין רעים שיונקים מהם ועי"ז ישובו ישראל להש"י ותבא הגאולה ב"ב כ"ש ובא לציון גואל ולשבי פשע ביעקב ב"ב אמן:

שילוח הקן ה

אות א

כי יקרא קן צפור לפניך בדרך בכל עת וכו'. ע"פ התורה סוד כוונת המילה בסי' ג"ג על הפסוק שרפים וכו' שש כנפים וכו' ע"ש ענין מגלה טפח ומכסה טפח אצל הצדיק ואצל הש"י שלפעמים הצדיק אצל העולם הוא בחי' מכסה שנתכסה ונתעלם ונתרחק מהם מאד עד שנתעקם מוח המתקרבים וכו'. וכן אצל הש"י צריך להיות בבחי' מגלה ומכסה כי צריך לדבק ולקרב עצמו להש"י כאלו הש"י נגלה ומתקרב אליו. אבל כל מה שמתקרב ביותר להש"י צריך להתרחק יותר היינו לידע כי הוא רחוק מאד מהש"ע כי אם יחשבו וידמה בדעתו שכבר נתקרב להש"י בידיעת הש"י זה סימן אינו יודע כלום וכו'. וזהו בחי' שלום שלום לרחוק ולקרוב וכו' ע"ש:

אות ב

וזה בחי' שליח הקן. כי זה כלל גדול שצריכין לידע שאין יודעין כלל. כי אורייתא וקוב"ה וישראל כולא חד וכמו שא,אל השיג אותו ית' כי לית מחשבה תפיסא בי' כלל כן א"א להשיג את התורה. וכן א"אל השיג גדולת נשמות ישראל אפילו של הפחות שבפחותיסומה שנעשה עם כל אדח ועל מה אתי להאי עלמא ומה יהי'ממנו כוו'. אך א"כ מאחר שהכל סתום ונעלם מאד. א"כ לא היינו יודעין שום דבר עבודה במה נעבוד הש"י. אך מאהבתו וחמלתו את ישראל עמו גילה סודו לאבותינו עד אשר גברו רחמיו ונתן לנו את התורה ע"י משה עבדו. אשר הוא האיר עינינו והודיע לנו את כל התורה והמצות אשר הם חיינו לקיימם בזה העולם לזכות על ידם לתכלית הנצחי. אבל עדיין גם עתה אע"פ שאנו יודעים את התורה והמצות אעפ"כ אין אנו יודעים כלל כ"ש פלאות עדותיך וכו' רק אנו מחויבים לקיים את התורה כאשר צונו. אבל טעמי המצות ופנימיות התורה סתום ונעלם מאתנו מאד. וכ"ש אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני. ע"כ צריכין לזכור היטב את כל הנאמר לעיל בהתורה הנ"ל על ענמין מגלה טפח ומכסה וכו'. אצל

הש"י ואצל הצדיק לידע שכל מה שמתקרבין יותר כמה וכמה רחוקים עדיין. וזה הן אצל הש"י והן אצל הצדיק כי גם הצדיק סתום ונפלא ונעלם מאתנו מאד. אך כמו שהש"י והתורה והצדיקים הם סתומים ונעלמים מאתנו מאד מאד כמו כן הם קרובים וסמוכים ונגלים אלינו מאד. וכן להיפך כמו שהם נגלים וסמוכים וקרובים אלינו מאד כמו כן הם רחוקים ונעלמים ונשגבים מאתנו מאד כמו כן הם רחוקים ונעלמים ונשגבים מאתנו מאד וכן חוזר חלילה כי שניהם אמת. שזהו בחי' מ"ש בהתורה הנ"ל על שלום לרחוק ולקרוב וכו' כי קוב"ה סתום וגליא וכן אורייתא סתום וגליא וכן הצדיקים. וכ"ש בהתורה ויסב בענין האמונה הקדושה שעיקר האמונה במה שאין יודעים ומבינים. ואעפ"כ אצל המאמין הוא גלוי וידוע כאלו רואה בעיניו מחמת גודל אמונתו השלימה אי לזאת צריכים לידע שלפעמים כשה"י עוזר לו שמתנוצץ לו איזה התנוצצות ורואה איזה התקרבות אעפ"כ אל יטעה שכבר הוא סמוך וקרוב להש"י ולהתורה ולהצדיקים. כי צריך לידע כל הנ"ל שכל מה שהוא מקורב ביותר עדיין הוא רחוק מאד מאד כי לגדולתו אין חגר וא"א להסביר זאת היטב כמבואר בהתורה הנ"ל. אבל אף עפ"כ צריך לידע שהישועה והחסד של כל התקרבות והתקרבות כל שהוא הוא חסד נפלא כיהוא התקרבות אמתי וישועתו לנצח. אך אף עפ"כ עדיין רחוק ממנו מאד תכלית ישועתו וצריך עדיין להיות עומד ומצפה הרבה לישועתו יתב' עדי יזכה להוושע בשלימות לצאת ממה שהוא צריך לצאת ולהתקרב למה שהוא צריך להתקרב. וזה בחי' מ"ש באברהם אבינו וירא את המקום מרחוק. וכן ותתצב אחותו מרחוק ואיתא שהסתכלו על הישועה מרחוק מאד. כי זה הי' עיקר הנסיון של אברהם שהש"י הבטיח לו להרבות את זרעו וירשו את הארץ ששם המקום הקדוש של הביהמ"ק ואח"כ ציוהו לשחוט את יצחק ואעפ"כ לא הרהר אחר מדותיו ית' והלך בתומו לשחוטו. וביום השלישי כתיב וישא אברהם את עיניו וירא את המקום מרחוק שראה בעיניו את המקום שהוא הר המורי' ששם עתידין זרעו לכל הגדולות והטובות ולהכיר אותו ית' וראה המקום היוב היטב כל התקוה טובה שיזכו זרעו שם אבל ראה אותו מרחוק מאד. כי אעפ"כ הלא עתה מוליך את יצחק לשחיטה. וכן מרים התנבאה תחילה על משה שיושיע את ישראל ואח"כ ראתה שמשליכין אותו למים אשר באמת ארז"ל שעמד אביה וטפחה על ראשה וכו' אבל היא הלכה ותתצב מרחוק כי היתה מצפה מרחוק שתתקיים נבואתה שראתה שיושיע תא ישראל אע"פ שמשליכין אותו עתה אל המים וכן הוא בכלל דור בכלליות ובפרטיות ובפרטי פרטיות אשר א"א לבאר. ומי שמסתכל היטב יכול לראות בענין אברהם עצמו כי גם אח"כ שהושיעו הש"י וצוהו אל תשלח ידך וכו' וניצל יצחק. תיכף אח"כ הי' מהרהר למצוא זווגו כשרז"ל ואחר

כך כשנתבשר שנולדה רבה וראה גם ישועה זאת אבל עדיין היא מרחוק מאד כי היא בת יום אחד ויצחק כבר בן ל"ז שנהו אחר כך בא לביתו ומצא שמתה אשתו הצדקת שרה אמנו ולא הי' לו מקום לקוברה כ"א בטורח גדול שעזרו הש" יבנס נפלא להוציא מערת המכפלה מעפרון החתי ואח"כ כשעזרו הש"י גם בזה הוכרךלהשתדלן ולבקש הרבה הזווג של יצחק שתבא לביתו. כאשר האריכה התורה הקדושה בזה באריכות לספר כל אשר עבר בזה כי היו צריכים נסים גדולים ונוראים מאד לזה להוציא את רבקה מבית בתואל ולבן להביאה ליצחק להעמיד תולדות שיצאו עדת ישראל בעולם. וכן כל מה שעבר אחר"כ על יצחק שהיתה אשתו עקרה וכו' ובפרט מה שעבע על יעקב יותר מכולם וכו' וכו' ווובכל פעם עזרם הש"י הרבה. אך אעפ"כ שלימות תכלית השיעוה עדיין רחוקה וגם עתה בדור הזה שכבר עזרה הש"י לאבותינו שהעמידו עדת ישראל בעולם ונתל לנו את התורה ובנה לנו את בית הבחירה וכו'. ואין מספר לכל הטובות והנפלאות שעשה לאבותינו ולנו עד היום הזה כ"ש אלו פינו מלא ישרה וכו' אעפ"כ עדיין אנו רחוקים מתכלית הישועה מאד. ומי שמסתכל על האמת לאמתו רואה ישועת ה' ונפלאות חסדיו בכל יום ובכל עת כ"ש על נסיך שבכעל יום עמנו ועל נפלאותיך וטובותיך שבכל עת ערב ובוקר וצהרים וכו'. ואעפ"כ הישועה השלימה רחוקה מאתנו מאד. כי אנו נתונים בעו"ה בתוקף הגלות אשר כמעט כשל כח הסבל ובפרט גדלות הנפש שהוא העיקר כאשר כל אחד יודע בנפשו נגיע לבבו ומכאוביו. ואעפ"כ רואי ישועת ה' ונפלאות חסדיו בכל עת ואפילו מי שאין לו דעת לראות חסדיו וישועותיו בכל יום צריך עכ"פ להאמין כי דברי אבותינו ורבותינו ז"ל בודאי אמת וצדק והם תקנו לנו לומר ג"פ בכל יום על נסיך שבכל יום עמנו ועל נפלאותיך וטובותיך שבכל עת וכו' וכן בכמה פסוקים וכ"ש ברוך ה' יום יום יעמוס לנו האל ישועתינו סלה. וכ"ש חסדי ה' כי לא תמנו חדשים לבקרים רבה אמונתך וכו' ופרש"י שהחסדים מתחדשים בכל בקר (וע' מ"ש במ"א על פ' זה. שמי שאין לו דעת לראות התחדשו"ת החסדים ונפלאויו בכל יום צריך להאמין עכ"פ שבכל יום נעשה נפלאות חדשו"ת לטובתינו הנצחיית שזהו מרומז בפסוק זה בעצמו חדשים לבקרים רבה אמונתך שצריכים שיהי' לו אמונה רבה שבכל יום נמשכין חסדים נפלאים חדשים בחי' חדשים לבקרים וכו'). נמצא שבאמת אנו רואים ומאמינים שבכל ים ויום עושה עמנו הש"י חסדים נפלאים וישועות נשגבות. אך כל הישועות הם בבחי' חוירא את המקום מרחוק שרואין הישועה בכל עת אבל עדיין היא רחוקה מאד. ואעפ"כ אנו רואים הישועה בעינינו בכל עת כי הלא אנו רואים שאנו זוכים בכל יום להניח טלית ותפילין ולקיים כמה מצות וכשרז,ל אפילו פושעי ישראל מלאים מצוות כרימון ובודאי

הוא לנו ישועה נפלאה כי רק זה היא התכלית מכל העולם כי לא ישאר לנו שום דבר רק מה שאנו חוטפין מזה העולם העובר תורתו ומצותיו ית' אשר הם חיינו לנצח ובפרט מי שזוכה לטעום איזה טעם בתורה בפרט בחידושי תורה ועצות נפלאות של צדיקי אמת וכו' שזוכה לטעום איזה טעם של הדעת האמתי הוא רואה בודאי נפלאות חסדיו וישועתו בכל יום ובכל עת אבל צריך לידע שאעפ"כ הכל הוא בבחי' וירא את המקום מרחוק וכו' ובבחי' מרחוק ה' נראה לי מרחוק דייקא ועי"ז דייקא יכול כ"א לפום דרגי' להתחזק ולישאר על עמדו בכל עת בכל מה שיעבור עליו בבחי' ממרחק תיבא לחמה, לחמה דאורייתא שא"א לקבל עצות התורהו העבודה כ"א ממרחק דייקא בבחי' שלום שלום לרחוק ולקרבו הנ"ל שצריכין לידע שכל נקודה ונקודה טובה שהש"י עזרו בגשמיות וברוחניות הכל נמשך ובא ממרחק מאד מאד כי לפי גשמיותו הוא רחוק מישועה מאד מאד כ"ש רחוק מישועתי דברי שאגתי אך רחמיו ית' רבים מאד ומביא לחמו ממרחק מאד מאד וגם אחר שהביא לחמו של תורה שהיא ישועתוח עדיין הוא רחוק מאד מאד ורק זה הוא התקרבותו כי ההתרחקות תכלית ההתקרבות כי כשיודע שהוא רחוק מאד הוא דייקא מקורב אליו ית' בתכלית ההתקרבות ותכיף שסובר שהוא קרוב הוא רחוק מאד וכנ"ל בהתורה הנ"ל:

אות ג

וזה בחי' כי יקרא קן צפור לפניך בדרך בכל עת או על הארץ אפרוחים וכו'. כי זה ידוע ומבואר בתקונים שהוא מרמז על גלות וטלטול השכינה וכנסת ישראל בכלליות ובפרטיות שעל זה נאמר כצפור נודדת מן קנה וכו' היינו כשאיש הישראלי נע ונד ומטולטל בגלות נפשו והוא בבחי' בדרך שהוא בחי' טלטול וגלות וזהו בכל עץ היינו שלא בירר עדיין עץ הדעת טו"ר וע"כ נקרא כל עץ שאילנא דחיי ואילנא דמותא עדיין כלולים ומעורביסאצלו ולא יברר להפרידם זה מזה בבחי' ומשם יפרד (כמבואר במ"א בסי' ח'). וזהו או על הארץ שהוא תכלית הגשמיית ואעפ"כ מזמין לו הש"י גם שם בחסדו הנפלא שמוצא שם אפרוחים או בצים שהם בחי' קדושת התורה והמצוות כ"ש בתקוני זוהר אפרוחים אלו מארי משנה או בצים אלו מארי מקרא אבל עדיין הכל בקטנות ואינו בשלימות כ"ש שם בת"ז דלית גדפין דלהון שלמין והאם רובצת על האפרוחים או על הבצים. זה בחי' אמא דמסככא על בנין בחי' אם לבינה תקרא שהיא בחי' שכינתא עילאה שהיא בחי' כלליות ג' ראשונות דתמן איתמר במופלא ממך אל תדרוש בחי' כבוד אלקים הסתר דבר וכו'. היינו שבאמת בודאי כל הטוב והחסד שהש"י עוזר לו בעוצם התרחקותו שיחטוף איזה תורה ומצות אעפ"כ שאינו בשלימות אעפ"כ הוא יקר מאד

מאד והוא לו לישועה גדולה ובדאי הכל נמשך ממקום גבוה ועליון ונורא ונשגב מאד מאד בבחי' ממרחק תביא לחמה כנ"ל. שזהו בחי' והאם רובצת על האפרוחים וכו' שהאם בחי' בינה אימא עילאה כלליות הג' ראשונות שהוא עלמא דאתכסיא היא רובצת על אלו האפרוחים והבצים שהם בחי' נקודות טובות של תורה ומצות שמזמין לרחוק כזה למטולטל בדרך בכל עץ וכו' כזה. כי הש"י חושב מרחוק להטיב עם כ"א להנטותו לתחי' כ"ש וחושב מחשבות לבל ידח ממנו נדח אבל הזהיר לא תקח האם על הבנים וכו' שלא תקח גם האם שהיא התבוננות הנעלם והמכוסה עם הבנים שהם הטבוות והישועות שהקרה ה' לפניך אע"פ שבאמת הכל נמשך רק משם כי האם בעצמה רובצת על האפרוחים והבצים דלית גדיפין דלהון שלמין שיוכלו להתקיים בגלות וטלטול כזה. אבל אעפ"כ עדיין אין לך רשו"ת ליקח האם על הבנים דהיינו שתרצה להתבונן מיד ולהבין ולראות תכלית הישועה. כי אע"פ שהש"י עזר לך הרבה שהקרה לפניך טובות כאלה שהם בחי' אפרוחים או בצים אבל אף על פי כן אין לך שום תפיסה עדיין באם הבנים שהוא בחינת התבוננות העליון שהוא תכלית הישועה כי אימא בינה היא בחי' עלמא דאתי כידוע. וע"כ שלח תשלח את האם כי במופלא ממך אל תדרש כי צריך אתה לידע שעדיין אתה רחוק מאד מתכלית הישועה כנ"ל. רק ואת הבנים תקח לך שהם האפרחים והביצים שהם בחי' נקודות התורה והמצות שהזמין לך הש"י ברחמיו שצריך אתה ליקחם לעסוק בהם ולגדלם מקטנות לגדלות שהוא כלל עבודת הש"י אבל עצם תכלית הישועה שהיא בחי' התבוננות עליון בחי' אם לבינה עדיין רחוק ממך כי עדיין אינך יודעכלל וכנ"ל. וע"כ שלח תשלח את האם וכו':

אות ד

וזהו כי יקרא פרט למזומן כי בודאי עיקר האזהרה הנ"ל של שלח תשלח כנ"ל. הוא רק מי שהוא בבחי' כי יקרא לפניך וכו' בדרך וכו' שעדיין הוא בגלות וטלטול גדול והש"י הקרה לפניו בדרך וכו' אבל מי שמזומן אצלו בחי' הקן צפור דהינו שכבר יגע וטרח הרבה בעבודתו ית' עד שזכה להזמן הקדושה כי כל דבר שבקדושה צריך זימון כ"ש בזהו"ק הוא יכול בודאי ליקח האם עם הבנים לפי ערכו. כי גדולי הצדיקים שאצלם בחינות הקן צפור בבחינות מזומן הם בוודאי זוכין להשיג נסתרות התורה שהוא בחינות אם הבנים כנ"ל:

אות ה

וזהו הסבי עיניך מנגדי שהם הרהיבוני עיין פירוש רש"י כי בודאי שערך כעדר העזים וכו' שניך כעדר הקצובות וכו' כפלח הרמון רקתך שפירש רש"י שם הכלעל ריבוי החביבות שהש"י מחבב הטוב והמצות של הקים שבישראל ובודאי גם אתה חביב בעיני מאד

אך אעפ"כ הסבי עיניך מנגדי שהם הרהיבוני בבית ראשון שהראיתי לכם חבה יתירה יותר מדאי ועתה ההכרח שתסב עיניך מנגדי לבלי להשיב לכם עתה הכפורת והארון והכרובים עד עת קץ הפלאות וכו' וכן הוא בכל אדם ובכל זמן ובפרט עתה בתוקף הגלות הזה בעבקות משיחא. והבן היטב להוציא מזה עצות והתחזקות אליך בכל עת ובכל זמן כי הוא חייך לנצח כ"ש בשלוח הקן למען ייטב לך והארכת ימים. כי זהעיקר החיים כשזוכין להתבונן בכל יום ריבוי רחמיו וחסדיו ואעפ"כ עדיין רחוקים מאד שזה עיקר שלימות הדעת והחכמה שהוא עיקר החיים ועי"ז יכולין להתחדש בכל יום בבחי' חדשים לבקרים רבה אמונתך וכנ"ל והבן היטב:

אות ו

וע"כ שלמה המע"ה אע"פ שהי' חכם מכל האדם הודה אח"כ על עצמו ששגה הרבה בזה מה שטעה וסבר שכבר הוא סמוך להש"י כ"ש לאיתיאל ואוכל שהתוודה על שאמר אתי אל כשרז"ל כי באמת אין יודעים כלל כמו שפירש שם אח"כ כי בער אנכי מאיש ולא בינת אדם לי ולא למדתי וכו' ע"ש היינו כנ"ל:

אות ז

וזהו בחי' נר חנוכה אסור להשתמש לאורה לא כמו נר שבת שמצות ההדלקה היא דייקא להשתמש לאורה לקיים עונג שבת באכילה ושתי' וכו' לאור נר שבת. כי מבואר בכוונת האריז"ל ומובא בדברינו שנר חנוכה הוא בחי' אור גדול מאד (בחי' כלליו תהג' יחודים שעולים נר וכו') שממשיכין אותו למטה מאד דהיינו למטה מעשרה טפחים שם שהוא תוקף הש"י. וזהו החידוש והפלא של נר חנוכה שמתוקף הנס שזכו אז ע"י צדיקי הדור מתתיהו ובניו שהתגברו על מלכות הרשעה שרצו להשכיחם תורתך וכו'. וכשגברה יד הצדיקים מלכות בית חשמונאי ונצחום. זכו לישועה נפלאה שלא די שלא נתקיימה מחשבתם הרעה של הסט"א להשכיחם תורתך ח"ו. אף גם נתהפך מהיפ אל היפך שזכו לנס נפלא שדלקו נרות המנורה בנס שמונה ימים. ועי"ז קבעו לנו לדורות להדליק נר חנוכה הקדוש שהוא אור נפלא מאד שמגודל עוצם האור אנו יכולים להמשיכו כל אחד למטה למטה בתוקף העשי' למטה מיו"ד טפחים להאיר גם שם אור הנפלא הזה שהוא אור התורה והמצות בחי' כי נר מצוה ותורה אור. וע"כ אסור להשתמש לאורה כי מחמת שזה האור נמשך למטה במקום אחיזת הסט"א והקליפות ע"כ אסור להשתמש שם לאור הקדוש הזה שלא יתאחזו בו החיצונים כמבואר בכוונות. אבל נר שבת שאז עוין כל העולמות למעלה למעלה כי עשי' עולה ליצירה ויצירה לבריאה וכו' וכו' אזי מדליקין הנר במקום גבוה שאין להס"א אחיזה שם מחמת קדושת שבת ע"כ מותר להשתמש לאורה וכל זה הוא ענין הנ"ל. כי נר חנוכה זה בחי' שממשיכין זאת ממרחק מאד ממקום

גבוה מאד למקום נמוך מאד למטה מי"ט. וע"כ אסור להשתמש לאורה כי עדיין אין האור שלנו ואין לנו רשו"ת להשתמש בו לעשו"ת בו כל צרכינו כמו בנר שבת שהוא מרמז על עוה"ב שאז יזכה כל א' לבוא ולהגיע למקומו ומנוחתו כפי חלקו לעוה"ב:

וע"כ עושים לאור נר שבת כל התשמישים שהם אכילה ושתי' וכו' שהם עונג שבת כי יש לנו כח ע"י האור הזה של שבת להעלות הכל לשרשו לאור באור החים שמאיר בשבת שהוא בחי' עלמא דאתי.אבל חנוכה הוא בימי החול ואין שום עלי' אז להעולמות רק שממשיכין האור ממרחק למטה בתוקף העשי'. ע"כ אין לנו רשו"ת להשתמש בו כ"א לראותו בלבד כי אין לנו כח עדיין להעלות כל תשמישינו לשרשו העליון שהואאור הקדוש כזה. כי זה האור של חנוכה נמשך לנו רק לראותו בלבלד בבחי' וירא את המקום מרחוק שצריכין לעמוד ולהסתכל היטב על האור הנורא הזה ולהתבונן ולשום אל לבו כל אחד את תוקף הנס שעשה הש"י לאבותינו ולנו. כי לא אחד בלבד עמד עלינו לכלותינו והקב"ה מצילנו מידם ע"י נפלאותיו העצומים. והכל בבחי' ממרחק תביא לחמה הנ"ל שממשיך עלינו הנס והישועה ממקום רחוק מאד מאד. ועי"ז יש לנו קיום גם עתה בתוקף הגלות הזה ויש לנו כח להתחזק ולעמוד על עמדינו ע"י שאנו רואים מרחוק עוצם נפלאות האור שהש"י מאיר עלינו בטובו שהוא בחי' אור נר חנוכה. אבל אעפ"כ עדיין הוא מרחוק מאד. וע"כ אסור להשתמש לאורה כי עדיין אין האור שלנו בשלימות רק זה בעצמו הוא לנו לזכות לחסד וישועה נפלאה שאנו ממשין אור קדוש ונורא כזה לתוך ביתינו לכל או"א למטה מי"ט וכנ"ל:

אות ח

וזהו בחי' משארז"ל נר חנוכה איש וביתו והמהדרין נר לכאו"א והמהדרין מן המהדרין וכו'. כי עיקר מצות נר חנוכה הוא נר איש וביתו. כי בודאי מאחר שעיקר ההדלקה הוא רק לראותן בלבד להסתכל על תוקף הנס מרחוק ע"כ די נר א' לאיש וביתו. כי כל בני הבית יכולין להסתכל על נר אחד ולהתבונן בו תוקף הנס כיד שיתעורר ויתחזק בעבודת הש"י ע"י שרואה נפלאות אור התורה שהש"י ממשיך עלינו בכל דור בכל שנה ושנה. אבל המהדרין במצות מדליקין נר לכל אחד ואחד כדי שישים כל אחד ואחד אל לבו שגם עמו בפרטיות עושה הש"י נסים ונפלאות ומאיר לו בטובו לתוך דעתו שיתעורר משנתו בכל פעם ע"י נפלאות החסדים והישועות שעושה עמו בפרטיות בכל עת כי יש הרבה שטועים בזה שאפילו אם הוא איש כשר ומשים אל לבו להתבונן קצת בעוצם החסדים שהש"י עושה עמנו בכל דור שיש לנו קיום בגלות כזה מכל הצדדים. אבל אעפ"כ הוא טועה בנפשו ואינו מרגיש על עצמו בפרטיות תוקף הנס מחמת שיודע בנפשו נגעי לבבו

ומכאובי נפשו העצומים ובכל יום יצרו מתגבר עליו ועובר עליו מה שעובר עד אשר יכול לטעות כאלו הוא בתכלית החשך ח"ו ואין הארו מגיע אליו ח"ו. וע"כ אע"פ שרואה האור ומאמין שהש"י מאיר לנו גם עתה אור התורה שהוא ישועתינו ועזרתינו סלה. אעפ"כ אינו מאמין בעצמו שהאור מגיע גם אליו בפרטיות. ע"כ המהדרין מדקדקין ומדליקין נר חנוכה לכל אחד ואחד מבני הבית בפרטיות כדי שישים אל לבו כל או"ו בפרטיות שגם אליו בפרטיות מגיע האור כי באמת הש"י עושה עמו בפרטיות נסים ונפלאות עצומות שזוכה גם הוא שיאיר לו אור התורה והמצות שהם הנקודות טובות שחוטף בכל ים בפרט מה שזכה להתקרב לצדייק אמת רק שהאור הוא עדיין בבחי' וירא את המקום מרחוק כנ"ל. אבל אף על פי כן האור מאיר לו בשלימות לו לעצמו בפרטיות בתוך תוקף החשך שנלכד בו בבחי' כי אשב בחשך ה' אור לי. שעי"ז הוא זוכה ג"כ בכל עת לחטוף טובה הרבה אשר זה תקותו לנצח ועי"ז יכול להתחזק להתעורר משנתו בכל פעם וכנ"ל:

אות ט

והמהדרין מן המהדרין מוסיף והולך בכל יום, כי לא די שממשיך האור לעצמו בפרטיות אעפ"כ שהוא מרחוק מאד וכנ"ל כי אדרבא זהו עיקר תקונו וכנ"ל. אף גם הוא מוסיף והולך בכל יום כי מי שהוא חזק באמונה ומשים אל לבו להסתכל היטב על נפלאות ה' שועשה עמנו בכל יום מחדש בבחי' חדשים לבקרים רבה אמונתך שמאמין שהחסדים מתחדשים בכל בקר כי חסיד ה' לא תמנו וכו' הוא מוסיף והולך להמשיך האור על עצמו בתוספות אורה בכל יוסבבחי' חדשים לבקרים הנ"ל כי באמת השם יתברך מאיר עלינו בכל יום בתוספות אור החסדים והישועות והנפלאות על ידי כח הצדיקים בבחי' ואורח צדיקים כאור נוגה הולך ואור עד כנון היום שהאור נמשך כמ ואור נוגה של עליית השחר שמוסיף להאיר בכל רגע עד נכון היום ואע"פ שאנו עכשיו בתוקף מרירות הגלות בגוף ונפש אף עפ"כ אורו הגנוז מוסיף והולך בכל יסו שמשם נמשך התחדשו"ת מעשה בראשית בכל יום כ"ש ובטובו מחדש בכל יום צתמיד מעשה בראשית. וזה בחי' מה שמסיימין בברכת המאורות אור חדש על ציון תאיר וכו'. כי בודאי הש"י יגמר מה שהתחיל כי בודאי בא יבוא אורינו שהיאו משיח צדקינו כי בשם קדשך נשבעת לו שלא יכבה נרו לעולם ועד ובכל יום ממשיך עלינו הש"י מאורו הגדול עד אשר תצמח ישועתינו וע"כ צריכם להאמין שאפילו בתוקף חשכת הגלות האור מוסיף והולך ויכול כ"א במקומו להתקרב לאור הקדוש הזה שהוא אור התורה שהוא בחי' נר חנוכה שמדליקין ע"י שזכו צדיקי הדור לחזור ולהמשיך אור התורה שלא תשתכח לנצח. וע"כ אע"פ שרחוקים מהארו מאד ואסור להשתמש לאורו כ"א לראותו בלבד אעפ"כ צריך

כ"א להדליק האור לעצמו בפרטיות כנ"ל אף גם להיות מוסיף והולך כי באמת גם עם כל אחד ואי השי"י מוסיף עליו אור חסדו וישועתו בכל יום כמו שאנו אומרים על נסיך שבכל יום עמנו וכו':

אות י

וזה בחי' ויפגע במקום וילן שם כי בא השמש. כי באברהם כתיב וירא את המקום מרחוק וביעקב כתיב ויפגע במקום כי הוא זכה יותר כי זכה לפגוע ממש במקום (וכמובא בזוה"ק) אך אעפ"כ ידע שעדיין המקום רחוק מאד עד עת קץ. וע"כ וילן שם שמרמז על צרות חשכת הגלות כמובא. כי בא השמש ששקעה שלא בעונתה זהו בחי' מה שעובר על כל אחד שלפעמים בחמלת ה' נפתח לו אור גדול ונדמה לו שבודאי יהי' איש כשר כראוי ואח"כ פתאום נחשך לו כאלו בא השמש ממש פתאום שלא בעונת ואז הודיעו לו ליעקב בחלום שכל זההוא בחי' והנה סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה שזהו כל עבוד תהאדם שצריך לילך מדרגא לדרגא כמו שעולין בסולם והנה מלאכי אלקים שהם הצדיקים עולים ויורדים בו שצריך שיהי' להם כמה עליות וירידות כי קוסד העלי' צריך שיהי' ירידה והירידה הוא תכלית העלי'. ע"כ אל ישתומם האדם ואל יפול בדעתו מכל מה שעובר עליו ע"כ אל יטעה בין בעליה בין בירידה היינו כשהוא בבחי' איזה עליה שרואה איזה ישועה והתנוצצות אל יטעה שכבר האור שלו רק ידע שעדיין הוא רחוק מאד וכנ"ל. ועי"ז לא יפול כשרואה אח"כ שנחשך אצלו האור שהוא בחי' ירידה כי באמ תאעפ"כ האור שהאיר לו לא נכבה ולא נסתלק ממנו כי אור חסדו ית' מאיר עליו תמיד רק שהכל הוא בבחי' ממרחק תביא לחמה ובבחי' וירא את המקום מרחוק אבל סוף כל סוף יגמור השי"י מה שהתחיל וייטיב עם כלל ישראל ועם כ"א וא' בפרטיות רק שצריכים להיות מצפים לישועה תמיד בבחי' וכל עין לך תצפה וכ"ש כי לישועתך קוינו כל היום ומצפים לישועה וכנ"ל:

אות יא

וזה בחי' ההלל של חנוכה כ"ש וקבעו שמונת ימי חנוכה אלו להודות ולהלל לשמך הגדול כי זה העיקר כי הלל הוא בחי' שמחה שאומרים אותו בשמחה על כל הסים כי הלל כלול מכל הנסים שהי' ושיהי' כשפרש"י (תהלים כ"ו) על פסוק ולספר כל נפלאותיך זה הלל שיש בו לעבר ולימות המשיח ולגוג ולעתיד לבא וכו'. כי כל מה שכתבנו לעיל העיקר הוא שיבוא מזה לשמחה לא להיפך כי יש שיכולין לטעות מאחר שרואה עוצם ריחוקו מהאור עי"ז יכול ליפול עליו עצבות ומ"ש ח"ו שהוא מזיק מאד ביותר מן הכל כידוע. עלכן מי שחס על עצמו באמת צריך להפוך הדבר, להפוך הכל לשמחה שדייקא על ידי שרואה ומבין עוצם התרחקות האור ממנו עי"ז דייקא יגיל

וישמח מאד כי הלא אעפ"כ הוא רואה שהאור אצלו ממש כי הלא אעפ"כ אנו מדליקין נר חנוכה הקדושה בביתינו וכן בכל המצו תשאנו לוקחין התפילין שהם אורות גדולים ונשגבים מאד מאד ואנו מניחים אותם על ראשינו וזרועינו ממש היש התקרבו תיתר מזה ואם עדיין אנו יודעים שאור התפילין רחוק מאתנו מאד אדרבא זהו שמחתינו שמרפאים אותנו ברפואות יקרים ונפלאים כאלה הבאים ממרחק גדול כ"כ כ"כ. וכן בשארי התורה והמצות ובשביל זה תקנו לנו כל הימים טובים ולומר בהם הלל כ"ש זכר עשה לנפלאותיו חנון ורחום ה' וכשפרש"י שם שהוא רחמנות גדול מאתו ית' מה שקבע לנו הימים טובים שהם זכר לנפלאותיו ע"כ. כי לכאורה אינו מובן זאת מה שהפליג בגודל החסד הזה שעשה זכר לנפלאותיו שהם הי"ט ורז"ל תקנו לנו לומר הלל בכל יו"Y הלא מה דהוה הוה שהנסים והנפלאות כבר הי' אבל עתה אנו נתונים בתוקף מרירות הגלות והי' ראוי לנו רק לצעוק על העתיד שירחם עלינו ויעשה עמנו גם עתה נסים ונפלאות ויוציאינו מכל צרותינו וימהר לגאלינו גאולה שלימה. וכאשר באמת תקנו לנו קדמונינו כמה תפילות וצעקות על זה. אך באמת אעפ"כ שצעקה ותפלה יקר מאד מאד ורק זה עיקר קיומינו בגלות המר הזהכי אין כחינו אלא בפה אעפ"כ ע"כ צעקה ותפילה לבד קשה להתקיים ולישאר על עמדו כי ח"ו יוכל ליפול מן הצעקה בעצמו ע"י שרואה ריבוי הצרות והמרירו תשעובר עלינו בכלל ובפרט ע"כ הוא חסד נפלא מה שתקן לנו ברחמיו את כל הימים טובים שהם זכר לנפאותיו ותיקנו לנו לומר בהם הלל להללו ולשבחו בשמחה על תוקף הנסים ויש בו כלליות כל הנסים מה שהי' ומה שיהי' עד הסוף כדי שנזכה עי"ז להפוך הכל לשמחה שהוא עיקר ההתחזקות בבחי' כי חדות ה' הוא מעוזכם כמובא בדברינו כ"פ היינו כנ"ל שהעיקר להפוך הכל לשמחה שכל מה שמבין ביותר עוצם ריחוקו מהאור עי"ז יתחזק יותר בשמחה על עוצם חסדו יתב' שאעפ"כ האור אצלו בביתו ממש שזהו בחי' נר חנוכה כיהלא אנו רואים שאעפ"כ כבר גברו מלכות בית חשמונאי הצדיקים על מלכות הרשעה שרצו להשכיח את התורהוכו' והמשיכו קיום התורה בעולם עד שזכינו שגם עתה ת"ל עדיין התורה בידינו ואנו זוכים בתוקף הגלות לקיים את התורה והמצות שכל זה מרמז נר חנוכה שהאירו לנו אור התורה ממרחק מאד מאד כי כל מה שהחולה גדול ביותר צריך רופא גדול ביותר ורפואות יקרים ביותר ע"כ מחמת שהש"י ראה וצפה עוצם חלישותינו בגלות המר הזה ע"כ הקדים לנו לעשו"ת עמנו נסים כאלה עד שזכינו להדליק נר חנוכה הקדושה בביתינושמרוה שהצדיקים ממשימי עלינו אור התורה שתתקיים בידינו ממרחק מאד מאד כי א"א לנו עתה להתקיים כ"א עי"ז מחמת עוצם חלישותינו ובזה יש לנו תקוה גדולה כי בודאי

יוציאינו הוא ית' מכל צרותינו ויקרבינו אלי ומאחר שאנו רואים בכלעת אורות רחוקים ונשגבים כאלה שהם אצלינו ממש ואם עדיין אנו רחוקים מהם מאד. אדרבא כל זה צריך לידע שלא יפול בדעתו כשרואה שעובר עליו מה שעובר אע"פ שמניח תפילין ומדליק נר חכונה וכו' וכו'. כי צריך לידע שעדיין האור רחוק ממנו מאד וכנ"ל. אבל אעפ"כ צריך לשום אל לבו בכל עת ולהפוך הכל לשמחה כי הלא אע"פ כן האור הרחוק הנשגב הזה הוא אצלי ובביתי ממש שזהו בחי' ההלל והשמחה על תוקף הנסים כדי להתחזק על ידי ההלל והשמחה לצפות לישעוה תמיד ולהיות בטוח וחזק שכמו שגבר עלינו חסדו לעשו"ת לנו נסים גדולים כאלה שזכינו לאורות נפלאים כאלה הבאים ממרחק מאד מאד בבחי' ממרחק תביא לחמה כנ"ל כדי לרפאות תחלואיי נפשינו העצומים עי"ז אנו בטוחים בבטחון חזק שבודאי יושיעינו ברחמיו ויוסיף לעשו"ת עמנו נסים חדשים ונפלאים עד אשר נשוב אליו באמת ויגמור מה שהתחיל כי דבר אלקינו יקום לעולם. וכ"ש ואתה מרום לעולם ה' ופרש"י לעולם ידך על העליונה:

אות יב

וזה שאמרו בבי תשני בשמחת בית השואבה אבותינו שהיו במקום הזה אחוריהם וכו' ואנו לי"ה עינינו. והיו כופלים ואומרים אנו לי"ה ולי"ה עינינו. ופירשו שם בגמ' דאמרי הכי אנו לי"ה משתחוים ולי"ה עיניו ייחלות היינו כנ"ל. שהיו משתחין ומודים להש"י על גודל הישועת והחסדים הנפלאים שעשה עמהם לבנות להם הביהמ"ק מחדש. שזהו לי"ה אנו משתחוים כי ההשתחויה הוא בחי' הודאה על העבר. אאבל אעפ"כ ידוע בעצמן כמה הם רחוקים עידין מהגאולה השלימה. וע"כ אמרו פעם שני ועינינו לי"ה שהוא ולי"ה עינינו מיחלות. כי בודאי אע"פ שכבר עזר לנו הש"י הרבה ישועה כזאת אשר בעבודתינו לא עזבונו ה' אלקינו ויט עלינו חסד לפני מלכי אשור וכו' כמפורש בעזרא ונחמי'. אפע"כ עדיין לי"ק עינינו מייחלות שיגאלינו גאולה שלימה שאין אחריה גלות וכן הוא בכל אדם ובכל זמן. כי גם עתה בתוקף מרירות הגלו תהזה אנו רואים נסים וחסדים נפלאים בכל יום כמ ושאנו אומרים ג"פ בכל ים ועל נסיך שבכל יום עמנו ועל נפלאותיך וטובותיך שבכל עת ערב ובוקר וצהרים וכו' וצריכים להודות לו ית' הרבה על זה כ"ש שם וכל החיים יודוך סלה וכו' אבל צריכים לידע שכל הישועות באים ממרחק מאד כנ"ל וצריכים בכל יום לצפות לישועה להלן בבחי' לי"ה אנו משתחוים ומודים ולי"ה עינינו מיחלות וכנ"ל:

וזה שהזכירו בגנות הראשונים ואמרו אבותינו שהיו במקום הזה אחוריהם וכו' שהיו עושים דברים מגונים ומתועבים הרבה להכעיס ר"ל כמו שפירשו רז"ל שם. והדבר

תמוה לכאורה מה להם להזכיר בשמחתם גודל גנות אבותיהם אך כל זה הי' בשביל לבא לשמחה והתחזקות בהש"י ותורתו הק' כי הזכירו גנות הראשונים שנפלו לתיעובים וטינופים כלאה ר"ל והכל הי' מחמת גאות ורום לבב שמביא את האדם לכל הרעות והצרות ר"ל. ומשם עיקר כל הנפילות עד שיכולין ליפול מאד מאד לצאת מעולמו לגמרי כמ ואלו שהזכירו שעשו דברי שטות ותיעובים כאלו שהפכו אחוריהם אל ההיכל והתריזו וכו' הנשמע כזאת. וזאת צריכים לידע שגם הם בודאי לא היו שוטים וכסילים כי בודאי היו חכמים נפלאים להרע. כי זה ידוע שדורותך הראשונים היו כחמים יותר. אך כל נפילתם שבאו לידי רעות כאלה הי' על ידי גאות ורום לבב כיהי' להם כל טוב והיצה"ר וחמימות התאות מתגבר בכל דור עד שהפיל אותם בכל פעם, ובכל עת שנפלו לא היו יכולים להתחזק לקרב עצמן להש"י גם ממקום רחוק כזה כי לא היו יכולים לסבול הקטנות והשפלות בעיני ועצמן כי בודאי הרחוקים מחמת תאוותיהם כשרוצים אעפ"כ לחתור חתירות ולהתקרב להש"י צריכים עכ"פ להרגיש שפלותם וריחוקם ולבטוח בעוצם חסדיו ית' המתחדשים בכל עת שגם הם יכולים להתקרב אבל הם היו בעלי גסות הרוח ולא הי' יכולים להשפיל עצמן ולהקטין עצמן כ"כ עד שנפלו בכל פעם נפילה אחר נפילה עד שהתגבר עליהם הרוח שטות עד שנפלולדברים תיעובים כאלה. וע"כ זכרו בשמחתם ההיפך מכל זה ואמרו אבותינו וכו' עאבל אנו לי"ה ועינינו לי"ה שכל מה שהש"י מושיעינו בחסדיו הנפלאים אנו יודעים שהכל בחסד נפלא ואנו לי"ה משתחוים ומודים על זה ועדיין לי"ה עינינו מיחלות שיושיעינו מעתה כי עדיין אונ יודעין ריחוקינו ממנו ית' וזה עיקר שמחתינו שהושיע לנו בריחוק כזה לישועות נפלאות כאלה וכנ"ל:

אות יג

וזה בחי' מזמור שיר חנוכת הבית לדוד שאומרים בכל יום קודם התפילה שמדבר מכל אדם בפרטיות מגודל הישועה הנפלאה שהושיע לו ברחמיו ובתוך כך מבקש הרבה על להבא שמזה מדבר כל המזמור הזה כ"ש ארוממך ה' כי דליתני וכו' ה' אלקי שוועתי אליך ותרפאני ה' העלית מן שאול נפשי חייתני מירדי בור כי בודאי מאחר שאחר כל מה שעבר על האדם עד אותו היום ואתו השעה עזרו הש"י שהוא מעוטף בטלית ותפילין ועמד להתפלל לפני בוראו ית' בודאי צריך תיכף להודות לו ית' ולברכו על כל החסד הזה ולומר בשמחה ארוממך ה' כי דליתני וכו' ה' העלית מן שאול נפשי וכו'. כי הלא אעפ"כ אני עומד עתה מעוטף בטלית ותפילין בלבושין וכתרין דמלכא להתפלל לפני בוראי ממ"ה הקב"ה. וזהו זמרו לה' חסידיו וכו' היינו אם עם כל זה מעוצם גשמיות אין לי דעת לזמר לפניו ית' על גודל חסדו הזהעל זה הוא מעורר החסידים שהם הצדיקים אמתיים

שהם יזמרו לה' ויודו לזכר קדשו על עוצם החסד והישועה הזאת שברחמיו ית' הוא מקרב מרוחקים כאלה להעלות משאול נפשם וכו'. כי כל עיקר התקרבות הרחוקים הוא ע"פ אלו הצדיקים ע"כ מזכיר שהם יזמרו לה' וכו' כי רק הם יודעים נפלאות החסד הזה שא"א לשער במוח וכן הולך כל המזמור כי רגע באפו חיים ברצונו וכו'. ואח"כ מדבר מכל הנ"ל שעדיין אנו צריכים לישועה רבה כנ"ל. וזהו ואני אמרתי בשלוי בל אמוט לעולם ה' ברצונך העמדת להררי עוז הסתרת פניך הייתי נבהל היינו כל הנ"ל שחלילה לטעות כאלו כבר נתקרב בשלימות והישועה בשלימות כי עדיין צריכין לצפות לישועה הרבה שזהו כל ענין ואני אמרתי בשלוי בל וכו' כמבואר למעיין. וע"כ אליך ה' אקרא וכו' מה בצע בדמי וכו' שמע ה' וחנני וכו' ותיכף חוזר אל השמחה וההתחזקות ואומר הפכת מספדי למחול לי פתחת שקי ותאזרני שמחה כי העיקר לחזור אל השמחה וכנ"ל כי תיכף כשיודע ריחוק צריך לזכור ריבוי רחמיו ית' לקרב ולא לרחק כי גם ההתרחקות הוא התקרבות כי כל ההתרחקות הוא כדי שיתלו עיניו למרום כי הש"י חפץ ומתאוה לתפילת ישראל ורוצה שיבקשו ויתפללו לפניו ית' בכל פעם על כל דבר. וזהו שסיים למען יזמרך כבוד ולא ידום וכו'. כי הש"י משפיע הישוע בכל פעם בכל יום וים למען יזמרו לו תמיד מחדש בכל יום בבחי' למען יזמרך כבוד ולא ידום ה' אלקיך לעולם אודך כדי שיתבוננו חסדיו בכל עת ובכל יום מחדש בבחי' חדשים לבקרים וכו' שעי"ז לעולם אודך כי הכל לטובה כי א"א להשפיע החסד בפעם אחת רק ע"י שנצפה לישועה ונתפלל לפניו בכל עת עד שמשפיע לנו חסדו ובכל פעם צריכם להודות על העבר ולבקש על להבא שכל זההוא בחי' למען יזמרך כבוד ולא ידום כי זהו כבודו ית' כשמתפללין אליו בכל פעם על כל מה שחסר לו וכ"ש וקראני ביום צרה אחלצך ותכבדני וזהו ה' אלקי לעולם אודך,לעולם ודאי כי זה כל שעשוע עוה"ב להודו לו ולברכו תמיד לעולם ועד כי אז נבין עוצם נפלאות החסדים שעשה עמנו בכל יום לישאר על עמדינו להנצל מנפילות כאלה כמ ושנפלו מי שנפלו בדורות הראשונים כמו שהזכירו שם אבותינו שהי' במקום הז וכו' שהכל הי' ע"י נפילות ר"ל וכן בכל דור ודור ובפרט בדורות אלו שנמצאו נופלין ר"ל שא"א לבאר להיכן נפלו ר"ל ועל זה צריך כ"א להודות בכל יום כנ"ל. ודייקא כל מה שמרגיש ריחוק יותר צריך להודו יתר וכנ"ל וא"א לבאר הכל בכתב והחפץ באמת יבין מדעתו ויצרף לזה כל מה שנאמר בדברינו בענין זה במ"א והכל יהי' לקרב ולא לרחק בבחי' שלום שלום לרחוק ולקרוב הנ"ל:

אות יד

וע"כ אומרים כל זה במזמור שיר חנוכת הבית שהוא בחי' חנוכהכי עיקר הישועה והתקוה הוא בנין ביהמ"ק שהוא המקום שראו אבותינו מרחקו ששם כל קתוותינו כי שם כל התקרבות ישראל לאביהם שבשמים ובעבדותינו בעומק הגלות צריכין בכל ים להמשיך על עצמו בחי' חנוכת הבית כי כל מ ישיש בו דעה כאלו נבנה ביהמ"ק בימיו וע"כ כל אחד כפי מעט הדעת והמוח שהש"י מאיר עליו בחסדו בכל יום בבחי' חדשים לבקרים וכו' כמו כן נמשך עליו בחי' קדושת חנוכת הבית וע"כ אומרים מזמור שיר חנוכת הבית בכל יום ומזכיירן בו כל הנ"ל שהוא בחי' שלום לרחוק ולקרוב הנ"ל שכל זה בחי' חנוכה וכנ"ל:

חדש

אות טו

וזה בחי' איסור חדש שאסור לאכול מן התבואה החדשה עד יום י"ו בניסן שהוא מחרת הפסח שמקריבין בו עומר שעורים. כי בפסח אז הוא התחלת התקרבות ישראל לאביהם שבשמים כיאז הוא יציאת מצרים שיוצאין ממ"ט שעיר טומאה ונכנסין במ"ט שערי קדושה ומבואר בכוונות ומובא בדברינו שביום א' של פסח נמשכין כל המוחין ואז הוא התקרבות גדול מאד. ואח"כ ביום ב' ראשון לספירה אז מסתלקין המוחין ומתחילין לקבלם בהדרגה כסדר וכבר מבואר בשם הבעש"ט ז"ל על זה שהוא בחי' והוא ינהגינו עלמות כמו שמוליכין את התיקנוק ומלמדין אותו לילך שבתחילה מוליכין אותו בידים ואח"כ פתאום מסלקין הידים ממנו כדי שילך מעצמו כמ וכן הוא בעבודת ה' שבתחילת ההתקרבות מסייעין להאדם ומוליכין אותו בדרך השיר. וע"כ אין חוזק כתחילת החסידות ואח"כ נופל מהתלהבות הזאת כי מסלקין ממנו ההתלהבות שבא עלו מלמעלה ומניחין לו לילך בעצמו שזהו בחי' פסח וספירה כנ"ל. וענין זה מתנהג בכל אדם כמה וכהמ פעמים אין מספר בכמה וכמה בחי' שונות וכמו שפרש"י על פסוק אתם נצבים היום כולכם ופרש"י כיום שהוא מאפילו ומאיר כך הוא עתיד להאפיל לכם ולהאיר לכם וכל זה כלול בדברינו הנ"ל הבנויים על מ"ש הוא ז"ל על פ' שלום לרחוק ולקרוב וכנ"ל באריכות נמצא שביום ב' של פסח נמשך על ישראל בחי' הנ"ל בחי' שלום שלום לרחוק ולקרבו כי אז צריכים זאת כי אז הוא תחילת ההתקרבות שהאיר עליהם הארה גדולה ונפלאה בשעת יציאת מצרים ביום א' של פסח ע"כ תיכף ביום ב' מסלק מהם גודל ההארה הזאת ומראה להם התרחקות קצת והמצריים שהם הסט"א מתחילים מחדש לרדוף אותם וכו' וכל זה הוא בי' הנ"ל כי הכל בשביל התקרבות כי ההתרחקות

תכלית ההתקרבות וכנ"ל וע"כ אסור לאכול מן התבואה החדשה עד אותו היום שהוא מחרת הפסח כי ענין זה הנ"ל שהוא בחי' שלום לרחוק ולקרבו כנ"ל זה צריכים מאד בכל הבחי' הן בענין עבודת ה' כמבואר לעיל וכן בענין הלחם והפרנסה צריכים זאת ג"כ מאד לידע שהלחם והפרנסה באה ממרחק מאדמאד בבחי' ממרחק תביא לחמה שמרמז על התורה לחמה דאורייתא וגם צריכין להבין משל ומליצה (כמו שפרש"י בתחילת משלי) כי גם כפשוטו צריכין לידע שהלחם והפרנסהממש באים ממרחק מאד כי המזונות באים ממקום גבוה ורחוק מאדו כ"ש בכתבי האריז"ל על מארז"ל בני חיי ומזוני לאו בזכותא תליא מלתא אלא במזלא וכו' שהוא בחי' מזל העליון שהוא בחי' תיקוני דיקנא קדישא בחי' נוצר ונקה וכו' שהם בחי' גבוהים מאד כידוע. וע"כ באמת ארז"ל קשים מזונותיו של אדם כקריעת ים סוף וכפלים כיולדה ויותר מן הגאולה וכפי עוצם התרחקות המזונות והפרנסה מן האדם בודאי לא הי' כדאי שיומשך לו מזונות. אך הש"י זן את העולם כולו בטובו בחן ובחסד וברחמים וכו' וע"כ כשמגיע לאדם איזה שפע של מזונות ופרנסה הן רב הן מעט צריך לידע שהכל בחסד ואינו כדאי רק הכל ברחמיו שמביא לו פרנבסה ממרחק מאד בבחי' ממרחק תביא לחמה ממש וידיעה זאת נצרך לו בכמה בחי' הן שלא ירום לבבו בעשרו והשפעתו שיסבור שהעשירות מגיע לו כמצוי בכמה אנשים שתיכף שמגיע לו אזיה שפע עשירות מתחיל להתנהג בגדולות עד שעכשיו דאגתו מרובה מקודם מחמת שחסר לו הרבה כפי מה שרוצה להתנהג בגדולות וכשאין מרוויח כרצונו הוא מלא כעס ומכאובות ומתרעם על מדותיו יתב' כאלו ה"י משועבד כיביכול ליתן לו עשירות אבל באמ תצריך לידע שכל מה שהש"י משפיע לו הכל בחסד גדול כי השפע באה לו ממרחק מאד כנ"ל ע"כ אל ירום לבו בעשרו ואל יתרעם על מדותיו ית'. ומה שהוא צריך על הכרחיות באמת יבטח בשם ה' שישפיע לו בחסדו וכמו כן בעניים ודלת העם צריכין ג"כ לידע זאת שהפרנסה באה ממרחק מאד בחסדו. וע"כ צריך לבטוח כי האלקים הרועה אותו מעודו בחסדו ומשפיע לו פרנסתו ממרחק כזה הוא ירחם עליו כל חייו ויתן לו פרנסתו המוכרחת ואל יצר צרת מחר כי דייקא ע"י שיודע שהפרנסה באה ממרחק מאד מאד בפרט העניים ודלת העם שרואים כמה הפרנסה רחוקה מהם ומעט הפרנסה שישלהם באהלהם בנס בכל יום כשידע זאת בבירור לא יטריד דעתו ומחשבתו עוד על הפרנסה רק ישליך יהבו על ה' מאחר שיודע שאין שום סיבה שימשיך פרנסה רק הש,י משפיע לו ממרחק מאד בחסדו והוא ברחמיו ישפיע לו גם להבא בכל יום די מחסורו בחן ובחסד וברחמים. וע"כ אסור לאכול חם ותבואה חדשה עד מחרת ה]פסח שאז נמשך על ישראל בחי' זאת בחי' שלום לרחוק

ולקרבו כנ"ל שרק בבחי' זאת צריכין לקבל הלחם והפרנסה כנ"ל שזהו בחי' אכילת מן בבחי' לא ניתנה תורה אלא לאוכלי המן היינו שידע שהפרנסה נמשכת בבחי' מן שלא ירד בפעם א' עלכל השבוע והחודש רק דבר יום ביומו כשרז"ל כדי שיתלו עיניהם למרום וכמ וכן נמשכת הפרנסה לכ"א לפי בחינתו באופן שיתלה עיניו למרום בכל עת שידע שהפרנסה רק מאתו ית' ממרחק מאד כ"ש לא ממוצא וממערב וכו' כי אלקים שופט וכו'. וצריך לבלי להנתהג בגדולות. ומה שמוכרח לו בודאי ישפיע לו הש"י שזהו בחי' הנ"ל בחי' רחוק וקרוב שתיכף כשיודע כמה רחוק הישוע ממנו ואעפ"כ הש"י מושיע לו בכל עת בחסדו הנפלא ממרחק מאד עי"ז תיכף נתקרב. כי כשיודע ההכל בנפלאות ה' בחסדו תיכף הישועה קרובה אליו מאד כי אין מעצור לה' להושיע וכו' כי ממנו לא יפלא כל דבר רבל תיכף כשיטעה ויסבור שהוא קרוב ממש תיכף הוא רחוק מאד כי באמת התקרבות להש"י וכן הפרנסה רחוקה ממנו מאד מאד וכנ"ל. וע"כ צרכין לזכור כל הנ"ל היטב בכל יום הן בענין התקרבות להש"י הן בענין הפרנסה הן בכל הצטרכות האדם. וע"כ אסור לאכול מן החדש עד מחרת הפסח שאז נמשך בחי' זאת ישראל בחי' שלום לרחוק ולקרבו וכנ"ל:

אות טז

וזהו בחי' עומר שעורים שמקריבים אז שהוא מתיר החדש כי כל הישועת וכל התקרבות ישראל לאביהם שבשמים וכל הפרנסה וכל ההשפעות הלכ נמשך מן המקום ההוא שהוא מקום הביהמ"ק שעליו נאמר וירא את המקום מרחוק וכנ"ל. ואפי' כשעומדים בביהמ"ק בזמן הבית הי' צריכם לידע כמה וכמה הם רחוקים מקדושת המקום הנורא הזה וכל עיקר החורבן נמשך מזה מחמת שפגמו בזה וסברו שכבר כל טובם בידם ומרדו בהש"י כ"ש כמרעיתם וישבעו שבעו וירם לבם על כן שכחוני. וזהו שהבאתי לעיל מה שפרש"י על פסוק הסבי עיניך מנגדי וכו' ע"ש כי מרוב החיבה שהראה להם בבי תראשון מרדו בו כנ"ל כי בעוצם ההתקרבות צריכים לידע ההתרחקות כנ"ל ואז דייקא הוא מקורב ובלבדשלא יטעה כי צריך בכל פעם לזכור ריחוק ולשמוח דייקא עי"ז בחסדו שהוא ית' מקרבו מהתרחקות כזה וכנ"ל. וזהו ג"כ בחי' מ"ש בזוה"ק מאן דזעיר הוא רב מאן דהוא רב הוא זעיר וכן חוזר חלילה וכמובן שם בזוה"ק במקומו שיש בזה עמקות ע"ש אך אעפ"כ ע"י דברינו הנ"ל יכולין להבין קצת להוציא מזה עצות והתחזקות להתקרב ולא להתרחק בכל מה שיעבור עליו הן בענין עבודת ה' הן בענין פרנסה ובנים וכו'. וזהו בחי' הקרבנות שהיו בבימה"ק שהיו לוקחים בהמה גשמיית ומנחה ונסכים גשמיים ומעלין אותם לקרבן למעלה למעלה כי סלוקא דקרבנין למקום

רחוק מאד מאד כ"ש בזוה"ק סלוקא דרבנין עד א"ס כי שם בביהמ"ק שם ראו בח' זאת בכל יום בחי' וירא את המקום מרחוק הנ"ל. כי הן השמים ושמי השמים לא יכלכלוך וכו' והש"י ברחמיו צמצם השראת שכינתו בביהמ"ק. וכן מעוצם רחמיו צוה להעלות בהמה גשמיית לריח ניחח ועי"ז נמשכו לכ ההשפעות טובות לעולם שכל זה הוא בחי' דברים נפלאים ורחוקים מן השכל מאד. בחי' אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממנו בחי' ממרחק תביא לחמה הנ"ל. וזה בחי' העומר שעורים שמתיר החדש לאכול כי עומר שעורים היא פליאה עצומה ביותר יכ שעורים מאכל בהמה וצוה הש"י להביא אז במחרת הפחס עומר שעורים דייקא שהיא מאכל בהמה להורות נפלאות חסדו שיכול להעלות ולקרב בחי' התרחקות כזה שהוא בחי' שעורים מאכל בהמה. ועי"ז יומשך על ישראל דעת שידעו עוצם התרחקותם ואין לנו דעת כמ ובהמה ממש כ"ש ואני בער ולא אדע בהמות הייתי עמך. וזה עיקר ההתקרבות בחי' לרחוק ולקרוב הנ"ל. וע"כ העומר שעורים דייקא מתיר החדש באכילה כי א"א לאכו לחם ולקבל הפרנסה כ"א ע"י בחי' זאת שידעו עוצם ההתרחקות שזהו עיקר ההתקרבות שבחי' זאת נמשכת במחרת הפסח וכנ"ל:

אות יז

וזה בחי' שש השעורים שנתן בועז לרות שהם בחי' ששש כנפים המבוארים בהתורה הנ"ל שכל דברינו הנ"ל כלולים בהם ע"ש. וכמבואר שם שרות ביקשה זאת ופרשת כנפיך על אמתיך ע"כ נתן לה שש שעורים שמרמז על בחי' ששש כנפים הנ"ל. שעורים דייקא בבחי' עומר שעורים שהיו עוסקים בתיקון זה כ"ש והמה באו בתחילת קציר שעורים ופרש"י בקצירת העומר הכתוב מדבר כי רות היתה גר צדק וממנה למדו רז"ל כל דיני התקרבות הגרים כי כל התקרבות הגרים שהם בח"י הרחוקים מהש"י הכל הוא ע"י בחי' הנ"ל בחי' שלום לרחוק ולקרוב הנ"ל כי הגר וכן הרחוק מהש"י בחטאותיו כשבא להתקרב שהוא ג"כ בחי' גר קשה מאד לקרבו כי הבעל דבר מסבב אותו וחותר עליו מאד וכמובא בדבריו ז"ל כמה פעמים. וע"כ עיקר התקרבותו על ידי בחי' הנ"ל שידע עוצם התרחקותו מצדו ועוצם התקרבותו להש"י מצד רחמי הש"י הנפלאים מאד מאד וכשידע כל זאת בידיעה ובאמונה שלימה שיכול להתקרב בבחי' שלום לרחוק ולקרבו הנ"ל שנאמר עיקרו על גרים ובעלי תשובה כידוע. וע"כ עיקר התקרבות הגרים ובעלי תשובה הוא בבחי' זאת בחי' התרחקות והתקרבות כשרז"ל גר שבא להתגייר אי אתה ידוע שישראל בזמן הזה דווים ודחופים וסחופים ויסורים באים עליהם אם נתרצה על זה ואמר יודע אני ואיני כדאי מקבלין אותו. ואח"כ מודיעין אותו כמה מצות ועונשין וכל זה למדו מפ' נעמי ורות כמ ושדרז"ל. ורות היתה צדקת גדולה ונתגיירה באמת מאד

ונתרצית על הכל עד שאמרה באשר תמותי אמות ושם אקבר שפירשו רז"ל שאמרה לה נעמי ארבע מיתות נמסרו לב"ד השיבה לזה באשר תמותי אמות ב' קברים נמסרו לב"ד אחד לנחנקין ונהרגין וא' לנסקלין ונשרפין ונתרצית גם על זה ואמרה באשר תקבר אקבר. ואז ותרא כי מתאמצת היא ללכת ותחדל לדבר אליה. שלמדו מזה שאין מרבין לרחקו רק מקרבין אותו. וכן הוא בענין התקרבות הרחוקים אל האמת. והבן היטב כל זה עד היכן נתרצית רות הצדקת שנעמי התרה בה שישד' מיתות ב"ד וב' קברים, כאומר אולי לא תוכל לעמדו בנסיון ותעבור ח"ו על ד' מיתו ב"ד והשיבהבאשר תמותי אמות ושם אקבר שאיך שיהי' אני חפץ בהאמת בקדושת ישראל ויעבור עלי מה כי לכאורה הי' ראוי לרות להשיב לנעמי מה אתה מייראני בד' מיתות ב"ד הלא הבחירה בידי ובודאי לא אעבור ח"ו עבירות גדולות כאלה שמגיע עליהם ח"ו ד' מיתו ב"ד מאחר שאני באה להתגיר ביסורים כאלה. אך רות הצדקת בודאי הי' זאת במחשבתה כי בודאי קיבלה על עצמה להתגייר ולא לעבור ח"ו עבירות גדולו תכאלה שמגיע עליהם ח"ו ד' מיתות ב"ד מאחר שאני באה להתגייר ביסורים צדקתה ואמרה באשר תמותי אמות שאפי' אם יתגבר הבע"ד ויביאני ח"ו למה שיוכל להכשיל את האדם. אעפ"כ אני מקבל עלי קדושת ישראל באמת ויעבור עלי מה ובאשר תמותי אמות וכו' ואז קירבה אותה נעמי בהתקרבות גדול ונעשית צדקת גדולה ד שזכתה שיצא ממנה משיח שיחזור כל העולם למוטב. וכן הוא בכל אדם הבא להתקרב אל האמת שעיקר התקרבותו ע"י התרחקות ואפי' אח"כ כשנתקרב הרבה צריך לזכור בכל פעם התרחקותו וכן חוזר חלילה בבחי' שלום שלום לרחוק ולקרוב וכנ"ל:

אות יח

ונחזור לענין חנוכה.כי מבאור בהתורה הנ"ל שיש נחש ונמלה בתוך פיה וכו' שהוא סוד מ"ש בזוה"ק ומאן הוא נחש דפרח באוירא וכו' ע"ש מבואר שם שהנחש הם בחי' חכמות חיצוניות של המחקרים שמתגברים ע"י דיבורים רעים שעי"ז עושים כנפים להנחש שהם המחקרים וכו' כי ע"י דיבורים קדושים עושים כנפים דקדושה וכו' ע"ש כל זה היטב. כל זה הוא בחי' תוקף הנס של חנוכה שיעקרו הי' להכניע מלכות יון הרשעה שהם חכמי האפיקורסים שעיקרם הם חכמי יון כמבואר בדברי רז"ל שכל חכמתם הם קוראים חכמת יונתי כי כל התגרותם של היונים אז בישראל הי' מחמת חכמתם הרעה שהתגברה אז ע"י רבם אריסטו היון ימ"ש שאפיקורסית שלו ידוע ומפורסם כיכל דעותיו הרעות הם כנגד התורה הק' ע"כ עמדו על ישראל להשכיחם תורתו וכו' וכל כחם הי' ע"י דיבורים רעים שהם לה"ר וכו' וע"כ עיקר הכנעתם הי' ע"י דיבורים קדושים

שהם בחי' כנפים דקדושה הנ"ל שהם בחי' תפילה ותחנונים וצעקות וזעקות שהרבו מתתיהו ובני והצדיקים שהי' אז להתפלל ולצעוק להשם יתב' כמבואר בספרים. כיעיקר הכנעת חכמת יון הרשעה שהוא עיקר זוהמת הנחש כנ"ל הוא ע"י דיבורים קדושים של תורה ותפלה וביותר ע"י תפילה שעי"ז נעשים כנפים דקדושה שמכניעים כנפים של הנחש הנ"ל. כי חכמת יון הרשעה הוא ההיפך מבחי' כנפים הנ"ל שהם בחי' שלום לרחוק ולקרבו שהוא בחי' אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני. שזהו כל חמכת ישראל הכשרים והצדיקים שאפי' מי שזוכה לחכמה גדולה ודעת אמתי בידיעתו ית' הוא יודע בכל פעם התרחקותו יותר וכנ"ל. כי זה עיקר החכמה שישכיל שרחוק ממנו החכמה. (וכ"ש בלק"ת בסי' מ"ד) מכ":ש מי שדעתו קטנה עדיין שהוא צריך בודאי לידע שכמה הוא רחוק מן החכמה בפרט מי שהוא יודע שלא קידש את גופו עדיין ועדיין יש לו שמץ מאיזה תאוה שלא שיברה בשלימות שבודאי עדיין אין דעתו שלימה. מחכ"ש וכ"ש מי שיודע פגמיו ולכלוכיו בכל התאות שבודאי צריך עכ"פ לידע כמה הוארחוק מדעת השלם של צדיקים וכשרים אמתיים. וזהעיקר קדושת ישראל שדרכם להמעיט ולהקטין עצמן כשפירש"י על פסוק כי אתם המעט וכו' שאתם ממעיטין עצמיכם וכו'. אבל החכמים להרע שהם בחי' חכמי יון דרכם שירוצו ויעופפו בחכמתם לחקור לידע במה שאין להם רשות. והם מלוכלכים בכל הטינופים של כל התאות ומבקשים לחקור ולידע בידיעת אלקותו ית' ועי"ז באמת נבוכו ונתעו מאד מאד ובאו לכפירות גדולות. כי א"א לידע באלקותו יתב' כ"א הקדושים והפרושים מכל התאות ומכל מניי תאות הכבוד בתכלית באמת לאמתו כמ ואבות העולם. ושאר העולם צריכמי רק להאמין בהם ובדבריהם הקדושים כמבואר כבר כ"פ. נמצא שעיקר חכמות הרעו תשהם בחי' חכמות יון הרשעה הוא ההיפך מכל הנ"ל שהם בחי' שלום לרחוק ולקרוב כנ"ל כי החכמים להרע דרכם לרוץ ולעוף לחקור בהמ שאין לו רשו"ת ורוצה שיתיישבו לו כל הקשיות והמבוכות והבלבולים והעקמימיות שכלו וכל שטות דעתו הכל יתיישב לו מיד. ועל ידי זה באמת מתרחק מאד מהשם יתברך ועבודתו. ועיקר הפגם והתיקון הוא תלוי בהדיבור שעל ידי פגם הדיבורים בפרט ע" ילשון הרע מכ"ש כשמדברים לשון הרע על כשרים וצדקיים אמתיים עי"ז עושים כנפשים להנחש כנ"ל שעי"ז מתגבר בו בחי' חכמו תשל שקר וכפירות שנמשכים מחכמת יון שהוא זוהמת הנחש כנ"ל שעי"ז באים עליו קשיות ועקמימיות שבלב הרבה מחמת שרוצה ליישב ותרץ הכל ולידע כל דבר מה שאין שייך לו כלל וכו' כנ"ל. ועיקר התיקון ע"י דיבורים קדושים שישמור א"ע מעתה מאד מדיבורים רעים וירבה לדבר דיבורים קדושים של תורה ותפילה ובפרט להרבו תבתפלה ותחנונים

ושיחה בינו לבין קונו ועי"ז יעשה ויתקן בחי' כנפים דקודשה שהם בחי' שלום לרחוק ולקרבו הנ"ל שעי"ז מכניעים כנפשים של הנחש הנ"ל שהם ההיפך מזה כנ"ל:

אות יט

כי עיקר בחי' זאת להתקרב דייקא ע"י התרחקות בבחי' שלו סלרחוק ולקרוב הנ"ל. א"א לזכות כ"א ע"י הדיבור דקודשה ועיקר ע"י תפילה כי ענין רחוק וקרוב הנ"ל הם נראים בתחלה כסותרים זה את זה ח"ו. ועקיר השלום וההכרעה ביניהם זוכים ע"י הדיבור כי הדיברו בחי' צפרתא דקאי עד רסולי' במיא ורישי' מטי לצית שמיא כמבואר בהתורה אני ה' הוא שמי (בסי' י"א א') כי האדם צריך לידע עוצם התרחקותו מהש"י ואעפ"כ ידע ויאמין שמצד רחמיו ית' הוא קרוב מאד לכל אחד ואחד אפי' הרחוקים מאד מאד מחמת מעשיהם הרעים. והעיקר ע"י הדיבור כי ע"י הדיבור אנו יכולים לקרות אותו מרחוק מאד והוא מתקרב אלינו עי"ז כ"ש קרוב ה' לכל קוראיו לכל אשר יקראוהו באמת וכתיב ומי גוי גדול אשר לו אלקים קרובים אליו כה' אלקינו בכל קראנו אליו. וזה בחי' בורא ניב שפתים שלום שלום לרחוק ולקרבו וכו'. בורא ניב שפתים דייקא כי ע"י ניב שפתים שהוא ע"י הדיבור עי"ז דייקא זוכים לבחי' שלום לרחוק ולקרבו הנ"ל וכנ"ל:

וזה שתיקנו רז"ל לומר בתפילת חנוכה וקבעו שמונת ימי חנוכה אלו להודות ולהלל לשמך הגדול שהזכירו ביותר ההלל וההודאה שהוא תיקון הדיבור אע"פ שעיקר הנס הי' בענין נרות המנורה וכו' שעל זה תיקנו לנו להדליק נר חנוכה הקדושה אעפ"כ הזכירו בתפלה רק ההודאה והלל של חנוכהכי כל עיקר תוקף הנס של חנוכה שנעשה בכל שנה ושנה שהוא להכניע חכמות רעו תשל העולם שנמשכין מחכמת יון הרשעה שרוצים לעוף בשכלם במה שאין להם רשו"ת ולזכות ההיפך מזה שהואבחי' שלום לרחוק ולקרוב הנ"ל. לידע בכל פעם עוצם התרחקותו להתקרב עי"ז דייקא וכנ"ל כל זה אין זוכים כ"א ע"י הדיבור הקדוש שהוא בחי' הלל והודאה דהיינו בחי' תפלה וע"כ תקנו לומר וקבעו שמונ תימי חנוכה אלו להודות ולהלל וכו' להודות ולהלל דייקא כי עיקר התיקון ע"י הדיבור של תפלהבבחי' בורא ניב שפתים וכו' יוכל להבין מזה עצות להצזק בענין השיחה בינו לבין קונו שזה עיקר התיקון לענין רחוק וקרבו הנ"ל. כי בהשיחה הנ"ל יכול לפרש הכל פני הש"י לפרש בשיחתו עוצם התרחקותו ואעפ"כ יתקרב להש"י עי"ז דייקא ע"י שיזכור עוצם ריבוי רחמיו בלי שיעור כאשר גילו לנו אבותינו ורבותינו ז"ל אבל ע"פ רוב השיחה בעצמה קשה מאד כי מעוצם התרחקותו אין לו דיבורים לדבר כידוע למי שרוצה להרגיל עצמו בזה אבל כבר הזהיר לנו אדמו"ר ז"ל. שאעפ"כ יתחזק בכל מיני התחזקות לנהוג הנהגה זאת בכל יום כידוע לנו כמה וכמה הזהיר על זה

הרבהכיההכנה והרצון לבד שמכין א"ע ורוצה לדבר רק שאינו יכול לדבר גם זה יקר מאד אצלו ית' ואם יהי' חזק בזה הרבה בודאי יעזרו הש"י וברא לו דיבורים בבחי' בורא ניב שפתים, בורא ממש כי הדיבורים הבאים לאדם הם בחי' בראיה חדשה ממש כי בודאי הוא רחוק מדיבורים מאד מחמת התרחקותו. אבל כשהוא חזק ומכין עצמו לדבר ולשיח בינו לבין קונו וחזק בזה איזה שעה ברצונות וכיסופין חזקים אזי הש"י עוזרו ושולח לו דיבורים לתוך פיו שהם בחי' בריאה חדשה ממש שהש"י ברחמיו ברא לו דיבורים והזמינם לתוך פיו בבחי' בורא ניב שפתים, בורא דייקא כנ"ל ועי"ז דייקא זוכה לבחי' שלום שלום לרחוק ולקרוב וכו' כנ". וכ"ש לאדם מערכי לב ומה' מענה לשון שהאדם צריך לערו לבו היינו בחי' ההכנה הנ"ל ואזי הש"י בורא לו דיבורים לתוך פיו בבחי' ומה' מענ לשון. וכ"ש אד' שפתי תפתח וכו' שהש"י בעצמו כביכול פותח שפתיו לדבר ולשיח את אשר בלבבו. כי הכל מאתו ית' רק האדם צריך להכין את עצמו ברצונו וכיסופים וה' יעזרו לדבר ולפרש שיחתו וכנ"ל:

אות כא

וע"כ כל ענין זה של שלום לרחוק ולקרוב מרומז בפ' קן צפור וכו' כנ"ל. כי כל ענין זההוא בבחי' תקון הכנפים כנ"ל שהוא בחי' צפרים ועופות שהם בעלי כנפים:

אות כב

וזה בחי' מ"ש במדרש (מ"ר פ' מקץ פ' צ"א) וז"ל וירא יעקב כי יש שבר במצרים. כי יש שבר זה הרעב. כי יש סבר זה השבע. כי יש שבר ויוסף הורד מצרימה. כי יש סבר ויוסף הוא השליט. כי יש שבר ועבדום וענו אותם. כי יש סבר ואחרי כן יצאו ברכוש גדול. האומר לחרס וכו' ובעד כוכבים יחתום אלו עשרת השבטים שהי' נכנסים ויוצאים למצרים ולא הי' יודעים שיוסף קיים עכ"ל המדרש, נמצא שדרש שבר ל' סבר ותקוה היינו ענין הנ"ל שההתרחקות הוא התקרבות והאיש הישראלי בחי' יעקב צ"ל מצפה לישועה תמיד. ובתוך הצרה והדחקות וגודל צרת הנפש וגלותה כפי שמרגיש כ"א בנפשו צריך לראות ולהסתכל משם דייקא תקוה וסבר לגאולת נפשו לשוב אליו ית' בבחי' וירא יעקב שהוא איש הישראלי. כי יש שבר במצרים כי יש סבר ותקוה במצרים, שבמצרים דייקא שהוא בחי' תוקף הגלות בכלל ובפרט כי כל הגליו תמכונים בשם מצרים שם דייקא בתוך השבר והצרה יש סבר ותקוה גדולה כנ"ל במדרש, כי יש שבר ועבדום וענו אותם כי יש סבר ואחרי כן יצאו ברכוש גדול וכן הוא בגלות של עכשיו וכן הוא בכל אדם בפרטיות שכל זה הוא בחי' שלום שלום לרחוק ולקרוב שההתרחקות הוא עיקר ההתקרבות וכנ"ל:

אות כג

וזה בחי' מה שהבטיח הש"י ליעקב אנכי ארד עמך מצרימה ואנכי אעלך גם עלה ומובן בספרים שבזה הפסוק מרמז כל סוד גלות ישראל ועיקר הוא גלות הנפש כל העליות והירידות העוברים על איש הישראל שזה עיקר סוד הגלות והגאולה שהכל בבחי' אנכי ארד עמך מצרימה ואנכי אעלך גם עלה שזהו בחי' ירידה תכלית העלי' כמובא והעיקר הוא התחזקות שצריכין להתחזק מאד מאד בתוקף התגברות מרירות הירידה עד שנדמה שמעט כמעט ח"ו, שדייקא משם ירחם עליו הש"י וישיעו ויקרבו אלי וכי לא יטוש ה' את עמו וכו'. וכ"ש אם אמרתי מטה רגלי חסדך ה' יסעדני וכו' וכתיב ואומר אב נצחי ותוחלתי מה' זאת אשיב אל לבי על כן אוחיל חסדי ה' כי לא תמנו כי אל כלו רחמיו חדשים לבקרים וכו' וכנ"ל. וכן בפסוקים רבים ובפרט בדברי רז"ל מבואר שדייקא כשישראל הם בתכלית הדחוקת והצרה ח"ו אז דייקא יש סבר ותקוה לישועה גדולה וכמ"ש במדרש על פ' ועלה מן הארץ דייקא ע"ש. וכן הוא בפרטיות בכל אדם ובכל זמן כי הש"י מהפך המכה לרפאוה כשרז"ל וכל זה מרומז בפסוק אנכי ארד וכו' הנ"ל:

אות כד

ולבאר הדבר יותר. כי איתא שיש שם שיוצא מפסוק זה אנכי ארד עמך מצרימה כמובא בתפילות שבס' שע"צ ובתפילות שאומרים בלילב הו"ר אחר תהלים שתקנו לבקש ולהתפלל להנצל מכל מיני צרות בכח השם הקדוש היוצא מפסוק זה אנכי ארד עמך וכו' הוא אמ"י נצ"א וכו' ע"ש. וענין יציאת השם הקדוש הזה הוא כך כי בפסוק זה יש שלשלים אותיות מן אנכי עד גם עלה ומחלקים אותם לשלשה חלקים של יוד יוד אותות דהיינו אנכי ארד עמך הוא יוד אותות וכן מצרימה ואנכי עד היוד של ואנכי הם יוד אותיות ואח"כ היוד של ואנכי ותיבות שלאחריו אעלך גם עלה הם יוד אותיות ומחברין או תאחד מכל חלק וחלק מג' חלקיטם הנ"ל ועי"ז יוצא השם הנ"ל דהיינו האלף של אנכי והמם של מצרימה והיוד של ואנכי הנ"ל ויוצא השם אמי וכן אח"כ הנון של אנכי והצ' של מצרימה והא' של אעלך וכן כולם והסדר הוא כך (אנשי ארד עמך מצרימה ואנכי אעלך גם עלה). והמשים לב יוכל להבין מזה רמזים נפלאים לענין הנ"ל להתחזק תמיד להיו תמצפה לישועה גדולה בכל אשר יעבור עלי וכי יש בפסוק הזה ג' חלקים שהם בחי' הירידה לתוך הגלות והגלות בעצמה והעלי' מתוך הגלות שזה בחי' ג' חלקים שהם אנכי ארד עמך שהוא בחי' הירידה לתוך הגלות. וצריכין לידע ולהאמין שגם בעת הירידה בעצמה הש"י עמו בבחי' אנכי בעצמי כביכול ארד עמך ואח"כ החלק הב' הוא מצרימה ואנכ עד היוד לרמז על הגלו תבעצמה שהוא בחי' מצרימה שכולל כל הגליות. ותיכף כשבאים בתוך הגלות שהוא הירידה מתחיל העלי' וע"כ נכתב מיד

ואנכי אעלך. נמצא שאנכי הראשון מרמז על הירידה לתוך הגלות ואנכי הב' מרמז על העלי' מתוך הגלות אך שבשעת הגלות והירידה כשמתחיל צמיחת קרן ישועה שנמשך מבחי' ואנכי הב' שהוא בחי' העלי' בחי' ואנכי אעלך וכו' אזי הבעל דבר רוצה להתגבר ביותר כדרך שני אנשים הנלחמים זה בזה שכשרואה שהאחד מתגבר כנגדו אזי הוא מתחזק כנגדו בתגרות והתגברות יותר כמובא בדברינו כמה פעמים וזה עיקר תוקף מרירת הגלו תשל עכשיו מחמת שהוא עכשיו בעבקות משיחא והש"י מצפה בכל יום למהר לגאלינו. וזה מרמז בסוד השם של הפסוק הנ"ל שמרמז על כל הגליות וגאולתם בכלל ובפרט כנ"ל. כי החלק הב' הוא מצרימה ואנכ עד היוד האחרונה של ואנכי. כי ואנכי הב' הוא בחי' התקוה לישועה בחי' ואנכי אעלך גם עלה. אך תיכף כשמתחיל בתוך הגלות צמיחת קרן ישועה שנמשך מן ואנכי הב' אזי הס"א והבע"ד מתגברין להעלים גם זאת ורוצים לתפוס גם בחי' זאת לתוך הגלות בסוד גלות השכינה שזהו בחי' שאותיות האמצעים הם מצרימה ואנכ כי גלות מצרים שכולל כל הגליות רוצה להתגבר גם על ואנכ הב' להעלים הצמיחת קרן ישועה שנמשך משם. ומגודל התגברותם מאד מאד עד שמעלימין ומסתירין הכל הי' כמעט ראפס תקוה ח"ו. לולא ה' עזרתה לנו שכשמתפשטין ביותר על הקדושה ורוצים להעלים לגמרי בבחי' צופה רשע לצדיק ומבקש ולהמיתו אזי דייקא ה' לא יעזבנו בידו. וכ"ש בסי' ר"ח על פסוק זה ע"ש מ"ש שהסט"א והחולקים רוצים להתפשט לכסות הצדיק לגמרי וכו' עד שלא יוכל להנשים ח"ו. אבל הש"י לא יעזבנו בידו. וזה סוד היוד אחרונה של ואנכי הב' שהוא שייכה לחלק הג' ומצטרפת לתיבות אעלך גם עלה. לרמז שכשמתפשטין גם על ואנכי הב' ורוצים להעלים הצמיחת קרן ישועה הנמשך משם כדי שישתקעו בגלות ח"ו. אבל הש"י לא יעזבנו בידם כי ידו אוחזת בעקב עשו כתיבו פרש"י שאינו מספיק לגמטור מלכותו עד שבא יעקב ונוטלה הימנו כי היוד של יעקב שהוא בחי' היוד אחרונה של ואנכי הב' הנ"ל כשרוצים להתגבר ולהתפשט גם עליה ח"ו להעלים הכל ח"ו אזי זאת היו"ד מתגברת ומצטרפת לתיבת אעלך גם עלה שעי"ז נתהפך הכל לעלי' גדולה וכנ"ל והבן הדבר היטב. כי אע"פ שמחלקים הפסוק לג' חלקים כנ"ל שהם הירידה לתוך הגלות והגלות בעצמו העלי' מתוך הגלות. אבל באמת הכל נכלל בב' בחינות כי תיכף כשבאים בתוך הגלות תיכף מתחיל צמיחת קרן ישועה כי מתחיל מיד העלי' שזהו בחי' מילוי פגימת הלבנה שתיכף כשבאה לתכלית המיעוט מתחלת להתמלאות מיד שזה מרמז על הגאולה מתוך תוקף הגלות כידוע וכ"ש כי יראה כי אזלת יד ואפס עצור ועזוב וכו' ראו עתה כי אני אני כו' ובאמת לאמתו הכל אחד כי הירידה בעצמה היא העלי' בבחי' ירידה תלכית

העלי' אך עיקר הגלות הוא גלות הדעת שרוצה להסתיר ולהעלים הדעת לגמרי כאלו אפס תקוה ח"ו. כ"ש ברצח בעצמותי חרפוני צוררי באמרם אלי כל היום איה אלקיך וכו' וכן בפסוקים הרבה עד שרוצים להעלים גם ואנכי הב' שהוא התחלת צמיחת קרן ישועה כנ"ל. אבל כשרוצה להעלים ולהסתיר לגמרי ה' לא יעזבנו בידו כיהיוד אחרונה שבואנכי הב' מתגברת ומצטרפת עם תיבות אעלך גם עלה ונתהפך הכל לעלי' גדולה כנ"ל. כי באמת הכל להיפך כי הש"י עמנו תמיד בין בעת הירדה בין בהגלות בעצמה בין בעת העלי' כמפורש בפסוק זה בעצמו ואנכי ארד עמך מצרימה ואנכי אעלך וכו' וכ"ש אתי מלבנון כלה אתי מלבנון תבואי וכו'. וע' פרש"י שם שפירש מה שלא כתיב אתי ללבנון תבוא לומר משעת יציאתם מכאן עד שעת ביאתכם לכאן אנכי עמכם בכל אשר תצאו ותבובו היינו כנ"ל. והבן היטב:

ואם תדקדק יותר תראה נפלאות. כי הלא היוד של ואנכי הנ"ל שהיא מצטרפת לתיבת אעלך גם עלה שמשם עיקר העליה כי הוא שעמדה לנו ולאבותינו בגלותינו שאינה מנחת שתתפשט הסט"א גם עליה וכו' וכנ"ל זאת היוד בעצמה מצטרפת בהשם הראשון היוצא מפסוק זה שהוא אמ"י שהוא האלך של "אנכי הראשון והמם של "מצרימה והיוד הזאת הנ"ל כנ"ל. נמצא שגם בהתחלת הירידה לתוך הגלות שהוא בחי' אנכי ארד עמך ומהתחלת הגלות הראשון בעצמו שהוא בחי' המם שהיא אות הראשון של מצרימה שהוא התחלת הגלות תיכף ומיד נצטרף עמם היוד הנ"ל שהיא יוד האחרונה של ואנכי ב' הנ"ל שמשם התקוה והעלי' כנ"ל ונעשה השם אמי כנ"ל. כל זה להודיע ולהורות שגם בתחילת הירידה לתוך הגלות ובהתחלת הגלות תיכף עמדה לנו היוד הנ"ל שמשם העליה והיא בעצמה עמדה לנו בהתחלת הירידה והגלות בעצמה לשמרינו ולהצילנו שלא נשתקע שם ח"ו. כי הש"י מגיד מראשית אחרית וכ"ש במדרש ע"פ ויהי בעת ההיא וירד יהודה וכו' שעד שלא התחיל הגלות הראשון נולד הגואל האחרון שהוא פרץ וכו' ע"ש היינו כנ"ל והבן:

חדש א

אות א

אסורלאכול תבואה חדשה עד הנפת העומר שהוא מתיר חדש:

כי איתא בדברי רבינו (בסי' ב"ב) שהמאכל צריך להיות מאכל אחר שנתברר והברור המאכלים הוא ע"י אמונה ואמונה נשלם ע"י שמוציאין הדיבור מבחי' גלות מצרים ממיצר הגרון וזה ע"י התענית שעל ידו מדבקין אחורי הקדושה. כי התענית היא בחי' אחוריים שחוזרין בכל פעם אל ההתחלה כמו שכותבין שם הוי' באחוריים י"ק וכו'.

שחוזר בכל פעם אל האות הראשונה כמו כן התענית ע,ש. כי כל התחלות קשו"ת כי בהתחלה יוצאין מהיפוך אל היפוך. ואח"כ בכל פעם מקבלין כח מן ההתחלה וכו' עיין שם היטב במאמר ויסב אלקים:

והנה בירור המאכלים הוא לברר מן מאכל בהמהם למאכל אדם כמובא בדברי רבינו נ"י (בסי' רס"ג) שיש מאכלים שעדיין לא נתבררו למאכל אדם והם מזיקין מאד להאדם וע"כ באכילת ישראל כמה מצוות תלויים בהם הכל כדי לברר ממאכל בהמה כנ"ל. ובפרט בפת שתלויים בו כמה וכמה מצוות כשרז"ל עשר מצוות תלויים בפת כי כמו שבגשמיות אנו רואין בחוש שהתבואה מתבררת בבירור אחר בירור וכל הבירורין הם שתצא ממאכל בהמה למאכל אדם כי בתחילה התבואה הוא רק עשב ושחת שהוא מאכל בהמה. ואח"כ מתגדל יותר עד שנראה בה מאכל אדם דהיינו גרעיני התבואה אך עדיין הפסולת שהוא מוץ ותבן שהם מאכל בהמה חופה עליהם וצריך לבררה ע"י מריחה ודישה ואח"כ צריך טחינה ולנפות וכל אלו התיקונים כולם בשביל לבררה ממאכל במהמה למאלכ אדם כמו כן עשר מצוות תלויות בפת כדי לברר ברוחניות ממאכל בהמה לבחי' מאכל אדם וע"כ אסור לאכול תבואה חדשה עד הקרבת העומר כי צריך לתקנה ולבררה מקודם ממאכל בהמה כנ"ל. והתיקון הוא ע"י העומר כי העומר הוא בא מן שעורים שהם מאכל בהמה ועושין מהם דייקא קרבן וזה ידוע שכל הקרבנות הם להכניע הכח הבהמיות ולהעלות מבחי' בהמה לבחי' אדם וע"כ ע"י העומר שבא מן שעורים דייקא שהם מאכל בהמה עושין ממאכל בהמה קרבן שהוא בחי' אדם כידוע ע"ז מכניעין כח הבהמיות ועי"ז נתבררין כל התבואות ממאכל בהמה למאכל אדם כי נכנע כח הבהמיות ונתברר ונתעלה לבחי' אדם ע"י הקרבת עומר שעורים שעושין ממאכל בהמה קרבן כנ"ל וע"כ נקרא כל המצות של העומר בשם הנפת העומר כ"ש ועשיתם ביום הניפכם את העומר וכו' כי הוא בחי' הנפה שמניפין ומרימין אותו ומעלין אותו למעלה ממדריגתו כנ"ל ממאכל בהמה למאכל אדם שהוא בחי' קרבן כנ"ל. וזה נעשה ע"י ההנפה בעצמה כי הבירור המאכלים הוא ע"י אמונהוההנפה הוא בחי' אמונה כי ההנפה הוא מוליך ומביא למי שד' רוחות העולם שלו מעלה ומוריד למי שהשמים וארץ שלו נמצא שההנפה הוא בחי' אמונה שמאמין שכללות כל הו' קצוות העולם הכל מאתו ית' ומשעבד הכל להש"י ועי"ז בעצמו מברר ומעלה מבחי' בהמה לבחי' מאכל אדם שזהו בחי' הנפת עומר שעורים כנ"ל. וזה נעשה ביום ראשון של הספירה כי יום ראשון של הספירה הוא בחי' התחלה כי אז מתחילין לצאת מהיפך אל היפך ממ"ט שערי טומאה למ"ט שערי קדושה שזה עיקר בחי' יציאת מצרים ואח"כ מקבלים כח

מזאת ההתחלה כנ"ל. וזה בחי' ספירת העומר שצריכין לספור הימים שעברו עם היום שעומד בו כדי לקבל בכל יום כח מימים הראשונים לקבל כח מן ההתחלה שהיתה קשה לצאת מהיפך אל היפך וזה שסופרין היום יום רביעי לעומר היום יום שלישי וכו'. כי עיקר מצוות הספירה לחזור ליום ראשון ולימים שקדמו כדי לקבל כח מן ההתחלה. וע"כ כוללין כל הימים שעברו ויום שעומד בו ביחד ואומרים ארבעה ימים חמשה ימים כדי לקבל כח מן ההתחלה כנ"ל. נמצא שספירת העומר הוא בחי' התדבקות אחורי הקדושה דהיינו שחוזרין בכל פעם אל ההתחלה כנ"ל. שעי"ז יוצאין מגלות מצרים כנ"ל. שעי"ז נשלם האמונה ועי"ז הוא בירור המאכלים וע"כ ביום הראשון מניפין את העומר שהוא בחי' הבירור כנ"ל. וזה נעשה ביום ראשון שהוא ההתחלה שהוא העיקר. ואח"כ חוזרין בכל פעם אל ההתחלה שהוא בחי' התדבקות אחורי הקדושה שעי"ז נתבררין המאכלים שהוא בחי' הנפת העומר כנ"ל. וע"כ בליל קציר העומר נפלו כמה וכמה אומות גם מפלת המן עמלק היה ביום זה שאז תלו אותו כי אז עיקר הכנעת הסטרא אחרא על ידי כח ההתחלה שיוצאין מהיפך אל היפך כנ"ל:

חדש ב

אות א

א) ע"פ המאמר תקעו המתחיל מתוכחה (בלק"ת סימן ח') כי איתא שם בתחילת המאמר ומובא לעיל כ"פ שע"י האכילה שהוא מזונא דגופא נחלש מזונא דנשמתא כי ע"י האכילה מגבירין ח"ו עקב דסט"א בבחי' אוכל לחמי הגדיל עלי עקב וכו' והתיקון לזה הוא בחי' קול וכו' ולבא לבחי' זה הקול הואע"י התפילה כי עיקר התפילה היא רחמים ותחנונים ועיקר הרחמים תלוי בדעתו וכו' וכשהסט"א יונקת מהרחמנות אזי נפגם הרחמנות והדעת וכו' ואזי התפילה בבחי' דין ומזה בא תאוות ניאוף וכו'. ואזי כשיש תאוות ניאוף פגם הדעת שאז התפילה בבח"י דין והס"א בולעת אותה כי הסט"א הוא בחי' דינים וע"כ הוא בולעת ח"ו את התפילה שהוא בבחי' דין. אזי צריכין בעל כח גדול שיתפלל תפילה בבחי' דין כי זאת התפילה של הבעל כח שהוא בבחי' דין עומדת לו להס"א בצווארו עד שמוכרח להקיא כל מה שבלע מהקדושה בבחי' חיל בלע ויקיאנו וכו' ואזי מקיא ומוציא כל הדעת והתפילתו והרחמנות שבלע וחוזר הכל אל הקדושה ואזי נעשים גרים וכו' כמבוא שם ע"ש ועי"ז מתפשט הנבואה וכו' וזוכין לקול הנ"ל. שעל ידו גדילים כל הריחות שהם בחי' משיח וכו'. ע"ש היטב וזה בחי' קריעת ים סוף ומלחמת עמלק ע"ש היטב.

אות ב

וזה בחי' איסור חדש שאסור לאכול מחמשת מיני דגן עד ט"ז בניסן שאז מקריבין עומר שעורים כי עורמ שעורים הוא ענין חידוש שמקריבין מאכל בהמה לקרבן. אך באמת הוא בבחי' הנ"ל. כי הוא בחי' תפילה בבחי' דין של הבעל כח הנ"ל. וזה בחי' עומר שעורים כי הקרבן הוא בבחי' תפילה כשרז"ל שהתפלה במקום קרבן וכשמקריבין מאכל בהמה לקרבן. זה בחי' תפילה בבחי' דין כי אדם הוא בחי' דעת ורחמים ובהמה היא העדר הדעת והרחמים. כי רחמים ודעת הם בחי' אחת כי זה תלוי בזה כמבואר במאמר הנ"ל וע"כ כשמקריבין עומר שעורים שהוא מאכל בהמה בחי' העדר הדעת והרחמים בחי' דין זה בחי' תפלה וקרבן בבחי' דין ואזי הסט"א רוצה לבלוע אותו הקרבן מחמת שהוא מידו כי הס"א היא בבחי' בהמיות פגם הדעת והרחמים בחי' דינים. וע"כ הוא רוצה לבלוע קרבן כזה שהוא מאכל בהמה. אבל מאחר שהכהנים שהם בחי' בעלי כח כי הכהנים נקראים אנשי חיל גבורי כח כשדרז"ל ע"פ והתעוותו אנשי החיל אלו הכהנים וכו'. וע"כ כשהכהנים קדושים בעלי כח מקריבין העומר שעורים בביהמ"ק על המזבח אזי כשהסט"א רוצה לבלוע זההקרבן מחמת שהוא מאכל בהמה בחי' דין כנ"ל. אזי זה הקרבן שהוא בחי' תפילה עומד לו בצווארו בבח"י בצווארו ילין עוז כנ"ל לענין תפילה ואזי הוא מוכרח ליתן הקאות בבחי' חיל בלע ויקיאנו וכנ"ל. ואזי מוציאין ממנו בע"כ עי"ז כל הדעת והקדושה שבלע. וזה צריכין אז בי"ו בניסן דייקא כי אז צריכין ישראל להתחיל לעסוק בתיקון הדעת לתקן פגם גלות מצרים. כי בט"ו בניסן יוצאין ישראל בכל דור ודור מזוהמת מצרים. אך אז הגביה והרים אותם הש"י למעלה ממדריגתם אבל עדיין לא תיקנו כלל ולא נזדככו עדיין מזוהמתם. אבל תיכף אחר יום ראשון של פסח אזי חוזר הדבר בהדרגה ואזי צריכין להתחיל לתקן ולהזדכך מזוהמת מצרים בהדרגה מיום אל יום שזהו בחי' ספירת העומר כידוע. ועיקר התיקון והזיכוך הוא לתקן פגם הדעת. כי עיקר גלות מצרים היה מחמת פגם הדעת שפגם אדה"ר באכילת עץ הדעת טו"ר. שעי"ז נמשך יניקה להס"א מן הדעת דקדושה ועכשיו בט"ז בניסן שהוא ראשון לספירת ימי טהרה וזיכוך אנו צריכין לתקן זאת לתקן פגם הדעת דהיינו להוציא כל הקדושה והדעת שבלעה הסט"א להוציא בלעו מפיו ולהחזיר הכל אל הקדושה. וזה עושין ע"י הקרבת עומר שעורים מאכל בהמה לקרבן שזה בחי' תפילה בבחי' דין שעומד לו להס"א בצוארו כנ"ל. שעי"ז מוציא ומקיא כל הקדושה והדעת בעל כרחו וחוזר הכל אל הקדושה ונשלם ונתתקן הדעת דקדושה כביכול. וע"כ מתחילין לספור ספירת העומר שהוא לטהר עצמינו מזוהמת מצרים לתקן פגם הדת. ועיקר הספירה הוא להקרבת

העומר שעורים כמו שאנו אומרים יום א' לעומר שני ימים לעומר. כי עיקר הספירה היא להקרבת העומר שעורים כי עיקר התיקון הוא ע"י העומר שעורים כנ"ל. וע"כ העומר מתיר תבואה חדשה לאכילה. כי קודם הקקרבת העומר אנו אסורים לאכול תבואה חדשה כדי שלא יתגבר מזונא דגופא ח"ו שעי"ז יתגבר ח"ו עקב דס"א בבחי' אוכל לחמי הגדיל עלי עקב וכנ"ל. ועקיר האיסור הוא רק באכילת לחם דייקא דהיינו ה' מיני דגן שהם קרויים לחם כי הדעת תלוי באכילה שכפי קדושת האכילה כן שלימות הדעת כמבואר במ"א. והעיקר הדעת הוא תלויבבחי' הלחם שהוא מה' מיני דגן שהם בחי' דעת בחי' ה' הדעת. וע"כ עיקר הסעודה ע"ש הלחם הלחם כי הוא עיקר החשיבות כי עיקר הדעת הנשלם ע"י האכילה הוא תלוי בבחי' לחם דייקא כנ"ל. וע"כ עיקר החשש שלא תתגבר עקב דס"א על ידי האכילה הוא באכילת לחם דייקא שהוא בחי' דעת. כי עיקר יניקתם הוא מהדעת שהוא עיקר חיות כידוע. וזה בחי' אוכל לחמי הגדיל וכו' אוכל חמי דייקא. כי עיקר התגברות עקב דס"א הוא ע"י עיקר האכילה שהוא לחם שהוא עיקר הדעת ששם הם אורבים ומצפים תמיד לינק משם מבחי' דעת שהואחיות כל הדברים. וע"כ א"א לאכול לחם מה ' מיני גדן כ"א ע"י תיקון הנ"ל דהיינו על ידי הקרבת העומר שעורים שעי"ז נתתקן הדעת כנ"ל. ונתתקן האכילה עי"ז כמבואר שם במאמר הנ"ל שע"י בחי' תפילה בבחי' דין של הבעל כח עי"ז זוין לקול הנ"ל שעל ידו נתתקן פגם האכילה שהיא מזונא דגופא ע"ש היטב. וע"כ אסור לאכול תבואה חדשה עד הקרבת העומר. כי התבואה שהוא הלחם שהוא העיקר האכילה בחי' דעת א"א לאוכלו כ"א ע"י תיקון הנעשה ע"י הקרבת עומר שעורים שהוא בחי' תפילה בבחי' דין של הבעל כח שעי"ז נתתקן פגם האכילה כמבואר שם היטב:

אות ג

וע"כ הי' מפלת המן בט"ז ניסן כי אז נתלה כי ע"י תפלה בבחי' דין של הבעלח עי"ז נשלם הדעת ונתתקן פגם תאות ניאוף שהוא בחי' פגם הדעת פגם זוהמת מצרים. וזהו בחי' מלחמת עמלק כמבואר שם במאמר הנ"ל ע"ש. כי מפת המן עמלק שיניקתו מהדעת הוא ע"י התפילה הנ"ל שהוא בחי' עומר שעורים ע"ש היטב. וע"כ כמה וכמה אומות שבאו על ישראל הי' להם מפלה גדולה בלילה הזהשל קצירת העומר שעורים כמבואר בדרז"ל כי כח כל האומות שהם בחי' מלכות הרשעה. עיקר התגברותם ח"ו הוא ע"י שיונקת הס"א מהדעת והרחמנות ח"ו שעי"ז נעשין המוחין בבחי' מוחין דקטנו תבחי' דינים שעי"ז הם מתגברים ח"ו. וע"כ על ידי עומר שעורים שהוא בחי' התיקון לזה כנ"ל. עי"ז הם נכנעים ונופלים:

אות ד

וע"כ זמן הקרבת העומר הוא בט"ז בניסן כי אחר חצי חודש שהוא ט"ז בחודש אז מתחיל מיעוט הירח. ומיעוט הירח זה בחי' דינים בחי' התפלה שהיא בבחי' דינים כי התפילה היא בחי' מלכות בחי' לבנה וצריכה להיות רק בבחי' רחמים ודעת שהוא עיקר מילוי הירח עיקר שלימות המלכות בבחי' כי מרחמם ינהגם בחי' ועושה חסד למשיחו לדוד. וע"י קיטרוג הירח נתמעטה זה בחי' מיעוט הרחמים והדעת שהוא עיקר האור המאיר ללבנה ששנתמעט על ידי הקטרוג ונעשה בבחי' דינים ח"ו שהם באים ממיעוט הירח כידעו ועל כן בעת מיעוט הירח שהוא אחר חצי חודש דהיינו ביום ט"ז שאז מתחיל בחינת מיעוט ודין אז צריכין בעל כח גדול שיתפלל תפלה בבחי' דין כדי שעי"ז יוציא כל הדעת והרחמים מהס"א שינקה ע"י מיעוט הירח וכו' וכנ"ל וזה בחי' עומר שעורים כנ"ל. וע"כ זמנו בט"ז בניסן שהוא תיכף אחר חצי חודש בעת התחלת המיעוט שאז צריכים זה התיקון וכנ"ל ועיקר הדבר הוא רק בחודש ניסן שהוא ראש חדשים כלליות כל החדשים ואז מתקנים מיעוט הירח בט"ז בו ע"י עומר שעורים כנ"ל. כי ניסן הוא ראש וכלליות כל החדשים כ"ש החודש הזה לכם ראש חדשים ראשון וכו':

אות ה

וזה בחי' שעיר של ר"ח שבא לכפרה על מיעוט הירח כשרז"ל ע"פ ושעיר עזים א' לחטאת לה' הביאו עלי כפרה וכו'. ואיתא בזוה"ק פ' פינחס שהשעיר הוא מסיטרא דעשו איש שעיר. בחי' דין והוא מקבל זה השעיר והקשה שם א"כ למה נאמר לה' ע"ש התירוץ. ולפי הנ"ל מושב הטטב על נכון. כי זה השעיר של ר"ח הוא ממש בחי' קרבן ותפילה בבחי' דין כי השעיר הוא קרבן לה' רק שהוא בבחי' דין מסיטרא דעשו איש שעיר. ועי"ז עשו שהוא הס"א מקבלו ורוצה לבולעו אבל זה השעיר עומד לו בצוארו כנ". עד שמקיא ומוציא כל הקדושה שבלע וחוזר הכל אל הקדושה ונשלם מיעוט הירח ונתתקן הכל בשלימות. נמצא שהכל נכון שהשעיר הואקרבן לה' ואף עפ"כ מקבלו ויונק ממנו עשו וזה זה עיקר התיקון כנ"ל. כי עי"ז מקיא ומויא כל הדעת והקדושה שבלע וכו' כנ"ל. וזה בחי' עומר שעורים שקרב בט"ז בניסן בעת התחלת מיעוט הירח בחודש הראשון שכלול מכל החדשים כנ"ל וזה בחי' עורם שעורים לשון נופל על לשון בחי' עשו איש שעיר בחי' שעיר עזים הנ"ל כי עומר שעורים‌הוא ג"כ בבחי' זו כי הוא מאכל במה וכו' כנ"ל. אך זה עיקר התיקון כי עי"ז דייקא חיל בלע ויקיאנו. ויקיאנו דייקא. בחי' הקאות ממש שמוכרח ליתן הקאות ע"י זה הקרבן שהוא בבחי' דיחן שהוא רוצה לבולעו. והוא עומד לו בצוארו עד שמוכרח ליתן הקאות וכו' כנ"ל. כמבואר היטב במאמר הנ"ל לענין תפילה ע"ש היטב. וזה "חיל "בלע "ויקיאנו ר"ת של זה הפסוק שהוא שם קדוש כמובא

הוא בגימ' י"ו. היינו בחי' י"ו בניסן שאז מקריבין עומר שעורים שע"י חיל בלע ויקיאנו כנ". וכן מובן בזוה"ק שסוד הקרבת העומר הוא בבחי' חיל בלע ויקיאנו כדי שיברח מאשת חיל בחי' מלכות דקדושה שנתתקן על ידי עומר שעורים בבחי' תיקון מיעוט הירח כנ"ל. והבן. ע"ש בזוהר בפ' אמור:

אות ו

וזה בחי' קריעת ים סוף ומלחמת עמלק. שהכל הי' בימי הספירה קודם מתן תורה כי איתא שם במאמר הנ"ל שהתפילה בבחי' דין של הבעל כח הנ"ל היא בחי' קי"ס ומלחמת עמלק ע"ש ועי"ז זוכין לנבואה שהוא בחי' קבלת התורה שאז זכו כל ישראל לנבואה וכ"ז נעשה בימי הספירה ע"י הקרבת עומר שעורים שהוא בחי' הנ"ל. בחי' תפילה בבחי' דין של הבעל כח שעי"ז נעשה בי"ס ומלחמת עמלק וזוכין לקבלת התורהבסוף ימי ספירת העומר כנ"ל ע"ש במאמר הנ"ל היטב ותבין:

אות ז

וזה שכתוב במגילת רות והמה באו בתחילת קציר שעורים. ודרז"ל בקצירת העומר הכתוב מדבר כי ע"י עומר שעורים נתתקן מלכות דקדושה כנ"ל.ומלכות דקדושה היא בחי' מלכות משיח. וכן מבואר שם בדברי המאמר הנ"ל. שע"י התפילה בבחי' דין של הבעל כח זוכין לריח שהוא בחי' משיח כמבואר שם ע"פ וירא מנוחה כי טוב וכו' ויהי למס עובד בחי' משיח שיצא מעובד שנולד מרות. וע"כ בעת שבאתה רות ונעמי לשם שעי"ז נולד שלשלת מלכות דוד משיח. ע"כ מגלה הפסוק שזמן ביאתם הי' בעת קצירת עומר שעורים כי תיקון מלכות דקדושה שהוא בחי' מלכות משיח. נעשה ע"י בחי' עומר שעורים כנ"ל גם רות היתה גר צדק. וגרים נעשים ע"י תיקון התפילה בבחי' דין הנ"ל. ע"כ באתה בעת קצירת העומר דייקא וכנ"ל:

[שייך לעיל] וזה שאמר המן אתי עומר שעורים ונצח אותי. כי עורמ שעורים דייקא נצח את המן עמלק כנ"ל. כי עיקר מפלתו עי"ז כנ"ל. ונתבטל מלכות הרשעה ונתעלה מלכות דקדושה בחי' מלכות משיח כנ"ל:

חדש ג

אות א

א) ע"פ המאמר דרשו ה' ועוזו בספר הרשון בסי' ל"ז ע"ש כל המאמר כולו:

והכל לשכל אדם צריך להכניע הגוף לגבי הנפש דהיינו החומר בחי' מיתה בחי' סכלות של הגוף של הארבע יסודות שהיא בחי' בהמה סכלות חשך שכחה חכמות חיצוניות לגבי הנפש שהוא בחי' צורה אדם חכמה אור זכרון חכמות התורה על כן צריכין להפריש עצמ ומכל תאות הגוף כדי להגביר הנפש וכו' על הגוף וכו' וזה נעשה ע"י התענית שע"י

התענית מחלישין הד' יסודות ונתביטל החומר בחי' סכלות חשך שכחה בהמה ונתגבר ונתעלה בחי' השכל והצורה האור והזכרון אדם וכו'. וזה שארז"ל אגרא דתעניתא צדקתא וכו'. וצריכן ליתן צדקה לא"י שעי"ז זוכין לאוירא דקיא בחי' הבל פה שאין בו חטא שעי"ז זוכין שיהי' נזכר זכות אבות ונמתק הדין ונמשך החסד. כי חסד הוא בחי' נפש בחי' תורה וכו' ודין הוא בחי'גוף בחי' סכלות וכו'. וז"פ אוכלי עמי אוכלי לחם אד' לא קראו וכו'. והכלל שצריכין להעלות הנפש והלגביר הנפש על הגוף שזה בחי' המקת הדינים ואזי ממתיקין גבורת מנצפ"ך שהוא שורש הנפשו"ת כי ה' שמות יש לנפש בחי' ה' דמים שהם ה' אותיות מנצפ"ך ה' מוצאות הפה וצריך להמתיק אלו הדינים והגבורות שיהי' נמשך שפע וחסד. והעיקר נעשה על ידי שמתגברין להגביר הנפש על הגוף וכו' כנ"ל. שעי"ז עיקר המתקת כל הגבורות ונמשך חסד. כי עי"ז הנפש עולה בבחי' מ"נ בבחי' חזי במאי ברא קאתינא לגבך. ואז נמתקין כל הגבורות מנצפ"ך וכל הדינים ונעשה מרי"ו די"ן אד' ונמשכין חסדים ונמשך שפע גדול המכונה בשם אמ"ר ונתגלה התורה שהיא בחי' חסד וכו'. עיין שם כל זה היטב:

ווזה בחי' איסור חדש. שאסור לאכול תבואה מחמשת מניי דגן עד שיקריבו עומר שעורים ממחרת השבת בט"ז בניסן. ואפי' לקצור התבואה אסור קודם קצירת העומר. כי בט"ו בניסן יצאנ וממצרים. ועיקר יציאת מצרים היא בחי' התעלות הנפש על הגוף כי זה עיקר יציאת מצרים שכולל כל הגליות כי כל הגליות מכונים בשם מצרים. ע"ש שהם מצירים לישראל (ב"ר פ' ט"ז) דהיינו גלות התאות של הגוף שבהם נאחזין העכו"ם כמבואר בדברי רבינו ז"ל כ"פ וכשתאות הגוף מתגבר על נפש ישראלי ח"ו היינ וווהתגברות הגוף על הנפש. זה עיקר הצער וגלות ישראל. וצריך כ"א מישראל לחוס על נפשו ולעמוד בנסיון ולהגביר הנשפ על הגוף לצאת מגלות התאות של הד' מלכיות. שזהו בחי' יציאת מצרים שכולל כל הגליות של כל הד' מלכיות כ"ש וגם את הגוי אשר יעבודו. ודרז"ל וגם לרבות ד' מלכיות שכולם הודיעם הש"י לאברהם בשעה שהודיעו גלות מצרים כי כולם נקראים גלות מצרים ע"ש שהם מצירים לישראל כנ"ל כי זה עיקר המיצר בחי' צמצום וצער ודינין שנמשך ע"י התגברות הגוף על הנפש ח"ו. ועיקר יציאת מצרים הוא שתתגבר הנפש על הגוף בחי' בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלקים וכו' דהיינו קבלת התורה שהיא בחי' התעלות הנפש על הגוף כי הנפש הוא בחי' תורה וכו' כנ"ל. וע"כ כל הגליות כלולים בד' מלכיות כי כל הגליות נמשכין מד' יסודות הגוף היינו התגברות הגוף על הנפש חס ושלום שזה עיקר הגליות כנ"ל. וזה בחי' ד' לשונות של גאולה הנאמר ביציאת מצרים שכנגדם הם הד' כוסות בפסח כי

עיקר הגאולה הוא בחי' התגברות הנפש על הגוף שהוא ד' יסודות. וע"כ ארז"ל לא ניתנה התורה אלא לאוכלי המן. כי מן הוא אכילה דקדושה שהואהתעלות הנפש שהוא בחי' דעת בחי' תורה בחי' צדיק אוכל לשובע נפשו כי המן הוא בחי' משה בחי' דעת כמובא. וע"כ ע"י אכילתמן נתעלה הנפש שהוא בחי' תורה וע"כ לא נתנה תורה אלא לאוכלי המן כי עיקר התעלות הנפש הוא ע"י שבירת תאוות אכילה כי עיקר חיבור הנפש עם הגוף הוא ע"י האכילה שהוא חיות האדם ואם לא יאכל האדם ימות ותסתלק נפשו מגופו ח"ו נמצא שהאכילה מחבר הנשפ עם הגוף וע"כ הכל תלי בקדושת האכילה כיכשח"ו מתגבר תאוות האכילה ואכול להנאתו בשביל מילוי כריסו ותאות גופו ח"ו אזי מתגבר הגוף על הנפש ח"ו וכן להיפך אם מקדש עצמו אוכל בקדושה גדולה בשביל נפשו לבד בחי' צדיק אוכל לשבובע נפשו. אזי מתגבר הנפש על הגוף והכל כפי האכילה שהוא ממוצע בינו הנפש והגוף. וע"כ הכל תלוי בקדושת האכילה. וע"כ מבואר במאמר הנ"ל שעיקר הכנעת הגוף דהיינו הד' יסודות הוא ע"י תענית כי התענית הוא שבירת תאוות אכילה שעי"ז עיקר הכנעת הגוף לגבי הנפש כנ"ל. וזה בחי' אכילת מן שהוא בחי' תענית בחי' ויענך וירעיבך ויאכילך את המן ויענך לשון תענית גם איתא שקודם שאכלו ישראל את המן התענו מקודם כי אכילת המן הוא אכילה דקודשה שזוכין ע"י תענית שהוא בחי' צדיק אוכל לשבוע נפשו בחי' התעלות הדעת והתורה שהוא בחי' מן. וע"כ גם עכשיו א"א לישראל לאכול שום מאכל כ"א כשמקדשין ומזככין את המאכל תתעלה הנפש על הגוף כמו על ידי המן כנ"ל וביות צריכין לקדש את הלחם שהוא עיקר חיות האדם כיפתא סעדא דליבא ועיקר החיות והשביעה הוא ע"י הלחם. וע"כ צריכין לקדש את הלחם ביותר כדי שיהי' בבחי' מן בבחי' שביעת הנפש בחי' צדיק אוכל לשבוע נפשו כנ"ל. וזה בחי' איסור חדש כי אסור לאכול שום תבואה מחמשת מיני דגן עד שיקריבו העומר שעורים תחילה כי ע"י הקרבת העומר עי"ז ממתיקין הדין וממשיכין חסד שהוא בחי' התעלות הנפש על הגוף דהיינו שמכניעין בחי' בהמה בחי' סכלות וחומר וגוף וחשך ושכחה וכו' ומעלין בחי' נפש בחי' אדם בחי' חכמה בחי' זכרון וכו'. כי שעורים הוא מאכל בהמה וע"י הקרבת העומר שעורים עי"ז ממתיקין ומכניעין בחי' במה שהוא בחי' גוף כנ"ל. ועולין מבהמה לאדם מגוף לנפש וכו'. כי שער"ה בגימ' ב"פ מנצפ"ך עם הכלליות כמובא בכתבים. היינו בחי' ה' דמים ה' שמות שיש לנפש שהם בחי' ה' אותיות מנצפ"ך שנמתקין ע"י הנפת העומר שעורים שעי"ז נמתקין הגבורות ונמשכין חסדים ונתעלה הנפש ונכנע הגוף כי עולין מבהמה לאדם מגוף לנפש כנ"ל:

אות ג

וע"כ עיקר התחלת קבלת התורה הוא ע"י העומר שעורים כי אז מתחילין להכין עצמן לקבלת התורה כי אז מתחילין לספור שבעה שבועות לקבלת התורה. כי עיקר קבלת התורה תלוי בזה ע"י הכנעת הגוף בחי' בהמה ומעלין ומגבירין הנפש בחי' אדם שהוא בחי' תורה כמבואר במאמר הנ"ל. וע"כ א"א לאכול שום תבואה מה' מניי דגן עד שמקריבין העומר שעורים תחילה שעי"ז נתקדש הלחם. כי נמתקו הגבורות ועולין מבהמה לאדם ע"י שמעלין קרבן לה' מאכל בהמה דהיינו עומר שעורים כי זהו העיקר להכניע הגוף לגבי הנפש בהמה לגבי אדם לעבוד את ה' בגוף ונפש שגם הגוף יתהפך לנפש ויעלה לה' לריח ניחוח כמו העומר שעורים שהוא מאכל בהמה שעולה לה' ואז דייקא יכולין לאכול להם כי אז נתקדד הלחם מבהמה לאדם ממאכל הגוף למאכל הנפש ואז הלחם הוא בבחי' מן שהוא שביעת הנפש כנ"ל. כי עיקר הלחם הוא ה' מיני דגן שהם דייקא נקראים לחם שמיזן זיין ומיסעד סעיד שהוא עיקר חיות האדם וע"כ הם ה' מיני דגן כנגד ה' מדים ה' בחי' שיש לנפש ה' אותיות נמצפ"ך וע"כ עקיר קדושתם תלוי' בהקרבת עומר שעורים שעי"ז נמתקרין ה' אותיות נמצפ"ך ונמתק הדין ונכנע בחי' בהמה ועולין מבהמה לאדם מגוף לנפש וכו' כנ"ל. ואז הלחם בבחי' מן כנ"ל. וע"כ תיכף כשפסק המן הקריבו ישראל העומר ואז אכלו תבואה כ"ש ויאכלו בני ישראל מעבור הארץ ממחרת הפסח כי לא הי' לבני ישראל מן וכו' היינו כנ"ל כי המן נפסק ביום העומר דייקא כדי שתיכף אחר המן יאכלו ישראל מתבואה חדשה שהתירה העומר כי זה הלחם שהותר ע"י העומר הוא ג"כ בחי' מן בחי' שביעת הנפש כנ"ל כי ישראל אינם יכולים לאכול חם כ"א כשהוא בבחי' מן כי לא ניתנה התורה אלא לאוכלי המן כנ"ל:

אות ד

וע"כ הי' צריכם להקריב קרבנות בשעת הנפת העומר כ"ש ועשיתם ביום הניפכם את העומר וכו' כי הקרבנות הם בחי' התעלות הנפש מבהמה לאדם מגוף לנפש וכו' וכמובן במאמר הנ"ל. לענין שחיטה שגם ע"י שחיטת חולין נתעלה ג"כ הנפש מחי' למדבר מבהמה לאדם מכ"ש ע"י קרבנות עצמן כי זה עיקר כוונת כלל כל הקרבנות כדי להעלות הנפש מחי' למדבר מבהמה לאדם וע"כ כשאדם חוטא ונמשך אחר תאות הגוף ע"כ צריך להביא קרבן בהמה שעי"ז חוזר ומכניע בחי' בהמה בחי' גוף ומעלה הנפש לבחי' אדם בבחי' אדם כי יקריב מכם קרבן לה' מןהבהמה מן הבקר ומן הצאן תקריבו את קרבנכם (ויקרא א') כי ע"י הקרבן עולה מבהמה לאדם וע"כ לא יצאו ישראל ממרים עד שהקריבו הקרבן פסח תחילה כי עיקר הכנעת המצריים היה ע"י הקרבת הפסח כמובא כי ע"י הקרבן פסח נכהע הגוף בחי' בהמה וחומר וכו'. שם נאחזין המצריים וכל העכו"ם

ונתעלה הנפש בחי' אדם וכו' שזה עיקר יציאת ישראל ממצרים כנ"ל. וע"כ קודם שיצאו ממצרים הי' מכת חשך למצרים כי הגוף הוא בחי' בהמה בחי' חושך וכו' והנפש הוא בחי' אדם בחי' אור שזהו בחי' מיתה וחיים וכו' כמבואר שם במאמר הנ"ל וע"כ הכה הש"י את המצריים במכת חשך ולכל בני ישראל הי' אור במושבותם להורות ההבדל וההפרש שבין ישראל למצריים כי כ"א קיבל את שלו כראוי לו היינו כי המצריים שהם העכו"ם הרודפים כל ימיהם אחר תאוות הגוף לבד שהוא בחי' חשך מיתה וכו' כנ"ל. ע"כ הי' להם חשך גדול כפול ומכופל כי הם חשכת הגוף והחומר ונשארו במה שנתדבקו ורדפו אחריו. וישראל קדושים שקדשו עצמן והכניעו הגוף לגבי הנפש. ע"כ לכל בני ישראל הי' אור במושבותם זה מורה על התגברות הנפש על הגוף שהוא בחי' אור וחים כנ"ל. וע"כ בשלשת ימי אפילה מתו כל פושעי ישראל שלא רצו לצאת ממצרים היינו כי אלו הפושעי ישראל שנשתקעו בחשכת החומר והגוף כ"כ עד שלא רצו לצאת מגלות מצרים שהוא גלות הגוף כנ"ל. ע"כ מתו אז בשלשת ימי אפילה כי חשך הוא בחי' מיתה בחי' גוף כנ"ל כי כל זמן שאין ממתיקין ומבררין את הנפש דהיינו כל זמן שאין נכנע לגמרי הגוף לגבי הנפש אזי מעורבים יחד כחות הגוף והנפש שהוא בחי' תערובות טוב ורע ואזי יכולין לקבל חיות גם העכו"ם שאחיזתם בגוף מאחר שהנפש עדיין לא נזככה מאחיזת הגוף אבל אז בשעת יציאת מצרים שאז עשה הש"י עמנו נפלאות ע"י משה רבינו ע"ה וזכו ישראל אז להכניע ולשבר לגמרי את בחי' הגוף לגבי הנפש, החומר לצורה עד שזכו כל ששים רבוא ישראל לרוח נבואה לדבר עם ה' פנים בפנים בשעת מתן תורה. וע"כ אז בשעת יצי"מ נתברר ונזדכך הנפש מאחיזת הגוף שהיא בחי' המצריים וע"כ נמשך כל החשך והמיתה להמצרים ולהפושעי ישראל שלא רצו לצאת שהם בחי' גוף חשך מיתה וכו' כנ"ל. ולכל בני ישראל שהם בחי' נפש אור וחיים ע"כ הי' להם אור במשובותם. כי כ"א נשאר בחלקו כנ"ל. וע"כ זכו אז לאור גדול מאד כי אתיא שבאלו ימי אפילה האיר לישראל האור שלעתיד היינוכנ"ל כי מחמת שהנפש שלהם נזככה אז ונתעלה על הגוף ע"כ נתגלה האור הגדול שלעתיד בלי אחיזת החשך כלל שהוא בחי' גוף כי נפשם נזדכך מן הגוף והחשך לגמרי ונשאר כל החשך למצריים שהם בחי' גוף כנ"ל:

אות ה

וזה בחי' מכת בכורות שהי' ע"י הדם של הקרבן פסח שעי"ז עבר ה' לנגוף את מצרים ופסח על בני ישראל וכו' היינו כנ"ל כי הקרבת הספח הוא בחינת התעלות הנפש מבהמה לאדם מגוף לנפש מחשך לאור ממיתה לחיים משכחה לזכרון וכו' כנ"ל. וע"כ אז

נגאלו ישראל ממצרים ונתבררו ונזדככו ישראל שהם בחי' נפש מגלות מצרים והעכו"ם שהם בחי' גוף וע"כ בכורי מצרים מתו אז כי בהם שלטה המיתה שהוא בחי' גוף חשך וישראל קבלו חיסי ואור אז כי הם בחי' נפש כי אז זכו שתתעלה הנפש על הגוף. שזהו בחי' הקרבת הפסח שעי"ז יצאו ממצרים בבחי' ואומר לך בדמיך חיי וכו' בדמים חיי דייקאשהאו דם פסח ודם מילה שהם בחי' הה' דים שנזדככו ונתתקנו אז בשעת יצי"מ כמובא שהם בחי' ה' אותיות מנצפ"ך כפולים שמשם באו עשר מכות על המצריים שהם כנגד העשרה דמים ה' דמים טהורים וכו'. כי עיקר יציאת מצרים הי' על ידי זיכוך הדמים הנ"ל שהוא זיכוך הנפש, היינו התעלות והתגברות הנפש על הגוף שעי"ז נתבטל הגוף לגמרי וכל המצרים הנאחזין בהגוף נפלו עי"ז כי נתבטל יניקתם מאחר שנכנע ונתבטל הגוף לגמרי וע"כ באו עליהם עשר מכות עי"ז וחשך ומיתת הבכורים שכ"ז הוא בחי' גוף וישראל זכו אז לאור גדול וחיים ותורה שכל זה הוא בחי' נפש וכו' כנ"ל. וזהו בדמייך חיי כי דייקא ע"י הדמים קבלו חיות ואור וכו' כי זכו שנזדככו הדמים דהיינו בחי' נפש ונתעלה ונתגבר הנפש על הגוף שזהו בחי' חיים כנ"ל. וזהו בחי' זכרו את יום הזה אשר יצאתם ממצרים זכרו דייקא כי הנפש הוא בחי' זכרון כנ"ל. וע"כ צריכין לזכור ייאת מצרים כל ימי חייו כ"ש למען תזכור את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חייך כי יציאת מצרים שהוא בחי' התעלות הנפש וכו' כנ"ל זהו בחי' זכרון בחי' חיים וזהו למען תזכור וכו' כל ימי חייך, ימי חייך דייקא כנ"ל:

אות ו

וע"כ קצירת העומר דוחה שבת כי בשבת אסור לעשו"ת שום מלאכה שהוא עובדין דחול שהוא בחינת גוף כי ששת ימי המעשה הם בחינת גוף וחומר בהמה סכלות כנגד שבת שהוא בחי' נפש בחי' אדם בחי' דעת כי כל המלאכות של ששת ימי המעשה הם בחי' גוף שהוא בחי' עשי' בחי' עשיית מלאכות בחי' חומר בחי' סכלות בחי' שטו העם ולקטו בשטותא ושבת הוא בחי' נפש בחי' כי בו שבת וינפש. וע"כ זוכין אז לנפש יתירה והוא בחי' דעת כ"ש בשבת לדעת כי אני ה' מקדישכם וע"כ אז הוא ביטול ושביתה מכל המלאכות שהם בחי' גוף וחומר כי אז הוא הארת הנפש שהוא בחי' ביטול ושביתה בחי' עוה"ב שאז עיקר החים הנצחיים כי אז יהי' עולם הנשמות כי עיקר החיים הוא כשהגוף נתבטל ונכלל בנפש עד שזוכין לדעת את ה' בגוף ונפש. וזהו התכלית של ישראל שיזכו לאחר התחי' שיחיו המתים בגוף ונפש ואז יהי' הגוף זך וצח בתכלית הזכות בבחי' נפש ממש ואז יחי' חיים נצחיים ונדעה את ה' בגוף ונפש יחד ואז יתגלה האור של עתיד שהוא אור הגנוז לצדיקים כי כשנכלל הגוף בנפש זהו בחי' אור וחיים וכו' כנ"ל.

ותחילת בריאת האדם הי' בשביל תכלית הזה. וע"כ הושיבו הש"י לאדם הראשון בג"ע כי הש"י רצה שיזכה האדם לזה התכלית מיד בחיים חיותו שיהי' הגוף והנפש אחד ויחיו חיים נצחיים ויכירו אותו לנצח בעודם בגופם אך כ"ז הי' תלוי בקדושת האכילה שהוא חיבור הגוף והנפש כנ"ל. וע"כ מצוה הראשונה שנצטווה לבלי לאכול מעץ הדעת טו"ר דהיינו שלא יאכל אכילה שהוא בחי' תערובת טו"ר שעי"ז יכול להתגבר הגוף ח"ו. ומחמת שאדה"ר עבר ע"ז, ע"כ נתגרש מג"ע שהוא בחי' מושב הנפשו"ת שיושבין שם אחר הסתלקותם ומחמת שאכל מעץ הדעת ונתגבר הגוף. ע"כ נתגרש מג"ע ונגזר עליו מיתה שהוא בחי' גוף כי עכשיו א"א לזכות לזה התכלית בשלימות כ"א אחר המיתה שאז יתבלה הגוף ויזדכך ואז יזכו להכיר את ה' בגוף ובנפש כ"א וא' כפי מה שיגע עצמו בזה העולם לשבר תאוות הגוף ולהכניע הגוף לגבי הנפש כמ וכן יזכה אז אחר התחי' לחיות חים נצחיים להכיר את ה' בגוף ונפש. כי אז יהי' הגוף צח וזך בבחי' נפש ממש וכנ"ל:

וע"י שנתגרשו אדה"ר ע"י פגם אכילת עץ הדעת עי"ז נגזר עליו בזעת אפיך תאכל לחם וכו' שהוא עובדין דחול שהם ל"ט מלאכות שהם ל"ט מלקיות כנגד ל"ו קללות שנתקללו ע"י חטא עץ הדעת כי נתגבר הגוף שהוא בחי' עשי' בחי' עובדין דחול דהיינו ל"ט מלאכות אבל שבת הגין על אדה"ר כשרז"ל שבת אגין עלוהי. כי הש"י חמל עלינו ונתן לנו את השבת שאז הוא מעין עוה"ב בחי' התעלו הנפש כנ"ל. ואז הוא ביטול ושביתה לגמרי מכל הל"ט מלאכות. וע"י קדושת השבת אנו יכולין גם להמשיך קדושת שבת על ששת ימי החול ולקדש את הל"ט מלאכות של ימי החול שיהי' בבחי' קדושת שבת בבחי' ט"ל אורות בבחי' מלאכת המשכן כי כל הל"ט מלאכות ממשכן גמרינן להו להורות של"ט מלאכות של ישרא לעם קדוש צריכין להיות בקדושה גדולה בבחי' מלאכת המשכן כמובא בדברי רבינו ז"ל במ"א כי עיקר מי שטרח בע"ש יאכל בשבת כי זה עיקר העבודה בעוה"ז שהוא בחי' גוף להתגבר לקדש עצמו לשבר הגוף להכניע הגוף לגבי הנפש ועי"ז זוכין לעוה"ב שהוא עולם הנפשות. וזהו בחי' מה שצריכין לקדש הל"ט מלאכות בששת ימי החול שעי"ז זוכין לשבת בבחי' ששת ימים תעשה מלאכתך וביום השביעי שבת כי קדוש תשבת זוכין כפי מה שזוכין לקדש בימי החול כי אז עיקר העבודה והמלחמה להגביר הנפש על הגוף קדושת שבת על ימי החול להגביר חיי עולם על חיי שעה חיי עוה"ב על חיי עוה"ז שיהי' כל תשוקתו ויגיעותו בכל ימי החול שהם בחי' ימי העוה"ז בחי' גוף וכו' כנ"ל. להכניע ולבטל הגוף והחומר לגבי הנפש שיהי' הגוף נכלל בהנפש שזהו בחי' כלליות ששת ימי החול בשבת כלליות ימי העוה"ז

בעוה"ב בבחי' ואברהם זקן בא בימים דסב ועאל ביומין שזוכין לבא ולעלות לעוה"ב עם כל ימי העוה"ז שכולם היו קדושים וטהורים עד שכולם עלו ונכללו למעלה למעלה בבחי' עוה"ב שהוא עולם הנשמות כנ"ל ואז כשזוכין שיהי' הל"ט מלאכות בבחי' מלאכת המשכן אז כל הל"ט מלאכות הם בבחי' ט"ל אורות כי ציורא דמשכנא כציורא דגן עדן שהוא עולם הנשמות בבחי' עוה"ב שאז יחיו המתים ויהי' נכלל הגוף בהנפש ויחיו חיים נצחיים כנ"ל. וזהו בחי' ט"ל אורו תכי ט"ל אורות הוא הט"ל של תחי' כ"ש (ישעי' כ"ו) יחיו מתיך נבלתי יקומון הקיצו ורננו שוכני עפר כי ט"ל אורות טליך וכו' נמצא שט"ל אורות הוא הטל של תחיית המתים שהוא חים נצחיים שזהו בחי' נפש כנ"ל. וכ"ז זוכין ע"י קדושת שבת שהוא מעין עוה"ב שע"י ששובתין בשבת מכל הל"ט מלאכות מעובדין דחול עי"ז זוכין להגביר הנפש על הגוף. עד שזוכין גם להמשיך קדושת שבת על ששת ימי החול עד שגם ששת ימי החול זוכין להגביר הנפש על הגוף ונתקדשין הל"ט מלאכות שהם בחי' גוף בבחי' ט"ל אורות שהם בחי' חיים נצחיים בחי' נפש כנ"ל:

נמצא שעיקר ביטול מלאכה בשבת מכל הל"ט מלאכות הוא בשביל לזכות להגביר הנפש על הגוף לזכות לט"ל אורות לטל של תחי' דהיינו חים נצחיים בחי' טועמיה חים זכו בחי' ואין דומה לך מושיעינו לתחיית המתים שמזכירין בשבת כי שבת מעין עוה"ב בחי' תחיית המתים שאז יחיו חיסי נצחיים בגוף ונפש שזהובחי' שבת כנ"ל. וע"כ קציר העומר שהוא בחי' התעלות הנפש על הגוף כי עיקר התעלו תהנפש הוא ע"י הנפת עומר שעורים שעי"ז יוצאין מבהמה לאדם מגוף לנפש ועיקר קבלת התורה מתחיל עי"ז דייקא ע"י העומר שעורים כנ"ל ע"כ קציר העומר דוחה שבת כשרז"ל בחריש ובקציר תשבות יצא קציר העומר שהוא מצוה כי קציר העומר שהוא מצוה עי"ז עיקר התעלות הנפש ועי"ז דייקא זוכין לקבגלת התורה שעל ידה זוכין לחיי עוה"ב שהוא בחי' ט"ל אורות וע"כ קוצרין העומר אפי' בשבת שהוא בחי' נפש. כי דייקא ע"י קצירה זו זוכין להתעלות הנפש כנ"ל. וזה שתלתה התורה הנפת העומר בקדושת השבת כ"ש ממחרת השבת יניפנו הכהן כי עיקר הנפת העומר הוא בחי' שבת בחי' עוה"ב שזוכין עי"ז. ע"י התעלות הנפש על הגוף שהוא בחי' הנפת העומר שעורים שמניפין אות ולה' ומעלין מבהמה לאדם מגוף לנפש ממיתה לחיים מחכמות חיצוניות לחכמות התורה וכו' כנ"ל:

וע"כ הנפת העומר הוא בי"ו בניסן כי ניסן הוא ראש חדשים כי בניסן נגאלו התאוות של הגוף כנ"ל. וזה בחי' מילו הירח מפגימתה כי פגם הלבנה הוא בחי' מילוי הירח מפגימתה כי פגם הלבנה הוא בחי' פגם הנפש כי הלבנה הוא בחי' נפש דוד כידוע וכשח"ו העוונות מתגברין דהיינו התגברו תהגוף על הנפש אזי היא פגימת הלבנה

כידוע וכשהנפש מתגברת על הגוף זה בחי' מילוי הלבנה שהלבנה שהואבחי' נפש הוא בשלימות ובמילוי כי פגימת הבלנה היא בחי' חושך כי נתמעט ונחשך אורה בעת מיעוטה וזה בחי' גוף שהוא בחי' חשך וכשהלבנה נתמלאת זהבחי' אור כי אז אורה בשלימות. וזה בחי' נפש שהוא בחי' אור כנ"ל. וע"כ היתה גאולת מצרים בט"ו לחודש הראשון כי אז סיהרא באשלמותא שהוא בחי' נפש בחי' התגבורת הנפשעל הגוף האור על החשך כנ"ל. וע"כ היתה עיקר גאולתה בלילה דהיינו בליל שמורים כי בזה היתה תלוי עיקר הגאולה שזכו לתקן מיעוט הירח עד שהיתה הלילה כיום יאיר כמבואר שאותה הלילה היתה מאירה שזה בחי' מלוי הבלנה שזה עיקר הגאולה כנ"ל. וע"כ קידוש החודש הוא מוה ראשונה שנצטוו ישראל ביציאתם ממצרים. כי עיקר גאולת מצרים תלוי' במצוה זו של קידוש החדש שהוא בחי' תיקון הבלנה למלאות אותה מפגימתה על ידי מות קידוש החודש שהוא בחינת התעלות הנפש וכו' שזהו עיקר יצי"מ כנ"ל. וע"כ בי"ו לחדש הראשון שאז מתחיל הלבנה להתמעט כי בט"ו לחודש הלבנה בתכלית המילוי ובי"ו הוא היום הראשון שמתחלת הלבנה להתמעט. ע"כ מקריבין אז העומר שעורים שעי"ז מתקנין וממלאין את הנפש שהוא בחי' לבנה כי ע"י העומר שעורים מכניעין הגוף ומעלין מבהמה לאדם מגוף לנפש מחשך לאור שהוא בחי' תיקון ומילוי הלבנה וע"כ עושיזאת בי"ו בעת שמתחלת להתמעט כי זה העיקר להעלות מבהמה דייקא לאדם שבשביל זה מקריבין עומר שעורים דייקא שהוא מאכל בהמה כנ"ל כדי להמתיק הדין בשרשו ובשביל זה בעצמו מקריבין העומר בי"ו דייקא בעת שמתחלת הלבנה להתמעט שזה ובחי' גוף בחי' חשך בחי' בהמה כדי להמתיק בחי' בהמה בחי' חשך בחי' גוף. שזה עיקר מילוי ותיקון הלבנה שהוא בחי' נפש כשזוכין להפוך בהמה לאדם חשך לאור גוף לנפש. כי זה עיקר עבודת האדם בעו"ז לשבר הגוף ותאותיו ולהפוך מגוף דייקא לנפש כי הנפש בשרשה מאירה מאד. אבל הש"י הורידה בשביל זה לזה העולם כדי שתתגבר הנפש על הגוף כדי להפוך הגוף לנפש שאז נשלמה ונתמלאה הנפש בשלימות ביתר שאת ויתר עוז כידוע:

אות ח

וזהו בחי' אכילת שבת שהיא מצוה גדולה מאד לאכול בשבת ולהרבות בסעודת שבת קודש כי אז בשבת הוא התעלות הנפש. וע"כ אז האכילה בקדושה. כי ע"י אכילת שבת מתגבר הנפש על הגוף כי עיקר חיבור הנפש והגוף הוא ע"י האכילה כנ"ל. וע"כ צריכן לקדש האכילה מאד כנ"ל. וע"כ אכילת שבת גדולה ויקרה יותר מתענית כ"ש רבינו ז"ל במ"א (סי' נ"ז) כי עיקר שלימות הנפש הוא כשזוכין לאכילה דקדושה דייקא. כי ע"י

האכילה מחין הגוף ומחברין הגוף והנשפ יחד. וע"כ כשהאכילה בקדושה כראוי בחי' אכילת שבת שהוא בחי' שביעת הנפש בחי' צדיק אוכל לשבוע נפשו אזי נכלל הגוף בהנפש ע"י האכילה דייקא כי ע"י האכילה דקדושה מתחבר הגוף עם הנפש ונתהפך הגוף לנפש. מאחר שהאכילה בקדושה בבחי' שביעת הנפש וכנ"ל:

אות ט

וזה בחי' קידוש החדש ועיבור שנים שמצוה זאת הוא בחי' תיקון ומילוי הלבנה כדי להשוות שנות הלבנה עם שנות החמה. שזהו בחי' מלוי הירח שיהי' אור הלבנה כאור החמה. וע"כ עיקר מצווה זאת הזהירה התורה בשביל העומר שעורים שיהי' בזמנו. כ"ש שמור א תחודש האביב ודרז"ל שמור שיהי' האביב בזמנו שמכאן למדו לעבר שנים בשביל שיהי' האביב שהוא הקרבת העומר בזמנו כי הקרבת העומר שעורים הואבבחי' מילוי הלבנה שזהו בחי' קידוש החודש ועיבור שנים כנ"ל. וזה בחי' קידוש הלבנה שאומרים אז וללבנה אמר שתתחדש עטרת תפארת לעמוסי בטן שהם עתידים להתחדש כמותה וכו'. כי חידוש הלבנה דהיינו מילוי הירח מפגימתה שזהו בחי' שמהפכין מגוף לנפש כנ"ל. זה בחי' חידוש העולם שיהי' לעתיד שאז עתידין ישראל להתחדש כמותהולעמוד בתחיית המתים בגוף ונפש יחד שאז יתחדש הגוף בבחי' נפש כנ"ל. שזהו בחי' הקרבת עומר שעורים שמעלין מבהמה לאדם.וזהו בחי' חידוש הלבנה דהיינו מלוי הירח מפגימתה כנ"ל. וע"כ אומרים אז דוד מלך ישראל חי וקים. כי זהו בחי' חיים נצחיים שיהי' לעתיד אחר התחיה כנ"ל. וזהו בחי' תפול עליהם אימתה ופחד שאומרים אז כי עי"ז שהגוף נתהפך לנפש שזהו בחי' קידוש החדש כנ"ל. עי"ז נופלים כל האומות שאחזיתם בגוף וחומר הגשמי כנ"ל. וזהו בגדול זרועך ידמו כאבן. כאבן דייקא. כי ישארו בבחי' סומם כמו אבן שהוא חומר גשמי. כי כבר פסק מבחי' החומר והגוף שהם העכו"ם כל יניקתם שהי' להם מהנפש. מחת שעדיין לא נתקדש הגוף כראוי. אבל ע"י בחי' קידוש החודש שהוא בחי' זיכוך הגוף שיתהפך לנפש כנ"ל. עי"ז נתבטל יניקתם ונשארים העכו"ם בבחי' דומם לגמרי בבחי' ידמו כאבן כנ"ל. וזהו שאומרים אז שלום עליכם וכו' כי זהו עיקר השלום כשהגוף נכלל בנפש כי כל זמן שאין הגוף נכל לבנפש אזי יש מחלוקת גדול בחי'אין שלום בעצמי מפני חטאתי (תהלים לח) כי בודאי זה א"א לבשום אופן שתתהפך ח"ו הנפש להגוף לגמרי חלילה. כי הנפש נכספת לעולם לשרשה לעשו"ת רצון קונה ואפי' אם הוא רשע גמור ח"ו וכבר התגבר גופו על נפשו ביותר. עכ"ז בפנימיות הנפש בודאי צועקת נפשו מאד מאד בקול מר ועצום מאד. ונכספת ומתגעגעת מאדלשוב לשרשה כי רצון הנפש הוא רצון האמת דהיינו רצון הש"י.

ורצון הש"י בודאי נשאר קיים לעולם. ואין מי שיוכל לשנות ולבטל רצונו ח"ו בשום אופן בעולם. כ"ש (תהלים צ"ב) ואתה מרום לעולם ה'. ופירש"י שלעולם ידך על העליונה וכ"ש (שם קי"ח) ימין ה' רוממה וכו'. כי בוודאי הש"י יגמור את שלו כרצונו. ויהי' נשלם כוונתו מה שרצה בבריאת עולמו שכל כוונתו הי' כדי שהתחתונים דייקא יעבדו אותו דהיינו להפוך הגוף לנפש וע"כ בודאי הפנש כוספה חזק תמיד לעשו תרצון קונ האפי' אם התגבר הגוף כמ ושהתגבר ח"ו. וע"כ א"א שיהי' שלום לרשעים וז"ש אין שלום אמר אלקים לרשעים כי תמיד יש מחלוקת בין הנפש והגוף ומשם נשתלשל כל מיני מחלוקת שבעולם. וע"כ אין שלום כ"א כשזוכין להגביר הנפש על הגוף שיתהפך הגוף לנפש שאז הוא השלום בשלימות באמת. כי הצדקים זוכין לשבר הגוף לגמרי עד שנתבטל רצון הגוף לגמרי ונתהפך לנפש ממש שזהו עיקר השלמו כנ"ל וע"כ לעתיד לבא שאז יזכו הכל לזה כנ"ל. ע"כ יהי' אז השלום המופלא בעולם כ"ש וגר זאב עם כבש וכו' כי אז יכללו הכל ברצונו יתב'. ויהי' נכלל בהמה באדם גוף בנפש וכו' שזהו עיקר השלום כנ"ל. וע"כ בשעת קידוש הלבנה שמרמז ע"ז כנ"ל כי קידוש הלבנה הוא בחי' התגברות הנפש על הגוף וכו' כנ"ל. ע"כ אומרים אז שלמו עליכם כי זה עיקר השלום כנ"ל. וזה שנקרא שבת. שבת שלום וכמו שאנו אומרים אז ופרוס עלינו סוכת שלומיך. כי שבת הוא בחי' התגברות הנפש על הגוף בחי' עוה"ב שזהו בחי' שלום כנ"ל:

אות י

וע"כ הקרבת העומר שהוא עיקר ההכנה לקבלת התורה לצאת מגוף לנפש וכו' כנ"ל. נעשה ע"י תבואת הארץ שהוא ממין הצומח. כי עיקר התחברות הד' יסודות הוא ע"י הצומח כי יש דומם צומח חי מדבר שהם בחי' ד' יסודות ארמ"ע והם כנגד ד' אותיות השם הקדוש. נמצא שצומח הוא כנגד וי"ו שבשם והוי"ו הוא מחבר כל אותות השם ביחד כידוע. וזה בחי' הצומח שמחבר כל הד' יסודות ביחד כי הצומח גדל מן הארץ שהוא דומם והחי' והמדבר אוכלין אותו מקיים נפשם בקרבם נמצא שהצומח כולל ומחבר כל הארבע יסודות ביחד כי על ידי הצומח יש התחברות בין הד' יסודות כי הצומח מחובר עם הדומם כי הוא צונמח משם והוא כלול מחי ומדבר כי יש בו כח להחיותם ולזונם. וע"כ עץ הדעת טו"ר הוא הוא ממין הצומח כי עיקר בחי' עץ הדעת טו"ר שהוא בחי' הבחירה והממוצע בי והד' יסודות שהוא הגוף ובין הנשפ הוא בחי' הצומח מן הארץ. כי עיקר חיות של כל הנבראים הוא ע"י הצומח ואפי' בני אדם עיקר האכילה הואהלחם שעליו יחיה האדם כי שאר כל המאכלים אינם משביעים את האדם וע"כ אין מברכים עליהם ברכת המזון רק על הלחם. וגם אפי' אם האדם אוכל ממין

החי הלא גם המין החי בעצמו נתהוה ונתקיים רק ע"י הצומח שהוא מאכל כל הבהמות והעופות וכל מין החי. נמצא שבהצומח משותפים הדם והבהמה שהם בחי' גוף ונפש כי שניהם אוכלים הצומח. והוא עיקר התחברות בין הגוף והנפש בין בהמה לאדם כי עיקר חיותושביעת האדם שעי"ז מתקיים נפשו בקרבו ומתחבר הנפש עם הגוף הוא ע"י הצומח שהוא לחם מן הארץ. וע"כ שזוכין לאכול הצומח דהיינו לחם הארץ בקדושה גדולה אזי נכנע הגוף ונכלל בנפש ונכללין כל הד' יסודות שהם כלל הגוף בהנפש כי הצומח הוא ממוצע בין אדם ובהמה. כי אע"פ שגדר החי הוא למעלה מהצומח אעפ"כ מלובשים נפשו"ת יקרות וגבוהות יותר בהצומח כי בצמח הארץ מלובשים נפשו"ת יקרות וגבוהות מאד. רק שהם מלובשים שם בהעלם גדול ביותר עד שהם למטה בגדר הצומח שהוא למטה מגדר החי. אבל בשרשם הם גבוהים מאד בבחי' כי האדם עץ השדה (דברים כ') שבעצי השדה מלובשים נפשו"ת האדם ביותר. וע"כ הצומח עולה ומחבר רוח הבהמה עם רוח האדם כי הוא מחי' שניהם. כי הוא בחי' עץ דעת טו"ר כי לפעמים יכולן לזכות ע"י אכילת הצומח לרוח האדם ולצאת מבהמה לאדם כי מלובשים שם נפשו"ת גבוהות מאד ולפעמים להיפך ח"ו. וכמרומז בדברי רבינו ז"ל במ"א שבפירות הארץ מלובשים נפשו"ת גבוהות ויקרות ביותר. וע"כ התהפכו מיסוד לחבירו אין רואין בחוש כמו שרואין בהצומח מן הארץ. כי כל הדברים גדילים ונתהווים מין ממינו כגון בני אדם שהואגדר מדבר מוליד בום אדם כדומה לו. וכן בהמה שהוא דגר החי נולד מבהמה כדומה לו אבל הצומח גדל ונתהוה מן העפר שהוא יסוד אחר לגמרי דהיינו דומם. וזהו חידוש שיש בהצומח מה שא"כ בשום יסוד. שיסדו הצומח גדל מהדומם דייקא שהוא יסוד אחר לגמרי. וע"כ בהצומח שצומח מן הארץ בזה אנו רואין בחוש שיש בכח להפוך מבהמה לאדם מחי למדבר מגוף לנפש כמו שאנו רואין שנתהפך מיסוד העפר והדומם לצומח. כי זה כל לשכל מדריגה שהוא למעלה ממדריגה התחתונה הוא בבחי' נפש לגבי התחתונה כגון גדר המדבר כנגד החי הוא בחי' נפש נגדו והחי' שהו אבהמה הוא בחי' גוף כנגד האדם כנ"ל. וכן צומח לגבי הדומם הוא בחי' נפש והדומם הוא בחי' גוף נגדו. כי הד' יסודות הנ"ל הם כנגד ד' עולמות אבי"ע. וזה ידוע שיצירה כנגד עשי' הוא בחי' נפש ועשי' הוא בחי' גוף כנגד יצירה. נמצא שע"י שגדל הצומח מן הארץ דייקא. בזה אנו רואין בחוש התהפכות מגוף לנפש שהגוף נותן כח לנפש שתגדל ותצמח ותעשה פעולתה בעבודת ה' דייקא ע"י שמלובשת בהגוף כי הגוף נותן כח בהנפש. ודייקא ע"י הגוף צומחת וגדילה בעבודת הש"י. כמו הצומח שגדל מן הארץ דייקא שהוא בחי' גוף נגדו כי אין רואין בחוש התהפכות מיסדו לחבירו כמו שרואין

בהצומח מן הארץ שעיקר התהות וגידול הצומח הוא ע"י יסוד אחר למטה ממנו דהיינו ע"י יסוד העפר שהוא הדומם ודייקא על ידו הוא גדל וצומח מן הארץ. נמצא שכח העפר שהוא בחי' גוף מגדל הצומח שהוא בחי' נפש נגדו ונתהפך כח העפר ונכלל בהצומח שזהו ממש בחי' התהפכות מגוף לנפש וכו' כנ"ל. וע"כ א"א שיתגדל הצומח מן הארץ כ"א ע"י גשמים כי מי הגשמים הם בחי' חסד כי מים הם בחי' חסד ונקראים גבורות גשמים כי יורדין בגבורה מבחי' גבורות וזה בחי' המתקת הדינים שהגבורות והדינין נמתקין עד שמהם דייקא יורדת ההשפעה שהם מימי החסד שיורדין דרך הגבורה בחי' גבורות גשמים וכ"ש בזוה"ק מיא לימינא אינון וכו' וע"ד תנינן גבורות גשמים נמצא שאין הגשמים יורדין אלא על ידי המתקת הדינים דהיינו המתקת ה' גבורות מנצפ"ך שזהו עיקר בחי' התעלות הנפש כנ"ל. דהיינו שנמתק ונתהפך מדין לחסד שזהו בחי' התהפכות מגוף לנפש כנ"ל:

אות יא

וזהו בחי' גודל מעל תהגשמים כאשר הפליגו רז"ל וא"א שירדו הגשמים כ"א ע"י תיקון מעשה התחתונים כ"ש וכל שיח השדה טרם יהי' בארץ. וכל עשב השדה טרם יצמח כי לא המטיר ה' אלקים וכו' ואדם אין לעבוד את האדמה כי עיקר המתקת הגבורות להפוך מדין לחסד שעי"ז דייקא יורדין הגשמים זה תלוי במעשה התחתונים דייקא. כפי מה שמתגברין להכניע הגוף ולצאת מגוף לנפש כמו כן נמתק הדין ונמשך החסד שעי"ז יורדין גמשים כנ"ל. ואז גדל הצומח מן הארץ שהוא גם כן בחינת עליית הנפש כנ"ל וזהו בחינת התעניות שמתענין על הגשמים שגזרו רז"ל כמה וכמה תעניות בשביל גשמים יותר מעל שאר דברים וכל מסכת תענית עיקרה מדברת מתענית גשמים והוא מתחלת מאימתי מזכירין גבורות גשמים כי ע"י התענית הוא עיקר הכנעת הגוף לגבי הנפש כמבואר היטב בתחילת מאמר הנ"ל ועי"ז דייקא יורדין הגשמים וע"כ מזכירין גבורות גשמים בתחיית המתים. כי תחית המתים הוא שנזכה לקום בתחיה בגוף ונפש ואז יהי' הגוף מזוכך לגמרי ויתהפך הגוף לנפש כנ"ל. שזהו בחי' גבורות גשמים שיורדין ע"י המתקת הדין שנתהפך לחסד שזהו בחי' התהפכות מגוף לנפש ממיתה לחיים בחי' תחיית המתים כנ"ל. וזהו בחי' עוצם מעלת הגשמים עד שכל ייעודי התורה הם מדברים מגשמים ושתתן הארץ את יבולה וכו'. כ"ש אם בחוקותי תלכו וכו' ונתתי גשמיכם בעתם ונתנה הארץ יבולה וכו' וכיוצא בזה הרבה כי כשיורדין גשמים והארץ נותנת יבולה וגדילים הצמחים מן הארץ בזה רואין פעולת ישראל שפעלו ע"י עבודתם וקיום התורה שזכו להכניע הגוף ולהפוך הגוף לנפש עד שנמתק הדין ונתהפך מדת הדין למדת

הרחמים שזהו בחי' גשמים וגידול הצומח מן הארץ וכו' כנ"ל. שזהו בחי' תחיית המתים שאז יתהפך הגוף לנפש כנ"ל. שזהו עיקר השכר כי עיקר השכר של תורה ומצות יהי' לאחר התחי' שהוא בחי' גשמים כנזכר לעיל שבשביל זה מזכירין גבורות גשמים בברכת התחי' כנ"ל. וזה בחי' הסמיכות ויתן לך האלקים מטל השמים ומשמני הארץ ורוב דגן ותירוש יעבדוך עמים וכ' כי כשהש"י משפיע לישראל רוב דגן ותירוש שזהו בחי' התעלות הנפש על הגוף שעי"ז נתרבה ונתברך עליית הצומח מן הררץ ונמשך שובע וזול גדול בעולם ועי"ז העמים הנאחזין בהגוף כנ"ל. נכנעים ונופלים לפני ישראל שהם בחי' נפש בחי' יעבדוך עמים וכו' כנ"ל. וע"כ נתברך יעקב מיצחק בברכה הזאת כי זה עיקר ברכתו של יעקב שיתגבר על עשו שהוא הס"א בחי' גוף בחי' תאות אכילה בחי' הלעיטני נא מן האדום האדום הזה בחי' התגברות הדין שהוא בחי' אדום ויעקב נתברך מיצחק שיזכה יעקב להתגבר על עשו שהוא בחי' התגברו תהנפש על הגוף שזהו בחי' גידול הצומח ע"י גבורות גשמים בחי' אם בחוקותי תלכו וכו' ונתנה הארץ יבולה וכו' כנ"ל. וזהו ברכתו של יעקב ויתן לך האלקים מטל השמים וכו' ורוב דגן ותירוש יעבדוך עמים כי כולו חד כנ"ל:

אות יב

וע"כ קיבל יעקב הברכות מיצחק דייקא. כי יעקב זכה ע"י עבודתו להמתיק גבורות יצחק עד שקיבל משם דייקא את הברכות שהם בחי' התעלות הנפש על הגוף בחי' המתקת הדין שנתהפך מדה"ד למדה"ר שזהו בחי' ויתן לך וכו' כנ"ל. וע"כ עלה על דעתו של יצחק לברך את עשו כי כוונת יצחק הי' שרצה לגייר את עשו כיהי' סבור שאפשר לגיירו שיהי' נתהפך אל הקדושה כי עשו הי' מטעה את אביו כי ציד בפיו ותרגומו ארי צידיה הו' אכיל וע"כ אמר לו הביאה לי ציד ועשה לי מטעמים ואוכלה וכו'. כי הי' סובר שכוונת עשו לטובה מה שמביא לו ציד לאכול כדי שיהי' נכלל בהקדושה ע"י שיאכל יצחק מצידו כי באמת מי שזוכה להאכיל את הצדיק ולפרנסו. בודאי יכול לזכות עי"ז לתשובה שלימה להכניע הגוף ולהעלות הנפש וזהו בחי' אגרא דתעניתא צדקתא המבואר במאמר הנ"ל. שעיקר התענית שהוא התעלות הנפש הוא הצדקה כי עיקר הכנעת והתעלו הנפש הוא ע"י קדושת האכילה כנ"ל. וע"כ כשנותן צדקה ומחסר ממונו ותאות גופו כי בזההממון הי' יכול למלאות לגופו איזה תאוה והוא משבר תאות גופו ונוטל הממון ונותן להת"ח העוסק בתורה ועבודת ה' והת"ח נגד האשי פשוט הוא בבחי' נפש לגבי הגוף בחי' שבת כנגד ששת ימי החול כ"ש ברשב"י אנת שבת דכולי יומי. נמצא שבבזה הצדקה שהוא מאכיל ומפרנס את הת"ח בזה מכניע הגוף לגבי הנפש. וע"כ עיקר התעלו תהנפש עי"ז

בחי' אגרא דתעניתא צדקתא כנ"ל. אבל עשו הרשע לא היה כוונתו כלל בשביל זה כי לא הי' רוצה להיות נכנע אל הקדושה כלל רק כל כוונתו שהי' מביא ציד לאביו לאכול הי' רק בשביל רמאות ורשעות לבד כדי לרמות את אביו כדי שיפעול אצל אביו כל תאות גופו ומחמת שתימיד היה מרמה את יצחק ע"כ סבר יצחק שע"י שיביא לו ציד לאכול יוכל להכניע גופו הרע שיהי' נעשה מרכבה להקדושה כי ע"י אכילת הצדיק משל עם הארץ יכול לזכות הע"ה לחוזר בתושבה שיתהפך מגוף לנפש מע"ה לת"ח עי"ז כנ"ל אבל רבקה שמעה כל זאת ולא היתה מרוצה לזה כלל כי היא ידעה עוצם רשעתו של עשו הרשע שאינו רוצה כלל להתקרב אל הקדושה והוא רק מרמה את אביו ע"כ אם יקבל הברכות ח" ולא די שלא יהי' נעשה מרכבה אל הקדושה עי"ז אף גם עי"ז יתגבר ח"ו ויתגבר הגוף בחי' עשו על הנפש ביותר ע"י שיהי' לו יניקה מן הקדושה ח"ו ע"כ השתדלה רבקה ליקח הברכות מעשו ושיקבל יעקב את הברכות כי יעקב ראוי לברכה כי כל השתדלותו להפך הגוף לנפש שזהו בחי' ברכהוחסד וחיים כנ"ל וזהו שאמר יצחק לעשו שא נא כליך וכו'. ודרז"ל בדוק סכינך ושחוט יפה שלא תאכליני נבלה כי ע"י השחיטה הכשירה מעלין את הנפש מחי' למדבר. שהוא בחי' התעלות הנפש על הגוף כמבואר במאמר הנ"ל באריכות לענין השוחטים ע"ש. וע"כ מאחר שכוונת יצחק הי' לטובה. בשביל להכניע הגוף בחינו תעשו אל הקדושה כנ"ל. ע"כ הזהירו שישחוט יפה. כי על ידי זה על הנפש וכו' כנ"ל:

אות יג

וזה בחי' מה שנוהגין להתענות ביום שמת בו אביו ואמו כדי שתעלה למעלה נפשותם ע"י התענית של בניהם כי ע"י התענית הוא התעלות הנפש כנ"ל. כי ברא מזכה אבא ע"כ ע"י שבניהם מתענין ומכניעין הגוף לגבי הנפש עי"ז עולה נפש אביהם ואמם למעלה למעלה וע"כ לומדין תורה בשבילם כי התורה הוא הנפש כמבואר במאמר הנ"ל. וכל התורה שבניהם לומדים ומגלין בעולם עי"ז עולה ונתגלה אור נפשותם ביותר ועי"ז נתעלה נפש אביהם ואמם שהולידו אותם וכמובן בסוף המאמר הנ"ל על דברי רז"ל הזהרו בבני ע"ה שמהם תצא תורה. כי יש להם נפשו"ת יקרות מאד ואין אנו יודעים הדר תפארתם אלא ע"י תורתם וכו' וזה בחי' הנר שמדליקין בשבילם כי הנפש הוא בחי' אור כנ"ל. וגם התורה נקרא תאור ע"ש נר ה' נשמת אדם וכו' וכ' (משלי ו') כי נר מצוה ותורה אור היינו בחי' התעלות הנפש מחשך לאור וכו' כנ"ל. וזהו בחי' הקדיש שאומרים שמגדילין כבוד הש, יכי העיקר הוא לגדל כבוד הש"י כי הכל נברא בשביל כבודו והכבוד הוא שורש הנפש וכמבואר במאמר הנ"ל בתחילתו כי עיקר הבריאה

היה בגין דישתמודעין ליה כ,ש כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו וכו' וכן מבואר בסוף המאמר שבזשביל זה צריכן לכבד בני ע"ה כדי שתשתוקק הנפש לשרשה שהוא הכבוד ועיקר הכבוד היא כבוד הש, יכי כשנפש מישראל זוכה לגדל ולכבד שמו הגדול ית' זה עיקר הכבוד של הנפש בבחי' כי מכבדי אכבד וע"כ אומרים הבנים קדיש ומקדשין ומגדלין ומכבדין שמו הגדול ית' ועי"ז נתגדל ונתכבד הנפש כנ"ל ועי"ז מתאוה הנפש להכלל בשרשה ועי"ז נתגלה הארת הנפש כנ"ל ועולה ומתגבר הנפש והתורה על הגוף שעי"ז עולה נפש אביהם ואמם ולמעלה כי עי"ז הנפשו"ת עולות בבחי' מ"נ בחי' חזי במאי ברא קאתינא לגבך וע"כ הוא טובה גדולה לנפש אב ואם כשזוכין שבניהם יחדשו חידושים בתורה כמבואר בזוה"ק כמה עטרות שמעטרין לאביו ואמו בשעה שבניהם דורש חידושי תורה אמתיים וכמ וששמעתי מרבינו ז"ל בזה שבזה שמחדשין בתורה עושין טובה גדולה מאד מאד לאביו ולאמו כי עיקר התגלות הארת הנפש היא ע"י חידושי תורה שמחדשין כמובן בסוף המאמר הנ"ל וכנ"ל:

אות יד

וע"כ גם הקצירה בעצמה של העומר הוא מצוה כשרז"ל יצא קציר העומר שהוא מצוה ואסור לקצור שום תבואה קודם קצירת העומר כי קצירת התבואה של ישראל צריך שיהי' בקדוש' גדולה כי בשעת הקציר אז קוצרין ומבדילין הצומח מן הארץ כי עד עכשיו היו מחוברין יחד הצומח עם הדומם שהוא העפר ועכשיו נבדל הצומח מן העפר שזהו בחי' הבדלת הנפש מן הגוף כי צומח ודומם הם בחי' גוף ונפש כנ"ל. וע"כ צריכין שתהי' הקצירה בקדושה גדולה באופן שיתעלו היסודות ממדריגה למדריגה מדומם לצומח שהוא בחי' מגוף לנפש כנ"ל. וזהו בחי' כמה מצות שנצטוינו בשעת קצירת התבואה שהם לקט שכחה ופאה ואח"כ תרומות ומעשרות ותלתה התורה בהקצירה כ"ש ובקוצרכם את קציר ארצכם לא תכלה פאת שדך בקצרך ולקט קצירך וכו' וכן לענין שכחה כתיב כי תקצור קצירך בשדה ושכחת עומר וכו' כי מות אלו תלויים בקצירה כדי שתתקדש הקצירה כדי שנזכה ע"י הקצירה לעלות ממדריגה למדריגה מגוף לנפש וכו' כנ"ל. כי כל מצות אלו התלויים בקצירה שהם לקט שכחה ופאה כולם צותה התורה ליתנם לעניים דהיינו בחי' צדקה כי עיקר התעלות הנשפ הוא ע"י צדקה כנ"ל בחי' אגרא דתעניתא צדקתא. וע"כ צותה התורה להרבות בצדקה בשעת הקצירה דהיינו מצות לקט שכחה ופאה כדי שתהי' קצירת הצומח מן הארץ בבחי' התעלות הנפש כנ"ל וכן אחר הקצירה צריכין לקדש את התבואה בכמה מצות וכולם הם בחי' צדקה דהיינו תרומות ומעשרות לכהנים ולוים וענים הכל כדי לברר התבואה

ממוץ ותבן שהם הקליפות הקודמת לפרי בחי' גוף בחי' עשו ששאל אבי איך מעשרין את התבן. ועיקר הבירורו שהוא בחי' התעלות הנפש הוא על ידי צדקה. על כן צריכין להרבות במתנות מהתבואה שהוא בחינות צדקה. ועל כן בכל פעם שיש איזה בירור ועליה להתבואה נותנין בכל פעם איזה מתנה לכהנים או לעניים כי בתחילה כשצומח ונגמרת הפרי מפרישין בכורים אוח"כ בשעת קצירה לקט שכחה ופאה ואח"כ אחר המירוח תרומות ומעשרות שאין חייבים בהם כ"א לאחר המירוח. ואח"כ בשעת הגמר כשנעשה קמח ונותן מים בעיסה חייבת בחלה הכל בבחי' הנ"ל. כי בכל פעם מהנ"ל יש בירור כי בתחילה כשצומחת ונגמרת הפרי והתבואה מן הארץ זהו בחי' שנתברר הצומח מן הארץ עד שניכר הפרי שהיה בתחילה טומונה ונסתרת בארץ ע"כ מפרישין אז ביכורים לכהן שעי"ז זוכין להעלות הנפש כנ"ל וכן בשעת הקצירה אז היא בירור יותר. כי אז נגמר הפרי ונבדל מן העפר לגמרי וכו' כנ"ל. ע"כ נותנין אז מתנות עניים כנ"ל אבל אף אל פי שכבר נקצר מן הארץ לגברי עדיין מוץ ותבן חופין על התבאוה שהם הקליפה הקודמת לפרי ע"כ צריכין לטרוח לברר התבואה ולמורחה לנקותה ממוץ ותבן דהיינו שמפרישין הפרי מהקליפה שגם זה הוא התעלות הנפש שהוא הפרי על הקליפה הנאחזת בגשמיות הגוף. וע"כ צריכן אז ליתן מתנות כהונה תרומות ומעשרות שמצוותן לאחר המירוח וכן בשעת גמר התיקון של הפת דהיינו כשנותנין מים בעיסה שהוא עיקר הגמר שאז כבר נזדככה גם מסובין ומורסן ועכשיו נגמרת שתהיה ראויה למאכל אדם כיכל זמן שלא נעשית עיסה עדיין היא בבחי' בהמה כי התבואה בעצמה קודם מירוח וטחינה אינה מאכל אדם כ"א מאלכ בהמה. וע"כ בשעת הגמר צריכין להפריש חלה כי כל המתנות הם בחי' צדקה שהוא התעלות הנפש. וע"כ נותנין אותם בכל עת שנתבררה התבואה ועולה ביותר מבהמה לאדם שהוא בחי' התעלות הנפש וכו' כנ"ל כי הנפש דקדושה שיש בכל דבר צריך להזדכך ולהתברר בכמה בירורים בבירור אחר בירור כידוע. וכל בירור ובירור הוא בחי' התעלות מגוף לנפש מבהמה לאדם שזה נעשה ע"י הצדקה שהוא בחי' מתנות עניים ומתנות כהונה ולוויה כנ"ל. וע"כ נותנין רוב המתנות לכהן כי הכהן הוא איש החסד שזה עיקר בחי' התעלות הנפש מדין לחסד. וזה בחי' מעשר שנותנין ללוי והלוי נותן תרומת מעשר לכהן. כי שורש הנפשו"ת הם ה' אותיות מנצפ"ך שהם ה' גבורות שזה וסטרא דלוי כידוע. כי הנפש שרשה בגבורות וע"כ יש לה כח להחיות את הגוף שהוא בחי' גבורות. אבל באמת עיקר שלימות הנפש הוא כשהגבורות נמתקין ע"י החסדים כידוע. וע"כ הנפש הוא בחי' חסד לגבי הגוף כי הנפש עיקר כיסופה לעלות למעלה להיות נכלל בשורש שורשה העליון שהוא בחי' חסד. כי

שורש הכל הוא חסד שעל ידו נברא העולם כ"ש עולם חסד יבנה. אבל עיקר המתקת הגבורות להפכם לחסד הוא ע"י הכנעת הגוף לגבי הנפש כנ"ל. וע"כ נותנין מתנות ללוי שהוא שורש הנפשו"ת והוא נותן מהם לכהן איש החסד ועי"ז נמתקין הדינים בשרשן ועי"ז יש כח להנפש להתעלות עלהגוף כנ"ל כי הא בהא תליא. דהיינו ע"י שהכניע גופו ונתן מתבואתו לכהנים ולוים מתנתם עי"ז זכה שתתעלה הנפש ויהי' נמתקין הגבורות שזהו בחי' מה שהלוי נותן לכהן ונכללין ונמתקין הגבוורת ע"י החסדים שהוא הכהן כנ"ל. וכן ע"י המתקת הגבורות זוכה אח"כ שתתעלה ותתגבר הנפש ביותר על הגוף לבטלו לגמרי לגבי הנפש. וע"כ עיקר התגברות הנפש על הגוף הוא ע"י צדקה כנ"ל:

וע"כ אסור להתחיל לקצור קודם קצירת העומר שהוא מצוה. כיט עיקר עליית הנפש מבהמה לאדם וכו'. הוא ע"י העומר שעורים כנ"ל. וע"כ ע"י קצירת העומר זוכין לקדש את הקצירה של התבואה שתהי' הקצירה בקדושה בבחי' עליית הנפש וכו' כנ"ל וע"כ אסור לקצור קודם לזה כי קצירת התבואה של ישראל צריך שתהי' בקדושה גדולה בבחי' עליית הנפש שזה נעשה ע"י קצירת העומר שעורים שהוא מצוה וכו' כנ"ל:

אות טו

וזה בחי' יודוך עמים אלקים יודוך עמים כולם ארץ נתנה יבולה וכו' (תהלים ס"ז) כי ע"י שארץ נותנה יבולה שהוא בחי' התעלות הנפש על הגוף עי"ז נתבטלין העמים שהם בחי' גוף ובאים ג"כ להתקרב אל הקדושה בחי' יודוך עמים כולם ע"י ארץ נתנה יבולה וכנ"ל. וזה בחי' ולא אתן אתכם חרפת רבינו עובדיה מברטנורא בגוים (יואל ב') כי הרעב הואחרפה לישראל שהם בחי' נפש כי הרעב ח"ו מורה על התגברות הגוף ח"ו שעי"ז האדמה לא תתן את יבולה כי מתגבר הדומם על הצומח ח"ו כנ"ל. וע"כ לעתיד שאנחנו נשוב לה' והש"י ישוב אלינו וכמבואר שם כל ההבטחות שהש"י מבטיח לישראל שיכירו וידעו אותו שזהו בחי' התעלות הנפש על הגוף שאז יודעין את הש"י ומכירין אותו כ"א כפי מה שזכה להגביר נפשו על גופו ע"כ נאמר שם לענין הבטחות התקרבות ישראל לאביהם שבשמים ולא אתן אתכם עוד חרפת רבינו עובדיה מברטנורא בגוים. כי שובע וזול הוא בחי' התעלות הנפש על הגוף שעי"ז מתקרבין ישראל לאביהם שבשמים ומכירין ויודעין אותו ית'. וכמו שמבואר בתחילת המאמר הנ"ל שעיקר הבריאה היתה בגין דישתמודעין ליה. ואח"כ מתחיל רבינו שם לדבר מגוף ונפש כי ע"י התגברות הנפש על הגוף עי"ז יודעין ומכירין אותו ית'. וזהו שכתוב (ביואל ב') לענין הבטחת השובע שיהי' ניצולין מן הרעב נאמר שם ואכלתם אכול ושבוע והללתם את שם ה' וכו' וידעתם כי בקרב ישראל אנכי וכו' כי ע"י שזוכין לשובע דהיינו התגברות הנפש על הגוף עי"ז

זוכין לידע ולהכיר אותו ית' בגוף ונפש כמו שיהי' לעתיד בחי' ואכלתם אכול ושבוע וכו' וידעתם כי בקרב ישראל אני וכו' כנ"ל. כי ע"י אכילה דקדושה בחי' צדקי אוכל לשובע נפשו בחי' ואכלתם אכול ושבוע והללתם את שם ה' שעיקר האכילה הוא בשביל נפשו להלל את שהם ה' על ידי זה עיקר כלליות הגוף בנפש כנ"ל. ועי"ז זוכין לדעת את ה' בחי' וידעתם כי בקרב ישראל אני ואני ה' אלקיכם ואין עוד וכו' אמן ואמן:

וזה שארז:ל גדול יום הגשמים כיום שניתנה בו תורה כי הגשמים הם בבחי' התעלות הנפש שהוא בחי' תורה וכו' כנ"ל. וכן ארז"ל שם במס' תענית גדול יום הגשמים כתחיית המתים ולפיכך קבעוה בתחיית המתים היינו כנ"ל. כי הגשמים הם בחי' התגברות הנפש על הגוף שהגוף נכלל בנפש שזהו בחי' תחיית המתים בחי' חים נצחים שלעתיד כנ"ל:

הלכה ד

אות א

ע"פ התורה תפילה לחבקוק (בסי' י"ט) ע"ש כל התורההיטב והכלל שע"י שלימות לשון הקודש מכניעין תאוות ניאוף שהוא רע הכולל של כל הע' אומות ושלימות לה"ק הוא בחי' חוה אשה שהוא בחי' הדיבור הקדוש שבו נברא העולם ועי"ז רוממנו הש"י מכל הלשונות וכו' ועיקר שלימות לה"ק הוא ע"י לשון תרגום בבחי' ויפל ה' אלקים תרדמה על האדם ויישן ויקח אחת מצלעותיו וכו'. ואז נבנה האשה כ"ש שם ויבן ה' אלקים את הצלע וכו' לאשה היינו שהאשה יראת ה' בחי' שלימות לה"ק עיקר בנינה ע"י תדרמ"ה שהו במספר תרגום כי עיקר שלימות לה"ק הוא ע"י לשון תרגום שהוא ממוצע בין לה"ק ובין הלשונות של הע' עממין כי לשון תרגום הוא בחי' עץ הדעת טו"ר בחי' נוגהבחי' התיקלא ששם עיקר הבחירה והמשקל והנסיון של האדם ומי שזוכה לשבר תאוותו ולכבוש את יצרו הוא מברר הטוב שבתרגום ואזי נכלל התרגום בחי' נוגה בהקדושה בבחי' לה"ק ולהיפך מי שאינו זוכה ח"ו נכלל התרגום וכו' בבחי' לשונות הע' עממין וכו' ע"ש כ"ז היטב ומי שזוכה לשלימות לה"ק ע"י לשון תרגום אזי כל אכילתו ושתייתו ע"י התנוצצות האותיות שיש באותו הדבר שאוכל ושותה כי בכל דבר שבעולם יש בו אותיות שבהם נברא אותו הדבר ואלו האותיות הם אותיות של לה"ק שבהם נברא העולם ומי שזוכה להשלים את הלה"ק כנ":ל הוא זוכה שיתנוצצו ויאירו על ידו האותיות שיש בכל דבר ואז כל אכילתו ושתייתו הוא רק מהתנוצצות האותיות שיש בהדבר שאוכל ושותה בבחי' ישלח עזרך מקודש ומציון יסעדך וכו' עיין שם כל זה היטב:

אות ב

וזה בחי' איסור חדש שאסור לאכול מתבואה חדשהשהוא עיקר האכילה עד שיקריבו את העומר שהוא בא משעורים דייקא כי ישראל עם קדוש צריכין שיהי' כל אכילתם בבחי' הנ"ל שיהיו ניזונים רק מהתנוצצות האותית שיש בהדבר שאוכלים שזהו עיקר שלימות תיקון האכילה דקדושה ולזה א"א לזכות כ"א ע"י שלימות לה"ק ע"י לשון תרגום כנ"ל. וזה בחי' עומר שעורים שהוא בחי' תיקון שלימות הדיבור כמובא בכוונת האריז"ל ששעורה הוא בחי' ב"פ מנצפ"ך הם ה' מוצאות הפה כמבוא בכתבים כ"פ. היינו כי שעורים הם בבחי' לשון תרגום שעל ידו עיקר הבנין והשלימות של הדיבור של לשון הקודש שבו נברא העולם כי עיקר הדיבור שהוא בחי' כ"ב אותיות של לה"ק הוא בחי' חטה שהוא בגימ' כ"ב כמובא בהתורה הזאת שזהו בחי' עשאה כאוצר של חטים וכו' ע"ש. ושעורים הם בחי' לשון תרגום שהוא בחי' תרדמה ושינה שעל ידו עיקר הבנין והשלימות של לה"ק שהוא בחי' חוה אשה כנ"ל. כי שעורים הם בחי' מאכל בהמה שהוא בחי' העדר הדעת שזהו בחי' תרדמה ושינה שהוא הסתלקות הדעת. ותרדמה ושינה הם בחי' לשון תרגום כנ"ל (וכן איתא במ"א בהתורה פתח ר"ש (בסי' ס') שמאכל בהמה הוא בחי' שינה שהוא הסתלקות הדעת הסתלקות הפנים ע"ש. כי עיקר שלימות לה"ק הוא לזכות עי"ז לפנים מאירות בחי' פב"פ דבר ה' עמכם. ע"ש בהתורה הזאת תפלה לחבקוק והבן היטב). ובשביל זה צריכין להקריב עומר משעורים דייקא תיכף אחר יום ראשון של פסח ואז דייקא הותר הלחם חדש לאכול ומאז מתחילין לספור ספירת העומר. כדי שיטהרו נפשו"ת ישראל מזוהמתן לצאת מזוהמת מצרים ולזכות לקבלת התורה בשבועות. כי בשעת יצי"מ בליל א' של פסח אז זכינו לבחי' לה"ק שבו נברא העולם כי אז בשעת יצי"מ רוממנו מכל לשון כי אז הי' התחלת התקרבות ישראל לאביהם שבשמים כי אז הוציאנו מגלות מצרים שכולל כל הגליות של כל הע' אומות ששם עיקר הטומאה היינו תאות ניאוף שהוא רק הכולל של כל הע' אומות שמצרים כלולים מהם. כי מצרים הם בני חם שטופי זמה כי הם ערות הארץ כמובא. והש"י ברחמיו הוציאנו אז ממצרים ממ"ט שער יטומאה היינו מתאות ניאוף שהיא עיקר הטומאה של כל הע' אומות ואז התחילה לבחור בנו מכל עם ורוממנו מכל לשון כי אז נתגלה בחי' לה"ק שהוא דבר ה' שבו נבהרא העולם. כי ביציאת מצרים שידד המערכות ושינה הטבע באותות ומופתים גדולים ונוראים מאד מאד שעי"ז נתגלה חידוש העולם שהש"י ברא את העולם והוא ית' מנהיג עולמו כרצונו. והוא בוחר בעמו ישראל שבשבילם ברא ומקיים הכל כאשר ראו בעיניהם כל העולם בכל העשר מכות

שבאו על המצריים במופתים נוראים ושינוי הטבע מאדוישראל ניצולו מהם והכל הי' כדי להכריח את פרעה שישלח את ישראל עמו ממצרים. וע"כ אז נתגלה דבר ה' שהוא בחי' לשון הקודש שבו נברא העולם כי אז נתגלה כי בדבר ה' שמים נעשו וברו פיו כל צבאם כי מאחר שנתגלה אז שהש"י ברא העולם. ע"כ בודאי נתגלה אז בחי' לשון הקודש שהוא דבר ה' שבו נברא העולם שעי"ז רוממנו מכל לשון וקרבנו אליו אז. אבל אע"פ שזכינו אז לבחי' לשון הקודש שהוא דבר ה' שבו נברא העולם והאיר עלינו אז הארה עצומה ונפלאה מאד אעפ"כ עדיין לא הי' הלה"ק בשלימות. כי הי' רק בבחי' הלה"ק הבא מלמעלה שעדיין מחוסר תיקון בזה העולם ואין בו שלימות כ"א כשמשלימין אותו בזה העולם מלמטה ע"י בחי' לשון תרגום דהיינו ע"י שמייגעין עצמן לברר בחי' עץ הדעת טו"ר שהוא בחי' נוגה שהוא בחי' תרגום שאז עיקר השלימות של לה,ק וכנ"ל. כי בשעת יצי"מ הכל הי' עדיין בבחי' אתערותא דלעילא כמובא. כי לא הי' ישראל עדיין ראויין להגאל ע"י מעשיהם לבד כמובא. רק הש"י כביכול הוכרח להוציאם מיד כדי שלא ישתקעו שם. כ"ש ולא יכלו להתמהמה וכמובא כי במצרים קודם קבלת התורה א"א להשלים את הלה"ק ע"י לשון תרגום כי זה הבירור של בחי' לשון תרגום א"א כ"א ע"י התורה שהוא כלול מבחי' שנים מקרא ואחד תרגום שהוא בחי' שלימות לה"ק ע"י לשון תרגום.כי התורה היא בחי' עץ החים תיקון עת הדעת. כי עיקר התיקון והבירור הטוב מהרע הוא ע"י התורה שכלולה מתורה שבכתב ותורה שבע"פ שהוא בחי' שלימות לה"ק ע"י לשון תרגום. כי תורה שבכתב היא בבחי' לה"ק כי כל התנ"כ הם בלשון הקודש ותורה שבע"פ הוא בבחי' לשון תרגום שהוא בחי' עץ הדעת טו"ר בחי' נוגה שזהו בחי' ששה סדרי משנה שהםבחי' כשר ופסול טמא וטהור אסור ומותר היינו בחי' טוב ורע כמובא. היינו שע"י בחי' ששה סדרי משנה שהם כלל תורה שבע"פ מבררין הטוב מהרע דהיינו שמבררין הכשר מהפסול הטמא מהטהור וכו' שזהו בחי' בירור עץ הדעת טו"ר בחי' בירור לשון תרגום שעי"ז עיקר שלימות לה"ק כנ"ל. וע"כ עיקר תורה שבע"פ נכתבה בלשון תרגום שהוא הגמרא שסידרו רז"ל בלשון תרגום ששם עיקר בירור כל דיני התורה כשר ופסול וכו'. וגם התורה שבכתב בעצמה כלולה מלה"ק ותרגום כשרז"ל מנין לתרגום מן התורה וכו' כי כלל התורה הוא בחי' דיבור הקדוש של הש"י שבו ברא העולם שהוא לשון הקודש כנ"ל. כי באורייתא ברא קוב"ה עלמא והתורה היא מקיימת את העולם. ועיקר קיום העולם ע"י התורה הוא ע"י בחי' שלימות לה"ק ע"י לשון תרגום דהיינו ע"י שישראל עם קדוש נתנסין ונצטרפין בזה העולם הבחירה וכובשין את יצרם ומשברין תאותם ומתרחקים מניאוף ומקיימין מצות

התורה עי"ז מבררין הטוב שבתרגום הטוב שבעץ הדעת ומשלימין את הלה,ק בבחי' שלימות לה"ק ע"י לשון תרגום. אבל בממרים שהיה קודם קבלת התורה לא הי' אפשר לברר בלשימות הטוב מהרע ולא הי' אפשר להם לברר לשה"ק ע"י ל' תרגום. וע"כ לא הי' בכחם של ישראל להכניע זוהמת מצרים ולצאת מהם. רק שהש"י ברחמיו חמל עלינו בחסדו ובזכות אבותינו ודלג על הקץ והוציאנו בעצמו בבחי' אתערותא דלעילא. שזהו בחי' לשון הקודש לבד קודם שנשלם ע"י לשון תרגום שהוא השלימותשמשלימין אותו מלמטה בזה העולם. רק הוא יתב' בעצמו השלים הלה"ק בהארה נפלאה מלמעלה וגילה לעין כל שהוא ית' ברא עולמו בדיבורו. והוא מושל גם עתה בדיבורו ונותן כח לצדיקים לשנות הטבע כרצונו. ועי"ז הוציאם ממצרים באותו נוראות וכנ"ל. אבל אע"פ שהיאר עלינו אז הארה נפלאה ועצומה מאד. אעפ"כ עדיין אין זה תכלית השלימות מחמת שהי' רק בבחי' אתערותא דלעילא ולא הי' עדיין בבחי' השלימות הנשלם מלמטה על ידינו שהוא בחי' שלימות לה"ק ע"י לשון תרגום וכנ"ל. וע"כ לא היתה ההארה ראק לפי שעה ביום הראשון. ואחר כך תיכף נסתלק ואזי תיכף ביום שני צריכין אנו לחזור ולהתחיל מחדש להשלים הקדושה דהיינו הלה"ק על ידינו להשלים בחי' הלה"ק ע"י לשון תרגום כנ"ל שזהו עיקר השלימות כנ"ל. וזהו בחי' העומר שעורים הוא בחי' הבירור של לשון תרגום שהוא בחי' עץ הדעת טו"ר כנ"ל. כי שעורים הוא כלול ממאכל אדם ומאכל בהמה כי שעורים מאכילין אותו לבהמות אבל גם מבררין אותו ועושין ממנו מאכלי אדם.אבל חטים כל עיקר אכילתו הואר מאכל אדם. כי חטים הוא בחי' לה"ק שהוא בחי' קדושת ישראל שנקראים אדם אבל שעורים כלול משניהם מבחי' לה"ק שהוא בחי' אדם ומבחי' לשון הע' אומות שהם בחי' בהמה כי הוא מאכל אדם ומאכל בהמה כי הוא בבחי' לשון תרגום שהוא ממוצע בין לה"ק ובין לשונות העמים כנ"ל. וע"כ על ידו עיקר הברור שזהו עיקר הבנין והשלימות של לה"ק בבחי' שלימות לה"ק ע"י לשון תרגום כנ"ל. וע"כ צריכין להביא העומר משעורים דייקא וכנ"ל:

אות ג

וזה שכתוב בתיקונים ובזוהר שהעומר שעורי סהוא בחי' מנחת קנאות שהוא בחי' הקרבן של הסוטה שהיה משעורים שבו היתה נבדקת אם מעלה מעל באישה ואם היא טהורה וכו'. וכ"ש שם בזוהר ואיהו בדיקו דאשת חיל וכו' ע"ש היינו כנ"ל. כי מנחת שעורים הוא בחי' הבירור והצירוף של בחי' לשון תרגום ששם עיקר הבדיקה והנסיון והצירוף של תיקון הברית שהוא בחי' לה"ק כי הוא בבחי' נוגה שלפעמים נכלל בקדושהולפעמים להיפך והכל כפי מעשה האדם שאם אינו זוכה חס ושלום איז נכלל

נוגה בטומאה שזהו בחינת שנכלל לשון תרגום בלשונות העמים ח"ו. אבל כשזוכה אז נכלל נוגה בקדושה דהיינו שנכלל לשון תרגום בלה"ק. ואז עיקר שלימות לה"ק עי"ז דייקא כנ"ל. שזהו בחי' מנחת שעורים של הסוטה שהיא נבדקת בזה אם היא בבחי' אשת חיל בחי' אשה יראת ה' בבחי' תיקון הברית בבחי' שלימות לה"ק או להיפך ח"ו. וכן כלל ישראל צריכים להביא מנחת שעורים ביום ב' של פסח שעי"ז הם מבררים בחי' תרגום ומשלימין את הלה"ק בבחי' שליטמות לה"ק ע"י לשון תרגום וכנ"ל. ואז דייקא הותר לאכול לחם חדש שהוא עיקר האכילה כי אז כשזוכין להשלים הלה"ק ע"י לשון תרגום אז מביאין הארה והתנוצצות לכל האותיות שיש בכל דבר שבו נברא כנ"ל. ואז כל אכילתו ושתייתו הוא רק מהתנוצצות האותיות שיש בהדבר כנז"ל שזהו עיקר קדושת אכילת ישראל. וכל זמן שאין משלימין ישראל מאכליהם בבחי' זאת אינו ראוי למאכלם ע"כ אסורים לאכול חדש עד שיקריבו העומר שעורים שעי"ז נשלם מאכליהם בבחי' זאת שיהיו כל מאכליהם מהתנוצצות האותיות לבד כנ"ל:

אות ד

וזה בחי' איסור חמץ בפסח. כי מחמת שבפסח בשעת יציאת מצרים הי' רק בבחי' אתערותא דלעילא בבחי' ל' הקודש הבא מלמעלה קודם שנשלם מלמטה ע"י בחי' לשון תרגום כנ"ל. ע"כ אז החמץ אסור באיסור חמורמאד בבל יראה ובל ימצא רק שצריכין לאכול מצה כי איתא שחמץ הוא בחי' עץ הדעת טוב ורע היינו כי א"א לאכול חמץ כ"א כשמבררין בחי' עץ הדעת טו"ר שזהו בחי' שלימות לה"ק ע"י לשון תרגום כנ"ל. אבל בפסח שאז הי' בבחינת אתערותא דלעילא בבחי' לה"ק הבא מלמעלה ועדיין לא בררנו את בחי' עץ הדעת בחינת לשון תרגום כנ"ל. על כן אז צריכין לברוח ולהתרחק מהחמץ בתכלית הריחוק כיאז ע"י החמץ ח"ו יתעוררו כל הרע של כל הע' אומין ויינקו מהקדושה דרך החמץ שהוא בחי' עץ הדעת שדרך שם עולין לינק מהקדושה כל זמן שאין מבררין בחי' עץ הדעת בחי' תרגום כנ"ל ע"כ צריכין אז ליזהר מאד מחמץ ולאכול רק מצה ולבער החמץ לגמרי כי מצה בחי' לשון הקודש וחמץ בחי' תרגום כי מצה בה' בחי' ה' מוצאות הפה שהו אהדיבורשל לה"ק שהוא עיקר הדיבור וחמץ בחית בחי' בהמה (כמובא בהתורה שאלו את ריב"ק בסימן נ"ז בחי' העדר הדיבור כי לשונות העמים הם בחי' לשון עלגים ואינם בכלל דיבור אדם. וע"כ בפסח שאז עדיין אין בנו כח לברר החמץ שהוא בחי' עץ הדעת כנ"ל. ע"כ אז החמץ נכלל בלשונות העמים שהם בחי' בהמה העדר הדיבור. וע"כ אסור החמץ באיסור חמור מאד. רק כל אכילתנו מצה שהוא מוחין גדולים מאד דהיינו בחי' ל' הקודש בהארה נפלאה ועצומה הבאה מלמעלה וכנ"ל. אבל תיכף

ביסו ב' של פסח אנו מקריבין העומר שעורים ואז אנו מתחילין בתיקון הנ"ל להשלים להלה"ק מלמטה ע"י בחי' לשון תרגום כנ"ל ואז מתחילין לספור ספירת העומר כדי לצאת מטומאה לטהרה ועי"ז אנו מבררין הקדושה בהדרגה בכל וום ויום עד שזוכין בשביעי של פסח להכניע ולבטל טומאת מצרים לגמרי כי אז הי' עיקר גמר מפלת מצרים בשעת קי"ס ואז הותר החמץ אחר הפסח כי אז בשעת קרי"ס נתגלה בחי' תיקון הברית בחי' יוסף בחי' הים ראה וינס שהוא בחי' שלימות לה"ק ע"י לשון תרגום שזכה יוסף לזה ע"י שעמד בנסיון וכמובא שם בהתורה הנ"ל. ועל כן אז ראתה שפחה על הים מה שלא ראה יחזקאל הנביא כשרז"ל. כי אז הי' בחי' בירור עץ הדעת שהוא בחי' מטה משה שבתחילה הי' מתהפך ממטה לנחש ומנחש למטה ועכשיו נכלל כולו בטוב גמור וגילה התגלות אלקותו ית' בעולם ע"י שבקע הים והפיל את מצרים רע הכולל במים הזדונים וישראל עברו בתוך הים ביבשה ואז נכנע בחי' שפחה בישא ואז האיר הארה מקבלת התורה כי נצטוו תיכף אח"כ כמה דינים ומשפטים כ"ש שם שם לו חוק ומשפט ושם נסהו ואז האיר עליהם בחי' הבירור של ששה סדרי משנה שמברר כשר ופסול וכו' שמכניע שפחה בישא ואז נכלל גם בחי' השפחה בקדושה כובן כ"ז בתיקונים ע"ש. וע"כ אז ראתה שפחה על הים וכו' ומחמת שאז הי' בחי' בירור עץ הדעת טו"ר שזהו בחי' שלימות לה"ק ע"י לשון תרגום ע"כ אחר ז' של פסח הותר החמץ כי אחר הבירור הנ"ל נכלל החמץ בקדושה ואז עיקר שלימות הקדושה על ידו בבחי' שלימות לה"ק ע"י לשון תרגום כנ"ל:

אות ה

ועיין בהתורה תפלה לחבקוק הנ"ל בסופו בההשמטות מבואר שם על פ' עושי דברו לשמוע בקול דברו שהלה"ק כשבא מלמעלה עדיין אין לו שלימות עד שמשלימין אותו מלמטה בבחי' שלימות לה"ק ע"י לשון תרגום וזהסוד כונות מצות מילה וכו' כי כל הדברים שברא השי"ת הכל צריך תיקון וכו' ע"ש כ"ז היטב. וכ"ז הוא בחי' מה שבארנו כאן בענין פסח וספירת העומר שבפסח הואבחי' אתערותא דלעילא בחי' להה,ק הבא מלמעלה רק שאז בשביל צורך הגאולה נמשך בחי' הלה"ק מלמעלה בהארה נפלאה ועצומה כדי שיוכלו לגאול כי אז בשעת יצמ"י נתגלה שהש"י ברא את העולם בהתגלות נפלא ונורא והתגלות חידוש העולם זה בחי' שלימות לה"ק שבו נברא העולם וכנ"ל, אבל אעפ"כ עדיין לא נשלם בחי' הלה"ק מלמטה בבחי' שלימות הלה"ק ע"י תרגום וע"כ אנו צריכין תכיף ביום ב' להתחיל בתיקון זה ע"י הקרבת העומר שעורים וכו' וכנ"ל. ואז מתיחילין לספור ספירת העומר שהוא בחי' שאנו מטהרין עצמינו מיום אל

יום בבחי' אתערותא דלתתא וע"כ סופרין אל העומר דייקא כי עומר שעורי סהוא בחי' לשון תרגום שמשלים את הלה"ק כנ"ל שהוא בחי' השלימות שמשלימין את הקדושה בחי' לה"ק מלמטה כנ"ל. ע"כ סופרין להעומר את הימים דהיינו ספירת העומר שהוא בחי' אתערותא דלתתא שאנו ממשיכין עלינו הקדושה בכל יום ע"י מצות ספירת העומר כדי לצאת ממ"ט ש"ט למ"ט שערי קדושה לזכות להשלים בשלימות את הלה"ק למטה בבחי' שלימות לה"ק ע"י לשון תרגום שהוא בחי' השלימות שמשלימין את הלה"ק מלמטה כנ"ל:

אות ו

וע"כ בשביעי של פסח שכבר ספרנו ששה ימים ואז נמשכין מוין גדולים (בחי' רש"ימו דגדלות דאבא כמוב' בכונות) היינו שאנו ממשיכין עלינו קדושה גבוה על ידינו ע"י בחי' אתערותא דלתתא וע"כ אז הוא קרי"ס ואז מכניעין המצריים שהם רע הכולל כנ"ל לגמרי. כי אז נשלם הלה"ק בבחי' שלימות לה"ק ע"י לשון תרגום ע"י שכבר ספרנו ששה ימים ספירת העומר כי אז נתגלה בחי' תיקון הברית בחי' יוסף בחי' יסוד בחי' הים ראה וינס ויצא החוצה. ע"כ אז תיכף אחר שיביע של פסח הותר החמץ. כי א"א לאכול חמץ כ"א ע"י תיקון בחי' עץ הדעת טו"ר שנתתקן ע"י בחי' לשון תרגום כשזוכין לבררו ולהשלים בו את הלה"ק שזה זוכין בשביעי של פסח וכנ"ל וע' בהתורה תפלה לחבקוק הנ"ל. והבן היטב:

אות ז

וזה בחי' מעשה בלעם שהש"י הפליא חסדו עמנו ולא אבה לשמוע אל בלעם ויהפוך ה' וכו' והש"י מתפאר בהחסד הגדול הזה שעשה עמנו שהצילנו מבלעם הרשע כ"ש עמי זכר עא מה יעץ עליך בלק מלך מואב ומה ענה אותו בלעם וכו'. וזה בחי' פתיחת פי האתון שהש"י עשה אז נבס כזה שפתח פ יהאתון והכל בשביל הצלת ישראל. כי שלימותלה"ק הוא בחי' רוח הקודש בחי' ויהי נא פי שנים ברוחך אלי כוו' בחי' רוה"ק אומרת כן כמבואר שם היטב בהתורה הזאת כנ"ל. וא"א לזכות לשלימות לה"ק לרוה"ק כי אם מי שזוכה לתקון הברית שאז זוכה לשלימות לה"ק לרוה"ק כי אם מ ישזוכה לתקון הברית שאז זוכה לשלימות לה"ק בתכלית השלימות בבחי' שלימות לה"ק ע"י לשון תרגום. כי שלימות לה"ק שהוא רוח הקודש ותיקון הברית הם תלויים זה בזה כ"ש שם ע"ש. וע"כ א"א לזכות לנבואה לרוה"ק דרך הקדושה כ"א מי שזוכה לתיקון הברית בתכלית השלימות וע"כ משהרבינו שהוא אדום לכל הנביאיסכ"ש ולא קם עוד נביא בישראל כמשה. ע"כ הי' קדוש בקדושת הברית בתכלית הקדושה והפרישות. כ"ש ואתה פה עמוד עמדי וכן כל הנביאים של ישראל כולם הי' קדושים וטהורים מאד בקדושת

הברית.רק מחמת שלא הגיעו לקדושת משה ע"כ היתה נבואתם בבחי' אספקלריא שאינה מאירה רק משה זכה לתכלית שלימת הנבואה בחי' אספקלריא המאירה כי א"א לזכות לנבואה שהוא רוה"ק בחי' שלימות לה"ק כ"א ע"י תיקון הברית כנ"ל. וכפי מה שזוכה לבחי' תיקון הברית כן זוכה לנבואה ורוה"ק כנ"ל. אבל את זה לעומת זה עשהלאקים שהש"י נתן כח הבחירה לאדם ועיקר הבחירה הוא בבחי' עץ הדעת ט"ר שהוא בחי' נוגה בחי' שלון תרגום שהוא ממוצע בין סטרא דקדשוה שהואלה"ק ובין סטרא דמסאבא שהם לשונות הע' עממין ושם בבחי' תרגום בחי' עץ הדעת בחי' נוגה שם עיקר הבחירה והמתקלא ומי שרוצה לזכות לעלות אל הקדושה ולזכות ללה"ק בשלימות שהוא בחי' רוח הקודש א"א לו כ"א כשמתגבר א"ע בגבורה גדולה לכבוש את יצרו ולשבר את כל התאות והעיקר לשבר תאות ניאוף וכפי מה שמשבר תאות כן מברר הטוב זשבעץ הדעת טו"ר הטוב שבתרגום וכו' ומשלים את הלה"ק בחי' רוה"ק וכל מה שמשלים את הלה"ק יותר יש לו כח יותר ע"י הדיבור של לה"ק להכניע עת הרע הכולל ולבטל תאוה הנ"ל. וכן חוזרת חלילה עד שזוכה לשלימות לה"ק ולתיקון הברית בשלימות וכנ"ל. כי שלימות לה"ק ותיקון הברית תליים זה בזה כנ"ל. וכבר מבואר אצלינו במ"א שכל הדברים התלויים זה בזה אין יודעי סמהיכן ההתחלה כמבואר כי גם כאן אין יודעין מהיכן ההתחלה אך האמת היא שצריכין להתחיל משניהם ומאיזה בחי' מהם שמתחילין תחילה הואטוב מאחר שכוונתו לשמים לזכות לסטרא דקודשה דהיינו שיש אחד שהתחלתו משבירת תאוה הנ"ל וכפי שבירתו תאוה זאת כן זוכה לשלימות לה"ק וכו' כנ"ל. ויש אחד שהתחלתו משלימות לה"ק דהיינו שמקדש דיבורו בקדושה גדולה ועוסק לדבר הרבה דיבורים קדושים שהם דיבורי תורהותפילה והתבודדות שזה עיקר בחי' שלימות לה"ק (כמבואר הפי' בספר לקוטי עצות) וכל מה שמרבה יותר בתורה ותפלה שהם בחי' שלימות לה"ק עי"ז זוכה לשבר תאוה הנ"ל וכפי מה שזוכה לשבר תאוה הנ"ל. כן זוכה יותר לשלימות לה"ק וכן חוזרת חלילה כנ"ל עד שזוכה למה שזוכה לבחי' תיקון הברית ושלימות לה"ק בתכלית השלימות ואז זוכה לרוה,ק כי רוה"ק הואבחי' לה"ק שתלוי בתיקון הברית וכו' כנ"ל. וע"כ א"א לקבל רוח נבואה מלמעלה דרך הקדושה כ"א כשמתקן ומברר בחי' עץ הדעת טו"ר שהוא בחי' תרגום שאז דייקא משלים את הקדושה בחי' לה"ק ומכניע את הרע הכולל לגמרי ואז מקבל הרוח נבואה דרך הקדושה בשלימות כמ ומשה רבינו וכל הנביאים כנ"ל. כי כל זמן שיש בו איזה אחיזה מהרע שבעץ הדעת שבבחי' תרגום אינו יכול לקבל רוח הנבואה מהקדושה מחמת שעדיין בחי' התרדמה בחי' עץ הדעת וכו' מבולבל ומעורב אצלו ואז

כשירצה לעלות אל הקדושה לקבל רוח נבואה יתאחז בו הרע שבעץ הדעת ויבלבל אותו בנבואת שקר וכו' וכמבואר מזה בכתבים ואפילו אם הוא נקי מעבירות רק שלא שיבר התאוה בהיתר כראוי א"א לו לזכות לנבואת אמת בשלימות מחמת שעדיין לא בירר כראוי בחינת עץ הדעת בחינת תרגום שהוא עיקר שלימות הקדושה ודרך שם עולין ונכללין בקדושה בבחינות לה"ק בחי' רוה"ק כנ"ל:

אות ח

אבל הרשעים המכשפים שהם בלעם וחביריו הם אזלים בתר איפכא שהם עושין בהיפך ממש כי בלעם הי' משוקע ברע הכולל בתכלית הזוהמא כשרז"ל ע"פ ההסכן הסכנתי שהי' עושה עם האתון מעשה אישו"ת וכו' ואעפ"כ רצה להמשיך ע"ע רוח מלמעלה בחי' רוח נבואה דרך התרגום שהוא עה"ד שהוא ל' ארמי שדרך שם הי' עולה לינק מהקדו' בבחי' מן ארם ינחיני בקל מלך מואב מן ארם דייקא היינו ע"י לשון ארמי לשון תרגום שדרך שם עולין הקליפות לינק מהקדושה בבחי' ארמי אובד אבי כמבואר כ"ז היטב בהתורה הנ"ל. כי הש"י ברא את העולם רק בשביל הבחירה כידוע ע"כ נתן להבחירה כח גדול מאד מאד וכמו שהצדיקים יש להם כח לברר עץ הדעת בחי' תרגום ולהשלים את הלה"ק ולהכניע עי"ז רע הכולל לגמרי ולזכות לרוח נבואה דרך הקדושה כנ"ל כמו כן להיפך נתן כח לבלעם וחביריו שאינם חפצים לשבר תאותם לשבר ולהכניע הרע שבעץ הדעת בחי' תרגום אף גם התגבר בהם רשעותם כ"כ עד שהתגברו בתוקף הרע שלהם לינק מהקדו' לעלות דרך העץ הדעת דרך התרגו' לינק מהקדושה להמשיך בחי' הלה"ק בחי' רוח נבואה למקומות שלהם להמשיך עליהם רוח נבואה דרך הטומאה דרך הרע שבעץ הדעת וכו' כנ"ל וכל מה שהתגבר יותר בתוקף זוהמתו לא השפיל את עצמו נגד הקדושה אדרבה רצה להשמשיך הקדושה חס ושלום למקומו להמשיך רוח נבואה למקומו הטמא להגביר הרע הכולל על לה"ק להגביר ח"ו ממשלת העמים שהם רע הכולל על ישראל ח"ו שהם מרוממים מכל לשון שהם בבחי' לשון הקודש היפך הצדיקים שמבררין התרגום בחי' עץ הדעת ומשלימין את הקדושה ומכניעין רע הכולל לגמרי וזוכין לרוח נבואה דרך הקדושה כנ"ל. והוא התגבר מהיפך אל היפך לעלות דרך התרגום לינק מהקדושה ולהמשיך רוח נבואה בחי' לה"ק לעצמו דרך הטומאה כנ"ל כי הש"י נתן זה הכח להבחירה שיהי' כח להאדם להמשיך הרוח דלעילא כרצונו או דרך הקדושה או להיפך ח"ו והעיקר הוא הדיבור שבו ברא הש"י את העולם ובו עיקר ההנהגה והממשלה. וע"כ דבור לשון מנהיג ומושל כמו דבר א' לדור כמובא בדברי אדמו"ר ז"ל (בסי' ד') כי הצדיקים מושלים בדיבורם כשרז"ל מחמת שהשלימו את הדיבור לה"ק ע"י

לשון תרגום ע"י שבירו עץ הדעת בשלימות וכנ"ל. ובלעם רצה להמשיך הדיבור בגלות אצלו למשול בדיבורו כרצונו על ידי שהתגבר בתוקף טומאתו לעלות דרך התרגום דרך עץ הדעת לינק מהקדושה שהוא הדיבור של לה"ק ולהמשיך הדיבור לעצמו שבו ברא הש"י את העולם ומסר את הדיבור לבני אדם שיהי' להם כח בדיבורם לשלוט כרצונם כי עיקר הממשלה של כל אחד כפי בחינתו הוא ע"י הדיבור שנמשך מלה"ק שהוא שורש הדיבור שהוא חיותכל העולם כי בו ברא את העולם ובו מקיים את העולם כידוע. וע"כ באמת הי' לו לבלעם ממשלה וכח גדול בדיבורו שהמשיך לעצמו דרך הטומאה. כ"ש כי ידעתי את אשר תברך מבורך ואשר תאר יואר והכל בכח הדיבור שמשך לעצמו כנ"ל וכשפרש"י שנטלו עצה ממדין ואמר ועל משה אין כחו אלא בפה אף אנו נבא עליהם באדם שכחו בפה וכו' כי משה זכה לדיבור של לה"ק דרך הקדושה ע"י ששבר וביטל הרע שבעץ הדעת לגמרי ובלעם להיפך ממש כנ"ל. וע"כ סברו בלק ובלעם שגם על ישראל שהם עיקר בחי' לה"ק כנ"ל יוכלו להתגבר ח"ו. ובאמת היו ישראל אז בסכנה גדולה כידוע אבל הש"י חמת על עמו ובנפלאותיו הנוראות סיבב לטובת ישראל ועשה נסים ונפלאות גדולות להוציא בלעו מפיו כרצונו ובבחירתו בעצמו כי עיקר כחו היה מחמת שלא הניח את מחשבתו להכניע א"ע ולבטל א"ע נגד הקדושה אדרבא כל מה שירד אל הטומאה יותר רצה להמשיך בתוקף מחשבתו הרעה לשם את הרוח הנבואה יותר ויותר והי' לו כח לזה מחמת גודל הכח שנותן הש"י להבחירה וכנ"ל (וכמבואר בדברי אדמו"ר ז"ל גודל הכח שיש להמחשבה ע"ש) כי ישראל עם קדוש כל מי שמרגיש בעצמו שאינו קדוש כראוי הוא מכניע ומבטל א"ע נגד הש"י ואינו רוצה לילך בגדולות ונפלאות ממנו להמשיך על עצמו רוח נבואה בחי' רוה"ק כי יודע שרחוק מזה. ואם ירצה להמשיך על עצמו בחי' מראות וחזיונות יוכל לקלקל יותר ויותר כאשר נכשלו בזה רבים מאד רק הוא הולך בתמימות ומבקש מהש"י שיעזרו לצאת מפחיתותו ויזכה לקדש א"ע כראוי ואז אם יזכה ויהי' ראוי לזה לקבל רוה"ק דרך הקדושה ה' הטוב יעשה עצמו כרצונו אבל בלעם ותלמידיו הם להיפך כנ"ל שמשוקעים בכל הטומאות ומתגברים להשמיך על עצמם דרך הטומאה את הרוח דלעילא שיש כח להאדם הבעל בחירה להמשיכו לעצמו כרצונו כפי בחירתו לטוב או להיפך כנ"ל וכמובן מזה בהתורה בקרוב עלי מרעים (בסי' לו) על פסוק הנה ברך לקחתי ובירך וכו' ע"ש. והש"י כל זמן שחפץ בקיום העולם אינו רוצה לבטל כח הבחירה שבישביל זה נבראכל העולם רק בתחבולותיו הנפלאות לקח והוציא ממנו הדיבור ע"י בחירתו בעצמו. וזה בחי' פתיחת פי האתון שהש"י עשה נס כזה שפתח פי האתון שדיברהעמו והוכיחתו ולא יכול לעמוד

בתוכחתה ועי"ז הי' עיקר מפלתו וניטל ממנו ממשלת הדיבור והוכרח לדבר כרצון הש"י ולהפוך הקללה לברכה כי כל כחו הי' שהמשיך הדיבור לתוקף הסט"א והטומאה ולא רצה להשיב הדיבור למקומו לקדושתו ומחמת כח הבחירה הי' לו כח לזה כנ"ל אבל מאחר שהוא בעצמו הניח כל כחו ומוחו וחיותו לתוך האתון שהי' עושה עמה מעשה אישו"ת דכל חילא דשייפא גופא וכו' כמבואר בזוה"ק שכל הכחות שבכל אברי האדם נמשכין לתוך טיפת הזרע. ע"כ הוא בתוקף טומאתו שלא רצה להניח להשיב הדיבור הקדוש למקומו למעלה רק המשיך אותו בכל פעם למטה למטה למקום טומאתו בכח בחירתו כנ"ל. אבל מאחר שהוא בעצמו הניח כל כחותיו וחיותו לתוך האתון כנ"ל. ע"כ עשה הש"י עמו כדין וכמשפט כראוי לרשע רע כמותו וסיבב בנפלאותיו שהיי' נמשך הדיבור שלו שמשך למטה לתכלית הטומאה שהוא תאוות ניאוף שיהי' נמשך להאתון בעצמו שהאתון בעצמו ידבר כיכך ראוי לו. כי הוא בעצמו המשיך לה כח הדיבור שלו ע"י שבא עלי' ומשך כל כחותיו לשם כנ"ל. וצדיק ה' וישר משפטו שלא ביטל כח הבחירה ואעפ"כ לקח ממנו כח הדיבור בבחירתו בעצמו כי הוא בבחירתו משך כחו לשם שעי"ז נמשך לה כח כדין. וע"כ פתח ה' פי האתון והוכיחתו ולאיכול לעמוד בתוכחתה ועי"ז הי' עיקר מפלתו כשרז,ל גנות גדול הוא לו הוא הולך להרוג אומה שלימה בדיבורוכנגד האתון אינו יכול לעמוד כי בודאי עתה אינו יכול לעמוד עוד מאחר שכבר סיבב הש"י שיהי' נמשך הדיבור שלו להאתון ע"י מעשיו ובחירתו בעצמו כנ"ל. ע"כ שוב אין לו ממשלה בדיבורו כי אע"פ שהדיבור עתה במקום נמוך ומזוהם מאד אצל האתון. אעפ"כ מאחר שהאתון אינו בעל בחירה בקל יכול הש"י להוציא הדיבור משם ולהעלותו לשרשו כי עיקר מה שקשה בעיניו ית' לשבר כח הבחירה שיש לה כח גדול כנ"ל. ומחמת זה היו ישראל בסכנה גדולה וכנ"ל. כי הש"י חפץ משפט ואינו רוצה לבטל כח הבחירה שבשביל זה ברא כל העולם וכנ"ל וכמובא*) אבל עתה שהש"י לקח ממנו הדיבור ומסרו להאתון כדין וכמשפט כנ"ל ופתח פי האתון כבר אבד כח הדיבור בבחירתו בעצמו וע"כ לא היה לו כח כנגד ישרלא אדרבא הוכרח לדבר כרצון הש"י. והי' הדיבור כרסן בפיו כשפרש"י על פסוק שוב אל בלק וכה תדבר והוכרח להפוך הקללה לברכה וכנ"ל. כי כבר נלקח כח ממשלת הדיבוראמנו ע"י שנמסר להאתון כדין ע"י בחירתו בעצמו כנ"ל. ומשם ביררו הש"י בקל מאחרשאינו בעל בחירה ואז חזר ממשלת הדיבור להש"י והיה מוכרח לדבר כרצון הש"י לברך את ישראל כנ"ל:

אות ט

וכלל הדברים היוצא מזה למעשה ולעצות שצריך האדם לידע שהוא בעל בחירה והבחירה יש לה כח גדול מאד מאד כמבואר לעיל. ובודאי מדה טובה מרובה מההיפך וא"כ ילמוד אדם ק"ו מהם. ומה בלעם שהי' רשע וטמא כ"כ והי' רחוק מהקדושה מלה"ק בתכלית. אעפ"כ ע"י כח בחירתו החזקה הי' לו כח לעלות דרך התרגום להמשיך הלה"ק בחי' רוה"ק אליו להשיג מראות הנבואה בתוך טומאתו כמו משה רבינו בקדושה כשרז"ל בישראל לא קם נביא כשמה אבל באו"ה קם ומנו בלעם. וכ"ז מחמת שהבחירה של האדמיש לה כח גדול ויש כח בהאדם להגביר מחשבתו בתוקף גדול כ"כ עד שיוכל להמשיך לעצמו כל מה שירצה רק שתהי' המחשבה תקיפה וחזקה מאד מאד בפנימיות ובחיצוניות וכו' וכמבואר מזה בדברי אדמו"ר ז"ל ובמ"א מכ"ש וכ"ש ק"ו ב,ב של ק"ו כשאחד מישראל רוצה להמשיך לעצמו הקדושה בחי' לה"ק במקומו אשר הוא שם וכוונתו לשמים אולי יזכה עי"ז לשוב ולחזור לקדושתו שבודאי יש לו כח לזהתמיד בכל עת ובכל שעה אפי' אם הוא כמו שהוא שנפל בעוונותיו למקומות מגונים מאד ר"ל כאשר שכיח עכשיו בדורות אלו בעו"ה ואפילו אם עדיין נלכד במה שנלכד ח"ו. אעפ"כ יש כח בבחירתו שיחזק א,ע גם במקומו הנמוך וכו' באשר הוא שם להמשיך לעצמו בחי' שלימות לה"ק דהיינו שאע"פ שהאדגם הוא כמו שהוא ח"ו אעפ"כ אם יהי' חזק בדעתו תמידלדבר דיבורי תורה ותפילה והתבודדות וכו' שכל זה הוא בחי' שלימות לה"ק וכוונתו כדי שיזכה עי"ז להכניע ולשבר הרע שלו כדי שישוב להש"י בודאי טוב לו כי בודאי לא יהי' נאב שום דיבור בעלמא וברבות הימים ירחם עליו הש"י ויתקבצו כל הדיבורים דקדושה שהוציא מ]פיו שהם בחי' לה"ק. ועי"ז יכניע ויבטל רע הכולל והעיקר שיהי' חזק בזה מאדמ אד ימים ושנים אף אם יעבור עליו מה. כי הבחירה חפשית לעולם ועיקר הכח ע"י הדיבור בחי' גבורי כח עושי דברו כי צריכין לדעת שאע"פ שנאמר בהתורה הנ"ל ששלימות לה"ק ותיקון הברית תלויים זה בזה שמי שפוגם בברי תאינו זוכה לשלימות לה"ק. א"כ ישתומם כל אדם כי לפי"ז נפל פיתא בבירא ומה הועילו חכמי' תקנתם מה שגילה לנו עצה להכניע רע הכולל ע"י שלימות לה"ק הלא הא בהא תליא ומי שעדיין לא יצא מרע הכולל אינו זוכה לשלימות לה"ק וא"כ מאין יבא עזרו אך באמת ישרים דרכי ה' וצדיקים ילכו בם וכו'. כי בודאי לזכות לתכלית השלימות א"א כ"א כשזוכה לשניהם לשלימות לה"ק ותיקון הברית ששניהם תלויים זה בזה אבל כל זמן שאין זוכין לזה עדיין צריך האדם להתחיל ממקום שיתחיל ומאיזה בחי' בחי' שיתחיל באיזה נקודה טובה בעלמא טוב לנפשו ונשמתו כי בודאי

אין שום דיבור דקדושה נאבד ואפילו אם הוא כמו שהוא יש לו כח להתגבר בבחירתו לדבר דיבורים קדושים שהם בחי' שלימות לה"ק ואם ירבה בדיבורים קדושים של תורה ותפילה והתבודדות סוף כל סוף יתקבצו ויעזרו לו בעלמא דין ובעלמא דאתי וכן אין שום נקודה של כבישת יצרו נאבד שאע"פ שלא זכה עדיין לתיקון הברית בשלימות אעפ"כ כל מה שזכה לפעמים להתגבר על יצרו ולהשתדל למשוך עצמו מן הרע אינו נאבד כלל אפילו אם לא עלתה בידו כראוי כ"ש בדברי רבינו ז"ל ע"פ בשוא גליו אתה תשבחם ובכל זה א"א לבאר בכתב הכל רק כל אחד הרוצה באמת ולבלי להטעות א"ע יבין דברים הרבה מדברינו אלה:

אות י

וזה קחו עמכם דברים ושוב אל ה'. עמכם דייקא במקום אשר אתם שם אפילו במקומות נמכוים ומגושמים מאד אעפ"כ קחו עמכם דייקא דברים ועי"ז תשובו אל ה' כי כל זמן שיהי' עמכם דברים בודאי יש לכם תקוה תמיד לשוב אל ה' וכ"ש במדרש על פסוק זה איני מבקש מכם אל דברים וכמובא בדברי אדמו"ר ז"ל על פסוק מדי דברי בו זכרו אזכרנו וכו' (בסי' ע"ח) ע"ש. כי בלעם וחביריו התגברו בתוקף רשעותם להמשיך הדיבור דקדושה אליהם בגלות להגביר הרע על הטוב ח"ו וכנ"ל. והי' לו כח לזה מצד חוזק הבחירה וכנ"ל. לולי ה' הי' בעזרינו ומחמת שכונתו הי' להרע בודאי יהי' אחריתו להכרית כשרז"ל אבל איש הישראלי שכוונתו לטובה שנמתגבר בעומק נפילתו ח"ו לדבר אעפ"כ דיבורים קדושים בחי' לה"ק ובודאי יש לו כח לזה תמיד כנ"ל. ומאחר שכוונתו לטובה כדי לזכות לשוב אל ה' בודאי יש להש"י נחת רוח מזה ולא יהי' נאבד שום דיבור וסוף כל סופף ישוב להש"י וכנ"ל. וזה עיקר בחי' שליטמות לה"ק ע"י לשון תרגום כי מאחר שהוא במקום שהוא שעדיין יש בו אחיזת הרע ואעפ"כ הוא מדבר דיבורים קדושים וכוונתו לטוב זהו עיקר בחי' תרגום בחי' עץ הדעת טוב ורע ומאחר שפנימיטות כוונתו לטובה בשביל לשוב להש"י ולעשו"ת נחת רוח לפניו אזי הצדיק שכבר זכה לתכלית שלימות לה"ק הוא מעלה ומברר דיבוריו הקדושים שהם בבחי' תרגום כנ"ל. ומשלים בו את הלה"ק בבחי' שלימות לה"ק ע"י לשון תרגום וזהו שובה ישראל עד ה' אלקיך כי כשלת בעוונך שהעונות יהי' נחשבין לשגגות כשרז"ל וזהו קחו עמכם דברים היינו כנ"ל. שאפילו במקומכם אשר אתם שם תדברו דיבורים קדושים שזהו בחי' תרגום כנ"ל שהו אבחי' שגגות כמבואר בהתורה הנ"ל על פסוק תפלה לחבקוק על שגיונות שפרש"י כתרגומו ע"ש. ומאחר שע"י הדיבורים קדושים שמדברין במקום אשר הוא שם נתהפכין העוונות לשגגות אח"כ בקל מעלין אותן לטוב גמור בכח

הצדיק הגמור כנ"ל. וזהו אמרו אליו כל תשא עון וקח טוב שאח"כ מבקשין שהש"י ישא ויסלח לנו כל העון לגמרי. בבחינות כל תשא עון שפירש"י שפירושו כמו כל עון תשא היינו שכל העון ישא וימחול לגמרי כנ"ל. וזהו וקח טווב שיתהפך לטוב גמור וכנ"ל:
(הלכות חדש הלכה ה' בהלכות שילוח הקן הלכה ה' אות ט"ו)

ערלה א

אות א

שלש שנים יהי' לכם ערלים ובשנה הרביעית יהי' כל פריו קודש הילולים וכו':
ע"פ מ"ש רבינו נ"י (בסי' י"ט) שרע הכולל דהיינו רע לגמרי הם לשונות הע' עממין ולשון תרגום הוא בחי' נוגה שהוא בחי' עץ הדעת טו"ר שהוא ממוצע בין טוב לרע וכו'. והנה רע הכולל דהיינו רע לגמרי הם בחי' ג' קליפות הטמאות והם בחי' שלש שני ערלה וע"כ נקראים בשם ערלה דהיינו בחי' פגם הברית שהוא נקרא ערל כי הרע הכולל הוא פגם הברית כמבואר שם וע"כ השנה הרביעית מצווים להעלות הפירות לירושלים לאכלם שם דייקא. כי עיקר תיקון אכילת ישראל הוא ע"י שלימות לה"ק אזי יכול לאכול כתיקונו וכו' ע"ש וע"כ שלש שני ערלה אסור לאכול הפירות לגמרי כי הם בחי' רע הכולל שהם בחי' לשונות העמים היפך לה"ק אבל השנה הרביעית שהוא נגד הקליפה הד' שהוא נוגה שהוא מעורב טו"ר בחי' תרגום אזי יש תיקון להפירות ע"י שמעלין לירושלים עיר הקודש שהוא בחי' שלימות לה"ק כי ירושלים היא בחי' מלכות כ"ש מלך ה' בירושלים ומלכות פה היינו בחי' הדיבור של לה"ק וע"כ מעלין פירות רבעי לירושלים כדי שיהי' נכלל בחי' התרגום בלה"ק דהיינו הפירות של שנה הד' שהם בחי' תרגום כנ"ל הם עולין ונכללין בירושלים עיר הקודש שהוא בח' שלימות לשון הקודש כנ"ל וזהו בחינת ישלח עזרך מקודש ומציון יסעדך שפירש רבינו נ"י (שם) על תיקון הסעודה על ידי שלימות לה"ק ע"ש. וזהו ומציון. מציון דייקא כי ע"י ציון וירושלים הוא תיקון הסעודה כי הם בחי' שלימות לה"ק כנ"ל אבל כשאין מעלין אותן לירושלים אסור לאוכלם כי יוכל להתגבר הרע הנ"ל שהם בחי' שלש שני ערלה ויונק מן הקדושה ע"י הפירות רבעי שהם בבחי' תרגום כנ"ל. כי עיקר יניקת הרע הנ"ל מן הקדושה הוא ע"י לשון תרגום כמבואר שם ע"ש. ע"כ אסור לאכלו כך רק להעלותו לירושלים כנ"ל. ואזי ע"י קדושת ירושלים נכנע הרע שבהם דהיינו בחי' הרע שבתרגום והטוב עולה ונכלל בלה"ק כמ"ששם. וזהו בחי' ובשנה הרביעית יהי' כל פריו קודש הילולים לה' קודש דייקא שיהי' הפירות נכללין בקודש דהיינו שלימות לה"ק כנ"ל. וזהו קודש הילולים היינו בחי' לה"ק שהוא הילולים לה':

ואם אינו יכול להעלות הפירות אזי מחללים על הכסף כי איתא בדברי רבינו נ"י (בסי' ס"ח) שכל הנפשו"ת שרשם בעשירות וע"כ הכל תאיבין אל הממון ע"כ וע"כ ע"י הממון קונין כל הדברים שבעולם והממון חשוב מן הכל כ"ש והכסף יענה את הכל כי כל הדברים יש בהם נפשו"ת כידוע וכל הנפשו"ת תאיבין אל הממון שהוא שרשם כנ"ל וע"כ תיכף כשרואין הממון נכספין אליו ותאיבין לו וע"כ ע"י הממון קונין תיכף כל הדברים שבעולם בלי שום טורח. כיהכל נכספין אל הממון כנ"ל. וע"כ יכולין לחלל פירות רבעי ומעשר שני על הכסף כי הכסף שהוא שורש הנפשו"ת יש לו כח לחלל ולהחליף עליו הפירות דהיינו שיוצאין מהם הנפשו"ת והחיות שבהם ונכלל בהכסף. מאחר שהוא שורש הנפשו"ת כנ"ל ונעשה הוא תמורת הפירות ממש. וע"כ צריך לחלל על המעות דייקא דהיינו מטבע שיש בו צורה וכמובן שם בדברי רבינו נ"יעיקר הממון הם המטבעות שהם קונין כל דבר והם שרשי הנפשו"ת כנ"ל:

ערלה ב

אות א

ענין ערלה ונטע רבעי

ע"פ מ"ש רבינו ז"ל ע"פ באר חפרוה שרים וכו' ע"ש היטב. (בלק"ת סי' ע"ב). והכלל שעיקר התחי' שיהי' לעתיד יהי' רק להשפלות שהשפלות של כ"א הוא יהי' נחי' ויקום בתחי' כי עיקר החים נצחיים של לעתיד יהי' רק להשפלות של כ"א וא' ע"ש היטב וחיים נצחיים הנ"ל זוכין ע"י בושה שהוא בחי' תשובה שזוכין לזאת הבושה ע"י ביאורי התורה שזוכין ע"י התנוצצות המוחין שמתנוצצים ע"י הסתלכותשמסתכל בו הצדיק האמ תכשזוכין לראות א"ע עמו ע"ש כ"ז היטב. וכשזוכין לבושה אזי מתביישין אפילו להושיט האוכל לפיו כי מאן דאכיל דלאו דילי' בהית לאסתכולי באפי' וכו'. וע"י הבושה זוכין לתשובה שהוא בחי' חיים נצחיים ועיקר החים נצחים הוא רק להשפלות שהשפלות נחי' וזוכין לשפלות של משה וכו' וכו'. ע"ש היטב היטב:

אות ב

ויש לדקד בדברי רבינו ז"ל במאמר הנ"ל. מפני מה תפס דייקא ענין האכילה שע"י הבושה מתביישין בעצמן אפילו להושיט המאכל לפיו כנ"ל מה ענין אכילה דייקא לבושה הנ"ל. כי באמת כל דברי רבינו ז"ל הם כולם דברי אלקים חיים ונאמרו בדקדוק גדול מאד. ויש רזין עילאין כמה וכ"פ בכל מאמר ומאמר ובפרט בענין קישור הדברים. כיבכל דיבור יש כוונה שלימה ואין להאריך בזה כאן:

אות ג

והענין כי עיקר תיקון האכילה שתהיה בקדושה הוא ע"י הבושה שהו אבחי' תשובה שעל ידה זוכין לחיים נצחים דהיינו שהשפלות נחי' וזוכין לשפלות כי עיקר התכלית הוא השפלות כי עיקר התכלי תהוא להכיר הבורא ית' וא"א לדעת אותו ית' שזהו עיקר החים הנצחיים כ"א ע"י השפלות וע"כ לעתיד שיחי' חים נצחיים ויכירו וידעו אותו ית' שזהו עיקר שעשוע עוה"ב ע"כ עיקר החים הנצחיים יהי' רק להשפלות כנ"ל. כי א"א להשיגו ית' ולדעתו אותו ית' כ"א כשזוכה להיות בבחי' אין ממש בתכלית השפלות באמת והנה כשהאדם אוכל ע"י האכילה נתגדל החומר והישו"ת וכשנתגדל ונתרבה החומר והישו"ת אזי יכול ח"ו להתעלם ולהתמעט אצלו בחי' האין שהוא בחי' שפלות. וזה שחששה התורה פן תאכל ושבעת וכ' ורם לבבך ושכחת את ה' וכו' כי ע"י האכילה נתגדל החומר והישו"ת שמזה יחכול לבא לידי גאוה ורום לבב שהוא בחי' ישו"ת היפך בחי' אין ושפלות וע"י הרום לבב יכול לשכוח אותו ית' כי א"א לידע ממנו ית' כ"א ע"י שפלות בחי' אין כנ"ל. וזהו פן תאכל ושבעת ורם לבבך ושכחת וכו' כנ"ל. ואכילה כזו זה בחי' עץ הדעת טו"ר שפגם בו אדה"ר שנאמר בו ביום אכלך ממנו מות תמות כי ע"י אכילה כזו שעל ידה בא גסות ורום לבב שעל ידה שוכחין אותו ית' כנ"ל. זה בחי' מיתה ח"ו היפך חיים נצחיים. כי עיקר החים נצחיים של לעתיד הוא לדעת אותו ית' שזה החים הוא רק להשפלות כנ"ל אבל ע"י גסות א"א לידע ממנו ית' שזהו בחי' מיתה מאחר שאין יודע מחי החיים ית'. וע"כ צריכין לאכול בקדושה באופן שע"י האכילה יזכה לשפלות שזהו עיקר החיים כנ"ל. ואכילה כזו הוא ע"י בושה ע"י שזוכין לבושה ע"י התורה הנ"ל. שעי"ז זוכין לאכול עם בושה כי מתביישין אפילו להושיט המאכל לפיו וכשאוכלין בבושה שהוא בחי'תשובה שעל ידה זוכין לחיסי נצחיים בחי' שפלות נמצא שנמשך ע"י אכילה זו בחי' שפלות יותר וזה בחי' אכילת הצדיק בחי' צדיק אוכל לשובע נפשו כי באמת עיקר האכילה הוא בשביל החיים כי עיקר החיסי של האדם הוא ע"י האכילה. אבל כשאוכל בגשמיות בלי בושה שאזי נתגדל החומר והישו"ת ובא לגסות הרוח ושכח אותו ית' ח"ו כנ"ל. אזי אדרבא הוא מת ח"ו ע"י אכילתו בחי' כי ביום אכלך ממנו מות תמות כנ"ל) ואזי הוא בחי' רשעים בחייהם קרויים מתים כי עיקר החים הוא רק לדעת אותו ית' שזהו רק ע"י שפלות כנ"ל. וע"כ עיקר תיקון האכילה דקדושה הוא ע"י בושה שהוא בחי' תשובה בחי' חיים נצחיים של עוה"ב בחי' שפלות וכשאוכל בבחינה זו בבחי' בושה שמתבייש בעצמו להושיט המאכל לפיו אזי ע"י אכילה כזו נתוסף לו חיים באמ תבחי' חיים נצחיים שזהו עיקר החים דהיינו בחי' שפלות כנ"ל.

ועיקר הבושה שבה תלוי תיקון האכילה דקדושה הוא באה ע"י ביאורי התורה שזוכין ע"י התנוצצות המוחין שמקבלין מהסתכלות של הצדיק כמבואר שם וזה בא ע"י שמירת הברית וכו' ע"ש. וזהו בחי' פגם אכילת עץ הדעת טו"ר דהיינו בחי' האכילה שאינה נמשכת מביאורי התורה שבאים ממוחין זכים וכו' כנ"ל. שע"י אכילה כזו זוכין לחיים נצחים וכו' ע"י הבושה וכו' כנ"ל. אבל בחי' אכילת עה"ד טו"ר הוא בחי' האכילה שנמשכים ממוחין מבולבלים שבאים מפגם הברית הברית שעי"ז נסתלק הבושה כי פגם הברית היא פגם הבושה כיאין בושת אלא במקום עריין. וכשפוגם בברי תהוא מסלק הבושה מעל פניו והאכילה שהיא ח"ו בבחי' אכילת עץ הדעת טו"ר הוא בחי' שאוכל בלי בושה שזאת האכילה נמשכת ממוחין מבולבלים בחי' עץ הדעת טו"ר שהם היפך ביאורי התורה הנ"ל וכו' כנ"ל. וע"כ נאמר באכילה זו כי ביום אכלך ממנו וכו' היפך חים אמתיים חיים נצחיים כנ"ל:

אות ד

וזה בחי' איסור ערלה כי שלש שני ערלה הם מחמת פגם עץ הדעת כידוע ומובא במדרש מי יגלה עפר מעיניך וכו' והלא בניך ממתינים שלש שנים כוו' ואז בשלש שנים הראשונים שאז שורה הרע של עץ הדעת אז אסור לגמרי לאכול מהפירות וע"כ נקראים בשם ערלה זה בחי' גסות החומר שבא ע"י אכילה שאינה בקדושה בחי' אכילת עץ הדעת כנ"ל. כי גסות הוא בחי' תוספת וריבוי ויתרון כ"שומשלם על יתר עושה גאוה וכמובא בפרש"י כי גסות הוא בחי' ריבוי הישו"ת וזה בחי' ערלה שע"י אכילה כזה נתרבה ונתוסף חומר על החומר עד שנעשה בבחי' ערל ממש כמו הערלה ממש שהוא תוספת על בשר קודש והיא חופפת על הברית קודש ואוטמת אותו כמו כן ממש ע"י אכילה כזו נתגדל חומר על חומר עד שנתערל ונאטם ממש ע"י הגסות שהוא בחי' ישו"ת ורבוי ותוספת שעי"ז שוכח אותו ית' כנ"ל. וע"כ אסור לנו לאכול הפירות בשלש שני ערלה כנ"ל עד השנה הרביעית שאז מתחיל להתגלות הטוב כידוע אזי מותרים לאכול הפירות. אבל עדיין צרייכם תיקון כדי לבררם מבחי' אכילת עץ הדעת לבחי' אכילה דקדשוה שהוא ע"י בושה שזוכין על ידה לשפלות וכו' כנ"ל. וע"כ צריכין להעלות הפירות לירושלים, ירושלים הוא בחי' יראה שלם בחי' בחי' ירא בשת כי יראה הוא בושה כידוע. וע"כ שם בירושלים שם צריכין להעלות הפירות בתחילת תיקונם כי שם זוכין לאוכלם בבחינת בושה שזהו עיקר התיקון שלהם ושם זוכין לבחינת שפלות כי שם בירושלים שם הבי תהמקדש ששם האבן שתיה שהיא הנקודה של העולם וזאת הנקודה הוא בחי' אין שמשם נמשך הכל כידוע וע"כ נקודה זו הוא בביהמ"ק שהוא

בחי' מוחין כמבואר במאמר הנ"ל. כי ע"י המוחין שהם בחי' ביאורי התורה על ידם זוכין לנקודה זו שהוא בחי' אין כנ"ל וע"כ שם בביהמ"ק ובירושלים שם עיקר תיקון האכילה דקודשה שעיקר תיקונה ע"י בושה כדי לזכות ע"י האכילה שאוכלין שם לבחי' חחים נצחיים בחי' שפלות בחי' אין שהוא בחי' האבן שתיה שמשם הושתת העולם כנ"ל. וזה בחי' סלע ישכון ויתלונן משם חפר אוכל שפירש שם רבינו ז"ל במאמר הנ"ל פסוק זה לענין ביאורי התורה וכו' ע"ש. וזהו סלע הוא בחי' האבן שתיה שהוא בחי' שפלות בחי' אין בחי' זו זוכין ע"י ביאורי התורה כנ"ל שהם בחי' באר וכו' שזה ג"כ בחי' סלע כנ"ל. כי כולו חד כי זה תלוי בזה כנ"ל כי שפלות בחי' אבן שתיה נמשך ע"י ביאורי התורה שהם בחי' באר וסלע כנ"ל. שעיקר תיקון האכילה בא משם בחי' משם חפר אוכל לשון וחפרה הלבנה בחי' אכילה עם בושה שזה עיקר תקון האכילה כנ"ל. ע"ש היטב במאמר הנ"ל ודו"ק היטב היטב:

אות ה

וזה בחי' אכיל תשבת שהיא יקרה מאד כי שבת הואבחי' בושה ותשובה וע"כ אז האכילה הוא בקדושה גדולה מאד וזוכין על ידה לחים נצחיים של עוה"ב כנ"ל. וע"כ עיקר עונג שבת הוא האכילה של שבת כי בשבת צריכין דייקא לאכול כי ע"י אכילת שבת דייקא זוכין לחיים נצחיים כנ"ל. כי שבת היא בח' עוה"ב בחי' טועמי' חיים זכו כ"ש שם. ועל ידי אכילת שבת נתוסף חים בחינות חיים אמתיים חיים נצחיים של עוה"ב בחינו שפלות כנ"ל. והבן היטב. בילא"ו:

ערלה ג

אות ב

ע"פ המאמר תקעו ג' בספר ליקוטי תנינא (בסי' ח') המתחיל אע"פ שתוכחה הוא דבר גדול וכו' ע"ש כל המאמר כולו מראשו לסופו:

א זוה בחי' ג' שני ערלה. כי הם כנגד התלת מוחין שהם שלש מחיצות פרוסדות בפני תאוות ניאוף. כי מבוראר שם שיש מזונא דגופא ומזנוא דנשמתא. ועי מזונא דגופא נחלש מזונא דנשמתא וכן להיפך ע"י שמכניעין מזונא דגופא מתגבר מזונא דנשמתא שהוא בחי' ריח ולהמשיך מזונא דנשמתא הוא ע"י הקול המשקה את הגן שעל ידו גדילים כל הריחות שהם בחי' יראה בבחי' את קולך שמעתי בגן ואירא וכו' ועי"ז הקול דייקא יכולים להכיח כי א"א להוכיח את ישראל כ"א מי שיכול להוכיח בבחי' התוכחה של משה שע"י תוכחתו אותם על עונותם עי"ז הוסיף ונתן בהם ריח טוב בבחי' נרדי נתן ריחו וכו' וע"י הקול הנ"ל זוכה לעורר כל הריחות טובות שהם מזנוא דנשמתא ועי"ז

דייקא הוא יכול להוכיח וכו' ע"ש. ולבא לזה הקול הוא ע"י התפילה של הבעל כח שמתפלל תפילה בבחי' דין וכו' ע"ש כ"ז היטב. שעי"ז הוא מוציא כל חיותוהדעת מן הקליפה כל מה שבלעה מן הקדושה בבחי' חיל בלע ויקיאנו ואף גם הוא מוציא עצמות חיותה ממש. וזהו בחי' גרים וכו'. ועי"ז נתגדל כבוד ה' וכו' וכו'. ועי"ז זוכין לקול הנ"ל. שהוא מזונא דנשמתא וכו' וזה בחי' מלחמת עוג מלך הבשן כמבואר שם בסוף המאמר שכל ענין הנאמר במאמר הנ"ל. הוא בחי' מלחמת עוג וכו' ע"ש.

והנה עיקר תיקון מזונא דנשמתא שהוא הריח העיקר ע"י תיקון הדעת שהם תלת מוחין שהם מחיצות פרוסות בפני תאות ניאוף כמבואר במאמר הנ"ל. שעיקר הקלקול הוא כשהס"א מתגברת עד שיונקת מהדעת ח"ו בחי' והנחש הי' ערום שאז מתגבר תאות ניאוף שבאה ע"י קילקול המוח שהוא מחיצה פרוסה בפני זאת התאוה ואז דייקא וכין לקול הנ"ל. שע"י גדילים כל הריחות שהוא מזונה דנשמתא אבל כשהדעת פגום ומתגבר ח"ו תאות ניאוף אזי בוודא יאין זוכין למזונא דנמשתא ועיקר פגם הדעת דהיינו פגם תאות ניאוף הוא פגם מזונא דנשמתא הוא ע"י התגברות מזונא דגופא שעל ידו נחלש מזונא דנשמתא כמבואר שם שע"י מזונא דגופא נחלש מזונא דנשמתא וזה בחי' פגם אכילת עץ הדעת טו"ר שע"י שאכל אדה"רמעץ הדעת והתגבר מזונא דנשמתא ועי"ז ינקה הס"א מדעת דקדושה בחי' והנחש הי' ערום ועי"ז נפל לתאות ניאוף כמובא שאדה"ר פגם בתאות ניאוף. וכל זה בא לו ע"י חטא אכילת עץ הדעת דהיינו מזונא דגופא שעי"ז נפגם הדעת עד שבא לתאות ניואף ונחלש מזונא דנשמתא כי הא בהא תליא כמובן שם במאמר הנ"ל. וע"כ הי' תיקונו של אדם הראשון ע"י הקול הנ"ל בבחי' את קולך שמעתי בגן ואירא הנאמר שם כי אדה"ר עשה תשובה על חטאו ועיקר התשובה והתיקון על חטא אדה"ר שהוא פגם הנ"ל דהיינו שהתגבר מזונא דגופא על מזונא דנשמתא. ונחלש הדעת והתגבר תאות ניאוף וכו' כנ"ל העיקר התיקון על זה הוא ע"י התפילה בבחי' דין של הבעל כח שאזי הס"א רוצה לבלוע גם זאת התפילה מחמת שהוא בבחי' דין. אבל מחמת שזאת התפילה בבחי'דין הוא מבעל כח גדול. ע"כ זאת התפילה היא עומדת להס"א בבי תהבליעה שלו עד שמוכרח להקיא ולהוציא כל החיות של הקדושה שבלע וכו' כמבוארשם היטב במאמר הנ"ל. וזה בחי' (בראשית

אות ג'

ויתפרו עלה תאנה ויעשו להם חגורות. חגורה זה בחי' תפילה בחי' חגור חרבך על ירך גבור. היינו שצריכין לחגור א"ע בכח גדול ובגבורה גדולה להתפלל תפילה בבחי' דין שהו אנקראת חרב בחי' רוממות אל בגרונם וחרב פיפיות בידם היינו תפילה בבחי' דין

שהוא בחי' חרב בחי' דין. וזהו ויתפרו עלה תאנה וו' ודרז"ל בדבר שקלקלו בו נתקנו כיצ תשאכלו תאנה הי' היינו כנ"ל. כי עיקר הקילקול והפגם של אכילת עץ הדעת הוא שעי"ז נפלו לתאות ניאוף שהוא מוחין דקטנות והתגברו הדינים ח"ו שמשם יניקת הס"א כנ"ל ע"כ צריך לתקן בדבר שנתקלקל. דהיינו שיתגבגר עצמו להתפלל תפילה בבחי' דין דייקא בכח גדולעד שזאת התפילה תעמוד להס"א בבית הבליעה שלו וכו' כנ"ל. וזהו ויתפרו עלה תאנה היינו שלקחו הדבר שקלקלו בו שהוא בחי' התגברות הדינים שהתגברו ע"י עוונם. וזהו בחי' תאנה שהוא לשון דין בבחי' (שופטים י"ד) כי תואנה הוא מבקש שהוא לשון עלילה ודין היינו שלקחו עלה תאנה שהוא הדבר שקילקלו בחי' דינים. ויעשו להם חגורות שחגרו עצמן בכח גדול והתפללו תפילה בבחיד דין של הבעל כח. בחי' חגור חרבך על ירך הנאמר על התפילה כמובא במ"א. כי התפילה נקראת חגורה. כ"ש (ישעי' י"א) והיה צדק אזור מתניו ואמונה אזור חלציו. אמונה זה בחי' תפילה כ"ש במ"א. וזה בחי' (ש"ה ז') הדודאים נתנו ריח. ופרש"י שהם תאנים כ"ש הראני ה' שני דודאי תאנים הדוד האחד טובות מאד והדוד האחד רעו תמאד וכו' ולעתיד שניהם יתנו ריח טוב וכו' היינו ע,י התפילה בבחי' דין שהוא בחי' עלה תאנה שמתקן חטא אדה"ר בדבר שקלקלו בו כנ"ל עי"ז זוכין לקול הנ"ל שעי"ז גדילים כל הריחות טובות עד שזוכין לתוכחה של משה שעי"ז גם המעשים הרעי סנתתקנין ומעלין ריח טוב. בבחי' נרדי נתן ריחו וכו' כנ"ל במאמר הנ"ל. וזהו הדודאים נתנו ריח ששני הדודאי תאנים נותנים ריח טוב אפי' התאני' רעות כי נתתקנו ע"י התפיל' בבחי' דין של הבעל כח שהואבח'י תיקון חטא אדם בראשון בחי' ויתפרו עלה תאנה ויעשו להם חגורות הנאמר לענין התיקון שלהם כמו שארז"ל בדבר שקלקלו בו נתתקנו וכנ"ל. וזהו בחי' (ש"ה ב') התאינה חנטה פגיה והגפנים סמדר נתנו ריח כי ע"י תיקון התאנה היינו תיקון חטא אדה"ר ע"י התפילה בבחיד דין של הבעל כח עי"ז זוכין לריח טוב שנמשך ע"י הקול המשקה את הגן. שזהו בחי' את קולך שמעתי בגן ואירא הנאמר באדה"ר וכמבואר במאמר הנ"ל. וזהו התאנה חנטה פגיה והגפנים וכו' נתנו ריח כי הריח נמשך על ידי תיקון התאנה שהוא בחי' תיקון חטא אדה"ר בחי' ויתפרו עלה תאנה וכנ"ל:

ג וזה בחי' ג' שני ערלה שצריכין להמתין כשנוטעין עץ מאכל ג' שנים מלאכול הפירות כי עי"ז שממתינין ג' שנים ואין אוכלין הפירות כי עי"ז מלישין מזונא דגופא וכמובא במדרש שג' שני ערלה שממתינין הוא תיקון אכילת עה"ד כ"ש שם מי יגלה עפר מעיניך אדה"ר שאתה לא יכולת להמתין שעה אחת וכו' והרי בניך ממתינים ג' שנים נמצא שבזה שממתינים שלש שני ערלה בזה מתקנים חטא אדה"ר כי מחלישין מזונא דגופא

כנ"ל. ועי"ז נתגבר מזונא דנשמתא שהוא תיקון הדעת שהם תלת מוחין שהם שלש מחיצות פרוסות בפני תאוות ניאוף וכנ"ל. וע"כ נקראים שלש שני ערלה כי ערלה הוא פגם הברית היינו שבאלו השלש שני ערלה מכיניעין פגם הברית ע"י שדממתינים אלו נשלש שנים. ואין אוכלין הפירות ומכניעין מזונא דגופא שעי"ז מתגבר מזונא דנשמתא שהואתיקון הדעת דהיינו השלש מוחין כנ"ל. וע"כ שלש שני ערלה נוהגין בפירות העץ דייקא כי שם צריכין ביותר לתקן פגם חטא של אדה"ר שהחטא היה במין העץ שאכל מעץ הדעת. ע"כ עיקר אחיזת השני ערלה הם במין העץ וע"כ במין העץ דייקא צריכין להמתין שלשד שני ערלהלתקן עי"ז חטא אדה"ר כנ"ל:

אות ד

וזה בחי' נטע רבעי כ"ש ובשנה הרביעית יהי'כל פריו קדש הלולים לה' כי אחר השלש שני ערלה שאז שולט הס"א על הפירות ואז אסור לאכול הפירות לגמרי כדי שלא יתגבר מזונא דגופא ח"ו. ואחר אלו הג' שנים א"א לאכול הפירות כ"א כשמתקנין אותם מפגם אחיזת עץ הדעת עד שיהי' הפירות בבחי' מזונא דנשמתא שהוא בחי' ריח בחי' יראה שנמשך ע"י הקול שהוא בחי' הניגון שיתער לעתיד שהוא שיר פשוט כפול משולש מרובע שהוא עשרה מיני נגינה כמבואר שם היטב במאמר הנ"ל וזה נעשה ע"י שמעלין הפירות בשנה הרביעית לירושלים ששם כל הריחות והיראות כי ירושלים על שם היראה בחי' יראה שלם כמובא. ושם כל הריחות טובות. כי שם הר המוריה שנקרא על שם ריח הקטורת כי בירושלים הם עשר קדושו"ת שהם בחי' עשרה מיני נגינה שהם כלל הקדושה. וע"כ בירושלים אוכלין כל הקרבנות כי הקרבנות הם מכפרין ואז העוונות נתהפכין לזכיות ואזי כל העוונות הם מעלין ריח טוב בבחי' נרדי נתן ריחו כנ"ל וזה בחי' ריח ניחוח הנאמר בכל הקרבנות כי ע"י הקרבנות שמכפרין עי"ז נמשך בחי'ריח טוב כי גם העוונות מעלין עכשיו ריח טוב ע"י הקרבנות שמכפרין כנ"ל. וזהו בחי' אכילת הקרבנות בירושלים כי כשזוכין לריח טוב ע"י הקרבנות שמכפרין אזי האכילה הוא בבחי' מזונא דנשמתא שהוא בחי' ריח כנ"ל. וע"כ אוכלין אתם בירושלים וביהמ"ק כי שם הם כל הריחות והיראות כנ"ל. וע"כ שם האכילה היא בבחי' מזונא דנשמתא שהוא בחי' ריח כנ"ל. וזהו בחי' אכילת נטע רבעי בירושלים. כדי להעלות הפירות מבחי' שלש שני ערלה מבחי' מזונא דגופא שהוא בחי' אכילת עץ הדעת טו"ר שהחטא היה במין העץ. וע"כ צריכין בשנה הרביעית לברר הפירות מפגם זה. וזה נעשה ע"י שמעלין אותן לירושלים ואוכלין אותם שם כי שם האכילה היא בבחי' מזונא דנשמתא שהוא בחי' ריח בחי' יראה כנ"ל. וזהו ובשנה הרביעית יהי' כל פריו קודש הלולים לה'. היינו

שאז זוכין לאכול הפירות בירושלים ששם גדילים כל הריחות ע"י הקול הנ"ל שהוא י' מיני ניגנה שכלולים בירושלים וביהמ"ק ששם עוסקים הלוים בשירם ובזמרם. וזהו בחי' קודש הלולים לה' הלולים דייקא בחי' עשרה מיני נגינה. שהם בחי' עשרה הלולים בחי' (תהלים ק"ן) הללו אל בקדשו הללוהו ברקיע עוזו וכו' שהם עשרה הלולים שהם כנגד עשרה מיני נגינה. שנאמר בהם ספר תהלים שזהו בחי' הקול הנ"ל נמשקה את הגן שעל ידו גדילים כל הריחות טובות שעי"ז נתתקנין הפירות בשנה הרביעית ויוצאין ונתבררין מבחי' ערלה מבחי' פגם עץ הדעת מבחי' מזונא דגופא כי אוכלין אותם בירושלים ששם כל הריחות ע"י העשרה מניי נגינה שעי"ז האכילה קודש בבחי' מזונא דנשמתא וזהו ובשנה הרביעית יהי' כל פריו קודש הלולים לה' הלולים דייקא כנ"ל וזה נעשה בשנה הרביעית דייקא כי אז על ידי שמעלין הפירות לירושלים מעוררין השיר פשוט כפול משולש מרובע שזוכין שיתעורר אז. ע"י שהמתינו שלש שני ערלה ובשנה הרביעית העלו הפירות לירושלים ששם כל הריחות והיראות הגדילים ע"י קול הניגון הנ"ל. שהוא שיר פשוט כפול משולש מרובע כנ"ל:

אות ה

וע"כ ראש השנה לאילנות הוא בחודש שבט כי שבט הוא החודש העשתי עשרה ואז הואיל משה באר את התורה כ"ש(דברים א') ויהי בארבעים שנה בעשתי עשר חודש בא' לחודש הואיל משה באר את התורה וכו'. כי משה אמר אז תוכחה לישראל כ"ש (שם) אלה הדברים אשר דבר משה אל כל ישראל ופרש"י שהם דברי תוכחה. כי הזכיר שם כל העוונות של ישראל שהם במדבר בערבהוכו' וכשמשה הוכיח את ישראל הי' מעורר את הקול המשקה את הגן. שעי"ז כל העוונות מעלין ריח טוב שעי"ז דייקא יכולין להוכיח כי זהו בחי' תוכחה של משה כמבואר שם במאמר הנ"ל. ועתה מה יפה אף נעים הסמיכות שנסמך התוכחה של משה למלחמת עוג מלך הבשן כמ"ש שם אלה הדברים כוו' אחרי הכותו את סיחון וכו' ואת עוג מלך הבשן וכו'. כי מלחמת עוג הוא ע"י הקול הנ"ל כנ"ל. שעל ידו דייקא יכולין להוכיח את ישראל בבחי' התוכחה של משה כמבואר שם היטב במאמר הנ"ל. שכל עניני מאמר הנ"ל כלול במלחמת עוד שהכינוע משה ע"ש. וע"כ לא הי' משה יכול להוכיח את ישראל עד שהכניע והרג את עוג שאז זכה לקול הנ"ל המשקה את הגן. שעי"ז דייקא יכולין להוכיח את ישראל ולהזכיר עוונות שלהם בחי' במדבר בערבה וכו'. כי ע"י הקול הנ"ל נתתקנין כל העוונות ומעלין ריח טוב בבחי' נרדי נתן ריחו כמבואר במאמר הנ"ל. וזהו אלה הדברים אשר דבר משה וכו' במדבר וכו' היינו תוכחה אחרי הכותו וכו' ואת עוג מלך הבשן כיעי"ז דייקא היה יכול להוכיחם כי ע"י

מלחמת עוג זכהלקול הנ"ל שעי"ז אפי' כל העוונות מעלין ריח טוב כנ"ל שעי"ז דייקא יכולין להוכיח כנ"ל. וזהו ויהי וכו' בעשתיעשר חודש וכו' דהיינו בשבט שהוא ר"ה לאילנות כי מלחמת עוג דהיינו להכניע הס"א שינקה מהדעת וכו'. לזה צריכין תפילה בבחי' דין של הבעל כח שעי"ז מוציאין כל החיות מהקליפה ונעשין גרים שעי"ז זוכין לקול הנ"ל שעל ידו גדילין כל הריחות כנ"ל. וזה בחי' אחד עשר סממני הקטרות שעל ידם מבררין כל הנצוצות הקדושה מן הקליפות כי בירור הקדושה מן הקליפות ע"י אחד עשר סימני הקטורת זה בחי' הנ"ל מה שמוציאין החיות מן הקליפה ע"י התפילה בבחי' דין של הבעל כח כי הקדושה הוא לעולם בבחי' עשרה כי אין דבר שבקדושה בפחות מעשרה אבל חיות הקליפות הוא בבחי' עשתי עשרה כידוע שזהו בחי' י"א אלופי עשו בחי' עשתי עשר יריעות עזים וכו' כמובא וזהו בחי' י"א סמני הקטורת היינו כי מחת שע"י הקטורת היו צריכי לברר הקדושה מעמקי הקליפות ע"כ היה בהקטורת י"א מנים דייקא כדי להכניע ולהמתיק הדין בשרשו היינו שהקליפות שהם בחי' תוקף הדינים שיניקתם וחיותם בבחי' עשתי עשרה הם נכנעים בשרשם דייקא דהיינו ע"י י"א סמני הקטורת שזהו בחי' תפילה בבחי' דין דהיינו שמתפללין תפילה בבחי' דין שנדמה להם שהיא שלהם. כי הם בחי' דינים ועי"ז דייקא מוציאין מהם חיותם וכו'. כמו כן מקריבין דייקא י"א סמני הקטורת שזהו בחי' דינים כי הדינים שהם אחיזת הקליפות יונקים מבחי' אדם עשר. אבל כח הקטרות גדול כ"כ שדייקא עי"ז ע"י י"א סני הקטרת מוציאין מהם חיותם בבחי' התפילה בבחי' דין שעל ידה דייקא מוציאין החיות המקליפות כנ"ל. וזה בחי' חלבנה שריחה רע שהי' בהקטרת כי היו מוכרחים לערב בהקטורת חלבנה שריחה רע ועל ידי זה הקטורת בבחינת דין שמשם אחיזת החלבנה שריחה רע ועל ידי זה דייקא היו הקטורת מבררים כל הבירורים מן הקליפות ונכללו בהקדושה עד שדם החלבנה נכלל בהקטרת והעלה ריח טוב שזהו בחי' עוונות נתהפכין לזכיות שגם העוונות מעלין ריח טוב בבחי' נרדי נתן ריחו. שזהו בחי' החלבנה שבקטורת שעמה היו י"א סמנים כי בלא החלבנה לא היו רק עשר סמנים בהקטרות ועם החלבנה היו י"א סמנים שעי"ז דייקא היו הקטורת בבחי' התפילה שהיא בבחי' דין שזה ומספר י"א בחי' חלבנה. וע"כ היו הקטורת יורדים עד עמקי הקליפות לברר כל הברורים משם כי הס,א הי' רוצים לבלוע ולינק מהקטורת מחמת שהיו בבחי' דין כנ"ל. אבל מגודל עוצם כח הקטורת היו עומדים בבית הבליעה שהלם עד שהי' מוכרחים ע"י הקטורת להקיא כל הקדושו"ת שבלעו עד שעל ידם דייקא נתבררו כל הברורים עד שזכו לריח טוב שהוא מזונא דנשמתא ע"י הקטורת דייקא שהוא ריח טוב כי גם החלבנה נתהפכה לריח טוב

בבחי' נרדי נתן ריחו כנ"ל. נמצא שי"א סמני הקטרת זה בחי' תפילה בבחי' דין שעי"ז זוכין לריח טוב שהוא מזונא דנשמתא שהוא תיקון חטא עץ הדעת טו"ר כנ"ל וע"כ ר"ה לאילנות הוא בשבט שהוא חודש הי"א. כי אז יכולין לברר ולתקן חטא אדה"ר שפגם בעץ הדעת שתיקונו ע"י י"א סמני הקטרת שהוא בחי' תפילה בבחי' דין. וע"כ אז הוא ר"ה לאילנות לענין ערלה ונטע רבעי כי ערלה ונטע רבעי הוא תיקון עת הדעת כנ"ל וע"כ אז בעשתי עשר חודש הואיל משה באר את התורה אחרי הכותו וכו' כי אז היא עיקר התקון של מלחמת עוג שהוא ע"י התפילה בבחי'דין כנ"ל. שהוא בחי' י"א סמני הקטרת ואז הס"א מקיאה כל הקדושה וכל הדעת שבלעה. ואזי זוכה הצדיק האמת בחי' משה לדעת גדול דהיינו התגלות התורה ועי"ז יכולין להוכיח את ישראל כנ"ל. וע"כ אז הוכיח משה את ישראל ואז הואיל באר את התורה וכו'. כי כל זה נעשה ע"י התפילה בבחי' דין שהוא בחי' מלחמת עוג בחי' י"א סמני הקטורת בחי' עשתי עשר חודש שאז ר"ה לאילנות שהו אתיקון פגם עץ הדעת וכו' כנ"ל:

אות ו

וזהו בחי' מה שהתחיל משה בתוכחתו (דברים א') אחד עשר יום מחורב דרך הר שעיר עד קדש ברנע כי עיקר התוכחה הוא ע"י בחי' אחד עשר שהוא בחי' התפילה בבחי' דין שמשם יניקת הקליפות שהם בחי' אחד עשר שעי"ז דייקא מכניעין אותם כי עומדת בבית הבליעה שלו וכו' כנ"ל. וזהו בחי' אחד עשר יום מחורב דרך הר שעיר עד קדש ברנע היינו כשרוצין לחרוב מדור הקליפות שאז צריכין לעבור ולילך דרך הר שעיר כדי להוציא החיות משם. על כן צריכין לזה בחי' א' עשר יום דהיינו בחי' אחד עשר סמני הקטרת שהוא בחי'תפילה בבחי' דין שהיא עומדת בבית הבליעה שלו. ואזי הס"א היא צריך להוציא ולהקיא כל הקדושה שבלע עד שמקיא גם עצמות חיותו ממש וזהו עד קדש ברהע שמוכרח לנענע ולהוציא כל הקדושו"ת לבר. וזהו ברנע לשון הקאות שמוציא כיחה וניעה לבר ולחוץ היינו שהס"א נותן הקאות ומוציא ומקיא לחוץ כל הקדושו"ת שלבע שזה נעשה ע"י התפילה בבחי' דין שהוא בחי' אחד עשר יום. בחי' י"א סמני הקטורת בחי' עשתי עשר חודש כנ"ל:

אות ז

וזה בחי' קטורת ישמח לב. כי ע"י י"א סמני הקטורת זוכין לקול הנ"ל שהוא בחי' עשרה מיני נגינה שהם בחי' שמחה. כ"ש (תהלים צ"ב) עלי עשור ועלי נבל וגו' כי שמחתני ה' בפעליך. וע"כ נאמר מקרא זה במזמור שיר ליום השבת שאמר ואדה"ר אחר התשובה כי עשרה מיני נגינה בחי' עלי עשור ועלי נבל וכו' הם תיקון חטא עץ הדעת שהוא התגברות

מזונא דגופא. כי יו"ד מיני נגינה הם בחי' הקול המשקה את הגן שעל ידו גדילים כל הריחות שהם מזונא דנשמתא כנ"ל:

אות ח

וזה בחי' יוסף הצדיק שהוא הי' השבט העשתי עשרה כפי סדר תולדותם. כי עיקר בירור הקדושה מן הקליפות הי' ע"י יוסף הצדיק. בבחי' אסף אלקים את חרפתי הנאמר ביוסף שעל ידו נאספין ונתבטלין כל החרפות שהם הקלית כי יוסף הי' בעל כח גדול כי כבש את יצרו ועמד בנסיון שזהו עיקר החכ והגבורה של הבעל כח הנ"ל. כי איזהו גבור הכובש את יצרו (אבות פ"ד). וע"כ ירד יוסף למצרים קודם לישראל כי הס"א סברה שתבלע את יוסף ח"ו כי ירידתו למצרים הי' ע"י שהתלבש בבחי' דין. כי הי' מביא את דבתם רעה אצל אביהם שזהו בחי' דינים ועי"ז נמכר למצרים ואז גם יעקב בעצמו הי' מתירא שלא יהי' נבלע בין הס"א ח"ו. כ"ש טרף טורף יוסף חיה רעה אכלתהו. אכלתהו דייקא. כי הי' סבור שח"ו הס"א תבלע ותאכל אותו ח"ו מחמת שנתלבש בבחי' דין אבל יוסף הי' בעל כח גדול. ואזי אדרבא ע"י שירד למצרים הוציא מהם כל הקדושו"ת שבלעו ע"י חטא אדה"ר ובירר כל הנצוצות ממצרים וע"כ עיקר הגאולה הי' ע"י יוסף הצדיק. כ"ש פקוד יפקוד אלקים אתכם והעליתם את עצמותי וכו'. וכ"ש ויקח משה את עצמות יוסף עמו כי עיקר יציאת מצרים הי' ע"י התפלה בבחי' די והנ"ל כמובן במאמר הנ"ל. שזהו בחי' והשלך לפני פרע יהי לתנין כמבואר שם. וכל זה הי' ע"י יוסף כי הוא הי' בעל כח גדול כנ"ל. וע"כ קריעת ים סוף הי' בזכות יוסף הצדיק כ"ש הים רעה וינס ודרז"ל הים ראה וינס ויצא החוצה כי קריעת ים סוף הואבחי' אתה פוררת בעזך ים וכו' שזהו ע"י התפילה בבחי' דין שהואמטה עוז כמבואר שם במאמר הנ"ל. וזה נעשה ע"י יוסף כנ"ל:

אות ט

וע"כ עיקר כחו של פינחס שהתפלל תפילה בבחי' דין בעת שקינא על מעשה זמרי עיקר כחו הי' ע"י שהי' מזרע יוסף הצדיק. כ"ש ואלעזר בן אהרן לקח לו מבנות פוטיאל ותלד לו את פינחס. ודרז"ל מזרע יוסף שפיטפט ביצרו ומזרע יתרו שפטם עגלים לע"ז כי יתרו שייך ליוסף. וע"כ נתחברו יחד כי ע"י יוסף שהוא הבעל כח הנ"ל. עי"ז נעשין גרים שהואבחי' יתרו על ידי שהס"א מוכרחת להוציא ולהקיא גם עצם חיותה כנ"ל במאמר הנ"ל. וע"כ מיוסף ומיתרו שהם שייכים זה לזה כנ"ל משניהם נולד פינחס שהי' ג"כ בעל כח והתפלל תפילה בבחי' דין במעשהזמרי שעי"ז נעשין גרים כנ"ל:

אות י

וזה בחי' י"א ארורים וי"א ברכות שברך משה את השבטים חוץ משמעון. ומחת שלא ברכו לא אמר כנגדו ארור כי מעשה זמרי הי' בשבט שמעון כי שמעון הוא תוקפא

דדינא כמובא וע"כ התגבר שם ביותר תאות ניאוף ולא הי' אפשר להכניעם אלא ע"י פינחס שהי' בעל כח גדול שהתפלל תפילה בבחי' דין והתפילה בבחי' דין הואבבחי' י"א בחי' אחד עשר סמני הקטורת שזהו בחי' יוסף שנולד בעשתי עשרה ופינחס הי' מיוצאי חלציו כנ"ל. כי עיקר הכנעת הקליפות היא בשרשם דייקא דהיינו בבחי' עשתי עשרה כנ"ל שזה ובחי' דינים בחי' התפילה בבחי' דין של הבעל כח כנ"ל. וע"כ אמר משה י"א ארורים וי"א ברכות חוץ משבט שמעון להורות שהכנעת תוקף הדין של שמעון דהיינו תאות ניאוף הטוא ע"י בחי' י"א דהיינו י"א סמני הקטורת שהוא בחי' תפילה בבחי' דין של הבעל כח שהוא בחי' פינחס שקינא במעשה זמרי שהי' משבט שמעון. וע"כ ר"ה לאילנות שהוא תיקון חטא עץ הדעת שחטא במין אילן. ע"כ הוא בחודש שבט שהוא החודש הי"א כי עיקר התיקון ע"י בחי' י"א בבחי' אחד עשר סמני הקטרת כנ"ל:

אות יא

וזה בחי' (ר"ה א') ארבעה ראשי שנים הן כי בכל ר"ה אז התפילה בבחי' דין כנזכר במאמר הנ"ל לענין עיקר הר"ה. וכן בכל הד' ראשי שנים שהם ימי דין כי עיקר בירור הדינים הוא ע"י המוח שהוא הראש כי כולם במחשבה אתברירו. וע"כ בכל הראשי שנים שהם בחי' ראשים בחי' מוח אז צריכין להמתיק דינים דהיני ולברר ולהוציא כל חיות הקדושה מן הקליפות. שזהו עיקר המתקת הדינים כשמבטלין אחיזת הקליפות שנאחזין בהם. ועיקר הבירור הוא ע"י התפילה בבחי' דין של הבעל כח כנ"ל. ואז זוכין לשיר פשוט כפול משולש מרובע. וזהו בחי' ארבעה ראשי שנים בחי' שיר פשוט כפול משולש מרובע שזוכין ע"י התפילה בבחי' דין של הבעל כח שמשתמשין עם זאת התפילה בד' ראשי שנים כדי לברר הדעת דקדושה מן הקליפות כדי לתקן ולהשלים הדעת דקדושה שהוא בחי' ראש בחי' ראשי שנים כנ"ל:

אות יב

וזה בחי' מה שקורין שירת הים לעולם בחודש שבט דהיינו סמוך לחמשה עשר בשבט שהוא ר"ה לאילות. כי ט"ו בשבט הוא סמוך לעולם לשבת שירה. ולפעמים חל שבת שירה בט"ו בשבט בעצמו. כי ט"ו בשבט שהוא ר"ה לאילנות לענין ערלה ונטע רבעי. שהוא בחי' תיקון חטא אדה"ר ע"י הקול המששקה את הגן שהוא שיר פשוט כפול משולש מרובע וכו'. שזה זוכין ע"י התפילה בבחי' דין של הבעל כח וכו' וכנ"ל. כל זה הוא בחי' קריעת ים סוף בחי' אתה פוררת בעזך ים וכו' כמבואר היטב במאמר הנ"ל. וע"כ קורין שירת הים בשבט?? הסמוך לט"ו שהוא ראש השנה לאילנו שהוא בחי' תיקון זה כנ"ל:

אות יג

וע"כ יעקב כשיצא לקראת עשו הי' מתפלל תפילה בבחי' דין כ"ש קטנתי מכל החסדים. בח'י קטנות החסדים היינו שהי' מתפלל תפילתו בבחי' קטנות החסדים בבחי' דין כי הי' צריך להלחם עם עשו שהוא עמלק שיצא ממנו שהוא זוהמת הנחש כידוע. וע"כ הי' צריך נגדו התפילה בבחי' דין כדי להוציא ממנו חיותו כל הדעת שבלע מן הקדושה כנ"ל:

אות יד

וזה בחי' הבכורה שלקח יעקב מעשו במרמה ע"י שהאכילהו מן האדום הזה. כי הבכורה הוא בחי' דעת כי הבכור הוא ראשית בחי' ראשית דעת כמובא במ"א. וע"כ על ידי שהאכילהו מן האדם הזה שהוא בחי' דינים בחי' תפילה בבחי' דין של הבעל כח שעומדת בבית הבליעה שלו כנ"ל. עי"ז הוציא ממנו כל הדעת שבלע מן הקדושה שהוא בחי' הבכורה שמכר לו כי הבכורה היא בחי' דעת כנ"ל. וע"כ מסר יעקב כח התפילה זאת בבחי' דין ליוסף. כ"ש ואני נתתי לך שכם אחד על אחיך אשר לקחתי מיד האמורי בחרבי ובקשתי. ופרש"י שהוא הבכורה שלקח מיד עשו בתפילתו ובקשתו היינו כנ"ל. כי הבכורה שהוא הדעת דקדושה שבלע עשו שהוא הנחש ע"י חטא אדה"ר הוציא ממנו יעקב בתפילתו ובקשתו שנקרא חרב וקשת שהם כלי מלחמה ודין. היינו תפילה בבחי' דין כנ"ל. וע"כ מסר זאת ליוסף כי יוסף הי' בעל כח והי' יכול להוציא כל הקדושה מן הקליפות והס"א ע"י התפילה בבחי' דין של הבעל כח כנ"ל. וזה בחי' ראובן בכורי אתה כוחי וראשית אוני היינו שהי' ראוי ליתן לך הבכורה שהוא הדעת שהוצאתי מן עשו ע"י כוחי וראשית אוני ע"י שהייתי בעל כח גדול וזה ראשית אוני דהיינו שהוא הי' הטיפה ראשונה כשפרש"י. היינו כי זהו בעצמו עוצם הכח והגבורה שלו ע"י ששמר את בריתו כנ". כי עיקר הכח הואע"י שמירת הברית כנ"ל. וע"כ בכוחי הגדול הזה הרווחתי הבכורה מעשו. והי' ראוי ליתן לך הבכורה אבל פחז כמים וכו' ע"כ ניתנה הבכורה ליוסף שהי' בעל כח גדול ע"י שעמד בנסיון. וע"כ זכה לבכורה שהוא הדעת שמוציאין מהס"א בחי' עשו ע"י התפילה בבחי' דין של הבעל כח כנ"ל.

אות טו

וע"כ עיקר מכירת יוסף הי' ע"י שמעון. כשפרש"י על פסוק ויקח את שמעון ויאסור אותו לעיניהם ופרש"י הוא השליכו לבור הוא אמר לאחיו לכו ונהרגהו וכו' כי שמעון שהי' תוקפא דדינא אשר על כן אחר כך התגבר בשבטו ביותר תאות ניאוף כי כל הכ"ד אלף שנפלו במעשה זמרי כולם משבט שמעון היו כמו שפרש"י שם. ע"כ הי' רוצה להתגרות ביוסף שהוא בחי' ברית כי הבע"ד רצה להתגבר על יוסף ח"ו ע"י תוקף הדין של שמעון. אבל יוסף הי' בעל כח גדול עד שזכה להכניע ולבטל תוקף הדין של שמעון בבחי' ויקח

את שמעון ויאסור אותו. כי יוסף הוציא כל הקדושה מהס"א על ידי עוצם כחו שעמד בנסיון כנ"ל. וע"כ זכה שיצא ממנו פינחס שקינא על מעשה זמרי שהי' משבט שמעון שהכנעתו הי' ע"י פנחס שהי' מזרע יוסף וכו' כנ"ל:

וזה בחי' כי שמע ה' כי שנואה אנכי ותקרא את שמו שמעון כי תקונו והמתקתו של שמעון שהוא תוקף הדין הוא ע"י התפילה בבחי' דין שעי"ז זוכין לתוכחה שאז אפילו כל העוונות מעלין ריח טוב וכו' כנ"ל. וזהו בחי' כי שמע ה' כי שנואה אנכי. היינו בחי' המוכיח את ישראל שהוא שנוא כשרז"ל האי צורבא מרבנן דמרחמי לי' בני מתא משום דלא מוכח להו במילי דשמיא. נמצא שהמוכיח הוא שנוא וכמובא ענין זה על פסוק זה בדברי רבינו ז"ל במ"א (סי' י'). וע"כ קראהשם שמעון על שם התוכחה שנקרא שנוא כנ"ל. כי עיקר תקונו והמתקתו של בחי' שמעון הוא ע"י התפילה של הבעל כח שעי"ז זוכין לתוכחה של משה שהוסיף ונתן ריח טוב בישראל ע"י תוכחתו. בבחי' נרדי נתן ריחו כנ"ל:

ערלה ד

עִנְיָן שָׁלֹשׁ שְׁנֵי עָרְלָה וּבַשָּׁנָה הָרְבִיעִית צְרִיכָן לְהַעֲלוֹת הַפֵּירוֹת לִירוּשָׁלַיִם וְכוּ':

אות א

ע"פ הַתּוֹרָה תִּקְעוּ מֻמְשָׁלָה (בלק"ת סי' א') וְהַכְּלָל לָעִנְיָנֵינוּ כִּי אִישׁ הַ ִשְׂרְאֵלִי נִבְרָא שֶׁ ֶהְי' לוֹ מֶמְשָׁלָה עַל הַמַּלְאָכִים וְכוּ'. אַךְ צְרִיכִין לִשְׁמוֹר א"ע מְאד מִקִּנְאַת הַמַּלְאָכִים שֶׁא ידחפו אותו חַ"ו וְהָעֵצָה לָזֶה לְהַחֲזִיק א"ע בְּשָׁרְשֵׁי נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם חֲצוּבוֹת מִתַּחַת כִּסֵּא הַכָּבוֹד שֶׁהוּא בחי' חַוָּה אֵם כל חַי שֶׁזֶּהוּ בְּחֵי' וַ ֶבֶן ה' אֱלֹקִים אֶת הַצֵּלָע וְכוּ'. אַךְ צְרִיכִין לְהכיראת הַמְפֻרְסָמִים שֶׁבָּהֶם כְּלוּלִים כָּל הַנְּשָׁמוֹת כִּי יֵשׁ כַּמָּה מפורסמים שֶׁל שֶׁקֶר שֶׁעִיקַּר גדולתם רַק עַ"י עֲזוּת כִּי עֲזוּת מַלְכוּתָא בְּלֹא תַּגָּא. וְזֶה זוֹכִין עַ"י בְּנִין יְרוּשָׁלַיִם שֶׁהוּא בַּחֵי' שְׁלֵימוּת הַ ִרְאָה הַתְּלוּיָה בְּלֵב וְכוּ' ולזה צְרִיכִין לְשַׁבֵּר שִׁלְשָׁה הֲתָאוֹת שהם מפסידין הַ ִרְאָה שֶׁבֵּב שהסתאות מָמוֹן ותאות מִשְׁגַּל וְתַאֲוַת אֲכִילָה וּלְזָכוּת לָצֵאת מאלו הֲתָאוֹת הוּא עַ"י קבלת שָׁלֹשׁ רַגְלַיִם כָּרָאוּי וְכוּ' ע"ש. וְאָז זוֹכִין לירא שֶׁהוּא בַּחֵי' בְּנִין יְרוּשָׁלַיִם. ועי"ז זוֹכֶיִן לתפילה שֶׁהִיא דְּבַר ה' וְכוּ' וְכוּ'. שעי"ז זוֹכִין לאחוז בְּשָׁרְשֵׁי הַנְּשָׁמוֹת וְאָז יְהִי' קִ וּם לַהַמֻּמְשָׁלָה שֶׁוֹ עַל הַמַּלְאָכִים וְכוּ'. וְאָזַי יְכוֹלִין לַעֲשׂוֹת ר"ה וְכוּ' ע"ש כל זֶה היטב:

אות ב

וְזֶה בַּחֵי' שָׁלֹשׁ שְׁנֵי עָרְלָה שהוא לְתַקֵּן חֵטְא עֵץ הַדַּעַת טו"ר כמרומז בדרז"ל שֶׁאָמְרוּ מי יְגַלֶּה עָפָר מֵעֵינֵיךְ אדה"ר וכו' שֶׁהֲרֵי בניך מַמְתִּינִים שלַשַּׁנִּים וכו' כַּמְּבוֹאָר במִדְרָשׁ כִּי אָדָם הָרִאשׁוֹן נִבְרָא שֶׁ ֶהְי' לוֹ מֶמְשָׁלָה עַל הַמַּלְאָכִים וכן הֱוֵי לֵיהּ שֶׁהֵי' לוֹ מֶמְשָׁלָה

עַל הַמַּלְאָכִים קוֹדֶם הַחֵטְא כִּמְבוֹאָר בְּזוֹהַר וּבְמִדְרָשִׁים מֵעוֹצֶם הַגְּדוֹלָה וְהַמֶּמְשָׁלָה עַל הַמַּלְאָכִים שֶׁהֵי' לְאָדָה"ר קוֹדֶם הַחֵטְא. כְּשֶׁרָז"ל הֵי' הַמַּלְאָכִים צוֹלִין לוֹ בְּשַׂר וּמְסַנְנִין לוֹ יַיִן וְכוּ'. וּמֵחֶמֶת זֶה בְּעַצְמוֹ נִתְקַנְּאוּ בּוֹ הַמַּלְאָכִים מְאֹד עַד שֶׁנִּתְגָּרָה בּוֹ הַסַּ"מ וְכוּ' כַּמְבוֹאָר שָׁם בִּמְקוֹמוֹ כִּי הַשֵּׁ"י יָדַע מִזֶּה שֶׁיִּתְקַנְּאוּ בּוֹ הַמַּלְאָכִים עַל כֵּן רָמַז לוֹ שֶׁאָחַז בְּשָׁרְשֵׁי הַנִּשְׁמוֹת שֶׁהֵם בַּחַי' חִוָּה אִם כֹּל חַי שֶׁזֶּהוּ בַּחַי' וַיִּבֶן ה' אֱלֹקִים אֶת הַצֵּלָע בַּחַי' הַנֶּאֱמָר בְּאַדְהָ"ר כִּי חִוָּה הִיא אִם כֹּל חַי שֶׁהָיְתָה כְּלוּלָה מִכָּל הַנְּשָׁמוֹת אַךְ הֵי' צָרִיךְ לְיַחֵד מְאֹד שֶׁלֹּא לְהִתְאַחֵז בְּהַנְּשָׁמוֹת שֶׁל הַמְפֻרְסָמִים שֶׁל שֶׁקֶר שֶׁהֵם רַק ע" עֲזוּת כַּנַּ"ל. כִּי גַּם אָז הֵי' בַּמְּצִיאוּת שֶׁרָשַׁם כִּי הֵם מְבֻחָּי' הַתַּתְקַ"ד שֶׁהֵי' קוֹדֶם בְּרִיאַת הָעוֹלָם שֶׁהֵן הֵן עֲזִי פָּנִים שֶׁבַּדּוֹר וְאִינוֹן רֵישֵׁי עַמָּא כְּמוּבָא בְּזוֹהַ"ק. וּמֵחֶמֶת שֶׁאָדָה"ר הֵי' צָרִיךְ לְשָׁמוֹר א"ע מֵהֶם עַ"כ צִוָּה עָלָיו הַשֵּׁ"י מִכֹּל עֵץ הַגָּן אָכֹל תֹּאכַל וּמֵעֵץ הַדַּעַת טוֹ"ר לֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ וְכוּ' עֲצֵי הַגָּן הֵם בַּחַי' נְשָׁמוֹת קְדוּשׁוֹ"ת כַּ"כל נִשְׁמָתִין מֵאֵילָנָא רַבָּרְבָא נִפְקִין כ"ש בְּזוֹהַ"ק. כִּי כֹּל עֲצֵי הַגָּ"ע יוֹנְקִים וּמְקַבְּלִים מִבְּחִינוֹת עֵץ הַחַיִּים אֲשֶׁר בְּתוֹךְ הֶגֶן שֶׁהוּא כֹּלֶל מִכָּל הַנְּשָׁמוֹת הַחֲצוּבוֹת מִכִּסֵּא הַכָּבוֹד כִּי עֵץ הַחַם עוֹמֵד תַּחַת כִּסֵּא הַכָּבוֹד שֶׁדֶּרֶךְ שָׁם יוֹרְדִין וְעוֹלִין כֹּל הַנְּשָׁמוֹת כְּשֶׁצְּרִיכִין לָבֹא לָזֶה הָעוֹלָם מִשָּׁם. וְכֵן לְהֵיפֶךְ כְּשֶׁצְּרִיכִין לַחֲזוֹר וְלַעֲלוֹת מִזֶּה הָעוֹלָם לְמָקוֹמָם וְשָׁרְשָׁם שֶׁפּוֹלֵם צְרִיכִין לֵירֵד וְלַעֲלוֹת דֶּרֶךְ עֵץ הַחַם כַּ"דּוּעַ אַךְ יֵשׁ עֵץ הַדַּעַת בְּתוֹךְ הַגָּן שֶׁהוּא בַּחַי' שׁוֹרֶשׁ הַנִּשְׁמוֹת שֶׁל הַמְפֻרְסָמִים שֶׁל שֶׁקֶר שֶׁהֵם בַּחַי' הָעַזֵּי פָּנִים שֶׁבַּדּוֹר שֶׁהֵם בְּחִינַת עֵץ הַדַּעַת טוֹב וָרָע כִּי הֵם מְעֹרָבְבִים מִטּוֹב וָרָע כִּי בְּוַדַּאי כֹּל מְפוּרְסָם שֶׁל שֶׁקֶר בְּהֶכְרֵחַ שֶׁ"הֵי' בּוֹ בְּוַדַּאי אֵיזֶה טוֹב כִּי בְּלֹא זֶה לֹא הֵי' לוֹ כֹּחַ לְהַמְשִׁיךְ נִפְשׁוֹ"ת יִשְׂרָאֵל אַחֲרִיו. כִּי מִטִּבַּע נִפְשׁוֹ"ת שֶׁל יִשְׂרָאֵל לְהַמְשִׁיךְ אֶת עַצְמָן רַק אֶל הַטּוֹב. וְעַל כֵּן בְּוַדַּאי א"א שֶׁ"הֵי' מְפוּרְסָם שֶׁל שֶׁקֶר כ"א כְּשֶׁיֵּשׁ בּוֹ מְעַט טוּבַ בַּבַּחַי' כֹּל שֶׁקֶר שֶׁאֵין בּוֹ אֱמֶת בְּתַחִילָתוֹ אֵינוֹ מִתְקַ"ים וְכוּ'. רַק שֶׁהָרַע וְהַשֶּׁקֶר שֶׁבּוֹ מְרוּבֶּה מִן הַטּוֹב שֶׁזֶּהוּ בַּחַי' עֵץ הַדַּעַת טוֹ"ר וְע"ז נִצְטַוָּה אַדְהָ"ר וּמֵעֵץ הַדַּעַת טוֹב וָרָע לֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ כְּדֵי שֶׁא יִתְאַחֵז וְיִתְקַשֵּׁר בְּשָׁרְשֵׁי הַנִּשְׁמוֹת תְּשֶׁל הַמְפֻרְסָמִים שֶׁל שֶׁקֶר שֶׁהֵם בַּחַי' הָעַזֵּי פָּנִים אֲשֶׁר קוֹמְטוּ בִּלֹּא עֵת. אַבָּל הַסַּ"מ הִתְגָּרָה בּוֹ וְהִסִּיתוּ לַעֲבוֹר עַל מִצְוָה זֹאת לֶאֱכוֹל מֵעֵץ הַדַּעַת וְעִי"ז לֹא הֵי' לוֹ כֹּחַ לַעֲמוֹד בְּמֶמְשַׁלְתּוֹ עַל הַמַּלְאָכִים וּדְחָפוּ וְהִפִּילוּ אוֹת וּבַחַי' כִּי בְּיוֹם אֲכָלְךָ מִמֶּנּוּ מוֹת תָּמוּת מִאָן דְּנָחִית מִדַּרְגֵּיהּ קְרֵי בֵּי וְיָמֵת כ"ש בְּזוֹהַ"ק (נָשָׂא ד' קָה עָ"ב) כִּי עֵ"י פְּגַם אֲכִילַת עֵץ הַדַּעַת פְּגַם בְּכָל הַגּ' תַּאֲוַת כַּנַּ"ל שֶׁצְּרִיכִין לְשַׁבְּרָם כְּדֵי שֶׁיֵּדַע לְהַכִּיר אֶת שָׁרְשֵׁי הַנִּשְׁמוֹת שֶׁל הָעַזֵּי פָּנִים וְכוּ' שֶׁהֵם תַּאֲוַת מָמוֹן וּמְשֻׁגָּל וַאֲכִילָה כַּנַּ"ל בְּהַתּוֹרָה הַנַּ"ל וְהוּא פְּגַם בְּכוּלָּן ע"י אֲכִילַת עֵץ הַדַּעַת וְז"ש וְתֵרֶא הָאִשָּׁה כִּי טוֹב הָעֵץ לְמַאֲכָל זֶה תַּאֲוַת אֲכָה וְכִי תַאֲוָה הִיא לָעֵינַיִם זֶה בַּחַי' תַּאֲוַת מְשֻׁגָּל שֶׁתָּלוּי' בָּעֵינַיִם כ"ש וְלֹא תָתוּרוּ אַחֲרֵי לְבַבְכֶם

רי עיניכם וְכוּ' וְנֶחְמָד הָעֵץ וֶה בַּחַי' תַּאֲוַת מָמוֹן שנאמר עליו תחמוד. ומאחר שפגם אלו הַג' תַּאֲוַת בודאי לא הי' לו עוֹד כח לעמוד בַּמַּמְשַׁלְתּוֹ וְכוּ' וְכַנַּ"ל:

אות ג

וזה בחי' שלש שני ערלה שכשנוטעין עץ מאכל צריכין להמתין ג' שני ערלה שלש שנים דייקא כנגד שלש תאות הנ"ל כדי לשבר ולבטל ג' תאוות הנ"ל כדי לשמור את האילן שלא יינק מבחי' עץ הדעת טו"ר ח"ו מבחינות שרשי נשמות של המפורסמים של שקר רק תהי' יניקתו מבחי' עץ החיים אשר בתוך הגן וכו'. וזהו ובשנה הרביעית יהי' כל פריו קודש הילולים לה' שצריכן להעלות הפירות לירושלים היינו כנ"ל. שאחר שזוכין להכניע ג' תאות הנ"ל שהם בחי' ג' שני ערלה כנ"ל אח"כ זוכין לבחי' בנין ירושלים שהוא יראה שלם התלויה בלב כנ"ל. וע"כ צריכין אחר הג' שני ערלה להעלות הפירות לירושלים שהוא בחי'יראה שלם שזוכין ע"י שמכניעין ג' תאות הנ"ל ע"י שנזהרין מלאכול הפירות בשלש שני ערלה וכנ"ל. וע"י בחי' בנין ירושלים זוכין לתפילה כנ"ל בהתורה הנ"ל. וזהו ובשנה הרביעית יהי' כל פריו קודש הילולים לה' קודש הילולים דייקא בחי' תפילה שהוא שבחים והילולים לה' שזוכין ע"י בחינות בנין ירושלים שזוכין ע"י שמכניעין שלשה תאות הנ"ל. שזהו בחי' איסור אכילת הפירות שלש שני ערלה ונטע רבעי להעלות הפירות בשנה הרביעית לירושלים וכנ"ל:

אות ד

ואז יכולין לעשו"ת ר"ה כמבואר בהתורה הנ"ל. וזה בחינות התקיעות שסימנם קש"ת שהם בחי' האבות אברהם יצחק ויעקב כמובא כי ג' אבו תהם בחי' ג' רגלים כי פסח נגד אברהם וכו' היינו שע"י התקיעות תקיעה שברים תרועה בחי' קש"ת בחי' תלת אבהן עי"ז מעוררין כח השלשה רגלים שעי"ז מכניעין ג' תאות הנ"ל. שעי"ז זוכין ליראה בחי' היתקע שופר בעיר ועם לא יחרדו שזהו בחי' ר"ה שאז נמשך יראה גדולה בחי' ובכן תן פחדך וכו' ואיתך וכו'. ועי"ז זוכין לתפילה כי עיקר בנין התפילה הוא בר"ה כמובן בכוונות וע"י התפילה שהיא דבר ה' בחינות בדבר ה' שמים נעשו זוכין שיפול ויתבטל העזות של העזי פנים וכו'. ואז יכול להתקשר בשרשי נשמות הקדושים שעי"ז יכולין לעשו"ת ר"ה כ"ש שם בהתורה הנ"ל. נמצא שעיקר בחי' ר"ה נתהוה ע"י התקיעות שהם בחי' שלש רגלים שהם מכניעין הג' תאות הנ"ל. שעי"ז זוכין לכל הבחי' המבוארין שם עד שזוכין לעשו"ת ר"ה וע"כ נקרא ר"ה יום תרועה כי עיקר בחי' ר"ה נתהוה ע"י הג' קולות של השופר שהם בחי' שלש רגלים וכו' כנ". וכל זה הוא תיקון חטא אדה"ר שנברא שיהי' לו ממשלה על המלאכים ופגם בזה וכו' כנ". כי כל חטאו הי' בר"ה שאזנברא והיה צריך אז להמשיך כל התיקונים הנ"ל. שעי"ז הי' זוכה לבחי' קדושת ר"ה ואז הי'

נתתקן כל הנ"ל והוא פגם בזה באותו היום ע"כ כל תיקונינו עתה הוא ע"י ר"ה שאנו צריכין להתקבץ הרבה נפשו"ת ישראל באמת שהם יכולין לעשו"ת ר"ה שעי"ז נתתקן הכל אמן ואמן:

אות ה

כי עיקר הראש וההתחלה של כל התיקוניסהוא על ידי ראש השנה ראש דייקא כי ר"ה הוא יום ראשון לתשובה היינו התחלת התשובה כי אז הוא יום ראשון לעשי"ת. כי באמת התחלת התשובה והתיקון קשה וכבד מאד כיט קשה מאד לידע ולמצוא הראש וההתחלה כי ע"פ רוב כל התיקונים והעצות כ"א תלוי בחבירו ומחמת זה קשה למצוא הראש וההתחלה למשל בהתורה הזאת מבואר שצריכין לבא להתכלית שתתקיים ממשלתו עלהמלאכים., ולזה צריכן לקבל ג' רגלים כראוי שעי, משברין ג' תאוות הנ"ל שעי"ז זוכין ליראה שבלב שעי"ז נברא מלאך שמשפיע נבואה וכו'. שעי"ז זוכין לתפלה וכו' וכו' שעי"ז נופל העזות של העזי פנים וכו' ואז יכול להתקשר בשרשי נשמות שהם בחי' כסא הכבוד שעי"ז מתקיים ממשלתו וכו' ואז יכול לעשו"ת ר"ה וכו' ע"ש. נממא שכפי בנין התורה הקודשה הזאת, עיקר ההתחלה מג' רגלים שעיז"ז שמקבלין הג' רגלים כראוי זוכין לשבר הג' תאוות הנ"ל עד שזוכין לכל הבחי' הנ"ל. ובאמת בוודאי מי שזוכה להתגבר לילך בדרך הזה שמתגבר לקבל הג' רגלים כראוי וממשיך עלי והדעת בג' רגלים ומשבר עי"זכל הג' תאוות עד שזוכה לכל הנ"ל בודאי אשרי לו אבל בעו"ה אבדה העצה מאתנו כי גם העצה בעצמה קשה וכבד עלינו לקיים כי אין אנו יודעין איך זוכין לקבל הג' רגלים כראוי באופן שנחדש את מוחינו ודעתינו בכל רגל ורגל עד שנזכה ע"י קדושת הג' רגלים לשבר ולבטל כל הג' תאוות הנ"ל. וע"כ עדיין לא זכינו לשבר כל הג' תאוות הנ"ל כראוי ומחמת זה אנו רחוקים מכל התיקונים הנ"ל וגם מחמת זה בעצמו שרחוקים משבירת הג' תאוות הנ"ל מחמת זה רחוקים מקבלת ג' רגלים כראוי כי הא בהא תליא כי כפי המבואר כאן בהתורה הזאת שהג' רגלים משברין ומבטלין הג' תאוות הנ"ל. נמצא שג' התאוות הנ"ל הם ההיפך מקדושת הג' רגלים ע"כ בוודאי כל זמן שלא ביטל הג' תאוות אלו הוא רחוק מקדושת הג' רגים כי אלו הג' תאוות הם ההיפך מקדושת הג' רגלים כנ". וע"כ קשה וכבד למצוא הראש וההתחלה וכן הוא ברוב העצות והתקונים שקשה וכבד למצוא הראש וההתחלה מחמת שע"פ רוב כ"א תלוי בחבירו ואין יודעין מהיכן הראש וההתחלה וכמבואר בדברי אדמו"ר ז"ל מזה במ"א. וע"כ עיקר הראש וההתחלה של כל התקונים שבעולם הוא ע"י ראש השנה. וע"כ נקרא ראש השנה ראש דייקא כי

משם עיקר הראש וההתחלה ליכנוס לעבודת ה'. כי הוא יום הראשון לעשי"ת היינו ראשית התשובה והתיקון:

אות ו

כי מה שקשה למצוא הדרך לשוב להש"י זה מחמת חטא אדה"ר ומחמת ריבוי עוונותינו שעי"ז נתבלבלו כל המקומות והדרכים עד שקשה למצוא הדרך לשוב אליו יתב' כי עיק התשובה הוא לשוב הדברלמקום שניטל משם בבחי' זרקא דאיזדרקת לאתר דאיתנטילת מתמן (כ"ש בסי' ל"ה) אבל מריבוי עוונותינו קשה לנו מאד למצוא מקומינו לידע איך לשוב אל המקום אשר נחצבנו משם.וזה ששאל הקב"ה את איוב על שהרהר אחר מדותיו ית' איפה היית ביסדי ארץ ודרז"ל איפה שלך היכן היתה באדה"ר כי אדה"ר היה כלול מכל הנשמות ושאל אותו הקב"ה אם יודע היכן הי' מקומו בקומתו של אדה"ר וכמובא מזה בכתבי האריז"ל באריכות בס' הגלגולים ע"ש היינו ששאל אותו הקב"ה אם כבר זכה לתשובה שלימה לשוב אל מקום ושנטל משם ומאחר שעדיין אינו יודעאת מקומו בקומתו של אדה"ר בודאי לא זכה עדיין לתשובה שלימה לשוב למקומו שניטול משם מאחר שעדיין אינו יודע את מקומו ומחמת זה עובר עליו כל מה שעובר כי כל מה שהש"י מסבב עם האדם הכל לטובתו כדי להשיבו לדרך הישר והש"י מסבב עמו בכמה סיבות כפי מה שהוא ית' יודע את מקום כ"א וא' שכמו כן הוא צריך לגלגל עמו בגילגולים אלו בסיבו תאלו ומחמת שאין מי שידע מקום כ"א וא' מתחילה ועד סוף. ע"כ א"א להבין דרכיו יתב' ומחת זה קשה מאד למצוא הראש וההתחלה לתשובה מחת שאין מי שידע את מקומו מחמת שמחטא אדה"ר נשרו אבריו ונפלו ממנו כמה נשמות ונתבלבל מקומם מאד וכמו כן ע"י החטאים של כל אחד ואחד. ע"כ עיקר תיקון התשובה א"א להתחיל כ"א ע"י הצדיקים אמתיים שהם אוחזים בכסא הכבוד דהיינו בשרשי נשמות ישראל שמה יכולים לעשו"ת ר"ה כי הם בבחי' מקומו של עולם ויודעים מקום כל א' וא' מתחילה ועד סוף הם יודעים לדון הכל לכ"ז ולעשו"ת ר"ה שהוא יום ראשון לעשי"ת דהיינו התחלת התשובה כי הם מוצאים זכות לכ"א לפי מקומו שיודעים אפילו אם הוא הגרוע שבגרועים ומכניסים אותו לכ"ז באמת כי זה עיקר הזכות שמוצאים עליו כדי להנטותו לתחיה להכניסו באמ תלכף זכות להחזירו בתשובה שלימה באמת כי חוץ מזה הכל הבל ואין שום זכות וטובה בעולם כ"א כשע"י הזכות הזה יזכה לאיזה טובה אמתיית ונצחיית לבא לתכלית האמתי. וע"כ בוודאי מה שהצדיקים שיכולים לעשו"ת ר"ה דנים הכל לכ"ז לפי מקום כ"א העיקר הוא מה שעי"ז מכניסים אותם באמת לכף זכות ומכניסים בהם הירהורי תשובה וזה שאנו רואין בחוש שבר"ה ועשי"ת מגיע על

כ"א מישראל איזה הרהור תשובה והכל צועקים להש"י מעומק הלב ומאין בא זאת כל זה נמשך רק מהצדיקים האמתיים שיכולין לעשו"ת ר"ה ע"י שהם יודעים מקום כ"א ואחד כנ"ל שעי"ז דנים הכל לכף זכות ומכניסין את הכל באמת בכף זכות ומכניסים בהם הרהורי תשובה ומודיעים להם ומאירים להם בדעתם שורש העצה והראש וההתחלה ליכנוס בדרכי התשובה שהעיקר הוא לצעוק אל ה' תמיד מעומק הלב שזה עיקר בחי' ראש השנה ועי"ת והעיקר הוא ראש השנה שהוא הראש וההתחלה שאז מתחילין הכל בהתחלה האמתיית שהוא לצעוק אל ה' מעומק הלב. בחי' ממעמקים קראתיך ה' מעמקי עמקים וכל זה נמשך על כל אחד מישראל מגדולי הצדיקים שיודעים מקום כל אחד וא' שהם דנים הכל לכ"ז והם עושין ר"ה כנ"ל. ומשם עיקר התחלת התשובה לכ"א מישראל וע"כ צריכין לנסוע לצדיקים אמתיים על ר"ה כי מהם עיקר קדושת ר"ה. כי אפילו הרחוקים מהם שאין נוסעין אליהם כולם מקבלים מהם קדושת ר"ה שהוא התעוררות התשובה וכנ"ל אבל בודאי כל מי שמתקרבים אליהם ונוסעים אליהם על ר"ה בודאי הם עיקר המקבלים קדושת ר"ה שנמשך רק מהצדיקים כנ"ל:

אות ז

נמצא שעיקר הראש וההתחלה הוא מר"ה כנ"ל. ועיקר ההתחלה הוא מה שבר"ה מתחילין הלכ לצעוק מעומק הלב להש"י בחי' ממעמקים קראתיך ה'. וזאת ההתחלה נמשכת על כל השנה כולה על כל מי שבא לשוב באיזה עת שהוא שעיקר התחלתו מבחי' ר"ה היינו מבחי' ממעמקים קראתיך. היינו לצעוק להש"י מעומק הלב ממקום שהוא ואז יאיר לו הש"י הדרך לתשובה ויאיר עיניו לידע מהיכן להתחיל לשוב אליו ית':

וזה בחי' כסא כבוד מרום מראשון מקום מקדשינו. כסא כבוד זה בחי' שרשי נשמות ישראל שזהבחי' מקום ושל עולם כנ"ל ששם השורש של כל הראשית וההתחלה של כל א'. כי שם מקום כ"א ואחד. וזהו מרום מראשון היינו שהכסא כבדו שרשי נשמות ישרורל בחי' מקומו של עולם הוא מרום מראשון שהוא מרומם מראשון והתחלה של כ"א שהוא בחי' מקום של כל אחד ואחד כי כל התחלתו והראשית של כל אחד ואחד הכל כלול שם כי הוא בחי' מקומו של עולם ואין העולם מקומו נמצא שהוא מרומם מכל הראשית וההתחלה שלכ"א שהוא מקום כ"א כי כל המקומות כלולים בו והוא למעלה מכל המקומות שהם בחי' הראשית של כ"א כנ"ל. וזהו מקום מקדשינו שעי"י בחי' כסא כבוד בחי' מקומו של עולם וכו' כנ"ל עי"ז יכולים לקדש מקום כ"א ואחד ע"י שיודעין מקום כ"א ואחד מהיכן הוא נמשך שעי"ז יכולים לדונו לכף זכות ולמצוא לו פתח לתשובה להאיר לו המקום והדרך שישוב על ידו להשי"ת. וזהו מקום מקדשינו

שעל ידי זה יכולין לקדש ולטהר מקום כל אחד ואחד על שיודעין את מקומו שעל ידי זה דנים אותו לכף זכות ומחזירים אותו בתשובה שלימה כפי מקומו וכנ"ל:

אות ח

ובשביל זה נוסעין על קברי צדיקים בראש השנה כי במקום מנוחת הצדיקים שם כלולים כל המקומות של כל אחד ואחד כי במקום מנוחתו שם נמשך קדושת הכסא כבוד שהוא נחלתם כ"ש וכסא כבוד ינחילם. וע"כ שם הוא בחי' מקומו של עולם ויכול כ"א למצוא שם את מקומו ולשוב להש"י. וזה בחי' וירא ראשית לו כי שם חלקת מחוקק ספון היינו במקום קבורת הצדיק שהוא בחי' משה בחי' שם חלקת מחוקק ספון שם יכול כל אחד לראות הראשית שלו היינו בחי' ההתחלה והראשית שהוא צריך להתחיל לשוב להש"י. מחמת ששם כל המקומות של כ"א שהם בחי' ההתחלה והראשית של כ"א. וזהו ויתא ראשי עם היינו כי הצדיק בחי' משה זוכה להיות בבחי' מקומו של עולם ע"י שהתקשר עצמו לשרש ינשמות ישראל שכלולים בה ראשי עם. כי כל הנשמות נחלקים תחת הראשים והמנהיגים כמבואר בתחלת התורה הזאת. וזהו צדקת ה' עשה ומשפטיו עם ישראל צדקת ה' היינו שהצדיק עושה צדקת ה' היינו שהוא עוסק להצדיק את כל באי עולם ולדון את הכל לכף זכות כמו הש"י בעצמו שהוא עושה עמנו צדקה וחסד ודן אותנו לכ"ז תמיד מחמת שהוא ית' מקומו של עולם ויודע מקום כ"א וא' כנ"ל כמו כן הצדיק שאוחז בשרשי נשמות הוא ג"כ עושה צדקת ה' שמצדיק את הכל לכ"ז כמו הש"י כנ"ל. וזהו ומשפויו עם ישראל שזה הצדיק יכול לעשו"ת ר"ה לשפוט ולדון את כל ישראל. כי הוא יודע לדון את הכל לכ"ז מחת שהוא בבחי' מקומו של עולם וכנ"ל:

אות ט

וזהו תקעו בחדש שופר וכו' עדות ביהוסף שמו ודרז"ל בר"ה יצא יוסף מבית האסורים ועיקר יציאת מצרים היה בזכות יוסף בבחי' ויקח משה את עצמות יוסף עמו. וכל הג' רגלים כולם הם זכר ליציאת מצרים. נמצא שגם עיקר קדושת הג' רגלים נמשך מבחי' ר"ה שאז יצא יוסף מבית האסורים שעי"ז יצאו ממצרים וזכינו לקדושת הג' רגלים. כי עיק בחי' קידוש החודש שהוא תיקון פגימת הלבנה שעי"ז קדושת כל הרגלים כ"ש עשה ירח למועדים הוא על ידי קדושת ר"ה שהוא בר"ח שאז אומר הש"י בעצמו הביאו על יכפרה וכו' כמבואר בהתורה הזאת. ואז ע"י שישראל עושין תשובה עי"ז כביכול מביאין כפרה וסליחה עליו ית' כי באתערותא דלתתא איתער לעילא. כ"ש באלקים נעשה חיל כי העבודה צורך גבוה והא בהא תליא כמ ושעיקר התחלת תשובתינו בר"ה הוא ע"י מה שהש"י ריחם עלינו וקבע לנו ר"ה בר"ח שאז הוא יתב' בעצמו מבקש כפרה שעי"ז יש לנו פתחון פה לבא לפניו וכו' כ"ש שם. כמ וכן עי"ז בעצמו שאנו זוכין אז בר"ה לתשובה

עי"ז בעצמו אנו מביאין עליו ית' כפרה כי עיקר תלוי בתשובתינו. וזה עיקר בקשת הש"י מישראל הביאו עלי כפרה שאנו בני ישראל, אנו דייקא צריכין להביא עליו כפרה על שמיעט את הירח שמשם כל הפגמים כי הכל תלוי בנו. כי אין חבוש מתיר א"ע וכו' כמובא בתיקונים. וע"כ ע"י התשובה שאנו עושין בר"ה עי"ז מביאין עליו כפרה ית'. ועי"ז נתמלא פגימת הלבנה שזהו בחי' קידוש החודש שמשם כל הרגלים. נמצא שעיקר בחי' קידוש החודש שהוא תיקון פגימת הלבנה הוא ע"י ר"ה. וע"כ כל יציאת מצרים שהוא בחי' קדוש תהג' רגלים בחי' קידוש החודש בחי' החודש הזה לכם ראש חדשים שהיא מצוה ראשונ שנצטוה משהבעת יציאת מצרים כל תיקון זה נמשך מר"ה. היינו כי גם אז האיר עליהם בהעלם גדול קדושת ר,ה בזכות יוסף שיצא בר"ה מבית האסורים בחי' עדות ביהוסף שמו. ובשביל זה נתקשה משה על קידוש החודש. מחמת שקידוש החודש הוא בחי' מילוי פגימת הלבנה שזה בחי' שורש התשובה בחי' הביאו עלי כפרה והתחלת התשובה קשה מאד כנ"ל. ע"כ נתקשה משה בזה מאד עד שגילה לו הש"י סוד קידוש החודש שהוא שורש התשובה שמתחיל מר"ה שבו יצא יוסף שעי"ז הי' עיקר יציאת מצרים שהוא בחי' קידוש החודש בחי' קדושת הג' רגלים כנ"ל:

וע"כ קבע התנא דיני קידוש החודש במס' ר"ה. כי עיקר בחי' קידוש החודש הוא ע"י ר"ה שקבע אותו הש"י ברחמיו העצומים בר"ח שהוא חסד גדול ועליון מאד וכנ"ל:

וע"כ גם עיקר יציאת מצרים הי' ע"י ריבוי הצעקות והזעקות שצעקו בני ישראל אל ה'. כ"ש ונצעק אל ה' אלהינו וירא את ענינו וכו'. וכתיב ויאנחו בני ישראל וכו' ויזעקו ותעל שועתם אל האלקים וכו' היינו כי עיקר יציאת מצרים הוא ע"י בחי' ר"ה שעיקרו הוא בחי' קולות בחי' ממעמקים קראתיך ה' בחי' קול שופר שהוא בחי' מן המיצר קראתי י"ה וכו'. כי עיקר יצי"מ הי' ע"י יוסף שיצא בר"ה מבית האסורים כנ"ל. כי גם יוסף יצא בר"ה ע"י צעקתו להשם יתברך. כ"ש שם אחר פסוקי תקעו הנ"ל בצרה קראת ואחלצך וכו'. היינו כנ"ל:

אות י

והנה בר"ה כל עסקינו לבנות ולתקן בחי' מלכות כמבואר בכוונות. היינו כי אז עוסקין להעלות ולתקן את התפלה שהיא דבר ה' לגואלה ולפדותה מן הגלות וכו' כמבואר בהתורה הנ"ל ועי"ז אנו זוכין שיומשך עלינו קדושת ר"ה שהוא בחי' אל תדין את חבירך עד שתגיע למקומו שזה זוכין ע"י תפלה בשלימות. שעי"ז יכולין להתקשר לשרשי נשמות שהם בחי' כסא הכבוד וכו' בחי' מקומו של עולם שעי"ז יודעין לדון את הכל לכ"ז שזהו בחי' קדושת ר"ה וכו' במבואר שם היטב ע"ש. והכל נעשה על ידי הצדיק האמת

כנ"ל. כי זה הצדיק האמת שכבר שבר כל התאות וכו' עד שזכה לכל התיקונים הנ"ל עד שזכה ישש לו כח לעשו"ת ר"ה הוא ממשיך עלינו על כ"א מישראל המקורבים אליו קדושת ר"ה דהיינו שהוא דן אותנו לכ"ז ומכניס אותנו באמת לכ"ז עד שמגיע על כ"א הרהור תשובה. ומתחיל ליכנוס בדרכי התשובה ולהמשיך כל התיקונים הנ"ל עד שנזכה גם אנחנו לאחוז בשרש יהנשמות ולעשו"ת ר"ה כנ"ל. והנה כלל התיקונים הנ"ל הם לקבל שלש רגלים כדי לשבר ג' תאות הנ"ל. וזה אנו ממשיכין ע"י השופר ע"י התקיעות שסימנם קש"ת בחי' תלת אבהן שהם בחי' ג' רגלים כנ"ל. ועי"ז זוכין ליראה שזהו בחי' שופר בחי' היתקע שופר בעיר וכו'. ועי"ז זוכין לנבואה היינו בחי' מתן תורה שניתנה בקול שופר שמזכירין בר"ה.כי עיקר שלימות רוח נבואה זכינו בשעת קבלת התורה. כ"ש פנים בפנים דבר ה' עמכם. דבר ה' זו נבואה כ"ש אדמו"ר ז"ל במ"א וע"י נבואה זוכין לשלימות התפלה. וזה עיקר בחי' ר"ה לבנות התפלה שהיא בחי' מלכות כידוע ועיקר שלימות התפלה היא ש/כל שיח השדה יחזרו ויתנו כחם לתוך התפלה. בבחי' ויצא יצחק לשוח בשדה וכו' שזהו בחי' התנוצצות משיח וכו' כמבואר שם היטב ע"ש. וזהכל עסקינובר"ה כי אז עוסקין להתפלל על צמיחת קרן משיח. שזהו עיקר מלכות דקדושה שאנו צריכין לגלות בר"ה. כמ ושאנו מתפללין וצמיחת קרן לדוד עבדך ועריכת נר לבן ישי משיחך וכו' ותמלוך אתה ה' לבדך וכו' מלוך על כל העולם כולו וכו' המלך הקדוש המלך המשפט וכו' כי הכל אחד כי שלימות התפילה הוא בח"י מלכות דקדושה כנ"ל. ועיקר מלכות דקדושההיא מלכות משיח שאז יתגלה מלכותו ית' לעין כל. כי אז יתקים והי' ה' למלך על כל הארץ וכו'. ועיקר שלימות התפילה שהיא בחי' התנוצצות משיח שהוא מלכות דקדושה היא כשהתפילה נשלמת וכלולה מכל שיח השדה כנ"ל. וזה צריכין בר"ה שאז נברא אדה"ר. והי' צריך להתפלל ולהעלות ולהוציא כל שיח השדה. כ"ש וכל שיח השדה טרם יהי' בארץ וכו' כי לא המטיר ה' אלקים וגו' ואדם אין כוו' ופרש"י עד שבא אדם והכיר בטובת הגשמים והתפלל עליהם וכו' כי עמדו על פתח קרקע עד שבא אדם וכו'. נמצא שכל שיח השדה לא יצאו בארץ עד שבא אדם ביום שנברא שהוא ר"ה והתפלל עליהם וירד המט"ר ואז יצאו ואז נתגלה שכל שיח השדה כל כחם וגדילתם ויציאתם לעולם הוא רק ע"י תפילה. והם מחויבים להחזיר כל כחם לתוך התפילה שהיא דבר ה' שהוא שורשם. אבל אדה"רהי' צריך להתפלל עוד להשלים תיקון העולמות בשלימות. ואז היו עולים ונכללים כל שיח השדה בתוך תפילתו בתכלית השלימות בבחי' התנוצצות משיח כי הוא הי' צריך אז להמשיך התיקון של משיח כידוע. אבל ע"י שפגם בעץ הדעת ולא התפלל תפילתו כראוי עי"ז נפגם הכל ואנו צריכין בכל

ר"ה לתקן זאת כמובן בכוונות. ע"כ עיקר שלימות התפלה בר"ה הוא בבחי' הנ"ל שיעלו כל שיח השדה ויוכלל כל כחם בתוך התפילה שזהו בחי' התנוצצות משיח שצריכין להמשיך בר"ה כנ"ל. ואנו עוסקין בתיקון זה בכל השי"ת לתקן התפילה בבחי' זאת שכל שיח השדה יתנו כחם בתוך התפילה שעי"ז נתבטלין כל הרפואות כי כל הרפואות נמשכין לתוך כל מה שאוכלין ושותין. בבחי' וברך את לחמך ואת מימיך והסירות מחלה מקרבך וכו' ע"ש כל זה היטב. וזהבחי' מה שמצוה לאכול בע"י. כי מבואר בכוונות שבעי"כ נשלם הנסירה ע"ש היינו שאז נגמר בנין המלכות שהיא בנין התפילה כנ"ל. ועיקר שלימות התפילה עד הוא שכל שיח השדה יתנו כחם לתוך התפילה עד שיתבטלו כל הרפואות של הדאקטורים. כי נוכל להמשיך כל הכחות של הרפואות לתוך כל מה שנאכל ונשתה. וכשזוכין לזה איז בודאי האכילה מצוה גדולה כי אז האכילה בשלימות גדול. מאחר שנמשך לתוך אכילתו חיות משרשו העליון מבחי' דבר ה'. וכל הכחות והחיות של כל שיח השדה כלולים במה שאוכל שבחי' זאת נמשכת מהתנוצצות משיח. ואזי בודאי מאיר אור גדול וקדושה גדולה באכיטלתו משרשו מבחי' דבר ה'. וע"כ אז בודאי אכילתו היא מצוה גדולה. וע"כ בעי"כ שאז נשלם בניטן התפילה בבחי' זאת בבחי' התנוצצות משיח שאז נמשך מן השורש מבחי' דבר ה' כל הכחות והחיות של כל שיח השדה לתוך אכילתו. ע"כ אז מצוה גדולה לאכול וכנ"ל:

ואז זוכין ביוה"כ לשלימות התפילה בתכלית השלימות דהיינו שאז אנו ניזונין מקולות התפילה לבד בלי התלבשות בשום דבר כי בעי"כ זכינו שע"י התפילה יהי' נמשך כל החיות של כל שיח השדה לתוך מה שאוכל ושותה. שאז האכילה בודאי בשלימות גדול ובקדושה גדולה אבל עכשיו ביוה"כ זוכין להיות ניזון מקולות התפילה לבד ואין צריכין שיתלבש כחות וחיות התפילה בשום דבר:

אות יא

וזה בחי' סוכה שעושין לאחר ר"ה ויוה"כ. כי ר"ה ויו"כ וסוכת כולם בבחינות כסא הכבוד שהקב"ה יושב עליו בימים האלו כדי לדון אותנו לכ"ז מחמת שכסא הכבוד הוא בבחי' מקומו של עולם שעי"ז יודע את מקומינו של כ"א ואחד ועי"ז הוא דן אותנו לכ"ז בחסד וברחמים גדולים ונפלאים מאד בבחי' אל תדין את חבירך עד שתגיע למקומו כמובא שם בהתורה הנ"ל. כי הדין והמשפט של סוכות שהוא הו"ר אז הוא גמר החתימה לטובה כידוע וע"כ בכל אל והימים נכון ומתוקן כסאו לישב עליו למשפט כדי לדון ולשפוט אותנו ברחמים ע"י בחינות כסא כבוד שהוא בחי' מקומו של עולם כנל. וזה שגילה אדמו"ר ז"ל בסיפורו נוראות מהמעשה של הכסא המובא אצלינו שאמר שראה

אז על הכסא ר"ה. ר"ה ממש. יו"כ יו"כ ממש. סוכות סוכות ממש. היינו ששם ראה עוצם נוראות קדושת ר"ה כמ ושהוא ר"ה בשורשו העליון וכן יו"כ סוכות ואח"כ גילה נוראות. שזהו כרסי שביבין די נור וכו' כרסי"ה ר"ת ר"ה י"כ סוכות. ראה והבט נפלאות ' נמצא שר"ה יו"כ סוכות כולם שרשם בבחי' כרסיה בחי' כסא הכבוד בחי' נכון כסאך מאז הנאמר על ימים אלו והכל כדי לדון אותנו לכ" וכו' כנ"ל. וזהו בחי' סוכה שעושין אחר ר"ה ויו"כ בזה מראה לנו הש"י צם חיבתו ואהבתו אלינו ישראל עם קרובו ומגלה לנו שדן אותנו בר"ה לכף זכות בחסד וברחמים גדולים לפי מקומו של כל אחד כיהוא מקומו של עולם וכו' כנ"ל. וזהו בחינת סוכה שאמרה תורה שכ"א יצא ממקומו ודירתו ויכנוס בסוכה שהוא בחי' כסא הכבוד בחי' מוקמו של עולם כי סוכה היא בחי' אימא דמסככא על בנין בחי' אם לבינה בחי' אם כל חי שרשי הנשמות שהיא בחי' כסה"כ בחי' מקומו של עולם שע"י בחי' זאת נתעורר הרחמנות של הש"י לדון אותנו בר"ה ברחמים גדולים וע"כ עכשיו בחד הסוכות צוה עלינו שכולנו נמצא ממקומינו ונכנס לסוכה ששרשו בחי' מקומו של עולם כנ"ל להורות ולגלות לעין כל שהוא מעלה ומכניס אותנו לבחי' שרשינו בחי' מקומו של עולם שעי"ז דן אותנו לכ"ז בחסד גדול ונפלא כנ"ל. כי כבר מבואר לעיל שעיקר החסד מה שהש"י דן אותנו לכ"ז לפי מקום של כל אחד הוא מה שעי"ז הש"י מכניס אותנו באמת לכ"ז ומחזיר אותנו בתשובה שלימה שרק זה הוא עיקר הטוב והחסד אמתי שהש"י עושה עמנו תמיד ובפרט ביותר באלו הימים הנוראים ששרשן ר"ה וכנ"ל. היינו כי כ"א נתעה ע"י עוונותיו ותאוותיו למקום שנתכה בבחינת תעיתי כשה אובד וכו' עאד שאינו יודע לשוב למקומו שמחמת זה הוא רחוק מתשובה כי עיקר התשובה לשוב למקומו שניטל משם בבחינות זרקא וכו' כנ"ל. והש"י חומל עלינו בר"ה ומוצא לכל א' וא' את מקומו ומטה כלפי חסד לראות זכו תלכל אחד שמקומו גרם לו מה שעשה. ועי"ז מכניס אותו באמת לכף זכות ומראה לו משורש מקומו מבחינות מקומו של עולם עד שידע הדרך לשוב למקומו שושרשו העליון שזה עיקר התשובה וכנ"ל. וע"כ עכשיו בסוכות הש"י מראה לנו זאת האהבה והחסד שעשה עמנו בר"ה ע"י מצות סוכה הקדושה שציוונו לצאת מבתינו ומקומינו וליכנוס בסוכה להורות שאין אנו עכשיו כלל על מקומינו הראשון שגרם לנו מה שגרם כ"ע לפי מעשיו כי עכשיו אנו יושבין בסוכה שהוא בחי' כסא הכבוד בחי' מקומו של עולם ששם שורש מקומינו של כל אחד שזה עיקר התשובה עיקר החסד של ר"ה שנתגלה עתה לעין כל ע"י יציאתינו ממקומינו ליכנוס לסוכה שהיא בחי' אם כל חי וכו' כנ"ל:

אות יב

וע"כ מסככין בפסולת דייקא. כשר"ל בפסולת גורן ויקב הכתוב מדבר בזה מראה לנו הש"י שהואדן אותנו לכף זכות לפי מקומו של כ"א כנ"ל כי הפסולת של התבואה זה בחי' מקום התבואה למשל חטה הגדילה מן הארץ אנו רואין שאין החטה בעצמה יוצאה כהווייתה מן הארץ. רק בתחילה יוצא הקש והשיבולת שהוא הפסולת התבואה ומן הקש יוצא החטה וכל חיות ויניקת החטה הוא דרך השיבולת והקש. וכן פירות הגדילים על האילן שאף יוצא מן הקרקע כ"א העץ של האילן שהוא עץ גמור וממנו יוצאין ענפים ומהענפים שרביטין ועלים שהם ג"כ עץ ופסולת גמור ומהם דייקא גדל הפרי וכל יניקתו וחיותו דרך השרביטין והענפים והאילן שהם עץ גמור נמצא שכל מקום הפרי וחיותו וגידולו הוא דרך הפסולת וכן האדם נוצר מטיפה סרוחה וגדל במעי אמו ויונק כל חיותו דרך הטבור שמקושר בו באמו ודייקא ע"י מקומת אלו נמשך עליו החיות והנשמה ממקור העליון והנורא ממקום שנחצבו משם נשמות ישראל דלית מחשבה תפיסא תמן כלל וזה באמת נפלאות תמים דעים כ"ש אודך על כי נוראות נפליתי נפלאים מעשיך וכו' כי הש"י ברא כל הדברים בבחי' קליפה ופרי והקליפה קודמת לפרי כידוע וכנראה בחוש והקליפה היא מקום הפרי כי כל הפירות והתבואות מקומם בהקליפות שלהם שהם הפסולת כנראה בחוש וכנ"ל. וזה מחמת הסיגים והפסולת של מלכין קדמאין וכו' שנמשך מהדין של תחלת הצמצום שהוא עיקר המקום של כל העולם כי כשעלה ברצונו ית' לברוא את העולם לא הי' מקום לבריאה וצמצם האור לצדדין שהוא שורש הדין ועי"ז נתהוה מקום לבריאה ולשם המשיך אור הא"ס בדרך קו ועי"ז נתהוו כל העולמות וכו' כמבואר כ"ז בע"ח בתחילתו ומובא בדברינו כ"פ. נמצא שקודם התהוות הבריאה הוכרחו שיהי' צמצום והוא מקום הבריאה וכמו כן בכל הדברים שבעולם קוד משבאין לעולם יש בחי' זאת שההכרח שיהי' איזה בחי' צמצום קודם שנמשך האאו והחיות של אותו הדבר שעי"ז הוא נברא ויוצא לעולם ומחת שהצמצום הוא שורש הדין שמשם עיקר אחיזת הסט"א והקליפות. וע"כ הי' צריך אדה"ר לברר הכל ע"י תפילתו והוא פגם בזה ע"י חטא עץ הדעת טו"ר מאז נתקללה האדמה ונגזר עליו ואכלת את עשב השדה בזעת אפך תאכל לחם. דהיינו שכל הדברים יצאו מלובשים בפסולת וקליפות והקליפה קדמה לפרי תמיד וזה כל עבודתינו כל ימינו לברר כל הדברים מהקליפות והפסולת שקדמו להם ומחמת שהקליפה נתאחזה בהפרי מאד וקדמה לה. ע"כ באמת קשה הבירור מאדומחמת זה רבים נכשלים בזה העולם ונופלים למקום שנופלים ר"ל רק הצדיקים האמתיים גבורי כח שהם מתגברים על יצרם הם מבררי סהכל ולא זו אף זו

שהם בתוקף צדקתם מעוררים רחמי הש"י עלינו שיחוס עלינו לא ידון אותנו כמעשינו רק יסתכל על מקומינו על מקום של כ"א ואחד דרך איזה מקומות הוא נמשך לזה העולם כי המקום של כ"א הוא בחי' הקליפה והפסולת שקדמה לפרי כנ"ל. ועי"ז הוא מרחם עלינו ודן אותנו לכף זכות כנ"ל. וז"ש ולא אוסיף עוד להכות את כל חי כאשר עשיתי כי יצר לב האדם רע מנעוריו ודרז"ל משננער לצאת ממעי אמו. משננער לצאת ממעי אמו דייקא היינו כי מקומו גרם לו לחטוא מחמת שיצא ממקום מטונף כזה. וכמו שאמר דוד הן בעון חוללתי ובחטא יחמתני אמי זה שמסככין בפסולת דייקא כי הפסולת הוא בחי' מקום של כ"א. שעי"ז הוא דן אותנו לכ"ז בחסד גדול לפי מקומו של כ"א כי הוא יתב' מקום ושל עולם שכל זה הוא בחי' סוכה כנ"ל ואזי כשהש"י דן אותנו לכ"ז ע"י מקומו של כ"א שהוא הפסולת שגרם לו לחטוא. נמצא שנתהפכין העוונות לזכיות. וזה בחי' ירידה תכלי תהעליה כי דייקא ע"י הקליפה והפסולת שקדמה לפרי שמשם כל העוונות ר"ל עי"ז דייקא הוא ית' מרחם עלינו ודן אותנו לכ"ז כנ"ל. ע"כ נעשה מהפסולת דייקא סכך קדוש שהו אעיקר הסוכה כיעיקר הסוכה לזכות לדון אותנו בבחי' מקום ושל עולם בבחי' כסא הכבוד אם כל חי זה נעשה ע"י הפסולת דייקא שהוא הקליפה הקודמת לפרי שהוא בחי' מקום כ"א ע"י שהוא יתב' מסתכל על מקום כ"א ודן אותנו לכ"ז ומהפך העוונות לזכיות וכנ"ל:

אות יג

וזה בחי' ברייתו של עולם ברישא חשוכא והדר נהורא בחי' והארץ היתה תהו ובהו וחשך וכו' ורוח אלקים דא רוחו של משיח מרחפת על פני המים ופרש"י כסא הכבוד עומד ומרחף באויר וכו' היינו כנ"ל. כי החשך שקדם לאור זה בחי' קליפה הקודמת לפרי שמשם נמשך שבתחילה הארץ היתה תהו ובהו וחשך שמשם כל הגליות והממשלה של האו"ה שקדמ ולמלכות משיח שיבא ב"ב (וכשדרז"ל במדרש פסוק זה והארץ היתה תהו וכו' על הד' מלכיות) וזה בחי' ורוח אלקים מרחפת וכו' שהוא בחי' כסא הכבוד בחי' רוחו של משיח שכלול מכל הנשמות היינו שעיקר התיקון ע"י רוח ושל משיח שאוחז בכסא הכבוד שרשי הנשמות בחי' מקום ושל עולם שעי"ז הוא ית' דן אותנו לכ"ז ומהפך חשך לאור עוונות לזכיות כנ"ל:

וזשארז"ל (שבת ע"ז ע"ב) מ"ט עיזי מסגן ברישא והדר אימרי כברייתו של עולם ברישא חשוכא והדר נהורא עיזי זה בחי' ממשלת העכו"ם שנקראים שעירים ועיזים. כ"ש והצפיר והשעיר מלך יון. וכ"ש הן עשו אחי איש שעיר אימרי זה בחי' ישראלח שנמשלו לכבשים כשפרש"י. היינו מ"ט ממשלת העכו"ם קודמת לממשלתינו והשיב כברייתו

של עולם ברישא חשוכא והדר נהורא כיכל בריאת העולם הוא בבחי' זאת שהצמצום שהוא עיקר כלל המקום קדם לכלל העולם. ומשם נמשך שהחשך קדם לאור והקליפה קודמת לפרי כנ"ל:

אות יד

וזהו כי כארץ תוציא צמחה וכגנה זרועיה תצמיח כן ה' אלקים יצמיח צדקה נגד כל הגוים. ועתה ע"פ הנ"ל מבואר הפסוק היטב. היינו כארץ תוציא צמחה וכגנה וכו' כמו הצמחים והזרעים הגדלים בארץ שכולם יוצאים דרך הפסולת שקדם להם כי הקליפה קדמה לפרי כנ"ל שזהו הזכות שהש"י מוצא עלינו כנ"ל. כן ה' אלקים יצמיח צדקה וכו' כן דייקא. כי דייקא עי"ז יצמיח צדקה וחסד עלינו מחמת שהוא יודע יצרינו ומקומו של כ"א ואחד וכו' כנ"ל. וזהו שסיים יצמיח צדקה ותהלה נגד כל הגוים. נגד כל הגוים דייקא. כי הגויים שהיינו ביניהם בגלות במקומותם במושבותם הם גרמו לנו כל החטאים כ"ש ויתערבו בגוים וכו' ועי"ז הוא יתברך ירחם עלינו מחמת שיודע מקומינו של כ"א וא' וכו' וכנ"ל:

וזהו באתי לגני אחותי כלה אריתי מורי עם בשמי אכלתי יערי עם דבשי ופרש"י שמרוב האהבה אכל העץ עם הפרי היינו כנ"ל. שמרוב אהבתו לישראל הוא מהפך העץ והפסולת לפרי דהיינו בחי' מחילת עוונות התהפכות העוונות לזכיות מחמת שיודע מקום ושלכל אחד שהפסולת שקדם לפרי גרם לו מה שגרם שזהו בחי' מה שמסככין בפסולת גורן ויקב. בפסולת דייקא וכנ"ל:

אות טו

נמצא שסוכה בבחי' כסא הכבוד כנ"ל. וזהו מאחז פני כסא פרשז עליו עננו. עננו זה בחי' ענני כבוד שהם בחי' סוכה שהיא בבחי' כסא הכבוד בחי' מאחז פני כסא וכנ"ל:

אות טז

וזהו בחי' הו"ר שאז הוא גמר החותם. ואז הוא גמר התיקון שהתחלנו בר"ה. היינו שבר"ה ריחם עלינו הש"י ודן אותנו לכ"ז לפי מקומינו. כי הוא יודע יצרו של כ"א לפי מקומו כי הוא ית' מקומו של עולם כנ"ל. ועי"ז הכניס אותנו באמת לכ"ז והכניס בנו דרך לתשובה. דהיינו לצעוק להש,י מעומקא דלבא בחי' ממעמקים קראתיך י"י שמתחילין בר"ה וכנ"ל. ועכשיו בהו"ר בסוף סוכות אנו זוכין כל ישראל לבחי' זאת לקיים אל תדין את חבירך עד שתגיע למקומו רק לדון את הכל לכ"ז ולקיים אל תהי בז לכל אדם יהי' מי שיהי'. כי בסוכות זכינו כולנו לישב בסוכה שהוא בחי' כסא הכבוד מקומו של עולם. ועי"ז האיר עלינו על כל אחד מישראל הארה מבחי' מקומו של עולם לידע לדון את הכל לכ"ז אפי' פושעי ישראל הגרוע שבגרועים עד שנזכה להכניס כולם לכף זכות ולהארי

בהם ההראה של ר"ה דהיינו שתמיד ימצאו פתח ודרך לתשובה בכל מקום שהם בכל עת וזמן. ועיקר הפתח והדרך הוא לצעוק תמיד מעומקא דלבא להש"י יהי' איך שיהי'. ולא יתייאש עצמו מן הצעקה לעולם כאשר הזהירנו על זה אדמו"ר ז"ל פעמים אין מספר בכמה וכמה מיני לשונו. וזה בחי' מה שמרבין לצעוק בהו"ר כמה וכמה פעמים הושענא הושענא וכו'. וכן נעורין כל הלילה וגומרין כל ס' תהלים שהוא מלא צעקות וזעקות ושוועות ותחינות ובקשו"ת ותפילות להש"י בכמה וכמה מיני לשונות ומליצות קדושו"ת הנאמרות ברוה"ק הכוללים כל באי עולם עד אשר לא נמצא שום רשע ובעל עבירה בעולם שלא יוכל למצוא א"ע בס' תהלים הכולל כל באי עולם בכל הדורות ובכל המדריגות שבעולם מראש ועד סוף עד תכלית הירידה שאין ירידה אחריו ר"ל לכולם הוא מעורר בצעקותיו ותפילותיו לשבו להש"י. וכ"ש אדמו"ר ז"ל (בלק"ת בסי' ע"ג) שתהלים מסוגל לתשובה ובהו"ר שאז הוא סוף ימי הסוכות ואז הוא בחי' דוד כידוע. ע"כ אז אנו ממשיכין תיקון הנפלא הזה שיזכה כ"א מישראל ע"י קדושת ר"ה ויוה"כ וע"י שקיים מצוות סוכה וד' מינים שכולם הם בבחי' כסא הכבוד מקומו של עולם בחי' כרסי"ה שביבין די נור וכו' כנ"ל שעי"ז נזכה לדון את הכל לכ"ל ולהכניס דרכי התשובה בכ"א מישראל דהיינו לומר תהלים ולצעוק להש"י תמיד יהי' איך שיהי' וכמ וכן צריכין לדון גם א"ע לכף זכות אע"פ שהוא יודע מכאובי נפשו וריבוי פשעיו כי עצמו מספר וכו' ר"ל אעפ"כ צריך לקיים גם בעצמו אל תדין עד שתגיע למקומך כמו שצריכין לקיים בחבירו אל תדין וכו' כנ"ל כי בודאי גם מקום עצמו אינו יודע כי בודאי אינו יודע מאיזה מקום נמשך וכל מה שעברו עליו בכל הגלגולים ומאיזה מקום נמשכין עליו היצרין רעים והמחשבות רעות שלו וכו' וכו'. ע"כ אסור לייאש א"ע לעולם כאשר הזהירנו אדמו"ר ז"ל כ"פ בלי שיעור כי צריכין לקיים גם בעצמו אל תהי בז לכל אדם שלא לעבור על איסור שפיכות דמים ח"ו כמבואר שם בהתורה הנ"ל שהאיסור אל תהי בז לכל אדם הוא איסור שפיכות דמים ע"ש ע"כ גם לבזות א"ע ביותר עד שיכול ליפלו עי"ז ח"ו הוא בודאי איסור חמור כי הוא איסור ש"ד שאסור גם בעצמו כ"ש שופך דם האדם וכו'. ואך את דמכם לנפשותיכם ודרז"ל ומובא בפירש"י לרבו תהשופ דם עצמו כי צריכין לדון א"ע לכף זכות כמבואר בהתורה אזמרה לאלקי בעודי (בסי' רפ"ב) כי מי יודע את מקומו והעיקר שלא יתייאש את עצמו מן הצעקה לעולם שזהו בחי' הו"ר שזוכין לזה ע"י שנכנסנו לסוכה שזכינו כולנו בני ישראל לבחי' מקומו של עולם שעי"ז זוכין לדון את הכל לכ"ז אפילו את עצמו וכנ"ל. וזהו בחי' בההוא יומא וישב יצחק ויחפור את בארת המים וכו'. דהיינו שבר"ה הי' בחי' חפירות בארות מים ועכשיו בהו"ר חוזרין

וחופרין הבארות מים כמבואר בזוה"ק (צו דף ל"ב) היינו כי בארות מים זה בחי' קולות וצעקות להש"י בחי' שפכי כמים לבך נוכח פני ה' בחי' ז' קולות שאמר דוד על המים שנמשכין ביום זה כמובא היינו שכל התיקונים שגומרים בים זה הוא בחינת קולות לצעוק ולהתחנן לפני השם יתברך תמיד מעומק הלב בבחי' שפכי כמים לבך נוכח פני ה' שזהו בחי' ס' תהלים שגומרין אז שעי"ז נזכה כולנו לשוב אליו ית' כנ"ל. וע"כ עוסקין אז עם ערבי נחל שמרמז על פושעי ישראל כמובא לקיים אל תהי בז לכל אדם כי אל תדין את חבירך עד שתגיע למקומו שזה עיקר התיקון שהתחיל בר"ה ונגמר בהו"ר כנ"ל. וזה בחי' משנה תורה להרמב"ם להרמב"ם להרמבם להרמב"ם להרמב"ם שאומרים אז בליל הו"ר כי כל ס' משנה תורה להרמב"ם להרמב"ם להרמבם להרמב"ם להרמב"ם שאומרי סאז בלילה הו"ר כי כל ס' משנה תורה להרמב"ם להרמב"ם להרמבם להרמב"ם להרמב"ם להרמב"ם הם דברי תוכחות שמוכיח משה את ישראל בתוכחה של חסד להראות להם חסדי ה' וטובו וצדקתו לעול משכמה הכעיסו לפניו בכמה מקומו. ואעפ"כ עדיין חיבתו ורחמיו עליהם כ"ש ועתה ישראל מה ה' אלהיך שואל מעמך וכו' ופרש"י אע"פ שעשיתם כל זאת עודנו רחמיו וחיבתו עליכם מכל מה שחטאתם לפניו אינו שואל מכם כי אם ליראה וגומר ע"ש ואין יראה אלא תפילה כ"ש אשה יראת ד' היא תתהלל. כ"ש אדמו"ר ז"ל כ"פ היינו שמשה מוכיח ומזהיר את ישראל לדורות שאחרי כל מה שחוטאין לפניו ח"ו אין הקב"ה שואל מהם כ"א ליראה שהוא תפלה דהיינו להתפלל ולצעוק אליו יתברך תמיד וכ"ש וקראני ביום צרה אחלצך ותכבדני וזה שבתחלת דבריו של משה הזכיר כל המקומות שהכעיסו לפניו כ"ש אלה הדברים אשר דבר משה אל כל ישראל בעבר הירדן במדבר בערבה וכו' ופרש"י שמנה כאן כל המקומות שהכעיסו לפניו וכו'. היינו כי התוכחה של משה הי' תוכחה של חסד כ"ש בהתורה תקעו תוכחה (בלק"ת סי' ח') ע"ש שאמר משה תוכחתו באופן שלא יעורר ח"ו ע"י תוכחתו הריח רע של המעשים רעים שעשו ויחליש אותם ח"ו עי"ז רק אדרבא ע"י תוכחתו יחזק אותם יוסיף ויתן הנם איח טוה וכו' כ"ש שם. וע"כ הזכיר כל המקומות שהכעיסו לפניו כל המקומות דייקא כי בזה הזכיר להם זכות וחסד כי הוא קיים אל תדין את חבירך עד שתגיע למקומו כי הוא זכה לאחוז בכסא הכבוד בחי' מאחז פני כסא וכו' שעי"ז הי' בבחי' מקומו של עולם. וע"כ ידע שכל אלו המקומות שהכעיסו בהם לפני המקום ב"ה המקומות בעצמן גרמו להם לחטוא כי עברו במדבר מקום נחש שרף ועקרב וצמאון וכו' שהם מקום תוקף הקליפות והסטא כידוע והי' צריכים ללחום עם קליפות קשו"ת ועצומות שהיו במקומות כאלו. וזה גרם להם שכמה פעמים לא יכלו לעמוד בנסיון ונכשלו במה שנכשלו וכשארז"ל ע"פ

וישב ישראל בשטים וכו' שהמקום גרם להם לחטוא כ"ש בזוה"ק. נמצא שבזה שהזכיר את המקומות דייקא שהכעיסו לפניו בזה המציא להם זכות בחי' הזכות של ר"ה שהוא אל תדין את חבירך עד שתגיע למקומו וכו' כנ"ל. וכן סובב והולך כל ספר דברים על קוטב זה להזכיר את ישראל כל מה שהכעיסו לפניו ואף על פי כן לא יתייאשו עצמן מן הרחמים לעולם. כי רחמיו לא כלים כאשר ראו בעיניהם שאע"פ שעשו את העגל אעפ"כ לא מנע רחמיו מהם. וכן אחר שאר החטאים היטיב עמהם בחסדו עד שהם מוכנים עתה ליכנוס לא"י. ע"כ ידעו לדורות שבכל מה שיעבור עליהם עד ביאת משיח בכלל. ובפרט על כ"א וא' יהי' איך שיהי' לעולם אל יתייאשו עצמן מן הרחמים כמשארז"ל אפילו חרב חדה מונחת על צוארו של אדם אל ימנע א"ע מן הרחמים ואמרו יפה צעקה לאדם בין קודם גז"ד בין לאחר גזר דין. וזה שסיפר תפילותיו איך התפלל והתחנן לפני הש"י. כ"ש ואתנפל לפני ה' וכו' ואומר וכו' הכל כדי להורות בני ישראל שיתחזקו בתפילה וצעקה להש"י תמיד כי רחמיו אינם כלים לעולם. וזה בחי' שירת האזינו שכולל כל מה שעבר על ישראל וכל מה שעתיד לעבור עליהם בכלליות ובפרטיות עד הסוף ואחרי כל אלה סוף כל סוף לא יטוש ה' את עמו. כ"ש בסוף כי ידין ה' עמו כי יראה כי אזלת יד וכו'. וזה שהתחיל בתחילת דבריו כי שם ה' אקרא הבו גודל לאלקינו. היינו שאמר משה לישראל ממני תראו וכן תעשו. כי דעו כי אנכי כל מה שזכיתי בזה העולם הכל הי' ע"י שקראתי תמיד אל ה' בחי' כי שם ה' אקרא. וכמו כן מהרו עשו כמוני והבו גודל לאלקינו. שתקראו ג"כ אל הש"י תמיד כמוני שזהו עיקר גדולתו וכבודו. כ"ש וקראני ביום צרה אחלצך ותכבדני כנ"ל. וכעין שדרז"ל על פסוק זה כי שם ה' אקרא אתם הבו גודל לאלקינו וכו' שתענו אחרי בשכמל"ו היינו כנ"ל. שכמו שאני קורא להש"י תמיד כמו כן תעשו לעולם ועד. ששם כבוד מלכותו מבורך לעולם ועד אפילו אחרי כל החטאים והכעסים שמכעיס כ"א לפניו בכל דור ודור. כי ימין ה' רוממה לעולם וכ"ש ואתהמרום לעולם ה'. וכ"ש שם בהשירה שיחת לו לא. ות"א לא ליה. כי אליו ית' אין מגיע שום פגם כ"ש אני ה' לא שניתי וע"כ תמיד יכולין להתקרב אליו כמו ששמעתי מפיו אדמו"ר ז"ל שאמר שאפילו בשאול תחתיות יכולין להיות סמוכין אליו יתברך. וזהו בחי' ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד כנ"ל. וע"כ הזהיר להם משה ע"ז בתחילת השירה. כי זה עיקר כוונתו בהשירה הקדושה הזאת שכוללת הכל שאמר עליה וענתה השירה הזאת לפניו לעד כי לא תשכח מפי זרעו וכל כוונתו שיתחזקו תמיד בהשם יתברך. ויבטחו ברחמיו ויצעקו ויתפללו אליו ית' תמיד כמו שנהג הוא כל ימי חייו בחי' כי שם ה' אקרא הבו גודל לאלקינו כנ"ל. וזה שהקדים תחלה והזהיר להם שיאזינו דבריו היטב כ"ש האזינו השמים וכו' יערוף

כמטר לקחי תזל כטל אמרתי וכו'. היינו שהזהיר שדבריו יכנסו באזניהם כמ ומטר וטל שיורדין טיפות מים בארץ ואח"כ צומח מהם צמחים נפלאים כמו כן דבריו יכנסו בלבלם כטל וכמטר ויצמחו בלבלם ויעשו פירות טובים כי דברים אלו להתחזק בהש"י תמיד צריכוי לאזין היטב היטב ולהבין דבר מתוך דבר להבין היטב רמיזותיו של הצדיק עד היכן עד היכן צריכין להתחזק לעולם. וכמו שאמר דוד המע"ה אשכילך ואורך בדרך זו תלך איעצה עליך עיני אל תהי' כסוס כפרד אין הבין וכו' כי מתחילה סיפר דוד צרותיו ואמר שמעוצם צרותיו הוא מוכרח לשאוג כל היום. כ"ש כי החרשתי בלו עצמי בשאגתי כל היום כי יומם ולילה תכבד עלי ידיך וכו' על זאת יתפלל כל חסיד אליך לעת מצוא רק לשטף מים רבים אליו לא יגיעו אתה סתר לי מצר תצרירני ר"ן פלט תסובביני סלה (מדרש שוחר טוב תהלים ק"מ) ודרז"ל אתה ר"ן לפני ואני אפלט אותך. נמצא שבאלו הפסוקים מזכיר איך צריכין להתחזק בתפילה ובשאגה להש"י תמדי כדי להנצל משטף מים רבים השוטפים בעולם הזה הרוצים לכלות את האדם ח"ו משני העולמות ר"ל. וע"ז סיים אשכילך ואורך בדרך זו תלדם איעצה עליך עיני שאני מרמז לך בעיני שאל תסתכל על שום דחיה שרוצין לדחות אותדם יהי' מי שיהי' הן המחשבות שבאין עליך בעצמך הן הדחיות הנמשכין מאחרים וכו' על כולם אל תסתכל רק תבין דברי שאני מורה לך הדרך ומרמז לך בעיני שתמיד תתחזק בצעקה ושאגה להש"י וכנ"ל. וזהו שאמר משה רבינו יערוף כמטר לקחי תזל וכו'. שדיבורים האלה צריכין לצמוח ולעשו"ת פירות בלבך כטל וכמטר לקיימם תמיד בכל מה שעובר על האדם כל ימי חייו ומה הם הדברים כי שם ה' אקרא הבו גודל לאלקינו שתקראו תמיד אל הש"י לעולם ועד כמוניט כנ"ל. וע"כ קורין ספר משנה תורה להרמב"ם להרמב"ם להרמבם להרמב"ם להרמב"ם בליל הו"ר כי זה עיקר בחי' הו"ר להמשיך דרך זה על כ"א לצעוק תמיד אל ה' כנ"ל:

[שייך עליל] וזה תעו במדבר בישימון דרך עיר מושב לא מצאו ויצעקו אל ה' וכו' שכשאדם נתרחק ממקומו ואזי הואתועה במדבר ואינו יודע הדרך לשוב למקומו בחי' עיר מושב לא מצאו אזי עיקר העצה ויצעקו אל ה'. שזהו עיקר בחינות ההתחלה שנמשך על כל אחד מישראל בר"ה בחי' ממעמקים קראתיך י"י וכנ"ל:

אות יז

נחזור לענין שלש שני ערלה ונטע רבעי הנ"ל. ובשביל זהצריכין להמתין באילן שנוטעין ג' שנים דייקא כי ע"פ הנ"ל מבואר שעיקר התיקון הוא ראש השנה כנ"ל. ע"כ א"א לגרש הקליפות הנאחזות באילן בעת נטיעתו שיניקתם מג' תאות הנ"ל. א"א לגרשם כ"א בג' שנים דייקא שיש בהם שלשה ר"ה שאז עיקר התיקון כי עיקר התיקון שלהג' רגלים

עיקרו נמשך ג"כ בר"ה כנ"ל. וע"כ אע"פ שבשנה אחת יש ג' רגלים שהם מבטלין ג' תאוות הנ"ל אעפ"כ צריכין ג' שנים דייקא דהיינו ג' ראשי שנים כי זה ידוע שכל מדה כלולה מכל המדות בין בקדושה בין בהיפך. וע"כ השלש רגלים שבהם נמשכין ג' מוחין לבטל ג' מדות הנ"ל. כל רגל דהיינו כל מוח כלול מכל השלש כידוע וכן להיפך כל הג' מדות רעות הנ"ל. כל אחת כלולה מכל הג' ובשביל זה ג"כ קשהוכבד התיקון מאד כי א"א להתחיל ולגמור התיקון בפעם אחד מחמת שכל מדה כלולה מהשאר למשל בענין המבואר לעיל שתיקון תאות ממון הוא ע"י המוח והדעת הנמשך עלינו בפסח ותיקון תאות המשגל ע"י שובועת וכו' קשה לתקן בפסח בשלימות אות ממון מחמת שתאות ממון קשורה וכלולה בתאות המשגל כנ"ל וכמבואר במ"א ותיקון תאות המשגל עדיין לא נמשך הדעת של שבועות לתקנו כראוי. וכן בשארי המדות ומחמת כל זה עיקר ההתחלה והתיקון הוא ע"י ר"ה שאז מאירין עלינו הצדיקים הארת התשובה משרשה כנ"ל. ועיקר הארה הוא שנזכה להתעורר כ"א ממקומו אשר הוא שם לצעוק ולזעוק ולשאוג להש"י מעומק הלב שזה העיקר ובלא זה א"א להתחיל ולתקן שום דבר מריבוי הכבידות והמניעות והבלבולים וכו' וכנ"ל. אבל א"א לתקן בשלימות כ"א בד' שנים שיש בהם שלש פעמים שלש רגלים מחמתך שכל מדה כלולה משלש והם תלת כלולין מתלת ע"כ צריכין להמתין ג' שני ערלה ג' שנים דייקא וכנ"ל. והעיקר התיקון ע"י ר"ה וכנ"ל. וע"כ עיקר השנה לענין נטיעת ערלה נחשבת מר"ה כמבואר בגמ' ופוסקים וזה בחי' התקיעות שהם משולשין בכל הבחינו תכ"ש במשנה סדר תקיעות שלש של שלש שלש. כי התקיעות הם בחי' תיקון הקולות שמעוררין ממעמקים בחי' מן המיצר קראתי יה דהיינו שע"י התקיעות ממשיכין על ישראל הארת התשובה שיזכו תמיד לצעוק להש"י מעמקי עמקי לבם מכל מקום שהם שזה עיקר התיקון כנ"ל. וע"כ הם שלש של שלש שלש כי ע"י הקולות והצעקות זוכין להמשיך התיקונים הנ"ל של ג' רגלים שהם מתקנים ג' תאות הנ"ל שבהם תלוי הכל כנ"ל. ומחמת שגם השלשה מדו תהנ"ל הם שלש כלולין משלש כנ"ל, ע"כ התקיעו תהם שלש של שלש שלש וכנ"ל וע"כ אנו תוקעין כמה וכמה קולות כמה פעמים שלש שלש. כי כן הדבר שצריכין להרבות בצעקות ושוועות להש"י כל ימי חייו ולא יתייגע לעולם. כמו שהזהיר רבינו ז"ל לבל נתייאש מן הצעקה לעולם. כי התיקון של כל דבר א"א שיהי' נעשה בפעם אחד ובפרט מ ישקלקל כמו שקלקל בודאי צריך להתמהמה הרבה בתיקונו בבחי' הבא לטהר מסייעין לו אומרים לו המתן וכ"ש בכתבים לענין תיקון חטא אדה"ר שמחמת גודל חטאו א"א לתקן ביום אחד כ"א מר"ה עד ש"ע וגם בכל הזמן הזה אין מתקנין בשלימות כ"א בכל שנה מעט מעט עד ש"ע

זמן בלע המות לנצח ע"ש. מכ"ש עתה שכ"א הוסיף חטאין וקלקולין על חטא אדה"ר מה שהוסיף ע"כ בוודאי א"א לתקן בפ"א רק מעט מעט. וזה ידוע שהיצה"ר וחיילותיו אורבים לאדם תמיד ותיכף שמתחיל להתעורר להש"י באיזה צעקה ושועה וכיוצא אזי הוא מתעורר לדהתגבר ולהתגרה בו ביותר מחמת שרואה שזה האדם רוצה לברוח ממנו וכשרז"ל כל הגדול מחבירו יצרו גדול ממנו ומחמת שהאדם עדיין בקטנות גדול כי עדיין לא ניתעורר להש"י כ"א מעט ולא התחיל תיקונו כ"א פחות מחוט השערה וגם ע"ז מתגרה הבע"ד כנגדו בהתגרות גדול לקלק ח"ו. על כן קשה מאד לעמוד כנגדו. ומחמת זה רבים רחוקים מתשובה כי באמת רוב בני ישראל ככולם מתעוררים בהרהורי תשובה בכל פעם כי אפילו פושעי ישראל מלאים חרטה אך מגודל ההתגרות וההתגברות של הבע"ד שמתגרה כנגדו בכל פעם כנ"ל רבים נופלים מיד וקצתם לאחר איזה זמן ר"ל. ע"כ עיקר התקנה רק לצעוק אל הש"י תמיד וזה בחי' שבכל הקולות של שופר תוקעין תקיעה בראש ותקיעה בסוף כי עיקר הקול הנאמר בתורההוא תרועה. אך רז"ל קיבלו שכל תרועה פשוטה לפניה ופשוטה לאחריה כי קול תקיעה שהוא קול פשוט זה בחי' מה שבתחילת התיקון שקשה התחלה מאד כנ"ל. צריכין רק לצעוק קול פשוט להש"י מענמקי עמקי הלב כי עדיין אין יודעין שום עצה ותחבולה איך לצאת ממכמורות היצה"ר ואין יודעין אפילו הדרך איך לבקש הש"י. רק צריכין לצעוק קול פשוט מעמקי הלב בבחי' ממעמקים קראתיך ה' ואזי ע"י קול צעקתו הפשוטה שהוא בחינות תקיעה הש"י מעורר רחמיו עליו ומתחיל להאיר בדעתו הארת התקיון ומרמז לו סדר תפלה דהיינו שיצעקו להש"י שיאיר עליו הארת הג' מוחין שהם בחי' ג' רגלים שבהם תלוי עיקר התיקון כנ"ל. וזה בחי' קול תרועה שהוא קולות משולשים שהם מרמזים על התלת מוחין שלש רגלים היינו שעכשיו אנו צועקין להש"י שיאיר עלינו התיקון של שלש רגלים וכו' כנ"ל והש"י שומע קול תרועותינו וצעקותינו ברחמים. ותיכף מתחיל להארי עלינו איזה התחלת התיקון משם. ואזי תיכף את זה לעומת זה מתגרה הבע"ד לקלקל ח"ו נקודת התחלת התיקון הזה. ואזי צריכין תיכף לתקוע עוד תקיעה פשוטה לאחריה כי תיכף אחר התנוצצות איזה נקודה מהתחלת התיקון צריכי תיכף ומיד לחזור ולצעוק קול חזק ופשוט מומק הלב שהיא תקיע פשוטה לאחריה כדי להסיר השטן שלא יקלקל ח"ו נוקדת התיקון שהתחלנו. וזה בחי' והסר שטן מלפנינו ומארחינו שצריכין לצעוק מאד להש"י שיסיר השטן מלפני התיקון ומאחרי התיקון וכנ"ל וזה בחי' פשוטה לפניה ופשוטה לאחריה. כי אין בידינו להסיר ולגרשו כ"א ע"י צעקה ושעוה פשוטה מעומק הלב להש"י כנ"ל. ואח"כ צריכין לחזור להתחיל להמשיך עוד איזה נקודה של

התחלת התיקון וצרייכן לחזור ולתקוע פשוטה לפניה ופשוטה לאחריה וכן כ"פ. כי בכל פעם צריכין לצעוק קולות פשוטים לפני התחלת איזה נקודה מהתיקון ולאחריו מגודל ההתגרות שמתגרה בכ"פ כנ"ל. כי אין לנו כח לעמוד כנגדו כ"א לתפוס אומנות אבותינו לצעוק להשם יתברך תמיד:

אות יח

וזה בחי' מה שנסתפקו רז"ל בקול התרועה אם הוא מה שאנו קורין שברים אם הוא מה שקורין תרועה. והתקינו לצאת כל הספיקות לתקוע כולם וכו' כי מבואר בהתורה הנ"ל בתחלה שהתיקון הוא ע"י ג' רגלים שעי"ז מתקנין ג' תאות הנ"ל שהם תאות ממון ומשגל ואכילה ועי"ז זוכין ליראה ולנבואה ולתפלה בשלימות וכו' ואח"כ כתב שם אבל יש ג' עבודות שהם מפסידין עבודת התפלה שהם בחי' ע"ז וג"ע וש"ד וכו' ע"ש. מובן שם שא"א להמשיך תיקון התפלה ע"י הג' רגלים שמתקנים ג' תאות הנ"ל כ"א כשמשברים ומבטלים ג' עבודות הנ"ל שהם ע"ז וכו'. והנה לכאורה קשה שתאות משגל מושב שתי פעמים. כי בתחילה מזכיר תיקון תאוה זאת בג' תאתו הנ"ל שמתקנים ע"י ג' רגלים שהם תאות ממון ומשגל ואכילה. ואחר כך חוזר וחושב אותה בג' עבודות רעות הנ"ל שהם ע"ז וג"ע וש"ד כנ"ל. אך הנראה הוא שיש חילוק בין ג' עבודות הנ"ל לג' תאות הנ"ל כי ג' עבודו תהנ"ל שהם בחי' ע"ז וג"ע וש"ד צריכים לשברם ולבטלחם לגמרי בתכלית. אבל ג' מדות הנ"ל שהם תאות ממון ומשגל ואכילה צריכין תיקון ע"י הג' מוחין דהיינו שכל מדה מאלו השלש צריכין לתקנן להכניע ולבטל כל הרע שבו ולברר הטוב שבו כי יש בהם טוב ורע כי בקדושה צריכין כל אלו הדברים וא"א להיות בלעדם כגון ממון שתאות ממון הוא בודאי מדה רעה מאד וכמבואר בדברי אדמו"ר ז"ל כ"פ. אלב אעפ"כ בקדשוה בודאי צריכין הממון וכמבואר בדבריו ז"ל מעלת ממון דקדושה. וכן משגל בשביל קיום העולם בקדושה ובטהרה כראוי הוא בודאי בודאי מצוה גדולה כי הוא מצוה ראשונה בתורה. וכן אכילה בודאי א"א להתקיים בלא אכילה. ומחויב האדם לאכול בקדושה בשביל קיום נפשו. כ"ש צדיק אוכל לשבוע נפשו ובפרט בשבתות וימים טובים. נמצא שכל אלו הג' מדות צריכין בירור ותיקון דהיינו להכניע הרע שבהם לגמרי ולברר רק הטוב להתנהג בהם בקדושה ובטהרה כרצונו יתברך. אבל ג' עבודות הנ"ל שהם בחי' ע"ז וג"ע וש"ד צריכין לשברם ולבטלם לגמרי בתכלית השבירה והביטול. כי ע"ז ואפילו פגם אמונה שהיא בחי' ע"ז בודאי צריכין לשבר ולבטל לגמרי שלא ישאר בנו ח" ושום שמץ ע"ז דהיינו שלא ישאר באדם שום נדנוד פגם אמונה ח"ו. וכן ג"ע בודאי אסור לגמרי כי ג"ע נקרא באיסור. ובזה אין שום טוב ובודאי צריכין לשבר לגמרי שלא ישאר

בו שום צד הרהור כלל. וכן ש"ד ואפילו ביזוי אנשים שנקרא ש"ד כמבואר שם בודאי אסור לגמרי כי אסור לבזות שום אדם שבעולם כ"ש אל תהי בז לכל אדם. נמצא שאלו הג' עבודות צריכין לשבר ולבטל לגמרי ולא ישאר מהם שום זכר כלל אבל ג' מדות הנ"ל שהם ממון ומשגל ואכילה שם מדבר מקדושת אלו התאות אפילו בהיתר. אע"פ שצריכין התגברות גדול וקדושה גדולה לשבר כל אלו התאות בהיתר. כ"ש קשר עצמך במותר לך אף עפ"כ בודאי בהכרח שישתמש באלו הג' מדות בקדושה בשביל קיום העולם כנ"ל. וע"כ הזכיר תאות משגל ב"פ בין הג' עבודות ובין הג' מדות ה"ל כי יש חילוק ביניהם כנ"ל. וע"כ כאן בתיקון הג' מדות מדבר בתאוות המשגל שצרייכן לתקן גם אחיזת התאוה שיש בו מהיניקה וכו' ע"ש. וזה בודאי תכלית הקדושה שצריכין לקדש עצמו כ"כ עד שיגרש ממנו גם אחיזת התאוה הנחאז בו מחמת היניקה. כי כאן בלאלו הג' מדות מדבר מתכלית הקדושה גם בהיתר שצרייכן להתקדש מאד באלו הג' מדות אפילו בהיתר ולא ישתמש בהם לצורך עצמו ותאותיו כלל כ"א מה שמוכרח לעבודת הבורא יתב' בקדושה ובטהרה גדולה כרצונו יתב' כנ"ל. ויש לרמז שזהו הספק שנסתפקו רז"ל על התרועה אם קול שנקרא שברים וכו'. כי שברים הוא ג"כ קול משולש. ומרמז על ג' עבודות הנ"ל שצריכין לשברם ולבטלם לגמרי וע"כ נקרא שברים לשון שבירה וכנ"ל. אבל תרועה משולשת מרמז על תיקון ג' מדות הנ"ל שיש בהם טוב ורע. וע"כ נקראת תרועה שהיא לשון שבירה. כ"ש תרועם בשבט ברזל וגם הוא לשון ריעות והתחברות כ"ש ותרועת מלך בו. כי באלו הג' מדות יש בהם בחי' שמאל דוחה וימין מקרבת כי יש בהם טוב ורע וצריכין לשבר ולגרש הרע מה סולברר הטוב. להתנהג עם הטוב שבם בקדושה גדולה. וע"כ נקרא הקול תרועה שכולל שתי הלשונות כנ"ל. ונסתפקו אם עיקר התיקון בר"ה צריכין להתחיל לשבר ג' עבודות הנ"ל שזהו בחי' קול משולש של שברים או אם צריכין להמשיך התיקון של ג' מדות הנ"ל שזהו בחי' תרועה כנ"ל ופסקו לעשו"ת שניהם ואח"כ כ"א בפ"ע. ובכל פעם פשוטה לפניה ופשוטה לאחריה כי גם בענין זה אין יודעין מהיכן ההתחלה. וצריכין לצעוק בכ"פ קול פשוט מעומק הלב לפניה ולאחרי' בכל פעם שמתחילין להמשיך איזה נקודה והתנוצצות התיקון כיד להמשיך הררת כל התיקונים המבוארים בתורה הנ"ל מעט מעט בר"ה כדי לזכות בכל השנה לתשובה שלימה לתקן הכל בשלימות כראוי כל דבר במועדו ובזמנו כי עיקר ההתחלה בר"ה. ומראש השנה נמשך החיות והתיקון לכל השנה כולה וע"כ נקרא ראש השנה. ראש דייקא. כי יש ג' קומות. עולם שנה נפש. וכמו שבקומות שהוא קומת האדם. עיקר חיות האדם תלוי בהראש ששם המוחין שמחיין כל קומת הגוף כידוע לחכמי הניתוח שחיות כל הגוף עד

צפרני הרגל הכל נמשך מהמוח ששם עיקר משכן הנשמה המחיהאת כל הגוף כל אבר ואבר כפי חיותו. כמו כן ממש נקרא יום הקדוש והנורא הזה ראש השנה. ראש דייקא. דהיינו שבו עיקר המוח והחיות של כל השנה. כי בו מתחילין כל התיקונים והוא מחי' את כל ימות השנה כמו הראש שבאדם שמחיה כל הגוף ואין שום הרגשה וחיות בשום אבר בלא החיות הנמשך לו מהראש והמוח כידוע. כמו כן אין חיות ותיקון בכל ימות השנה כ"א על ידי ראש השנה ראש דייקא שמחיה את כל הקומה כנ"ל:

אות יט

וכשנדקדק בדברי אדמו"ר ז"ל. נמצא שגם הג' מדות הנ"ל וג' עבודות הנ"ל תלויים זה בזה. כי ג' מדות הם תאות ממון ומשגל ואכילה. והג' עבודות הם ע"ז דהיינו פגם אמונה וג"ע וש"ד דהיינו אל תהי בז לכל אדם. ואלו הג' תלויים ואלו הג' כי תאות ממון וע"ז הם בחי' אחת כמבואר בסי' כ"ג בהתור' צוית צדק שכל הע"ז תחובים בממון וכו' ע"ש. ומשגל וג"ע בודאי הם בחי' אחת. וכן תאות האכילה ואל תהי בז לכל אדם שלא לפגום בכבדו. כי כל אחד מישראל יש לו חלק בכבוד דקדושה שהוא כבוד הש"י. וע"כ אסור לבזות א' מהם רק לכבד כ"א וא' ואז זוכה לכבוד בחי' כי מכבדי אכבד היינו בחי' תיקון הכבוד דקדושה. נמצא שג' מדות הנ"ל וג' עבודות הנ"ל תלויים זה בזה וא"א לתקן אח' בלא חבירו. כי א"א לתקן בשלימות תאות ממון כל זמן שלא שיבר וביטל הע"ז בשלימות שהוא פגם אמונה. וכן להיפך א"א לזכו תלאמונ שלימה כל זמן שלא ביטול תאות ממון כי העיקר שלימות האמונה בממון. וכן א"א לקדש א"ע בתאות המשגל בהיתר כראוי כל זמן שיש בו איזה נדנוד של ג"ע דהיינו שי לו עדיין איזה הרהורים רעים. וכן להיפך שבודאי קשה לו להנצל לגמרי מהרהורי איסור כל זמן שלא קידש א"ע בהיתר כראוי. וכן בתאות אכילה כנ"ל:

אות כ

והכלל שכל התורה והמצות הם בבח"י קומות אדם כידוע. וכמו שבקומת אדם כל אבר תלוי בחבירו וכל קומת האדם הכל קשור ומהודק א' בחבירו בכמה דרכים ונתיבות וקשרים ע"י הגידים והעורקים ומרוצת הדמים ותנועות האויר שהוא הרוח החיוני שצריכין לקבל בכל פעם לכל האברים וכ' וכו'. כמו כן ממש הוא בכל התורה והמצוות וכל המדות טובים ורעים שהכל קשור ומהודק בחבירו בכמה וכמה דרכים ונתיבות בלי שיעור. ואם בחכמת הניתוח והרפואות קשהלידע החכמה על בוריה. ואפילו כל החכמים שחוקרים בזה מימות עולם נלאו לעמוד על הדבר על בוריה כידוע המבוכות שיש בהם מה שהאחרונים סתרו דעות הראשונים ברוב הענינים. וגם הם עדיין הם נבוכים בענין מרוצת הדמים ובכמה דברים מכ"ש וכ"ש בקומת התורה והמצוות שקשה

לדעת ולהבין היטב מהכין ההתחלה והתיקון של כ"א ואחד לפי מקומו ושרשו בתורה ובקומת אדה"ר וכפי מה שעבר עלי ובכל הגלגולים וכפי מה שעבר בזה הגוף וכל מה שנעשה עמו בכל יום ויום וע"ז נאמר לכל תכלה ראיתי קץ רחבה מצוותך מאד. וע"כ א"א להתחיל שום התחלה ותיקון כ"א ע"י הצדיק האמת שכבר עמד בנסיון ושבר כל התאוות לגמרי וזכה למה שזכה שהוא מאיר וממשיך על כ"א הארת התשובה משרשה והעיקר ע"י ר"ה שהיא בחי' הראש המחיה את כל הקומה כנ"ל. והעיקר הוא בחי' ממעמקים קראתיך י"י דהיינו מה שהצדיק מוצא מקום כ"א ואחד ודן אותו לכף זכות לפי מקומו ומכניס אותו באמת לכף זכות עד שנתעורר לתשובה דהיינו לצעוק ולזעוק להש"י בקול חזק מעומק הלב שזה העיקר כאשר ורין בחוש שבימי ר"ה ויוה"כ כל ישראל צועקין להנש"י מעומק הלב וזה נמשך מהצדיקים אמתיים שהם יודעים לעשו"ת ר"ה כנ"ל. ועי"ז זוכין להמשיך כל התקונים לכל השנה כולה שכולה תלויה בר"ה כנ"ל:

אות כא

וזה בחי' נטע רבעי שצריכין להעלותו לירושלים ולאוכלו שם כי אחר שעברו ג' שני ערלה שהם בחי' הג' תאות הנ"ל וג' עבודות הנ"ל. ועל ידי שהמתינו הג' שני ערלה נתבטלו מהאילן הקליפות היונקים מהם ואז צריכין להעתות הפירות לירושלים ולאוכלם שם כי ע"י ביטול הג' עבודות ותיקון הג' תאות הנ"ל. על ידי זה זוכין לעבודת התפילה בשלימות דהיינו שיעלו כל שיח השדה ויחזרו ויתנו כחם לתוך התפילה שהוא דבר ה' שהוא בחי' המלוה הגדול וכו' ואז נתבטלין כל הרפואות כי כל הכחות של כל העשבים חוזרים לתוך התפילה ומשם ממשיכין הכח של כל הרפואות לתוך כל מה שאוכלין ושותין בבחינות וברך את לחמך ואת מימיך והסירות מחלה מקרבך וכו'. וזה בחי' התנוצצות משיח וכו' דהיינו כשהתפילה בשלימות הזה שכל שיח השדה חוזרים כחם לתוך התפלה בבחינות ויצא יצחק לשוח בשדה זה בחינות התנוצצות משי חוכו' ע"ש כ"ז היטב. וזה בחי' אכילת הפירות בירושלים של נטע רבעי ומעשר שני. כי ירושלים שהיא מקום התפילה כי שם הביהמ"ק שהואבית תפילה כי שם מקום היראה כנ"ל. ע"כ לשם צריכין להעלות הפירות ולאוכלם שם. ועי"זמעלין הכח של הפירות לתוך התפילה שהוא בחי' ירושלים. ועי"ז נשלמת התפילה בתכלי תהשלימות ע"י שעולין שיח השדה ונכללין בתוך התפילה שזהו בחי' התנוצצות משיח כנ"ל. כי בזה שמעלין פירות נטע רבעי לירושלים עי"ז נתתקן האילן שמעתה כל פירות האילן שיגדלו בזה האילן תמיד יעלו כל כחותם לתוך התפילה שזה עיקר תיקון העולם כמובן בתו' הנ"ל. כי זה בחי' התנוצצות משיח וכן בזה שמעלין התבואה והפירות של מעשר שני לירושלים עי"ז נתתקנין כל התבואה והפירות

שיחזרו ויעלו כל כחותם לתוך התפילה שהוא בחי' ירושלים כי אסור לנו לאכול תבואה ופירות כ"א כשמתקנים אותם בתיקונים הנ"ל שתמיד יחזרו כל כחותם למקור החיים שהוא התפילה שהיא דבר ה' שזהו בחי' שלימות התפילה בחי' התנוצצות משיח שעי"ז זוכין שתתקיים הממשלה על המלאכים שזהו תיקון כל העולמות שנבראו בשבי להאדם שיזכה לזה כ"ש שם:

אות כב

וזה שהתורה מבטיחה כמה פעמים שכשנעבוד אותו ית' באמת יתן לנו המטר בעתו והארץ תתן את יבולה כ"ש והי' אם שמע תשמעו וכו' ונתתי מטר ארצכם בעתו ולהיפך השמרו לכם וכו' ולא יהי' מטר והאדמה לא תתן את יבולה וכן בפ' אם בחוקתי ובכ"מ כי עיקר ההבטחה על ענין הנ"ל. שיתן המט"ר שמגדל כל הצמחים שמשונים זה מזה במראה טעם ריח שהוא ר"ת מט"ר שעיקר הוא הריח שכולם צריכים לחזור ולתת כחם לשרשם שהיא התפילה שתהי' כלולה מכל שיח השדה בבחי' ויצא יצחק לשוח בשדה ר"ת יבו"ל כמבואר בהתורה הנ"ל ובסי' י"א ע"ש וזה בודאי הבטחה גדולה שהארץ תתן יבולה שיחזרו כל כחם לתוך התפלה שהוא תקון כל העולמות בחי' התנוצצות משיח כנ"ל:

אות כג

וזה בחי' אכיל תמן בחי' לא ניתנה תורה אלא לאוכלי המן כי אז בימי שמה כשיצאו ממצרים על ידי ריבוי הצעקות שצעקו אליו ית' ואז זכו לקבל קדושת הג' רגלים שהם כולם זכר ליציאת מצרים ואז היתה התפילה בשלימות גדול עד שזכו להמשיך כל כוחות האכילה ושתיה לתוך בריאה חדשה שברא הש"י אז שהוא הבאר והמן כי גם עתה כשזוכין לתפילה בשלימות נמשכין כל הכחות של כל הפירות והצמחים לתוך הלחם ומים שאוכל ושותה שעי"ז אין צריכין שום רפואה כנ"ל. אבל עתה הוא רק בהעלם ואין רואין את זאת בעינים. אבל אז בגודל כחו של מחשה ודור זכו לשלימות התפלה כזה עד שהכל ראו בעיניהם שהמשיכו כחות שכל המאכלים ומשקאות לתוך מאכל ומשקה חדשה שהם המן והבאר שהי' משתנים לכל הטעמים שבעולם כי הי' בהם כל הכחות של כל הפירות והמאכלים שבעולם ע"י שכולם החזירו כל כחם לתפילה ומשם המשיכו כל הכחות לתוך המן והבאר וכנ"ל. כי משה זכה לאחוז בכסא הכבודבבחי' מאחז פני כסא כדי להנצל מקנאת המלאכים ע"כ בודאי זכה לשלימות התפילה הנ"ל שכל כחות המאכלים יעלו לתוך דיבורי התפילה שעי"ז זוכין לאחוז בשרשי הנשמות שהם בחי' כסא הכבוד ומעוצם השלימות שזכו אז ע"כ זכו שגילה הש"י לעין כל שזכו

לזה ע"י המן והבא שנתן להם שהי' בהם כל הטעמים. כי הי' כלולים מכל הכחות של כל המאכלים וכנ"ל:

אות כד

וזה בחי' מקץ שלש שני סתוציא את כל מעשר תבואתך וכו'. כי כבר מבואר לעיל בענין ג' שני ערלה שצריכין ג' שנים דייקא להכניע ג' תאוות וג' עבודות הנ"ל כי הם תלת כלולין מתלת וכו' כנ"ל וע"כ אחר כל ג' שנים חייבין בביעור להוציא מביתוכל מתנות כהונה ולויה ומעשר שני וכו' כי כל המתנות שנותנין לכהן וללוי מן התבואה ומעשר שני הכל כדי לתקן את התבואה והפירות בתיקון הנ"ל שיוכלו להעלות ולהכניס כל כחותם וחיותם לתוך התפילה כנ"ל כי ע"י שנותנין מתנות כהונה ולויה מן התבואה והפירות בזה מגלין שהש"י ברא הכל בדיבורו ואנו נותנין לו חלקו ועי"ז עולין כל כחות התבואה והפירות לשרשם שהוא דבר ה' שהוא התפילה שעי"ז נברא שזהו עיקר שלימות התפלה כנ"ל וע"כ חייבין בביעור לאחר ג' שנים דייקא כי דייקא אחר ג"ש נשלמת התפלה ביותר מחמת שנתבטל הג' עבודות ונתתקנו הג' תאות בג' השנים וכנ"ל ואז התפילה בשלימות הנ"ל שעולין כל שיח השדה ונכללין בתוך התפילה וכו' כנ"ל. וע"כ אז חייבין בביעור כי אז הזמן להעלות כל הפירות של מעשר שני לירושלים וליתן כל מתנות כהונה ולויה לבעליהם. כדי שיתתקנו הפירות והבתואה להעלות כל כחותם לשרשם לתוך התפלה. כי אז הוא זמן שלמות התפלה ביותר מחמת שעברו ג' שנים וכנ"ל וזהו בח"י מצוות ויידוי מעשר שצריכין להתודות בפה דייקא ולומר בערתי הקודש וכו' כי הוידוי היא בחינת תפילה. כי עיקר מצות ביעור כדי להעלות כחות הפירות והתבואה לתוך התפילה שזהו בחינות הוידוי שמתפללין אז השקיפה וכו' וזהו השקיפה ממעון קדשן מן השמים וברך את עמך ישראל ואת האדמה וכו' היינו שאנו מתפללין עשינו מה שעלינו עשה מה שעליך כשפר"ש שם היינו כמו שאנחנו עשינו מה שעלינו והעלינו כל כחות התבואה לשרשם לתוך דבר ה' ע"י שקיימנו מצוות כל המתנות מן התבואה וכנ"ל כמו כן עשה מה שעליך וברך את עמך ישראל ואת האדמה וכו' היינו שתמשיך ברכה מן השמים. דהיינו שיומשכו כל הכחות של כל הפירות ושל כל הרפואות לתוך כל מה שנאכל ונשתה. שזהו עיקר הברכה בבחינות ובירך את לחמך ואת מימיך והסירותי וכו' כנ"ל:

אות כה

וזה בחי' מה שיכולין לחלל פירות נטע רבעי ומעשר שני על כסף ולהעלות הכסף לירושלים לאוכלו שם בקדושת מעשר שניכי עיקר עליית פירות הנ"ל לירושלים הוא כדי להעלות כל כחות הפירות לשרשם שהוא דבר ה' שהוא התפילה כדי שנוכל להמשיך כל כחות הצמחים לתוך כל מה שנאכל ונשתה כנ"ל. וע"כ יכולין לחלל

הפירות על כסף ולהעלות הכסף לירושלים לקנות שם פירות אחרים בעד הכסף ולאוכלם בקדושת אלו הפירות כי אנו יכולים להעלות כחות הפירות לשרשם ששם כלולים כל הכחות ושם בודאי יכוליון להמשיך כח וחיות וקדושת אלו הפריות לתוך פירות אחרים כי זה עיקר בחי' העלאת פירות מע"ש ונטע רבעי לירושלים כדי להעלות כחות הפירות לתוך התפילה כדי שנוכל להמשיך כל הכחות לתוך כל מה שנאכל כנ"ל. ומחמת זה בודאי יכולין לחלל כח וקדושת אלו הפירות להמשיכן לפירות אחרים כי בהשורש הכל אחד וכנ"ל. וע"כ עיקר החילול ע"י כסף דייקא כ"ש ונתת בכסף וכו'. כי הכסף יענ את הכל כאשר רואין בחוש שבעד הכסף יכולין לקנות כל מיני פירות שבעולם וכל החפצים נמצא שהכסף כלול מכל הכחות של כל הדברים כי הכל יכולין לקנות בעד הכסף וזה מחמת שגם בשרשו הכסף גבוה מאד כי שורש הממון בקדושה גבוה מאד כידוע בדברי אדמו"ר ז"ל כי הממון בשרש ולמעלה הוא בחי' גוונין עילאין שהם שורש כל ההשפעות כי ע"י התפילה שהוא דבר ה' נמשכין ונתגלין הגוונין בבחי' בדבר ה' שמים נעשו שמים הם בחי' גוונין עילאין כמובא במ"א ומאלו הגוונין נמשכין כל ההשפעות וכל הכחות של כל הדברים ואלו הגוונין הם בחי' ממון כנ"ל ומחת שהממון בשרש וכלול מכל הכחות ע"כ גם למטה הוא כלול מהכל כי יכולין לקנו תבעד הממון כל מה שרוצין בבחי' הכסף יענ את הכל ומחמת זה עיקר חילול פירות מע"ש ונטע רביעי ע"י הכסף דייקא כי הכסף כלול מכל הכחות כי הוא תחלת ההשפעה הנמשכת מדבר ה' שבתחלה נתצמצם השפע בבחי' כסף שיש שם ציור להשפע אבל עדיין כלול שם כל הכחות יחד. ואח"כ נמשך הפשע והכח לכל עשב ועשב ולכל דבר כראוי לו וע"כ ע"י הכסף דייקא יכולין לחלל הפירות להחליף הכח והקדושה של אלו הפירות להמשיכם לפירות אחרים כי כסף דייקא יש לו כח הזה מחמת ששם כלולמי כל הכחות כנ"ל. וע"כ כשהכחות והחיות נמשך ונשתלשל מדבר ה' להמלאכים ולהכוכבים וכו' עד שנמשכין למטה נקרא בשם הלוואה כ"ש כל כוכביא לווין דא מן דא סיהרא לוו' מן שמשא וכו' כמבואר כ"ז בהתורה הנ"ל ובשביל זה נקראת התפילה שהיא דבר ה' המלוה הגדול שזהו בחי' "וצבא "השמים "לך "משתחוים ר"ת מלו"ה וכו' ע"ש כי סתם הלוואה בכסף כ"ש אם כסף תלוה וכו' כי המשכת הכחות משרשם למטה הם בחי' כסף שהוא כלול מכל הכות כנ"ל. כי למעלה כל הכחות כלולים ביחד. וע"כ נתהוה מהם למעלה בחי' ההשפעה של כסף שכלול מהכל בחי' הכסף יענה את הכל ושפע הזאת בחי' כסף לווין ומקבלין צבא מעלה זה מזה בבחי' כל כוכביא לווין דא מן דא עד שיורד למטה מטה וכל מה שבא למטה נתחלקין הכחות לכל דבר כראוי לו:

וזה בחי' וילקט יוסף את כל הכסף וכו'. וזה בחי' ביזת מצרים וביזת הים בחי' ואחרי כן יצאו ברכוש גדול שלא רצה הקב"ה להוציאם ממצרים עד שישאלו איש מאת רעהו וכו' כלי כסף וכו' הכל בשביל בירור הנצוצות הקדושים שמבררים אותם ביותר ע"י ממון ועשירות דקדושה. כשמעלין את הממון והעשירות מהסט"א אל הקדושה כי בהממון כלולין כל הכחות של כל הדברים כנ"ל. כי מצרים מליאה גלולים וע"ז ולא היו מאמינים בהשגחת הש"י רק אמר לי יאורי ואני עשיתיני כי שם לא הי' יורד המט"ר ומחמת זה התגברו הכפירות שם ביותר וע"כ שם קשהלהעלות הכחות והחיות של כל התבואה והצמחים לתוך התפילה מחמת שאין המטר יורד שם כמובן בהתורה הנ"לשעיקר בחי' זאת להעלות כל כחות שיח השדה לתוך התפילה הוא מחמת שגדלים ע"י המטר וכו' ע"ש. וע"כ באמת במצרים אין שום מקום תפילה כ"ש רבינו ז"ל (בסימן ז') כ"ש כצאתי את העיר אפרוש את כפי וכו'. וע"כ סיבב הש"י בנפלאותיו הנוראות שכל הארץ יבואו מצרימה אל יוסף לשבור תבואה ממצרים ושיאסוף יוסף ע"י כל הכסף וכו'. ואח"כ העלו ישראל כל הכסף הזה לארץ ישראל וע"ז העלו כל כחות התבואה והצמחים לירושלים שהוא בחי' תפילה. ובזה תיקנו כל הנצוצות הקדושים שהיו בהם כי הכל נתתקן ע"ז כי זה ממש בחי' חילול פירות מעשר שני על כסף והכסף אוכלין בירושלים כמו כן הוא בחי' הכסף והעשירות שהעלו ישראל ממצרים לארץ ישראל וזה מחמת שהכסף כלול מהכל וע"כ על ידו יכולין לחל כל כחות וקדושת הפירות ולהעלות הכל לירושלים שהוא בחי' תפילה שהוא שורש הכל וכנ"ל:

כלאים

אות כו

וזה בחי' איסור כלאים של הצמחים כגון כלאי אילן וכאלי זרעים וכלאי הכרם כי עיקר תיקון שלכל הצמחים הוא כשעולין כל כחותם ונכללין בתוך התפילה בבחי' ויצא יצחק לשוח בשדה כענ"ל. וע"כ אסור לזורען או לנוטען כלאים שלא לערב הכחות למטה יחד כי כשמערב שנימיני זרעים או מרכיב אילן מין בשאינו מינו אזי א"א להם עוד לעלות ולכלול בהשורש בבחי' דבר ה' שהוא התפילה. כי אע"פ שלמעלה בהשורש הכל אחד אעפ"כ כשנמשכין הכחות למטה נמשך הכח של כל מין שדא ואילן למינו דייקא. כי כל מין ומיטן משונה מחבירו ב"מראה "טעם "ריח ר"ת מט"ר כמבואר בהתורה הנ"ל. כי זהו באמת נפלאות תמים דעים שכוחות משונות נמשכין משורש אחד שכולל כל הכחות של כל המינים כולם וכששנמשכין למטה בהכרח שיהי' כל המינים כולם וכשנמשכין למטה בהכרח שיהי' כל מין ומין בפ"ע ושלא לערבם כלאים ח"ו כי למטה יש אחיזת עץ

הדעת טו"ר שמשם אחיזת זוהמת הנחש וצריך כל מין ומין בירור בפ"ע לפי מקומו וכחו וחיותו וא"א לבררו כ"א במקומו כשאין בו תערובות מין אחר כי אין לך דבר שאין לו מקום שנמשך מתחילת הצמצום שמשם שורש של כל העולם כידוע ומשם המקום של כל דבר שבעולם וא"א לברר שום דבר כ"א במקומו המיוחד לו אבל כשמערב שני מינים יחד מתגבר אחיזת הזוהמא שנאחז בתערובת דייקא ואז א"א לברר וא"א להעלות הכח של המינים לשרשו לדבר ה' שהוא התפילה כי נתבלבל הדרך כי אינו יכול לעלות כ"א בדרך שבא ונמשך לזה העולם ועכשיו כשנתערב זה הצמח במין אחר נתערבב הדרך שלהם. וא"א להם לעלות לשרשם לדבר ה' וזה פגם גדול מאד. כי עיקר התיקון להעלות כל שיח השדה לשרשו לדבר ה' שזה עיקר שלימות התפילה בחי' התנוצצות משיח וכו' כנ"ל:

אות כז

וזה בחי' בא'ק בתשרי ר"ה לשנים לנטיעה ולירקות לשמיטין וליובלות כי בא' בתשרי שהוא ר"ה אז התפילה בבחי' הנ"ל בבחי' ויצא יצחק לשוח בשדה שכל כחות השדה חוזרין ונותנין כחם לתוך התפילה כנ"ל שזה עיקר תקונם כנ"ל. וע"כ אז הוא ר"ה של כל הנטיעות והירקות כי אז עיקר תקונם כנ"ל. וזהו לשמיטין וליובלות כי זה עיקר קד'ושת שמיטה ויובל שהם שדבת לה' שכל קדושת שמיטה ויובל שהם שבת לה' שכל קדושתם הוא בענין הצמחים כ"ש שדך לא תזרע וכרמך לא תזמור וכו'. והכל כדי לגלות כי לה' הארץ כי אז הוא שבת לה' שאז עליית של כל הכחות של כל שיח השדה שעולים ונכללים בשרשן כמו בשבת בראשית שאז עליית כל העולמות להכלל בשרשן כידוע וכשפר"י כשם שנאמר בשבת בראשית כך נאמר בשמיטה וכו'. וע"כ אז הכל הפקר כי כל השינוי רשויות הוא למטה שכ"א חלוק מחבירו אבל למעלה בשורש הלכ א' וזה בחי' יובל שאז עיקר העליה של כל הדברים לשרשן בחי' בשנת היובל הזאת תשובו איש אל אחוזתו כי יוב"ל ר"ת "ויצא "יצחק "לשוח "בשדה כמבואר בהתורה הנ"ל. שכל הכחות של כל שיח השדה עולין ונכללין כחם בתוך התפילה שזה עיקר תיקון העולמות כי זה בחי' התנוצצות משיח וכו'. ועי"ז זוכין שיהי' לו ממשלה על המלאכים ותתקיים ממשלתו וכו' כנ"ל. ועי"ז זוכין לבחי' ר"ה שא"א לזכות לזה כ"א ע"י שאוחזין בכסא הכבוד שעי"ז זוכין להיות בבחי' מקומו של עולם ששם יש מקום לכ"א ועי"ז דנין הכל כף זכות וכו' כנ"ל. וכ"ז זוכין ע"י בחי' ויצא יצחק לשוח בשדה הנ"ל שהוא בחי' יוב"ל. וע"כ ביובל אז הוא חירות גדול והכל חוזר ועולה לשרשו והכל נתתקן אז ע"י שלימות התפילה שנכללת ונשלמת אז בבחי' הנ"ל. דהיינו ע"י כל שיח השדה כנ"ל. ומחמת

שבר"ה התפילה בבחי' הנ"ל ע"כ אז הוא ר"ה לשמיטין וליובלות. כי כל קדושתם בבחי' שיח השדה היינו בחי' ויצא יצחק לשוח בשדה שזהו בחי' ר"ה כנ"ל. וע"כ גם יובל נקרא ר"ה כשארז"ל איזהו שנה שר"ה שלה בעשור לחדש הוי אומר זה יובל. כי ר"ה ויובל הם בחי' אחת היינו כנ"ל:

ערלה ה

אות א

וכי תבואו אל הארץ ונטעתם כל עץ מאכל וכו' שלש שנים יהי' לכם ערלים וכו' ובשנה הרביעית יהי' כל פריו קודש הילולים לה' ובשנה החמישית וכו':

ע"פ התו' להמשיך שלום בסי' י"ד ע,ש כל התור.ה ומבואר שם שאין אדם זוכה לתורה כ"א ע"י שפלות וכו' שישבר גאותו מד' בחי' שפלות כי צריך אדם להקטין א"ע לפני גדולים ממנו ולפני בני אדם כערכו ולפני קטנים ממנו ולפעמים שהוא בעצמו קטן שבקטנים וצריך להקטין א"ע כנגד מדריגת עצמו ידמה בעיניו שהוא למטה ממדריגתו בבחי' שבו איש תחתיו וכו' ע"ש:

אות ב

וזה בחי' שלש שני ערלה ונטע רבעי. כי איתא ששלש שני ערלה הם כנגד הג' קליפות הטמאות לגמרי ונטע רבעי הוא כנגד בחי' נוגה שהוא מעורב טוב ורע. ואלו הד' קליפות צריך כל אדם לבטלם ולשברם כי זה עיקר הנסיון ובחירה של האדם לעמוד כנגד כל המדות רעות הנמשכין מאלו הד' קליפות הקודמין לפרי ועי"ז יזכה לפרי. וכלל כל המדות רעות כלולים בגאות שהוא ע"ז שהוא ההיפך מהתורה שעיקרה ענוה בחי' אין כי כלל כל התורההוא לבטל עצמו בתכלית הביטול עד שיהי' ניכלל בא"ס וגאות הוא ההיפך מזה. כי גאות כלול מכל הד' קליפות הנ"ל שצריכין לשברם ע"י ד' בחי' שפלות הנ"ל דהיינו להיות שפל וקטן כנגד גדולים ובינונים וקטנים שהם ג' בחי' ועוד צריך להקטיןולבטל את עצמו עד שיהי' שפל בעיניו למטה ממדריגת עצמו בבחי' שבו איש תחתיו כנ"ל. ואלו הד' בחי' הם כנגד הד' קליפות הנ"ל. כי מי שיש לו איזה גיאות למעלה ממדריגתו שרוצה להדמות עצמו לגדולים או לבינונים או אפילו לקטנים ובאמת הוא קטן מכולם כי הוא קטן שבקטנים. ומחמת גאותו הוא גדול בעיניו למעלה ממדריגתו. זהו בחי' ג' קליפות הטמאות לגמרי שהם ענן גדול ואש מתלקחת ורוח סערה שכולם בחי' גאות וגדלות רעש ומחלוקת שרוצה להתגאות בג' בחי' הגבוהים ממנו שהם בחי' גדולים ובינונים וקטנים וזהו בחי' עושה מעשה זמרי ומבקש שכר כפינחס. שבאמת הוא קטן מכל הג' בחי' הנ"ל והוא מתגאה בעיניו ומתדמה עצמו כנגדם. וע"כ הוא בחי'

ג' קליפות הטמאות לגמרי הנ"ל. אבל מ ישמשבר אלו הג' בחי' גאוה הנ"ל. רק ששעדיין אינו קטן ממדריגת עצמו זהו בחי' קליפות נוגהשהואמעורב טו"ר. ולפעמים נכלל בטוב ולפעמים להיפך כי לפעמים מחמת שאינו קטן נגד מדריגת עצמו הוא נופל לגאות גמור למעלה ממדריגתו שזהו בחי' שנוגה נכלל ברע וכנ"ל. ולפעמים מרגיש שפלותו עד שהוא קטן בעיניו למטה ממדריגתו ואז נכלל בטוב:

אות ג

וזה בחי' שלש שני ערלה ונטע רבעי. כי כשנוטעין אילן אסור לאכול מפירותיו עד שישבר ויבטל ממנו הקליפות הקודמין לפרי שהם הד' קליפות הנ"ל שכלולים בגיאות כנ"ל. כי האילן צריך בירור זה ביותר מחמת שתחילת חטא אדה"ר הי' ע"י האילן שהוא עץ הדעת טו"ר. וכל חטאו הי' ע"י גאות שהכניס בהם הנחש הקדמוני שאמר להם והייתם כאלקים שרצו להתגאות ולעלות ולהדמות עצמו לעליון. כי האילן בטבעו גדול וגבוה בקומתו מאד שזהו בחי' גאות וגבהות בחי' כי כגובה ארזים גבהו. וע"כ צריך בירור גדול לבטל מפירותיו בחי' אחיזת הגאות שהוא בחי' כלל כל המדות רעות כנ"ל. וע"כ הזהירנו וערלתם ערלתו את פריו שלש שנים וכו' שלא לאכל מפירותיו ג' שנים כדי לבטל ג' קליפות הטמאות לגמרי שהם בחי' ג' בח'י גאות הנ"ל. ובשנה הרביעית צריך להעלות הפירות לירושלים כי ירושלים בחי' יראה שלם כמשרז"ל. היינו בחי' שלימות היראה ששם עיקר השלימות שזה זוכין ע"י ענוה כ"ש שם בהתורה הנ"ל. כי ירושלמי עיר מלוכה של ישראל שהוא מלכות דקדושה ועיקר הגדולה והמלכות דקדושה הוא בחי' ענוה ושפלות אמתי כ"ש אדמו"ר ז"ל בהתורה באר חפרוה שרים (ל"ת בסי' ע"ב) בבחי' במקום גדולתו שם אתה מוצא ענותנותו. וע"כ ע"י שמעלין הפירות לשם זוכין לבטל ולברר קליפות נוגה עד שיזכה לבחי' הרביעית של שפלות הנ"ל דהיינו שיהי' שפל ועניו תחת מדריגתו שזה עיקר השפלות בחי' השפלות של משה רבינו ע"ה שאמר ונחנו מה. וזה שכתוב בירושלים לעתיד וראמה וישבה תחתיה וכו' זה בחי' הנ"ל בחי' במקום גדולתו שם אתה מוצא ענותנותו. וזהו וראמה שכל מה שתגבה ותרום ותתנשא למעלהיותר וישבה תחתי'. כמו כן תשב תחתיה שתהי' בבחי' שבו איש תחתיו שכל היושבים שם יזכו לשפלות האמתי להקטין עצמם ממדריגת עצמם. וע"כ הי' בירושלים מועט מחזיק את המרובה כי מעולם לא אמר אדם צר לי המקום שאלין בירושלים. כל זה מחמת שפלות וביטול בחי' אין שעי"ז הוא בחי' מועט מחזקית את המרובה. כי ענוה בחי' אין ואפס הוא בבחי' בלתי גבול ויכול להחזיק הכל. וע"כ מחמת שירושלים הוא בבחי' ענוה ושפלות שזה עיקר קדושתה כי עיקר הקדושההוא ענוה ושפלות. ע"כ לשם

צריכין להעלות הפירות בשנה הרביעית כדי לברר הפירות מקליפה הד' הנ"ל ולזכות לענוה אמתית בבחי' שבו איש תחתיו הנ"ל:

אות ד

וזהו ובשנה החמישית תאכלו את פריו. כי כשזוכין לבטל עצמו ולשבר גאותו בד' בחי' הנ"ל שהוא בחי' שבירת וביטול הד' קלית הנ"ל שבהם כלולים כל המדות רעות כידוע. אזי הוא זוכה להכלל בד' אותיות השם שהם שורש הד' יסודות ארמ"ע שהם בחי' דצח,ם שסביבם הם הד' קליפות הנ"ל שצריכין לשברם עד שיברר כל הד' יסודות עד שיהי' נכלל בד' אותיות השם ב"ה ואז כשהוא קטן בעיניו למטה מד' בחי' הנ"ל אזי הוא נכלל בבחי' קוצו של יו"ד שהוא למעלה מהכל כידוע ששם אין שום אחיזת הרע כלל. ואז מותר לאכול הפירות בכל מקום כ"ש ובשנה החמישית תאכלו את פריו שנה החמישית זהו כנגד בחי' קוצו של יו"ד שהוא בחי' יסוד הפשוט בחי' צדיק יסוד עולם שהוא שורש וחיות של כל הד' יסודות. ואז יכולין לאכול הפירות בכל מקום כי כבר נתבטל הרע ע"י שקיימו מצות ערלה ולא אכלו מהפירות ג' שנים ואח"כ נטע רבעי שהעלו הפירות לירושלים. וזהו ובשנה החמישית תאכלו את פריו להוסיף לכם תבואתו. כי אז כשזוכין לבטל הגאות לגמרי ולבוא לתכלית הענוה אז נמשך עליו ברכה ותוספות שפע ורב טוב בבחי' מאן דהוא זעיר הוא רב. וזהו בחי' להוסיף לכם תבואתו. להוסיף זה בח"י יוסף בחי' צדיק יסוד עולם. שממנו כל ההשפעות והברכות כידוע בחי' ויוסף הוא השליט הוא המשביר לכל עם הארץ שכל עם הארץ שהם כל בני אדם שבעולם כולם יונקים חיותם ומקבלים השפעתם רק מהצדיק שהוא בחי' יוסף שהוא בח"י יסוד החמישי שהוא בבחי' קוצו של יו"ד שהוא החיות הנעלם בכל הד' יסודות שאין זוכין לזה כ"א ע"י תכלית הענוה והשפלות בכל הד' בחינות כנ"ל. והא בהא תליא כי כל אחד כפי מה שמבטל עצמו ומרגיש שפלותו באמת כמו כן הוא זוכה להתקרב להצדיק האמתי שכבר זכה לתכלית הענוה בכל הבחי' בבחי' מ"ה לגמרי שזה עיקר מעלת וגדולת הצדיק האמתי כי ענוה גדגולה מכולם כשרז"ל. וכן כל מה שמתקרב יותר להצדיק ונכלל בו כמ וכן הוא זוכה יותר לבחי' ענוה באמת שזה כל תקונו. כי עיקר התרחקות כל אדם מהש"י ומצדיקי אמת ומהתורה שהם כל חיותו העיקר הוא מחמת גאות וכבוד שנמשך מבחי' ערלה הנ"ל וצריך כל אדם להשתדל לבט לממנו כל הבחי' גאות כנ"ל ואז יזכה לבחי' ובשנה החמשית תאכלו את פריו להוסיף לכם תבואתו וכו' וכנ"ל:

אות ה

וזה בחי' קריעת ים סוף ע"י מטה משה. כי כי פרעה בחי' גאות שאמר מי ה' וכו' לי יאורי ואני עשיתיני. וע"כ הגאולה היתה ע"י משה שהי' עניו מאד מכל האדם ואמר

ונחנו מה בחי' תכלית השפלות בכל הבחינו תכנ"ל. וע"כ עיקר גמר הגאולה הי' קי"ס שהפך ים ליבשה. כי עיקר הענוה הוא בבחי' עפר שישים עצמו כעפר והמים הם למעלה מהעפר שהם כנגד הצומח שהוא למעלה מהדומם. ושם מתחיל הגאות שהוא בחי' המון ורעש גלי הים שרועשין ומתנשאים עצמם כ"ש ותרומם גליו שזהו בח"י גאות וכ"ש אתה מושל בגאות הים בשוא גליו וכו'. אבל הש"י שם חול גבול לים שהוא בחי' יסוד העפר שמשבר גאותם בכל פעם ואינם יכולים להתנשאות ולצאת מגבולם כ"ש והמו גליו וכ'ו. וע"כ אז ביציאת מצרים שרדף פרעה אחריהם שהוא בחי' גאות. ע"כ הי' הנס ע"י קי"ס שהראה להם הש"י ע"י משה שיכול להפוך ים ליבשה שיהי' נעשה יבשה בחי' ארץ ועפר בחי' ענוה ממים רבים כאלה ששם אחיזת הגאות היינו שישראל שהם בבחי' ענוה כ"ש כי אתם המעט מכל העמים כשדרז"ל כי הם כלולים במשה שהי' ענו מאד. ע"כ הים בריבוי מימיו והמון גליו בורח ונבקע מפניהם ונתהפך ליבשה וארץ בחי' שפלות. ופרעה וחילו שהם בבחי' גאות נטבעו בתוכו וישוב עמלם בראשם כי תמותת רשע רעה כי גאותם בעצמם הטביע אותם. וע"כ התחיל השירה אשירה לה' כי גאה גאה וכמו שתרגם אונקלוס ארי אתגאי על גוותניא. כי עיקר קי"ס הי' בחי' שבירת הגאות וכנ"ל. וע"כ סיים ה' ימלוך לעולם ועד בחי' מלכות דקדושה בחי' ה' מלך גאות לבש שהוא משבר ומבטל כל הגאות שבעולם כי מלכותו וגאותו ית' זהוא תכלית הענוה בבחי' במקום גדולתו שם אתה מוצא ענותנותו וכנ"ל:

אות ו

ו זה בחי' חמשה עשר בשבט שהוא ר"ה לאילנות לענין דיני ערלה ונטע רבעי. כי י"ב חדשי השנה הם כנגד י"ב שבטי יה. ונקראים בשם שבטים כי הם בחי' שבטים וענפים היוצאים מהאילן הקדוש שהוא בחי' יעקב שהוא גופא דאילנא כי כל נשמתין מאילנא רברבא נפקין. ואלו הי"ב שבטים כלולים בד' מחנות השכינה שהם בחי' ד' דגלים. וכנגדם הם ד' תקופות השנה וכל אלו הד' בחי' יוצאים מד' אותות השם שמשם נמשכין הד' מוחין ומשם הד' יסודות שהם בחי' תלת גוונין דעינא ובת עין וכנגדם בקליפה הם בחי' ד' קליפות שהם בחי' ג' קליפות הטמאות ונוגה שהם בחי' שלש שני ערלה ונטע רבעי כנ"ל. וכמו שבקדושה יש בחי' תלת גוונין דעינא ובת עעין ועיקר הוא נקודת הב"ע שמשם כל ההסתכלות והידיעה בעיני השכל ע"י התלת גוונין המאירין לשם כמו כן להיפך את זה לעומת זהגם בקליפה עיקר אחיזת כל הקליפות ע"י בחי' נוגה שהוא כנגד בחי' בת עין שמשם כל יניקתם כידוע ובכלל תקופות השנה צריכים לברר הטוב מהרע ולשבר הד' קליפות הנ"ל שהם כנגדם. והנה הד' תקופות הם מתחילין מניסן. נמצא

שתקופת טבת היא התקופה הרביעית שהוא כנגד בחי' בת עין הנ"ל. ששם עיקר הבירור כנ"ל והתקופה היא ג' חדשים שהם טבת שבט אדם נמצא שט"ו בשטב הוא נקודה אמצעית התקופה. שזהו בחי' נקודת הבת עין וע"כ אז היא ר"ה לאילנות. ששם עיקר הבירור מהגיאות שכולל כל המדות רעות כנ"ל. כי עיקר הבירור בבחי' נקודת בת עין הנ"ל שהם בחי' המדריגה הד' של שפלות הנ"ל שהוא שיהי' בבחי' מה ואז נכלל בבת עין דקדושה שהיא בחי' הנקודה האמתיות דקדושה שדרך שם נכלל במקום שנכלל למעלה למעלה כי עיקר העלי' והכלליות למעלה למעלה באור הא"ס הוא ע"י ענוה ושפלות והעיקר כשמגיע לבחי' שפלות הד' הנ"ל שהוא תכלית הענוה בחי' שפלות של משה רבינו שהוא בחי' הצדיק האמת וכנ"ל. שזה זוכין על ידי שהעלו הפנירות לירושלים ששם תכלית הענוה כנ"ל כי שם הביהמ"ק ששם נקודת האבן שתי' שמשם יוצא גידין לכל הארצות כשפרש"י על פסוק ונטעתי בהם עץ כל פרי ע"ש. כי נקודת האבן שתי' הוא בחי' תכלית הענוה והשפלות הוא בחי' עפר ועיקר קדושת העפר הוא בא"י וירושלים והעיקר בביהמ"ק בנקודת האבן שתי' ששם שער השמים כי א"אל עלות לשמים שהוא למעלה מעלה. כ"א על ידי ענוה ושפלות כי בגשמיות בודאי א"א לעלות למעלה אפילו פרסה אחת מכ"ש לשמים אבל ע"י ענוה ושפלות שהוא בחי' אין יכול לעלות לשמים ולמעלה מעלה וזהו בחי' והנה סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה כשהוא מוצב ארצה בבחי' ענוה ושפלות שהוא בחי' ארץ ועפר ממש אז דייקא וראשו מגיע השמימה שיכול לעלות למעלה מעלה וכנ"ל. וזהו בחי' ירושלים הבנוי' כעיר שחוברה לה יחדיו ששם עלו שבטים וכו'. כי עיקר עליית שבטי יה היא בירושלים דייקא ששם יכולים לעלות לירושלים של מעלה מחמת ששם זוכין לבחי' שפלות אמתי הנ"ל:

אות ז

וזה בחי' פדיון פירות נטע רבעי בכסף שיכולין לפדותם בכסף ולהעלות הכסף לירושלים כדין מעשר שני שנאמר בו ונתת הכסף בכל אשר תאוה נפשך בבקר ובצאן וכו' כשדרז"ל מפסוק קודש הילולים לה. כי עיקר שבירת הגאות הוא בכסף וממון שהוא עשירות שהוא בחי' מלכות כי עיקר הממשלה והגדולה הוא אצל העשיר כי הכל צריכין אליו וע"כ הוא צריך ליזהר ביותר מגאות וע"כ הזהירה התורה על הגאות אצל רבוי עשירות דייקא כ"ש השמר לך וכו' וכסף וזהב ירבה לך וכל אשר לך ירבהו רם לבבך וכו' וזכרת את ה' אלקיך וכו' כי עיקר הגאות וההתנשאות הוא בענין הממון והחפצים של אדם וכנראה בחוש שמקטן ועד גדול רובם אובדים עולמם ע"י תאות ממון והעיקר ע"י הגאות והכבוד ע"י שכל אחד רוצה להתנהג למעלה ממה שיש לו. הקטנים והנמוכים הם

חפצים במלבושי כבוד שהם גבוהים ממנו הרבה לפי פרנסתו והבינונים חפצים עוד בגדים יקירים יותר ושאר חפצים וכלי הבית נאים והעשירים רודפים אחר כלי כסף ותשכיטין וכו' שהם דברים שאין להם שיעור כי יש דבריסהרבה מרבים הבל וכל מה שיש לו ממון וחפצים יותר מתרומם לבו יותר עד שמתגאה בעשרו כאלו כל העולם והחפצים וכו' הכל מגיע לו עד שהרבה אובדים שני עולמות עי"ז כידוע כל זה וע"כ הזהירה התורה על המלך שלא ירבה לו כסף וזהב לבלתי רום לבבו מאחיו. כי עיקר אחיזת הגאות ביותר הוא בממון כנ"ל כי עיקר ביטול הגאות הוא ע"י הצדיק שזוכה לבחי' מה באמת דהיינו בחי' הד' הנ"ל שהוא בחי' שבו איש תחתיו שהוא שפל ועניו למטה ממדריגתו כנ"ל. כי כל זמן שאינו מגיע למדריגה זאת להחזיק עצמו למטה ממדריגתו הקטנה אע"פ שכבר שיבר הגדלות בג' בחינות הקודמים ואינו יוצא ממקומו כנ"ל עדיין יכול להיו תחוזר וניעור הגאות בקרבו כי עיקר יניקת הג' קליפות הטמאות שהם בחי' ג' מדריגות של גאול הגמור הוא מבחי' נוגה שהוא בחי' הד' כידוע וע"כ כל זמן שלא שיבר הבחי' הד' הנ"ל להיות שפל למטה ממדריגתו עדיין יכול להיות הגאות חוזר וניעור ח"ו וע"כ באמת עיקר שבירת הגאות שהוא כלל הכל הוא ע"י הצדיק האמת שכבר זכה לבחי' ביטול בתכלית באמת בכל הד' בחי' הנ"ל ובאמת האבהא תליא כי כל אחד כי מה שמשתדל לבטל עצמו ולהרגיש שפלותו ופחיתותו וירצה לחוס על נפשו להנצל ועוצם ריחוקו מהש"י והתורה וכו' כמו כן זוכה לקרב עצמו לצדיק האמ תכי בודאי מי שמרגיש שפלותו ופחיתותו וירצה לחוס על נפשו להנצל ממיתה עולמית ומייסורי עולם ולזכות לחיים נצחיים בודאי לא יסתכל על שום מניעה שרובם ככולם מחמת כבוד שמתיירא שילעיגו עליו ויבזוהו וכו'. ואפי' שארי מיני מניעות מאשתו וחותנו ואביו וכו' כולם מתבטלים לגמרי אצל מיש משרגיש מעט משפלותו ופחיתותו ורואה ומבין בעצמו אופן מעמדו ומצבו בזה העולם ולהיכן נתעה במעשיו וכו'. ובודאי ישתדל בכל כחו לקרב עצמו למי שיוכל לעסוק ברפואתו ועי"ז יתקרב אל האמת דהיינו לצדיק האמת וכל מה שמתקרב יותר להצדיק האמת כמו כן מרגיש שפלותו יותר יכי עיקר ביטול הגאות הוא ע"י הצדיק שזכה לבחי' מה באמת כנ"ל. וכ,ש במ"א (בהתורה ואלה המשפטים לקו"א סי' י' וכו'). נמצא שעיקר ביטול הגאות הוא כשזוכין לבחי' הד' הנ"ל שהוא בחי' בת עין שהוא בחי' בירור קליפת נוגה כנ"ל וע"כ עיקר ביטול הגאות הוא בממון כי ממון ועשירות הוא בבחי' בת עין הנ"ל שכלולה מכל הגווניו. כי מון ועשירות בחי' מלכות שהוא בחי' בת עין דכל גונין אתחזיין בה כידוע וע"כ הכסף יענה את הכל שכל החפצים וכל מניי סחורות וכל הדברים שבעולם יכולין לקנות ע"י

הכסף כי הכסף והממון הוא בבחי' בת עין שכלול מכל הגוונין כי כל החפצים שבעולם נמשכין מהגוונין עילאין שהם בחי' המדות וכולם כלולים בבת עין שהוא בחי' עישרות ומלכות וע"כ שם בהממון עיקר הנסיון של הגאות והכבוד שכולל כל המדות כי הוא בבחי' בת עין שהוא כנגד בחי' נוגה ששם עיקר הנסיון והבחירה וכנ"ל וע"כ יכולין להחליף הפירות של נטע רבעי על הכסף דייקא ולהוליך הכסף לירושלים כי קדושת הפירות נחלך על הכסף כי שם בכסף כל החליפיטן והקנינים שבעולם מחמת שהכסף כלול מהכל כי הוא בבחי' בת עין כנ"ל:

כי עיקר הגאות בבחי' עינים כ"ש רום עינים ומי שמשבר כל הד' בחי' גאות הנ"ל ומבטל עצמו בתכלית הביטול זוכה להסתכל בעיניו למעלה למעלה לחזות בנועם ה' כי א"א לעלות מדרגאל דרגא ולהסתכל למעלה כ"א ע"י תכלית הביטול וכנ"ל והעיקר כשזוכה לקדושת בחי' הבת עין בשלימות שמשם עיקר ההסתכלות דהיינו ע"י שמשבר הגאות בכל הד' בחי' הנ"ל וכנ"ל:

כלאי אילן

וכלאי זרעים וכלאי הכרם וכלאי בהמה וכלאי בגדים:

אות ח

וזה בחינו תכל איסורי כלאים שהם כלאי אילן וזרעים וכלאי הכרם וכלאי בהמה וכלאי בגדיסך שכולם סמכן התורה זה לזה כ"ש בפ' קדושים את חוקותי תשמורו בהמתך לא תרביע כלאים שדך לא תזרע כלאים ובגד כלאים וכו' וכן בפ' כי תצא נסמך איסור כלאי הכרם לפ' לא תחרוש בשור ובחמור יחדיו ואח"כ לא תלבש שעטנז וכו' גדילים תעשה לך וכו':

כי כל המניעות מעבודת הש"י נמשכין מהבגדים הצואים כ"ש שם בהתורה הנ"ל. על מארבב"ח רמא כופתא וסכרא לירדנא שהבגדים הצואים שנמשכו ע"י עוונותיו שמהם כל המניעות והמסכים וכו' הם מפסיקים כמו נהר בינו לבין הקדושה שהיא בחי' א,י ע"ש ועיקר התגברות של הבגדים הצואים למונעו מדרך החיים האמתי הוא ע"י גאות וכבוד המדומה עשל עוה"ז כי בוודאי מי שירגיש שפלותו באמת וישים אל לבו איך הוא מלוכלך בעונותיו ותאותיו ופגמיו הרבים בוודאי ילך על ידיו ועל רגליו ויבקש בכל כחו את רופא האמתי שיוכל לרפא תחלואי נפשו כי מי יוכל לסבול להיות מלובש בבגדים צואים ומטונפים. אך הבגדים צואים בעצמן מבלבלין את דעתו ומעקמין את לבבו עד שעושה עצמו כלא ידע את טינוף מעשיו. וחפץ עדיין בכבוד של העוה"ז ונופל בגאות וגסות הרוח. ועי"ז אינו יכול להתקרב אל האמת שלא ילעיגו עליו בני אדם. ויהי' נחשב

בעיניהם כשוטה וכמשוגע. בפרט עתה בעו"ה שנתקיים ותשלך אמת אצרה וסר נמרע שמתולל והכבוד נהפך לזרים ויראי חטא נמאסין וכו' אבל מי שמשים אל לבו כאב מעשיו אשר לא טובים ומרגיש שפלותו באמת. בודאי יכיר האמת לאמתו וישבר כל המניעו תשבעולם ויתקרב אל האמת במקום שהו. וע"כ נקראת הגאוה מותרות כ"ש במואב ע"כ יתרה עשה וכו' על שהתגאה כ"ש שמענו גאון מואב גיא מאד וכו' גאותו וגאונו וכו' וכתיב ומשלם על יתר עושה גאוה. כי גאוה הוא בחי' מותרות ממש בחי' ע"ז בחי' קיא צואה שהוא מותרות ופסולת הגוף בחי' בגדים צואים הנ"ל שעיקר התגברותם למנוע מהאמת הוא ע"י גאות כנ"ל. וכבר מבואר בדבריו ז"ל שעיקר כל המניעות הם מניעות המוח כ"ש (בסי' מ"ט ל"ת) היינו ע"י שנתערב דעתו ונוטה מן האמת ואינו רוצה לשום אל לבו האמת לאמתו כי ע"י כל עבירה ופגם הוא פוגם באותיות התורה שמשם שורש נפשו. כי ע"י העבירה והפגם הוא מתרחק ונפסק ח"ו מהאות שפגם בו. ואז מצטרפין אצלו אותיות התורה בצירופים אחרים להיפך מן האמת בבחי' לא זכה נעשית לו התורה סם מות כשרז,ל על פסוק ושמתם וכו'. ומשם נמשכין כל המחשבות רעות והסברות הפוכות המתעים את הרבה מדרך האמת לאמתו. כ"ש המהפכים אורחות יושר וכו' וכתיב הוי האומרים לרע טוב ולטוב רע וכו'. וכל זה בא ע"י גאות שנמשך ע"י הבגדים הצואים שמשם כל המניעות כנ"ל. כי ע"י גאות חכמתו מסתלקת ממנו כשרז"ל היינו שנסתלק ממנו חכמות התורה האמתיות ונוטה לסברות ההפוכות מן האמת.כי כבר מבואר בהתורה הנ"ל שאין אדם זוכה לתורה כ"א ע"י שפלות אמתי בכל הד' בחי' הנ"ל שאז דייקא זוכה לעסוק בתורה בתכלית השלימות עד שיוכל להאיר בשרשי נשמות ישראל וכו' ולעשו"ת בעלי תשובה וגרים וכו'. ולזכות לזה בשלימות אין זוכה כ"א הצדיק האמתי שהוא עניו באמ תבבחי' מ"ה בבחי' משה רבינו עליו השלום. אבל גם כל אלו המתעוררים להתקרב לצדיק הזה צריכם שירגישו עכ"פ שפלותם באמת. כי בלא זה א"א להם להתקרב כלל. כי הבגדים הצואים ימנעו אותם וכנ"ל. נמצא שעיקר כל המניעות נמשכים על ידי שנתערבבו אצלו צירופי אותיות התורה שפגם בהם שעי"ז נתערבב דעתו בסברות הפוכות ודעות זרות שמשם כל המניעות שעיקרם מניעות המוח כנ"ל.וזה בחי' כל איסורי כלאים שכל מניי כלאים אסורים לנו שלא לערבב אותיות התורה שהוא שורשם כי כל הדברים שבעולם דומם צומח חי מדבר כל דבר ודבר יש לו שורש באותיות התורה. וע"י כלאים ח"ו גורם שנתערבבין ח"ו גם אותיות התורה שהם שרשן ומשם באים כל המניעות שבעולם כנ"ל וע"כ נקראים בשם כלאים שהוא לשון מניעות כ"ש ויכלא העם מהביא אתה ה' לא תכלה רחמיך וכו' וכן הרבה וכתיב

ובבתי כלאם החבאו. שהוא בי תהאסורים שמונעים אותו לצאת כיכל המניעות שבעולם באים ע"י בחי' כלאים שהוא בחי' עירבוב ע"י שנתערבבו אותיות התורה ח"ו ע"י פגמיו שמשם כל בלבול הדעת וסברות ההפוכות שמהם כל המניעות כנ"ל. וזה את חוקותי תשמורו לשמור היטב חוקות התורה שלא כי זה היפך כלאים היינו שהתורה מזהרת את חוקותי תשמורו לשמור היטב חוקות התורה שלא להלחליף חוקות התורה ח"ו היינו שלא לגרום לבלבל ח"ו צירופי התורה וחוקותיה ע"י איסור כלאים וכנ"ל. וע"כ עיקר התיקון ע"י הצדיק אמת שיכולים לעסוק בתורה בקדושה כראוי עד שיאירו כל אותיות התורה בשלייות כפי מה שצריכין לעורר ולהקיץ אלו הנפשו"ת עד שיתעוררו בתשובה בשלימות כי הצדיק צריך לצרף אותיות התורה בחידושים נפלאים בכל פעם כפי מה שצריך לתקון אלו הנפשו"ת שנתרחקו משרשם ולהוליכם ולהדריכם בדרך הישר ובעצות טובות הצריכים כפי העת והזמן וכפי שורש נפשם וכפי תקון הצריכים להפגמים שפגמו בהם ובשביל זה צריכין באמת לחפש ולבקש מאד מאד אחר צדיק אמתי כזה:

אות ט

וזה בחי' פורים כי המן התגאה מאד כשארז"ל ורף את הצדיק האמת בחי' מרדכי עד שרצה להשמיד וכו' ח"ו את כל היהודים כי הוא מזרע עמלק שהוא מעולם רצועה מרדות לישראל והוא עיקר זוהמת הנחש שמשם כל המניעות הבאי מבחי' פגם הבגדים בחי' בגדים צואים שנמשך מחטא אדה"ר שעיקר פגמו הי' בהבגדים כ"ש מי הגיד לך כי עירום אתה המן העץ וכו' שמשם נמשך המן כשרז"ל המן מן התורה מנין וכו' וזהו ב חי' המן מן התורה. מן התורה דייקא כי כל התגברו תהמן הוא מן התורה היינו מאותיות התורה שנתערבבו ע"י חטא אדה"ר שאכל מעץ הדעת טו"ר וע"י החטאים של כל אחד ואחד. וזה כי יד על כס י"ה מלחמה לה' בעמלק מדור דור שנשבע הקב"ה שאין שמו שלם וכו' כי הנשפות שמתקרבים נקראים פלגא מחמת שעדיין צריכין לשבר מניעות רבות שנמשכין מהבגדים צואים שהם זוהמת המן עמלק ימ"ש וע"כ נשבע הקב"ה שאין שמו שלם ואין כסאו שלם והוא כביכול בבחי' פלגא ומחצה עד שימחה זכר עמלק ויתבטלו המניעות ויתתקנו הנשפות שהם בבחי' פלגא כי כל נשפות ישראל כלולים בשמו יתב' וכל זמן שיש זוהמת עמלק שמשם כל המניעות שעי"ז הנפשו"ת בבחי' פלגא גם שמו ית' חלוק בבחי' פלגא כי עמו אנכי בצרה כתיב כי שמו משותף בשמינו:

אות י

וע"כ עיקר התקון הע"י מרדכי שקרע את בגדיו ולבש שק ואפר כי ידע שעיקר הפגם בענין הבגדים כנ"ל. ויצא בתוך העיר ויזעק זעקה גדולה ומרה כי אין תקנה נגד ריבוי

המניעות הבאים מבגדים הצואים כ"א להשפיל עצמו עד עפר ולהפשיט בגדי גאותו ולזעוק מאד מאד להש"י זעקה גדולה ומרה כמו מרדכי עד ישקיף וירא ה' משמים כמו שזכה מרדכי אח"כ ע"י תוקף הנס של פורים שנתהפך הלכ לטובה כ"ש ומרדכי יצא מלפני המלך בלבוש מלכות תכלת בחי' תקון הלבושים והבגדים בחי' תכל שבציצית שהם עיקר תקון הבגדים כי ציצית הם בחי' כלל כל חידושי תורה שמצרפין הצדיקים לטובה בשביל תקון הנפשו"ת כנ"ל כי הם בחי' חילוקא דרבנן וזה בחי' גדילים תעשה לך שנכתב אצל פ' כלאים כי ציצית הם תקון בחי' כלאים שהם בחי' כלל כל המניעות שנמשכין מפגם הבגדים כנ"ל:

אות יא

וזה בחי' משארז"ל על מרדכי שנקרא פתחי' שהי' פותח בדברים ודורשן כי זה עיקר התקון ועי"ז הי' תוקף הנס של פורים וכן נעשה בכל שנה ושנה להכניס זוהמת עמלק ע"י הצדיק האמת שהוא בבחי' מרדכי פתחי' שפותח בדברי ודורשן שבכל פעם פותח בדברי אותיות התורה ודורשן ומצרפן בחידושי תורה נפלאים כפי הדור וכפי האדם וכפי המקום והזמן באופן שיאיר על כל אחד הארה משורש נשמתו שבאותיות התורה באופן שיאיר עלכל אחד הארה משורש נשמתו שבאותות התורה באופן שישובו אל ה' באמת שזהו בחי' הצדיקים שמברכין בתורה תחילה כמו שפירש שם ע"ש, כי מבואר שם בהתורה הנ"ל. שעיקר התעוררות התשובה שהצדיק מעורר נפשו"ת ישראל לתשובה הוא ע"י שעוסק בתורה בקדשוה כזאת עד שמעורר שרשי נפשו"ת ישראל המושרשים באותיות התורה ועי"ז מכניס בהם התעוררות לתשובה וכו'. וזה בחי' מרדכי שנקרא פתחי' שפותח בדברים ודורשן פותח דייקא שפותח ומתחיל ומעורר התנוצצות אותיות התורה שמושרשים בהם כל נפשו"ת ישראל ודורשן ומצרפן בצירופם חדשים נפלאים כפי הדור וכפי העת והזמן עד שמכניס התעוררות התשובה לנפשו"ת ישראל ומלמדם דעת ועצות עמוקות נפלאות ע"י דרשותיו הק' עד שמתקן אותם שזהו בחי' הנס של פורים שהי' ע"י מרדכי שחזרו וקבלו את התורה מחדש לקיימה באמת כ"ש קימו וקבלו וכשרז"ל וכל זה ע"י שהי' פותח בדברים ודורשן וכנ"ל:

אות יב

וע"כ עשה המן עץ גבוה חמשים אמה לתלות את מרדכי עליו כי כלל כל אותיות התורה שהסכלל ישראל שרשי נשמות כנ"ל כולם כלולים בחמשים שעיר בינה וע"כ ניתנה התורה ביום החמשים שהוא שבועות ועיקר הוא שער החמשים שהוא שורש כל אותיות התורה וכמובן בדרז"ל שדרשו על פסוק ותחסרהו מעט מאלקים שמשה השיג מ"ט שערים חוץ משער החמשים כי הוא שורש הכל ואע"פ שלא נמסר למשה אעפ"כ הי'

יונק ומקבל משם כל חידושי תורה שהשיג ועיקר תיקון של כל הפוגמים בעונותיהם באותיות התורה שהם שורשם ומתרקים מהם עיקר תיקונים ותשובתם הוא ע"י שער החמשים שהוא שורש התשובה שהוא בבחי' בינה בחי' יום כפור שהוא בבחי' יובל שהוא בחי' שנת החמשים בחי' שער החמישים של בינה. וע"כ עיקר תיקון של כל הצריכים תקון הואע"י הצדיקי אמת שזוכין ע"י עבודתם לעלות לשם ולהמשיך משם חידושי תורה שזהו עיקר בחי' לברך בתורה תחילה בחי' מרדכי שהוא פותח בדברים ודורשן דהיינו שיכולים לעלות לשער החמשים שהוא שורש התורה פתיחת והתחלת התורה ושם חוזרים וממשכים הארת אותיות התורה עד שיגיע הרהורי תשובה לכל החוטאים והגרים כי יודעים עי"ז להאיר אותיות התורה בשרשן ולהמשיך משם חידושי תורה בצירופים נפלאים באופן שיוכלו להוליך ולהדריך את כל הרחוקים מאד בדרך האמת כראוי להם וכנ"ל והמן ימ"ש הי' נאחז בהקליפה והסט"א מאד והי' כלול מכל החמשים ש"ט שהם כנגד שער החמשים הנ"ל שא"א להכניעו כ"א הצדיקים שיכולים לעלות לשער החמשים של הקדושה. וע"כ כשנפל גורלו ביום שמת משה שמח כי סבר כי עתה אין נמצא מי שיהי' לו כח כמשה לעלות עד שער החמשים ולהמשיך משם חידושי תורה כפי הדור וכפי העת. ע"כ עשה עץ גבוה חמשים לתלות את מרדכי להשליכו משם. כי לא האמין שיש כח במרדכי לעמוד כנגד קליפה כזאת שהיא בטומאה כנגד שער החמשים של הקדושה. אבל באמת מרדכי היתה מעלתו גבוה מאד מאד וכמובא בכתבי האר"י מעוצם גדולת מרדכי כי מרדכי הי' פותח בדברים ודורשן שהי' יכול לעלות להתחלת ופתיחת התורה שהוא שורש התורה בחי' שער החמשים הנ"ל. והי' יכול לתקן כל ישראל עי"ז ע"י שהכניס בהם הרהורי תשובה משם עד שיזעקו כולם להש"י. ועי"ז זכה להפוך הדבר על ראש המן ותלו אותו ואת בניו על אותו העץ דייקא הגבוה חמשים כי משם דייקא הפילו ע"י עוצם כחו שהי' יודע להמשיך הארת אותיות התורה משם וכנ"ל:

אות יג

וע"כ הי' התחלת טעותם ע"י שלבשו בגדי כהונה בסעודתם כי עיקר הפגם נוגע בהבגדים כנ"ל. וע"כ הכהן ההי' צריך לכפר עוונות ישראל ע"י עבודתו הי' צריך ללבוש בגדי כהונה לכפר ולתקן פגם הבגדים הצואים הנ"ל. ועיקר פגם הבגדים הצואים הוא ע"י גאות וכבוד כנ"ל. וע"כ נוגע עיקר הפגם והכבוד בהבגדים כי עיקר הגאות הוא בבגדים שבשרשם הם גבוהים מאד בחי' ה' מלך גאות לבש וכשפוגם בזה ח"ו ע"י עוונותיו ונופל לגאות וכבוד דסט"א של תאוות והבלי עוה"ז עיקר פגם הגאות הוא בהבגדים כנראה

בחוש כמה וכמה אובדים עולמם ע"י רדיפתם אחר בגדים ותכשיטין וכו' וכמו שאמר אדמורז"ל ע"פ ותתפשהו בבגדו וכו'. וע"כ הי' הכה"ג לבוש בבגדים יקרים מאד שהי' כלולים בהם כל הגוונין שהם זהב ותכלת וארגמן וכו' ועל כולם החושן ואפוד שהי' בהם אבנים טובות יקרות מאדו עליהם הי' חקוקים שמות בני ישראל שיש בהם חמשים אותיות שהם בחי' כלל אותיות התורה שכלולים בחמשים ש"ב כנ"ל כי קוב"ה ואורייתא וישראל כולא חד. והכה"ג נשא כל זה על לבו כדי להעלות ולתקן כל תאות הנגידות והעשיורות ששם עיקר אחיזת הגאות כנ"ל. ובעו"ה כשהתגברה מלכות הרשעה והגלו את ישראל ותפסו בגלות גם את בגדי כה"ג ונתלבשו בהם סברו שיש להם כח לכלות את ישראל לגמרי. והעיקר ע"י שיכניסו בהם תאות העשירות לחמוד לבגדי כבוד ולתכשיטין של אבנים טובות ויקרות מאחר שאין לנו כה"ג לתקן כל זה אדרבה הסט"א נתלבשה בהם. ובאמת היתה עת צרה גדולה. אבל חסדי ה' כי לא תמנו וכו' וממשלתך בכל דור ודור. ושלח אז את מרדכי שהכניס בישראל לבלי לייאש את עצמן מן הרחמים בשום אופן וזעקו כולם אל הש"י בכל לב ולבשו שק ואפר. ומאסו בכל בגדים יקרים של תאות עוה"ז שהם בחי' בגדים צואים ממש ועי"ז נתהפך הדבר ותלו את המן על העץ הגבוה חמשים ומרדכי הוציא ממנו כל העשאל הקדושה כ"ש ותשם את מרדכי על בית מהמן ואז ומרדכי יצא מלפני המלך בלבוש מלכות תכלת וכו' בחי' תכלת שבציצית שהם בחי' תקון הבגדים כנ"ל. וכן באסתר כתוב ותלבש אסתר מלכות כי זה עיקר התקון כנ"ל עד שזכו עי"ז אח"כ לבנות הביהמ"ק ולהחזיר הבגדי כהונה למקומן ולקדושתן. וע"כ נזכר ענין בגדים הצואים בפסוק בענין יהושע כה"ג כי הוא הי' הראשון שהי' צריך לשמש בבית שני ומחמת תוקף הגלות נכשלו בניו עד שנגעו פגם הבגדים צואים גם אליו. ע"כ הי' כל תקון הגאולה ע"י תפילת הצדיקים שהם אנשי כנה"ג שהתפללו אז ועסקו לתקן זאת עד שפעל זכרי' הנביא להסיר הבגדים הצואים מעליו ולהלביש אותו מחלצות:

אות יד

וע"כ לא הי' הכה"ג נכנס לפני ולפנים בהשמונה בגדים שיש בהם זהב ואבנים טובות. רק בד' בגדי לבן להורות שאע"פ שהכה"ג הי' לבוש אלו הבגדים יקרים בקדושה גדולה לתקן פגם תאות וחמדת העשירות שתלוי' בבגדים יקירים שזהו בחי' חשן המשפט שהי' בו אבנים יקרות שנשא על לבו לתקן עוות המשפט. כי כל הפוגמים בזה הוא בחי' עוות המשפט שמעוותין ופוגמין בבחי' יכלכל דבריו במשפט שצריך כל אדם לפי מדרגתו ולפי מעמדו להזהר מאד לכלכל דבריו במשפט לנהוג את ביתו כראוי לו כשפרש"י שם ולא לחמוד ולהתאות מה שאין ראוי לו ולהסתכל בכל דבר רק על התכלית שיגיע מזה

כבוד להש"י ולבטל גאותו וכבודו של עצמו. וכל זה הוא בחי' יכלכל דבריו במשפט. ומי שפוגם בזה הוא בחי' עוות המשפט והכה"ג הי' עוסק בבגדיו ובפרט בהחושן לתקן כל זה. אך אעפ"כ ביהו"כ הי' אסור לכנוס בבגדים אלו לפני ולפנים כי אין קטיגור נעשה סנגור כשדרז"ל להורות שאפי' הכה"ג שלבש בגדים אלו שיש בהם זהב ואבנים טובות בקדושה גדולה כנ"ל אעפ"כ לפני ולפנים במקום תכלית הקדושה העליונה אסור ליכנוס בהם. כי שם נתבטל העשירו תוחמדת הזהב והאבנים טובות לגמרי כי א"א ליכנסו לשם כ"א בבגדים לבנים לגמרי שהם עיקר תכלית שלימות התקון העליון בחי' בכל עת יהי' בגדיך לבנים. וזה רמז שאפי' הצדיקים הגדולים שיכולים לעבוד הש"י ע"י זהב ואבנים טובות וכו'. אעפ"כ יש גבוה מעל גבוה שש מאסור ליכנוס בזה כ"א בבחי' בגדים לבנים ממש. ושם עיקר כפרת וסליחת כל עוונות ישראל בבחי' אם יאדימו כתולע כצמר יהי' וכו'. כי עיקר הסליחה של יוה"כ הי' ע"י שנכנס לבית ק"ק בבגדים לבנים לבד וכנ"ל והבן היטב כי א"א לבאר הכל והחפץ בחיים באמת יבין מזה הרבהלבטל גאותו ולכלכל דבריו במשפט וכו' וכנ"ל:

אות טו

וזה בחי' גודל השמחה של פורים. כי כשנתעלה כבודו יתברך על ידי ריבוי הגרים ובעלי תשובה שנעשים ע"י בחי' מרדכי שהי' פותח בדברים ודורשן וכו' כנ"ל. שזהו בחי' ורבים מעמי הארץ מתיהדים עי"ז נגדלת השמחה מאד בבחי' יהי כבוד ה' לעולם ישמח ה' במעשיו. כי עיקר הגדלת הכבוד דקדושה הוא ע"י נעוה שעי"ז זוכין לתורה וכו' כנ"ל. וע"כ זוכין עי"ז לשמחה בבחי' ויספו ענוים בה' שמחה וכתיב ישמעו ענוים וישמחו:

אות טז

זה בחי' ויהי בימי אחשורוש הוא אחשורוש וכו'. כי כל סיפור המגילה הקדושה סובב על ענין זה. שמספרת תוקף הנס איך התגברה מלכות הרשעה שהוא בחי' גאות שהוא בחי' ע"ז ורצה לכלות את ישראל ח"ו. כי עיקר כל הצרות וכל הגליות הם ע"י הגאות שהוא היפך התורה שאין אדם זוכה לה כ"א ע"י ענוה כנ"ל. וזהו ויהי בימי אחשורוש היינו מלכות הרשעה בחי' גאות. וזהו משארז"ל אחיו של ראש ובן גילו של ראש היינו שכל אותם שכרוכים אחר מלכות הרשעה ונלכדים בגאות הם בבחי' אחיו של ראש ובן גילו של ראש. ראש זה בחי' גאות והתנשאות בחי' על כן ירים ראש שזהו בחי' ראשית גוים עמלק שהוא זוהמת הנחש שמכניס גאות באדם שהוא בחי' ראש והתנשאות וכל אחד כפי שנלכד בגאות הוא בחי' אחיו של ראש ובן גילו של ראש שהוא ראש דסט"א בחי' שורש מדת הגאות דס"א שמשם מקבל גאותו. וזהו הוא אחשורוש המולך מהודו ועד כוש שמדת הגאות הרעה מתלבש בכל אדם מגדול ועד קטן כנראה בחוש שאפי'

הקטנים והנבזים יש להם גאות וזהו המולך מהודו ועד כוש. הודו זה בחי' הגדולים והחשובים בחי' הוד והדר ותפארת, כוש זה בחי' הנבזים והמכוערים במעשיהם כמ וכוש שהוא שחור בתכלית השחרות כ"ש היהפוך כושי עורו. היינו שמלכות אחשורוש בחי' ראשית וגאות הוא מולך ומתלבש מגדול ועד קטן בהמפוארים והנבזים. ומשם באים כל הצרות והיגונות הוהמכאובים שלהם.וזוה ויהי בימי אחשרושו כ"מ שנא' ויהי בימי אינו אלא צרה. כי כל הצרות והיגונות הם ע"י הגאות שכל א' רוצה להתנשאות ולהנהיג בית ולמעלה ממדריגתו בדרל עושר וכבוד וכו' כאלו כל העולם שלהם וכאלו יחי' לנצח. וזהו כ"מ שנאמר ויהי בימי הוא צרה. והי' ביום הוא שמחה כ"ש במדרש באריכות כי הגאות הוא בבחי' ריבוי שמתגאה בעולם כאלו רבים ימיו. כ"ש בקהלת כשמהביל גדולת האדם בזההעולם אם יוליד איש מאה ורב שיהי' ימי חייו וכו'. כי באמת לאמתו ימי חיינו הבל וכש,ש ימינו כצל עובר כי באמת אין שום זמן כלל. והזמן נמשך רק מבחי' למעלה מהזמן בשביל הבחירה. וצריך האדם לידע שאין לו בעולמו כ"א אותו היום ואותו השעה לבד. שנמשך לו ממקום שנמשך כדי שיוכל לקנות לו חיי נצח בזה היום והשעה. כי בעוד רגע יפרח היום והשעה ומה יתרון לו בכל עמלו שיעמול לרוח. וע"כ עיקר הקדושה היא בבחי' היום אם בקולו תשמעו כ"ש אדמו"ר ז"ל (בסי' ער"ב ליקוטי ח"א) וע"י אלו שזוכים לעבוד את ה' ולקיים זאת עי"ז יבוא משיח. כ"ש אימתי יבוא מר היום אם בקולו תשמעו כמו שהביא שם ענין זה על מארבב"ח אוזילא בר יומא. אבל הגיאות הוא היפך מכל זה שמתגאה בדעתו ורוצה להתנהג בגדולות כאלו ימיו רבים וכאלו יש קביעות לימיו הפורחים ומשם באים כל הצרות ר"ל כנ"ל. וע"כ ויהי' בימי הוא צרה שזהו בח'י גאות שהוא בחי' ריבוי כאלו ימיו רביו וכאלו המעשה של שטות והבל שעוסק בהם יהי' לה קיום. שעוסק לבנות ולקנות כלי כסף וזהב ותכשיטין של זההוא בחי' ויהי' בימי כמו שמספרין מאיזה מלך ושר וכו' שעל זה נאמר ויהי' בימי. ובאמת כל המעשה הזאת שעוסק כל אדם שנמשך אחר גאות וכבוד של זה העולם הכל הבל ורעות רוח עמל וכעס ומכאובות בחי' כל מקום שנאמר ויהי בימי אינו אלא צרה. כי כל המעשה הנעשה תחת השמש חליפי התורה עם כל אדם הרודף אחר אלילי כסף וזהב והכל מחמת גיאות וכבוד. כל המעשה הזאת בחי' ויהי בימי אינו אלא צרה כ"ש כי כל ימיו כעס ומכאובות וכו'. אבל עיקר השמחה היא בבחי' והי' ביום שכל תקונתו ושמחתו וחיותן הוא רק ביום אחד שעוסק בו בעבודת ה' ועוסק לקשר היום לבחי' והי' יום אחד הוא יוודע לה' שזה היום מתקיים לנצח ושם עיקר החיות והשמחה:

אות יז

וזה בחי' שבע ועשים ומאה מדינה. כי רז"ל דרשו שהם כנגד מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים שחיתה שרה. היינו כי שרה היא בחי' מלכות דקדושה בחי' ששרה על כל העולם כולו שעיקרה ענוה בחי' במקום גדולתו וכו'. וזהו בחי' מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים. זה בחי' גדולים וקטנים ובינונים. וכמו שדרשו בזוה"ק פסוק זה לענין גאות מאן דהוא רב הוא זעיר ומאן דהוא זעיר הוא רב כ"ש בפ' שלח לך. כי בן מאה שנה זה בחי' גדולים ושבע שנים זה בחי' קטנים. ועשרים שנה זה בחי' בינונים. ושרה שזכתה לענוה אמיתיית שזה עיקר החיות בחי' חיי שרה. היתה בת ק' כבת כ' ובת כ' כבת זיין. שהיתה מקטנת עצמה בכל הבחינות שאפי' כשהיתה בת ק' היתה קטנה בעיניה כבת כ' וכבת זיין ולא עוד אלא שהיתה קטנה בעיניה עוד יותר. שזהו בחי' שני חיי שרה כולם שווים לטובה. שעיקר החיים הטובים הם ענוה כנ"ל (וכ"ש בהתו' באר חפרוה שרים סי' ע"ב ל"ת) היינו שד' פעמים שנים שנאמר בשרה מרמז על ד' בחי' שפלות הנאמר בהתורה הנ"ל שיהי' קטן בעיניטו מגדולים וקטנים ובינונים וממדריגת עצמו וכו' שזה עיקר חיות היים והשנים של האדם וזהו שני חיי שרה כולם שוים לטובה. כי זכתה לחיים אמתיים וטובים שהוא ע"י שהחזיקה עצמה למטה ממדריגתה וכנ"ל. ואחשורוש שהוא בחי' מלכות הרש עה בחי' גאות הוא ההיפך מזה שמולך מעצמו כשדרז"ל על שבע ועשרים מדינה שיש לו גאות והתנשאות בכל הבחי' בבחי' גדולים ובינונים וקטנים שהם בחי' מאה ועשרים ושבע וכנ"ל. וזהו בשנת שלושלמלכו כנגד ג' בחי' שמתגאים בהם שהם חכמה גבורה ועשירות וכו'. וזהו בהראותו את עושר כבוד מלכותו ואת יקר תפארת גדולתו ימים רבים כוו'. כי עיקר הגיאות וההתנשאות הוא בעשירות כנ"ל. שמלכות הרשעה בחי' גאות מראית לכל אדם בימי חיי הבלו את עושר כבוד מלכותו וכו' כמה עושר וכבוד יש לו כלי כסף וכלי זהב ותכשיטין וכלים מכלים שונים כ"ש. שם חור כרפס ותכלת אחוז וכו' מטות זהב וכסף על רצפת בהט וכו' שכל זה הוא בחי' כל מיני עשירות וכלים נפלאים ואבנים טובות ותכשיטין וזהב וכסף ומיני בגדים יקרים שרואה האדם בימי חיי הבלו שכל זה נמשך מה שהס"א בחי' מלכות הרשעה מראה לו בכל פעם בחי' בהראותו את עושר וכו' כדי שיהי' נמשך אחריה כדי שיאבד את עולמו עי"ז ח"ו. וכן כל המגילה מספרת מזה שזהו עיקר תוקף הנס של פורים שנעשה בכל דורודור בכל שנה ושנה. כי כשמתגברים הבעלי גאוה בעשירותם דסט"א ורוצים לכלות את ישראל בעצת המן הרשע ימ"ש הש"י מקדים רפואה למכה ונוקם בהם על ידם בעצמם כי מיני ובי' אבא ליזיל בי' נרגא כ"ש וכתתו גוי בגוי וכו'. וכ"ש וסכסכתי מצרים במצרים. כמו

שראינו בתוקף הנס של פורים שנעשה בכל דור ודור בכל שנה ושנה. כי כשמתגברים הבעלי גאוה בעשירותם דסט"א ורוצים לכלות את ישראל בעצת המן הרשע ימ"ש הש"י מקדים רפואה למכה ונוקם בהם על ידם בעצמם כי מיני ובי' אבא ליזיל בי' נרגא כ"ש וכתתו גוי בגוי וכו'. וכ"ש וסכסכתי מצרים במצרים. כמ ושראינו בתוקף הנס של פורים שע"י ריבוי הגאות של אחשורוש ושתי והמן התגרו זה בזה עד שנהרגה ושתי שעשתה צרות רבות לישראל ונהרגה דייקא בעצת המן ע"י עוצם גאותו שהי' הדיוט קופץ בראש וכו' ועי"ז בעצמו היתה מפלתו העצומה אח"כ כי כן דרכו של הש"י כ"ש תמותת רשע רעה שהגסות בעצמה עקרה אותם ואסתר הצדקת קיבלה הגדולה והמלוכה כי אסתר בחי' ענוה בחי' אם יסתר איש במסתרים שפירש אדמו"ר ז"ל לענין ענוה ע"ש. וזה בחי' מרדכי בחי' מר דרור מר ל' מרירות דרור ל' חירות ומלכות בחי' צדיקים תחילתן יסורים וסופן שלוה שבתחילה סובל מרירות ומקטין עצמו בתכלית השפלות באמת ועי"ז זוכה אח"כ לחירות וגדולה כ"ש ומרדכי יצא מלפני המלך וכו' כי טוב אחרית דבר מראשיותו וכש"ש אל תתהדר לפני מלך כי טוב אמרו לך עלה הנה וכו':

אות יח

וזה ליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר, אורה זה תורה זה בחי' עסק התורה להאיר בשרשי הנשמות שעי"ז עושין בעלי תשובה וגרים כנ"ל. וזה זוכין ע"י ענוה באמת. וזהו ושמחה זה יו"ט שאז זוכין לענוה באמת כ"ש בסי' קל"ה ליקוטי ח"א ע"פ כי אקח מועד וכו' וע"כ בכל הימים טובים מתחילין התפילה במתן תורה כ"ש אתה בחרתנו. כי כל הי"ט הם זכר ליצי"מ שאז ניתנה התורה ובכל יו"ט ממשיכין על עצמו קבלת התורה ע"י השפלות והענוה שזוכין אז שזה עיקר בחי' שמחת יו"ט בחי' ישמעו ענוים וישמחו כנ"ל ועי"ז עושין בעלי תשובה וגרים וזהו וששון זו מילה זהו בחי' גרים ובעלי תשובה כיאין הגר יכול ליכנוס בקדושת ישראל כ"א על ידי מילה וכן הבעלי תשובה צריכין למול ערלת לבבם כ"ש בפ' תשובה ומלתם את ערלת לבבכם וכו' ועי"ז נרתומם כבוד הש" יוזהו בחי' ויקר בחי' יקר וכבוד בחינות אם תוציא יקר מזולל שנאמר על הכבוד שמעלין מזילותא דגלותא ע"י שעושין בע"ת וגרים וכו' כמבואר בהתורה הנ"ל. כי כשהכניעו והפילו את המן שהוא הגאות זכו לכל זה כנ"ל:

וזה שמסיימתהמגילה דורש טובלעמו ודובר שלום לכל זרעו. דורש טוב לעמו זה בחי' דרשו"ת התורה שזכה מרדכי שהי' פותח בדברים ודורשן שעי"ז הי' יכול לקרב נפשו"ת להש"י וזהו דורש טוב לעמו הם עם בני ישראל שכולם מושרשין באותות התורה שהי' מרדכי מאיר בהם הארה בכל פעם משרשי אותיות התורה שדרש בהם שעי"ז עוררם

לתשובה בכל פעם וכנ"ל ועי"ז נתרומם הכבוד דקדושה לשרשו ועי"ז נמשך שלום כ"ש בהתורה הנ"ל שמתחלת להמשיך שלום בעולם וזוה ודובר שלום לכל זרעו כי עי"ז נמשך שלום כנ"ל וזהו לכל זרעו כי זוכה שהיי' נמשך השלום לכל זרעו שהמשיך נשמות בהירות וזכות לזרעו ע"י שהאיר שרשי אותיות התורה וכנ"ל ואזי השלום הנמשך עי"ז בוודאי נמשך ביותר לזרעו שנמשכו לזה העולם עי"ז וזהו ודובר שלום לכל זרעו בחי' וכל בניך לימודי ה' ורב שלום בניך כי כשהת"ח זוכים לבנים ת"ח על ידי שמברכין בתורה תחילה בחינו תמרדכי שהי' פותח בדברים ודורשין על ידי זה ורב שלום בניך כי עי"ז ממשיך שלום כנ"ל:

אות יט

וזה בחי' מה שאמר אדמו"ר ז"ל שפורים מרומז בסוד הפסוק "ואם "מפאת "פניו "ימרט "ראשו וכו' שהוא ר"ת פורי"ם כי פסוק זה מדבר מבחי' נגעים ונגעים באים על גסות הרוח כשפרש"י בפ' מצורע ע"פ ועץ ארז ואיזוב ושני תולעת שזהו בחינות פורים כי כל בחי' פורים הוא להכניע קליפת המן עמלק שהוא בחי' גאות וגסות כנ". וזהו בחי' ד' מראות נגעים כנגד ד' בחינות שפלות הנ"ל שהם מכיניעין ומתקנין בחי' ד' מראות נגעים שבאים על גסות כנ"ל:

וזה שפרש"י בתחילת פ' תזריע א"ר שמלאי כשם שיצירתו של אדם הוא אחר כל בהמה וחי' ועוף כך תורתו נתפרשה אחר כל חי' ועוף. כי יצירתו של אדם היה אחר כל יצירת בהמה וכו' הוא בשביל בחי' הנ"ל כדי שיכניע הגסות ויזכה לתורה ועבודת ה' באמת כי א"א ל זכות לתורה ועבודה ותשובה ומע"ט כל אחד לפי בחינתו מקטן ועד גדול כ"א ע"י שבירת הגאות וגסות הרוח כנ"ל. ובשביל זה נברא האדם באחרונה כשארז"ל שהאדם נברא בסוף כדי ליכנוס לסעודהמיד דבר אחר שאם תזוח דעתו עליו יאמרו לו יתוש קדמך במעשה בראשית היינו כי האדם נברא רק בשביל שיעסוק בתורה ועבודת ה' כל ימיו וע"כ נברא באחרונה כיד שיכנוס לסעודה מיד היינו כדי שיהי' הכל כבר מוכן לפניו כל מה שצריך לפרנסתו ולהרחיב דעתו בהם ולהכיר על ידם גדולת הבורא ית'. וע"כ הכל נברא קודם יום הששי והוא נברא ביום הששי סמוך לשבת אחר שכבר נברא הכל בשבילו והוכן לפניו הכל. כדי שיכנוס לסעודת שבת מייד ולא יצטרך להמתין ולבלבל דעתו בשום דבר. רק יזכה לסעודת שבת מיד שיזכה מיד לעסוק בעבודת ה' שזהו עיקר תכלית הסעודה של שבת שהוא בחי' הסעודה שלעתיד שיזכו הצדיקים שהי' אדה"ר ראוי לזכות אליו מיד אם הי' מקיים מצוות ית'. וזהו שארז"ל שם ד"א שאם תזוח דעתו עלי ואומרים לו יתוש קדמך וכו' היינו שא"א לזכות לסעודה הקדושה הנ"ל אפי'

אם הוא פנוי מכל העסקים ויש לו כל הון דעלמא כ"א ע"י שפלות שעי"ז דייקא זוכין לתורהו עבודה כנ"ל אבל תיכף כשמתגאה ותזוח דעתו עליו אומרים לו יתוש קדמך כי אז הוא רדוי לפניהם לפני כל בהמה וחי' ועוף כשארז"ל זכה רודה בהם לא זכה נעשה ירוד לפניהם וכן הוא בכל אדם גם עתה שיש שהש"י נותן לאדם עשירות וחפצים הרבה בהמות ועופות ותבואה ופירות ומלבושים וכו' כאלו הכל נברא בשבילו. ובאמת הוא כן כי הכל נברא בשבילו כדי שיכנוס לסעודה וכו' היינו כדי שיעסוק בעבודת ה' ועי"ז יזכה לסעודה המעותדת לצדיקים וכו'. אבלכל אחד לפי בחינתו א"א לזכות לזה כ"א ע"י שפלות באמת כנ"ל. ותיכף כשמתגאה ודעתו זחה עליו מורידין אותו ואומרים לו יתוש קדמך וכנ"ל. נמצא שעיקר בריאת האדם אחר כל בהמה וכו' הוא בשביל שפלות כדי שיזכה עי"ז לתורה. וזה שרמזה התורה בפ' תזריע שהזכירה תות האדם כשנולד שהוא בחי' בריאת האדם שנולד ונברא ויוצא אדם חדש לעולם והזכירה אותו בסוף אחר כל בהמה חיה ועוף לומר כשם שיצירתו אחר כל בהמה חי' ועוף שהוא בשביל שיזכור שפלותו כך תורתו נתפרשה אחר כל בהמה חי' ועוף כי הם בחי' אחת כי מה שנברא בסוף זהו בעצמו ג"כ בשביל זה כדי שיזכה לתורה ע"י השפלות ע"י שנברא באחרונ. וע"כ נתפרשה תורתו בסוף כמו יצירתו כי הכל בחי' אחת כי גם יצירתו בסוף הי' בשביל התורה כי א"א לזכות לתורה כ"א ע"י ענוה ושפלות שבשביל זה נברא האדם באחרונה וכנ"ל. וזהו שנסמך לזה הלכות נגעים שבאין על גסות וכנ"ל:

וזהו שאמר שם אדמו"ר ז"ל שפורים הוא תיקון חטא קרח שמרומז בפסוק ואם מפאת פניו הנ"ל. כי כל פגם קרח הי' מחלוקת שחלק על הצדיק האמ תשהוא משה ע"י גסות רוחו וגאותו שארז"ל. וע"כ התיקון בפורים שאז מכנייען קליפת המן עמלק שהוא הגאות. ועי"ז נתבטל המחלוקת ונמשך שלום. בחי' ודובר שלום לכל זרעו שמסיימת המגילה בזה. כי זה עיקר התיקון וכנ"ל:

כלאי הכרם וכלאי אילן א

אות א

ע"פ התורה תפלה לחבקוק (בסימן י"ט) הנ"ל בה' ערלה (הלכה א'):

כי לשון הקודש הוא בחי' שפה אחת כשפרש"י שפה אחת לשון הקודשכי הקדושה הוא אחדות כידוע. אבל לשונות העמים הם בחי' עירבוב וכלאים בחי' חשבונות רבים בבחי' כי שם בלל ה' שפת כל הארץ ומשם הפים וכו' שהם בחי' בלולים ומעורבבים ממש וזה בחי' כלאים כי בכל מין ומין יש בו אותיות כפי שרשו וחיותו וכשמערב ב' מינים אזי הם בבחי' לשונות העמים כנ"ל. וע"כ אסור לזרעם בארץ כי הארץ הוא בחי'

לה"ק בבחי' תוצא הארץ נפש חיה. נפש חיה הוא בחי' הדיבור כ"ש ויהי' האדם לנפש חיה ותרגומו לרוח ממללא. וע"כ הארץ מוציאה ומגדלת כל הדברים שבעולם כי היא בחי' חוה אשה שהיא אם כל חי'. וזהבחי' אשה קרקע עולם וע"כ אסור לזרוע כלאים בארץ כדי לשא ליתן ח"ו יניקה להרע הכולל שהם לשונות עממין מן הארץ שהוא בחי' לה"ק וע"כ הזריעה בעצמה אסורה מכ"ש לאכול כנ"ל. וע"כ עיקר האיסור הוא בא"י כי א"י הוא בחי' שלימות לה"ק כמובא לעיל כי א"י נבחרה מכל הארצות לישראל ולשון הקודש מכל הלשונות וישראל מכל העמים נמצא שא"י ולה"ק וישראל כולא חד אבל שאר הארצות הם נחלקו לשאר עממין. וע"כ אין שם האיסור כלאים כי ע' עממין הם בחי' כלאים בחי' כי שם בלל ה' שפת וכו' רק שמדרבנן אסור. כי מחמת שישראל דרים שם בח"ל יש שם קצת קדושת א"י כמו ששמעתי מרבינו נ"י שבכל קמום שדרים ישראל הוא בחי' א"י. וע"כ גזרו לאסור גם שם וע"כ כלאי הכרם חמור איסורו מאד ביותר כי עיקר יניקת הע' עממין מן הקדושה ע"י התרגום כמ"ש שהוא בחי' עץ הדעת טו"ר כנ"ל ועץ הדעת טו"ר הוא גפן כשרז"ל עץ שאכל אדם הראשון גפן היה. וע"כ חמור איסור ביותר כנ"ל. וע"כ עיקר האיסרו הוא חטה ושעורה וחרצן במפולת יד כי באמת באילנות אין זריעות כלאים חמור כ"כ כ"ש בש"ע שמותר לערב זרעים של אילנות ושאר זרעים ולזרעם כי באילנון אין האיסור כלאים חמור כ"כ כי מחמת שהאילנות הם גדולים וחשובים אינם נתערבבים ונבללים. וע"כ לא צוה להם הקב"ה שיצאו למיניהם רק בזרעים כי האילנות הם בבחי' אדם כ"ש כי האדם עץ השדה והם סמוכים אל הקדושה ביותר ע"כ אין הסט"א נאחזת בהם כ"כ. וע"כ אינם נתערבבים ואינם נאסרים בכלאים כ"א בהרכבה ממש כ"ש בש"ע אך הגפן נאסר ביותר עם הזרעים מחת שהוא בחי' עץ הדעת כנ"ל ע"כ עיקר האיסור כשיש שני מיני תבואה שהם כלאים בלא זה וגם חרצן בתוכם אזי הוא כלאי הכרם שאיסורו חמור מאד כי אז ינוקים הכלאים הנ"ל מן הקדושה דהיינו משלימות לה"ק ע"י החרצן דהיינו הגפן שהוא עץ הדעת שדרך שם יניקתם כנ"ל. ואזי נתערבים יחד ונאסרים ביותר כנ"ל:

וזה שכתוב בכלאי הכרם פן תקדש היפך שלימות לה"ק שהואקודש ממש וכשנפגם ונופל אזי הוא ג"כ בחי' תקדש בחי' נפילת ופגם לשון הקודש וזשארז"ל תוקד אש כי מהאש יצאו והאש תאכלם כ"ש ריבנו שם על פסוק ימוטו עליהם גחלים. הכל במאמר תפלה לחבקוק שמדבר משלימות לשון הקודש עיין שם:

כלאי הכרם א

אות א

ע"פ המאמר אני ה' הוא שמי וכבודי לאחר לא אתן וכו' בליקוטי הראשון בסי' י"א עיי"ש כל המאמר:

והכלל כי ע"י שמירת הברית בב' בחינות בבחי' יחודא עילאה ויחודא תתאה דהיינו שמירת הברי תשל הצדיקים שזווגן משבת לשבת ושמירת הברית של ההמון עם שזווגן בששת ימי החול. אבל עכ"פ הם שומרים את בריתם ע"פ התורה שאינו יוצא מדיני התורה וע"י שמירת הברית בשלימות בב' בחינות הנ"ל עי"ז זוכין לענוה שהוא בחי' כבוד בשלימות דהיינו למעט בכבוד עצמו ולהרבות כבוד המקום וכן להיפך ע"י ענוה זוכין לשמירת הברי תכי כ"א תלוי בחבירו וע"כ כבוד בשלימות זוכין לדיבור המאיר בתורה וע"י דיבור המאיר בתורה דהיינו ע"י שלומדין התורה ומוציאין בדברי תורה בפה בפירוש עי"זמאיר לו הדיבור לכל המקומות שצריכם הוא לעשו"ת תשובה עד שזוכה לתשובה המשקל ממש. ועי"ז זוכה לצאת ממדריגה פחותה ושפלה ובכל פעם ע"י כל תשובה ותשובה עי"ז יוצא ועולה מדרגא לדרגא. עד שזוכה לבא לתבונת התורה לעומקה וכו' ע"ש כל זה היטב:

וזה בחי' חנוכה כי נר חנוכה זה בחי' דיבור המאיר בתורה הנ"ל שזה בחי' האור של נר חנוכה כי נר מצוה ותורהאור כי עיקר נר חנוכה הוא לחזור ולהמשיך אור התורהכי המלכות יון הרשעה עמדו על ישראל להשכיחם תורתך וכו'. ע"כ אנו צריכין לחזור ולהמשיך אור התורהבחי' דיבור המאיר בתורה שזהו אור הנר של חנוכה כנ"ל. וע"כ מדליקין נר חנוכה סמוך לפתח בחי' אור בחי' (תהלים קיט) פתח דבריטך יאיר וע"י הארו הזה של נר חנוכה שהוא בחי' דיבור המאיר בחי' הררת הכבוד שעי"ז זוכין לדיבור המאיר בחי' והארת האירה מכבודו כמבואר שם במאמר הנ"ל עי"ז זוכין לתשובה כי הדיבור מאיר לו לכל המקומות שצריך לעשו"ת תשובה ועי"ז זוכה לצאת ממדריגה פחותה וכו' וזה בחי' מה שמדליקין נר חנוכה למטה מעשרה טפחים. שזה בחי' שממשיכין האור בחי' דיבור המאיר שיאיר אפילו במדריגות התחתונות להאיר גם לאלו שנפלו לשם למדריגות התחתונות שזהו בחי' למטה מעשרה שאין השכינה שורה שם כי מעולם לא ירדה שכינה למטה מעשרה ועכשיו ע"י מצוות נר חנוכה שהוא בחי' נר מצוה ותורה אור בחי' דיבור המאיר כנ"ל עי"ז מאיר האור אפי' במדרגות אלו התחתונות עד שזוכין לראות לצאת ממדריגה פחותה ושפלה ולעשו"ת תשובה שלימה ולבא לתבונות התורה לעומקה כנ"ל. וזה מה שמובא שם במאמר הנ"ל. על מארז"ל אמרי אנשי למתא

ירקא ירקא שקול. ירקא הוא בחי' תשובה בחי'וירק את חניכיושאורקין בפרשת שופטים שהואבחי' תשובה כ"ש שם מי האיש הירא וכו'. וזה בחי' חנוכה שהוא בחי' תשובה שזוכין ע"י האור של הנר חנוכה שהוא בחי' וירק את חניכיו שהוא לשון חינוך בחי' חנוכה כשארז"ל שחנכן במצוות דהיינו בחי' תשובה כי כשאדם מתחיל לעשו תתשובה זהבחי' חנוכה שמחנך עצמו בעבודת ה' וזה זוכין ע"י דיבור המאיר בתורה שהוא בחי' נר חנוכה כנ"ל:

אות ב

וע"כ נר חנוכה אסור להשתמש לאורה כי עיקר הדיבור המאיר הוא ע"י שלימות הכבוד דהיינו ע"י שממעט בכבוד עצמו ומרבה בכבוד המקום וכו' כמבואר שם במאמר הנ"ל. וזה בחי' שאסור להשתמש לאורה של נר חנוכה כי האור של נר חנוכה הוא בחי' הארת הכבוד שעי"ז מאיר הדיבור של התורה כנ"ל וע"כ אדור להשתמש לאורה כי אסור להשתמש באור הכבוד של התורה הקדושה בחי' ודאשתמש בתגא חלף כי אסור ליקח לעצמו שום הנאה ותשמיש מכבוד התורה וכשרז"ל ולא תעשה עטרה להתגדל בה ולא קרדום לחפור בה וכו'. רק צריכין להחזיר כל הארת הכבוד להש"י לבד:

אות ג

וזה בחי' ההלל של חנוכה. זה בחי' כבוד בשלימות שהוא בחי' למען יזמרך כבוד ולא ידום כמבואר במאמר הנ"ל. למען יזמרך כבוד זהו בחי' הלל שמזמרין ומהללין ומגדלין כבוד שמו יתב'. וע"כ זה פסוק למען יזמרך כבוד הוא הסיום של מזמור שיר חנוכת הבית שהוא בחי' חנוכה שהוא חנוכת הבית כמובא. שאז גומרין את ההלל בחי' למען יזמרך כבוד ולא ידום שזהו בחי' כבוד בשלימות. שעי"ז מאיר הדיבור בתורה שזהו בחי' נר חנוכה כנ"ל. וכבוד בשלימות זוכין ע"י שמירת הברית בב' בחינות כנ"ל. שהם בחי' יחודא עילא ויחודא תתאה. שזהו בחי' שמע ישראל וברוך שם וכו' שהם יחודא עילאה ויחודא תתאה. וזהו בחי' חנוכה חנ"ו כ"ה דהיינו כ"ה בכסליו אינון כ"ה אתוון דיחודא שמיחדין ישראל בכל יומא בשמע ישראל. וע"כ אז מדליקין נר חנוכה שהוא דיבור המאיר שזוכין לזה ע"י כ"ה אתוון שמע ישראל בחי' יחודא עילאה גם שם חנוכה הוא לשון חנוך מט"ט. כמו כמ ושכתב רבינו זכרונו לברכה במקום אחר. וחנוך מט"ט זה בחי' יחודא תתאה של ששת ימי החול שאז שולטנותי' דחנוך מט"ט. נמצא שחנוכה כלול מיחודא עילאה ויחודא תתאה היינו שממשייכן הארה מיחודא עילאה ליחודא תתאה מהגדולים במעלה להההמון והקטנים היינו שבכ"ה בכסליו שהוא בחי' כ"ה אתוון דיחודא בחי' יחודא עילאה אז ממשיכין ההארה של חנוכה שהוא בחי' חנוך מט"ט כדי להאיר גם בהקטנים במעלה שיזכו ג"כ לקדושה וטהרה לבחי' שמירת הברי

תבבחי' יחודא תתאה שהם מקבלים קדושהזו המצדיקים שבדור הגדולים במעלה שהם בחי' יחודא עלאה כי יחודא תתאה בחי' מט"ט בחי' ששת ימי החול עיקר קדושתם הם מקבלים משבת מבחי' יחודא עילאה וזה ממשיכין בחנוכה כנ"ל. ועל ידי זה זוכין לדיבור המאיר שהוא בחינו תנר חנוכה כנ"ל:

אות ד

וגם עיקר הארת הכבוד הוא ע"י הט"ל אורות שהם בחינו תמלאכת המשכן שהי' בו כל הלמ"ט מלאכות בבחי' טל אורות כמבואר היטב במאמר הנ"ל. וזהו בחי' חנוכהשהוא חנוכת הבית המקדש שכלולים בו הל"ט מלאכות בבחי' ט"ל אורות שעי"ז עיקר הארת הכבוד בשלימות. שעי"ז זוכין לדיבור המאיר שהוא בחי' נר חנוכה כנ"ל. וע"כ נוהגיןלומר ויהי נועם אחר הדלקת נר חנוכה כי ויהי נועם נאמר בעת הקמת משה את המשכן כשארז"ל שברכם משה שתשרה שכינה במעשה המשכן ובמעשה ידיהם כשארז"ל שזהו מה שנכפל בפסוק זה ומעשה ידינו כוונה עלינו ומעשה ידינו כוננהו. כי הכל אחד באמת כי צריכין שיהי' מעשה ידיו של אדם. דהיינו כל העסקים והמלאכות והמו"מ שלו שכולם כלולים בל"ט מלאכות שיהי' מזדככים ויהיו נעשים בקדושה ובטהרה גדולה עד שיהיו כל עסקיו בבחי' מלאכת המשכן בבחי' ט"ל אורות כנ"ל. שהוא נועם ה' וע"כ כללם משה יחד הברכה במעשהידיהם והברכה במעשה המשכן כיהכל אחד כנ"ל. וע"כ אומרים ענין ברכה זו דהיינו ויהי נועם וכו' בשעת הדלקת נר חנוכה כי נר חנוכה הוא בחי' דיבור המאיר בתורה שהוא בחי' ט"ל אורות בחי' ל"ט מלאכות דקדושה של מלאכת המשכן והביהמ"ק כנ"ל שזהו בחי' חנוכה שהוא בחי' חנוכת הבית המקדש כי אז קורין פרשת הקמת המשכן שהוא ויהי ביום כלות משה וע"כ אומרים אז ויהי' נועם שנאמר בעת הקמת המשכן כדי לזכות לתקן הל"ט מלאכו תבבחי' ט"ל אורות בבחי' משכן בבנינה וכנ"ל:

אות ה

וזה בחי' כלאי אילן שאין בהם איסור כלאים כ"א בהרכבה. אבל שאר כלאים אין נוהג בזה ומותר לערב זרעי אילן עם שער זרעים ולזרוען כמבואר בש"ע כי מבואר שם במאמר הנ"ל מה שארז"ל בשעה שאמר הקב"ה לאילנות למיניהם נשאו דשאים ק"ו בעצמן ומה אילנות שהם גדולים ואינם תכופים נצטוו שיצאו למיניהם אנו שאנו קטנים ותכופים מכ"ש שצריכים לצאת למיניהו. ופירשו רבינו ז"ל שם שהוא בחי' הנ"ל בחי' שמירת הברית בב' בחי' הנ"ל. היינו שהקטנים במעלה שזווגן בששת ימי החול צריכין להיות נשמרים מאד בשמירת הברית שעכ"פ לא יהי ופוגמין בברית ח"ו והם צריכין ללמוד ק"ו מהגדולים במעלה. וזהו בחינות ומה אילנות שהם גדולים ואינם תכופים היינו גדולים

במעלה שהם בחי' אילנו תשאינם תכופים כי זווגן רק משבת לשבת ואעפ"כ נצטוו למיניהם שהוא בחינות שמירת הברית כ"ש ושמרו בנ"י את השבת שהוא ר"ת ביאה שהוא בחי' זווג משבת לשבת כמובא בכתבי האריז"ל היניו שגם אותם הזהיר הש"י ושמרו וכו' שישמרו את עצמן מאד שלא לפגום בברית ח"ו אע"פ שאינם תכופין בזווגן כ"ש הקטנים במעלה שהם קטנים ותכופים שזווגם תכופין גם בששת ימי החול עאכ"ו שצריכים לשמור למיניהם דהיניו שמירת הברי תשעכ"פ לא יצאו מדיני התורה ח"ו וכו' ע"ש. וזה בחי' מ"ש לעיל שיחודא תתאה מקבל מיחודא עילאה היינו ההמון עם הקטנים מקבלין שמירתם וקדושתם מהגדולים במעלה כנ"ל. וע"כ לא הזהיר הש, יאת הדשאים שהם בחי' הקטנים שיצאו למיניהם רק הזהיר להאילנות שהם בחינות גדולים והקטנים צריכים ללמוד ק"ו מהגדולים כי הקטנים צריכים רק ללמוד מהגדולים היינו כי עיקר שמירתם וקדושתם הם מקבלין רק ע"י הגדולים שלומדין מהם ומקבלין מהם הקדושה והשמירה וזה בחי' מה שבאילנות אין שום איסור כלאים לזריעה בארץ רק כשגדל ונעשהאיל ואז יש בו איסור כלאים דייקא דהיינו איסור הרכבה בשאינו מינו כנ"ל כי האילנות הם בחי' הגדולים והצדיקים שהם אינם צריכים שמירה כ"כ כי הם בבחי' לא יאונה לצדיק כל און ועיקר שמירתם מה שהם צריכים אעפ"כ לשמור עצמן מאד כנ"ל שגם הגדולים צריכים לשמור עצמן בשמירת הברית עיקר שמירתם הוא רק מגדלות כמבואר במאמר הנ"ל שגדלות וניאוף תלוי זה בזה וע"כ הצדיקים שהם בבחינות אילנא רברבא שכבר זכה לתכלית הקדושה בשלימות לבחי' יחודא עילאה. בודאי אינו מתירא עוד מהיצה"ר בתאוה הגשמיות ח"ו ועיקר שמירתו הוא רק מגאות שהוא בחי' ניאוף כנ"ל. וזהו שנרמז בדין הנ"לשל כלאי אילן כי אין בהאילנות כלאים בזריעה בארץ כי כשזורעין זרעים של האילן בארץ אין בו איסור כלאים היינו כשהצדיק שהוא בחי' אילן כנ"ל כשהוא בבחי' קטנות ושפלות בחי' ונפשי כעפר לכל תהיה אז אין בו איסרו כלאים כלל כי אז אין צריך לשמור עצמו כלל כי בוודאי לא יתדבק ולא יתערב עמו מין אחר כילא יאונה לצדקי כל און ומחמת זה יכול הצדיק להוריד עצמו למדריגות התחתונות לעסוק עם ההמון עם להמשיך להם קדושה ולהחזירם בתשובה כיהוא אינו מתירא שלא יתאחז בו ח"ו איזה פגם מהם כילא יאונה לצדי כל און כנ"ל. ועיקר שמירתו הוא רק מגאות כנ"ל:

וזהו בחי' איסור הרכבה באילן כי כשהאילן יוצא וגדל מן הארץ אז צריכין לשמרו מלהרכיבו במין אחר. היינו כשהצדיק נתגדל למעלה אז עיקר שמירתו שהיי' למיניהו שהוא בחי' שמירת הברית כי אז צריך שמירה גדולה שלא יהי' נתפס בגדלנות ח"ו שהוא

בחי' פגם הברית אבל כשהוא בבחי' קטנות בבחי' זרעים הנזרעים בררץ אז אין צריך שמירה כלל כנ"ל כי עיקר שמירתו הוא כשנתגדל למעלה כמו אילן הגדל מן הארץ ועולה למעלה שאז צריך שמירה שיהי' למיניהו שלא יהי' נתפס בגאות ח"ו שהוא פגם הברית רק ילך ויגדל למעלה מעלה בבחינות למיניהו בבחינות שמירת הברית שהוא בחי' ענוה באמת:

כלאי הכרם ב

הלכות כלאי כרם

אות א

ע"פ המאמר אנכי ה' אלקיך וכו' בליקוטי הראשון בסי' ד' ע"ש כל המאמר כולו מראשו לסופו והכלל שע"י ווידוי דברים לפני הת"ח עי"ז מחזירין את המלכות לשרשה ועי"ז עולה המלכות שהוא בחי' אלקים בחי' דין ושב לשרשו להש"י לבחי' הוי' בחי' חסד ואזי הוי' אלקים שהם חו"ג כולו אחד ואזי יודעין שכל מאורעותיו הכל לטובתו וזאת הבחי' היא מעין עוה"ב וכו' ועי"ז שמחזירין המלכות לשרשו דהיינו ע"י ווידוי דברים לפני ת"ח דהיינו שעושין תשובה על כל עוונותיו ומשברין כל התאות וכל המדו תרעות הנמשכין מד' יסודות וכו' כ"ש שם. ומתוודין ווידוי דברי סלפני ת"ח שעי"ז מחזירין המלכות לשורשו כנ"ל. עי"ז אתה נכלל באין סוף. וזה בח'י זרקא דאזדריקת לאת דאיתנטילת מתמן שתחזור את המלכות לא"ס שהוא אותיות הדיבורים כל אות ואות מלובש בה רצון הש"י שרצון הש"י הי' שזאת האות יהי' לה תמונה כזו ואות אחרת הי' שזאת האות יהי' לה תמונה כזו ואות אחרת יהי' לה תמונה אחרת. נמצא שרצונות היינו תמונת אותיות הם התגלות מלכותו ית"ש. וכל אלו הרצונות היינו התמונות נמשכין מרצון א"ס שאין בו תמונה וכל הדברים והישו"ת שבעולם הם מהאותיות היינו ממלכות כי ישו"ת הוא מחמת המלכו תשרצה הקב,ה שיתגלה מלכותו בעולם ועל ידי זה ברא את העולם מאין ליש וכל הרצונות היינו התמונו וכל הישו"ת היינו בחי' מלכות מקבל חיותם מרצון א"ס. כ"ש בכל מקום שאתה מוצא גדולתו וכו' וזה בחי' התפשטות הגשמיות כי כשרוצה להכלל ברצון א"ס צריך לבטל את הישו"ת שלו וזה בחי' הסתלקות משה בשבת במנחה שאז התגלות רעוא דרעוין שהוא בחי' רצון א"ס שכל הרצונות מקבלי וחיותם ממנו וזה מחמת שביטל משה כל ישותו כ"ש ונחנו מה וכו'. וזה שאנו רואין שלפעמים נתלהב אדם בתוך התפילה וכל זה בחמלת ה' עאליו שנפתח לו אור הא"ס וכו' ובשעה שנתבטל לגבי א"ס. אזי הוא בבחי' ולא ידע איש שאפי' הוא בעצמו אינו יודע מעצמו. אבל זאת הבחי' צריך להיו תרצוא ושוב כדי שיתקיים ישותו כי הקב"ה

רוצה בעבודתינו כ"ש ואבית תהלה מגושי עפר מקרוצי חומר ובשביל זה צריך שלא ישאר כן אלא עד שיבא הקב"ה בעצמו ויטול נשמתו. אבל בחיים חיותו צריך שיהי' ההתפשטות הגשמיות בבחי' רצוא ושוב נמצא כשהוא בבחי' ושוב אזי צריך להראות גם לדעתו. כי בתחילה בשעת דביקות הי' נתבטל הדעת כ"ש ולא ידע איש וכשהוא בבחינות ושוב ששב לדעתו לישותו אז שב לדעתו וכששב לדעתו אזי הוא יודע אחדות הא"ס וטובו ואזי אין חילוק בין ה' לאלקים בין מדת הדין למדת הרחמים. כי בא"סאין שייך ח"ו שינוי רצון כי השינויים אינם אלא בשינוי התמונות אבל ע"י הדביקות של אדם בא,ששם אין שינו ירצון כי שם רצון פשוט ואח"כ נשא בו רש"ימו מאחדות הזאת. ואח"כ נעשה בבחינות ושוב אזי הרשימו מראה לדעת שידע שכולו טוב וכול אחד. וזה בחי' אתה הרעת לדעת כי ה' הוא האלקים וכו' ע"כ כ"ז היטוב:

וזה בחי' איסור כלאים כי עיקר הבריאה היתה בשביל התכלי תזהזה שתחזור כל הבריאה ותהי' נכללת בא"ס שזה עיקר התכלית של כל הנבראים שבעולם שיחזרו לשרשם הראשון כי הש"י המציא כל הבריאה מאין ליש בשביל ישראל עם קדוש כדי שעל ידי עבודתם ודביקותם בו ית' יעלו כל הנבראים ויחזירו הלכ לשרשו הראשון שיחזור ויוכלל הכל בא"ס אבל כל זמן קיום העולם בהכרח שיהי' בחי' זו בבחינו תרצוא ושוב כי הש, יחפץ בקיום העולם. כדי שנעבדו אותו ית' בעולם השפל הזה דייקא אשר זה כל תענוגיו ושעשועיו ית' וכנ"ל. וזה בחי' וכל שיח השדה טרם יהי' בארץ וכל עשב השדה טרם יצמח ואדם אין לעבוד את האדמה כי באם תצמיחת וגידול כל הצמחים שבעולם הוא נפלאות תמים דעים. כי בזה אנו רואים בכל עת נפלאו הבורא ית' אשר הוא עושה נפלאו תבכל עת שמגרעין א' של זרע גדל ממנו כמה שבלים ועיקר הגידול הוא אחר שהגרעין נתבלה בארץ ונעשה כאין ואפס אז חוזר וצומח ממנו דבר הנצמח אילנות או תבואה וכיוצא. וע"כ א"א שיגדל ויצמח שום דבר, כ"א ע"י הזריעה בארץ דייקא כי הגידול והצמיחה הוא בחינת בריאה חדשה ועלכן אי אפשר כי אם על ידי שזורעין הגרעין בארץ והארץ הוא בחינות שפלות בחי' אין ושם נתבלה הגרעין עד שנעשה כאין ואפס ולא נשאר ממנו כ"א משהו בעלמא ואז נכלל הדבר הנזרע בא"ס. ע"י שנתבלה ונתפשט מגשמיותו ואזי חוזר ושב משם מאין ליש וחוזר ונתחדש ביתר שאת. עד שיוצא וגדל וצומח ממנו אילן גדול וכיוצא אבל א"א לשום דבר שיחזור ויעלה לשרשו הראשון להתבטל באור הא"ס ולהתחדש שם בבחי' רצוא ושוב כנ"ל כ"א ע"י האדם כי הכל נברא בשביל האדם ואד"ם בגימ' מ"ה ונתן הש"י כח וחכמה בהאדם שיש לו כח בבחירתו להפשיט עצמו מכל גשמיות החומר ולדבק עצמו בהש"י עד שיתבטל

ויוכלל באור הא"ס ברצוא ושוב כל ימי חייו. ועל ידי זה כל העולם בכללו נכלל עמו בא"ס. כי הכל תלוי בו כנ"ל:

וע"כ כל שיח השדה וכל עשב השדה לא צמח ולא יצא לאויר העול סעד שבא אדם הראשון והתפלל על הגשמים כמו שפירש"י שם כי התפילה הוא בחי' דביקות וביטול לא"ס ועי"ז חזר והמשיך משם הברכה והשפע העליונה שהם מי הגשים ועי"ז צמחו כל הצמחים וכל העשבים וכן עכשיו א"א שיגדלו שום צמחים כ"א ע"י האדם ועיקר הוא התפילה כי אין הגשמים יורדין אלא ע"י תפילות ישראל כי אין הגשמים יורדין אלא ע"י תפילות ישראל כ"ש (איוב ל"ו) ויצ ו עליו' במפגיע כי התפילה היא בחי' דביקות וביטול לא"ס כי עיקר שלימות התפילה לפעול על ידה להמשיך גשמים הוא רק כשמתפללין במסירות נפש בבחי' התפשטות הגשמיות כמו החסידים הראשונים שהי' מתפללין בהתפטות הגשמיות וע"כ הי' תמיד נענין בתפילתם וירדו גשמים ע"י תפילתם מיד כמובא במס' תעניות הרבה מעשיות מזה. ועי"ז דייקא גדילים הצמחים כי עיקר גידולם ע"י בחינו תביטול לא"ס ברצוא ושוב. שזה בחינו תתפילה כנ"ל:

אות ב

ובזה מתורץ מה שהתורה כתבה יעודי המצות ושכרם בירידת גשמים. כ"ש אם בחוקותי תלכו וכו' ונתתי גשמיכם בעתם וכו'. וכיוצא בזה הרבה כי ירידת גשמים שעי"ז נותנת הארץ יבולה זה מורה על שלימות עבודתם בתכלית. שזכו להגיע לתכלית השלימות על ידי קיום התורה והמצוות עד שזכו להתבטל באור הא"ס שעי"ז זוכים להמשיך גשמים ולגדל כל מצח הארץ שעיקר גידולם עי"ז כנ"ל:

אות ג

וע"כ כשחטא אדה"ר בעץ הדעת נתקללה האדמה בעברוור כי עיקר בריאת האדם הי' בשביל זה התכלית. שיזכה להתבטל ולהכלל באור הא"ס ואחדותו ית' כמו שיהי' לעתיד ואם לא הי' אוכל מעץ הדעת הי' זוכה האדם לתכלית הזה בשלימות בחיים חיותו להתדבק ולהכלל באור הא"ס בעודו בגופו כמו שיהי לעתיד אחר התחיה והיה יודע שכולו טוב כולו אחד כמו לעתיד שיהי' כולו טוב כנ"ל. וע"כ הזהירו ה"י ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו וכו'. כי הזהירו שלא יאכל מעץ הדעת שעל ידו יודעין טוב ורע שיודעין הפרש בין טוב לרע דהיינו שיש חילוק בין המאורעות טובות ורעות וע"כ הזהירו שלא יאכל אכילה זו כי האדם נברא שיזכהלדעת שלם ששם אין חילוק בין חסד לדין כי כולו טוב כולו אחד שזה זוכין ע"י ביטול לא"ס כנ"ל. וע"כ מחת שאדם פגם בזה ע"כ נתקללה האדמה בעבורו כ"ש (בראשית ג') בזעת אפך תאכל לחם וכו' כי עכשיו צריכין האדם יגיעה גדולה קודם שממשים מזוונת ופרנסה. כי עכשיו א"א להתבטל

לאור הא"ס ברצוא ושוב להמשיך משם פרנסה שזה בחי' גידול התבואה ולהחם מן הארץ שגדילה רק ע"י הביטול לא"ס כנ"ל ועכשיו א"א לזכות לזה כ"א ביגיעה גדולה ועצומה מחמת זוהמת הנחש שנתאחזה בהאדם וע"כ צריך האדם יגיעה גדולה לשבר כל התאות והמדות ואז יזכהלביטול הזה שע"י האדם הזה שזוכה לזה על ידו דייקא גדלים כל הצמחים ונמשך כל הפרנסה לעולם:

אות ד

וזה בחי' איסור כלאים כי כל דבר נשתנה בתמונתו ודמותו וכל אלו התמונות הם כפי האותיות שהם בחינות מלכות שמלובש באותו הדבר שהם בחי' הרצונות הנמשכין מרצון א"ס שאין בו שום תמונה שרצונו ית' הי' שזה האות יהי' לו תמונה זו ועל ידו יהי' נברא זה הדבר בתמונה הזאת וסדר הזה וכן בכל פרטי הבריאה וכמבואר לעיל במאמר הנ"ל. וכל אלו הרצונות והתמונות של כל הדברים שבעולם נמשכין מרצון א"ס שאין בו שום תמונה וכו' כע"ל. וא"א שיוכלל הדברים בא"ס כ"א וכו' כנ"ל. וא"א שיוכללו הדברים בא"ס כ"א ע"י התפשטות הגשמיות וביטול הישות. ואז נכללין הרצונות המלובשין בהתמונות ברצון א"ס הפשוט שאין בו שום תמונה שממנו נמשכין כל הרצונות וכל התמונות. וע"כ א"א שיחזרו ויוכללו בהא"ס כ"א כשנזהרין לבלי לשנות רצון הש"י. שיעמוד כל דברו דבר בצלמו ותמונתו שקבע לו הבורא ית"ש וזה בחי' איסור כלאי זרעים וכלאי הכרם כי הזריעה והצמיחה הוא בחי' ביטול בואר הא"ס ברצוא ושב כנ"ל. וזה א"א כ"א כשאין משנין התמונות מרצונו ית' המלובש בכל הרצונות שבכל התמונות שאז כל הרצונות שבכל התמונות יכולין לחזור ולשוב לשרשן להתבטל ברצון הפשוט שנמשכו משם מתונתם וצלמם אבל כשמערבבים הזרעים ח"ו וזורעין כלאים ח"ו נתערבבים התמונות ועי"ז כאילו עוקרין הרצונות המלובשין בהם מרצון הא"ס מאחר שנשתנו התמונות שלא במינם ואז אין יכולין לחזור ולהכלל ברצון הפשוט וזהו קילקול הבריאה כי עיקר הבריאה כדי שתחזור ותוכלל בא,ס כנ"ל וזה א"א כ"א כשמשמרין שלא לערבב את התמונות רק כל דבר יעמוד בתמונתו וצלמו. שאז הרצון הפרטי המלובש בכל תמונה ותמונה מקושר ברצון הא"ס שאין בו תמונה ואז יכולין להפשיט הדבר מגשמיות שיהי' חוזר ונכלל בא"ס כנ"ל. אבל כשמערבבים התמונות עי"ז עוקרין אותם מרצון הפשוט ואינם יכולים לחזור ולהכלל בא"ס ולהמשיך משם רצון העליון שזהו עיקר הפגם שלכל העבירות וע"כ א"א להכלל בא"ס כ"א ע"י ווידוי דברים כנ"ל. כי עיקרהפגם של עבירה ח"ו הוא שפוגמין במלכות באותיות הדיבורים שהם הרצונות והתמונות ומשנין אותן ועוקרין אותן משרשן וממשיכיןאותם להס"א ח"ו.

וע"כ עיקר התיקון ע"י ווידוי דברים שעי"ז חוזרין ומעלין הדיבורים בחי' מלכות בחי' רצונות לשרשן ע"י שחזרו ותיקנו הצירופים של האותיות שהם הרצנוות כסדר כמבואר במאמר הנ"ל. וזהו בחינות האיסור של כלאים שמערבבין ומשנין התמונות והרצונות. שעל ידי זה עוקרים אותן משרשן. ואינם יכולין להכלל ברצון אין סוף שאין בו שים תמונה כנ"ל:

אות ה

וע"כ החמירה התורה ביותר באיסור כלאי הכרם שחמור ביותר מכל הכלאי זרעים והאילן כי יין יש בו שני בחינות זכה נעשה ראש לא זכה נעשה רש זכה משמחו לא זכה משממו (יומא ה') כי יש יין המשמח ויש יין המשכר כי כשזוכה שתות היין בקדושה כראוי אזי היין מרים דעתו ומשמח לבבו. בחי' ויין ישמח לבב אנוש (תהלים ק"ד) ואז נתעהל דעתו וזוכה לדעת כי ה' הוא האלקים שזהו עיקר שלימות הדעת כנ"ל. לדעת שה' ואלקים כולו חד כנ"ל שזהו עיקר השמחה בחי' ויין ישמח לבב כי כשזוכין לדעת הזה ויודעין שהכל לטובה בודאי הוא בשמחה תמיד ווזה בחי' השמחה של לעתיד שאז תגדל השמחה כ"ש (תהלים קכ"ו) אז ימלא שחוק פינו וכו' היינו שמחים כי אז נזכה לדעת הזה שכולו טוב וע"כ יהי' אז עולם השמחה וזה בחי' השמחה של יין בחי' יין המשמח בחי' וייש ישמח כי נתרומם דעתו על ידי היין דקדושה עד שזוכה לדעת הנ"ל שהוא למעלה מדעת ה אנושי ואז יודע שהלכ לטובתו כי כולו טוב שעי"ז נתרבה השמחה מאד וזה בחי' יין המשומר שנזכה לעתיד בעוה"ב שאז יהי' כולו טוב וכו' כנ"ל. אבל יש יין המשכר ח"ו ומי שאינו זוכה אזי יוצא מדעתו לגמרי ע"י שתיית היין כי בחי' זו של ביטול הנ"ל. לאו כל אדם זוכה ולא כל הרוצה ליטול את השם נוטל וא"א לזכות לבחי' ביטול הנ"ל כ"א כשמקדשין עצמו תחילה ומשברין כל המדות והתאות הנמשכין מד' יסודות ושבין בתשובה שלימה ומתוודין ווידוי דברים לפני ת"ח אז דייקא יכולין להכלל בא"ס וגם אז א"א להתבטל לגמרי כי הש"י רוצה בעבודתינו ע"כ צריך שיהי' הביטול בבחי' רצוא ושוב כנ"ל. אבל מי שהוא משוקע עדיין בתאות גשמיות בודאי א"א לו לזכות לבחי' ביטול ואפי' אם יתנוצץ לו לפעמים וירצה לעלות ולהכלל בא"ס יותר מהראוי לו לפי מדריגתו יוכל לפגותם בזה ח"ו שזה בחי' פן יהרסו לעלות אל ה' ואפילו בצדקיים גדולים מצינו בד' שנכנסו לפרדס שלא יצאו בשלום כ"א ר"ע שנכנס בשלום ויצא בשלום ע"כ צריכין לבקש הרבה מהש"י שיזכה לביטול הזה לפי מדרגתו בקדושה וטהרה שלא יזוק לו ריבוי האור ח"ו כי ריבוי השמן גורם כיבוי הנר ח"ו מכ"ש ע"י שתיית היין אע"פ שנתרומם הדעת ע"י היין אבל כשאינו זוכה אזי נתבלבל דעתו לגמרי

ובא לשכרות כי ביטול הנ"ל אל הא"ס זה בחי' שנפשט הדעת ויוצא מהכלים של המוחין ונכלל בא"ס כי בודאי כלי המוחין אין יכולין לקבל אור הא"ס ואח"כ כששב מהביטול אז נשאר בו רק הרשמיה ואז הרשימה מאירה לדעת כי ה' הוא האלקים וכולו טוב כנ"ל ע"כ צריכין שיהיו כלי המוחין קדושים וטהורים כדי שיוכלו לקבל אור הרשימו של הביטול. וזה בחי' יין שעל ידו נתרומם הדעת למעלה מהכלים של המוחין וע"כ צרכין שהיי' כלי המוחין שלו חזקים שיוכלו לקבל הגדלת הדעת הבא ע"י היין ואז יכול לידע עי"ז יידעה שלימה בבחי' חמרא וריחני פקחין בבחי' וחכך כיין הטוב הולך לדודי למישרים (ש"ה ז) דהיינו שהולך ומתדבק לדודו באהבה ואחוה וריעות באהבת המישור בבחי' ביטול להא"ס אשר הוא דודי ורעי כ"ש (שם ה) זה דודי וזה רעי. אבל כשלא זכה ואין כלי המוחין שלו חזקים אזי אין יכולין לקבל הגדלת הדעת הבא ע"י היין ואזי ריבוי השמן גורם כיבוי הנר ונתבלבל דעתו ומוחו לגמרי שזהו בחי' יין המשכר בחי' לא זכה משממו כי נשתומם לגמרי מריבוי הדעת. וזה בחי' חטא אדה"ר שאכל מעה"ד טו"ר שהי' יין כשרז"ל סחטה ענבים ונתנה לו וגם נח פגם בזה כמובא כ"ש ויחל נח איש האדמה ויטע כרם וישת מן היין וישכר וכו' ועיקר הפגם שלהם הי' שהסתכלו למעלה ממדריגתם שזהו בחי' יין המשכר וכמובא בספרים:

וזה בחי' חטא נדב ואביהוא כשרז"ל שתויי יין נכנסו למקדש וז"ש בקרבתם לפני ה' וימותו כיהכל אחד כי בקרבתם לפני ה' היינו שהציצו ותקרבו יותר מדאי למעלה ממדריגתם שזה היה עיקר הפגם שלהם וזהו בעצמו בחי' שתויי יין כנ"ל:

אות ו

וע"כ צריכין לשמור היין מאוד ממגע נכרים שלא יהי' נפגם ח"ו ולא יהי' נעשה ח"ו בבחי' יין המשכר. וע"כ החמירה התורה ביותר באיסור כלאי הכרם כי היין צריכין לשומרו יותר מכלאים כדי שתוכלל הנטיעה בשרשה כדי להמשיך היין משורשו שבקדושה שהוא בחי' יין המשמח שזה בחי' ביטול אל הא"ס שמשם צומחים כל הזרעים וכל הנטיעות כשהם למיניהם וכנ"ל. אבל כשמערבין כלאים בכרם ח"ו נפגם היין ונעשה יין המשכר כי אינו יכול לקבל אור הא"ס מאחר שנתערבב ונשתנה התמונות והרצונות ע"י התערובות של הכלאים בכרם וכנ"ל כי היין צריך שמירה יותר מכל הזרעים מכלאים מחמת שהיין הוא בחי' הגדלת הדעת שזה עיקר בחי' הביטול. וע"כ צריך שמירה יתירה כנ"ל:

אות ז

וע"כ עיקר שתיית היין הוא רק בשבת ויו"ט בכוס של קידוש כי בשבת ויו"ט אז מאיר ביטותר אור הא"ס. כי זה עיקר קדושת שבת ויו"ט. שאז נפתח אור הא"ס וע"כ ע"י היין

ממשיכין הקדושה של שבת ויו"ט ע"י כוס של קידוש כי ע"י כוס יין של קידוש זוכין להתבטל ולהכלל באור הא"ס ולהשמיך הקדושה משם וכנ"ל. וזה בחינות כוס יין של הבדלה כי כשיוצא השבת או היו"ט אז צריכין להמשיך הרשימו של הביטול שתאיר להדעת כי שבת ויו"ט הוא בחי' ביטול אל הא"ס שנפתח אז כנ"ל. ואחר שבת ויו"ט זהו בחי' ששבין מהביטול ואז ע"י הכוס יין של הבדלה ממשיכין הרשימו לש הביטול שתאיר להדעת גם בששת ימי החול שנזכה לדעת גם אז כי ה' הוא האלקים שכולו טוב וכנ"ל. וע"כ עושין הקידוש וההבדלה על היין דייקא כנ"ל:

אות ח

וזה בחי' הנוטע כלאים בכרם הרי זה מקדש מ"ה גפנים מ"ה דייקא בחי מ"ה הנ"ל. שזהו בחי' ביטול אל הא"ס שעי"ז ממשיכין ממ"ה למאה כמבואר שם במאמר הנ"ל על מארז"ל ומלאו מחד גלגלא דעינא תלת מאה גרבא משחא ע"ש אבל כשנוטע כלאים בכרם שאז פוגם בבחינות מ"ה בבחינות ביטול הנ"ל. על כן מקדש מ"ה גפנים מ"ה דייקא. כי פגם בבחינות מ"ה בבחינות ביטול לא"ס כנ"ל:

אות ט

וזהבחי' תפילה שהוא בחי' ביטול אל הא"ס כנ"ל במאמר הנ"ל. וע"כ יש ד' בח' בתפילה שהם כנגד ד' עולמות אבי"ע כידוע דהיינו קרבנות ופסוקי דזמרה וברכת ק"ש ותפילת י"ח וכו' כידוע כי בתחילה צריכין לתקן הד' יסודות שהם בשרשן בחי' ד' אותיות השם זשזהו בחי' ד' עולמות אבי"ע הנ"ל. כי א"א לזכות לבחי' ביטול הנ"ל כ"א כשמתקנין כל המדות הנמשכין מד' יסודות שהם בחי' ד' עולמות הנ"ל כידוע. וע"כ צריכין בתפלה לסדר ד' בחי' הנ"ל. דהיינו קרבנות ופסוקי דזמרה וכו' כדי לברר ולתקן ד' יסודות בחי' ד' עולמות הנ"ל ואז זוכין לבחי' ביטל אל הא"ס שהוא בגמר תפילת י"ח שהוא כנגד עולם האצילו ששם עיקר הביטול אל הא"ס ועיקר הביטול הוא אחר שמסיים הש"ץ תפילת י"ח שאז נופלים על פניהם ומוסרין נפשם לה' שזהו בחי' ביטול אל הא"ס וע"כ אומרים ווידוי קודם נפילת אפיים שהוא בחי' הביטול כי א"א לזכות לבחי' ביטול הא"ס כ"א ע"י ווידוי דברים כנ"ל במאמר הנ"ל. וזהו בחי' הקדישים שאומרים בין עולם לעולם. דהיינו בין קרבנות לפסוקי דזמרה. וכן בי וישתבח ליוצר כי אנו צריכין לתקן כל הד' עולמות שהם בחי' ד' יסודות שיהי' כולם קדושים וטהורים. כדי שכולם יתעלו ויוכללו למעלה למעלה ויתבטלו כולם באור הא"ס ואז נדעכי ה' הוא האלקים כנ"ל שזהו בחי' עלמא דאתי. וזהו בחי' הקדיש שהוא הגדלת שמו הגדול ית' בחי' יתגדל ויתקדש שמי' רבא. כי עיקר הגדלת שמו ית' הוא בחי' ה' אלקים שהוא שם מלא בחי' שם הגדול. כ"ש (תהלים קד) ה' אלקי גדלת מאד היינו ששם ה' אלקים הוא גדול מאד כי זה השם כשמתיחד

ונכלל יחד בחי' ה' הוא האלקים. זהו עיקר גדולתו ורוממותו ית' בחי' הגדלת שמו ית' כמו שיהי' לעתיד שייה ה' אחד ושמו אחד כמבואר שם במאמר הנ"ל. וע"כ עיקר כוונת הקדיש הוא ליחד ולחבר ג' שמות אלקים עם ג' שמות הוי' היינו בחי' הנ"ל בחי' ה' הוא האלקים וע"כ ע"י הקדיש נכלל עולם בעולם שלמעלה ממנו וכו'. כי עיקר הכלליות הוא בבחי' זו בבחי' ה' הוא האלקים בבחי' כולו טוב לדעת שכל מאורעותיו הם לטובתו כי כל מה שעולין ונכללין מדרגא לדרגא ומעולם לעולם כל זה הוא בחי' ביטול ואז לפי העלי' והכלליות כן זוכין לדעת דהיינו להגדיל דעתו בכל פעם ולהבין שהכל לטובתו בחי' ה' האו האלקים. שזהו בחי' הקדיש שבין עולם לעולם שעל ידו עולין מעולם לעולם כי הקדיש שהוא הגדלת שמו ית' בחי' ה' הוא האלקים זהו בחי' ביטול שהוא בחי' עלי' מעולם לעולם כנ"ל. ועי"ז נטהרין ונתקדשין כל העולמות עד שזוכין אח"כ לביטול גמור אל הא"ס למעלה למעלה ואז זוכין לדעת גדול בשלימות ויודעין בידיעה שלימה שהכל לטובתו שזהו בחי' ה' הוא האלקים שזהו בחי' מה שמסיימין התפילה בשלום כי שלום הוא התחברות שני הפכים דהיינו חסדים וגבוורת דהיינו לדעת שהכל לטובתו שזהו בחי' הביטול שזוכין בגמר התפילה כנ"ל. וע"כ אין קדיש בין גאולה לתפילה דהיינ ובין בריאה לאצילות כי שם באצילות עיקר הביטול ושם נכללין בא"ס בעצמו כביכול שהוא למעלה מן הדעת למעלה מכל הקדושו"ת כמובן במאמר הנ"ל שבשעת הביטול בעצמו אין שייל לומר שהכל לטובה כי שם אינו יודע מעצמו כלל בחי' ולא ידע איש אפילו הוא עצמו לא ידע. וע"כ אין שייך שם קדיש שהוא הגדלת הדעת לצאת ממוחין דקטנות למוחין דגדלות לדעת כי ה' האלקים והכל לטובה כי כל זה צריכין בעולמות שלמטה שצריכין להמשיך עליהם ההארה מבחי' א"ס. כדי לדעת זאת שהכל לטובה אבל שם באצילות כשזוכין להביטול בעצמו שם אין שייך המשכת הקדושה והדעת כי נתבטלין לגמרי בחי' אפילו הוא עצמו לא ידע כנ"ל:

אות י

ואחר נפילת אפים אחר הביטול אז חוזרין בבחי' רצוא ושוב ואז ימאיר הרשימו אל הביטול לדעת כי ה' הוא האלקים ואז יודעין בשלימות שהכל לטובה ואז נמשכין כל ההשפעות כי עיקר המשכת השפע הוא ע"י הדעת הזה שהוא בחי' כולו טוב בחי' דעת קנית מה חסרת וע"כ אומרים אח"כ סדר קדושה ותפילה לדוד וכו' שכל זההוא בחי' המשכת השפע מהדעת הנ"ל. וע"כ שיכור אסור להתפלל כי קודם התפילה עדיין אין העולמות מתוקנים ואז היין הוא בחי' יין המשכר כנ"ל. וע"כ כששותה יין א"א לו להתבטל באור הא"ס בקדושה ובטהרה כראוי וע"כ אסור לו להתפלל כי מי שאינו קדוש

וטהור ורוצה להרוס ולעלות אל ה' למעלה ממדריגתו פגם מאד בזה כנ"ל וע"כ כשהוא שכור אסור לו להתפלל שהוא בחי' ביטול אל הא"ס כי יתבלבל דעתו לגמרי ולא יוכל להתבטל ברצוא ושוב בהדרגה בקדושה ובטהרה וכנ"ל:

אות יא

וזה בחי' כוס של ברכה של בהמ"ז אחר האכילה כי האכילה הוא מגידולי הארץ דהיינו לחם מן הארץ שעליו דווקא חייבין בבהמ"ז ועיקר גידולי הצמחים מן הארץ הוא בבחי' ביטול אל הא"ס כנ"ל. וע"כ ע"י האכילה זוכין להתבטל ברצון העליון דהיינו בחי' ביטול אל הא"ס שזהו הארת הרצון שזוכין בשעת האכילה כמבואר במאמר כי מרחמם ינהגם וכו' (בלק"ת סי' ז') שזהו בחי' צדיק אוכל לשובע נפשו בחי' והשביע בצחצחות נפשך שזוכין בשעת האכילה דקדשוה לאורות הצחצחות כמבואר במאמר תקעו כו' (בלק"ת סי' ה') שהם למעלה מהספירות שהוא בחי' ביטול אל הא"ס וע"כ אז אחר האכילה אז היין הוא בבחי' יין המשמח בבחי' ויין ישמח לבב אנוש ולחם לבב אנוש יסעד. וע"כ יין שבתוך הסעודה אינו משכר כשרז"ל היינו כנ"ל וזה בחי' כוס של יין של ברהמ"ז כי ברכת המזון נאמר על השובע ואז יש כח להמשיך היין דקדושה בחי' יין המשמח שהוא בחי' הארת הרצון הנ"ל בחי' ביטל אל הא"ס בקדושה גדולה כנ"ל:

(הלכו תכלאי הכרם הלכה ד' בהלכות ערלה הלכה ד') (והלכה ה' בהלכות ערלה

כלאי בהמה א

אות א

ע"פ התורה תפלה לחבקוק (בסי' י"ט) הנ"ל בה' כלאים (הלכה א'). אסורל חרוש או למשוך וכיוצא בכל מיני כלאי בהמה ועיקר האיסרו כשעושה עמהם איזה מלאכה אבל בלא מלאכה אין איסור כ"א בהרבעה כ"ש בש"ע כי איסור כלאי בהמה הוא ג"כ שלא יתגברו לשונות העמים כי כל מיני כלאים הם בבחי' לשונות העמים בבחי' כי שם בלל ה' שפת וכו' כנ"ל (בה' כלאי הכרם הלכה א') ועיקר האיסרו כשעושה עמהם מלאכה כי כל המלאכות הם כלולים בל"ט מלאכות שנמשכין מפגם עץ הדעת שעל ידו נתקללו ומשם הם בחי' ל"ט מלאכות ע"כ צריך ליזהר בהם מאד לקדשם ולבררם מזוהמת הנחש ע"כ אסור לעשו"ת מלאכה בכלאים שהוא בחי' לשונות העמים בחי' פגם עץ הדעת כי אזי המלאכה נפגמת בבחי' זוהמת הנחש בחי' ל"ט קללות ומתגברין לשנוות העמים ח"ו וכן בהרבעה בודאי אסור כי עיקר פגם עץ הדעת שהוא בחי' כלאים כנ"ל הוא פגם הברית כ"ש שם וזה הפגם נמשך אפילו בבהמות שטעמו מעץ הדעת כ"ש רז"ל ועי"ז היו נזקקין לשאינן מינן כ"ש כי השחית כל בשר את דרכו על הארץ כשפרש"י וע"כ אסור

לנו לערביע כלאי סכי כלאים הם בחי' לשונות העמים שנמשכין מפגם עץ הדעת ועיקר הפגם והאיסור הוא בהרבעה כנ"ל אבל זה אין איסור כ"א בשעת מלאכה כנ"ל. כי כל המלאכות הם תיקונים ובירורים כי על ידם מבררים האוכל מתוך הפסולת. ועל כן צריך לשמור אז מכלאים כנ"ל:

כלאי בהמה ב

אות א

ע"פ המאמר המתחיל אני ה' הוא שמי וכבודי לאחר לא אתן וכו' ע"ש כל המאמר היטב (סי' י"א). והנה מבואר שם שמי שזדוכה לתיקון הברית שהוא בחי' יחודא עילאה ויחודא תתאה. בחי' אילנות ודשאים שיצאו כולם למיניהם וכו'. עי"ז זוכה לבחי' ט"ל אורות הכלולים בוא"ו של כבוד בשלימות שמשם שלימת הדיבור המאיר שעל ידו זוכן לתשובה שלימה וכו' ומי שפוגם ח"ו בברית אזי נופל ח"ו לבחי' ל"ט קללות ל"ט מלקות. אבל מי ששומר את הברית אפילו כשעושה הל"ט מלאכות הם בבחי' מלאכת המשכן בבחי' ל"ט אורות הנ" לוכ' ע"ש היטב:

וזה בחי' מה שהזהירה התורהלא תחרוש בשור ובחמור יחדיו ועיקר האיסור שאסור לעשו"ת שום מלאכה ע"י שני מיני בהמה. כי עיקר תיקון הברית הוא בבחי' למיניהו וכמבואר במאמר הנ"ל. וע"כ כשנתחברים שני מיני בהמהם או חי' בשעת שעושין איזה מלאכה הוא פגם גדול. כי כל המלאכות כולם כלולין בל"ט מלאכות והל"ט מלאכות צריכין לשומרם מאד שלא יהיו נפגמין ח"ו בבחי' ל"ט קללות כנ"ל. ועיקר השמירה הוא ע"י בחי' שמירת הברית. וע"כ בשעת שועשין הל"ט מלאכות צריכין ליזהר מאד מבחי' פגם הברית וע"כ אסרההתורהשיתערבו אז בשעת עשיית איזה מלאכה מל"ט מלאכות שני מיני בהמה. כדי שלא יהיו נפגמין הל"ט מלאכות על ידי התערבות המניים שזה ובחי' פגם הברית. כי עיקר תיקון הברית הוא בבחי' למינהו כנ"ל. וע"כ עקיר הקפידה שלא לחבר שני מינים בשעת איזה מלאכה כי אז עיקר האזהרה כנ"ל. כדי שלא יהיו נפגמין הל"ט מלאכות ע"י בחי' פגם הברית ע"י שמתערבין שני מינים ואזי יהי' ח"ו הל"ט מלאכות בבחי' ל"ט מלקות וכו' כנ"ל כי אנו צריכין לעשו"ת הל"ט מלאכות בבחי' ל"ט אורות שזה תלוי בתיקון הברי תשהואבחי' למינהו כנ"ל:

אות ב

כי באמת כ"א צריך ליזהר אפילו כשעושה איזה מלאכה מל"ט מלאכות שלא יפול ח"ו לגשמיות המלאכה שהיא בחי' בהמיות שמשם נאחז זוהמת הנחש בחי' ל"ט מלקות כנ"ל רק צריכין לקדש עצמן להמשיך הקדושה של שבת לששת ימי החול לקדש לה"ט

מלאכות לברר הטוב מהם. באופן שיהיו בבחי' מלאכת המשכן בבחי' ל"ט אורות כנ"ל. וכ"ז תלוי בתיקון הברית שהוא בחי' קדושת שבת כידוע וכנ"ל. וע"כ צריכין ליזהר כשעושין איזה מלאכה ע"י בהמות שלא יתחברו אז שני מינין שהוא בחי' פגם הברית כנ"ל. כי צריכין להעלות הכל אל הקדושה להעלות בחי' בהמה לבחי' אדם כי בח"י אדם הוא הדעת שהוא בחי' תיקון הברית שזה בחי' כבוד בשלמות כי עיקר הכבוד הוא בבחי' אדם כמובא במ"א והוא בי' דיבור המאיר כי הדיבור הוא גדר האדם. ובהמה הוא היפך מכל זה כ יבהמה הוא העדר הדעת.בחי' פגם הברית שהוא בחי' בהמיות כמובא. והיא בבחי' העדר הכבוד. (כי עיקר הכבוד הוא בגדר האדם) ואין לה דיבור וצריכין להעלות ולברר מבהמה לאדם כיה כל נברא בשביל האדם ומי שזוכה לתיקון הברית ויש לו דעת הוא יכול לברר ולהעלות הכל ויכול להעלות מבהמה לאדם שזה עיקר שלימות הקדושה. וע"כ כשעושין איזה מלאכה ע"י בהמה והבהמה משמשת לאדם צריכין לראות שיעלה בח"י בהמה לבחי' אדם. כי מ ישזוכה לבחי' תיקון הברית אזי כל הנטפל אליו וכל הדברים שמשמשין אותו הכל נכלל בו. ועולה ונכלל בבחי' קומת אדם וכמובן בדברי רבינו במ"א. נמצא שצריכין שיהי' נכלל בחי' בהמה בבחי' אדם שהוא בחי' כבוד בשלימות בחי' דיבור המאיר. שעי"ז זוכין לתשובה שלימה כי עיקר התשובה הוא לעלות מבהמה לאדם כי כל החטאים הם בחי' מעשה בהמה וע"י התשובה מתקנים החטא ועולין מבהמה לאדם.שזהו בחי' קרבנות שמכפרין על החטא. כי ע"י שמביאין בהמה ומקרביין אותה לה'. עי"ז עולה בחי' בהמה לבחי' אדם. בבחי' אדם כי יקריב מכם קרבן לה' מן הבהמה וכו' (ויקרא א') וע"כ הם מכרפין על החטא שהוא מעשה בהמיות כנ"ל. וע"כ אסרה תורה שלא יתערגו שני מיני בהמה בשעת שעושין איזה מלאכה. שלא יהי' נעשה המלאכה ע"י בחי' פגם הברית וכו' כנ"ל. כדי שיוכל להעלות מבהמה לאדם כוו' כנ"ל. וע"כ הזכירה התורה חרישה. כ"ש לא תחרוש וכו' כי חרישה הוא הראשונה מל"ט מלאכות כמבואר בהמשנה אבות מלאכות הזורע והחורש ופירשו בגמ' כי חרישה ה"ל למיתני ברישא וכו':

אות ג

וזה שהזכירה התורה שור וחמור. אע"פ שבאמת כל שני מינים ביחד אסור לעשו"ת בהם מלאכה. אך עיקר הפגם הוא בבחי' פגם הברית פגם הדעת כנ"ל. ואיתא שחיות טהורות הם בחי' מחשבות טהורות. וחיות טמאות הם מחשבות רעות. כי יש בקדושה ארי ' שור נשר שהם בחי' מחשבות קדושו"ת בחי' תיקון הדעת וכנגד כלב חמור נץ וכו' נמצא שחמור הוא כנגד שור. ועיקר התגברות הס"א הוא מסטרא דשמאלא שהוא בחי'

שור כ"ש ופני שור מהשמאל וע"כ כשמתחברים שור וחמור הוא עירק התגברות הסט"א ח"ו בחי' פגם הברית פגם הדעת ע"י שיונק ח"ו חמור משור. אשר עי"ז עיקר התגברות הס"א ח"ו. כי עיקר כחם מבחי' שמאל של הקדושה שהוא בחי' שור שבקדושה כנ"ל וע"כ אע"פ שכל שני מינים אסור אעפ"כ הזכירה התורה שור וחמור. כי עיקר הפגם הואבחי' פגם הדעת שנעשה ע"י שמתחברים כלאים ופגם הדעת הוא בחינת התחברות שור וחמור ח"ו כנ"ל:

וע"כ בשבת שאז הס"א נכפית ונכנעת. ואז הוא תיקון הדעת ע"כ נאמר בשבת קודש למען ינוח שורך וחמורך. כי בשבת הוא שביתה ונייחא מכל הל"ט מלאכות ואז נכללין הכל בקדושה והס"א נכנעת והדעת בשלימות. ע"כ נאמר אז למען ינוח שורך וחמורך כי הכל נכלל בקדושה וגם הס"א נכנעת ונעשית מרכבה אל הקדושה. וזה שנאמר ביעקב בעת שיצא מבית לבן. ויהי לי שור וחמור כי הביא הכל אל הקדושה כי בבית לבן בירר בירורים וכשיצא משם זכה תיכף לקדושת שבת. כ"ש ויחן פני העיר. ודרז"ל שקבע תחמומין וכו'. וע"כ התפאר אז ואמר ויהי לי שור וחמור שהכניע הכל אל הקדושה בבחי' למען ינוח שורך וחמורך הנרמ בשבת כנ"ל. וע"כ הס"א מכונה מבשם חמור כמובא בדרז"ל ע"פ הבוקר אור והאנשים שולחו המה וחמוריהם. כי עיקר התגברות הסט"א ח"ו היא ע"י בחי' חמור שהוא כנגד שור שבקדושה שהוא בחי' שמאל של הקדושה כנ"ל. שעיקר יניקתם משם מבחי' סטרא דשמאלא כנ"ל:

וזה בחי' פטר חמור שאסור בהנאה וצריכין לפדותו בשה ליתן לכהן שה תמורתו ואז הותר הפטר חמור כי ישראל צריכין להעלות הכל אל הקדושה להעלות מבהמה לאדם שזה בחי' תיקון הברית כנ"ל. וע"כ גם בכור בהמה ניתן לכהן. כי הבכור הוא ראשית דעת וצריכין ליתנו לכהן. כי הכהן הוא בחי' דעת בחי' תיקון הברית כ"ש כי שפתי כהן ישמרו דעת וכו'. וכ"ש בריתי היתה אתו בחי' ברית כהונת עולם. וע"כ כל בכור בהמה שייך לכהן כדי לברר ולהעלות בחי' בהמה לאדם. כי ע"י שנותניהבכור לכהן שהוא בחי' תיקון הדעת תיקנו הברית כנ"ל. עיז"ז מבררין ומתקנין ומעלין בחי' בהמיות לאד משהוא בחי' דעת בחי' כהן כנ"ל. כי הכהן מקרבי הבכור לקרבן. וע"י הקרבן מעלין מבהמה לאדם כנ"ל. ועי"ז נתתקנין כל הוולדות שנולדין אח"כ. ונתברר בחי' הבהמיות כי הכל נמשך אחר ההתחלה וע"י הבכור שהוא הראשון שבוולדות שניתן לכהן. עי"ז נתתקן ממילא כל הוולדות שאחריו. ויש כח ביד הישראל לבררם ולהעלותם מבחי' בהמיות לבחי' אדם וכ"ז הוא בבכרו בהמה טהורה אבל בהמות טמאות אין כח לבררם שיהיו נכללים בבחי' אדם. וע"כ הם אסורים לנו לאכול בשביל זה אין בהם דין בכור

רק בחמור צותה התורה לפדות הפטר חמור בשה הניתן לכהן. כי עיקר יניקת הסט"א הוא ע"י בחי' חמור כנ"ל. וע"כ הבכור של החמור שהוא בחי' ראשית והוא כנגד ראשית דעת שבקדושה. ע"כ אסרה התורהאותו בהנאה כי אין כח להכניסו אל הקדושה רק תיקוון ע"י שפודין אותו בשה. והשה ניתן לכהן. כי השה הוא ג"כ מין בהמה שמשם יניקת החמור שהוא הס"א שיניקתה מבהמיות. אבל השה יכולין לברר אותו ולהעלותו אל הקדושה כי הוא בהמה טהורה בפרט שה שהוא המובחר שבבהמות שסמוך יותראל הקדושה מכל שאר הבהמות. כשארז"ל שהאיל כולו קודש צמרו לתכלת קרניו לשופרות וכו'. וע"כ כשפודין הפטר חמור בשה ולוקחין שהתמורתו ונותנין לכהן אזי הותר הפטר חמור בהנאה כי אח"כ מותר להשתמש בו. מאחר שהוא בא עכשיו מתמורת השה עי"ז נעשה הפטר חמור ג"כ מרכבה אל הקדושה. ע"י שנחלף בשה שהוא ג"כ מין בהמה שמשם יניקתו. אבל זה השה ניתן לכהן ונכלל בקדושה. עי"ז גם הפטר חמור שהוא תמורתו נעשה מרכגבה אל הקדושה וע"כ הוא מותר בהנאה. וע"כ המצריים שהם בחי' חמור כ"ש אשר בשר חמורים בשרם כיהם בני חם שהוא בחי' עבדות. כי עיקר בחי' עבדות הוא במצרים כמובא במ"א. והעבדים הם עם הדומה לחמור כשדרז"ל ע" פשבו לכם פה עם החמור. ע"כ היו עובדים לטלה כי רצו לינק מהקדושה ע"י הטלה שהוא מין בהמה שמשם יניקתם והוא סמוך אל הקדושה ביותר כנ"ל. וע"כ רצו לינק מהקדושה ע"י הטלה. וע"כ כשיצאו ישראל משם צוה השם יתברך להביא טלה לקרבן פסח כדי להעלות בחי' הטלה אל הקדושה ולהפסיק יניקתם שלא יהי' להם יניקה משם. וע"כ נצטוו מיד ופטר חמור תפדה בשה כנ"ל. וע"כ כל האבות היו רועי צאן דייקא כי כל עבודתם הי' רק לברר ולהעלות בהמה לאדם וכנ"ל. ועיקר בחי' זו הוא ע"י הצאן שהם מין בהמה וסמוכים לקדושה ביותר כנ"ל. וזה שאמר יעקב ויהי לי שור וחמור צאן ועבד ושפחה כי העלה הכל אל הקדושה ואפילו הס"א נעשית מרכבה אל הקדושה והכל ע"י הצאן שהיה רועה צאן בבית לבן וכנ"ל שפרש"י מוכר צאנו ולוקח לו כל אלה כי כל אלו הדברים שזכה להביאם כולם אל הקדושה הכל הי' ע"י הצאן כנ"ל. כי ע"י שהי' רועה צאן וזכה לברר ולהעלותם אל הקדושה עי"זנכנע רוח הבהמיות וכשנכנע רוח הבהמיות נעשה הכל מרכבה אל הקדושה אפילו אלו שהם מן הס"א בבחי' ויהי לי שור וחמור צאן ועבד וכנ,. כי כולם יניקתם מבחינת רוח הבהמיות וכשנכנע רוח הבהמיות על ידי הצאן שהי' רועה כנ,ל. על ידי זה נעשה הכל מרכבה אל הקדושה כנ"ל. וז"ש ואתן צאני צאן מרעיתי אדם אתם אתם קרוים אדם ולכאורה קשה קרי להו צאן וקרי להו אדם. אך באמת זהו עיקר השבח וההמעלה שמשבח לישראל שבשביל זה הם דייקא

קרויים אדם ולא האומות העולם כי באמת גם האומות העולם הם בדמות אדם אך אף על פי כן אינם קרויים אדם מאחר שאינם יכולים לשבר רוח הבהמיות להעלות מבהמה לאדם ע"כ הם כרוכים אחר מעשה בהמיות אחר תאות הבהמיות שלהם וע"כ אינם קרויים אדם אבל ישראל הם משברים רוח הבהמיות ומעלים מבהמה לאדם. ע"כ הם קרוים אדם ועיקר בחי' זו שמעלין מבהמה לאדם הוא ע"י בחי' צאן כנ"ל. אשר בשבי לזה היו האבות רועי צאן כנ"ל. וע"כ הפסוק מכנה את ישראל בשם צאן וקורא אותם בשם אדם כי עי"ז דייקא הם קרויים אדם. וזהו ואתן צאני צאן מרעיתי אדם אתם. אתם קרויים אדם וכו' כנ"ל. וע"כ זכה דוד המע"ה ע"י שהי' רועה צאן להיות רועה ישראל ולהנהיג את ישראל בדרך הישר שיזכו לשבר רוח הבהמיות שזה עיקעבודת האדם. וזה עיקר המלוכה על ישראל לזכות את ישראל לזה שישברו רוח הבהמיות. וע"כ זכה דוד לזה שישברו רוח הבהמיות. וע"כ זכה דוד לזה ע"י שהי' רועה צאן. כ"ש מאחר עלות הביאו לרעות וכו' כנ"ל. והבן בילא"ו:

וזה שנאמר בפטר חמור ואם לא תפדה וערפתו. כי עיקר יניקת הס"א בחי' חמור בחי' מצרים הוא מן העורף בחי' פרעה וע"כ צותה תורה וערפתו אבל עיקר המצוה לפדותו כשרז"ל מצוה פדיון קודמת וכו' כדי שיהי' הפטר חמור גש,כ מרכבה אל הקדושה ע"י השה הניתן לכהן כנ"ל:

כלאי בהמה ג

אות א

לא תחרוש בשור ובחמור יחדיו כי איתא בדברי רבינו ז"ל במאמר חדי ר"ש (בסי' ס"א) ששעיקר המתקת כל הצמצומים וכל הדיינם הוא ע"י השכל השייך לכל צמצום וצמצום כי כל צמצום ודין נמשך משכל פרטי כי כלהו במחשבה אתברירו. וכל אל והשכליות אין להם כח להמתיק כ"א כשמקבלין משכל הכולל שכולל כל השכליות וכל הצמצומים שבעולם שהוא בחי' אבן שתי' קדשי קדשים שעל ידו נמתקין כל הצמצוים וכל הדינים שבעולם כוו' ע"ש כ"ז היטב:

וזה בחי' איסור כלאי בהמה שאסור לעשו"ת מלאכה בשני מיני בהמות יחד. כי כל המלאכות שבעולם כולם הם בחי' צמצומים כי זה עיקר אומנות המלאכה לצמצם הדבר בצמצום הזה להוציא כלי למעשיהו וכל אלו הצמצומים של כל הל"ט מלאכות צריכין לתקנם ולהמתיקן לברר מזוהמת הנחש מחטא אדה"ר שעל ידו נתקללו ל"ט קללות שמשם נשתלשל יגיעת וטירחת כל הל"ט מלאכות שהם בחי' (בראשית ג') בזעת אפיך תאכל לחם. וע"כ צריך כ"א לקדש עצמו ולעשו"ת המו"מ או העסק והמלאכה

בקדושה גדולה לשם ה' כדי לברר כל העסקים והמלאכות שכולם כלולים בל"ט מלאכות לברר כולם מזוהמת הנחש ועיקר ההמתקה והבירור של כל הל"ט מלאכות שהם בחי' צמצומים הוא ע"י השכל השייך לכל מלאכה וצמצום כי בכל מלאכה שלא יהי' בה איזהו שכל וחכמה וזה השכל יש לו שורש למעלה בשכל דקדושה ע"כ צריכין לראות לעשו"ת המלאכה והמו"מ בקדושה גדולה לקשר השכל ישי בהמלאכה לשורשו דייהיינו להשכל הפרטי של מעלה השייך לאות והשכל והצמחום של אותה מלאכה שעי"ז ממתיקין אותו הצמצום כי אין הדין נמתק אלא בשרשו דהיינו ע"י השכל הפרטי שהשייך אליו שהוא שורשו וזה בחי' מה שכתוב בבצלאל שהי' הראש של כל בעלי האומניות שעסקו במלאכת הקודש במעשה המשכן ואמלא אותו רוח אלקים בחכמה ובתבונה ובדעת ובכל מלאכה וכו'. כי בצלאלא הי' יודע החכמה והתבונה והדעת השייך לכל מלאכה ומלאכה בחי' לחשוב מחשבות לעשו"ת בכל מאכת וכו' כיהי' יודע לחשוב מחשבות דהיינו המחשבה והחכמה והשכל השייך לכל מלאכה ומלאכה בחי' לחשוב מחשבות לעשו"ת בכל מאכלת וכו' כי הי' יודע לחשוב מחשבות דהיינו החשבה והחכמה והשכל השייך לכל מלאכה ומלאכה. שעי"ז נמתק המצמום של אותה המלאכה כי יודע הי' בצלאל לצרף אותיות שנבראו בהם שמים וארץ כי האותיות שבסה נברא כל דבר ודבר הם בחי' השכל השייך לכל דברו דבר כי בדבר ה' נעשו וברוח פיו כל צבאם (תהלים ל"ג) ובכל דיבור ודיבור יש בו חכמה ושכל כי הדיבור הוא התגלות הדעת כ"ש מפיו דעת ותבונה דהיינו החכמה והשכל שעל ידו נתהוה הדבר כ"ש (תהלים ק"ד) כולם בחכמה עשית ובצלאל הי' יודע האותיות שבהם נבראו שמים וארץ. דהיינו האותיות והשכל השייך לכל דבר ודבר מבריאת שמים וארץ. שכולם הם בחי' צמצומים שצמצם הש,י כל דברודבר עד שנתהוה בדמות הזה ובתמונה הזאת וע"כ הי' עוסק במלאכת המשכן כי שם הי' כל הל"ט מלאכות כי כל ל"ט מלאכות ממשכן גמרינן (שבת מ"ט) כי המשכן היא בחי' הבית המקדש שהוא בחי' דעת בחי' קודש כי השכל נקרא קודש כנ"ל. היינו ששם כלולים כל החכמות וכל השכליות שכולם מקבלים מהשכל הכולל שהוא קדשי קשים בחי' אבן שתי' כנ"ל. כי כל הצמצומיסוכל המלאכות נמשכים מהאבן שתי' שממנו הושתת העולם וממנו נמשכו כל הצמצומים של כל הנבראים ושל כל המלאכות שבעולם וע"כ איתא בש"ע הני נשי דנהיגי דלא למשתי עמרא משנכנס אבמנהגא לפי שבטל אבן שתיה כי מהאבן שתיה נמשכין כל המלאכות שהם בחי' צמצומים כי כל צמצום וצמצום מקבל משכלו שהוא שרשו וכולם מקבלים מהשכל הכולל שהוא בחי' קדשי קדשים בחי' אבן שתיה שממנו הושתת העולם כנ"ל:

אות ב

וזה בחי' מה שאסור לחרוש ולמשוך ולעשו"ת מלאכה בשני בהמות יחד כי כל הצמצומים שהם בחי' דיינם זה בחי' בהמה שהוא העדר הדעת כי הרחמנות והחסד הוא בחי' דעת והצמצום הודין הוא בחי' מיעוט הדעת כמבואר בדברי רבינו ז"ל כ"פ וצריכין לברר ולהמתיק ולהעלות מבהמה לאדם. שזה עיקר עבודת האדם בעוה"ז כי האדם הוא השכל שהוא גדר האדם והוא צריך לברר כל הצמצומים וכל הדינים שהם בחי' העדר הדעת בחי' בהמה לבררם מבהמה לאדם מדין לחסד. וצריך לברר ולהמתיק כל דין וצמצום ע"י השכל השייך לו דייקא שהוא שרשו. וזה עיקר תיקון הל"ט מלאכות שהם בחי' צמצום כנ"ל לבררם מזהמת הנחש ולהמתיקן בבחי' ל"ט מלאכות המשכן כנ"ל. וע"כ אסור לאדם לעשו"ת מלאכה בשני מני בהמות יחד כי אז נתערב שני מיני צמצומים יחד. שהם שני מיני בהמות שהם עירק אחיזת הדין והצמצום שהוא נאחז ביותר במקום שנתמעט הדעת ביותר וע"כ בהמה שהוא תכלית מיעוט והעדר הדעת לגמרי ע"כ שם אחיזת הדין והצמצום בתכלית וע"כ א"א לבררו כ"א כשהוא למינו דייקא יכולין להמתיקו בשרשו בצנור השייך לו דהיינו בשכל השייך לו אבל כשמערבים שני מינים יחד איז נתערבים הצמצומים ואזי א"א להעלות כל אחד לשרשו לשכל הייך לו לבדו בפרטיות ואז א"א להמתיקו כי עיקר ההמתקה ע"י השכל הפרטי השייך לו לבדו ואזי כשאינם נמתקיםמחת שנתערבו שני מעיני בהמות שהם תכלית הצמצומים יחד איז נאחז ח"ו זוהמת הנחש באותה המלאכה מל"ט מלאכות שעושה עמהם כי עיקר אחיזתם הוא מתערובת שזהו בחי' תערובת עץ הדעת טו"ר:

אות ג

וזה בחי' מ"ש בוזה"ק על פ' לא תחרוש בשור ובחמור יחדיו כי הם שני זיני בישא וכו' ולכאורה קשה הלא גם בשני מיני בהמות טהרותו אסור ג"כ לעשו"ת עמם מלאכה ביחד כ"ש בש"ע. אך באמת ע"פ הנ"ל שצריכין לברר ולהמתיק כל צמצום וצמצום ע"י השכל הפרטי השייך לו דייקא. וכשנתערבין שני מיני בהמות יחד בשעת איזה מלאכה נתערבין הצמצומים וא"א להמתיק כל אחד ואחד ע"י השכל השייך לו. ואזי נאחז ח"ו זוהמת הנחש מתערובת הזה שנתערב בשעת העסק בל"ט מלאכות ששם עיקר אחיזתם בבחי' בעצבון תאכלנה בזעת אפך תאכל לחם וכו' שהם הל"ט מלאכות וכו' וכנ"ל. ע"כ בכל עת שנתערבין ב' מיני בהמות באיסור דהיינו בשעת חרישה וכיוצא אפי' ב' מיני בהמות טהורות אזי תיכף נתעורר ח"ו תערובת השור והחמור שהם תרי זיני בישא שכשמתחברים יחד ח"ו נתגבר הדין ח"ו ביותר כי זהו נתעורר ע"י תערובת של כל שני מיני בהמות אפילו טהורות כי מאחר שנתערבין ואין יכולין להמתיק הצמצום של הל"ט

מלאכות אזי נתעוררין ח"ו ל"ט מלאכות דס"א שהם ל"ט קללות שהם זוהמת הנחש שהוא בחי' תערובות תרי זינא בישא שהם השור והחמור שהם עשו וישמעאל כידוע. וע"כ כללה התורה איסור כלאי בהמה בשור וחמור אע"פ שבאמת כל שני מינים אסור אפי' ב' מינים טהורים כי התורה רמזה לנו הפגם הנעשה ע"י כלאי בהמה אפי' טהורים כי נתערבים ח"ו השור והחמור תרי זינא בישא וכו' כנ"ל:

אות ד

וזה ששלח יעקב אבינו לעשו ויהי לי שור וחמור צאן וכו'. כי יעקב הי' שופרי' מעין שופרי' דאדה"ר. והוא עירק התיקון של חטא אדה"ר כמובא. ועשו הוא זוהמת הנחש שעיקר כחו כשמתחבר יחד עם ישמעאל שהוא בחי' תערובת השור והחמור כנ"ל. וע"כ כשלקח יעקב את הברכות ממנו ורצה עשו לנקום בו ח"ו ע"כ הלך אל ישמעאל ולקח בתו כדי להתחבר עם ישמעאל שהם התחברות השור והחמור כדי שעי"ז יוכל להתגבר עליו ח"ו וע"כ כשיצא יעקב מבית לבן לקראת עשו שלח אליו ויהי לי שור וחמור דייקא היינו שזכיתי לברר ולתקן זוהמת הנחש עד שאפי' השור והחמור נתבררו ונמתקו אצלי כי אצלי כל עד'ר ועדר לבדו ואני מברר כל מין ומין לבדו ע"י השכל השייך לו וכל השכליות השייכים לכל דבר ודבר כולם כלולים בתורה שכלולה מכל השכליות שהיא מקבלת מחכמה עילאה משכל הכולל מקדש קדישים מאבן שתיה שעי"ז עיקר ההמתקה בבחי' לוחות האבן כמבואר שם בממאר הנ"ל ע"ש וזהו הסמיכות עם לבן גרתי ואחר עד עתה ויהי לי שור וחמור כי ארז"ל עם לבן גרתי ותרי"ג מצוות שמרתי. היינו כי ע"י תרי"ג מצוות שהם כלליות התורה שכוללת כל השכליות וההמתקות של לכ המצומים שבעולם. עי"ז ויהי לי שור וחמור צאן ועבד ושפחה שזכהלברר ולהמתיק כל מין ומין לבדו ע"י השכל הפרטי השייך לו שכלול בהתחורה הקדושה כנ"ל. וע"כ התחיל משור וחמור כ"ש ויהי לי שור וחמור וכו' כי שם עיקר הבירור כנ"ל. וע"כ כששלח יעקב הדורון לעשו מכל מין ומין בהמה נתן ביד עבדיו עדר עדר לבדו להודיע לעשו שאינו עובר ח"ו על איסור כלאי בהמה ואצלו כל מין ומין מבורר לבדו שעי"ז כל מין ומין בהמה נמתק ע"י השכל השייך לו שעי"ז נתבטל זוהמת הנחש שמשם אחיז תעשו וישמעאל וע"כ בודאי יהיה עשו נכנע תחתיו וז"ש בשבת למען ינוח שורך וחמורך,שורך וחמורך דייקא כי שבת הוא בחי' שכל הכולל בחי' קדשי קדשים בחי' אבן שתיה כי שבת הוא רעוא דרעווין בחי' קדשי קדשים כ"ש כי קודש היא לכם כי בשבת ניתנה תורה. שהיא נפקת מחכמה עילאה משכל הכולל כנ"ל וע"כ בשבת נתבטלין כל הל"ט מלאכות. וע"כ בשת נתבטלין כל הל"ט מלאכות. וע"כ בכל עת שהזהירן על מלאכת המשכן הזהירן

מתחילה על שבת כי עיקר תיקון וזיכוך הל"ט מלאכות שזה בחי' מלאכת המשכן הוא ע"י שבת שהוא קדשי קדשים ששם נכללין כל השכליות וכל הצמצומים ושם נתבטלין כל המלאכות בשרשן העליון. וע"כ הזהירה התורה על שביתת בהמה בשבת וכללם כולם בשור וחמור כי צריכין בשבת ליתן נייחא להבהמה מכל מלאכתה כדי שעי"ז יהי' נמתק המלאכה והצמצום שהוא בחי' בהמה כנ"ל ע"י ביטול המלאכה של שבת שעי"ז הם עולין ונכללין בבחי' שבת שהיא נייחא לכולא ששם נתבטלין כל המלאכות וכל הצמומים לגמרי ושם נמתקין כולם עד שזוכין להמשיך הקדושה של שבת גם על ששת ימי החול לקדש כל הל"ט מלאכות כי ע"י קדושת שבת בחי' קדשי קדשים וכו' כנ"ל. עי"זנמתקין כולם ונתבררים בבחי' ל"ט מלאכת המשכן וכנ"ל. וע"כ כללה התורה כל הבהמות בשור וחמור כי שם עיקר הבירור מזוהמת הנחש שהם עשו וישמעאל שהם בחי' שור וחמור תרי זינא בישא. וע"י קדושה של שבת ע"י שנותנין נייחא מל"ט מלאכות אפילו לבהמה בשבת עי"זנתבטל אחיזת הס"א אפי' משור וחמור ואזי השור וחמור נכללין בקדושת שבת בבחי' למען ינוח שורך וחמורך כמוך. כמוך דייקא שיהיה נכלל בהמה באדם שיהיה נמתק כל צמצום וצמצום שהוא בהמה ע"י השכל השייך לו שהוא בחי' אדם כנ"ל:

אות ה

וע"כ יעקב אבינו כשברח מלפני עשו כתיב ויפגע במקום וילן שם וכו' ויקח מאבני המקום וישם מראשותיו וכו' ואז נכללו כל האבנים ונעשו אבן אחד. כי כולם נכללו באבן שתיה ששם שכב יעקב. שזהו בחי' ההמתקה של כל הצמצומים ע"י שנכללין באבן שתיה כנ"ל. וכמבואר כל זה במאמר הנ"ל ע"ש. וע"כ הי' זאת בעת שברח מעשו כי עיקר הכנעת עשו עי"ז כנ"ל. וע"כ נסמך יחד ויפגע במקום וכו' להליכת עשו אל ישמעאל. כ"ש ויהי כאשר ראה עשו כי ברך יצחק את יעקב וכו' ואזי נתקנא בו ורצה להתגבר עליו ולנקום בו. וע"כ הלך אל ישמעאל כדי שיתחברו ח"ו תרי זינא בישא השור והחמור כנ"ל. וזהו וילך עשו אל ישמעאל וכו' ואז ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה ויפגע במקומשהוא האבן שתיה ויקח מאבני המקום וישם מראשותיו וכו' ונכללו כולם באבן אחת דהיינו בהאבן שתיה. שזהו בחי' ההמתקות כל הצמצומים שבעולם ע"י השכליים הפרטיים שהייכים להם. כי כולם מקבלים מהשכל הכולל מהאבן שתיה שעי"ז עיקר ההמתקה בכלל ובפרט כ"ש שם. וע"י ההמתקה זו על ידי שנכללו כל הצמצומים באבן שתיה עי"ז נכנע עשו וישמעאל שור וחמור שאחיזתם מדינים כשאין נמתקין הצמצומין ע"י התערובת והכלאים ח"ו כנ"ל. וע"כ קודם שבא יעקב למקום ההוא להאבן שתיה

עסק מקודם בתורה י"ד שנים בבית עבר כמו שלמדו רז"ל מפסוק זה וישכב במקום ההוא. במקום ההוא שכב וכו'. כי דייקא ע"י שעסק בתורה מקודם בבית עבר. עי"ז דייקא וישכב במקום ההוא. עי"ז דייקא זכה לבא למקום ההוא שהוא האבן שתיה שזכה לכלול כל הצמצומים בשרשן בהאבן שתיה שזהו בחי' כל האבנים שנעשו מהם אבן אחד כנ"ל. שעי"ז נמתקו כל הדינים ונתבטל אחיזת עשו וישמעאל כנ"ל. כי לכלול בהאבן שתיה א"א כ"א ע"י התורה שהיא נפקת מחכמה עילאה שעל ידה דייקא יכולין לעלות ולכלול בהאבן שתיה. בבחי' קדשי קדשים שזהו בחי' לוחות האבן. כ"ש שם במאמר הנ"ל ע"ש:

אות ו

וע"כ הביא הש"י כל הבהמות והחיות לפני האדם לראות מה יקרא לו. וכל אשר יקרא לו האדם נפש חיה הוא שמו כי השם והחיות של כל הבמות והחיות הוא החיות שלהם שנמשך מהשורששלהם שהואהשייך לכל מין ומין שהוא שרשו וכולם נמשכין מהאדם שהוא הדעת שהוא כלול מכל השכליות. כי האדם נברא ממקום המקדש כדי שיהי' נכלל בהאבן שתיה. ע"כ הוא יודע כל השכליות הפרטיים השייכים לכל בהמה וחיה שהוא שמם וחיותם כיהוא צריך לבררם להעלות כל מין ומין לשרשו שיהי' נכללים כולם בהאבן שתיה. שזהו בחי' קרבנות שהיו בביהמ"ק שעי"ז נכללו הבהמות בביהמ"ק בהאבן שתיה וכנ"ל:

אות ז

וע"כ הי' כל הבהמות והחיות מוכרחים לכנוס לתוך תיבת נח כי תיבת נח הוא בחי' יוה"כ כ"ש בתיקונים שזהו בחי' אבן שתיה ק"ק כי ביוה"כ הי' הכה"ג נכנס לשם. וע"כ בשעת תוקף הדין של המבול הוכרחו כל הבהמות והחיות לכנוס לתוך תיבת נח שהוא בחי' ק"ק כדי שיהי' נמתק כל צמצום וצמצום ע"י השכל כנ"ל. וע"כ נכנסו למיניהם דייקא. אותן שדבקו במינם ולא עברו על איסור כלאי בהמה כי א"א לכנוס לתיבת נח לתוך בחי' ק"ק בחי' אבן שתיה כ"א כשנזהרין מכלאים שיהיה כל מין ומין לבדו שאז נמתק כ"א וא' ע"י השכל השייך לו שמקבל מאבן שתיה כנ"ל. כי אפ' כשזוכין להמתיק הצמצומים ע"י השכל הכולל בעצמו כ"ש שם במאמר הנ"ל א"א להכלל שם כ"א למינו כי צריכין להכלל שם דרך הצמצום והצנור שנמשך דרך שם מהאבן שתיה. וע"כ אסור לערב המינים כי אז א"א להכלל שם ולקבל המתקה משם לא בכלל ולא בפרט וכנ"ל:

וע"כ נכנסו כל הבהמות והחיות וכו' לתבת נח אותן שדבקו במינם דייקא. ועי"ז נמתקו שם כל המצומים וכל הדינים הקשים שהי' בעולם אז. ועי"ז זכו לצאת משם למשפחותיהם. כ"ש למשפחותיהם יצאו מן התיבה כי חזר ויצא כל מין ומין מן התיבה

שוא בחי' אבן שתיה שמשם נמשכין כל הצמצומים וכנ"ל. וע"כ הקריב נח מהם קרבנות כי הקרבנות הואבבחי' המתקת הצמצומים ע"י השכללים השייכים להם כנ"ל. כי נח מברר ומתקן וממתיק כל הל"ט מלאכות מזוהמת הנחש. כ"ש זה ינחמינו ממעשינו ומעצבון ידינו מן האדמה וכו' כי נח הוא בחי' קדושת שבת כמובא בחי' נייחא לעילאין נייחא לתתאין וכו' וע"כ על ידו נמתקו כל הצמצומים שהם בחי' ל"ט מלאכות בחי' כל מיני בהמות למיניהם. כי כול סנמתקו ונתבררו ע"י תיבת נח שהואבחי' יוה"כ בחי' אבן שתיה ששם נמתקין כל הדינים וכל הצמצומים שבעלום. ע"י השכל הכולל שהוא בחי' קדשי קדשים שמשם כל ההמתקות וכנ"ל:

אות ח

וע"כ אותיות התורה צריכין להיות כ"א בפני עצמו ואם נדבק אות לאות פסול. כי כל אות ואות הוא בחי' שכל שמקבל משכל הכולל דרך הצנור השייך לו. שעי"ז יש לו כח להמתיק הצמצומים השייך לו. וע"כ צריך כל אות שיהי' בפ"ע ואסור שיודבקו אותיות התורה זה בזה. כדי שלא לערב הצמצומים והשכליים שאז אי אפשר להמתיקם וכנ"ל: וע"כ אדם מותר עם כולן לחרוש ולמשוך וכו'. כי האדם הוא השכל הכולל שהוא ממתיק כל הצמצומים והדינים שהם בחי' בהמה כנ"ל. וע"כ אין לו שום התחברות ותערובת עם הבהמות אדרבא האדם הוא השכל שהוא ההמתקה שלהם. וע"כ אין בהאדם דין כלאים עם הבהמות ומותר עם כולם לעשו"ת מלאכה לחרוש ולמשוך כי האדם אינו מתערב ומתחבר עם הבהמה כלל. כי הוא השכל וההמתקה שלהם כנ"ל:

כלאי בהמה ד

אות א

לא תחרוש בשור ובחמור יחדיו. ע"פ התורה ימי חנוכה הם ימי הודאה וכו' (בלק"ת בסי' ב') ע"ש כל התורה ומ"ששם בסוף שעי"ז זוכין להמשיך השמחה של שבת לששת ימי החול כי ימי החון הם בחי' עצבות וכו'. אבל שבת הוא בחי' בן בחי' נייחא לעילאין ותתאין בחי' שמחה וכו' בחי' זה ינחמינו ממעשינו ומעצבון ידינו כי שבת מנחם ומשמח הכל מן העצבות וכו'. ועל ידי זה שממשיכין הקדושה של שבת לששת ימי החול על ידי זה נתגלה אחדות הפשוט יתב' כי בששת ימי החול הם פעולות משתנות שבכל יום נברא פעולה משונה וזה כנגד שכל האנושי שפעולות משתנות יהי' נמשכין מאחד הפשוט יתב' כי בשכל האנושי א"א להבין זאת רק ע"י שבת שאנו זוכין עי"ז נתגלה אחדות הפשוט ית' כי שבת מורה על אמונת היחוד שאנו מאמינים שכל הפעולות משתנות נמשכין מאחד הפשוט ית' שברא כולם בששת ימי החול ושבת בשבת וזאת הבחי'

לגלות אחדות הפשוט לידע ולהאמין שכל הפעולות משתנות נמשכין מאחד הפשוט ית' זאת הבחינה יקרה מאד אפילו אצלו יתב' וכו' כי כשנתגלה בחי'אחדות הפשוט למטה נתגלה גם למעלה אחדות הפשוט ית' בבחי' אתה אחד ושמך אחד ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ וכו' ע"ש:

וזה בחי' איסור כלאי בהמה שאסור לעשו"ת מלאכה בשני מניי בהמה וחיה כי כל מין וחין הוא בחי' פעולה משונה ואנו צריכין להאמין שכל המינים המשונים זה מזה שהם בחי' פעולות משתנות כולם נמשכין מאחד הפשוט יתך' ואע"פ שבדעת א"א להבין זאת כמבואר לעיל שזה כנגד שכל האנושי אעפ"כ אנו צריכן להשליך שכלינו ודעתינו ולידע האמת שאין בכח שכלינו להבין פלאי בריותיו רק לסמוך על אמונה ולהאמין בהאמת באמונה שלימה שכל הפעולות משתנות נמשכין מאחד הפשוט יתב' ולאמונה זאת זוכין ע"י שבת היינו ע"י שממשיכין השמחה של שבת לששת ימי החול וכו' כנ"ל בהתורה הנ"ל וע"כ אסור לעשו"ת מלאכה בשני מניים ביחד כי כל הל"ט מלאכות הם עובדין דחול בחי' ששת ימי המעשה. אבל בשבת בטלין כל המלאכות ועיקר אחיזת העצבות שבששת ימי החול בהל"ט מלאכות שהם בחי' בזעת אפך תאכל לחם בחיח' בעצבון תאכלנה וצריכין לקדש הל"ט מלאכות בחי' ששת ימי החול ע"י קדושת שבת להמשיך הקדושה והשמחה של שבת על כל ששת ימי החול. היינו על כל הל"ט מלאכות לבררם מזוהמת הנחש מעצבות מבחי' בעצבון תאכלנה. כי מי שזוכה לקדש א"ע כראוי. אזי אפי' כשעושה איזה מלאכה מהל"ט מלאכות בחול הוא ג"כ בקדושה ובטהרה בבחי' קדושת שבת כמבואר בהתורה מרכבות פרעה וחילו (בסי' ל"ח באות ז') ועיקר קדושת הל"ט מלאכות בחול הוא ע"י שממשיכין עליהם הקדושה והשמחה של שבת שעי"ז נתגלה שכל הפעולות משתנות נמשכין מאחד הפשוט יתב' שזאת הבחי' יקרה מאד כי א"א להבין זאת בשכל אנושי רק ע"י אמונה שזוכין ע"י שממשיכין הקדושה והשמחה של שבת לששת ימי החול כנ"ל. וזה בחי' אידור כלאים שאסור לערב שני מניים יחד כדי שלא להגביר בחי' פעולות משתנות ביותר עד שלא יהי' באפשרי לגלות שהם נמשכין מאחד הפשוט כי גם עתה בחינה זאת יקרה מאד. כי הוא כנגד שכל האנושי שפעולות משתנו תנמשכי ומאדח הפשוט כנ"ל. אבל הש"י ברא כל מין ומין בחכמה נפלאה שדייקא על ידו יוכל להתגלות אחדותו הפשוט. אע"פ שכל מין ומין משונה מחבירו אעפ"כ דייקא עי"ז רואין גבורותיו ונפלאותיו עד אין חקר. שברא בריות משונות כאלה שכ"א וא' משונה מאד מחבירו. וכולם נמשכין מאחדותו הפשוט ית' ויתב'. כי כל הברואים לא נבראו אלא כדי לידע ולהכיר אותו ית' עי"ז. כ"ש בזוה"ק בגין דישתמודעין

לי'. כי הש"י המשיך כל מין ומין שברא מאחדותו הפשוט ונתן בכ"א ואחד כח כזה שדייקא ע"י המינים האלו המשונים זה מזה שהם פעולות משתנות דייקא על ידם יכירו וידעו אחדותו הפשוט יתב' וידעו כח גבורותיו ונפלאותיו. כ"ש מה רבו מעשיך ה' וכו'. אבל א"א לידע ולהאמין שהפעולו משתנו תנמשכין ממנו יתב' כ"א כששומרין סדר הבריאה שיהי' כל מין ומין לבדו. אבל כשמערבין כלאים ח"ו משנין סדרי בראשית ומגבירין בחי' הפעולות משתנות יותר מדאי ע"י שמערבין שני מניים משונים יחד עד שנאחז בהם הסט"א והקליפות שאחזיתן מתערובות וכלאים שהוא בחי' עץ הדעת טוב ורע. עד שא"א לגלות אחדותו הפשוט מתוך אלו הפעולות משתנות שנתערבו ביחד שלא כסדר מעשה בראשית. כי א"א לשום פעולה משונה שיחזור ויוכלל באחדות הפשוט כ"א דרך השביל והצנור שנמשך דר דשם משרשו מאחד הפשוט. ואז נתגהל על ידו דייקא בחי' אחדות הפשוט. אבל כשמשנין סדרי בראשית ח"ו ע"י כלאים ותערובות נתערבב הדרך וסדדר עד שא"א שיעלה לשרשו לכלול באחד הפשוט ואז חיותו רק דרך הקליפות והס"א שהם בחי' כפירות. ואז מתגברים השינויים ביותר עד שא"א לגלות אחדות הפשוט מתוך הפעולות משתנות שזה עיקר תיקון כל העולמות וכנ"ל. וע"כ עיקר איסור כלאים הוא בשעת מלאכה. כי אז בשעת מלאכה צריכין ליזהר ביותר להמשיך קדוש תשבת לששת ימי החול כדי לברר הל"ט מלאכות מזוהמת הנחש מעץ הדעת טו"ר מעצבות מבחי' בעצבון תאכלנה כנ"ל. וקדושת שבת הוא בחי' התגלות אחדות הפשוט מתוך פעולות משתנו כנ"ל. וכמערב כלאים בשעת מלאכה הוא פוגם בבחי' התגלות אחדות הפשוט מתוך פעולו משתנות שזהו בחי' קדושת שבת וע"כ האיסור בשעת מלאכה דייקא כי אז צריכי להמשיך קדושת שבת כנ"ל:

אות ב

וזה שהזכירה תורה שור וחמור דייקא. אף על פי שבאם תכל שני מניים אסורים כי שור וחמור הם בחי' קליפת עשו וישמעאל זוהמת הנחש שהם ההיפך מלה"ק שמקושר לשבת שעל ידו ממשכין קדושת שבת וכו' שעי"ז נתגלה אחדות הפשוט וכו' כמבואר בהתורה הנ"ל ע"ש. כי עשו וישמעאל הם בחי' הע' אומות שהם ע ' לשונות היפך לשון הקודש. כי כל הע' אומות כלולין בעשו וישמעאל. כ"ש בהתורה ר' יוחנן מישתעי (בסי' ט"ז) שכל העכו"ם נכללים בשתי אומו תשהן עשו וישמעאל. וע' אומות הם הע' לשונות שהם ההיך מלשון הקודש שהוא שייך רק לישראל אשר עי"זבחר בנו מכל העמים ורוממנו מכל השלונות (כמובא במ"א). נמצא שעשו וישמעאל שהם כלליות הע' לשונות הם ההיפך מלה"ק שמקושר לשבת. כי הם בחי' זוהמת הנחש זוהמת הל"ט מלאכות

השולטין בימ יהחול כשאין מקדשין אותם ע"י המשכת קדושת שבת לתוך ימי החול כנ"ל. כי א"א להמשיך קדושת שבת לימי החול כ"א ע"י לה"ק שמקושר לשבת שזוכין אליו ע"י האמת שמאיר בהדיבור וכו' ועשו וישמעאל הם היפך האמת לעיקב כיהם בחי' אנשי דמים ישנאו תם המוזכר שם בהתורה הנ"ל. כי הם אנשי דמים בודאי כי עשו הוא אדמוני מלא דם ונאמר בו והוא עיף מן הרציחה. וכן ישמעאל נאמר בו ותרא שרהאת בן הגר מצחק ופרש"י על שפכות דמים ג"כ. וע"כ הם היפך האמת כי עליהם נאמר אשר פיהם דבר שוא ומינים ימין שקר. כיהם ההיפך מבחי' תודה הלכה בחי' שעשוע עוה"ב שהואבחי' חסד לאברהם. כי הם בחי' הסיגים והפסולת בחי' תוקפא דדינא קשיא בחי' מוץ ותבן שמשם הקשיות החופיעל ההלכה שאינם מניחין לברר ההלכה כמובן בתיקונים. כי הם אינם בוחרים בעוה"ב שהוא בחי' תודה הלכה. כי בחרו לחלקם העוה"ז שמלא עצבות ויגונות כ"ש ולא חפץ בברכה ותרחק ממנו. נמצא שעשו וישמעאל הם בהיפך מכל הבחינות הנאמרים בהתורה הזאת שעל ידם זוכין להמשיך קדושת שבת לתוך ששת ימי החול לגלות אחדות הפשוט יתב' וכו' וע"כ הזכירה התורה איסור כלאי בהמה ע"ש תערובת שור וחמור שהם בחי' התחברות תרי זינא בישא שהם עשו וישמעאל כמובא בזוהר ובכתבים להורות שע"י כלאי בהמה שמחברין שני מני בעלי חים בשעת עשיית איזה מלאכה מל"ט מלאכות. עי"ז פוגמין בבחי' התגלות אחדות הפשוט מתוך פעולו משנתות כנ"ל. כי גורמין שמתחברין ח"ו תרי זינא בישא שהם שור וחמור דקליפה שהם בחי' עשו וישמעאל שהם ההיפך מכל הבחי' הנ"ל שעל ידם נתגלה אחדות הפשוט. כי עשו וישמעאל הם ההיפך מכל זה כנ"ל. שזהו בעצמו בחי' הפגם שגורמין ע"י התחברות שני מינים בשעת מלאכה כנ"ל:

אות ג

וע"כ נאמר בשבת למען ינוח שורך וחמורך וכו'. שור וחמור דייקא. אע"פ שלענין דין שביתת בהמה מצווים על שביתת כל הבהמות והחיו תרק עיקר המצוה כדי להמשיך שביתה ונייחא על בחי'שור וחמור להכניע מהם אחיזת שור וחמור דקליפה שהם בחי' עשו וישמעאל שהם עיקר זוהמת הנחש הנאחז בימי החול בהל"ט מלאכות כנ"ל. וע"כ יעקב שזכה להכניע קליפת עשו וישמעאל כי הי' מטתו שלימה. ע"כ נאמר בו ויהי לי שור וחמור כמובא כי יעקב הוא עיקר האמת המבואר בהתורה הזאת בחי' תתן אמת ליעקב כי יעקב זכה לכל ג' קוי האמ תשהם תפילה ותורה ושידוכים. כי נאמר בו ויפגע במקום וכו' והוא העלה את התפילה בשלימות לבחי' בי. כי יעקב קראו בית (כמבואר בהתורה משפטים בסי' י') וזכהלתורה כ"ש תורה צוה לנו משה מורשה קהלת יעקב.

וכ"ש עם לבן גרתי ותרי"ג מצות שמרתי. וזכה לשידוכים אמתיים דקדושה כי זכה להשתדך עם זיווגיו האמיתיים שהם רחל ולאה וכו' שעל ידם העמיד מטה שלימה בלי פסולת שמהם יצאו כל בית ישראל. וע"כ שמר יעקב את השבת כשרז"ל היינו כנ"ל בהתורה הנ"ל. וע"כ עיקר התגלות אחדות הפשוט מתוך פעולות משתנות הי' ע"י יעקב שזכה להעמיד י"ב שבטים שכ"אואחד הי' לו דיעה מיחודת. כי כ"א מהשבטים הי' גוון מיוחד כפי גוון אבנו שבחשן היינו בחי' פעולה משונה מחבריו וכולם כאחד נכללו בדיעה אחד ואמרו בפה אחד בשעת הסתלקות יעקב שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד. שזה עיקר שלימות התגלות אחדות הפשוט כשרבים מסכימים לדיעה אחת כמבואר בהתורה הזאת שזהו בחי' הלכה כרבים ע"ש. כי אברהם ויצחק שבימיהם לא נתברר בשלימות עדיין קדושת ישראל ע"כ לא זכה כל אחד להעמיד כ"א בן אחד בקדושת ישראל דהיינו אברהם העמיד יצחק לבדו ויצחק את יעקב לבדו. ובן השני שהי' לאברהם שהי' לו דיעה משונה בודאי כי אין דומה דעת אדם לחבירו. ותיכף שהגיע האמונה לשני דיעות נאחז זוהמת הנחש בישמעאל שהי' בחי' פעולה משונה דיעה משונה מיצחק עד שלא זכהלהפוך דעתו המשונה להכלל באחדות הפשוט. וכן עשו שהי' משונה מיעקב לא זכהלהכלל עם יעקב בדיעה אחת. לענין עיקר יסוד האמונה הקדושה. כי אז לא נתבררה הזוהמא בשלימות עד שיתגלה בשלימות בחי' אחדות הפשוט מתוך פעולות משונו. דהיינו שכל השינוי דיעות יסכימו על עירק יסוד האמת והאמונה להאמין שכל הפעולות משתנות וכל השינוי דיעות שבעולם כולם נמשכין מאחד הפשוט. אבל יעקב זכה לזה בשלימות כי זכה להעמיד בנים הרבה י"ב שבטים שכ"א הי' לו דיעה משונה כי הי' בחי' גוון מיוחד בחי' פעולה משונה. ואעפ"כ לענין יסוד האמונה כולם הסכימו לדיעה אחת ואמרו בפה אחד שמע ישראל וכו' ה' אחד. שזהו עיקר שלימות התגלות אחדות הפשוט כשרבים שמשונים בדיעותיהם מסכימים לדיעה אחת כנ"ל. וע"כ זכהליעקב להכניע קליפת עשו וישמעאל לגמרי. וע"כ נאמר בו ויהי לי שור וחמור כי זכה להכניע הקליפות הנאחזים בשור וחמור ולהכניס גם בחי' השור והחמור תחת יד הקדושהכי יעקב נשמר מכאלים שלא לחבר שני מינים ביחד. כ"ש שם בפרשה בהדורון ששלח לעשו. ויתן ביד עבדיו עדר עדר לבדו וכו' להורות שנזהר מכלאים כמובא היינו כנ"ל:

אות ד

וזה בחי' חנוכה. כי ימי חנוכה הם ימי הודאה בחי' שעשוע עוה"ב וכו' כמבואר בהתורה הזאת. היינ שבימי חנוכה הקדושים ע"י תוקף הנסים והנפלאות והנוראות שעשה הש"י

עמנו בימים ההם בזמן הזה עי"ז אנו ממשיכין הדר דהזה של תודה הודאה בעולם. דהיינו לעסוק תמיד להודות ולהלל להש"י על כל הנסים והנפלאות שעשה עם אבותינו ועמנו מימות עולם עד הנה בכלליות וברפטיות. ולזכור היטב ולבלי לשכוח כל הטובות הנוראות שגומל עמנו בכל עת ועת כ,ש ואל תשכחי כל גמוליו כי באמת זה הדרך של הודאה ותודה הוא דרך נפלא מאד להתקרב על ידו להש"י מכל מקום שהוא כי העוה"ז מלאצרות ויסורים ויגונות. כ"ש כל ימיו כעס ומכאובות וכתיב אדם לעמל יולד קצר ימים ושבע רוגז ואין טוב בעולם כ"א התורה כי אין טוב אלא תורה (אבות פ"ג). ומעוצם הצרות והיסורין והמניעות שבזה העולם קשה וכבד על האדם להתקרב לעבודתו ית' ואפילו להתפלל ולהתחנן ולפרש צערו לפני הש" יג"כ קשה מאד מחמת ריבוי המניעות והיסורים שאוטמין את לבו עד שאינו יכול לפתוח את פיו ולא להתקרב לשום עבודה תמה כאשר יודע כ"א ואחד כבידות שיש עלי ובכל פעם ופעם בכל יום ויום וכו'. וע"כ עצה גדולה לזה שבכל פעם יזכיר א"ע את כל הטובות האמתיות והנצחיות שעשה הש"י עם אבותינו ועמנו עם כל אחד וא' בפרטיות והעיקר מה שזכהלהיו תמזרע ישרלאל בכלל מקבלי התורה והבדילו מן התועים בדרכי המחקרים והפילוסופים וכו' הנהוגים עכשיו בעו"ה כיכל אחד ואחד מישראל אם יסתכל היטב על כל מה שעבר עליטו מעודו יראה ויבין חסדי ה' וטובו ונפלאותיו עליו בלי שיעור. כמו שאנו אומרים ג"פ בכל יום בהש"ע נודה לך ונספר תהלתך על חיינו וכו' ועל נסיך שבכל יום עמנו ועל נפלאותיך וטובותיך שבכל עת ערב ובקר וצהרים וכו'. וכמ ושאומרים בנשמת אלו פינו מלא שירהכים וכו' אין אנו מספיקין להודו לך' ה' וכו' על אחת מאלף אלף אלפי אלפים ורבי רבבות פעמים הטובות נסים ונפלאותך שעשית עם אבותינו ועמנו. הכלל שכשהאדם רואה גודל צרותיו בגוף ונפש וממון שהוא רחוק מהש"י מאד מכו שהוא יודע בעצמו וגם בפרנסה ובגוף יש לו ג,כ יסורין כמו ששכיח ברוב העולם ואפילו כשבא עלי ואיזה צרה ממש ח"ו הוא צריך לבל יתבלבל לגמרי מחמת הצרות והיסורין ח"ו. רק בכל עת ועת בפרט בעת צרה ח"ו יתן עיני לבו ודעתו להסתכל ולהתבונן היטב על חסדי ה' וטובותיו שעשה עמו עד הנה. כי כל אדם כמ ושהוא מאחר שהוא בכלל ישראל ומניח טלית ותפילין בכל יום ומייחד שמו ית' פעמים בכל יום ויום ראוי לו ליתן הודאה ותודה להש"י בכל יום ויום על עוצם חסדו וטובו יתב' עלי ושזכה להיות בכלל ישאל מקבלי התורה מכ"ש שכ"א יודע בנפשו כמה טובות יתב' עלי ושזכה להיו תבכלל ישראל מקבלי התורה מכ"ש שכ"א יודע בנפשו כמה טובות נפלאות בפרטיות שגמל הש"י עמו מעודו עד אותו היום וצריך להרגיל א"ע להודו ולהלל להש"י ע"כ הטובות שעשה עמו.

ועי"ז יהי' לבו נכון בטוח שגם עתה הש, ילא יסיר חסדו וטובו מאתו ויחזק את לבו לצעוק ולהתחנן להש"י שיצילהו גם עתה מכל הצרות והיסורין כ"ש דוד מי יובילני עיר מבצר מי נחני עד אדום היינ ושם ישעזר לי עד הנה ונחני עד אדום הוא יובילני עיר מבצר ג"כ וזה מהולל אקרא ה' שטרם שאני קורא אליו ית' על צרותי אני מהללו ומשבחו על הטובות והחסדים שעשה עמי עד הנה כי דייקא עי"ז אני יכול לקרותו כנ"ל. וזה זבח לאלקים תודה וכו' וקראיני ביום צרה היינו שגם קודם שיוצאין מהצרה של עכשיו וצריכין לקרותו ית' צריכין מקודם להביא תודה על העבר כנ"ל. ואז דייקא וקראיני ביום צרה כנ"ל. וכשרז"ל שצריכין להיות מודהעל העבר ומבקש על להבא כי כשאין מודים על העבר קשה מאד לקרותו ית' מגודל אוטם הלב שנתאטם מריבוי הצרות כנ"ל. בפרט עתה באורך הגלות שכמעט אין יום שאין צרתו מרובה מחבירו ח"ו והפרנסה דחוקה מאד והבעל דבר מתפשט על כל אחד ואחד לאורך ולרוחב והמחלוקת והקיטוגוריה והקנאה והשנאה מתרבה בכ"פ וכל מה רוצים להתחיל לצאת ממה שצריכין לצאת ולהתקרב לאיזה עבודת ה' אין מניחין אותו ומתגרין בו יותר ח"ו ומעוצם ריבוי המניעות אין יכולין לפתוח פה לפרש שיחתו לפניו ית'. ע"כ צריכין לילך בדרך זה מאד שבכל פעם בבואו לפרש שיחתו לפני הש"י או להתקרב לאיזה דבר שבקדושה יזיכר א"ע ריבוי הטובות והחסדים שעשה הש"י עמו מעודו עד היום הזה. ועי"ז יתחזק לבבו לבטוח בה' שישמע תפילתו גם עתה ועי"ז יוכל להתקרב אליו ית' ולפרוש לפני ושיחתו כראוי כנ"ל:

אות ה

וזה בחי' מה שצריכין להמשיך השמחה והקדושה של שבת לששת ימי החול המבואר שם בסוף התורה הנ"ל. כי מבואר שם שע"י תודה הלכה זוכין שיאירו שלשה קוי האמת ברבוע הדיבור וכו' שעי"ז זוכין להמשיך הקדושה והשמחה של שבת לששת ימי החול וכו' ע"ש. היינו כי תודה מביאין כשיוצאין מהצרה כ"ש שם. והתודה היא בחי' שעשוע עוה"ב כ"ש שם. כי לעתיד יהי' כולו תודה והודאה לשמו יתב' כי אז יתבטלו כל צרות העוה"ז ויהי' כולו טוב ויעסקו רק בבחי' תודה להודות ולהלל לשמו יתב' אבל צריכין להמשיך קדושת העוה"ב גם בהעוה"ז. שזהו בחי' להמשיך קדושת שבת לימי החול כי שבת בחי' עוה"ב שכולו טוב וימי החול הוא בחי' העוה"ז שמלא יסורים וצרות ר"ל כ"ש אדם לעמל יולד וכתיב גם כל ימי וכעס ומכאובות. אבל הש"י חפץ בקיום העולם וממתיק ומבטל בכל פעם יסורי וצרות העוה"ז בחסדו וטובו וישועתו שמתנהג עמנו בכל יום ויום וצריכין להסתכל על זה היטב על כל הטובות שגמל עמנו ולהביא תודה והודאה ע"ז כנ"ל וזה בחי' שממשיכין הקדושה והשמחה של שבת לששת ימי

החול היינו הקדושה והשמחה של עוה"ב שהוא כולו שבת שאז עיקר התודה וההודאה ימשיכו גם בעוה"ז גם בעת צרה שאפילו בעת צרה ח"ו יסתכלו על הטובות שעשה הש"י עמנו עד הנה וגם בהצרה בעצמה בודאי יש איזהו הרחבה כשמסתכלין היטב כ"ש אדמו"ר ז"ל ע"פ בצר הרחבת לי (בסי' קצ"ה) ע"ש היטב וע"ז צריכין להביא תודה להודות ולהלל לשמו ית' על העבר ועי"ז יכולין לקרותו ולצעוק אליו על להבא כנ"ל. וזה בחי' לך אזבח זבח תודה ובשם ה' אקרא היינו כנ"ל:

אות ו

וזה מזמור לדוד בברחו מפני אבשלום בנו י"י מה רבו צרי כוו' וארז"ל מזמור לדוד קינה לדוד מבעי' לי' אלא כיון שראה שבנו הוא שמח ד"א שראה תכסיסו קיימת וכו'. ואכתי קשה על דוד בעצמו מה ראהעל ככה בעת צרה גדולה כזאת בעת שברח מאבשלום לבקש למצוא בהצרה איזה הרחוה ולזמר ע"י להש"י. וגם לכאורה התחלת המזמור אינו מדבר מלשון זמר רק מלשון צעקה גדולה כ"ש שם י"י מה רבו צרי רבים וכו'. אך כל זההוא ענין הנ"ל שדוד המלך (ע"ה) ראה א"ע אז בצרה גדולה ומרה מאד מאד. שהוכרח לברוח מפני אבשלום בנו ע"י מעשה רעה כזאת שנעשה מאמנון ותמר ואבשלום בניו ומעוצם מרירת צרתו שגדלה מאד בפרט שהבע"ד רצה להפילו בעיני דעתו מאד מאד כי אמר לו בלבו הנך רואה שכ"ז בא עליך על מעשה דבת שבע ושוב אין לך תקוה ח"ו וכמבואר בזה המזמור בעצמו כ"ש שם. רבים אומרים לנפשי אין ישועתה לו באלקים סבל ופרש"י בשביל אותו העון ומעוצם צרתו עד הנפש נבתבל דעתו הקדושה עד שלא הי' יכול אפילו לפרש שיחתו ולצעוק להש"י כדרכו. כי הצרות ר"ל יכולין ח"ו לעקם הלב מאד מהש"י ר"ל עד שאמרו רז"ל על דוד שאז בברחו מאבשלום בקש לעבוד ע"ז כמו שדרשו ע"פ ויהי דוד בא עד הראש אשר יתשחוה שם וכו'. כי כשאדם בצרה ח"ו הוא בסכנה גדולה גם בענין כשרותו ויהדותו כי לפעמים נתעקם הלב מאד ע"י הצרות והיסורין עד שמהרהר אחר הש,י בבחי' אולת אדם תסלף דרכו ועל ה' יזעף לבו כי בזה העולם יש להאדם בחירה תמיד וכל מה ששולח הש"י בין טוב ובין להיפך הוא במשקל וכמו שכשהש"י שולח לאדם טובות בנים ועשירות וכל טוב יש שמכיר חסדי ה' וטובו עליו מתעורר על ייד זה להתקרב אליו בצדקה ומעשים טובים וכו'. ויש ח"ו להיפך בחי' וישמן ישורון ויבעט וכו'. כמו כן להיפך כשהש"י מנסה ומייסר את האדם ביסורין וצרות ח"ו בעניות ודחקות ורדיפות וכו' ר"ל הוא ג"כ בנסיון גדול כי הש"י שלח עעליו הכל לטובה כדי שיזכור עי"ז לשוב אליו כ"ש ויאמר כי ישובון מאון וכו'. אבל מחמת גודל כח הבחירה יש לפעמים שאדרבא על ידי הצרות ח"ו נתעקם לבו ביותר

מהש"י כשרז"ל לענין העניות שמעביר על דעת קונו וכן מבואר בדברי אדמו"ר ז"ל שבעת צרהח"ו צריכין להתחזק מאד מאד כנגד היצה"ר מחמת ששרשו נמשך מדינים ע"ש במאמר להתחזק בכל פעם כנגד היצה"ר (בסי' ע"ב) וע"כ נאמר ברשעים ורגז ושחק ואין נחת אבל בצדיקים אהלל דבר כשפרש"י שם ביקשבא עמי במדה"ר בין במדה"ד וכו' אבל עכ"פ האדם יש לו בחירהתיד וכנ"ל. וכל דבר ובכל ענין והנהגה שהש"י מתנהג עמו ומסבב עמו בכל עת יש בו בחי' צדיקים ילכו בם ופושעים יכשלו בם ח"ו וע"כ דוד כשהיה בעת צרהגדולה כזאת שנתגרש מירושלים וכו' עד שנפל למוחין דקטנות כאלו עד שיש סברא בדברי רז"ל שעלה על דעתו לעבוד ע"ז מכ"ש שלא היה יכול לפתוח פיו לסדר תפילתו כראוי אבל בעוצם צדקתו האיר ה' עיניו ושלח בלבלו עצה הזאת הנ"ל שהתחיל להתסכל על הטובות שהש"י גמל עמו מעודו עד שחפש ומצא שגם בעוצם הצרה הגדולה הזאת נמצא בה ג"כ כמה הרחבות כי הפך הדבר בדעתו לטובה מה שבנו רודף אחריו מה שלכאורה היא צרה כפולה ומכופלת מה שהרודף הוא בנו ר"ל אך הוא הפך הדבר לטובה ואמר סתם ברא מרחם על אבא וגם מצא הרחבה בתוך צרתו מה שראה תכסיסו קיימת שהסנהדרין וכו' אוחזים עמו וכו' וכו' ועל כל אלו הטובות שחפש ומצא מה שהש"י גומל עמו אפילו בתוך הצרה כ"ש רבינו ז"ל על פסוק בצר הרחבת לי וכו' מלבד מה שהש"י גמל עמו טובות מעודו על כל אלה התחיל לומר מזמור לזמור לדוד ורצה לזמר ולהודות להש"י על כל הטובות האלה ותיכף שהתחיל לזמר ולהודות להש"י על הטובות תיכף נתרחב לבו ודעתו ואז דייקא נפתח פיו והתחיל להתפלל ולצעוק כראוי י"י מה רבו צרי רבים קמים עלי וכו' וגם כל המזמור הולך בדרך זה שאע"פ שרבו צריו ורבים קמים עליו עד שרבים אומרים וכו' שאין לו תקוה ח"ו מחמת עון דבת שבע. אבל אעפ"כ ואתה י"י מגן בעדי כוו' וכן בדרך זה הולכים רוב המזמורים שבתהלים שמודה להש"כ על העבר וצועק על להבא ובתוך דברי צעקתו ותחינתו חוזר ומודה וצועק פוק עיין ותשכח בכמה מזמורים שהולכים על דרך זה. וע"כ נקרא ספרו בשם תהלים שהוא לשון תהלה והודאה אע"פ שרוב דבריו הם צעקות גדולות ותחינות ובקשו"ת ואך כל צעקותיו ותחינותיו היו דייקא בדרך מזמור והודאה ותהלה ושיר וניגון וכו' בכל העשר לשונות של זמרה היינו כנ"ל שבכל הצרות נתן לבו להודות על העבר. ואז הי' יכול לצעוק להבא בבחי' מודה על העבר וצועק לעתיד לבא כשרז"ל:

אות ז

וזה בחי' מזמור הודו שואמרים בכניסת שבת שמדבר מד' צריכין להודות שכולל כל הצרות שעוברין על האדם שכולם כלולין באלו הד' כמבואר במ"א ועיקר הוא צרות

הנפש דהיינו כל העליות וירידות שעוברין על כל אדם מקטן ועד גדול לפי דעת ערכו ומדריגתו שהלכ כלול גבמזמור הזהכמובן בספרים ועלכל אלו הצרות בגשמיות ורוחניות בגוף ונפש צריכן לצעוק מאד מאד בכל פעם להש"י קול גדול ולא יסף וכמבואר במזמור ה ודו לה' כי טוב כי לעולם חסדו לידע ולהודיע ולהורות שכך הוא דרך הצעקה עלכל הצרות ר"ל שבתחלה תיכף צריכין להודות לה' על העבר ולהיות בטוח שהוא יתב' שומע תפילת כל פה ויושיע אותו תמיד ע"י צעקתו ואז דייקא ויצעקו ויצעקו וכו'. כי אז דייקא ע"י בחי' הודו לה' וכו' בחי' תודה שמביאין גם בעת הצרה על הטובות שלעבר ועל הטובות וההרחבות שבתוך הצרה עצמה עי"ז דייקא יכולין לצעוק לה' ואז ממצוקותיהם יושיעם ואז יודו לה' חסדו ונפלאותיו כי אח"כ יזכו לצאת מהצמרה לגמרי ואז בודאי יביאו תודה בלשימות כראוי כי התודה שמביאין כשיוצאין מהצרה זה בחי' שעשוע עוה"ב כנ"ל בהתורה הנ"ל והתודה והודאה שמודין להש"י על העבר וכו' גם בעת הצרה זה בחי' שממשיכין הקדושה של שבת ששהוא עוה"ב שאז ביטול הצרות לתוך ימי החול שהוא העוה"ז שהוא ימי צרה כנ". כי העוה"ז מצד עצמו מלא צרות ויגונות ר"ל כנ"ל. אבל הש"י מרחיבעמנו גם בעת צרה וגומל עמנו טבוות נפלאות ונצחיות גם בזה העולם ואנו מחויבים להודות לו גם בעת צרה כנ"ל שזהו בחי' המשכת קדושת שבת לימי החול כנ"ל. ועי"ז דייקא זוכין לצעוק להשי"ת ולצאת מהצרה לגמרי ואז נזכה לבחי' תודה והודאה בשלימות שהוא בחי' עוה"ב כנ"ל. וע"כ אומרים זה המזמור הודו בכנית שבת כי אז אנו צריכין להמשיך קדושת שבת לימי החול כדי שיכללו כל ששת ימי החול בקדושת שבת. ע"כ אומרים זה המזמור הודו שהוא ד' צריכין להודות שהוא בחי' זאת בחי' המשכת קדושת שבת לימי החול לבטל העצבות והצער של ימי החול בחי' בעצבון תאכלנה להמשיך עליהם קדושת ושמחת שבת שהוא בחי' עוה"ב שהוא בחי' תודה והודאה וכנ"ל. וכל זה אנו זוכין ע"י ימי חנוכה הקדושים שהם ימי הודאה שאז ממשיכין הקדושה והשמחה של שבת לששת ימי החול כמבואר בהתורה הנ"ל ע"ש היינו כנ"ל:

אות ח

וזה ג"כ בחי' לא תחרוש בשור ובחמור יחדיו כי שור וחמור הם תרי זינא בישא בחי' עשו וישמעאל שהם כלל כל העכו"ם שהם כלל כל הגליות כלל כל הצרות כי עיקר כל הצרות הם ע"י הגליות שאנו בגולה בין העכו"ם שכולם כלול בעשו וישמעאל שהם בחי' שור וחמור והזהיר הכתוב שלא לערבם יחד ע"י איסור תערובת כלאים שלא לגרום ח"ו לערב ולחבר הצרות יחד שאז א"א לסובלם ח"ו היינו שלא יגרום לבלבל דעתו ח"ו

שידמה לו כאלו כל העולם נפל עליו (כמו שרגילין העולם לומר בעת צרה ח"ו) כאל וח"ו כל הצרות באו עליו ח"ו בלי הרחבה כלל והא בהא תליא שמי שאומר כך ח"ו ועי"ז נתעקם לבו מהש"י ואינויכול לצעוק אליתּ אזי ח"ו באמת נצרבין עליו הצרות ר"ל כי כל הנמשך אחר צערו הצער נמשך אחריו ח"ו רק צריכין ליתן רוח בדעתו למצוא הרחבות גם בתוך הצרות בעצממן ולהביא תודה והודאה בכל עת כי באמת בכל צרה שבעולם יש בתוכה הרחבה בחי' בצר הרחבת לי כנ"ל וכשארז"ל על פוק אך לא בעי ישלח יד (איוב ל') וכתיב ולא יעיר כל חמתו שזה בחי' ורווח תשימו בין עדר ובין עדר הנאמר ביעקב אבינו שדרשו רז"ל על הצרותוהגליות שכיוון יעקב במה שלא עירב כלאים ליתן ריווח בין הצרות. שזהו בחי' וריוח תשימו בין עדר ובין עדר בין צרה וצרה בין גלות לגלות כמ ושדרז"ל היינו כנ"ל. כי יעקב הכניע קליפת עשו וישמעאל שהם בחי' שור וחמור בחי' ויהי לי שור וחמור. היינו שהכניע הקליפות היונקין מהדינים והצרות שהם רוצם לעקם את הלב בעת צרה כאלו אפס תקוה ח"ו שזה עיקר הצרה הגדולה ביותר מהצרות בעצמן שזה עיקר הגלות מה שהעכו"ם המציירן מבזין ומחרפין אותנו ואומרים אין תקוה ח"ו כ"ש ברצח בעצמותי חרפוני צוררי באמרם אלי כל היום איה אלקיך וכתיב כל היום כלימתי נגדי וכו' וכן הרבה וכל זה בחי' התחברות קליפת עשו וישמעאל ביחד שהם כלל כל הצרות והגליות כנ"ל. אבל יעקב אבינו הכניע אותם מישראל וצוה לשמור שיהי' כל עדר ועדר לבדו שלא לערב כלאים שהם בחי' תערובות שור וחמור כנ"ל רק לתת רווח בין עדר ובין עדר ליתן רווח בין הצרות שאפילו בעת הצרה ח"ו יסתכלו על הרווח וההרחבה שהש"י הרחיב עמו גמל לו טובות מעודו וגם בהצרה בעצמה מרחיב לו כנ"ל. ועי"ז יוכל לצעוק להש"י ויהי' ניצול לגמרי מכל הצרות בחדו הגדול ונפלאותיו כנ"ל:

אות ט

וכל זה הוא בחי' חנוכה כנ"ל. כי הנ של חנוכה הי' בימי בית שני כשעמדה מלכות יון הרשעה להשכיחם תורתך וכו' ורצו לבטל עבודת הביהמ"ק. והש"י ברחמיו המרובים עמדו לנו בעת צרותינו ועשה עמנו נים נוראים ונפלאיסע"י מתתיהו ובניו הכהנים עד שנצחו היוונים והחזירו עבודת ביהמ"ק למקומו בנ נפלא ונורא שהי' בנרות המנורה שדלק השמן המועט שמנה ימים כשארז"ל היינו כי כל מימ הבית שני לא היתה גאולה שלימה כשארז"ל היינו כי עיקר ימי הבית שני לא הי' רק בבחי' ורוח תשימו בין עדר ובין עדר שפעל יעקב אבינו שיהי' תמיד רוח והרחבה בין צרה לצרה בין גלות לגלות כדי שיהי' כח להתחזק ולבול מרירות הגלות כנ"ל. והקליפה של מלכות יוון הרשעה ראתה והבינה זאת שהבית הזה לא יתקיים ויחרב בודאי. רק שהוא החרבה ורווח בין

גלות לגלות עדי שיוכלו ישראל להתקיים כנ"ל. ע"כ רצתה להתגבר על ישראל ולהחריב תיכף עבודת ביהמ"ק ולכבוש ישראל תחת ידם ח"ו כדי שיהי' הגלו תוהצרות תכוופו ומחוברות יחד ח"ו כדי שלא יוכלו ישראל להתקיים ח"ו. וע"כקראת מלכות יון לשון טיט היון. בחי' ביון מצולה ואין מעמד שהוא בחי' צרה ארוכה ותכופה כמ והגלו תהזה הארוך והמר מאד. שע"ז צעק דוד המע"ה טבעתי ביון מצולה ואין מעמד לגודל אריכת מרירת הגלו. ומלכות יון הרשעה רצו להתגבר על ישראל לכובשם תיכף ח"ו שיתחיל הגלות אז ח"ו כדי שלא יוכלו ישראל להתקיים. ובאמת בודאי אם הי' נחרב עבודת ביהמ"ק אז.והי' מתחיל הגלות אז בודאי הי' קשהלהתקיים. כי עכשיו עיקר קיום שלנו באריכות הגלות הזה הוא רק ע"י ההרחבות שעשה הש"י עמנו עד הנה כנ"ל. ע"כ חמל הש"י על עמו והפר מחשבות שונאינו והפך הדבר מהיפך אל היפך. כי לא די שנפלו היוונים מפלה גדולה ובית חשמונאי כבשו המלוכה ונתקיימו ישראל בגדולתם ובעבודת ביהמ"ק כמה שנים. אף גם עשה לנו נס גדול ונורא כזה בנרות המנורה שעי"ז קבעו שמונת ימי חנוכה אלו. ועשה לנו יום טוב חדש והמשיכו אור ותיקון נורא כזה בעולם שע"י ימי חנוכה הקדושים יהי' לנו כח תמיד להמשיך עלינו הדרך הקדוש הזה של תודה והודאה. שבכל הצרות שאנו סובלים בגלות הארוך הזה בכלל ובפרט. נוכל להחיות את עצמינו ע"י שנזכור נפלאותי ועד הנה ונודה ונשבח אותו תמיד. בבחי' מודה על העבר וכו' שזה ובחי' חנוכה כנ"ל. שזאת הבחי' אנו זוכין ע"י מי חנוכה שנקבעו אז ע"י גודל הנס של נרות המנורה כנ"ל:

וע"כ נקרא חנוכה לשון חינוך בחי' חנוכת הביהמ"ק. כי לא די שלא החריבו עבודת ביהמ"ק אף גם זכינו על ידי תוקף הנים להמשיך תיקון כזה לעשו"ת חנוכה בכל שנה ושנה. דהיינו שאנו זוכין בתוך תוקף הגלות הזה להתחיל גם עתה לחנדם הבית המקדש. כי בזה שאנו עושין בימי הגלות חנוכה שהם ימי הודאה דהיינו שאנו מודים ומשבחים אותו ית' על גודל הנים שעשה עמנו עד הנה שהי' לנו כח להתקיים עד הנה. ואנו בטוחיטם עי"ז כאשר עד הנה עזרונו רחמיו כן ישמע תפילותינו וצעקתינו תמיד עד אשר יגאלינו גאולה שלימה ויבנה בית מקדשינו עי"ז בעצמו אנו ממשיכין בחי' בנין ביהמ"ק כי עיקר הגאולה ובנין ביהמ"ק יהי' עי"ז ע"י תפילותינו וצעקתינו כידוע (וכ"ש רבינו ז"ל (בסי' ב') על מארבב"כ כד חם גביה אתהפיך וכו'). וכל צעקותינו ותפילותינו שאנו מתחזקים עדיין לצעוק ולהתפלל להש"י הוא רק ע"י בחי' תודה כנ"ל ע"י שאנו מודים על העבר וכו' כנ"ל. נמצא שגם עכשיו אנו מחנכים את הבית המקדשת בחנוכה. כי עיקר בנין ביהמ"ק ב"ב יהי' עי"ז ע"י שזכינו לבחי' תודה והודעאה גם עתה בתוקף

הגלות שזהו בחי' חנוכה כנ"ל. וכמ וכן הוא בכל אדם ובכל זמן שעיקר החינוך לעבודת הבורא יתב' הוא ע"י בחי' זאת בחי' תודה והודאה שהיא בחי' חנוכה. כי לפי מה שעובר על כ"א ואחד כפי מה שיודע בנפשו ריבוי היסורים והצרות מתאות הימה"ר ומהפרנה וכו' וכו' ר"ל מעתה בודאי הי' קשה להתקיים עד שיזכה לגאולה שלימה דהיינו שיהי' איש כשר כראוי שזהו בחי' גאולה שלימה. וע"כ באמת כמה וכמה התחילו ונפלו ויש שהאריכו בעבודתם ימים ושנים אבל אח"כ לא יכלו לסבול מרירות הכבידות של הבעל דבר ונפלו כל אחד כמ ושנפלו ר"ל, אבל מי שחפץ באמת לאמתו לחו על חייו עיקר קיומו ע"י בחי' הנ"ל. שבכל מה שעובר עליו יהי' איך שיהי' אפילו אם רואה שהוא בעצמו החייב מאד במעשיו שאטינם טובים וכו'. אעפ"כ אין אדם אפילו הגרוע שבגרועים שאין הקב"ה גומל עמו חסדים נפלאים בכל יום כמו שתיקנו לנו לומר בכל יום נודה לך וכו' על ניך שבכל יום וכו' ועל נפלאותיך וטובותיך שבכל עת וכו' ובודאי דברי רז"ל כנים ואמתיים וצריכין אנחנו כולנו להאמין בזהמאד שבודאי הש"י עושה עם כל אחד ואחד נסים ונפלאות וטובות בכל יום ובכל עת ושעה. ואם ירצה להסתכל יראה הרבה בעיניו. ויזכור א"ע היטב כמה מעלו טובות למקום עליו. וכבר אמרנו כ,פם שכל מה שזכה האדם לאיזה מצוה ולאיזה נקודה טובה בודאי אינו נאבד לעולם. ועל זה תיקנו לנו לומר בנשמת אלו פינו מלא שירה וכו'. כי אין כל העולם כולו עם כל תאותיו ויסוריו והבליו כדאי כנגד נקודה אחת של מצוה אחת שכ"א מישראל זוכה בכל יום. וצריכין להרגיל א"ע שבכל מה שיעבור עליו יהי' איך שיהי' יזכיר א"ע בכל עת הטובות והנפלאות שעשה הש"י עמו עד הנה. ועי"ז יתחזק לצעוק ולהתפלל להש"י תמיד בבחי' מודה על העבר וצועק לעתיד לבא. ועי"ז יזכה סוף כל סוף לגאולה שלימה לשוב להש"י באמת שזהו בחי' חנוכה כנ"ל. וע"כ נקרא חנוכה כי ע"י בחי' זאת דייקא מתחנכין בעבודת ה' כנ"ל. כי כל הטוב שהאדם עושה בימיט קטנותו דהיינו כ"ז שאינו זוכה לדעת שלם לעבודת הש"י כראוי שאז אפילו אם הוא גדול בשנים נקרא קטן מחמת קטנות הדעת. וכל העבודה שבימים אלו אע"פ שאין לה שלימות גמור אעפ"כ הוא טובה ויקרה מאד אצל הש,י. כי כל העבודה הזאת היא בחי' חינוך ממש כמו שמחנכין את הקטן שימאר איזה ברכה ויהי' לבוש בציית וכו' וכל שאר עניני חינוך הקטנים שהוא מצוה גדולה מאד. אעפ"כ שהקטן עושה אח"כ מעשה נערות וקטנות. אעפ"כ כל תנועה ותנועה שהואציית את אביו יקר מאד בעיני אביו ובעיני הש"י. כמו כן הוא ממש אפילו באדם גדול כ"ז שאינו זוכה לשלימות הראוי אפילו אם הוא רחוק כמו שהוא רחוק

אעפ"כ כל נקודה ותנועה של הקדושה יקרה מאד. כי הוא בחי' חינוך. ועיקר החינוך על ידי ההודאה על העבר שעל ידי זה מתחזק לצעוק להבא כנ"ל. וע"כ נקרא חנוכה וכנ"ל:

אות י

וזה בחי' שמונת ימי חנוכה. כי מבואר שם בהתורה הנ"ל שנר חנוכה הוא בחי' אור האמת שמאיר ברבוע הדיבור. היינו שע"י תודה והודאה בחי' הלכות זוכין שיאירו ג' קוי האמת בארבעה חלקי הדיבור שזהו בחי' לשון הקודש שמקושר לשבת. שעי"ז ממשיכין הקדושה והשמחה של שבת לששת ימי החול וכו' שעי"ז נתגלה אחדות הפשוט מתוך פעולות משתנות וכו' ע"ש היטב. וזה בחי' ח' ימי חנוכה. כי שבע"ה ימים הם כנגד שלשה קוי האמת שמאירין בארבע"ה חלקי הדיבור. ואז זוכין להמשיך השמחה של שבת לימי החול שזה עיקר בחי' חנוכה כמבואר שם בהתורה הנ"ל. וזה בחי' יום השמיני שנקרא זאת חנוכה. כי אז דייקא ביום הח' נשלם התיקוןשל חנוכה ע"י שהמשכנו הארת שלש"ה קוי האמת בארבע"ה חלקי הדיבור בשבעה ימים הראשונים. שעי"ז זכינו להמשיך השמחה של שבת לימי החול. שזהו בחי' יום השמיני בחי' זאת חנוכה. כי ג' קוי האמת שמאירין בארבעה חלקי הדיבור שזהו בחי' אל אלקים ה' כידוע. שכולם כלולים ביעקב כי יעקב כלול מכל השלשה אבות כידוע. כי ביעקב נשלם האמת בשלימות בבחי' תתן אמת ליעקב כי אברהם איש החסד זה בחי' תפילה שהוא בחי' חסד. כי יעקר התפילה רחמים ותחנונים שיתן לנו הש" ינדבת חסד כי אברהם הוא הראשון שהתחיל להאיר דרך התפילה בעולם. כי כל התחלת עובדתו הי' ע"י תפילה כמובן בדברי רבינו ז"ל. יצחק הוא בח'יתורה בחי' תורה מפי הגבורה ניתנה בחי' גבורת יצחק בחי' קול השופר של מתן תורה שהוא שופר של אילו של יצחק כשרז"ל. יעקב הוא בחי' תיקון האמת של ששידוכים כי עיקר תיקון השידוך והזווג שהוא תיקון הברית שבו תלוי הכל זכה יעקב בשלימות כי אברהם ויצחק אע"פ שזכו לזווגם האמתי להתחבר עם האמהות הקדושו"ת אעפ"כ עדיין לא נשלם ונמשך תיקון האמת של השידוכים מחמת שאברהם הוכרח לישא הגר ויצא ממנו ישמעאל. ויצחק אע"פ שלא נשא שפחה אעפ"כ יצא ממנו עשו ע"כ עדיין לא נשלם תיקון השידוך והזווג בשלימו. אבל יעקב היתה מטתו שלימה בלי פסול ע"כ הוא זכה להמשיך תיקון האמ תשל השידוכים בשלימות. נמצא שג' אבות הם בחי' ג' קוי האמ תוהם מאירים בארבעה חלקי הדיבור שהם בחי' ד' אמהות שרה רבקה רחל לאה שהם בחי' שלימות הדיבור. כי אשה יראת ד' הוא בחי' הדיבור של לה"ק בחי' חוה אשה כ"ש בהתורה תפלה לחבקוק (בסי' י"ט) ע"ש כי זה ידוע שכל האמהות הי' התיקון של חוה. היינו תיקון הדיבור של לה"ק שפגמה חו"ה.

והג' אבו תוד' אמהות תינו זאת. כי זכו להאיר שלשה קוי האמ תבארבעה חלקי הדיבור שעי"ז נתתקן הדיבור של לה"ק בשלימות כנ"ל:

אות יא

וכל זה הוא בחי' שבעה קני המנורה וזה בחי' שבעת ימי השבת. שבהם נבראו כל הברואים בששת ימי המעשה ושבת בשבת כי עיקר הבריאה היתה ע"י הדיבור של לה"ק כ"ש בדבר ה' שמים נעשו וכו'. וכשפרש"י ע"פ לזאת יקרא אשה כי מאיש וכו' מכאן שנברא העולם בלה"ק. אבל עיקר קיום ושורש הבריאה הי' ע"י אמת שבו נחתמו שמים וארץ. כשרז"ל ע"פ בראשית ברא אלקים את שהיא ס"ת אמ"ת. ותיכף שהש"י רצה לברוא את הבריאה התחיל תיכף ביום ראשון להמשיך הארת קו אחד של אמת. וכפי קו האמת שנמשך באותו היום כמ וכן נשלם והארי הדיבור. וכמ וכן היתה הבריאה של אותו היום וכן ביו שני ושלישי וכו'. נמצא שבג' ימים הראשונים נשלמו ג' קוי האמ תשהם בחי' ג' אבות וכן מובן בת"ז ובג' ימים השניים שהם ד' ה' ו' נמשכו ג' חלקי הדיבור ושבת הוא בחי' תכלית שלימות הדיבור בחי' מלכות פה בחי' שבת מלכתא. והי' ראוי שיהי' נשלם כל הבריאה ביסו השביעי שאז נלשם הדיבור שעל ידו עיקר הבריאה. אך הש, יבירך וקידש את יום השביעי שיהי' יום שביתה ונייחא. כי בו שבת מכל מלאכתו אשר ברא אלקים לעשות. היינו שבשבת לא ברא שום בריאה רק כל מה שהי' צריך לברוא בשבת כפל ועשאה בששי. כשרז"ל על פ' זה אשר ברא אלקים לעשו"ת כמובא בפירש"י. היינו שביום הששי המשיך ב' תיקונים של הדיבור. התיקון של שלשת השריגים והתיקון של מלכות פה. וע"כ אז ביום הששי נשלם הדיבור. וע"כ בו נברא אדם שהואעיקר שלימות הדיבור כי גדר האדם הוא מדגר ואז נשלם לה"ק שמקושר לשבת. וע"כ נברא האדם בששי כדי שיכנס לשבת מיד כשארז"ל. היינ ושהאדם שהוא הדיבור בשלימות נברא בששי שסמוך לשבת כדי שיכנס לשבת מיד כי שלימות הדיבור שהוא לה"ק מקושר לשבת כנ"ל. וע"י האדם שהוא שלימות הדיבור ש נברא בששי סמוך לשבת עי"ז ממשיכין הקדושה והשמחה של שבת לששת ימי החול כדי לגלות אחדות הפשוט מתוך הפעולות משתנות שבשביל זה היתה עיקר כל הבריאה שהכל נברא בשביל האדם כדי שיגלה ע"י הדיבור הקדוש שכל הפעולות משתנות שנבראו בכל ששת ימי המעשה כולם נמשכין מאחד הפשוט יתב' ויתעלה. שזה זוכין ע"י קדושת שבת דייקא שממשיכין לימי החול ע"י שלימות הדיבור שהוא לה"ק שמקושר לשבת כנ"ל. ואם הי' זוכה אדה"ר לבלי לאכול מעץ הדעת טו"ר שהוא בחי' החקירות של הפעולות משתנות שמעורבין טוב ורע הי' זוכה לזה מיד בשבת הראשון בתכלי תהשלימות והי'

כל העולם מתוקן תיכף כי הי' הכל יודעין האמת כמו שהוא. כמו שיתגלה לעתיד שכולם ידעו את ה'. אבל ע"י פגם עץ הדעת טו"ר שגרם שנפגם אמונתו ורצה ליכנוס בחקירות להבין בדעתו איך הטוב והרע שהוא עיקר השינויים עיקר בחי' פעולות משתנות איך נמשך כ"ז מאחד הפשוט. עי"ז נפגם כל העולם. כי באמת א"א להבין זאת בשכל כ"א באמונה שזוכין ע"י קדושת שבת כנ"ל. אך אעפ"כ הש"י מלא רחמים וחמל עליו ועל כל העולם התלויים בו. והאיר עליו קדושת שבת עד שזכה לתשובה כשרז"ל ששבת אגין עלוהי. רק עתה צריכין כמה וכמה תיקונים בכל דור ודור בכל שנה ושנה כדי שנזכה להמשיך קדושת שבת לימי החול לתקן העולם מקללתו מבחי' בעצבון תאכלנה מבחי' עצבות ע"י שמחת שבת שממשיכין הצדיקים לימי החול. וצריכן לתקן בכל פעם מעט מעט כמובא בכתבים עד שיוגמר התיקון בימי משיח צדקינו שיבא ב"ב. וע"כ תיכף כשזכה אדה"ר להתעוראר לתשובה ע"י קדושת שבת פתח ואמר מזמור שיר ליום השבת טוב להודות לה' כשרז"ל שזה המזמור אמר אדה"ר אז. היינו שהשיג והבין תיכף שאפילו בעוצם קלקולו ופגמיו הגדולים שקלקל כ"כ לדורות. אעפ"כ כבר גמל הש"י עמו חסדי סנפלאים ונוראים גם באותו היום בעצמו כמובן בפרשה וצריכין להודות לה' ע"ז תיכף ועי"ז יתחזק לצעוק על להבא. וע"כ אמר מיד טוב להודות לה' וכו' להודיע לדורות שזה עיקר הדרך להתקרב להש"י ע"י תודה והודאה כנ"ל. וזהו יטוב להודות לה' טוב ודאי.כי אפילו להפחות שבפחותים הוא דרך טוב ונפלא מאד כנ"ל. אשרי הזוכהל זה:

אות יב

וזהו תן חלק לשבעה וגם לשמונה כי לא תדע מה יהי' רעה על הארץ. היינו שצריכין להמשיך שבעה תיקונים הנ"ל שהם שלשה קוי האמת שמאירין בד' חלקי הדיבור שהם בחי' שבעה קני המנורה שבעת ימי השבת. שכל אל והשבעה בחינות מאירין בחנוכה היינו כי ע"י אלו ז' בחינות ממשיכין קדושת שבת לימי החול שזה עיקר בחי' חנוכה. וזהו וגם לשמונה בחי' שמונת ימי חנוכה וכנ,לן. וזהו כי לא תדע מה יהי' רעה על הארץהיינו שהגלות מתארך מאד. ומי יודע מה יולד יום. ע"כ אנו צריכין להמשיך על עצמינו בכל פעם בחי' הארת ימי חנוכה שהוא בחי' תודה והודאה כנ"ל. להיות מודה על העבר גם בעת הצרה ח"ו גם בעת שאין זוכין לעבודת ה' כראוי אפילו אם הוא כמו שהוא וכנ"ל. כי דייקא עי"ז עיקר קיום ישראל בגלות בכלל ובפרטיות כל אחד ואחד. ועתה מקושר הפסוק מאד תן חלק לשבעה וגם לשמונה שזהו בחי' חנוכה בחי' תודה והודאה שעי"ז עיקר הקיום בכל הרעות והצרות ח"ו כנ"ל. וזהו כי לא תדע מה ייה' רעה על הארץ אולי יעבור עליך מה שיעבור ח"ו שידמה לך שא"א להתקיים בזה כלל. אבל

ע"י בחי' חנוכה בחי' תודה והודאה שתזכור בכל פעם חסדי ה' ונפלאותיו עליך כנ"ל. עי"ז תתחזק בכל פעם בבחי' מודה על העבר וצועק לעתיד לבא. ועי"ז תזכה לישועות נפלאות בכל פעם עד שתזכה לגאולה שלימה מהרה. אמן ואמן:

אות יג

וזה בחי' מ"ש בכוונות שעיקר המשכת האור של נר חנוכה נמשך מבחי' השם הקדוש נח"ל שנמשך מבינה שהוא ר"ת "להדליק "נר "חנוכה ע"ש. היינו כי איתא בכוונות התפלה שזה השם נח"ל הוא ר"ת "נפשינו "חכתה "לה'. וזה עיקר קדושת חנוכה שממשיכין בחי' תודה הודאה הנ"ל שמשם נמשך הארת שלשה קוי האמת ברבוע הדיבור שזהו בחי' הדלקת נר חנוכה כמבואר בדברי אדמו"ר בהתורה הנ"ל. נמצא שהדלקת נר חנוכה הוא מבחי' תודה הודאה שהוא שעשוע עוה"ב בחי' בינה שמשם השם נח"ל הנ"ל שהוא בחי' נפשינו "חכתה "לה. דהיינו לחכות ולצפות לה' תמיד שזהו בחי' תודה הנ"ל להיות מודה על העבר ומבקש להבא שזהו עיקר בחי' חנוכה כנ"ל. ע' בהתורה הנ"ל ובכוונות ותבין היטב ובחסדי ה' וישועתו אקוה לבאר כל כוונות חנוכה ע"פ התורה הנ"ל כאשר רחש לבי ומתנוצץ בדעת ולה' הישועה:

אות יד

והנה מבואר שם בכוונות שהשם נח"ל הנ"ל עם הכולל גימ' ד"ם אד"ם ע"ש. והוא ג"כ גימ' חנוכה. היינו מ"ש בהתורה הנ"ל שעיקר בחי' חנוכה נמשך מבחי' תודה והודאה שהוא שעשוע עוה"ב. ומבואר שם שהתודה נקראת הלכה ע"ש תהלוכות הדמים שהולכין כסדר כשיוצאין מהצרה. כי בעת הצרה ח"ו הדמים שוטפין על הלב וכו'. ואח"כ כשיוצאין מהצרה הולכין הדמי סכסדר וכו'. וזהו בחי' הלכות בחי' חסד וכו'. ועי"ז מאיר האמ תברבוע הדיבור וכו'. כי בתחילה הי' בבחי' אנשי דמים ישנאו תם וכו' ע"ש. היינו בחי' כוונות הנ"ל. שצריכין לכוין בחנוכה להבליע הדם והחיות באברים שילכו הדמים כסדר שזהו עיקר תיקון הצרה. שהוא בחי' תודה הלכה שעי"ז מאיר האמת וכו' כנ"ל. והארת האמת ברבוע הדיבור זה בי' הדלקת נר חנוכה אצל פתח הבית כ"ש שם. שזהו נמשך מבחי' תודה הלכה מבחי' תהלוכות הדמים כסד שנמשך משם נח"ל הנ"ל שזכינו על ידי בחי' "נפשינו "חכתה "לה' מה שקוינו תמיד לה' וצעקנו והתפללנו אליו שעי"ז ניצלנו מכל הצרות כנ"ל. והארת האמת הוא בג' קוין שהם בחי' אל אלקים ה' שהם בחי' תורה ותפלה ושידוכים וזה עיקר כוונת ההדלקה של נר חנוכה להאיר האמת וכו' כנ"ל:

וזה בחי' מה שמבואר בכוונות שצריכין לכוין בכל יום למילוי א' של אהי' ולכוין אה"י פעמים אהי' בגימ' אמת ובכל יום ממשיכין מילוי א' של אהי' פ' אהי' שהוא בגימ' אמת

ע"ש. והם ח' תקונים הראשונים של תליסר מכילן דרחמי ע"ש היניו כנ"ל. שעיקר האור המאיר ומדליק נ"J הוא אור האמ תבחי' אהי' פעמים אהי' גימ' אמת שצריכין לכוין בכל ים מח' ימי חנוכה (וזה הענין של ח' פעמים אמת שמענו מפיו הק' בעצמו אחר שעמר התורה הנ"ל. שדיבר מזה לענין התורה הנ"ל) ואלו הח"פ אמת המאירים בח' ימי חנוכה שהם ח' מילואים של אהי' כמבואר שם בכונות הח' מילואים בביארו אלו הח' מילואים עיקרם ושורשם הם ג' מילואי אהי' כידוע. שהם קס"א קנ"א קמ"ג שהם אהי' ביודין בההין באלפין. כידוע שעיקר מילואי האהי' הם ג' הנ, לושארי המילואים הם מצורפים מהם כמבואר למעיין שם ואלו הג' מילואי אקי"ק שהם שורש הכל הם בחי' ג' קוים האמת הנ"ל. כי אמ תהוא אקי"ק פ' אקי"ק כנ"ל. היינו כי הג' מילואים הם מילואי א' ביודין שהוא בבחי' חסד זה בחי' תפילה שהיא בבחי' חסד כנ"ל. כי תפילה בחי' יו"ד כי עיקר שלייות התפילה הוא במנין עשרה. מילוי כ' בההין שהוא בחי' גבורה זה בחי' תורה שניתנה מפי הגבורה כנ"ל. כי התורה בחי' ה' בחי חמשה חומשי תורה. מילוי ג' באלפין זה בחי' רחמיסבחי' יעקב בחי' שידוכים וזווגים כי אלף הוא בח'י אדם כי לית אדם בלא אלף (כ"ש שהוא הוי' במילוי אלפין בגימ' אד"פ) שזהו בחי' תיקון השידוכים והזווגים דקדושה כי עיקר החיבור דקדושה כדי להשלים צלך אלקים שהוא בחי' אדם שאינו נשלם כ"א ע"י חיבור איש ואשה בקדושה ובטהרה כראוי כ"ש זכר ונקבה בראם ויקרא שמם אדם וכתיב ויברא אלקים את האדם בצלמו בצלם אלקים ברא אותו זכר ונקבה ברא אותם וע"כ מברכין בשע תהחופה אשר יצר את האדם בצלמו וחותמין יוצר האדם. כי כ"ז שאין חיבור אין נשלם קומת האדם שהוא צלם אלקים וע"כ יעקב שזכהלמטה שלימה לתכלית קדושת תיקון השידוים כנ"ל. ע"כ הוא עיקר בחי' אדם שבמרכבה שהוא צורתו של יעקב כידוע. וע"כ המילוי באלפין שהוא בחינות אדם הוא בחי' תיקון השידוכים והזווגים דקדושה כנ"ל. וכל התיקונים נמשכין מתליסר מכילן דרחמי כ"ש שם. היינו כי עיקר בחי' חנוכה ע"י בחי' תודה הודאה ע"י שניצלנו מן הצרות כנ"ל. שזה נמשך מתליסר מכילין דרחמי שמשם עיקר הישועה מכל הצרו תע"י שהוא יתב' מעורר רחמיו המרובים שהם בחי' תליסר מכילין דרחמי שעי"ז מושעי לנו בכל צרותינו שאז מביאין תודה שזהו בחי' חנוכה כנ"ל. וי"ג מכלין דרחמי הם בחי' י"ג מדות שהתורה נדרשת בהן שמשם כל ההלכות מתבררין היינו כנ"ל. שתודה היא בחי' הלכה בח'י חסד היינו שע"י לימוד הלכות שנמשכין מי"ג מדות וכו'מעוררין י"ג מדו תשל רחמים שעי"ז הש"י מקחם עלינו ומושיע לנו מכל צרותינו שעי"ז מביאין תודה. וע"כ תודה היא בחי' הלכה שזהו בחי' חנוכה כנ"ל. ומחמת זה בעצמו נקראין ההלכות

חסד מחמת שעל ידם מעוררין י"ג מכליון דרחמי שמשם עיקר החסד והרחמים ומשם כל הישועות והנסים והנפלאות שעשה עמנו בימים הה סבזמן הזה ואשר הוא עושה גם עתה עמנו בכל שנה ושנה בכל דור ודור ובכל יום ובכ לעת ובכל שעה שכל זה הוא בחי' תודהוהודאה בחי' חנוכה כנ"ל:

ועיקר כלל כוונות הדלקת נר חנוכה הוא להמשיך האור הגדול והנורא מכל הג' יחודים שהם יחוד הוי' אקי"ק הוי' אלקים הוי' אד' שהם בגימ' נ"ר. ששורשם ועיקרם נמשך מהיחוד העליון שהוא הוי' אקי"ק שהוא בבחי' בינה עלמא דאתי להמשיך כל האורות האלו גם למטה לבחי' מלכות כשהיא למטה במקומה שאפילו כשיורדת בעולמות התחתונים בבי"ע לתת טרף לביתה יהי' נמשך עלי' ג"כ הארה מאורות הגדולים האלו כי בשבת ק' שמדליקין נר שבת בכניסת שבת אז המלכו תעולה בעליות גדולות למעלה למעלה ואז מקבלת אורות אלו למעלה. אבל זהו החידו של הנס של חנוכה שאנו זוכין בחנוכה להמשיך אורות הנוראים האלו למלכות למטה במקומה בבחי' נה"י בחי' רגלין ע"ש בכונות היטב היטב. ותבין שזהו קוטב כלל הכוונות היינו שכל כוונות של חנוכה הוא להדליק ולהארי האור ע"י כל בחי' התיקונים המבוארין בהתורה הנ"ל. שהם בחי' כל הכוונות האריז"ל והכל כדי לזכות להמשיך הקדושה והאור והשמחה של שבת גם בימי החול שזהו בחי' שהמלכות גם למטה במקומה דהיינו בימי החול שאינו עולה כמו בשבת ויו"ט גם אז תקבל כל ההארות הגדולות הנ"ל. שהם בחי' הג' יחודים הנ"ל שהם בגימ' נ"ר שהם בחי' קדושת ואור של שבת וכנ"ל. והעיקר כדי לגלות אחדות הפשוט לידע ולהודיע ולהוודע שהוא היוצר הוא הבורא ית"ש שכל הפעולות משתנות נמשכין מאחד הפשוט ית' שמו שזהו בחי' ה' הוא האקלים כ"ש בהתורה הנ"ל ע"ש:

וזה בחי' ג' היחודים הנ"ל שהם בגימ' נ"ר שהם יחוד הוי' אקי"ק והוי' אלקים והוי' אד' שאלו הג' יחודים הם ע"י ע"ב ס"ג מ"ה שהוא גימ' להדליק ע"ה כמבואר בכוונות ע"ש והעיקר נמשך מיחוד העליון שהוא הוי' דע"ב ואקי"ק דקס"א שהם גימ' רג"ל וכו' ע"ש בכוונות היינו כי ע"י תודה הודאה שזוכין בחנוכה על ידי גודל הנס שעשה הש"י עמנו אז שהוא בחי' שעשוע עוה"ב בחי' הלכו תבחי' חסד עי"ז מאיר האמת וכו' וזה בחי' יחוד העליון הוי' אקי"ק כי אקי"ק בחי' אמת שהוא גימ' אקי"ק פעמים אקי"ק כנ"ל. וזה האמת מאיר משם הוי' שהוא שם העצם שכל המשכת של כל התיקונים נמשכין מזה השם שכולל הכל מראש ועד סוף כידוע. וזה בחי' הוי' דע"ב שהוא גבוה מהכל שהוא בבחי' כתר שמשם כל החסד והרחמים להנצל מכל הצרות. וע"כ ע"ב בגימ' חסד כי שם כל הי"ג מכילין דרחמי וע"כ שם עיקר התודה וההודאה כי משם כל הישועות

נמצא ששם ע"ב שהוא גימ' חסד הוא בבחי' תודה והודאה שמשם מאיר האמ תשהוא בחי' אקי"ק כנ"ל. וזהו בחי' יחוד הוי' אקי"ק שהוא יחוד הא' הנ"ל והאמת מאיר ברבוע הדיבור. וזה בחי' יחוד הוי' אד' כי אד' הוא בחי' הדיבור כמו שכתב אד' שפתי תפתח וד' אותיות שבשם אד' הם בחי' רבוע הדיבור שהם בחי' ד' מחנות שכינה בחי' ד' דגלים שהם י"ב שבטים בני יעקב שהוא בחי' אמת שנחלקו לד' דגלים וכ"א מג' שבטים שזהו בחיח' שם אד' הנ"ל שהוא ד' אותיות וכל אות ואות במילואו ג' אותיות כזה אלף דלת וכו' כידוע ושם הוי' במילוי מ"ה זהבחי' אמת כי שם מ"ה ואקי"ק הם בבחי' אחת כי מהא' שבשם מ"ה יוצא שם אקי"ק כמובא בכוונות ואקי"ק בחי' אמת כנ"ל גם מ"ה גימ' אדם שהוא בחי' יעקב שהואדם שבמרכבה כנ"ל ויעקב בחי' אמת כנ"ל וע"כ האמת שמאיר ברבוע הדיבור זה בחי' יחוד הוי' דמ"ה ואד' כנ"ל. וזה היחוד הוא למטה בבחי' נה"י בחי' רגלין כ"ששם והוא נמשך מיחוד העליון הוי' אקי"ק שהוא בגימ' רגל שהוא בחי' תודה והודאה שמשם מאיר האמת כנ"ל וע"י הארת האמת ברבוע הדיבור עי"ז נמשך קדושת שבת לימי החול ונתגלה שכל הפעולות משתנות נמשכין מאחד הפשוט ית' כנ"ל. וזהו בחי' יחוד הוי' אלקים הנ"ל כמבואר בהתורה הנ"ל שזהו בחי' דעו כי ה' הוא האלקים כנ"ל. וע"כ זההיחוד בבחי' חג"ת שהוא בחי' ידים שהוא כלי המעשה של כל הפעולות שברא הש"י בששת ימי בראשית כ"ש אף ידי יסדה ארץ וימיני וכו'. וע"כ שם צריכין לגלות כי ה' הוא האלקים שכל הפעולות משתנות נמשכין מאחד הפשוט ית' שזהו בחי' יחוד ה' אלקים כנ"ל:

אות טו

וע"כ קורין בחונכה פ' הנשיאים שהיו שנים עשר שהם כלליות הי"ב שבטים שהיו ד' דגלים וכל א' מג' שבטים שזהו בחי' ד' מחנות השכינה בחי' רבוע הדיבור שמאיר מג' קוי האמת וע"כ כל דגל כלול מג' כי ג' קוי האמ תמאירין בכל חלק וחלק מד' חלקי הדיבור שהם בחי' ד' דגלים כנ"ל. ואלו הד' דגלים היו הולכים סביב המשכן והארון ששם הלוחות שהם מגלין יחודו ואחדותו ית'. כ"ש ש סאנכי ה' אלקיך וכו' היינו להורות שכל הי"ב שבטים שכלולים מד' דגלים שנחלקים לשינוי דיעות הרבה כי הם ששים רבוא נפשו"ת שכ"א יש לו דיעה משונה מחבירו ואעפ"כ כל אלו השינוי דיעות שהם בחי' פעולות משתנות כולם כלולים בדיעה אחת כאלו היו נפש אחת ממש. כי כולם מאמינים בלב אחד בה' אחד שכל הפעולות משתנות נמשכין ממנו ית' כנ"ל. וכולם הולכים סביב הארון והלוחות וכל משבתם קשורה ותקועה שם דכל רעותין תמן להכלל ביחודו ואחדותו ית' שכ"זהוא בחי' התגלות אחדות הפשוט מתוך פעולות משתנות

ע"י שרבים מסיכים לדעה אחת כנ"ל. שזה יקר מאד בעיני הש"י כנ"ל וזה שובי שובי השולמית שובי שובי ונחזה בך מה תחזו בשולמית כמחולת המחנים ופרש"י על העכו"ם והסט"א שרוצים לפתות את כנסת ישראל ואומרים אליה שובי שובי. שובי מאחר המקום השולמיצת השלימה באמונתך עמו וכו'. והיא אומרת מה תחזו בשולמית מה גדולה אתם יכולין לפסוק שתאה שוה אפילו לגדולתהדגלים וכו' ע"ש ולכאורה תמוה למה תפס דווקא הגדולה של הדגלים אך ע"פ הנ"ל מבואר היטב שזה ותשובה על שאלתם שמסיתין אותם לשוב מאחרי המקום חלילה והם משיבין להם איך אתם יכולין להסית אותנו ח"ו אחרי שזכינו לגדולת מחולת המחנים שהו אגדולת הד' מחנות של הדגלים שכל דגל היה משונה מחבירו כי על כל דגל הי' מצוייר הג' גוונין שבג' אבני החשן של ג' שבטיו שכ"ז הוא בחי' שינוי הגוונין שינוי דעות שינוי פעולות ואעפ"כ לענין אמונתינו הקדושה כולם הסכימו לדעת אחת כנ"ל שעי"זנתגלה אחדותו הפשוט ית' כנ"ל ובודאי שוב אין בכם כח לפתות אותי חלילה כי כבר נתחזקה אמונתי ע"י ד' מחנות הדגלים שנכללו הרבה דיעות בדיעה אחת האמתיית כנ"ל:

וע"כ קורין פ' הנשיאים בחונכה כי כ"ז הוא בחי' חנוכה כנ"ל. וזה בחי' שבטי י"ה עדות לישראל להודות וכו' כי י"ב שבטי י"ה שנכללו בדעה אחת בשעת הסתלקות יעקב ואמרו כולם פה אחד שמע ישראל וכו' כשם שאין בלבך אלא א' כך אין בלבינו אלא אחד זהו עדות לישראל שהם חזקים באמונתם לנצח וזהו להודות לשם ה' כי כל זההיא בחי' תודה והודאה שהיא בחי' חנוכה שעי"ז נתגלה אחדות הפשוט מתוך פעולות משתנות שזהו בחי' שבטי י"ה עדות לישראל כנ"ל:

אות טז

כי הא בהא תליא וזהו בחי' נר חנוכה מוסיף והולך היינו כי התורה נעוצה תחילתה בסופה סופה בתחילתה כי ע"י הנס הגדול שעשה השי"ת עמנו בימי סההם בזמן הזה על זה קבעו שמונת ימי חנוכה אלו להודות ולהלל לשמו הגדול יתב' וע"י התודה וההודאה שמשבחין על הנס עי"ז מאיר אור האמת וכו'. שזהו בחי' אור נר חנוכה כנ"ל ותיכף כשמדליקין נר הראשון של חנוכה וממשיכין אור האמת ברבוע הדיבור ונשלם הדיבור שהוא לה"ק שמקושר לשבת עי"ז ממשיכן הקדושה והשמחה של שבת לימי החול ואז נתגלה כי ה' הוא האלקים דהיינו שכל הפעולות משתנות שהם בבחי' שם אלקים נמכשין מאחד הפשוט כי הכל אחד כי ה' הוא האלקים. וזהו תכלית התיקון הנאמר בהתורה הזאת שזוכין ע"י מצוות חנוכה ותיכף כשזוכין לזה להמשיך השמחה של שבת לימי החול לגלות אחדות הפשוט מתוך פעולות משתנות תיכף חוזר ונתחזק ביותר בחי'

התודה וההודאה כי זוכיתן שגם עכשיו בימי הגלות והצרות שעוברין על ישראל בכל לובפרטיות מה שעובר על כל א' ואחד בגוף ונפש שגם בעת הצרה והבלבול והמניעות והדחקות העצום כנ"ל יתנו תמיד שבח והודיה לשמ ויתב' על גודל הטובות שעשה עמנו עד הנה ולהסתכל על ההרחבות שמרחיב לנו גם בעת הצרה כנ"ל. שזהו בחי' המשכת קדושת שבת לימי החול כמבואר לעיל (באות ז') היטב שזהו ג"כ בחי' התגלות אחדות הפשוט מתוך פעולות משתנו כי כשזוכין לזה אזי בודאי אינו מתבלבל משום צרה ח"ו מאחר שיודע שהכל מאתו ית' וכמבואר במ"א כ"פ כי עיקר כל הצרות והיסורין ח"ו הם מבחי' פעולות משתנות שנמשכין מבחי' שם אלקים מבחי' דינים כי הצרות והיסורים ח"ו הם מבחי' פעולות משתנות שנמשכין מבחי' שם אלקים מבחי' דינים כי הצרות והיסורים והדינים ח"ו הם עיקר בחי' הפעולות משתנות כי הם משונים מדעת האדם שזהו עיקר הצרה והרעה ח"ו מה שאינו מתנהג לו כדעתו ורצונו כי מה שהוא נגד רצון האדם הוא רע בעיניו וצר לו לקבלו אבל כשיודע ומאמין שהכל נמשך ממנו יתב' שהוא אחד הפשוט בתכלית הפשיטות שכל כוונתו ית' לטובה תמיד בודאי ימצא בתוך כל הצרות הרחבות גדולות לנחם ולשמח א"ע להיות מודה על העבר וצועק להבא ועי"ז יתבטלו כל הצרות לגמרי כנ"ל. נמצא שע"י נר חנוכה שהדלקנו בלילה הראשונה ע"י בחי' תודה והודאה שהמשיכו מתתיהו ובניו בעולם שעי"ז תיקנו מדת ההוד כמובא שזהו בחי' על הנסים שמוסיפין בברכת מודים היינו שהמשיכו תיקון ה בעולם להודות ולהלל אותו יתב' תמיד שעי"ז מאירן ודולקין הנר חנוכה שהוא אור האמת וכו' כנ"ל עי"ז נמשך קדושת שבת לימי החול וכו' שעי"ז נגדלת ונתחזקת ונתוספת ההודאה יותר ויותר כנ"ל ואז גם אור האמת שבא ע"י ההודאה נגדל ג"כ יותר שזהו בחי' נר חנוכה כנ"ל וע"כ בליל שני מוסיף והולך כי נגדל אור הנר החנוכה ע"י תוספת אור האמת וכו' בליל ב' שהואבחי' תוספת המשכת קדושת שבת וכו' עי"ז נתוספת ונגדלת ההודאה עוד יותר ויותר ועי"ז נתוסף להאיר אור האמת עוד יותר ויותר וע"כ בליל ג' מוסיף עוד ואז נגדל ההודאה עוד יותרויותר וכו' וכן חוזר חלילה ע"כ בכל פעם מוסיף והולך עד שזוכין לשמונת ימי חנוכה שאז נתתקן ההוד בשלימות שהיא מדה שמינית שזהו עיקר התיקון שהמשיכו מתתיהו ובניו שתיקנו מדת ההוד כמובא היינו שתיקנו מדה זאת בעולם שנזכה תמיד להודות ולהלל לשמו יתב' יהי' איך שיהי' אפילו בתוקף הגלות הארוך המר הזה בכלל ובפרט כי נזכה תמיד להכיר חסדיו ונפלאותיו בלי שיעור עלינו בכל עת ובכל יום שעה ועי"ז נודה לשמו יתב' תיד בבחי' ה' אלקי לעולם אודך לעולם דייקא יהי' איך שיהי' וע"כ מסיימין מזמור שיר חנוכת הבית בפסוק זה ה' אלקי לעולם

אודך כי זהו עיקר התיקון שממשיכין בכל ח' ימי חנוכה שהם בחי' חנוכת הבית שבכל פעם מוסיפין אור הנרות בכל לילה יותר ויותר. שעי"ז נגדלת ההודאה בכל יום יותר עד שזוכין ביסו השמניי לתקן ההודאה בשלימות עד שנזכה להודות לו יתב' תמיד בכל עת וזמן כל אדם ואדם בכל מה שעובר עליו בבחי' ה' אלקי לעולם אודך לעולם דייקא כנ"ל:

אות יז

וזה בחי' וזה מעשה המנורה מקשה זהב עד ירכה עד פרחה מקשה היא ופירש"י שצריכה להיות ענעשית מעשת אחד. היינ ושעיקר מצוות מעשה המנוראהוא כדי להאיר אור האמת וכו' כדי לגלות שכל הפעולות משתנות נמשכין מאחד הפשוט יתב'. ועל זה מרמז מה שצוה לעשותה מקשה מחתיכה אחת דייקא להורות שכל הגביעים והכפתורים והפרחים והציורים שהיו בשבעה קני המנורה שהם בחי' שבעת ימי בראשית שהם שורש כל הפעולות משונות שנבראו בהם ע"י שלימות הדיבור שנשלם ע"י האמת וכנ"ל כ"ז נמשך מאחד הפשוט יתב'. בבחי' עד ירכה עד פרחה מקשה היא כי הכל נעשה מעשת אחד כי כל השינוים נמשכין מאחד הפשוט יתברך שמ ויתעלה לנצח כנ"ל:

אות יח

וזה בחי' מה שאיתא בכוונות שבחנוכה שמתקנים ההוד ואז מתקנים בחי' ותקע כף ירך יעקב בהאבקו עמו שר של עשו כי ותקע כף ירך יעקב הוא בחי' פגם תמכי אורייתא כמובא בזוהר שנגע בתמכי אורייתא שהם בחי' רגלין שזהו בחי' פגם ההלכות שהם בחי' תודה כמובן בהתורה הנ"ל ובחנוכה ממשיכין בחי' תודה הלכה שהם בחי' תיקון הרגלין בחי' תיקון תמכי אורייתא שעל ידם ננולדין ההלכות כ"ש שם וז"ש שם בפרשה ויזרח לו השמש לרפאות את צלעתו כשרז,ל כי תיקון הרגלין שהוא בחי' רפואות צלעתו בחי' תיקון התורהכי אורייתא זה בחי' תיקון פגימת הלבנה בחי' והיה אור הלבנה כאור החמה כמו שכתב שם בהתורה הנ"ל ועל כן זרחה לו השמש אפילו בעת שהי' זמן הלילה שאז מאירה הלבנה כיאז נתארך היום כמו שאמרו רבותינו ז"ל כי זכה להמשיך אור שלעתיד שיתקיים והי' אור הלבנה כאור החמה וכו':

אות יט

וע"כ מסיימת התורה פ' הנשיאים שהוא פ' חנוכת המזבח בפסוק ובבוא משה אל אהל מועד לדבר אתו וישמע את הקול מדבר אליו וכו'. כי זה הפסוק הוא כתוב השלישי המכריע בין שני כתובים המכחישין זא"ז כשפרש"י שם. והיא מדה האחורנה מי"ג מדות שהתורה נדרשת בהן. כי י"ג מדות הם בחי' י"ג מדו תשל רחמים שמשם עיקר הישועה מכל הצרות. ושם עקיר התודה והודאה כנ"ל. וע"כ מסיימין הי"ג מדות במדה זאת של שני כתובין המכחישין זא"ז וכו'. כי זה עיקר התיקון של י"ג מדות התורה שהם

בחי' הלכות שהם בחי' י"ג מדו תשל רחמים שהם בחי' תודה. להמשיך כל התיקונים הנאמרים בתורה הנ"ל עד שנזכה לגלות אחדות הפשוט מתוך פעולות משתנות שזהו בחי' שני כתובים המכחישין זא"ז עד שיבוא הכתוב השלישיויכריע ביניהם. כי כל הקשיות והשינויים שיש בתורה וכל המחלוקת דקדושה שיש בין תנאים ואמוראים ובין צדיקים וכשרים אמתיים הכל כדי לגלו תשכל הפעולות משתנות נמשכין מאחד הפשוט יתב'. כי כל הפעולות משונות שבכל הבריאה כולם נמשכין מאותיות התורה כידוע וכמ ושכל אות יש לו תמונה משונה מחבירו וכן צירופי התיבות משונין כ"א ואחד מחבירו. אבל באמ תכל אותיות ותיבות ופרשיות וכו' שבתורה שמשונים כ"א מחבירו דייקא על ידם מכירין ויודעין אותו יתב'. כי בשביל זה ניתנה התורה כדי להכיר את מי שאמר והי' העולם. כי אורייתא שמא דקוב"ה (תי"ז תי' יו"ד כ"ה). וא"א לדעת מאחדותו הפשוט יתב' כ"א ע"י התורה הזאת דייקא שנתלבשה באותיות ודיבורים אלו.ומחמת שבזה העולם א"א להבין בשלימות דרכי התורה. ע"כ נדמה כ"פ שיש איזה שינויים וקשיות בתורה. וכן כתוב א' אומר שבעת ימים תאכל מצות וכתוב א' אומר ששת ימים וכו' וכן הרבה. וכ"ז מחמת מיעוט שכלינו שאין אנו מבינים דרכי התורה על בוריין. ע"כ חמל עלינו הש"י ומסר לנו דרכי התורה ע"י החכמים לדורשה בי"ג מדות שעי"ז הם מיישבין כל השינויים ומכריעין בין הכתובים המכחישין זא"ז. ועי"ז נמשך עלינו דעת לידע ולהאמין כמ ושהתורה כולא אחד אע"פ שלפי קטנות שכלינו הי' לנו כמה קשיות ושינוים בתורה. כמו כן כל השינויים שבעולם שהם כל הפעולות משתנות כולם אחד בשרשן. כי כולם נמשכין מאחד הפשוט יתב' רק שא"א להבין זאת בשכלינו. וזהו בחי' המחלוקת דקדשוה כי הכל בשביל להמתיק הדין בשרשו כמובא בהתורה בקמים עלי מרעים (בסי' רע"ז) כעי ע"י שיש מחלוקת בקדושה בין צדיקים. נמצא שדעתם משונה מאד זה מזה. ואעפ"כ בענין יסוד האמונה כולם נכללין בדעה אחת. כי כולם מתכוונים לשמו ואחדותו ית' כדי לברר כל ההלכה על בורי' כשרז"ל הרבה מחלוקת בביהמ"ד וכו'. וע"כ ע"י זה מחלוקת דקודשה עי"ז דייקא נתגלה אחדות הפשוט מתוך פעולות משתנו תעי"ז שדיעות חלוקות ומשונות כאלה כולם נכללים בדיעה אחת בה' ובמשה עבדו וכל כוונתם במחלקותם הכל כדי לגלות אחדותו הפשוט בעולם. כי דיעה ש לזה נוטה שההלכה כך והדרך הישר הוא כך אשר על ידו יתגלה אחדותו ית' ודיעה של זה נוטה לדרך והלכה אחרת. ובאמת אלו ואלו דברי אלקים חיים. כי כולם ניתנו מרועה אחד. כי על ידיהם דייקא יתגלה אחדותו הפשוט מתוך פעולות משתנו ע"י שדיעות חלוקות כאלו נכללין בתכלית כוונתם בדיעה אחת להכלל באחדות ית' כנ"ל. וז"ש שם

בהתורה הנ"ל שע"י הלכות שהם בחי' תודה עי"ז נמשך כל הבחי' המבוארים שם עד שזוכין לגלות אחדות הפשוט מתוך פעולות משתנו היינו כנ"ל. כי ההלכו תהיא פסק ההלכה שמתבררת משינוי דיעו תשזה אוסר וזה מתיר וכו' עד שמבררין ההלכה ע"פ דרכי התורה ואז דייקא נתגלה אחדות הפשוט מתוך פעולות משתנות כנ"ל:

אות כ

וזה בחי' ברוב עם הדרת מלך. שכל מה שמתרבין ומתחברין ביותר הרבה ישראל יחד נתרבה קדושתו וכבודו יתבר רביותר וכשרז"ל אינו דומה מועטין העושין את המצוה למרובין וכו' היינו כנ"ל שכל מה שהרבה מישראל ביותר מתחברין ביחד לדבר שבקדשוה לעשו"ת רצונו ית' נתגלה אדחותו הפשוט ביותר ע"י שרבי סביותר שהם דיעו תמשונות ביותר מתבחרבין לדיעה אחת לעשו"ת רצונו ית'. וזה בחי' ובנוחה יאמר שובה ה' רבבות אלפי ישראל ודרז"ל מלמד שאין השכינה שורה בפחות משתי רבבות וכו' הרי שהיו ישראל וכו' נמצא זה גורם וכו'. כי כל מה שישרא לרבים ביותר נמשכת ונתגלה הקדשוה ביותר. ע"י שריבוי דיעות כאלו שהם משונים כ"כ כי כל מה שהם רבים ביותר יש בהם שינוי דיעות ביותר וכל מה שנתרבין השינוים ביותר ומתחברין ביחד לעבוד אותו ית' נתגלה אחדותו הפשוט ביותר ע"י שריבוי דיעות כאלו שהם פעולות משתנות כ"כ מתחברין יחד בדיעה אחד להתקרב אליו וכנ"ל:

(הלכות כלאי בהמה הלכהה' בהלכות ערלה הלכהה' אות ח')

כלאי בגדים א

אות א

ע"פ מ"ש במאמר האי מאן וכו' (בסימן כ"ט) שצריך לשמור הבגדים מאד. כי הם בחי' מלכות ע"ש. ועיקר תיקון הבגדים הוא ע"י תיקון כלליות הגידין שהוא תיקון הברית שעל ידו נתרומם הדעת. ומשם נמך לבנונית לתקן הבגדים ע"ש:

ושעטנז הוא פגם הדעת. כי הוא בחי' דעת דסט"א כי צמר ופשתים הם שני הפכים בחי' קין והבל. כי הבל הביא מבכורות צאנו שהוא בחי' צמר כשרז"ל האיל הזה כולו קדוש. צמרה לתכלת וכו' וקין הביא פשתים כשרז"ל כי צמר הוא בחי' חסדים בחי' לשון של זהורית המלבין עוונות כ"ש שם. כ"ש אם יהי' חטאיכם וכו' כצמר יהיו ופשתים הוא בחי' גבורות כ"ש וגבריאל לבוש בדים. וע"כ א"א לצמר ופשתים להתחבר יחדיו כ"א ע"י האדם אבל בלא זה אין להם שום חיבור כי האדם הוא בחי' דעת שהוא מחבר שני הפכים יחד כמבואר בדברי רבינו נ"י כ"פ. וע"כ אי ואיסור של כלאים כ"א בלבישה אבל מותר לעשותן ולקיימם. כי אף שתופרם ביחד ומחברן אין להם שום חיבור עדיין ואין

להם כח לינק מהקדושה כ"א כשלובשן האדם שאזי הם יונקים מהקדושה ונתחברים ע"י האדם שהוא בחי' דעת שהוא מחבר שני הפכים יחד כנ"ל. וכל הדברים שבעולם הם מעורבים טו"ר ויש בהם אחיזת הסט"א. ובפרט בהב גדים ששם הם נאחזין ביותר כידוע. וע"כ כשמתחברין כלאי בגדים דהיינו צמר ופשתים שלא במקום מצוה אז יאדרבא נעשה מזה דעת דסט"א כי הסט"א נאחזת שם כנ"ל. וזהעיקר פגם הבגדים מהיפך אל היפך כי תיקון הבגדים ע"י הדעת דקדושה וכלאי בגדים הם ההיפך ממש דהיינו בחי' דעת דסט"א כנ"ל. וע"כ במקום מצוה דהיינו כלאים בציצית מותר. ואדרבא עיקר מצות ציצית הי' ע"פ הרוב ע"י כלאים בזמן שהי' תכלת כדמשמע בפסוקים. כי כשנתחברין שני הפכי סדהיינו צמר ופשתים במקום מצוה אזי נעשה מזה דעת דקדושה שהוא תיקון הבגדים כנ"ל. ועיקר ע"י התכלת כמבואר היטב לעיל בהלכות ציצית (הלכה א') ע"ש. וע"כ נקרא איסור כלאי בגדים שעטנז. כי פגם הבגדים הוא פגם הדיבור כמבואר היטב במאמר הנ"ל ע"ש. ושעטנז הוא בחי' פגם הדיבור כי ה סבחי' האותיות שנפלו ונשברו. וע"כ צריכין תקון כידוע. והוא בחי' דיבור שאינו נשמע המבואר שם בתחילת המאמר. כי זה הוא בחי' האותיות הנפולין הנ"ל שהם שעטנז וכו' כנ"ל. כי עיקר השבירה היתה ע"י שלא קיבלו אור האזן כ"ש בע"ח. וזהו בחי' דיבור שאינו נשמע דהיניו שלא קיבל אור האזן שאינו נקרא דיבור כלל כי הוא בחי' אותיות שבורין כנ"ל וזה בחי' שעטנז כנ"ל שזהו בחי' פגם הבגדים כנ"ל. וזה שכתוב בספרים שמי שלבוש שעטנז אין תפילתו עולה כי הוא בחי' דיבור שאינו נשמע כנ"ל ועי' כל זה בהכלות ציצית ע"ש:

וע"כ גם בציצית. כלי קופסא פטורין מן הציצית ואין הבגדים חייבין בציצית כ"א כשלובשן האדם כי הבגדים בעצמן כל זמן שאין האדם לובשן אי זבהם שום חיות וחשיבות. כי ה סבבחי' מלכו דלית לה מגרמא כולם. כ"א כשלובשן האדם שהוא בחי' הדעת שמאיר בהן ואז נשלמין ואזי שייך בהם מצוה ועבירה שצריך לשומרן מן כלאים כנ"ל. וצריך לעשו"ת בהם ציצית כדי לשומרן כנ"ל בה' ציצית וזה בחי' מילתא אלבישייהו יקירא. כי עיקר יופי וחשיבות הבגדים הוא כשלובשין אותם כנ"ל. וע"כ קרא הבגדים בלשון מילתא שהוא לשון דיבור. כי הבגדים הם בבחי' דיבור כנ"ל:

כלאי בגדים ב

אות א

לא תלבש שעטנז צמר ופשתים יחדיו גדילים תעשה לך:

ע"פ מ"ש רבינו ז"ל במאמר תקעו המדבר מאמונה (בלק"ת סי' ה') ואיתא שם שכשמעלין ומתקנין האמונה הנפולה עי"ז נעשין גרים וכו' ואלו הגרים מכניסין גאוה לישראל כי

ארז"ל סמסתרים תבכה נפשי מפני גוה מפני גאותן של ישראל שניתנה לאומות וכו' ע"ש. וע"י הגאוה שמכניסין הגרים מזה באה התאוה של ניאוף ח"ו כשרז"ל. וע"כ אנו צריכין שיגינו עלינו המגינים שבדור שהם מגינים עלינו ומצילין אותנו מתאוה זו. ואזי מעלין מחותם דס"א בחי' החתים בשרו שהוא פגם תאות ניאוף ונעשה חותם דקדושה בחי' תפילין שהם חותם דקדושה. כי עיקר תיקון המוחין בחי' תפילין הוא ע"י שמכניעין תאות ניאוף וכו' ע"ש כ"ז היטב:

וזה בחי' תיקון הבגדים שצריכין ליזהר מאד לתקן הבגדים. כי הבגדים והמלבושים שם אחיזת הגאוה. כי שורש הבגדים הוא בחי' גאוה. בחי' ה' מלך גאות לבש. כי רק יונחן קרא למאני' מכבדותא (ב"ק צ"א) נמצא שהבגדים הם בחי' כבוד והתפארות בחי' גאות וע"כ צריכין לשמור מאד את הבגדים שלא יתאחז בהם הגאוה דס"א ח"ו. שעי"ז בא ח"ו תאות ניאוף בחי' חותם דס"א כנ"ל. וזשארז"ל (ברכות ו') הני מאני דרבנן דבלו מינייהו כי הם באים מנגעי בני אדם שבאין מבחי' החתים בשרו שבא ע"י גאות כנ"ל וע"כ נאחזין בבגדים כי שם אחיזת הגאות כנ"ל. כי הגרים שהם מכניסין הגאוה בישראל כנ"ל אחיזתן בבחי' בגדים כי אחיזת הגרים בבחי' כנפי הקדושה כמובא שהואבחי' כנפי הבגדים. נמצא שהבגדים צריכין תיקון ושמירה שלא יתאחז בהם הגאוה דס"א שמשם בא תאות ניאוף ח"ו כנ"ל. וזה בחי' ציצית שהם תיקון הבגדים כי ציצית הם בחי' מגינים המבואר במאמר הנ"ל. שמגינים עלינו מתאוה הנ"ל כי ציצית הם שמירה מניאוף כמובא. כי הם בחי' מגינים בחי' כנפים המגינים ומצילין מתאוה הנ"ל בחי' ותחת כנפיו תחסה. וזה בחי' מ"ש רבינו שם ע"פ "כי "לאלקים "מגיני "ארץ שהוא ר"ת מלאך. זה בחי' ציצית שהם בחי' כנפים בחי' מלא בעל כנפים כי הציצית הם בחי' מגיני ארץ המבוארין שם. כי הם כנפי הקדושה המגינים עלניו ומצילין אותנו מתאות ניאוף כי ציצית שמירה לניאוף כנ"ל. וע"כ תולין הציצית בהבגדים כי שם צריכין עיקר התיקון של המגינים כנ"ל. וע"כ אחר לבישת הציית מניחין תפילין שהם חותם דקדושה כנ"ל שנעשה ונתתקן ע"י המגינים שהם בחי' ציצית כנ"ל. כי עיקר התפילין נעשין ע"י המגינים שמצילין מתאות ניאוף כ"ש שם ע"ש היטב:

אות ב

וזה בחי' איסור שעטנז צמר ופשתי סיחדיו כי הבגדים צריכי לשומרן מבחינות גאות כוו' כנ"ל. ועיקר הגאות וההתפארו תהוא בחי' כלליות הגוונין שזה עיקר ההתפארות בחי' גאות כמבוא בדברי רבינו ז"ל כ"פ. שעיקר ההתפארות הוא בחי' כלליות הגוונין (וגאות והתפארות הם בחי' אחת) וצמר ופשתים זה בחי' כלל הגוונין כולם. כי כל

הגוונין כולם נכללין בבחי' ב' גוונין שהם חסד ודין שבהם נכללין כל הגוונין כידוע. וזה בחי' צמר ופשתים כי צמר בחי' חסדים כ"ש אם יהי' חטאיכם וכו' כצמר יהי' וכ,שושער ראש' כעמר נק' ופשתים הוא בחי' גבורות כ"ש והאיש גבריאל לבוש בדי משהו אפשתן כשרז"ל. נמצא שצמר ופשתים הם שני הפכים בחי' חסדים וגובורת שהם כל לכל הגוונין שזה בחי' גאות והתפארות וע"כ אסור לנו להתלבש במלבושים כלאו שהם מתערובות צמר ופשתי משהם כלליות הגונין שהם בחי' לבושי גאוה והתאפרות כנ"ל. כי מלבושים כאלו לבושי גאוה והתאפרות בחי' כלליותהגוונין אינם ראויים כ"א לו לבדו ית' כביכול בחי' ה' מלך גאות לבש אלב אנו אסורים להתלבש במלבושי גאוה כי למטה יכולים להתאחז מזהח"ו בחי' גאות ממש בחי' תאוות ניאוף ח"ו רק במקום מצות ציצית מותר מדינא להתלבש בכלאים של צמר ופשתים. כי ציצית הם בחי' תיקון הדעת תיקון הברית תיקון המוחין כנ"ל וכשהדעת נתתקן אזי נעשה מצמר ופשתים בחי' אחדות ממש. כי זה עיקר תיקון הדעת כשנתחברים ונתאחדים החסדים וגבורות באחדות ממש. כי עיקר הדעת מחבירו חו"ג כידוע וע"כ כשהדעת בשלימות אזי נעשה מצמר ופשתים אחדות ממש כנ"ל. וע"כ במקום מצות ציצית מותר מדינא כלאים כנ"ל. כי במקום מצוה יכולים להתלבש בבחי' לבושיו כביכול בחי' לבושי גאוה כלליות הגוונין כי אז אין יכולת לגאוה דס"א להתאחז שם כי הציית מגינים עלינו כנ"ל כי הציי תהם תיקון הדעת שעי"ז נעשה אחדות בין החו"ג כנ"לן. ואזי נעשה אחדות ושלום בין צמר ופשתים ואין אחיזה להס"א והגאוה משם כלל. וזה בחי' בגדי כהונה שהי' נעשין מכלאים כי הם בחי' בגדי הש"י כביכול כי הוא ית' נקרא כהן כביכול כשרז"ל ובגדיו הם בחי' בגדי' כהונה. וע"כ גם הכהן של מטה מותר להתדמות אליו ית' להתלבש במלבושי כלאים שהם בחי' כלליות ה גוונין כי, כל העבודה והקרבנות הם תיקון הדעת תיקון הברית ואז מותר כלאים כנ"ל. אבל שלא במקום מצות ציצית ובגדי כהונה אז אסור כלאים של צמר ופשתים כי שלא במקום מצוה א"א לנו לחברם יחדיו שהיהי' שלסו ביניהם שיהי' בחי' אחדות ממש כי הם ב' הפכים כנ"ל. וע"כ ע"י שמחברים צמר ופשתים שהם ב' הפכים מזה ח"ו יניקת הס"א בחי' עץ הדעת טו"ר. כי עיקר יניקתו מפגם הדעת מעירבוב הדעת שהוא בחי' מחלוקת בחי' צמר ופשתים כשאין ביניהם הכרעה ע"י תיקון הדעת וע"כ ע"י לבישת כלאים שלצמר ופשתים ח"ו משם יניקת הס"א ח"ו. ואזי נתקלקל הבגדים ונעשה בבחי' גאוה ממש גאוה דס"א. שמזה נעשה תאות ניאוף פגם הדעת כנ"ל. כי עיקר הגאוה נשתלשלה מבחינות גאות לבש בחינות כלליות הגוונין כנ"ל. ולמטה כשאין תיקון הדעת בחינות הכרעה כנ"ל. אזי נפגם ח"ו ונעשה גאוה ממש וכו' כנ"ל:

אות ג

כי פגם הגאוה הוא פגם הדעת פגם ניאוף שזהו בעצמו פגם כלאים של צמר ופשתים מחמת שאין ביניהם הכאעה כנ"ל. כי עיקר הגאוה וההתפארות אין ראוי כ"א לו לבדו ית' ואצלו ית' כביכול הגאוה והענוה הם אחדות ממש כי במקום גדולתו שם אתה מוצא עוותנותו (מגילה ל"א). וזה בחי' כלליות הגווינין שכל הגווינין נכללין יחד ונעשה משינוי הגווינין בחי' אחדות כי הבריאה היא בחי' יש מאין וזה בחינת גאוה וענוה כי גאוה הואבחי' ישו"ת שנחשב בעצמו ליש שזה עיקר הגאוה. אבל ענוה הוא בחי' אין ממש והש"י בשעת הבראיה נתלבש בגאות כביכול שזה בחי' בריאת העולם כנ"ל. וזה בחי' ה' מלך גאות לבש כי הבריאה בכלל היא בחי' לבושו ית' והוא בחי' גאות בחי' יש כנ"ל. אבל אצלו ית' אחר הבריאה וקודם הבריאה כולא חד בחי' ה' אחד ושמו אחד. וע"כ הגאוה והענוה כולא חד בחי' במקום גדולתו שם אתה מוצא ענוותנותו כנ"ל. וזהו בעצמו בחי' כלליו תהגוונין ששינוי הגוונין כביכול נכללין באחדות פשוט כי הגוונין בכללם הם בחי' חסד ודין שהם נמשכין מבחי' קודסו הבריאה ואחר הבריאה כי קודם הבריאהכולו טוב וחסד ואחר הבריאה משם אחיזת הדין וכשנכלל יחד אחר הבריאה בקודם הבריאה. שזה בחי' כלליות גאוה דקדושה בענוה זה בחי' כלליות הדין בחסד ואזי כל הגווינין הם אחדות פשוט כביכול וזהבחי' לבושי גאוה והתפארות של הש"י כביכול שהם כלולים מכל הגווינין כביכול שכל הגווינין נכללים ביחד בבחי' אחדות ממש כנ"ל. אבל למטה כשאין הכרעה אחדות ממש כנ"ל. אבל למטה כשאין הכרעה כשלובשים צמר ופשתים נעשה מחלוקת ואזי נעשה גאוה ממש ח"ו. כי עיקר הגאוה כשאין נכלל ח"ו היש ביאן ונדמה לו להאדן על עצמו שהוא יש ממש ח"ו. שזה עיקר הגאוה כשאין מבטל האדם כל ישותו שיהי' נכלל באין שעי"ז לפי בחינתו נכלל אחר הבריאה שהוא בחי' יש בקודם הבריאה שהוא בחי' אין. אבל כשיש לו גאוה ח"ו הוא מפריד ח"ו יש מאין ואזי אין שלום ח"ו בין חסד ודין כנ"ל. שזה בחי' צמר ופשתים כנ"ל. נמצא שצמר ופשתים שהם בחי' חסד ודין כשאין ביניהם הכרעה ושלום ע"י פגם לבישת כלאים שלא במקום מצות ציצית. וזהו בעצמו פגם הדעת פגם הברית והבן היטב. כי כל זה ברור למבין רק במקום מצות ציצית שהם תיקון הברית תיקון הדעת אז מותר כלאים. כי אז ע"י תיקון הדעת נעשה אחדות בין צמר ופשתים ונתבטל הגאוה דס"א ונכללת הגאוה דקדושה בענוה. שזהו בחינות תיקון הדעת תיקון הברית ונכללין כל הגווינין יחד בבחינות אחדות בחינות ה' אחד ושמו אחד בילא"ו:

כלאי בגדים ג

אות א

לא תלבש שעטנז צמר ופשתים יחדיו גדילים תעשה לך וכו':

ע"פ המאמר בא אל פרעה מענין חלל הפוי בספר ליקוטי הראשון (בסי' ס"ד) ע"ש כל המאמר. והכלל כי יש אפיקורסית וחקירות הנמשכין מחלל הפנוי אשר על זה נאמר כל באיה לא ישובון ולא ישיגו אורחות חיים ואסור לכנסו לחקירות וקשיות אלו כי א"א למצוא עליהם תירוץ עכשיו בעוה"ז בשום אופן. כי הם נמשכין מבחי' חלל הפנוי אשר משם צמצם ופינה אלקותו כביכול כדי שיהי' מקום להבריאה כי בלא זה הצמצום של החלל הפנוי ה' הכל א"ס ולא הי' מקום להבריאה. וע"כ אלו הקשיות והחקירות הנמשכין משם מבחי' חלל הפנוי בודאי א"א ל מצוא שם אלקותו ית' דהיינו למצוא עליהם תירוץ ושכל לישבם. כי א"א יחוזר הכל א"ס ולא יהי' מקום לבריאה כלל ע"כ א"א ליישב עם השכל אלו הקשיות בשום אופן אע"פ שבאמת אינם חכמות כלל רק שאין בנו כח ליישבם עכשיו. כי הם נמשכין מחלל הפנוי אשר משם צמצם ופינה חכמתו ואלקותו ית' כיכל הבריאה היתה בחכמה אבל בהכחלל הפנוי שם פינה כביכול חכמתו. כדי שיהי' מקום להבריאה כנ"ל. ע"כ א"א למצוא שם באלו הקשיות הנמשכין משם מחלל הפנוי א"א למצוא בהם חכמה ושכל לתרץ הקשיות. כי א"כ יהי' הכל א"ס וכו' ע"ש. ע"כ אסור ליכנוס כלל באלו הקשיות הנמשכין מהכחלל הפנוי רק לסמוך על אמונה לבד כי ע"י אמונה עוברין והולכין על כל החכמות ווכ'. כי אלו המבוכות והקשיות דהיינו החקירות של האפיקרוסים הנמשכין מבחינות חלל הפנוי. א"א לתרצם עכשיו עד לעתיד לבא שאז יתגלה זה הסוד של החלל הפנוי שא"א להבינו עכשיו בשום אופן כי באמת בודאי גם בהחלל הפנוי יש אלקותו וחכמתו ית' בהעלם כי אין שום דבר בלעדי חיותו וא"כ כשיש שם ג"כ אלקותו ית' א"כ אינו פנוי. וע"כ צריכם לומר בו שני הפכים יש ואין שבאמת לאמתו יש בו אלקותו בהעלם גדול ואעפ"כ הוא פנוי. וזה א"א להשיג כ"א לעתיד שאז יתגלה זה הסוד של החלל הפנוי שהוא כההוא קמצא דלבושי' מיני' ובי' כי הצמצום של החלל הפנוי זה בחי' לבושין ואז לעתיד לבא יתגלה סוד זה הלבוש של החלל הפנוי שהוא כההוא קמצא דלבושי מיניה וביה וכו' ע"ש כ"ז היטב היטב:

אות ב

וזה בחי' איסור שטנז. כי כל הלבושין נמשכין מבחי' חלל הפנוי שהוא בחי' לבושין כנ"ל וע"כ אסור שיהי' תערובת שעטנז בהלבושין דהיינו שאסור לערב בהלבושין צמר ופשתים יחדיו כי פשתים הוא בחי' תלכית הצמצום שהוא בחי' חלל הפנוי בחי' גבורות

כ"ש והאשי גבריאל לבוש בדים וצמר הוא בחי' החכמה והדעת הנמשך בתוך החלל הפנוי שהוא בחי' חסד ורחמים כי צמר הוא בחי' תיקון דיקנא בחי' מן המצר קראתי י"ק שהוא אותיות צמר כמובא בכתבים וזה בחי' (דניאל ז') לבושי' כתלג חוור ושער ראשה כעמר נקא שהוא בחי' חסדים ודעת בחי' זקן זה קנה חכמה. כי עיקר המשכת הדעת שהוא כלליות הבריאה שנברא בחכמה הוא בבחי' תיקוני דיקנא שעי"ז עיקר התיקון וקיום העולם כידוע. וע"כ אסור לערב בהלבושים צמר ופשתים יחדיו כדי שלא יעורר החקירות של חלל הפנוי שהוא בחי' לבושין כנ"ל דהיינו שירצה ח"ו ליכנוס באלו החקירות. וירצה לתרצם ולישבם למצוא שם אלקותו. שזה א"א להשיג בזה העולם שזהו בחי' צמר ופשתים יחדיו בחי' יש ואין בחי' צמצום של החלל הפנוי אסור לחבר שם צמר ופשתים יחדיו דהיינו שאסור לחקור שם. אך באמת יש שם אלקות ואעפ"כ הוא פנוי כנ"ל. וכשלובש שעטנז ח"ו צמר ופשתים יחדיו אזי יוכל להמשיך על עצמו קליפה זו הנמשכת מהחלל הפנוי דהיינו החקירות של החלל הפנוי. שא"א לישבן אשר עליהם נאמר כל באיה לא ישובון וכו' כי הלבושין הם בבחי' חלל הפנוי כנ"ל:

אות ג

וע"כ במקום מצוה מותר כלאים בבגדים כגון כלאים בציצית ובגדי כהונה כי לבושי מצוה הם בבחי' עלמא דאתי. כי כל המצוות הם בבחי' עלמא דאתי לזכות בהם לחיי עוה"ב כ"ש למען ייטב לך וכו' לעולם שכולו טוב וכולו ארוך. ואז בעלמא דאתי אז יתגלה זההסוד של החלל הפנוי איך מתחברים צמר ופשתים יחדיו דהיינו יש ואין וכו' כנ"ל וע"כ בלבושי מצוה שהם בחי' עוה"ב מותר כלאים כי אז יתגלה זה הסוד של חלל הפנוי איך נכללים בו שני הפכים כנ"ל שהם בחי' צמר ופשתים. אבל עכשיו א"א להשיג זאת ואסור לכנוס בזה כלל. וע"כ בלבושי חול שהם בחי' עוה"ז אסור לחבר צמר ופשתים יחדיו כי עכשיו א"א להשיג זאת כלל ואסור ליכנוס בזה כנ"ל:

אות ד

וע"כ עכשיו אחר החורבן אין לנו שום היתר ללבוש כלאים כיאין לנו בגדי כהונה ולא תכלת בציצית כי בזמן שביהמ"ק היה קיים הי' יכולים בשעת המצוה להשיג בחי' עלמא דאתי שאז יתגלה זאת כנ"ל אבל עכשיו א"א לנו להשיג זאת בשום פעם ואסור ליכנוס בזה כלל כי עיקר שלימות הדעת הוא בזמן שביהמ"ק קיים שהוא בחי' דעת כמובא במ"א:

אות ה

וקין פגם בזה והביא מפסולת שהוא פשתן. כ"ש ויבא קין מפרי האדמה מנחה לה' ודרז"ל שהביא מפסולת שהוא זרע פשתן כי רצה ליכנוס בחקירה זו של חלל הפנוי

שהוא בחי' פשתן כנ"ל איך למצוא שם ג"כ הש"י. וע"כ הביא קרבן מפשתן דייקא כי הקרבן הוא בחי' התגלות אלקות שמקריבין ומעלין הדבר לשרשו שעי"ז נתגלה ועולה היצוצות והאלקות שיש באותו הדבר. וקין רצה לגלות האלקות שיש בפשתן שהוא בחי' חלל הפנוי. וע"כ הביא קרבן משם וע"כ פגם בזה מאד כי אסור ליכנוס לשם כלל וגלות האלקות שיש שם. כי א"א להשיג ולגלות זאת כנ"ל וע"ז נאמר במופלא ממך אל תדרוש וכו' בחי' (משלי כ"ה) כבוד אלקים הסתר דבר כי חיות אלקותו ית' הוא שם בהעלם ובהסתר גדול וע"כ צריכין רק לסמוך על אמונה לבד כנ"ל. וע"כ ואל קין ואל מנחתו לא שעה כי כביכול פינה משם אלקותו מבחי' חלל הפנוי שהוא בחי' קרבן קין כנ"ל. וע"כ בוודאי ואל קין ואל מנחתו לא שעה וודאי לשם כי פינה אלקותו משם כביכול כנ"ל:

אבל הבל הביא מבכורות צאנו ומחלביהן שהם בחי' התגלות אלקות שבתוך הבריאה ששם עיקר הקרבנות והתגלות אלקותו בבחי' צמר כבשים וכנ"ל. וע"כ וישע ה' אל הבל ואל מנחתו כי שם עיקר התגלות אלקותו כנ"ל:

וזה בחי' ויהי בהיותם בשדה ויקם קין אל הבל אחיו ויהרגהו דהיינו שכפר בעיקר והרג את הבל והמיתו כי המיתה היא בחיח' הסתלקות דהיינו שסילק השכינה כביכול דהיינו שסילק האלקות הנמשך בתוך החלל הפנוי שעי"זהיה כל הבריאה שנברא בחכמה שהוא בחי' קרבן הבל בחי' צמר כבשים כנ"ל וקין מחמת שנכנס בהחקירה של החלל הפנוי שהוא בחי' פשתן ע"כ נתעה שם עד שהרג את הבל וסילקו מן העולם כי רצה לסלק האלקות שנתגלה בתוך החלל הפנוי כי ע"ז נאמר כל באיה לא ישובון וכו' וזה בחי' לאידעתי השומר אחי אנכי. כי הש"י שאלו אי הבל אחיך דהיינו היכן היא המשכת הלאקות שהוא בחי' הבל כנ"ל והשיב לא ידעתי וכו' כי נתעה ע"י החקירות והכפירות של החלל הפנוי כנ"ל כי אסור ליכנסו לשם רק לסמוך על אמונה לבד כנ"ל. וכן איתא במדרש שקין בחטאו רצה להחזיר כל העולם כולו לתוהו ובהו היינו כנ"ל:

כלאי בגדים ד

אות א

לא תלבש שעטנז צמר ופשתים יחדיו גדילים תעשה לך וכו':

ע"פ מ"ש אדמו"ר ז"ל ע"פ ואורח צדיקים כאור נוגה וכו' (בסי' קל"ג) ע"ש והכל כי אור הצדיק והתורה גדול מאד אלפי אלפים ורבי רבבות פעמים כנגד העולם ומהראוי הי' שלא תוכל העולם להעלים ולהסתיר אור הגדול הזה מאחר שהעולם קטן מאד מאד כנגד האור הגדול הזה. אך מחמת שהעולם עומד בסמוך לפני העינים עי"ז העולם חוצץ וסותם

בפני העינים מלראות אור הגדול של התורה והצדיקים אבל מי שהואחכם מעט ומטה עיניו קצת מן העולם תיכף יוכל להאיר לו אור הנפלא של התורה והצדיקיסויראה שכל העולם כאפס ואין כנגד אור הנפלא הזה כי אין כח בהעולם הקטן הזה לחצוץ בפני האור הגדול והנורא הזה כ"א מחמת שעומד בסמוך לפני העינים כנ"ל:

אות ב

וזה בחי' איסור שעטנז שאסור ללבוש צמר ופשתים יחדיו. וכ"א בפ"ע שרי ללבוש רק צמר ופשתים ביחד אסור כי הלבושין הם דברים גבוהים ויקרים מאד כמובן בספרים בפרט בדברי אדמו"ר ז"ל. כי כל האורות הגבוהים העליונים א"א לקבל כ"א דרך כמה לבושין שהם עיקר תיקון העולמות כידוע ויש כמה וכמה בחי' בלבושין כי יש לבושין ולבושין על לבושין וכו' וכו'. כי גם האורות העליונים הם בחי' לבושין כנגד האור הגבוה מהם וכן לעילא ולעילא עד א"ס. כי עיקר עצם האור הוא אור הא"ס דלית מחשבה תפיסא בי' כלל כ"א ע"י שברחמיו צמצם א"ע ולהביש א"ע בכמה תיקונים ולבושין ולבושין על לבושין כדי שנוכל כולנו לידע ממנו יתב'. ועל כן אפילו הנשמות הקדושו"ת שהם עצם האור בערכינו הם ג,כ בחי' לבושין לגבי האורות הגבוהים מהם כ"ש לבושין תקינת להון דמנייהו פרחין נשמתין לבני נשא וכו'. וכל הלבושין שהם תיקון העולמות כולם נתתקנין ונמשכין רק ע"י הצדיקים האמתיים שהם עיקר קיום ויסוד כל העולמות שזה כל עסקם ועבודתם לתקן לבושין דמלכא להמשיך תיקונים להלביש האור העליון בכמה צמצומים ולבושין באופן שנזכה כולנו לקבל האורות העליוני סכדי שנדע ונאמין בו יתב' כי זהכל עבודתם להכניס בעולם ידיעת אמתת אלקותו ית' למען דעת כל עמי הארץ כיה' הוא האלקים אין עוד שזה א"א כ"א ע"י שממשיכין האור העליון ומלבישין אותו בכמה לבושין כנ"ל:

אות ג

וזה בחי' בגדי צמר ופשתים שהם עיקר כלל הלבושין כי כל מקום שנאמר בהתורה בגד סתם אינו אלא צמר ופשתים כדתנא דבי ר' ישמעאל כי לבושי צמר זה בחי' אור הצדיק שממשיך אותו דרך לבושין כדי לגלות רחמנותו וטובו ית' בעולם שזהו בחי' צמר ששורשו נמשך מבחי' תיקוני דיקנא כידוע בחי' מן המצ"ר קראתי אותיות צמ"ר כמבואר בכתבים היני וכי הצדיקים כל עסקם לקרב כל עולם אפילו הרחוקים מא דלקרב כולם להש"י כי זה עיקר גדולתו וכבודו ית' וכל כחם לקרב רחוקים מאד הוא ע"י שהם זוכים להכיר גודל טובו ורחמיו ית' על הכל והם ממשיכים דרכי רחמיו וטובו ית' לכל ומודייעם לכל שיש לכולם תקוה להתקרב אליו ית' כי עדיין רחמיו וטובו עליהם כי חסדי ה' לא תמנו ולא כלו רחמיו לעולם וזה בחי'תליסר ת"ד שהם בחי' י"ג מדות של

רחמים כידוע. וזה בחי' צמר שהם בחי' ת"ד כנ"ל היינו שהצדיקים ממשכיין אור הגבוה מאד שהוא בחי' י"ג מדות של רחמים שבהם כלול כל דרכי רחמיו וטובו לעולם על הכל ומעוצם השגתם הם יודעין להלביש זה האור הנפלא והנורא מאד בבחי' לבושין כדי להכניס הדעת גם בהרחקוים מאד כדי לקרב כולם להש"י כנ"ל. ואלו הלבושין הם בחי' לבושי צמר שנמשכין משם כנ"ל. וזה בחי'לשון של זהורית שהי' מלבין העוונות ביוה"כ. כ"ש אם יהיו חטאיכם וכו' ואם יאדימו כתולע כצמר יהיו כשרז"ל. כי צמר נמשך מאור העליון הנ"ל שממשיכין הצדיקים ששם כולו רחמים. וכל העונות נתהפכין שם לזכיות כנ"ל. וזה בחי' כבשים ללבושיך שהוא בחי' סודות התורה אורות עליונים שממשיכין אותם ע"י הלבושין בבחי' צמר כבשים. וכשדרז"ל (חגיגה י"ג) דברי משהם כבשונו של עולם יהי' תחת לבושיך בבחי' ולמכסה עתיק וכו' כשדרז"ל (פסחים קי"ט) ומי שזוכה להתקרב לצדיים כאלו שיש להם זה הכח הנ"ל בודאי יזכה לכל טוב לנצח אשרי לו. ואפי' אם קלקל מאד מאד אעפ"כ הלכ יתתקן בודאי ע"י צדיקים האלו שיש להם כח לתקן כל מיני קלקולים וחטאים ועונות ופשעים שבעולם. כי הצדיקים יכולים לכפר עונות כ"ש ואיש חכם יכפרנה. כמובא בדברי אדמו"ר ז"ל כ"פ. כי הם ממשכים אורות עליונים כאלה דרך לבושין נפלאים כאלה שעי"ז נתתקן הכל וכנ"ל. אבלגם אור הצדיק הזה א"א לקבל בעצמו. כי אע"פ שהוא מכסה ומלביש אורו הגדול בכמה לבושין נפלאים כנ"ל. אעפ"כ עדיין אין העולם כדאי לקבל אורו. ומחמת זה נמצאים מונעים ומעכבים ומסכים המבדילין מלקבל אור הצדיק הזה. והם כל עסקי העוה"ז והמחלות שהם מונעים מלהתקרב להצדיק. כ"א מי שמתגבר לשבר כל המניעות והמעכבים. וזה טובה גדולה. כי אם לא הי' אלו המסכים והמניעות לא הי' העולם יכול לסבול אורו כלל כנ"ל. אבל עתה שהעולם הזה חוצץ ומפסיק מלהתקרב להצדייק האמת. אזי מי שזוכה לשבר המניעות ולהתקרב אליו נעשהעי"זלבושין וכלים ועי"ז דייקא יכול לקבל אורו הגדול. כמובא במ"א שעי"ז שבירת המניעות נעשים כלים ולבושים לקבל האור. וכל מי שמשבר מניעות רבות ביותר יש לו כלים ולבושין רבים יותר לקבל האור. ומי שאינו מתגבר לשבר המניעות של העוה"ז אזי העוה"ז עומד בפני עיניו וחוצץ מלראות אור הצדיק. וגם זה טובה. כי עי"ז אין הכל רואין אור הצדיק. כי בודאי מי שאינו כדאי דהיינו שלא שבר מניעות העוה"ז בודאי אין צריך לראות אור הצדיק. כי הי' מסמא עיניו. כי ריבוי האור אין יכולין לקבל. וכ"ש רבינו ז"ל (בסי' קי"ד) על פסוק המכסה שמים בעבים וכו' שהוא טובה להצדיק מה שחולקין עליו וכו'. וכן על פסוק צופה רשע לצדיק וכו' (בסי' ר"ח) כי מעט המחלוקת היאטובה שלא יתפרסם יותר מהצורך וכו' ע"ש. כי

ישרים דרכי ה' וצדיקים ילכו בם ופושעים וכו'. כי אלו המתקרבין להצדיק טובה לפניהם מה שהי' להם מניעות מזההעולם. כי דייקא עי"ז הי' יכולים לקבל אור הצדיק. ואלו שאין מתגברין לשבר המניעות ואין יכולין לקבל אורו כי העולם חוצץ בפניהם גם זה לטובה כדי שלא יתפרסם הצדיק יותר מדאי. נמצא כי דרכי ה' ישרים כיהכל לטובה רק שהפושעים נכשלים בעצמן. כי לעצמן מגיע מכשול שאינם זוכין להתקרב להצדיק אבל העולם הוא טוב כנ"ל. ובאמת גם בהרחוקים יש חילוקים רבים כי יש שאינו יכול לקבל אור הצדיק מחמת שאינו מתגבר לשבר המניעות אבל אעפ"כ אינו חולק עליו. אבל יש שמחמת גשמיות העולם שעומד בפניהם הם חולקים על הצדיק. וגם זהבחי' צדיקים ילכו ופושעים יכשלו כי אלו החולקים הם בחי' פושעים יכשלו כי רק הם נכשלים ע"י חציצית העוה"ז שהתגבר כנגדם כ"כ עד שנכשלו לגמרי וחלקו עליו. אבל אלו שאינם חולקים עכ"פ נחשבים צדיקים נגדם והם בחי' צדיקים ילכו. כי אצלם טובה מה שנעלם מהם אור הצדיק. כי מאחר שאינם זוכים לשבר המניעות ואין להם כלים לקבל האור אין צריכין לידע ממנו. כי יכול להיות שאם יראו אור הצדיק יסמא את עיניהם מריבוי האור. והיו נעשים מתנגדים וחולקים לגמרי:

אות ד

וזה בחי' בגדי צמר ובגדי פשתים. כי בגדי צמר זה בחי' אור הצדיק. דהיינו מה שהצדיק ממשיך אור גדול בעולם ממקום שממשיך דרך לבושין נפלאים שזהו בחי' בגדי צמר כנ"ל. שהם נמשכין מבחי' ת"ד שזהו בחי' אור הצדיק כנ"ל. ובגדי פשתים זה בחי' הארץ המפסקת מלראות אור הצדיק שהם בחי' כלל כל המניעות והמסכים והמפסיקים והמעכבים מלהתקרב ומלראות אור הצדיק שזהו בחי' פשתים שהוא בחי' דינים וגבורות. כ"ש והאיש גבריאל לבוש בדים. ומבחי' דינים וגבורות משם נמשכין כל המונעים והמעכבים שבאים מחמת גשמיות הארץ וכל אשר עליה. כיכל הגשמיות נמשכין מבחי' דינים שהם בחי' צמצומים שדמשם כל הגשמיות שמהם כל המעכבים והמונעים. אבל באמת גם זה צריכין מאד כי הכל לטובה כנ"ל. וע"כ אסור לחבר צמר ופשתים יחד בהמלבושים. כיכל זמן שהפשתים שהוא בחי' הגשמיות מהעכב וכו' הוא רחוק מהצמר שהוא בחי' אור הצדיק. אינו יכול להסתיר ולהעלים אור הצדיק כ"כ אבל כשמקרבים ומחברים הפשתים להצמר. אזי עומד הגשמיות בפני העינים ומעכב ביותר מלראות אור הצדיק עד שנתעלם ממנו לגמרי ח"ו וכמבואר לעיל. שעיקר העלמת אור הצדיק הוא מחמת שגשמיות העוה"ז עומד בפני העינים בסמוך וחוצץ מלראות אור הצדיק וכו' כנ"ל. ועל כן צריכין להרחיק הפשתים מהצמר בהמלבושים כדי שלא

יתפשטו המונעים שהם בחי' פשתים בפני אור הצדיק שהוא אור העינים שמשם בחי' צמר כנ"ל. כי עיקר אור העינים נמשך מאור הצדיק שהוא עיקר האור המאיר בכל העולמות. וממנו מקבלין העינים וכל בעלי האור להאיר. וכמובן במ"א בהתורה בראשית לעיני כל ישראל (בלק"ת סי' ס"ז) שעיקר אור העינים הוא מהצדיק וכו' ע"ש וע"כ נקראים הצדיקים עיני העדה. כי הם עיקר אור העינים כנ"ל. ועיקר האור הוא הדעת. כ"ש כי יש יתרון לחכמה מן הסכלות כיתרון האור מן החשך. וכ"ש ותפקחנה עיני שניהם ופרש"י ע"ש החכמה נאמר. ועיקר אור העינים והדעת לא ניתן באדם כ"א שיראה ויסתכל בעיניו ובדעתו להש"י ולהצדיקים ובהתורה ומות שמהם נמשך עיקר אור העינים והדעת שלו. כדי שיוכל לראות אורם הנפלא כ"ש עיניך לנוכח יביטו וכו'. אבל הש"י נתן בחירהלאדם ועיקר הבחירה תלוי בעינים כ"ש ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם וכו' ודרז"ל העין רואה והלב חומד. כי גם חמדת הלב הוא בחי' עינים. דהיינו עיני הדעת והמחשבה שבלב שרואה הדבר בלבו וחומד אותו ח"ו. ובשביל הבחירה העמיד הש"י לפני העינים גשמיות העולם שהם כל עסקי העוה"ז. ואז יש בחירה להאדם אם רוצה מטה עיניו מגשמיות העוה"ז ואז רואה בעיניו אור הגדול והנפלא והנערב של הצדיקים והתורה שמהם כל האור כנ"ל. אבל אם אינו רוצה להטות עיניו ודעתו ומחשבתו מגשיות העו"ז. אזי גשמיות העוה"ז עומד בפני עיניו וחוצץ בפניו מלראות אור הגדול של הצדיק והתורה כנ"ל. וזה בחי' איסור שעטנז שלא לחבר בהמלבושים צמר ופשתים יחד שלא יתפשט גשמיות העולם שהם כלל כל המונעים שהם בחי' פשתן כנ"ל. שלא יתפשטו בפני אור העינים ח"ו. שנמשכין מאור הצדיק שממשיך בעולם שהוא בחי' צמר כנ"ל:

אות ה

וע"כ בציצית ובגדי כהונה מותר כלאים. כי מגודל קדושת אלו הגדים של ציצית ובגדי כהונה. אין כח להפשתים להסתיר ולהעלים אור הצדיק. אדרבא הפשתים נזדכך בזיכוך גדול עד שנעשים ממנו דייקא כלים נפלאים לקבל על ידם אור הגדול של הצדיק וכמבואר לעיל שמי שזוכה איז המניעות הם טובה גדולה לפניו. כי דייקא עי"זיש לו כלים לקבל האור הנפלא שלא הי' אפשר לקבלו בלא זה כנ"ל. כי ציצית הם בחי' אור הצדיק שהוא עיקר אור העינים בחי' וראיתם אותו וזכרתם וכו'. כי ציצית לשון ראיה והסתכלות בחי' צציץ מן החרכים. וזה שאומרים קודם עטיפת ציצית י"י אלקי גדלת מאדוכו' עוטה אור כשלמה. כי עיקר אור העליון שהוא אור הש"י והצדיקים והתורה נמשך ע"י לבושין דייקא. בחי' עוטה אור כשלמה שזהו בחי' מצות ציצית שהיא מצוה ראשונה שמקיימין באור היום. כי ציצית תלויים בבגדים והם תיקון כל הבגדים. היינ

ושהם מתקנין ומזככין את הבגדים ולהבושין שלא יעלימו את האור. אדרבא ע"י הלבושין דייקא יקבלו את האור בהדרגה ובמדה כראוי וכנ"ל:
וכן איתא במדרש שעיקר האור של שבעת ימי בראשית נמשך מבחי' לבושיו ית'. כמובא במ"ר ששאל ר"ש בן יהוצדק את ר' שמואל בר נחמני מהיכן נבראת האורה. א"ל מלמד שנתעטף בה הקב"ה כשלמה והבריק זיו הדרו מסוף העולם ועד סופו. אמר לו בלחישה א"ל מקרא מלא הוא עוטה אור כשלמה וכו' היינו כנ"ל שעיקר האור נמשך ע"י בחי' לבושין כנ"ל:
וזה שאנו אומרים קודם עטיפת ציצית י"י אלקי גדלת מאד היית וכי אתה י"י גדלת מאד ומעוצם גדולתך לא הי' לנו כח לסבול אורך הגדול והנורא מאד אך ברחמיך הרבים צמצמת והלבשת האור כדי שנוכל לקבלו. וזהו הוד והדר לבשת שהלבשת בלבושין וכסויים את הוד והדרת אור העליון כדי שנוכל לקבלו כנ"ל. וברחמיך הנפלאים אתה ממשיך האור בהדרגה ובמדה כפי ערך הלבושין כדי לשא יהי' האור גדול ומרובה מכח הלבושין והכלים שגורם שבירה ח"ו כידוע. וזהו עוטה אור כשלמה כשלמה דייקא היינו כפי השלמה שהוא הלבוש כן הוא ממשיך האור. וזהו נוטה שמים כיריעה שמים הוא בחי' אור הצדיק שנקרא שמים ע"ש שזוכה ליראה ואהבה בשלימות שנקראים שמים אש ומים כמובא במ"א. וזהו נוטה שמים כיריעה היינו ג"כ כנ"ל. שהוא נוטה וממשיך אור הצדיק בעולם כיריעה היינו כמ והיריעה שהוא בחי' מחיצות המפסיקות שעל ידם עיקר הכלים לקבל אור הצדיק וכפי היריעות והמחיצות שהם בחי' לבושין כן הוא נוטה ומותח אור הצדיק שנקרא שמים כנ"ל:
ובזה תלוי עיקר הבחירהשל האדם כי צדיק ה' בכל דרכיו. וכל ארחות ה' חסד ואמת וברא הכל בחכמה באופן שיהי' להאדם בחירה שמי שרוצה יכול ע"י אלו המחיצות והמסכים לקבל על ידם דייקא אור הצדיק בבחי' לבושין וכנ"ל. אבל אם אינו רוצה אזי המחיצות חוצצים בפני עיני ואינו רואה כל לאור הצדיק וכנ"ל. וגם זה לטובה וכנ"ל:
(הלכה ה' נכללת בה' ערלה הלכה ב' או' ח')

פדיון בכור א

אות א

כי איתא בכתבים מעלת הבכור בסוד אין אשה כורתת ברית וכו' אין האשה מתעברת וכו' כי בפעם א' עושהבה בחי' כלי שבתוכה היא מקבלת אח"כ המ"נ. שמהם נצטיירין הוולדות. וכל הבנים שמולדת כולם מבחי' זאת הכלי והבכור שהוא הראשון מקבל העיקר מבחי' זאת הכלי והוא כלול מכולם ע"כ חייבים בכבודו עיין שם:

והנלע"ד שזה בחי' מה שאיתא במאמר גזילה (בסי' ס"ט). והכלל שכל הנפשו"ת שרשם בעשירות והאשה שכולה בחי' נפש כל שלימותה הוא ע"י עשירות וזה בחי' כסף קידושין. שעל ידו משלים אותה. וע"כ עי"ז נקנית לו ואח"כ נותן לה כתובה שהיא שלימות נפשה. ותמיד משתדל הבעל להשלים אותה על ידי עשירות ופרנסה שנותן לה ע"ש. וזה העשירו תהוא שורש נפש הבנים וכולם תלויים בהממון שמשלים אותה על ידו ע"ש היטב. היינו כי בתחילה אין לה שום שלימות ואח"כ מתחיל להאיר אותה ולהשלימה ע"י הכסף קידושין שהיא שלימות נפשה אך הוא רק הארה בעלמא ואח"כ אינו נשלמת וניקנית לו לגמרי כ"א ע"י החופה ועיקר החופה הוא היחוד. כדאיתא בפסוקים. ואזי בפעם הא' נותן להכל אשר לו ומאיר בה הה"ג שהם בחי' עשירות בבחי' מצפון זהב יאתה כמ"ש שם במאמר הנ"ל. כי אז עיקר שלימותה שהוא ע"י עשירות. וע"כ אז נתחייב בכתובה כי ארוסה אין לה כתובה ועיקר חיוב הכתובה בשביל הזווג הא' כדאיתא בפסוקים ע"ש. כיאז משלים נפשה ע"י בחי' עשירות כנ"ל. וזהו בחי' הכתובה שהוא ממון כנ"ל. וע"כ הכתובה מאתיים זוז לא יטול מן הצדקה. נמצא שע"י הכתובה של מאתיים זוז הוא מעלה אותה מבחי' עניות ודלות שהיתה מקודם כידוע ומשלים אותה בבחי' עשירות כי מ ישישלו מאתיים זוז אינו עני כנ"ל. וע"כ עיקר הכתובה דאורייתא היא רק לבתולה כנ"ל. וע"כ גם האונס והמפתה חייב חמשים שקלים קנס. ומשם למדו הכתובה. כי הממון של הכתובה הוא בחי' עישרות הכלי הנ"ל:

וזה בחי' חמשים שקלים של הכתובה כי בתחילה קודם שנשלמת ע"י בעלה והיא בעניות ודלות אזי היא בבחי' צדק כידוע. ואיתא בדברי רבינו (בסי' ס"ז) שאותיות צדק הם מורים ע"ז. כי הצ' הוא יו"ד נו"ן והיו"ד בהחזרת פנים מן הנו"ן שהיא בחי' מלכות בחי' לפני שמש ינון שמו והד' היינו שהיא בדלות ועניות והק' וכו'. ואח"כ כשמשלים אותה כנ"ל ומאיר בה החו"ג שהם בחי' ה' אזי נעשית מד' ה' ונעשית מצדק צדקה. וזה בחי' הנו"ן שקלים שמקבלת עתה. כי עתה נשלמת והיא בחי' נו"ן כנ"ל ובתחלה לא הי' לה שלימות כי הי' היו"ד בהחזרת פנים מן הנו"ן. ועתה נחזרין פב"פ חוהיא מקבלת ה' חו"ג שכל א' כלול מיו"ד הנ"ל. וזה בחי' נו"ן ועתה היא נשלמת בכל בחינותיה כי נשלמת בבחי' נו"ן שהיא בחי' מלכות כנ"ל. וזהו בחי' חמשים שקלים שהם מאתיים זוז שהם היפך מן עניות כנ"ל ואזי כשיש לה שלימות הנ"ל אזי היא ראויה להוליד כי כבר קיבלה שורש הנפשו"ת של הבנים שהיא העשירות כנ"ל ואז יכולה לקבל נפשו"ת הבנים ולהוליד אותם ואח"כ כל הבנים הנולדים כולם מקבלים מבחי' זאת הכלי היינ ובחי' העשירות שהוא שורש נפשם כנ"ל והבכור נוטל חלק בראש כנגד כולם. נמצא שמעלת הבכור הוא

שיש לו חלק גדול בהעשירות יותר מאחיו כנ"ל וע' שם במאמר הנ"ל בחי' ירושה ע"ש והכלל שחשיבות הבכור הוא ע"י בחי' עשירו שיש לו ביותר. ע"כ פדיונו בכסף כי אח"כ ע"י חטא העגל שנפגמו הבכורות והפגם הי' בבחי' עשירות. בבחי' וזה בהרביתי להם וכו' בחי' ודי זהב כשפרש"י והכהנים שלא חטאו אז נבחרו תחתיהם נמצא שהכהנים קיבלו וזכו במעלות וחשיבות הבכורים וע"כ זכו בעבודה תמורתם כי העבודה מעשרת כמ וקטרת נמצא שחיות הבכור הוא אצל הכהן והבכור שאבד מעלתו ע"י הפגם יש בו אחיזת הסט"א בפרט כי שם נאחזין ביותר היינו בבחי' מלכות שהוא בחי' הבכור כנ"ל בחי' (תהלים פ"ט) אף אני בכור אתנהו. וזהו בחי' עשירו תשהיא בחי' מלכות ע"כ צריך לפדותו ע"י הצדקה שנותן לכהן בבחי' וצדקה תציל ממות. כדאיתא שם במאמר הנ"ל שתיקון המלכות והעשירות הוא ע"י הצדקה ע"ש והצדקה נותן לכהן דייקא. ובתורת פדיון מן הכהן כי צריך לחזור הבכור אל הכהן ששם שורש נפשו וחיותו כי הכהנים זכו בהם כנ"ל. ועי"ז הוא מעלהו ומוציאו מן הסט"א שלא תהי' נאחזת בו ח"ו כי אין להם אחיזה אלא בדבר שנפגם ונסתלק חיותו כידוע. וכדאיתא במאמר הנ"ל אך כשמקדש הבכור ומחזירו ומשעבדו לכוה ששם חיותו כנ"ל. נמצא שחוזר לשרשו וחיותו אזי אין להם שום אחיזה בו ואח"כ כשרוצים לפדותו מן הכהן צריך לפדותו בכסף דייקא. כי הכסף שנותן לכהן הוא תמורת הבכור ממש כי מעל תהבכור הוא בחי' עשירות כנ"ל. וע"כ נותן לכהן ה' שקלים כנגד הה' חסדים של בחי' הצדקה כדאיתא בדברי רבינו נ"י. שעי"ז פודה אותו ומצילו בבחי' וצדקה תציל וכו'. וכל שקל ד' זוזים. נמצא שבה' שקלים מרומז בחי' המלכות שהיא בחי' עשירות שהוא בחי' הבכור. כי בתחילה הוות ד' וחזרה ונעשית ה' כשפודין אותו ומשלימין אותו:

וע,כצריך לפדותו לאחר חודש ימים. כי בכל חודש נשלמת ונתתקנית הלבנה שיא בחי' מלכו תוע"כ אז נשלם הבכור שהוא בחי' מלכות כנ"ל וקודם שלשים עדיין הוא בספק נפל כי מארת ח"ו משם אסכרה לרביי ח"ו ובכל חודש נתמלאת ונתתקנת אורה. וכדאיתא בדברי רבינו (בסי' קנ"א) שאמירת ובראשי חדשיכם סגולה לבנים ע"ש וע"כ אחר חודש אז יוצא מחשש נפל ונעשה בר קיימא. ואז ראוי לפידיון שעי"ז הוא נתתקן ונשלם כנ"ל וע"כ לא זכו בני ישראל לעשירות במצרים כ"א אחר מכת בכורות כי כשנכנעו בכורי מצרים וישראל זכו לבכרוה בבחי' בני בכורי ישראל אז זכו בני ישראל בכל העשירות של מצרים כי העשירות היא בבחי' בכורים כנ"ל. וזה בחי' אלו הרג את בכוריהם ולא נתן לנו את ממונם דיינו כי הם בחי' אחת כנ"ל. ע"כ סמכן זה לזה כנ"ל:

פדיון בכור ב

אות ב

ע"פ המאמר המתחיל מישרא דסכינא במאי קטלי לי' וכו' ע"ש היטב(סי' למ"ד) ואיתא שם. שלפעמים נופל בחי' נדלית שהיא בחי' חכמה תתאה בחי' מלכות. ואזי יש להם יניקה משם ונעשה מזה ד' מלכיות שהוא מלכות הרשעה מלכות עמלק שכלול מכולם בחי' ראשית גוים עמלק. וצריכין לראות לחתוך ולהבדיל את בחי' הד' מהם שלא יהי' להם יניקה משם.וזה נעשה על ידי חסד בחי' אברהם.שעי"ז חותכין את בחינות הד' בחי' מלכות מהם. בבחינות קצרו לפי חסד וכו' ע"ש:

וזה בחי' מצות בכור ששייך לכהן כי הבכור הוא בחי' מלכות בחי'אף אני בכור אתנהו. כי הבכור הוא הולדה ראשונה וכל ההולדות הם בחי' התגלות מלכותו ית' כי עיקר התגלות מלכותו ית' הוא ע"י בריאת העולם כידוע. וע"כ כל מה שנולדין ובאין לעולם בריות ביותר נתגלה מלכותו ית' ביותר. וע"כ הבכור שהוא הולדה ראשנוה הוא בחי' התגלות המלכות כנ"ל כי ההולדה היא בחי' צמצום הדעת מחכמה עילאה ולחכמה תתאה שעי"ז ההולדה. נמצא שההולדה היא בחי'חכמה תתאה עבחי' מלכות ויעקר הוא ההולדה ראשונה שהוא הבכור שהיא בחי' תחילת ההתגלות כי הכל הולך אחר ההתחלה. ועל כן מכונה בחינת המלכות בשם בכרו בחי' אף אני בכור אתנהו הנאמר במלך המשיח כנ"ל. וע"כ כשנודל הבכור שהוא בחי' התגלות המלכות ואזי כשמתחיל בחי' התגלות מלכות דקדושה אזי את זה לעומת זה. כי אזי רוצה להתגבר ולינק ח"ו מלכות הרשעה שהוא כנגד מלכות דקדושה ומלכות הרשעה הוא ג"כ בחי' בכרור. בחי' מלכות עשו עמלק שהיא בכור ובשביל זה השתדל יעקב מאדלקנות הבכרוה מעשו כדי להכניע מלכות הרשעה תחת מלכות דקדושה כי עיקר המלכות הוא בחי' בכור כנ"ל. וכשקנה ממנו בכורתו עי"ז נתבטל מלכותו של עשו הרשע שהוא מלכות הרששעה וע"כ כשנודל בכור בישראל צריכין ליתנו לכהן כי כשנולד בכרור שהוא בחי' מלכות כנ"ל. אזי צריכין לראות להפריש ולחתוך אותו מבחי' מלכות הרשעה בכור דס"א כנ"ל. וזה נעשה ע"י הכהן איש החסד. כי ע"י החסד עי"ז חותכין בחי' מלכות דקדושה ממלכות הרעשה ע"י הכהן איש החסד בבחי' קצרו לפי חסד כנ"ל. כי הכהן הוא בחי' חסד בחי' אברהם שנא' בו אתה כהן לעולם וזה בחי' מה שמובא שהבכור קודם שפודין אותו יש שליטה להס"א. וע"י הפדין מוציאין אותו מרשותם היינו כנ"ל. כי הם כרוכים לינק מבחי' בכרו דייקא שהי' בחי' מלכות שמשם יניקתם כנ"ל וע"י הכהן איש החסד חותכין ומפרישין אותו מהן כנ"ל:

אות ג

וזה בחי' הפדיון שפודין אותו בחמשה שקלים שנותנין לכהן. כי איתא שם במאמר הנ"ל שעיקר הדבר לזכות לבחי' חכמה תתאה בחי' מלכות הנ"ל הוא ע"י שונא בצע שצריכין לשנוא את הממון בתכלית השנאה וכו' ע"ש. כי עיקר יניקת מלכות הרשעה הוא ע"י תאות ממון כי משם עיקר יניקתם מבחי' עשירות שאינה בקדושה וכמבואר מזה גם במ"א. וע"כ כשרוצין לפדות את הבכור מהכהן אזי צריכין לתקן את הממון והעשירות שלו שהוא בחי' מלכות כדי שלא יהי' יניקה להס"א מבחי' מלכות ע"י הממון כי עיקר יניקתם משם וע"כ צריכן ליתן ממון להכהן. וגם בזה בעצמו מתקן הממון והעשירות שהוא בחי' מלכות ע"י שנותן הממון והכהן כי הכהן מתקן הממון והעשירות כי הוא איש חסד שהוא חותך ע"י החסד את המלכות דקדושה מהס"א וע"כ זה הממון והעשירות הבא לידו מיד הישראל דהיינו החמשה שקלים שלוקח הכהן תיכף כשבא לידו הממון הוא נחתך ונבדל מהס"א ממלכות הרשעה ע"י החסד כנ"ל וכשנתתקן הממון והעשירות שהוא בחי' מלכות שעיקר יניקת מלכות הרשעה הוא משם מעשירות שאינו בקדושה כנ"ל. אזי תיכף כשנתתקן העשירות אזי חוזר הבכרו לישראל כי עכשיו כבר מותר שיהי' הבכור ברשו"ת הישראל כי שוב אין להם יניקה מבחי' בכור מלכות ע"י הה' שקלים שנתן לכהן שע"י נתתקן הממון והעשירות ונחתך ונבדל מהס"א ממלכות הרשעה ועכשיו שוב אין להם יניקה ממלכות דקדושה בחי' בכור. כי עיקר יניקתם ע"י העשירות כנ"ל:

אות ד

וע"כ צריכין ליתן ה' שקלים דייקא כי המלכו תהואבחי' ה' כידוע וכשהמלכות בגלות ח"ו והם ינוקנים ממנה אזי היא בחי'דלית בחי' דלות ועניו תכי נפגם העשירות ח"ו והם ינוקים משם ח"ו ונמשך ח"ו העשירות להם ח"ו. ואזי המלכות דקדושה בבחי' דלות וענויות בחי' דלית אבל כשמעלין העשירות והמלכות אל הקדושה אז יהוא בחי' ה' כי חוזר כל העשירות וכל ההשפעות אל הקדושה. וכשהמלכות בבחי' עשירות אזי היא בחי' ה'. וזה בחי' ה' שקלים שנותנין לכהן כי עי"ז חוזרין העשירות אל הקדושה ע"י הכהן איש החסד שהוא חותך הד' ממלכות הרשעה ואזי המלכות בבחי' ה' בבחי' עשירות בבחי' והריקותי לכם ברכה עד בלי די. וזה בחי' עשירים כסף כי הה' שקלים שנותנין לכהן הם עשרים כסף זה בחי' תיקון מלכות הרשעה ע"י הכהן איש החסד ואזי מתחבר חכמה תתאה בחכמה עילאה שמשם עיקר קיום חכמה תתאה כמבואר ומובן במאמר הנ"ל. וכשמתחבר חכמה תתאה וחכמה עילאה זה בחי' עשרים כסף כי הם שני יודין בחי' עשרה עשרה הכף כידוע:

אות ה

זה שפרש"י בטעם החמשה שקלים של פדיון בכור כך היתה מכירתו של יוסף בעשרים כסף שהי' בכור לרחל וכו'. כי מצות בכור נצטוו בני ישראל תיכף ביציאתן ממצרים כי עיקר יציאת מצמרים תלוי בזה להכניע בכרו דס"א ולהוציא משם בכור דקדושה כי עיקר גלות מצרים התחיל ע"י מכירת יוסף שהי' בכור. ועי"ז הכניסו כביכו לבכור דקדושה שהוא בחי' מלכות דקדושה לגלות מצרים ובפרט שמכרוהו בעשרים כסף ופגמו בעשירות וכנ"ל. וע"כ לא הי' אפשר להם לצאת משם עד אשר הכה ה' כל בכורי מצרים כדי להכניע בכור דס,א שינק מבכור דקדושה שמזה הי' עיקר כחם כנ"ל. וע"כ כשיצאו לקח משה עצמות יוסף עמו כי בזה הי' תלוי עיקר הגאולה ע"י שחזרו והוציאו בכור דקדושה בחי' יוסף משם וחזרו ותקנו הקלקול הנ"ל. וע"כ כשיצאו ממצרים זכו לרכוש גדולשל ביזת מצרים כי חזר העשירות אל הקדושה כי זה הי' עיקר התיקון כנ"ל. וזה שכתוב ויקח משה את עצמות יוסף וכו' וארז"ל שכל ישראל היו עוסקין בביזה ומשה עסק בעצמות יוסף כי באמת כולו חד. וזה תלוי בזה כי מה שלקח משה עצמות יוסף שהוא בכור דקדושה שחזר והוציאו ממלכות הרשעה ומה שלקחו ישראל רכוש מצרים וכל העשירות שלהם הכל בחי' אחת וכל עיקר הגאולה הי' תלוי בזה כי עיקר הגאולה ע"י שמכניעין מלכות הרשעה בכור דס"א ומעלין משם מלכות דקדושה שהוא בחי' בכור דקדושה בחי' יוסף ואזי צריכין להוציא כל העשירות מהס"א להכניסו אל הקדושה וכנ"ל. וע"כ היתה אז מצוה גדולה ליקח ביזת מצרים והש"י הזהירם מאד על זה כמבואר בפסוק שם כי הוא בחי' תיקון מלכות דקדושה שבזה תלוי עיקר הגאולה וכנ"ל וע"כ כשיצאו ממצרים נצטוו תיכף על מצוות בכור לפדותו בעשרים כסף כמ ושהיה מכירת יוסף שעי"ז ירדו בגלות מצרים הרשעה כמו כן להיפך בכל עת שנולד בכרו שצריכין לראות שלא יהי' יניקה משם למלכות הרשעה ח"ו צריכין ליתן עשרים כסף לכהן איש החסד ועי"ז חותכין מלכות דקדושה מהם בבחי' קצרו לפי חסד כנ"ל:

אות ו

וגם זה בחי' מ"ש רבינו שם בענין הנ"ל במקום אחר (סי' ל') שעי"ז נפתח רחמה של המקשה לילד בחי' דלתי בטני. וזה בחי' חתכו לד' ע"ש והבן וזה בחי' בכור פטר כל רחם שנותנין אותו לכהן איש החסד כי ע"י החסד נעשה בחי' חתכו לד' שעי"ז נעשה ההולדה ועיקר הוא הולדה הראשונה כי עיקר הוא ההתחלה והבן היטב בילא"ו:

פדיון בכור ג

אות ב

א) ע"פ המאמר כי תצא למלחמה בליקוטי תנינא בסימן פ"ב עיין שם כל המאמר:

והכלל כי יש בחי' כסדר ובחי' שלא כסדר שהם בחי' א"ב ותשר"ק בחי' אדם וחוה אדם הוא בחי' הוי במילוי אלפין בגימ' מ"ה וחוה הוא בחי' מלכות פה וצריך כל אחד לראות לקשר בחי' שלא כסדר בחי' חוה לבחי' אדם מה לבחי' כסדר ואז נתבטל בחי' שלא כסדר ונעשההכל כסדר כי באתר דאית דכר נוקביה לא אידכר תמן אבל מי שמחלק בחי' חוה מלכות לעצמו דהיינו שיש לו גדלות ואומר אנא אמלוך נמצא שמחלק בחי' מלכות לעצמו ואינו מקשרה להש"י לבחי' כסדר אזי הולך לו שלא כסדר כי הוא בתוך בחי' שלא כסדר היינו מלכות חוה תשרק וצריך לעשו"ת תשובה ולהשפיל א"ע ויהיה בחי' מ"ה כ"ש ונחנו מה ואזי מקשר בחי' מלכות להש"י לבחי' מ"ה ואזי נחזר בחי'חוה לבחי' אדם לבחי' מ"ה ונעשה כסדר וכו' ובחי' כסדר נקרא יוד שמלכות הנקרא דלית לית לה מגרמה כלום. והקב"ה ממשיך לה חיות החכמה הנקרא יוד וזה יוד ואו דלית. וזהו אחור וקדם צרתני ותשת עלי כפיך אל תקרי כפיך אלא כפיך היינו יוד גימטריא כף וכו' ע"ש.

וזה בחי' פדיון בכור מן הכהן בעשרים כסף שהם ה' סלעים כי הבראיה בכלל היא בחי' מלכות כי עיקר הבריאה היתה בשביל התגלות מלכותו ית' כי אין מלך בלא עם כידוע. וע"כ הבריאה בכלל הי אבבחי' שלא כסדר בבחי' חוה מלכות תשרק כנ"ל. בחי' בתשרי נברא העולם תשר"י היא בחי' תשרק שלא כסדר בחי' דין ועיקר שלימות ותיקון הבריאה כשהיא מקושרת להש"י שהוא בחי' כסדר בחי' הוי' במילוי אלפין בחי' א"ב כסדר. כי עיקר הבריאה בשביל החכמה דהיינו לדעת אותו ית' כ"ש בגין דישתמודעין ליה. כי זה עיקר החמכה לדעת ולהכיר אותו ית' ולהיות מקושר ודבוק בו תמיד ואז כלליות הבריאה בשלימות ומתנהג הכל כסדר כי כלליות הבריאה בחי' מלכות שהוא בחי' שלא כסדר נתבטל לבחי' אדם מ"ה כסדר כנ"ל במאמ הנ"ל. וכשנולד בן בכור זה בחי' בריאה חדשה כי האדם הוא תכלית כל הנבראים והכל נברא בשביל האדם והוא כלליות כל הבריאה כי בהאדם כלולים ותלוים כל הנבראים כולם כידוע וע"כ כשנולד אדם בעולם הוא בחי' בריאה חדשה. ועיקר הוא הבכור שהוא הולדה ראשונה בחי' בריאה חדשה. וע"כ צריכין להחזירו לבחי' כסדר כי הבריאה בכלל שזהו בחי' זה הבכור שנולד הואבבחי' שלא כסדר בחי' מלכות כלליות הבראיה וצריכין להחזירו לכסדר כי הבכור הוא ראשית בחי' מלכות כ"ש אף אני בכרו אתנהו ע"כ צריכין ליתן הבכרו בחי' כלליות הבריאה בחי' מלכות להכהן שהוא איש החסד שהוא בחי' כסדר בחי' הוי' במילוי אלפין שהו אבחי' חסד ועי"זנעשה הכל כסדר כי נחזר כלליות הבריאה בחי' מלכות שהוא בחי' הבכור להכהן איש חסד שהוא בחי' דעת. כ"ש כי שפתי כהן ישמרו דעת כי דעת וחסד הם בחי'

אחת כמבואר במ"א כמה פעמים ועי"ז מתקנין ההולדה הראשונה שהוא בחי' בריאה חדשה. ונעשה הכל כסדר כנ"ל ובחי' כסדר הוא בחי' יו"ד בגימ' כף כנ"ל. וע"כ נותנין כף דינרים לכהן בעד פדיון כף כנ"ל וע"כ פודיטן אותו בכסף כי העשירות והממון הוא בשמאל כ"ש בשמאלה עושר וכבוד ושמאל הוא בחי' דין בחי' שלא כסדר כידוע ועי"ז ננותנין עשרים כסף לכהן איש חסד עי"ז מחזירין בחי' שלא כסדר שהוא הכסף והממון בחי' שמאל לכסדר שהוא הכהן איש החסד שהוא בחינת כסדר כנ"ל:

אות ג

וע"כ עיקר יציאת מצרים הי' ע"י מכת בכורות. ואז נתקדשו בכורי ישראל ונצטוו תיכף על קידוש בכורות. כ"ש קדש לי כל בכור וכו' כי עיקר גלות מצרים הי' בשביל לתקן חטא אדה"ר. שפגם בברית והפריד בחי' חוה מלכות לעצמו והפרידה מהש"י. כי זה הי' עיקרהפגם שלהם שנעשה פירודבין בחי' חוה לאדם. כי זה הי' עיקר עצת הנחש כדי לסלק בחי' אדם כשפרש"י כדי שימות אדם וישא את חוה היינו שצרה להפריד בחי' חוה מאדם שאז נעשה בחי' חוה בבחי' שלא כסדר ואזי אין בה חיות ואז שולט בה אחיזת הס"א שהוא זוהמת הנחש כי עיקר יניקתם מבחי' שלא כסדר כשנפרד מבחי' כסדר ח"ו. בבחי' צלמות ולא סדרים. שעיקר יניקת סטרא דמותא בחי' צלמות הוא מבחי' ולא סדרים מבחי' שלא כסדר כנ"ל. וע"כ עיקר עצתו היתה והייתם כאלקים שתהי' בוראי עולמות כמותו כשפרש"י שם היינו בחי' אנא אמלוך שרצה להפריד בחי' חוהמלכות מהש"י שימשיכו המלכות שהוא בחי' אלקים לעצמן בחי' והייתם כאלקים, ועיקר הפגם שלהם הי' פגם הברית. כי על ידי פגם הברית עושין פירוד בין קודשא בריך הוא ושכינתיה כביכול בין אדם וחוה בין בחי' כסדר לבחי' שלא כסדר. כי צריכין לשבר תאות ולכוף את יצרו ולצאת מתואה הגשמיות. רק לכוין בשביל הש"י לבד כדי לקיים מצותו לבד. ואזי מקשרין בחי' חוה אשה להש"י ואז הכל כסדר אבל כשפוגמין בברי תח"ו ונמשכין אחר תאות הבהמיות אזי הוא מפריד בחי' חוה אשה מן הדעת ומפריד כלליות הבריאה מהש"י. כי רוצה למלאות תאותו וממשיך בחי' חוה לעצמו בחי' אנא אמלוך ואינו מעלה אותה להש"י. ואזי נעשההכל שלא כסדר כי הוא בבחי' שלא כסדר עד שיזכה לשוב אל ה' ויחזיר הכל כסדר כנ"ל. וע"כ מחמת חטא אדה"ר נעשו כל הדברים בבחי' שלא כסדר. כי אין שום דבר מתנהג כסדר רק הכל ביגיעות וטרחות גדולות. בחי' בעצמבון תאכלנה שזהו בחי' שלא כסדר בחי' וקוץ ודרדר תצמיח לך. כשפרש"י כשתזרענה תבואה וקטניטות היא מעלה לך קוץ ודרדר וכו'. שזהו בחי' שלא כסדר שנשתנה הסדר שעולים מן התבואה קוץ ודרדר ח"ו כ"א לפי תשובתו ומעשיו הטובים ולפי שפלותו

וענוותנותו כן הוא מחזיר בחי' שלא כסדר לבחי' כסדר ומתקן חטא אדה"ר לפי בחינות. וזה בחי' גלות מצרמי כי כל הגליות וכל הצרות ח"ו כולם הם בחי' שלא כסדר שאין מתנהג כרצון העאדם כסדר. כי באמת עיקר סדר הבריאה היתה שיהיו ישראל למעלה מכולם ומושלים בכל העולדם כי כל ישראל בני מלכים הם והמלכות מגיע רק להם. כי הם בבחי' בן בכור שהוא בחי' מלכות. כ"ש בני בכורי ישראל. וכשישראל נתונים בגלות ח"ו העכו"ם מושלים עליהם זה בחי' שלא כסדר וכל זה נמשך מחטא א דה"ר כנ"ל. וע"כ נגזר הגלות ע"י שפגם אברהם אבינו ואמר במה אדע כי עי"ז פגם בהדעת שהוא בחי' מ"ה ע"י שאמר במה אדע ועי"ז נעשה בחי' שלא כסדר שהוא בחי' גלות כנ"ל. וע"כ נתגלגל הגלות מצרים ע"י שמכרו את יוסף שהי' בכור לאמו בעשרים כסף ופגמו בבחי' בכור בחי' מלכות. כי עיקר קנאתם בו הי' על בחי'המלכות שראו בו כ"ש המלוך תמלוך עלינו וכו' והם לא רצו לקשר המלכות לשרשו והפרידו את המלכות. דהיינו יוסף שהי' בכור הפרידו אותו מאביו יעקב שהואבחי' חמכה כידוע כי יעקב מסר כל חכמתו ליוסף הבכור ע"ש כי בן זקונים הוא לו ארי בר חכים הוא לי' כל מה שלמד משם ועבר מסר לו. כי יעקב הי' מקשר את הבכור בחי' מלכות לשורש חיותו שהוא החכמה כנ"ל. והם הפרידו אות מאביו ומכרוהו לעבד למצרים ופגמו בבחי' בכור בבחי' מלכות והפרידו אותו מהחכמה מאביו משורש חיותו ורצו להמשיכו להס"א למוכרו למצרים כי רצו להמשיך מהלכות לעצמם כ"ש המלך תמלוך עלינו וכו' ומחמת זה נתגלגל הדבר וירדו למצרים לגלות לבחי' שלא כסדר כ"ש וימררו את חייהם בעבודה קשהוכו'. את כל עבודתם אשר עבדו בהם בפרך. ואיתא במדרש שהחליפו הסדר ונתנו עבודת איש לאשה. וכן להיפך כי כל עבודתם בהם הי' בבחי' שלא כסדר וכנ"ל. אבל יוסף ע"י שזכה לעמוד שם בנסיון של תאות ניאוף ושמר את הברית ולא נמשך אחר תאותו עי"ז החזיר בחי' חוה לאדם בחי' שלא כסדר לכסדר וכנ"ל. וע"כ זכה לחמכה כ"ש אין חכם ונבון כמוך וע"כ עיקר הגאולה היתה על ידו כ"ש ויקח משה את עצמות יוסף עמו כי ע"י יוסף זכו לצאת מהגלות להחזיר שלא כסדר לבחי' כסדר כנ"ל. וע"כ היתה עיקר הגאולה ע,י קדושת בכרו כ"ש בני בכורי ישראל ונצטוו תיכף על קדושת בכור. כי קדושת בכור זהו בחי' שמחזירין בחי' שלא כסדר בחי' מלכות לבחי' אדם לבחי' כסדר שבזה תלוי עיקר הגאולה מכל הגליות ומכל הצרות כנ"ל:

אות ד

וזה בחי' ואמרתם זבח פסח הוא לה' אשר פסח על בתי בני ישראל בנגף ואת מצרים ואת בתינו הציל. כי אין הדין נמתק אלא בשרשו, וע"כ כשזוכין להחזיר בחי' שלא כסדר

לבחי' כסדר אזי נעשה הכל כסדר. ואזי עיקר הגאולה מן הצרות והגלות הוא ע"י בחי' שלא כסדר שנכלל בכסדר. וזהו בחי' אשר פסח ה' על בתי בני ישראל שזהו בחי' שלא כסדר בחי' דילוג וקפיצה שלא כסדר שזאת הבחי' בעצמה הצילה את בכורי ישראל והרגה את בכורי מצרים כ" יפלס נתיב לאפו. ופרש"י אותה המדה עצמה שהכה את מצרים היא הצילה את ישראל כי בחי' שלא כסדר היא בחי' דין וכשהיא מקושרת לחיותה לבחי' כסדר אזי נעשדה הכל כסדר בחי' רחמים. וע"כ ניצולו ישראל עי"ז כי זאת הבחי' שלא כסדר הוציאה אותם מן הגלו' מבחי' דין מבחי' שלא כסדר וקישר' אותם לשורש חיותלם לבחי' כסדר. כי עכשיו בגאולה נכל לשלא כסדר בבחי' כסדר כנ"ל שעי"ז היתה עיקר הגאולה כנ"ל. אבל המצריים שהם הפרידו בחי' שלא כסדר מכסדר. כי פרעה אמר מי ה' אשר אשמע בקולו והפריד ועקר עצמו מהש"י היינו משם הוי' ב"ה. כי אמר יעאור לי ואני עשיתני היינו גסות הרוח שהי' בו בחי' אנא אמלוך ולא רצה להחזיר המלכות להש"י. וע"כ איתא שאחיזת פרעה הי' רק בשם אלקים ולא בשם הוי'. כי רצה להפריד ח"ו בחי' אלקים שהוא בחי' מלכות בחי' דין בחי' שלא כסדר מבחי' הוי' כסדר ע"כ אהב קללה ותבואהו כי נהפך עליו כל בחי' שלא כסדר. כי בחי' שלא כסדר נקם בו והרג את בכורי מצרים ע"י פסיחה ודליגה בחי' שלא כסדר. כי לא קשר בחי' שלא כסדר מלכות לשרוש חיותה שהוא בחי' מ"ה. וע"כ נשארו בלא חיות ונפלו פגרים מתים. וע"כ היתה עיקר המכה בבכוריהם. כי הבכור הוא בחי' מלכות וכו' כנ"ל: וזה בחי' ואמרתם זבח פסח. ואמרתם דייקא. בחי' דיבור בחי' פסח פה סח. שהוא בחי' חוה מלכות שהואלשון דיבור כי עיקר הגאולה הי' עי"ז שהחזירו בחי' הדיבור בחי' חוה מלכות שלא כסדר לבחי' כסדר בחי' מ"ה כנ"ל. וזה שאמר משה ואמר ולי מה שמו מה אומר אליהם מ"ה דייקא. כי עיקר הגאולה ע"י בחי' מ"ה. שהוא בחי' כסדר כנ"ל. וזה בחי' סדר של פסח. שנקרא העבודה שעושין בליל פסח נקרא בשם סדר. כי עיקר הגאולה של פסח הי' ע"י בחי' סדר. היינו ע"י שנכלל שלא כסדר בכסדר כנ"ל. וע"כ בפסח נכנסין המוין שלא כסדר. כי מוחין דגדלות קודמין למוחין דקטנות. כי עי"זנמתק בחי' שלא כסדר ונכלל בכסדר שהואהדעת והמוח כיאין הדין נמתק אלא בשרשו. וע"כ הוכרחו המוחן לכנוס שלא כסדר כדי לתקן ולהמתיק בחי' שלא כסדר ולקשרו לבחי' המוח והדעת ואז נחזר הכל כסדר כי כשנתקשר בחי'שלא כסדר להדעת נחזר שלא כסדר ונעשה הכל כסדר כנ"ל:

אות ה

וזה בחי' מילוי הלבנה מפגימתה כי חמה ולבנה הם בחי' כסדר ושלא כסדר אדם וחוה כידוע. וע"כ שמש ידע מבואו אבל ירח לא ידע מבואו כיפעמים בא בארוכה ופעמים בא בקצרה כשרז"ל נמצא שהילוך הלבנה הוא שלא כסדר כי פעמים בא בארוכה וכו'. אבל שמש ידע מבואו והולך תמיד בדרך אחד בחי' כסדר וצריכין למלאות הלבנה מגפמיה ליחד חמה ולבנה ואז נעשה הכל כסדר שזהו בחי' והי' אור הלבנה כאור החמה וכו'. וע"כ נצטוו ישראל על קידוש החודש בראשונה בעת יציאת מצרים. ושם בפרשה זו נזכר מכת בכורות והצלת בכורי ישראל. כי קידוש החודש זה בחי' תיקון פגימת הלבנה שהוא והי' אור הלבנה כאור החמה שהוא התחברות ויחדו שלא כסדר לבחי' כסדר שזהו בחי' יציאת מצרים וקדוש בכורות כנ"ל. וזה בחי' ופדויו מבן חודש תפדה מבן חודש דייקא. כי פדיון בכור הוא בבחי' חודש. כי בכל חודש וחודש נתמלא הלבנה מפגימתה. ע"י מצות קדוש חדשים וע"כ אין פודין בכור עד שיעבור עליו חודש שהואבחי' תיקון פגימת הלבנה שעי"ז נחזר שלא כסדר לבחי' כסדדר בחי' והי' אור הלבנה כאור החמה שזהו בחי' פדיון בכור כנ"ל:

אות ו

וזה בחי' פדין בכסף שעושין על כל מני יסורין ודינים שבאין על האדם ח"ו. כי כל היסורין והדינים ח"ו הם נמשכין מבחי' שלא כסדר כנ"ל. וע"כ נותנין ממון לחכמי הדור האמתיים והממון הוא בחיד' שמאל שלא כסדר. והחכם הואכסדר שהוא בחי' חמכה כנ"ל. כי החכם והרב הוא בחי' כהן איש חסד. כ"ש כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה וכו'. ודרז"ל (מועד קטן י"ז) אם הרב דומה למלאך ה' צבואת וכו'. וע"י ע"י שנותנין הממון להחכם והצדיק האמת. עי"ז נחזר שלא כסדר ונעשה הכל כסדר ונמתקין ונתבטלין כל הדינים שהם בחינת שלא כסדר כי נעשה הכל כסדר כנ"ל. ומחמת שעל ידי חטא אדם הראשון נעשה הכל שלא כסדר כנ"ל. ע"כ נתבלבל הסדר של הבכורה. ויצא עשו קודם יעקב ורצה ליקח הבכורה לעצמו כי הבכורה שהוא בחי' מלכות חוה נפגמה ונעשית בבחי' שלא כסדר. וע"כ הוכרח יעקב להתייגע ביגיעות גדולות עד שזכה אח"כ על ידי מעשיו הטובים לחזור וליקח הבכורה מעשיו. כי יעקב זכה לתקן חטא אדה"ר. והחזיר שלא כסדר לבחי' כסדר ונעשה הכל כסדר וחזרה הבכורה אליו שזה והסדר האמתי. כ"ש בני בכורי ישראל וע"כ נתן יעקב הבכורה ליוסף ע"י שראובן בלבל את יצועי אביו והפריד בין איש לאשתו שעי"ז הפריד שלא כסדר מבחי' כסדר וע"כ מעלה עליו הכ' כאלו שכב כי הבלבול יצועי אביו שעי"ז הפריד בין איש ואשה זה ממש בחי' פגם הברית שמפריד ג"כ בחי' חוה מלכות לעצמו כנ"ל. ועי"ז פגם בבכרוה שהיא בחי' מלכות. ועל

כן ניטלה הבכורה ממנו וניתנה ליוסף שעמד בנסיון ושמר את הברית שעי"ז החזיר בחי' שלא כסדר לבחי' כסדר ועי"ז זכה בבכורה בבחי' מלכות כנ"ל:

אות ז

וע"כ עיקר גאולת מצרים הי' ע"י משה. כי משה הוא בחי' מ"ה. כ"ש ונחנו מ"ה שעי"ז זוכין להחזיר בחי' שלא כסדר לבחי' כסדר שעי"ז עיקר הגאולה כנ"ל. וע"כ נתן משה את התורה לישראל כי עיקר החכמה היא התורה כי אין חכמה כחכמת התורה. כ"ש ושמרתם ועשיתם כי היא חכמתכם ובינתכם וכו' כי התורה היא בחי' מ"ה כ"ש מה העדות וכו' וע"י שזוכין לתורה עי"ז מקשרין כל הבריאה לשורש חיותה שהיא התורה ונעשה הכל כסדר. וזה בחי' הסדרים שיש בהתורה בחי' ג"ן סדרים דאורייתא וששה סדרי משנה. כי התורה היא בחי' מ"ה חכמה כסדר. כי ע"י קיום התורה נעשה הכל כסדר כנ"ל:

אות ח

וזה בחי' תפילין מוחין שפרשה ואשונה היא קדש לי כל בכור כי קדושת בכור היא בחי' שמחזירין ומקשרין כל הבריאה להמוח והחכמה שהוא בחי' בחי' קשירת תפילין שמקשרין עצמן להמוח והחכמה שהוא בחי' תפילין וזה בחי' תפילין של ראש ותפילין של יד בזרוע שמאל שמקשרין יחד שלא כסדר בחי' שמאל לבחי' כסדר לבחי' ראש ומוחין כנ"ל. וזה בחי' מה שיש בשל ראש ד' בתים ובשל יד בית אחד. כי איתא שם במאמר הנ"ל שהדרך שזוכין לקשר שלא כסדר לכסדר הוא ע"י בחי' הדרך שעשה משה. דהיינו אם אסק שמים שם אתה ואציעה שאול הנך. שימצאו תמיד את הש"י בין בירידה בין בעליה כי לפעמים כשאדם עולה למעלה שוכח בהש"י וכו'. וזהו מחמת ריבוי אור וכו' וע"כ צריכין לצמצם האור בחי' ושכותי כפי הנאמר במשה וכו' וע"כ השל ראש שהוא מרמז לבחי' אם אסק שמים ע"כ שם הם ד' בתים כי שם מגודל ריבוי האור צריכין צמצומים הרבה ביותר בחי' ד' בתים אבל בשל יד אין שם רק בית אחד כי השל יד נקשר בזרוע שמאל ביד כהה זה בחי' ואציעה שאול הנך שאפי' בסטרא דשמאלא בבחי' יד כהה. גם שם יכולין למצוא הש"י בבחי' ואציעה שאול הנך. ע"כ אין שם רק בית א' כי שם אין צריכין לצמצם האור כ"כ מחמת ששם אור מועט אדרבא צריכין לגלותו שם בבחי' ואציעה שאול הנך ע"כ אין שם רק בית אחד כנ"ל. וזה בחי' אם אסק שמים שם אתה שם אתה דייקא. שהוא לשון הסתרה והעלמה היינו כי שם בשמים אם אסק לשם שם אתה היינו שאתה מתעלם ממני כי שם אתה ברחוק מקום ממני. אבל ואציעה שאול הנך בחי' מלא כל הארץ כבודו כי דייקא למטה יכולין למצוא אלוקותו בהתגלות יותר

אם ידרשוהו שם בבחי' הנך. וכמובן בדברי רבינו ז"ל במאמר כי מרחמם ינהגם (בלק"ת סי' ז') כי למעלה שואלין אי' מקום כבודו ולמטה אומרים מלא כל הארץ כבודו וכו' ע"ש:

אות ט

וע"כ עיקר פדיון בכור הוא דייקא בבכור לאם. כי האם היא בחי' חוה אם כל חי. שהואבחי' שלא כסדר אשר משם נמשכין כל החטאים ח"ו כשאין זוכין להחזיר בחי'חוה שלא כסדר לבחי' אדם כסדר. בבחי' הן בעון חוללתי ובחטא יחמתני אמי וזה בחי' בן חכם ישמח אב דייקא. ובן כסיל תוגת אמו דייקא כי מבחי' אב שהוא בחי' אדם כסדר נמשך החכמה בחי' בן חכם ומבחי' אם חוה שלא כסדר משם אחיזת הכסילות שאחיזתם רק בבחי' שלא כסדר וע"כ צריכין לראות להחזיר בחי' חוה שלא כסדר לבחי' כסדר. וע"כ עיקר פדיון בכור הוא בבכור לאם כדי להחזיר בחי' חוה אם כל חי בחי' שלא כסדר לבחי' כסדר לבחי' חכמה. שזהו בחי' פדיון בכור שנותנין להכהן כנ"ל:

פדיון בכור ד

אות א

ע"פ התורה ואת העורבים צויתי לכלכלך (בלק"ת בסי' ד') ע"ש כל התורה היטב. והכלל לענינינו שהימים טובים הם קוראין ומגלין את הרצון שהכל מתנהג ברצונו יתב' לבד ואין שום חיוב הטבע כלל כי בכל הימים טובים עשה הש"י עמנו אותו נוראות וכו' אך יש חיות רעות הדורסים וטורפים שהם חכמי הטבע שמתגברים בקול שאגתם כנגד קול הקריאה של יו"ט שרוצים להראות בחכמתם המוטעת שהכל ע"פ הטבע ח"ו וכופרים ברצון וכו' והכנעתם של אלו החיות רעות חכמי הטבע הוא ע"י חכם גדול שבקדושה שיכול לקשר כל הרצונות לשורש הרצון ששם היא בחי' הסתלקות משה כידוע והוא בחי' מצח הרצון בחי' והי' על מצחו לרצון וכו' אך כנגד זה יש בחי' מצח הנחש שהוא שורש חכמת הטבע וכו'. וזה המצח הנחש יניקתו מזקני הדור ממאריכי ימים שבדור כשאין בהם שלימות כי זקן זה קנה חכמה וצריך האדם כל מה שמזקין כל מה שנתוסף ובא לו מימי חייו להוסיף בכל יום ויום אור קדושהודעת וכו' אבל כשהזקנים המאריכי ימים שבדור פוגמין את ימיהן וכו' מזה יונק מצח הנחש וכו' וזה בחי' קצר ימים שבע רוגז. והתיקון לזה צדקה. שע"י צדקה מתקנין ומעלין פגם נפילת הימים והדעת של הזקנים שאינם כראוי וכו' שמשם הי' יניקת מצח הנחש. ואזי נכנע ונופל מצח הנחש ויכולין לקשר כל הרצונות לשורש הרצון. ונכנעים החיות רעות חכמי הטבע ואז נשמע קול הקריאה של יו"ו שהכל ברצון הבורא ית' ואז נמשך יראה וכו' וע"י היראה שופע חסד בבחי' כי פרח מטה אהרן לבית לוי וכו'. וע"י החסד נתקיים העולם בחסדו לבד וכו'

בבחי' ועמדו זרים ורעו צאנכם וכו' ואתם כהני ה' תקראו וכו'. וזהו גודל מעלת הצדקה שהוא קשה מאד בהתחלה וכו' ע"ש כל זה היטב:

אות ב

וזה בחי' קדושת בכורים כי עיקר התגלות הרצון הי' בשעת יציאת מצרים כי כל הימים טובים שמגלים את הרצון כולם הם זכר ליציאת מצרים כי אז בשעת יצי"מ עשה הש"י עמנו נסים ואותו נוראות ועיקר יצי"מ הי' ע"י מכת בכורות. כי פרעה הכביד את לבו ולא רצה לשלח את ישראל בכל האותות נוראות שעשה עמו במכות הראשונות עד שהביא עליו מכת בכורות וכ"ז מחמת התגברות החיות רעות הנ"ל שהם בחי'. חכמי הטבע שכופרים ברצון ואפילו כשרואין נס ואות נפלא ונורא הם חותרים להכחישו וזה בחי' חרטומי מצרים שהיו חכמים גדולים להרעכי כל יסודות החכמה של המחקרים כולם נמשכים מחכמת בני קדם שמשם היו חמכת חרוטמי מצרים רק שאז היו יודעים גם חכמת הכישוף ושמות הטומאה ועכשיו נשכח חכמה זאת ולא נשאר כ"א חכמת הטבע של המחקרים שירשו היסודות שלהם מחכמת בני קדם כנ"ל. ואל והחכמים להרע בחי' חרטומי מצרים התגברו בכ"פ בחכמתם הרעה להכחיטש האותו נוראות שעשה משה במכות הראשונות. כי הם בחי' החיות רעות הנ"ל שמתגברים תמיד לכפור ברצון ולהגביר חכמת הטבע ח"ו כנ"ל. ועי"ז הי' כבד לב פרעה ומיאן לשלח את העם עד שהביא עלי והש"י מכת בכורות. ואז הוכרח להודות על האמת שהש"י מנהיג עולמו ברצונו ושילח את ישראל כי בכור הוא בחי' ראשית בחי' דעת (כ"ש במ"א) וע"כ נקראים ישראל בכורים כ"ש בני בכורי ישראל כי כל ישראל כלולים במשה שהוא הדעת כידוע וע"כ נקראו ישראל שבאותו הדור דור דעה. היינו שישראל הם בחי' בכור בחי' דעת שהם יכולים לקשר כל הרצונות לשורש הרצון לבחי' מצח הרצון שעי"ז נכנעים החיות רעות שהם חכמי הטבע הכופרים ברצון ומכמבואר לעיל שע"י חכמה ודעת דקדושה מקשרים כל הרצונות לשורש הרצון לבחי' מצח הרון שעי"ז נכנעים החיות רעות כנ"ל. וע"כ הי' עיקר יצי"מ ע"י מכת בכורות כי אז הכניע והפיל בכור דס"א שהיא דעת דס"א דעת וחכמה של החיות רעות חכמי הטבע והגביר וחיזק דעת וחכמה של הקדושה שהו אבחי' בכור ישראל כי בכור בחי' דעת כנ"ל. וע"כ השתדל מאד יעקב אבינו ליקח הבכורה מעשו כי עשו היא חזיר היער בחי' חית קנה בחי' חיות רעות הנ"ל שהם חכמי הטבע כנ"ל. וע"כ לקח ממנו הבכורה כדי להכניע ולהפיל דעתו שלא יינק מבחי' בכור שהוא הדעת דקדושה רק לקח הבכורה לעצמו לזכות בה לזרעו שיהיו ישראל נקראים בכורים כי עיקר הדעת בשלימות בחי' בכורה שייך לישראל שהם בשלימות דעתם הם

מקשרים כל הרצונות לשורש הרצון שעי"ז מכניעים ומפילים החיו"ר בחי' חית קנה בחי' עשו בחי' חכמי הטבע כנ"ל. כי שר של עשו הוא שר של מצרים כמובא. וע"כ לא יצאו ממצרים עד שהביא מכת בכורות שאז נכנע ונפל שר של עשו בחי' בכור דס"א בחי' דעת דס"א של חכמי הטבע והתגבר בכור דקדושה בחי' דעת של ישראל שהם מקשרים כל הרצונות לשורש הרצון שהוא בחי' משה שנסתלק לשם ואז נכנעו החיות רעות הנ"ל ונשמע קול הקריאה של הרצון ע"י כל האותות נוראות שעשה עמו הש"י ואז הוכרח פרעה להודות על האמת שהכל ברצון הבורא ית"ש ולהוציא את ישראל כי לא הי' עוד כח להחיות רעות לשאוג כנגד התגלות הרצון שנתגלה אז ע"י האותות נוראות שעשה אז מחמת שכבר נפל דעתם ונתגבר ונתעלה דעת דקדושה שהוא בחי' בכורי ישראל שניצולו ונמלטו מבין בכורי מצרים שעי"ז נתגלה שעיקר הדעת בחי' בכורה הוא רק אצל ישראל כי בכור דסט"א בחי' בכורי מצרים נפלו ומתו כולם. ואז נתגבר דעת דקדושה עד שקשרו והעלו כל הרצונות לשורש הרצון. שעל ידי זה נפלו כל החיות רעות חכמי הטבע ואז הוכרח פרעה להודות ברצון ואז שילח את בני ישראל כנ"ל:

אות ג

וע"כ אז נתקדש בכורו לינתם לכהן כי הכהן הוא בחי' מצח הרצון כיכל הכהנים קדושים בקדושתו של אהרן שנאמר בו והי' על מצחו לרצון. וע"כ הבכור שהוא בחי' הדעת צריכין ליתנו ולקשרו להכהן כדי שהיי' הדעת מקושר וכלול תמיד בבחי' מצח הרצון שהוא בחי' כהן כדי לקשר עי"ז כל הרצנוות בשורש הרצון וכו' כנ"ל. וזה בחי' פדיון בכור שצריכין לפדותו בכסף. כי הכסף שנונתין בעד הבכור לכהן זה בחי' צדקה שהוא עיקר התיקון כי עיקר התיקון ע"י צדקה שמתקן פגם נפילת הימים של הזקנים שאינם כראוי וכו' כנ"ל. וע"כ צריכין ליתן הפדיון שהוא הצדקה להכהן כי הכהן הוא בחי' זדקן דקדושה בחוי' כשמן הטוב על הראש יורד על הזקן זקן אהרן בחי' דיקנא דכהנא והזקן דקדושה הוא דייקא צריך לקבל כל הצדקות של ישראל ועי"ז עיקר התיקון דהיינו להכניע מצח הנחש שיונק מהזקניםהפגומים הנ"ל אזי נתגדל ח"ו הפגם יותר כי מתגבר יותר מצח הנחש ח"ו מאחר שנתן כח וחיות להזקנים הפגומים הנ"ל וזה בחי' בעת אפך עשה בהם הכשילם בעניים שאינם מהוגנים שהם הזקנים הפגומים הנ"ל. וזהו בעת אפך דייקא כי הם בבחי' אף ורוגז היפך הרצון בחי' קצר ימים שבע רוגז כנ"ל. ע"כ צריכין לבקש מאד מהש"י שיזכה שתגיע הצדקה שלו להזקנים דקדושה שהם המוסיפין דעת וקדושה בכל יום ויום ואז דייקא נכנע מצח הנחש מאחר שמגביר הזקן דקדושה על הזקנים דסט"א ואז מעלה כל החיות והימים הנפולים של הזקנים הפגומים שמהם הי'

יניקת מצח הנחש כנ"ל. ואז נכנע מצח הנחש ומאיר מצח הרצון ונתגלה שהכל מתנהג ברצון הבורא ית"ש כנ"ל. וזה בחי' הפדיון בכור שצריכין ליתן לכהן דייקא כי הכהן הוא בחי' זקן דקדושה כנ"ל שאליו דייקא צריכין ליתן הפדיון שהוא בחי' צדקה כדי להכניע מצח הנחש כדי לגלות הרצון כנ"ל וע"כ נקרא פדיון כי, הוא פדיון ממש שהוא המתקת הדנים כי ממתיקין ומבטלין תוקף הדין והרוגז בחי' מצח הנחש שהוא בחי' קצר ימים שבע רוגז ומאירין וממשיכין הארת הרצון שהוא רחמים וחסדים גדולים כי עי"ז מתנהג העולם בחסדו בבחי' עולם חסד יבנה בחי' ואתם כהני ה' תקראו כנ"ל:

אות ד

וע"כ נפדה הבכור מבן חודש כ"ש ופדוייו מבן חודש תפדה וכו' כי עיקר פדיון בכור הוא לתקן פגם נפילת הימים של הזקנים שאינם כראוי שנתתקן ע"י הפדיון מכהן שהוא בחי' צדקה לזקנים דקדושה כנ"ל. ואזי ממשיכין קדושת הזקנה דקדושה שהיא הקדושה של הצדיקים אמתיים זקנים דקדושה שרק הם נקראים זקנים בחי' זקן זה קנה חכמה כי הם מוסיפים קדושה וחכמה ודעת בכל יום ויום כ"ש שם בהתורה הנ"ל. וזה בחי' קדושת הבכור כי בכור הוא ראשית לשון התחלה וראשית שזה עיקר הקדושה של איש הישראלי. שצריך להתגבר להתחגדש בכל יום להתחיל בכל יום מחדש ממש ולא יפול לעולם לידי זקנה ושיבה דסט"א דהיינו שלא יהי נזקן ח"ו בעבודתו ובמעשיו הן טובים הן רעים ח"ו רק צריך להתחדש בכל יום כאלו היום נולד כמ ושאמר רבינו ז"ל בעת שגילה התורה הזאת שאסור לאדם להיות זקן אפילו צדיק וחסיד אסור להיות זקן בעבודתו. רק להתחיל בכל פעם מחדש מכ"ש הקטנים במעלה מכ"ש הגרועים ממש שבודאי אסור להם באיסור חמור להיות בעיניהם כזקנים כאלו הם כבר זקנים במעשיהם הרעים ח"ו וא"א להם לשוב עוד ח"ו רק צריכין להתגבר בכל יום מחדש ולשכוח כל העבר רק כאלו נולדו היום מחדש. וזה עיקר זקנה דקודשה כשמתחילין בכל יום מחדש מוסיפין בכל יום קדושה ודעת וע"כ נקראין כל ישראל בכורים כ"ש בני בכורי ישראל שלא יהי' זקנים דס"א ח"ו שנמשכין ממלך זקן וכסיל שהם בחי' קצר ימים שבע רוגז רק יתחדשו בכל יום כאלו נולדו היום שזהו בחי' בכור בחי' ראשית והתחלה בכל פעם שזהו עיקר הזקנה דקדושה כנ"ל. וע"כ נפדה הבכור מבן חדש כי בכל חדש מתחדשת הלבנה וישראל מונין ללבנה כי זה עיקר קדושת ישראל שהם מתחדשים בכל פעם כמו הלבנה. וע"כ עתידים להתחדש כמותה כי כ"א כמו שהתגבר לחדש עצמו בכל פעם כמו כן יזכה לעתיד לחדש נפשו לטובה בבחי' תתחדש כנשר נעורייכי וע"כ עיקר קדושת ראש חודש הוא ע"י הזקנים דקדושה שיודעים סוד העיבור שהם קובעין החדשים כי זקנים דקדושה

בחי' זקן זה קנה חכמה הם בבחי' התחדשו"ת בכל פעם בקדושתו ועובדתו יתב' שזהו בחי' קדושת ראש חדש שהיא חידוש הלבנה שהוא סוד העיבור שלא נמסר אלא לזקנים הנ"ל בחי' זקן זה קנה חכמה בחי' כי הוא חכמתכם ובינתכם וכו'. וע"כ נפדה הבכור מבן חודש כי זה עיקר הפדיון עיקר קדושת הבכור בבחי' חדש להתחדש בכל פעם שזהו בחי' קדושת הזקן דקדושה שבשביל זה בא הפדיון שהוא בחי' צדקה כדי להעלות הימים הנפולים של הזקנים שאינם כראוי שנפלו לבחי' זקנה דס"א שאינם מוסיפים קדושה בכל יום ולהמשיך קדושת הזקן דקודשה שמתחדש בכל יום שזהו בחי' בכור בחי' ראשית והתחלה בחי' בני בכורי ישראל כנ"ל שעי"ז נכנע מצח הנחש ונתגלה מצח הרצון שעי"ז נשמע קול הקריאה של הרצון וכו' כנ"ל. וזה בחי' תפילין שהם במצח כדי לגלות מצח הרצון לקשר התגלות הרצון שנתגלה ביציאת מצרים לקשרו לבחי' מצח הרצון כי הפרשיות של תפילין מדברים מיציאת מצרים ושהכל ברצונו יתב' וע"כ פרשה ראשונה היא קדש לי כל בכור כי זה עיקר בחי' תפילין שהם בחי' התחדשו"ת המוחין בכל יום כאלו נולד היום שזהו בחי' בכור בחי' ראשית וכנ"ל. וע' בה' תפילין ע"פ התורה של אריכת אפים וע"פ המעשה של העוור וכו' שם מבואר כל ענין זה באריכות נפלא ע"ש:

אות ה

וענין החמשה שקלים של הפדיון יש לרמז שהם כנגד החמשה תקונים המבוארי סבהתוק הזאת כי מבואר שם שע"י הצדקה מעלין ומתקנין פגם נפילת הימים של הזקנים שאינם כראוי. ואזי נכנע ונופל מצח הנחש שיונק משם. וזהבחי' תקון א' ואז מתגבר ומאיר האור של הזקנים דקדושה שהם בחי' מצח הרצון. וזה בחי' תיקון ב' ואז יכולים החכמים לקשר כל הרצונות לשרוש הרצון ונתגלה הרצון בעולם שהכל מתנהג ברצנוו יתב' לבד וזה בחי' תיקון ג' וע"י הרצון נמשך כלי לקבל החסד ואז מתקיים כל מלאכת מעשה בראשית בחסדו יתב' לבד וזהו בחי' תיקון ה' וכל אלו הה' תיקונים נמשכים ונתתקנים ע"י הצדקה שמתקנת את הזקנים שאינם כראוי וכו' שעי"ז נתתקן כל אלו התיקונים כמבואר בהתורה הנ"ל. וע"כ הצדקה בחי' ה' (כמבואר במ"א) וזהו בחי' הה' שקלים של פדיון בכור וכנ"ל:

נמצא שעיקר קדושת בכור לכהן כדי לגלות מצח הרצון כדי לקשר כל הרצונות לשם כדי לגלות הארת הרצון להודיע בעולם שאין שום חיוב הטבעי כלל רק הכל מתנהג ברצנוו ית' לבד כנ"ל. וזה שאיתא בש"ע שמשיצא הפדחת הרי הוא כילוד כי עיקר הלידה תלויה בהפדחת שהואהמצח כי עיקר כל ההולדות שבעולם הם בשביל לגלות הרצון בעולם כי

בשביל זה הש"י מקיים העולם ומחדש בכל יום מעשה בראשית ונותן כח וחיות להוליד מדור לדור הכל כדי לגלות אלקותו בעולם כ"ש דור לדור ישבח מעשיך וגבורותיך יגידו שידעו ויודיעו זה לזה מעשי ה' וגבורותיו שברא הכל ברצנוו ומנהיג ומקיים הכל ברצנוו. וע"כ צריכין לקדש הבכור שהוא הולדה הראשונה וכל הולדה נמשכין אחריו כדי שעי"ז יתגלהשהכל ברצון הבורא ית' כנ"ל. וע"כ עיקר ההולדה תלויה במצח כי שורש הרצון במח בחי' מצח הרצון וכו' כנ"ל:

פדיון בכור ה

אות ב

א) ע"פ התורה כי מרחמים ינהגם בלק"ת סי' ז' ע"ש מבואר שם שעיקר החיוב מה שהאדם מחויב להשאיר אחריו בנים בשביל קיום העולם העיקר הוא להשתדל להעמיד בנים בעלי דעה שידעו את הש"י וכו' ע"ש מענין בן ותלמיד שעל ידם נשאר מהאדם אחר מותו שום דבר כ"א הדעת שהאיר בבנים ותלמידים וכו' ע"ש כל זה היטב ומבואר שם שע"י כלליות בן ותלמיד עי"ז מי שהוא איש חיל יכול לקבל בעת האכילה הארת הרצון וכו' כי עיקר הפרנסה נמשך מים החכמה שנמשך ע"י בן ותלמיד וכו' ע"ש כל זה היטב: וזה בחי' מצוות קדושת בכור ליתנו לכהן ופדותו ממנו בכסף כי כשנולד בן לאדם צריכין להשתגל שיהי' נמשך עליו הארתה דעת הקדוש הנ"ל שהוא הדעת של הרב דקדושה המאיר בבן ותלמיד כי זה עיקר מצוות הולדת הבן כנ"ל. ועיקר הוא הבן בכור שהוא הולדה ראשונה שכל ההולדות נמשכין אחריה כמובא וע"כ צריך האב להמשיך קדושת הדעת הנ"ל על הבן הבכור. ע"כ צריך ליתנו לכהן ולפדותו ממנו כי הכהן הוא בחי' הרב הנ"ל שמאיר בבן ותלמיד כ"ש שם (אבות ד'). וע"כ על ידי הכהן נמשך על הבן קדושת הדעת הנ"ל שזה עיקר חיות הבן וקיומו כי בלא זה אינו נקרא בשם אדם כלל כמו שכתב שם:

אות ג

וע"כ צריכין לפדותו מן הכהן בכסף. כי מבוארר שם שעיקר הפרנסה נמשך מהדעת של בן ותלמיד. וע"כ יכולין לקבל בעת האכילה הארת הרצון וכו'. וע"כ חייבים כל ישראל ליתן להכהן מתנות כהונה מכל אכילתם וקודם שמפרישין המתנות אסור לאכול מהתבואה וכו' כי כל האכילה והפרנסה נמשך מהכהן שכלול מהארת בן ותלמיד כנ"ל. וע"כ נצטוו הכהנים לברך את ישראל להשפיע להם פרנסה ועשירות כ"ש יברכך ה' ודרז"ל בממון. כי כל המחון והפרנסה נמשך מהכהן וזה שנסמך לזה יאר ה' פניו אליך ויחונך שהוא בחי' הארת פנים שהם המקיפים המאירים בים החכמה שמשם נמשך

הארת הרצון בשעת האכילה כמבואר שם בהתורה הנ"ל כי כל הממון והעשירות נמשך משם וכנ"ל. וע"י שנותנין להכהן המתנות הכונה ממה שאוכלין עי"ז נמשך קדושת הדעת של הכהן שהוא בחי' הדעת של בן ותלמיד ועי"ז נתקדש האכילה ויכולין לזכות בשעת האכיהל להארת הרצון הנ"ל:

אות ד

וזה בחי' מעלת הפדיון שנותנים ממון לצדיקי אמת כדיל פדות נפשו או נפש יוצאי חלציו מכל מיני צער וחולאת ויסורים ח"ו ע"י הממון דייקא שנותן להצדקי שהואהרב האמת המאיר בבן ותלמיד כי כל מיני צער ויסורים ח"ו נמשכין רק מפגם הדעת ח"ו. דהיינו ע"י שמסיח דעתו ח"ו מלזכור את הש"י בכל עת ורגע בבחי' הלא כי אין אלו"ק בקרבי מצאוני כל הרעות האלה ח"ו כי אין יסורין בלא עון וכל העונות נמשכין ע"י הרוח שטות שהוא פגם הדעת הנ"ל כ"ש שם בתחילת התורה הנ"ל. ועיקר הצער והיסורין ח"ו נמשכין ע"י שנפגם בחי' הארת הרצון ע"י פגם הדעת כי כשזוכה למשוך מהרב בחי' הארת הדעת הנ"ל עי"ז נמשך הארת הרצון בשעת האכילה וע"י ארת הרצון נמשך כל טוב וחסד ורחמים וכל הישועות שבעולם כי כולם נמשכין מהארת הרצון העליון וכל אחד כפי מה שפוגם ח"ו בהדעת הנ"ל ואינו משתדל לחזור אחר רב אמתי כזה לקבל ממנו הדעת הנ"ל כמ וכן נפגם ח"ו הארת הרצון. ומפגם הרצון משם נמשכין כל החסרונות וכל היסורים ח"ו. כי כל הדברים נמשכין מהארת הרצון וכנ"ל ובשביל זה כשפגם אדה"ר בהדעת ע"י אכילת עץ הדעת עיקר קללתו הי' בענין הפרנסה כ"ש בעצבון תאכלנה בזעת אפך תאכל לחם וכו'. אע"פ שבאמת כל הצרות והיסורים וכל החולאת ח"ו הכל נמשך מקללה זאת כי עיקר הפגם של אדה"ר שפגם בהדעת הגיע לא האכילה והפרנסה שלא זכה להארת הרצון בשעת האכילה ומשם נמשך כל היסורין ח"ו כנ"ל. וע"כ בזה שנתקלל בענין האכילה והפרנסה בזאת אפך תאכל לחם שהוא בחי' חרון אף היפך הרצון בזה כלול כל היסורים ח"ו. כי כולם נמשכין מפגם הרצון בשעת האכילה שנמשך מפגם הדעת כנ"ל. וזה בחי' כל עמל האדם לפיהו שכל העמל והיסורים והצרות של האדם הכל מחמת פיהו מחמת פגם האכילה שאינו זוכה לקבל אז הארת הרצון כנ"ל וזה מחמת שפגם בהדע' כנ"ל. וזה שסיים שם וגם הנפש לא תמלא היינו בחי' פגם הדעת כי עיקר שביעת ומילוי הנפש הוא ע"י הדעת שהוא עיקר חיות הנפש כ"ש החכמה תחי' ואז ינאמר ונפש רבינו עובדיה מברטנוראה מלא טוב שהוא הדעת היפך פגם הדעת שנאמר עליו וגם בלא דעת נפש לא טוב. כי עיקר החיות בשלימות ובמילוי הוא ע"י הדעת כ"ש ובדעת חדרים ימלאו. כי כשאין בו דעת הוא חסר לעולם בבחי' דעת

חסרת מה קנית וכו'. וזה בח"י ויהושע בן נון מאל רוח חכמה מלא דייקא (בחי' ומלאו את הארץ וכו' בחי' מלא כל הרץ כבודו שכל זה הוא ע"י הדעת הקדוש ע"ש היטב בסוף התורה הנ"ל איך מדקדק שם הרבה בתיבת מלא ומחבר יחד מלא רוח חכמה עם ומלאו את הארץ. מכה"כ וכו' ע"ש והבן היטב) נמצא שעיקר מילוי הנפש הוא הדעת. וזהו וגם הנפש לא תמלא שהוא פגם הדעת עי"ז כל עמל האדם לפיהו שיש לו עמל ויסורין ח"ו ע"י פיהו ע"י שאינו זוכה להארת הרצון בשעת האכילה שמשם כל היסורים והחסורונת ח"ו וכנ"ל. נמצא שכל היסורים והחסרונות ע"י שנפגם הממון והפרנסה ע"י פגם הדעת עד שאינו זוכה להארת הרצון וכנ"ל. וע"כ נותנין מעות על פדיון להצדיק שממשיך הארת הדעת הנ"ל. כי ע"י המעות שנותן לו נתתקן כל ממונו ונמשך על ממונו ופרנסתו הארת הרצון הנ"ל שהוא עיקר התקון הנמשך ע"י הארת הדעת וכשמאיר הרצון נתתקן ונתמלא החסרונות. כי כל הישועות והטובות ע"י הארת הרצון כנ"ל:

אות ה

ובשביל זה אנו מבקשין אחר האכילה דייקא על כל הישועות בבהמ"ז שאומרים אז כמה הרחמין ומבקשין על כל הדברי כי עיקר הרחמנות שהוא הארת הדעת שמאיר הרב האמת בבן ותלמיד. שזה עיקר הרחמנות בחי' כי מרחמם ינהגם עיקר זה הרחמנות נמשך ומאיר בעת האכילה שאז נתגלה זה הרחמנות ע"י הארת הרצון שמאיר אז. ועל כן אומרים אז הרחמן כ"פ ומבקשים על כל הישועות כי כל הישועות נמשכין מהארת הרצון שמאיר בשעת האכילה דייקא וכנ"ל:

אות ו

וזה בחי' פדיון בכור בכסף. כי ע"י הכסף שנותנין לכהן שהוא כלול מהדעת של בן ותלמיד שמשם כל הכסף והפרנסה כנ"ל. עי"ז נתתקן כל ממונו ונמשך עליו הארת הרצון שהוא הארת הדעת ועי"זנמשך הדעת על בן הבכור שזה עיקר התיקון כי תיכף כשנולד בן כפי הדעת שנמשך על ידו שזה עיקר ההולדה שיהי' נקרא בשם הולדת אדם כנ"ל. כמו כן נמשך איזה שפע ממון ופרנסה על ידו וכנ"ל. אבל הכל צריך תיקון לבררו ולתקנו ולהוציאו מפגם החטא של אדה"ר ומפגם הדעת שלו והתיקון ע"י הכהן שהוא בחי' הרב שמאיר בבן ותלמיד. ועיקר ההתקשרות אל הכהן הוא ע"י הכסף שנותן לו שעי"ז נתתקן כל ממונו ונמשך על ממונו ופרנסתו הארת הרצון שנמשך מהארת הדעת הנ"ל. ועי"ז נתתקנת ההולדה הראשונה שהוא הולדת הבכור שתהי' בבחי' קדושת הדעת שהוא עיקר מילוי הנפש וחיותה והכל ע"י הארת הרצון שמקבל ע"י הכהן וכנ"ל:

אות ז

וזה ובחי' גודל המעלה כשזוכין ליתן ממון להחזיק הרב האמת והנלוים אליו העוסקים להמשיך הדעת הקדוש בבנים ותלמדיים שעל זה נאמר שמח זבולון בצאתך וישכר באהלך כשרז"ל כי כשנותן ממון ופרנסה להרב האמת הנ"ל. וזה הרב בודאי זוכה בעת האכילה להארת הרצון הנ"ל ואז עיקר גמר שלימות תקון הדעת הנ"ל כשזוכה על ידו להארת הרצון ואז זוכה זה הנותן שיומשך עלי וג"כ הארת הדעת והרצון הזה כי עיקר הארת הדעת בשלימות נתגלה ונשלם ע"י הארת הרצון שזוכה בשעת האכילה. וע"כ בודאי זה שזכה להאכיל את הצדיק ולפרנסו נמשך עלי והארת הדעת והרצון הזה. ועי"ז זוכין לכל הישועות ולכל טוב כנ"ל:

אות ח

וזה בחי' ה' שקלים שצריכין ליתן לכהן שהם מאה מעה כאשר דקדקה התורה ופירשה החשבון של השקל בפי' כ"ש ופדויו מבן חדש תפדה בערכך כסף חמשת שקלים בשקל הקדש עשרים גרה הוא וגרההוא מעה. וארז"ל שהה' שקלים של הבכור הם כנגד מכירת יוסף שהי' בכורה של רחל שמכרוהו בעשרים כסף. ולכאורה אינו מובן וכי בשביל שמכרו השבטים את יוסף לישמעאלים יצטרכו ישראל לפדות את הבכור. אך באמת עיקר קדושת הבכור הוא בבחי' הנ"ל שצריכין לקדש את ההולדה הראשונה שיהי' נמשך הדעת הקדוש על ידה כנ"ל. כי עיקר ההולדה באמת הוא רק הולדת הדעת כמובן בכתבי האר"י ז"ל שזה סוד יציאת מצרים. כי במצרים הי' הדעת בגלות עד שאמר פרעה שהוא מלכות דס"א מי ה' וכו' וכשיצאו ממצרים אז נודל ונתגלה הדעת ומשם נמשך כל ההולדות של ישראל כי כ"א מישראל מגדול ועד קטן יש לו איזה חלק בהדעת הקדוש כי כ"א מישראל הוא חלק אלו"ק ממעל ויש לו שורש במחשבה דקוב"ה שהוא שורש הדעת הקדוש. וע"כ כשנולד אחד מישראל אזי כפי בחינתו נמשך איזה התגלו תהדעת בעולם. שע"י שנולד ונתוסף אחד מישראל עי"ז יתוסף ויגדל ויתרבההדעת בעולם לדעת את ה' הבורא הכל היחיד המשגיח ומוש ליתב'. רק מתוקף התגברות הסט"א מחטא אדה"ר ומחטאי הדורות שאחריו בפרט בעת הגלות מתגבר ההעלמה וההסתרה מאד מאד. כי זה ידוע שהקליפה קדמה לפרי ורוב ההולדות נמשכין ע"י התגברות התאוה כ"ש הן בעון חוללתי. ע"כ הדעת הנמשך ע"י ההולדה הוא בהעלם ובקטנות גדול. ועל כן אמו טמאה לידה מחמת גודל התגרות הטומאה שמתגרהאז מחמת שרואה שנמשך אז איזה דעת בעולם. כי הטומאה כרוכה תמיד אחר הקדושה כידוע וע"כ צותה התורהוביום השמיני ימול בשר ערלתו. ונסמך לפ' טומאת לידה. כי גם הערלה נמשך משם שהערלה שהוא מסטרא דמסאבא חופה על הברית קודש ששרשו בדעת העליון

שדרך שם כל המשכת הדעת מדור לדור. וע"כ צריכין למול הערלה ולגלות העטרה וכו' כמובן כל זה בכוונות. הכל לשבכל ההולדות של ישרא לנמשך דעת רק שצריכין כמה תיקונים להוציאו מהעלם אל הגילוי ואח"כ לגדלו מקטנות לגדלות וכו'. ועיקר הוא הולדה הראשונה שהוא הבכור כנ"ל. וע"כ צריכין לקדשו ולפדותו מהכהן שעל ידו עיקר המשכת הדעת הנ"ל. וע"כ מי שיש בו דעה כאל ונבנה ביהמ"ק בימיו כשרז,ל היינו כנ"ל. וע"כ עיקר קדושת התפילין שהם בחי' קדושת המוחין שצריכין כל אחד מישראל להמשיך על עצמו בכל יום להכיר ולדעת את הבורא ית'.עיקר קדושתם הוא בחי' קדושת הבכור. כי משם מתחילין הפרשיות הק' של התפילין כ"ש קדש לי כל בכור וכו'. וע"כ הוקשה כל התורה כולה לתפילין כ"ש למען תהי' תורת ה' בפיך וכו' כשרז"ל. כי התורה שהיא עיקר התגלות הדעת הקדוש הנ"ל לידע ממנו ית' כ"ש אתה הראת לדעת כי ה' הוא האלקים הוא בבחי' תפילין מוחין שזהו בחי' קדושת הולדת הבכור שהוא בחי' הולדת המוחין הקדושים כנ"ל. וכל זה התחיל מאברהם אבינו ע"ה שהוא הראשון שזכה לגלות אלקותו בעולם. וע"כ זכה לכהונה כ"ש אתה כהן לעולם כשרז"ל כי בודאי מגיע לו הכהנוה שהואבחי' הארת הדעת של בן ותלמיד. כי הוא הראשון שהתחיל לעסוק בזה להארי זה הדעת בעולם. וע"כ צריכין ליתן ה' שקלים להכהן בשביל פדיון הבכורה כנגד ה' דאברהם שמשם עיקר ההולדה דקדושה בבחי' אברם אינו מוליד אברה"ם מוליד. כי אברהם הי' הראשון שהי' צריך להוליד הודלה הקדושה של ישראל ע"כ לא היה יכול להוליד בלא הה' הזאת שהוא בחי' ה' הדעת שזכה ע"י שהאיר הדעת בעולם על ידי הגרים שעשה כ"ש (בסי' נ"ג) כי בודאי או"ה מולידים אע"פ שאין בהם ה' הזאת. ואפי' אברהם בעצמו הוליד את ישמעאל קודם שזכה לה' הזאת. רק הולדת יצחק שהוא הראשון שנולד בקדושת ישראל לא הי' אפשר להוליד ובלא הה' הזאת שהוא בחי' ה' הדעת שעי"ז נולד הולדה קדושה כזאת שהוא הולדת יצחק שממנו יצא יעקב וכל ישראל אחריו שעל ידם נמשך הדעת בעולם לידע מהש"י. וקדושת זאת הה' צריכין להמשיך בכל הולדה ראשונה שהוא הולדת הבכור כדי להמשיך עי"ז הדעת בעולם. וע"כ צריכין לפדותו בה' שקלים דייקא כנגד הה' הזאת של אברה"ם שהוא ה' הדעת שמשם עיקר ההולדה דקדושה כנ"ל. ואלו הה' שקלים הם מאה מעה כאשר דקדקה התורה לחשוב שכל שקל עשרים גרה שעולים יחד מאה. כי עיקר הכסף והממון נמשך מהארת הרצון שמאיר בים החכמה כנ"ל. שהוא בחי' מ"ה כנ"ל וצריכין להמשיכו ממה למאה כמובן בדבריו ז"ל במ"א (בסי' ד') ומשם כל ברכת העשירו תבבחי' ויזרע יצחק ווכ' וימצא מאה שערים וכו' כי יצחק בחי' יראה בחי' פחד יצחק שכל תיקון הדעת הקדוש הנ"ל והעארת

הרצון בהפרנסה והעשירות הנ"ל הכל ע"י היראה כמבואר היטב בהתורה הנ"ל וע"כ יצחק שהוא בחי' יראה זכה להמשיך ממה למאה ברכת העשירו תשזהו בחי' המאה שערים כנ"ל וזהו בחי' המאה מעה שהם הה' שקלים שנותנין לכהן לפדיון בכור כדי להמשיך הדעת ע"י הכהן שזוכה להארת הרצון בהכסף שמקבל שממשיך ממה למאה כנ"ל וכן יעקב קנה חלקת השדה במאה קשיטה שהם מאה מעה ועי"ז גילה אלקותו בעולם כ"ש שם ויצב שם מזבח ויקרא לו אל אלקי ישראל היינ וכנ"ל כי כל האבות הי' כל עסקם בזה כל ימי חייהם להמשיך זה הדעת הקדוש בעולם וכל מעשיהם ועסקיהם הי' רק בשביל זה להוליד כי ה' הוא האלקים:

אות ט

וע"כ השתדל יעקב להויא הבכורה מעשו והוציאה ממנו בעת האכילה דייקא כ"ש ויזד יעקב נזיד וכו' ויאמר העליטיני נא וכו' ויאמר מכרה כיום את בכורתך לי וכו' וארז"ל שאותו היום מת אברהם אבינו ובישל יעקב עדשים להברות את אביו וכו' כי מבואר בהתורה הנ"ל. שכל אדם צריך לעסוק בזה להשמיך הדעת הקדוש הזה בעולם וזה עיקר השארתו אחר מיתתו בחי' חליפות וכו' ואברהם שעסק בזה כל ימיו והשאיר זה הדעת הק' לדורות אחריו עד היו סהזה. וע"כ ביטום שנסתקל עסק יעקב להברות ולהאכי לאת אביו כדי להמשיך ע"י האכילה דייקא השארת הדעת הנ"ל של אברהם ע"י הארת הרצון שמאיר בעת אכילה. וזה סוד הבראת האבל שמנחמין אותו ע"י אכילת סעודת הבראה כי כשמת קרובו ח"ו ונסתלק הדעת כפי ערך הנפש שנסתלק וזה עיקר האבילות על הדעת שנסתלק אזי מנחמין אותו ע"י סעודת ההבראה להורות שבוודאי לא נסתלק לגמרי ובוודאי נשאר הארה מדעתו ומקבלין אותה ע"י אכילת ישראל דייקא כנ"ל והעיקר הוא בשעת הסתלקות הצדיקי אמת שעסקו בזה להאיר הדעת בעולם בפרט אברהם שהי' הראשון שעסק בזה. וע"כ עסק יעקב לבשל המאכלים להאכיל את אביו להמשיך השארת הדעת של אברהם ע"י אכילת סעודת הבראה וזששארז"ל שמבשלין עדשים ובצים להורות שגלגל הוא החוזר בעולם היינו בחי' דור הולך ודור בא שהדור שהולך הוא הדור שבא בחי' גלגולא דנשמתין כמובא היינו להורות שח"ו לא נסתלק הנפטר לגמרי רק קדוש תדעתו נשאר בוודאי בעולם כי הוא כגלגל החוזר שאע"פ שקצה הגלגל יורד למטה אינו נסתלק לגמרי כי תיכף עולה הקצה השני של הגלגל כנראה בחוש. כמ וכן כשנסתלק הצדיק ונדמה שנסתלק אבל באמ תלא נסתלק כלל כי תיכף עולה קצה התחתון ומאיר בעולם שהוא ההשארה שהשאיר בעולם ע"י ספריו ותלמידיו כי באנשים פשוטים שלא תיקנו מעשיהם כראוי מרמז זה הגלגל על גלגולים שמוכרח לבוא בגלגול

כדי לחזור ולהמשיך הדעת להאיר בעולם הרשימו שנשאר מדעתו אחר הסתלקותו. אבל הצדיקהאמ תתיכף באותו הרגע שנסתלק מאיר הדעת הקדוש שלו בבחי' גלגל החוזר הנ"ל נמצא שעסק אז יעקב להמשיך הארת השארת הדעת של זקינו אברהם אבינו ואז בא עשו מן השדה והוא עיף מן הרציחה והניאוף כשרז"ל שהוא היפך הדעת הנ"ל ואמר הלעיטיני נא וכו' שיאכל אכילה גסה אכילה דסט"א כי לא האמין שבהאכילה יכולין להמשיך הארת הרצון שהוא הארת הדעת שהוא ההשארה של אברהם ע"כ אמר לו יעקב כדין וכשורה במועדו ובזמנו א"כ מכרה כיום בכורתך לי כי למה לך בכורה שהוא הארת הדעת הנ"ל מאחר שאתה כופר בכל זה ואז תיכף נתרצה עשו והודה לו ואמר הנה אנכי הולך למות ולמה זה לי בכורה היינו מאחר שהוא הולך למות ממש מיתה עולמית ולא ישאר ממנו שום השארה בזה העולם ע"כ למה זה לו בכורה שהואהארת הדעת כי הוא אינו מאמין בכל זה. נמצא שמקושר ומדוקדק היטב המקרא הזה שהסמיך מיתתו לביזוי הבכורה וכנ"ל. וכן כל הפרשה בעזרה"י נדרשת יפה כמין חומר ע"פ כל הנ"ל:

אות י

וע"כ באמת זכה יעקב עי"ז לקבל גם הברכה של עשירות מיצחק כי האבהא תליא כנ"ל כי יצחק טעה בעשו כשרז"ל וע"כ רצה לברכו קודם מותו ע"י האכילה דייקא כי סבור שע"י שיאכילהו עשו וכוונת יהי' לקבל השראת הדעת ממנו קודם מותו אז יוכל להארי בו הדעת בשעת האכילה דייקא כנ"ל. וע"כ דקדק יצחק ואמר ואברככה לפני ה' לפני מותי לפני מותי דייקא כי כל רצונו ומגמתו הי' להשאיר דעתו אחריו אחר מותו כנ"ל וע"כ רצה לברכו בעשירות קודם מותו בעת האכילה דייקא כנ"ל. אבל רבקה ידעה רשעתו של עשו שאינו חפץ בברכה שהוא הדעת הקדוש רק בתאות גשמיות בעוה"ז לבד ע"כ מיהרה וקראה את יעקב וזרזה אותו שיכין ויביא מאכלים לאביו כאשר אהב כדי לקבל ממנו השארה הקדושה של דעת והקדוש לפני מותו בעת האכילה דייקא כנ"ל. כי זה הי' כל מגמת רבקה אמנו יויעקב אבינו ובחסדי ה' עלתה בידם וקיבל אז ברכת העשירות כדי לזכות עי"ז להארת הרצון שהוא הארת הדעת כנ"ל. וע"כ בשעה שברכו בעשירות ופרנסה נתן לוממשלה ומלכו כ"ש שם ויתן לך אלקים מטל השמים וכו' שהוא פרנסה ועשירות יעבדוך עמים וכו' היינו מלוכה וממשלה כי צריכין ממשלה ומלכות להיות איש חיל כדי לקבל העשירות עם הארת הרצון כמבואר היטב בהתורה הנ"ל. וזה שאמר יצחק בעת שנכנס יעקב עם המאכלים ראה ריח בני כריח שדה אשר ברכו ה' זה בחי' הארת הצרון הנ"ל שהוא בחי' מ"ה בחי' מה חמית שהוא סוד ריח כי לית מחשבה תפיסא תמן כלל רק הוא כמאן דארח ריחני בבחי' ברח דודי ודמה לך לצבי

וכו' על הרי בשמים (כמבואר מעט מזה בדברינו בהלכות ברכת הריח ע"ש והבן) וע"כ צעק עשו את בכורתי לקח והנה עתה לקח ברכתי כי הא בהא תליא כי הברכה לקח ע"י הבכורה כנ"ל:

אות יא

וזה אם בחוקותי תלכו ואת מצותי תשמורו וכו' ונתתי גשמיכם בעתם וכו' ואכלתם לחמכם לשובע וכו' ותמהו הרבה על שלא הזכיר כי אם שכר עולם הזה פרנסה ושובע כמובא קשיא זאת בכמה מפרשים אך ע"פ הנ"ל מיושב היטב. כי עיקר הבטחה שמבטיחים על פרנסה ושובע העיקר הוא מה שיזכו ע"י הפרנסה והשביעה להארת הרצון שמאיר בעת האכילה דייקא וכנ"ל. שזהו בודאי הבטחה גדולה כי זה עיקר התכלית בעוה"ז ובהוה"ב לנצח כי זהו בחי' כעת יאמר ליעקב ולישראל מה פעל אל מה דייקא שזהו בחי' מה רב טובך אשר צפנת ליראיך וכו' שהוא שכר עולם הבא שזוכין לקבל הארה משם בחי' הארת הרצון בעת האכילה ועל כן מבטיחים הכתוב בברכת האכילה והשביעה בשכר התורה והמצות שהם עיקר קדושת הדעת הנ"ל כי בשעת האכילה דייקא זוכין להארת הרצון שלעתיד כשזוכין לדעת הנ"ל שהוא שמירת התורה והמצות כנ"ל. וכן מבואר בפרשה זאת למסתכל בתורה באמת כי כשמבטיחים שם בכל הברכות של הפרנסה והשביעה ומאריך בזה עד ואכלתם ישן נושן וכו' בתוך זה הולך ומבטיחם בעוצם התקרבותם אליו ית' שיזכו עי"ז כ"ש שם תיכף ונתתי משכני בתוככם וכו' והתהלכתי בתוככם והייתי לכם לאלקים ואתם תהיו לי לעם וכו' ופרש"י אטייל עמכם בגן עדן היינו שעשוע עוה, ב וזה שסיים שם רש"י יכול לא תראו ממני ת"ל והייתי לכם לאלקים כי עיקר שעשוע עולם הבא הוא בחי' הארת הרצון הנ"ל בחי' כעת וכו' כנ"ל שיזכו אז לכלול שני השגות יחד מל"א ומ"ה שזה עיקר ההתקרבות אליו יתב' בחי' אטייל עמכם בג"ע וכל זה א"א לזכות כ"א ע"י היראה כ"ש שם ע"כ דקדק רש"י וסיים יכול לא תיראו ממני ת"ל וכו' כי א"א לזכות לכל הנ"ל כ"א ע"י היראה בחי' מה רב טובך אשר צפנת ליראיך דייקא וכ"ז יזכו ישראל לקבל הארה גדולה מזה גם בעוה"ז בעת האכילה ומחמת זה ברכם בכל מקום בברכת האכילה דייקא מחמת שאז זוכין להארת הרצון שהוא עיקר התכלית:

ובאמת לא ידעת ימעיקרא מאי קא קשיא להו להמפרשים מה שהזכירה התורה ייעודים גשמיים הלא מפורש בפרשה הזאת ייעודים רוחניים שהם עיקר התכלית בעוה"ז ובעוה"ב לנצח כמו שמבאר והולך בפרשה זאת מן ונתתי משכני בתוככם דהיינו הביהמ"ק ששם עיקר השגת הדעת הנ"ל והתהלכתי בתוככם וכו' עד סוף הפרשה רק

שיש להקשו"ת מה סמיכות יש לברכת האכילה והפרנסה הבטחת והתהלכתי בתוככם וכו'. אך על פי ההקדמה הנוראה הנ"ל שגילה אדונינו מורינו ורבינו זכרונו לברכה בתורה הנ"ל שעל ידי הארת הדעת הנ"ל שהוא בחי' שמירת התורה והמצוות זוכין להארת הרצון בשעת האכילה דייקא כנ"ל עי"ז מיושב שפיר ומקושר המקרא היטב וכן בלב מקום שמבטיח אותם על ברכת האכילה והפרנסה אפי' במקום שסתם שם ולא פי' כמו כאן ילמד סתום מן המפורש שעיקר הכוונה בברכת הפרנסה והאכילה בשכר התורה מחמת שבהאכילה שזוכין ע"י התורה שהוא הדעת בהאכילה הזאת מאיר הארת הרצון שהוא עיקר התכלית בעוה"ז ועה"ב כנ"ל. וזה בחי' ואכלתם לחמכם לשובע וכן בפ' והי' אם שמוע כתיב ואכלת ושבעת היינו בחי' הארת הרצון הנ"ל שהוא עיקר השביעה בחי' ומשביע לכל חי' רצון שזהו בחי' צדיק אוכל לשובע נפשו כי עיקר השביעה הוא ע"י הארת הרצון כ"ש בזוה"ק ורעותא דשבעא שויא עליו ע"ש:

אות יב

וזה שסיים אני ה' אלקיכם אשר הוצאתי וכו' ואולך אתכם קוממיות פרש"י בקומה זקופה זה בחי' מ"ש שם בהתו' הנ"ל שלזכות להארת הרצון בעת האכילה צריכין להיות איש חיל שיהי' לו חלק בהממשלה והמלכות דקדושה. וע"כ מזכיר להם הש"י שעשה החסד להם שהוציאם מהגלות שלא תשלוט עליהם מלכות הרשעה ומבאר והולך ואשבור מוטות עולכם ואלך אתכם קוממיות בקומה זקופה היינו בחי' אנשי חיל וכו' היפך העבדות אדרבא יהי' להם לכל אחד מישראל חלק במלכות דקדושה שעי"ז דייקא יזכו להארת הרצון כנ"ל:

(עיין כל זה בהתורה הנ"כ ותבין דברינו היטב)

אות יג

וזה ורדפתם את אויביכם ונפלו לפניכם לחרב ורדפו מכם חמשה מאה וכו' כי צריך שיתחזקו בכל כח להיות איש חיל וכו' שיהי' לו חלק במלכות וממשהל דקדושה ועיין לקמן על פסוק מלכותך מלכות כל עולמים וכו' שעיקר המלכות והממשלה הוא ממשלה דקדושה דהיינו כשמתגברים להאיר הדעת בחבירו וכו'. וזהו ורדפתם את אויביכם וכו'. כי לכאורה תמוה מהו הבטחת הברכה הזאת שירדפו את אויביהם וכו' וכי זהו התכלית האמתי של ישראל עם קדוש שירדפו את אויביהם ויפילו אותם בחרב וכו' לנקום ולשוך דם ח"ו הלא הש"י חפץ בשלום ומברך את עמו ישראל בשלום והי' די בהבטחת ונתתי שלום בארץ ולמה לנו לרדוף אחר האויבים אך באמ תזה ידוע שלכ העולמות לא נבראו כ"א בשביל להכיר ולידע אותו יתב' כ"ש בזוהר בגין דישתמודעון לי'. וע"כ הכל נברא בשביל ישראל שיקבלו תורתו שהוא הדעת הק' שעי"ז מכירין ויודעין אותו יתב'. וע"כ

כל הגדולה והמלוכה שייכא רק לישראל שעושים רצונו שזוכים לזה הדעת שבשביל זה נברא הכל וע"כ רק הם קרויים אדם כשרז"ל כי מי שאין בו זה הדעת הוא חי' בדמות אדם כ"ש בתחילת התו' הנ"ל. ובשביל זה מחויב כ"א לעסוק בישוב העולם דהיינו להכניס הדעת האמת באחרים שזה עיקר עוסק בישוב העולם כ"ש שם וכנ"ל. וכשישראל יזכו לעשו"ת רצנוו הם מחויבים להשתדל בכל כחם להכניס זה הדעת גם באו"ה כ"ש ספרו בגוים את כבודו וכו' וכתיב הודיעו בעמים עלילותיו וכו' וכן בפסוקים הרבה. וזהו כל המלחמות מצוה שנצטוו ישראל הכל הוא כדי להשיבם אל האמ תלהודיעם כי ה' הוא האלקים שזהו התכלית האמתי. וזה עיקר הבטחת ורדפתם את אויביכם וכו' בחי' בקש שלום ורדפהו בחי' מ"ש זוה"ק זכאה מאן דאחיד בידא דחייבא ובעי למרדף אבתרי'. כי זאת הרדיפה היא עיקר השלום האמת כי כל זמן שאין זוכין לדעת הנ"ל ואין עושין רצונו ח"ו ואין יוצאין מעוונות ופגמים ח"ו אפי' נדמה שיש לו שלום גדול אין זה שלום כלל כי אין שלום אמר ה' לרשעים. כי כל זמן שאי מעשיו עולים יפה כרצונו יתב' איך אפשר שיהי' לו שלום אמתי כי הלא גם בעצמיו אין שלום כמ"ש אין שלום בעצמי מפני חטאתי (ועי' במ"א מזה) וזהו בחי' ורדפתם את אויביכם שכשיעשו רצונו ית' מצוה עליהם לרדוף את אויביהם כדי להחזירם למוטב לקרבם אל האמת שזהו עיקר השלום בחי' האמת והשלום אהבו שזהו בחי' בקש שלום ורדפהו בחי' בעי למרדף אבתרי'. וזהו ונפלו אויביכם לפניכם לחרב היינו ע"י תפלות ובקשו"ת שהם נקראים חרב בחי' בחרבי ובקשתי כ"ש בתחילת התורה (סי' ב') ליקוטי ח"א שעיקר הכלי זיין דקדושה הם תפילות ובקשו"ת ע"ש. וזהו ורדפו מכם חמשה מאה ומאה מכם רבבה ירדופו וכו' ופרש"י שיפלו לפניכם שלא כדרך הטבע כי צריכים להיות איש חיל וכו' שיהי' לו חלק בהממשלה דקדושה ויהי' חזק בדעתו בהאמת מאד כי סוף כל סוף יתגלה האמת לאמתו כי קושטא קאי ואמת מארץ תצמח וכו'. וע"כ בוודאי איש כח לחמשה האוחזים בהאמת לאמתו לרדוף מאה לרדוף אחריהם בדיבורי אמת ובתחינות ובקשו"ת להש"י שהם בחי' חרב וכלי זיין של ישראל עד שיכבשו אותם ויכניסו בהם הדעת האמתי ואחר כך ומאה מכם רבבה ירדופו הכל כנ"ל. ואז ופניתי עליכם וכו' והקימותי את בריתי אתכם ופירש רש"י לא כברית הראשונה שהפרתם אותה אלא ברית חדשה שלא תופר וכו' והתהלכתי בתוככם אטייל עמכם בגן עדן וכו'. כי עיקר כלל כל ההבטחות האלו הם תכלית שעשוע הצדיק בעוה"ב בג"ע שעיקר תענוגם שיכירו וידעו אותו ית' בחי' והייתי לכם לאלקים וכו' רק מחמת שא"א לזכות לכל זה כ"א מי שטרח בע"ש וכו' ועיקר היגיעה וטרחא בעוה"ז הוא לצאת מהקללה של חטא אדה"ר שעיקרה הי' בענין האכילה עד שיזכה

ע"י האכילה דייקא להארת הרצון שהוא בחי' מה רב טובך וכו' וכנ"ל. ע"כ התחילה הפרשה אם בחוקותי תלכו מהבטחות ברכת האכילה כי עי"ז יזכו להארת הרצון שהוא עיקר התכלית וכנ"ל:

אות יד

ועיקר מסר הבכורה לבנו ליוסף כי בן זקונים הוא לו זקן זה קנה חכמה כמו שארז"ל ומובא בפרש"י שכל מה שלמד משם ועבר מסר לו. וע"כ מחמת שמסר לו חכמתו ודעתו הקדושה ע"כ מסר לו הבכורה שהיא בחי' קדושת הדעת שהצדיק צריך להשאיר לבניו ולתלמידיו כנ"ל כי הבכורה היתה מגיע לראובן. אך בחללו יצועי אביו בזה פגם הדעת עי"ז ניתנה בכורתו ליוסף שזכה לשמור הדעת בשלימות כי עמד בנסיון של תאוה זאת שזה עיקר שמירת הדעת ושהבטים התקנאו בו על שהוציא דבה עליהם. ע"כ חשדו אותו על כל הדברים שדיבר עליהם כשרז"ל כל הפוסל במומו פוסל גם הסתכלו ברוה"ק שיצאו ממנו ירבעם ואחאב שיעבדו ע"ז. ע"כ חשדו אות ושמטעה את אביו כמו עשו עד שהתירו את דמו. וזה בייי' החלום שסיפר להם והנה אנחנו מאלמים אלומים וכו' והנה קמה אלומתי וגם נצבה וכו'. ויאמרו לו אחי המלוך תמלוך עלינו אם וכו' כי באמת טעו אחיו ביוסף כי באמת הי' צדיק גדול וזכה לקבל עיקר הדעת מאביו. וע"כ הראו לו בחלום שימלוך וישמול והראו לו דייקא ע"י תבואות השדה שהיו מאלמים אלומים. היינו ענין הנ"ל שע"י הדעת זוכין לקבל הארת הרצון ע"י המלוכה והממשלה ע"כ הראו לו שזכה לזה ורמזו לו דייקא באלומות השדה שהוא בחי' שפע הפרנסה להורות שהוא זכה לממשלה ומלכות שעי"ז גדילים אלומות השדה דהיינו שפע הפרנסהוכו' כי זכה לזה ע"י גודל הדעת הנ"ל שקיבל מאביו כנ"ל. ואחיו הבינו דעתו שפותר החלום בענין זה. ע"כ התקנאו בו ואמרו שהוא בהיפך שמטעה את אביו ורוצה למשול ולמלוך במלוכה דסט"א כמ וירבעם שיצא ממנו שמלך על ישראל והחטיא אותם מאד ע"י שני עגלי זהב שעשה להם. כי בהממון והעשירו תיש שני בחינו תכי שורש הממון והעשירות בקדושה גבוה מאד מאד כי נמשך מהדיים שיש בים החכמה וכו' וע"כ מאיר שם הארת הרצון כנ"ל. אבל זה אין זוכה כ"א הצדיק האמת והנלוים אליו באמת שמקבלים דעתו הנ"ל שמאיר בבן ותלמיד כנ"ל. אבל להיפך ח"ו צמי שאין מקבל הדעת הנ"ל מכ"ש מי שחולק על הצדיק הזה שמאיר הדעת הנ"ל כל נפילתו הוא ע"י הממון והעשירו תכי למטה נאחזים כל הע"ז בהממון כ"ש במ"א (בסי' כ"ג) וכ"ש וכסף הרביתי להם וזהב עשו לבעל (וע' מזה במ"א) וע"כ טעו השבטים ואמרו שיוסף רוצה למלוך עליהם במלכו דסט"א הנ"ל עד שהתירו את דמו וזה שאמר להם יהודה מה בצע כי נהרוג את אחינו

וכו' לכו ונמכרנו לישמעאלים וכו'. והדב תמוה מאד וכי עלה על דעת יהודה שרוצים להרוג את יוסף בשביל בצע וממון עד שאמר להם מה בצע כי נהרוג וכו' הלא ידע האמ תשכוונתם לשמים לפי טעותם שרוצים להרגו שלא יטעה אותם או אחרים מהאמונה האמתיית שקיבלו מאביהם אבל עכ"פ ח"ו אין כוונתם כלל בשביל איזה ממון ובצע רק יהודה רמז להם ענין הנ"ל מחמת שלפי דעתיכם רצונכם לבערו כדי שלא יקלקל את הדעת הקדוש שהתחילו האבות הלמשיך בעולם. ואזי תוכלו אתם להמשיך זה הדעת הקדוש. ע"כאמר להם מה בצע וכו' לכו ונמכרנו וכו' היינו שלפי זה טוב למכרו ולקבל בעדו ממון. ואתם השבטים שכולכם קדושים כשתקבלו ממון בעדו תקבלו עי"ז הארת הרצון שמאיר בהממון כשמקבלים אותו כראוי ואזי תתקנו הדבר כראוי כי מה שלפי דעתיכם רצה יוסף לפגום בהדעת הנ"ל שהוא פגם הרצון המאיר בהממון שהוא פגם המלכות והממשלה. ע"כ טוב שתמכרו אות ווזה תפילו אותו מהממשלה ושוב לא יוכל למלוך עליכם במלכות דסט"א ח"ו וקלקל את הדעת ע"י ריבוי העשירות כמו ירבעם וכו'. אדרבא תקבלו דמי מכירתו ואז תזכו לקבל ולהעלות הארת הרצון שנפל אצל יוסף לפי טעותם ואתם תעלו אותו ותקבלו הארת הרצון ע"י הממון שתקבלו בדמי מכירתו נמצא שלפי טעותם אמר להם יהודה כהוגן כי באמת בוודאי גם השבטים הי' להם דעת גדול מאד שקיבלו מאביהם רק שטעו ביוסף שקיבל הדעת יותר מהם והם סברו להיפך כנ"ל. וע"כ מכרו אותו בעשרים כסף שהוא מאה מעה שהם בחי' מאה שערים הנ"ל כי טעו ואמרו שעי"ז ימשיכו הארת הרצון שמאיר ע"י שממשיכין העשירו תבקדושה ממ"ה למאה כנ"ל. אבל טעו בהז מאד כמבואר בתורה שפגמו בזה מאד כי גם צדיקים גדולים יכולין לטעות בהצדיק הגדול מהם עד שירצו להורגו או למכרו בכסף וכו'. וע"כ התיקון ע"י חמשה שקלים שהם עשרים כסף מאה מעה שנותנין בעד פדיון בכור שעי"ז המשכת קדושת הדעת שהוא בחי' המשכת הרצון שמאיר בהכסף והממון כנ"ל:

אות טו

ועיקר מצוות פדיון בכור מהכהן נצטוו ישראל אחר מעשה העגל בעת הקמת המשכן שאז נתקדשו הכהנים תחת הבכורות ונצטוו לפדות כל הבכורים בחמה שקל כסף כ"ש בפ' במדבר כיכל מעשה העגל הי' ע"פ פגם הנ"ל שפגמו בהעשירות בהכסף והזהב עד שעשו ממנו ע"ז של העגל כ"ש ודי זהב כשרז"ל. וכל זה מחמת שפגמו בכבוד משה רבם שהוא עיקר הארת הדעת שהאיר בנו לדורות לידע ממנו יתב' ונתן לנו את התורה באותות נוראות כאלו. ומגודל קנאת הערב רב הטעו את ישראל עד שאמרו כי זה משה האיש לא ידענו מה היה לו שאמר ושמת ונסתלק. וע"כ קום עשה לנו אלקים וכו' ועיקר

פגמם הי' שלא האמינו בגודל כחו של משה שאפיול לפי טעותם שכבר מת ונסתלק בוודאי נשאר דעתו אצל תלמידיו ארהן חוחור ויהושע וכו' והם כפרו בזה עד שאמרו קום עשה לנו אלקים כי הכופר בהצדיק האמת בא לידי כפירות בהש"י וכשפגמו במשה שהוא הדעת ע"כ בוודאי נפל העשירות אצלם אל הסט"א. וע"כ עשו מהעשירות דייקא ע"ז שהוא העגל שעשו מריבוי הזהב כנ"ל. ומעשה שטן הצליח ע"י שהשליכו את הטס שהי' כתוב עלי ועלה שור שבו העלה משהאת עצמות יוסף ממצרים כי ישראל לא יכלו לצאת ממצרים עד שיעל ועצמות יוסף עמהם כמ ושהשביעם ואלקים פקד יפקוד אתכם וכו' כיכל הגאולה היתה תלי' בזה כי יוסף הי' הצדיק האמת שהואאחד מהשבעה רועים שהמשיכו הדעת הקדוש בעולם. וכל המשכת הדעת של הצדיק האמ תאינו רק בחייו לבד כי אם אדרבא שאחר מותו והסתלקותו מאיר דעתו יותר ויותר בעולם. כי גדולים צדיקים במיתתם יותר מבחייהם. וכ"ש בזוה"ק דבתר דאסתלקו צדיקיא שכיחי יתיר וכו'. וע"ז נאמר ושבח אני את המתים שכבר מתו מן החיים וכו' כשרז"ל (שבת למד) שהרי כבר מתו וגזירתם ותקוניהם מתקיימים עדיין. וע"כ עיקר יציאת מצרים הי' ע"י שהעלה משה עצמות יוסף שעי"ז המשיך הארת הרצון שלו שהוא בחי' הארת הרצון שזכה יוסף ע"י הממשלה דקדושה שלו. ועי"ז יצאו ישראל ממצרים מתחת ממשלת ומלכות דסט"א. וע"כ עסק משה בעצמות יוסף דייקא בעת שעסקו ישראל בביזת מצרים כ"ש חכם לב יקח מצוות כשדרז"ל ולכאורה קשה הלא גם הרכוש שהעלו ממצרים הי' מצוה גדולה כי הש"י הזהירם על זה מאד כ"ש דבר נא וכו' וישאלו וכו'. אך באמת עיקר המצוה להעלות העשירות ממצרים כמ וש הבטיח לאברהם אבינו ואחרי כן יצאו ברכוש גדול. עיקר ההבטחה ועיקר המצוה הי' בבחי' הנ"ל מחמת שע"י הרכוש והעשירות זוכין להארת הרצון שהוא עיקר התכלית. אבל זלה א"א לזכות כ"א ע"י הצדיק האמת שהוא יוסף הצדיק שמאיר הארה זאת אחר הסתלקותו ביותר. וע"כ עסק משה בעצמות יוסף אז דייקא בעת שעסקו ישראל בביזת מצרים לקבל ולהעלות העשירות מהסט"א אל הקדושה כדי לקבל עי"ז הארת הרצון שנמשך מהארת הדעת ע"י עצמות יוסף הצדיק וכנ"ל. אבל את זה לעומת זה כמ ושיש כח להקדושה כמו כן נתן הש"י כח להסט"א הבא לטמא ח"ו. והכל בשביל הבחירה שיש לה כח גדול (כ"ש במ"א) וע"כ בזה השם בעצמו שהעלה משה את עצמות יוסף עלה העגל מריבוי הזהב שלהם כי כשפוגמין בהעשירות יכולה הסט"א להפוך מהיפך אל היפך ח"ו עד שיעשה ע"ז מהעשירות מחמת שבשרשו יש בו קדושה גבוה כ"כ בחי' הארת הרצון כנ"ל. כי זה ידוע שבכל מקום שיש קדושה גבוה ביותר כשפוגמין שם ח"ו הפגם גדול מאד כי את זה לעומת זה רע לעומת טוב

וכו'. ובשביל זה הוכרח הארן לעסוק בזה בעצמו כי ראה שא"א לנצחם להפוך דעתם אל האמת. ע"כ סבר אולי יוכל להגביר הקדושה הנעלם בהזהב שנתנו להעלותה בתוקף כחו עד שיתבטל דעתם הרעה אבל מעשה שטן הצליח. אך אעפ"כ ע"י שעסק אהרן ועשה בתחבולות ודחה אותם עד שבתוך כך בא משה כשפרש"י שם. עי"ז סוף כל סוף התגברו משה ואהרן עד ששרפו את העגל ותקנו החטא ע"י מעשה המשכן שנעשה מעשירות של ישראל מזהב וכסף וכו' ושם נתגלה אלקותו יתב' והאיר שם הארת הדעת הארת הרצון. ואז נתקדש אהרן וזרעו אחריו לכהנים וכן כל שבט לוי על שלא טעו בעגל ולא פגמו בהעשירות כנ"ל. ואז נצטוו לפדות הבכור מהכהן בכסף. כי הבכורים טעו בעגל ונדחו מהעבודה שהיתה בידם תחילה ונצטוו לפדותם מהכהן בכסף שהוא תקון העשירות כנ"ל שזהו בחי' תיקון מכירת יוסף שבעשרים כסף שכל זה הי' פגם הארת הדעת פגם הארת הרצון שמאיר בהכדסף והעשירות. וע"י פדיון הבכור בכסף חוזרים ומעלים העשירו תאל הקדושה וממשכים הארת הדעת הארת הרצון ומתקנים כל זה וכנ"ל:

אות טז

ע"כ מצוה גדולה לאכול בשבת כי עיקר הארת הדעת הנ, להוא בשבת קודש כ"ש במ"א. וע"כ ניתנה התורה בשבת כי התורההיא הדעת כנ"ל וע"כ אז מאיר בשעת אכילה הארת הרצון וע"כ אז מצוה גדולה לאכול ולשתות כדי לקבל בשעת האכילה הארת הרצון שעי"ז עיקר המשכת הדעת הנ"ל כנ"ל. וע"כ עיקר התגלות התורה שמגלין הצדיקים לתלמידיהם הוא בשבת והעיקר בשעת סעודת שבת. כי בשעת סעודת שבת מאיר הרצון הנ"ל שעי"ז עיקר המשכת הדעת מהרב לתלמיד וכנ"ל. וע"כ ביותר עוסקין לגלות תורה בסעודה שלישית. כי אז נסתלק משה רבינו שנסתלק בשעתא דמנחה של שבת שאז מאיר רעוא דרעוין רצון שברצונות כי עיקר הדעת האמתי הנ"ל נמשך ע"י משה רבינו ע"ה שהוא פתח לנו אור הדעת לידע כי ה' הוא האלקים כנ"ל. וע"כ נסתלק בשבת במנחה ברצון שברצונות. כי עיקר השארת הדעת מדור לדור לנצח הוא ע"י הארת הרצון הנ"ל. כי הבעל דבר והסט"א מתגברים מאד מאד בכל דור ודור כנגד אלו הבאים לקבל את הדעת הקדוש הזה. ע"כ עיקר התקון ע"י הארת הרצון שמכניס בהם שאיך שיהי' אכ"פ יהי' רצונם וכיסופם וגיעגועם וחשקם חזק תמיד להש"י ועי"ז מחזקם ומקיימם על עמדם לבל יפלו לעולם. וע"כ בשעת הסעודה שלישית שאז הוא הארת הרצון בשעת הסעודה דייקא כנ"ל ע"כ אז עוסקין ביותר לגלות התורה ולהמשיך הדעת לתלמידים. כי עיקר השארת הדעת הוא ע"י הארת הרצון כנ"ל שזהו בחי' הסתלקות משה בשבת

במנחה ברצון שברצונות כדי שישאר דעתו אחריו אחר הסתלקותו לנצח ע"י הארת הרצון שממשיך אז שעי"ז עיקר המשכת הדעת של הצדיק גם אחר הסתלקותו מדור לדור לנצח נצחים וכנ"ל:

אות יז

וזה בחי' ל"ג בעומר. שעיקר השמחה אז היא שנסתלק ר' שמעון ב"י שהשאיר השאר תדעת קדוש כזה בעולם שהוא ספר הזוה"ק. שעי"ז יפקון מן גלותא כמ ושדרש על הפסוק כי לא תשכח מפי זרעו וכו'. וע"כ סוד זה מרומז בפסוק ויאכלו שם על הגל בחי' גל עד כמובא בכתבי האר"י ז"ל. וזהו ויאכל ושם דייקא כי ע"י האכילה של יעקב ובניו הצדיקים עי"ז המשיכו הארת הרצון שהוא בחי' הארת השארת הדעת של הצדיק שזהו בחי' הסתלקות רבן שמעון בר יוחאי בל"ג בעומר שהשאיר דעת כזה בעולם שעיקרו נמשך ע"י הארת הרצון בשעת האכילה דייקא. וע"כ ויאכלו שם על הגל ויאכלו דייקא כנ"ל. כי תלמידי ר' עקיבא נסתלקו בי ופסח לעצרת והי' העולם שמם וכו' כמו שארז"ל. כי בין פסח לעצרת שהם ימי הספירה אז עוסקים להמשיך זה הדעת הקדוש שתחילת המשכתו הוא בפסח שאז הוציאנו ע"י משה רבינו ממצרים ואז נולד ונתגלה הדעת הקדוש ע"י האותות והמופתים הנוראים שעשה לעין כל שעי"ז פתח אור הדעת בעולם והודיע כי ה' הוא האלקים שליט ומושל בעולמו לעשו"ת בו כרצונו. אבל אז בפסח נמשך הדעת בהארה נפלאה שלא בהדרגה. ואח"כ ביום ב' מסתלק זה הדעת הגדול ומתחילין להמשיך הדעת בהדרגה כסדר ע"י הנפת העומר וע"י מצות ספירה (וע' מזה במ"א בה' פטר חמור) ועיקר המשכת הדעת הקדוש הזה הוא להמשיכו מדור לדור לנצח ובימי ר' עקיבא הי' צריך להמשיך דעתו הק' לתלמידיו כדי שישאר דעת ולנצח והתגרה הבעל דבר והכניס ביניהם מחלוקת עד שנסתלקו כולם בימי הספירה דייקא מחמת שאז צריכין להמשיך הדעת כנ"ל. ע"כ התגרה אז דייקא כדרכו תמיד שבעת ובמקום שרואה שעוסקים לתקן אז דייקא מתגרה בכל כחו לקלקל ח"ו. אבל אתה מרום לעולם ה' כי התקון הי' ע"י רשב"י ותלמידיו שהי' מתלמידי ר' עקיבא. כי רשב"י קיבל הדעת מרבו ר"ע והאירו בתלמידיו לנצח. וע"כ עושי ושמחה ביום הסתלקותו דייקא שהוא ל"ג בעומר כי זה עיקר השמחה כי אחר הסתלקות הצדיק האמתי מאיר הדעת ביותר. וזה עיקר גדולת הצדיק שהמשיך דעת גדול וקדוש כזה בעולם והאירו בתלמידיו עד שנשאר הדעת לדורות עולם לנצח:

אות יח

וע"כ סופרין ימי הספירה בעת שגדילה התבואה ומבקשין אז בכל יום ארץ נתנה יבולה יברכינו אלקים וכו'. וכל מספר ימי הספירה הוא מהבאת העומר שעורי סעד שבועות

שמביאין שתי הלחם מחטים. כי עיקר העומר התיר אכילת ישראל כי אסור לאכול קודם הנפת העומר עי"ז זוכין להמשיך הארת הרצון בשעת האכילה שזה עיקר תיקון איכלת ישראל כנ"ל. וע"כ אז מבקשין ע"ז שתתן הארץ יבולה ויברכינו אלקים כי עיקר הברכה הוא הארת הרצון שהוא מקור הברכה בחי' יברכך ה' וישמרך יאר ה' פניו וכו' כנ"ל. שזהו בחי' מה שמבקשין בספירה אלקים יחנינו ויברכינו יאר פניו אתנו סלה. דהיינו הארת הרצון בשעת האכילה והפרנסה שמבקלין אז כי אז גדילה התבואה וכנ"ל. וכן המן שהוא בחי' פרנסת ישראל נמשך בימי הספירה בט"ו באייר. כי המן בחי' הארת הרצון שנמשך ע"י הדעת של משה בחי' כי לא ידעו מה הוא בחי' מ"ה בחי' תכלית הידיעה אשר לא נדע שהוא בחי' הארת הרצון כמבואר שם בהתורה הנ"ל. ועל כן לא ניתנה תורהאלא לאוכלי המן. כי מחמת שבימי הספירה נמשך הדעת הנ"ל על כן אז נמשך הפרנסה בחי' מן בחי' ארץ נתנה יבולה שעל ידי זה מקבלין הארת הרצון שעל ידי זה עיקר קיום המשכת הדעת מדור לדור לנצח כנ"ל. וזה שבעה שבועות תספר מהחל חרמש בקמה וכו' ועשית חג שבועות לה' אלקיך מסת נדבת ידך אשר תתן וכו'. כי בשבועות שהוא קבלת התורה שאז עיקר השמכת הדעת הנ"ל. אזי עיקר התקון ע"י הצדקה והממון שנותנין לצדיקי אמ תבחי' מסת נדבת ידך אשר תתן. כי עי"ז נתתקן כל ממונו שעי"ז עיקר קיום המשכת הדעת כנ"ל:

אות יט

וזה מלכותך מלכו תכל עולמים וממשלתך בכל דור ודור שנסמך לפסוק סומך ה' לכל הנופלים וכו' עיני כל וכו' כי מבואר בהתו' הנ"ל בענין הדעת הנ"ל של בן ותלמיד שעי"ז ממשיכין הארת הרצון בעת האכילה שלזכות לזה צריכין להיות איש חיל ולא ההיפך שהוא ענין חלישו"ת ורפיות ידים שקורין שלימזלניק וכו' ואז דייקא יכול לזכות להארת הרצון המופלג בעת האכילה וכו' ע"ש כל זה היטב ואיך הולך ומבאר שם כי המלכות מקבץ כל הבטחונות שהכל מסתכלין על פרנסה ועולה עמהם ומקבל הפרנסה מים החכמה שהוא הדעת של בן ותלמיד הנ,ל היינו מהידים שהם הרמזים שיש בים החכמה בבחי' זה הים גדול ורחב ידים כוו' כי הרמזים נקראים ידים בחי' נטיתי ידי וכו'. וע"כ מ ישרוצה לחגור מתניו לתת פרנס לאשתו ובניו וכל התלויים בו צריך שיהי' איש חיל וכו' שיהי' לו בחי' ממשלה ומלכות כדי שיהי' לו חלק בהמלכות דקדושה כדי שיוכל לקבל פרנסה מהידים הנ"ל ששם מאיר הארת הרצון וכו' כנ"ל. וביאור הדברים לפי עניות דעתינו הוא. כי עיקר הארת הדעת הנ"ל הוא התחזקות גדול ועצום מאד מאד לכל אחד ואחד בכל מקום שהוא שזהו עיקר הארת דרי מטה לחזקם ולאמצם

לעוררם ולהודיעם שעדיין ה' אתם ואצלם וכו' כי מלא כל הארץ כסודו וכו' וכ"א כפי שנמשךאחר אמתת הדעת הקדוש הזה כן זוכה להיות איש חיל וזריז וזוכה לקבל לעצמו בחי' מלכות וממשלה ואז דייקא יכול ליתן פרנסה לאשתו ובניו וכלן התלויים בו ויכול לזכות לעשירות גדול דקדושה עי"ז ולקבל בהאכילה והפרנסה והעשירות הארת הרצון שהוא עיקר קיום המשכת הדעת הנ"ל. ועיקר הוא האמונה כאשר הבנתי משיחותיו הק' שסח עמנו אחר התורה הנ"ל שע"י האמונה זוכין להארת הרצון המופלג עד שלא ידע כלל מה הוא רוצה ויצעק וכו' כנדפס בסוף הספמ"ע ע"ש והוא שייך להתורה הנ"ל כי הכל אחד כי מיט שמתחזק באמונה שלימה בהש"י ומאמין שהש"י מלא כה"כ ואם הוא כמ ושהוא עדיין הש"י אצלו ועמו וקרוב אליו תמיד אזי בודאי הוא איש חיל ויש לו חלק בבחי' מלכות וממשלה כי אמונה היא עיקר ההתחזקות בבחי' לבש ה' עוז התאזר בחי' והי' צדק אזור וגו' ואמונה אזור חלציו שזה צריך כל א' מישראל להמשיך עליו מחדש בכל יום לאזור אזור במתניו לחגור עצמו באמונה שלימה בהש"י ובצדקיי אמת להיות כגבור ערוך מלחמה ללחום מלחמת ה' בכל יום ועל זה אנו מברכין בכל יום אוזר ישראל בגבורה שזהו בחי' הכון לקראת אלקיך ישראל ועיקר המלחמה להתחזק עצמו לבלי ליפול בשום אופן והעיקר ההתחזקות הוא ע"י ים החכמה של הצדיק האמ תשמאיר בבן ותלמיד כנ"ל והעיקר ע"י הרמזים כי א"א לבאר הכל בפה וצריכין להבין הרמזים שמרמז לנו בכל עת ע"י הידים שיש בים החכמה ואז כשמאמין באמת שעידי וה' אתו אז בודאי מקבל עוז וממשלה ומלכות דקדושה שזה עיקר המלכות באמת בבחי' כל ישראל בני מלכים הם. כי זה ידוע וברור לכל משכיל שאין שום ממשלה ומלוכה אמתיית בעולם כ"א מלכות דקדושה דהיינו כשיש לו איזה מלכות וממשלה בשביל להגדיל כבודו ית' שהוא בחי' מלכות הקיימת לנצח בחי' כי לה' המלוכה. אבל כל בחי' מלכות וממשלה והתנשאות שאינו לשם שמים הכל הבל נדף אין בו ממש כ,ש ואנשי השם כלא היו וכו' כי היום בכאן ומחר בקבר ואין מלכותו מלכות עולם ואם יעלה לשמים שיאו וכו' כגללו לנצח יאבד וכו'. וע"כ עיקר המלוכה והממשלה הוא כשזוכה לחזק עצמו ולידע כי עדיין ה' אתו ועי"ז לא די שמחזק עצמו אף גם הוא יכול לעורר לולחזק לב אחרים להמשיך הארת הדעת הנ"ל בבנים ותלמידים רבים כל אחד לפי בחינתו. וזה עיקר המלכות והממשלה האמתיית הקיימת לעד ולנצח כי מלכותו בכל משלה וכשרז"ל מאן מלכי רבנן שנאמר בי מלכים ימלוכו כי כשמאיר איזה דיבור מהדעת הק' הנ"ל בחבירו נעשה חבירו תלמיד אצלו והוא בחי' רב שזה עיקר המלכות בחי' מאן מלכי רבנן היינו המאירים הדעת האמתי של התורה הקדושה בעולם בי' בי מלכים ימלוכו וע"כ מי שהוא

חפץ בחיים אמתיים ומשתדל להמשיך על עצמו הדעת הקדוש הנ"ל אסור להיות חלש ורפה ידיטם (שקורין שלימזלניק) רק צריך לחזק ידיו בה' ולהשתדל שיהי' לו חלק בבחי' מלכות וממשלה ע"י שמאיר הדעת בחבירו שעי"ז הוא מושל עליהם בממשלה אמתיית בבחי' צדיק מושל וכו' כמובן במ"א וכמבואר בהתחילת התורה הנ"ל שכל אדם צריך לקיים זאת לעסוק בישוב העולם לדבר עם חביריו מהתכלית האמתי והנצחי להאיר בהם יראת שמים וכו' ע"ש. לשבת דייקא בחי' מלכו תשנקראת ישיבה בחי' והמלך יושב על כסא וכו' בחי' אין ישיבה בעזרה אלא למלכי בית דוד בלבד כי כל אחד מישראל צריך שיהי' לו חלק במלכות דקדושה ע"י שמאיר הדעת בחביריו וכו' כנ"ל. ואז דייקא יכול לקבל פרנסה ועשירות ולזכות עי"ז להארת הרצון המופלא הנ"ל:

וזה בחי' מלכותך מלכות כל עלמים שמלכותו יתב' מולכת ומושלת בכל העולמות כולם מראש כל דרגין עד סוף כל דרגיטן ואפי' בשאול תחתיות ומתחתיו כי לית אתר פנוי מיני וכ"ש ומלכותו בכל משלה אך לידע להודיע זאת לכל באי עולם הוא רק ע"י הצדיקי אמת שעוסקין בזה להמשיך הדעת הק' הנ"ל שעי"ז מודיעים כחו וממשלתו ית' מדור לדור שמזה מדבר כל המזמור הקדוש הזה שהוא תהלה לדוד שעליו אמרו רז"ל כל האומר תהלה לדוד ג"פ בכל יום מובטח לו שהוא בן עוה"ב כ"ש שם דור לדור ישבח מעשיך וכו' זכר רב טובך יביעו וכו' כמ ושפרש"י שם ע"ש יודוך ה' כל מעשיך וחסידיך יברכוכה כבוד מלכותך יאמרו וכו' להודיע לבני האדם גבורותיו וכבוד הדר מלוכות מלכותך וכו'. היינו שהחסידים שהם הצדיקי אמת מודיעים לבני האדם גבורותיו וכבוד הדר מלכותו כי מודיעים שמלכותך מלכו תכל עולמי וכו' כנ"ל. והעיקר ע"י השממשיכין מלכותו וממשלתו מדור לדור לנצח בבחי' וממשלתך בכל דורו דור. כי זה עיקר הארת הדעת הנ"ל שיתקיים מלכותו וממשלתו יתב' מדור לדור לנצח כנ"ל. וזה ע"י סומך ה' לכל הנופלים וזוקף לכל הכפופים היינו בחי' מהשכת הדעת הנ"ל בדרי מטה שעיקרו לסמוך ולזקוף את כל הנופלים והכפופים לחזקם ולאמצם לסעדם ולהקימם שלא יפלו ע"י שמודייעם להם כי ה' אתם עדיין כי מכה"כ וכנ"ל. ועי"ז עולה המלכות ומקבלת הפרנסה על ידי הבטחונות של כל העולסך שעיניהם מסתכלות על פרנסה שעי"ז מקבלת הפרנסה מהידים שבים החכמה שעל ידי זה מאירה הארת הרצון בשעת האכילה שכל זה הוא בחי' עיני כל אליך ישברו ואתה נותן להם את אכלם בעתו דייקא פותח את ידיך ומשביע לכל חי רצון כו'ו כמבואר שם בהתו' הנ"ל ע"ש וע"כ נסמכו זה לזה וכנ"ל:

אות כ

וזה בחי' לחם הפנים שנצטווינו שיהי' מונח לחם תמיד לפני ה' בביהמ,ק וביסו השבת אכלו ואתם הכהנים כי עיקר הארת הרצון הוא בשבת שזהו בחי' גודל המצוה של אכילת שבת כי אז בשע תהאכילה עיקר הארת הרצון כנ"ל וע"כ הי' מוכרח שיהי' בביהמ"ק לחם תמיד בלי הפסק כי עיקר הדעת הוא בביהמ"ק שכלול מבחי' בן ותלמיד וכו' כ"ש בתורה הנ"ל באר היטב. ועיקר קיום הדעת הוא ע"י הרצון המאיר בשעת האכילה דייקא כנ"ל. ועל כן הי' ההכרח שבביהמ"ק שהוא בחי' הדעת של בן ותלמיד יהי' מונח שם לחם הפנים תמיד בלי הפסק רגע כשארז"ל. כדי שיהי' נמשך שם הארת הרצון שמאיר בהלחם והפרנסה דייקא כנ"ל. וע"כ נקרא לחם הפנים ע"ש הארת הרצון שהוא בחי' הררת פנים בחי' יאר ה' פניו אליך ויחונך וכו' כ"ש שם. וע"כ נסמך בפ' אמרו פ' לחם הפנים לפ' של מות נרות המנורה זה בחי' להצהיל פנים משמן היינו בחי' הארת פנים הארת הרצון שמאיר בהלחם בחי' לחם לבב אנוש יסעד כ"ש שם בהתורה הנ"ל:

אות כא

וזוה שנסמך בשמואל בענין דוד שברח אל אחימלך הכהן שנתן לו לחם הפנים לאכול וחרב גלית הפלשתי כי הש"י סיבב בנפלאותיו שדוד המלך אכל לחם הפנים ע"י שזכה להיות איש חיל כזה לנצח מלחמות ה' להרוג את גלית הפלשתי כי מי שהוא איש חיל וכו' זוכה להארת הרצון בשעת האכילה ע"כ נסמך ענין חרב גלית שנתן לו לענין מה שהאכילו לחם הפנים כי דוד הי' צריך לאכול חם הפנים שהוא עיקר האכילה דקדושה שאוכלים הכהנים כדי לקבל הארת הרצון על כל ישראל כי מחמת שהי' איש חיל כזה שהרג גלית והי' צריך לכבוש המלוכה על כל ישראל בודאי מגיע לו לאכול לחם הפנים שהוא הארת הרצון בשעת האכילה וכנ"ל וע"כ נסמכו זה לזה וכנ"ל:

אות כב

וע"כ גם הכהנים הי' אנשי חיל כמו שדרשו רז"ל על פסוק והתעוותו אנשי החיל כי הכהני סאכלו כל אכילות דקדושה שהם הקרבנו תותרומה ובכורים כוו' הכל כדי לכפר על ישראל ע"י אכילתם בבחי' כהנים אוכלים ובעלים מתכרפים. והכל ע"י הארת הרצון שעי"ז עיקר הכפרה והסליחה על כל העונות. כי ע"י הארת הרצון השם יתברך מתרצה לישראל ומוחל להם כל עונותיהם. וע"כ היו הכהנים אנשי חיל כי א"א לזכות להארת הרצון בשע תאכילה כ"א מי שהוא איש חיל וכנ"ל:

אות כג

וזה בחי' שולחן מלכים שהמלוכה והממשלה נקראת ע"ש השולחן כ"ש בדוד שהוא עיקר המלכות דקדושה תערוך לפני שולחן נגד צוררי כי המלך דקדושה זוכה לשולחן

אשר לפני ה' דהיינו לקבל הארת הרצון על ידי אכיל השולחן כנ"ל. שזהו בחינו תדשנת בשמן ראשי בחי' להצהיל פנים משמן ולחם לבב אנוש יסעד וכנ"ל. עיין בהתורה כי מרחמם ינהגם הנ"ל ותבין:

הלכות בכור בהמה טהורה

אות כד

וזהו ג"כ בחי' מצות בכור בהמה טהורה לכהן והכהן מקריבו בביהמ"ק דהיניו החלב והדם והבשר נאכל לכהנים כי ישראל צריכין לקדש גם את ההולדה של הבהמה ועיקר הוא ההולדה הראשונה שיהי' נמשך קדושת הדעת על ידה כי גם הולדת הבהמה צריכן לקדש מאחר שישראל אולכין אותה ועיקר חיות האדם שהוא הדעת והחכמה כ"ש והחכמה תחי' נמשך ע"י האכילה ע"כ צריכין לקדש אכילת ישראל וע"כ כשנולד בהמה טהורה צריכין לקדש ההולדה הראשונה שיהי' נמשך הדעת על ידה. וזה על ידי שנותנין הבכור לכהן והכהן שהוא בבחינות הדעת של בן ותלמיד. מקריב ממנו בביהמ"ק שהוא עיקרהדעת של בן ותלמיד כש"ש בהתורה הנ"ל. וע"כ שם בביהמ"ק מאיר הארת הרצון ע"י הקרבנות שנקראים בשם אכילת המזבח. כמובא לשון זה בדרז"ל כ"פ וכגון ונאכל לאישים וכו' וכן הרבה. וכA"ש באתי לגני אחותי כלה ופרש"י שנאמר לענין הקמת המשכן אריתי מורי וכו' אכלתי יערי עם דבשי שפירושו לענין הקרבנות. כי הקרבנות שמביאין על המזבח בביהמ"ק הם בבחי' אכילה שמאיר עי"ז הארת הרצון. כ"ש לרצונכם תזבחוהו וכתיב יעלו על מזבחי לרצון וכן הרבה. כי הארת הדעת הנ"ל שעיקר קיומו ע"י הארת הרצון מאיר בביהמ"ק ביותר כנ"ל. וע"כ שם מעלין מבהמהמ לאדם שזהו בחי' כלל כל הקרבנות שמכפרין על כל החטאים. כי כשאדם חוטא הוא בבחי' בהממה כנ"ל. ואז יצריך להביא בהמה לקרבן בביהמ"ק והכהן מקריבה שם. ועי"ז מעלה הבהמה במהמה לאדם. ועי"ז מתקן מה שקלקל מה שנפל בחטאו מאדם לבהמה. כי עכשיו ע"י הקרבן מעלה מבהמה לאדם. וזה כלל עבודת ישראל שצריכין לברר ולהעלות כל המדריגות התחתונות למעלה שבשביל זה נברא האדם כדי להודיע אלקותו יתב' בכל המדריגות התחנותות מאד שזהו בחי' הארת דרי מטה שהוא העיקר בחי' ואבית תהלה מגושי עפר וכו'. וע"כ צריכין ליתן הבכור לכהן כדי שהכהן יקריב ממנו בביהמ"ק ויאכל הבשר בקדושת קרבן שעי"ז נמשך הארת הרצון שזה עיקר התיקון כנ"ל. כי ישראל צריכין לקדש אכילתם בכמה קדושו"ת והעיקר ע"י הכהן שהוא בחי' הרב והצדיק האמת שעי"ז נמשך הדעת שיעקר קיומו ע"י הארת הרצון בשעת אכילה כנ"ל:

אות כה

וע"כ בשעת הקמת המשכן הקריבו הנשיאים דייקא לחנוכת המזבח כי הנשיאים שיש להם התנשאות בחי' מלכות דקדושה הם זוכים ביותר בשעת האכילה להארת הרצון כנ"ל. וע"כ הם דייקא הביאו את קרבנם לחנוכתו. כי על ידם עיקר התקון כמבואר לעיל שכל מי שיש לו חלק יותר במלכות דקדושה זוכה ביותר להארת הרצון בשעת אכילה שזהו בחי' קרבנות שזהו עיקר התקון כנ"ל. כי כל המשכן שהוא בחי' הביהמ"ק נבנה בשביל זה לתקן הפגם שפגמו ע"י העשירו תשעשו ממנו ע"ז לתקן כל זה ע"י שעשו את המשכן מהזהב והכסף שלהם ששם במשכן נמשך הדעת עד שזכו להארת הרצון וכו' שעי"ז מחילתל כל העונות וכנ"ל. וע"כ הנשיאים שהם בבחי' מלכות הם דייקא חנכו אותו כנ"ל:

חלה

אות כו

וזה בחי' חלה שצריכין ליתן לכהן. כי כבר מבואר שישראל צריכין לקדש אכילתם כדי שיוכלו לקבל הארת הרצון בשעת האכילה שבשיל זה צריכין ליתן כל מתנות כהונה מכל מה שאוכלין כ"ש לעיל בתחילת הדרוש הז. וזה בחי' חלה לכהן כי אע"פ שכבר נתנו מהתבואה תרומות ומעשרות בעת הגורן. עדיין צריכין ליתן חלה לכהן בעת שנותנין מים בהקמח ומתחילין לגלגל העיסה לעשו"ת ממנה לחם כי עיקר הרצון הוא בשעת האכילה ביותר כמבואר שם בהתורה הנ"ל שבשעת האכילה דייקא מקבלין הארת הרצו. וע"כ כשעוסקין לעשו"ת לחם מהקמח שזה עיקר האכילה אז צריכין ביותר לקדש הלחם כדי שנוכל לקבל על ידו הארת הרצון. וע"כ נותנין חלה כשמתחילין לעשו"ת לחם שהוא סמוך להאכילה ביתר. כי אז סמוך ביותר להארת הרצון. וע"כ אז צריך לקדשה עוד הפעם ע"י שנותנין חלה להכהן שכלול מהדעת של בן ותלמיד שעי"ז מאיר הארת הרצון בשעת האכילה וכנ"ל. וע,כ חלה לשון תוחלת וקווי שהוא בחי' רצון וגעגועים בחי' טוב ויחיל ודומם לתשועת ה'. וכתיב ואני תמיד איחל וכ"ש כי חלה לטוב וכו'. כי התוחלת והתקוה הוא בחי' רצון שמייחלים ומקווים שימלא הש"י רצונינו הטובים להתקרב אליו ולתורתו הק'. ועש"ז נקרא חלה כי עי"ז שנותנין לכהן החלה זוכין להארת הרצון שהוא בחי' תוחלת ותקוה כנ"ל:

אות כז

וע"כ מצות חלה תקנו רז"ל גם בזמן הזה בחוץ לארץ כי רק זה נשאר לנו בגלותינו הארוך המר שרצונינו וכוספינו ותקותינו ותוחלתינו חזקים עדיין לשוב אליו ית' ולארצו ולתורתו וכו' כי אע"פ שעובר עלינו מה שעובר בכלליות על כל ישראל ובפרטיות על

כל אחד ואחד אשר כמעט אפס תקוה ח"ו. כי צרות מצרות שונות מתחדשו"ת בכל עת בגוף ונפש וממון וכשרז"ל שאין יום שאין קללתו מרובה מחבירו וכו' ואין לנו שום חיות כ"א התקוה והתוחלת והרצון החזק שהוא בחי' הארת הרצון הנ"ל. כ"ש ואומר אבד נצחי וכו'. ואת אשיב אל לבי על כן אוחיל וכו' וזה בחי' השבעתי אתכם בנות ירושלים שהם האו"ה כשפראש"י שם מה תעירו חמה תעוררו את האהבה עד שתחפץ היינו שישראל אומרים לכל המונעים מן הקדושה שהם בחי' עכו"ם וסט"א מה תעירו ומה תעוררו את האהבה שביני למקום עד שתחפץ כי לא תועילו כלום בכל מיני הסתות ופתויים ומניעות וכו' שאתם מונעים אותנו מתורתו ועבודתו ית' כי אע"פ שנדמה לכם שפעלתם הרבה מאחר שבטלתם אותנו מכה קדושו"ת בכלליות ובפרטיות כי החרבתם בית מקדשינו והגליתנו מארצינו ועדיין אתם מרקדים ומשתררים עלינו חנם בכמה מיני מניעות והסתות ומבטלים ישראל הרבה מתורה ותפלה וכו'. אעפ"כ לא תועילו כלום כי מה תעיר וומה תעוררו את האהבה כי לא תוכלו לקלקל את האהבה שבינינו למקום כשפרש"י שם עד שתתחפץ בעוד שתחפוץ כי עוד החפץ והרצון והכיסופין שלנו חזקים ותקיטפים מאד מאד אליו יתב' ומאחר שהרצון חזק בוודאילא תועילו כלל ברעש המניעות והבלבולים שלכם כי הרצון עולהעל הכל כ"ש בדברינו כ"פ עוצם מעלת הרצון עד אין סוף (וע' מזה בהלכות ערב ה' ג') וע"כ תקנו רז"ל גם עתה בזה"ז בחו"ל שלא תתבטל תורת חלה כי חלה בחי' הארת הרצון בשעת האכילה כנ"ל שזה נשאר לנו גם עתה בגלותינו הארוך כנ"ל. וזה בחי' ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם לא מאסתים ולא געלתים לכלתם וכו' ואיתא בזוהר לכלתם חסר לשון כלה וכו' ע"ש. ובזה נוכל לפרש לענינינו כי כלה לשון רצון וכיסופין כ"ש כלה שארי ולבבי וכו'. היינו שבעוצם גלותינו בארץ אויבינו מבטיח הש,י את ישראל ואומר ואף גם זאת וכו' לא מאסתים ולא געלתים לכלתם, לכלתם דייקא בשביל בחי' הכליון עינים והתקוה והרצון והכיסופין החזקים שיש להם לשוב אלי וכנ"ל. וזה אנו ממשיכין עלינו ע"י מצוות חלה כנ"ל שהוא בחי' גם זאת. כי שיעור עיסה לחלה הוא מ"ג ביצים וכומבא בדבריו ז"ל (בסימן נ"ה ליקו"א בהתו' אבא שאול וכו'). היינו ע"י מצוות חלה שהוא בחי' ג"ם זאת שעי"ז נתקדש הלחם שהוא עיקר האכילה עד שזוכין על ידו להארת הרצון כנ"ל עי"ז לא מאסתים וכו' לכלתם מחמת גודל הכליון עינים שיש להם לישועה האמתיות לשוב אליו ית' שהוא בחי' הארת הרצון וכנ"ל:

וע"כ דקדקה התורה במצוות חלה וכתבה והי' באכלכם מלחם הארת תרימו וכו' שהזכירה התורה האכילה בפירוש. להורות שיעקר מצוות חלה היא בשעת העסק

לעשו"ת לחם לאכילה שאז צריכין ביותר להמשיך הארת הרצון שמאיר בשעת האכילה ביותר בחי' והי' באכלכם דייקא וכנ"ל:

אות כח

וע"כ נסמכה פ' חלה לפ' מרגלים. כי פגם המרגלים הי' שעל ידם נחרב הביהמ"ק. שזהו בחי' פגם הארת בן ותלמיד כמבואר היטב בהתו' הנ"ל. וע"כ נסמך לזה פ' חלה שהוא בחי' הארת הרצון בשעת האכילה שזהו בחי' ההיפך מפגם הנ"ל כי משה רבינו ע"י תפילתו שהתפלל סלח נא וכו' שתיקון פגם המרגלים והמשיך בחי' הארת חנוכה חנוכת הביהמ"ק שהוא בחי' הארת הדעת של בן ותלמיד עי"ז נמשך הארת הרצון בשעת האכילה שהוא בחי' מצוות חלה וכנ"ל:

וע"כ נסמך שם מיד אחר פ' מחנות ונסכים כי מנחות ונסכים הם בחי' ומלכי צדק מלך שלם הוציא לחם ויין וכו' המבואר שם בתורה הנ"ל לענין הארת הרצון בשעת האכילה ע"י הכהן בחי' בחי' והוא כהן וכו' כ"ש שם. ואיתא בדרז"ל על פסוק זה ומלכי צדק וכו' הוציא לחם ויין שרמז לו על המנחות והנסכים. נמצא שמנחות ונסכים הם בחי' הארת הרצון בשעת האכילה. וע"כ נסמך אחר פ' המרגלים כי הוא תקון לחטא המרגים כנ"ל. כי כבר מבואר שכל קרבנות שבביהמ"ק הם בבחי' אכילה שעל ידם מאיר הארת הרצוום. וע"כ צוותה התורה להביא עם כל קרבן מנחות ונסכים שהם לחם ויין שהם עיקר האכילה ששם עיקר הארת הרצון. כי לחם ויין הם עיקר אכילת ושתיית האדם וע"כ מרומז הארת הרצון בשעת האכילה בפסוק ולחם לבב אנוש יסעד ויין ישמח לבב וכו' כמובא שם בהתו' הנ"ל. כי לחם ויין הם עיקר האכילה ששם מאיר הארת הרצון שזהו בחי' לחם ויין שהוציא מלכי צדק נגד אברהם שזהו בחי' מנחות ונסכים. וע"כ נסמכו לפ' מרגלים ואח"כ מיד פ' חלה כי הכל א' וכנ"ל:

אות כט

וזה שהוציא מלכי צדק הלחם והיין לאברהם בעת ששב ממלחמת הד' מלכים כי אז ראה מלכי צדק עוצם גבורתו ותוקפו של אברהם שהוא איש חיל ביותר. וע"כ הוציא נגדו לחם ויין וכו' שמרמז על הארת הרצון בשעת האכילה כי צריכין להיות איש חיל וכ"ש שם וכנ"ל בפרט שאברהם הציל אז את לוט שכל המלחמה הזאת היתה בשביל זה מחמת שצפה שממנו ישתלשל לידת משיח כשרז"ל על פסוק מצאתי דוד עבדי וכו'. ועיקר המלוכה דקדושה יזכה דוד משיח שאצלו כל העוז והממשלה דקדושה ועל ידו עיקר הארת הרצון שזוכה כ"א מישראל בשעת האכילה כפי התחזקותו להיות איש חיל וכו' וכ"ל וע"כ אז דייקא הוציא כנגדו לחם ויין וכנ"ל:

אות ל

וע"כ לחם לשון מלחמה כ"ש לחם את לוחמי. כי עיקר התחזקות המלחמה של האדם בזה העולם הוא בענין הרצון בפרט עכשיו בתוקף הגלות כי הסט"א וכל הבאים מצדה מתגברי ממאד עד שקשה לעמוד כנגדם ולא נשאר לנו כ"א הרצון כנ"ל. שצריכין להתחזק בזה מאד מאד שלא יפול מן הרצון בשום אופן אף אם יעבור עליו מה כי הבע"ד מתגבר על האדם להפילו גם מהרצון. אבל ע"י הרבי האמת המאיר הארת בן ותלמיד לבלי לייאש א"ע בשום אופן כל מי שחזק בזה ואינו שלימזלנקי הוא זוכה להארת הרצון כנ"ל. שעי"ז עיקר התגברות המלחמה וכנ"ל (וע' במ"א בה' ברכת המזון הלכה ד') שעיקר העקשנות ברצון ע"ש:

אות לא

וע"כ מצוות חלה כשנותנין מים בעיסה ומתחילין לגלגלה. כי מים נמשכין מבחי' זההים גדול ורחב ידים המבואר בהתורה הנ"ל שעי"ז עיקר הארת הרצון כ"ש בהתו' הנ"ל ע"ש. וע"כ מים בחי' רצון כ"ש וישפכו מים וכו' שפרש"י ששפכו לבם וכו' בחי' רצון וכ"ש ונהרו אליו כל הגוים שהוא גם כן לשון רצון וכנ"ל:

אות לב

וע"כ חלה אין לה שיעור מדאורייתא כי הארת הרצון הוא בבחי' אין שיעור כי הוא בחי' מה (כ"ש שם) שהוא בחי' בלי שיעור וע"כ ע"י הרצון והכיסופין דקדושה יכולין להתחזק תמיד כנ"ל. וזה נשאר קיים לעולם אפי' בתוקף הגלות בכלליו ובפרטיות כנ"ל. כי הוא בחי' בלי שיעור וכל אחד כפי מה שהוא יכול לילך עם זה תמיד בכל מה שעובר עליו כי אעפ"כ רצוני חזק אליו ית' כ"ש לעיל ע"פ מה תעירו ומה תעוררו את האהבה עד שתחפץ וכנ"ל:

אות לג

כי איתא במדרש על פסוק וצו את יהושע וחזקהו ואמצהו וכו' וז"ל לפי דרכינו למדנו שאין מחזיקין אלא למוחזקין ואין מזרזין אלא לזורזין. ולכאורה הוא פליאה כי א"כ מהיכן ההתחלה. אך כבר דברנו בזה במ"א שיש כמה דברים שהם תלויים זה בזה ואין יודעין מהיכן ההתחלה (כ"ש בסי' י"ט ליקוטי א')ובאמת הוא נפלאות תמים דעים והוא מסתרי נפלאות הבחירה שהוא הפלא הגדול שבכל פלאות הבורא ית"ש. וא"א להשיג זאת כי באמת אין יודעין מהיכן ההתחלה. אך באמת כל ההתחלה והסוף והאמצע והתכלית שלנו הכל הוא ע"י הצדיק האמת שבכל דור שהוא בחי' משה רבינו שהוא הרבי הראשון של כל ישראל וממנו ההתחלה ואצלו כל תכליתינו ותקותינו. כי "מה "שהי' "הוא שיהי' כשרז"ל וההתחלה של הצדיק האמת בחי' משה בעצמו א"א לנו

להשיג כלל ואין לנו להרהר בזה כלל. איך אחר שכבר זכינו לקבלת התורה ממשה רבינו ולהמשיך דעתו הקדושה בכל דור ודור ע"י צדיקי אמת שבכל דור שהוא בחי' הדעת של בן ותלמיד הנ"ל. עי"ז הודות לאל יש לנו מהיכן להתחיל כי מנעורינו מגדלין אותנו בקדושת ישראל כי התינוק כשנולד מלין אותו ביום השמיני מיד. ואח"כ כשמתחיל לדבר מלחילין לדבר עם ובלשון הקודש וללמדו תורה ותיכף מלבישין אותו בציצית וכו' ע"כ בודאי יש לנו במה להתחזק בעזה"י וע"כ דקדק אדמו"ר ז"ל בהתו' הנ"ל ואמר שע"י הדעת של בן ותלמיד כל מי שהוא איש חיל ואינו שלימזלניק יכול לקבל הארת הרצון בשעת האכילה כי צריך שיהי' חזק בעצמו ואז יחזקו אותו יותר עד שיזכה להארת הרצון כי הא בהא תליא כל מה שחזק יותר יכול לקבל הארת הרצון יותר וכל מה שהרצון מתפשט ומתגדל יותר הוא חזק ביותר וכו' וההתחלה א"א לידע. אך באמת עיקר ההתחלה שלנו הוא ממשה רבינו ע"ה ומצדיקי אמת שבכל דור וכנ"ל. כי אין מחזקין אלא למוחזקין וכו' ואעפ"כ צריך האדם להתחזק בעצמו הרבה ולא יהי' שלימזלניק. כי אעפ"כ יש לו בודאי בחירה בכל דור ובכל יום כפי האדם וכפי הזמן וכפי ההרפתקאות והמאורעות שעוברים עליו כי בהכרח שישאר לו בחירה כי לא נברא בזה העולם כ"א בשביל הבחירה. אך מי שחזק באמת יכול להתחזק ברצון כי הרצון חפשי לעולם. וזה א"א לסתור בשום אופן בשום מניעה שבעולם. כי אעפ"כ אני חפץ ומשתוקק ברצון חזק אל האמת לאמתו. וזה שאמר משה לישראל ועתה ישראל מה ה' אלקיך שואל מעמך כ"א ליראה וכו' והקשו רז"ל וכי יראה מלתא זוטרתא היא אין לגבי משה מילתא זוטרתי. והענין תמוה כי מה העוילו בתירוצם שתירצו לגבי משה מילתא זוטרתי. עדיין קשה על שאמר מ"ה ה' שואל מעמך וכו'. הלא יראה לאו מילתא זוטרתי היא אצלינו ומה יועיל לנו מה שאצלו היא מילתא זוטרתי הלא אצלינו לאו מילתא זוטרתי היא. אך בפסוק זה מרומז הארת הרצון שהוא בחי' מ"ה בחי' מ"ה ה' אלקיך שואל מעמך ועי"ז זוכין ליראה כ"ש בהתו' הנ"ל על פסוק זה ע"ש. וכבר כתבנו שהאר תהרצון שהוא בחי' יראה (כ"ש במ"א) יכול כל אדם לזכות בקל כי הרצון חפשי לעולם רק שצריך שיהי' חזק בחי' איש חיל וכו'. וזה תלוי בזה כיאי ומחזקין כו' אך מהכין ההתחלה זה א"א להשיג. אך העיקר מה שא"א להשיג הוא שא"א להשיג מהיכן התחילו הצדיקי אמת שהם בחי' משה כנ"ל. אבל אנו כבר יש לנו יסוד חזק מהיכן להתחיל. מאחר שכבר יגע משה רבינו וכל הצדיקי אמת ביגיעות עצומות כאלה עד שהמשיכו הדעת הנ"ל שעי"ז כל ההתחזקות שעי"ז נמשך הארת הרצון וזה תלוי בזה וכו'. וע"כ כל מי שרוצה יכול להתחזק בקל ע"י הדעת הנ"ל שהאירו לנו כי מלא כל הארץ כבודו הקיצו ורננו שוכני עפר וכו' וכו'. ועי"ז

זוכים להארת הרצון וכל מה שהרצון מתגד ליותר עי"ז מתחזק יותר כנ"ל ע"כ משה שפיר קאמר ועתה ישראל מה ה' אלקיך שואל מעמך וכו' ועתה דייקא פי' אחר שכבר יגעתי אנכי ביגיעו תכאלה בשבילכם. כמו שדיבר הרבה בפרשיות הקודמים מתחלית אלה הדברים מעוצם היגיעות והתלאות שסבל בשבילם שהוציאם ממצרים ונתן להם את התורה באותות נוראות כאלה והאיר עליהם דעת קדוש כזה כ"ש אתה הראת לדעת וכו'. ואעפ"כ עד שהמלך במסיבו וכו' חטאו בעגל והתפלל עליהם עד שנתרצה להם הש"י וכו' וכו'. ומאחר שאנכי טרחתי ויגעתי בשבילכם כ"כ. ועתה ישראל ועתה דייקא. מאחר שכבר בעולם עתה ישראל מה ה' אלקיך שואל מעמך כ"א ליראה שהיא מילתא זוטרתי לגבי. ואם אצליכם אינה מילתא זוטרתי מצד גשמיותכם. אבל מאחר שאצלי היא מילתא זוטרתי ואני כבר התחלתי בשבילכם. כבר יש לכם יסוד חזק והתחלה טובה ותוכלו להתחזק על ידי. ומאחר שתהי' חזקים תזכו לרצון שהוא בחי' מ"ה בחי'יראה וע"כ בודאי היראה מלתא זוטרתי גם אצליכם מאחר שאצלי היא מילתא זוטרתי. כי על ידי תוכלו הכל לזכות ליראה שלימה ע"י הרצון שבאע"י התחזקות וכו' שתלויים זה בזה. כי כבר יש לכם יסוד חזק להתחיל מאחר שכבר זכיתי למה שזכיתי שא"א לכם להשיג כלל מהיכן הי' התחלתי. אבל אתם כבר יש לכם התחלה חזקה. וע"כ בקל תוכלו לזכות לכל טוב על ידי וכנ"ל:

בכור בהמה טהורה א

אות א'

ע"פ התורה תפלה לחבקוק (בסי' י"ט) הנ"ל בה' סימני בהמה וחי' טהורה (הלכה: כי כל הדברים המותרים כגון בהמות טהורות ושאר דברים המותרים הם מבחי' עץ הדעת טו"ר שהוא בחי' לשון תרגום. וע"כ צריכין תיקון ובירור ע"י אכילת ישראל. שעי"ז מעלים אותם אל הקדושה לבחי' לשון קודש. וע"כ עיקר תיקונם ובירורם הוא עלי יד הדיבור הקודש של הברכה שצריכין לברך על כל דבר קודם שנהנין ממנו. כי ע"י הברכה שהואבחי' לשון קודש שמברכין על הדבר המותר שהוא בחי' לשון תרגום כנ"ל. עי"ז עולה ונתברר הטוב שבדבר הנאכל שהוא בחי' טוב שבתרגום ועולה בשלימות לה"ק וזהו תיקונו. וע"כ יש כח בישראל ע"י דיבורו לעשו"ת מהיתר קודש כגון להקדיש בהמה לקרבן ואזי נתקדשה קדושת הגוף כי הדיבור הקדוש של איש הישראלי שהוא בחי' לשון הקודש כי ישרא לזכו ללשון הקודש יכול להעלות הבהמה מחול לקודש. דהיינו להעלות הלשון תרגום שהוא בחי' הדבר המותר לבחי' לה"ק ע"י דיבורו שאומר קודש ואזי נתקדשה הבהמה או כיוצא קדושת הגוף ואסורה בהנאה לאדם רק להעלותה

לגבוה. כי הבהמה בעצמה נעשה קודש בבחי' לה"ק שהוא בחי' קדושת ישראל. וע"כ אין בה שום היתר הנאה ואכילה. כי עיקר האכילה היא כדי לתקן ולברר החי הנאכל. אבל בלא זה לא הותר להרוג נפש מפני נפש. וע"כ קודם חטא אדה"ר לא הותר לו להרוג בהמה ולאכלה כי לא הי' צריכין תיקון אז. רק אח"כ ע"י חטא עץ הדעת אזי אחר כך כשהתחיל התיקון בימי נח אחר המבול אז הותר לו להרוג בהמה ולאכלה כדי לתקנה. וע"כ כשנעשית הבהמה קודש בבחי' שלימות לה"ק אין בה היתר כ"א להעלותה לגבוה. כמ ונשמות ישראל שעולים בבחי' קרבן להש"י. ואפילו מה שהכהנים והבעלים אוכלים מקצת קרבנות הוא רק מה שזכו משולחן גבוה. כי הקרבן שהוא קודש אין ראוי כ"א לגבוה כנ"ל. והכהנים שהם יותר קדושים מישראל בבחי' שלימות לה"ק כי הם בבחי' שמירת הברית יותר. כ"ש (דברים ל"ג) כי שמרו אמרתך ובריתך ינצורו. וע"כ זוכים לברכת כהנים שהוא דוקא בלה"ק. וכ"ש לעיל בה' נשיאת כפים (הלכה א') ע"כ זוכים משולחן גבוה לאכול קודש. וע"כ הבכור שהוא בעצמו בבחי' לה"ק כי הבכור הוא בחי' מלכות. כ"ש (תהלים פ"ט) אף אני בכור אתנהו ומלכות פה שהוא בחי' לה"ק שהיא בחי' שנים מקרא כ"ש בדברי רבינו נ"י. וע"כ הבכור קדוש קדושת הגוף מבטן כי הוא בעצמו בבחי' לה"ק כנ"ל. כי הוא ראשון לכל הנולדים אח"כ וכלול מכולם שהוא בחי' מלכות בחי' לה"ק שכלול מכל הלשונות. כי כולם מקבלים ויונקים ממנו כי העולם נברא ע"י לה"ק. וכ"ש ויהי כל הארץ שפה אחת בלשון הקודש כמ ושפרש"י. ואח"כ בלל ה' שפת וכו' ומשם הפיצם. נמצא שלה"ק הוא בכור וראשון לכולם וכלול מכולם. וע"כ הבכור מעצמו קדוש בבחי' לה"ק כנ"ל. ושייך להש"י לבדו כנ"ל. כ"ש קדש לי כל בכור והש"י זיכה אותו לכהן כי הכהן זוכה לקודש כנ"ל. ובפרט בבכור כי הם זכו לקדושת הבכורה תחת הבכורים של ישראל כנ"ל בה' פדיון בכור (הלכה א').

בכור בהמה טהורה ב

אות א

ענין קדושת בכור שצרייכן ליתנו לכהן. ע"פ המאמר ויהי מקץ המתחיל כי צריך לשמור את הזכרון וכו' ע"ש (סי' נ"ד). ועיקר הזכרון הוא לזכור תמדי בלעמא דאתי בחי' הגדלת הדעת שזהו בחי' תפילין וכו' ע"ש היטב. ובסוף המאמר מבואר שם שצריך לשמור המוח והזכרון מכח המדמה שהוא כח הבהמיות. וע"כ לשון הרע שהוא מוציא דבה הוא כסיל. הוא נופל מדעת ואהבה דקדושה לאהבת הבהמיות שהם אהבת המדומיות וכו'. ועיקר תיקונו ע"י בחי' יד בחי' שמחה שהוא מברר הרוח טובה מן הרוח רעה מבחי' עצבות רוח ע"י בחי' ניגון וכו' כי הכלי היא התאספות הרוח וכו'. וע"כ כשיש איזה נקב

בכלי אינו יכול לנגן. כי אזי הוא בבחי' כל רוחו יוציא כסיל וכו' ואזי תצא רוחו יושב לאדמתו וכו' ע"ש היטב:

אות ב

וזה בחי' מצות בכור שצריכין ליתנו לכהן. כי הבכור הוא ראשית בחי' דעת שזה בחי' זכרון הנ"ל שהוא הגדלת הדעת כנ"ל בחי' תפילין כנ"ל. כי פ' ראשונה של תפילין היא קדושת בכור. וע"כ ישראל שהם מדבקים מחשבתם תמיד בעלמא דאתי כי זהעיקר עבודת ישראל לזכור תמיד בעלמא דאתי ע"כ הם נקראים בחי' בכור. כ"ש בני בכורי ישראל. כי בכור זה בחי' דעת בחי' תפילין בחי' זכרון הנ"ל שהוא לאדבקא מחשבתא בעלמא דאתי כנ"ל כי עלמא דאתי הוא בבחי' בכור שהוא ראשית כי עוה"ב קדם לעולם. נמצא שהבכור הוא בבחי' דעת וזכרון הנ"ל. וע"כ צריכין לשומרו מכח המדמה כח הבהמיות. כי צריכין לשומר את הזכרון והדעת הנ"ל מכח המדמה כנ"ל. וע"כ צרייכן ליתן את הבכור לכהן שהוא בחי' אהבה דקדושה בחי' וקמץ הכהן המבואר במאמר הנ"ל שהוא היפך אהבת המדומיות אהבת הבהמיות כמבואר שם היטב במאמר הנ"ל ע"ש. נמצא שע"י שנותנין הבכור לכהן. עי"ז שומריסן את הזכרון והדעת מכח המדמה מכח הבהמיות כי הכהן הוא בחי' אהבה דקדושה כנ"ל. וע"כ הכהן צריך להקריב הבכור לקרבן כי עיקר תיקון ובירור המדמה הוא ע"י בחי' קרבן שעל ידו מעלין ומבררין רוח האדם מן רוח הבהמה בבחי' אדם כי יקריב מכם קרבן לה' מן הבהמה (ויקרא א') שזה בחי' ניגון שמתקן את המדמה על ידי שמברר הרוח טובה מן הרוח רעה היינו רוח האדם מן רוח הבהמה. וכמבואר בדברי רבינו זצוק"ל במ"א שבירור רוח האדם מרוח הבהמה בבחי' מי יודע רוח בני האדם העולה וכו' ורוח הבהמה וכו'. הוא ע"י בחי' ניגון ע"ש וע"כ בשעת הקרבת הקרבן היו הלווים מנגנים בשיר על הדוכן נמצא שהקרבן הוא בבחי' יד בחי' שמחה בחי' ניגון המבואר במאמר הנ"ל שעל ידו מבררין הרוח הטובה וכו' ומכניעין את המדמה כי המקרא ושמחתם בכל משלח ידכם המבואר במאמר הנ"ל הוא קאי על קרבנות שמביאין ברגל שהם עיקר השמחה כשרז"ל אין שמחה אלא בבשר שלמים כי הקרבנות הם בחי' שמחה בחי' ושמחתם בכל משלח ידכם בחי' ניגון שעל ידם מבררין הרוח טובה רוח האדם בחי' דעת מרוח הבהמה מכח הבהמיות כח המדמה ע"כ נותנין אותו לכהן שהוא אהבה דקדושה והוא מתקנו ע"י שמקריבו לקרבן שעי"ז נתברר ונתתקן כח המדמה בבחי' התיקון הנעשה ע"י ניגון כנ"ל וע"כ גם כל הקרבנות הם ע"י הכהן שהוא אהבה דקדושה כי כל הקרבנות באין בשביל זה לתקן כח המדמה כח הבהמיות לבררו ולתקנו להעלותו לבחי' אהבה דקדושה בחי' כהן וזה בחי' סמיכה

ביד על הקרבנות. ביד דייקא. ששם פקדונות הרוחות. ועיקר הבירור ע"י היד בבחי' ונגן בידו וכו' ע"ש היטב במאמר הנ"ל ותבין כ"ז:

אות ג

וע"כ כל אשר בו מום לא תקריבו כי המום הוא חסרון וכשיש חסרון ונקב בכלי אזי א"א לברר הרוח טובה מן הרוח רעה כי אזי הוא בבחי' כל רוחו יוציא כסיל בחי' תצא רוחו ישוב לאדמתו כי צריך שיהי' הכלי בשלימות ע"כ היטב היטב. וע"כ הבכור או שאר קרבן שצריכין ע"י שמקריבין אותו לברר הרוח טובה מן הרוח רעה. שזהו עיקר בחי' הקרבן ע"כ צריכין שיהי' שלם בלי שום מום וחסרון כדי שיוכלו לבררו שלא יהי' בבחי' כל רוחו יוציא כסיל שאל ישוב ויתגבר המדמה ח"ו בבחי' תצא רוחו ישוב לאדמתו כמבוארשם במאמר הנ"ל ע"ש היטב. וזהו מ"ש רבינו ז"ל שם שמוציא דבה הוא כסיל ונופל מאהבת קדושו"ת לאהבת הבהמיות כי מוציא דבה הוא בעל מום כי כל הפוסל במומו פוסל וע"כ מאחר שהוא בעל מום אינו יכול לברר הרוח טובה וכו' בבחי' כל רוחו יוציא כסיל הנ"ל וע"כ מוציא דבה שהוא בעל מום הוא כסיל כנ"ל והבן גם זה המקרא כל רוחו יוציא כסיל ע"פ פשוטו נאמר על בעל לה"ר שמדבר הרבה ומגלה מום חבירו. ועי"ז נתגלה מומו. וע"כ הוא כסיל. כי הוא בבחי' כלי שבור ופגום שא"א לנגן עליו ואין יכולין לברר הטוב מן הרע ע"י כלי כזו כ"ש שם ע"ש:

אות ד

וע"כ הבכור אסור בגיזה ועבודה. כי גיזה ועבודה הוא עובדין דחול בחי' עבדו תועבדו תזה בחי' עצבות רוח כמבואר במ"א ועיקר תיקון הבכור והקרבן הוא לברר הרוח טובה מעצבות רוח שהוא רוח נכאה רוח רעה כמבואר שם במאמר הנ"ל וכנ"ל. וע"כ הבכור והקרבן אסור בכל מיני עבדות שהם בחי' עצבות רוח לבחי' רוח טובה כדי להכיע המדמה להעלותו לבחי' אהבה קדושה בחי' כהן כנ"ל:

גם הבכור הוא בבחינות זכרון הנ"ל שהוא לאדבקא מחשבתא בעלמא דאתי כנ"ל שהוא יום שכולו שבת וע"כ אסור בעובדין דחול:

אות ה

וגם זהו בחי' חמשה שקלים כסף שפודין בהם בכור אדם כי אצל האדם בעצמו עיקר בירור ותיקון המדמה הוא ע"י שמתקן את הממון שלו וכמבואר בדברי רבינו ז"ל במאמר אשרי העם להמשיך השגחה (סי' י"ג) שתיקון הממון דהיינו מו"מ באמונה ושמח בחלקו הוא בחי' נגואנא דליווא בחי' שאו זמרה ותנו תוף שהוא בחי' משא ומתן ע"ש. וזה נעשה ע"י צדקה נמצא שתיקון הממון הוא בחי' ניגון וע"י ניגון נתברר המדמה כנ"ל. וע"כ הבכור שהוא בחי' הזכרון שצריכין שלומרו מכח המדמה כנ"ל. וע"כ צריכין ליתנו לכהן

שהוא אהבה דקדושה היפך המדמה כנ"ל. ע"כ פדיונו ע"י ממון כיעל ידי שנותן ממנו לכהן שזהו בחי'צדקה. עי"ז מתקן ממנו ותיקון הממון זה בחי' ניגון כנ"ל וע"י הניגון נתברר המדמה וזוכין לאהבות קדושו"ת שהם בחי' כהן וזה נעשה ע"י הממון שנותן לכהן דייקא כי עי"ז הממון הוא מברר הרוח טובה מן הרוח רעה מהעורב בתוך הממון. כי שם בממון מלובשיןכמה וכמה ניצוות קדושו"ת וגם שם בממון עיקר אחיזת העצבות רוח שעיקר אחיזתו בממון בחי' בעצבון תאכלנה (בראשית ג') שהוא עצבות הממון והפרנסה וע"י שנותן ממונו לכהן שהוא אהבה דקדושה עי"ז נתתקן ונתברר הממון ואזי נתתקן המדמה כנ"ל. ועי"ז נפדה הבכור ונתתקן כי עיקר פדיון ותיקון הבכור. הוא ע"י תיקון המדמה כי הבכור שהוא בחינות זכרון צריכין לשומרו מכח המדמה כנ"ל:

וע"כ נותנין ה' שקלים כנגד ה' הדעת בחי' תיקון הדעת היפך המדמה כנ"ל. וזה ה' שקלים כסף כי מסטרא דימינא מוחא חוורא ככספא היינו תיקון הדעת ע"י בחי' כהן ימין. וזהו שקלים בחי' ניגון בחי' משקל השיר כי צריכין לנגן במשקל לעלות ולירד בנגינה כפי המשקל שזהו עיקר הבירור ע"ש והבן. וע"כ הבכור נוהג בזכרי סלבד בחי' זכרון הנ"ל שהוא בחי' בן זכר כמבואר שם ע"ש:

(שיטיך לעיל) תיקון הממון הוא בחי' ניגון כנ"ל בחי' יד הנ"ל. בחי' יגיע כפו. בחי' ושמחתם בכל משלח ידכם שפירושו כפי העשירות והממון אשר חננו ה' שמשם בא השמחה כשזוכה לבררו לותקנו על ידי הקרבנות שמביא ברגל מיגיע כפו והבן היטב:

בכור בהמה טהורה ג

כל הבכור אשר יולד בבקרקך ובצאנך הזכר תקדיש לה' אלקיך לא תעבוד בבכור שורך ולא תגוז וכו':

אות א

ע"פ המאמר קתעו ב' בליקוטי תניינא בסי' ה' ע"ש כל המאמר. והכל לכי העיקר הוא האמונה וצריך כ"א לחפש א"ע ולחזק א"ע באמונה שלימה תמיד ולזכות לאמונה צריכין לחתור ולמצוא המים שמשם גדילה האמונה דהיינו שצריכין לצעוק מעומק הלב בחי' ממעמקים קראתיך ה' בחי' צעק לבם אל ה' ועי"ז נתגלין עצות בחי' מים עמוקים עצה בלב איש ועי"ז גדילה האמונה וכו' וכו' וזהבחי' בריאת העולם ברישא חשוכא והדר נהורא וכו' ולדלות ולגלות המים הנ"ל. לזה צריכין איש תבונות ואיש תבוונת הוא כשמצחצח הנשמה ע"י שממשיך רוחניות אלקות לתוך צמצומים שעי"ז ממשיך פרנסה שהיא בחי' והשביע בצחצחות נפשך וכו' וע"י שמעלין אמונה הנפולה עי"ז נעשין גרים.ומחמת שאילו הגרים נעשו מלקיטת נפילת האמונה ע"כ הם מזיקין לישראל וכו'

כי הם מכניסין גאוה בישראל. ועי"ז נוטלין חרב הגאוה המנהיגים של שקר וכו' ועי"ז מתגבר ח"ו תאות ניאוף וכו' להנצל מזה הוא ע"י מגיני הדור שהם מגיינם עלינו ומצילין אותנו מתאות ניאוף כי הם מכניעין החותם דס"א שנעשה ע"י הגאוה שהוא בחי' החתים בשרו דהיינו שמכניעין ומבטלין תאות ניאוף ומעלין ומבררין מבחי' החתים בשרו לבחי' חותם דקדושה שהוא בחי' תפילין בחי' שימני כחותם על לבך וכו' בחי' פתוחי חותם קודש לה' וכו' וכו' ע"ש כל זה היטב:

אות ב

וזה בחי' קדושת בכור בהמה טהורה שנתקדשו בעת יציאת מצרים שעי"ז נעשין תפילין כ"ש בפ' בא קדש לי כל בכור וכו'. וזאת הפרשה היא פרשה ראשונה של תפיין כי קדושת בכורים זה בחי' שמעלין ומבררין האמונה הקדושה ומעלין מבחי' החתים בשרו לבחי' חותם דקדושה בחי' תפילין כי עיקר האמונההיא בבחי' בהמה כי עיקר שלימות האמונה שיסלק דעתו וחכמתו לגמרי וישים עצמו כבהמה ויאמין בהש"י ובצדיקים אמתיים האמונה הוא שיסלק דעתו לגמרי וישים שאין השכל מבין כי במה שמבינים בשכל אין שייך אמונה וכמבואר במקום אחר. ע"כ עיקר האמונההיא בבחי' ואני בער ולא אדע בהמות הייתי עמך בחי' אדם ובהמה תושיע ה' ודרשו רבותינו ז"ל בני אדם שערומים בדעת כאדם הראשון ומשימים עצמן כבהמה. וכמ ושאמר שהע"ה שהי' חכם מכל אדם ואעפ"כ אמר כי בער אנכי מאיש ולא בינת אדם וכ"ש אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני ע"כ מי שרוצה לזכות לחיי עולם לחיים נצחיים לחיים אמתיים צריך לסלק דעתו ושכלו וחכתו לגמרי ולסמוך רק על אמונה לבד. וזה עיקר החכמה הגדולה שבכל החכמות כמבואר בדברינו במ"א כי כשיהיה חזק באמונתו לבד ימים ושנים בלי שכל וחכמות וחקירות כלל במוחו אזי בוודאי יזכה ברכות הימי להשיג ולהבין השגות וחכמות אלקות אמתיות מה שא"א בשכל אנושי להשיג. ובלבד שלא יעמיד זאת לנסיון רק יתהלך בתמימותו ובפשטיות באמונה ישרה באמת. וע"כ עיקר האמונההיא בבחי' בהמה שישים עצמו כבהמה שאין לה שום דעת. אך צריכין לשמור עצמו מאד מאמונות כוזביות שלא יהי' פתי יאמין לכל דבר. וזה בחי' בהמות טהורות ובהמות טמאות שהזהירנו הש"י להבדיל בין הטמא ובין הטהור. כי האמונה היא בבחי' בהמה כנ"ל. אך אמונה ישרה דקדושה שהיא אמונת ישראל היא בחי' בהמות טהורות. ואמונות כוזביות הם בחי' בהמות טמאו תובשביל זה הי' אבות העולם רועי מקנה. ונקראים שבעה רועים רועים דייקא כי האבות הראשונים כל עבודתם הי' לגלות אמונה הקדושה בעולם. וע"כ אברהם אבינו ע"ה שהי' ראש למאמינים. והוא הראשון שהתחיל לגלות ולהמשיך

האמונה הקדושה בעולם. ע"כ חפר בארות מים שזהו בח' שחפר וחתר וגילה עומקא דבירא שהוא בחי' אמונה הקדושה שעיקר גדילתה מעומקא דבירא. מבחי' המים הנ"ל. שהם בחי' מים עמוקי וכו' בחי' ממעמקים קראתיך ה' כנ"ל כי ע"י חפירת הבארות מים שחפר אברהם עי"ז גילה המים שמשם גדילה האמונה כנ"ל. וע"כ התגברו תמיד העכו"ם והס"א לסתום הבארות של אברהם כ"ש וכל הבארו תאשר חפרו בימי אברהם אביו סתמום פלשתים וכו'. ויצחק חזק וחפרן כ"ש וישב יצחק ויחפור את בארות המים וכו' וכן ביעקב כתיב ויגל את האבנמעל פי הבאר. וכן במשה כתיב וישב על הבאר כי כולם עסקו וטרחו בזה לגלות ולחתור הבאר מים חיים שהוא בחי' אמונה הקדושה שגדילתה משם מבחי' מים עמוקים וכו' כנ"ל. וע"כ מחמת שהאבות זכו להוציא ולגלות האמונה הקדושה שנקראת מים חיים כנ"ל. ע"כ כולם היו רועי בהמות כי היו עוסקים לרעות בהמות כי עי"ז היו מבררים ומזככים את האמונה. שהיאבבחי' בהמה העדר הדעת כנ"ל. כדי שתהי' האמונה ברורה לברר האמונה הקדושה מאמונות כוזביות מאמונות של שטות והבל. וע"כ נזדמן להם זווגם על הבאר כי אשה יראת ה' כנ"ל. וע"כ א"א שתתחבר אשה לבעלה כ"א ע"י טבילה במים כי בנות ישראל ששרשן מבחי' אמונה שנקראת אשה יראת ה' כנ"ל. צריכין לטבול במים כדי שתתגדל האמונה הקדושה שגדילתה משם מבחי' מים עמוקים ואז נטהרין בנות ישראל מדם נדות שהם זוהמת הנחש בחי' אמונות כוזביות וכפירות כי עיקר גידול האמונה הוא מבחי' באר מים חים שזהו בחי' טבילת מקוה מים של בנות ישראל שהם בחי' אמונה כנ"ל. וע"כ מקוה מים מטהר את ישראל מכל מני טומאות שבעולם כיכל מיני טומאות כולם נמשכין מכפירות ואמונות כוזביות שזה עיקר הטומאה והזוהמא בחי' זוהמת הנחש שהכניס כפירות בעולם. כי כל הטומאות באים ע"י היצה"ר שנקרא אל אחר כפירות. וע"כ ע"י המקוה מים שמשם גדילה האמונה כנ"ל. עי"ז זוכין לחזור ולהוציא ולגלות האמונההקדושה ועי"ז מבטלין כל הטומאות שהם בחי' כפירות ואמונות כוזביות ונטהרין מהם כ"ש וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם מכל טומאותיכם כי מים טהורים הם בבחי' מי המקוה של ישראל שהם נמשכין מעומקא דבירא מבחי' באר מים חיים מבחי' מים עמוקים הנ"ל שעי"ז גדילה האמונה הקדושה. ואז כשזה קם זה נופל ונתבטלין כל הכפירות וכל האמונות כוזביות ונטהרין מכל טומאות הנמשכין מהם כנ"ל:

אות ג

וזה בחי' קדושת בכור בהמה טהורה שצריכין ליתן הבכור בהמה טהורה לכהן כי צריכין לברר את האמונההקדושה. שהוא בחי' בהמה טהורה מבחי' החתים בשרו שנאחז בה

בעת נפילתה לבררה משם ולהעלותה לבחי' חותם דקדושה כמבואר במאמר הנ"ל. וע"כ צריכין ליתן הבכור בהמה לכהן שהוא קדוש לאלקיו. כי עי"ז מבררין ההולדה הראשונה מבחי' החתים בשרו שנתאחז בכל ההולדות מחטא אדה"ר שפגם בזה כידוע. וע"כ צריכין לקדש ההולדה ראשונה דהיינו הבכור ליתנו לכהן שעי"ז מעלין אותו לבחי' חותם דקדושה. בחי' פיתוחי חותם קודש לה' שהוא הכהן שנקרא קדוש כ"ש קדוש הוא לאלקיו והוא מקרבי את הבכור על המזבח לקרבן ועי"ז מעלין ומבררין הבהמה שהוא בחי' אמונה מבחי' החתים בשרו לבחי' פיתוחי חותם קודש לה'. והעיקר הוא הבכור שהוא הולדה הראשונה כי הכל הולך אחר ההתחלה. וכל זה זכו ישראל בעת יציאת מצרים שאז נצטוו תיכף על קדושת בכורות כ"ש שם קדש לי כל בכור וכו' כי עיקר יציאת מצרים היה שאז נתגלה האמונההקדושה לעין כל ע"י המופתים הנוראים שעשה אז הש,י. כדי לגלות אמונת אלקותו ית' כ"ש וידעתם כי אני ה' וכ"ש שם בכל מכה ומכה למען תדע כי לה' הארץ וכו'. וכיוצא בזה הרבה וע"כ אז נתקדשו בכורות שהי' בחי' בירור האמחונה להעלותה לבחי' חותם דקדושה כנ"ל. כי עיקר כל ההולדות הם ע"י בחי' אמונה שהוא בחי' אשה כנ"ל. כי הדעת והאמונה הם בחי' איש ואשה וכמו שבגשמיות א"א להדעת והשכל להוליד שום הולדה טובה לתיקון העולם כ"א ע"י האמונה דהיינו כשמתחבר הדעת עם האמונה שעי"ז מיחדין קוב"ה ושכינתי' ומי שמפריד ח"ו הדעת מן האמונה הוא נרגן מפריד אלוף שמפריד אלופו של עולם וזהו ממש בחי' ניאוף בחי' החתים בשרו מזובו בחי' מוציא זרע לבטלה שמוציא טיפי המוח והשכל בלי חיבור בת זוגו שהוא בחי' האמונה הקדושה. שמזה נולדין מזיקי עלמא ח"ו כידוע כמו כן כשמגלה ומוליד איזה שכל מדעת ובלי התחברות האמונה זה השכל הוא בחי' מזיקי עלמא שהוא מזיק מאד להעולם כי עי"ז נמשכין כפירות ואמונות כוזביות שמחריבין העולם ח"ו. וע"כ כשיצאו ממצרים שאז נתגלה האמונה הקדושה בעולם ע"כ אז נתקדש בחי' ההולדה. שזהו בחי' קדושת בכורות שהם הולדה הראשונה של האמונה כיכל ההולדות הם ע"י האמונה כנ"ל. וע"כ אז מתו בכורכי מצרים ובכורי ישראל נתקדשו לה' כי בכורי מצרים זה בחי' ההולדה הנמשכת מאמונות כוזביות כי את זה לעומת זה עשה האלקים ובכורי ישראל זה בחי' ההולדה הנמשכת מאמונה דקדושה. ואז ביציאת מצרים נתגלה ונתחזק האמונה הקדושה ואז נתקדש ההולדה הנמשכת מן האמונה שזהו בחי' קדושת בכורות פטר כל רחם בבני ישראל כי עיקר ההתחלה דהיינו ההולדה הראשונה שנפתחה ונתגלה האמונה עד שמולידה ומוציאה הולדות דקודשה. וע"כ צריכין לקדש הבכורות ליתנם לה' כדי לבררם מבחי' החתים בשרו שהוא בחי' פגם האמונה שנאחז

בכל ההולדות מחטא אדה"ר. שזהו בחי' הן בעוון חולתי ובחטא יחמתני אמי לבררם מזה ולהעלותם לבחי' חותם דקדושה בחי' פיתוחי חותם קודש לה' ואזי כשזה קם זה נופל. וע"כ נופלין אז בכורי מצרים שהם נמשכין מאמונות כוזביות כנ"ל. וע"כ ע"י קדושו"ת בכורות נעשין תפילין כי זאת הפרשה קדש לי כל בכור הוא פרשה הראשונה של תפילין כי קדושת בכורות היא תפילין ממש דהיינו שמעלין ומזככין ההולדה הראשונה של האמונה הקדושה ומבררי ואותה מבחי' החתים בשרו. לבחי' חותם דקדושה שהוא בחי' תפילין. נמצא שקדושו"ת בכורות הוא בעצמו בחי' תפילין. וע"כ אלו הב' פרשיות של קדושו"ת בכורות שהם קדש והי' כי יביאך הם הפרשיות ראשונות של תפילין. כי זה עיקר התפילין כנ"ל:

אות ד

וע"כ נותנין הבכור לכהן כי הכהנים הם בני אהרן. ואהרן זכה לכהונה בשכר וראך ושמח בלבו. כ"ש הנה אהרן אחיך הלוי הנה הוא יוצא לקראתך וראך ושמח בלבו. דרז"ל שעי"ז זכה אהרן לכהונה כי כל עבודות הכהן בקרבנות הוא בחי' הנ"ל. שמעלה ומברר מבחי' החתים בשרו לבחי' חולתם דקדושה. שזהו עיקר כלל כל הקרבנות שכולם באים מבהמות שעי"ז שמקריבין הבהמה לקרבן עי"ז מבררין האמונה הקדושה שהוא בחי' בהמה מבחי' אמונות כוזביות מבחי' החתים בשרו שמשם באין כל החטאים שבעולם ומעלין אותה לבחי' חותם דקודשה כנ"ל. כי כל בירור הנצוצות הקדושים מן הקליפות הנעשין ע"י הקרבנות כידוע כל זה היא בחי' בירור הנ"ל. מבחי' החתים בשרו לבחי' חותם דקדושה. וזה נעשה ע"י הכהנים בני אהרן כי אהרן זכה לזה ע"י שיצא לקראת משה בשמחה. ולא נתקנא על גדולת אחי אע"פ שהי' גדול ממנו. ובזה שבר את הגאוה של מנהיגים של שקר. שהם מתגאים על עם דל בחנם ורודפים אחר הכבוד ונוטלין גדולה לעצמן. ורודפים את המנהיגים אמתיים ומתקנאים בגדולת הכשירים האמתיים כי אהרן הי' ההיפך מזה ממש. כי הוא הי' מנהיג אמתי של ישראל אז כ"ש ואודע להם בארץ מצרים ודרז"ל אותה נבואה ע"י אהרן נאמכה. ועפ"כ לא הי' מתגאה נגד אחיו הקטן אדרבא השפיל עצמו נגדו וביטל עצמ ושבר הגאוה ושמח בלבו באמת על גדולת אחיו משה. נמצא שאהרן שבר את הגאוה שמשם נמשך בחי' החתים בשרו כנ"ל.וע"כ זכה אהרן עי"ז לכהונה שזכה שתהי' עבודתו תמיד לשבר ולבטל מישראל בחי' החתים בשרו בחי' תאות ניאוף ולהעלות לבחי' פיתוחי חותם קודש לה' שזה נאמר על הציץ שהי' במצח אהרן כי אהרן זכה לזה ע"י ששבר את הגאוה שעי"ז ביטל בחי' החתים בשרו שנמשך מגאוה כנ"ל. והעלה הכל לבחי' חותם דקדושה בחי' פיתוחי חותם וכו' כנ"ל. כי

אהרן הי' מגייר גרים כ"ש ורבים השיב מעון. וכשרז"ל הוי מתלמידיו של אהרן וכו' אוהב את הבריות ומקרבן לתורה. אבל הגרים שמקרבן יכולין להזיק כי הם מכניסין גאוה שעי"ז נמשך תאות ניאוף ח"ו אבל אהרן שבר את הגאוה כנ"ל ולא התגאה כנגד הצדיק האמת כנגדאחיו משה ואז מסר כל הגרים והבעלי תשובה שלו כולם מסרם למשה ואהרן הי' אז מנהיג ישראל וביטל עצמו ומסר כל הגדולה לאחיו. נמצא שהעלה את הגרים והבעלי תשובה שלו למשה שהוא הדעת הקדוש בחי' תפילין בחי' חותם דקדושה בחי' ומשה הי' רועה כמבואר במאמר הנ"ל. נמצא שבזה בעצמו שיצא אהרן לקראת משה וביטל הגאוה ושמח בלבו ומסר כל הגדולה לאחיו בזה ביטל בחי' החתים בשרו שהוא בחי' גאוה והעלה הכל לבחי' משה שהואבחי' תפילין חותם דקדושה כי מסר כל הגדולה וההתנשאות וכל האנשים שלו שהחזירם בתושבה והי' מנהיג שלהם מסר הכל למשה כי אז נעשה משה עיקר המנהיג. נמצא שעי"ז הי' מעלה מבחי' החתים בשרו לבחי' חותם דקדשוה ע"כ בשכר זה זכה לכהונה שעבודתו תמיד בקרבנות שמקדשין לה' שזהו ג"כ בחי' בירור הנ"ל מבחי' החתים בשרו לבחי' חותם דקדושה שזהו עיקר הבירור של הקרבנות כנ"ל. וע"כ נותנין הבכור לכהן כי קדושת הבכור שהוא הולדה הראשונה הוא בבחי' זו שמעלין מבחי' החתים בשרו לבחי' קודש בחי' קש לי כל בכור וכו' כי עולה אל הקדושה לבחי' פיתוחי חותם קודש לה' וכנ"ל:

וע"כ זכה אהרן לקדושת הברית ביותר מכל ישראל. כי הכהנים נצטוו מצות בקדושת הברית יותר מישראל. כ"ש אשה זונה וגרושה וחללה לא יקחו כי קדוש הוא וכו' כי הוא ביטול תאות ניאוף ע"י ששבר הגאוה שהוא בחי' החתים בשרו וכו' כנ"ל:

אות ה

וע"כ אהרן מבטל מישראל תאות ניאוף שהוא טומאת עמלק כי העננים הי' בזכות אהרן והעניי כבוד הי' מבטלין קליפת עמלק. כי עמלק לא הי' יכול לשלוט בישראל שהי' בתוך הענן כ"א בהנחשלים שהי' הענן פולטן. וע"כ אחר מיתת אהרן ונסתלקו העניי כבוד אז בא עמלק עליהם. כ"ש וימשא הכנעני מלך ערד וכו' ודרז"ל שזה הי' עמלק ששמע שם תאהרן ונסתלקו העניי כבוד כוו' כי אהרן הכהן מבטל תאות ניאוף שהיא בחי' עמלק כנ"ל וממשיך שבעה עננים שהם בחי' שבעה רועים שהוא בחי' תפילין כנ"ל במאמר הנ"ל. וכן מבואר במאמר הנ, לשהבירור והעליה שמעלין מבחי' החתים בשרו לבחי' חותם דקדושה לבחי' תפילין ע"י שמשברין הגאוה זאת הבחי' היא בחי' ענ"ן. כ"ש שם על מארז"ל כד הוו קמו רבנן ממתיבתא דרבג הונא הוו נפצי גלימייהו דהיינו ששברו הגאוה וסליק עניי בחי' והיתה הקשת בענן בחי' תיקון הברית שמעלין מבחי'

גאוה מבחי' החתים בשרו לבחי' תפילין. וזהו וכסי לשמשא היינו תפילין וכו' ע"ש. וזהו בח'י ז' עננין של אהרן הכהן שמכניעין קליפת עמלק שהוא תאות ניאוף. כי אהרן זכה לזה ע"י ששבר הגאוה כנגד משה כנ"ל:

אות ו

כי עיקר גאולת מצרים הי' תלויה בזה שהכניע עצמו אהרן נגד משה. כי משה רבינו הי' מעלתו גבוה מאד מאד. ומעוצם הפלגת מעלתו שהי' מרומם ומנושא לגמרי מן בני העולם לא הי' יכול לגלות עצמו כלל להעולם. וזה בחי' כי כבד פה וכבד לשון אנכי כי משה רבינו הוא בחי' כבד פה וכבד לשון שקשה וכבד לו לדבר כלל עם בני העולם. כי הי' מרומם ומנושא ורחוק מאד מכלהעולם. וע"כ לא הי' באפשר שיתגלה מעלתו וקדושתו כ"א ע"י אהרן הכהן שהי' אז המנהיג של ישראל קודם שנתגלה משה רבינו. כ"ש אתה תהי' לו לאלקים והוא יהי לך לפה כי אהרן לגודל מעלתו זכה להשיג מעלת משה והוא גילה מעלתו לכל ישראל כי הכל הי' תלוי בו כי כולם סמכו עליו כי הוא הי' המנהיג שלהם מקודם.וע"כ לולא שפלות אהרן ששבר הגאוה וביטל עצמו נגד משה. לא הי' אפשר לצאת ממצרים ע"י משה בעצמו כנ"ל ויציאת מצרים זהו בעצמו בחי' היברור הנ"ל שמוציאין ומבררין כל הניצוצות הקדושים מבחי' נחתים בשרו לבחי' תפילין. שזהו בחי' יציאת מצרים שאז יצאו כל צבאות ה' כל הניצוצות הקדושו"ת מלגות מצרים מערות הארץ מפגם הברית. כי עיקר יציאת מצרים הוא בחי' תיקון הברית כי הגלות מצרים הי' לתקן פגם טיפי קרי של אדה"ר. שזהו בחי' החתים בשרו כמובא שם בדברי רבינו ז"ל במאמר הנ"ל. וע"כ אז נתקדשו הבכורות לכהן שהוא בחי' אהרן כי אהרן זכה לזה כנ"ל:

אות ז

וע"כ הבירור שמבררין האמונה מבחי' החתים בשרו לבחי' מוחין תפילין שהם בחי' שבעה רועים הוא בחי' שבעה עננים של אהרן הכהן כנ"ל. כי נקראים עננים כי עיקר האמונה הוא בחי' חשך וענן בבחי' ואמונתך בלילות כי עיקר האמונה הוא שצריכין להחשיך עיניו לגמרי ולסלק דעתו לגמרי שזהו בחי' חושך ועי"ז דייקא זוכה להכיר את הש"י שמחשיך עיני דעתו לגמרי וסומך על אמונה לבד בבחי' ישת חשך סתרו. וזה בחי' כיתרון האור מן החשך כי א"א לזכות לאור הדעת כ"א מתוך החשך שהוא בחי' אמונה שמחשיך עיניו לגמרי וסומך על אמונה לבד אז יזכה ליתרון האור מן החשך. מן החשך דייקא כמובא בזוה"ק. וזה בחי' שחרות של תפילין כי שחרות הוא בחי' חשך. כי עיקר התגלות התפילין מוחין הוא רק ע"י חיזוק האמונה לבד. בחי' שחורה אני ונאוה כשאני משחיר עצמי דהיינו שאני מחשיך עיני לגמרי לבלי לחקור בשכלי כלל שום חקירות

בדרכיך הקדושים. ואני סומך על אמונה לבד אזי ונאוה כי אני זוכה לנוי פאר התפילין והמוחין כי א"א לזכות למוחין דקדושה כ"א ע"י אמונה כי ע"י האמונה שלימה באמת ימים ושנים זוכין אחר כך להכיר את הש"י בידיעה שלימה. בבחי' וארשתיך לי באמונה וידעת את ה' שע"י אמונה זוכין לדעת בחי' תפילין. וע"כ תפילין של יד קודמין לתפילין של ראש. כי תפילין של יד הם בחי' מלכות אמונה שנקראת יד כהה לשון חשך בחי' ואמונתך בלילות כנ"ל. כי עיקר התחלת השגת התפילין והמוחין הוא ע"י אמונה כנ"ל:

אות ח

וזה בחי' בכור תם כי אסור להקריבו כ"א כשהוא תם כי כל אשר בו מום לא יקרב. כי האמונה הקדושה היא בחי' תמימות ושלימות. כי איתא בדברי רבינו ז"ל במ"א (בסימן ל"א) ששלימות כל הדברים היא האמונה ובלעדי האמונה כל הדברים חסרים ואפי' התורה והדעת דקדושה אין להם שלימות בלא אמונה כשרז"ל בא חבקוק והעמידן על אחת וצדיק באמונתו יחיה וכו' ע"ש. כי באמת עיקר השלימות הוא רק האמונה הקדושה כי אין שלימות רק בבחי' אמונה. ובלתי אמונה כל הדברים חסרים כי באמת א"א להשיג ולדעת שום דבר בשלימות גמור. וע,כ הדעת בעצמו הוא חסר בודאי כ"ש אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני. וע"כ אפי' מי שזוכה להשיג איזה השגה וידיעה כגון שזוכה להשיג איזה כוונה באיזה מצוה אפי' השיג כוונה אמתיית כשירצה לעשו"ת הצוה באותה הכוונה לבד בודאי אין זה שלימות כי כפלים לתושיה. כי גם זאת הכוונה בודאי אינו יכול להשיגה עד תכליתה בשלימות מכ"ש וכ"ש כי יש שבעים פנים לתורה וכל פנים ופנים כלול מאלפים ורבבות פירושים עד אין קץ ובודאי איקשום צדיק בארץ שיוכל להשיג מצוה אחת בשלימות. כי ארוכה מארץ מדה ורחבה מני ים. וכמ"ש לכל תכלה ראיתי קץ רחבה מצותך מאד וע"כ אם ירצה לקיים המצוה רק עם זאת הכוונה לבד בודאי חיסר הרבה. כי כוונת המצוה היא עד אין קץ ע"כ לעולם צריך לאמונה כי אמונה הוא שלימות כי כשמקיים את המצוה באמונה שמאמין שהש"י צוה לנו לעשו"ת המצוה הזאת מצד רצונו וטעמו.כי הוא ית' רוצה בזה מה שרוצה. נמצא כשמקיים המצוה בכוונה זו מחמת שזה רצונו ית' שנעשה זאת המצוה בזאת הכוונה כלוליסך כל הכוונות שבעולם בשלימות כי ברצונו ית' שרצה שנעשה זאתהמצוה בזה כלולים כל הכוונות שבעולם בשלימות והוא עושה המצוה על דעת זה ואז המצוה בשלימות כי בזה כלולים כל הכוונות בשלימות עד אין סוף כנ"ל. וע"כ אפי' מי שזוכה להשיג כוונה אמיתיית מה שראוי לכוונה לעולם צריך לצרף לזה האמונה ואזי יש שלימות לכוונתו ולמצוותו אבל כשיסמוך על כוונתו וכחמתו לבד אין לו שלימות ומחסר הרבה:

אות ט

ומחמת זה אסור ללמוד שום דין מכוונות דהיינו שיצא לו איזה דין והנהגה ע"פ הכוונות כי זה איסור גדול וכמו ששמעתי מרבינו ז"ל. שמ ישרוצה לחדש חידושים בתורה מותר לו לחדש כל מה שירצה אם הוא ראוי לכך. ובלבד שלא יוציא שום דין ע"פ חידושיו ודרושיו שמחדש בתורה. כי דיני התורה צריכין לבררם רק ע"פ דברי רז"ל בגמ' ופוסקים. אבל חלילה להוציא שום דין ע"פ סברות שמחדש ודורש בתורה דרש וסודת הקבלה:

(כאן חסר) הכלל שא"א לנו להוציא שום דין והנהגה ע"פ סברתינו בכוונת וסודת הקבלה אפי' לחומרא. וע"ז נאמר לא תסור מן הדבר וכו' ימין ושמאל. כי אפי' לימין דהיינו להחמיר ולהוסיף אסור כי אנו צריכין להתנהג רק כמו שצוה אותנו הש"י ורבותינו ז"ל. ואלו הדברים נכוחים למבין וישרים למוצאי דעת. כי באמת יכולין להכשל עי"ז יותר ויותר אם ריצה לילך ע"פ חכמתו. וכמו שרמז רבינו ז"ל בכמה מקומות שאסור לסמוך על חכמתו כלל. רק על אמונה לבד כמ ושמסרו לנו רז"ל:

אות י

נחזור לענינינו שעיקר השלימות היא רק אמונה לבד כנ"ל. וע"כ נקאא תהאמונה תמימות בחי' תמים תהי' עם ה' אלקיך כי האמונה הוא תמימה ושלימה בתכלית השלימות כי כל הדברים יגיעם לא יוכל איש לדבר לא תשבע עין לראות ולא תמלא אוזן משמוע וכו'. וגם אם יאמר החכם לדעת לא יוכל למצוא. וע"כ אין שלימות להדעת והתורה כ"א ע"י אמונה. כי א"א להשיג בהדע תשום דבר בשלימות כ"א ע"י האמונה כי מאחר שהוא מאמין בהש"י ובצדיקיו ובמצוותיו ית' באמונה שלימה הוא שלם בתכלית השלימות כי האמונה היא בלתי גבול כי הוא מאין בהאמת שהוא עד א"ס אע"פ שא"א להשיגו בדעת בשום אופן אבל האמונהמקפת הכל עד א"ס ותכלית. וע"כ צריכין שתהי' האמונה בשלימות בלי שום מו סופגם כלל בבחי' כולך יפה רעיתי ומום אין בך ואז זוכה להשיג עי"ז דעת גדול כנ"ל. כי ע"י שלימות אמונה זוכין לדעת כנ"ל וזהו כולך יפה וכו' אתי מלבנון כלה את ימלבנון תבואי תשורי וכו'. לבנון היא ביהמ"ק שהוא בחי' המוחין כשרז"ל כל מי שיש בו דיעה כאלו נבנה ביהמ"ק בימיו כי לבנון הוא בחי' לבונא דמוחא כמובא בזוה"ק. וזהו אתי מלבנון כלה וכו' כמו שפרש"י מעת שתצא מביהמ"ק עד שתחזור ותבא לשם תהי' תמיד אתי' וכו' ע"ש. היינו כשזוכה לאמונה שלימה בתכלית השלימות והאמונה מתפשטת בכל האברים שכל רמ"ח אבריו מלאים אמונה שלימה. וכ"ש רבינו ז"ל ע"פ ויהי ידיו אמונה עד בא השמש שצריך שתהי' האמונה בכל האברים ואז זוכה להשיג השכל אח"כ. וזהו כולך יפה רעיתי ומום אין בך היינו שהאמונה שהיא בחי' כלה שכלולה מכל השלימות כנ"ל. היא בבחי' כולך יפה רעיתי ומום אין בך

שהאמונה היא בשלימות בכל האברים ואין מום בשום אבר. כי האמונה היא בחי' קומה שלימה וכשיש איזה חסרון ומום באיזה אבר כפי הפגם שבאמונה ואז א"א להשיג הדעת ע"י האמונה הזדאת שאין לה שלימות בכל הרמ"ח אברים. אבל כשהאמונה בתכלית השלימות בבחי' כולך יפה רעיתי ומום אין בך אז אתי מלבנון כלה אתי מלבנון תבואי שתזכה תמיד לדעת שלם שהוא בחי' לבנון כנ"ל. כי ע"י האמונה בשלימות זוכה לדעת כנ"ל. וזהו אתי מלבנון כלה אתי מלבנון תבואי דהיינו שהש"י אומר לכנסת ישראל שהם מאמינים. וע"כ נקראים כלה שהיא מדת האמונה כנ"ל. שאפילו בעת שיתרחקו מהדעת שהוא בחי' לבנון לבונא דמוחא כנ"ל. עכ"ז ע"י האמונה השלימה יהי' תמיד אתו מעת שיצאו ויתרחקו מהדעת עד שיחזרו וישיבו להדעת שהוא בחי' לבנון. וזהו אתי מלבנון תבואי. כשפרש"י שם מעת שתצאו עד שתבואי תהי' אתי והבן. וזהו שסיים תשורי מראש אמנה. כי אח"כ תשורי שירות ותשבחות להש"ישיזכה אותם הדעת הזה וזה בחי' הבכור שצריך שיהי' תם בלי שום מום אפי' בדוקין שבעין ואז הוא ראוי לעלות על המזבח להיות עולהאל הקדושה שיתברר ויעלה לבחי' מוחין כ"א כשהוא שלם מכל מום כי עיקר העליה הוא על ידי שלימות האמונה שעי"ז זוכין לדעת שהוא בחי' תפילין וכו' כנ"ל וא"א לזכות לזה כ"א כשהקרבן שלם בלי שום מום. שזהו בחי' אמונה בשלימות בלי שום חסרון בחי' תמים תהי' עם ה' בחי' ויעקב איש תם. וזהו בחי' בכור תם וכנ"ל. כי קדושת הבכור היא בחי' בירור האמונה שעולה לבחי' תפילין מוחין וכו' וכנ"ל. וזה בחי' כל המומין הפוסלין בכהנים פוסלין בנשים כי הכהן צריך שיהי' שלם מכל מום שזהו בחי' אמונה בשלימות ואז יכול להקריב קרבנות לברר האמונה לבחי' מוחין תפילין כנ"ל. וע"כ המומין הפוסלין בכהנים כי אלו המומין מרמזין שאין האמונה בשלימות. ע"כ בודאי אלו המומין פוסלין בנשים כי אשה יראת ה' היא בחי' אמונה וצריכה שתהי' בלי שום מום בבחי' כולך יפה וכו' כנ"ל. וזהו בעצמו בחי' מומי המקריבים קרבנות. וע"כ דין אחד להם כנ"ל:

אות יא

וז"ש בכהן בעל מום לחם אלקיו מקדשי הקדשים ומן הקדשים יאכל אך אל המקדש לא יבא. כי איתא שם במאמר הנ"ל שהצדיק ע"י אכילתו בחי' צדיק אוכל לשובע נפשו עי"ז אכילתו בחי' צדיק אוכל לשובע נפשו עי"ז מצחצח נשמתו בבחי' והשביע בצחצחות נפשך ועי"ז הוא בבחי' איש תבונות ועי"ז הוא יכול לגלות המים עמוקים שהאמונה גדילה על ידם וכו' ע"ש. וע"כ הכהן שהוא בעל מום שזהו סימן שאין האמטנה בשלימות ע"כ הוא צריך להשתדל לאכול בקדושה כדי שיזכה לתקן עי"ז את האמונה כנ"ל וזה

לחם אלקיו מקדשי הקדשים וכו' יאכל וכו'. כי עיקר תיקון הבעל מום שהוא פגם האמונה הוא ע"י אכילת הקדשים. היינו אכילה בקדושה בחי' צדיק אוכל לשבוע נפשו. שעי"ז נתתקנה האמונה כנ"ל. וע"כ הכהנים ע"י אכילתם את הקדשים הם מכפרים כשרז"ל כהנים אוכלים ובעלים מתכפרים כי עיקר כפרת ותיקון כל העונות היא ע"י תיקון האמונה כי פגם כל העוונת הם בבחי' אמונה. כ"ש וסרתם ועבדתם אלהים אחרים שתיכף כשסרים מהש"י ועוברים איזה עבירה ח"ו תיכף עובדים אלקים אחרים ח"ו כי כל החטאים נמשכין מהיצה"ר שנקרא אל אחר כפירות כנ"ל. וע"כ התיקון והכפרה על ידי אכילת הכהני סבחי' כהנים אוכלים ובעלים מתכפרים כי ע"י אכילת הקדשים מצחצחין נשמתם כנ"ל שעי"ז חוזרת וגדילה האמונה ומעלין האמונה הנפילה שזהו תיקון כל החטאים שבעולם כנ"ל:

וזהו בחי' מאימתי קורין את שמע בערבית משעה שהכהנים נכנסים לאכול בתרומתן. כי ק"ש הוא אמונה היחוד זה זוכין ע"י אכילת הצדיקים שהוא בחי' אכילת תרומה של הכהנים שהוא אכילה דקדושה שעי"ז זוכין לאמונה כנ"ל:

אות יב

וזה בחי' לא תעבוד בבכור שורך כי עבדות הוא עצבות. בחי' בעצבון תאכלנה ואכילת הבכור צריך שתהי' בשמחה כ,ש ואכלת שם וכו' ובכורות בקרך וצאנך ושמחת לפני ה' אלקיך וכו' כי עיקר התיקון הוא ע"י אכילה בשמחה שעי"ז מחזקין כח המלאך ומכניעין בחי' החתים בשרו שזה עיקר קדושת הבכור כנ"ל וזה עיקר בחי' יציאת מצרים כמבואר שם כל זה במאמר הנ"ל וע"כ אסור עבודה בבכרו כדי שלא יתאחז בו בחי' עצבות ח"ו שהוא בחי' עבדות כנ"ל. וכמבואר במ"א כי עיקר התיקון שהוא להכניע בחינות החתים בשרו וכו'. זה נעשה ע"י שמחה כנ"ל. שזהו בחי' השמחה של תפילין כמבואר שם ע"ש:

וזהו איסור גיזה כ"ש ולא תגוז בכור צאנך. כי עיקר הקדושה בהשערות שהם בחי' התנוצצות המוחין בחי' תפילין כמבואר שם במאמר הנ"ל. בחי' ושער ראשי כעמר נקי' ע"ש:

אות יג

וע"כ יעקב אבהינו ובניו עסקו מאד במרעה צאן כי עיקר בירור האמונה הי' ע"י יעקב כי אברהם ויצחק התחילו לגלות האמונה וחפרו בארות כנ"ל. אבל אז לא הי' עדיין באפשר לברר ולגלות האמונה בשלימות להעלותה לבחי' מוחין תפילין כנ"ל כי בימיהם לא נתבררו עדיי וטיפת עשו וישמעאל. שאסור להעלותם אל המו חכמבואר במאמר הנ"ל ע"ש. וע"כ עיקר התפילין הם בבחי' יעקב שהוא בחי' תפילין כידוע שופרי' דיעקב כעין שופרי' דאדם. שהוא בחי' תפילין שנקראין פאר כי בימי יעקב כבר נתברר ויצא

לחוץ טיפת עשו וישמעאל ואז יכולים להעלות ולברר מבחי' החתים בשרו לבחי' חותם דקדושה כי כל זמן שלא יצאו טיפת עשו וישמעאל. לא הי' הבירור בשלימות כדי שלא יעלו אל המוח טיפת עשו וישמעאל שהם פגם התפילין כ"ששם. אבל בימי יעקב שכבר יצאו לחוץ אז הי' הבירור בשלימות מבחי' החתים בשרו לבחי' חותם דקדושה שהוא תפילין שהם בחי' יעקב וע"כ זכה יעקב לנטרא טיפא קדמאה לבת זוגי' כ"ש בזוה"ק כ"ש כוחי וראשית אוני. כי הוא זכה אל הבירור בשלימות להכניע ולבטל בחי' החתים בשרו ולזכות לתפילין כנ"ל. וע"כ הוליד בן בכור בקדושה שהוא בחי' בירור ועליית האמונה לבחי' קודש כנ"ל אבל בימי אברהם ויצחק היה ההכרח שתקדים הקליפה לפר ישיצאו עשו וישמעאל קודם יצחק ויעקב והוכרח יעקב להתיגע הרבה עד שהוציא הבכורה מעשו וכל זה מחמת שאז לא יצאו עדיין טיפת עשו וישמעאל ומחמת זה היתה הבכורה שהוא בחי' תפילין כנ"ל בגלות עד יעקב שאז יצאו לחוץ טיפת עשו וישמעאל ואז זכה לתפילין בשלימות כנ"ל ואז נמשך הבכורה אל הקדושה כי הבכורה היא בבחי' תפילין שפ' ראשונה הוא קדש לי כל בכור וכנ"ל. וע"כ עסק יעקב במרעה צאן שהוא בחי' בירור האמונה כנ"ל. ואז בשעת מרעה הצאן עסק בעבודת התפילין כמובא שיעקב עסק בעבודת התפילין בהמקלות אשר פצלר ברהטים בשקתות המסי ברהטים זה בחי' רהיטי מוחין בחיק מלך אסור ברהטים שזהו בחי' תפילין כי התפילין נעשין ע"י בירור האמונה שזכה לזה ע"י מרעה הצאן כנ"ל. וזהו בחי' ויצג יעקב את המקלות אשר פצל ברהטים בשקתות המים וכו'. כי יעקב המשיך את התפילין בירור האמונה משקתות המים היינו מבחי' עומקא דבירא מבחי' מים עמוקים שמשם גדילה האמונה כנ"ל. וע"כ יעקב כאשר ראה את רחל שהוא בחי' שלימות האמונה אז ויגל את האבן מעל פי הבאר כמעביר פקק מע"פ צלוחית כשרז"ל כי מקודם הי' האבן גדולה ע"פ הבאר שמשם גדילה האמונה כי לא הי' אפשר לגלות את האמונה בקל שגדילתה מן הבאר מים חיים כנ"ל. ומחמת טיפת עשו וישמעאל המעכבים ופוגמים את האמונה כנ"ל. אבל בימ ייעקב ורחל אז כבר נדחו טיפת עשו וישמעאל לחוץ ואז זכה יעקב לגלות האמונה בשלימות שהוא בחי'רחל יפת תואר ויפת מראה בחי' כולך יפה רעיתי בחי' אמונה בתכלית השלימות ואז ויגל את האבן מעל פי הבאר כמי שמעביר הפקק מע"פ צלוחית. כי עכשיו נתגלה האמונה בשלימות כנ"ל. וזה בחי' עקודים נקודים וברודים שזכה יעקב שיהי' נולדים בצאנו כי זכה לברר האמונה כ"כ במרעה הצאן עד שהעלה האמונה לבחי' פיתוחי חותם קודש לה' לבחי' תפילין פאר כלליות הגוונין בחי' עקודים נקודים וברודים שהם בחי' כלליות הגוונין כי כל המוחין שהם בחי' תפילין היינו כל

מיני דעת ומוחין והשגות וצמצומים קדושים להשיג על ידם השגות אלוקותו ית' כולם כלולים בבחי' עקודים נקודים וברודים שהם כלליות כל האצילות כמובן בכתבי האר"י ז"ל. וזה המשיך יעקב במרעה צאנו דייקא כי זכה לכל זה ע"י שלימות האמונה לברר במרעה צאנו עד שזכה עי"זלדעת שלם לבחי' מוחין תפילין שהם כלליות כל הגוונין דקודשה בחי' עקודים נקודים וברודים כנ"ל. וזה בירור מצאן לבן היינו שיברר האמונה הקדושה מאמונות כוזביות שהם בחי' צאן לבן שהי' עובד ע"ז ומאמין בהתרפים שהם אמונת כוזביות וע"כ הוכרח יעקב להתיגע מאד בזה ועשה כמה עובדות והי' לו כמה סייעתות דלעילא לזה לזכות שילדו הצאן עקודים נקודים וכו'. כל זה בשביל בירור הנ"ל כי עי"ז זכה להמשיך אמונת ישראל אמונה דקדושה וכו' כנ"ל. וזה בחי' ואשא עיני וגו' בחלום וכו'. ויאמר אלי מלאך האלקים בחלום וכו' שא נא עיניך וראה כל העתודים העולים על הצאן עקודים נקודים וברודים וכו' כי יעקב זכה אז לחלום ע"י מלאך שזה זוכין ע"י בירור הנ"ל מבחי' החתים לבחי' חותם התפילין שעי"ז זוכין לחלום ע"י מלאך כמבואר שם במאמר הנ"ל שם:

אות יד

וע"כ גם באהרן הכהן כתיב כי שפתי כהן ישמרו דעת וכו' כי מלאך ה' צבאות הוא כי אהרן הוא בבחי' המגיני ארץ שמבררין מבחינות החתים וכו' לבחי' תפילין. שזהו בחינות מלאך ה' צבאות כמבואר שם שמלא"ך ר"ת "כי "לאלקים "מגיני "ארץ וכו' ע"ש:

אות טו

וזהו נדיבי עמים נאספו עם אלקי אברהם היינו גרים כמו שפרש"י שם כי לאלקים מגייטנ ארץ וכו' כי המגיינ ארץ מבררין ומתקנין את הגרים כי הם מעלין מבחי' החתים וכו' שגורמין הגרים ומעלין לבחי' חותם התפילין בחי' מאד נעלה מאד הוא סטרא דמותא שהוא בחי' החתים בשרו נעלה למעלה למעלה ע"י המגיני ארץ שמעלין מבחי' החתים לבחי' תפילין לבחי' פיתוחי חותם קודש לה':

אות טז

וע"כ הכהנים אסורים ליכנס לביהמ"ק ולגשת אל המזבח עד שיקדישו ידיהם ורגליהם במים קדושים שנתקדשו בכיור. כי עיקר המשכת הקדושה ע"י המים שמשם גדילה האמונה כי עיקר עבודתם הי' תיקון האמונה כנ"ל. וזהו בחי' נטילת ידים במים קודם האכילה כי צריכין שתהי' האכילה בבחי' צדיק אוכל לשובע נפשו שעי"ז מצחצח הנשמה וזוכה לדלות המים שעל ידם גדילה האמונה ואז זוכה אח"כ באכילתו להמשיך ולגלות המים האלו בבחי' ואשי תבוונת ידלנה שדולין המים האלו ומגלין האמונה בשלימות:

אות יז

וזה בחי' בדיקת הסוטה ע"י המים קדושים כי הסוטה שהיא אשה מנאפת שזהו בחי' ע"ז פגם אמונה. כמו שנאמר בע"ז האשה המנאפת תחת אישה תקח זרים והיא בחי' פגם הברית בחי' חותם דס"א. וע"כ בדיקתה ע"י המים שצריכין לחתור ולגלות המים קדושים שהם בחי' המים שמשם גדילה האמונה ומשליכין לשם עפר מקרקע המשכן כי עפר מאנא דכולהו בחי' אמונה כ"ש שם במאמר הנ"ל. ועי"ז נדבקת אם היא טהורה שזה ובחי' אמונה בשלימות אז ונקתה ונזרעה זרע זהו בחי' הולדה דקדושה. שהוא בחי' שמעלין ומבררין מבחי' החתים בשרו מבחי' פגם הברית לבחי' חותם דקודשה בחי' תפילין בחי' יציאת מצרים שהוא בחי' הולדה דקדושה בחי' קדש לי כל בכור פטר כל רחם וכו' כנ"ל ואם לאו ופגמה באמונה. אזי וצבתה בטנה ונפלה יריכה זה בחי' מכות מופלאות הבאים על פגם אמונה כ"ש במאמר הנ"ל וע"כ עיקר הבירור והתיקון הזה הוא ע"י המים קדושים שמשם גדילה האמונה כנ"ל :

אות יח

ומחמת שאהרן הכהן עסק תמיד לברר מבחי' החתים לבחי' חותם בחי' משה בחי' תפילין שזכה לזה על ידי שמסר גדולתו למשה וכו' כנ"ל. עי"ז סבר שיוכל להכניע מחשבתם הרעה של הערב רב שרצו לעבוד ע"ז ולהמשיך אמונות כוזביות. וע"כ לקח מידם ויצר אותו בחרט כי הי' סובר שיוכל להכניעם ולבררם מאמונת כוזביות שהם בחי' החתים בשרו כי לא עבדו את העגל אלא כדי להתיר להם עריות וכו' והי' סבור שיוכל להכניע ולברר זאת כדרכו תמיד אבל טעה בזה כי הערב רב הי' בחי' טיפת עשו וישמעאל שא"א לבררם אשר על ידם יוצא משפט מעוקל בחי' ע"כ יצא משפט מעוקל ע"כ ויצא העגל הזה. וע"כ כשירד משה בדקן ע"י המים כסוטות כ"ש ויזר ע"פ המים כי משה חזר והמשיך את האמונה הקדושה. ע"י המים שהאמונה גדילה משם כנ"ל. כי צעק מאד להש"י מעומקא דליבא שעי"ז נתגלין המים עמוקים הנ"ל. ועי"ז בדקן כסוטות ועי"ז נתבררו המאמינים באמונה דקדושה מן המאמינים באמונות כוזביות וכנ"ל. וע"כ אחר מעשה העגל דייקא נתקדש אהרן בכהונה. כיאז דייקא כשנתגלה רשעת הערב רב כ"ש כי פרעה הרן לשמצה בקמיהם ואז נדחו ונתרחקו מן הקדושה ואז נדחה לחוץ בחי' טיפת עשו וישמעאל שהם הערב רב וע"כ אז דייקא נתקדש אהרן בכהונה וזכה להתחיל לעסוק בעבודת הקרבנות. שעי"ז הי' מברר מחבי' החתים לבחי' חותם דקדושה וכנ"ל: (עיין היטב היטב בהתורה הנ"ל בפרט בסוף בענין תיקון המשפט שהוא ע"י שדוחין בחי' טיפת עשו וישמעאל וכו' ע"ש כל זה היטב ואז יערבו לך דברינו בעזרה"י):

בכור בהמה טהורה ד

אות א

ע"פ מ"ש רבינו ז"ל (בסי' קפ"ה) שעיקר השלימות הוא היראה. כ"ש מה ה' אלקיך שואל מעמך כ"א ליראה וכו'. וכ"ש סוף דבר הכל נשמע את האלקים ירא כי היא שלימות כל הדברים. ויש שני מיני יראות יש מי שהוא ירא מה' מגדולתו ורוממותו בגין דאיהו רב ושליטו ית"ש. ויש יראה למטה ממנה היינו שבא ליראה ע"י יראות תחתונות ע"י שירא מחיה או משר וכו' עי"ז הוא נזכר ובא, ליראה ה'. ויראה הראשונה שהיא ע"י התבוננות השכל בגדולתו ורוממותו ית' הוא בחי' א' כי היראה היא בחי' מלכות כ"ש אלמלא מוראה של מלכות וכו'. והיראה הב' שהיא באה מדברים תחתונים היא בחי' א"ד וע"י היראה הזאת נמשך השפעות בעולם וכו' וכשנמשך השפע צריך לעשו"ת כלי וכו'. וזה אותיות אד"ם וכו'. וזה אדם יראה לעינים ע"י יראה לעינים היינו היראה התחתונה וכו' עי"ז נעשה בחי' אד"ם אבל ע"י יראה העליונה וכו' על ידה אשתלים שמא דקוב"ה וזה וה' יראה לבב וכו' ע"ש:

אות ב

והנה הכלל שעיקר השלימות הוא יראה כנ"ל. כי כל עיקר השגות אלקות וידיעת הבורא ית' אינו נתפס במוח ולב כ"א ע"י היראה שהוא עיקר ההשארה והקיום של הדעת והחכמה הקדושה בבחי' כל שיראת חטאו קודמת לחכמתו חכמתו מתקיימת וכו' כי זה ידוע שהש"י מרומם ומנושא למעלה מכל החכמות והמחשבות עד שא"א לתופסו בשום מחשבה וידיעה כלל. כ"ש אליהו לית מחשבה תפיסא בך כלל רק בחסדו הגדול חמל עלינו ונתן בנו כח לקבל פחדו ומוראו ואימתו עלינו ורק עי"ז אנו יודעין ממנו יתב'. וזה בחי' ראשית חכמה יראת ד' וכתיב יראת ד' ראשית דעת. כי עיקר הדעת והחכמה שהיא לידע ממנו יתב' שרק זה נקרא דעת וחכמה כע"ש אל יתהלל חכם בחכמתו וכו' כ"א בזאת יתהלל המתהלל השכל וידוע אותי וכתיב וידעת היום והשבות אל לבבך כי ה' הוא האלקים וכו'. ועיקר זה הדעת והחכמה לידע ממנו ית' א"א לקבל כ"א על ידי היראה כי ידיעת והשגת אלקותו ית' אין נמשך על האדם כ"א בבחי' והחיות רצוא ושוב דהיינו ע"י הרשימו שנשאר מהביטול אל הא"ס כי הביטל הוא למעלה מהמחשבה. אך אח"כ כששב מהביטול נשאר רש"ימו מזריחת התנוצצות אורו ית'. וע"י הזריחה של הרשימו הזאת נופל פחד ויראה ואימה גדולה על האדם וזאת היראה הוא עיקר ההשארה והקיום שנשאר ונתפס בלב האדם מזריחת התנוצצות אורו הקדוש יתב' כמו מלך גדול ואדיר שעובר במדינה שנופל יראה ופחד ואימה גדול על כל מ ישעובר לפני ואע"פ שאינו רואה אותו בחי' אימת מלכות. כי עיקר המלכות היא בחי' יראה ואימה שע"פ שהמלך

יושב על כסא מלכותו בחדרי חדרים רחוק מאד מאד מבני מדינתו אעפ"כ פחדו ואימתו על כל בני מדינתו בחי' מוראה של מלכות. כמו כן להבדיל א"א ור"ר הבדלות הש"י ב"ה הוא מרומם ומנושא ורחוק מאד מכל המחשבות והידיעות שבעולם ואין נתפס במוח כ"א פחדו ויראתו ואימתו הגדולה שהיא בחי' מלכות כי כל ידיעתנו ממנו ית' הוא רק בבחי' מלכות שאנו יודעין ומאמינים שהוא יתב' מלך מנהיג ומושל שזהו בחי' יראה בחי' מוראה של מלכות כנ"ל וזהו בחי' פחד קראני ורעדה וורב עצמותי הפחיד ורוח על פני יחלוף תסמר שערת בשרי וכו' שנאמר על רוח נבואה מהש"י שעוברת על פניו דהיינו בחי' התנוצצות הרשמיו מזריחת אורו יתב' שמשם כל הנבואה (כמבואר במ"אבה' ר"ה ע"פ התורה ויאמר בועז אל רות) ועי"ז פחד קראני ורעדהוכו'. כי משם עיקר הפחד והיראה ממנו ית' שהוא עיקר הקיום וההשארה של זריחת אורו ית' כנ"ל. וע"כ עיקר השלימות היא היראה וכל מה שממשיך על עצמו יראה יותר יכול לתפוס בדעתו יותר זריחת התנוצצות אורו יתב'. וע"כ בר"ה שאנו מבקשין לגלות מלכותו ית' בעולם ע"כ אנו מתחילין ובכן תן פחדך ה' אלקינו וכו' ואיתך על כל מה שבראת ויראוך כל המעשים וכו'. כי עיקר המלכות היא היראה שהיא עיקר השלימות והיא עיקר הקיום וההשארה שנשאר ונתפס בלב האדם מזריחת אורו ית' שנשאטר מהרשימושל הביטול כנ"ל. והבן היטב כי דבר זה א"א לבאר בכתב ולא בע"פ כ"א לכל חד כפום מה דמשער בלבי' וזה בחי' האירו ברקיו תבל ראתה ותחל הארץ. האירו ברקיו זה התנוצצות זריחת הרשמיו הקדושה מהביטול אל הא"ס שהיא מאירה כברקים בבחי' והי' עליהם יראה ויצא כברק חצו עי"ז ראתה ותחל הארץ. דהיינו יראה כי מהרשימו של הביטל נופל יראה גדולה והיא עיקר ההשארה מהביטול וכנ"ל. וזה בחי' יראת ה' היא אוצרו כי היראה היא בחי' אוצר ממש שאוצרת וכונסת בתוכה כל טוב אמתי ונצחי כל גנזיא דמלכא שהם ידיעת והשגות אלקותו יתב' כי אין נתספ שום השגה בלב האדם כ"א ע"י היראה כנ"ל:

אות ג

וכ לעיקר ביראת העולם הי' בשביל לגלות יראתו ומלכותו. כ"ש בראשית ברא אלקים וכו' בראשית בחי' יראה כ"ש בתיקונים בראשית ירא בשת כי היראה היא בחי' מלכות שבשיל זה הי' כל הבריאה כדי לגלות מלכותו בעולם. וכל הנסים והנפלאות והאותו נוראות שעשה הש"י במצרים ועל הים וכו' הכל הי' כדי לגלות יראתו ומלכותו כ"ש למען תדע כי לה' הארץ. וכתיב למען ספר שמי בכל הארץ ושם היא בחי' יראה כ"ש ליראה את השם הנכבד והנורא הזה וכו' וכתיב וייראו גוים את שם ה' וכו'. וכתיב וראו

כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך ווופרעה כשלא רצה להכניע א"ע ולקבל עול יראתו ע"י האותות והמופתים. כתיב בי' ואתה ועבדיך ידעתי כי טרם תיראון את ה' ובישראל כתיב וירא ישראל את היד הגדולה אשר עשה ה' במצרים וייראו העם את ה': כי כל המכות והיסורין שהביא הקב"ה על המצרים הכל הי' מבחי' יראות הנפולות שמשם כל הצרות והדינים כר"ל והש"י שולח על האדם פחדים של ייסורים ומכות וכיוצא כדי שיתבונן עי"ז אליו יתב' כדי שיעלה כל היראות הנפולות לשרשן דהיינו ליראה אותו יתב'. כ"ש הכרתי גוים נשמו פינותם אמתרי אך תיראו אותי תקחו מוסר וכו' והמצריים שהי קשי עורף ולא רצו להכניע עצמן ליראתו יתב' ע"כ הביא עליהם הש"י בכל פעם מכות משונות כדי לעוררם בכל פעם שידעו מי המכה אותם וייראו ממנו וישלחו את ישראל והם הקשו ערפם והכבידו לבם ולא רצו להודות על האמת. והביא עליהם עי"ז בכל פעם עוד מכות רבות וגדולות אבל לישראל הי' טובה גדולה כ"ז כי ע"י כל מכה ומכה שהביא הש"י על המצרים וישראל ניצולו ממנה הכירו בכל פעם אותו ית' ביותר וקיבלו עליהם עול יראתו ומלכותו כ"ש וירא ישראל וכו' וייראו העם את ה':

אות ד

וע"כ בכל המכות שהביא על פרעה ומצרים לא נכנעו אלי וולא רצו לשלח את ישראל ד שהביא עליהם מכות בכורות כי אז הוכרחו להודות בעל כרחם על האמת שהכל מאתו יתב' כי עיקר ההולדה ע"י היראה כ"ש רעדה אחזתם שם חיל כיודלה. כ"ש רבינו ז"ל במ"א. ועיקר היא הולדה הראשונה שאז עיקר המשכת האירה ומשם עיקר החבלי הלידה בפרט בלידה ראשונה בחי' צרה כמבכירה. כי בזה העולם מחמת חטא אדה"ר ע" פרוב מתלבשת היראה בדינהים ויסורים ר"ל. וע"כ ע"י מכות בכורות שראו שהש"י מבחין ויודע כל ההולדות עד שמבחין בין טיפה של בכור לטיפה שאינה של בכור אז נפל עליהם פחדו ואימתו בעל כרחם והוכרחו לשלח את ישראל. וכל זה מחמת שע"י מכת בכורות נמשך עליהם היראה בעל כרחם מחמת שעיקר היראה נתגלה ע"י הולדה וכנ"ל. וע"כ אז נתקדשו בכורו שהם זכר ליציאת מצרים כ"ש והי' כי ישאלך בנך וכו' ואמרת אליו בחוזק יד הוציאנו ה' ממצרים וכו' ויהי כי הקשה פרעה לשלחינו ויהרוג ה' כל בכור וכו' ע"כ אני זובח לה' כל פטר רחם הזכרים וכו'. וזה בחי' בכור בהמה טהורה שצריכין ליתן הבכור לכהן לקרבן כי צריכין להעלות כל היראות הנפולות לשרשן ליראה מלפניו יתב' לבד כנ"ל. וזה בחי' שמעלין מבהמה לאדם כי עיקר עליית היראות הנפולות הוא ע"י הדעת שידע שהכל ממנו יתב' שלא יתלה שום דבר בטבע ובמקרה ח"ו. רק

כל מה שיעבור עליו יאמין וידע כי הכל ממנו יתב' לבד וישוב אליו ליראה מלפניו ית' וכ"ש רבינו ז"ל במ"א בהתורה אור הגנוז (בסי' ט"ו) שעיקר עליית היראה אל הדעת. והדעת הוא גדר האדם. כי כ"ז שאינו מעלה היראה לשרשה ושי לו יראות הנפולות דהיינו שמתיירא מגוף הדבר בעצמו שמפחידו כגון מחיה רעה ולסטים ומכות ויסורין ר"ל הוא כמו בהמה ממש כי גם בהמה יש לה כל אלו היראות והפחדים כידוע בחוש שגם הבהמה מתייראת ומפחדת מחיות רעות והמכאות וכיוצא. וא"כ מה יתרון לאדם מן הבהמה ועיקר ההבדל בין אדם לבהמה הוא שהאדם יש לו דעת לידע ולהבחין שיש אדון מנהיג מושל ומשגיח ית"ש שמאתו הכל הווא שלח על האדם כל אלו הפחדים כדי שישוב אליו יתב' כ"ש ויגל אזנם למוסר ויאמר כי ישובו מאון וכו'. וע"כ צריכן להביא הבכור בהמה לקרבן כדי להעלות היראה לשרשה להעלותה מבחי' במה לבחי' אדם שזה עיקר בחי' הקרבן כמבואר במקומות אחרים. כי בבחי' בכור שם עיקר בחי' היראה כנ"ל. ושם עיקר בחי' הדעת כי נקרא בכור וראשית שהיא בחי' דעת כי עיקר עליית היראה, על ידי הדעת כנ"ל. ע"כ צריכין ליתנו לכהן להקריבו לקרבן כדי להעלותו מבחי' בהמה לאדם שהוא הדעת. דהיינו להעלות כל היראות הנפולות שהם בחי' בהמה להעלותו אל הדעת שהוא בחי' אדם כנ"ל. וע"כ צריכין ליתנו לכהן כי הכהן בבחי' דעת כ"ש כי שפתי כהן ישמרו דעת וע"כ זוכה הכהן לשלימות היראה. כ"ש שם בריתי היתה אתו החים והשלום ואתנם לו מורא ויראני וכו'. וע"כ צריכין להביא הבכור וכן כל הקרבנות לביהמ"ק כי שם מקום היראה והדעת. כ"ש מה נורא המקום הזה. וגם ביהמ"ק בחי' דעת כשרז"ל (בכרורת ל"ג) כל מי שיש בו דיעה כאלו נבנה ביהמ"ק בימיו כי שם עיקר עליית היראה אל הדעת שזהו בחי' כל הקרבנות כנ"ל. וזה שכתוב שם בהתורה הנ"ל שע"י שמעלה היראות התחתונות נעשה בחי' אד"ם היניו כנ"ל כי עולה מבחי' בהמה לאדם כנ"ל. כי אע"פ שעיקר השלימות היא היראה העליונה שהיא ע"י התבוננות הלב בגדולתו ורוממותו יתב'. אעפ"כ בודאי א"א בתחלה לבא תיכף ליראה עילאה הזאת. וצריכין לראות עכ"פ שלא יהי' לו יראות נפולות וכל דבר שמפחידו ידע ויבין שהכל מאתו ית' וישוב אליו ית' ויעלה כל היראות לשרשן ליראה מלפניו ית' ואח"כ יזכה לילך מדרגא לדרגא ולהתחזק בכל פע סביראה גדולה יותר עד שיזכה ליראה עילאה דהיינו שלא יצטרך עוד להתעורר ליראה ע"י דברים תחתונים שנתלבשה ונפלה בהם היראה מלמעלה רק יתעורר ליראתו הגדולה מהשכלת לבו לבד ברוממותו וגדולתו ית':

אות ה

כי עיקר השלימות היא היראה. וזה עיקר מתן תורה שניתנה בקולות וברקים וקול שופר חזק מאד ויחרד כל העם וכו' שנפל אז עליהם אימה ויראה עצומה. וכ"ש ובעבור תהי' יראתו על פניכם לבלתי תחטאו. אך אעפ"כ התגרה בהם הבע"ד אחר כך עד שהחטיאם בעגל שרצו למשוך עליהם יראה רעה מאד יראה דסט"א כי הע"ז נקראת יראה. כשרז"ל יראה יש במקום פלוני וכן הרבה והתיקון הי' במ"ם ימים האחרונים שהיו ימי רצון שהם מאלול עד יוה"כ שהם ימי יראה כי נקראים ימים הנוראים. ועיקר התיקון בר"ה שהוא ראשון לעשרה ימים האחרונים של המ"ם יום שהם עשי"ת. כי בר"ה ממשיכין יראה גדולה ועצומה ע"י השופר בחי' היתקע שופר בעיר והעם לא יחרדו כי אז הוא פחד יצחק וע"כ מתחילין אז ובכן תן פחדך ואיתך ויראוך וכו' כי עיקר התיקון ע"י היראה היינו שבר"ה הוא התנוצצות משיח שהוא עיקר מלכותדקודשה שממשיכין וממליכין בר"ה בחי' וצמיחת קרן לדוד עבדך וכו' ומשיח הוא עצם היראה עילאה מאד מאד. כ"ש והריחו ביראת ה' כי ימשיך יראה עילאה ונפלאה מאד בעולם עד שכולם יקיימו את התורה ולא יפרו את בריתו לעולם כמבואר בכמה פסוקים. ואז יתקיים בשלימות ובעבור תהי' יראתו על פניכם לבלתי תחטאו. ועתה אנו ממשיכין עלינו הארה מיראה עילאה זאת בר"ה ע"י כח הצדיקים שאנו נוסעין אליהם. ובפרט ע"י הצדיקים שוכני עפר שאנו משתטחין על קברם בער"ה. כי כל צדיק אמתי בחי' משה משיח. והוא ממשיך עלינו עתה בכל דור יראה עילא ה ונפלאה כזאת שנזכה מעתה כולנו להצזק בהש"י ולבלי לפרוד ממנו ח"ו בשום אופן בעולם. ודרך זה התחיל משה רבינו ע"ה להמשיך במ"ם ימים האחרונים. והעיקר מר"ה עד יוה"כ שהם גמר המ"ם יסו האחרונים. כ"ש בפרשת בעת ההוא אמר ה' אלי פסל לך וכו' ואנכי עמדתי בהר כימים הראשונים ארבעים יום וכו' תיכף אחר פרשה זאת אמר ועתה ישראל מה ה' אלקיך שואל מעמך כ"א ליראה וכו' כי במ"ם ימים האחרונים פעל זאת שהמשיך יראה נפלאה והעיקר בר"ה ויוה"כ שאומרים אז ובכן תן פחדך וכו' ויראה עילאה ונפלאה הזאת ממשיכן הצדיקים עלינו בכל דור. ועיקר התיקון בשלימות יהי' ע"י משיח שנאמר בו והריחו ביראת ה' כנ"ל:

אות ו

ואנו מקדימין עתה להמשיך עלינו יראה עילאה דעילאה וכו' הזאת בד' פרשיות ופורים שמקדימין אותם קודם פסח. כי פורים וד' פרשיות הם הכנה לפסח שהוא יציאת מצרים שעיקרו הי' בשביל לקבל את התורה. כ"ש הבוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלקים וכו' כי פ' שקלים הם בשביל קרבנות והקמת המשכן שכ"ז בחי' יראה כ,ש מה נורא המקום הזה. וכבמואר לעיל שכל הקרבנות כדי לעלו תמבהמה לאדם

שהוא בחי' דעת בחי' יראה ע"ש. וזה בחי' מנאה אדנים שנעשו מהשקלים שהם בחי' מאה ברכות כמובא. בחי' כלל התפילות והברכות שכלולים במאה ברכות שהם בחי' יראה בחי' יראת ד' היא תתהלל. וע"כ למדו אותם רז"ל מפסוק מה ה' אלקיך שואל מעמך כי אם ליראה א"ת מ"ה אלא מאה (כשרז"ל מנחות מ"ג) ופ' זכור הוא מחיית עמלק שהוא כופר ואינו מאמין שהכל מהש"י.ורוצה לסלק היראה חס ושלום ולהמשיך היראות הנפולות ח"ו שמשם כל הגליות כי עמלק מעולם רצועה מרדות לישראל. והוא מייראם ומפחידם תמיד ביראות הנפולות וכל התגברותו ח"ו כשרואה שישראל נופלים ח"ו מיראה דקדושה כ"ש ויזנב בך כל הנחשלים אחריך ואתה עיף ויגע ולא ירא אלקים וצריכין אנו לזכור מעשה עמלק כדי להשמר ממנו כדי להכרית זכרו בכל דור. ולהמשיך עלינו יראה עילאה וכו' הנ"ל בחי' כי יד על כס יה מלחמה לה' בעמלק וכו'. כי שם בכסא הכבוד שם מקרו היראה בחי' מורא מלכות שהכל מתפחדין ומתייראין מפני כסא מלכות וכ"ש צדק ומשפט מכון כסאו אש לפניו וכו'. והש"י הרים ידו בכסאו שלא יהי' שמו וכסאו שלם עד שימחה זכר עמלק והודיע שאין היראה בשלימות עד שימחה זכרו של עמלק. כי עיקר שלימות השם והכסא הוא ע"י היראה כמובן בהתורה הנ"ל שדייקא ע"י היראה אישתלים שמא דקוב"ה:

אות ז

וזה בחי' פורים שרצה המן להגביר יראות הנפולות מאד וצוה לכרוע ולהשתחוות לפניו כאילו אין שום יראה עילאה ח"ו רק רצה שיתייראו ממי שיש לו גדולה והתנשאות בזה העולם ומרדכי לא יכרע ולא ישתחוה כי אמר שהוא מזרע בנימן שלא השתחוה לעשו ועל כן אין לו כח להפחידו ביראות הנפולות ועיקר כח המן הי' על ידי שהשתחוו לצלם שהיא עיקר היראה הרעה והנפולה מאד. כי ע"ז נקראת בלשון רבותינו ז"ל יראה כנ"ל. היינו יראה דסט"א. וכן מפני שנהנו מסעודה של אותו רשע שהוא גם כן פגם היראה כמבואר בהתורה רצועה היתה יוצאה מחלקו של יהודה וכו' (בלק"ת סי' ע"ז) ע"ש שעיקר היראה נמשכת בשעת האכילה דקדושה. ולהיפך ע"י אכילת איסור בודאי נפגם היראה מאד ח"ו וסבר המן שהיראה נפלה כ"כ עד שיש לו כח להגביר היראות הנפולות מאד שמשם תוקף כל הדינים ר"ל כידוע וע"כ רצה להשמיד להרוג ולאבד מגודל תוקף הדינים ע"י התגברות היראות הנפולות אז כנ"ל. וסבר שאין מי שיוכל להעלות יראות נפולו כאלה אבל הש"י חמל על עמו ושלח לפניהם את מרדכי ואסת שזכו ליראה עילאה מאד מאד. עד שהי' להם כח להמשיך בצעקתם ותעניתם היראה עילאה דעילאה שימשיך משיח בעולם שהיא בחי' ריח בחי' והריחו ביראת ה' שזהו

בחי' מרדכי ואסתר שנקראים ע"ש הריח הנפלא מאד אמד בחי' מר דרור בשמים ראש שהוא ראש לכל הריחות והבשמים של שמן המשחה. ועיקר הריח הטוב הואבחי' יראה בחי' והריחו ביראת ד'. וכמובן בהתורה תקעו תוכחה (בלק"ת סי' ח') וכן אסתר נקראת הדסה ע"ש הריח הטוב בחי' אשה יראת ה'. וע"כ בשמן המשחה נקדשו כל מעשה המשכן וכליו והכהנים ומלכים ובגדי כהונה כי כל הקדושו"ת הם בחי' יראה בחי' יראו את ה' קדושיו כי כל מעשה מהשכן הכל הי' בשביל להמשיך יראה גדולה הנ"ל ומגודל עוצם היראה עילאה ונפלאה שזכה מרדכי הי' לו כח לבטל ולשבר ולעקור קלי המן עמלק בכל דור ודור דהיינו לבטל בכל דור בכל אדם ובכל זמן תוקף היראות הנפולות. ולהמשיך על כ"א מישראל הארה נפלאה מהיראה עילאה דעילאה הנ"ל. שע"י היראה הזאת יבא משיח והכל ישובו לה' מכל מקום שהם כי יראה זאת נמשכת בשכל עליון כזה ממקום קדוש ועליון ונורא ונשגב כזה עד שא"א לקלקלה ח"ו בשום אופן בעולם. וזהו נפלאות ההארה העצומה שמאירת בפורים. משא"כ בשום זמן כמבואר בכוונות פורים ע"ש בפע"ח ע"ש היינו שנמשך אז הארת חכמה ושכל עליון כזה עד שהיראה בשלימות עליון ונפלא כזה עד שהיא מאירה בכל אדם שבעולם בכל דרגא כי היראה תלויה בדעת כנ"ל. וזהו הכנ לפסח שהוא ראש לרגלים שהם ימי יראה כ"ש במ"א היינו לקבלת התורה שזהו עיקר יציאת מצרים כי הדר קיבלוה בימי אחשורוש כ"ש קימו וקיבלו וכו'. והכל ע,י תוקף היראה העליונה מאד שנמשכת מבחי' משיח שהיא בחי' הארת מאדכי שנמשך בפורים שעי"ז עיקר קיום התורה שלא יפרו עוד את התורה לעולם בחי' ובעבור תהי' יראתו על פניכן לבלתי תחטאו כנ"ל. וזה גודל עוצם השמחה של פורים בחי' וגילו ברעדה כי כל מה שהיראה גדולה יותר ונמשכת מדעת עליון יותר השמחה גדולה ביותר. וז הבחי' קריאת המגילה שהיא בחי' קריאת התורה שהיא בחי' יראה כי צריכין לעמוד בשעת הקריאה באימה ויראה ורתת וזיע כמו בשעת מתן תורה כמובא בכל הספרים. ועכשיו ממשיכין היראה בשכל עליון מאד מאד ע"י קריאת המגילה שהיא פרסומי ניסא שמפרסם שאין להתייירא משום אדם ומשום דבר שבעולם כ"א מהש"י בלדו. כמו שראינו בחוש בתוקף הנס הנורא הזה ע"י מפלת המן וגדולת מרדכי. וזה בחי' ורבי סמעמי הארץ מתייהדים כי נפל פחד מרדכי עליהם, פחד מרדכי דייקא בחי' יראה עילאה הנ"ל:

אות ח

וע"כ מלכה אסתר על קכ"ז מדינות כנגד קכ"ז שנה של שרה אמנו. כי שרה בחי' מלכות ששרה על כל העולם כולו (כשרז"ל ברכות י"ג) בחי' מוראה של מלכו תכי ממנה נולד

יצחק שהוא פחד יצחק שקורין לידתו בר"ה כדי להמשיך יראה גדולה הנ"ל כ"ש וה' פקד את שרה וכו'. וע"כ חיתה קכ"ז שנה מאה שנה כנגד מאה ברכות הנ"ל שהם מאה אדנים הנ"ל שהם בחי' שערים של יצחק כידוע וכל המאה ברכות שהם כלליות כל התפילות נמשכין מהדיבור כי עיקר הברכות והתפילות בדיבור דייקא כי הדיבור בחי' יראה כ"ש במ"א והדיבור כלול מכ"ז אותיות וע"כ חיתה קכ"ז שנה בחי' מא"ה ברכות שנמשכין מהדיבור שהוא בחי' כ"ז אותיות שמהם כל הדיבורים. וזהו בחי' קכ"ז מדינות שמלכה אסתר שהיא הדסה שהיא אשה יראת ד' היא תתהלל וכנ"ל:

אות ט

וע"כ מספרת המגילה בתחילה מגודל עוצם העשירות והגדולה של מלכות אחשורוש כ"ש בהראותו אתעושר כבוד מלכותו ואת יקר תפארת גדולתו וכו' כי הם רצו להגביר יראות הנפולות שהוא לירא ממלכות הרשעה ח"ו שמראת עוצם תוקף גדולתם כדי להתיירא מפניהם לבד ולשכוח ביראת ה' ח"ו אבל ישראל עם קדוש לא די שאינם נופלים עי"ז מיראת ה' אדרבא עי"ז דייקא מתחזקים יותר ויותר ביראת ה' מאד מאד. כי בכח הצדיקים הגדולים יש להם כח להעלות כל היראות הנפולות מכל המקומות שנפלו לשם אפילו אם נפלו וירדו כמו שירדו כמ ועכשיו בתוקף הגלות הזה שכל הממשלה והגדולה להעכו"ם והרשעים והכל מתיראים מפני גדולתם וישראל נבזים ושפלים ונתונים למרמס אעפ"כ אין אנו נופלים בדעתינו מחמת זה כלל אדרבא אנו מתחזקים עי"ז ביראה עילאה ליראה מפני הש"י מפני הדר כבוד מלכותו יתב' כי אנו יודעין שכל כבודם וגדולתם ופחדם מוראם ההכל נשתלשל ממנו יתב' ואנו צריכין לירא ולפחוד רק ממי שנתנן להם כל הגדולה והיראה והפחד הזה ואנו מעלין הכל להש"י וע"כ מצוה עלינו לספר בגדלות מלכו תאחשורוש שהוא מלכות הרשעה לידע ולהבחין מזה א"א ור"ר, גדולת מלכות של יוצר בראשית ית' שהוא מלכות משיח שיבא ב"ב וכשארז"ל לעולם ירוץ אדם אפילו לקראת מלכי עכו"ם שאם יזכה יבחין וכו'. וזה בחי' ירא את ה'. בני ומלך ועם שונים אל תתערב שהכתוב מזהיר שצריכין לירא את ה'. וגם את המלך צריכין ליראה. כי הש"י נתן לו גדולה ואסור למרוד במלכות ובודאי צריכין להתיירא ממנו כי מלובש בו יראה מלמעלה שנפלה אצלו אבל צריכין לידע שמה שמתייראין מלפניו אין אנו מתייראין כ"א מהש"י שמסר לו זה הכח והיראה וזהו ועם שונים אל תתערב שאותם שמשנים האמת ואומרים להתיירא ממנו בעצמו אל תתערב כי זה כפירה גדולה כי צריכין לירא ראק מהש"י שנתן לו זאת הממשלה כנ"ל:

אות י

וזה בחי' פ' פרה אדומה שהוא תוקף היראה והדינים היינו ע"י הפרה אדומה תמימה נמתקין הדינים שהם סטרא דמותא ונשמך יראה עילאה שהיא בחי' חיים בחי' יראת ה' תוסיף ימים. וע"כ צריכה להיות אדומה תמימה. כי באתר דתשכח יראה תשכח שלימותא כד"א כי אין מחסור ליראיו (כ"ש בזוה"ק יתרו דף ע"ט). וע"י מעשיה בחוץ כדי להעלות כל היראות הנפולות שבעולם שנפלו למקום שנפלו שהם בחינו תסטרא דמותא וכולם מעלים וממתיקים ומבטלים ומטהרים טומאת מת ע"י מצוות פרה אדומה שמעשי' בחוץ דייקא כי פרה אדומה הוא שכל נפלא ועליון מאד מאד הנ"ל שמשם היראה עילאה דעילאה הנ"ל. שעליה נאמר אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני כי זה השכל שמשם היראה הגבוה הנ"ל לא ישיג כ"א משיח וכנ"ל:

אות יא

וזה בחי' פ' החודש כי היראה בחי' מלכות שהיא בחי' לבנה ונקראת ד' ע"ש דלית ליה מגרמה כלום רק מה שמקבלת מהשכל שהוא יו"ד וכו' ונעשה א' כמבואר בתחילת התורה הנ"ל והיו"ד שהיא השכל היא בחי' חמה שמאירה ללבנה שהיא בחי' ד' בחי' מלכות בחי' יראה וכשהיראה ח"ו נופלת ומתגברין ח"ו יראות הנפולות זה בחי' פגימת הלבנה וע"י מצוות קידוש החודש ממלאין פגימת הלבנה. ואז נתקיים והי' אור הלבנה כאור החמה וכו' וע"כ לא נמסר כ"א לגדולים כי הוא חכמתכם ובינתכם כי צריכין לזה צדיק וחכם גדול להמשיך השכל העליון הנ"ל שמשם היראה עילאה דעילאה הנ"ל:

אות יב

וע"כ הם ד' פרשיות כנגד בחי' היראה שנקראת ד' כנ"ל וזה בחי' ד' פרשיות של תפילין בחי' יראה כ"ש וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך:

אות יג

ואין לו להקב" בעולמו אלא אוצר של יראת שמים הם הצדיקים הגדולים שהם יראי ה' באמת שהם האוצר של יראת שמים וכל מי שנטפל להם ולתלמידיהם ותלמידי תלמידיהון וכו' על כולם נמשך יראה אמתיית הנמשכת מיראה גבוה מאד הנ"ל:
(הועתק מהראשי פרקים וע"כ אינו מסודר יפה)

אות יד

אדר סוף החדשים בחי' יראה שנקראת סופף דבר כי יראה מלכו תהיא בסוף ובראש בחי' סוף מעשה במחשבה תחילה כי מתחילה ועד סוף עיקר השלימות ע"י היראה. ואפילו מי שנפל מאד ח"ו אפילו אם נפל לעבירות ח"ו צריך לו ג"כ שיהי' לו יראה גדולה מהש"י להתחזק א"ע בכל נקודה ונקודה שיוכל למלט נפשו מרע ולמשוך א"ע

לאיזה טוב. ואל יפטור א"ע מאחר שכבר נפל כ"כ. א"כ הותר לו הכל ח"ו חלילה לא תהא כזאת בישראל כי אין חשך ואין צלמות להסתר שם כל פועלי און. כי גם בשאול תחתיות ומתחתיו צריכין לירא את ה' מאד מד כי בכל מקומות ממשלתו וזה בחי' אל תהי צדיק הרבה ולא תתחכם יותר וכו' אל תרשע הרבה וכו' טוב אשר תאחז בזה וכו' כי ירא אלקים יצא את כולם היינו שע"י היראה כל אחד יצא ידי חובתו הן צדיק גדול הן אפילו מי שעשה מה שעשה כי הכל צריכין ירא את ה'. ועי"זהכל ישובו אל ה' כי עיקר היא היראה בחי' כי ירא אלקים יצא את כולם כנ"ל. ועיקר היראה היא יראת העונש כ"ש רבינו ז"ל כי יראת העונש היא עיקר עליית היראות הנפולות מאחר שיודע ומאמין שכל העונשים שהוא מתפחד מהם הם ממנו יתב' לבד ומתייירא ממנו יתברך. נמצא שמעלה היראות הנפולות שמהם כל העונשין לשרשן מאח שמאמין שהכל ממנו ית' לבד. ובזה ממתיקין הכל וזוכין לשוב אל ה' עד שיזכה לירה עילאה הנ"ל שבאה ע"י התבוננות הלב בגדולתו ורוממותו ית':

וזה גודל השמחה של פורים בחי' סולו לרוכב בעברות בי"ק שמו ועלזו לפניו. כי יראת ה' אפילו יראת העונש הוא שמחה ומוספת ימים כמובן בדברי רבינו ז"ל בשיחה ההיא של יראת העונש שהיא העיקר:

אות טו

וזה האותי לא תיראו אם מפני לא תחילו אשר שמתי חול גבול לים חק עולם ולא יעברנהו ויתגעשו ולא יוכלו והמו גליו ולא יעברנהו ולעם הזה היה לב סורר ומורה סרו וילכו. ולא אמרו בלבבם נירא נא את ה' אלקינו וכו' (ירמי'

אות ה'

היינו שהפסוק מוכיח את בני ישראל הנופלים מאד ומחמתך נפילתם הם סרים וממרים יותר כ"ש שם סרו וילכו וכל זה מחמת שנדמה להם שכבר נתרחקו כ"כ עד שאפס תקוה וכאלו כבר הותר להם ח"ו ח"ו. כאלו במקומם אין שם עוד יראה מהש"י ע"כ מוכיח אותם ואומר להם האותי לא תיראו אם וכו' אשר שמתי חול גבול לים והמו גליו וכו'. היינו שאפילו לשאון המיית הגלים שהם בחי' התגברות תוקף הסט"א והקליפות הוא יתב' נותן גבול שאינם יכולם לעבור גבול כמו כן יש גבול אצל כל אדם בכל מקום שהוא וכמו שאמר רבינו ז"ל שבכל מקום יש יושר כי אפי' בתוקף הס"א יש ימין ושמאל וכו' ע"ש והבן היטב:

אות טז

כי המן הפיל פור מיום ליום ומחדש ללחדש שנים עשר וכו' שרצה להפילם מיום ליום מחודש לחודש עד שיפלו לגמרי ח"ו עד להשמיד להרוג ולאבד ח"ו כי כך דרכו

של יצה"ר הום אומר לו עשה מעט וכו' בחי' עבירה גוררת עבירה בחי' מושכי העון בחבלי השוא וכו' ובאמת לפי דרכו של יצה"ר עם אנשים כאלה שאינם מתגברים כנגדו בנעוריהם בוודאי היה אפס תקוה ח"ו לרוב העולם כ"ש מפנק מנוער עבדו וכו'. אבל הש"י חומל על עמו ישראל בכל דור ודור וחושב מחשבות לבל ידח ממנו נדח וכ"ש מחשבות ליבו לדור ודור והוא שולח סיוע מלעילא בדרכים נפלאים על ידי צדיקי הדור הגדולים האמתיים. וזה בחי' מרדכי שהרגיש תיכף כוונת הס"א שהוא בחי' המן בחי' ומרדכי ידע את כל אשר נעשה שידע כוונתם עד הסוף והוא מתחיל תיכף לעוררם לתשובה ויצא בתוך העיר ויזעק זעקה גדולה ומרה ועיקר צעקתו שהוא מודיע לאסתר שהיא בחי' כלל ישראל שעדיין לא תתייאש מן הרחמים ותבא לפני המלך איך שהיא רחוקה ממנו שלא נקראת אליו זה שלשלים יום שהם כלל החודש שצריכין ישראל להקביל פני אביהם שבשמים עכ"פ פעם אחת בחודש. אבל לפעמים נתרחקין כ"כ עד שאין זוכין לבא לפניו אפילו פ"א בחודש בחי' ואני לא נקראתי וכו'. אעפ"כ צריכין להקיש על דלתי רחמים אולי יחוס אולי ירחם וכמו שאח"כ הודה אסתר למרדי ואמרה ובכן אבוא אל המלך אשר לא כדת ודרז"ל שלא כדת של תורה. כי אני יודע בעצמי שע"פ דת של תורה בוודאי איני ראוי לבא לפני המלך להתפלל לפניו כפי מה שאני יודע חטאותי ועוונותי. אך אעפ"כ אבוא לפניו שלא כדת וכאשר אבדתי אבדתי היינו אם ח"ו אינו לרצון תפילותי והתבודדותי עתה לפניו מריבוי קלקולי כאשר אבדתי ע"י מעשי הרעים אבדתי ויעשה הש"י עמי מה שירצה אני תמיד אייחל ואצעוק להש"י אול ירחם. ואז חמל הש"י על מרדכי ועמו ויושט המלך לאסתר את שרביט הזה. זה סוד ההארה וההתקרבות מהש"י שמגיע לפעמים להאדם הנמוך מאד שאעפ"כ הש"י שולח לו התקרבות מרחוק בסוד הושטת שרביט הזהב שנמשך בנס אמות הרבה כשרז"ל. ועי"ז נפל המן מפלה גדולה בלי שיעור ומרדכי נתעלה ונתגדל בתכלית הגדולה וזכה להמשיך הארה הזאת בכל שנה ושנה שאפילו בתוקף הגלות הזה אע"פ שמלכות העכו"ם מושלים עלינו שהם מבחי' יראות הנפולות מאד אעפ"כ יהי' נמשך עלינו הארת מרדכי שהוא הארת היראה עילאה מאד שנדע כל אחד שאין להתייירא כ"א מנו יתב' לבד. וזהו עיקר הנס של פורים שהוא גדל ביותר מכל הניסים אפילו של יציאת מצרים וכו' כמובא כי אז ביציאת מצרים נכנע פרעה שהוא מלכות הרשעה. דהיינו שביטלו אז יראה הנפולה שינק מנה פרעה וכו'. אבל בימי אחשורוש שהיתה מלכות הרשעה קיינת אף על פי כן זכו ליראה נפלאה כזאת ולנס כזה. זהו חידוש נפלא ונורא ביותר ועל ידי תוקף הנס הזה אנו קיימים עתהבגלות המר הזה. שגם בתחוקף ממשלתם ופחדם בגשמיות וברוחניו

מה שהיצה"ר וחיילותיו תופסין כמה בני אד סבגלות כמ ושתופסין ר"ל ואעפ"כ גם שם אנו יודעין שאין להתיירא משום פחד בעולם כ"א ממנו יתב' לבד עד שאנו באים לשמחה גדולה ועצומה עי"ז בחי' שמחת פורים וכ"ז רק ע"י כח מרדכי ואסתר שהוא בחי' התנוצצות משיח שממשיך גם עתה יראה נפלאה כזאת שיוכל כ"א גם במקומו לזכור את ה' ולהתיירא מלפניו יתב' לבדו זה בחי' גם כי אלך בגיא צלמות לא אירע רע כי אתה עמדי שבטך ומשענתך המה ינחמוני שאיני מתיירא משום רע אפילו בגיא צלמות כ"א ממך לבד וזוה נחמתי ושמחתי כי שבטך וכו' המה ינחמוני כי גם יראת העונש מהש"י שהוא בחי' שבטך הוא שמחה מאחר שיודע שהכל ממנו ית' ובודאי ירחם עלי ויתהפך הכל לטובה:

אות יז

וזה בחי' סוד הושטת שרביט הזהב כי שרביט הוא בחי' שבט מלכות שהוא בחי' דינים בחי' מורא מלכות. אבל הוא שרביט של זהב כי ידוע שזהב הוא שורש הדינים שהם גבוהים מאד והם יקרים מכסף שהוא חסד גדול היינו שבהשורש עליון הדין יקר מחסד. כי הדין והיראה הוא חסד נפלא ועל ידו דייקא נמתקין כל הדינים בבחי' המקת הדינים בשרשן. שזהו בחי' י"ג מדו תש לרחמים שהם בחי' שערות דדיקנא דאינון קשיין לאכפייא דינין כידוע בזהור ובכתבים חוזה בחי' סוד הושטת שרביט הזהב שהוא התקרבות נפלא שממשיך דעת והארה נפלאה על האדם הרחוק מאד כי מאיר עליו מדעת עליון מאד שהוא בחי' יראה ילאה דעילאה הנ"ל עד שיזכה זה הרחוק מאד ג"כ ליראה עם דעת. דהיינו שע"י היראה עילאה דעילאה הנ"ל עד שיזכה זה הרחוק מאד ג"כ ליראה עם דעת. דהיינו שע"י היראה יתקרב להש"י ולא יתרחק ח"ו ע"ז יותר. כי יש בני אדם הרבה כשמעיינים בספרי מוסר שמדברים מעוצם מרירת העונשים של גיהנם וכו' הם מתפחדים מאד. אבל הבע"ד מתגרה בם ומפילם ע"ז לעצבות גדול יותר מבתחילה עד שלפעמים נופלים ע"ז יותר ח"ו ויש שנופלים ח"ו כ"כ עד שבאים לכפירות ח"ו וכ"ז מחמת שאין להם דעת מצדיקי אמת להחית את עצמן ונדמה להם שכבר נשקעו בדרכיהם כ"כ ח"ו עד שא"א להם לשוב עוד וע"כ כל מה שרואין יראות עונשים נופלים בעיני עצמן יותר ויותר וזה בחי' מלחמת עמלק כאשר יבואר לקמן. אבל הש"י חומל על עמו ושולח עלינו הארה ע"י צדיקי הדור מבחי' היראה של משיח שימשיך היראה בשכל עליון כ"כ עד שתגיע היראה לטובה אפי' להגרוע שבגרועים שאפילו הרחוק מאד מאד יהי' לו דעת אמתי להבחין האמ תשגם הוא יש לו קתוה כי רחמיו ית' רבים מאד מאד. וע"כ בודאי לא יפול ע"י יראת העונש אדרבא מיראת העונש יחזק א"ע למצוא

בעצמו נקודות טובות ולשמח א"ע בהם שהוא מזרע ישראל עכ"פ ולהמשיך על עצמו חיות ושמחה ע"פ כל הדרכים והעצות שהזהירנו רבינו ז"ל כמבואר בספריו הק'. נמצא שדייקא ע"י יראת העונש יבא לשמחה גדולה כי יראת העונש תכריחיהו לקיים דברי הצדיקים אמתיים שמזהירים מאד מאד עת הגרוע שבגרועים שיחזק א"ע בשמחה תמיד ע"פ דרכי עצותיהם הקדושו"ת וזהו תוקף השמחה של פורים מחמת שאז נמשך היראה משכל עליון הנ"ל כנ"ל. וזהו בחי' הושטת שרביט הזהב שהיא בחי' התקרבות ע"י היראה עילאה מאד שהיא בחי' שרביט הזהב כנ"ל:

אות יח

וזה בחי' מלחמת עמלק כי עמלק עיקר התגברותו בעת שיראל נופלים מהיראה בחי' ואתה עיף ויגע ולא ירא אלקים ואז רוצה להפחיד את ישראל ביראה רעה ח"ו ומלחמתו הוא למעלה ולמטה כ"ש בזוה"ק. דהיניו שבא במלחמה על ישרא לגשמיות וגם מכנסי כירות בלב כדי שלא יוכלו להעלות היראות הנפולות לשרשן. כי יראות הנפולות הם בחי' דינים שמהם משתלשל אחיז תהקליפות והסטי"א ומי שזוכה להבחין האמת שכל היראות הנפולות הכל מהש"י ומעלה הכל לשרשו להתיירא רק מהש"י שממנו הכל. אזי אדרבא מגיע לו טובה גדולה ע"י אלו היראות הנפולות כי עי"ז חוזר להש"י אבל מחמת שאלו היראות הנפולות הם בחי' דינים שמהם אחיזת הסט"א לפעימים מתגברת הסט"א עד שמעקמת לב האדם ונופל רק לעצבות ע"י היראות הנפולות ואינו חוזר להש"י ולפעמים מתגבר עליו כ"כ עד שבא לידי כפירות ח"ו וזה עיקר מלחמת עמלק שמפחיד את העדם בכחיילותיו בתוקף ממשלתו של מלכותו הרשעה אבל עי"ז הי' יכול להגיע טובה כי עי"ז ישובו א לה' בחי' בצר לי אקרא ה' אבל הוא מתגבר להכניס כפירו תבלב לתלות הכל בטבע ח"ו כדי שלא ישובו לה' ח"ו ועי"ז מתגבר יותר ויותר וכן חוזרת חלילה ח"ו וזה בחי' ויזנב בך כל הנחשלים וכו' ולא ירא אלקים שעיקר התגברותו על אותם שאינם יראים אלקים דהיינו שאינם מעלים היראות הנפולות להש"י וזה ג"כ ממנו בעצמו מחמת הכפירות שהכניס בלבם וע"י הכנעתו ע"י משה שהוא הדעת בחי' והי' כאשר ירים משה ידו בזמן שישראל מסתכלין כלפי מעלה ומעלין היראות לשרשן וכו':

אות יט

וזה בחי' עוצ סהשמחה של פורים בחי' וגילו ברעדה בחי' בי"ה שם וועלזו לפניו.בחי' גם כי אלך בגיא צלמות לא אירא רע כי אתה עמדי וכו' תערוך לפני שלחן וכו' כוסי רויה בחי' השכרות של פורים עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי בי והעבודה מחמת יראת העונש שהוא בחי' ארור המן שמתירא מהארורים שבתורה ר"ל בין העבודה מחמת

אהבה ודביקות שהוא בחי' ברוך מרדכי. כי גם מיראת העונש הוא שמח וטוב לב מאחר שמאמין שהכל מהש"י לבד והכל לטובה:

אות כ

כי יש שמחמת יראת העונש נופל לעצבות ח"ו ולפעמים לכפירות ח"ו כמצוי באנשים רבים כשיושבין על ספרי מוסר שמדברין מעוצם העונשים הם באין לעצבות ח"ו וכו' ונופלים יותר ח"ו וכו'. וזה הי' כוונת המן להפיל את ישראל ח"ו. אבל מרדכי הוא בחי' שכל עליון ונורא כ"כ שיכול להכניס יראת העונש עד שיבואו לידי שמחה עצומה ע"י גודל העצות שנותן לכ"א בעומק נפילתו שיוכל למצוא את השי עד שיהי' בשמחה וזה עיקר תקנתו. וע"כ בסוף התוכחה שהיא יראת העונש כתיב תחת אשר לא עבדת את ה' בשמחה וכו' והבן היטב כי זה העיקר שלא יפול ע"י יראת העונש רק מפחד העונש יתחזק לקיים דברי הצדיקים אמתיים שמזהירין את הגרוע שבגרועים להיות בשמחה בנקודות טובות שמוצא בעצמו עדיין כמבואר ע"פ אזמרה וכו' וכו' (בסי' רפ"ב) וזה בחי' תוקף השמחה של פורים שנמשך משכל עליון ונורא שמתגלה בפורים שמשם באה יראה נפלאה שעי"ז בא שמחה גדולה כי בכל הימים קדושים נמשך יראה גדולה כפי קדושת היום. כי שבת שקודש מכל הימים אז מאירה היראה מאד בבחי' ירא שבת. היינ ושאז היראה עם דעת כי בימי החול לפעמים היראה עם כסילות בבחי' הלא יראתך כסלתך כמבואר בלק"ת סי' י"ז. וכן כל הימסי טובים הם ימי יראה כמבואר בסי' קל"ה היינו כי בשבת ויו"ט אז מאירין מוחין גדולים מאד. ואזי היראה עם דעת גדול שזהו עיקר השלימות כנ"ל. וזהו בחי' שמחת שבת ויו"ט. כי כשהיראה עם דעת נמשך על ידי השמחה רבה בחי' וגילו ברעדה. וכן להיפך ע"י השמחה נמשך החירות של שבת ויו"ט שעי"ז הדעת בשלימות שעי"ז עולה היראה כמבואר בסי' י"ז הנ"ל. ובפורים אז נמשך דעת גדול ונפלא כ"כ שמאיר למטה בבחי' מלכו תומתפשט אור הגדול והנורא הזה בחי' חמכה עילאה עד תכלית העשי' כמבואר בכתבים. ועי"ז היראה שהיא בחי' מלכות מאירה בדעת עליון ונפלא מאד שהיא בחי' היראה של משיח בחי' והריחו ביראת ד'. שזהו בחי' מרדכי בחי' בשמים ראש מר דרור כנ"ל. שהיראה מאירה ומריחה בריח נפלא ונורא מאד עד שמגיע ריח הטוב של היראה עילאה מאד הנ"ל אפי' להרחוקים מאד מאד להחיותם ולהשיבם להש"י כי כל מה שהחולה גדול ביותר צריך רופא גדול ורפואות יקרים ביותר. כמו עכשיו בסוף הגלות שאין לנו שום חיות ותקוה כ"א ע"י היראה עילאה מצדקיים גבוהים ונשגבים מאד מאד שמושיטין לכל הרחוקים הארה וריח טוב מיראה עילאה דעילאה הנ"ל. בבחי' לריח שמניך טובים שמן תורק שמך ע"כ

עלמות אהבוך שהם בחי' הרחוקים מאד בחי' גרים ובעלי תשובה כשפרש"י שם בא יתרו ונתגייר באהרחב ונתגיירה ע"ש. וזה בחי' סמכוני באשישו"ת רפדוני בתפוחים כי חולת אהבה אני. ופרש"י רפדו רפידתי סביבותי בתפוחים לריח טוב כדרך החולים כי חולה אני לאהבתו היינו כנ"ל. שבעוצם חלישותינו בגלות המר הזה עיקר חיותינו ע"י הריח הטוב שהוא בחי' הארת היראה עילאה מאד הנ"ל שנמשך מצדיקים גבוהים מאד כנ"ל שזהו בחי' מרדכי כנ"ל:

אות כא

וזה בחי' תפילין שהממוין גבוהים מאד והם בחי' יראה כ"ש וראו כל עמי הארץ וכו' היינו כנ"ל בחי' יראה עם דעת שזהו עיקר השלימות. וזהו בחי' השמחה של תפילין כנ"ל. וזהו ליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר אלו תפילין (כשרז"ל מגילה ט"ז) שכל האורה והשמחה והששון של פורים הוא בבחי' ויקר בבחי' תפילין שהוא יראה עם דעת גדול מאד שזהו בחי' עוצם השמחה של פורים כנ"ל:

אות כב

וזה בחי' משלוח מנות איש לרעהו ומתנות לאביונים. ומובן בכוונות שאיש הוא בחי' גבוה ורעהו הוא בחי' נמוכה מאד ממנו. אך כשיורד הבחי' גבוה שנקראת איש בעולם ומדריגה התחתונה אזי נקראת איש בעולם ומדריגה התחתונה אזי נקרא גם הבחי' ומדריגה תחתונה רעהו של האיש הנ"ל שהוא הבחי' הגבוהה שזהו בחי' שלף איש נעלו ונתן לרעהו ע"ש. היינו שבפורים נמשך הארה נפלאה וחס נפלא מאד עד שכל המדריגות הגבוהות מאירין במדריגות הנמוכות מאד כאלו הם שוין בבחי' איש ורעהו. שזהו בחי' וישאלו איש לרעהו לשלום הנאמר במשה ויתור וארז"ל מי הקרוי איש זה משה וכמה הי' רחוקים זה מזה משה קיבל התורה מפי הגבורה ויתרו נגתייר ממקום רחוק וטמא מאד כי לא הניח ע"ז שלא עבדה. בפרט בעת שבא למשה שעדיין לא נתגייר רק שרצה להתגייר. ואעפ"כ קוראם איש ורעהו כי כך דרכו של הצדיק הגבוה מאד שהוא בחי' משה שהוא מוריד א"ע ומקרב א"ע כ"כ למי שיש לו איזה רצון להתקרב אל האמת הוא מקרב א"ע אליו כ"כ כאלו הי' חבירו ממש כאלו הם איש ורעהו. וזה סוד משלוח מנו תאיש לרעהו כי המנות של פורים שהם מני מאכל וסעודה של פורים הם בבחי' יראה כי עיקר היראה מתגבל בעת האכילה כנ"ל. שזהו גודל מעלת סעודת פורים שיקרה מאד. מחמת שאז מאירה יראה נפלאה מאד. ועיקר המשכת היראה היא בעת האכילה והסעודה בבחי' לעת האוכל גשי הלום כמובא בלק"ת ואלו המאכלי ששל פורים הקדוש שהם בבחי' יראה ודעת נפלא. וע"כ נקראים מנות בחי' מן שאכלו ישראל במדבר שהי' דעת נפלא בחי' יראה קדושה בחי' לא ניתנה תורה אלא לאוכלי המן. וע"כ הוזהרו במן

מאד שהיי' להם בטחון ואל יותירו ממנו עד בקר. כי חסרון הבטחון הוא פגם היראה בחי' יראה נפולה שדואג ומתיירא מה יאכל למחר. אבל הירא מה' בטו בו יתב' ואינו דואג כלל על יום המחרת. בבחי' יראו את ה' קדושיו כי אין מחסור ליראיו וכן כתוב בס' הא"ב שיראה ובטחון הם בחי' אחת ע"ש. נמצא שאכילת המן שהוא בחי' בטחון הוא בחי' יראה וזהו בחי' מאכלים של פורים שנקראו מנות בחי' מן בחי' יראה בטחון כנ"ל. ואלו המנות צריכין לשלוח איש לרעהו כדי להמשיך ולהארי עי"ז הארת פורים שכל המדריגות הגבוהות מאד ישלחו הארת היראה עילאה הנ"ל של פטורים לכל המדריגות הנמוכות מאד. כי עתה מגודל השמחה כאלו הכל שוין ונקראים איש ורעהו כנ"ל:

וזה בחי' ומתנות לאביונים וכל הפושט יד ליטול ונתנין לו ואין מדקדקין כלל .היינו כי יש בחינות שהם נמוכין כ"כ כ"כ שאפי' בפורים א"א לקרותם בשם רעהו מעוצם ריוקם וירידתם ביותר מאד מאד. גם עליהם צריכין לרחם ולהשפיע עליהם היראה עילאה הנ"ל בבחי' ומתנות לאביונים. שאז כל הפושט יד ליטול נותנין. כל מי שרוצה לקבל יראה מאירין עליו מהארת פורים שהוא הארת היראה עילאה מאד שמאירה בריח טוב ונפלא לכל המדריגות הנמוכות מאד מאד כנ"ל. כי עיקר העניות הוא מהדעת כשרז"ל (נדרים מ"א) אין עני אלא מן הדעת וע"כ העני הוא בבחי' יראות הנפולות ביותר כי הכל מושלין עליו והוא מתיירא מן הכל. כי העשיר הוא בבחי' מלכות נגדו. וע"כ הכתוב מזהיר אל תירא כי יעשיר איש כי מטבע העולם להתייראות מן העשיר שהוא בבחי' מלכות בחי' מורא מלכות והעני הוא נרדף ומתירא מהכל. וזה עיקר מצות צדקה וג"ח שצריכין לרחם מאד על העני ליתן לו צדקה בסבר פנים יפות ולבלי להפחידו ושלא לצעוק עליו ושלא לנוגשו וכו' כמבואר בתורה ובדרז"ל. היינו כדי שלא להגביר עליו ח"ו היראות הנפולות שמתגברין עליו ח"ו. רק אדרבא צריכין לרחם עלי ולהעלותו ולהוציאו משם על יד הצדקה שנותנין לו בפנים יפות. אבל תמיד צריכין לראות למי ליתן כי יש רשעים שאסור לרחם עליהם אבל בפורים מגודל ההארה של יראה עילאה מאד הנ"ל כל הפושט יד ליטול נותנין לו. כי אז יכולין להארי על הכל יראה עילאה הנ"ל. וזהו בחי' השכרות של פורים. כי אז צריכין שתהי' השתיה מרובה מאכילה כמובא בכוונות. כי יין בחי' גבורות קדושו"ת בחי' יראה עילאה הנ"ל. שהוא עיקר השיר והשמחה בחי' אין אומרים שיר אלא על היין המשמח אלקים ואנשים. כי יין יש בו ב' בחינות זכה נעשה ראש לא זכה נעשה רש. רש היינו עניות ואביונות בחי' ענין מן הדעת בחי' יראות הנפולות כנ"ל. אבל זכה נעשה ראש בחי' מוחין ודעת גדול שהוא בחי' יראה עילאה הנ"ל שהואעיקר בחי' יין בחי' כוס של ברכהשהוא בחי' מלכות בחי' מורא מלכות. וע"כ

בפורים שמאירה יראה נפלאה מאד כנ"ל מצוה להרבות בשתיית יין המשמח שהוא בחי' יראה עילאה הנ"ל. וזהו עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי ואיתא בכוונות כדי שיוכל להשפיע איזההארה גם להניצוץ שבקליפות וכו' ע"ש היינו כנ"ל. כי בפורים מאירין היראה נפלאה לכל הנצוצות הרחוקים מאד מאד אפילו המונחים בעמקי עמקי הקליפות גם להם שולחין ריח הטוב והנפלא של היראה עילאה הנ"ל כדי להחיות אותם ג"כ כי הוא יתב' חושב מחשבות לבל ידח ממנו נדח כידוע:

אות כג

וזה בחי' שקליםשעל ידם עיקר הנס של פורים כשרז"ל רשע כבר קדמו שקליהם לשקליך. כי שקלים בחי' צדקה שבהם נאמר העשיר לא ירבד והדל לא ימעיט, בחי' ורש לא שמע גערה הנאמר על השקלים כ"ש רש"י שם. היינו היפך היראות הנפולות שהעשיר מתגאה על העני ומפחידו וגוער בו אבל ע"י מצות שקלים מעלין ומתקנין בחי' העניות בחי' היראות הנפולות בבחי' ורש לא שמע גערה כי שקלים הם לצורך המשכן וקרבנות ציבור שעל ידם עיקר עליית היראה לשרשה כי במשכן ובית המקדש עיקר היראה כנ"ל:

אות כד

וזשארז"ל שמרדכי שאל לינוקא פסוק לי פסוקך א"ל אל תירא מפחד פתאום וכו' היינו כנ"ל. כי עיקר הנס של פורים בחי' האר תמרדכי הוא לבטל היראה רע להעלות כל היראות הנפולות לתשרשן כנ"ל. שזהו בחי' אל תירא מפחד פתאום שאין צריכין להתייירא משום פחד כ"א מהש"י לבד כנ"ל. בבחי' הנה אל ישועתי אבטח ולא אפחד כי עזי וזמרת יה' ה' ותרגומו דחילו. ויהי לי לישועה. היינו וכי יראת ה' היא ישועתי כי ע"י יראת ה' נתבטלין כל הפחדים שהם יראות הנפולין כי מעלין כל היראות לשרש וכנ"ל:

אות כה

וזשארז"ל מפניט מה אין קורין הלל בפורים וכו' אכתי עבדי אחשורוש אנן ד"א קריאתה זהו הלילא שני הטעמי סא' וזה תלוי בזה כי זה עיקר הנס הפלא של פורים שאע"פ שעדיין לא נתבטל מלכות הרשעה שהוא בחי' מלכות אחשורוש ואכתי עבדי אחשורוש אנן אעפ"כ חמל עלינו הש"י בעוצם נוראותיו ועשה לנו נס נורא רזה שגדול מכל הנסי משבזה אנו רואין עוצם חסדו וחמלתו עדיין עלינו בכל דור אפילו בגלות הארוך הזה שאע"פ שמלכי עכו"ם מושלים עלינו אעפ"כ מלכותו בכל משלה הווא יתב' מושל בכל וגם עתה ישועתו וחסדו עלינו וממשיך ומאיר עלינו יראה נפלאה ע"י הצדיקים הגדולים וכנ"ל. שזהו בחי' ההבטחה ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם לא מאסתים וכו' וע"כ אין קורין הלל בפורים כי הלל הוא בחי' ביטול מלכות הרשעה בחי' הללו עבדי ה'

ולא עבדי פרעה. וזה אין שייך בפורים כי אכתי עבדי אחשורוש אנן כי מלכות הרשעה שהיא מלכות אחשורוש לא נתבטל אז אבל באמת זהו עיקר תוקף הנס וכנ"ל ועי"ז עיקר קיום שלנו בגלות הזה בבחי' ואף גם זאת בהיותם וכנ"ל. וכל הקדושו"ת של פסח ושלש רגלים שהם בחי' ביטול מלכות הרשעה בחי' עבדי ה' ולא עבדי פרעה כל קדושה זאת לא היינו יכולים להמשיך עלינו עתה בגלות הזה שמלכי העכו"ם מושלים עלינו כ"א דייקא ע"י תוקף הנס של פורים שמגלה לנו שגם עתה בגלות הזה מלכותו בכל משלה וע"כ אנו יכולים להמשיך עלינו קדושת פסח שהוא יציאת מצרים וכן קדושת שאר הרגלים שכול סהם זכר ליציאת מצרים. וע"כ פורים הכנה לפסח כ"ש בסי' ע"ד בלק"ת. וזהו ד"א קריאתה זהו הלילא. היינו כי קריאת המגילה הוא עיקר ההלל כי כל ההלל שאנו אומרים בכל הימסי טובי סלא הי' לנו כח להמשיך קדושת ההארה והמוחין של הימים טובים שזהו בחי' הלל שהוא מוחין גמורים כידוע כ"א ע"י קריאת המגילה שמפרסם שגם בעובדתינו לא עזבונו אלקינו וגם עתה מלכותו בכל משהל וע"כ מותר בעשיית מלאכה כי אז ממשיכין הקדושה שהיא היראה אפי' בעת העבדות שזהו עיקר התיקון וזה עיקר הנס של פורים. ועי"ז תהי' עיקר הגאולה שלימה של משיח ב"ב על ידי שאנו ממשיכן מלכותו ויראתו עלינו אפילו בעבודתינו אפילו בעוצם גלותינו בגשמיות ורוחניות וע"כ כל המועדים הם זכר ליציאת מצרים שהי' נס נפלא ונורא מאד אבל גאולה האחורנה תהי' גדולה מיציאת מצרים כפלי כפלים אלפים ורבבות פעמים עד שתהי' יצי"מ טפילה לה כשרז"ל. וע"כ לא יאמר עוד חי' ה' אשר העלה את ישראל וכו' וכשרז"ל לא שתיעקר יציאת מצרים וכו' אלא וכו'. אבל הנס של פורים הוא בבחי' גאולה האחרונה שאנו זוכין להמשיך עלינו יראתו הגדולה גם בתוקף הגלות הזה שזה א"א להמשיך כ"א ע"י בחי' הארה גדולה מגאולה אחרונה מבחי' משיח וכנ"ל וע"כ כל קדושת התורה והמצות שקבלנו ביצי"מ שזהו בחי' פסח ושלש רגלים לא הי' אפשר לנו להמשיך עלינו עתה כ"א ע"י תוקף הנס של פורים וכנ"ל וע"כ באמת קימו וקבלו אז את התורה מחדש כשרז"ל הדר קבלוה בימי אחשורוש כדי שנזכה לקיים את התורה גם עתה בימי הגלות שכל הקיוסהוא רק ע"י הנס של פורים וכנ"ל:

אות כו

ועתה יש לפרש המד' פליאה והוא מכיטלתא והבא בס' מאמר מרדכי וז"ל בשעה שאמר הקב"ה בגפו יבא בגפו יצא אמרו לפניו מלאכי השרת רבש"ע א"כ למה צוית למחות את זכר עמלק ואם תאמר כדין הוא למה אדם הראשון בא עלכל בהמה וחיה ועוף וא"ת כדין הוא למה צונת להביא את הביכורים ע"כ לשון המדרש והוא פליאה

עצמומה ונשגבה מאד מאד. אך ע"פ הנ"ל נוכל לבארו על נכון בחסיד ה'. כי זה כלל גדול ומבאור לעיל כי הש"י חושב מחשבות לבל ידח ממנו נדח. ואפילו הניצוצות שבעמקי עמקי הקליפות שנפלו לשם ע"י מעשיהם הרעים הש"י חושב מחשבות עליהם להאיר עליהם הארה וריח טוב מיראה עילאה הנ"ל כדי להשיבם אל הקדושה שזהו בחי' הארת מרדכי וכו' כנ"ל. ועמלק הוא זוהמת הנחש שנמשך ע"י חטא אדה"ר שהוא בחי' עבדות בחי' ל"ט קללות שנתקללו אז שהם בחי' ארורה האדמה וכו' בעצבון תאכלנה בזעת אפך תאכל לחם וכו'. שזהו בחי' יגיעת וטירחת וטירדת הפרנסה שהוא בחי' עבדות שזהו מחמת חסרון בטחון שזהו בחי' יראה נפולה שמתירא ודואג מה יאכל למחר וכו' כנ"ל. שזהו בחי' עמלק שהוא עיקר העבדות כיהוא מזרע עשו שנא' ורב יעבוד וכו' ואת אחיך תעבוד וכו'. נמצא שעבדות הואיראה נפולה בחי' זוהמת הנחש בחי' עמלק. וזה ששאלו המלאכים בשעה שאמר הקב"ה בגפו יבא בגפו יצא א"כ למה צוית למחות זכר עמלק. היינ וכי בזה הפסוק בגפו יבא וכו' אנו רואין עוצם ריבוי רחמנותו ית' אפילו על הנופלים לעבדות גמור. כי זה שמכר א"ע לעבד גמרו פגם מאד מאד ונמשך מאד אחר זוהמת הנחש שהוא בחי' עבדות כנ"ל כי מחר א"ע לעבד גמור וכמבואר בדרז"ל מגודל הפגם של העבד כשרז"ל אוזן ששמעה על הר סיני כי לי בני ישראל עבדים וכו' והלך וקנה אדון לעצמו וכו'. כי עיקר יצי"מ לתקן חטא אדה"ר כידוע לצאת מבחי' עבדות שהוא זוהמת הנחש לבחי' חירות שהוא בחי' קבלת עול תורה שהוא עיקר החירות כשדרז"ל ע"פ חרות על הלוחות א"ת חרות אלא חירות וכו'. כי כל אדם כל מה שמקבל עליו ביותר עול הפרנסה הוא נמשך ביותר אחר אחיזת זוהמת הנחש ח"ו. והכל כפי נפילתו ליגיעות ועבדות וטירחות העוה"ז. וע"כ הזהירו רז"ל הוי ממעט בעסק ועסוק בתורה. עשה תורתך קבע ומלאכתך עראי שאין לך בן חורין אלא מי שעוסק בתורה. וע"כ זה שמכר א"ע לעבד גמור ר"ל. הוא נמשך מאד לתוקף זוהמת הנחש ממש. מאחר שמכר א"ע לעבד גמור. ומגודל ירידתו שירד מאד התירה התורה לאדונו שימסור לו שפחה כנענית להוליד ממנה עבדים.והוא לכאורה תמוה נשגבה איך הותר בן ישראל בשפחה שהוא עון חמור מאד מאד. כמ ושהאריכו רז"ל בעוצם העון בלי שיעור ר"ל ואמרו שאברהם אבינו מוציא כל ישאל מהגיהנם חוץ מהבא על הנכרית וכו' ר"ל. אך בזה אנו רואין עוצם ירידתו ונפילתו של זה הנמכר לעבד. שירד כ"כ לעבדות גמור עד שהותר בשפחה להוליד עבדים כנענים לאדוניו כ"ש כי משנה שכר שכיר עבדך כשרז"ל. וא"כ שירד כ"כ לעבדות שהוא זוהמת הנחש יראה נפולה ורעה מאד עד שהותר בשפחה שהיא עיקר בחי' היראה רעה ונפולה מאד. כי שמירת הברית היא יראה קדושה כי

שם עיקר היראה והבושה שצרייכן להתיירא ולהתבייש מאדון כל הארץ שלא לפגום אפילו בהיתר ח"ו. מכ"ש וכ"ש באיזה נידנוד איסור ח"ו. וזהו בחי' בראשי"ת ברית אש בראשי"תך ירא בשת. כי שם עיקר היראה כמבואר בדברי אדמו"ר ז"ל בכמה מקומו. וזה בחי' יוסף שהי' שומר הברית שנאמר בו את האלקים אני ירא וכו' ומי שזוכה לזווגו בקדושה ובטהרה עי"ז עיקר היראה. כי בת ישראל הכשירה נקראת אשה יראת ה' שעי"ז עיקר היראה ולהיפך להיפך ר"ל. בפרש פגם נשג"ז שהם עיקר החציפות ההיפך ממש מאשה יראת ה' בודאי נופל לתוקף היראה רעה מאד שהיאט סטרא דמותא בחי' אימת מות בחי' רגליה יורדת מות ר"ל ואע"פ שירד כ"כ זה העבד א"כ יאמר האומר שהוא כבר הפקר גמור ואין לו שום תקוה עוד לא כן הוא כי אנו רואין רחמנותו יבת' העצום והמרובה בלי שיעור שגם בהעבד יש כמה וכמה דינים ואזהרות שהזהירה התורה לרחם עליו הרבה ושלא להפקירו לגמרי ח"ו. וזה אנו רואין במה שהזהירה התורה אם בגפו יבא בגפו יצא. וארז"ל ומובא בפירש"י שאם אין לו אשה אסור למסור לו שפחה כנענית. רק אם בעל אשה הוא עליו נאמר אם אדוניו יתן לו אשה שהאדון מותר למסור לו שפחה כנענית. ולכאורה הדבר תמוה מאד ואיפכא מסתברא. אך באמת דרכיו יתב' נשגבים מאד. ומה שנוכל למצוא בהם איזה דברי טעם ע"פ דברי רז"ל אנו מחויבים להתייגע ולמצוא אע"פ שא"א לבא עד תכונתם. היינו כי אע"פ שנפל לעבדות גמור עד שהותר לו שפחה. אעפ"כ הש"י חושב גם עליו לבל ייה' נדחה לגמרי ח"ו. ע"כ לא הותר לו שפחה כ"א כשיש לו אשה כשירה בת ישראל. שאז אפילו אם ישא שפחה יש לו תקוה להתתקן מאחר שכבר נתחבר בקדושה ע"י בת זוגו הכשירה שהיא מסטרא דאשה יראת ד'. כי זה ידוע שעיקר התיקון של הרחוקים הוא ע"י הבנים שמולידים בכשרות מבת ישראל. וע"כ אע"פ שישא שפחה יש לו תקוה. כי כבר יש לו קשר וחיבור ביראת ה' ע"י זווגו בת ישראל שהיא מבחי' אשה יראת ה' כנ"ל. אבל אם בגפו יבא בגפוא יצא דהיינו שאם אין לו אשה בת ישראל בגפו יצא אסור למסור לו שפחה. כי ה'י נאבד לגמרי. מאחר שעדיין לא זכה לבחי' אשה יראת ה' שהיא בת ישראל אם הי' נושא שפחה שהיא ההיפך ממש הי' נאבד לגמרי. ע"כ אם בגפו יבא בגפו יצא ואסור למסור לו שפחה אע"פ שנפל לעבדות שהוא זוהמת הנחש בחי' עמלק וכנ"ל:

וע"כ שאלו המלאכים בשעה שאמר הקב"ה א סבגפו יבא בגפו יצא. א"כ למה צוית למחת את זכר עמלק כי הלא אנו רואין רחמנותך אפ]י' על הנופל לעבדות גמור שהוא זוהמת הנחש בחי' עמלק ואף עפ"כ גם שם מגיעין רחמנותךך. ואתה חושב מחשבות לבל יהי' נדחה גם הוא וכנ"ל. א"כ למה צוית למצות זכר עמלק. למחות זכר לגמריהיה

לך למצוא לו תיקון ג"כ וא"ת כדי והוא כי עמלק גרוע יותר מהעבד כי עמלק הוא זוהמת הנחש ביותר עיקר תאוות הבהמיות ממש כי העמלקים הי' מדמין עצמן לבהמה כשפרש"י בשמואל על פסוק משור עד שה ע"ש כי הם בח"י בהמה ממש שהם פגם הדע תבחי' יראה רעה כנ"ל. א"כ למה בא אדה"ר על כל בהמה וחיה ועוף. ובזה אנו רואין שגם הניצוצות שבבהמה חיה ועוף יהי להם תיקון וע,כסיבב הוא יתב' שקודם שניתן דעת באדה"ר יבא על כל בהמה וחיהועוף כדי להעלות הנצוצות גם משם. וא"כ אנו רואין שסג הניצוצות שבבהמה חיה ועוף ממש חושב הש"י עליהם מחשבות שיתבררו והדרא קושיא לדוכתא למה צוית למחות זכר עמלק היה לך לתקנו ג"כ וכנ"ל וא"ת כדין הוא כי זה ש בא אדה"ר על כל בהמהמ וכו' זה הי' קודם שאכל מעץ הדעת קודם שנמשך זוהמת הנחש בעולם כי זה הי' קודם שנזדווגה לו חוה. ומכש"ש שהי' קודם אכילת עץ הדעת טו"ר אבל עמלק הוא מזוהמת הנחש ממש שנמשך אחר החטא וא"א לו להתתקן א"כ למה צוית להביא את הביכורים כי הביכורים מביאין מפרי האדמה לתקן חטא אדה"ר שפגם בעץ הדעת טו"ר והביכורים הם חידוש נפלא כי כתיב כי כל שאור וכל דברש לא תקטירו ממנו אשה לה' קרבן ראשית תקריבו אותם ופרש, ימה יש לך להביא מן השאור ומן הדבש וכו' וביכורים מן הדבש וכו'. כי דבש מרמז על תאות העוה"ז שנדמה למתיקות הדברש בתחלה ואחריתה מרה כלענה וכו' ועיקר כל התאוות הם תאוות המשגל שהוא רע הכולל כי דב"ש גימ' אש"ה כמובא ושם צריכין להתגבר ביותר לשבר התאוה להסתכל על הסופף כי אחריתה מרה כלענה ר"ל וע"כ שמשון כשהלך לישא אשה מבנות פלשתים מצא דבר בגוית הארי' ושאל החידה מעז יצא מתוק מה עז מארי ומה מתוק מדבש. כי היה צריך לברר ולתקן מתיקות הדבש שנמשך מתוקף הגבורות בבחי' מה עז מארי ומה מתוק מדבר ושם עיקר המלחמה להיות גבור כובש את יצרו. וע"כ צוותה התורה שלא להקריב דבש על המזבח כי המתיקות של בחי' דבש אינו ראוי לקרבן כי משם כל התאוות ר"ל שהם בחי' זוהמת הנחש. ואעפ"כ קרבן ראשית שהוא ביכורים מביאין מן הדבש כנ"ל. כי ביכורים הם תיקון גדול כ"כ לחטא אדה"ר עד שיכולין לתקן גם מתיקות הדבש ששם עיקר אחיזת זוהמת הנחש כנ"ל. כי בכורים מביאין בשבועות שהוא זמן מתן תורתינו שנקרא וביום הביכורים. ובשעת מתן תורה פסקה זוהמת הנחש כי זכו אז ליראה עילאה והעלו כל היראות הנפולות שהם בחי' דינים שמשם אחיזת זוהמת הנחש כנ"ל. וע"כ אז יכולין לברר ולהעלות ולתקן גם מתיקות הדבש שמשם עיקר חטא אדה"ר עיקר זוהמת הנחש שנמשך אחר החטא א"כ למה צוית להביא את הביכורים שבזה אנו רואין שגם עיקר אחיזת זוהמת הנחש יכולין לתקן עד

שיעלה גם הדבש לביהמ"ק. וא"כ גם עמלק הי' לך לתקנו ולמה צוית למחות זכרו. נמצא שמבואר קשר המדרש היטב אבל בודאי ישרים דרכי ה' רק שא"א לנו להבנים כי זה עיקר דרכי ה' שאי אפשר להבינם:

אות כז

וע"כ כשמביאין את הביכורים צריכין להתוודות ולהזכיר חסדי ה' ונפלאותיו עלינו עם סגולה שבחר בנו מכל העמים וכו'. וזה שאומרים בווידיו ביכורים ארמי אובד אבי וירד מצרימה וזרז"ל לבן ביקש לעקור את הכל לבן הוא בלעם שהוא בחי' עמלק כידוע שהם עיקר זוהמת הנחש. שרוצים לעקור את ישראל לגמרי ח"ו להתגבר על כל אחד בתאוות רעות מאד הנמשכין מזוהמת הנחש ולעוקרו לגמרי ח"ו ח"ו. אבל ה' לא יעזבנו בידו והקדים לרחם עלינו ע"י שנתן לנו את התורה שמתקנת הכל. וזהו בחי' ביכורים שהם תיקון לחטא אדה"ר לגרש ולבער זוהמת הנחש בחי' לבן ועמלק מישראל שאחיזתם בבחי' מתיקות הדבש כנ"ל כי ע"י ביכורים הבאין מהדבש מתקנין זאת כנ"ל וע"כ צריכין להזכיר בוודידוי ביכורים ארמי אובד אבי שהוא לבן בחי' עמלק שהם עיקר זוהמת הנחש. כי ע"י ביכורים מתקנים כל זה וזוכין לעקור ולמחות זכר עמלק בחי' לבן הארמי ולזכות לקדושת ישראל קדושת התורה שקבלנו בשבועות שהוא יום הביכורים וכנ"ל: (שיך לעיל)

אות כח

לענין מ"ש שם שצריכין ליזהא מאד שיקבל היראה לחיים ולא למות וכו'. כי לפעמים ע"י שהאדם רואה דברי מוסר בספרי יריאים או ששומע תוכחה ומוסר מאיזה איש חשוב הוא נופל בדעתו יותר ויותר מחמת ששומע גודל עונש החטא ועד כמה וכמה מגיע הפגם של נידנוד עבירה ואפי' של תאוות שאינם איסור גמור וכו' הווא יודע בנפשו שפגם הרבה מאד מכ"ש מי שיודע בנפשו שפגם וחטא בעבירות ממש ר"ל. ובפרט שיש אנשים שחטאו הרבה מאד ר"ל ואזי יכול להיות שכל מה שרואים או שומעים מוסר יותר יפלו בדעתם יותר כנ"ל. וזהו בחי' יראה רעה שצריכין לברוח ממנה מאד. כי צריכין לקבל יראת ה' רק לחיים ולא למות ח"ו דהיינו לקרב א"ע להש"י ע"י היראה והמוסר ולא להתרקח ח"ו. ועתה האיר ה' עיני ומצאתי מפורש בפסוק ענין זה במשלי י"ט וזה לשון הפסוק חדל בני לשמוע מוסר לשגות מאמרי דעת והמקרא תמוה לכאורה. וע"כ באמת רש"י ז"ל נדחק בפירושו וכתב מקרא קצר הוא וכו'. אבל עתה מבואר היטב פירש המקרא כפשוטו שהפסוק מזהיר את האדם שימנע ויחדל א"ע מלשמוע מוסר ותוכחה המזיקים לו הגורמים לו לשגות מאמרי דעת דהיניו כנ"ל שע"י המסור והתוכחה יפול

בדעתו יותר עד שח"ו ישגה מאמרי דעת עי"ז. צריך לחדול ולמנוע עצמו מזה כי צריכין לקבל תורה ומוסר רק לחיים ולא למות וכנ"ל:

(אח"כ מצאתי בס' מצו"ד שמפרש המקרא מעין זה ע"ש) וכבר אמרתי בזה דברי צחות לכמה בני הנעורים הרוצים להתקרב להש"י וע"פ רוב נופלים בדעתם ע"י ענין הנ"ל מחמת ששומעים או רואים בספרים קדושים כמה הם מחמירים מאד על פגם כל שהוא ואמרתי להם תדעו שכל מה שכתוב בס' ר"ח הקדוש ובשאר ספר מוסר עניני קדושה וטהרה גדולה אין הכוונה שאתם לא תהי' אנשים כשרים רק הכוונה כדי שתהיו אנשים כשרים, היינו שכוונתם לקרב ולא לרחק שמזהירים את ישראל שיתרחקו אפילו מפגם כ"ש כי בוודאי כך ראוי שיתנהג איש הישראלי לפי עוצם קדושתו משרשו. אבל אעפ"כ אין כוונתם ח"ו שמי שלא עמד בזה ופגם מה שפגם ח"ו שיתרחק ויפול בדעת עוד יותר ח"ו. כי כבר הזהירנו שלמה המע"ה אל תרשע הרבה כשרז"ל מי שאכל שום וריחו נודף יחזור ויאכל שום וכו'. וכבר מבואר בדברי אדמו"ר ז"ל כמה תורות וכמה שיחות יקרות גדולות ונוראות על זה. איך צריך האדם להחיות א"ע ולחזק א"ע בכל עת תמיד יהי' איך שיהי'. והכלל שבכל דברי תורה בכל דיבור ודיבור ובכל ענין וענין שי בו בחי' צדיקים ילכו בם ופושעים יכשלו בם בחי' זכה נעשה לו סם חיים לא זכה נעשהלו סם מות. וע"כ צריכין ליזהר מאד שלא לקבל היראה אלא יחזק א"ע לקיים דברי רז"ל שהזהירנו להאמין בחסדו וטובו יתב' שאיניו נפסק לעולם וללחזק א"ע בכל עת מחדש בכל מה שיוכל כמבואר בדברינו כמה שיחות קדושו"ת ונוראות בענין זה פוק עיין ותשכח אשריך אם תאחז בהם"

אות כט

וזה שאיתא בזוה"ק שפורים הוא בבחי' יום כפורים ע"ש היינו כנ"ל כי בחי' פורים שממשיכין יראה עילאה מאד הכנ"ל שהתחיל משה להמשיך במ"ם ימים האחרונים שנשלמו ביום כפורים כי עיקר גמר התיקון של מ"ם ימים האחרונים הי' בעשי"ת מר"ה עד יו"כ שהם ימים הנוראים שאז ממשיכין היראה עילאה מאד הנ"ל שהוא בחי' משיח בחי' והריחו ביראת ד' בחי' מרדכי בשמים ראש מר דורר וכו' שמגודל עוצם הריח הקדוש של היראה עילאה הזאת מגיע ריח היראה הקדושה אפילו על כל הרחוקים מאד מאד כי הריח יכול להגיע למרחוק מאד ולהחיות ולהשיב נפשו"ת חלושו"ת מאד מאד שא"א להחיותם בשום מאכל ומשקה כ"א בריחות נפלאים יכולים הלחיות ולהשיב גם נפשו"ת כאלו ועיקר הריח דקדושה היא היראה עילאה מאד הנ"ל. וזהו שאנו מבקשין בר"ה ויוה"כ ובכן תן פחדך י"י על כל מעשיך ואיתך עלכל מה שבראת וכו' על כל

מעשיך דייקא על כל מה שבראת דייקא היינו שיהי' נמשך פחדו ואימתו ויראתו על כל המעשים והברואים שלכולם יגיע ריח היראה עד שכולם יראו את ה' בבחי' יראו מה' כל הארץ ממנו יגורו כל יושבי תבל ויראה נפלאה זאת של ר"ה ויה"כ אנו מתחילין להמשיך עלינו קודם פסח שהוא ראש לרגלים התחלת קבלת התורה בשבועות שהי' ביראה ואימה גדולה ועכשיו אנו מקדימין להמשיך יראה פנלאה מאד בפורים וד' פרשיות שקודם פסח אבל זאת היראה נפלאה של פורים נמשכת עלינו בשכל נפלא מאד מהצדיקים הגבוהים מאד מאד עד שהיראה נעלמת מאד ואין ניכר ונראה כ"א עוצם הפלגת השמחה של היראה כי זה עיקר שלימות התיקון של היראה כשנזהרין שלא לבא ע"י היראה והפחד לעצבות ח"ו שלא יפול עי"ז יותר ח"ו. רק ע"י היראה יתחזק בשמחה גדולה בה' להיות בטוח בחסדיו המרובים שהכל יתתקן ויתהפך לטובה וכנ"ל. נמצא שבאמת פורים ור"ה ויוה"כ הם בחי' אחת להמשיך יראה עילאה מאד הנ"ל שהיא עצם השמחה כנ"ל רק שבר"ה עיקר ההתגלות הוא היראה וגם אז צריכין לשמוח כ"ש בר"ה אכלו משמנים ושתו ממתקים ושלחו מנות בחי' משלוח מנות בחי' שמחת פורים ואל תעצבו כי חדות ה' היא מעוזכם כי זהעיקר האזהרה שהזהיר אותם אז נחמיה כשראה שנפל עליהם יראה ופחד גדול כשקראו לפניהם את התורה מחמת שראו בעצמן שעברו מאד אז כמעט על כל התורה כי נכשלו אז בנשים נכריות ע"כ אמר להם שאע"פ שעשו מה שעשו ועכשיו נפל עליהם יראה ונתעוררו לתשובה יהיו נזהרין נמאד מאד מעצבות בחי' ואל תעצבו שלא יבואו ע"י היראה והפחד לעצבות ח"ו כי חדות ה' היא מעוזכם כי הש"י מחזק אותנו בשמחה וחדוה בכל מקום שאנחנו שם וכמו ששאמר רבינו ז"ל שאפילו אם האדם הוא כמו שהוא תיכף שמתעורר לשוב להש"י תיכף הוא עבירה גדולה כשיש לו עצבות ח"ו. וע"כ גם בר"ה ויוה"כ צריכין להתחזק להיות בשמחה כנ"ל. וכן בפורים שאז עיקר ההתגלות היא השמחה נפלאה ועצומה של היראה בחי' וגילו ברעדה בחי' ביה שם וועלזו לפני ואבל בודאי גם בפורים צריכין יראה גדולה שהיא עיקר הארת מרדכי בשמים ראש וכו' כנ"ל. רק שעיקר ההתגלות בפטורים היא עוצם השמחה שזה עיקר הנס הנפלא והנורא וההארה עצומה של פורים שאינ נמצאת בושם זמן אפילו בשבת ויו"ט היינו מה שנמשך ע"י היראה הנפלאה שמחה רבה ועצומה עד שכ"א במקומו ישמח בה' וברחמיו המרובים מאד מאד שזה נמשך מחכמה ושכל עליון מאד מאד שמאיר בפורים למטה בבחי' רגלין עד תכלית העשיה כידוע:
(שייך לעיל לה' בכור בהמה טהורה)

אות ל

וזה בחי' בכור תם ובכור בעל מום. קדושת בכור בעל מום זה בחי' יראה תתאה הנ"ל בחי' אדם יראה לעינים וקדושת התם זה בחי' וה' יראה ללבב. כי יראה זאת עיקר השלימות בחי' תם בלי מום. וזה לא תעבוד בבכור שורך ולא תגוז. עבודה בחי' כסילות שטו העם בחי' יראות נפולות שבששת ימי החול כי שבת בחי' יראה בשת שאז עולין היראות ואז נייחא וכו'. וכן שערות תוקף הדינים שצריכין לגוזזן ולעשו"ת מהם מלבושים וציצית וכו' אבל בבכור הכל קדוש כי כבר עלה לבחי' יראה דקדושה. וע"כ אסור בגיזה ועבודה:

חסר (הלכות בכור בהמה טהורה הלכה ' מחובר לה' פדיון בכור הלכה ' אות כ"ד):

הלכות פטר חמור מחובר לה' פסח (הלכה ט')

פדיון פטר חמור א

אות א

וכל פטר חמור תפדה בשה וכו' ופרש"י לפי שאין לך א' מישראל שלא הוציא ממצרים יו"ד חמורים מרכוש מצרים:

כי החמורים הם בבחי' עשירות. כ"ש ישששכר חמור גרם ותרגומו עתיר בנכסין כי שורש העשירות מסטרא דשמאלא בחי' צפון כ"ש מצפון זהב יתאה כ"ש רבינו נ"י (בסי' נ"ט) וע"כ עיקר העשירות ע"י שמירת הברית כ"ש רבינו נ"י כ"פ. כי אתערותא דזווגא מסטרא שדמאלא. וע"כ יש שם אחיזת הסט"א ביותר מאד. כי אחיזתם שם בסטרא דשמאלא וכשאין שומר בריתו ח"ו אזי הסט"א הנ"ל מקטרגת כנגדו. ואינה מנחת לו לקבל עשירות אפילו אם יש לו ממון הרבה אין ממונו ממון כי אדרבה הוא מכל חייו כי מקבל השפעתו דרך הסט"א ע"י שלא הכניע אותה וע' כל זה במ"א. אבל השומר בריתו וכובש את יצרו ומכניע סטרא אחרא ונכלל שמאל בימין שזה בחי' קדושת הברית. אזי מקבל שפע גדול מן הקדושה משורש ההפשעה שבקדושה. ועל כן כשיצאו ישראל ממצרים וזכו להכניע זוהמת מצרים דהיינו פגם הברית. וזכו לקדושת הברית שזה עיקר יציאת מצרים כדיוע. ע"כ זכו אז לעשירות מופלג ויצאו ברכוש גדול ופגם הברית שהוא בחי'מצרים הוא בחי' חמור. כש"ש ובשר חמורים בשרם על שם שהם שטופי זמה. וע"כ צריך להכניע את בחי' החמור ואז זוכין לעשירות כנ"ל. וזה שפרש"י שישראל הוציאו רכושם על חמורים דייקא. כי משם קיבלו אותו הרכוש ע"י הכנעת בחי' חמור שהוא בחי' מצרים כנ"ל. וע"כ רוב עבודות קשו"ת עושין בחמורים כדי להכניעם לאכנעא עבדא תחות רבוני'. וע"כ הוציאו ממצרים המשאות של עשירותם על חמורים דייקא. כי זה שייך לזה כי החמור ראוי לשאת משאוי כדי לעבוד בו להכניעו. ומזה בעצמו זוכין להעשירות שהוא

המשאוי שעל החמור כנ"ל. וכן כתיב באברהם ויחבוש את חמורו שהכניע בחי' החמור שהוא סטרא דשמאלא כמובא. וע"כ זכה לעשירות גדול כ"ש וד' בירך את אברהם בכל. וע"כ משמרה ראשונה של לילה חמור נוער כי בתחילת הלילה אז התגברות הסט"א ביותר. כי אז נפקין וכו' כמובא בזוה"ק (מקץ דף ר"ג). נמצא שבחי' חמור הוא בחי' התגברות הסט"א. ע"כ צריך להכניעו ביותר ועי"ז זוכין לעשירות כנ"ל. כי עשירות מסטרא דשמאלא כנ"ל ששם אחיזת הסט"א שהוא בחי' חמור כנ"ל וכשאין מכניע אותה נמצא שנמשך העשירות לשם ח"ו לבחי' חמור שהוא בחי' הסט"א הנאחזת בשמאל כנ"ל. אבל כשמכניע בחי' חמור כנ"ל אזי ממשיך לעצמו העשירות כנ"ל. וז"ש ישששכר חמור גרם. ותרגומו עתיר בנכסין ורז"ל פירשו שהכניע גופו לסבול ולשאת עול תורה כחמור למשאוי. ושני הפירושים א' ואו"א דברי אלקים חיים. כי ידוע שעוביות וגשמיות הגוף הוא מסט"א. וע"כ מכונה בשם חמור שהוא בחי' חומר גוף. כ"ש באברהם ויחבוש את חמורו כנ"ל כמובא. וצריך להכניע את הגוף ולעבוד בו לעמוס עליו עול תורה. כמו שמכניעין החמור ע"י המשאוי שנושאין עליו כנ"ל. כשרז"ל ע"ז הפסוק הנ"ל ישששכר חמור גרם שהכניע שכמו לסבול עול תורה כחמור למשאוי כחמור דייקא כנ"ל. ועי"ז בעצמו זוכין לעשירות כנ"ל. וזה שתרגם עתיר בנכסין כנ"ל. נמצא שב' הפירושים אחד וזה תלוי בזה כי העשירות זוכין ע"י הכנעת החמור דהיינו גשמיות הגוף ע"י עול תורה כנ"ל. נמצא שחמור הוא בחי' עשירות והיינו ע"י הכנעתו כנ"ל. והפטר חמור שהוא הבכור שם הוא בחי' עשירות ביותר. כי בכל מקום הבכור גדול וכלול מכולם כנ"ל (בה' פדיון בכור הלכה א') ובפרט בבחי' עשירות שהוא בחי' בכור כנ"ל והעיקר ע"י הכנעתם כנ"ל. והעיקר צריך להכניע את הבכרו של החמור שהוא גדול וכלול מכולם כנ"ל. ומאחר שאחיזת חיותו יותר גדולה אין כח ביד ישראל להכניעו. ובפרט שהם אבדו מעלת הבכורה וע"כ אין בהם כח להכניע הבכור דס"א. וע"כ צריכים לשעבדו לכהן שהם קדושים ביותר והם זכו במעלת הבכורה. וע"כ יש בהם כח להכניע ולשבר כח בחי' הבכור דפטר חמור. ומחמת שכל בחי' הפטר חמור הוא בחי' ממון בחי' עשירות כנ"ל. ע"כ צריך פדיון לפדותו ע"י ממון אחר והפדיון הוא בשה דייקא. כי בחי' השה הוא היפך בחי' החמור ממש כי ישראל נמשלו לשה כ"ש שה פזורה ישראל והוא בבחי' אדם. כ"ש ואתנה צאני צאן מרעיתי אדם אתם. נמצא שהוא בבחי' שמירת הברית שהוא בחי' אדם בחי' ישראל היפך בחי' החמור שהוא בחי' מצרים שהם שטופי זמה בחי' פגם הברית. וע"כ צריך ליתן תמורת החמור שה כדי להחליפף בחי' החמור בבחי' שה. ועי"ז שיוצא החמור מרשו"ת כהן ע"י פדיון השה. אזי נכנע וראוי ליכנס לרשו"ת ישראל להשתמש בו.

וע"כ אם אינו פודהו אזי וערפתו. כי כשאינו נכנע בחי' החמור מאחר שאינו פודהו אזי הוא בבחי' עורף שהוא בחי' מצרים בחי' פרעה שהוא אותיות הערף כמובא. ע"כ צריך לחתוך ערפו דייקא לשבר ולבטל טומאת מצרים. וזשארז"ל הוא הפסיד ממונו של כהן לפיכך יופסד ממונו. יופסד ממונו דייקא. דהיינו הפסד העישרות שהוא בבחי' חמור כנ"ל. כי עיקר המצוה הוא לפדות כשרז"ל מצות פדיה קודמת וכו'. כי זה כלל שעיקר הכנעת הסט"א הוא להכניעה ולבררה ולהמתיק הטוב שבה ולהפכו אל הקדושה. וזה עיקר שלימות העבודה. וע"כ העיקר לפדותה מהכהן שעי"ז נכנעת כנ"ל. ואז ראויה לבא ברשו"ת ישראל ולעבוד בו. ואזי אדרבא זוכה לעשירות על ידה כנ"ל. מאחר שהכניע סטרא דשמאלא והפכה אל הקדושה אזי מקבלמשם העשירות כנ"ל. אבל ע"י העריפה אף שמשבר ערפה. עכ"ז אינו מהפכה אל הקדושה וע"כ אינו זוכה לעשירות שבא דייקא מסטרא דשמאלא כשמכניעין הרע הרע הנאחז בה וממשיכין אותה על הקדושה כנ"ל. וזהבחי' יופסד ממונו כנ"ל:

וע"כ כהנים ולויים פטורים מבכור בהמה טמאה. כי בבכור בהמה טמאה אין בה שום קדושה רק שצריכין להכניעו כנ"ל וע"כ הכהנים ולוים מאחר שיוכלין להכניע אפילו פטרי חמורים של ישראל מכ"ש שפטרי חמוריהם של עצמן א"צ פדיון. וזה שארז"ל אם פטרו של ישראל וכו' אבל בכור בהמה טהורה שיש בגופה קדושה כנ"ל גם הכהן חייב בו דהיינו להחזיקו בקדושה. מאחר שיש בו קדושה מבטן לקרבן כנ"ל (בה' בכור בהמה טהורה הלכה א'):

פדיון פטר חמור ב

אות א

וכל פטר חמור תפדה בשה ואם לא תפדה וערפתו

כי איתא במאמר פתח ר"ש ואמר עת לעשו"ת לה' בליקוטי הראשון בסי' ס' שיש התבוננות בתורה שא"א לבא לזה ההתבוננות כ"א ע"י עשירות גדול וכו'. וזה העשירות א"א לקבל כ"א ע"י בחי' תיקוני עתיק בחי' זקן בחי' אריכות ימים וכו'. ובחי' זקן אריכות ימים זוכין ע"י יראה בחי' יראת ה' תוסף ימים. ועי"ז זוכין לעשירות הנ"ל שבאין על ידו להתבוננות הנ"ל. כי ע"י יראה ניצולין משקר החן והבל היופי שהוא בחי' הפסק הנשימה ואז זוכין לעשירות שהוא בחי' אריכות הנשימה. ועי"ז זוכין להתבוננות הבא ע"י אריכות הנשימה דייקא כי אלמלא כנפי ריאה וכו' ויראה הוא בחי' ג' קוין בחי' מורא הרב ומורא התלמיד ומורא אב ואם כוו'. ולזכות ליראה הוא ע"י מה שמעוררין בני אדם מהשינה שלא יהיו ישינים את ימיהם ח"ו בהבלי העוה"ז. והתעוררות השינה

הוא ע"י סיפורי מעשיות שמלבישין בהם הע' פנים של תורה. ויש סיפורי מעשיות שהם בחי' בקרב שנים שנמשכין מהע' פנים שהם בחי'ע' שנים וכו' ויש סיפורי מעשיות שהם בבחינת שנים קדמוניות שהם בחינת הדרת פנים בחינת ורב חסד שכל השבעים פנים נשמכין מהם ועל ידי התעוררות השינה מתחילין לדבר בחי' להתיר פה אלמים ולהתיר פה עקרות וע"י פקידות עקרות זוכין ליראה שעי"ז זוכין לאריכות ימים שעי"ז זוכין לעשירות הנ"ל שעי"ז זוכין להתבוננות הנ"ל ע"ש כל זה היטב היטב:

אות ב

וזה בחי' פדיון פטר חמור ע"י שה שנותנין לכהן כי חמור זה בחי' עשירות. כ"ש רבינו ז"ל שם במאמר הנ"ל בחי' ישששכר חמור גרם ותרגומו עתיר בנכסין. וע"כ צריכין לפדותו בשה כדי להמשיך העשירו תדקודשה הנ"ל שעל ידו זוכין להתבוננות הנ"ל כי שה נמשך מבחי' עשירו תדקודשה שנמשך ע"י תיקוני עתיק ע"י בחי' זקן כי צמר כבשים הוא בחי' זקן כמובא בחי' מן המצר קראתי יה שהוא בחי' תיקונא דיקנא שהוא אותות צמר. כי מצר אותיות צמר כמובא. נמצא ששה וכבש הוא נמשך מבחי' תיקונא דיקנא שעי"ז זוכין לעשירות דקדושה. וזה שנאמר בברכה וברך פרי בטנך וכו' ועשתרות צאנך. ודרז"ל שמעשרות את בעליהן כי הם עיקר העישרות דקדושה שנמשך ע"י תיקוני דיקנא שהוא קצר מלמעלה ורחב מלמטה שזהו בחי' מן המצ"ר קראתי יה שהוא אותיות צמר כנ"ל. וע"כ כשנולד פטר חמור אצל ישראל שזהו בחי' עשירות כנ"ל. צריכין לראות להמשיך העשירות אל הקדושה שיהיה עשירות דקדושה שזוכין על ידו להתבוננות הנ"ל. שזהובחי' ישששכר חמור גרם עתיר בנכסין שעי"ז זכו לבחי' התבוננות הנ"ל בחי' ומבני ישששכר יודעי בינה לעתים וכו'. אבל לזה א"א לזכות כ"א ע"י בחי' תיקוני דיקנא שהוא בחי' מן המיצר וכו' בחי' צמר כבשים. וע"כ צריכין ליתן שה לכהן. ועי"ז מעורר וממשיך בחי' תיקוני דיקנא בחי' אריכות ימים. ועי"ז זוכין להמשיך לתוך בחי' האריכות ימים הנמשך ע"י השה שנותן לכהן להמשיך לתוכו העשירות דקדושה שהוא בחי' חמור בחי' ישששכר חמור גרם וכו' כנ"ל. שע"י העשירות הזה זוכין להתבוננות הנ"ל. והתבוננות הנ"ל הוא בחי' תפילין מוחין. וע"כ נכתב פסוק זה ופטר חמור תפדה בשה בפרשת תפילין כי מזה נעשה תפילין מוחין. בחי' התבוננות הנ"ל:

אות ג

וע"כ צריך ליתן השה לכהן דייקא. כי הכהן הוא בחי' ורב חסד בחי' הדרת פנים בחי' דיקנאדכהנא רבא שהואזוכה להמשיך הארת פנים על ישראל שהואבחי' התעוררות השינה כנ"ל שעי"ז נמשך עישרות הנ"ל שעי"ז זוכין להתבוננות כנ"ל. וזה בחי' ברכת כהנים בחי' יברכך ה' בממון היינו עשירות הנ"ל. יאר ה' פניו אליך בחי' הארת פנים

הדרת פנים. שזהו בחי' סיפורי מעשיות של שנים קדמוניות. שהם בחי' ורב חסד בחי' הדרת פנים שעי"ז חוזרין וממשיכין הפנים דקדושה על ישראל שהוא הארת פני ה' בחי' יאר ה' פניו אליך. כי הכהן הוא בחי' הרב דקדושה שעוסק לעורר בני ישראל משינתם לעוררם להש"י והוא ממשיך כל הע' פנים של תורה לישראל כמו שכתוב (דברים ל"ג) יורו משפטיך ליעקב ותורתך לישראל וכו' וכ"ש (מלאכי ב') כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו וכו' וע"כ הכהן יכול לפקוד עקרות. כ"ש ונקתה ונזרעה זרע וכו'. וכ"ש בעלי הכהן ואלקי ישראל יתן את שלתך. וע"כ עיקר המשכת היראה והאריכות ימים לישראל הי' ע"י הכהן שהי' עוסק בעבודת הקרבנות בביהמ"ק שהוא בחי' יראה. כ"ש ויקרא שם המקום ההוא ה' יראה. כי כל הקרבנות הם בחי' זריקת דמים שהם בחי' יראה. וע"כ כתיב בהכהן ואתנם לו מורא. ומפני שמי נחת הוא כי יעקר עבודת הכהן להמשיך יראה לישראל ע"י זריקת דמים של הקרבנות בביהמ,ק שכל זה הוא בחי' יראה כנ"ל. ועי"ז נמשך חיים ואריכות ימים כי יעקר החיים והאריכות ימים הוא מביהמ"ק כי הוא בית חיינו. וכשרז"ל המזבח נברא להאריך ימים של אדם. וזה שאנו אומרים ושם נעבדך ביראה. ביראה דייקא כי שם עיקר היראה כנ"ל. וזה וכימי עולם וכשנים קדמוניות בחי' וערבה לה' מנחת יהודה וירושלים כימ יעולם וכשנים קדמוניות. וכשנים קדמוניות דייקא בחי' הדרת פנים בחי' סיפורי מעשיו תשל שנים קדמוניות שעי"ז מעוררין מהשינה שעי"ז זוכין ליראה שהוא בחי' עבודת הביהמ"ק. וע"כ זכה הכהן גדול לעשירות גדול. כ"ש והכהן הגדול מאחיו ודרז"ל גדלוהו משל אחיו כי זכה לעשירות דקדושה הנ"ל ע"י היראה הנמשכת ע"י הדרת פנים ע"י סיפורי מעשיות של שנים קדמוניות שהוא בחי' ורב חסד בחי' כהן כנ"ל. וע"י עשירות הזה זוכין להתבוננות הנ"ל. וזהו בחי' והכהן הגדול מאחיו אשר יוצק על ראשו שמן המשחה. זה בחי' התבוננות המוחין הנ"ל שהוא בחי' שמן משחת קודש כמובא ששמן משחת קודש זה בחי' מוחין התבוננות היינו התבוננות הנ"ל. וזהו שהתורה נותנת טעם לדבריה שהזהירה להגדיל ולהעשיר את הכהן הגדול. כ"ש והכהן הגדול מאחיו גדלוהו משל אחיו. והטעם אשר יוצק על ראשו שמן המשחה כיהוא נמשך על ראשו בשמן משחת קודש שהוא בחי' התבוננות הנ"ל והוא צריך להמשיך תמיד ולהאיר על ראשו שמן המשחה הנ"ל בחי' התבוננות הנ"ל בבחי' (קהלת ט') ושמן על ראשך אל יחסר ע"כ הוא זכה לעשירות גדול כי עי"ז זוכין להתבוננות הנ"ל וזה בחי' (תהלים ק"כ) כשמן הטוב על הראש יורד על הזקן זקן אהרן וכו'. היינו בחי' שמן משחת קודש התבוננות הנ"ל שזוכין ע"י תיקוני עתיק ע"י בחי' זקן שזהו בחי' היורד על הזקן זקן אהרן כי זה ההתבוננות מקבלין ע"י

עישרות שנמשך ע"י בחי' זקן כנ"ל. וזהו כטל חרמון שיורד על הררי ציון כי שם צוה ה' את הברכה חיים וכו'. היינו שפע וברכה גדולה בחי' עשירות גדול הנ"ל שזאת הברכה והשפע של עשירות מקלבין ע"י בחי' חים וארכות ימים שהוא בחי' זקן כנ"ל וזהו כטל חרמון היינו המשכת השפע שמכונה בשם טל של ברכההיינו עשירות גדול שיורד על הרר יציון היינו בחי' הביהמ"ק שהוא בחי' יראה כנ"ל. וכ"ש מה נורא המקום הזה כי שם צוה ה' את הברכה חיים כי עיקר הברכה והשפע של עשירות צוה ה' שם דייקא. כי א"א לקבל שפע עישרות דקדושה הזאת כ"א על ידי בחי' יראת ה' תוסיף ימים שהוא בחי' חיים וארכות ימים. בחינות כי שם צוה ה' את הברכה חיים וכו' כנ"ל:

וכל הכהנים נכללין בהכהן הגדול שהוא כלול מהם וע"כ גם שאר הכהנים רובם ככולם זכו לעשירות גדול דקדושה. כי קטורת מעשרת ומעולם לא שנה בה אדם כדי שיתעשרו כל הכהנים. כי כולם זכו לעשירות הנ"ל הנמשך ע"י היראה שהוא בחי' עבודת הכהנים בביהמ"ק שעי"זזוכין להתבוננות הנ"ל בחי' שמן משחת קודש כנ"ל. וע"כ הכהנים נתקדשו בקדושת הברית יותר מכל ישראל כי נצטוו מצות יתירות בקדושת הברי תיותר משאר ישראל כ"ש קדושים יהי' וכו'. אשה גרושה זונה וחללה לא יקחו וכו' וכ"ש (דברים ל') כי שמרו אמרתך ובריתך ינצורו כי הם זוכין ליראה כנ"ל שעי"ז זוכין לשמירת הברית כמבואר במאמר הנ"ל שעי"ז זוכין לעשירות הנ"ל כמבואר שם במאמר הנ"ל ע"ש:

אות ד

וע"כ הביהמ"ק שהואמקום היראה. ע"כ הי' שם עשירות גדול מאד מאד כל הון דעלמא שהיו באוצרות בית ה' שקבץ דודו המע"ה ושאר המלכים הון עתיק מכל המלכים ונתנו הכל באוצרות בית ה' כי הבית המקדש הוא בחי' התבוננות הנ"ל שנקרא קודש כיכל מי שיש בו דיעה כאלו נבנה ביהמ"ק בימיו (ברכות ל"ז) וע"כ הוכרח שיהי' שם עשירות מופלג מאד כל הון דעלמא. כדי להמשיך לשם התבוננות הנ"ל והעשירו תשל הביהמ"ק נמשך ע"י היראה העצומה שהיתה שם כ"ש מה נורא המקום הזה וכו' כנ"ל וע"כ הי' יושבין שם ע' סנהדרין שהי' מגלין כל הע' פנים של תורה כי כל דבר הקשה יביאון אליהם כי שם היו מאירין כל הע' פנים של תורה שעי"ז זוכין להתבוננות הנ"ל:

אות ה

נמצא שהכהן הוא בבחי' כל התיקונים הנ"ל שעל ידם זוכין לעשירות דקדושה הנ"ל שעי"ז זוכין להתבוננות כנ"ל וע"כ פטר חמור דהיינו הולדה הראשונה של חמור שזה בחי' עשירו תבחי' וילדה לי' רמכי רמכי הנאמר שם בסוף המאמר בחי' ישכר חמור גרם עתיר בנכסין וכו' כנ"ל. ע"כ צריכין לפדותו בשה שנותנין לכהן. שעי"ז ממשיכין

מהכהן ע"י השה עשירו תדקודשה כנ"ל. וזה שפרש"י על פסוק זה ופטר חמור תפדה בשה לפי שנמשלו בכורי מצרים לחמורים. ועוד שסייעו את ישראל ביציאתן שאין לך א' מישראל שלא נטל הרבה חמורים ממצרים טעונים מכספם וזהבם של מצרים ושני הטעמים הם אחד כי חדא באידך תליא כי פדיון פטר חמור הוא בשביל לתקן הממון והעשירות שיהי' עשירו תדקדושה. וזהו שפרש"י שהפדיון הוא בשביל העשירו תשהוציאו ממצרים על החמורים כי חמור הואבבחי' עישורת כנ"ל אבל עיקר תיקון העשירות שיהי' עישרות דקדושה זה תלוי רק בשמירת הברית וכמבואר במאמר הנ"ל. וזה בחי' יציאת מצרים שנפדין מגלות תאות מצרים שהם ערות הארץ פגם הברית. בחי' אשר בשר חמורים בשרם שזה נאמר על פגם הברית ועש"ז נקרא העשירות בשם חמור כי א"א לזכות לעשירות דקדושה כ"א כשמכניעין ומשברין בחי' חמור בחי' טומאת מצרים אשר בשר חמורים בשרם דהיינו שמבטלין פגם הברית ואז זוכין לעשירות דקדושה בחי' יששכר חמור גרם וזה בחי' פדיון פטר חמור לפי שהמצריים נמשלו לחמורים. ועוד שכ"א מישראל הוציא עשירות ממצרים על ידי החמורים כשפרש"י היינו כנ"ל שישראל זכו לעשירו תגדול להוציא ממצרים על החמורים דייקא מחמת שהי' גדורים מן העריות וזכו לשמירת הברית לבטל טומאת מצרים אשר בשר חמורים וכו'. וע"כ אנו צריכין לפדות הפטר חמור ע"י השה שנותנין לכהן כדי להמשיך עי"ז בחי' תיקוני עתיק שמקבלין מהכהן שזהו בחי' שמירת הברית שעי"ז זוכין לעשירות דקדושה כמבואר שם כי ישראל ביציאתן ממצרים זכו לעשירות גדול הנ"ל כ"ש ואח"כ יצאו ברכוש גדול וכל זה הי' בשביל התבוננות הנ"ל כי הי' צריכין לקבל את התורה הקדושה ששם הוא בחי' התבוננות הנ"ל ע"כ הי' צריכין לרכוש גדול כנ"ל. וזה העשירות הוציאו על החמורים דייקא בחי' חמור גרם כנ". וע"כ נתקדש הפטר חמור לפדותו בשה לכהן וכו' כנ"ל:

אות ו

ועיקר ריבוי העישרות זכו בשעת קריעת ים סוף כי גדולה היתה ביזת הים מביזת מרצים כי שם זכו להתבוננות גדול כי נבקע גם ברוחניות ים החכמה אז עד שראתה שפחה על הים מה שלא ראה יחזקאל הנביא ועוללים ויונקים אמרו זה אלי ואנוהו. ע"כ זכו אז לעשירו תגדול מאד כי א"א לקבל התבוננות גדול כזה כ"א ע"י עשירות דקדושה כנ"ל. וע"כ עיקר קרי"ס הי' ע"י יוסף כ"ש (תהלים קי"ד) הים ראה וינס ויצא החוצה היינו בזכות שעמד יוסף בנסיון ושמר את הברית עי"ז זכו לעשירות גדול ולהתבוננות הנ"ל. כי זה זוכין ע"י שמירת הברית שזוכין ע"י יראה כנ"ל. וז"ש אצל יוסף את האלקים אני ירא. וכ"ש ואיך אעשה הרעה הגדולה הזאת וחטאתי לאלקים שהי' לו יראה ועמד בנסיון

ולא נמשך אחר הבל יופי הנשים ועי"ז זכה לעשירות גדול מאד כ"ש וילקט יוסף את כל הכסף וכו' כי זכה לכל הון דעלמא ועי"ז זכה להתבוננות הנ"ל כ"ש אין חכם ונבון כמוך וכנ"ל. וז"ש ביק"ס ויראו העם את ה' כי עיקר בחי' קי"ס דהיינו עישרות והתבוננות הנ"ל שזוכין ע"י בחי' יוסף בחי' שמירת הברית זה זוכין ע"י יראה כנ"ל:

אות ז

וזהו ואם לא תפדה וערפתו. וערפתו דייקא. כי הוא הפסיד ממונו של כהן לפיכך יפסיד ממונו היינו כשאינו רוצה ליתן שה לכהן ואז אינו זוכה להמשיך העשירות דקדושה לפיכך יפסיד ממנו כי עשירות שאינו נמשך מבחי' הכהן הוא עושר שמור לבעליו לרעתו (קהלת ו') וצריכין להפסידו ולאבדו. וע"כ וערפתו דייקא כדי להכניע העורף שהוא היפך הפנים כי עשירות דקדושה הנ"ל שנמשך ע"י השה שנותנין לכהן הוא נמשך מספורי מעשיות של שנים קדמוניות שהוא בחי' הארת פנים הדרת פנים בחי' ע' פנים של תורה כנ"ל. אבל כשאין נותן השה לכהן אינו זוכהל הארת פנים הדרת פנים הנמשך ע"י הכהן כנ"ל ואז צריכין להשתדל לשבר העורף שהוא היפך הפנים וזהו וערפתו להכניע העורף שלא יתגבר ח"ו ע"י שלא המשיך בחי' הארת פנים ע"י הכהן הנ"ל. וזהו הערף אותיות פרע"ה ואותיות פעו"ר שהוא ג"כ אותיות עור"ף כמובא כי כמו שעשירות דקדושה נמשך ע"י יראה ע"י שמירת הברית עי"ז זוכין להתבוננות הנ"ל שהוא השגת אלקות כמו כן את זה לעומת זה כשאין ממשיכין הארת פנים ח"ו ואין זוכין ליראה ואז הוא פגם הברית הפסק הנשימה ואז כישש לו עשירות זה הממון הוא בחי' ע"ז כ"ש רבינו ז"ל במ"א (סי' כ"ג) שכל הע"ז תחובים בממון ועל זה הממון נאמר וכסף הרביתי להם וזהב עשו לבעל היינו שהש"י נתן להם כסף וזהב ועשירות גדול כדי שיזכו עי"ז להתבוננות בגדולת והשגת הש"י והם הפכו מהיפך אל היפך ונפלו לע"ז עי"ז ועשו להם אלקי נכר ע"זשהם בחי' הפסק הנשימה כ"ש בע"ז (תהלים קל"ה) ואף אין יש רוח בפיהם כי אין שם הרוח החיים בחי' אריכת הנשימה כי הם בבחי' הפסק הנשימה וע"כ באמת זההעשירות אינו עשירות כלל כ"ש רבינו ז"ל במ"א כי עיקר העשירות האמיתי הוא כשהוא נמשך ע"י אריכות הנשימה דהיינו ע"י שמירת הברית כמבאור שם במאמר הנ"ל. וזה בחי' ודי זהב ופרש"י בשביל זהב שהשפעת להם היינו כנ"ל כי הם פגמו בהעשירות ע"י תאות ניאוף כי לא עבדו ישראל ע"ז אלא כדי להתיר להם עריות וכו' ואז נתהפך להיפך ממש כי נפלו לע"ז עי"ז. וכל הכהנים ולוים לא עבדו את העגל ועל כן אז נתקדשו הכהנים והלויים. וזכו לעבודת ביהמ"ק. שהוא בחי' יראה עשירות דקדושה התבוננות הנ"ל:

אות ח

וע"כ בהמת הלווים פדו אז בהמת ישראל וארז"ל שלא פדו כ"א פטרי חמור שלהם ושה אד של לוי פדה וכו'. כי העיקר הי' לתקן ולפדות הפטרי חמור ע"י הלויים והכהנים שהם בחי' יראה שהם תיקון העשירות דקדושה שהוא בחי' פדיון פטר חמור כנ"ל ע"כ כהנים ולויים פטורים מבכור בהמה טמאה כשרז"ל אם פדו של ישראל במדבר אינו דין שיפטרו את עצמן כי כהנים ולווים עבודתם בביהמ"ק והם בבחי' יראה שעי"ז זוכין לעשירות דקדושה שהוא בחי' חמור. וע"כ אין צריכין לפדותו ולתקנו כי הם בעצמן בבחי' תיקון עשירות דקדושה אדרבה הם יכולין לפדות ולתקן פטרי חמור של ישראל דהיינו לתקן העשירות שלהם לתקנו מחטא העגל מחטא ע"זשהוא עשירות דס"א הנמשך ע"י פגם הברית והם מתקנים זאת וממשכין עשירות דקדושה כנ"ל. וע"כ זה שאינו פודה הפטר חמור ואז יוכל לתהגבר ח"ו העשירות דס"א שהוא ע"ז שהוא בחי' עורף היפך הפנים הנ"ל. כ"ש בע"זכי פנו אלי עורף ולא פנים. שזהובחי' פעור שבאו לזה ע"י תאוות ניאוף שזהו בחי' פעה שאמר מי ה'. ע"י גודל העשירות והשפע דס"א שהי' לו וע"י הנילוס שהי' עובדין אליו שמשם הי' עישרות שלהם וכל זה הוא בחי' עורף היפך הפנים הנ"ל שמשם נמשך העשירות דקדושה. וע"כ ואם לא תפדה וערפתו כדי לשבר ולהכניע העורף בחי' פרעה בחי' פעור כדי שלא יתגבר ח"ו העשירות דס"א שהואבחי' ע"ז כנ"ל. וע"כ מצוות פדי' קודמת למצוו עריפה כי במצוות פדי' הוא מתקן העשירות וזוכה לעשירות דקודשה כנ"ל. אבל במצוות עריפה אינו זוכה לתקן עשירות דקדושה רק שמכניע ומשבר העורף שעכ"פ לא יתגבר העשירות דס"א כנ"ל וכשרז"ל הוא הפסיד ממונו של כהן כנ"ל ולפיכך יפסיד ממונו כי מאחר שאינו זוכה לעשירות דקודשה צריכין לשבר העורף ולהפסיד בידים ממון ועשירות כזה כי לא באלה חלק יעקב כי ישראל צריכין רק עשירות דקדושה בשביל התבוננות ולא ממון ועשירות כזה ח"ו וכנ"ל:

אות ט

וע"כ עיקר עישרות של יעקב הי' ע"י הצאן כי יעקב זכה לעשירות דקדושה שזוכין על ידו להתבוננות כמובא במאמר הנ"ל. ע"פ ועתה כל אשר אמר אליך אלקים עשה ע"ש. וזה בחי' ויהי' כאשר ילדה רחל את יוסף ויאמר יעקב וכו' שלחני וכו'. ומתי אישה גם אנכי לביתי כי יעקב לא התחיל לעסוק בעשירות הנ"ל עד אשר ילדה רחל את יוסף. כי רחל היתה עקרהו כשנפקדה וילדה את יוסף דהיינו פקידת עקרו תשעי"ז נמשך יראה שעי"ז זוכין לעשירות דקדושה ע"כ אז דייקא אמר יעקב ללבן ומתי אעשה גם אנכי לביתי דהיינו שהואצריך להמשיך שפע ועשירות. וכל עיקר כוונת יעקב הי' בשביל התבוננות שזוכין ע"י עשירות דקדושה כנ"ל. וכן היה שאז התחיל לקבל לעצמו כל הצאן העקודים

נקודים וברודים. ועי"ז זכה לעשירות גדול מאד כ"ש שם ויגדל האיש וכו'. כי העיקר העשירות דקדושה הוא בבחי' צאן בחי' ועשתרות צאנך וכנ"ל:

וזה שאמר יעקב ללבן לענין העשירות של הצאן שלו שבדין הרוויח ממנו כי הייתי ביום וכו'. ותדד שנתי מעיני ותדד שנתי דייקא כי עיקר העשירות דקדושה נמשך ע"י התעוררות השינה בחי' ותדד שנתי מעיני כנ"ל. וע"כ לא הלך יעקב ללבן עד שישב תחלה י"ד שנים בבית עבר ולא ישן בלילה ועסק בתורה. שזהו בחי' התעוררות השינה ועסק בתורה היינו שקבל שם הע' פנים של תורה שהם היפך השינה ואז פגם בקמום ההוא שהוא בחי' יראה כ"ש שם מה נורא המקום ההוא ושם הבטיחו הש"י על הפרנסה ועשירות כ"ש שם כי לא אעזבך וכו' וכשפרש"י שם. וזה בחי' מה שראה שם בחלום סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה סול"ם בגימ' ממו"ן כמובא היינו ששם השיג שיש ממון ועשירות דקדושה בזה העולם שזוכין על ידו להתבוננות גדול בחי' וראשו מגיע השמימה. וע"כ אז נזדווגו לו רחל ולאה שהם בחי' אשהיראת ה' שעל ידם זכה לעשירות גדול דקדושה ע"י הצאן כנ"ל. וע"כ עסק אז במרעה הצאן בסוד התפילין כמובא. כי תפילין הם בחי' מוחין והתבוננות שנמשך ע"י העשירות שקיבל אז בעת שרעה הצאן כנ"ל:

אות י

וע"כ עיקר התפילין זוכין לקבל באור הבוקר ע"י התעוררות השינה כי איתא בכתבי האר"י ז"ל שעיקר המשכת המוחין של התפילין זוכין ע"י שקמים בחצות ועוסקים בתורה וכו' ע"ש. קימת חצות זה בחי' התעוררות השינה שעי"ז זוכין להתבוננות שנמשך ע"י עשירות כנ"ל כי תפילין הם בחי' אור הפנים היינו הדרת פנים. שזוכין ע"י התעוררות השינה היינו ע"י קימת חצות כנ"ל שעי"ז זוכין להתיר פה אלמין להתיר פה עקרות. וע"כ תפילין הם לשון דיבור כשפרש"י ע"פ ולטוטפות בין עיניך שהוא לשון דיבור. וזה בחי' ושננתם לבניך הנאמר בתפילין. וע"כ נזכר בשורת הבנים בכל הד' פרשיות של תפילין כי בפרשת קדש נאמר והגדת לבנך וכו'. וכן בפ' ב' והי' כי ישאלך בנך וכו' וכן בפ' שמע והי' אם שמוע נאמר ושננתם לבניך ולמדתם אתם את בניכם וכו' למען ירבו ימיכם וימי בניכם וכו' כי בתוך דברי האזהרה והמצוה שנאמר בפרשיות האלו. מבשר להם על הבנים שיהי' להם כשפרש"י בפ' בא. ע"פ והיה כי יאמר אליכם בניכם וכו' שנאמר אחריו ויקדו וישתחוו ופרש"י שם על בשורת הזרע וכו' כמו כן באלו הד' פרשיות מזכיר מצוות התלויות בבנים כנ"ל ובזה מבשר להם בשורת הזרע שזהו בחי' הולדת פקודת עקרות. ועי"ז זוכין ליראה כנ"ל וזהו ג"כ בחי' תפילין שהם בחי' יראה כ"ש וראו כל עמי

הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך וארז"ל אלו תפילין שבראש. וע"י היראה זוכין לאריכות ימים. שזהו בחי' תפילין כ"ש רז"ל (מנחות מ"ד) המניח תפילין זוכה לחיים וכו'. וע"כ בגמר הד' פרשיות דהיניו בסוף והיה אם שמוע נאמר למען ירבו ימיכם וימי בניכם היינו אריכות ימים שזוכין ע"י התפילין בחי' יראה בבחי' יראת ה' תוסיף ימים וע"כ תפילין של יד קודמין לתפילין של ראש כי תפילין של יד הם בשמאל זה בחי' עשירות הנ"ל בחי' (משלי ג') בשמאלה עושר וכבוד שעי"ז העשירו תזוכין להתבוננות הנ"ל שהם בחי' תפילין של ראש כנ"ל:

וע"כ התפילין מלובשים בבתים של עור ורצועות שלעור. כי הבתים ורצועות של עור. זה בחי' ויעש ה' אלקים לאדם ולאשתו כתנות עור וילבישם. שהם בחי' סיפורי מעשיות שנתעלם ונתלבש בהם אור התורה כי בקדמייתא כתנות אור ולבתר דחבו וכו' כתנות עור. היינ ושלאחר החטא. שעי"ז נפלו לבחי' שינה הסתלקות הפנים והמוחין אז הוכרחו שילבישו להם פני התורה בכתנות עור שהוא בחי' סיפורי מעשיות שהם מעלימין ומלבישין פני התורה כנ"ל וזהו בחי' הבתים והרצועות של עור של התפילין. כי עיקר התפילין ע"י התעוררות השינה שנמשך ע"י סיפורי מעשיות של שנים קדמוניות שהם בחי' הדרת פנים כנ"ל. וע"כ רצועה בגימ' ש"ע שהוא בחי' ש"ע נהורין של אור הפנים כמובא כי אור הפנים היינו בחי' ע' פנים של תורה נעלמין ונסתרין ברצועות של עור שהם בח"י כתנות עור שזהו בחי' התלבשו"ת פני התורה בסיפורי מעשיות שעי"ז זוכין לתפילין כנ"ל. וע"כ ע"י הרצועות מקשרין התפילין כי א"א לקבל ולהמשיך ולקשר התפילין והתבוננות אל האדם כ"א ע"י בחי' רצועות של עור שהם בחי' סיפורי מעשיות שעל ידם התעוררות השינה כנ"ל. שעי"ז זוכין ליראה שהוא בחי' רצועה כידוע:

אות יא

כי כנור הי' תלוי למעלה ממטתו של דוד וכיון שהגיע חצות לילה הי' מנגן מאליו ואז דוד קם מהשינה ועסק בתורה. ניגון זה בחי' הדרת פנים שמשם נמשכין כל הע' פנים של תורה כי ניגון הוא בחי' הטעמים של התורה דהיינו טעמי הנגינה שהם הבחי' הגבוה ביותר מכל הד' בחי' טנת"א. כי טעמים דהיינו הנגינה גבוה מן הכל והם בבחי' אור הפנים ושם נעלמין ונסתרין כל הע' פנים של תורה (ועיין בכוונות בענין טנת"א ותבין שטעמים שהם בחי' ניגון נמשכין מבחי' דעת עליון וגבוה מאד שהוא בחי' אור הפנים). כי באמת בהניגון אין מבינים שום פנים של תורה ואפילו תמונת אותיות אין מבינים שם. ואעפ"כ באמת הוא גבוה מן הכל ושם נעלמין ונשרשין כל הע' פנים של תורה. וזהו בחי' סיפורי מעשיות של שנים קדמוניות שאע"פ שאין מבינים בהם דבר. אבל באמת

נעלמין בהם כל הע' פנים של תורה. וע"כ ע"י הניגון שהוא בחי' סיפורי מעשיות על ידי זה נתעוררין מהשינה בחצות וע"י קימת חצות זוכין לתפילין כנ"ל:

וע"כ עיקר יציאת מצרים התחיל בחצות הלילה שהוא בחי' התעוררות השינה. שעי"ז זכו לצאת ברכוש גדול היינו עשירות הנ"ל שנמשך ע"י התעוררות השינה כנ"ל. שעי"ז זוכין להתבוננות שהם בחי' תפילין שנזכר בהם יציאת מצרים. וזה שהזכיר שם רבינו ז"ל ענין מן המותר לפיך הנאמר לענין תפילין הזכירו שם לענין סיפורי מעשיות ע"ש. כי כל הבחי' הנאמרים במאמר הנ"ל כולם הם בחי' תפילין שהם בחי' מוחין דהיינו התבוננות הנ"ל כנ"ל:

וזהו שסמכו רז"ל ענין פרנסה לכנור של דוד כמו שאמרו שם וכיון שהאיר השחר באו כל ישראל אל דוד ואמרו לו עמך ישראל צריכין פרנסה וכו' כי ע"י כנור של דוד שהוא בחי' התעוררות השינה נמשך פרנסה ועשירות גדול כנ"ל. וזה בחי' (תהלים נ"ז) עורה כבודי עורה וכו'. כבוד זה בחי' עשירות שנקרא כבוד כ"ש ביעקב ומאשר לאבינו עשה את כל הכבוד הזה. וכ"ש עושר וכבוד כי ע"י התעוררות השינה ע"י כנור שלדוד נמשך כבוד ועשירות גדול כנ"ל:

אות יב

וזה בחי' שירת הים. כי שם זכו לכל זה לעשירות גדול ולהתבוננות הנ"ל. ע"כ זכו אז לשירה כי כל בחי' הנ"ל נמשכין מבחי' שירה מניגון מבחי' כנור של דוד כנ"ל. וזהו בחי' ויהי' באשמורת הבוקר דא בקר דאברהם. כי בזכות אברהם הי' קי"ס כי אברהם הוא איש החסד בחי' ורב חסד הנ"ל. בחי' כהן כ"ש (תהלים ק"י) אתה כהן לעולם. וע"כ זכה לתיקוני עתיק הנ"ל ולעשירות הנ"ל. כ"ש ואברהם זקן בא בימים וה' ברך את אברהם בכל וכו' כ"ש שם במאמר בתחילתו. וע"כ בזכותו הי' קי"ס שהוא התבוננות הנ"ל שזוכין ע"י עשירות כנ"ל. שזהו הבטיח הש"י לאברהם שיזכו ישראל לזה. כ"ש ואחרי כן יצאו ברכוש גדול היינ ועשירות כנ"ל. שזוכין על ידו להתבוננות גדול לקבלת התורה כנ"ל. וזה שאמר אברהם למלך סדום אם מחוט ועד שרוך נעל ולא תאמר אני העשרתי את אברם. כי רז"ל דרשו שבזכות זה זכו בניו לרצועה של תפילין בזכות שאמר ועד שרוך נעל. וזהו ועד שרוך נעל ולא תאמר אני העשרתי וכו' ופירש"י שכבר הבטיח לי הש"י לעשרני. היינו שאברהם אמר שכבר הבטיחני הש"י שאזכה לעשירות דקדושה שהוא בחי' תפילין בחי' שרוך נעל. ע"כ איני רוצה עשירות שלך. וזהו ועד שרוך נעל ולא תטמר אני העשרתי כי כבר הבטיחני הש"י עשירות דקדושה שהוא בחי' שרוך נעל. בחי' רצועה של תפילין שזוכין על ידו להתבוננות גדול כנ"ל. אמן ואמן:

[שייך לעיל]

אות יג

יעקב זכה בשעת מרעה צאנו לעשירות גדול ולהתבוננות בחי' תפילין כי יעקב הוא בחי' יראה. כ"ש והנורא זה יעקב כמו שארז"ל ביראתך בזכות יעקב שאמר מה נורא וכו'. ויש לרמז שזהו בחי' עקודים נקודים ברודים זה בחי' שלשה קוי היראה שעל ידם זוכין לעשירות ולהתבוננות הנ"ל כמבואר שם במאמר הנ"ל. שהם יראת הרב שמתירא מהש"י מגודל התבוננות בגדולת הבורא ית' ויראת התלמיד שמתירא מהרב. ויראת הבן שהוא יראת אב ואם. ברודים זה בחי' יראת הרב. כי ברודים הלבנונית מפולש מעבר אל עבר כמו שפרש"י. זה בחי' מחשוף הלבן שהוא בחי' לובן העליון שהוא בחי' התגלות גדולת הבורא ית' שזוכה הרב והצדיק האמת ע"י גודל חכמתו ובינתו ודעתו שעי"ז זוכה ליראה כנ"ל. וההתגלות הוא בחי' לובן העליון בחי' מחשוף הלבן. בחי' ברודים שלבנונית המוחין שלו בחי' לבונא דמוחא מפולש מעבר אל עבר. כי מוחו פתוח בחכמה. ויש לו הכרה גדולה בגדולת הבורא ית' ורוממותו שעי"ז זוכה ליראת הרוממות כנ"ל. נקודים זהבחי' יראת התלמיד שמקבל מהרב. והתלמיד כנגד הרב הוא בבחי' נקודה לבד. כ"ש (אבות פ"ו) כל ימי גדלתי בין החכמים ולא חסרתי מרבותי אלא כטיפה מן הים. כי המדריגה התחתונה בחי' תלמיד נגד הרב שהוא בחי' מדריגה העליונה הוארק בחי' נקודה קטנה לבד וזהו בחי' נקודים. עקודים שמסומנים ברגליהם כשפרש"י זה בחי' יראת הבן.כי ברא כרעא דאבוה. בחי' רגלין בחי' עקודים וע"י שלשה חלקי היראה שהי ואצלו בשלימות. שזה ובחי' עקודים נקודים וברודים. עי"ז זכה לעשירות גדול כי עיקר העשירות של יעקב הי' ע"י שילדו הצאן עקודים נקודים וברודים שהם בחי' יראה שעי"ז זוכין לעשירות ולהתבוננות בחי' תפילין בחי' מחשוף הלבן אשר על המקלות. מקלות זה בחי' יראה שמשם נשתלשל בחי' מקל ורצועה לרדות בהם. שעי"ז עיקר יראה כי עיקר היראה זוכין ע"י יראת העונש שהוא בחי' מקל ורצועה לרדות בהם. שעי"ז עיקר היראה כי עיקר היראה זוכין ע"י יראת העונש שהוא בי' מקל ורצועה. שעי"ז באים ליראה עילאה שעי"ז זוכין לעשירות והתבוננות כנ"ל. שהם בחי' תפיון שנרמזין בבחי' המקלות שעסק בהם יעקב כידוע בחי' ויצג יעקב את המקלות אשר פצל ברהטים ברהיטי מוחין בחי' תפילין בחי' מלך אסור ברהטים. כי היראה והעשירות וההתבוננות הנ"ל שזכה יעקב אז במרעה הצאן כנ"ל. כל זההוא בחי' תפילין כנ"ל (הלכות פדיון פטר חמור הלכה ג' בהלכות פסח הלכה ט' אות ה' ע"פ התורה כי מרחמם ינהגם):

פדיון פטר חמור ג

אות א

כל פטר חמור תפדה בשה וכו'. ע"פ התו' עתיקא וכו' בסי' כ"א:

כי עיקר הבחירה ע"י שיש קשיות וסתירות שא"א להבינם בשכל אנושי בשום אופן כמו הידיעה והבחירה וכו' כ, ששם שעיקר הבחירה ע"י שאין יודעין השכל של הידיעה והבחירה וכו' כי זה השכל הוא בבחי' המקיפין שא,א להשיגם בזההעולם כי אם ישיגו אלו המקיפין ויתרצו כל הקושיות וידעו השכל של הידיעה והבחירה תתבטל הבחירה לגמרי. ואם הי' מתבטל הבחירה הי' מתבטל העולם כי עיקר קיחום העולם בשביל הבחירה וע"כ לעתיד שיתבטל הבחירהכי באמ תיתבטל זה העולם ויהי' חידוש העולם אז באמת ישיגו זה השכל של הידיעה והבחירה. וכן יתורצו אז כל הקשיות והסתירות כי אז ישיגו המקיפין העליונים כל אחד כפי עבודתו ויגיעו וטרחו בעבודת הש"י שזה יהי' שכר עוה"ב בחי' לע"ל צדיקים יושבים דייקא ועטרותיהם בחי' המקיפין בראשיהם שיכנסו המקיפין בפנים וכו' כמבואר שם כל זה היטב ע"ש היטב:

ולהשיג המקיפין צריכין לקדש שבעת הנרות וכו'. ולפעמים המוחין בהעלם בבחי' עיבור וצריכין לזה צעקה בין בתורה בין בתפילה ועי"ז מולידין המוחין בבחי' צור ילדך תש"י וכו' ע"ש כל זה היטב:

אות ב

והנה כל ההולדות כולם הם בחי' הולדת המוחין. כי רק בשביל זה ברא השם יתברך את העולם ובשביל זההוא ית' מקיים את העולם הכל בשביל שיתגהל המוח והדעת שידעו הכל כי ה' הוא האלקים כי כולם בחכמה עשית וכ"ש בזוה"ק שכל הבריאה בגין דישתמודעין לי'. וע"כ כל ההולדות שבעולם מדור לדור שזהו קיום העולם הכל רק בשביל זה. וע"כ בכל הולדה ששבעולם נמשך ונתגלה איזה דעת כפי ההולדה ואפילו בהולדות הבהמות וכו' נמש ונולד ג"כ איזה דעת כפי הולדה. כי כל הבהמות והחיות טהורות וטמאות כולם אינם נולדים בעולם כ"א בשביל האדם הבעל דיעה הבעל בחירה שכל העולם נברא ונתקיים רק בשבילו כידוע. וע"כ בכל הולדו תשל הבהמות נמשך ונולד איזה דעת להאדם שבשבילו נולד ומתקיים הכל כדי שע"י ההולדה זאת יהי' נוסף לו איזה דעת להבין ע"י פלאי מעשיו הבורא ית' מכ"ש בהולדות האדם עצמו שהוא בעצמו בחי' הדעת. וע"כ צריכין לקדש כל הולדות הראשונות באדם ובבהמה שהוא בחי' מצות קדושת בכור שהוא הולדה הראשונה שהוא העיקר והכל נמשך אחריה. וזאת המצוה נצטוו תיכף ביציאתם מצרים כ"ש קדש לי כל בכור וכו' וכל יציאת מצרים הי' ע"י הכנעת בכור דסט"א שהוא הריגת בכורי מצרים. ובכורי ישראל ניצולו כי אז ביציאת

מצרים הי' עיקר הולדת הדעת. כי אז נולד ונתגלה ע"י משה רבינו כי ה' הוא האלקים. וע"כ אז נתקדשו הבכורים שהוא הולדה ראשונה כדי שיזהרו ישראל לקדש ההולדה הראשונה כדי שיהי' נמשך על ידה דעת דקדושה שזה העיקר כי בל הולדה שהוא בחי' הולדת הדעת יש בה אחיזת טוב ורע כי לפתח חטאת רובץ כי מחמת שע"י הולדה זאת צריך שיהיה נמשך דעת להכיר את הבורא ית' ע"י פלאות ההולדה הזא. ע"כ תיכף מתעורר את זה לעומת זה שהוא הרע שכנגד הטוב ורוצה להתאחז בההולדה להעלים הדעת הטוב ולהמשיך דעת דסט"א הנמשך מעץ הדעת טו"ר דהיינו הדעת של הקשיות והסתירות שהם מעלימין הדעת דקדושה. ומשם נמשך חבלי לידה של כל הבעלי חיים (כמובן במ"א) ובאמת זהלטובה גדולה כי עיקר ההולדה בשביל הבחירה שהיא עיקר קיום העולם. ועיקר הבחירה נמשך ע"י העלמה הזאת שהם הקשיות וכו' וכנ"ל. ע"כ מצווין ישראל לקדש ההולדה הראשונה ליתנו לכהן כדי שעי"ז יתקבר הטוב על הרע כדי שיזכו להמשיך קדושת המוחין להבין כי צדיק וישר ה' רק שא"א להבין דרכו ולהתחזק באמונה שלימה ואזי זוכין לדעת גדול דייקא על ידי הקשיות והעלמות. כי זה עיקר מעלת הצדיקם והכשרים שזוכין למה שזוכין שהעיקר מחמת שהי'להם בחירה שנמשך מהקשיות הנ"ל. והם שברו הכל ע"י יגיעתם באמת בעבודתו יתב'. וע"כ ההעלם הוא תכלית הגילוי וכו' כידוע:

אות ג

וזה בחי' וכל פטר חמור תפדה בשה. כי אפילו בהולדה של מינים טהורים נאחז הסט"א בהולדה וצריכין בירור ותיקון ע"י קדושת הבכור שנותנין לכהן כנ"ל. מכ"ש בהולדת חמור שהוא מין טמא ונקרא חמור ע"ש תוקף הסט"א הנאחז בו שכל התגברותם ע"י קשיות וסתירות ובלבולים שמכניסין בהמוח. שזה ובחי' חמור לשון חומרא דשמעתתא שהוא ע"י הקשיות שבהלכה. כ"ש בזוה"ק וימררו את חייהם בחומר וכו' בחומרא דשמעתתא היינו בחי' הקשיות שמכניסין במוח כי אפילו חומרא דשמעתתא שהם הקשיות שבהלכה גם כן קשה מאדלבררם וצריכין לסבול מרירות גדול לבררם כמ ושכתוב וימררו את חייהם בחומר וכו' וכנ"ל. וגם הם נמשכין מהסתרת הידיעה הבא ע"י הסט"א כמובא בכתבים. מכ"ש הקשיות שמכניסין ביעקר האמונה ובעיקר דרכי עבודתו יתב' שזה העיקר כי לא המדרש הוא העיקר אלא המעשה. שאלו הקשיות הם עיקר בחי' חומרא דשמעתתא שנמשך מבחי' חמור. וע"כ חמור לשון חומר כי עיקר התגברות החומר שרוצה להתגבר על הצורה ח"ו נמשך משם כי יעקר הבחירה משם כנ"ל. ובאמת הכל לטובה כי הסט"א לטובת העולם כדי שיהיה בחירה שעי"ז דייקא

יזכו ישראל הכשרים והצדקים למה שיזכו וכנ"ל. וזהבחי' ישככר חמור גרם יששכר בחי' הצדיק האמ תבבחי' יש שכר לפעולתך בחי' להנחיל אוהבי יש חמר גרם. שהחמור דייקא גרם לו כל השכר הטוב הצפון שיזכה. כי דייקא ע"י שיתגבר עליו חומר כזה שנמשך מבחי' חמור מבחי' חומרות הקשיות והסתירות וכו'. והוא התגבר עליו עד שביטלו וזכה לגלות הדעת האמתי כיה' הוא האלקים וגילה דעת התורה בעולם עי"ז דייקא יזכה למה שיזכה וכנ"ל. וזה בח'י מה שתרגם חמור גרם עתיר בנכסין כי עי"ז זוכין לעשירות גדול דקדושה. כי כל העשירות נמשך מהקשיות הנ"ל כמובא בדבריו ז"ל במ"א שכל העשירות נמשך מקשיות וכו'. כי העשירות משמאל כ"ש בשמאלה עושר וכבוד ושמאל סטרא דדניא בחי' הסתרת הידיעה שמשם כל הקשיות ומי שזוכה להתגבר על כל הקשיות שקשה לו על הש"י ועל צדייק אם תכוו' ומסתכל על האמת והולך בדרכי התורה הקדושה הוא זוכה ע"י הקשיות דייקא לעשירות גדול. כי מהקשיו תששבר והפכם אל הקדושה התגבר שמאל דקדושה שמשם כל העשירות כנ"ל. וזה בחי' מצפון זהב יאתה צפון לשון הצפנה והסתרה שדייקא ע"ל הקשיות שרוצין להצפין ולהסתיר האמ תעי"זדייקא זהב יתאה כי משם כל העשירות כנ"ל. וזה בחי' מצפון זהב יתאה צפון לשון הצפנה והסתרה שדייקא ע"י הקשיו תשרוצין להצפין ולהסתיר האמת עי"ז דייקא זהב יתאה כי משם כל העשירות כנ"ל וזה בחי' מ"ש בהתורה פתח ר' שמעון בסי' ס' שהעשירות הוא בחי' פסולת הלוחות שהם ההקדמות והסיבובין שננסרין ונפסליטן סביב החידוש שמחדשין בתורה וכו' ומשם נתעשר משה בחי' העשירות הגדול שדייקא ע"י באים להתבוננות נפלא ונורא מאד שא"א להשיגו כ"א ע"י העישרות גדול שיהי' לו כל הון דעלמא וכו' כ"ש שם ע"ש כי כל הקשיות והסתירות כשזוכין לתרצם ולשברם לתרץ מה שיוכל לתרץ ולהתחזק באמונה במה שא"א לתרץ וכו' אזי נעשה מהקשיות בחי' פסולת הלוחות שהוא בחי' הדברים שננסרין סביב החידוש שהוא בחי' עשירות. כי דייקא ע"י הקשיות והסתירות נתהוה החידוש כמ ושראין בחידושים בגמפ"ת שדייקא ע"י שהי' קשים לו קשיות הרבה בהלכה ותרצם וישבם עי"ז דייקא נתהוה החידוש. נמצא שהעקשיות הם בחי' פסולת הלוחות בחי' עשירות וכל הקשיות נמשכין מבחי' חמור כנ"ל. וע"כ הצדיק שהוא בחי' יששכר שזוכה לשבר הקשיות וזוכה להתבוננות נפלא בחי' ומבני יששכר יודעי בינה לעתים לדעת וכו' הוא זוכה לעשירו תגדול על ידי הקשיות דייקא שהם בחי' חמור כנ"ל. וזהו יששכר חמור גרם שתרגומו עתיר בנכסין. כי העשירות נמשך ע"י החמור דייקא. ועי"ז בעצמו זוכה להתבוננות הנפלא וכנ"ל:

וע"כ עיקר בריאת החמור בגשמיות הוא בשביל שישא עליו כל ממונו ועשירותו של אדם כי החמור מיוחד למשאוי כשרז"ל כחמור למשאוי כי כל ממונו ועשירותו של האדם נושא עליו החמור כי משם כל עשירותו כנ"ל והכל כפי מה שזוכה האדם כי הצדיק מקבל העשירות בקדושה ואזי זוכה ע"י החמור דייקא שהוא בחי' עשירות להתבוננות גדול להכיר את הבורא ית' ולהודיע טבעו בעולם וכנ"ל. אבל הרשע מתגבר עליו החומר והרע ביותר ע"י העשירות שהוא בחי' חמור בחי' עושר שמור לבעליו לרעתו כי ע"י העשירות הוא מתגאה ונדמה לו שהוא חכם ונוטה אחר עקמימות הקשיות שבלבו ומפריד עצמו מהאמת וכו':

אות ד

וע"כ נצטווינו ישראל לקדש ההולדה הראשונה של החמור לפדותו בשה לכהן כי עיקר המשכת קדושת הדעת ע"י הכהן שהם בני אהרן שזכה לכהונהעל ידי שלא נתקנא במשה רבינו כשרז"ל בשכר וראך ושמח בלבו וכו' כי עיקר קדושת הדעת הואבחי' משה שהואבחי' משיח שזכה לקדושת שבעת הנרו תבתכלית השלימות למעלה למעלה. אבל מהצדקי בעצמו א"א לקבל כי הוא סתום ונעלם מאד מהעולם כ"א על ידי בחי' אהרן הכהן שהוא ממשיך בעבודתו קדושת שבעת הנרות ממשה וע"כ המצוה הראשונה שנצטווה אהרן אחר חנוכת המזבח הי' בהעלותך את הנרות וכו':

אות ה

וע"כ נותנין לאהרן הכהן השה בשביל פטר חמור. כי ישראל נמשלו לשה כי השה בחי' עשירות דקדושה של יעקב שזכה ע"י הצאן בחי' ועשתרות צאנך שמעשרות את בעליהן כי השה כולו קודש כשפרש"י בשיר השירים כי צמרו לתכלת עורו לתוף וכו'. כי צמר כבשים הוא בחי' ת"ד שהם בחי' מזל העליון שמשם שורש העשירות דקדושה בבחי' מזוני במזלא תליא כמובא בכתבים וזשארז"ל זדהו שאמרו כשהוא חי קולו אחד וכשמת קולו ז' עורו לתוף וכו' כי בחי' ז' קולות דקדושה נמשכין מן השה שהם כנגד ז' קולות הנ"ל. עיקר הולדות המוחין על ידם וע"כ מקריבין שה בכל יסו לקרבן תמיד כי על ידו עיקר הולדת הדעת שצרייכן להמשיך בכל יטסו שבשביל זה באים התמידים בכל יום וע"כ ע"י השה דייקא שנותנין לכהן פודין את הפטר חמור שיהי' נמשך על ידו עשירות דקדושה שעי"זנמשך דעת והתבוננות דקדושה כנ"ל:

אות ו

וזהו שפרש, ישקדושת פטר חמור הוא בשביל שסייעו את ישראל בביזת מצרים שאין לך אחד מישראל שלא טען עשרה חמורים וכו' היינו כנ"ל שעיקר העשירות והרכוש גדול שהוציאו ממצרים הי' ע"י בחי' חמור כי פרעה ומצרים הם בחי' הקשיות הנ"ל

בחי' הסתרת הדעת בחי' פרע"ה אותיות הער"ה שהוא כנגד הדעת כי במצרים היה הדעת בגלות ע"י הקשיות והסתרות הידיעה שהתגברו ע"י פרעה ומצרים ועיקר יציאת מצרים הי' שיצא הדעת ונולד ע"י משה שהוא הדעת כידוע וע"כ הוכרחו לצאת ברכוש גדול. כי הדעת וההתבוננות זוכין ע"י העשירות וכנ"ל. וע"כ הוציאו הרכוש והעשירות על ידי החמורים דייקא וכנ"ל. כי ישראל זכו בצעקתם ובקדושתם בכח רבינו להפוך החמור אל הקדושה שמשם כל העשירות וכנ"ל:

אות ז

וזהו ואם לא תפדה וערפתו להורגו מהעורף דייקא. כי העורף בחי' פרעה כדי להכניע בחי' פרעה שהוא הרע שבחומר שהם הקשיות וההסתרות שעי"ז אמר מי ה' וכו'. אבל עיקר המצוה לפדות החמור בשה כדי להפוך הכלאל הקדושה וכנ"ל:

חלה א

אות א

ע"פ התורה תפלה לחבקוק (בסי' י"ט) ה' מינם חייבים בחלה כי עיקר חיוב החלה היא משיתן מים בקמח כי אז מתחיל גמר תיקון התבואה ע"י נתינת המים שעי"זנעשה מן התבואה לחם שהוא עיקר המאכל שהוא בחי' דעת כדאיתא בדברי רבינו נ"י שלחם הוא בחי' דעת ועיקר הדעת ע"י החסדים כדאיתא שם. וע"כ משעת נתינת המים שהם בחי' מימי החסדים אזי נעשה בבחי' דעת שהוא בחי' לחם ועל כן צריך תיקון. דהיינו להפריש חלה שהוא ראשית מן העיסה כי כל הדברים נפלו בתוך הקליפות על ידי חטא עץ הדעת כידוע ועלכ וכל הדברים צריכין בירור ותיקון ובפרט הפת והלחם כי הלחם הוא בבחינת דעת ועיקר אחיזתם שם בבחי' עץ הדעת טו"ר שהוא כרוך אחר הדעת שבקדושה כי הם כרוכים ביותר במקום שיש שם קדושה יתירה כידוע ועיקר הקדושה הוא הדעת וע"כ אף שכבר תיקנו התבואה ע"י תרומות ומעשרות שהם בחי' ראשית עכ"ז אח"כ כשנותן מים בעיסה שאז עיקר גמר תיקונו שנעשה בבחי' דעת ע"י המים ע"כ אז צריך לשמור ביותר לגרש הרע ולהעלות הטוב. כי אז צריך שמירה יתירה מן השאור שבעיסה הנאחז בעיסה דייקא. וע"כ צריך להפריש חלה שהוא ראשית שהוא בחי' שלימות לה"ק שהוא ג"כ ראשית כנ"ל (בהל' בכור בהמה טהורה הלכה א') כי בלה"ק נברא העולם שעי"ז נכנע הרע הנאחז שם מבחי' עץ הדעת כנ"ל. כי עיקר הכנעת הרע הנ"ל הוא ע"י שלימות לה"ק וצריך ליתן החלה לכהן כי עיקר שלימות לה"ק הוא כשהדיבור מקושר אל הדת ונמשך משם וזה בחי'לשון קודש כי קודש הוא חכמה שהוא המוחין. והלשון הוא הדיבור כשמקושר אל המוח אזי הוא בחי' שלימות לה"ק שהוא בחי' תיקון הברית

כמובא שם בדברי רבינו נ"י ששלימות לה"ק ותיקון הברית תלוי זה בזה. כי עיקר תיקון הברית תלוי בדעת והוא היפך עץ הדעת טו"ר כי אתא בתיקונים שעץ הדעת טו"ר דא עירבוביא דטוב ורע והוא א' בפה ואחד בלב היינו שהדיבור רחוק מן החכמה שבלב שהוא פגם וקילקול לשון הקודש כנ"ל וע"כ צריך ליתן החלה וכל מתנות כהונה לכהן כי הכהן הוא בבחי' חכמה בחי' קודש כמובא וע"י שמעלין ומוציאין ראשית העיסה וכיוצא בו ונותנין לכהן עי"ז מקשרין הדיבור דהיינו האותיות המלובשין שם אל החכמה שהוא הכהן ואז ינעשה בבחי' שלימות לה"ק ואזי נכנע הרע הנאחז שם כנ"ל ואזי יכולין לאכול אח"כ המאכל ולבררו ולתקנו כי כ"ז נעשה ע"י בחי' שלימות לה"ק שהוא בחי' ראשית שתורמין ומפרישין מן התבואה ומן הפת כנ"ל וע"כ האוכל טבלים חייב מיתה כי הוא בחי' פגם עץ הדעת שנאמר בו ביום אכלך ממנו וכו'. וזשארז"ל שחלה ניתנה לנשים כי היא קילקלה חלתו של עולם כוו' היינו כי ע"י פגם עץ הדעת פגמה הלה"ק. וע"כ צריכ להפריש חלה שהיא בבחי' לשון הקודש שהוא בחי' חוה אשה כנ"ל וע"כ נקרא בשם חלה לשון תפילה לשון ויחל משה כי התפילה היא בחי' מלכו שהוא בחי' לשון הקודש והוא החיות של כל הדברים.כי התפילה היא חיי שעה דהיניו החיות של כל הדברים שבעולם הזה כמובא בדברי רבינו נ"י וע"כ היה העולם חסרד תיקון עד שבא אדה"ר והתפלל וירדו גשמים נמצא שעיקר תיקון העולם הי' ע"י תפילה שעל ידה המשיך חיות ושפע לעולם וע"כ ארז"ל אדה"ר חלתו של עולם הי' היינו בחי' חלה ראשית בחי' שלימות לה"ק בחי' תפילה שעל ידה נמשך החיות והשפע כנ"ל כי עיקר החיות של כל העולם הוא ע"י בחי' לשון הקודש שהוא בחי' תפילה שעל ידה נברא העולם כנ"ל וע"כ נוהגין להתפלל בשעת הפרשת חלה כי החלה היא בבחי' תפילה בחי' לה"ק כנ"ל וע"כ שיעור חלה היא עומר בבחי' והעומר עשירית האיפה היניו בחי' הדיבור שהוא בחי' עומר ומדה. כי הדיבור הוא המדה והגבול של כל הדברים והוא נמשך מן החכמה בבחי' השתלשלות עשר מדריגות עד שנעשה דיבור והוא בחי' והעומר עישרית האיפה בחי' השכל שהוא בחי' איפה שהוא ראשית המחשבה שהוא עדיין למעלה מן הדיבור שבפה והעומר שהוא המדה בחי' הדיבור כנ"ל הוא מדריגה עשירית מן החכמה שהוא בחי' איפה כנ"ל. וזהו בחי' לשון הקודש דהיינו הדיבור הנמשך מן החכמה שהוא קודש כנ"ל. ואז חייב בחלה שהוא בחי' שלימות לה"ק כנ"ל. וע"כ עיקר החלה היא בא"י כי ארץ ישראל היא בחי' לה"ק כנ"ל. אבל ח"ל שהם ארץ העמים שהוא בחי' לשונות העמים. וע"כ אין החלה ראוי לכהן כי נטמאת מיד באויר ארץ העמי סכי שם הוא בחי' לשונות העמים שהוא בחי' פגם הדיבור היינו בחי' הדיבור בלא דעת כנ"ל שנמשך מפגם

עץ הדעת כנ"ל. ע"כ אין נותנין החלה לכהן כי שם אין יכולין לקשר אותיות הדיבור אל החכמה שהוא בחי' הכהן כנ"ל. וע"כ חלת ח"ל נשרפת בבחי' מאש יצאו והאר תאכלם כי בחי' לשונות העמים צריכים להכניעם ולשרפם באש בבחי' ימוטו עליהם גחלים וכו' כמובא בדברי רבינו שם במאמר תפילה לחבקוק עיין שם:

וע"כ ה' מינין חייבין בחלה בבחי' ה' הדעת כמובא בדברי רבינו נ"י כי עיקר הדעת הוא ע"י בחי' חו"ג. וזה בחי' העיסה שהיא נילושה מקמח ומים כיהקמח השהוא עיקר המזון נמשך מגבורות בבחי' שולחן בצפון בחי' גבורות גמשים והמים הם בחי' מימי החסדים וכשנתחברים יחד המים והקמח אזי נעשה בבחי' דעת שהוא ע"י חיבור חו"ג כנ"ל. ואזי חייב בחלה שהיא בחי' ראשית דעת וכנ"ל:

חלה ב

אות ב

א) ע"פ המאמר המתחיל ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש אלה הדברים אשר תדבר וכו' (סי' ל"ד) ע"ש. והכלל כי הנקודה הקדושההיא בחי' צדיק יסוד עולם בחי' ברית שלום. ושם שורה אהבה דקדושה בחי' כהן וע"כ ע"י שהצדיק שהוא בחי' הנקודה ששם שורה האהבה דקדושה מאיר בלב ישראל עי"ז נתבטל החרפות השורין על הלב שהם שבירת לב וכ"א צריך לקבל מהנקודה שיש בעצמו ומנקודת חבירו וכל הנקודות כולם מקבלין מנקודה הכלליות שהוא בחי' הצדיק וע"י הארת הנקודה שמאירה בלבו עי"ז נתבטלין החרפות השורין על הלב שהם שבירת לב וכו' ע"ש כ"ז היטב:

וזה בחי' חלה שצריכין להפריש מן הלחם כ"ש והי' באכלכם מלחם הארת תרימו תרומה וכו' ראשית עריסותיכם וכו' כי חלה היא נקראת ראשית ונקראת קודש שהוא בחי' נקודה הקדושה כי הנקודההקדושה היא בחי' ראשית בחי' קודש כמבואר שם במאמר הנ"ל שהנקודה היא בחי' קודש ע"ש. וזהו בחי' ראשית כמובא בתיקונים בראשית נקודה בהיכלי' וזה בחי' חלה כשרז"ל בזכות חלה שנקראת ראשית נברא העולם כי עיקר קיום ותיקון העולם הוא ע"י הנקודה שהיא בחי' חלה ראשיתבבחי' בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ ראשית היא הנקודה כנ"ל כי לחם לבב אנוש יסעד כשפירש"י בחומש פיתא סעדא דליבא ועיקר החרפות שורין על הלב בבחי' שבירת לב חחי' חרפה שברה לבי כ"ש שם וע"כ הלחם שהוא סעדא דליבא צריך תיקון שלא יקלקל את בחי' הלב כי כל הדבריים נפגמו ונתקלקלו על ידיבחי' השבירה כידוע. וע"כ הכל צריך תיקון בפרט הפת והלחם שהוא סעדא דליבא ששם צריכין עיקר התיקון שלא יהי' מזהח"ו בחי' חרפות ושבירת לב כנ"ל. והתיקון הוא ע"י שמאירה הנקודה הקדושה

ששם שורה אהבה דקודשה כנ"ל. שעי"ז נתבטלין החרפות והשבירת לב כמבואר היטב במאמר הנ"ל ע"ש. וזה בחי' חלה שמפרישין מן הלחם כי החלה היא ראשית קדש בחי' נקודה כנ"ל. וע"י שנתגלה הנקודה הקדושה שיש בתוך הלחם עי"ז נתבטלין כל השבירות והחרפות שחופין שם ועי"ז נתתקן הלחם והותר לאכילת ישראל כי כבר יצא מבחי' אהבת נפולות מבחי' חרפות ושבירות לב ע"י שנתגלה שם נקדושה הקדושה שהיא בחי' חלה ששם אצל הנקודה שורה האבה דקדושה. שעי"ז נתבטלין החרפות וכו' כנ"ל. וכמבואר במאמר הנ"ל ע"ש. וע"כ נותנין החלה לכהן שהוא בחי' אהבה דקודשה ששורהאצל הברית שלום בבחי' ברית כהונת עולם כי עיקר הכהונה שהיא בחי' אהבה דקדושה תלויה בשמירת הברית. וע"כ הכהן מצווה בקדושה יתירה בשמירת הברית ומוזהר בכמה איסורי אישו"ת יותר מישראל. ועיקר קדושת כהונתו תלויה בזה. כ"ש בפי' אמור וקדשתו וחלא יחלל זרעו וכמו שפרש"י שם כי עיקר קדושת הכהנוה שהיא בחי' אהבה דקדושה תלויה בשמירת הברית כי שם שורה האהבה דקדושה אצל בחי' הברית שלום ששם בחי' הנקודה הקדושה כנ"ל. וע"כ נותנין החלה לכהן כי החלה שהיא בחי' נקודה צריכין להרימה אל הכהן שהיא בחי' נקודה הכלליות של ישראל כי הכהן הוא בחי' הצדיק והרב שבדור שהוא הנקודה הכליות כמבואר במאמר הנ"ל כ"ש כי שפתי כהן ישמרו דעת ודרז"ל אם הרב דומה וכו' נמצא שהרב והכהן הם בחי' אחת כי הם בחי' נקודה הכלליות של ישראל שכל הנקודות צריכן לקבל משם וע"כ נותנין החלה לכהן כי החלה שהיא בחי' נקודה ניתנה לכהן. שהיא נקודה הכלליות שמאירה בכל הנקודות וע"י שמאירה הנקודה בחי' חלה בתוך הלחם. על ידי זה נתבטל כל החרפות והשבירות כי אצל הנקודה שורה אהבה דקדושה בחי' כהן שעל ידי זה נתתקן הכל כנ"ל:

אות ג

וע"כ איתא בש"ע שהמנהג להדר להפריש חלה לכבוד שבת כמבואר בא"ח בתחלת הלכו תשבת (היינו כי באשכנז אוכלין בחול פת עכו"ם ובשבת מהדרין לעשו"ת עיסת ישראל כדי להפריש חלה לכבוד שבת) כי שבת קודש היא בחי' הנקודה הקדושה בחי' ברית עולם ביני ובין בני ישראל ושם שורה האהבה דקדושה שהוא בחי' עונג שבת בחי' אהבה בתענוגים וע"כ אכילת שבת קודש יקרה מאד כי אז האכילה מן הקדושה מאחר שנתגלה האהבה דקדושה ונתבטלין האהבות הנפולות כי הששת ימי חול הם בחי' ו' בחי' לב הנ"ל ששורין שם האהבות נפולות בחי' שבירת לב ובשבת עולין הששת ימי חול ונמשך עליהם קדושת שבת שהיאבחי' נקודה בחי' יו"ד. ועל ידי זה נתבטלין החרפות

והשבירות שהי' נאחזין בששת ימי החול ועיין במאמר הנ"ל ענין יו"ד וא"ו הנ"ל. וע"כ מפרישין חלה בחי' נקודה לכבוד שבת כנ"ל:

אות ד

וע"כ נוהגין נשים להפריש חלה כי בחי' חלה הניתנה לכהן. כדי לתקן הלחם שהואסעדא דלבא כנ"ל. זה בחי' הנקודה של הרב שמאירה בהתלמיד כנ"ל. ורב ותלמיד הם משפיע ומקבל בחי' איש ואשה בחי' פי ידבר חכמות והגות לבי תבונות וצריך אתערותא דלתתא תחילה כידוע וע"כ צריך תחלה התלמיד להתעורר לבא להרב לקבל הארה מהנקודה של הרב וע"כ צריכה האשה בחי' מקבל בחי' תלמיד בחי' לב להפריש חלה הניתנה לכהן כדי לקבל הארת הנקודה כדי לתקן שבירת לב וכשארז"ל היא קילקלה חלתו של עולם כו'ו דהיינו ע"י חטא עץ הדעת שהי' על ידהכי ע"י פגם עץ הדעת נתחדש בחי' השבירה כידוע ותיקון השבירה הוא ע"י הנקודה כנ"ל שהוא בחי' חלה לפיכך היא צריכה להפריש חלה וכנ"ל. וע"כ ע"י חלה נמשך ברכה והברכה מצויה בעיסה כמו שמצינו בהאמהות וכמו שאיתא בדרז"ל אצל אליהו שצוה להצרפית והוצאת לי משם עוגה שהיאחלה. ועי"ז באה ברכה בהקמח והשמן כי כשנתבטל בחי' החרפות והשבירות ע"י החלה שהוא בחי' נקודה כנ"ל אזי נתבטלין כל הקללות שבאין מן השבירות מחטא אדה"ר ואזי נמשך ברכה על האהבה דקדושה שהוא בחי' כהן שממנו נמשכין כל הברכות בילא"ו:

אות ה

וע"כ שיעור עיסה שמפרישין ממנה חלה הוא עומר. כי העומר עשירית האיפה הוא בחי'יו"ד בחי' נקודה. כמבואר במאמר הנ"ל שהנקודה היא בחי' יו"ד וע"כ כשיש בעיסה שעיור עומר אזי יש שם בחי' הארת הנקודה שהיא בחי' יו"ד. וע"כ החלה אין לה שיעור כי הנקודה בעצמה אין לה שיעור כידוע וע"כ עיקר חלה מדארוייתא הוא בארץ ישראל ובזמן שכל ישראל יושבין שם כ"ש בבואכם אל הארץ וכו' כי בארץ ישראל שם מאירה בחי' הנקודה. כי יש עשר קדושו"ת והקדושה העליונה שבכאן היא ק"ק אבן שתי' שהיא הנקודה שממנה הושתת העולם. שזה בחי' חלה ראשית שבזכותה העולם וע"כ עיקר החלה בא"י:

חלה ג

אות א

ע"פ המאמר בחצוצרות בליקוטי הראשון בסי' ה' ע"ש כל המאמר:

והכלל לענינינו שצריכן לראות שיזכה לעשו"ת המצוה בשמחה גדול כ"כ עד שלא ירצה שום שכר עוה"ב אלא ירצה שיזכהו הש"י לעשו"ת מצוה אחרת בשכר מצוה זאת. כ"ש

ששכר מצוה וכו' וזהו בחי' ביומו תתן שכרו וכו'. וזהו שאחז"ל בשבת זכריהו מאחד בשבת היינו שמחת ותענוג עוה"ב. שהוא בחי' שבת ירגיש בששת ימי המעשה שהן בחי' מעשה המצוות שבהם נבראו עולם שנה נפש וכו' ועיקר השמחה הוא בלב וכו'. וא"א ללב לשמוח אלא עד שיסיר עקמימיות שבלבו שהיי' לו ישרות לב ואז יזכה לשמחה כ"ש ולישרי לב שמחה ועקמימיות שבלב מפשיטין ע"י רעמים וכו'. ורעמים הם בחי' תפלה בכח וכו'. אבל א"א לזכות לבחי' רעמי משהוא תפילה בכח להפשיט ע"ז עקמימיות שבלבל כ"א כשמפנין המוחין מחמת שלא יחמיץ את מחשבתו בחכמות חיצוניות ובאתוות ובהרהורים וכו'. וצריכין לשתף הגבורות בחסדים שמאלא בימינא. כי מסטרא דימינא מוחא חוורא ככספא שעיקר זיכוך המוחין שייה המוח צח ככסף הטהרו הוא מסטרא דימינא. וזהו וישב הים לפנות בקר לאיתנו וכו' כי עיקר התגלות ע"י החסדים כ"ש שב לימיני וכו' ע"ש כל זה היטב:

אות ב

וזה בחי' חלה שצריכין לשמור המוח מאד מחמץ שלא יחמיץ את דעתו ח"ו במחשבות רעות כנ"ל שזהו בחי' חמץ שהוא סטרא דמותא ואז כשנשמרין מחמץ דהיינו ממחשבות רעות שהם מטמטמין את המוח ח"ו וכשנשמרין מהם אז זוכין לבחי' רעמים ומפשיטין עקמימיות שלבלב וזוכין לשמחה וכו' כנ"כ. וע"כ בתחילת התקרבות ישראל לאביהם שבשמים דהיינטו בפסח צריכין ליזהר מאד ממשזהו חמץ ועיקר איסור חמץ הוא בלחם שהם ה' מיני דגן כי הלחם סועד הלב כשרז"ל פתא סעדא דלבא כ"ש (תהלים קד) ולחם לבב אנוש יסעד כי על הלחם יחיה האדם ועיקר החיות היא החכמה והשכל ומוח כ"ש (קהלת ז) החכמה תחיה את בעליה וע"כ עיקר חיות האדם שמקבל ע"י אכילתו ועיקר ע"י הלחם שהוא עיקר האכילה. עיקר החיות הוא המוחין והדעת שנמשכין ע"י האכילה בבחי' אכלו רעים. שהם תרין רעין דלא מתפרשין שהם המוין שנמשכין ע"י האכילה שהם עיקר החיות שמקבלין ע"י האכילה. וזהו עיקר סעידת הלב שמקבלין ע"י האכילה כי כשהמוחין בשלימות דהיינו ע"י אכילה דקדושה כנ"ל. עי"ז זוכין שנפש עקמימיות שבלב וזוכין לישרת לב. וזהו עיקר החיות והתענוג של הלב כשנתפשט מעקמימיות וזוכה לשמחה בבחי' ולישרי לב שמחה. וזהו בחי' אכילה דקדושה בבחי' (קהלת ח): אין טוב באדם כ"א לאכול ולשתות ולשמוח ולראות טוב וכו' כי כשזוכין לאכילה דקדושה בחי' אכילת מצה אז זוכין ע"י אכילה כזו לשמחה בחי' לאכול ולשתות ולשמוח. כי ע"י מצה זוכין לבחי' רעמים שעי"ז נפשט עקמימיות שבלב שעי"ז זוכין לשמחה כנ"ל וע"כ ישראל עם קדוש צריכין שיהי' אכילתם תמיד בכל השנה בבחי' מצה שהוא אכילה

דקדושה וכשרז"ל לא ניתנה תורה אלא לאוכלי המן. ומן הוא בחי' מצה כ"ש רז"ל (קדושין ל"ח) עוגה, דהיניו מצה שהוציאו ישראל ממצרים טעמו בה טעם מן כי ישראל צריכין לקיים את התורה ועיקר קים התורה והמצוות בשלימות היא השמחה של המצוה כמובאבכתבי האריז"ל ועיקר השלימות היא השמחה של המצוה וכש"ש תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך בשמחה בטוב לבב וכו'. וכמבואר בדברי רבינו ז"ל בהתורה הנ"ל ובכמה מקומות. ועיקר השמחה של מצוה הוא כשזוכין לשמחה הנ"ל המבוארת במאמר הנ"ל שיהי' לו שמחה מהמצוה בעצמה וכו' כנ"ל. וזה השמחה א"א לזכות כ"א ע"י מצה שהוא בחי' מן שעי"ז זוכין לרעמים ומפשיטין עקמימיות הלב וזוכין לישרת לב ואז זוכין לשמחה של מצוה הנ"ל. וע"כ לא ניתנה התורה כ"א לאוכלי המן שהוא בחי' מצה שהואתיקון המוחין בקדושה גדולה שעי"ז דייקא זוכין לשמחה כנ"ל דהיינו לקיים המצוה בשמחה שזהו עיקר קבלת התורה כנ"ל שזהו בחי' השמחה של שבועות כמו שמצינו שהיו הצדיקים הרעשונים שמחים מאד בשבועות שהוא קבלתה התורה כי עיקר קבלת התורה היא השמחה של מצוה. כ"ש ושמחת עולם על ראשם שזהו נאמר על שני הכתרים שזכו ישראל בשעת קבלת התורה כשאמרו נעשה ונשמע (שבת פ"ח) וע"כ צריכין ישראל שתהיה אכילתם תמיד בבחי' מצה בבחי' מן כנ"ל דהיינו לקדש את אכילתם מאד. באופן שנזכה ע"י האכילה למוחין קדושים וזכים. שזהו בחי' מצה כי אנו אוכלים מצה ממש שבעת ימי הפסח שהוא אסוותא שעי"ז אנו מקדשין את מוחינו ודעתינו שזהו עיקר הקדושה ואז כשכבר קבלנו הרפואה של המוחין בפסח אז אנו יכולין לאכול אח"כ גם חמץ כ"ש בזוהר היינו שע"י הרפואה של מצה שאוכלין בפסח זוכין לקדש את המוחין כ"כ. עד שאח"כ אפילו כשאוכלי וחמץ הוא גם כן בקדושה גדולה עד שאנו יכולין לזכות למוחין זכין גם על ידי אכילת חמץ שאוכלין בכל השנה כולה. כי אנו יכולין להפוך מחמץ למצה מחית לה' וכו'. וזהו בחי' כל הקדושו"ת שיש בפת שיש בהם עשר קדושו"ת כשרז"ל כי צרעיכין לקדש את הלחם מאד כדי שיהי' בבחי' מצה בבחי' מוחין דקדושה כדי שיסעוד הלב דהיינו שיזכו עי"ז לטוב לבב לישרת לב בבחי' ויאכל וישת וייטב לבו כי עשר קדושו"ת שבפת זה בחי' קדושת המוחין שהם נקראין קודש כידוע כי שם עיקר הקדושה. והקדושה הואבחי' יו"ד כידוע כי אין קדושה בפחות מעשרה וזהו בחי' מה שהזהירו רז"ל להטעים ה' דהמוציא כדי להוציא הלחם מבחי' חמץ לבחי' מצה מחית לה' כי אנו צריכין תמיד שתהי' אכילתנו בבחי' מצה כנ"ל. כדי שנזכה עי"ז לבחי' רעמים שהם מפשיטין עקמימיות שבלב שעי"ז זוכין לשמחה של מצוה כנ"ל. וזהו בחי' (יואל ב') ואכלתם אכול ושבוע והללתם את שם ה' אלקיכם

אשר עשה עמכם להפילא. להפליא שזהו בחי' רעמים שהם נפלאות תמים דעים כ"ש (איוב ל"ז) ירעם אל בקולו נפלאו. וזהו ואכלתם אכול ושבוע והללתם וכו' היינו שתהי' אכילתכם בקדושה בבחי' צדקי אוכל לשובע נפשו. וזהו אכול ושבוע ואז והלתתם וכו' היינ ושתזכו עי"ז להלל את ה' היינו לתפלה בכוונה שהיא בחי' רעמים. וזהו להפליא כי רעמים הם בחי' נפלאות וכו' כי כשהאכילה בקדושה בבחי' מצה זוכין עי"ז לתפלה בכוונה שהיא בחי' רעמים כי עיקר הרעמים הם ע"י ביחי' מצה כנ"ל:

אות ג

וע"כ כשנותנין מים בעיסה צריכין ליתן חלה לכהן כי עיקר קדושת המוחין בחי' מצה בחי' רעמים זוכין ע"י החסד שהוא בחי' כהן בחי' יין בבחי' שב לימיני כי עיקר התגלות על ידי החסד כנ"ל. בבחי' מסטרא דימינא מוחא חוורא ככספא כנ"ל. וע"כ ע"י החלה שנותנין לכהן מן העיסה עי"ז ממשיכין בחי' חסדים בחי' ימין שהוא בחי' כהן כ"ש בקפיטול הנ"ל אתה כהן לעולם היינו אברהם איש החסד שהוא ימין הוא בחי' כהן ועלין נאמר שב לימיני הנ"ל שעי"ז עיקר ההתוהוות בחי' הרעמים כנ"ל. ועי"ז מתגברים מוציאין את העיסה מסטרא דמותא מבחי' חמץ וזוכין שתהי' בבחי' מצה בבחי' רעמים שמשם עיקר גידול הלחם כ"ש (תהלים ק"ד) מקול רעמך יחפזון וכו' להוציא לחם מן הארץ. וע"כ עיקר החלה הוא כשנעשית העיסה דהיניו כשנותנין בה מים שאז באה לכלל חימוץ ואז צריכין לקש העיסה ע"י החלה לכהן שעי"ז מתגברין ע"י בחי'ימין ומעלין מחמץ למצה כנ"ל:

אות ד

וע"כ נוהגין לדקדק לאפות לחם על שבת כדי להפריש חלה. וכ"ש בשו"ע שאפי' הוכלין פת עכו"ם אופין לחם לשבת כדי להפריש חלה כש"ש בא"ח סי' רמ"ב. וכן כל הלחם של שבת קורין אותו חלה. כי עיקר הפרשת החלה הוא כדי לזכות לקדושת שבת שהוא שמחת המצוה הנ"ל שמרגישין העוה"ב שהוא שבת בהמצוה בעצמה. שזהו בחי' שבת בחי' זכריהו מאחד בשבת וכו' ושמחה זו זוכין ע"ש בחי' מצה ע"י בחי' רעמים כנ"ל. שזה זוכין ע"י בחי' ימין שהוא בחי' החלה שנותנין לכהן כנ"ל. וע"כ צריכין לדקדק ביותר לקיים מצות חלה בלחם של שבת כנ"ל. וזה בחי' אכילה של שבת שהוא מצוה גדולה כי אכילת שבת הוא אכילה דקדשוה בחי' מן כש"ש בש"ע. שעושין באכילת שבת זכר למן שהי' כמונח בקופסא שזהו בחי' שתי המפות שהלחם של שבת נתון ביניהם וכו'. כי בשבת שהוא בחי' עוה"ה שמרגישין בעה"ז כשזוכין לקבל שבת כראוי ואז מצוה גדולה לאכול כי אז האכילה בקדשוה בבחי' מן בבחי' מצה. בחי' למען תמוצו והתענגתם בחי' עונג שבת. כ"ש רבינו ז"ל במ"א (בסי' נ"ז) וע"י אכילה כזו זוכין לשמחה של מצוה.

שזהו עיקר עונג שבת שמרגישין תענוג ושמחת העוה"ב שהוא בחי' שבת בעוה"ז כנ"ל. וזהו לאכול ולשתות ולשמוח שזהו נאמר על שבתות וימים טובים כמובא במדרש כי אז האכילה בקדושה שעי"ז זוכין לשמחה היינו לשמחה של מצוה להרגיש העוה"ב בהמצוה בעצמה שזהו בחי' שבת כנ"ל:

אות ה

וזה בחי' לחם משנה שאוכלין בשבת זהו בחי' משנה תורה להרמב"ם להרמב"ם להרמבם להרמב"ם להרמב"ם שהוא בחי' לכן בארצם משנה יירשו.שזהו בחי' לא תירא לביתה משלג כיכל ביתה לבוש שנים. ודרז"ל לבוש שניים שהתורה כופלת דבריה בכל המצות. כ,שש השבת תשיב העניק תעניק נתון תתן פתח תפתח וכו' היינו שהתורה כופלת דבירה ברוב המצות ללמד שעיקר קיום המצות יהי' בשביל לעשו"ת מצוה אחרת בשכר מצוה זאת כ"ש ששכר מצוה מצוה. שזהו עיקר שלימות קיום המצות בשמחה כנ"ל. וזהו בחי' לבוש שנים בחי' פתוח תפתחוכו' היינו שעיקר מצות הצדקה יהי' כדי שיזכה ליתן עוד צדקה וכמ וכן בכל המצות. וזהו בחי' משנה תורה להרמב"ם להרמב"ם להרמבם להרמב"ם להרמב"ם בחי' לבוש שנים הנ"ל. וזהו לכן בארצם היינו גם בזהו העולם בארץ הזאת משנה יירשו שנזכה גם בזההעולם לשכר עוה"ב שהוא בחי' משנה בחי' משנה תורה להרמב"ם להרמב"ם להרמבם להרמב"ם להרמב"ם. דהיינו שנזכה לעשו"ת כל המצוות בשבילהמשנה בחי' לבוש שנים הנ"ל היינו כדי שנזכה לשנות ולכפול עוד לקיים מצוה שניה בשכר מצוה זאת בבחי' ששכר מצוה מצוה כנ"ל. וזהו בחי'לחם משנה של שבת שמקיימין ע"י האכיהל של שבת דייקא. כעי ע"י האכילה של שבת זוכין לישרת לב כנ"ל. שעי"ז זוכין לשמחה בבחי' לאכול ולשתות ולשמוח. ועיקר השמחה הוא בבחי' לחם משנה בחי' משנה תורה להרמב"ם להרמב"ם להרמבם להרמב"ם להרמב"ם בחי' לבוש שנים הנ"ל. שהוא בחי' ששכר מצוה מצוה כנ"ל:

וזהו בחי' אכילת מן שהוא בחי' מצה כנ"ל. שעי"ז זוכין לעשו"ת המצוה בשמחה בשביל לעשו"ת מצוה אחרת ומרגישין העוה"ב בהמצוה בעצמה עד שאין מבקשין שום שכר עוה"ב בשכר המצוה כנ"ל וזהו בחי' מן בחי' כי לא ידעו מה הוא שהוא בחי' תכלית הידיעה אשר לא נדע. כי שמחה זאת א"א לזכות כ"א כשמבטלין עצמו מכל וכל. עד שאין יודעין מעצמו כלל ומגיעין לבחי' תכלית הידיעה אשר לא נדעשזהו בחי' כי לא ידעו מה הוא. ואז אין רוצין שום שכר עוה"ב כלל:

וזהו בחי' מצה שהוציאו ישראל ממצרים שהוא בחי' מן כנ"ל. וזוה ויאפו את הבצק אשר הוציאו ממצרים עוגות מצו תכי לא חמץ כי גורשו ממצרים וכו' וגם צדה לא עשו להם.

מצות זה בחי' מחוות כ"ש רז"ל ע"פ ושמרתם את המצו. א"ת המצות אלא המצוות כדרך שאין מחמיצין את המצה כך אין מחמיצין את המצוה וכו'. וזהו וגם צדה לא עשו להם שזכו לקיים המצות בשמחה ולא בשביל שכר עוה"ב שהוא בחי' צדה שמכינין לעצמן ע"י המצות צדה לדרך כל הארץ כשרז,ל אורחא רחקיא וזוודא קלילא ואע"פ שהוא טוב מאד. ואשרי מי שזוכה לזה להכין לעצמו צדה לדרך רחוק מאד מאד כזה. אבל אין זה תכלי תהשלימות. כי עיקר השלימות הוא כשזוכין לשמור את המצות בבחי' מצה. בבחי' וגם צדה לא עשו להם שאין מכין לעצמו שום צידה בשעה שעוסק במצות כי אינו מכוון לשום שכר עוה,ב בשעת קיום המצוה רק עיקר שמחתו ותענוגו הוא המצוה בעצמה כנ"ל. וע"כ למדו רז"ל זריזות של המצוות ממצות כנ"ל. כדרך שאין מחמיצין את המצה כך אין מחמיצין את המצוה ומצוה הבאה לידך אל תחמיצנה רק עשה אותה מיד. כי זריזות המצוה בשלימות הוא ראק כשזוכין לבחי' מצה בשלימות דהיינו לקדושת המוחין שעיז"ז זוכין לשמחה הנ"ל שאין רוצין שום שכר עוה"ב רק שמחתו מהמצוה בעצמה ואז בוודאי אין מחמיצין את המצוה רק עושין אותה בזריזות גדול מאד מאד מאחר שכל שמחתו ותענוגו הוא רק מהמצוה בעצמה והוא מצפה תמיד שיזכהו הש"י לעשו"ת מצוה. וע"כ כשבאה לידו בודאי הוא עושה אותה בזריזות גדול מאד וזהו שסמך התנא ששכר מצוה מצוה לאזהרת הזריזות של המצוה. כש"ש שם והוי רץ למצוה קלה כבחמורה ובורח מן העבירה שמצוה גוררת מצוה וכו' ששכר מצוה מצוה וכו' כי עיקר הזריזות הוא עי"ז שזוכין לשמחה הנ"ל שהוא בחי' ששכר מצוה מצוה. שעי"ז זוכין לקיים המצוה בזריזות גדול בבחי' הוי רץ למצוה קלה כנ"ל. וכמבואר בדברי רבינו ז"ל במ"א כי הזריזות הוא בחי' שמחה היפך העצלות והעצבות שהם ג"כ בחי' אחת. וזהו ויאפו את הבצק עוגות מצות. מצות זה בחי' זריזות המצוה בחי' הוי רץ למצוה קלה וכו' כנ"ל כדרך שאין מחמיצין את המצה וכו' כנ"ל. כי גורשו ממצרים זהו בחי'ובורח מן העבירה כי מצרים הוא בחי' מדור הקליפות. בחי' עבירות שמשם צריכין לברוח ולהתגרש בזריזות גדול בבחי' כי גורשו ממצרים בחי' ובורח מן העבירה כנ"ל. זוהו ולא יכלו להתמהמה היינו זריזות גדלו שזכו לברוח מן העבירה ולוץ למצוה שהוא בחי' מצה בזריזות גדול. וכל זה מחמת שזכו לשמחה הנ"ל שהוא בחי' וגם צדה לא עשו להם. שזהו בחי' ששכר מצוה מצוה וכו'. כי לא הכינו להם שום צדה לדרך דהיינו שכר עוה"ב. כי עיקר העוה"ב שלהם היא המצוה בעצמה בבחי' ששכר מצוה מצוה כנ"ל. נמצא שכל המשנה הנ"ל הוי רץ וכו' מפורשת בפסוק הנ"ל:

אות ו

וזהו בח"י נעשה ונשמע שזכו ישראל בשעת קבלת התורה שזכו לקבל קיסו עשיית המצות בשביל לשמוע עוד מצוה אחרת בבחי' נעשה ונשמע שנעשה מוה זו כדי לזכות לשמוע ולעשו"ת עוד מצוה אחרת בשכר מצוה זאת. כי המצוה השניה שמצפין לקיימה הוא בבחי' נמשע. כי נשמע הוא תשוקה ודביקות כמבואר בדברי רבינו ז"ל במ"א. היינו המצוה השניה שעדיין לא זכו לקיממה שמצפין לקיימה בשר מצוה זאת, הוא בחינת נמשע. וזהו נעשה ונשמע בחינת ששכר מצוה מצוה שזהו עיקר השמחה כנ"ל. ועל כן נעשה ונשמע נקרא שמחה. כשרז"ל על פסוק ושמחת עולם על ראשם שהוא בחי' הכתרים של נעשה ונשמע כי עיקר השמחה הוא כשזוכין לקיים המצוה בבחי' נעשה ונשמע שיעשה מצוה זאת כדי לעשו"ת מצוה אחרת בבחי' ששכר מצוה מצוה כנ"ל. שזהו עיקר קבלת התורה כנ"ל:

חלה ותרומות ומעשרות ד

אות א

ענין חלה שמשונה מתרומות ומעשרות שנוהגת אפילו בזה"ז בחו"ל אע"פ שכולנו טמאי מתים כדי שלא תשתכח תורת חלה מישראל:

ע"פ התורה ישראל נעשים אדונים לבעליהם וכו' (בלק"ת בסי' ע"ו) ע"ש. והכלל שבכל מקום שישראל באים לשם בגלות בתחילה הם שם כבושים בגולה ויש להם יסורים גדולים. בגשמיות ורוחניות כ"א לפי בחינתו וכו'. כי הם נעים ונדים ומטולטלים שם ובזוים שם בעיני הרוב כמעט כולו וכו' וכו'. אבל אח"כ הם כובשי סגם זה המקום בעצמו ומרימין ומנשאין גם המקום ההוא עם כל מה שבתוכו להש"י בבחי' "ונשאר "גם "הוא לאלקינו ר"ת גול"ה בחי' עתידין בתי תרטיאות וכו' שילמדו בן תורה ברבים שנאמר ונשאר גם הוא לאלקינו כשרז"ל וכו' ע"ש:

אות ב

וזה בח"י חלה וכל מתנו תכהונה שנותנין מדברי מאכל דייקא וביותר מגידולי הארץ שהם תרומה וביכורים ומעשרות וחלה הבאה באחרונה וכו'. כי מה שישראל הם כבושים בגולה בתחלה בכל מקום שהם מטולטלים שם. זה מחת שבכל מקום יש ניצוצות ונפשו"ת קדושו"ת הרבה שנדחו ונפוצו ונתפזרו לשם על ידי חטא אדם הראשון ועל ידי חטאי כל הדורות עד היום הזה ואלו הנצוצות והנפשו"ת מצפים ומחכים תמיד שיבא לשם איש הישראלי. ותיכף שבא לשם איש הישראל יהם נופלים עליו ומסבבים אותו ונתאחזים בו כדי שיתקנם ומחמת שאלו הנצוצות מונחין בין הגוים ובין הקליפות שהם נאחזים ומהודקים בהם מאד. עי"ז יש יסורים גדולים לאיש הישראל שבא לשם

כי גם הקליפות וכו' וכל המחשבות רעו תוזרות ובלבולים וכו' הבאים מהם נאחזין בו מחמת שראוים שהנצוצות רוצים להתתקן ועיקר האתחזם והתגרותם הוא בעת שזה האיש עוסק באיזה דבר שבקדושה שאז הוא זמן תיקונם וגאולתם של הנצוצות מבין העכו"ם והקליפות כידוע ומובן כל זה בספרי רבינו ז"ל בכמה מקומות ומובן ברמז גם בספרי הזוהר וכל כתבי האריז"ל שה מאחד מהיסודות הגדולות שספרי האריז"ל והזוהר מיוסדים עליהם כידוע למבינים במקומות אין מספר. וזהו בחי' תכבד העבדוה על האנשים וכו' בחי' ומאז באתי אל פרעה לדבר בשמך הרע לעם הזה וכו' וזהו תוקף אריכת הגלות בפרט עכשיו כי כל מה שסמוך יותר ויותר אל הקץ מתגברים ומתגרים יותר כל המתנגדים אל הקדושה והקליפות והתאוות והנסיונות והבלבולים וכו' כמבואר במ"א וצרייכן התחזקות גדול מאד מאד כנגדם ולצפותולחכות לישועת ה' בכל עת בכל מקום שבאים לשם בגלות וטילטול עד ישקיף וירא ד' משמים ואז יזכה שלא הי' שיצא ויעלה משם לחירות בעצמו אף גם יברר ויעלה משם כמה וכמה ניצוצות השייכים לחלק שורש נשמתו בבחי' ונשאר גם הוא לאלקינו עד שגם המקום בעצמו יתקדש בקדושה גדול שילמדו בו תורה ברבים בבחי' עתידין בתי תרטיאון וכו'. וזה בחי'ואחרי כן יצאו ברכוש גדול הנאמר גם על הגלות הזה כידוע. כשרז"ל וגם את הגוי לרבות גלות כל הד' מלכיות:

אות ג

וזה בחי' חלה וכו'. כי עיקר הניצוצות הקדושו"ת נפלו ביותר לדברי מאכל מחמת שתחילת נפילתם הי' ע"י חטא אדה"ר שחטא באכילה שהוא אכילת עץ הדעת טו"ר וע"כ צריכין יגיעות גדולות קודם שמבררין מאכל מפסולת בגשמיות ורוחניות. והעיקר ביותר בצומח מן הארץ בפרט בחטים וה' מיני דגן שהם נקראים לחם שהם עיקר המאכל המשביע כשר"ל. וע"כ יש כמה מלאכות בפת קודם שמבררין אותם מהפסולת שהם חרישה וזריעה וכו' וקצירה ודישה ומריחה ובירה וטחינה והרקדה ולישה ואפיה קודם שטועמין טעם הלחם. וכן יש כמהמצות בפת שהם עשר מצות כשרדז"ל כדי לברר החטה והקמח והלחם וכו' ממוץ ותבן וכו' ורוחניות כי עיקר התיקון ע"י קדושת המצות הנוהגות בסה ועיקר הבירור ע"י האמונה כידוע. וצריכין להיות חזק באמונה עד שיזכה להארת הרצון בשעת האכילה שישתוקק ויכסוף להש"י ברצון מופלג וכו' כמבואר בהתורה כי מרחמם ינהגם וכו' (בלק"ת סי' ז') ע"ש וכאשר שמעתי והבנתי אז משיחתו הק' שהשיח אז בעת ההיא ונדפס אצל המעשיות ע"ש. שצריך האדם לחזק א"ע רק באמונה שלימה בלי שום חקירו תואז יזכה ע"י האמונה לעלות לרצון עד שישתוקק

ויכסוף להש,י ברצון מופלג בלי שיעור וכו' והארת הרצון זוכין בשעת האכילה דייקא ע"י כלליות העולמות ע"י הארת בן ותלמיד כוו' שמודיעים להם הדעת האמת יכי ה' הוא האלקים שמשם עיקר האמונה הקדושה וע"כ צריכין ליתן הראשית לכהן מהמאכלים כי הכהן הוא בחי' כלליות בן ותלמיד כמבואר בהתורה הנ"ל כי על ידי שנותנין המתנו תלהכהן שכלול מבן ותלמיד עי"ז נשלם האמונה ומבררת כל הבירורים עד שמעלה אותמאל הרצון עד שזוכין להארת הרצון בשעת האכילה דייקא כי עיקר האכילה והשביעה מהרצון בבחי' ומשביע לכל חי רצון וכ"ש נפתליט שבע רצון ומלא ברכת ה' שנאמר על שבח פירות ארצו וכן יהי רצון אחיו וטובל בשמן רגלו וכו' ובשפרש"י שם ועיקר הטעם והתענוג של הדבר מאלכ נמשך מרצון העליון וצריך כ"א להתגבר בשעת אכילתו שיעלה הכל לשרשו. שיזכה ע"י האכילה להארת הרצון כנ"ל שזהו עקיר שלימות הבירור והעלי' של כל הניוצות שבמאכל כשעולין לרצון העליון שזהו שרשם העליון כידוע וזה יכול כל אדם לזכות ע"י כח הצדיק האם תשמאיר בו הארת בן ותלמיד כנ"ל. שעי"ז זוכין בשעת האכילה להארת הרצון כנ"ל. כי עיקר תיקון ובירור הנצוצות על ידי הארת בן ותלמיד הנ"ל דהיינו על ידי שמאירין בכל מקומות הנמוכים והנפולים כי עדיין ה' עמם וכו' בחי' מלא כל הארץ כבודו בחי' הקיצו ורננו שוכני עפר וכו'. כי הניצוצות שנפלו מקום שנפלו הם בבחי' שוכני עפר כי מונחים בדיוטא התחתונה מאד. ועיקר בירורם ועלייתם ע"י בחי' הזאת של הארת דרי מטה בחי' הקיצו ורננו שוכני עפר וכו' כנ"ל. וע"כ עי"ז זוכין להארת הרצון בשעת האכילה וכו'. וכל אדם צריך להתחזק לילך עם התורה הנ"ל לחזק א"ע תמיד בהש"י ולבלי לייאש א"ע בשום אופן רק לידע תמיד כי מכה"כ ועדיין ה' עמו ואצלו וכ' עד שיזכה להתחזק בשעת האכילה שיגיע להארת הצרון שדייקא בעת האכילה ייגע עליו רצון והשתוקקות חזק ונמרצ מאד מאד להש"י וכו' כ"ש שם. וזהו ההיפך ממש מהנפילות של רוב העולם שע"פ רוב נופלים בדעתיהם מחמת מעשיהם שאינם כהוגן ורבים מייאשים א"ע כידוע רעה חולה הזאת תחת השמש ורוב הנפילות הם ע"י האכילה כמבואר בדברי רבינו ז"ל במ"א בודאי כ"ש אין זוכה לקדושה כראוי בודאי אינו אוכל בקדשוה וטהרה כראוי. ומחת זה דרך הרבהליפול בדעתם בכל פעם מחמת האכילה ובאמת כל זה מעשה בעל דבר כי אסור ליפול בדעתו משום דבר כמבואר בדברי רבינו פעמי סאין מספר אדרבא צריכין לחזק א"ע בכ"פ בכל יום כנ"ל. ובפרט בשעת האכילה שאסור להיות אז איש עצ ל (שקורין שלימזלניק) כ"ש שם רק להיות איש חיל עד שיזכה להארת הרצון בשעת האכילה דייקא היינו כי לא די שאסור ליפול בדעת וע"י אכילתו אדרבא צריכין לידע ולהאמין

שאכילת איש הישראלי יקרה מאד מאחר שאכילתו ע"פ התורה עכ"פ שאינו אוכל דבר האסור ח"ו רק הכל ע"פ התורה כ"ש ותורתך בתוך מעי כשפרש"י שם כל מאכלי על פיך וגם מברך על כל דבר תחילה וסוף. ועל ידי זה כל אדם מישראל מברר בירורים הרבה באכילתו ויש לו לאכול בשמחה ובהתחזקות גדול בהש"י ולידע כי מכה,כ וה' עמ ווכ' כנ"ל עד שיזכה בשעת אכילתו דייקא להארת הרצון שישתוקק אז דייקא להש"י ברצון מופלג מאד ואז הוא תכלית שלימות הבירור של כל הניצוצות שעולים לשרשם העליון כנ"ל:

וע"כ כל מה שהאמכל סמוך לגמרו יותר דהיינו שיתנהו ממנו וירגישו בו טעמו צריך בירור יותר וע"כ בעת גמר התבואה והפירו תצריכין להפריש מהם ביכורים ותרומות ומעשרות ואח"כ כשעושין קמח מהתבואה ומגבליל אותו עם מים לעשו"ת עיסה שאז עיקר הגמר של התבואה שיהי' נעשה ממנה לחם שהוא עיקר מאכל האדם אז עיקר הבירור מחמת שאז סמוך לגמר ואז צריכין להפריש חלה לכהן כי בעת גמר הלחם שאז נרגש בו הטעם והשביעה שנמשך מרצון העלון כנ"ל ע"כאז עיקר התיקון והבירור ע"י מצות חלה לכוה שכלול מהארת בן ותלמיד. כדי שנזכה בשעת אכילת הלחם להארת הרצון שמשם עיקר הטעם והשביעה שזה עיקר העליה והבירור של כל הניצוצות כשעולין לרצון העליון דהיינו כשאדם משתוקק על ידם להש"י ברצון מופלג וכו' כנ"ל:

אות ד

וזה עיקר קיום שלנו בתוקף הגלות הררוהמר הזה שאין לנו להחיות א"ע וכל מה שאנו רוצים לעשו"ת הן תורה ותפילה וכו' אין מניחים אותנו לעשו"ת בשלימות מגודל עוצם גלות הנפש והגוף שמתגבר על כ"א ואחד כפי מה שיודע בנפשו ועיקר חיותינו ע"י הרצון ע"י שמאירין בנו הצדיקים השלמים הארת בן ותלמיד הנ"ל שעי"ז כל אדם יכול לזכות להארת הרצון בשעת האכילה דהיינו להשתוקק להש"י ברצון חזק וכו' כנ"ל. ועי"ז יש לנו תקוה לצאת מהגלות בגשמיות ורוחינות כי עיקר הוא הרצון כמובא בדברינו בכמה מקומות וכמו שאומרים כנס,י להעכו"ם וסטרין אוחרנין המתגברים כנגד סבכל עת למונעם בכל מיני מניעות ח"ו שאומרים ישראל להם מה תעירו ומה תעוררו את האהבה עד שתחפץ. דהיינו מה אתם רוצים לקלק ח"ו אהבתינו עם הש"י מאחר שעדיין אנו חפצים ומשתוקקים להש"י ברצון חזק ומופלג וכו'. וכמבואר מזה במ"א (בה' ערב הכלה ג') ע"ש:

אות ה

וע"כ מצות חלה שיעורה מ"ג ביצים שזהו בחי' ג"ם זאת בחי' ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם לא מאסתים וכו'. דהיינו שאע"פ שישראל בארץ אויביהם במקומות הרחוקים

מהקדושה מאד והם כבושים שם בגולה בגלות גדול מאד אעפ"כ לא מאסתים ולא געלתים לכלותם ח"ו כי אני ה' אלקיהם כי אני מגלה להם כי עדיין ה' אתם וכו' ועי"ז הם מעלים כל המקומות הרחוקים אל הקדושה בבחי' ונשאר גם הוא לאלקינו וזהו בחי' חלה ששיעורה מ"ג ביצים בחי' ג"ם הנ"ל בחינו תואף ג"ם זאת וכו'. בחינות ונשאר גם הוא לאלקינו וכנ"ל:

אות ז

וע"כ העושה כל עיסתו חלה לא עשה כלום שנאמר ראשית שהיי' שיריה ניכרין כמבואר בש"ע. כי זה עיקר התיקון שעל ידי הראשית שמפרישין יתתקנו גם השיירים ויעלו אל הקדושה בבחי' ונשאר גם הוא לאלקינו ונשאר דייקא דהיינו שבחי' השיריים בחי' ונשאר גם הוא לאלקינו גם הוא יעלה להש"י לשרשו העליון וזה עיקר שלימות הבריאה שנברא בשביל זה שיעלו שלימות הבריאה שנברא בשביל זה שיעלו גם השיריים אל הקדושה ע"י הראשית שהוא העיקר בשבילו שנברא הכל. כ"ש בראשית ברא אלקים וכו' ודרשו רז"ל בשביל ישראל שנקראו ראשית תבואתו ובשביל התורה שנקאאת ראשית דרכו וכו'. נמצא שישראל והתורה הם העיקר והראשית שבשבילם נברא הכל השמים והארץ וכלת אשר בהם וע"כ בודאי השמים והארץ וכו' כולם נקראו שיריים לגבי התורה והישראל שהם ראשית ועיקר התיקון כשיודעין מי הראשית והעיקר. וכל העולם ומלואו שהם השיריים טורחין בשבילם אזי גם השיריים נתתקנין ע"י הראשית ואז חוזר הכל להש,י בבחי' ונשאר גם הוא לאלקינו כמ ושיהיה לעתיד. אבל כ"ז שאין מפרישין הראשיטת ואין יודעין מי הראשית ומי השיריים מכ"ש כשח"ו מהפכין האמת, והזנב לראש וכו' אזי כל העולם מקולקל ח"ו וזהו בחי' והארץ היתה וכו' כי בתחילת הבריאה שהיתה בשביל הראשית כדי שעי"ז יתתקנו השיריים כנ"ל. אבל אז בתחילה עדיין לא נתגלה ולא ניכר מי הראשית כי אז עדיין לא נתגלה קדושת ישראל והתורה שהם הראשית ע"כ נאמר אז והארץ היתה תהו ובהו וחשך וכו'. כי כל זמן שלא נתגלה האאשית כל העולם מקולקל בבחי' תהו ובהו וחשך וכו' כמו עכשיו בגלות שישראל שהם הראשית כבושים בגולה והם לראש וכו'. וזהו שדרשו במדרש תהו ובהו וחשך על הגליות של הד' מלכיות כ"ש שם תהו זה מלכות בבל וכו' ובהו וכו'. היינו כי תהו ובהו והו' מרמז על זמן הגליות שישראל כבושים בגולה ואין ניכר הראשית שבשבילו נברא הכל אך עיקר הקיום בגלות הוא ע"י בחי' ורוח אלקים דא רוחו של מישח מרחפת על פני המים דא אורייתא כי משיח עתיד לגאלינו מהרה והוא גם הוא מחיה ומקיים אותנו כל ימי הגלות ע"י התורה שמאיר בנו ומודיע לנו כי עדיין ה' אתנו ושלא נתייאש

עצמינו ממנו יתברך כי עדיין שי לנו תקוה לכ"א ואחד בכלל ובפרט ועי"ז ויאמר אלקים יהי אור ויהי אור כי עי"ז הש"י מאיר בנו בכל עת עד שאנו זוכין להבחין מי הראשית ומי השיריים וזה בחי' ויבדל אלקים בין האור ובין החשך שהם בחי' ראשית ושיריים כי האור במזרח שנקרא קדם בחי' ראשית והחשך שהיא שקיעת האור הוא במערב שנקרא אחור וסוף בחי' שיריים ואז כשיש הבדלה בין האור והחשך בין הראשית והשיריים אז עיקר תיקון העולם שנתתקנין גם השיריים ע"י הראשית בבחי' ונשאר גם הוא לאלקינו כנ"ל וזה ויהי ערב ויהי בקר יו"א שנכללין הערב והבקר יחד שהם הראשית והשיריים ושניהם נכללין ביחודו של עולם בבחי' ונשאר גם הוא וכו'. שזהו בחי' יום אחד שנאמר על שם שהיה השי"ת יחיד בעולמו. כי דייקא ע"י שהבדיל הש"י בין האור וחשך דהיינו בין הראשית והשיריים ויודעין מי הראשית ומי השיריים אז דייקא נתתקנין גם השיריים ונכללין ג"כ בהש"י בבחי' ונשאר גם הוא לאלקינו בחי' ויהי ערב ויהי בקר יום אחד כנ"ל:

אות ח

וזהו סוד הבדלה שדייקא ע"י שמבדילין ואומחרים המבדיל בין קודש לחול דייקא עי"ז נתקדישן גם ימי החול וממשיכין עליהם קדושת שבת לגרש אחיזת זוהמת הנחש מימי החול כידוע שזה עיקר סוד ההב דלה ולכאורה הוא להיפך כי הלא אדרבא הרי אנו מבדילין בין קדושת שבת לימי החול ואיך נתקדשין ימי החול עי"ז אך הוא כנ"ל. כי דייקא ע"י ההבדלה שמבדילין בין קודש לחול בין יום השביעי לששת ימי המעשה ויודעין ומגלין שעיקר הקדשוה ועיקר קיום העולם הוא שבת וכל ימי החול הם בחי' שיריים שנבהראו כולם רק בשביל השבת עי"ז דייקא נתקדשין גם ימי החול בקדושת שבת עי" שטורחין עצמן כל ימי החול בשביל השבת שזה עיר עלייתם ותיקונים כ"ש זכור את יום השבת זכריהו מאחד בשבת וכו' ועי"ז נכללין ששת ימי החול בקדושת שבת ונתקדשין מזוהמת הנחש כי כל זמן שאין מבדילין בין קדושת שבת לימי החול ואין מגלין ההבדלה נדמה שח"ו כל אפין שוין ואין יודעין מי הראשית ומי השיריים אזי העולם בבחי' תהו ובהו וחשך וכו' רק דייקא ע"י ההבדלה שמגלין מעלת קדושת שבת שהוא העיקר והראשית בחי' תחלה למקראי קודש עי"ז דייקא נתקדשין גם השיריים שהם ימי החול כי זהי עיקר תיקון העולם ומלואו שנברא בשביל זה בשביל ראשיתה וכו' כנ"ל. היינו שכל העולם נברא בשבי לישראל והתורה שהיהיו הכל טורחים ויגעים בשביל ישראל והתורה שהם העיקר והראשית וכון בין ישראל בעצמן ההמון ועמי הארץ צריכין לטרוח ולהתייגע להחזיק הת"ח והיראים העוסקים בעבודתו יתברך

שהם עיקר הראשית וכן בכל ימי החול צריכין לטרוח בשביל קדושת שבת כנ"ל. ואז דייקא כשיודעין מי הראשית ומי השיריים. והשיריים טורחין עצמן בשביל הראשית אז נתקדשין גם השיריים ונכללין בהראשית בבחי' ונשאר גם הוא לאלקינו וכנ"ל. וע"כ צרייכן במצות חלה שיהיה דייקא ראשית ושיריים כ"ש ראשית שיהיה ניכרין כי זה עיקר השלימות והתיקון השיתתקנו השיריים ע"י הראשי תוכנ"ל וזשדרז"ל פסוק בראשית על ביכורים ותרומה וחלה שנקראין ראשית שבשבילם נברא העולם כי הכל אחד כי כל מצות חלה ותרומה וביכורים הכל בבחי' הנ"ל לקדש ולהפריש הראשית כדי שעי"ז יתבררו ויתקנו גם השיריים שזהו בעצמו כלל בריאת העולם שנברא כל העולם ומלואו שהוא בחי' שיריים בשביל הראשית שהם ישראל והתורה כנ"ל. כי הכל אחד וכנ"ל:

אות ט

וזה אם אין קמח אין תורה ד"ת נמשלו לרחיים כשרז"ל מה רחיים אינן בטילות וכו' כי הבירור של הקמח שעושין ממנה לחם הוא כמו בירור התורה שצריכין לדקדק בה ולטוחנה הדק היטב עד שמבררין ההלכה על בוריה ואז זוכין לנהמא דאורייתא בחי' לכו לחמו בלחמי. וזהו בעצמו בירור הקמח שצריכין לטחון להחטה לקמח כדי שיתחלקו הנצוצות מאד מאד בבחי' קטרת שנאמר בו ושחקת ממנה הזק וכשהוא שוחק ואמר הדק היטב היטב הדק וביה"כ שאז צריכין לברר ולהעלות מעמקי עמקי הקליפות יותר ויותר כי אז מכפרין כל העונות ע"כ אז צריכין שתהיה הקטרת דקה ממן הדקה כי זה כלל שכל מה שצריכין הניצוצות תיקון ובירור יותר הם צריכין להתחלק לחלים רבים יותרויותר כמבואר בס' הגלגולים וזה בחי' קמח שא"אל עשו"ת לחם כ"א כשטוחים החטה תחלה לקמח שהוא נטחן ונחלק לחלקים דקים מאד מאד כדי שתחלקו הניצוצות לחלקים רבים מאד כדי שנכול אז דייקא ללקטם ולבררם ולעשו"ת מהם עיסה ולחם שאז נכללין בקומות אדם ע"י שהאדם אוכלם אותם והם עיקר החיות והשביעה של האדם. דהיינו הנצוצות שהם החיות אלקות שבהם שמהם עיקר השביעה והחיות. וזה שפרש"י בענין בריאת אדה"ר נצבר עפרו מכל חלקי העולם כי היו כלולים בו כל הנצוצות וכל הנשמות כידוע וזה בחי' עיסה שעושין מן הקמח וכנ"ל שזהו בחי' התורה בחי' אם אין קמח אין תורה וזה שנמשלו בירור ההלכות של הת"ח לבירור המאכלים. כ"ש במשנה ד' מדות בתלמידים ספוג משפך משמת ונפה וע"כ עיקר גמר הבירור ע"י החלה שנותנין מהעיסה שנעשית מקמח ומים שממשיכין מימי הדעת והתורה על הקמח ועי"ז מקבצין ומלקטין אות ומגבלין אותו ועושין עיסה ואז חייבת בחלה ליתן הראשית לכהן שכלול מבן ותלמיד שעי"ז נכללת כל העיסה בבחי' הנ"ל בבחי' תורה ודעת שעי"ז עולין כל

הנצוצות וכו' וכנ"ל וע"כ נוהגת חלה גם בזה"ז בחול מחמת שע"י החלה עיקר הבירור וכנ"ל:

אות י

וזה שנסמך פ' חלה לפ' מרגלים בסדר שלח לך כי המרגלים פגמו בא"י ופגמו בבחי' הארת בן ותלמיד כמובן בהתורה הנ"ל כי הם עברו בא"י בעת שהיתה כבושה בגולה עדיין תמת יד השבעה עממין וכשבאו לשם היה להם פחדים והיו מונחים שם בקטנות ושפלות בבחי' גלות כ"ש ונהי בעינינו כחבים וכו'. אבל היו צריכין לחזק א"ע להאמין בה' ובמשה עבדו שבכחו הגדול יכבוש לפניה סהכל ויוחזר הכל להש"י ולישראל כמו שהיה אח"כ באמת אבל הם כפרו בזה. וע"כ נגזר עליהם בכיה לדורות שצריכין ישראל להתמהמה בגלות כ"כ וע"י שנמצאים גם עתה צדיקים שמחזקין אותנו להאמין בהש"י שיכבוש לפנינו הכל והכל תעלה להש"י בבחי' ונשאר גם הוא לאלקינו ועי"ז אנו מתקנין חטא המרגלים שפגמו בזה ועי"ז יבא משיח צדקינו ויגאלינו מהרה וישבו הכל להש"י כנ"ל. וזהו בחי' חלה לכהן שהוא בחי' ונשאר גם הוא לאלקינו. וע"כ נסמך פ' חלה בסדר שלח לך כנ"ל:

וזה ג"כ בחי' פ' מנחת נסכים שנסמך לפ' מרגלים מיד ואח"כ תיכף פ' חלה כי מנחות מביאין מקמח ששם עיקר הבירור שזהו בחי' חלה כנ"ל. וע"כ עיקר התקרבות ישראל להש"י ביציאת מצרים וקבלת התורה היא ע"י מנחת העומר בפסח ושתי הלחם בשבועות.כי מנחות וחלה שבאין מקמח שהם תיקון הלחם שהוא עיקר האכילה שם הארת הרצון שהוא עיקר התיקון שנמשך ע"י הארתבן ותלמיד. שהוא עיקר הדעת לדעת את ה' שממשיכין בפסח ושבועות וע"כ נסמך לפ' מרגלים שפגמו בכל זה. כי ע"י מנחות וחלה שהם תיקון הלחם שעי"ז זוכין להארת הרצון וכו' עי"ז נתתקן פגם המרגלים כי עי"ז נזכה לצאת מהגלות ויתבררו ויעלו כל הניצוצות ויקתיים מהרה ונשאר גם הוא לאלקינו וכו' וכנ"ל. במהמרה בימינו אמן:

(הלכות חלה הלכה ה' נכללת בה' פדיון בכור הלכה ה' אות כ"ו)

תרומות ומעשרות א

אות א

ע"פ התורה תפלה לחבקוק (בסי' י"ט):

כי כל הדברים קודם שאוכלם ונהנה מהם צריך להגביהם להם חיות מן הקדושה ואז המאכל ראוי לאכילת ישרלאת. כי מקודם היה לו חיות מבחי' עץ הדעת שעל ידו נפלו כל הדברים בין הקליפות. וע"כ צריך לברך קודם כל דבר שרוצים ליהנות ממנו. כי ע"י

הברכה שמברכין ומודים להש"י שברא אותו הדבר. עי"ז מעלין אותו הדגבר ומרימין אותו למעלה לשרשו שבקדושה וממשיכין לו חיות משם כי ע" יהדיבור של הברכה שואמרין למשל בורא פרי העץ. עי"ז כאלו נברא הדבר מחדש כי עתה נתתקן ונמשך לו חיות מן הקדושה ונמצא שבוראו עתה מחדש ממש. וכמובא לעיל בה' נדרים (הלכה א'): וזה בחי' תרומה ומעשר. ומעשר מן המעשר שהוא ג"כ תרומה. ולכאורה הדבר תמוה מאחר שמצוה להפריש עוד תרומה שניה. דהיינו מעשר מן המעשר הי' ראוי להפריש הכל בבת אחת. כי הלא אין שום הפרש וחילוק בין התרומה ראשונה לאחרונה כי שניהם לכהן ושניהם קדושים בקדושה אחת כדין תרומה. אך ע"פ מה דאיתא בדברי רבינו נ"י במאמר ויהי נא פי שנים (בסי' ס"ו) שיש ב' רוחו רוח לעילא ורוח לתתא ובתחילה שניה סאחד ואז הוא בחי' קודם הבריאה ואח"כ צריך להוציא מכח אל הפועל ואזי נתחלקים לבחי' ב' הרוחות הנ"ל. ולהוציא מכח אל הפועל הוא ע"י הדיבור וכו' ע"ש. וזה בחי' תרומה לכהן ומעשר ללוי. ומעשר מן המעשר שהוא תרומה שניה ג"כ לכהן. כי תרומה הראשונה אין לה שיעור כיהיא בבחי' רוח דלעילא שהוא בבחי' חכמה. כי כולם בחכמה עשית כי הוא בחי' יו"ד ראשונה שהוא בחי' מחשבה שבמוח היינו בחי' חכמה שהוא נקרא קודש. וע"כ אין לה שיעור כי שם בתחלת המשחבה שהוא בחי' כח בחי' רוח דלעילא הנ"ל עדיין אין שם שיעור ומדה כלל. רק היא נטלת מאומד ומחשבה כי היא בבחי' מחשבה שבמוח בחי' כח כנ"ל. כי כל המדות והשיעורים הם רק אחר הבריאה והרוח דלעילא הוא בבחי' קודם הבראיה כנ"ל. והתרומה שניה שהיא מעשר מן המעשר היא בחי' רוח דלתתא שהוא בחי' פועל ששם המדות והשיעורין. וע"כ היא מעשר מן המעשר כי החיות דלתתא הוא רק חלק ממאה בחי' מעשר מן המעשר. בסוד חייב אדם לברך מאה ברכות בכל יום כמובא. וע"כ צריכין להפריש מקודם המעשר. כי המעשר הואבחי' מלכות פה בחי' הדיבור שהוא בחי' מעשר מן המחשבה מבחי' רוח דלעילא והוא ניתן ללוי שהוא בבחי' הדיבור בבחי' וגבורתך ידברו שהוא סטרא דלוי כידוע. שהלוים הם בבחי' גבורות וע"י הדיבור מוציאין מכח אל הפועל. דהיינו ע,שי המעשר ללוי שהוא בחי' דיבור עי"ז מוציאין מכח אל הפועל ואזי נמשך הרוח דלתתא שהוא בבחי' פועל. וזה בחי' מעשר מן המעשר שהוא ג"כ תרומה שהוא בחי' רוח דללתא כנ"ל. וכן מרומז ג"כ בדברי רבינו במ"א (בסי' נ"א) שהלוי היא בחי' הממוצע בין קודם הבריאה לאחר הבריאה כמובא במאמר אר"ע כשתגיע לאבני ששי טהור וכו' ע"ש. וע"כ נקרא בשם לוי לשון התחברות כ"ש הפעם ילוה אישי אלי היינו שהוא בחי' הדיבור המחבר רוח דלעילא ורוח דלתתא. כי הוא ממוצע בין שניהם וכלול משניהם וכמובא בדברי

רבינו נ"י (בסי' י"א) שהדיבגור נקרא ציפרתא דקאי וכו' דרישי' מטי עד צית שמיא וקרסולי' במיא למטה כי הדיבור כלול מלמעלה ומלמטה. כי הוא מוציא מכח אל הפועל ששזה עקיר הבריאה כ"ש שם. וע"כ נקרא הדיגור הקדוש של בחי' לה"ק פי שנים. כ"ש רבינו (בסי' י"ט) בבחי' ויהי נא פי שנים ברוחך כ"ש שם כי הוא פי שנים ממש כי כלול משני הרוחות הנ"ל כנ"ל. וע"כ נתנו חכמים שיעור לתרומה ראשונה תרי ממאה כי הרוח דלעילא כלול מב' הרוחות כי זהכלל שהעליון כלול מהתחתון כי ההשתלשלות מראשית מהחשבה שהוא בחינת רוח דלעילא עד סוף המעשה שהוא הרוח דלתתא הוא עד בחי' מאה בבחי' א"ת מה אלא מאה שזה בחי' מאה ברכות כנ"ל שזה בחי' מעשר מן המעשר שהוא חלק ממאה כנ"ל. וע"כ הרוח דלעילא שהוא כלול מב' הרוחות הוא פי שנים כתחתון היינו תרי ממאה כי הוא כלול משניהם כנ"ל. ובאמת מעיקר הדין מדאורייתא אין לתרומה ראשונה שום שיעור כי שם למעלה מן השיעור והמדמה כנ"ל. רק חכמים נתנו לו שיעור ע"ש סופו. כי סופו להשתלשל עד למטה עד סוף המעשה. כי סוף מעשה במחשבה תחלה כמובא שם במאמר ויהי נא פי שנים הנ"ל ע"ש וע"כ שני התרומות לכהן. כי הכהן הוא בבחי' חכמה כמובא שמשם הוא בחי' ב' הרוחות בבחי' כולם בחכמה עשית. וע"י אלו המתנות הנ"ל. עי"ז מרימין ומעלין התבואה ומתקניןאותה כאו בוראין אותה מחדש כי ממשיכין לה החיות מן הקדושה מתחלת המחשבה עד סוף המעשה כנ"ל. ואזי התבואה נתקדשה בקדושת שלימות לה"ק שהוא בחי' פי שנים שעל ידו נברא העולם וכל אשר בה. וע"כ מפרישין אח"כ מעשר שני זה בחי' שלימות לה"ק ע"י תרגום. כי המעשר שני הוא בבחי' תרגום שהוא סמוך אל הקדושה ונאכל לזרים. והוא ממוצע בין מתנות הכונה שהם קודש לגמרי. ובין שאר התבואה הנאכלת לזרים. ועיקר מצותו הוא רק להעלותו לירושלים עיר הקודש. שהיא בחי' מלכות פה בחי' לשון הקודש ולאוכלו שם. שעי"ז עולה הטוב שבתרגום ללה"ק והרע נכנע ואזי הותרה התבואה באכילה לישראל. כי נכנע הרעעל ידי בחי' שלימות לה"ק ע"י התרגום כנ"ל. ע' לעיל בה' ערלה (הלכה א') שם מבואר קצת יותר בחי' מעשר שני. כי הוא בחי' נטע רבעי שהוא בחי' לשון תרגום המשלים לשון הקודש על ידי שנאכל בירושלים כנ"ל:

תרומות ומעשרות ב

אות א

ע"פ המאמר וביום הביכורים המתחיל ואת העורבים צויתי לכלכלך וכו' המדבר מצדקה (בלק"ת סי' ד') ע"ש היטב שע"י צדקה מעלין ומתקנין פגם הדעת של זקני הדור שאין להם שלימות. ועי"ז מכניעין מצח הנחש ומתגבר מצח הרצון ואזי נשמע קול הקריאה

של יו,ט וכו' ואזי נתגלה הרצון ע"י התגלות הרצון נעשה יראה וע"י היראה נעשה כלי לקבל את החסד ואזי כששופע החסד אין צריכין לעשו"ת שום מלאכה ומו"מ. כי נתקיים העולם בחסדו ואזי נתקיים ועמדו זרים ורעו צאנכם ובני נכר אכריכם וכרמיכם ואתם כהני ה' תקרוא, כהני ה' דייקא בחי' חסד וכו' וכ"ז נעשה ע"י הצדקה נמצא שתועלת הצדקה גדולה מאד כי על ידה אין צריכין לעשו"ת שום עסק ומלאכה כנ"ל כי העסקים והמלאכות שהם בשביל צרכי הגוף הם מבטלין מאד מעבודתו ית' ואע"פ שהם ג"כ עבודת הבורא וכו' וכו' אעפ"כ כששופע חסדו ית' אין צריכין לשום עסק ומלאכה וכו' כנ"ל. ע"ש כל זה היטב:

והנה אנו צריכין להמשיך עלינו תמיד ההנהגה זזו של לעתיד לבא שאז יתקיים העולם בחסדו ולא יצטרכו לעשו תשום עסק ומלאכה כי הל"ט מלאכות אע"פ שהם ג"כ עבודת הבורא כמבואר שם במאמר הנ"ל. אעפ"כ הם סכנה גדולה וצריכים בירור גדול מאד שיהי' בקדושה. כי עיקר זוהמת הנחש הוא נאחז מל"ט מלאכות כידוע וכמבואר בדברי רבינו ז"ל בכמה מקומות ואפשר שזה ג"כ בכלל דברי רבינו ז"ל שביאר שם במאמר הנ"ל בעוצם מעלת הצדקה שעל ידה זוכין להנהגה של לעתיד שיתקיים העולם בחסדו ולא יצטרכו לשום עסק ומלאכה מל"ט מלאכות וביאר שם בתחלת המאמר אע"פ שהם ג"כ עבודת הבורא כי ל"ט מלאכו תהם בחי' מלאכת המשכן וכו' אע"פ כן אם היה שופע עלינו חסדו לא היינו צריכים לכל זה וכו' ע"ש היטב. ולכאורה קשה קצת בדבריו מה תירץ על הקושיא שהקשה בעצמו על דבריו אע"פ שהם ג"כ עבודת הבורא וא"כ מה איכפת לן שאנו צריכין לעסוק במלאכות ומו"מ מאחר שהם ג"כ עבודת הבורא ית' ומה זה התירוץ על קושיא זו מה שסיים אעפ"כ אם הי' שופע חסדו לא היינו צריכים לכ"ז וכו' ע"ש כי עדיי וקשה ומה איכפת לן אם אנו צריכים לזה לעסוק במלאכות ומו"מ מאחר שהם ג"כ עבודת הבורא. אך באמ תכונתו כי בודאי אע"פ שהעיסקים הם ג"כ עבודת הבורא אעפ"כ בודאי העבודה של תורה ותפילה ודביקות הבורא ית' כמ ושהייה לעתיד הוא בודאי גבוה ביותר מהעבודה של קיום העולם דהיינו העבודה שיש בעסק הל"ט מלאכות ובפרט על פי הנ"ל שהל"ט מלאכות הם סכנה גדולה מחמת שנאחז שם זוהמת הנחש. ע"כ צריכים להשתדל לזכות להנגה של לעתיד שיתקיים העולם בחסדו ואז יתבטל הל"ט מלאכות לגמרי מישראל כ"ש ועמדו זרים וכו'. ואז יתבטל זוהמת הנחש לגמרי ובשביל זה אנו צריכים לברר כל הדברי סמבחי' הל"ט מלאכות שהוא בחי' ההנהגה של עכשיו:

תרומות ומעשרות ג

אות ב

ע"פ המאמר ויתן עוז למלכו וכו' בליקוטי הראשון בסי' ע"ח ע"ש. והיוצא משם לענייננו כי ע"י הדיבור דקדושה בתורה הקדושה עי"ז מקררין חמימות הלב שלא ישרוף את האדם ח"ו בבחי' מ"ש בזוה"ק אלמלא כנפי ריאה דנשבי על לבאהוי לבא אוקיד כל גופא. כנפי ריאה זה בחי' התורה ששם רוח אלקים מרחפץ לקרר חמימות הלב דלא יוקיד כל גופא ח"ו בבחי' ורוח אלקים מרחפת על פני המי סכי ריאה דא מיא דאיהו אורייתא. כי כשהאיש הישראלי בוער בלבו להש"י הי' יכול לאוקיד כל גופא כי תבערת הלב של איש הישראלי להש"י הוא בלי שיעור עד שמגודל ההתלהבו תהי' אפשר לאוקיד כל גופא אבל כשיתלבש באותיות התורה. עי"ז מקרר לבו ע"י דיבורי התורה שהוא כנפי ריאה דנשבא על לבאוכו' כנ"ל וכן ח"ו להיפך כשבוער ח"ואל תאות עוה"ז הי' ג"כ אוקיד כל גופא ח"ו אבל ע"י דיבורי התורה הקדושה ניצול מתבערת הלב כי התורה הוא בבחי' כנפי ריאה דנשבי על לבאדלא יוקיד כל גופא ח"ו הן ע"י ריבוי התלהבות ותבער תהבל להש"י חוץ מהשיעור הן ע"י ריבוי תבערת הלב את התאות כי התורה מרחף על הלב ומציל משניהם וכו' כנ"ל:

וזה בחי' תרומה ומעשר לכהן ולוי כי באמת צריכים ליזהא מזה מאד משני מיני תבערת הלב הנ"ל. כי גם כשבוער הלב להש"י חוץ מהמדמה גם זה אינו טוב כיעי"ז יכול ליפול לגמרי ח"ו ע"כ צריכין תמיד להרבות בעסק התורה כי התורה היא בחי' עמודא דאמצעיתא שמצלת מב' התבערו של הלב כנ"ל דהיינו שמצלת מתבערת הלב אל התואת ח"ו וגם מקררת הלב שלא יבוער חוץ מהמדה להש"י רק ילך בהדרגה ובמדה כסדר כי אע"פ שבודאי ראוי שיבוער האדם להש"י מאד מאד וכך הוא טבע כל האדם בשרשם שמצד היקידה שבלבבם כל אחד בוער מאד מאד להש"י בל ישיעור וערך אבל אעפ"כ צריכין ליזהר מאד לצמצם ההתלהבות והתבערה הזאת שלא יהי' חוץ מהמדה ח"ו דלא יוקיד הלב כל גופא ח"ו מריבוני ההתלהבות להש"י. כי הש"ירוצה בקיום העולם. כ"ש ואבית תהלה מגושי עפר מקרוצי חומר וכו'. ע"כ צריכין לצמצם ההתלהבות שיהי' בהדרגה ובמדה בבחי' והחיות רצוא ושוב שלא יצא חוץ מהמדה ח"ו. כי רבים נכשלו עי"ז ונפלו לגמרי ע"י ריבוי התבערה חוץ מהמדה. ע"כ צריכין לעסוק בהתורה. כי רק ע"י התורה הקדושהיכולין לקרר את הלב משני החמימות הנ"ל. דהיינו מתבערת התאוה ח"ו ומתבערת הלב להש"י חוץ מהמדה ולעבוד את הש"י בהדרגה ובמדה כסד כרצונו הטוב. וע"כ צריכין לקדש את אכילתו מאד. וזה בחי' עשר קדושו"ת שיש בלחם

וכמבואר בטא"ח שיש עשר מצו תבפ ע"ש. כי הלחם סועד את הלב כי פתא סעדא דלבא. וע"כ ע"י האכילה נתחזק הלב היינו שמתגבר תבערת הלב כנראה בחוש שעיקר חיזוק תבערת הלב הוא ע"י האכילה שמביאחמימות וחיזוק להלב. וע"כ כשאין האכילה בקדשוה ע"פ התורה אזי מתגבר ח"ו תבערת הלב ע"י האכילה ח"ו. כ"ש וישמן ישורון ויבעט וכו' ולפעמים יכול לבעור ביותר חץ מהמדה להש"י ע"י אכילה ושתיה שזהו בחי' ואל אצילי בני ישראל אל שלח ידו. מכלל שהי' ראויים להשתלח בהם יד כשפירש"י שם. כי ויחזו את האלקים ויאכלו וישתו שהסתכלו בו בלב בס מתוך אכילה ושתיה ונתלהבו להש"י חוץ מהמדה והסתכלו והציצו חוץ מהגבול בז שאין להם רשו"ת שזהו בחי' פגם נדב ואביהוא בחי' שתויי יין נכנסו למקדש שהפגם שלהם הי' שנתלהבו חוץ מהשיעור. כ"ש בקרבתם לפני ה' וימותו. וזהו בחי' פן תאכל ושבעת ורם לבבכך ושכחת את ה' אלקיך. כי זה שנתלהבין ובוערין לה"י חץ מהמדה. זה בחי' רום לבב וגסות שעי"ז יכולין להכשל לגמרי ח"ו ולהתרחק מהש"י בחי' ורם לבבך ושכחת את ה' אלקיך ורוב בני אדם נכשלין בזה כי באמת ע"פ רוב האיקר מה שאין האדם מתקרב להש"י ואינו חוזר בתשובה להש"י. אע"פ שהמניעה מחמת התגברות תאות הגוף. אבל גם זה הוא מניעה גדולה מלהתקרב להש"י היינו ריבוי תבערת הלב להש"י שבוער חוץ מהמדה כי בודאי אם נתפוס איזה אדם שהוא בכל ישראל שלא נזקרה בו אפיקורסות ומינו תאם נשאל אות ואם הוא חפץ בתושבה לחזור להש, יבודאי הכל ישובו פה אחד שרוצים מאד מאד לשוב להש"י ומתגעגעים לזה מאד מאד ימים ושנים. וגם אם נשאל אותו אם רוצה לעשו"ת איזה דבר בשביל הש"י כדי לשוב אליו ית' כגון למוד דף גמרא או ליתן פרוטה לצדקה או לילך לטבול במקוה וכיוצא בזה מדברים המקדשין את האדם בודאי ישוב בפה מאל הן. כי בודאי אני מרוצה לעשו"ת בכפלים מהנ"ל. ובלבד שיועיל לי כי אני יודע שכל זה אינו מועיל לי לפיעוצם ריבוי הפגמים והחטאים שפגמתי נגדו ית' ומחמת זה שנדמה לו שכל זה לא יועיל לו. ע"כ אינו עושה כלל. נמצא שמחמת ריבוי תבערת לבבו מחת שלפי מה שמשער בליביה גדולתו ית' ואיך פגם נגדו ית' אשר לפי זההוא צריך להתקדש בקדושה יתירה מאד מאד. ולסקל עצמו לגמרי מהעולם הזה ולהשליך כל תאות עוה"ז אחרי גוו ולהתקדש בכל הקדושו"ת ולהתענות הרבה ולסגף עצו בכל הסיגופים שבעולם וגם כל זה אינו מספיק לו לפי עוצ סחטאיו. ומחמת שאינו יכול להתגבר על גופו לעשו"ת כל אלה. מחמת זה אינו עושה כלל אפילו מה שיכול ויש שנלפוח כ"כ בדעתם עד שאינם יכולים אפי' ללמוד דף גמרא או פרק משניות. מחמת שיודעים שצריכים לעשו"ת הרבה מאד. ומחמת זה אינם עושים כלל. ועל זה כבר הזהיר

אותנו מאד שלמה המע"ה אל תצדק הרבה ואל תרשע הרבה כי מחמת שרוצה להיות צדיק הרבה כנ"ל. ע"כ הוא רשע הרבה ח"ו כנ"ל. כי באמ תבודאי הי' ראוי שיהי' כך כמו שבוער בלבו כנ"ל. ולקדש עצמו בכל הקדושו"ת ולהפוך פניו מהעוה"ז לגמרי וכו' וכו' ויותר ויותר. אבל אעפ"כ וכי מאן דלא יכול למיעבד כולא מצוה פלגא מצוה נמי לא ליעבד. וכי מפני שאינו יכול להרויח כל מה שיכולין להרויח בזה העולם א"כ לא ירויח כלל. וגם יפסיד ח"ו מה שיפסיד ר"ל ר". כי בודאיכל מה שיעשה איזה דבר בבקדושה בשביל הש"י אפי' נקודה קטנה בעלמא בודאי לא יאבד לעתיד שום דבר אפי' דיבור א' בתורה או תפילה או פרוטה אחת לצדקה וכיוצא בזה ולא די שזה לא יאבד בודאי בשום אופן אפי' יהי מי שיהיה אפילו אם ח"ו עבר על כל התורה כולה כמה פעמים אעפ"כאין הקב"ה מקפח שכר כל בריה. וכל מה שפעל ועשה בשבי להש" ידגר גדול ודבר קטן לא יאבד דבר לעתיד. כי אע"פ שכתוב בספרים שמי שהוא רשע הוא מוסיף כח בקליפה ח"ו על ידי מעשיו הטובים כבר יש על זה כמה תירוצים. כי אם הי' כן בפשיטות כבר אבדה התקוה של כל בעלי תשובה. כי בודאי א"א שישוב בפעם אחד להש"י. וא"כ מהיכויתחיל לעשו"ת תשובה כי הלא בהתחלה עדיין אינו צדיק וא"כ מהיכן יזכה לשוב ואין להאריך בזה. וגם אם הי' ח"ו כך כ"ש שם בפשיטות א"כ הי' צריכים לכל הרשעים להמיר דתם לגמרי ח"ו. וא"כ ח"ו יהי' המומר חשוב יותר מן הרשע שהואעדין בכלל ישראל ובודאי לא כן הדבר כי אדרבא אפילו פושעי ישראל כל זמן ששם ישראל נקרא עליו כל זמן שיש בו איזה נקודה טובה עדיין ואינו פורק עול לגמרי ועושה לפעמים איזה דבר שבקדושה בודאי הוא יקר מאד בעיני הש"י. וא"א להאריך בזהשלא לצאת חוץ מן הענין. והכלל כי כל מי שרוצה לחוס על עצמו שלא יאבד את עולמו לגמרי ומתגעגע לשוב להש"י אע"פ שאינו זוכהל שוב כראוי לו אעפ"כ כל מה שיעשה איזהדבר שבקדושה יהי' איך שיהי' בודאי לא יהי' נאבד דבר אפילו אם לא יזכה לתשובה שלימה באמת עכ"פ הדבר שבקדושה שיעשה לא יהי' נאבד כלל ח"ו מכ"ש שע"פ הרוב כשהיי' חזק בדעתו וירגיל עצמו מעט מעט בתוך דרכי הקדושה סוף כל סוף יזכה לשוב בתשובה שלימה להש"י כראוי כי אין שום ייאוש בעולם כלל כמבואר אצלינו כמה פעמים:

אות ג

נמצא שהעיקר מה שאי והאדם מתקרב להש"י הוא מחמת ריבוי תבער תהלב חוץ מהמדה כנ"ל. וזה בחי' עושה מעשהזמרי ומבקש שכר כפינחס דהיינו שהוא עושה מה שעושה. וכשמזכירין אותו לשוב להש"י הוא רוצה רק שיהי' נעשה תיכף ומיד צדיק

גמור כפינחס ואם לאו אינו רוצה כלל. ועי"ז נטרד ירבעם בן נבט כי הש"י תפסו בבגדו ואמר לו חזור בך ואני ואתה ובן ישי נטייל בגן עדן ושאל מי בראש השיב הש"י בן ישי בראש ומחמת זה לא רצה לשוב כשר"ל ולכאורה הדבר תמוה כי הלא ירבעם הי' חכם גדול. ואיך יעלה על דעתו לשאול את הש"י מי בראש. וכי יהי' חוטא נשכר היעלה על הדעת שאחר שהרשיע כ"כ. יהי' גדול יותר מדוד המע"ה שעבד את הש"י ביגעה גדולה מאד מאד כל ימיו. אך ע"פ הנ"ל מבואר הענין היטב. כי תיכף כשהזיכרו הש"י לשוב תיכף נתלהב ירבעם מאדמאד להש"י בהתלהבות גדול ועצום מאד עד שלפי עוצם ההתלהבות אז הי' יכול לעלות למדריגה עד שיהי' גודל מאד אפילו יותר מדהמע"ה והי' רוצה לשוב רק באופן שיבטיחו הש"י שיזכה לתשובה גדולה כ"כ עד שיעלה למדריגה גבוה יותר מדוד המהע"ה נמצא שלא דיבר שטות גמור כי לא עלהעל דעתו שיהי' בחנם גבוה מדוד רק ששאלתו הי' שהי' רוצה לעבוד את הש"י כ"כ עד שיעלה במדריגה יותר מדוד וזהו בודאי אפשר ואפשר כי כל אדם אפילו פושעי ישראל יכול לעלות למדריגות גבוהות מאד כי במקום שבעלי תשובה עומדין אין צדיקים גמורים יכולין לעמוד. אבל אעפ"כ הסכיל מאד במה שתלה תשובתו בזה דייקא היינו שהשיב להש"י שאינו רוצה לשוב כ"א בזה האופן שיהי' גדול מדוד וע"כ השיב לו הש"י להיפך כן שבן ישי בראש כיהוא מחויב להיות מרוצה לשוב. אפילו אם לא זיכה רק למדריגה קטנה מאד כי עיקר התשובה הוא לב נשבר ומאחר שאדם יודע שפגם כ"כ הוא מחויב להיות רמוצה שישעה בשביל הש"י ואעפ"כ לא יזכה כ"א למדריגה הפחותה מאד ואם לא יזכה ע"י כל עבודתו כ"א למעט עונשו בגיהנם קצת ג"כ כדאי לבלותכל ימיו בעבודת ה' בשבי לזה לבד כי צער א' בגיהנם רגע אחת עולה יותר מכל העוה"ז כל ימי חייו ואם יהי' מרוצה לכך בודאי הש"י ירחם עליו כי חפץ חסד הוא ורוצה בתשובתן של רשעים והבא לטהר מסייעין לו וברובת הימים אם יהי' חזק בדעתו לבל יניח את מקומו אפילו אם יעבור עליו מה, יוכל לזכות לעלות מדרגא לדרגא ולקנות חיי עולם ויזכה למה שיזכה אשרי לו. נמצא שמה שהאדם בוער להש"י חוץ מהמדה ומחמת זה נכשל לגמרי ח"ו. זהו בחי' גסות ורום לבב כי מחמת הגיאות שבלבבו אינו רוצה לעבודאת הש"י כ"א כשיזכה לעבוד את הש"י בעבודה גבוה מאדוכו' כנ"ל. כי באמת אע"פ שבודאי ראוי להאדם לעבוד את הש"י בכל מיני עבודות ולסלק עצמו מהעוה"ז לגמרי כי לכך נוצר אעפ"כ יקר בעיני הש"י כל ת ננועה ותנועה שעושין בשבילו ית'. ע"כ כל אשדר תמצא ידך לעשו"ת בכחך עשכ ואם אין אתה זוכה להתגבר לעשו"ת כראוי לך עכ"פ עשה מה שתוכל מעט הן הרבה ועכ"פ לא תאבד עולמך לגמרי ח"ו:

אות ד

וע"כ צריכין לקדש את האכילה של ישראל בכמה קדושו"ת כדי שלא יבעור הלב ע"י האכילה חוץ מהמדה ליין או לשמאל כי שניהם אינם טובים כנ"ל. וזה בחי' פגם אכילת עץ הדעת טוב ורע כי הוא מעורב טוב ורע ושניהם פגומים כי גם הטוב הוא פגום כיהואחוץ מהמדה. והרע בודאי הוא רע וע"כ הזהיר הש"י שלא יאכל אכילה זאת שמעורב טו"ר כנ"ל. כי צריכין להתדבק בעץ החיים שהוא התורה שמקררת הלב שיהי' בהדרגה ובמדה כנ"ל כי אדה"ר פגם בשני הבחי' הנ"ל כמובא שאדה"ר הסתכל בהמ דלא הוי ליה רשו שזהו בחי' תבערת הלב להש"י חוץ מהשיעור. וגם מבואר בתורה שפגם ע"י ריבו יתאוה כ"ש וכי תאוה הוא לעינים וכו' היינו שני הבחי' הנ"ל שהם תבערת הלב להש"י חוץ מהמדה ותבערת הלב אל התאות שזהו בחי' עץ הדעת טוב ורע שנקרא טוב ורע ושניהם לגנאי כי גם הטוב הוא פגום מחמת שהוא חוץ מהמדה כנ"ל כי הא בהא תליא מחמת שהאדם בוער חוץ מהמדה כשאיונו זוכה לקרר חמימות ע"י התורה הקדושה אזי יכול ח"ו ליפולת עי"ז לתאוות רעות ולהכשל מאד כנ"ל. שזהו בחי' יעלו שמים ירדו תהומות שמחמת שהעליה הוא שלא כסדר עד לשמים גם הירידה ח"ו עד התוהום ח"ו. בחי' מפני זעמך וקצפך כי נשאתני ותשליכני כי זהו בחי' הריסה בחי' פן יהרסו לעלות אל ה' וכמבואר במ"א. וע"כ עיקר מה שנכשלה חוה הי' ע"י שהוסיפה על הציווי כשרז"ל דחפה עד שנגעה בו וכו' כי מה שהוסיפה על הציווי ואמרה שגם הנגיעה אסורה זה בחי' חוץ מהמדה ועי"ז נכשלה לגמרי ואכלה מעץ הדעת. וע"כ גם בתחילה עיקר התחלת הסתת הנחש הי' ע"י הוספה שאמר אף כי אמר אלקי סלא תאכלו מכל עץ הגן וכו'. וזהו בחי' מה שהי' שואל עשו את אביו אבא איך מעשרין את התבן ואת המלח. וזהו מה שהזהירה התורה לא תוסיפו על הדבר ולא תגרעו ממנו וכ"ש שהמע"ה לא תוסיף על דבריו. כי כל זה הוא בחי' ריבוי אור חוץ מהמדה שעי"ז יוכל להכשל לגמרי ח"ו כנ"ל:

אות ה

וזה בחי' תרומה לכהן שצריכין ליתן מן הלחם תרומה לכהן כי הכהן ממשיך רוח אלקים המרחף על פני המים שהיא התורה שהואהרוח של כנפי ריאה המנשב על הלב לקרר חמימות הלב כנ"ל כי זה בחי' ברכת כהנים בחי' וישא אהרן את ידו אל העם ויברכם ויעקר ברכת כהנים הוא שלום כמ ושמסיימין וישם לך שלום וע"כ ברכת כהנים הוא אצל שים שלום ושלום זה בחי' שעושין שלום בין המדות ע"י התורה שמרחפת על הלב ומקררת התאות וגם מצמצמת את התלהבות הלב שלא יהי' מתלהב חוץ מהמדה. וזהו בחי' שלום שמחבר שני הפכים הנפש והגוף כי הנפש בוערת להש"י בלי שיעור וכן

הגוף להתאות ח"ו צריכין לקרר הלב ע"י התורה ולהמשיך בחינות שלום שיהי' שלום בעצמיו לעבוד הש"י בהדרגה ובמדה וע"כ ברכות כהנים הוא ע"י נשיאת הידים כי הידים הם בחי' כנפי ריאה כ"ש רבינו ז"ל במ"א כי כשנושאין הידים נתנשאין הכנפי ריאה שסומכין אלהים כמבואר בפוסקים שבשביל זה נשבר הגף טריפה כי בודאי ניקבה הראיה. ודיים הם במקום הכנפים שבעוף נמצא שכשנושאין הידים נתנשאין כנפי ריאה אשר בהם הרוח המנשב על הלבשמקרר חמימות הלב כנ"ל וזה בחי' ברכת כהנים שהוא שלום שמברכין בנשיאת כפיים דייקא כדי להמשיך הרוח שבכנפי ריאה שנושב על הלב ויקרר חמימות הלב ולזכות לעבוד הש"י בהדרגה ובמדה שזהו בחי' שלום כנ"ל כי עיקר התורה הוא אצל הכהן כ"ש יורו משפטיך ליעקב ותורתך לישראל וכו'. כ"ש כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו כי הכהנים ממשיכין התורה לישראל שהוא בחי' רוח יים שבכנפי ראיה שממשיכין בנשיאת כפים ע"י ברכת כהנים שהוא בחי' שלום כנ"ל. וע"כ גם התורה נקראת שלום כ"ש ה' עוז לעמו יתן וכו' וע"כ צריכין ליתן תרומה לכהן שעי"ז מקדשין את הלחם הסועד את הלב שלא יבוא חמימות אל הלב חוץ מהמדה כנ"ל כי ע"י הכהן נמשך הרוח שבכנפי ראיה המקרר חמימות הלב הנמשך ע"י האכילה כנ". וע"כ צריכין ישראל לקדש אכילתם ע"פ התורה. כ"ש ותורתך בתוך מעי כדי לקרר ע" יהתורה חמימות הלב שנמשך ע"י האכילה כנ"ל. וזה בחי' נטילת ידים במים קודם האכילה כי צריכין לקדש את הידים במים ששם רוח אלקים מרחפת בבחי' ורוח אלקים מרחפת ע"פ המים כנ"ל וע"כ ע"י המים מקדשין את הידים שיהי' בהם רוח אלקים שהוא הרוח שבכנפי ריאה שהם כנגד הידים ואז יכולין לשאת הידים בקדושה גדולה. בבחי' שאו ידיכם קודש בבחי' נשיאת כפים ועי"ז נתנשאין הכנפי ריאה ומרחפין על הלב שלא יזיק האכילה חס ושלום שלא תביא האכילה ריבוי חמימות בלב שלא יבעור הלב ח"ו חוץ מהמדה דלא יוקיד כל גופא כנ"ל. וזה בחי' תרומה לכהן ומעשר ללוי כי עיקר הצמצום הוא ע"י הלוי שהוא בחי' צמצום כידוע כי הכהן ממשיך רוח חיים לקרר הלב אבל עיקר הצמצום שיהי' בהדרגה ובמדה הוא ע"י הלוי. וע"כ תרומה לכהן אין לה שיעור רק החכמים שהם בחי' תורה שבע"פ הם נתנו שיעור כי עיקר השיעור וצמצום הוא ע"י הדיבור שהוא בחי' מלכות פה ותורה שבע"פ קרינן לה. וע"כ החכמים שהם בחי' תורה שבע"פ נתנו שיעור ומדה גם לתרומה הניתנה לכהן אבל עיקר השיעור והמדההואבבחי' לוי וע"כ צריכין ליתן מעשר ללוי כדי לצמצם הלב שיהי' בהדרגה ובמדה כראוי וע"כ בכל העבודות של הביהמ"ק הי' הלוי מסייע לכהן כ"ש ונלוו עליך וישרתוך כי הלוי עושה גבול ומדה להקדושה הנמשכת ע"י הכהן שיהי' בהדרגה ומדה

שזהו בחי' מה שהי' הלווים מנצחים בשיר על הדוכן כי שיר הוא מסטרא דגבורה כמובא ועיקר השיר הוא בחי' מדות וצמצומם שנתצמצם הרוח שבכנפי הראיה במדות ובמשקל השיר כראוי עי"ז עיקר השיר כידוע בחוש נמצא שהשיר הוא בחי' צמצום הרוח שבכנפי ראיה שינשב כסדר על הלב כי גם הרוח שבכנפי ריאה צריכין לצמצם שינשב בהדרגה ובמדה. שזהו בחי'עבודת הלוי שמסייע את הכהן בשעת הקרבנות ועיקר עבודת הלוי היא השיר שעולה ויורד בנגינה כפי משקל השיר. בבחי' לעשו"ת לרוח משקל היינו לרוח שבכפני ריאה:

אות ו

וזה בחי' מה שהלוי יוצק מים על ידי הכהן קודם ברכות כהנים כי המים ששם רוח אלקים מרחפת וע"כיקר הקדושה על ידם כי ע"י תבערת הלב חוץ מהמדה משם באין ח"ו כלהפגמים שהם כל הטומאות ח"ו ועיקר הטהרה והקדושה להטהר מזה הוא ע"י הרוח שבכנפי ריאה שהוא בחי' התורה שמקררת הלב ומטהרת הלב מכל החמימות ומכל הפגמים וע"כ עיקר הטהרה מכל הטומאות שבעולם הוא ע:"י המים כי שם רוח אלקים מרחפת. כ"ש ורוח אלקים וכו' ועי"ז נתבטלין כל הטומאות הבאי ן ע"י חמימות הלב וע"כ כשם שצריכין להטהר במים מטומאה להטהר או מקדושה קלה לקדושה חמורה כן צריכיל טבול מקדושה חמורה לקלה. שזהו בחי' חמש טבילות ועשרה קדושין שהי' הכה"ג טובל ומקדש ביוה"כ. בכל עת שהי' משנה בין מקדושה קלה לחמורה ובין מחמורה לקלה כי אפילו כשיוצאין מקדושה חמורה לקלה צריכין להטהר במים כדי להמשיך רוח אלקים המרחפ ע"פ המים שלא יזיק לריבוי הקדושה ח"ו שלא יתלהב הלב עי"ז לצאת חוץ מהגבול כנ"ל. וע"כ הלוי יוצק מים על ידי הכהן קודם נשיאת כפים. כיעיקר הצמצום והמדה הוא ע"י סטרא דלוי שעי"ז יכול הכהן להמשיך רוח אלקים בנשיאת כפים לקרר הלב ולצמצמו בהדרגה ובמדה כנ"ל:

אות ז

וזה בחי' תרומה שדרשו רז"ל תרי ממאה כי התרומה לכהן כדי לקרר חמימות של הקדושה יותר מדאי ומחמימות של התאות ח"ו וכנ"ל. וע"כ איתא שתרומה הוא בחי' התורה. כי תרומה הוא אותיות תורה מ"ם. היינו התורה שניתנה למ"ם יפו כמובא. כי בחי' הנ"ל הנעשה ע"י התרומה דהיינו לקרר חמימות הלב כנ,ל. זהו בחי' התורה כי עיקר רוח אלקים המרחף על הלב לקרר החמימות הנ"ל הוא בהתורה וכנ"ל. כי ע"י דיבורי התורה והדיבור הוא רוח אלקים רוח ממללא רו חהחים. כ"ש ויהי האדם לנפש חי' ותרגומו לרוח ממללא. כ"ש רבינו ז"ל במ"א עי"ז ממשיכין רוח החיים שבכנפי ריאה ומקררין חמימות הלב דלא יוקיד את גופא בשני החמימות הנ"ל. וזהו בחי' תרומה תרי

ממאה. מאה זה בחי' הדיבור שנקרא מאה בחי' מאה ברכות שצריכין לברך בכל ים כדי לקדש את הדיבור ולהמשיך רוח חיים וברכה על ידו שהם בחי' מאה אדנים של המשכן. שכל זה הוא בחי' מלכות אדנ' שהוא בחי' הדיבור שכלול מעשר ועשר מעשר בחי' מאה כידוע. וע"י שנותנין להכהן תרומה תרי ממאה עי"ז ממשיכין רוח החיים הנ"ל שבכנפי ריאה הנמשך ע"י דיבורי התורה כנ"ל. שהם מקררין שני החמימות הנ"ל חמימות של הקדושה יותר מדאי וחמימות של התאות כנ"ל. וע"כ נותנין תרי ממאה דיל קרר שני החמימות הנ"ל כי יש חמשים שעיר קדושה וכנגדם חמשים שערי טומאה. וזה ידוע שהעיקר הוא שער החמשים שמשם מקבלין כל השערים כמובא. וצריכין לראות לכוף את יצרו ע"י עסק התורה הקדושה ואז יוצאין מחמשים שערי טומאה לחמשים שערי קדושה שזהו עיקר בחי' התורה שניתנה לחמשים יום כמו שאנו אומרים בשבועות והבדלתנו מחמשים שערי טומאה והכנסתנו בחמשים שערי קדושה. כי ע"י התורה זוכין לצאת מחמשים שערי טומאה לחמשים שערי קדושה. ועיקר התיקון הנעשה ע"י התורה שעי"ז זוכין לצאת מחמשים ש"ט לחמשים שעיר קדושה הוא בחי' הנ"ל דהיינו מה שע"י עסק התורה ממשיכין רוח אלקים לרחף על הלב דלא יוקיד כל גופא בב' החמימות הנ"ל. ועיקר התיקון הוא בבחי' שער החמשים שהוא בחי' יום החמשים שהוא שבועות שבו ניתנה תורה. כי בקדושה צריכין חמימות הלב שלא יצא חוץ מהמדה. שזהו בחי' שער החמשים שא"א להשיגו אפילו משה רבינו לא השיגו כ"ש ותחסרהו מעט מאלקים כמו שדרשו רז"ל. וע"כ אסור לרדוף ולצאת חוץ מהמדה שזהו בחי' שער החמשים שא"א להשיגו כי ע"י התורה מצמצמין הארו של שער החמשים וממשכין משם הארה למ"ו שעיר קדושה שזהו בחי' מזוקק שבעתים הנאמר בתורה. אבל שער החמשים א"א להשיג ואסור להרוס לעלות לשם. כי זהו בחי' חוץ מהמדה הנ"ל ולהיפך בטומאה ח"ו צריכיל ע"י התורה לשבר שער החמשים של הטומאה ואז ממילא בטילין כל המ"ט שערי טומאה כי עיקר שרשם וחיותם משם משער החמשים כנ"ל. נמצא שע"י התורה מתקנין שער החמשים של הקדושה דהיניו שמצמצמין אורו כדי שנוכל לקבל משם ע"י מ"ט שערי קדושה שכולם מקבלין משער החמשים כנ"ל. וכן זוכין ע"י התרוה לשבר ולבטל שער החמשים של הטומאה שעי"ז נתבטלין כל שעיר טומאה שיניקתם משער החמשים כנ"ל. וזה בחי' תרומה שהוא בחי' התורה כנ"ל. שהוא תרי ממאה דהיינו אחד אחד מחממשים. כי צריכין לתקן ולברר התבואה שהוא הלחם הסועד את הלב צריכין לבררו ולתקנו משני החמימות הנ"ל מחמימות של הקדושה יותר מדאי ומחמימות של הס"א כנ"ל. וכל החמימות אלו נמתקין ונתתקנין ע"י התרומה לכהן שהוא תרי ממאה דהיינו

אחד אחד מחמשים שנותנין לכהן שממנו מקבלין הרוח יים לקרר חמיימות הלב לתקן שער החמשים של הקדושה שירד האור בהדרגה ובמדה כסדר. וכן לשבר ולבטל שער החמשים של הטומאה שהוא חמימות הלב מאד להתאוות. כי כשנתבטל ונופל שאר המחשים של הטומאה נתבטלין כל הטומאות שיניקתן משם כנ"ל ואז יוצאין מחמשים ש"ט לחמשים שערי קדושה ונתבררין כל ניצוצות הקדושה מחמשים ש"ט ונכללין בחמשמים שערי קדושה ונתהפכין החמשים שערי טומאה ונכללין במחשמים שערי קדושה. כי העונות נתהפכין לזכיות ואז נעשין מהם מאה ברכות שהוא ב"פ חמשים וכנ"ל. וזה זוכין ע"י התרומה שהיא תרי ממאה. שעל ידי זה נשתלח ברכה בהתבואה על ידי הכהן בחי' מאה ברכות וכנ"ל:

אות ח

וזה בחי' חמשים חמשים לולאות שהיו ביריעות המשכן. והפרכת המבדלת בין הקודש ובין קודש הקדשים היתה נתונה תחת הקרסים המחברים חמשים לולאות הנ"י כי עיקר תיקון הקדושה הוא ע"י הפרכת המבדל תבין הקודש ובין קוד שהקדשים שהוא בחי' צמצום הנ"ל לצמצם התלהבות הלב שלא יתלהב יותר מאדי דלא יוקיד כל גופא. שזהו בחי' האזהרה שהזהיר הש"י אפילו את הכה"ג. ואל יבוא בכל עת אל הקודשד אל מבית לפרכות אשר על הארון ולא ימות וכו'. ופרש"י ולא ימות כמו שמתו נדב ואביהוא בקרבתם לפני ה' וימותו כי נתלהבו ונכנסו חוץ מהמדה. שעי"ז יצאה אש מאת ה' ותאכל אותם בחי' אש הנ"ל של הלב שהי' מוקיד כל גופא אם אין מצמצין אותו ח"ו. וכשזוכין להמשיך על עצמו קדושת הפרכת המבדלת הנ"ל שהוא פרוכתא פריסא בחי' צמצום הנ"ל עי"ז עיקר התיקון.ואז זוכין לצאת מחמשים שערי טומאה לחמשים שערי קדושה כי עיקר יניקת הטומאה הוא מבחי' ריבוי אור שגורם שבירת כלים ח"ו כידוע שזהו בחי' אל תצדק הרבה ואל תרשע הרבה כנ"ל. נמצא שע"י הפרכת המבדלת שהוא בחי' צמצום הנ"ל שלא יכנוס לפנים מן הגבול שלו. עי"ז עיקר התיקון ואזמכנייען חמשים שעיר טומאה ומעלין היטוב שהי' כבוש שם ואזי נכפלין השערים של הקדושה בבחי' מאה שערים בחי' מאה ברכות הנ"ל. בבחי' ויזרע יצחק בארץ ההוא וימצא בשנה ההוא מאה שערים ויברכהו ה' כי זכה להפוך מרע לטוב ונעשהמאה שערים וכנ"ל. וזה בחי' חמשים חמשים לולאות שביריעות המשכן שהם מכוונין על הפרכת המבדלת הנ"ל. כי ע"י הפרכת המבדל תבין הקודש ובין קודש הקדשים היינו צמצום הנ"ל עי"ז נכללין חמשים לולאות שביריעות החיצוניות שמהם הי' יניקה לחמשים ש"ט. כשלא הי' יכולין להתחבר לחמשים שערי קדושה מחמת ריבוי אור וכנ"ל. אבל ע"י הפרכת המבדלת

שהוא התיקון כי צמצום האור הוא עיקר התיקון כידוע. ואז יכולין לקבל ולהתחבר חמשים לולאות שביריעות החיצוניות בחמשים לולאות שביריעות הפנימיות המכסות את קודש הקדשים ואז נעשה המשכן אחד בבחי' והי' המשכן אחד כי נתבטל יניקת הטומאה ונעשה בחי' מאה שערים של הקדושה שהם לולאות שבשני החוברת וכנ"ל וכל זה נתתקן דייקא ע"י הצמצום האור בהדרגה ובמדה שהוא בחי' פרכת המבדלת בחי' ואל יבא בכל עת אל הקודש אל מבית לפרכת כנ"ל:

אות ט

וזה בחי' מעשר ללוי כי עיקר התיקון והצמצום הוא על ידי סטרא דלוי שהוא בחי' צמצום כידוע. וע"כ אע"פ שנתנו תרומה לכהן עדיין לא נתצמצם האור בשלימות. וע"כ מן התורה אין לתרומה שיעור כי שם בבחי' כהן איש החסד עדיין לא נתצמצם האור רק חכמים נתנו שיעור גם לתרומה כי החכמים הם בחי' תורה שבע"פ שהוא בחי' הדיבור שהוא צמצום האור וכנ"ל. אבל העיקר הצמצום הוא ע"י הלוי וזה בחי' מעשר ללוי כי הלוי הוא בחי' צמצום שמצמצם הואר בהדרגה ובמדה כנ"ל ואז כשמקבל הלוי המעשר ונתצמצם האור כראוי אז הוא עיקר השלימות ואז נונתין מעשר מן המעשר לכהן אחד ממאה כי חוזר המאה ונכלל באחד שזהוא עיקר התיקון שיחזור הלכ לשרשו. שזהו בחי' אי"ק בכ"א שזהו עיקר התיקון של המאה ברכות שיחוזר מאה שהוא התפשטות כל העולמות שכלולין מעשר ועשר מעשר שיחזור הכל ויוכלל בשרשו באחד בבחי' והי' מהשכן אחד כנ"ל:

(שייך לעיל) י) לענין שצריכין לצמצם ריבוי ההתלהבות. כי מחמת ריבוי ההתלהבות אין יכול לעשו"ת כלל כנ"ל. וזהו לא בשמים הוא לאמר מי יעלה לנו השמימה ויקחנה לנו וכו'. ופירש"י שאלו היתה בשמים היית צריך לעלות אחריה ולא מעבר לים וכו' היינו כנ"ל. כי לפי ריבוי ההתלהבות של הלב שבוער מאד להש"י עד לשמים אין מספיק לו שום עבודה שבעולם שאפשר לו לעשו"ת כי נדמה לו שעדיין אינו יוצא כלל ומחצת זה אינו עושה כלל ח"ו כנ"ל. וע"ז הזהירה תורה הקדושה המורה לנו דרך החיים לא בשמים הוא כי אין הקב"ה בא בטרוניא עם בריתיו ולא ניתנה תורה למלאכי השרת כלומר שאין הדבר כמו שנדמה לך שאין אתה יכול לעבוד הש"י כ"א כשתעלה לשמים שתעשה עבודות שאין בידך לעשו"ת שהם גבוהים ממך כגבוה שמים וזהו שפרש"י שאלו היתה בשמי היית צריך לעללות אחריה היינו שבודאי האמת הוא כמ ושנדמה לך כי בודאי אפילו אם לא הי' אפשר לקיים את התורה כ"א לעלות לשמים היינו לעשו"ת עבודות גבוהות מאד תיכף שהם בחי' שמים בודאי היית צריך לעלות אחריה

כי בודאי ראו ילאדדם לעבוד את הש"י בתכלי תתכלית מדריגה העליונה הנקרא שמים אבל הש"י חפץ חסד הוא והוא יודע יצרינו כי עפר אנחנו ויצר לב האדם רע מנעוריו וא"א לכל אדם להתחיל תיכף בעבודות גבוהות לשמסי ואפילו לאחר ההתחלה לאו כל אדם זוכה אפילו בסוף ימיו לעבודות גבוהות וא"כ ח"ו אם לא ירצה הש"י לקבל העבודות פשוטים של סתם אנשים כשרים א"כ אבדה התקוה ח"ו של רוב העולם. אבל באמת אין התורה בשמים דוקא דהיינו שלא יהי' אפשר לזכות להתורה כ"א ע"י מדריגות גבוהות בחי' שמים כי אל בשמים הוא וכו'. וסיים המקרא כי קרוב אליך הדבר מאד בפיך ובלבבך לעשותו היינו כי אין הקב"ה בא בטרוניא עם בריותיו ואין הקב"ה חפץ מהאדם שיעלה לשמים דהיינו שיעשה עבודות גבוהות דוקא מה שאין בכחו לעשו"ת רק הש"י חפץ מהאדם שיעשה מה שאפר לו לפי מדריגתו דהיינו שילך מדרגא לדרגא בבחי' סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה שצריכין לילך מדרגא לדרגא נמצא שאין האדם צריך כ"א לעבוד את הש"י לפי מדריגתו דהיינו שימשוך עצמו מעט מעט כמו שאנו מבקשין בכל בוקר שתרגילנו בתורתך שתרגילנו דייקא כנ"ל נמצא שאין האדם צריך כ"א להתקרב ולעלות להמדריגה הקרוב אליו מאד כנ"ל וזהו לא בשמים הוא וכו' שאין אתה צריך לעלות לשמים כנ"ל כי קרוב אליך הדבר מאד בפיך ובלבבך לעשותו כי באמת התורה והעבודה שאתה צריך לקיים כפי רצונו ית' הוא קרוב אליך מאד כי אין אתה צריך רק להתגבר לעלות ממדריגה למדריגה הסמוכה שהוא קרובה אליך מאד וע"ז אתה מוזהר בפיך ובלבבך לעשותו דהיינו ע"י דיבורי תורה ותפילה שהם מקררין חמימות הלב משני הבחי' הנ"ל שעי"ז זוכין לעשו"ת ולקיים את כל התורה ולעלות מדרגא לדרגא הסמוכה בבחי' כי קרוב אליך הדבר מאד בפיך ובלבבך לעשותו כנ"ל. דהיינו הדבר שקרוב אליך מאד שהוא מדריגה הסמוכה. על זה אתה צריך להתגבר בפיך ובלבבך לעשו"ת דהיינו ע"י הדיבור פה הקדוש שמקרר חמימות הלב מב' הבחי' כנ"ל. שעי"ז זוכין לעלות מדרגא לדרגא ולעשו"ת את כל דברי התורה הזאת כנ"ל אמן ואמן:

תרומות ומעשרות ד

אות א

ע"פ נפשי בכפי תמיד ותורתך לא שכחתי מענין מחאת כפים ע"ש (בסי' מ"ו לק"א) כי יש ג' ידים יד הגדולה שהיא יד ימין ויד החזקה שהוא יד שמאל וכשמחברים הידים נעשה בחי' יד הרמה וכל יד הוא בחי' שם הוי"ה ב"ה יוד אותיות וד' אותיות וכו' ואלו הג' הויות ממתקין ג' אלקים שבגרון וכו'. וע"כ כשמכין כף אל כף בשעת התפילה עי"ז נעשה תיקון גדול בחי' המתקת הדינים כי הדיבור יוצא מהגרון שהוא בחי' ג' אלקים

בחי' דינים וע"י שנתעררין בידים ומכין כף אל כף עי"ז נתעוררי זבחי' הג' ידים הנ"ל שהם בחי' ג' הויות והם ממתיקין הג' אלקים שבגרון שמשם הדיבור יוצא כנ"ל. וזהו נפשי בכפי תמיד וכו' "ותורתך "לא "שכחתי ר"ת של"ו שהוא גימ' ג' הויות וג' אלקים כמובא בכתבים ע"פ של"ו הייתי וכו' ע"ש כל זה היטב:

אות ב

וכל התורה תלויה בזה כי כלל מצות התורה הוא להמתיק דינים כי כל אחיזת הס"א והיצה"ר הוא מדינים כידוע שהם נאחזים מסטרא דשמאלא וכל התורה והמצות הם לבטל אחיזת הדינים להמתיק הדין הנאחז בשמאל ולאכללא שמאלא בימינא כידוע וזה בחי' תרומות ומעשרות שצריכין תחילה ליתן תרומה לכהן ואח"כ מעשר ללוי ואח"כ חוזרים ונותנים תרומת מעשר לכהן כי הנתינה היא בידים בחי' צדקה בחי' פתח תפתח את ידיך לו וע"י שנותנים אלו הג' מתנות תרומה ומעשר ותרומת מעשר ע"י זה מתקנין בחי' ידים הנ"ל. כי תרומה לכהן זהו בחי' יד ימין שהוא חסד בחי' כהן איש החסד. ואח"כ מעשר ללוי זהו בחי' יד שמאל שהוא סטרא דלוואי שהוא בחי' שמאל דקדושה כידוע ואח"כ צריכין הלוים לחזור וליתן תרומת מעשר לכהן כדי שהשמאל יהי' נכלל בימין שזה ועיקר תיקון ההמתקה בחי' התחברות הידים נמצא שנעשים ונתתקנים ע"י ג' מתנות אלו בחי' ג' הידים הנ"ל והם ממתיקין ג' אלקים שבגרון הנ"ל שמהם כל הדינים שזה אנו צריכין להמתיק מהתבואה להוציאה מקללת אדה"ר שנתקללה האדמה בעבורו וכל אחיזת הקללות הוא מהדינים שבגרון כנ"ל. וע"כ עיקר הקללה הי' בענין האכילה כ"ש בעצבון תאכלנה בזעת אפך תאכל לחם וכו'. כי האכילה היאשביעת הגרון וצריכין ישראל קודם אכילת הלחם הבא מהתבואה להמתיק הדינים שבגרון ששם האכילה והשביעה ע"י הג' ידים הנ"ל. ע"כ צריכין ליתן ג' מתנות הנ"ל שעי"ז ממשיכוי הג' ידים הנ"ל להמתיק מהתבואה הדינים שבגרון ששם השביעה והאכילה כנ"ל:

אות ג

וע"כ נסמך פ' זאת של נתינת תרומה ומעשר וכל מתנות כהונה לפ' קרח כי זה הי' עיקר פגם קרח שחלק על אהרן הכהן ובעא לאחלפא שמאלא לימינא. כ"ש בזוה"ק כי אהרן הי' כהן איש החסד בחי' ימין וקרח הי' לוי בחי' שמאל וכל תקונו הי' שיהי' נכלל באהרן הכהן בחי' ימין שזהו בחי' כלל כל התיקונים שכל תקון העולמות תלוי בזה כנ"ל. וקרח מחמת גסותו רצהל התגבר על אהרן להגביר שמאל על ימין ח"ו וע"כ הי' כופר בכל התורה כולה כי כל התורה תלויה בזה לאכללא שמאלא בימינא והוא רצה להיפך ח"ו ע"כ אחר פ' קרח נאמרו פ' הנ"ל של תרומה וכו' כי עי"ז מתקנים בחי' ג' הידים הנ"ל שעל ידי זה נמתקים כל הדינים ונכלל שמאל בימין שזהו בחי' תיקון כל העולמות כלל

כל התורה כולה שזהו ההיפך מגפ קרח וכנ"ל. וזה שדקדקה התורה בפ' תרומות כדגן מן הגורן וכמלאה מן היקב גורן ויקב מרמז על תקון הנ"ל שנמתקין אלקים שבגרון ע"י שם הוי' ב"ה גורן בחי' גרון הנ"ל שנמתק ע"י שם הוי' הנ"ל שזהו בחי' יקב שהיא אותיות שב יב"ק המובא בכתבים שהוא בגימ' הוי' אלקים כידוע היינו שם הוי' ממתקי הדינם של אלקים שזהו בחי' של"ו הנ"ל שהוא ג"פ יבק דהיינו ג"פ הוי' וג"פ אלקים ושורש ההמתקה הוא שם יבק שהוא הוי' אלקים בחי' יקב שממתיק בחי' גורן וכנ"ל:

אות ד

וזה גודל מעלת מצוות הצדקה ששקולה כלל התורה כולה ועיקר הצדקה ליתן לעני הגון כי הממון בחי' שמאל כ"ש בשמאלה עשר וכבוד וכשנותן ממונו שהוא בחי' שמאל להצדיק העובד ה' באמת שהוא כולו ימין בחי' אורך ימים בימינה עי"ז נכלל שמאל בימין שהוא כלל כל התקונים וכנ"ל. וע"כ העיקר ליתן צדקה בכוונה זו כדי להתקרב ולהתקשר להצדיקי אמת שהם בבחי' כולא ימינא. כי כל המ שהצדיק גדול ביותר הוא נכלל בימין יותר. עד שיש צדיקים בני עליה ששה משיגים אורייתא דעתיקא סתימאה ונכללים שם ששם כולא ימינא ולית תמן שמאל כ"ש בזוה"ק וכשנותן צדקה לצדיקים כאלו ולהנלוים אליהם וכל כוונתו באמת בשביל קיום התורה כדי להכלל בימין על ידי זה עושה תיקון גדול ונחשב כאלו קיים כל התורה כולה כי נכלל בממונו שהוא בחי' שמאל נכלל עמו בחי' ימין שזהו כלל כל התקונים כנ"ל:

אות ה

וזה בחי' שטחתי אליך כפי בחי' פרשתי ידיי אליך וכו' בחי' נשא לבבינו אל כפי אל אל בשמים שמי שהוא במקום שהוא כשאינו יודע שום עצה ותחבולה איך להתקרב להש"י ממקום כזה אזי צריך להרים ידיו להש"י בבחי' פרשתי ידי וכו' שמראה על עוצם ההשתוקקות אליו ית' בכלות הנפש. כי ע"י שמרים ידיו להש"י שיש בהם ימין ושמאל עי"ז כולל הכל בימין ע"י עוצם השתוקקות בכלות הנפש בהרמת ידי להש"י וכוסף אל התכלית האמתי ששם כולא ימינא שזהו עיקר התכלית בבחי' ותעמוד ולגורלך לקץ הימין. וע"כ עי"ז יכול להכלל בימין מכל מקום שהוא כי כלל כל מעשי האדם לטוב ולהיפך תלוים בהידים שהם כלי העשיה וכשמרים אותם להש"י בתשוקה גדולה כנ"ל הוא כול כל עולם העשיה שהוא בחי' ידים למעלה למעלה כי הרצון והתשוקה בהרמת ונשיאות הידים הוא עד אין סוף. וע"כ עי"ז יזכה לשוב אל התכלית שהוא כולא ימינא וכנ"ל:

אות ו

וע"כ עדת קרח כשחטאו נגד משה ואהרן שהם בחי' הצדיקי אמת שבכל דור אמרו לא נעלה ופרש"י פיהם הכשילם. כי אין להם אלא ירידה כי רום ותחת שהם שמסי וארץ הם בחי' ימין ושמאל כ"ש אף ידי יסדה ארץ וימיני טפחה שמים וכל עבודת האדם בארץ הזאת הוא להגביה הארץ וכל אשר בה למעלה למעלה שזהו בחי' עליית העולמות שנעשה ע"י עבודת האדם כידוע. שזהו בחי' מעלת משה שכתבו בו מי עלה שמים וכו' מי הקים כל אפסי ארץ שמשה הי' יכול לעלות לשמים וכו' עד אשר הקים והרים והגביה כל אפסי ארץ. כי הקים והרים הארץ לשמים כי כלל עולם התחתון בעליון שזהו בחי' כלליות שמאל בימין כנ"ל. אבל קרח ועדתו שרצו להגביר השמאל על הימים ח"ו ע"כ אמרו לא נעלה כי לא רצו להעלות התחתון לכוללו בעליון וכנ"ל. וע"כ הי' עונשם מדה במדה שירדו לתחתיות הארץ שבלעה הארץ אותם וירדו חיים שאולה לתחתית תחתית הארץ כי מאחר שלא רצו בעלייה להעלות הארץ לשמים שהוא בחי' כלליו שמאל בימין ע"כ ירדו מטה מטה כמדתם וכנ"ל:

אות ז

וע"כ תקון קרח ע"י שמואל הרמתי שיצא מלאקנה שנאמר בו ועלה האיש ההוא וכו'. וכן שמואל נקרא ע"ש רמה כ"ש ותשובתו הרמתה כי שמואל זכה להעלות מארץ לשמים כנ"ל כי הי' לוי שהוא בחי' שמאל ועבד עבודתו בשלמות עד שנכלל בבחי' כולו ימין שהוא בחי' עליה מארץ לשמים וכנ"ל. וע"כ על ידו יתתקנו עדת קרח בבחי' ה' ממית ומחי' מוריד שאול ויעל שאמרה חנה כשזכתה שנולד שמואל וכמובא מזה וכנ"ל:

אות ח

וע"כ נקראת בשם תרומה וכן כל הכ"ד מתנות כהונה נקראים בשם תרומה כ"ש בתחילת הפרשה על כ"ד מתנות כהונה ואני הנה נתתי לך את משמרת תרומותי לכל קדשי בני ישראל וכו' הרי שקרא כל המתנות בשם תרומה כי כל המתנות כהונה הם בחוי' תרומה שעי"ז מרימין כל העולם למעלה ע"י שנכלל שמאל בימין ע"י הנתינה לכהן שהוא בחי' ימין וכנ"ל:

אות ט

וע"כ שיעור תרומה אחד מחמשים. כי מבואר בענין מחאת כפים (בסי' מ"ה לקו"א) שע"י מחאת כפים נכללים הידים זהבזה ה' אצבעות ימין בשמאל ושמאל בימין ועי"ז נתעוררים בחי' חמשים שערי בינה וכו'. וע"כ נתינת התרומה שעי"ז נכללין הידים שמאל בימין כנ"ל ע"כ היא אחד מחמשים וכנ"ל. וזה בחי' מעשר כנגד עשר אצבעות שבשתי ידים שכנגד זה הם עשר מצוות בפת וכו' כמובא:

ראשית הגז א

אות ד

ע"פ התורה תפלה לחבקוק (בסימן י"ט) כי הלבושין שנעשין מגיזת צמר הם בבחי' הלכות כמובא במאמר תהלה על פסוק וכרחל לפני גוזזיה שגוזזין ממנה הלכות בבחי' כבשים ללבושיך (בסי' י"ב) וזה בחי' חלוקא דרבנן וע"כ המלבושין הם תיקון ושמירה מן הקליפות כמובא בדברי רבינו נ"י והם בבחי' תיקון הברית דהיינו כשהבגדים נקיים כראוי בבחי' בגדים לבנים הם בבחי' תיקון הברית כמבואר במאמר האי מאן וכו' (בסי' כ"ט) וכ"ש ויעש ה' אלקים לאדם ולאשתו כתנות עור ויולבישם ותרגומו ובתר דחבו עבדלהון כוו'. נמצא שהם בבחי' תיקון שנעשה אחר התשובה כי עיקר אחיזת הסט"א הוא מזם המחלוקת כי הם בבחי' מחלוקת כמובא בממאר ויסב אלקים (בסי' ס"ב) וכל זה נעשה ע"י פגם עץ הדעת שהוא בחי' פגם הברית שעי"ז נתערב טוב ורע ונתערבב הדעת ומזה נעשה מחלוקת שהוא מעירוב הדעת ומשם יניקתם כנ"ל. וע"כ הפסקי הלכות הם תיקון לזה. כי ע"י שמבררין ההלכה האסור והמותר ומכריעין בין המחלוקת שבקדושה ונעשה שלום עי"ז נכנע מחלוקת הסט"א שיניקתם ממחלוקת. וע"כ הבגדים שהם בבחי' פסקי הלכות בבחי' חלוקא דרבנן כנ"ל ע"כ הם שמירה מן הקליפות. והם בבחי' תיקון הברית כי הם בח"י תיקון המחלוקת כנ,. וע"כ צריך ליתן ראשית הגז לכהן כיהכהן הוא בחי' ברית שלום וע"י ראשית הגז שנותן לכהן עי"ז נעשין הבגדים בבחי' שלום שהוא בחי' פסק הלכה שעושה שלום בין המחלוקת כנ"ל. וע"כ ההוראה ניתנה לכהנים כ,ש יורו משפטיך ליעקב כי ע"י שהם בבחי'שלום הם יכולים להכריע הפסק הלכה ולהורות כי זה בחי'שלום כנ"ל ואזי הבגדים בבחי' שמירה ותיקון ע"י בחי' שוום שהוא בחי' פסקי הלכות כנ"ל:

וזה בחי' איסור שעטנז כיצריך לשמור הבגדים ממחלוקת דהינו צמר ופשתים שהם בחי' מחלוקת כי הם שני הפכים כנ"ל בהל' כאלי בגדים (הלכה א') והבגדים צריכין להיות בבחי' שלום. וע"כ הכהן בשעת עבודה שאז בתכלית השלום כי העבודה היא בחי' ברית שלום כ"ש הנני נותן לו וכו' והיתה לו ברית כהונת עולם דהיינו העבודה וע"כ בשעת עבודה שלובש בגדי כהונה מותר בהם שעטנז אדרבא זה עיקר מצוותם כי מחמת שהוא בתכלית השלום אזי יכול להכריע ולעשו"ת שלום אפילו בין צמר ופשתים שהם שני הפכים. וזהו תכלית השלום כי עיקר מעלת השלום כשעושין שלום בין שני הפכים כ"ש רבינו נ"י (בסי' פ') וע"כ עיקר מצות בגדי כהונה שיהי' מכלאים כנ"ל:

גם צריך לשמור הבגדים מכתמים ולהמשיך להם לבנונית מן המוח שייהו בבחי' בגדים לבנים כמובא כ"ז בממאר האי מאן וזהו בחי' תיקון הברית כ"ש שם ע"ש וזה בחי' ראשית הגז הניתן לכהן כי הכהן הוא בחי' חכמה בחי' קודש וע"י הראשית שנותן לו עי"ז ממשיך לבנונית מן המוח שהוא בחי' ראשית חכמה. ומשם נמשך לבנונית אל הבגדים הנעשין מגיזת צמר ונעשין בבחי' בגדים לבנים כנ"ל. וזה בחי' בכל עת יהיו בגדיך לבנים ושמן על ראשך אל יחסר שע"י שמן על ראשך וכו' שהוא בחי' הדעת בחי' שמשמחת קודש בחי' הכהן הנמשח בשמן בבחי' כשמן הטוב על הראש ירד על הזקן זקן אהרן עי"זיהי' בגדיך לבנים כנ"ל:

נדוי וחרם

על כ"ד דברים מנדין ועיקר הנידוי הוא על פגם כבוד ת"ח או על שפגם בדבריהם כי הת"ח מרבים שלום בעולם. כי הם פוסקין ההלכות שעי"ז נעשה שלום וע"כ כשפוגם בהם חיב נידוי. בבחי' ומתבל ינידוהו דהיינו שמגרשין וחולקין אותו מן העדה כי פגם בבחי' השלום. וכמובא במאמר החותמות בתחילתו (בסי' כ"ב) שכשנפגם השלום שנעשה ע"י ת"ח אזי נעשה גירוש ומחלוקת בחי' ומתבל ינידוהו וזה בחי' נידוי כנ"ל. וע"כ אסור לדבר כי אין לו פה כי עיקר הדיבור מבחי' שלום. כ"ש אדברה נא שלום כ"ש רבינו נ"י (בסימן ר"ן"ט) כי מלכות פה ועיקר קיום המלכו תע"י בחי' שלום בבחי' הוו מתפללים בשלומה של מלכות וע"כ הדיבור שהוא בבחי' מלכות פה עיקרו ע"י השלום כנ"ל והוא פגם בבחי' ת"ח המרבין שלום כנ"ל ופגם במלכות כי מאן מלכי רבנן כי ע"י ההלכות שפוסקין הת"ח שעי"ז עושין שלום עי"ז מתקנין בחי' המלכות שהוא בחי' הלכה שתיקונה ע"י השלום וזה שפגם בת"ח ע"כ אסור בדיבור כנ"ל. וע"כ אסור בד' אמות שלו כי כל אדם יש לו ד' אמות ואלו הד' אמות הם בבחי' מלכות בבחי' ד' אמות של הלכה בחי' אין לו להקב"ה אלא ד' אמות וכו' כי הד' אמות של כל אדם הם זוכין לו והם רשותו. נמצא שהוא בבחי' מלכות עליהם וכשאינו נחלק ממלכי רבנן אזי זוכה בד' אמותיו ע"י הת"ח שהם בחי' מלכות בחי' ד' אמות של הלכה. אבל כשפגם בהם ונחלק מהם אזי נפגמין ד' אמותיו כנ"ל:

וע"כ חייב בחליצת מנעל כי מנעל דא איתתא והוא בבחי' כתנות עור בחי' מט"ט שהואבחי' משנה שהוא כשר ופסול וכו'. וע"כ ארז"ל לעולם ימכור אדם כל מה שיש לו ויקח מנעלים לרגליו כי המנעלים הם בחי' שמירה יתירה כי הם ברגלין ששם צריכין שמירה יתירה מהם כי הם בבחי' הלכות בחי' מט"ט כנ"ל בחי' מנעל של ת"ח. וע"כ ת"ח אסור לו לילך יחף. וע"כ זה שפגם בת"ח שהם פוסקין ההלכות. על כן חייב בחליצת

מנעל. ועל כן על כ"ד דברים מנדין כי המלכות הוא בבחי' כ"ד ספרים בבחי' ושמתי כדכד שמשותיך כמובא:

אבילות

וע"כ חייבין לקרוע על מת כי סטרא דמותא הוא ע"י פגם עץ הדעת ע"י פגם הברית שעי"ז הוא פגם הבגדים כנ"ל. וע"כ קורעיןהבגדים כי פגם הבגדים הוא ע"י בחי' מחלוקת שמשם סטרא דמותא כנ"ל. וזהו בחי' בגדים קרועים שנקרעין לשני חלקים זה בחי' מחלוקת כנ"ל. וזה שכתב רבינו נ"י שהבגדים צריכין להיות שלימים תמיד ולא קרועים כי הם שמירה ע"ש (בסי' קכ"ז) כי כשהם שלמים ואינם נקרעים לחלקים אז יהם בבחי' שלום. ואזי הם בבחי' שמירה כנ"ל:

וע"כ האבל צריך לישב בדד ומחולק מן העולם בבחי' מחלוקת כנ"ל כי הו א רחוק עתה מן השלום כנ"ל. וע"כ אין לו פה כנ"ל כי פגם עץ הדעת שמשם סטרא דמותא הוא בחי' פגם הדיבור בחי' לשונות העממין שהם אינם נקראין דיבור כלל. כי עיקר הדיבור הוא בחי' לשון הקודש כמובא לעיל. וע"כ צריך לישב לארץ בבחי' יתן בעפר פיהו בבחי' ומעפר תשח אמרתך. שזהו בחי' פגם הדיבור כ"ש רבינו נ"י. וכל זה ע"י זוהמת הנחש בבחי' ונחש עפר לחמו. ומשם בחי' האבילות דהיינו עצבות הנמשך מיסוד העפר הנ"ל כמובא. וז"ש רבינו שעירק נשיכת הנחש הוא עצבות ועצלות ע"ש. וע"כ חיב בחליצת מנעל שהוא בחי' כתנות עור שהוא בחי' תיקון פגם עץ הדעת וכנ"ל. וע"כ אסגור בזווג ע"י ששלט בחי' נרגן מפריד אלוף. וע"כ חייב בכפיית המטה כי המטה היא בבחי' מלכות בחי' הנה מטתו שלשלמה. בחי' תיקון הברית בבחי' וישתחו ישראל על ראש המטה על שהיתה מטתו שלימה ועכשיו הוא רחוק משם כנ"ל. וע"כ חייב בכפיית המטה וע"כ מברין אותו סעודה הראשונה כדי שהיי' נחשב כעני להחליף המיתה ח"ו בעניות. כ"ש ביום אכלך וכו' דא עניותא וע"כאסור ברחיצה כי עיקר רחיצה היא בחמין. ועי"ז מגרשין הרע של ע' לשונות שלא יתאחזו בבחי' לה"ק. בבחי' ימוטו עליהם גחלים בסוד רחיצת חמין בע"ש ועכשיו הוא רחוק מזה כנ"ל. וע"כ אסור בסיכה שהיא בחי' מוחין בחי' ושמן על ראשך וכו' בחי' שמן משחת קודש שמשם תיקון הבגדים בחי' בכל עת וכו' כנ"ל. ועכשיו הדעת נפגם ע"י פגם עץ הדעת ועי"ז הבגדים נפגמין כנ"ל וע"כ אסור בסיכה. וע"כ אסור לכבס כסותו כי אינו זוכה עתה לבגדים לבנים כנ"ל:

וכל זה אסור כל שבעה. כי המלכות כלולה משבעת ימים ושם אחיזתם בבחי' ז' ימים ולצאת מהאבילות לגמרי הואעד שלשלים דהיינו חודש ימים. כי בכל חודש נתתקנת ונתמלאת הלבנה שהיא בחי' מלכות ואזי נתתקן האב. כי כל האבילו הוא על ידי בחי'

פגם המלכות שהוא בחי' לה"ק שנפגם ע"י עץ הדעת שמשם סטרא דמותא כנ"ל. וע"כ שלשים לגיהוץ ולתספורת דהיינו שאינו זוכה לבגדים לבנים לגמרי עד אחר שלשים שאז גמר המילוי והתיקון של המלכות שהוא בחי' בגדים כנ"ל וע"כ כל שלשלים אסור לאחות הקרע כנ"ל. כי אינו יכול לתקן בחי' פגם בגדים קרועים כנ"ל עד אחר שלשים כנ"ל. וזהו איסור תספורת כי השערות משם יניקת השונאים דהיינו המחלוקת. כ"ש רבינו נ"י (בסי' ס"ט) וע"כ סתם תספורת שלשים יום. כי בכל שלשים שהמלכות נתמלאת ונתתקנת. ע"כ צריך לגלח השערות שלא יינקו השונאים מבחי' מלכות ע"י גודל השערות ביותר. וע"כ האבל אינו יכול להתתקן ולהשליך השערות מעליו עד אחר שלשלים. שאז הוא תיקונו כנ"ל:

וע"כ הרגל מבטל אבילות. אבל השבת אף שאין אבילות נוהג בו אעפ"כ אינו מבטל כי עיקר עליות המלכו תברגלים. כ"ש רבינו נ"י באר היטב במאמר מישרא דסכינא (בסי' ל') ע"ש. כי שבת היא שביתהלגמרי ואז אין שום בירור כמובא. וע"כ כל המלאכות אסורין בוא אבל ביו"ט יש קצת מלאכות המותרין בו כגון אוכל נפש ואז יש קצת בירור. ומחמת קדושת יו"ט מעלין את המלכות מן הסט"א מן הד' מלכיות. נמצא שביו"ט יש הכנעה גדולה אל הסט"א ועליה אל המלכות כי יו"ט תלוי במעשה התחתונים. כ"ש אשר תקראו אותם א"ת אותם אלא אתם. כמובאט בדברי רבינו נ"י (בסי' קל"ה) אבל שבת קביעא וקיימא והיא קדושה מעצמה. ואינה מבררת שום בירור וכולם שלוים ושקטים ואין שום מלחמה כלל. וע"כ שבת אינה מבטל האבילות. כי שבת למעלה למעלה מאד ואינה מכנעת הסט"א רק שאין להסט"א אחיזה אז. כי אז אין שום בירור ועשיה אז כי הום לעשותם כתיב ושבת היא בחי' עלמא דאתי. אבל ביו"ט שאז היא בחי' מלחמת עמלק ואז מכניעים אותם ומעלין המלכות. ע"כ הוא מבטל הבאילו. כי אז נלחמין ומבטלין ומכניעין הסט"א שמשם האבילות ומעלין המלכות כנ"ל. וע"כ חיב אדם לגלח ערב הרגל שהוא בחי' תיקון המלכות כנ"ל. כי עיקר עליות המלכות ברגלים:

חזק

ראשית הגז ב

אות א

ע"פ המבואר בסוף מאמר ויהי מקץ המדבר מזכרון ע"ש (סי' נ"ד) שאפילו כשנשמר מבחי' רע עין. רציך עוד לשמור עצמו מבחי' המדמה שהוארוח הבהמיות. וזה המדמה מחזר תמיד לשכון על פי שונה הלכות וכו' ע"ש. ובשביל זה כשמחדשין איזה דבר הוא

ענין נאה ויפה וכו' וצריך להכניע המדמה ולזכות לבחי' אהבה דקדושה בחי' כהן בחי' וקמץ הכהן וכו' ע"ש כ"ז היטב:

וזה בחי' ראשית הגז שצריכין ליתן לכהן. כי גיזת הצאן הוא רמז על בחי' הלכות. כשדרז"ל ע"פ וכרחל לפני גוזזיה שגוזזין ממנה הלכות. בבחי' כבשים ללבושיך. כי גיזת הצאן נעשה ממנה לבושים שהם מרמזין על בחי' חלוקא דרבנן הנעשין מחידושי תורה בחי' כבדים ללבושיך כשדרז"ל. וע"כ צריכין לשמור את הגיזה שהוא בחי' הלכות בחי' חידושין כנ"ל מבחי' כח המדמה שהוא שורה תמיד ע"פ שונה הלכות. וע"כ צריכין ליתן ראשית הגז לכהן איש החסד שהוא בחי' אהבה דקדושה שהוא היפך המדמה כנ"ל. כדי להכניע המדמה ולזכות שיהי' הגיזה קודש כדי לזכות שיהיו הלבושין הנעשין מן הגיזה שהם מרמזין על בחי' חידושין דאורייתא חילוקא דרבנן שיהיו נעשין מבחי' דעת דקדושה הבא על ידי הכהן שהוא היפך המדמה שהוא בחי' דעת דקדושה ואהבה דקדושה כמבואר שם במאמר הנ"ל:

וזה בחי' ענין גיז תהצאן המוזכר בתורתינו הקדושה ובנביאים כ"פ. כ"ש בעת שברח יעקב מלבן נאמר שם ולבן הלך לגזוז את צאנו ואז דייקא ברח יעקב ממנו. וכן במעשה יהודה ותמר ששם נולד שלשלת היחוס של משיח. נאמר שם ויעל יהודה על גוזזי צאנו וכו' כי שמירת הזכרון שהוא לאדבקא מחשבתא בעלמא דאתי. דהיינו להגדיל הדעת בכל הדברים שבעולם לידע הרמזים שיש שם דהיינו החית אלקות המלובש שם בכל דבר ודבר של זההעולם. ובחי' זאת הוא בחי' התגלות מלכות דקדושה. כי כשיודעין אלקותו יתב' כביכול המלובש בכל דבר של העוה"ז. אזי נתגלה מלכות יתב' ויודעין כי מלכות בכל משהל והוא ית' מחי' את כולם. וכשתנגלה מלכות דקדושה אזי נתגלה מלכות משיח. כי עיקר מלכות משיח שיבא במהרה בימינו הוא רק לגלות מלכותו ית' כביכול. ואז תמלא הארץ דעה את ה' וכו' ואז יוכל כ"א להגדיל דעתו לידע ולהשיג אלקותו ית' כביכול. ואז תמלא הארץ דעה את ה' וכו' ואז יוכל כ"א להגדיל דעתו לידע ולהשיג אלקותו ית' כביכול המלובש בכל הדברים שבעולם. ואז יתקיים וידע כל פעול כי אתה פעלתו וביין לכ יצור וכו'. נמצא שבחי' הזכרון דהיינו הגדלת הדעת הוא בחי' התגלות מלכותו ית' שהואבחי'מלכות משיח מלכות דקדושה כנ"ל. וע"כ כשנפגם ח"ו בחי' הזכרון הנ"ל דהיינו הגדלת הדעת הנ"ל. הוא פגם מלכות משיח ח"ו. וע"כ אפשר לומר שבשביל זה הזכיר רבינו הקדוש זצ"ל במאמר הנ"ל מלכות משיח. כי כשביאר שם ענין רע עין שעל ידו נפגם הזכרון. וביאר שם שצריכין לתקן הרע עין וכו' ע"ש והתיקון ע"י הושרש וכו'. ותפס שם ענין רע עין של התנשאות שתיקונו ע"י שורש

ההתנשאות שהוא בחי' מלכות משיח כוו' ואבשלום שפגם ברע עין וע"כ ברח דוד ממנו וכו' ע"ש. והנה לכאורה אין לזה קשר שם במאמר הנ"ל. ולמה תפס דייקא ענין רע עין של התנשאות שתיקונו ע"י מלכות משיח. אך ע"פ הנ"ל יש לזהשייכות שם היטב. כי עיקר הזכרון שהוא הגדלת הדעת הוא בחי' התגלות מלכות משיח וכשנפגם הזכרון ח"ו נפג סבחי' מלכות משיח כנ"ל. ופגם הזכרון הוא ע"י רע עין כ"ש שם. וע"כ תפס שם דייקא רע עין של התנשאות. כי מי שפוגם בהתנשאות שהוא בחי' מלכות הוא פוגם בבחי' מלכות משיח שהוא שורש המלכות וההתנשאות. ובשביל זהעיקר תיקונו עי"ז. ע"י מלכות משיח שעי"ז מתקנין פגם רע עין של התנשאות כ"ש שם. נמצא שפגם רע עינשל התנשאות שעל ידו נפגם הזכרון כנ"ל. הוא פגם מלכות משיח כנ"ל. וע"כ תפס דייקא פגם רע עין של התנשאות כי פגם ההתנשאות ופגם הזכרון הם בחי' אחת היינו בחי' פגם מלכות משיח. וע"כ צריכין לתקן פגם הרע עי וש להתנשאות ע"י השורש שהוא מלכות משיח. ועי"ז שנתתקן פגם הרע עין נתתקן הזכרון ואז ינתגדל הדעת הנ"ל. ואזי נתגלה מלכות דקדושה בעולם בחי' מלכות משיח כנ"ל. נמצא שהם בחי' אחת כנ"ל והבן. נחזור לענין, נמצא ששמירת הזכרון שהוא הגדלת הדעת כנ"ל הוא בחי' מלכות משיח מלכות דקדושה. ושמירת הזכרון הוא ע"י הכנעת המדמה כ"ש שם וכנ"ל. והכנעת המדמה צריכין לטהר מאד בעת גיזת הצאן. כי עיקר הגיזה הוא לעשו"ת לבושין מהצמר שיהי' נעשה מגיזת הצאן לבושי אדם שהם בחי' דעת בחי' מקיפין וצריכין להעלות ולתקן הגיזה מבחי' המדמה כנ"ל. כי הם היו גדילין על בהמה שהוא בחי' מדמה וצריכין לגוז הצמר ולהעלותה במחי' בהמיות לבחי' לבושי אדם שהם בחי' חלוקא דרבנן. כי עיקר התיקון והבירור של המדמה הוא ע"י שמכניעין רוח הבהמיות ומעלין מבחי' בהמה לאדם כמבואר לעיל כמה פעמים. ובשביל זה היו האבות רועי צאן כדי לברר הדעת מהמדמה כדי לגלות מלכות דקדושה שנתגלה רק ע"י הגדלת הדעת בחי' זכרון שזוכין ע"י בירור ותיקון המדמה. וע"כ נאמר בדוד (תהלים ע"ח) מאחר עלות הביאו לרעות ביעקב עמו וכו'. כי מלכות דוד הוא מלכות משיח שנתגלה על ידי הכנעת המדמה כנ"ל. שזכה דוד לזה ע"י שהי' רועה צאן. וזכה להכניע המדמה ולברר הדעת כנ"ל. וע"כ ביעקב שהי' רועה צאן בבית לבן כמה שנים הכל כדי לברר הדעת מהמדמה שהוא בחי' לבן הארמי שהוא בחי' המדמה כי המדמה הואבחי' חלום ושינה שהוא בחי' לשון תרגום שהוא בגימ' תרדמה כמבואר במ"א (סי' י"ט) ולשון תרגום הוא לשון ארמי שעל ידו הי' התגברות לבן הארמי ע"י בחי' המדמה בחי' תרדמה כ"ש במ"א וזה שאמר יעקב כשהי' בבית לבן ותדד שנתי מעיני. זה בחי' הכנעת המדמה שהוא בחי' שינה ותרדמה. וע"כ

כשהגיע העת שיצא יעקב מבית לבן נאמר שם ולבן הלך לגזוז צאנו. ואז דייקא ברח יעקב. כי אז בעת הגיזה אז יכול להתגבר המדמה כנ"ל. ומאחר שכבר לא רצה יעקב לברר עוד בבית לבן. כי לכל עת וזמן. ע"כ הוכרח לברוח בעת השעלה לבן לגזוז צאנו כדי שלא יתגבר המדמה ח"ו ע"י גזיזת לבן כנ"ל. וע"כ להיפך על ידי גזיזת הצאן של יהודה עי"ז נתגלה מלכות משיח. כ"ש ויעל יהודה על גוזזי צאנו ואז נולד שלשלת משיח כי ע"י גזיזת יהודה הכניע המדמה ובירר הדעת כנ"ל. וע"י הגדלת הדעת נתגלה מלכות משיח כנ"ל. וע"כ כשמרד נבל בדוד הי' ג"כ המעשה בעת שגזז צאנו כמבואר שם במקרא. וכן כשמרד אבשלום באביו נשתלשל המעשה ג"כ ע"י גזיזת צאנו. כ"ש שם הנה גוזזים לעבדך וכו'. כי הם רצו למרוד במלכות דוד שהוא מלכות משיח. ורצו להתגבר ע"י בחי' המדמה שמתגבר בעת גיזת הצאן כנ"ל. כי אז דייקא בעת הגיזה צריכין לברר המדמה כנ"ל. ומי שאינו מברראז. אזי אדרבא יוכל להתגבר אז המדמה ח"ו כנ"ל. וזה בחי' כל המעשיות הנ"ל שהיו בעת גיזת האצן דייקא. וזה בחי' ראשית הגז שצריכין ליתן לכהן כדי להכניע המדמה על ידי כהן איש החסד וכו' כנ"ל. וכמבואר במאמר הנ"ל. עיין שם היטב:

ראשית הגז ג

אות א

ראשית הגז וראשית גז צאנך תתן לו כי בו בחר ה' אלקיך מכל שבטיך לעמוד לשרת בשם ה' הוא ובניו כל הימים:

ע"פ המאמר כי מרחמם ינהגם בסי' ז' וכו' ע"ש כל המאמר וכבר הובא זה המאמר כ"פ. והכלל לענינינו שהצדיק הדור צריך להשאיר השארה אחריו להאיר בבנים ותלמידים כי העיקר הרחמנות הוא להמשיך הדעת בעולם לדעת כי ה' שלייט בארץ ולהוציא את ישראל מעונות שהם רוח שטות היפך הדעת וכל אדם צריך לעסוק בזה וכו' ועי"ז שעוסקין להאיר הדעת בבנים ותלמידים. עי"ז זוכין לאורות המקיפים וכו' ע"ש. גם זה החכם הנ"ל שזוכה להמשיך המקיפים צריך לידע איזה מקיפים שהוא צריך להמשיכם שזהו בחי' סייג לחכמה שתיקה שצריך לעשו"ת סייג לדבריו ולשתוק לפעמים כדי שלא יכנוס בהמקיפים שהם למעלה מהזמן שאין הזמן מספיק לבאר הקשיות והתירוצים שיש שם כי הם למעלה מהזמן וכו' וזה בחי' חנוכה וכו' בחי' להצהיל פנים משמן ולחם וכו' ע"ש כל זה היטב היטב:

אות ב

וזה בחי' ראשית הגז שצריכין ליתן לכהן כי גיזת הצאן דהיינו הצמר הוא לבושין כי עושין מצמר לבושין וכל הלבושין הם נמשכין מבחי' מקיפים בסוד החשמ"ל. וע"כ כשגוזזין הצאן שזה בחי' לבושין שהם בחי' המקיפים שזוכין להשיג שמהן נעשין לבושין להנשמה בבחי' כבשים ללבושיך כשדרז"ל דברים שהם כבשונו של עולם וכו' כיכל המקיפים שמשיגין דהיינו שזוכין להבין ולהשיג חידושי אורייתא מה שלא היו מבינים מתחילה מזה נעשין לבושים בחי' חלוקא דרבנן. וזה בחי' גיזת הצאן שעושין מהם לבושין כנ"ל. בחי' וכרחל לפני גוזזיה ודרז"ל על התורה שבע"פ שגוזזין ממנה הלכות היינו חידושי תורה בחי' השגת המקיפים הנ"ל שהם בחי' לבושין הנעשין מגיזת צמר כנ"ל כי צמר הוא בחי' תיקונא דיקנא בחי' הנותן שלג כצמר בחי' מן המצ"ר אותיות צמ"ר וכו' כמובא כבר וכל המקיפין הנ"ל נמשכין מבחי' זקן שבקדשוה שהוא זקנה אריכות ימים ושנים שהוא שורש כל המקיפין שכולם נמשכין משם שהוא בחי' עוה,ב שהוא עולם שכולו ארוך וכו' כמבואר שם במאמר הנ"ל. אבל אי אפשר להמשיך אלו הלבושין והמקיפין הנ"ל שהם בחי' גיזת הצאן כנ"ל כ"א ע"י הצדיק והרב שבדור. שהוא מאיר הדעת בבנים ותלמידים שהוא זוכה להמקיפים העליונים הנ"ל בחי' אריכות ימים ושנים וכו' כנ"ל. ורק הוא יכול להמשיך המקיפים הנ"ל וגם הוא יודע איזה מקיפים להמשיך ואיזה מקיפים שלא להמשיך כי יש דברים שאסורלגלותם וצריכין לשתוק וכו' בחי' סייג לחכמה שתיקה וכו' כנ"ל:

וזה מה שצותה תורה ליתן ראשית הגז לכהן כי הכהן הוא כלול מבן ותלמיד כ"ש להורות את בני ישראל כוו' כמבואר שם במאמר הנ"ל כיהכהן הוא בחי' הצדיק והרב שבדור שמאיר בבן ותלמיד כ"ש כי שפת יכהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו וכו' ודרז"ל אם הרב דומה למלאך ה' צבאות וכו' וע"כ מי שרוצה לגוז צאנו ורוצה להמשיך לבושין דקדושה שהם בחי' מקיפים הנ"ל צריך ליתן ראשית הגז לכהן כי א"א להמשיך הלבושין בחי' מקיפים הנ"ל. שהם בחי' גיזת הצאן כ"א ע"י הכהן שהוא בחי' הצדיק שבדור שכלול מבן ותלמיד כי רק הוא יכול להמשיך המקיפין בחי' לבושין הנ"ל כנ"ל:

אות ג

וגם עיקר התיקון של המשכת המקיפין הנ"ל הוא ע"י השתיקה שהוא בחי' סייג לחכמה שתיקה כי אין מי שיוכל להמשיך המקיפין הנ"ל כראוי ולהכניס דעת בישראל לדעת כי ה' הוא האלקים כ"א מי שהוא בבחי' שתיקה שהוא בחי' משה רבינו ע"ה כי עיקר התיקון ע"י השתיקה ע"י שיודע לכוין וליתן סייג לדבריו לשתוק כשמגיע למקום שצריכין לשתוק כי אם לא ישתוק ויגלה יותר יתקלקל הדעת לגמרי כי יחזור הקשיא

למקומה ביתר עוז כמבואר שם היטב במאמר הנ"ל ע"ש. כי עיקר המשכת המקיפין דהיניו להארי הדעת בישראל העיקר הוא להוציל ישראל מעבירות שהם רוח שטות, וזה ידוע שכל העונות נמשכין מבחי' ריבוי אור שגרם שבירת כלים מיתת המלכים שמשם נמשך היהצ"ר וכל הסטרין אחרנין וכל העונות ח"ו כידוע. וע"כ עיקר התיקון ע"י צמצום האור לתקן כלים הרבה לקבל הארו בהדרגה ובמדה כראוי נמצא שעיקר תיקון הדעת הנ"ל שמציל מהעונות שהוא בחי' המשכת המקיפים הנ"ל עיקר התיקון ע"י השתיקה שהוא הצמצום שמצמצמין ומעכבין שלא לגלות יותר כי אם יגלה יותר יהי' ח"ו בחי' ריבוי אור וכו' שזהו בעצמו בחי' הנ"ל מ"ש שם שאם יגלה גם התירוץ תחזור הקושיא למקומה עדשיוכל ליכנס בקשיות ותירוצים שהם למעלה מהזמן שאין הזמן מספיק לבאר התירוצים שיש שם וכו' כי זהו בחי' ריבוי אור הנ"ל שא"א לקבל ואז לא די שלא יציל מעונות אדרבא עי"ז נמשכין ח"ו העונות ח"ו כי הם נמשכין מבחי' ריבוי אור וכו' כנ"ל. ע"כ עיקר התיקון ע"י השתיקה והצמצום כנ"ל וזה אין מי שידע איך להמשיך אלו המקיפים ולצמצם ולשתוק בקמום שצריכין לשתוק כ"א צדיק הדור שהוא בחי' כהן. ע"כ צריכין ליתן ראשית הגז לכהן שעל ידי זה מתקשרין לכהן וזוכין לקבל ממנו דעת ולהמשיך המקפים שהם בחי' לבושין כראוי וללא לצאת חוץ מהמדה שלא ליכנוס בהמקיפים שאסוק להמשיכם כי במופלא ממך אל תדרוש וע"כ צריך ליתן בתחילה מהגיזה שהוא בחי' לבושין הנ"ל הראשית לכהן והשאר נשאר לו שזהו בחי' צמצום של השתיקה הנ"ל שאין רודפין לחקור במה שאי ולו רשו"ת רק ממשיכין לבושין ומקיפין השייכין לו וראשית הדעת שהוא שורש הדעת שהוא בחי' ראשית הגז שזהו בחי' המקיפים שהם בחי' אריכות ימים ושנים לעלה מהזמן זה ניתן לכהן שהוא צריד הדור שהוא בחי' זקן דקדושה. בחי' כשמן הטוב על הראש יורד על הזקן זקן אהרן שיורד על פי מדותיו כי אלו המקפים אין אנו יכולין לקבל והם שייכים רק להכהן שהוא בחי' הצדיק שבדור שרק הוא זוכה להם כי הוא נגדינו בבחי' למעלה מהזמן ורק הוא מקבל אלו המקיפים והוא ממשיך לנו מקיפים היינו שמכניס בנו דעת להוציאנו מעונות ולגלות לנו גדולת הבורא ית' בהדרגה ובמדה כאורי. נמצא שע"י שנותנין ראשית הגז לכהן נתקדשה כל הגיזה שהוא בחי' לבושין בחי' מקיפין וזוכין לדעת דקדושה כראוי ולבלי לכנוס למה שהוא למעלה ממדריגתו. בחי' במופלא ממך אל תדרוש. כי ראשית הגז דהיינו ראשית הדעת ניתן לכהן. כי א"א לקבל ולהשיג כל הדעת בשלימות שלא יתקלקל הדעת לגמרי ח"ו כנ"ל. כי הראשית והעקרי שורש הדעת שייך רק לכהן שהוא בחי' הרב והזקן שבקדושה וכו' כנ"ל:

אות ד

וזה בחי' וראשית גז צאנך תתן לו כי בו בחר ה' אלקיך לעמוד לשרת בשם ה' הוא ובניו כל הימים כי הכהן זוכה לשרת בבית המקדש שכלול מבן ותלמיד כמבואא במאמר הנ"ל. וע"כ שם בביהמ"ק נתכרפין כל העוונות ע"י הכהן שעוסק בקרבנות שמכפרין כי הביהמ"ק והכהן הוא בחי' הדעת שממשיכין בבן ותלמיד שהוא בחי' המקיפין הנ"ל שהם ההיפך מהעוונות שהם רוח שטות כנ"ל. ובשביל זה נותנין ראשית הגז לכהן כדי לזכות להמשיך הלבושין שהם גיזת הצאן בחי' מקיפים הנ"ל להמשיכן בקדושה כראוי כנ"ל וזה לעמוד לשרת בשם ה' הוא ובניו כל הימים הוא ובניו זה בחי' המשכת הדעת בבן ותלמיד שהם בחי' בנים כי גם התלמידים נקראים בנים כשדרז"ל כ"ש וכל בניך לימודי ה'. וזהו הוא ובניו כל הימים כל הימים דייקא כי הכהן ע"י עבודתו בביהמ"ק עי"ז ממשיך הדעת שהוא בחי' המשכת המקיפין בבן ותלמיד בהדרגה ובמדה שלא לעלות למעלה מהזמן.רק לגלות מה שאפשר להשיג בימים ובמדות וזה כי בו בחר ה' אלקיך לעמוד לשרת בשם ה' הוא ובניו כל הימים. כי הוא ממשיך המקיפין לבן ותלמיד כל הימים דייקא היינו מה שאפשר להשיג בימים ובזמן. ועושה סייג לדבריו שלא לעלות למה שא"א להשיג כל היים כי אין הזמן מספיק לבאר הדעת הזה וכו' כנ"ל ע"כ צריכין ליתן לו ראשית הגז כנ"ל:

אות ה

וזה בחי' בגדי כהונה שהי' בהם צמר שהם מכפרין עוונות כשרז,ל כי הבגדים של הכהן הם בחי' המקיפין הנ"ל. שהם ההיך מעוונות והם מכפרין כל העוונות כי עיקר כפרת כל העוונות הוא ע"י הדעת העליון מאד שהוא המקיפים של הצדיק הדור. שהוא בחי' כהן שהם בחי' אריכות ימים ושנים בחי' עוה"ב. שהוא בחי' תשובה בחי' יוה"כ בחי' כתר ששם נתכפרין כל העוונות ותנהפכין שם כל העוונות לזכיות כידוע. וזהו בחי' חוט של צמר שהי' תולה ביוה"כ שהי' מלבין העוונות של כל השנה. בחי' אם יאדימו כתולע כצמר יהיו כשרז"ל כי צמר כבשים הוא בחי' זקן דקדשוה בחי' ועתיק יומין יתיב לבושיה כתלג חוור ושער ראשיה כעמר נקא לנקות ישראל מעוונות. כי עיקר כפרת כל העוונות הוא ע"י המקיפים הנ"ל שהם בחי' צמר כנ"ל וזה בחי' שני כבשים של התמידין שהי' מכפרין כל העוונות כ"ש שם רבינו ז"ל כי עיקר הכפרה ע"י כבשים שהם כבשי דרחמנא בחי' מקיפים הנ"ל שזהו בחי' צמר כבשים בחי' כבשים ללבושיך כנ"ל:

וזהו שנסמך פ' בגדי כהונה למצות שמן המנורה. כ"ש בתחילת פ' תצוה כי שמן המנורה זה בחי' המקיפים הנ"ל. בחי' להצהיל פנים משמן כוו'. שזהו בח"י חנוכה שזוכין ע"י יוה"כ כ"ש שם ע"ש. וזהו בחי' בגדי כהונה שהי' בהם צמר בחי' לבושין הנ"ל שהם

נמשכין מהמקיפין הנ"ל מבחי' שמן המנורה כנ"ל. וע"כ הם ח' ימי חנוכה כנגד ח' בגדי כהן גדול. שעיקר כפרת העוונו תלוי בו וכל עובדות יום כפור תלוי בו כי חנוכה נעשה ע"י יום כפור דהיינו ע"י כפרת העוונות כנ"ל:

וזה בחי' מה שהי' נוהגין לעשו"ת משתה בגזוז הצאן כשפרש"י אצל נבל ואבשלום כי גיזת הצאן הוא בחי' המשכת המקיפים שהם בחי' השגת בן ותלמיד שעי"זזוכין להארת הרצון בשעת האכילה דייקא כי מכלליות בן ותלמדי משם מקבל המלכות הפרנסה וכו' ע"ש. וע"כ היו עושין סעודה אז כי אז זוכין להארת הרצון בשעת האכילה כנ"ל. וזה בחי' וכרחל לפני גוזזיה נאלמה דייקא כי רחל לפני גוזזיה זה המשכת המקיפין בחי' שגוזזין ממנה הלכות ואזי צריכין לתת סייג לדבריו. בחי' סייג לחכמה שתיקה וזוה נאלמה בחי' שתיקה הנ"ל. וזהו בחי' העשירות שזוכין ע"י הצאן בחי' עשתרות צאנך ודרז"ל שמעשרות את בעליהן כי עיקר העשירות והפרנסה מקבלין ע"י המקיפין הנ"ל שהם בחי' צמר כבשים כנ"ל שמשם מקבלת המלכות הפרנסה כנ"ל:

אות ז

וזה בחי' ויוגד לתמר לאמר הנה חמיך עולה תמנתה לגזוז צאנו לגוז צאנו דייקא כי יהודה ותמר הי' צריכין לתקן נשמת ער ואונן שהי' משחיתים דרכם שזהו העון הגדול בתורה והוא כלל כל העוונות כי עיקר כל העוונות הם פגם הברית. כ"ש בזוה"ק עיקרא דיצרא בישא על עריין וכו'. ועיקר התיקון הוא ע"י בחי' גיזת הצאן שהוא בחי' המשכת המקיפין הנ"ל שעי"ז נתכפרין כל העוונות כנ"ל בבחי' ואם יאדימו כתולע כצמר יהיו. וע"כ אז דייקא כשעלה יהודה לגוז צאנו סבב הש"י שיתתקן עי"ז כנ"ל. כי ער ואונן הי' משחיתים דרכם על הארץ. ולא רצו להוליד בנים להשאיר שארית בארץ שזהו בחי' בן ותלמיד שצריכין להשאיר אחריו כדי שישאר דעתו בעוה"ז גם אחר מיתתו והם פגמו בזה נמצא שפגמו בהדעת הנ"ל בבחי' בן ותלמיד הנ"ל. וע"כ היה תיקונם ע"י גיז תהצאן דייקא כנ"ל. ואז נולד פרץ וזרח שמהם יצא משיח בן ודודכי עיקר התגלות הדעת הנ"ל יהיה רק בימי המשיח שיבא ב"ב. שאז ידעו הכל כי ה' הוא האלקים ואין שום תכלית בעולם כ"א לעסוק בעבודתו ית' ולשוב בתשובה ולבקש מחילה על עוונותיו כי משיח נקרא ע"ש שנמשח בשמן המשחה שהוא בחי' שמן משחת קודש שהוא בחי' הדעת הנ"ל. בחי' שמן של חנוכה. וע"כ קיבל דוד מלכותו ע"י שהיה רועה צאן כ"ש מאחר עלות הביאו לרעות ביעקב עמו. כי מלכות דוד הוא מלכות מישח שנמשך ע"י גיזת הצאן כנ"ל. ע"י המשכת הדעת בהדרגה ובמדה בחי' סייג לחכמה שתיקה בחי'וכרחל לפני

גוזזיה נאלמה כנ"ל. ובשביל זה נקרא דוד יונת אלם כ"ש למנצח על יונת אלם רחוקים לדוד מכתם וכו'. וכ"ש נאלמתי לא אפתח פי וכו' כי עיקר התיקון ע"י השתיקה כנ"ל:

אות ח

וע"כ בעת שגזז נבל צאנו ועשה סעודה. כי אז בעת גיזת הצאן דהיינו שגוזזין הלכות וממשיכין המקיפין הנ"ל אז עולה המלכות לקבל פרנסה וזוכין באכילה להארת הרצון הנ"ל כנ"ל. ע"כ אז שלח דוד אליו שיתן לו מסעודתו כי באמת עיקר הסעודה שייכה אליו לדוד המלך. כי עיקר הפרנסה ע"י המלך שהוא בחי' מלכות שעולה לקבל הפרנסה מים החכמהששם המיקיפיסן שהם בחי' גיזת הצאן כנ"ל. אשר ע"כ עיקר מלכות דוד נמשך ע"י גיזת הצאן של יהודה כנ"ל. וע"כ שלח דוד אליו ואמרתם כה לחי וכו'. כי זה העיקר לראות שתהי' הגיזה בקדושה כדי לזכות עי"ז לחיים הנמשכין מהמקיפין הנ"ל שנמשכין מבחי' אריכות ימים ושנים כי מי שאינו זוכה לגוז צאנו בקדושה דהיינו שפוגם בראשי תהגז לכהן אזי אינו זוכה ללבושין דקדושה הנ"ל. להלביש האור בהדרגה ובמדה כנ"ל. ואז הוא ח"ו ריבוי אור וכו' שמשם עיקר המיתה כידעו כי עיקר סטרא דמותא הוא כשפוגמין בהדעת של בחי' בן ותלמיד הנ"ל כי עיקר החיים הוא הדעת כ"ש החכמה תחיה ומ ישזוכה להמשיך הדעת דקדושה בבנים ותלמידים אינו מת כי הוא חי לעולם כי אפילו לאחר הסתלקותו נשאר דעתו אחריו שהוא עיקר החים ונשמתו מתלבשת בזה הדעת שהכניס בזה העולם בבנים ותלמדיים והרי הוא חי וקים לעולמי עד וכשרז"ל. צדיקים במיתתן קרויים חיים וע"כ ארז"ל דוד שהניח בן ממלא מקומו לא נאמרה בו מיתה כ"א שכיבה וזה בחי' דוד מלך ישראל חי וקיים כי דוד זכה להארי הדעת בבן ותלמדי כי היה יושב בשבת תחכמוני ולמד תורה לישראל. וע"כ זכה לעסוק בבנין ביהמ"ק ונקרא על שמו כ"ש ראה ביתך דוד כשרז"ל כי הוא זכה למצוא מקום הביהמ"ק וכו'. וביהמ"ק הוא כלליות בן ותלמיד שעי"ז חיים וקיימים לעולם כנ"ל. וע"כ דוד מלך ישראל חי וקיים אבל מי שפוגם ח"ו בדעת הנ"ל של בן ותלמיד. משם נמשך סטרא דמותא ח"ו שהוא היפך החיים שהוא הדעת כנ"ל. כי עיקר המיתה ח"ו הוא רק כשאין זוכה להשאיר הדעת דקדושה אחריו וכו' כנ"ל. וע"כ שלח דוד לנבל בגזוז צאנו ואמרתם כה לחי כי רצה לתקנו ולברכו שתהי' הגיזה בחי' לבושין. שהם בחי' גיזת הצאן בחי' מקיפין הנ"ל שהוא הדעת של בן ותלמיד שזה עיקר החים כנ"ל כי נבל הי' גלגול לבן כמובא בכתבים ולבן פגם בהצאן שגזל מיעקב ושינה והחליף עמו ערת מונים כי יעקב זכה להוליד בניו בקדושה שהם בחי' בן ותלמיד בעת שעסק בהצאן. כי עי"ז נמשך בחי' הדעת הנ"ל שהוא בחי בן ותלמיד כנ"ל. וע"כ זכה אז לעשירות גדול כי עיקר

העשירות והפרנסה נמשך משם כנ"ל. ולבן פגם בכל זה כי החליף עמו עשרת מונים. ורדף את יעקב ורצה לעקור את הכל ח"ו. וע"כ דוד רצה לתקן זאת ושלח לנבל בעת גיזת הצאן ואמרתם כה לחי וכו' שיזכה שתהי' הגיזה בבחי' חיים כוו' וכנ"ל. ונבל לא חפץ בברכה ועמד ברשעו ומרד במלכות דוד ע"כ מת עי"ז כי כשאין ממשיכין הגיזה דהיניו המקיפין בקדושה אזי בא מיתה עי"ז ח"ו שנמשך מריבוי אור וכו' שהוא פגם הלבושין כנ"ל. וע"כ המתין לו הקב"העד אחר יוה"כ אולי ישוב כשרז"ל ויהי כעשרת ימים ויגוף ה' את נבל ודרז"ל שהמתין לו הקב"ה עשי"ת. כי ביוה"כ אז נמחלין העוונות. ואז עיקר השגת הדעת של בן ותלמיד שהוא בחי' כהן וביהמ"ק. כי אז עיקר העבודה בביהמ"ק יותר מכל השנה. כי אז נכנסין בביהמ"ק לפני ולפנים. וע"כ עד יוה"כ הי' נבל יכול לתקן פגם הנ"ל. שפגם במלכות דוד בעת גיזת הצאן שעי"ז פגם בבן ותלמיד שמשם עיקר חיות וקיום המלכות דוד כנ"ל:

אות ט

וע"כ גם אבשלום מרד באיבו בעת גיזת הצאן. כ"ש ויהי גוזזים לאבשלום וכו'. כי הוא רצה למרוד באביו ולהשמיך המלכות לעצמו הנמשך ע"י בחי' גיזת הצאן כנ"ל. אבל באמת אין המלוכה שייכה כ"א לדוד ולזרעו עד עולם. וע"כ לא הי' כח לאבשלום להמשיך המלוכה ע"י גיזת הצאן כי לא זכה להמשיך המקיפים בקדושה ואזי אדרבה מת עי"ז כנ"ל. כי עיקר המיתה הוא כשמורדין בבחי' מלכות דוד. דהיינו כשפוגמין כנגד הצדיקים אמתיים שהם עוסקין להכניס הדעת בבן ותלמדי ששם מקבל מלכות בית דוד כי המלכות מקבל משם כנ"ל. כי צריכין ליתן הגדולה והממשלה והכבוד להצדיקים האמיתיים שהם יודעים להכניס הדעת בנו בהדרגה ובמדה ולשתוק בעת שצריכין לשתוק בבחי' עת לחשו"ת ועת לדבר. שזהו בחי' חשמל עתים חשו"ת עתים ממללות וחשמל הוא בחי' לבושין כנ"ל שזהו בחי' ראשית הגז שנותנין לכהן כנ"ל. כי עיקר הדעת הוא אצלם ואז זוכין לחיים. כי עיקר החיים הוא משם מהקיפין הנ"ל שנמשכין מבחי' אריכת ימים ושנים אמן:

הלכות נידוי וכו' ושאר ההלכות עד הסוף

אות י

וזה בחי' נידוי על מי שמזלזל על דברי חכמים. כי פורץ גדר ישכנו נחש. כי כל דברי רבנן הם בחי' גדרים וסייגים בחי' משמרת למשמרת שלא יתקרב זר אל הקדושה כיעיקרהוא לדעת את ה' ולהכיר גדולתו ורוממותו ית' כ"ש בזוה"ק בגין דישתמודעין לי'. אבל א"א לזכות לזה הדעת כ"א ע"י התורה הקדושה והתורה הוא הדעת כי ע"י התורה זוכין לדעת אותו ית' וכשהדעת נמשך לבני אדם צריכין לעשו"ת משמרת שלא יגע זר. ולא

יהי' להס"א שום יניקה ח"ו מזה הדעת. וזה בחי' הגדרים והסייגים של כל דברי חכמים שעי"ז נשמר הדעת שלא יתקרב זר. וע"כ כל דברי חכמים הם בחי' חלוקא דרבנן. כי הם בחי' לבושין בסוד החשמל ששומר את המוחין והאמונה הקדושה שלא יקרב זר. וזה החשמ"ל נמשך מבחי' המקיפין הנ"ל שנמשכין מבחי' שתיקה שהוא תכלית המקיפין העליונים שא"א להשיגם שהם בחי' שתיקה בחי' שתוק כך עלה במחשבה ומשם נמשכין כל המקיפין. ומשם נמשכין כל הלבושין שהם בחי' חשמ"ל ששומר את האדם היינו את המוחין שהם עיקר האדם שלא יהי' יניקה להס"א מהם. כי חשמל הוא עתים חשו"ת עתים ממללות כי יש מקיפים שצריכין להמשיכם שמה בבחי' דיבור. כי מדברים ומגלים אותם ויש שהם בבחי' ח"ש בחי' שתיקה. וכל זה נעשה ע"י החכמים צדיקי הדור שמאירין הדעת בבנים ותלמדיים שהם זוכין להמקיפין הנ"ל ומהם נמשכין כל הלבושין הנ"ל. וביותר צריכין לשמור את הרגלין כי שם נאחזין הקליפות יותר. וע"כ צריכין לשמור את הרגלין מאד שלא יינקו יותר מדאי ח"ו. כי כל העוונות ח"ו נמשכין ע"ז בבחי' עון עקבי יסובני. וזה בחי' מנעלים שהם שמירה להרגלין שצריכין ליזהר בהם מאד. כשרז"ל עולם ימכור אדם כל מה שיש לו ויקח מנעלים לרגליו כי המנעלים נמשכין ג"כ ממקיפין הנ"ל מחשמ"ל הנ"ל. כי למטה ברגלין נעשה לבוש המנעלים מבחי' חשמ"ל הנ"ל כמבואר בכתבים. וזהו נע"ל לשון נעילה וסגירה. כ"ש וסגר ונעל וכו' היינו בחי' שתיקה שהוא נמשך מבחי' שתיקה העליונה ומשם נשתלשל למטה וזוכה למנעלים דקדושה בחי' מה יפו פעמיך בנעלים. כי כמו שלמעלה זה החכם שמגלה הדעת ומכניס המקיפין לתלמידיו ובניו לכ"א לפי מדריגתו. והוא נזהר בדברי ולעשו"ת סייג לדבריו ושותק בקמום שצריכין לשתוק שזהו עיקרהתיקון שלא יצא חוץ לגבול ח"ו. שהוא בחי' ריבו יאור ח"ו שמשם סטרא דמותא ח"ו וכו' כנ"ל. כמ וכן זה האדם המקבל אלו המוחין ועיקר הקבל בשביל להשפיע לאחרים ללמוד וללמד וכו' אבלצריך ליזהר בדבריו מאד. ולשתוק בקמום שצריכין לשתוק שלא יהי' הולך רכיל מגלה סוד שלא יגלה הדעת בעת ובמקום שאין צריכיל לגלות כדי לשא יינקו החיצונים ח"ו מזה הדעת. וזה בחי' מנעלים שנמשכין מבחי' שתיקה הנ"ל כנ"ל. שהוא שמירה למדריגה התחתונה לבחי' רגלין ששם אורבים החיצונים לינק ח"ו בבחי' הני בירכא דרבנן שדלהי מינייהו. וצריכין לשומרם מאד מהם. וזה בחי' המנעלים שהם סוגרין ונועלין את הרגל ונועלין בפניהם שלא יינקו ח"ו:

וע"כ ביוה"כ שאז אין להשטן והס"א שום שליטה כשרז"ל ואז נתבטלין ונתכפרין כל העוונות שהם נאחזין בבחי' רגלין בבחי' עון עקבי יסובני כנ"ל. ע"כ אז ביוה"כ חולצין

המנעלים וכן בביהמ"ק ששם עיקר הדעת הנ"ל ושם נתכפרין כל העוונות על ידי התמידין וכו'. ע"כ שם ג"כ חולצין המנעלים. כשרז"ל לא יכנס אדם בהר הבית במקלו ולא במנעלו וכו'. וזה בחי' של נעליך מעל רגליך. כי המקום אשר אתה עומד עליו אדמת קודש הוא. כי שם אין צריכין שמירת המנעלים שלא יינוק החיצונים כיהכל קודש וכן יוה"כ וביהמ"ק וכנ"ל. וכן להיפך בת"ב שנחרב הית ונסתלק הדעת וכן אבל ומנודה שנאחז אז סטרא דמותא ח"ו ונסתלק הדעת שהוא החיים כנ"ל. ע"כ אז צריכין ג"כ לחלוץ המנעלים כי מאחר שאין דעת ומוחין אין לו מנעלים שהם נמשכין ממקיפין הנ"ל. וגם אין צריך ואין מועיל לו מנעלים אדרבא יהי' נפגם יותר ח"ו ע"י המנעלים. כי אז התגברות הדינים ח"ו ומתגבר הס"א אז ח"ו ויוכלו לינק גם מהמנעלים גם כן. אבל ממנו בעצמו יניקתם מיעוטה מאד. כי המוחין נסתלקו ממנו ואין להם ממה לינק וע"כ אסור בדברי תורה ואפילו בשאילת שלום אסור כי הוא צריך לסלק אז המוחין ולבלי להמשיכן כלל אפילו מה שמותר להמשיך תמיד עכשיו צריך לסלק הכל שלא יינקו הם מהמוחין ח"ו כי תמיד שאין מתגברין כ"כ אז המנעלים מגיניםעלינו בסוד החשמ"ל אבל אז אין לו מנעלים כנ"ל. וע"כ אסור לעסוק בדברי תורה כלל. ואפילו בשאילת שלום שהוא שמו של הקב"ה אסור. וכן אסור לדבר כלל כי אבל אין לו פה כי הדיבור הוא התגלות הדעת ואז אסור לגלות שום דעת כלל אפילו דיבור בעלמא" מכ"ש שאילת שלום כדי שלא יינקו מזה ח"ו. ואז צריך לשתוק לגמרי והשתיקה לבד שומרת אותו ומצלת אותו. וזה בחי' וידם אהרן אחר מיתת נדב ואביהוא כי פגם נדב ואביהוא הי' שהסתכלו והציצו למעלה מהגבול. כ"ש בקרבתם לפני ה' וימותו שזהו בחי' פגם השתיקה הנ"ל. שעי"ז יכולין ליכנס למקום שאין צריכין ליכנוס שהוא בחי' ריבוי אור שמשם נאחז ח"ו סטרא דמותא. וע"כ מתו נדב ואביהו עי"ז. וע"כ התיקון הי' ע"י השתיקה של אהרן בחי' וידום אהרן. ועי"ז זכה להמשיך מקיפין כי בזכות זה נתייחד הדיבור אליו. ונאמרה לו פרשת שתויי יין כמו שפרש"י שם. כי כל המקיפין שהם השגת הדעת שהוא התורה נמשכין מבחי' שתיקה כנ"ל. שהוא בחי' משה שהי' בבחי' שתיקה בחי' כבד פה. שעי"ז זכה לקבל כל התורה וכנ"ל:

וזהו ג"כ בחי' קריעה על המת ח"ו. כי נפגם הלבושין שהם בחי' חשמ"ל כי נסתלק נשמה מישראל שהוא בחי' דעת. כ"ש ונשמת שד"י תבינם. וכפי הסתלקות הדעת כן נסתלק החשמ"ל שהוא בחי' לבושין. וע"כ רמז שמואל לשאול ע"י קריעת בגדו שתפסק מלכותו כי הבגדים הם בבחי' מלכות כ"ש במ"א כי המלכות מקבלת מהמקיפין הנ"ל כנ"ל. וזה בחי' בגדי מלכות בחי' ותלבש אסתר מלכות וכו' שלבשתה רוה"ק היינ והשגת

המקיפין שהם רוה"ק שמשם נמשכין הלבושין בחי' לבוש מלכות וכו'. וע"כ ע"י שקרע שמואל בגד שאול קרע מלכותו. כ"ש שם קרע ה' את ממלכות ישראל ונתנה וכו'. הלכות בקור חולים

אות יא

וזה בחי' בקור חולים. כי עד יעקב לא הוה חולשה כשארז"ל (ב"מ פ"ז). כי באמת הוא טובה גדולה מה שאדם חולה קודם מותו כשרז"ל שם. כי אם לאו לא יתן אל לבו לצוות לביתו. נמצא שהחולאת קודם מותו הוא טובה גדולה כדי שיצוה אל ביתו. ועיקר הצואה הוא שיצוה את בניו ואת ביתו אחריו שישמרו דרך ה' כמו שעשו כל הצדיקים שהוכיחו את ישראל סמוך למיתתם. נמצא שהצואה הוא בחי' הארת בן ותלמיד שמאירין בהם הדעת שידעו את ה' וישמרו עצמם מעבירות ח"ו וילכו בדרכי ה' שזהו עיקר הארת בן ותלמיד. וזה ממשיכין ביותר בעת חוליים של הצדיקים אמתיים כי אז הם עוסקים ביותר בזה. כדי שישאר דעתם אחריהם לעולם ועד וכמו שמצינו בכמה צדיקים שהי' מגלין דברים עליוני סודעת גדול מאד בעת חוליים סמוך למיתתם. כמו ר' אליעזר הגדול לר"ע שאוליף שי"ן הלכות בבהרת עזה וכו' ורבינו הקדוש ורשב"י וכיוצא בזה הרבה כי אז השכינה שורה עליו. כשרז,ל שכינה למעלה מראשותיו של חולה כי בעת חוליו נתוסף לו אור גדול ע"י רוח דלעילא שמתחיל לירד למטה כדי שיסתלק הנפש עי"ז כמבואר במאמר ויהי נא פישנים ברוחך וכו'. וע"כ יעקב דייקא זכה לפעול אצל הש"י שיהי' האדם חולה קודם מותו כדי שיצוה את בניו ושמרו דרך ה' שזהו בחי' הארת בן ותלמיד. כי יעקב היתה מטתו שלימה שלא הוה בה שום פסול רק זכה לבנים כולם צדיקים שיקבלו ממנו דעתו והורישו דעתם לדורות לדעת את ה' שזהו בחי' הארת בן ותלמיד. כי התלמיד כלול בבן כנ"ל גם יעקב הי' לו תלמידים הרבה. כי הי' מגייר גרים כשרז"ל. נמצא שיעקב זכה ביותר להארת בן ותלמיד כי היתה מיטתו שלימה. וע"כ הי' הראשון שהי' חולה סמוך למיתתו כדי שימשיך אז ביותר הארת בן ותלמיד שזהו עיקר הצוואה. וזהו עיקר ביקור חולים כדי לדבר עמו שיפקח על עסקיו כשרז"ל ויצוה לביתו היינו כנ"ל. שיזהיר את בני ביתו שילכו בדרכי ה' וגם מסדר להם חלוקת נכסיו כדי שלא יבואו לידי מחלוקת וגזילה ח"ו ויעברו על דברי ה'. ע"כ מסדר להם ומזהירם לקיים דבריו ולילך בדרכי ה' ומצותיו. וזה בחי' ויוגד ליוסף לאמר הנה אביך חולה ויקרח את שני בניו עמו וכו'. כי הלך לבקרו ולקח בניו עמ וכדי שיברכם קודם מותו. היינו שיכניס בהם דעת ה' קודם מותו שזה עיקר הברכה ואז וישתחו ישראל על ראש המטה על שהיתה מיטתו שלימה בלי פסול. וגם כי שכינה למעלה מראשותיו וכו' כשפירש"י

שם. כי זכה לשניהם שתהי' שכינה מראשותיו שעי"ז זוכה להשגת המקיפים שממשיך מהש"י. וגם זכה להכניס המקיפים והדעת בבניו הקדושים שזהו בחי' מטה שלימה. שזהו עיקר שלימות הנפש כשזוכה להשאיר דעתו אחריו ע"י בנים ותלמדיים צדיקים וכשרים כנ"ל. ואז אינו מת כלל כי כשנשאר דעתו אחריו נשאר הוא בעצמו כי עיקר האדם הוא הדעת וכנ"ל. וע"כ ארז"ל יעקב אבינו לא מת כי מאחר שזכה למטה שלימה היינו בנים צדיקים שקבל ממנו דעתו לדורות לדעת את ה' מדור לדור לעולם ועד הרי הוא חי וקיים לעד ולעולמי עולמים כנ"ל. שזהו בחי' דוד מלך ישראל חי וקים וכנ"ל:

אבילות

אות יב

וע"כ סתם נידוי הוא שלשים יום. וכן עיקר אבילו הוא שלשים יום. כי שלשים יום הוא חדש ובכל חדש מתמלאת הלבנה מפגימתה ומילוי הלבנה מפגימתה שהוא בחי' והי' אור הלבנה כאור החמה זהו בחי' כלליון בן ותלמיד יחד. כי בן ותלמיד הם בחי' אספקלריא המאירה. ואספקלריא שאינה מאירה כ"ששם במאמר הנ"ל. ואספקלריא המאירה זה בחי' חמה. ושאינה מאירה זה בחי' לבנה כידוע שזהו בחי' משה ויהושע בחי' פני משה כפני חמה פני יהושע כפני לבנה שהם בחי' השגת בן ותלמיד כנ"ל במאמר הנ"ל ע"ש. וע"כ השיעור שלשלים שהוא חודש שאז חוזר ונתקבץ ונכלל חמה ולבנה יחד כבתחילה שהוא בחי' כלליות בן ותלמיד יחד. שזהו עיקר התיקון למנודה ואבל שנסתלק מהם הדעת והמוחין כנ"ל. ועיקר הסתלקות הדעת הוא בחי' פירוד ח"ו בין בן ותלמיד בין חמה ללבנה כי בן הוא בחי' דרי מעלה ותלמיד הוא בחי' דרי טמה כנ"ל במאמר הנ"ל. ודרי מעלה ודרי מטה הם בחי' נשמה וגוף. כ"ש יקרא אל השמים מעל זה הנשמה וכו' וכשנסתלק הדעת שהוא החיות שהוא הנשמה זה פירוד בין הנשמה והגוף שוהא בחי' פירוד בין בן ותלמיד. שעי"ז עיקר הסתלקות הדעת כי עיקר הדעת הוא התחברות שני הפכים חסדים וגבורות דרי מעלה ודרי מטה נשמה וגוף בחי' בן ותלמיד כמובא במ"א. שעיקר הדעת שמחבר שני הפכים יחד וכו' וע"כ תיקון של המנודה והאבל דהיינו שיחזרו להם המוחין הוא לאחר שלשלים שהוא חודש שאז חוזר ונתתקן פגם הלבנה. כי בכל שלשלים יום נתתקן פגם הלבנהכי הלבנה סובבת והולכת בכל חודש ומתמעטת ומתמלאת והוא מתבררת ומתתקנת בכל פעם בכל חודש וחודש עד שתחוזר ותתמלא לגמרי כמו שהיתה קודם מיעוטה. וע"כ לאחר שלשלים חוזר ונתיחד חמה ולבנה בן ותלמיד. וחוזר לקבל הדעת שהוא החיסי כנ"ל:

אות יג

וע"כ נתנדה כ' אליעזר הגדול על שלא רצה להודות להחכמים בתנורו של עכנאי. כי ר' אליעזר השגתו היתה גבוה מאד מאד כמובא בדברי רבינו ז"ל. וכ"ש רבינו ז"ל במאמר הנ"ל שר' א'ל'י'ע'ז'ר הוא בחי' בן בחי' "עין "לא "ראתה "אלקים "זולתך "יעשה וכו' ר"ת אליעזר וכו' ע"ש. וע"כ לא הי' אפשר לקבל דעתו והשגתו. כי השגתו היתה בבחי' שתיקהוע"כ הוא הי' מודיע לר' עקיבא תלמידו שימות על קידוש השם. כשרז"ל שאמר לר' עקיבא קודם הסתלקותו. תמה אני אם תמות מיתת עצמך כי מיתת ר"ע הוא בחי' שתיקה בחי' שתוק כך עלה במחשבה כ"ש שם במאמר הנ"ל ע"ש וע"כ לא רצו חכמים לקבל דברי ר"א הגדול אף שהראה להם מופתים נוראים מן השמים שהוא כדבריו כי לא בשמים הוא היינו כי אין התורה בשמים שהוא השגת דרי מעלה שהוא בחי' שמים כי השגת דרי מעלה א"א לנו להשיג כי עיקר דיינ התורה הוא רק ע"י בחי' השגת התלמיד שהוא בחי' דרי מטה. כי התורה ניתנה בארץ ולא בשמים. וע"כ צריכין לברר דיני התורה ע"פ השגת הדעת של בחי' דרי מטה שהוא בחי' התלמיד שהוא בחי' יהושע שקיבל התורה ממשה וע"כ מסר משה התורה ליהושע תלמידו דייקא ולא לבנו אליעזר שהוא בחי' ר' אליעזר הגדול. כ"ש שם במאמר הנ"ל כי לא בשמים היא כנ"ל כי השגת ר' אליעזר שהוא בחי' בן בחי' עין לא ראתה וכו' א"א לנו להשיג בזה העולם וכנ"ל. וע"כ לא רצו חכמים לקבוע ההלכה כר"א. וע"כ נידוהו כי הנידוי הוא בחי' שתיקה כי מתרחקין מלדבר עמו כי כמו מי שמזלזל בדברי חכמים צריכין לנדותו ולהרחיקו מלדבר עמו כי שלטה בו סטרא דמותא כי נסתלק ממנו הדעת והחיים מאחר שפגם כנגד החכמים שמהם נמשך הדעת וכנ"ל. וע"כ הוא צריך לשתוק שלא תתאחז הס"א בדיבוריו כמו כן למעלה למעלה בקדושה עליונה ר"א הגדול שהי' בבחי' בן שהוא בחי' שתיקה כי א"א לקבל השגתו כנ"ל. ע"כ הוכרחו לנדותו ולהתרחק ממנו כי א"א לקבל השגתו כי הוא בבחי' שתיקה כנ"ל וכל זה עשו בשביל שעמד על דבריו ולא רצה להודות להם ורצה דוקא שיתקיים דעתו הגדולה. ובאמת דעתו א"א להשיג והי' צריך לצמצם דעתו ולהודות לדברי חכמים ולהמשיך דעת שאפשר להשיג לתלמידים וע"כ לא קבעו הלכה כמותו כי לא בשמים הוא כנ"ל וזהו בחי' משארז"ל ע"פ לך רד וכ' באותה שעה נתנדה משה מפי ב"ד שלמעלה כי מאחר שחטאו כ"כ א"א לדבר עמם כלל ולהכניס בהם דעת וצריך לשתוק שזהו בחי' נידוי של משה ור' אליעזר הגדול כי הם בבחי' שתיקה כנ"ל כי תמיד בעת שיש רשו"ת להמשיך הדעת והמקיפין אזי ממשכיין אותם מבחי' שתיקה כנ"ל אבל כשישראל חטאו צריכין לשתוק לגמרי אז באותו העת כנ"ל. וע"כ כל אותן שנים וכו'

כשפרש"י שם. כי משה זכה לתקן זאת כי משה אע"פ שהי' בבחי' שתיקה אעפ"כ הי' כלול משניהם מבחי' הדעת שצריכין להאיר בבן ומבחי' הדעת שצריכין להאיר בתלמיד וזכה להאיר בשניהם בבן ותלמיד שזהו בחי' בנו אליעזר ותלמידו יהושע שעל ידו מסר כל התורה לישראל כ"ש משה קיבל תורה מסיני ומסרה ליהושע וכו' ליהושע דייקא שהוא השגת התלמיד כנ"ל כי זה עיקר שלימות הצדיק אע"פ שהוא למעלה למעלה אעפ"כ ימשיך הארתו גם למטה למטה וישאיר הארתו גם בעהו"ז אחר הסתלקותו ע"י בן ותלמיד כנ"ל. ועיקר המשכת הדעת הוא ע"י התלמידכי אין אנו יכולין לקבל השגת הצדיק שהוא בחי' משה כי אם על ידו בחי' משה קיבל תורה מסיני ומסרה ליהושע וכו' ליהושע דייקא שהוא בחי' תלמיד כנ"ל:

אות יד

וזהו בחי' מה שארז"ל על פסוק האומנם אלם מה יעשהאדם בעוה"ז יעשה עצמו כאלם יכול אף בדברי תורה ת"ל צדק תדברון יכול אף אם הגיס דעתו ת"ל מישרים תשפטו בני אדם היינו כנ"ל. כי עיקר התיקון ע"י השתיקה שזהו בחי' לבישת מנעלים כדי לנעול ולסגור הרגל שוא בחי' דיבור כ"ש במ"א שלא לדבר מה שאין צריכין כיכל הדברים יגעים לא יוכל איש לדבר כי הדיבור הוא הדעת וצריכין לשומרו מאד. וזהו יכול אף בדברי תורה ת"ל צדק תדברון. כי כל דיבורי תורה בודאי צריכין לדבר כ"א עם חבירו ותלמידיו כי זהו עיקר הארת בן ותלמיד שהוא הארת הדעת שהוא התורה וזהו יכול אפי' אם הגיס דעתו דהיינו שמגיס דעתו יוצא חוץ ממדריגתו ח"ו ומרבה דברים יותר מדאי ומגלה מה שאין צריכין לגלות ח"ו ת"ל מישרים תשפטו בני אדם כי צריכין לשקול דברי ובמשפט שלא לגלות אפי' בד"ת והאר תהדעת מה שאין צריכין לגלות שזהו בחי' סיג לחכמה שתיקה כנ"ל ואז כשזוכה לשתיקה שזהו בחי' כתר אז הוא יכול להאיר בבן ותלמיד להארי לכ"א לפי מדריגתו לגלות להבן בחי' דרי מעלה שרחוק מהש"י בחי' איה וכו' ולהיפך להתלמיד בחי' מכה"כ וכו' כנ"ל במאמר הנ"ל. שזהו בחי' הוו מתונים בדין וכו' בחי' כי אלקים שופט זה ישפיל וזה ירים וכו' כ"ש שם ע"ש. וזהו שלמדו רז"ל שלא יגיס דעתו דהיינו שלא יגלה יותר מדאי וישתוק במקום שצריכין לשתוק מפסוק מישרים תשפטו בני אדם כי הארת בן ותלמיד הוא בחי' כי אלקים שופט וכו' בחי' מישרים תשפטו וכו' כי א"א להאיר הדעת בבן ותלמיד ללמדם דעת ותורת ה'. כי אם כשזוכה לבחי' שתיקה שהוא בחינות כתר כידוע. שהוא בחינות המקיפים העליונים בחי' אריכות ימים ושנים בחי' ראשית הגז שנתן לכהן וכו' כמבואר שם שדייקא זה החכם שזוכה לשפע הכתר שהם מקיפים העליונים שהם בבחי' שתיקה הוא דייקא יכול

להארי בבן ותלמדי שהוא בחי' כי אלקים שופט בחי' מישרים תשפטו הנ"ל. וכן מרומז בסוף דברי רבינו ז"ל שם. שהכל תלוי בענוה כי ענוה גדולה מכולם כי ענוה הוא בחי' שתיקה בחי' כתר בחי' מקיפים עליונים הנ"ל. וע"כ למדו רז"ל האיסרו להגיס דעתו ח"ו בדברי תורה. שהוא המדבר יותר מדאי ומגלה מה שאין צריכין לגלות ח"ו שזהו בחי' גסות הרוח היפך ענוה שהוא בחי' שתיקה כנ"ל ולמדו זאת מפסוק מישרים תשפטו בני אדם כי א"א לשפוט במישור דהיינו לכ"א כפי מה שצריך שזהו בחי' הארת בן ותלמיד בחי' כי אלקים שופט וכו' כנ"ל. כ"א ע"י ענוה שהוא בחי' שתיקה בחי' סיג לחכמה שתיקה כנ"ל:

וע"כ נקראים החכמים חכמי חרשים ונבון לחש בישעי' ג'. וכן בירמי' נקראים החרש והמסגר שהם חכמי ישראל כי עיקר חכמתם הגדולה הוא ע"י השתיקה הנ"ל כנ"ל. וזהו בחי' החרש ואאלפך חכמה:

אות טו

וזה בחי' חליצה כי זה הנפטר בלא בנים ח"ו פגם בבחי' הארת בן ותלמיד הנ"ל כי בן ותלמיד הוא החליפות שצריכין להשאיר אחריו ברכה שישארו ממנו בנים ותלמידים הגונים. כדי שימשיכו הדעת הקדוש בעוה"ז גם אחר הסתלקותו כמבואר היטב במאמר הנ"ל. וזה הנפטר בלא בנים לא זכה להשאיר שארית בארץ ופגם בבחי' הדעת שהוא הארת בן ותלמיד כנ"ל ועיקר הפגם נמשך מפגם השתיקה הנ"ל. שהוא עיקר התיקון אשר עי"ז לא זכה לאפשא בעלמא כי כשאינו משתדל להשאיר דעתו אחריו ע"י בנים ותלמידים. נמצא שהוא רוצה להסתלק ח"ו מן העולם לגמרי שיעלה רק למעלה ולא יהי' נשאר ממנו למטה כלל ח"ו. שזהו בחי' ריבוי אור שאינו מצמצם האור בהדרגה ובמדה להמשיכולמטה כראוי שזהו עיקר קיום העולם שזהו בחי' לא תהו בראה שלבת יצרה שכ"א לפי בחינתו צריך להשתדל לעשו"ת כלים שיקבלו אור הדעת שיהי' העולם ממולא מבני אדם. שזהו בחי' ומלאו את הארץ וכו' כ"ששם שזהו בחי' בנים ותלמידים שצריכין להשאיר אחריו שזהו עיקר שלימות הנשמה כי אין שלימות לנשמה אפי' אם הוא צדיק גדול מאד מאד וזוכה לעלות למעלה למעלה כ"א כשנשאר דעתו גם למטה ע"י בנים ותלמדיים כ"ש שם. וזה שלא זכה לזה. נמצא שרוצה להסתלק רק למעלה שזהו בחי' ריבוי אור ח"ו מאחר שאין לו כלים לקבל כי כל הכלים נעשין ע"י השתיקה שהוא בחי' צמצום האור שעי"ז עושין כלים בנים ותלמידים לקבל אור הדעת בהדרגה ובמדה וע"כ זה הנפטר בלא בנים ח"ו הוא מדה כנגד מדה כי מארח דלא זכה לאפשא בעלמא להשאיר שארית בארץ וסבר שיסתלק רק למעלה כנ"ל ע"כ עונשו שאינו יכול

לעלות כלל ואינו זוכה ליעול לפרגודא דמלכא כי א"א לעלות למעלה כ"א כשנשאר ממנו השארהלמטה כנ"ל וע"כ הוא צריך להתתקן ע"י אחיו שמייבם אשתו ואז נקטן ונתצמצם אור נשמתו ביותר כי אתתיה אמיה נמצא שיורד ונתצמצבביותר בצמצום גדול מאד וזהו עיקר תיקונו ועלייתו כי עיקר תיקונו ע"י צמצום האור כנ"ל. נמצא שאחיו היבם מתקן נשמת המת ומקיים שמו על נחלתו וממשיך השארתו למטה כנ"ל:

וע"כ אם אינו חפץ ליבם ואינו יכול להמשיך הארת הדעת של בן ותלמיד שהוא בחי' התיקון הנעשה ע"י יבום כנ"ל. ע"כ וחלצה נעלו מעל רגלו וכ' וארז"ל כאבל וכמנודה כי מאחר שאין בו דעת לתקן נשמת המת לחזור ולהמשיך הארת בן ותלמיד בעולם ע"כ אין לו מנעלים. כי עיקר המנעלים נעשין ע"י השתיקה המצמצמת ומתקנת את הדיבור והדעת וכו' כנ"ל. ומי שנסתלק ממנו הדעת כמ ואבל ומנודה ח"ו חייב בחליצת מנעלים כנ"ל ועי"ז שחולצת אשתו מנעל היבם עי"ז מתלבשת נשמ תהמת בזה הנמנעל כי נשמת המת היתה קשורה ברגל אחיו כ"ש בזוה"ק כי עיקר תיקון המת ע"י צמצום האור שצריכין עכשיו לצמצמו בתלכית הצמצום שהוא בחי' מנעל ששהוא תכלית הצמצום כי הוא לבוש עב לבוש הרגלין ושורשו נמשך מסוד השתיקה העליונה כנ"ל. וע"כ תיקונו ע"י מנעל של חליצה כנ"ל:

וע"כ היבם יורש נחלת אביו ועיקר תיקון היבום הוא להקים שם המת על נחלתו על נחלתו דייקא כי הנחלה היא העשירות והפרנסה להעדם ומי שזוכה להיות איש חיל ע"י כלליות בן ותלמיד הוא זוכה להארת הרצון ע"י הפרנסה דייקא. בחי' ואתה נותן להם את אוכלם בעתו. כ"ששם במאמר הנ"ל וע"כ צריך היבם לתקן הנחלה ששם הארת הרצון שהוא בחי' שתיקה שהוא עיקר הארת בן ותלמדי שזהו עיקר תיקון היבום כנ"ל:

אות טז

וזהו בחי' ויהי בימי שפוט השופטים ויהי רבינו עובדיה מברטנורא בארץ וילך אשי מבית לחם יהודה וכו' ואז פגמו מחלון וכליון ומתו בלא בנים כי הפגם הי' בעת שהי' רע בארץ דייקא שאז אין זוכין להארת הרצון שנמשך בשעת האכילה כנ"ל. וע"כ נפגם אז הארת בן ותלמיד שזהו בחי' פגם מחלון בכליון שמתו בלא בנים כנ"ל. וע"כ תיקונם הי' בעת כי שמעה כי פקד ה' את עמו לתת להם לחם ששם הארת הרצון שהוא בחי' הארת בן ותלמיד כנ"ל. ואז נתקנו בסוד היבום ע"י בועז ורות שהקימו שמם על נחלתם. כ"ש שם וגם את רות וכו' קניתי לי לאשה להקים שם המת על נחלתו ולא יכרת שם המת וכו' וכל המעשה הי' בעת קציר התבואה ובשעת הגורן כי עיקר התיקון של היבום שהוא בחי' הארת בן ותלמיד שהוא בחי' הארת הרצון זוכין בעת האכילה דייקא. בחי' ואתה נותן

להם את אכלם בעתו כנ"ל. וזה שכתוב שם אל תודעי לאיש עד כלותו לאכול ולשתות וכו' וכתיב ויאכל וישת וייטב לבו וכו'. וכן רות עסקה שם בכל פעם ללקוט התבואה שם ובועז נתן לה בכל פעם מן התבואה והזהיר את נעריו על זה ליתן לה לאכול ולשתות וליקח לביתה כל מה שתרצה כ"ש וגם של תשלו לה מן הצבתים וכו'. וכמ ושמדבר שם כל הענין כי הי' צריכין להמשיך הארת בן ותלמיד כנ"ל שהוא הארת הרצון שנתגלה בעת האכילה דוקא. וזה בחי' ויצבט לה קלי ותאכל ותשבע ותותר היינו כנ"ל. וזהו שדרז"ל ותאכל בעוה"ז ותשבע לימות המשיח ותותר לתחיית המתים כי אכילתה היתה בקדושה גדול כ"כ עד שזכתה להארת הרצון בשעת אכילתה שהוא בחי' תחיית המתים שיהי' לעתיד לבא שאז יהי' עיקר התגלות הרצון. בחי' כעת יאמר ליעקב ולישראל מה פעל אל. והיא זכתה להארה זאת בעת האכילה כי אז זוכין לזה כנ"ל. וזה שכתוב שם ותרא חמותה א תאשר לקטה ותוציא ותתן לה את אשר הותירה משבעה את אשר הותירה דייקא שהוא בחי' ותותר לעוה"ב הנ"ל. כי עיקר הוא בחי'ותותר לעוה"ב שהוא בחי' הארת הרצון שמתגלה בעת האכילה שעי"ז עיקר התיקון כי הוא בחי' הארת בן ותלמיד כנ"ל. וע"כ גם שם המקום שנעשה בו התקון הזה הי' נקרא בית לחם ע"ש האכילה דקדושה הנ"ל וזהו ויהי בימי שפוט השופטים ודרז"ל שהי' שופטים את שופטיהם וכו'. היינו פגם המשפט הנ"ל כי המשפט הוא בחי' הארת בן ותלמיד בחינת הוו מתונים בדין בחינת כי אלקים שופט וכו' כנ"ל. ואז נפגם המשפט הזה כנ"ל. ע"כ ויהי רבינו עובדיה מברטנורא בארץ שלא זכו אז לשיאה שאז מתגלה הארת הרצון וכו' כנ"ל. שהוא נמשך מהארת בן ותלמיד שמשם מקבלת המלכות הפרנסה כנ"ל. וע"כ הי' פגם מחלון וכליון שלא זכו להשאיר שארית בארץ שהוא בחי' הארת בן ותלמיד כנ"ל. ונתתקנו ע"י בועז ורות בסוד היבום כנ"ל. וע"כ נקרא שם הבן הנולד להם עובד שהוא בחי' עובד אדמתו ישבע לחם כמובא היינו כי זה עיקר התיקון שנולד להם בן שע"י נמשך הארת בן ותלמיד שהוא בחי' הארת הרצון שמתגלה בעת האכילה שזהו בחי' עובד אדמתו ישבע לחם וכנ"ל:

וזה בחי' וזאת לפנים בישראל על הגאולה ועל התמורה שלף איש נעלו ונתן לרעהו וכו'. כי כשהי' צריך אחד למכור הוונ ונחלתו לחבירו ששם נעלם ומלובש הארת הרצון שמלובש בתוך העשירות והפרנסה דקדושה כנ"ל. ע"כ הי' תיקון המכירה ע"י המנעלים שהם נמשכין מבחי' שתיקה שהוא בחי' הארת הרצון כנ"ל. וכן עשה בועז עם הגאול וישלוף נעלו כי עי"ז נמשך הארת הרצון שהוא בחי' שתיקה שמשם נמשכים המנעלים שזהו בחי' חליצה כנ"ל וע"י תיקונים הנ"ל שזכו לתקן בועז ורות. שהם בחי' המשכת

הארת בן ותלמיד הארת הרצון הנ"ל. עי"ז נולד משיח מהם שהוא דהמע"ה שממנו יצא משיח שיבא ב"ב כי משיח יבנה הביהמ"ק שיהי' קיים לעד שהוא בחי' הארת בן ותלמיד שכלול בביהמ"ק כי נמשח בשמן המשחה ועש"ז נקרא משיח שהוא בחי' שמן משחת קודש שהוא בחי' המקיפים הנ"ל. שהם בח"י שתיקה בחי' הארת הרצון הנ"ל. כי משיח הוא בחי' שתיקה כי הקץ סתום וחתום כ"ש סתום הדברים וחתום וכו' ולבי' לפומיה לא גלי שזהו בחי' שתיקה העליונה שאפי' למעלה למעלה הוא בבחי' שתיקה כי לב"י לפומיה לא גלי. וע"כ כל המשכת נשמת משיח הי בהעלם ובסוד ובתחבולות שהוא מעשה לוט ובנותיו שגם לוט בעצמו לא ידע בשכבה ובמקומה וכן מעשה יהודה ותמר ומעשה בועז ורות כי הכל הי' בסוד ובהעלם גדול כדי להמשיך נשמתו בסוד וכו' וכמובא כי משיח הוא בבחי' סוד בבחי' שתיקה כי משיח הוא למעלה מהזמן בחינת אריכות ימים ושנים בחי' חיים שאל ממך נתת לו אורך ימים עולם ועד שהוא בחי' מקיפים העליונים שהם בחי' שתיקה. וע"כ אסור להרהר ח"ו על אריכת הגלות כ"כ כי א"א להשיג זאת. כי הוא בחי' מקיפים העליונים שא"א ל השיגם כי הם בבחי' שתיקה. וע"כ הקץ סתום וחתום והמאמין לא יחוש כי בא יבא לא יחאר במהרה בימינו אמן:

וע"כ מברכין על המנעלים העושה לי כל צרכי כי כל צרכי העאדם שהוא כלל הפרנסה נמשך מכלליות בן ותלמיד וכו' כ"ש שם שמשם הם בחי' המנעלים וכנ"ל:

אות יז

וזה שארז"ל בשכר שאמר אברהם אבינו אם מחוט ועד שרוך נעל זכו בניו לחוט של תכלת ולרצוע של תפילין כי ציצית ותפילין הם כלליות של התורה כולה שהוא כלליות בן ותלמיד כי ציצית הוא בחי' לבושין בחי' מקיפין שמכניסין בהתלמיד שהוא בחי' מלכות בחי' מלא כל הארץ כבודו כי קדושת הציצית הם באתגליא והכל רואין אותן שזהו בחי' תלמוד שהשגתו בחי' מכה"כ בחי' וארא את ה' אבל תפילין עיקר קדושתם שהוא הפרשיות הם גנוזים ותפורים בתוך הבתים שזהו בחי' השגת הבן בחי' מה חמית וכו' בחי' אי' מקום כבודו כי קדושתם גנוז מאד כי תפילין הם מוין עליונים מאד בחי' בן בחי' אי' וכו' כנ"ל שזהו בחי' שתיקה. וע"כ משם נמשכין בחי' מנעלים שסוגרין הארו שלא יצא לחוץ שזה נמשך מבחי' שתיקה העליונה כנ"ל שהוא בחי' תפילין וע"כ בזכות שרוך נעל זכו בניו לתפילין. וזהו שארז"ל כתפילין כך מנעלים כי המנעלים נמשכין מבחי' תפילין שהם בחי' מקיפין העליונים בחי' שתיקה כנ"ל וזהו שאמר אברהם הרימותי ידי אל ה' וכו' אם מחוט ועד שרוך נעל וכו' ולא תאמר אני העשרתי את אברם כי איני רוצה עשירות שלך כי כבר הבטיחני הקב"ה לעשיריני כמו שפרש"י שם היינו כי

אני זוכה לעשירות ופרנסה דקדושה שנמשך מכלליות בן ותלמיד שהם בחי' חוט ושרוך נעל שהם ציצית ותפילין שמשם המלכות מקבלת הפרנסה מהידים שיש בים החכמה ששם הארת הרצון המופלג להש,י וזהו הרימותי ידי. ידי דייקא היינו הידים שיש בים החכמה שמשם כל הפרנסה והעשירות ששם האר תהרצון וההשתוקקות להש"י. וזהו הרימותי ידי אל ה' אל עליון קונה שמים וארץ שאני מרים ידי להש"י היינו שאינ רק נכסף ומשתוקק להש"י כי הרמת הידים למעלה זה בחי' השתוקקות נמרץ להש"י בחי' שטחתי אליך כפי. בחי' נשא לבבינו אל כפים אל אל בשמים. היינו שאני זוכה לפרנסה דקדושהששם הארת הרצון שנמשך מהידים שיש בים החכמה שהוא הדעת של בן ותלמיד שהוא בחי' ציצית ותפילין. וע"כ איני רוצה עשירות שלך. כי הקב"ה הבטיחני לעשריני עשירות דקדושה הנ"ל כנ"ל:

(שייך לעיל)

אות יח

לענין שעיקר התיקון הנעשה ע"י בועז ורות הי' בעת האכילה דייקא שאז מתגלה הארת הרצון וכנ"ל. וזהו בחי' שאמר בועז לרות לעת האכל גשי הלום. לעת האוכל דייקא שאז מתגלה הארת הרצון וכנ"ל. וגם רבינו ז"ל הביא מקרא זה לעת האוכל וכו'לענין מאמר הנ"ל שאז בעת האכילה באה היראה על האדם. בחי' לעת האכל גשי הלום וע' במאמר רצועה היתה יוצאה מחלקו של בנימין וכו' בליקוטי תנינא. כי הוא שייך למאמר ויהי מקץ כי מרחמם ינהגם הנ"ל:

ותותר לעוה"ב. זה בחי' הארת הרצון שיתגלה לעתיד שמאיר בעת האכילה כו' כנ"ל. וזה בחי' מה שצריכין להשאיר מאכילתו בשביל לברך ברכת המזון שתחול הברכה עליון. כי ברכת המזון שמברכין אחר האכילה זה בחי' הארת הרצון שמאיר בשעת האכילה דייקא וכמ"ש במ"א. וזהו בחי' פותח את ידיך ומשביע לכל חי רצון שאומרים בבהמ"ז שזהו בחי' הארת הרצון. וזהו בחי' ובטובו הגדול תמיד לא חסר לנו וכו'. הזן את העולם כולו בטובו בחן בחסד וברחמים וכו' כי עיקר הפרנסה הוא בחסדו וברצונוהטוב לבדשזהו בחי' רצון העליון. וע"כ מתגלה הארת הרצון בשעת האכילה כי הפרנסה נמשכת רק מרצונו הטוב לבד בחי' נותן לחם לכל בשר כי לעולם חסדו בחי' בני חי ומזוני לאו בזכותא תליא מלתא כ"א מזלא תליא מלתא שהוא בחי' מזל העליו ושהוא בחי' עתיקא קדישא שמשם נמשכת הפרנסה שהוא בחי' רצון העליון כידעו וכמבואר בזוה"ק. וזהו בחי' בני חי ומזוני כי כולם הם בבחי' הארת הרצון העליון. בני זה בחי' הארת בן ותלמיד הנ"ל. כי גם התלמדי נקרא בן בחי' וכל בניך לימודי ה' כנ"ל. חיי זה בחי' חיים ארוכים

חיים טובים חיים נצחיים שהם בחי' המקיפים העליונים הנ"ל המתגלין ע"י הארת בן ותלמיד שהם בחי' חיים בחי' אריכת ימים ושנים וכו' וכנ"ל. מזוני זה בחי' פרנסה ששם מתגלה הארת הרצון וכנ"ל. וזה בחי' שאומרים שלשה הטבות ושלש גמולות בבהמ"ז כי כל זההוא בחי' הארת הרצון שמטיב עמנו ברחמיו ובטובו לבד וגומל לנו טובות ברצונו לבד בלי שום חיוב כלל. כי מי הקדימני ואשלם כשרז"ל רק בטובו לבד נותן לנו פרנסה בני חי ומזוני שזהו בחי' מה רב טובך אשר צפנת ליראיך וכו' שרב הטוב הזה הוא הארת הרצון כ"ש שם רבינו ז"ל במאמר הנ"ל. וזה בחי' הרחמן הוא שאומרים כ"פ בבהמ"ז ומזכירים וקוראים אז הש"י בשם הרחמן כמה וכמה פעמים מה שלא מצינו כן בשאר התפילות. כי אז בשעת בהמ"ז עיקר התגלות הרחמים שהוא הארת הרצון שהוא עיקרהרחמים והחסד. שזהו בחי' כי מרחמם ינהגם שמשם זוכין להארת הרצון ע"י המנהיג האמתי שצריך להיות רחמן גדול כנ"ל במאמר הנ"ל ע"ש בתחילתו. נמצא שבהמ"ז הוא בחי' הארת הרצון וע"כ צריכין להותיר מאכילתו בשביל שתחול הברכה עליו ע"י בהמ"ז כי מה שמותירין מאכילתו. זהו בחי' ותותר לעוה"ב שהוא הארת הרצון כנ"ל. וכ"ש ואת ובניך תחיי בנותר ודרז"ל (שבת קי"ג) עד תחיית המתים שאז יהי' הארת הרצון כנ"ל. וזהו ואת בניך ובניך דייקא. בחי' בן ותלמיד הנ"ל תחיי בחי' חיים הנ"ל בחי' הארת הרצון בחי' בנותר לעוה"ב שהוא הארת הרצון כנ"ל. וע"כ מותירין מאכילתו כדי לזכות להארת הרצון ע"י בהמ"ז בבחי' ותותר לעוה"ב שהוא בחי' הארת הרצון כנ"ל:

וע"כ עקיר הברכה והשפע שנמשכה ע"י אליהו ואלישע במעשה דצרפית ע"י אליהו. ומעשה דאשה אחת מנשי בני הנביאים ע"י אלישע. המשיכו עיקר הברכה ע"י השמן. כי שמן הוא בחי' הארת הרצון בחי' להצהיל פנים משמן וכו' שזהו בחי' השמן של חנוכה וכ"ש שם במאמר הנ"ל שעיקר הברכה והפרנסה בא משם בחי' להצהיל פנים משמן ולחם לבב אנוש יסעד וכמבואר שם במאמר הנ"ל. וע"כ המשיכו הברכה והשפע של פרנסה ע"י השמן דייקא שהוא בחי' הארת הרצון שמשם נמשך הפרנסה והברכה בחי' דכ הקמח לא תכלה וצפחת השמן לא תחסר וכו' בחי' ואת ובניך תי בנותר דהיינו הנותר מן השמן שהוא בחי' האר תהרצון בחי' ותותר לעוה"ב וכנ"ל:

ראשית הגז ד

אות א

וראשית גז צאנך תתן לו. כי בו בחר ה' וכו':

כי איתא בדברי אדמו"ר ז"ל שאפילו כשאדם מוש א"ע מהרע אל הטוב רק כחוט השערה הוא יקר מאד מאד בעיני הש"י. כי מחמת שהאדם בגוף מגושם כ"כ בזה העולם הגשמי

כ"כ אשר רבו כמ ורבו המנועים והמעכבים והמסיתים והבלבולים וכו'. ע"כ כל העתקה והעתקה שהאדם ממשיך עצמו מגשמיותו להש"י ולתורתו אפילו הוא רק כחוט השערה הוא יקר מאדמ אד בעיני הש"י. ובזה ראוי להאדם להחיות א"ע ולשמח א"ע אפילו אם הוא כמו שהוא. והביא שם מעשה על זה מהצדיק שנפל עליו עצבות וכבידות גדול מאד מאד וכו' שלא הי' יכול לשמח א"ע בשום דבר וכו' כ"א במה שלא עשני גוי וכו' כוו' ואז הראו לו שאינו כדאי אלפים ורבבות עולמות כנגד חוט השערה אחת שהאדם נעתק בזה העולם להתקרב להשם יתברך וכו'. עיין שם כל זה היטב בסוף ספר סיפורי מעשיות:

אות ב

וזה ששיבח הש"י את כנסת ישראל שערך כעדר העזים שגלשו וכו' ופרש"י אף הרקים שבך חביבין עלי וכו' וכן פירש לקמן בקפיטול וא"ו ע"פ שערך כעדר העזים בקטנים ורכים ודקים שבכם יש שבח הרבה. נמצא ששערך מרמז על הגרועים ופחותים שבישראל שגם הם יקרים מאד בעיני הש"י. כי מוצא גם ב ם שבח הרבה ע"י הנקודות טובות שמוצא בכ"א ואחד מהם. וע"כ נקראים בשם שערות כי זה עיקר שבחם מה שמוצא בכ"א מהם בחי' שערות קדושו"ת הרבה. דהיינו מה שכ"א מהם מנתק עצמו בכל פעם כחוט השערה להש"י או לדברים הנוגעים לעבודתו יתב' שזה יקר מאד אצל הש"י כנ"ל. וה בחי' ציצית שהם בחי' שערות כמובא בחי' ויקחני בציצית ראשי. היינו כי ציצית הם בחי' חוט של חסד שהש"י ממשיך עלינו בכל יום שאלו החוטי חסד בחי' ציצית נקלעים ונשזרים מהשערות הנ"ל מה שהש"י מטה כלפי חסד. ומוצא בכ"א מישראל נקודות טובות שהם בחי' שערות כנ"ל. ואלו השערות מתקבצין יחד ונגלעים ונשזרים ונעשין בחי' חוטי הציצית הקדושים שמאירין על ישראל בכל יום. כי ידוע בכוונות שבחי' ציצית נמשכין מנימין ושערות עליונים מבחי' שערות דעתיק ואו"א שמהם יוצא אור הציצית הקדושי סכמבואר בכוונות ציצית ע"ש היינו כנ"ל. כי עתיק הוא בחי' חסד עליון ונורא מאד בחי' ורב חסד כי שם כולו טוב וחסד ושם שורש כל הי"ג מדות של רחמים שהם תליסר ת"ד ששם נמחלין כל העונות ונתהפכין לזכיות. וכל האורות הקדושו"ת הנמשכין משם הכל בבחי' נימין ושערות כידוע בכתבי האר"י ז"ל היינו כנ"ל כי מעוצם החסד והטוב הנפלא שיש שם. עי"ז מסתכל הש"י רק על הטוב שבישראל אפילו בפושעי ישראל הוא מסתכל רק על בחי' השערות שנמצא בכ"א ואחד מה שכ"א מנתק עצמו לפעמים כחוט השערה מגשמיותו אליו יתב'. ועי"ז מאירין שם אורות גדולים ונוראים שנקראים בחי' נימיוושערות בחי' ועתיק יומין יתיב לבושיה כתלג חיוור ושער ראשיה כעמר נקא. וע"י בחי' אלו השערות נמתקין כל הדינים

ונמחלין כל העונות ונמשכין כל החסדים והטבוות על ישראל הכל ע"י בחי' שערות עליונים שנמשכין ע"י השערות טובות שמוצא הש"י בכל אחד מישראל אפילו בהגרוע שבגרועים ומהם יוצא אור הציצית וכנ"ל:

וזה בחי' מן המצר קראתי יה. ומבואר בכוונות שמצ"ר אותיות צמ"ר בחי' שערו תשהם בחי' תיקוני דיקנא ע"ש היינו כנ"ל ששערות הדיקנא קדישא שהם כל המדות רחמים נמשכין על די יבחי' מן המצר קראתי יה. דהיינו ע"י שהאדם מנתק עצמו כחוט השערה מגשמיותו להש"י דהיניו כשהוא במצר גדול והתאות והסט"א מתגברים עליו כמו שמתגברים עד שאין לו דרך לנטות ימין ושמאל בבחי' כל רודפיה השיגוה בין המצרים עד שנדמה שאפס תקוה ח"ו הוא בעוצם דחקו ומיצרי נפשו פונה להש"י וצועק עאליו יתבר רמן המיצר בחי' מן המצר קראתי יה. אע"פ שמה שפונה עצמו להש"י הוא רק כחוט השערה הוא יקר בעיני הש"י ונעשה ממצ"ר צמר שהסבחי' שערות דדיקנא קדישא ששם כולו רחמים וטוב ששם נתהפל הכל לטובה וזכות כידוע:

וזה בחי' חוט של צמר ביוה"כ שהי' מלבין העונות של כל השנה כ"ש ואם יאדימו כתולע כצמר יהיו. כי עיקר סליחת העונות ביוה"כ נמשך ע"י בחי' זאת ע"י שהש"י מוצא בישראל אפילו בהחוטאים ר"ל כמה וכמה שערות טובות כנ". שעי"ז מאירין השערות העליונות שהם בחי' ת"ד בחי' צמר כנ"ל שעי"ז מחילת כל העונות כנ"ל:

אות ג

זוה בחי' ראשית הגז שצריכין ליתן להכהן. כי הכהן הוא איש חסד בחי' מיכאל כהנא רבא שמלמד תמיד זכות על ישראל. וכל הזכיות שמוצאין בישרא להוא ע"י בחי' שערות הנ"ל. שעי"ז יכולין למצוא זכות אפילו בהגרוע שבגרועים. כי בכולם נמצאין כמה שערות טובות מה שממשיכין עצמן כמה פעמים מרע לטוב כחוט השערה שזהו בחי' שערך כעדר העזים שנא' על פושעי ישראל כנ"ל. וע"כ צריכיליתן להכהן ראשית הגז מהצמר כדי לתקן בחי' הצמר בשרשו שהוא בחי' שערות עליונות כנ"ל. היינו כדי להמשיך חסדים על ישראל ע"י השערותטובות שנמצא בהם מה שכ"א מושך א"ע בכל פעם כחוט השערה אליו ית' כנ"ל. וזהו וראשית גז צאנך תתן לו כי בו בחר ה' לעמוד לשרת וכו' כי עיקר השירות של הכהן הוא ברבנות לכפר על ישראל שזה נעשהעל ידי בחינות השערות הנ"ל. שעי"ז הש"י מתרצה לישראל ומוחל עונותיהם בבחי' חו של צמר שמלבין העונות ביוה"כ כנ"ל. והכהן איש החסד עוסק בזה. וע"כ מגיע לו ראשית הגז וכנ"ל:

אות ד

וזה הלא כבני כושיים אתם לי בית ישראל וכו' והוא פליאה נשגבה מאד וכל רואה ישתומם ע"ז איך יעלה על הדעת שהש"י ידמה את ישראל ח"ו לבני כושים הלא כבר בחר בנו מכל עם. והבטיחנו שלא יעזוב אותנו לעולם ולא יחליף אותנו באומה אחרת לעולם כמבואר במקומות אין מספר ואיך יאמר הוא יתברך כדברים האלה על ישראל עם קרובו וגם בפרשה זאת גופא הוא חוזר ומסיים תוך כדי דיבור לטובה כ"ש שם אפס כי לא השמד אשמיד את בית יעקב וכו' כי הנה אנכי מצוה והניעותי וכו' ביסו ההוא אקים את סוכת דוד הנופלת וכו' הנה ימים באים וכו' ונגש חורש בקוצר וכו' ואיך התחיל לגנות את ישראל וכל הבזיונות שמבזה אותם לפעמים בדרך בזיון הכל לטובה גדולה כדי ללמד עליהם זכות וחסד כדי שישובו אליו באמת כי לפעמים כשישראל מקלקלין מעשיהם מאד מאד עד שכמעט אין ניכר מעט דמעט הטוב שבהם מעוצם ריבוי הפשעים והקלקולים ר"ל ואם ירצה הש"י ללמד עליהם זכות ע"י מעט הטוב שבהם יתעוררו המקטריגים ח"ו ויצאו כנגד זה אלפים פעמים להיפך ח"ו אבל הש"י חפץ חסד הוא ואעפ"כ הוא רוצה בעמו וחפץ להטות עליהם כלפי חסד אז בטובו וחכמתו הנפלאה הוא בעצמו מבזה את ישראל בתכלית הבזיון ואומר עליהם שכבר הם אצלו ח"ו כמו כל האומות מאחר שכבר קלקלו כ"כ ותיכף שהש"י מהפך הדבר ואומר על ישראל שהם כמ והאומות ממש אזי תיכף נתראה אמתת הנקודות טובות שבהם כי בודאי בתחלה לא הי' נחשב הטוב שבהם כלל עד שכמעט לא הי' נראה כלל כי בודאי לפי קדושת ישראל בשרשם אפיל אם פוגמין כל ימיו כחוט השערה אחת ח"ו הוא ג"כ פגם גדול ונורא מאד כי ישרא לרחוקים לגמרי מעון ח"ו ומכל מיני פגמים ח"ו מכ"ש כשפוגמים ח"ו יותר מחוט השערה מכ"ש וכ"ש כשפוגמים וחוטאים ועוברים ח"ו עבירות ממש כ"ל בפרט כשעוברים הרבה ח"ו ר"ל עד שהעונות רבו מספר עד שמעט הטוב כמעט אינו ניכר כלל בפרט כי גם מעט הטוב מעורב בפסולת הרבה בודאי כשירצה להסתכל על עוצם ריבוי הפגמים שלהם לפי קדושת ישראל כמעט אפס תקוה ח"ו כי כפי עוצם קדושת ישראל כפי מה שראוי להם להיות בודאי כמעט א"א לסבול הפגמים שלהם ח"ו ואין ניכר כלל הטוב שבהם ח"ו אבל הש"י רב חסד ואמת וחפץ בקיום העולם כי הוא ידע יצרינו מהיכן אאדם נלקח והיכן הוא כבוש בזה העולם וכו'. ע"כ ברחמיו העצומים הוא בעצמו מהפך הדבר ומתחיל לעשוות ישראל לכל העאומות וזהו הלא כבני כושיים אתם לי בני ישראל וכו' הלא את ישראל העליתי ממצרים ופלשתים מכפתור וכו' ותיכף כשמדמה ומשוה אותם לשאר העכו"ם בודאי הכל יודו ויאמרו בפה מלא שעדיין יש

חילוק רב ונפלא כרחוק מזרח ממערב בין ישראל בין העכו"ם כי כנגד העכו"ם נמצא תמיד בישראל כמה שערות ונקודות טובות לאלפים ורבבות כי אפילו כשישיראל ח"ו בדיוטא התחתונה מאוד עדיין אפילו הגרוע שבהם מלא מצות כרמון כשר"ל (סנהדרין ל"ז) ע"פ כפלח הרמון רקתך אפילו ריקנים שבך וכו' נמצא שדייקא ע"י שמדמה את ישראל לבני כושיים ולשאר העכו"ם עי"ז דייקא מלמד עליהם זכות כי עי"ז נתגלה ומאיר לעין כל הזכות והטוב שבהם כי כנגד העכו"ם עמך ישראל כולם צדיקים כי כולנו מניחים טלית ותפילין בכל יום ומתענים ביוה"כ וכו' וכו' נמצא שכונת הש"י לטובה ושבח גדול לישראל מה שדימה אותם לבני כושיים כנ"ל. וזהו שסיים שם אפס כי לא השמד אשמיד את בית יעקב וכו' כי הנה אנכי מצוה והניעותי בכל הגוים את בית ישראל כאשר ינוע בכברה ולא יפול צרור ארץ היינו שהש"י אומר שבודאי לא ימשיד את ישראל ח"ו כאשר העכו"ם החוטאים שישמיד אותם מעל פני האדמה כנאמר שם מקודם הנה עיני ה' בממלכה החטאה והשמידתי אותה וכו' אבל בית יעקב לא ישמי ח"ו כי הנה אנכי מצוה והניעותי בכל הגוים את בית ישראל וכו' היינו שהש"י יצוה להניעו בכברה את ישראל כנגד העכו"ם לברר ולנפות אותם היטב כמו שמבררין ומנפין בנפה וכברה אשר לא יפול צרור ארץ ואז הכל יראו לעין כל גודל עוצם החילוק שבין ישראל לעכו"ם כי אפילו אם ישראל כמו שהם עדיין יש בהם כמה נקודות טובות כמה חוטי שערות טובות מה שהם מושכין א"ע בכל פעם להש"י שזה יקר מאד בעיני הש"י כנ"ל. ועי"ז ירחם עלינו ויביא לנו הגאולה שלימה ע"י משיח צדקינו שהואבחי' עתיק כ"ש ועד עתיק יומיא מטא שהוא יודע ללמד זכות על ישראל למצוא כל השערות טובות שבישראל שזהו בחי' החסד הרב של בחי' עתיק כנ"ל. וע"כ סיים שם ביום ההוא אקים את סוכת דוד הנופלת וגדרתי את פרציהן והריסותיו אקים כוו' כי דייקא עי"ז יקים את סוכת דוד ע"י שמהפך הדבר ומדמה את ישראל לגמרי לגוים כנ"ל שעי"ז דייקא נתגלה ונראה כמה וכמה נקודות טובות שבהם כנגד העכו"ם כנ"ל. ועל ידי זה יבוא משיח ויקים את סוכת דוד הנופלת כנ"ל:

אות ה

וזהו בעצמו בחי' קרא שמו לא עמי כי אתם לא עמי וכו' והי' מספר בנ"י כחול הים וכו' והי' במקום אשר יאמר להם לא עמי אתם יאמר להם בני אל חי והקשו רז"ל מה ענין פורעניות ונחמה סמוכין בדיבור אחד כמובא בפירש"י אך ע"פ הנ"ל מובן הדבר היטב כי דייקא עי"ז שהש"י אומר להם לישראל לא עמי אתם רק הם כמו שאר העכו"ם הם סמוכים זה לזה כי דייקא ע"י שאמר להם לא עמי אתם עי"ז ירחם עליהם ויושיעם

וירבה אותם כחול הים וכו' מחמת שהכל רואין שכנגד העכו"ם כולם צדיקים וכנ"ל וזהו והי' במקום אשר יאמר להם לא עמי אתם יאמר להם בני אל חי כי דייקא במקום שיאמר להם לא עמי אתם. עי"ז דייקא יאמר להם בני אל חי כי עי"ז דייקא נתגלה מעלתם ותפארתם וכנ"ל:

אות ו

וכל זה קבלתי והבנתי משיחותיו הקדושו"ת של רבינו ז"ל ומהתו' אזמרה לאל"ק בעודי (בבסי' רפ"ב) ע"ש היטב. ומכמה תורות. ובפרט ממה שסיפר לי שדיבר עם א' שהי' קובל לפניו מאד על ריבוי מעשיו הרעים המכוערין כי זה האיש הי' חפץ מאד להתקרב להש"י ולצאת ממעשיו הרעים אך בכל פעם התגברו עליו יותר עד שעברו עליו ימים ושנים הרבה ולא זכה לצאת ממה שהי' צריך לצאת אך אעפ"כ התחזק א"ע ביותר וחתר בכל פעם להתקרב להש"י והי' קובל מאד מאד לפניו ז"ל על עכירת מעשיו ר"ל והשיב לו רבינו ז"ל בחכמתו בתמימות ובפשיטות אין לי עם מי לדבר כי כבר כול ורע ותיכף נתעורר האיש הנ"ל ועמד ואמר לרבנו ז"ל הלא עכ"ז אני מתגבר לפעמים להמשיך א"ע לקדושת ישראל וכו' ענה רבינו ז"ל ומאר לו הוא מעט דמעט ותיכף אמר לו שירגיל א"ע לילך עם התורה אזמרה לאלקי בעודי כוו' כל זה סיפר לי רבינו ז"ל והבנתי כונתו הק' שדייקא עי"ז החיה את האיש כי כבר נפל בעיני עצמו כ"כ עד שלא יה' אפשר לו להחיותו בשום דבר רק כשאמר לו שהוא כולו רע אזי נתעורר בעצמו והתחיל להרגיש מעט קדוש תהנקודות טובות הנמצאים בו עדיין ואז אמר לו רבינו שילך עם התורה אזמרה לאלקי בעודי וכו' כנ"ל כי כל ענין הנ"ל מבואר היטב בהתורה אזמרה הנ"ל שמבואר שם שאפילו רששע גמור צריכין לדון לכף זכות כי איך אפשר שלא ימצא בו איזה נקודה טובה וכו' וכן האדם אצל עצמו וכו' ע"ש היטב היינו כנ"ל. שכשהאדם רואה שמעשיואינם עולים יפה כלל ר"ל צריך להפוך הדבר ויסתכל על עצמו מעבר השני היינו כאלו ח"ו כבר הוא גרוע לגמרי וכנגד הגרוע והרע לגמרי בודאי ימצא גם בעצמו בעומק גירעותו כמה וכמה נקודות טובות ועי"ז יחיה א"ע כמבואר שם היטב בהתורה הנ"ל והוב היטב כ"ז בעין האמת לאמתו באופן שתוכל להחיות א"ע עי"ז תמיד:

אות ז

וזה בחי' שבת נחמו אחר ת"ב כי לכאורה תמטוה שקודם ת"ב שהוא קודם עיקר חורבן ביהמ"ק מתאבלין הרבה על הגלו תועל החורבן כל הימים שבין המצרים. ובת"ב מתאבלין מאד ואין מניחין תפילין ותיכף אחר ת"ב פוסקין מלהתאבל ואין נוהגין כל הדינים שבין המצרים אף גם מתנחמין הרבה הרבה כי מתחילין תיכף בשבת הראשון אחר ת"ב להפטיר נחמו נחמו עמי וכו' וכל שבע דנחמתא עד ר"ה. והדבר תמוה לכאורה

כי מהראוי הי' לנהוג איזהימים אבילות אחר גמר הורבן שהי' בת"ב להתאבל על עוצם צרותיון ומדוע תיקנו חז"ל להיפך:

אך הענין מבואר ע"פ הנ"ל. כי בין המצרים בהם הדינין היו מתגברין ח"ו כמובא כי אז נתעוררו קטרוגים הרבה על ישראל בעוונותיהם עד שגרמו שיהי' נחרב הביהמ"ק משבעה עשר בתמוז עד ת"ב ובת"ב התגבר הדי וביותר עד שהי' אז עיקר החורבן לגמרי אבל תיכף שהדליק אש בביהמ"ק להחריבו תיכף התחיל הדין להתמתק כשרז"ל ששיכך חמתו באש שהצית אש בציון וכו' היינו כנ"ל. כי הביהמ"ק הוא תפאר תישראל. כ"ש גאון עוזם מחמד תפארתם וכתיב בית קדשינו ותפארתינו. היינו ששם היו מאירין כל הגוונין הקדושים של מעשט"ו של ישראל כי הבימ"ג הוא כלליו תהקדושה של כלל ישראל וכל המצוות ומע"ט שהיו ישראל עושין הכל הי' עולה להביהמ"ק ושם היו נצטייר וזה הי' בחי' הגוונין והציורין הנפלאים שהיו בביהמ"ק כי הביהמ"ק הי' מתכפרין כל עוונות ישראל. וע"כ אז היו ישראל מפוארים ומהודרים ע"י הביהמ"ק. אבל בעו"ה כשגברו עוונות ישראל נחשך אור הביהמ"ק וכל מה שגברו עוונות יותר ונתמעטו זכיות נתמעט ונחשך אור קדושת הביהמ"ק עד שגברו העוונות עד שנחרב לגמרי ואז נאמר השליך משים ארץ תפאת ישראל כאלו ח"ו נתבטל ההתפארות שהי' מתאפר בישראל ע"י מעשיהם הטובים כי גברו העוונות עד שלא נרא ומעט דמעט מעשיהם הטובים. ועי"ז נחרב הביהמ"ק ונפלה עטרת ראשינו וכו'. אבל תיכף שנחרב הביהמ"ק שהוא ההתפארות של ישראל כאלו אין להש"י עוד שום התפארות מישראל כאל והם ככל הגוים ח"ו. וכמו שסברו השונאים באמת שאמרו אז הנה ככל הגוים בית יהודה. וזה הי' טובה גדולה כי תיכף שנחרב הביהמ"ק שהוא ההתפארות של ישראל והתחילו לומר הנה כך להגוים בית יהודה תיכף ומיד נתגלה ונתראה גודל עוצם החילוק שבי והגויים לבית יהודה כי איך שהוא עדיין נמצאים בישראל כמה נקודות טובות וכמה מעלות רבות כנגד הגוים ע"כ אז דייקא נמתק הדין תיכף וכנ"ל. וכשארז"ל מזמור לאסף קינה לאסף מיבעיא ליה אלא ששפך חמתו על הביהמ"ק ולא כילה את ישראל ח"ו היינו כנ"ל כי עי"ז דייקא שהחריב את הביהמ"ק כאלו אין עוד שום התפארות מישראל ח"ו והם ככל הגוים ח"ו תיכף נתגלה ונראה עוצם החילוק שביניהם. עי"ז נכמרו רחמיו ית' ולא כילה אותם כנ"ל:

אות ח

וזה בחי' ת"ב שאז נחרב הביהמ"ק שהוא תפארת ישראל כנ"ל וע"כ אין מניחין אז תפילין שנקראין פאר כי אז הוא בחי' ביטול ההתפארות. שזהו בחי' חורבן ביהמ"ק כנ"ל ואנו

יושבין לארץ ודומין על עוצם ריבוי עוונותינו שגרמו להרחיב בית קשינו ותפארתינו כאלו אין אנו יכולין להגביה ולהרים עצמינו ח"ו כי אין לנו במה להחיות עצמינו ח"ו מעוצם ריבוי עוונותינו עד שאין אנו יכולין להניח תפילין כי אין לנו במה להתפאר אשר כמעט אפס תקוה ח"ו. כאלו ח"ו כל אפין שוין כאלו ככל הגוים בית יהודה ח"ו. וע"כ אז תיכף בת"ב לעת מנחה מתחיל ההמתקה כיאז הוא בחי' הולדת משיח כמובא היינו כנ"ל כי זהו בחי' ירידה תכלית העלי' כי תיכף שמגיעים לבחי' הנ"ל שנסתלקו התפילין ונחרב הביהמ"ק כאילו אין עוד במה להתפאר בישראל כאלו ככל הגוי סוכו' ח"ו ואזי תיכף מתחיל להתגלות ולהתראות ריבוי ההתפארות שיש לישראל כנגד הגוים וכנ"ל. וע"כ תיכף במנחה של ת"ב שאז הי' עיקר החורבן של הביהמ"ק כשרז"ל ללעת ערב הציתו אש בביהמ"ק אז דייקא מתחיל המתקה גדולה כמובא ואז דייקא מניחין טלית ותפילין כי תיכף שהתחיל חורבן ביהמ"ק שהוא תפארת ישראל וכו' כנ"ל תיכף נתגלה תפארתם כנגד העכו"ם וע"כ אז הוא בחי' לידת משיח דהיינו שמתחיל להתנוצץ אור של משיח כי עיקר הגאולה של משיח יהי' עי"ז ע"י שהוא ישיג בחי' ריבוי החסדים הנפלאים של בחי' עתיק להסתכל רק על השערות טובות שמוציאין בישראל וכנ"ל:

אות ט

וזה שאומרת כנס"י כנגד העכו"ם שחורה אני ונאוה בנות ירושלים וכו' אל תראוני שאני שחרחורת וכו'. היינו שישראל אומרים להאומות האמת שאנ ישחורה מאד במעשי. אבל עדיין ונאוה אני נגדיכם כי בוודאי כנגד קדושת ישראל כפי מהשראוי לי להיות בוודאי אני שחורה מאד אבל אתם אין לכם להתגאות ולהשתרר עלי עי"ז כי עדיין אני נאוה מאד נגדיכם בנות ירושלים שהם כלל האומות כמו שפירש"י. וזהו כאהלי קדר כיריעות שלמה היינו מה שאני נראית שחורה מאד כאהלי קדר זהו מצד מעלתי כי אני מחויב להיות יפה כיריעות שלמה ומריבוי עוונותי ופגמי אין נראה יפיי עד שאני נדמה לשחורה כאהלי קדר. אבל אעפ"כ אתם אל תראוני שאני שחרחורת כי כנגדיכם עדיין אני נאוה מאד כנ"ל:

וע"כ תיכף אחר ת"ב פוסקין דיני האבילות של בין המצרים ומנחמין אותנו הרבה בשבע דנחמתא. כי תיכף שנחרב הביהמ"ק כאלו אין עוד התפארות בישראל כל לח"ו תיכף נתגלה ונתראה כמה מעלות טובות לישראל כנגד כל העכו"ם ועי"ז נמתקין כלהדינים והש"י מנחם אותנו בכל הנחמות כי עי"ז יבא משיח צדקינו שהשגתו מגיע עד עתיק וכו' כנ"ל ויגאלינו מהרה אמן:

אות י

וזה בחי' ולא אבה ה' אלקיך לשמוע אל בלעם ויהפוך ה' אלקיך לך את הקללה לברכה וכו' כי בלעם רצה להסתכל על עוונו תישראל כדי שיוכל לקללם ח"ו וכ"ז היה עיקר כוונתו הרעה כשהלך לקללם כי אע"פ שידע שהוא ביד הש"י כחומר ביד היצר כמו שאמר כ"פ לא אוכל לעשו"ת קטנה או גדולה מבלי את אשר ישים ה' בפי וכו'. והוא הי' רואה ומבין בעצמו שאין רצון הש"י לקללם ואעפ"כ הלך כי כוונתו הרעה הי' שע"י שיעורר עוונות ישראל. יהיה כביכול הש"י מוכרח להסכים עמ ולקללם ח"ו כי הש"י אוהב משפט כידוע. ווז"ש וישת אל המדבר פניו כתרגומו וכשפרש"י שהסתכל על חטא העגל וסבר שלגודל עוצם החטא שוב א"א לגלות ולעורר הטוב והזכות שבישראל. אבל איש בער לא ידע וכסיל לא יבין את זאת עד היכן עד היכן מגיעין רחמיו העצומים על ישראל וברחמיו הנפלאים הפך הקללה דייקא לברכה. כי דייקא על יידי עוצם שנאתו שרצה לעקור את ישראל לגמרי ח"ו על די יגודל הקיטרוג שרצה לעורר עליהם על ידי זה דייקא נתהפך לברכה כי הוא רצה שהאומות שהם בלק והמואבים יתגברו על ישראל כי בשביל זה קראו בלק ורצה לקטרג עליהם כדי לגרש ישראל מפניהם אבל תיכף נראה טפשותו וסכלותו הגדולה כי תיכף שרצה להכניע את ישראל ח"ו כנגד המואבים מחמת עוונותיהם תיכף נתראה ונתגלה גודל ריבוי המעלות טובות שיש עדיין לישראל כנגד המואבים וכנגד כל האומות וכנ"ל ואזי הפך ה' הקללה לברכה כ"ש ויהפוך ה' אלקיך לך את הקללה לברכה וכו'. ויהפוך דייקא כי דייקא ע"י הקללה שרצה לקללם שישראל יתגרשו ח"ו מפני שאר האומות. תיכף נתראה ונתגלה הטוב שבישראל כנגד האומות כנ"ל ואז נתעורר זכות גדול על ישראל ע"י שראו הכל שכנגד האומות הם צדיקים גדולים וע"כ עי"ז דייקא נתהפך לברכה וכנ"ל:

(שייך לעיל)

אות יא

גם יתפרש הפסוק שחורה אני ונאוה בסגנון זה שחורה אני שכל מה שאתם העכו"ם אומרים שאינ שחורה עי"ז דייקא ונאוה. כאהלי קדר כשאתם משימים אותי כאהלי קדר ח"ו. עי"ז דייקא אני נאה כיריעות שלמה. כי תיכף שאתם משימים אותי לשחרות גמור כאהלי קדר תיכף נראה יופי ונוי שלי כי כנגד שחרות גמור אני נאוה מאד ע"י כל הנקודות טובות שהם בחי' שערות שנמצאים בי כנ"ל:

וזה בחי' המשל שהביא במדרש על פסוק אל תראוני שאני שחרחורת וכו' מהשפחה שאמרה לחברתה למחר אדוני מגרש את אשתו ונוטלני לאשה בשביל שראה ידיה של גבירתה מפוחמת א"ל וכו' ומה את שכולך מפוחמת וכו' היינו כנ"ל:

ראשית הגז ה

אות א

ראשית הגז לכהן ע"פ התורה תהלה לדוד (בל"א) סי' י"ב ע"ש כל התורה היטב:

וזה בחי' מצות ראשי תהגז ליתן לכהן. כי גיזת הצאן הם בחי' הלכות של התורה כמבואר בהתורה הזאת בבחי' כבשים ללבושיך בבחי' כרחל לפני גוזזיה שגוזזין ממנה הלכות. וזה בחי' פרנסה ועשירות כי כל העשירות נמשך מהצאן בבחי' ועשתרות צאנך משמעשרות את בעליהן כשארז"ל. כי העשירות נמשך מההלכות שגוזזין מבחי' הצאן בבחי' בשמאלה עושר וכבוד כ"ש בהתורה הנ"ל ומחמת שהעשירות נמשך מבחי' שמאל הנ"ל. ע"כ מוכרח התנא ליפול בלימודו לאיזה בחי' דקה של בח"י שלא לשמה שהיא בחי' שמאל כדי להמשיך פרנסה ועשירות. ועי"ז נמשך שהלמדן שלומד תורה שבע"פ שהם אלו ההלכו תהוא מתנגד על הצדיקי אמ תכי לא זכה נעשעית התורה אצלו סם מות. כי הלמדן המתנגד אינו רואה בהתורה כ"א בחי' שלא לשמה שהוא בחי' לבן ונעשה אצלו פה לדבר על הצדיק עתק וכו' כמבואר שם בהתורה הנ"ל באר היטב:

וזה בחי' ראשית הגז שציוותה התורה ליתנו לכהן איש החסד שהוא בחי' ימין כדי לברר ולזכך ולהעלות את גיזת הצאן שהוא בחי' ההלכות הנ"ל שיעלו ויוכללו כולם בבחי' ימין בחי' לשמה שהוא בחי' הכהן איש החסד שהוא בחי' ימין שנכללת כל הגיזה בהכהן על ידי הראשית שנותנין לו שעי"ז מעלין אותו לבחי' ימין כנ"ל. וע"כ נצטוינו לשמוע ההלכות מהכהן כ"ש יורו משפטיך ליעקב וכו' וכתיב וקמת ועלית אל המקום וכו' ועשית כל אשר יורו אתכם הכהנים הלוים וכו' כי הכהן בבחי' ימין וזוכה לברר כל ההלכות לבחי' ימין בחי' לשמה שזה עיקר בירור ההלכה לאמתתה כי כל הכהנים הם בני אהרן הכהן הראש שזכה לכהונה ע"י שלא נתקנא באחיו משה הקטן ממנו בשנים אדרבא קיבלו עליו לרב כ"ש וראך ושמח בלבו שעי"ז זכה לכהונה כשרז"ל. וע"כ זכה אהרן שהוא הי' התלמיד הראשון המובחר אצל משה רבינו כשרז"ל כיצד סדר משנה נכנס אהרן ושנה לו משה פרקו וכו'. נמצא שאהרן קיבל בראשונה כל ההלכות ברורות מפי משה רבינו. וכן זכה לדורות שבניו הכהנים יורו המשפטים וההלכות לישראל כי הם בבחי' ימין כנ"ל. כי אביהם אהרן לא הי' שום מתנגד וחולק על הצדיק האמת שהוא משה וכנ"ל. וע"כ נותנין להם ראשית הגיזה שהוא בחי' ההלכות כדי לברר ולזככם עי"ז להעלותם לבחי' ימין שהוא בחי' הכהן וכנ"ל:

אות ב

וע"כ נבל שהוא בחי' לבן הארמי כמובא בחי' הלמדן שאינו כשר שהוא מתנגד וחולק על הצדיק ע"י שנוטה רק לשמאל שהוא בחי' שלא לשמה שמשם העשירות וכו' כ"ש

שם. ע"כ מרד נבל וחלק על דוד המלך בעת גיזת הצאן דייקא. כ"ש שם ויהי גוזזים לנבל וכו' ואז נעשה נבל מתנגד עלדוד והורה בתורה שלא כהלכה ואמר מי דוד וכו' היום רבו העבדים המתפרצים על אדוניהם וכו' שאמר שדוד אינו ראוי לבא בקהל כשרז"ל. וכ"ז הי' בעת גיזת הצאן דייקא כי לא זכהלברר הגיזהשהיא בחי' העשירות להעלותה לימין ועי"ז נטה רק לשמאל וגילה פנים בתורה שלא כהלכה ונעשה מתנגד ומורד על דוד שהוא הת"ח האמתי שלומד לשמה שמברר כל ההלכות לאמתתן כשרז"ל ע"פ יפה תואר וכו' שמראה פנים כהלכה וה' עמו שהלכה כמותו:

אות ג

וע"כ יעקב ברח מלבן בעת שהלך לבן לגזוז צאנו דייקא. כ"ש ולבן הלך לגזוז את צאנו ותגנב רחל את התרפים אשר לאביה וכו' ויגנוב יעקב את לב לבן הארמי על בלי הגיד לו בורח הוא כי שרי להו לצדיקיא לסגיאי ברמאותא עם רמאי. כי כל העסק של יעקב עם לבן הארמי מתחלה ועד סוף הלכ הי' בענין בירור ההלכות הנ"ל לבטל ההתנגדות של המתנגדים והחולקים שמשם כל קלקול הדורות וחורבן ביהמ"ק ואריכות הגלו תבעו"ה שהכל על ידי מחלוקת ושנאת חינם שעי"ז נחרב הביהמ"ק ועדיין מתארך הגלות בעו"ה. וכל המחלוקת נמשך מההתנגדות שנמשך ע"י שלומדים שלא לשמה רק בשביל ממון וכבוד עד שרואים בהתורה ק בחי' השמאל וכו' עד שנעשה להם פה לדבר עתק בגאוה על הצדיקי אמת וכשרי הדור כ"ש שם שביאר כל זה על הפרשה של וישק יעקב לרחל וכו' ויגד יעקב לרחל וכו'. ומזה נוכל להבין רמזים שכל שאר הפרשה נאמרה על זה ועל כן טרח יעקב לברר כל העשירות מלבן דייקא. כי כל נפילתו של החולק והמתנגד בחי' לבן הוא מחמת העשירות שנמשך משמאל של התורה כנ"ל. ובעו"ה בכל דור ודור הסט"א מתגברת עד שהחולקים בחי' לבן ממשיכים העשירות אצלם ורוב העשירים כרוכים אצלם. מחמת שהם בבחי' שמאל שמשם העשירות ובאמת כל העשירות והפרנסה של כל העולם נמשך רק מבחי' יעקב שהוא איש אמ תבחי' יעקב איש תם שהוא בחי' הצדיק האמ תשלומד תורה לשמה ותורתו זכה בלי פסולת כלל. רק לטובת העולם נוטה לאיזה בחי' דקה של שלא לשמה כדי להמשיך פרנסה ועשירות לעולם ושם בשורש שפע העשירות שממשיך הצדיק האמת שם העשירות זך ונקי מאחזית הסט"א. אבל כשהלמדן שאינו כשר לומד תורת התנא ונוטה רק לבחי' שמאל שלא לשמא הגשמי והפנומאד להתייהר ולקנטר ולהקראבשם רבי ורב בשביל עשירו תוממון לבד ועושה מהתורה קרדום ועטרה וכו' אזי יורד העשירות ח"ו ונופל להס"א ומגיע העשירות על פי רוב לאותם שהם בחוץ בבחי' שמאל שהו הסט"א שהם העכו"ם והרשעים וכו'. וכ"ז

נמשך מחטא אדה"ר שחטא בזה ע"י חוה אשתו בעצת הנחש הקדמוני שהי' ערום מכל חיות השדה ערום מכל בערמימיות בחי' לבן הארמי שהסית את חוה תחילה שהיא בחי' תורה שבע"פ שהיא בחי' רחל בחי' אשה יראת ה' שזהו בחי' חוה שהוא בחי' הדיבור שהוא בח'י תורה שבע"פ בחי' ולילה ללילה יחוה וכו' והרמאי הנחש הסית אותה שתגלה פנים בתורה שלא כהלכה להתיר אכילת עץ הדעת טוב ורע כ"ש לא מות תמותון דחפה עד שנגעה בו ולמד ק"ו של שקר כשם שאין מיטתה בנגיעה וכו' כי כבר מבואר אצלינו שכל העשירות נמשך מהאשה. כי האשה בבחי' שמאל לגבי בעלה שהוא בחי' ימין ומשם העשירות וצריך לאכללא שמאלא בימינא ואז נתתקן הכל כידוע. ואז הצדיק מברר ומעלה כל ההלכו תשהם תורה שבע"פ לבחי' חיבוק ונישוק וזווג כ"ש שם בסוף התורה הנ"ל. וכל היחודים של הצדיקי אמת וזווגיהם בגשמיות נמשך רק משם שזהו בחי' זווג יעקב ורחל והנשוקין בחי' וישק יעקב לרחל וכו'. אבל מי שאינו צדיק ונוטה לתאוות הגשמיות כפי נטייתו אל תאוה הגשמיות כן נופל לבחי' שמאל. ועי"ז גם כל לימודו בבחי' שמאל וכו'. ע"כ כל תקונו רק ע"י צדיק האמת הגדול במעלה שהוא בחי' יעקב שהואקדוש וטהור בתכלית הקדושה מתאוה זאת.ובין בזווגו בין בלימודו התורה כל כוונתו רק לשמים לבד לעורר זווגין ונשוקין העליונים בחי' וישק יעקב לרחל וכו'. אבל הנחש הסית את חוה עד שהסיתה את האדם עד שנטה מזה ונפל לבחי' שמאל לבחי' תאוה הגשמיות כשארז"ל שאדם הראשון פגם בברי תועי"ז גילה פנים בתורה שלא כהלכה שהוא בחי' אכילת עץ הדעת טו"ר. וע"כ נתקלל דייקא בענין הפרנסה. כ"ש בעצבון תאכלנה וכו' כי עיקר הפגם מגיע אל הפרנסה שנמשך מבחי' שמאל וכנ"ל:

אות ד

וכל האבות בפרט יעקב עסקו לתקן חטא אדה"ר לברר כ"ז וזה הי' כל עסקו של יעקב עם לבן כנ"ל. וע"כ אז כבירר והעלה יעקב את רחל מבית לבן הארמי. אז בירר ממנו את העשירות הגדול שלו ע"י הצאן דייקא שמשם כל העשירות. וע"כ דייקא בעת גיזת הצאן שאז בחי' בירור ההלכות בחי' בירור העשירות כנ"ל אז דייקא דייקא השתדל יעקב לברוח מבית לבן הארמי שלא יתגבר עלו במחלוקת גדול בעת הגיזה דייקא כמו מחלוקת נבל על דוד שהוא בחי' לבן שהי' בעת הגיזה דייקא וכנ"ל:

אות ה

וזה בחי' כל פ' בלעם ששכרו בלק כי אמר אין כחו של משה אלא בפיו אף אנו נעמוד עליו באדם שכחו בפיו כי איאת בספרי קבלה שלבן ונבל ובלעם הם בחי' אחת בסוד הגלגול. היינו בחי' הלמדן שאינו כשר שאין כחו אלא מהצדיק האמת בחי' משה שכל כחו בפיו בחי' תורה שבע"פ שכל העולם ומלואו וכל חיותו ופרנסתו נמשך משם. וע"י

שהוא לומד תורה שבע"פ לשמה באמת לאמתו עי"ז כל הנהגת העולם על ידו ויכול להנהיג העולם כרצונו ולעשו"ת מופתים נוראים בעולם. אבל את זה לעומת זהעשה האלקים וכו' ע"כ נמצא בכל דור בחי' חולקים ומתנגדים שכל כחם מהלומדים תורה שבע"פ שלא לשמה וכו' כנ"ל שהם בחי' לבן ונבל ובלעם שכל כחו בפיו. בפיו דייקא. כי כל כחו רק מהתורה שבע"פ שעי"ז נעשהלו פה לדבר כנ"ל:

ובאמת הי' אש ישראל בסכנה גדולה כשרז"ל עמי זכר נא מה יעץ עליך בלק וכו' מן השיטים וכו'. אבל בגוד לכחו של משה רבינו ניצלנו מפיו הרע.כי משה הי' כחו גדול מאד עד שהי' יכול לברר ולהעלות כל הדיבורים שמדברים החולקים ולעשו"ת מהם הלכות להעלות השכינה בבחי' חיבוק ונישוק וזווג וכו' כמבואר באר היטב בהתורה הנ"ל ע"ש. ועי"ז ולא אבה ה' אלקיך לשמוע אל בלעם ויהפוך ה' את הקללה לברכה. כי נתהפכו כל דיבוריהם הרעים לבחי' הלכות התורה שמשם כל הברכות והפרנסה והעשירות שנחזר הכל לישראל הכשרים הנלוים ונכללים במשה רבם וכנ"ל:

אות ו

וזה בחי' פתיח פי האתון שהיא פליאה נשגבה שעשה אז הש"י נס נפלא ונורא כזה כ"ש במדרש שפתיחת פי האתון הי' נס שלא הי' כמוהו מעול כי דייקא ע"י נס הנפלא והנורא הזה עקם הקב"ה את פיו של בלעם הרשע להפוך מקללה לברכה כי בזה דייקא הראה הש"י גודל כחו של משה שהוא בחי' הצדיק האמת שיכול להעלות כל הדיבורים שמדברים החלקים בבזיונות וחרפות כאלה להפוך הכל לברכה לעשו"ת מהם הלכות כנ"ל. כי כבר מבואר שכפי קדושת האדם בתאוה הכלליות כן זוכה לברר ההלכות של תורה שבע"פ שהם בחי' רחל בחי' אשה יראת ה'. אבל בודאי לאו כל אדם זוכה לזה בשלימות ע"כ התיקון של כל בני אדם הוא רק ע"י הצדיק האמת שזוכה לזה בתכלית השלימות כמ ומשה ויעקב ודו כוו' עד שכל זווגיהם הי' בבחי' חיבוק ונישוק וזווג המבואר בכבתי האריז"ל ובוזה"ק שביאר רבינו ז"ל שזה נעשה ע"י שמברר הצדיק הדיבורים שמדברים עליו החולקים ועשה מהם הלכות כוו' ומ ישנכלל ומחובר להצדיק הזה הוא מתקן ומעלה גם אותו עד שזוכה להלכה ברורה מאחר שכל תורתו וכל הנהגותיו וכל חיותו וקיומו הכל ממנו אבל בלעם הי' ההיפך ממש מזה שפגם בתאותיו כ"כ עד שנפל לתאוה הזאת כ"כ עד שעשה מעשה אישו"ת עם הבהמה ורצה להמשיך בחי' הנישוק והזווג למטה למטה לא בלבד לתאוה הגשמיית שאפי' הכשרים שנופלים לתאוה הגשמיות בהיתר צריכין תקון גדול ע"י הצדיק הגדול הנ"ל עד שיעלה הכל לשרשו לבחינת זווג ונשוק העליון הנ"ל. מכ"ש וכ"ש הרשעים שנפלו לעבירות

ח"ו ר"ל שתיקונם קשה מאד כידוע בכל הספרים רק אם זוכה להתקרב בחייו לצדיק כזה שישש לו כח הנ"ל יכול לתקן גם אותו כנ"ל. אבל בלעם הרשע נפל לתאווה הרעה הזאת כ"כ עד שעשה מעשה אישו"ת עם בהמה וחלתק מאד על משה בחי' הצדיק האמת ובטומאתו הרעה התגבר כ"כ שרצה להמשיך הדיבור הקדוש של תורה שבע"פ לשם עד שהי' לו כח בפיו לדבר סרה על הצדיק האמת בחי' משה ולחרף ולגדף כי רצה להפוך כל דיבורי התורה שבע"פ לדרכו הרעה ח"ו שיהי' נעשה אצלו מהתורה שבע"פ פה לדבר עתק שהואבחי' קללה על הצדיק האמת ואנשיו שהם בחי' משה וכלל ישראל שרצה לעקרם לגמרי בפיו הרע והטמא והכל בבחי' הנ"ל וכנ"ל. וע"כ עשה הש"י נס נפלא והראה גודל כחו של משה ע"י שעשה אז דבר נס שלא הי' כמוהו מעולם שהאתול פתח את פיו ודיבר עם בלעם הוכיח אותו היינו שבגודל כחו של משה הי' יכול להעלות גם כל דיבורי ההלכות שנפלו עד מקום מיאוס כזה לבהמיות ממש להעלותם גם משם ולברר ולזכך ולהפכם להלכות להשיבם למקומם הראשון שעי"ז נעשה חיבוק ונישוק וכו' בקדושה העליונה כנ"ל עד שעשה נס נפלא שהאתון בעצמו פתחה פיה ודיברה עם בלעם כי משה בגודל כחו העלה הדיבור משם מתכלית הירידה והנפילה עד שהאתון בעצמה דיברה והוכיחה אותו ובזה הראה לדורות גודל כחו של הצדיק האמת שיכול להעלות הדיבור מתכלית הנפילה והירידה שאין ירידה אחריו כי באמת גם בכל הדורות בכל הדיבורים רעים שדוברים החולקים על הצדיק האמת ואנשיו הכל נמשך מבחי' זאת מחמת שתחילה טמאו בריתם כ"א כפי פגמיו הרעים ע"כ הם כרוכים אחר החולקים העוסקים בתורה אבל לימודם שלא לשמה כנ"ל וגם הם אינם נקיים בתאוה הזאת ומחמת זה נעשה אצלם פה לדבר כנ"ל שמשם כל קלקולי הדורות וכו' כנ"ל אבל הש"י הראה אז גודל כח של הצדיק האמת בחי' משה שיכול להעלות ולברר הדיבור שנמשך מתורה שבע"פ להעלותו גם מתכלית הירידה והמיאוס שזה ובחי' פתיחת פיהאתון וכנ"ל:

וע"כ אמרה ההסכן הסכנתי ותרגומו המילף אוליפנאלשון לימוד כי הוכיחה אותו והודיעה לו קלקולו הרע כשרז,ל על פסוק זה ההסכן שמרמז על טומאתו שטימא עצמו עם האתון כ"ש ותהי לו סוכנת. וזהו בעצמו בחי' לימודו הרע שרצה להפוך האמת בחי' המילף אוליפנא היינו שהוכיחה ואמרה לו הלא אנכי אתונך אשר רכבת עלי מעודך וכו'. שמעולם רכבת עלי ועשית עמי מה שעשית ההסכן וכו' והמילף אוליפנא וכו' לעשו"ת לך כה להטות אותך מדרכך הרע כי התגברת כ"כ בטומאתך עד שהנהגת עם הדיבור שהמשכת לטומאה כזאת כרצונך וכנ"ל. אבל עתה הגיע קצך כי המלאך עמד

לנגדך בכחו של משה שיש לו כח להוציא הדיבור ממקום שהורדת אותו עד שאתה מוכרח להודות על האמת ולברך את ישראל כי משה בחי' הצדיק האמת יכול להוציא הדיבורים ממקום שהם ולהפכם לברכה שהם בחי' הלכות כנ"ל ועי"ז בעצמו היתה כל מפלתו בבחי' ושמע מלכותא וקטלי' וכו' ע"ש היטב בהתורה הנ"ל ותבין:

וזה אתו"ן אותיות תנ"א כי רצה להפוך ח"ו ליטמוד התנא אל האתון וכנ"ל. וזה כי הכיתני זה שלש רגלים ודרז"ל אתה מבקש לעקור אומה החוגגת שלש רגלים כי בשלש רגלים עולים אל הביהמ"ק ששם בירור ההלכות ע"י הכהן כ"ש וקמת ועלית וכו' ועי"ז ולא יחמוד איש וכו'. וע"כ הם שלש רגלים כנגד ג' בחי' חיבוק נישוק וזווג כי בג' רגלים כלליות כל היחודים כמובא. היינו שיש צדיקים בחינות משה שממשיכין קדושת הג' רגלים שעושין מכל הדיבורים רעים הנ"ל הלכות שעל ידי זה נעשה בחינות חיבוק וכו' דקדושה שהם בחינות ג' רגלים וכנ"ל:

אות ז

וע' בהתורה הנ"ל איך מבאר בחי' חיבוק נישוק זווג וכו' שהחיבוק נעשהע,י שהצדיק מקבל היסורין באהבה ושמח בהיסורין שיש לו מהחולקים וכו' וזהבחי' חיבוק בחי' וימינו תחבקני שעי"ז מעלה השכינה לבחי' אני חבצלת בחי' בינה לבא בחי' וירק את חניכיו וכו' ועפ"ז נוכל לבאר בפרטיות שהשלש רגלים שהם פסח שבועות סוכות הם כנגד בחי' הנ"ל שהם חיבוק וכו' כי פסח כנגד בחי' חיבוק שהוא בבחי' ימין וכו' שזהו בחי' פסח שהיא בבחי' ימין בבחי' אברהם כמובא וזהו בחי' וירק את חניכיו וכו' שזה הי' ע"י אברהם בליל פסח שאז רדף את המלכים כשרז"ל ושם נאמר מקרא זה וירק וכנ"ל. ואז עולה השכינה בבחי' אני חבצלת ירוקה כחבצלת מחמת שעדיין אין לישראל מעשים טובים כי הי' קודם קבלת התורה. וכל הגאולה היתה מבחי' בינה שהוא בחי' יובל כ"ש בזוה,ק שזהו בחי' וירק הנ"ל כ"ש שם בהתורה הנ"ל כנ"ל:

ובשבועות אז הוא בחי' נישוק בבחי' ישקיני מנישקות פיהו שנאמר על קבלת התורה כשרז"ל וע"כ שבועות הוא בבחי' יצחק כמובא שזה בחי' קבלת התורה מפי הגבורה ע"י קול שופר של אילו של יצחק כשרז"ל כי יחוד הנשיקין הוא ג"כ בחי' זווג גמור רק שהוא בחי' יחוד עליון גבוה מאד שזה היחוד א"א ליחדו כ"א ע"י מסירת נפש על קידוש השם כמובן בכתבי האריז"ל שזהו בחי' יצחק שמסר נפשו על קידוש השם בשעת העקידה וזהבחי' ר' עקיבא שיצתה נשמתו בנשיקה באחד שאז עיקר מסירת נפש על קידוש השם. ובסוכות אז עיקר עיקר הזווג הגמור בשמיני עצרת שאז הנוק' עוצרת הטיפה וכו' כי אז עיקר הזווג הגמור שזהו בחי' יעקב בחי' ויעקב נסע סוכותה וע"כ יעקב היתה

מטתו שלימה בלי פסול כי אברהם ויצחק אע"פ שזכו ליחד יחודים גבוהים מאד בבחי' חבוק ונשוק אבל כשבא ונמשך היחוד למטה לא הי' עדיין בתכלית השלימות וע"כ עדיין למטה הי' איזהפסולת בחי' ישמעאלועשו אבל יעקב הי' כחו גדול כ"כ עד שגם בזווג הגמור למטה לא הי' שום צד אחיזה להסט"א. וע"כ הי' מטתו שלימה כ"ש וישתחו ישראל על ראש המטה שהיתה השכינה שם כי המשיך הזווג הגמור בקדושה העליונה בלי שום אחיזת פסולת כלל וע"כ כשהפך בלעם לברך את ישראל אמר מה אקוב וכו' כ"ש במדרש אלו לאומה אחרת בקש שאקלל כגון בני אברהם ויצחק הייתי יכול אלא יעקב מלך שבורר לעצמו מנה וכו' כי חלק ה' עמו יעקב חבל נחלתו וכו' וכן כתוב שם במדרש בפ' האסון מה ראה לקדמו שלשה פעמים וכו' סימנין של אבות הראה לו וכו' שאלו בקש לקלל בניו של אברהם הי' מוצא מכאן ומכאן בני ישמעאל ובני קטרה בקש לקלל בני יצחק הי' מוצא בהן צד אחד בני עשו וכו' בניו של יעקב לא מצא בהן פסולת ליגע בהן וכו' היינו כנ"ל:

אות ח

וזה בחי' וחרבו שלופה בידו ומבואר במדרש כך אמר לו הפה נתן ליעקב שנאמר הקול קול יעקב וכו' ואתה תחליף אמונתך ותבא עליהן בשלהן אף אני אבוא עליך בשלך וכו': כי כל הגליות והצרות שעוברין על ישראל וכל הגאולות והישועות הכל תלוי בענין זה המבואר בהתורה הנ"ל. כי זה ידוע של העולם מתקיים ומתנהג רק ע"י התורה הקדושה ואם היו הכל לומדים תורה לשמה לבד בלי שום פניות כלל בודאי כבר הי' העולם מתוקן לגמרי והי' כל ההשפעות והברכות בעולם ועיקר כל הקלקולים הוא מחמת המחלוקת. כי רוב הלומדים אינם לומדים לשמה ואפילו הלומדים לשמה קצת אינו זך וברור בתכלית הזכות כראוי וכל תקונם הוא ע"י הצדיק האמת בחי' משה שלומד תורה לשמה בתכלית הזיכוך בלי שום צד פסולת כלל. ואם הי' כל העולם מתבטלים אצלו הי' הכל מתוקן לגמרי. אבל בעו"ה לא די שאינם מתבטלים אצלו אף גם הם חולקם ומתנגדים עליו וכל המחלוקת וההתנגדות נמשך מבחי' הנ"ל המבואר בהתורה הנ"ל. מחמת שהצדיק הגדול מוכרח לדלג בעל כרחו לאיזה בחי' דקה של לשא לשמה בחי'שמאל כדי להמשיך עושר וכבוד וכו' ועי"ז הלמדן שאינו כשר כראוי אינו רואה בהתורה כ"א בחי' שלא לשמה כי לא זכה נעשית לו סם מות. ועי"ז מתגרה בו הס"ם עד שנעשה לו פה מהתורה שבע"פ לדבר על הצדיק עתק וכו' ומשם כל החורבנות ר"ל כנ"ל. וזה הי' כל מלחמות יעקב עם עשו וכל התחבותות שהוכרח לעשו"ת נגדו לקבל הברכות מיצחק. כי יצחק טעה בעשו כי ציד בפיו שצד אביו באמרי פיו דייקא כי שאל לו אבא איך מעשרין

את התבן וכו' כאלו הוא צדיק ומתנהג רק על פי התורהבחומרות יתירות והכל הי' בשקר ומרמה כי עשו הלך רק אחר תאותיו הרעות ועיקר אחר התאוה הכלליות שהי' צד נשים וכו' כשרז"ל. ואעפ"כ בודאי עסק גם בתורה שהיו עוסקים בו אבותינו שקיבלו משם ועבר. אבל כל לימודו הי' רק שלא לשמה הגשמי כי לא חפץ בברכה רק כל לימוד הי' רק לרמות את אביו בחי' כי ציד בפיו כשרז"ל וכנ"ל. עד שטעה בו יצחק אבינו מעוצם רמאותיו. כי זה הקלקול התחיל מחטא אדה"ר כנ"ל. והאבות התחילו לעסוק בתיקונו ולבררו. אבל לא נגמר התיקון עד שבא משה רבינו ובירר והעלה כל ההלכות התורה עד שזכה לקבל כל התורה וכל הלכותיה בפרטיות ואז הי' ראוי שיתתקן העולם לגמרי. אבל בעו"ה קלקלו ע"י חטא העגל שבא ג"כ ע"י לימודים רעים של הערב רב שעסקו בתורה שלא לשמה בשקר ומרמה עד שהטעו את ישראל ונעשה להם פה לדבר סרה על משה עד שעשו את העגל. והעיקר ע"י ריבוי הזהב והעשירות שהי' להם אז שכל העשירות נמשך ממשה שהוא החכם האמתי ע"י שנוטה מעט דמעט לשמאל בשביל עושר וכבוד כנ,ל. והם נעשה להם סם מות עד שהטעו את ישראל עי"ז כ"ש וכסף הרביתי להם וזהב עשו לבעל וכשרז"ל ע"פ ודי זהב וכו' וכל זה נמשך מתאוה הכלליות שהוא תאות ניאוף כשרז"ל לא עבדו ישראל את העגל אלא להתיר להם וכו' וכמבואר לעיל מזה כי זה תלוי בזה. כי הצדיק עוסק רק ליחד קוב"ה ושכינתי' בכל מעשיו ותנועותיו בלימודו בתורה ובכל עסקיו ובפרט בזווגו שהוא בקדושה נפלאה בבחי' יחודים העליונים בחי' וישק יעקב לרחל וכו' וכנ"ל. כי הכל אחד אצלו עבודתו בעסק התורה ועבודתו באכילה ושתי' וזווג הכל רק לה' לבד ליחד יחודים קדושים לגלות אלקותו ומלכותו בעולם אבל רוב העולם אינם זוכים לזה ואפי' כשרים וצדקים אינם זוכים לזה בשלימות כי הוא מלחמה עצומה ובפרט בתאוה הכלליות כידוע. וכפי מה שנוטה בתאוה הזאת להנאת עצמו כמו כן אינו זוכה שיהי' לימודו בצחות וזכות כראוי וכל תיקונו הוא רק ע"י הצדיק הגדול הנ"ל שיכול להרים הכל וכנ"ל. אבל כשמתגבר בו תאות עוה"ז עד שנוטה לשמאל לגמרי עד שנעשה לו פה לדבר על הצדיק הגדול וחולק ומתנגד עליו. וממנו לומדים שאר ההמון והמגושמי יותר ויותר עד שיש שהם מזוהמים מאד בעבירות ואיסורים גמורים ר"ל בפרט כמצוי עכשיו המקום יכפר. עי"ז נעשים הקלקולים ר"ל ועי"ז כל אריכת הגלו בעו"ה:

אות ט

וזה כל ענין הברכות שהוכרח יעקבל קבלם בחכמה מיצחק אביו כי טעה בעשו כנ"ל. וכל זה הי' ע"י שהלך עשו אחר תאותיו בפרט תאוה הנ"ל כ"ש ויהי עשו בן ארבעים

שנה ויקח וכו' וותהיין מורת רוח ליצחק ולרבקה וכשפרש"י שם שנמשל לחזיר שפושט טלפיו וכו' וזה ותכהין עיניו מראות שמרוב רשעת עשו שעסק במרמה כזאת עד שגם יצחק הצדיק האמ תכהו עיניו מראות האמת עד שרצה לברך ח"ו את עשו הרשע. ואמר לו הביאה לי ציד וכו' כי סבר שעשו חפץ באמת להאכילו ולפרנסו בחי' כי ציד בפיו. כי בודאי הבין יצחק שיעקב עוסק בתורה ועבודה יותר מעשו שהי' איש שדה ויעקב הי' איש תם יושב אוהלים. רק סבר שעשו מרוצה לפרנס את יעקב. כמ ושהי' רגיל להביא ציד ליצחק ע"כ רצה לברכו בעשירו תכדי שיוכל לפרנס את יעקב כי יעקב שהוא הצדיק בעצמו שעוסק בתורה בתכלית הקדושה לשמה בשלימות גמור אע"פ שנוטה מעט לשמאל בשביל פרנסה ועשירות אעפ"כ אין לו פנאי לצייר את העשירות לגמרי ובהכרח שיהי' מלאכתו נעשית ע"י אחרים ובשביל זה ההכרח שזבולון יחזיק את ישכר בחי' שמח זבולו בצאתך וישכר באהליך וכו' וע"כ סבר יצחק לברך את עשו בפרנסה בשביל זה כדי שיחזיק את יעקב הצדקי שעי"ז בוודא יהי' מתתקן עשו והי' שב בתשובה. וע"כ דקדק יצחק ואמר לו ועשהלי מטעמים כאשר אהבתי ודרז"ל כאשר אהבתי מפיקודין דעשהולא כאשר שנאתי מפיקודין דלא תעשה היינו שהזהיר אותו שיהי' המטעמים רק לימין שהוא בחי' מ"ע ולא לשמאל שהוא בחי' ל"ת היין ושכל כוונתו בהמטעמים יהי' רק בשביל בחי' ימין בשביל הצדיק להחזיקו כדי שעי"ז יחיזר וישוב גם הוא משמאל לימין וכנ"ל. ורבקה שומעת בדבר יצחק וכו' והיא ידעה האמת שכל כוונת עשו רק להרע וכנ"ל ע"כ הזהירהאת יעקב לחטוף את הברכות בחכמה מאביו. וזה שהלבישה אותו בבגדי עשו וכו' וכן הלבישה על ידיו ועל חלקת צווארו את עורות גדיי העזים וכו' ועי"ז ולא הכירו כי היו ידיו כידי עשו אחיו שעירות ויברכהו זה רמז שהצדיק בחי' יעקב שעוסק בתורה רק לשמה מוכרח להלביש את עצמו בבחי' שעירות בבחי' בגדי עשו שהם בחי' שלא לשמה בחי' שמאל בשביל לקבל את ברכת הפרנסה והעשירות שנמשך משמאל וכנ"ל. וזה שאמר יצחק הקול קול יעקב והידים ידי עשו וכו' ועי"ז דייקא ויברכהו כי אמר שהקול קול יעקב בקדשוה ובצחות וזכות נפלא. ואעפ"כ והידים שהם כלי המעשה הממשיכין העשירות הם בבחי' ידי עשו באיזה בחי' של שמאל עי"ז דיקא ויברכהו בעשירות כי דייקא ע"י בחי' זאת ממשיכין עושר וכבוד כנ"ל. וזהו ג"כ בחי' הקול קול יעקב שני קולות וקול ראשון מלא והשני חסר רמז על ב' בחי' הנ"ל של הצדיק כשעוסק בתורה שבהכרח שיהי' קול הקדוש כלול משני קולות ימין ושמאל כדי להמשיך גם עושר וכבוד. וע"כ קול שני חסר ו' כי בשמאל בחי' צפון שם החסרון כי צפון חסר ומשם דייקא נמשך הזהב בחי' עשירות כ"ש מצפון זהב יאתה זוה שכתוב

ויבא לון יין וישת בחי' יין המשמח המבואר בהתורה הנ"ל שהואבחי' חיבוק. ואח"כ כתיב גשה נא ושקה לי בני ויגש וישק לו וכו' בחי' נשיקין הנ"ל דהיינו שיעקב דיבק את עצמו באמת לתורת אביו יצחק בבחי' חיבוק ונשיקין וכו' והעלה כל הדיבורים רעים של בחי' עשו ועשה מהם הלכות וכו' וכנ"ל. ואז בירכו בעשירות מופלג כ"ש ויתן לך האלקים מטל השמים ומשמני הארץ וכו' יעבדוך עמים וכו' שכל העמים שהם מבחוץ מבחי' סטרא דשמאלא כולם יהיו נכנעים ובטלים אליו וכל השפע והעשירות שנמשך משמאל הכל יהי' נמשך אליו כי הכל ממנו לבד ע"י עסק תורתו בבחי' הנ"ל כנ"ל. ואח"כ כשנכנס עשו עם המטעמים אז ויחרד יצחק חרדה גדולה עד מאד שנכנס עמו גיהנם ואז הסכים יצחק מדעתו על הברכות שבירך את יעקבו אמר גם ברוך יהי' כי אז נודע לו הרשעות והשקר של עשו שכל לימודו הי' רק שלא לשמה לבד בשקר גמור ע"כ בוודאי מגיעים כל ברכת העשירות ליעקב אבל עשו בכה וצעק הרבה עד שפעל שברכו ועל חרבך תחיה ואת אחיך תעבוד וכו'. כי עשו הרשע בחי' הס"ם (שמתלבש בכל בני אדם שאינם הגונים ובפרט בהלומדים והת"ח שאינם כראוי ששם כרוך ביותר כשרז"ל) הי' לו אז עדיין כח לצעוק ולקטרג כי אז עדיין לא נתברר פגמים הנ"ל כי לא יתברר עד שיבאו משיח וע"כ אין הלכה ברורה ומשנה ברורה במקום אחד כשר"ל. וע"כ ויזעק זעקה גדולה ומרה וכו' עד שפעל שברכו ועל חרבך תחיה וכו' כיחרב בחי' גבורות בחי' דין הקשה שבשמאל שכל זמן שאין מתברר לימוד התורה כראוי והלומדים חולקים על צדיקי אמת יש כח ח"ו לחרבו של עשו להתגבר. אבל אעפ"כ אמר לו ואת אחיך תעבוד כי כל זמן שאין הפגם גדול ביותר עדיין מוכרח עשו להיות נכנע ליעקב בחי' ואת אחיך תעובד רק שיש לו כח לחיות בחרבו נגד שאר האומות אבל לא נגד ישראל שהם בני יעקב כי יעקב בוודאי יש לו ב' הכחות הן בפיו הן בחרב שהוא בחי' שמאל כי גם הכח של השמאל בח"י חרב הכל נמשך מנו כנ"ל. רק והי' כאשר תירד אז ופרקת עולו מעל צווארך שזהמרמז על הגלות המר האחרון הזה שהוא בחי' גלות עשו הוא אדום. היינו כאשר תריד כשתתגבר עד שתרד לעומק הירידה שנפל לשם העשירות של ישראל שנמשך משמאל ע"י עוצם הפגמים של החולקים הנ"ל עי"ז ותרד פלאי"ם שהוא בחי' מה שהאלפי"ם שהם בחי' העשירות ירדו פלאים כ"ש בשיחותיו הקדושים ועי"ז בעצמו יהי' לך רדיה וממשלה אז ופרקת עולו מעל צווארך וכו' שתוכל למשול גם נגדם. וע"כ בכל הגליות הראשונות שהי' ומאומות אחרות לא הי' הגלות מתארך כ"כ כי התגברו ישראל נגדם בב' הבחי' בפה ובחרב כי אע"פ שאין כחינו אלא בפה. אעפ"כ בכל מקום התחתון נכלל בעליון ובוודאי החרב שהוא בחי' שמאל נכל לבימין

ע"י הצדיקים שעוסקים בתורה בב' הבחי' כנ"ל וכמו שמצינו בכמה מלחמות שעשו ישראל בחרב נגד האומות ונצחום בפרט דוד המלך ע"ה וכו' וכן מלכי בית חשמונאי בימי בית שני כי אע"פ שעסקו העיקר בתפילה ובתחתונים אבל עסקו גם בחרב ומלחמה כי כשאין הלייוד מזוכך לגמרי בתכלית השלימות רק שאין הפג גדול כ"כ. והצדיקים מעלים ההלכות שנפלו בפי החולקים מדברים עתק אבל אין להם כח להעלותם ולבררם בתכלית השלימות ואזי אע"פ שהעכו"ם מתגברים עי"ז ורוצים למשול על ישראל אזי יש כח לישראל להתגבר נגדם בפיהם בתפילה ותורה. אבל צריכין להשתמש גם בחרב מחמת שעדיין אין הבירור בשלימות ויש כח לישראל להתגבר בחרב נגד העכו"ם בצירוף התפילה בפה שהוא העיקר כי ישראל שקיבלו התורה יש להם ב' הכחות כנ"ל. וע"כ כל הפלפול בתורה שבע"פ נקרא בשם מלחמה וחרב כ"ש חגור חרבך על ירך גבור וכו' וכתיב איש חרבו על ירכו וכו' שזה נאמר על מלחמה של תורה כשרז"ל כי כל המלחמות שנלחמים העוסקים בתורה זה עם זה מריבוי המחלוקת שזה אסור וזה מתיר זה מטמא וזה מטהר וכו' הכל נמשך רק מבחי' הנ"ל מחמתשבכל דור נפל הלימוד ביותר ואינו מזוכך כ"כ ועי"ז נתרבה המחלוקת וכו'. ומשרבו תלמידיהם שלא שמשו כל צרכן נתרבה המחלוקת ונעשית התורה כשתי תורות וכו'. אבל אעפ"כ מחמת שכוונתם הי' לשמים הם עושים תיקונים גדולים במלחמתם בתורה כ"ש לא יבושו כי ידברו את אויבים בשער כשרז"ל מאחר שכל כונתם לברר ההלכה לאמתתה ואזי ע"י שחוגרים חרבם במלחמתה של תורה לשם שמים עי"ז יש לסה כח לחגור חרבם גם נגד העכו"ם. וזה שכתוב בדוד בענין נגל ויחגור חרבו וכו' ויחגור גם הם חרבם ודרז"ל שדנו בסנהדרין וחגר בדינו שזה נקרא חגירת חרב. ואין מקרא יוצא מידי פשוטו כי גם בגשמיות חגר חרבו להלחם בנבל כמובן שם בפרשה כי שניהם אמת ושניהם אחד וכנ"ל. כי ע"י שחגר חרבו בתורה לברר ההלכה לאמתתה עי"ז הי' לו כח לחגור גם חרבו בגשמיות נגד החולקים הקמים עליו שהם בחי' נבל ולבן וכיוצא וכנ"ל:

אות י

וזה שיצא המלאך נגד בלעם הרשע וחרבו שלופה בידו כי הראה לו שישראל יש להם גם כח החרב שבשמאל כי השמאל נכלל בימין וע"כ אמר לו אתה רוצה להחליף אמונתך וכו' כי הלא ישראל יש להם ב' הכחות כנ"ל. וע"כ שחקו ממנו כולם כשארמ לו יש חרב בידי וכו' ואמרו אתה ולך לעקור אומה שלימה בפיך וכו'. היינו ששחקו ממנו ואמרו הלא אם הי' לבלק כח נגד ישראל בחרב בודאי לא הי' שולח אחריך ההדיוט כי יש לו חיל הרבה אחוזי חרב. אך כבר ראה בלק והבין שכנגד משה ויהושע אין כח לשום אומה

ולשון כאשר ראו במלחמת סיחון ועוג רק חשב לעמוד נגדם באדם שכחו בפיו דהיינו שמתגבר רק ע"י הפה שמדברים על הצדיק אבל עכשיו שאין לך כח אפי' נגד האתון בפיך הטמא מחת שיש כח למשה להעלות הדיבור אפי' מהאתון שהמשכתו אותו לשם וכנ"ל. עד שאתה מבקש חרב נגדה איך תוכל נגד ישראל שכחם גדול בשני הבחי' כנ"ל:

אות יא

אבל עתה בעו"ה בגלות האחרון הזה שנמשך משנאת חנם ומחלוקת שהי' בבית שני כשארז"ל וכן ע"י המחלוקת שעל הצדיקי אמת בכל דור עד שנשלך האמת ארצה. וכל השקרנים והרשעים מתגברים ע"י הת"ח הרחוקים מנקודת האמת ולימודם שלא לשמה וכו' כנ,לעל הגלות הזה נאמר ותרד פלאי"ם כנ"ל בחי' והי' כאשר תריד וכו'. ועתה כל תקוותינו שיתתקן הכל בשלימות ע"י משיח צדקינו שיבא ב"ב שיוכל לירד לעומק הירידה והנפילה של הדיבור שלהלכות התורה שנו עתה למטה למטה מאד עד שמדברים חירופים וגידום וליצנות על צדיקי וכשרי אמת שלא הי' כזאת מעולם והוא יכול לירד גם לשם ולהעלות הדיבורים משם ולבררם בחכמתו הנפלאה ולעשו"ת מהם הלכות וליחד יחודים נפלאים עי"ז כנ"ל ועי"ז יתתקן הכל וזה שאמר בלעם כשהתנבא על הקץ האחרון וישראל עשה חיל ותרגומו וישראל יצלח בנכסין היינו עוצם העשירות שיהי' לישראל ע"י וירד מיעקב והאביד שריד מעיר וכו' וירד דייקא שמשיח יהי' רודה ומושל בכל ע"י בחי' וירד דייקא שיוכל לירד לעומק הירידה להעלות משם ההלכות שזהו בח'י וירד מים עד ים וכו' שיוכל לירד לעמקי ימים ותהומות להעלות משם כל ההלכות וכל הניצוצות שנפלו למקום שנפלו ע"י פגם הברית כי זהתלוי בזה כנ"ל והוא יעלה ויברר הכל. וע"כ משיח לא יעסוק בשום מלחמה בחרב כ"א בפה לבד כ"ש בסי' ב' שכל כלי זיינא של משיח וכל המלחמות שיכבוש הכל בתפילה לבד וכ"ש לא ישאו גוי אל גוי חרב ולא ילמדו עודמלחמה שיבטל המלחמות והרחב אפי' מבין האומות וכל זה ע"י שיעלה כל ההלכות ממקום שנפלו וכו' כנ"ל כ"ש שם באותו ענין שמתחיל (ישעי' ב') והי' באחרית הימם נכון יהי' הר בית ה' וכו' ויורינו מדרכיו וכו' כי מציון תצא תורה וכו' ושפט בין הגוים וכו' וכתתו חרבותם לאתים וכו' היינו שכל התיקון ע"י הבית המקדש שמשם תצא תורהודבר ה' זו הלכה ברורה שיעלה ויברר כל ההלכות ממקום שנפלו בתכלית הזיכוך והשלימות ולא יהי' עוד מחלוקת והתנגדות כלל ויהי' שלום מופלא בעולם ועי"ז יתתקן הכל וכנ"ל:

אות יב

וזה בחי' כל מעשהפינחס עם זמרי. כי זמרי חטא ונפל לפגם הברית מאד וחטא ברבים באיסור גמרו וחמור מאד בנשג"ז ולא די לו בזה. כ"א הוסיף רשעה על רשעתו ורצה

להכשיל את ישראל למרוד במשה רבינו ולהעיז פנים כל כך נגדו עד שהביא את המדינית אליו והתחיל לפלפל עמו זו אסורה או מותרת א"ת אסורה וכו' אוי לו אוי לנפשו ולכל מי שהולך בדרך כזה שלא די לך שנפלת למקום שנפלת למיאוס טינוף תאוה רעה כזאת באיסור גמרו עוד אתהרוצה להתגאות ולפקור נגד משה רבך כאלו הוא מפלפל עמו בהלכה ורוצה להוכיח ע"פ דרכי הלומדים כאלו היא מותרת. וכל זההוא ענין הנ"ל שע"י שעוסק בתורה שלא לשמה עד שנעשית לו סם מות עי"ז נעשהלו פה לדבר נגד כבוד הצדיק האמת בחי' משה. וכל זה בא לו מחמת שפגם ביחוד וזווג העליון עד שנפל לתאוה הגשמיות של ניאוף מאד עד שבא לאיסורים גמורי סר"ל כי זה תלוי בזה כנ"ל. כי בודא יאין אדם נופל בבת אחת בפרט גדול בישראל שהי' נשאי בית אב וכו' ובודאי נפל בכל פעם לתאוה זאת כאשר ידע בנפשו. וזה הסיתו ונכנס טינא בלבו נגד משה רבינו. וכמו שפגם על ידי תאותו הרעה כן פגם ביותר ע"י גסותו הרע. כי אם הי' עכ"פ שובר גסותו וחכמתו הרעה והי' מבטל דעתו נגד משה רבו בודאי לא הי' בא לנפילה ומרידה כזאת לתפוס מדינית ולהביאה לפני משה ולפלפל עמו בהלכה אך זה תלוי בזה. וזמרי מתוקף תאותו מרד נגד משה עד שנעשה לו מהתורה שבע"פ פה לדבר ולמרוד נגד משה ולהפוך דברי אלקים חיים ולומר זו אסורה או מותרת וכו' (וכן הוא בכל דור ודור) והצרה היתהאז גדולה כ"כ עד שמשה בעצמו נתעלמה ממנו ההלכה כשרז"ל ע"פ והמה בוכים פתח אהל מועד שנתעלמה ממנו ההלכה היינו כנ"ל. כיכל תוקף המרידה וההפקרותיו של זמרי נגד משה הי' מנפילת ההלכות של תורה שבע"פ עד שנעשה לו פהלזמרי שהי' בודאי למדן ות"ח גדול שידבר נגד משה בהפקירות כ"כ ומחמת זה בעצמו נתעלמה ממשה ההלכה מעוצם נפילת ההלכות של תורה שבע"פ כנ"ל עד שנתרשלו ידיו לברר ההלכה מנפילתה בבחי' הנ"ל. והש"י נתן כח בפינחס שיבוא ויטול את שלו. וראה מעשה ונזכר הלכה ויקח רומח בידו וכו'. כי ראה שנפילת ההלכה עצומה מאד וא"א לתקן בשלימות מיד בבחי' התיקון הנ"ל. ע"כ לקח כלי זיין גמשיים בידו דהיינו רומ"ח שהוא בחי' חרב הנ"ל. ונקם בו בבחי' חרב נוקמת נקם ברית כי ישראל יש להם ב' הכחות כנ"ל. בפרט אז שהי' כחו של משה גדול מאד רק שלפי שעה נתרשלו ידיו. ע"כ נקם בו ברומ"ח בחי' חרב הנ"ל וכנ"ל. בבחי' רוממות אל בגרונם וחרב פיפיות בידם לעשו"ת נקמה וכו' שישראל ישלהם ב' הכחות וכנ"ל. וזהו לעשו"ת בהם משפט כתוב וכו' משפט כתוב דייקא בחי' הלכות ומשפטי התורה לברר ההלכות והמשפט ולעשו"ת בהם כראוי כמ ושעשה פינחס בזמרי שהתפלל להש"י כש"ש ויעמדו פנחס ויפלל ויקח רומ"ח בידו והרגם וכנ"ל. ע"כ הבטחו הש"י מיד הנני נותן לו את בריתי שלום. ברית

שלום דייקא. היפך המחלוקת שנמשך ע"י המתנגדים שנעשה להם פה לדבר מהתורה שבע"פ כנ"ל כי הוא תיקן זאת כנ"ל. ע"כ הוא ראוי לברכת שלום שזהו בחי' הכהונה שנתן לו שהוא בחי' ימין כנ"ל. כי זכה להגביה הכל ולכוללו בימין ע"י שביער רע כזה מישראל שהוא זמרי שעשה מעשה רע ומגונה כזה. ורצה עוד להוכיח ע"פ התורה למרוד נגד משה שזה גרוע מן הכל. כי עי"ז רצה להחטיא את כל ישראל. ע"כ זכה פינחס לברית כהונת עולם לדורות. והוא בעצמו אליהו כשר"ל שיבוא ויבשר הגאולה לישראל שיעקר גמר התיקון יהי' עז ע"י משיח כנ"ל. וע"כ אין אליהו בא לטמא ולטהר וכו' כ"א לעשו"ת שלום בעולם כי עיקר התקון הוא השלום היפך המחלוקת הנ"ל. ועי"ז ממילא תתברר ההלכה מאחר שיהי הלימוד רק לשמה באמת בשלימות וזהו אין אליהו בא לטמא ולטהר דהיינו שיודעין בפיו אמתת ההלכה איזהו הטמא ואיזהו הטהור כ"א לעושת שום בעולם ולבטל המחלוקת והקינטור. ועי"ז ממילא תתברר ההלכה לאמתתה כי בירור ההלכה א"א להודיע מן השמסי בדרכי הנבואה כי לא בשמים הוא ואין נביא רשאי לחדש דבר מעתה. וע"כ א"א שיגלה אליהו דיני ההלכות. וההכרח לברר ההלכות ע"פ דרכי התורה המקובל בידינו עתה רק שיעשה שלום גדול בעולם. שעל ידי זה ממילא יתבררו ההלכות לאמתתן שעי"ז יתתקן הכל וכנ"ל:

אות יג

וזה בחי' מעשה יהודה ותמר שהי' בעת הגיזה כ"ש ויעל על גוזזי צאנו וכו'. כי יהודה בחי' מלכות דוד משיח שיצא ממנו ע"י מעשה זאת ע"כ הי' בעת הגיזה שהואבחי' בירור ההלכות שהוא בחי' יחוד וזווג דקדשוה וכנ"ל. שעיקר גמר זההתקון יהי' ע"י משיח כנ"ל. ע"כ הי' כל זה בעת הגיזה וכנ"ל.

אות יד

וזה בחי' המעשה של המלאך שבא ליהושע ויאמר לו הלנו אתה אם לצרינו ויאמר לו לא וכו' עתה באתי וארז"ל שאמר לו אתמול בטלתם התמיד ועתה בטלתם עסק התורה ושאל לו על מה באת והשיב לו עתה באתי על ביטל תורה וכו' מיד וילן יהושע בלילה בתוך העמק וכו'. כי יהושע הלך לכבוש ארץ ישראל ששם מקום הביהמ"ק ששם בירור ההלכות של התורה שזה עיקר התקון כנ"ל. וע"כ אמר לו המלאך שבא על ביטול תורה כי עיקר התקון עסק התורה לשמה לברר כל ההלכות לאמתן שעי"ז יכולין לכבוש כל המלחמות שנמשכין מהתנגדות ומחלוקת וכו' וכנ"ל. וע"כ מיד וילן יהושע בתוך העמק וארז"ל שלן בעומקה של הלכה בעומקה של הלכה דייקא שלן וירד לתוך העומק שירדה ההלכה לשם שמשם יונקים המתנגדים והחולקים שמשם נמשך גם כל כח העכו"ם שהם כנגד ישראל. ויהושע שקבל כל התורה ממשה ירד לשם להעלות ולברר ההלכה

מעומקה שעי"ז דייקא יש לו כח להלחם כנגד המלכים שהי' צריך לכבוש. בבחי' ושמע מלכותא וקטלי' וכו' ע"ש. שע"י שמבררין ומעלין ההלכה מנפילה עי"ז נופל השד יהודי וכו' שהוא בחי' מלכות הרשעה וכו' ע"ש. וזהשאחז המלאך חרב שלופה בידו ויהושע הי' מסופק ושאל לו הלנו אתה וכו'. כי המלאך רמז לו זאת שיש חרב שלופה שהיא בחי' גבורות בחי' שמאל שמשם התגברות החולקים ע"כ צריכין לעסוק בתורה ולירד לעומקה של הלכה לבררה ולעלותה כנ"ל. שעי"ז עיקר כח המלחמה כנ"ל רק שיש בזה ב' בחינות כי כשזוכין לברר בשלימות אין צריכין שום חרב כלל וכנ"ל. וכשמבררין ואין הבירורו בשלימות אז מועיל הבירור שעי"ז יכולין לתפוס החרב ולהלחם וכנ"ל. אבל העיקר הוא עסק התורה לירד לעומקהשל הלכה כנ"ל. וע"כ עשה יהושע כן ומיד וילן בלילה ההוא בתוך העמק וכו' כנ"ל. וזכה אז עי"ז שכבש יריחו בנס בלא מלחמה וחרב רק ע"י קול שופר. שעי"ז נתעקם פי בלעם והכרח לברכם כי ראה גם גודל כחו של יהושע כ"ש במדרש על פסוק ה' אלקיו עמו ותרועת מלך בו שא"ל בלק הואיל ואינך יכול מפני משה וכו' ראה זה שעומד אחריו מה יהי' אמר לו אף הוא קהכמוהו ותרועת מלך בו תוקע ומריע ומפיל חומה וכו'. כי תקיעת שופרזה בחי' ברור הלכות התורה שניתנה בקול שופר. בבחי' תקעו בחודש שופר בכסא ליום חגינו כי חק לישראל הוא משפט לאלקי יעקב שהשופר מברר המשפטים והדינים וההלכות שכמו כן יוצא המשפט בר"ה על כל באי עולם. כיהכל ע"פ דין ומשפט והלכות של התורה הקדושה כ"ש רבינו ז"ל שהדין צריך שיהי' דין תורה. כי ר"ה שהוא סוף ארבעים יסו האחרונים שבהם תיקן משה חטא העגל שהי' ע"י פגם נפילתהתורה שבע"פ להמתנגדים והחולקים כנ"ל. עד שהוכרח משה ביגיעה גדולה לרצות את הש"י ולקבל לוחות שנעיות שהוא בחי' שחזר וביירר והעלה את הלכות התורה ובר"ה ויוה"כ שהם עשי"ת אז גמר תיקון זה. ע"כ תוקעין שופר בר"ה לחזור להעלות ולברר ההלכות מחדש. ובכח זה הי' יהושע תוקע ומריע ומפיל חומות וכ"ש וכי תבוא מלחמה וכו' והרעותם בחצוצרות וכו'. וזה בחי' והי' ביום ההוא יתקע בשופר גדול ובוא האובדים והנדחים והשתחחו לה' בהר הקודש בירושלים ששם הביהמ"ק ששם בירור כל התורה כנ"ל. שלשם יתקבצו כל האובדים והנחדים ע"י קול שופר שמקבץ נדחים שעיקר כל הנדחים שהוא ע"י פגם הברית כידוע הכל נתתקן ע"י עליית ובירורו ההלכות בגודל כוחו של הצדיק שעושה עי"זיחוד גדול כנ"ל. כי זה תלוי בזה וכנ"ל:

אות טו

וזה בח'יואלה מסעי בני ישראל וכו'. כי כל הטלטולים והנסיעות של בני ישראל הם בשביל בירור ההלכות הנ"ל כי ההלכו הם בחי' רגלי הקדושה בחי' הליכות עולם כשרז"ל אל תקרי הליכות אלא הלכות. כי עיקר ההילוך דקדושה לילך ולהתקרב להש"י הוא ע"י ההלכות הקדושו"ת של התורה. וע"כ נאמר על הת"ח והם תכו לרגליך וכו' ודרשו רז"ל אלו ת"ח שמכתתין רגליהם מעיר לעיר וכו'. וע"כ היו הולכין לישיבות רחוקות ללמדו תורה כי בורר ההלכות הם בבחי' רגלין כנ"ל. כיכבר מבואר שעיקר הדיבור הוא מהלכות שהם תורה שבע"פ והדיבור נקרא רגל כ"ש צדק יקראהו לרגלו וכתיב צדק תדברון וכ"ש במ"א וכשלומד שלא לשמה להתייהר ולקנטר עד שנעשהאצלו מהתורה שבע"פ פה לדבר על הצדיק עתק בגאוה ובוז זהו בחי' פגם הרגלין כי הדיבור הפגום נקרא רגל כ"ש לא רגל על לשונו וע"כ כתיב רכילות ולשון הרע בלשון הילוך כ"ש לא תלך רגל כ"ש לא רגל על לשונו וע"כ כתיב רכילות ולשון הרע בלשון הילוך כ"ש לא תלך רכיל בעמך וכשפרש"י שם וע"כ הוצרכו ישראל לטלטל עצמן ולנסוע במדבר כל המסעות בשביל להגביה ולהרים ולברר כל ההלכות שנפלו ע"י חטא אדה"ר ודורת הראשונים שפגמו בההלכות כנ"ל כיהקלקול התחיל מחטא אדה"ר כנ"ל. וגם כל הדורות שקודם מתן תורה פגמו בזה על שחלקו על הצדיקים שהיו בדורות האלו כמו נח ומתושלח. כי אז באותן הדורות הי' כל הלימוד רק בע"פ שהי' עוסקין בבית מדרשו של שם ועבר וכל מי שנגע יראת ה' בלבו הי' מקבל מהם גם אז דרכים ישירים להתקרב אליו ית'. אבל היו מעט דמעט ורוב העולם חלקו עליהם מחמת שהפכו דברי אלקים חיים עד שנעשה להם פה לדבר על הצדיקמי כי זה ידוע שהרשעים שבדורות הקודמים היו גדולים בחכמה ובלימוד השמות וכו' שהי' להם אז רק שע"י תאוותיהם הרעות נכשלו בהם בבחי' ופושעים יכשלו בם עד שנעשה להם פהלדבר כנ"ל ובשביל זה הלכו ישראל במדבר מם שנה ונסעו ברגליהם ממקום למקום לברר ולהעלות ההלכות מנפילתם בגודל כחו של משה רבינו וע"כ קיבלו בכל פעם הלכות התורה בהליכתם במדבר כפי מה שזכו לברר בכל פעם וכנ"ל. וזה בחי' ויכתוב משה את מוצאיהם למסעיהם ע"פ ה' וכו' ויכתוב דייקא כי כשזוכין לברר ההלכות של תורה שבע"פ שנפלו ומעלין אותם וחוזרין ועושין מהם הלכות אזי צריכין לחזור ולהכניסם בתוך שבכתב כמו שאנו רואין בכל חכמי התלמוד ז"ל שהם ביררו לנו כל ההלכות ודיני התורה שבע"פ והם מייגעים בכל הלכה למצוא אותה בתוך תורה שבכתב כי ליכא מילתא דלארמיזא באורייתא וע"כ כל מה שקיבלו בע"פ וכל מה שחידשו בתורה הכל מוכרחים למצוא אותו בתוך תורה

שבכתב ברמז או בדרך דרש פשוט וכו' וע"כ הם מקשין בכל דין והלכה מנל"ן. כי אע"פ שקיבלו ההלכה בע"פ אעפ"כ בהכחר למצוא אותה בתורה שבכתב כנ"ל. וזה בחי' ויכתוב משה את מוצאיהם למסעיהם וכו' שמוצאיהם ומסעיהם שעי"ז העלו ובירורו כל ההלכות של תורה שבע"פ כתב אותם משה בתורה שבכתב להורות שהי' לו כח להכניס כל הנסיעות שהם בחי' בירו הלכות של תורה שבע"פ לתוך תורה שבכתב שזהו עיקר השלימות לייחד ולקשר תורה שבע"פ עם תורה שבכתב:

אות טז

וזה בחי' כל הגליות שעוברים על ישראל שהולכין בגולה נע ונד וכל הנסיעות והטלטולים שכוונתו לברר עי"ז ההלכות שנפלו שהם בחי' הליכות עולם כנ"ל. ואפי' מי שאינו בר הכי ואין בו כח לזה ונסיעתו בשביל ממון ופרנסהצריך לכווין שכל הילוכו ונסיעתו כדי שירוויח ממון שיכול להחזיק ת"ח האמתיים העוסקים בתורה לשמה שהם מבררים ההלכות וחידושי תורה האמתיים כיכל הממון והעשירות והפרנסה נמשך מהם כנ"ל וצריך כל אחד להשתדל להעלות ולהחזיר העשירות והפרנסה למרא קמא שזה עיקר תקון כל העולמות כנ"ל:

נידוי וחרם

אות יז

וע"כ המנודה והמוחרם אסור בנעילת הסנדל וצריך למעט בדיבור כי הנידוי והחרם על שעבר דיני התורה והעיקר על שמבזה ת"ח שהוא הראשון של כ"ד דברים שעלהים מנדין כ"ש בש"ע סי' של"ד סעיף מ"ג. על כ"ד דברים מנדין את האדם ואלו הן. א' המבזה את החכם אפילו לאחר מותו כי עיקר הכח שיש לו לבזות את החכם האמתי הוא ע"י שלמד תורה שבע"פ שלא לשמה או שמקורב ללמדן כזה ומשם נעשה לו פה לדבר כנ"ל כי נפלו אצלו ההלכות עדשנעשה לו פה לדבר. ע"כ חייב בחליצת הסנדלר כי המנעלים נמשכין מבחי' כתנות עור שהם שמירה לרגליטן שנעשו אחר חטא אדה"ר שפגם בההלכות כנ"ל. כ"ש שם בפרשה ויעש ה' אלקים לאדם ולאשתו כתנות עור וילבשם ואיתא בזוהר בקדמייתא כתנות אור באלף בתר דחאבו אתעבידו כתנות עור. כי עתה א"א לקבל האור של התורה אלא דרך כמה לבושים שהם בחי' כתנות עור. וזה הוא טובה גדולה כי עי"ז דייקא יכולין לברר ולהעלות ההלכות מנפילתם ע"י שיכולים להלביש ולכסות אותם בכמה כיסויים ולבושים ומשם נמשכים בחי' המנעלים שהם שמירה לרגלין שהם עיקר שלימות כל המלבושים וכשרז"ל לעולם ימכור אדם כל מה שיש לו ויקח מנעים לרגליו כי שם בבחי' רגלין צריכין השמירה ביותר כי ההלכות הם בחי' רגלין כנ"ל ונפלו בבחי'

רגליה יורדות מות ע"יאלו שלא זכו שנעשית להם התורה סם מות ע"י אלו שלא זכו שנעשית להם התורה סם מות והמנעים הם שמריה לזה לשא יינקו הקליפות ביותר מהרגלין שהם בחי' הלכות כנ"ל. וכל זה הכח מקבלין מהחכם האמתי שהוא הצדיק האמת שיש לו כח לברר ולהעלות ההלכות ממקום שנפלו ולחזור ולעשו"ת מהם הלכות בדרכים נפלאים שעליו נאמר מה יפו פעמיך בנעים וכו' שזהו בחי' עליות ישראל לרגל שעליהם נאמר מקרא זה כשרז"ל כי כל עליתם לביהמ"ק בשלש רגים הי' בשביל זה כי שם בבית המקדש כל בירור ההלכות וכ"ש על פסוק כי הכיתני זה שלש רגלים ועל כן נקראים רגלים רגלים דייקא כנ"ל. אבל זהשביזה חכם האמתי בוודאי חיב נידוי וחרם וצריך לחלוץ מנעליו כיאין לו מנעים בחי' כתנות עור וכנ"ל. וע"כ אסור להרבות עמו בדברים כי עיקר פגמו בהדיבור שנעשה אצלו מהתורה שבע"פ פה לדבר על הצדיק עתק וכנ"ל:

אות יח

כי עיקר בחי' החרם בקדושה מבואר בפסוק כל חרם לה' היינו מי שרואה שיש לו איזה ממון ועשירות ומתייירא שלא יתאחז בו הסט"א שכרוך אחר העשירות ביותר מחמת שנמשך משמאל הנ"ל. ע"כ הוא מקדיש ומחרים הכל לה' לבדק הבי תהוא לכהנים שע"י בירור כל ההלכות כנ"ל וכשחוזר העשירות והממון להם הוא חוזר לשורש קדושתו שזה עיקר התיקון וכנ"ל. וזהו בחי'חרם בקדושה שמחרים ומגרש כל אחיזת הסט"א מהחפץ הזה ומחזירו ומעליהו כולו אל הקדושה כנ"ל. וכן להיפך מי שמבזה חכם האמתי מחרימין אותו ומגרשין ונדין אותו שלא יהי' לו עוד שום חלק ואחיזה בהדיבור דקדושה שנמשך מהלכות של תורה שבע"פ כנ"ל. ועי"ז מוציאין ממנו כל חיותו שנמשך משם כנ"ל כי עיקר החיות מהדיבור שנמשך מתורה שבע"פ כ"ש ויהי האדם לנפש חיה ותרגומחו לרוח ממללא (כ"ש במ"א) וע"כ ע"י הנידוי והחרם יכולין לעוקרו מחיותו ועשירותו שנמשך הכל מדיבור תורה שבע"פ שעוקרין אותו משם ע"י הנידוי וכנ"ל. אם לא שישוב באמת ויחזור בתשובה שלימה על דיבוריו הרעים אז יוכל להתתקן ע" יהחכם האמת שביזה אותו כי הוא יכול לחזור ולברר כל ההלכות כנ"ל. ועי"ז יכול להתתקן גם הואאם ישוב באמת. כי יחזור ויעליהו לשורש קדושת ההלכות ששם הוא למעלה בבחי' כתנות אור כיהצדיק האמת זכה ע"י עוצם קדושתו לבחי' כתנות אור באלף שהוא שורש התורה ששם מתבטל השמאל ונכלל בימין כי שם כולא ימינא שזהו בחי' חליצת המנעלים כשנכנסין לביהמ"ק כ"ש לא יכנוס אדם להר הבית במקלו ובמנעלו וכו' כי שם מאיר שורש התורה וההלכות וזה מה שאמר למשה כשראה מראה הסנה שהוא

בשיל קבלת התורה אמר לו של נעליך מעל רגליך כי המקום וכו' כי משה ראה והנה הסנה בוער באש והסנה איננו אוכל והתפלא ותמה מאד ואמר אסורה נא ואראה את המראה הגדול הזה מדוע לא יבער הסנה כי הש"י נתגלה אליו מתוך הסנה משום עמו אנכי בצרת הגלות כשארז,ל ועיקר הגלות הוא ע"י נפילת ההלכו תכנ"ל ע"כ ראה משה שהסנה בוער באש וכו'. כי הסנה הוא בחי' הקוצים והחוחים הסובבים את השושנה שהוא בחי' תורה שבע"פ שנפלה להלומדים שאינם הגונים שעי"ז היא ביניהם בגלות כשושנה בין החוחים ואע"פ שהם עוסקים בתורה שהיא בחי' אש בחי' הלא כה דברי כאש אעפ"כ אין כח באש התורה לבער ולשרוף את הסנה שהם בח"י החוחים והקוצים הנ"ל. וע"כ התפלא משה מאד על זה מדוע לא יבער הסנה באש בהתוה הנ"ל והשיבו הש"י אל תקרב הלום של נעליך מעל רגליך כי להשיג סוד זה צריכין חליצת המנעלים עד שיעהל לבחי' מקום הביהמ"ק העליון שהוא בחי' שרשי התורה ששם בחי' כתונת אור באלף שזהו בחי' מ"ש בת"ז של נעליך דא איתתא שצריכין להפריש עצמו בתכלית הפרישו"ת מזווג התחתון רק לייחד ולזווג זיווגים העליונים שעושים ע"י בירור ההלכות בבחי' הנ"ל המבואר בתורה הנ"ל ואז יבין שכל ימי הגלות א"אל בער הסנה לגמרי כי בהכרח שיהי' להצדיק בלימודו בחי' שמאל בשביל פרנסה שהוא חיות וקיום העולם ומשם נמשך כח הסנה כי זה התיקון והבירור לא יוגמר בשלימות עד שיבוא משיח שאז יהי' הלכה ברורה ואז יהי' עיקרעליית הרגלין בבחי' ועמדו רגליו ביום ההואעל הר הזתים ובבחינות עד דמטו רגלין ברגלין המובא בזוהר ובכתבי האר"י זכורוו לברכה. אבלכל ימי הגלות הצדיקים מבררין ומעלין ההלכות בכל פעם כפי מה שצריכין לתקן אז וע"כ באמת מיאן משה בשליחותו ואמר שלח נא ביד תשלח כי ידע שלא יוגמר הבירור על ידו אך הש"י הכריחו לילך כדי שיתן את כל התורה לישראל ויוציא את ישראל מגלות מצריטם כי א"א לברר הכל בפעם אחד וכל חיותינו וקיומינו בכל דור עד שיבוא משיח הכל בכחו של משה שזכה לקבל את כל התורה ע"י שבירר כל ההלכות ואע"פ שקלקלו אח"כ כמו שקילקלו עד שאין הלכה ברורה ומשנה ברורה במקום א' כבר יש לנו כח ע"י הצדקיים שבכל דורלהתקיים ע"י התורה שקבלנו כי אדרבא דייקא ע"י שאין יודעין ההלכה כ"א ע"י יגיעות גדולות עי"ז זוכין הצדיקים והכשרים למעלות גדולות על ידי שמייגעין עצמן באמת ועוסקין בתורה לשמה ביגיטעות עצומות עד שמבררין ההלכות וחידושי התורה בכל דור שעי"ז אנו מתקיימין בכל דור עד שיבוא משיח ולולי התורה שנתן לנו משה רבינו לא הי' לנו שום קיסו וחיות כלל ועיקר התיקון בכל דור הוא ע"י

צדיקי אמת והנלוים אליהם העוסקים בתורה לשמה שהם מעלים כל ההלכות שנפלו לשרשן עד שיבא משיח צדקינו במהרה בימינו ויגמר התיקון בשלימות וכנ"ל אמן ואמן:

אות יט

וזה בחי' אם תשיב משבת רגליך כי עיקר הגלות והטלטול הוא בששת ימי החול כי ששת ימי החול הם בבחי' ששה סדרי משנה שהם בחי' כשר ופסול טמא וטהור אסור ומותר ששם עיקר היגיעה לברר ההלכה לברר המותרמהאסור הכשר מהפסול וכו' שמשם נמשכין כל הנסיעות שהם בחי' גלות וטלטול כנ"ל שזהו בחי' וימררו את חייהם וכו' שנאמר בעת הגלות כ"ש בת"ס וימררו את חייהם בעבודה קשה בקושיא בחומר הלכתא ובלבנים דא ליבון שמעתתא וכו' היינו שעיקר מרירת הגלות נמשך מחמת שפגמו בלימוד התורה הקדושה עד שצריכים מרירות ויגיעות גדולות לברר וללבן ההלכה שמשם הגלות והטלטול כנ"ל אבל בשבת הוא נייחא וחירות וע"כ אז אין שם גלות וטלטול כי אסור לצאת חוץ לתחום בשבת כי שבת מעין עוה"ב שעיקר שלימות בירור ההלכה יהי' אז וגם כל הכח לברר וללבן ההלכה בששית ימי החול שהם בחי' ימי הגלות הכל בכח קדושת שבת שנמשך על ידי החול כי שבת הוא שלימות הדעת שיתגלה לעתיד שאזישיגו כל הלכות התורה בתכלית היבורר לאמתתן וגם יבינו אז לכל פנימיות סודות של כל ההלכה והלכה איך לדבק א"ע וכללול בו ית' ע"י כל דין ודין של כל הלכה והלכה בבחי' כל השונה הלכות בכל יום מובטח לו שהוא בן עוה"ב כי כפי היגיעה שהי' לו בעוה"ז ללמוד ולשנות הלכות כן יזכה להעוה"ב שהוא השגת דעת פנימיות וסודת ההלכות שזה עיקרבחי' עונג שבת ששהוא תענוג ושעשוע עוה"ב. וע"כ אז בשבת עולין הרגלים בחי' אם תשיב משבת רגליך כי בירור וזיכוך ההלכות בשלימות הוא בחי' עליית הרגלין כנ"לן וע"כ עיקר זווגן של ת"ח בשבת שאז הזווג בקדושה בבחי' בירור ההלכות כמבואר למעלה וכל זהבכח הצדיק שהוא בחינות שבת דכולהי יומא:

אות כ

וזה בחי' בין המצרים שמתאבלין אז על הגלות וחורבן ביהמ"ק שנמשך מנפילת ההלכות ע"י שלומדין שלא לשמה להתייהר וכו' עד שנפגם אצלם הלכות כ"כ עד שנעשה להם פה לדבר על הצדיק האמת כנ"ל שמשם כל החורבנות כנ"ל. וע"כ נוהגין שאין אוכלין בשר באלו הימם להורות שנתעלמו מאתנו ההלכות מעוצם החורבן שהי' בימים ההם שע"כ אין אוכלין בשר בבחי' עם הארץ לא יאכל בשר כי הדיבור הוא הנפש בבחי' ויהי האדם לנפש חיה לרוח ממללא כנ"ל. וזה שיודע להעלות כל הדיבורים שנפלו למטה ולחוזר ולעשו"ת מהם הלכו תהוא יכול לאכול בשר לברר ולהעלות מהם הלכות הוא יכול לאכול בשר ולברר ולהעלות הנפש המגולגל בחי להחזירו למדבר אבל עתה בימים

הסמוכים לת"ב שאז הי' תוקף החורבן אין לנו כח לברר ההלכה ע"כ אסדור לאכול בשר בבחי' עם הארץ לא יאכל בשר כנ"ל. וע"כ לא יכו התלמידים בימים ההם כי מה שמכין התלמידים נמשך ג"כ ממרירות הגלות שמחמת זה קשהל עמוד על בירור ההלכה והשמעתתא ע"כ מוכרחין להכותן וזה נמשך מהכאת משה בצור שנמשך ע"י שחלקו עליו שמשם כל הטורח שצריכין לטרוח בשמעתתא כ"ש בוזה"ק ומובא בהתורה הנ"ל אלמלא הכה משהבצור לא הוו טרחי רבנן בשמעתתא וכו'. אבל באלו הימים שבין המצרים שאז תוקף מרירת החורבן אסור להכותם כי עתה קשה ביותר לברר ההלכה ויוכל לקלקל ולהזיק לתלמידים ע"י ההכאה כי בעת החורבן בעצמו א"א לברר וע"כ אסור ללמדו כלל בת"ב רק בדברים הרעים וכן אסור אז להניח תפילין וצריכין חליצת המנעלים כי הכל בחי' אחת כי תפילין מוחין שם בירור ההלכות שמשם נמשכין תקון המנעלים בבחי' כתפילין כך מנלעים ובת"ב נתקלקל כל זה ע"כ אז אסור בכל זה רק צריכין להתאבל מאד על חורבן ביהמ"ק ולישב לארץ להשפיל דעתו באמת. וכן בכל יום צריכין לישב על הארץ ולהתאבל בחצות לילה ועי"ז זוכה לברר ההלכה בבחי' כל המתאבל על ירושלים זוכה ורואה בשמחתה ועיקר השמחה הואהתורה שהם ההלכות שישיגו אז בבחי' פיקודי ה' ישרים משמחי לב בחי' שמחה לאיש במענה פיו ודבר בעתו מה טוב ופרש"י ששואלין בהלכות חג וכו' וכ"ש שש אנכי על אמרתיך וכו' וזה עיקר הנחמה בחי' נחמו נחמו עמי וכו' קול קורא במדבר פנו דרך ה' ישרו בערבה מסילה לאלקינו כל גיא ינשא וכו' והי' העקוב למישור שכל זה הוא מבשר על בירור הלכות התורה שישיגו בשלימות כל הדרכים והמסילות שבתו' שהם נעלמים עתה ולעתיד יתגלה בשלימות בבחי' והי' הרכסים לבקעה והעקוב למישור וזהו ונגלה כבוד ה' וראו כל בשר יחדיו כי פי ה' דבר שהכל יראו הדיבורים שנפלו למטה ע"י שחלקו על הצדקיי אמת שמשם כל החורבן אז יראו הכל ויבינו שהם ההלכות שנפלו שהם פי ה' שידבר אלו ההלכות כי עתה אין משיג זאת כ"א הצדיק האמת כנ"ל אבל לעתיד יקתיים וראו כל בשר יחדיו כי פי ה' דבר שכל הרכסים והעקמימיות וההעלמות שהי' בהלכה שנמשך מנפילת התורה ע"י הלומדים שאינם הגונים שנעשה להם מההלכות פה לדבר על הצדיק כנ"ל אז יראו כל בשר יחדיו כי פי ה' דיבר שכל זה הם דברי פי ה' שהם ההלכות שנפלו למטה כנ"ל כי אז יתברר ויתעלה הכל לשורשו עד שיראו הכל מהכין נמשך אלו הדיבורים ועי"ז ונגלה כבוד ה' כי יוחזר הכבוד לשורשו כי כבוד הצדיק הואכבודו ית'.וגם הוא מקפיד על כבוד הצדיק יותר מכבודו כשארז"ל בענין עדו הנביא:

וזה שסיים מלאכי הנני שולח לכם את אליהו הנביא לפני בוא יום ה' הגדול והנורא והשיב לב אבות על בנים וכו' פן אבוא והכיתי את הארץ חרם כי ממקרא זה והשיב לב אבות על בנים וכו' דרז"ל שאליהו יבוא רק לעשו"ת שלום בעולם היינו לבטל המחלוקת שנעשה ע"י שלומדים שלאלשמה וכו'שמשם כל החורבנות כנ"ל. וע"כ אמר מקודם שם זכרו תורת משה עבדי אשרצויתי אותו בחורב על ישראל חוקים ומשפטים היינו שמלאכי סיים ספרי הנביאים והזהיר את ישראל שיזכרו היטב תורת משה רבינו וכו' כל החוקים והמשפים שהם כל ההלכות שמסר לנו לזוכרם היטב כראוי ולשומרם במוחו שלא לשכחם שלא להרבות מחלוקת בישראל כשרז"ל שע"י השכחמה רבו המחלוקת שבין התנאים ומשם נשתלשל המחלוקת הגמור ע"י שבדורות האחרונים למדו שלא לשמה הגשמי ביותר וכנ"ל וע"כ אמר מיד הנני שולח לכם את אליהו הנביא והשיב לב אבות וכו' היינו שיעשה שלום בעולם היינו שניבא להם שגמר התיקון יהי' רק ע"י אליהו ומשיח וכנ"ל וזהו פן אבוא והכיתי את הארץ חרם כי עיקר החרם הוא על ביזוי ת"ח האמתי שעוסק לתקן כל זה שזה כל הקלקולים ואריכת הגלות וכנ"ל. ע"כ הזהירם על זה שיזכרו תותר משה וכל ההלכות שמסר לנו ולא יבזו החכם האמתי פן אבוא וכו' כי עיקר החרם מגיע לע זה וכנ"ל. וע"כ חזר וסיים הנני שולח לכם את אליה הנביא לפני בוא יום ה' הגדול והנורא כי אעפ"כ סו כל סוף יגמור הש"י את שלו ויתגלה האמת וכמו שאריך שם מלאכי קודם לזה ואמר חזקו עליט דבריכם וכו' שהם המדברים עתק על הצדיק שנחשב כאלו מדברים על הש"י כשארז"ל ומסיי אז נדברו יראי ה' איש אל רעהו וכו' ופרש"י וז"ל אז נדברו וגומר אני משיב על דבריכם אז בעשו"ת הרשעים רשעם והטובים הלכו קדורנית מפני שנדברו יראי ה' שלא לדבק במעשיהם הרעים ואני לא נשכחו דבריכם מלפני ואע"פ שאיני ממהר להשיב גמו לכי הקשבתי ושמעתי וצויתי לכתוב להם ספר זכרון והיו לי דבריהם מקוימים ליסו אשר אני עושה סגולה אשר אצרתי והנחתי לשלם בו גמולי ושם אראה אתכם מה בין צדיק לרשע עכ"ל וע"זמסיים בסוף זכרו תורת משה עביד וכו' עד הנני שולח לכם את אליה הנביא לפני בוא יום ה' הגדלו והנורא כי אז יהי' גמר התיקון ואז הכל יראו האמת יהי רצון שיבוא במהרה אמן: